Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

»Vidješe svi kraljevi zemlje spasenje Boga našega«. (Ps 97, 3)
Pričesna iz današnje sv. Mise

GOD. VI. ZAGREB, 1. SIJEČNJA 1951. BROJ 1

Učiteljeva hrana u Novoj Godini

U Novoj Godini neka nam je poglavita briga, kako i čime da se prehranimo, da ne smalakšemo. Za zemaljski kruh se i drugi brinu, da pomognu naše nastojanje u tom pogledu. Ali treba da znademo ovo. Imade tjelesna hrana, kojom hranimo naš tjelesni život. Imade duševna hrana, kojom razvijamo svoj duhovni život. Ali nama je potrebna i svrhunaravna hrana, kojom osiguravamo naš svrhunaravni i vječni život. Naš se Učitelj pobrinuo za ove dvije posljednje vrste hrane. Dao nam je svoju nauku, kojom jačamo svoj duševni i duhovni život i spremamo se za prekogrobni vječni život. Ali nam je dao još jednu hranu, kojom osiguravamo svoj vječni život. Ona je zalog toga našega vječnoga sjedinjenja s Bogom, koje počinje po toj hrani već na ovome svijetu. I to je baš ona hrana, kojoj treba da posvetimo osobitu brigu u Novoj godini, jer joj je posvetio izvanrednu pažnju i sam Spasitelj.

On je rekao: »Tko vjeruje u Sina, ima život vječni; a tko Sinu ne vjeruje, ne će vidjeti života, nego gnjev Božji ostaje na njemu« (Iv. 3, 36). Ali je obećao i to, da će se najuže ujediniti s vjernicima. Da će njihove duše hraniti za vječni život sa svojim proslavljenim i preobraženim Tijelom. I kad su neki među slušateljima glasno mrmljali na to, On je ostao kod svoje riječi. I ponovio ih

Nebeski Otac nam je dao svoj kruh, a to je Njegov Sin. To je sam Spasitelj. Ovaj kruh se prima po vjeri. I ima život vječni onaj, koji u Nj vjeruje. A On, Sin Božji, daje nam još jedan drugi kruh za naše uzdržavanje i jačanje u vjeri, a to je Njegovo Presveto Tijelo i Njegova presveta Krv, koju On daje nama na uživanje, za našu hranu. Bez Nje i bez ujedinjenja s Njome po toj hrani nema pravoga, nebeskoga života u ljudima:

Ako ne jedete Tijelo Sina čovječjega i ne pijete Krvi Njegove, nemate života u sebi (Iv. 6, 53). On je to svečano izjavio u Galileji. I od ovoga, što je rekao, nije oduzeo nijednog slova.

Spasitelj nije tom zgodom izjasnio, kako će i kada narediti Presveti oltarski Sakramenat i sv. Pričest.

Ali je On tada odmah tražio poniznu vjeru u to i potpunu pokornost našega razuma, da se podvrgava rado i s divljenjem kao i pred svakim drugim čudom, koje je činio. On unaprijed vidi, kako će narod oklijevati, da se odluči na vjerovanje u to. Vidi, kako će Ga dapače i osuditi. Ali On ne može drukčije. On ostaje dobrim pastirom, koji hoće sve da spasi. Zato im On ide ususret, koliko god daleko samo može, samo da uvide najveću blagodat božanske hrane, koju On obećava.

Ali narod odbija milost vjere. Na uzvišene riječi i na najljubeznije i najdarežljivije obećanje Isusovo, on odgovara: »Tvrd je ovo govor, i tko ga može slušati« (Iv. 6, 60). Takovo negodovanje prolazi množinom, od jednih do drugih ušiju. Isusov je govor prije bio njima »ljubezan i mio«, a danas je strahota, tvrd, kad im obećava najviše i najveće dobro, koga može samo Bog dati. Tvrd je to govor, tvrd je dakle Onaj, koji to obećava i čini tomu narodu samo dobro.

O ne, nije tvrd prema njima Onaj, koji im neizmjerno mnogo obećava. Nije tvrd Onaj, koji od njih traži, da Mu vjeruju, kad im daje Kralja neba i zemlje, da se s Njim ujedine. Nije tvrd prema židovskome narodu Onaj, koji poradi tako velikog božanskog dara silazi s neba na zemlju. O, ne, nije tvrd Onaj, koji daje svoju dušu i tijelo, svoje čovječanstvo i božanstvo u svojoj presvetoj krvi i mesu, da tako pobožanstveni čovjeka. Tvrdi su oni, koji Ga ostaviše i ne vjerovaše Mu. Oni su tvrdi, koji su najveći dar odbacili i odlučili se proti svome božanskom Darovatelju.

Isus je vidio mnoštvo i mnoge svoje učenike, kako ga napuštaju i odlaze, kad im obećava nebesku hranu. Okrenuo se prema svojoj Dvanaestorici ganut i žalostan i upitao ih: »Ne ćete li i vi da otidete«. I onda začuje utješne i svečane riječi Petrove: »Gospodine, kamo ćemo ići? Ti imaš riječi života vječnoga. I mi smo vjerovali i znademo, da si Ti Svetac Božji, Krist, Sin Boga živoga« (Iv. 6, 68). Isus je čestitao Apostolima na tim riječima, jer se nisu spotakli na Njegovu siromašnu vanjštinu. Radovao se, što ih je Otac nebeski rasvijetlio, pa reče: »Blago tebi Simone sine Jonin! jer tijelo i krv nije to tebi objavila, nego Otac moj, koji je na nebesima« (Mt. 26, 16-17).

Djelo Sina Božjega u Galileji bijaše gotovo srušeno. Samo Apostoli i nekoliko pobožnih muževa i žena okupilo se oko Njega i zavjerilo Mu svoju odanost. Sinovi sumnje živili su po selima i gradovima. I još druge valjane duše, koje su uz Njega pristajale u svojim srcima. Ali iz straha pred drugima nisu se usudile otvoreno pridružiti Njegovim pristašama. Nitko nije proti Njemu nosio mržnju u svom srcu osim farizeja i stanovnika iz Nazareta, koji su Ga već prije jedamput na najgrublji način napali. Veliko mnoštvo svijeta izraelskoga gledalo je na Nj samo postrance kao iz nekog prkosa i zlovolje, kako to običavaju mali priprosti ljudi, koji su se sukobili s protivnim mišljenjem, zavedeni od svojih vođa Farizeja i književnika.

Spasitelj je to ustrpljivo gledao i promatrao. Čekao je dan i noć, kad će se to neraspoloženje stišati i preobratiti. Čekao je nove dane i časove. Časove vjere i preokreta.

I nama je naš Spasitelj i Učitelj dao sve što i Židovima. I još više kroz ovih dvadeset vjekova svoga euharističkoga i čudesnoga života među nama. Hranio nas je svojom Euharistijom, naukom i čudesima. Pa će tako i u Novoj Godini 1951. Ne odbacimo poput Židova tu hranu, koja nas hrani za život vječni!

Mladomu Kralju Isusu

Nadvila se Mati sveta
Nad kolijevkom Čeda svog.
Čudo s neba u Njem gleda,
Isus jer je: Čovjek-Bog!

Potresena tim saznanjem
K nebu diže pogled svoj,
Harno pjeva s Anđelima:
Slava Tebi, Bože moj!

U štalici trošnoj, maloj,
Rajsko Dijete nađe stan,
Živine Mu u njem blage
Kratit ne će slatki san.

Nad štalicom hvalospjeve
Anđeoski sklada zbor,
Želio bi da pretvori
Nju u višnji, rajski dvor!

Spavaj, željo čovječanstva,
Nada njegva posljednja,
U mrak svijetlo što unosi,
Liječi srca ranjena!...

Nad Betlemom planuo je
Rijetke zvijezde čudan sjaj,
Cijelom svijetu da objavi
Velik ovaj događaj.

K Betlehemu veće hita
Ubog pastir, moćan car,
Da Isusu poklone se
I prinesu Njemu dar.

Zdravo, Kralju svih kraljeva,
Tebe ide svaka čast,
Jer na nebu i na zemlji
Dana Ti je puna vlast!...

Ko u štali trošnoj, maloj,
Tak' u srcu skromnom mom,
O Isuse, rajsko Dijete,
Osnuj sebi trajni dom.

USTRPLJIVOST

Kad nam prijeti kakovo zlo, osjećamo u sebi strah, a kad nas stigne to zlo, strah se pretvori u bol i žalost. Kao što onaj prethodni strah pred zlom suzbijamo krepošću, koja se zove jakost, tako i onu bol i žalost radi zla, koje nas je stiglo, suzbijamo krepošću, koja se zove strpljivost. Strpljivost se sastoji u nekoj ravnodušnosti naše duše prema bolima, nesreći i žalosti, koja nas je stigla. Strpljiv čovjek ne bježi od boli i žalosti, koja se nastanila u njegovoj duši, ali im i ne podliježe tako, da one njime ovladaju i da ga satru. On ih snosi onakove, kakove jesu, svjestan, da je to volja Božja, i u nadi, da svaka žalost i bol ima svoj kraj.

Strpljivost dakle ima zadaću, da ublaži bol, žalost i turobnost, koje su se uselile u dušu povodom kakove nesreće, koja je čovjeka snašla, bilo to siromaštvo, bolest, smrt mile osobe ili znanca, gubitak časti, imetka ili kakvog drugog dobra. Strpljivost ima da ublaži nesreću, da nas ona ne satre, nego da nam usred nje srce ostane mirno i spokojno.

Strpljivost je potrebna za postignuće savršenog života. Sv. Pavao kaže: »Strpljivost vam je potrebna, da ispunite volju Božju i postignete obećanje«. A sv. Jakob ne smatra ništa tako potrebnim za savršenost, kao što strpljivost. »Svaku radost imajte, braćo moja, kad padate u različite napasti, znajući, da kušanje vaše vjere gradi strpljivost, a strpljivost neka ima završno djelo, da budete savršeni i potpuni bez ikakova nedostatka«. Tko dakle želi biti savršen neka se trudi stalno oko velike strpljivosti usred svih bezbrojnih patnja, poteškoća, napasti, i suprotivština, koje ga snalaze.

Snažni poticaj za strpljivost daje nam pogled na veliku korist nevolja i boli. S pravom se može tvrditi, da su nevolje za sve ljude bez izuzetka od velike koristi. Bio grešnik ili pravednik i nehajnik: boli se pokazuju kao izvanredno djelotvorno sredstvo za ozdravljenje bolesne duše. One ju u budućnosti štite od bolesti, te jačaju i učvršćuju njezino zdravlje.

Ako si grešnik, zahvali Bogu za vremenito zlo, kojim te pohađa, da te ozdravi i dušu ti od vječne smrti sačuva. Sv. Ivan Hrizostom isporeduje grijeh gnojnom čiru, koga treba oštrim nožem izrezati, da se ne razvije još veće zlo, i dodaje: Grešnik postaje najnesretnijim čovjekom, ako ne pristupi nož oštrog ispokorenja. Ako se bolesnik radi tjelesnog zdravlja spremno daje u ruke liječniku, zar da mi ne snosimo strpljivo, ako Bog posegne za vatrom i željezom da izliječi naše smrtne rane? Kakovu su zloću pokazali sinovi Jakobovi u svom vladanju prema Josipu? Ali kad ih je udarila šiba patnje, otvorili su oči i izjavili su: S pravom to trpimo, jer smo sagriješili proti našemu bratu.

Tko je bio oholiji od Nabukodonosora, koji se u svojoj nadutosti nije htio da prigne pred Bogom? Ali poslije poniženja, koje ga je stiglo, čitamo: Iza nekog vremena digao sam ja Nabukodonosor svoje oči k nebu. Blagoslovio sam najvišeg i hvalio sam onoga, koji živi uvijeke. Tko je bio lakomisleniji od izgubljenog sina? No došlo je vrijeme krute nevolje, i on satrven izjavi pred ocem: Oče, sagriješio sam... nisam dostojan, da se nazovem sinom tvojim. S obzirom na djelotvornost nevolje i patnje kaže sv. Augustin: Kad bi čovjek upoznao, da je Bog liječnik, i da su boli sredstvo za spasenje, a ne kazna za prokletstvo!

Ma kako dakle bio gorak lijek, treba da ga spremno primiš iz ruke Božje, i da ga bez mrmljanja, žalosti i smetenosti strpljivo podnosiš radi svog spasa.

Prigodom Nove Godine

Neki umjetnik na guslama dođe na misao, da nauči i odsvira najljepšu pjesmu, koju je ikad svijet čuo. I pođe k pticama u šumu, da sluša njihovo pjevanje i od njih uči. I doskora je mogao tako svirati, da su ga slušali kosovi, drozdovi i zebe. Ali to mu nije bilo dosta lijepo. Tada posluša vjetar, šta on fijuče. I slušao je njegov najnježniji žamor i divlje urlanje. I nauči svirati: nježno lelijanje lišća, šapat grana na lakom ljetnom povjetarcu i snažno i bučno pjevanje u koru one oluje, koja savija hrastove.

I to nije bilo ono, što mu je ležalo na srcu. Tada je prisluškivao buku vodopada; jasno srebrno zvonjenje kapljica, što su otopljene na proljetnom suncu padale s pećina; sanljivo mrmljanje potoka, koji su se sporo i zamišljeno gibali kroz zelene livade; slušao je šum valova i lomljavu bujica, što su se rušile u duboke ponore gorskih voda. Ali ni tu nije našao pjesmu, za kojom je on čeznuo.

Zato pođe među ljude. I svirao je vesele i tužne napjeve, koje pjevaju mlade djevojke i obijesni momci. Svirao je plesne i svadbene pjesme i ozbiljne svečane crkvene napjeve. Mnogi ga je zvuk ushitio, kad je pun i svjež prodirao iz ljudskoga srca. Ali sve u svemu, onu najljepšu pjesmu, za kojom je čeznuo, nije otkrio. U tim svojim čeźnjama i traženju ostari i legne na samrtni krevet. Cijeli je svoj život provodio osamljeno. Ali sada je bio potpuno sam. Ležao je u posljednjim časovima svoga života, i sada, sada mu zazvoni odnekale u uhu nježan i divan napjev. I u taj čas je vidio i upoznao, da je to ona pjesma, pjesma najljepša, najdražesnija i najuzvišenija, koju je on cijeli svoj život tražio i htio naučiti. I pograbi gusle sa zadnjom svojom snagom, i premda su mu ruke drhtale, ipak smogne toliko jakosti, da je odigrao tu pjesmu. Ali mu tada puknu žice na guslama, razigrane i uzdrhtale tim čudesnim sviranjem. I on u tom uzbuđenju umre. Postigao je ipak svoj cilj, koga je toliko cijeli život tražio (A. Schieber).

Ne postoje li i u nama od najranije mladosti pritajene čežnje, kojih pravo još ne shvaćamo. I gone nas za nečim nejasnim. Mi ih slušamo i slušamo i ne znamo pravo što želimo. I dajemo se na učenje, a školovanje steže u svoje granice naše misli. Ali čim bude nešto slobodnijega vremena, eto nas u našim sanjama. U našoj duši nešto odjekuje, za nečim bi poletjela, a ne zna pravo, što hoće. I prolaze godine, mi nešto još uvijek kanda očekujemo, nečemu se nadamo. I može se dogoditi, da ćemo tek na samrtnom krevetu razumjeti i shvatiti, što smo ono u cijelom životu htjeli.

Samo onaj, koji je svom ozbiljnošću i revnošću cijeli svoj život tražio svoju životnu pjesmu, konačno će je naći. Teško se može zamisliti, da bi jedan ravnodušni, bezidejni čovjek, koji je uvijek mislio samo na jelo i piće, mogao na samrti nenadano slušati nebesku glazbu. A nije nevjerojatno, što se govori o Svecima, da su prije svoje smrti imali nebeska viđenja. Njihova je duša za svoga života toliko molila i razmatrala otajstva i radosti vječnoga života. Zato nije čudo, što je u svom uznesenju razlomila okove slaboga tijela i ojačana milošću došla u neposrednu vezu s duhovima drugoga svijeta. Nama je to teško shvatiti, jer su zemaljske stvari sapele našu dušu u svoje lance, pa bez milosti Božje nismo sposobni, da se vinemo do višega duhovnoga života.

Bog je svakomu čovjeku položio u dušu neku misao kao neki određeni napjev, koji se zamjećuje kao neki odjek iz raja. To je čežnja i volja za nečim velikim, lijepim i uzvišenim. Taj se napjev, ta se misao javlja u nutrinji čovječjoj neprestano sad tiše, sad glasnije. I tko sve svoje sile upotrijebi, da je posve i potpuno u sebi čuje, taj je pravi umjetnik, taj je svoj kralj. Jednome ta misao govori od najranije mladosti o junačkim i muževnim djelima. Drugomu o rješavanju teških pitanja čovječanstva. Jednom o sretnom obiteljskom životu. Drugom da služi Svevišnjemu u uzvišenom svećeničkom staležu ili u redovničkoj sobici.

Imade gotovo toliko tih melodija u ljudskoj duši, koliko imade ljudi. Ali svi je ne će da čuju ni ne traže da je svom snagom slijede Mnogo ih imade, koji dopuštaju, da im tu životnu misao uduše strani glasovi, koji ih zavode u bludnju. Oni su pak najsretniji i u životu i na samrti, koji su s pravim pouzdanjem i odlučnom marljivošću slijedili tu svoju životnu pjesmu. To su potpuni ljudi, koji vrše svoj poziv i koriste svijetu. To su junaci i sveci, iznalazači i otkrivači, pravi radnici i šutljivi pregaoci, mučenici svojih dnevnih nezamjetljivih dužnosti, koje unapređuju ljudsko društvo.

Ovakovi će junaci i na drugome životu ostati proslavljeni svaki u svom sjaju, u svom načinu, u svom obliku, u svojoj osobnoj posebnosti, da se tako proslavi i ono, u čemu su pojedinci svijetlili u svom životu. Kolika će za njih i u tom biti slava, a čast Bogu, koji je prosuo na zemlji obilno bogatstvo najrazličitijih životnih oblika i svemirskih pojedinosti, i od njih sviju sazdao divan i savršen sklad.

A taj je sklad takav ne samo u tvarnom pogledu, nego i u duhovnom misaonom redu. Samo ga čovjek može pokušati poremetiti na svoju vremenitu i vječnu štetu, ako ne slijedi svoju životnu misao, koja ga je cijeli život opominjala, da za njom pođe, hoće li da bude sretan.

Sretan onaj, koji će barem u Novoj Godini odlučno početi, da slijedi glas Božji i pjeva životnu melodiju svoga postojanja.

NAČELA ZA RAD U NOVOJ GODINI

Mi smo ljudi društvena bića. Bog nas je takvima stvorio. U društvu se učimo, stičemo znanje, oplemenjujemo svoj um. U društvu činimo dobro, razvijamo kreposti. Društvo je naš učitelj i odgojitelj. Ono nas usavršuje u svim granama tjelesne i duševne, umne i ćudoredne djelatnosti.

Prvo je društvo, u koje ulazi svaki čovjek, obitelj. Obitelj sačinjavaju otac, majka i djeca. Mnogo obitelji zajedno čine državu. Obitelj i država su nužna naravna društva, jer nema čovjeka, a da ne bi bio član obitelji i države. Među ljudima postoji i mnogo slobodnih naravnih društava, koja ljudi osnivaju i raspuštaju po svojoj slobodnoj volji. To su pjevačka, trgovačka, športska i bezbrojna druga društva. Na svijetu postoji i jedno nadnaravno društvo, a to je Kristova Katolička Crkva. Njezina svrha, sredstva i ustrojstvo potječu od utemeljitelja Isusa Krista, Boga-Čovjeka. Zato se Crkva ima promatrati sa stanovišta Objave, a ne sa stanovišta samoga razuma kao naravna ljudska društva.

Svako društvo ima svoj ustav, svoja pravila, svoje norme, po kojima se razvija i djeluje. Međutim, ima osnovnih načela, koja vrijeđe za sva društva i za sve vjekove jednako. Takvo je načelo: »Što ne bi ti htio da tebi drugi čini, to nemoj ni ti drugome činiti.« Nas bi boljelo, kad bi nas netko ogovarao; zato nemojmo ni mi ogovarati drugoga. Mi ne bismo htjeli, da nas tko kleveće; nemojmo ni mi klevetati drugoga. Nas bi boljelo, kad bi netko dirao u naše poštenje; nemojmo ni mi dirati u tuđe. Nas bi boljelo, kad bi netko dirao u našu imovinu; nemojmo ni mi dirati u tuđu. Nas hvata jeza kad pomislimo, da bi nam netko mogao škoditi zdravlju, mučiti nas ili nam život oduzeti. To isto boli i drugoga; zato nemojmo ni mi to drugomu činiti. Što boli nas, kad nama drugi učini, to boli i drugoga, kad mi to njemu učinimo. A zlo ostaje uvijek zlo — činio ga Petar ili Pavao, činio ga pristaša ovoga ili onoga životnoga nazora. Nemojmo se varati: Svako zlo, svaki zločin, učinjen makar gdje i makar kada, pa makar i u najvećoj tajnosti, dolazi prije ili kasnije na vidjelo i dobiva zasluženu kaznu!

Spomenuto načelo ima i svoj jesni oblik, a Isus Krist ga je naglasio ovako: »Sve što hoćete da ljudi čine vama, to činite i vi njima«. Nas veseli, kad su drugi prema nama uljudni, fini i otmjeni, pa nas lijepo pozdravljaju, ljubezno susreću i na ruku nam idu, kad ih za uslugu molimo. Tako činimo i mi drugima, jer i druge to veseli baš kao i nas. Nas veseli, kad nas u tuzi drugi tješe ili nam u bijedi pomognu, učinimo i mi drugima tako, jer su i oni ljudi baš kao i mi, pak ih vesele ista djela, koja vesele i nas.

Za ovo isto načelo ima Isus Krist i drugi oblik: »Kakvom mjerom mjerite, takvom će se i vama vraćati«. To je sasvim točno. Nitko nema pravo tražiti od dužnika više nego što mu je posudio. To znači: Tko zlo nastupa ili nepravde čini, može očekivati samo to, da će mu se tako i vraćati. I obratno: Tko je dobar, plemenit, velikodušan i širokogrudan, i svuda samo dobro čini, tješi, bodri i pomaže. taj ima pravo tražiti, da i drugi prema njemu nastupaju tako. Tko dobro posuđuje, dobro mu se i vraća.

Nemojmo misliti, da ova načela propovijeda samo kršćanska — objavljena vjera. Nipošto! Ova načela izviru iz zdravoga ljudskoga razuma, to su načela svake zdrave etike, pa ih zato poznaju sve vjere, sve države, svi narodi i sva vremena! Na ovim načelima treba da svako društvo stoji ili pada.

Međutim, ima jedno načelo još ljepše i uzvišenije, a pozna ga samo kršćanstvo. To je načelo praštanja. Prije Isusa je vrijedilo načelo: »Oko za oko, zub za zub«. Tko tebi zlo, i ti njemu zlo. Dosljedno, osvetama nikada kraja ni konca. I nažalost, što je čovjek primitivniji, to su osvete kod njega gore. Iz mržnje se rađaju osvete, a iz osvete toliki su životi pali i imovina uništena! I baš radi žalosnih posljedica mržnje i osvete, naglasio je Isus Krist načelo praštanja i neprijatelju: »Ljubite neprijatelje svoje, činite dobro onima, koji na vas mrze, i molite se za one, koji vas progone i kleveću«. Isus Krist navodi i razlog, zašto treba tako činiti: »Da budete sinovi Oca vašega nebeskoga, koji čini, da sunce njegovo izlazi nad dobrima i zlima, i daje kišu pravednima i nepravednima«. Zamislimo si, kako bismo mi ljudi izgledali, kad bi Bog nama sudio ovom strogošću, kojom mi ljudi sudimo jedan drugomu? Već nas nijednoga ne bi bilo na svijetu!

Ova uzvišena načela stavimo si na srce upravo danas, na početku nove građanske godine. Razmišljajmo o njima i radimo po njima. Samo ova, i nikoja druga, načela mogu voditi život po pravilnoj kolotečini. Samo ova načela mogu donijeti mir i blagostanje, za čim svi od svega srca težimo.

PODLISTAK

Božićni san

Sanjalo mi se, da sam bio na mjesecu i da sam po njemu hodao. Na tom putovanju došao sam do nekoga visoko sagrađenoga grada. Pred gradom sjedio je neki pogrbljeni starac. Njegov veseli i prijazni obraz mi se jako dopao. Sjednem pokraj njega, pa ga upitam: »Čiji je ovaj grad i tko u njemu stanuje?« Odgovori mi: »To je općinski dom. U njem žive dvije stvari i to: Pravica i Krivica.« Zamolio sam ga, da me povede u taj grad, ako je to moguće. Starac rado ustane, te me povede u grad. Ali kada smo došli do samih gradskih zidina, zagledam dvoja vrata. Jedna su bila velika, zlatom i drugim dragocjenostima uljepšana, a druga vrata tako malena, tako tijesna, da je jedva sitan čovjek mogao kroz ta vrata unići. — Na njegovo pitanje, da li sam voljan unići unutra, odgovorim mu: »Zašto ne, ali kroz velika vrata.« On me uhvati za ruku i zaviče jakim glasom: »Nikada, sinko moj! Tamo stanuje Krivica. Tu, kroz ova druga vrata uniđimo, ova su uža!« I jedva što smo kroz ona uska vrata unišli, pred nama se otvori velika dvorana. Na sredini je stajao umjetno izrezan prijestol od slonove kosti. Na njem je sjedjela prekrasno obučena djevojka u kraljevskom ruhu. Na glavi je imala plemenitim kamenjem nakićenu kraljevsku krunu, na kojoj je bilo napisano ovo: »Moje je ovo prijestolje. Prognana sam doduše sa zemlje, ali ipak ostajem Pravica nad Pravicama. Ja sam Pravica, i svi, koji me mrze i progone, bit će na sve vijeke uništeni i pokoreni. Jao onima, koje ne budu ganule suze siromašnoga bližnjega. Jao ljudima tako tvrdoga srca.«

Kada sam sve to vidio, uzme me starac za ruku i povede me iz te prekrasne dvorane ove veličanstvene cesarice, govoreći mi: »Dođi, sinko moj! Sada ćemo ići u dvor s velikim vratima, koja su izvana tako krasno iskićena!« Ja sam išao za njim kroz vrata, ali jedva što smo stigli u dvor, ugledam skupinu ljudi. Na moje pitanje, tko su ti ljudi, odgovori mi starac: »To su razbojnici, zločinci i progonitelji siromaha«. Prošli smo mimo ove skupine ljudi i stignemo u drugu sobicu, gdje je sjedjela na prijestolju stara baba, ali s krunom pod nogama, mjesto na glavi. — Odatle se vratismo u drugo krilo ove kuće. Ovdje nađemo mnogo ljudi u suzama i u plaču. Bili su to sirote i ubogi. Upitamo ih zašto plaču i što im se dogodilo? Počnu nam pripovijedati sve nepravde što su im učinjene i opisivati lakomost i tvrdo srce nekojih ljudi.

Razbjesnila mog pratioca starca tolika krivica ovoga svijeta i zavapi na sav glas:

Neka propade u zemlju Krivica i neka na svijetu vlada Pravica! I taj me je vapaj probudio iz dubokog sna.

Bogojavljenje

Bogojavljenje, po grčkom Epifanija, slavi se na 6. siječnja. Tog se dana sjećamo na Mage, Mudrace, koji dođoše s Istoka pokloniti se novorođenom Kralju Židovskom. Ne znamo točno odakle su bili. Jedni vele iz Perzije, države u Prednjoj Indiji, drugi iz Babilonije, južne Mezopotamije, nazvane tako po gradu Babilonu, a drugi opet da su bili iz Arabije, pustinjske visoravni jugozapadnog poluotoka Azije. Sveto Pismo ne kaže, koliko je bilo Mudraca: obično se drži, da su bila trojica i da su bili kraljevi, poglavice plemena te da su se zvali Gašpar, Melhior i Baltazar.

Mudrace je dovela do betlehemske štalice zvijezda, a kad uđoše u štalicu pokloniše se Djetetu Isusu i nadjeliše Ga zlatom, tamjanom i dragocjenom pomasti (smirnom). Zlatom priznaju oni u tom Djetetu kraljevsko dostojanstvo, tamjanom božansku Mu narav, dragocjenom pomasti, da je čovjek, koji će umrijeti za naše grijehe.

Na taj se dan sjećamo još dviju zgoda iz života Gospodinova, koje se zbiše mnogo kasnije, a u koje se je objavio Krist kao Bog: na Gospodinovo krštenje na Jordanu, kad je za Nj rekao Bog Otac, da je Sin Njegov ljubezni, te na prvo čudo, koje je učinio Isus u Kani Galilejskoj pretvorivši vodu u vino, po čemu spoznaše Njegovi učenici da je Bog-čudotvorac.

Pravoslavni se od Božića do Bogojavljenja pozdravljaju riječima: Hristos se rodi..

Na Istoku se na taj dan svečano sveti voda. Tog dana ide ophod, litija, do mora ili do koje vode, a kad se svrše obredi, baca se Raspelo u vodu, a onda ga plivači love..

Bogojavljenje se slavilo najprije na Istoku. U Rimu se slavi od g. 400. Tog su dana bile zabranjene igre u cirkusu, igralištu u starom Rimu, a nisu se smjele držati ni sudske rasprave.

Na slikama se često gleda, da su se Mudraci poklonili Isusu dok je bio u betlemskoj štalici. Međutim razabiremo iz Matejeva Evanđelja (2,11.), da je u to vrijeme već bila sveta Obitelj napustila štalicu i boravila u gradu u jednoj kući.

Na Bogojavljenje pjeva se u crkvi: »Čudo Božje milosti«... »Nebo daj oku«, » Sveta tri kralja, o blažen vaš dan«.. »Tri kralja jahahu..«

Blagdan Obrezanja Gospodinova

1. I. 1951.

Sv. Evanđelje (Matej 2, 1—12) izvješćuje, da su dijete Isusa osmi dan po običaju obrezali i nadjeli mu ime Isus.

1. »Kad su obrezali dijete.« Krist naš Učitelj htio nam je svojim obrezanjem podati nauk, da nas želi svojim primjerom potaknuti na poniznost. Cijeli je Njegov život bio savršeni primjer poniznosti, ali Njegovo Božansko Veličanstvo nije se nikada tako ponizilo, kao kod obrezanja. Kod utjelovljenja primio je On čovječju narav i tako se ponizio, ali je bio čist od grijeha. Primio je krst pokore i time se izjednačio grešnicima, ali se onda otvorilo nebo, iz koga se čuo glas Njegova nebeskog Oca i pojavio se Duh Sveti u slici goluba, a to je sve svjedočilo o Njegovoj nevinosti i bezgrešnosti. I u svojoj gorkoj muci nosio je sliku grešnika i tako se najdublje ponizio, ali znakovi, koji su se kod Njegove smrti pojavili, prisiliše jedne da šute, a druge da priznaju: Ovaj je čovjek zaista pravedan, on je Sin Božji! No obrezanje, koje je bilo znak grijeha, nije proslavljeno nijednim čudom. Tako se duboko Bog za nas ponizio! Tim poniženjem htio je Isus da suzbije oholost sotoninu i sviju onih ljudi, koji se uznose. Đavo ima tri vrste ljudi, koji se bore pod njegovom zastavom: bogate, ohole i koji se podaju nasladama. Mali Isus ulazi u život u skrajnjem siromaštvu, u najdubljoj poniznosti i s boli, koju Mu je uzrokovalo obrezanje. Učimo se od Isusa poniznosti i borimo se hrabro pod Njegovom zastavom protiv neprijatelja spasenja.

2. »I pošto se navršiše dani«. Evo Nove Godine! Broji se 1951. Koja će se brojiti kao zadnja u mome životu? Već ih je toliko proteklo, možda jedna trećina ili dvije trećine moga života! Možda ima još samo malo zrnaca u pješčanoj uri moga života. Svakako je vrijeme, da se još u ovoj godini počnem ozbiljno spremati na vječnost. Neka nestane staroga, nek bude sve novo: misli, riječi i djela. Nove misli, osjećaji, želje, težnje. Nova revnost u molitvi i oprez u govoru. Nova djela ljubavi prema bližnjemu i pokore za moje grijehe.

Gospodine! Učini iz mene novoga čovjeka po srcu Tvojem, koji će u svemu Tebi služiti!

Grb Sv. Terezije od Djeteta Isusa

Sv. Terezija je visoko cijenila svoje zaruke s božanskim Zaručnikom. To se vidi najbolje iz njezine vjenčane objave, koja glasi:

»Svemogući Bog, Stvoritelj neba i zemlje, najveći Gospodar svijeta, i preslavna Djevica Marija, Kraljica nebeskoga dvora, javljaju vam duhovno vjenčanje svojega uzvišenoga Sina Isusa, Kralja Kraljeva i Gospodara nad gospodarima, s malom Terezijom Martin, sada Gospođom i Vladaricom nad Kraljevstvima Djetinjstva Isusova i Njegove Muke, što ih je njoj dao u miraz božanski Zaručnik; odatle joj i njezini plemićki naslovi: od Djeteta Isusa i od Svetoga Lica.

Kako vas nismo mogli pozvati k vjenčanju, što je bilo 8. rujna 1890. na gori Karmelu, kamo je smio pristupiti samo nebeski dvor, to vas molimo da dođete na povratak s vjenčanja, što će biti sutra, u dan vječnosti, kada Isus, Sin Božji, dođe na oblacima nebeskim, u sjaju svoje slave da sudi žive i mrtve.

Budući da sat još nije poznat, pozivamo vas, da budete spremni i da bdijete.«

Ovako je mogla govoriti samo velika serafska Svetica. Kao kraljica sv. Terezija je imala i svoj grb. Sama ga naslikala i protumačila. Opisat ćemo ga s njezinim tumačenjem.

Grb se sastoji od dva dijela: od Isusova i od Terezijina grba. Nad Isusovim se grbom nalaze slova IHS. Nad slovom H stoji križ s gorućim Srcem Isusovim, okrunjenim trnjem, a u plamenu stoji križić. Nad Terezijinim su grbom slova FMT. Nad slovom M stoji križ s gorućim srcem sv. Terezije, probođenim strjelicom i s križićem u plamenu. Iznad oba grba nalazi se trnov vijenac.

Grb IHS nalazi se s desne strane, a predstavlja sve, što se Isus udostojao dati kao miraz svojoj maloj siromašnoj zaručnici, nazvavši je Terezijom od Djeteta Isusa i od Svetoga Lica. Ovo su njezini plemićki naslovi, sve njezino bogatstvo i sve njezino ufanje. Trs, položen koso s lijeva na desno, dijeli Isusov grb na dva dijela; i on je slika Onoga, koji je rekao: »Ja sam trs, a vi loze. Hoću da rodite mnogi rod.« U donjem dijelu grba na slamici oštroj leži Djetešce. U gornjem je dijelu Sveto Lice, utisnuto u rubac, a do njega je harfa. Dvije loze s grozdovima okružuju jedna Sveto Lice, a druga Djetešce Isusa. One predstavljaju Tereziju, koja ne želi ništa drugo nego da se kao grozd preda Djetešcu Isusu, da Ga osvježi, da Ga razveseli i da se na njoj potpuno izvrši Njegova sveta Volja, i da kao grozd gasi žeđu, koju je Isus trpio za vrijeme svoje Muke. Harfa također predstavlja Tereziju, koja želi bez prestanka pjevati Isusu svoje pjesme ljubavi.

Grb FMT je grb Marije Franjice Terezije, maloga cvijeta presvete Djevice. Na grbu je cvijet prikazan u cvatu, kako ga rasvjetljuje i grije slatka Zvijezda jutarnjica, sa slovom M u sredini, a presveto je ime Zvijezde Marije. Cvijet raste na zelenoj livadi, koja predstavlja blagoslovljenu obitelj, u kojoj je cvijetić niknuo. Podalje se diže sveta gora Karmel. Na njoj Tereziju predstavlja ognjena strjelica, zapaljena ljubavlju, kojom će Terezija zaslužiti palmu mučeništa, koja leži preko strjelice. Trska, položena koso s lijeva na desno, slika je Terezije, jer se ona smatra krhkom trskom. U gornjem desnom uglu grba svijetao trokut sa židovskim slovima Jahve (= Bog), iz kojega izbijaju zrake, predstavlja presveto Trojstvo, koje ne prestaje obilno sipati svoje neprocjenjive darove na dušu male Terezije, i zato ona iz zahvalnosti nikada ne će povrijediti geslo: »Ljubav se plaća samo ljubavlju«. Ovo je geslo napisano ispod cijeloga grba. Iznad grba Svetica je stavila riječi: »Pjevat ću milosrđe Božje dovijeka«.

Ovaj grb prikazuje cijeli duhovni život sv. Terezije, sve njezine kreposti i svu njezinu slavu. On se nalazi na prednjoj strani prekrasnoga moćnika u njezinoj bazilici u Lisieuxu, u kojem se čuvaju njezine svete moći. Ovaj su moćnik dali izraditi od zlata i dragoga kamenja Svetičini štovatelji u Braziliji. S prednje strane vide se sv. moći preko stakla. Sv. Terezija unutra leži kao na odru, naslonjena na desnu stranu, a iz ruku sipa latice ruža.

Moj Badnjak

Božićna zvona pjevaju nad gradom.

Toplo je, svečano i radosno u mnogim srcima, jer dolazi sveta noć Rođenja, kada će siromaštvo sinuti blagoslovom, kada će nebesko Otajstvo postati Čovjekom.

Toplo je i radosno u mnogim domovima, gdje pjesma ljudi treperi s pjesmom zvonova i uzdiže se nad sve jade obasjanim visinama.

I svi su moji Božići otkrivali svjetlost bijele svečanosti, ali posljednji naš Badnjak, majko, bio je najljepši.

Sjedila si uza me; tvoja je ruka počivala u mojoj ruci, tvoja se glava sagnula na moje rame.

— Tako sam sretna! — Gledam još tvoj osmjeh, gledam ushit u tvojim očima. U onome satu, majko, naša su srca pozdravljala božansko Dijete i On je ulazio u naš dom, da primi i naš poklon, našu radost, našu zahvalnost.

Opet božićna zvona pjevaju nad gradom. U mnogim je domovima sreća i mnogi, koji se vole, sada su zajedno.

Ti si, majko, otišla na put, odakle više nema povratka i ja sama dočekujem nebeskoga Gosta.

On dolazi, a ja mu više ne mogu darovati djetinju radost, kao za onih minulih Božića.

U mojim će suzama primiti moju ljubav Onaj, koji trnje, i udarce, i križ prima, sve boli i patnje na zemlji.

Poklon triju Kraljeva

(Legenda)

»Marijo«, rekao je jednog dana Josip. »Htio bih poći u Betlehem. Stranci su se razišli, pa bih mogao naći nam stan, jer po običaju trebali bi Djetešce ondje prikazati Gospodinu«.

»Kako god odrediš«, odgovorila je Marija, jer se je u svemu željela pokoravati hranitelju svoga Jedinca.

— Prošlo je već mnogo dana od rođenja Djetešca, a draga sveta Obitelj je još uvijek stanovala u štalici. Marija je štalicu čistila i uređivala, koliko god je mogla. Dok je Djetešce spavalo, potrčala je u obližnju šumu, skupila mahovine i od nje složila mekan, zelen sag pod jaslice. U jaslicama je mijenjala slamu, trla je da bude mekša, i rasprostirala preko nje bijele, lanene plahtice. Djetešce je povijala i hranila svojim mlijekom. U sunčanim podnevima iznosila Ga pred špilju, pjevala Mu slatke pjesmice uz pranju anđeoskih gitara, koje je samo Ona čula. Anđeli su dolazili, bdjeli nad Isusom, klanjali Mu se, pa je i Marija često s njima kleknula, da se pokloni svome Jedincu i svome Bogu. Bila je najdivnija Mati, najsretnija, jer još nije ni kap boli Njezinu sreću pomutila.

Bilo je večeri, kada je vjetar hujao i cvilio, a tada je Marija izašla pred špilju i korila: »Zar ne znaš, da Djetešce spava? Umiri se, da ne probudiš Isusa!«

Vjetar bi utihnuo.

Mraz bi se spustio u vedrim, hladnim noćima i htio prekriti ledenim, staklenastim velom krovove pastirskih nastambi i špilju, a svakoj travci satkati kristalnu odjeću.

»Zar ne znaš, da će Djetešce zebsti? »rekla je Marija u hladnu noć, a mraz bi se udaljio i noć bi postala blaga.

Lav je dolazio i čuvao stražu blizu štalice, a zečići su dolazili, žmigali očima i začuđeno promatrali Djetešce. Ptice su savijale u blizini štalice gnijezda kao da su znale, da donle ne će letjeti zlobni jastrebi i jezive sove.—

Josip je ložio vatru na ognjištu, donosio granja i slame, nabavljao hranu, pazio vola i magarca i čuvao Majku i Dijete. Radovao se, kada bi mu se Isus nasmješio, a najsretniji je bio, kada Ga je smio držati u naručju.

Te večeri, kada je odlučio potražiti stan u Betlehemu, sjedio je pred špiljom i razmišljao. Najednom se spustio sa zvjezdanog neba sjajan oblak, a nad njime je lebdio prozračan, krilasti mladić. Rekao je Josipu:

»Po odluci Božjoj doći će tri Kralja s istoka i pokloniti se vječnoj Riječi. Oni putuju mnogo dana, i skoro će stići. Zato nemoj još odlaziti odavle!«

Josip je anđeoske riječi saopćio Mariji, i tako su dalje ostali u štalici.

I doista! Za nekoliko dana ukazala se u večer jasna zvijezda. Činilo se da je satkana od sjajne uzdušne tvari. Za njome su se kroz jasnu noć vidjeli tamni obrisi deva... Sveta su tri Kralja stigla pred spilju. Zvijezda se spustila pred spiljom, smanjila se, i kliznula u štalicu, zaustavila se nad glavom božanskog Djeteta, izlila nad Njime sav svoj sjaj i rasplinula se.

Marija je pozvala svoga zaručnika: »Josipe, Josipe, dođi! Eto sigurno dolaze Mudraci!«

Josip je požurio k Njoj, a u tome su već Mudraci silazili sa svojih deva. Začudili su se prečednoj nastambi, u kojoj su našli Spasitelja. Ponizno i ljubezno dočekala ih je Bogomajka s Isusom u naručaju. Njezino je lice sjalo srećom i krasotom, a nebeskim sjajem bilo je okruženo Božansko Dijete.

Zadivljeno stajali su Mudraci, bez riječi, — a onda padoše na koljena i pokloniše se Bogu i čovjeku. Sijedi Melhior je rekao:

»Prikazujem sebe i svoje ljudsko znanje, Tebi, Kriste Kralju duša«.

Tamnoputi Gašpar je nadovezao:

»Zato smo došli pokloniti se Tebi iz daleke zemlje«.

A živahni Baltazar je upravio riječi Mariji:

»Blagoslovljena da si Ti, koja uživaš neshvatljive časti, Djevice i Bogorodice!«

Htio joj je izljubiti ruke, ali ih Marija stidljivo povuče i pruži ručice Nejakoga.

Mudraci se nisu mogli nadiviti veličanstvu Djeteta, čednosti Marijinoj, svetom izgledu Hranitelja i neuglednom mjestu, kojega je izabrao za stanovanje Gospodar neba i zemlje. Osjetili su u srcu vatru, plamen ljubavi za Višnjega, sakrivenog u siromaštvu. Klečali su pred Njime, rasprostrli su svoje darove. Pred Melhiorom je sjao grumen zlata, rumenio se kao krv rubin, kao suze radosnice blijedo su sjali krupni biseri:

»Primi, Kriste, zlato, — primi drago kamenje, Gospodaru svih zemaljskih dobara«.

Mirhu je predao Gašpar. Rekao je:

»Prinosimo Ti mirhu, Pomazaniče Gospodnji!«, a Baltazar je mahao zlatnom kadionicom, iz koje se je vio mirisan oblak tamjana i klicao:

»Bože naš, — Bože naš!«

Pričali su Majci Mariji i Josipu o zvijezdi, koja ih je dovela, i pitali, kako je moguće, da sav svijet Judeje ne dolazi pokloniti se svom Mesiji. Marija ih je ozbiljno pogledala i blago rekla:

»Nije svakome dano, da Ga zvijezda vodi, niti svakome sja u srcu svijetlo, koje bi ga ovamo dovelo«.

Sati su prolazili u razgovoru, Mudraci su pričali o svojim zemljama, o putovanju. Prije no što su pošli, opet su pali ničice i usrdno molili:

»Blagoslovi nas, Gospodine«, a mali je Isus podigao ručicu na blagoslov.

Puni vjere i teška srca napokon su se oprostili od svete Obitelji i uzjahali deve. Pošli su put Betlehema, da se ondje odmore.

Baltazar ih je podsjetio: »Treba poći do Heroda, da ga obavijestimo gdje smo našli Kneza, kojem nas je zvijezda dovela.«

»Treba poći«, rekao je i Gašpar. »Lijepo nas je primio, i željno nas čeka da mu kažemo mjesto rođenja, da mu se i on pođe pokloniti.«

Samo je Melhior šutio i razmišljao, što ga je toliko odbijalo od Heroda, da li prevelika, usiljena ljubeznost, da li ružan, hladan pogled...

Dogodilo se drugačije. Anđeo im Božji dođe na san i naloži, da drugim putem krenu u svoju zemlju, te da se uklone Herodu, a kada su pošli na put, njihova im je zvijezda opet sjala, sve do onoga mjesta, gdje su se sastali.

Odatle je pošao svaki u svoju zemlju...

Tajna Božićne noći

Noćas svaka zv'jezda jasnim žarom blista,
Nebo sve je noćas u plamenom sjaju,
To blažena je noć Rođenoga Krista:
Pakleni se lanci noćas raskidaju.

Mala, prosta staja, što sred polja stoji,
Sklonula je Dijete-Spasitelja svijeta.
Anđeoski nad njom uzdižu se poji.
Novo Drvo Spasa počinje da cvjeta.

A kraj Božjeg Sina Sveta Majka kleči,
I sa svetim žarom svoje Čedo gleda.
Pokraj rođenoga pjesma Neba ječi;
Anđeoska četa za četom se ređa.

I Hranitelj Njegov kraj jasla je stao,
Kleknuo je sada, da kraj Njega pane.
Ljubav srca Svoga na dar Mu je dao,
I ganut od ljubavi, suza Mu kane...

Četa je pastira došla svom Pastiru:
Kleknuli su ljudi, klanjati se stali,
Primivši blagoslov, pošli su u miru,
I slavu su Božju na sve strane slali.

Betlehem je snivo, ništa nije znao,
Da prošla noć je i vjekovječna tmina,
Željezni da zastor pred Nebom je pao,
Da Djeva je Božja porodila Sina.

KATOLIČKA RADIOSTANICA proradila je pri katoličkom sveučilištu sv. Tome Akvinskog u Manili (Filipini). Radiostanica će služiti za širenje katoličke nauke. Ovo je u samoj Manili deveta radiostanica. Međutim sve osim ove nalaze se u nekatoličkim rukama.

DOĐITE PASTIRI

Dođite, pastiri modernog vijeka, i vi, vladaoci zaplakanih duša.
Budite tihi. Mi idemo danas u daleki kraj, gdje su nam ostaci djetinjih stopa.
Budite tihi. Darova nemate, znam, danas je laž pocrnjela sve vaše blago. Uzmite stoga neuglednu skromnost i ponesite je sa sobom na daleki put.
Mi idemo danas u daleki kraj, tragom zviježđa.
Mi idemo šumom jeline grane u snijegu. Kako se zove onaj kraj, što se stidi poklona betlehemskom siromahu?
Koje ime nosi ono, što je u malo ljudsko srce utkalo veliki svemirski kucaj? Tiho. Moje je samo srce, a kucaji su sluga.
Dođite danas svi i budite tihi.
Jedina grana širi kâd začaranih snova, koja su samo zato sni, jer smo ih napustili davno i za života ih nismo dosnivali.
Tiho. Sveta Noć je usnula snom bjeline. U srcu ljudskom otkucava rođenje Boga.

Probudi, Gospodine

Probudi, Gospodine! Tom molitvom završili smo prošlu crkvenu godinu. Istom molitvom »Probudi, Gospodine!« počinjemo novu crkvenu godinu. Probudi, Gospodine, moć svoju i dođi! Živo čeznuće i vapaj za ukazanjem Kristovim, za Njegovim dolaskom značajno je obilježje posljednjeg tjedna minule crkvene godine. Isto čeznuće prati nas na putu u novu crkvenu godinu i razvija se u snažnu molitvu: »Dođi, Gospodine!« Došašće znači očekivanje Njegova dolaska u milosti. Mi trebamo Spasitelja i bez prestanka nam je potrebna Njegova pomoć i snaga. Tko nam to može dati, osim onoga, koji je jedini otkupio i spasio svijet?

Pitajmo se, zašto moramo čeznuti za otkupljenjem? Na to nam daje najbolji odgovor prorok Izaija: »Čujte, nebesa! Slušaj, zemljo! Jer Gospodin govori:« Djecu odgojih i podigoh. Ali mi ona postadoše nevjerna. Jao, pokoljenje grješno, narode krivnjom natovareni, leglo zlikovaca, djeco izrođena. Oni ostaviše Gospodina, pogrdiše Sveca Izraelova, okrenuše mu leđa.« (Iz. 1,2-4.)

Grijeh je dakle, bio uzrokom britkim kaznama, za kojima je Svemogući posegnuo. Prihvatio je teškoće života, da osvijesti izraelsku dušu, da obrati židovskoga vjernika. Grijeh, taj vječni i žalosni uzrok svih potresa duša obitelji, naroda i svijeta, teretio je nekoć dušu odabranog naroda te ga je, kao i svagda uvalio u tolike nesreće.

Prije Kristova dolaska, vremena su bila veoma teška, jer su ljudi bili zli. Odbacili su Gospodnje zapovijedi i pošli svojim grešnim putevima. Išli su tako naprijed, ali njihovo srce tražilo je olakšanje bolima, tražilo je smirenje, tražilo je ponovo Boga. U takvim je časovima sinagoga narodu dovikivala: »Dignite svoje glave, jer se približuje vaš otkup«. Obraćala se i samom Bogu i molila Ga: »Probudi, Gospodine, svoju moć i dođi, da nas izbaviš od naših grijeha, koji nam prijete. Nitko nas ne će očuvati od pogibelji, od svjetovnih i putenih napasti, od moćnog i pritajenog sebeljublja i sebičnosti? Tko će napokon odvratiti od nas nesreću. Ne će nas spasiti ni naš razum, ni naše prosuđivanje, ni odluka, nego jedino Ti, Bože, i milost Tvoja, jer je u Gospodinu otkupljenje« pjeva Psalmista.

Cijelo naše biće čezne za Otkupljenjem. K Tebi uzdižem svoju dušu! Bože, u Tebe se uzdam. Pokaži mi, Gospodine, svoje puteve i nauči me ići Tvojim stazama.

Pruža nam se nada. I ukazuje nam se zvijezda. Mi je u duhu gledamo, kako sjaji nad malom betlehemskom štalicom. Kroz maglu i olovno nebo, kroz zimu i blato, prodire naš pogled u ovim svetim jutrima k dalekoj zvijezdi, koja će nas dovesti do Maloga Isusa, a velikoga Boga, koji samo zato dolazi, da otare suzu, da podigne srce i spasi čovjeka. Naš je Isus spasenje naroda svoga. On je zato i spleo jaslice, da nas ne ostavi sirote na putovima svijeta. Teški su naši životni putevi, ali ničim toliko olakšani, koliko neistesanim jaslicama. Preko jaslica, naši susreti s Isusom su najprikladniji, najuspješniji i najlakši. Sveto došašće vodi k jaslicama.

Iz katoličkog svijeta

FRANCUSKI ARHEOLOZI otkrili su ruševine prvog glavnog grada židovske države.

IZ BELGIJE — Belgijska Vlada je predvidjela u novom budžetu veći iznos za dotaciju katoličkim t. zv. slobodnim školama. Većoj pomoći iz državnog budžeta za katoličke škole do sada su se uglavnom protivili socijal-demokrati. Međutim, vođa belgijskih socijalista dr. Spaak nedavno je izjavio, da se socijaldemokrati ne će protiviti ovoj budžetskoj stavci, jer roditelji moraju imati ne samo pravo, već i mogućnost, da svoju djecu dadu odgajati u onim školama, u kojima je osiguran onakav odgoj njihove djece, kakav oni žele.

Interesantno je ovdje navesti, da katoličke pučke škole u Belgiji pohađa 789.804 učenika, dok državne škole pohađa 504.732 učenika. Dok luvensko

U FRANCUSKOJ je kod otvaranja novog zasjedanja parlamenta obnovljen stari običaj, da se u crkvi sv. Klotilde služi sv. Misa, kojoj prisustvuju narodni poslanici i visoki državni funkcionari službenici. Ove godine je (koncem studenoga) poslije sv. Mise pomoćni biskup pariški pročitao posebnu poslanicu pariškog nadbiskupa, kardinala Feltina, koji je uslijed nesreće autom bio spriječen da sam prisustvuje sv. Misi.

FILMOVI KATOLIČKE PRODUKCIJE (proizvodnje), koji se prikazuju u Engleskoj u javnim kinematografima jesu: Vatikan (u bojama), Povijest papa i Sveta godina.

FRANJEVCI su nedavno proslavili 600-godišnjicu svog čuvanja svetih mjesta u Svetoj Zemlji. Ovaj jubilej trebali su zapravo proslaviti već 1942., no zbog ratnih prilika oni su proslavu odgodili na ovu godinu.

VENEZUELA spada među zemlje, koje su srazmjerno prema broju stanovnika dale najveći broj hodočasnika Svete Godine. Do sad je oko 3.000 Venezuelaca posjetilo Rim.

STARE KRŠĆANSKE NATPISE iz Transjordanije započeli su objavljivati u Rimu. Ovi natpisi su važni stoga, što oni potječu iz IV. do VII. stoljeća i unose mnogo svjetla u povijest kršćanstva onih krajeva.

DIECEZANSKI SINOD održao se tokom mjeseca studenog u biskupiji Rottenburg pod predsjedanjem biskupa Karla Leiprechta. Sinodu je prisustvovalo preko 120 svećenika. Zadnji sinod održao se u ovoj biskupiji pred 20 godina. Od tada katolici su porasli za 1,400.000 duša, taj se porast ima pripisati poslijeratnim prilikama.

MARIJANSKI KONGRES održali su 8. studenog franjevci u Sjedinjenim Državama.

IZ GRADA MEKSIKA hodočastilo je oko 40.000 vjernika na dan proglašenja dogme o Uznesenju Bl. Dj. Marije u proštenište Guadalup.

U DUBLINU, glavnom gradu Irske, otvorit će se 1952. katoličko sveučilište koje će nositi ime kardinala Newmana.

PONTIFIKALNA SV. MISA po istočnom obredu odslužena je u nedjelju, 26. studenoga, u crkvi sv. Petra u Rimu. Služio je patrijarh antiohijski, a koncelebriralo (zajedno služilo) je petnaest biskupa. Sv Otac Pijo XII., koji je prisustvovao svečanoj službi Božjoj, sudjelovao je i kod samoga obreda uglavnom na taj način, što je na odgovarajućim mjestima malim križem blagoslovio vjernike.

O ISKOPINAMA POD CRKVOM SV. PETRA u Rimu trebala je biti objelodanjena knjiga još tijekom ove godine. Međutim zbog novih iskopina smatralo se uputnim revidirati (pregledati) cijeli materijal u svijetlu novijih otkrića, tako da će konačni rezultat iskopina biti objelodanjen tek na proljeće 1951.

U radosnom očekivanju prihvatimo riječi, koje nam govori sv. Pavao: »Noć prođe, a dan se približi. Odbacimo dakle djela tmine, a obucimo se u oružje svijetla. Hodimo pošteno, kao po danu, ne u raskošnim gozbama i pijankama, ne u nečistoći i raspuštenosti, ne u svađi i zavisti, nego se obucite u Gospodina Isusa Krista« (Rim. 13, 12—14).

KRATKOVALNU RADIOSTANICU poklonili su holandski katolici Sv. Stolici povodom proslave Svete Godine 1950. Aparati su u Hilversumu izrađeni, a teški su 125 tona. Sada bi se imali transportirati (prenijeti) u Rim.

DOBROVOLJNIM PRILOZIMA vjernika nadbiskupije kölnske sagradit će se u Wuppertalu nova crkva na spomen proglašenja dogme o Uznesenju Bl. Dj. Marije.

OSNOVNE ŠKOLE U BAVARSKOJ BIT ĆE KONFESIONALNE. Bavarski parlamenat oglasio je nedavno zakon o osnovnim školama, nakon dugog raspravljanja, koje je potrajalo dvije godine. Po tom zakonu osnovne škole bit će vjerske ili konfesionalne. Ministar prosvjete i vjera dr Hunshammer obrazložio je zakon ovako: Škola je nastavak obitelji i prema tome je njena prva svrha, da odgaja, a druga, da poučava. Prema tome mora škola davati i vjerski odgoj, jer velika većina roditelja želi prije svega, da njihova djeca dobiju kršćanski vjerski odgoj.

DOBRA ORGANIZACIJA. Samo u sedam departmana istočne Francuske Društvo prijatelja katoličke škole obuhvaća 800.000 obitelji i 10 milijuna bivših đaka katoličkih škola.

OBILNA SVEĆENIČKA ZVANJA. Holandija ima poslije rata vrlo velik broj kandidata u svojim malim i velikim sjemeništima. Biskupija Bois-le-Duc ima 3835 seminaraca, biskupija Roermond 2589, biskupija Utrecht 1167, i biskupija Haarlem 1093 seminarca, Mnogi Holandijski svećenici idu u misionare.

14.000 MISIONARA OSTALO U KINI. Kako javlja tajnik apostolske internuncijature u Kini Msgr Martin T. Gilligan, u Kini je ostalo nakon građanskog rata svega oko 14.000 misionara i misionarki. U ovom su broju uključeni svećenici, redovnici, katehisti, svjetovnjaci i časne sestre. O njihovu sadašnjem djelovanju nema mnogo vijesti.

POTOMAK PROGONITELJA — SVEĆENIK. Mihajlo Tokugawa, potomak poznate japanske obitelji, koja je od 1603. do 1867. držala u svojoj ruci vojnu upravu carstva, ušao je nedavno u bogoslovsko sjemenište u gradu Kyoto. Mihajlovi preci dali su ubiti svojedobno na tisuće kršćana za vrijeme krvavih progona.

KATOLIČKA CRKVA NA FORMOZI. Na otoku Formozi ima svega oko 9 milijuna stanovnika, a od toga tek 14.000 katolika. Na otoku djeluje 35 misionara. Cijeli je otok podijeljen u dvije apostolske prefekture.

IZ PARIZA — U glavnom gradu Francuske otvorena je izložba crkvene umjetnosti XIX. i XX. vijeka. Izložba je pobudila velik interes među publikom.

IZ JAPANA — Na katoličkom sveučilištu u Japanu održavane su konferencije o skolastičkoj filozofiji. Na početku ove konferencije je pohađalo 120 studenata, dok je u toku konferncija taj broj dostigao 225. Među polaznicima ovih konferencija veliki je broj bio studenata ne katolika.

PRODAJA BOŽIĆNIH JASLICA

Župna crkva sv. Marije na Dolcu na tržnici u Zagrebu dobila je ove godine nove božićne jaslice, te stavlja na prodaju stare.

U Zagrebu je sveto natjecanje kako u župnim, onako i u redovničkim crkvama, u kojoj će biti što ljepše jaslice. Pa i naša velebna katedrala u lađi, gdje je oltar sv. Luke, dobila je prekrasne jaslice, umjetnički dotjerane. — Odkuda to natjecanje? Plod je to uvjerenja, da zorno i dramatski prikazana povijesna činjenica rođenja našega Spasitelja, najsnažnija je propovijed vjernicima. I naši vjernici vole posjećivati, darivati jaslice, kao i u velikom tjednu Božji grob.

U crkvi, gdje je uvedena elektrika, ove bi jaslice bile ne samo dekoracija crkve i božićnoga vremena, već i propovijed vjernicima. Crkva, koja ima ležećega novca, korisno bi uložila taj novac u kupnji jaslica. U naše se vrijeme ne mogu dobiti figure izvana, a originalna izradba kod nas je preskupa. Uvjeti prodaje saznaju se u župnom uredu sv. Marije, Kaptol 3.

Novi pomoćni splitski biskup

Preuzvišeni g. dr. Frane Franić, profesor teologije u Splitu posvećen je dne 17. XII. 1950. u Splitu u Crkvi Krista Kralja za pomoćnog biskupa splitskoga. — Posvećenje je izvršio dugogodišnji splitsko-makarski, jednoć solinski, biskup preuzv. gosp. msgr dr. Kvirin Klement Bonefačić uz sudjelovanje preuzv. g. Pavla Butorca, biskupa dubrovačkog i presvj. g. profesora i apostolskog protonotara Mate Garkovića generalnog vikara zadarskoga. — Novi se biskup dr. Franić rodio u Kaštel Kambelovcu 29. XII. 1912. g. Gimnazijske je i bogoslovne nauke svršio u Splitu. Za svećenika je zaređen 25. XII. 1936. Neko je vrijeme vršio dušobrižničku službu u rodnom mjestu. G. 1938. do 1941. poslan je na daljnje nauke u Rim. Kroz četiri godine studira teologiju na Gregorianumu u Rimu, gdje postizava doktorat teologije. God. 1941. vraća se na duhovni rad u svoju domovinu i biskupiju. Povjerena mu je odmah dužnost vjeroučitelja u Biskupijskom dječ. sjemeništu u Splitu, ali ga Talijani g. 1942. uklanjaju. Od god. 1943. do 1950. profesor je dogmatike na Visokoj bogoslovnoj školi u Splitu, gdje je također vršio dužnost starješine (rektora). — Za vrijeme školskih praznika i prigodom blagdana spremno je pomagao u dušobrižničkoj pastvi. — Novoizabrani naslovni biskup agatopolski uz ostale vrline i sposobnosti osobito se uvijek isticao svojom dobrotom i skromnošću. A time će novi preuzvišeni biskup i dalje osvajati duše za sebe i za Boga. Najsrdačnije čestitamo na ovome natpastirskom imenovanju!

APOSTOLSKI ADMINISTRATOR

KOTORSKE BISKUPIJE

Sv. Otac Papa Pio XII. imenovao je za Apostolskog Administratora kotorske biskupije vrijednog i uzornog svećenika presv. g. Mons. Don Gracija Ivanovića, zaslužnog župnika sv. Stasije (Eustahija), u Dobroti.

Don Gracija Ivanović rođen je u Dobroti 15. veljače 1903. Zaređen je za svećenika 11. srpnja, g. 1926. Odlikovan je čašću počasnog kanonika Nj. Sv. pape Pia XII. 6. svibnja g. 1943. — Bavi se književnošću i sakupljanjem narodnih pjesama i uopće narodnog blaga. — Njegovim nastojanjem ukrašen je brojnim slikama iz života sv. Stasije velebni plafon monumentalne Crkve sv. Stasije, koja je naš pravi narodni spomenik, a bila je sagrađena g. 1773. prilozima mještana, u doba najljepšeg cvata Dobrote, u stilu krasnog baroka, po nacrtu arhitekta Riviera. — Mnogo je zaslužan, što je uredio, u riznici žup. Crkve sv. Stasije crkveni muzej i tako spasio od propasti mnoge historijske spomenike iz slavne mjesne i bokeljske prošlosti. On puno radi i za poblaženje naše domorotkinje časne službenice Božje Ane Marije Marović rođene u Mlecima, dne 7. veljače g. 1815 od roditelja iz Dobrote, kapetana Josipa Marovića i Marije Ivanović, a preminule u znaku svetosti 4. listopada g. 1887.

Novoimenovanom Apost. Administratoru naše najsrdačnije čestitke!

PASIONSKE IGRE u Oberamergau privukle su tokom ove godine preko 500.000 posjetilaca.

NAŠI POKOJNICI

O. ODORIK OŽEG preminuo je 1. XII. 1950. u Kapucinskom samostanu u Varaždinu u 89. godini života, 67. godini redovništva, a 61. godini misništva. Pokojnik je rođeni Varaždinac iz stare varaždinske obitelji Ožeg. Rodio se 14. II. 1868. U red je stupio 1884. Za svećenika je zaređen 1890. Kao redovnik vršio je razne službe po samostanima na: Rijeci, Karlobagu, Splitu i Varaždinu. Jedno vrijeme je bio i vrhovni poglavar hrvatske kapucinske provincije. Dne 10. VII. 1950. proslavio je još dosta svjež i zdrav svoju 60 godišnjicu misništva (diamantni jubilej). Pokojnika je u životu resila duboka pobožnost, duh redovničke discipline i redovnička skromnost. Počivao u miru Božjem!

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963312. — Pojedini broj stoji 2.— Din.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

»Poklikni Bogu sva zemlja, služite Gospodinu veselo« (Ps 99, 1)
Iz Ulaza današnje sv. Mise

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VI. ZAGREB, 7. SIJEČNJA 1951. BROJ 2

Učiteljeva odvažnost

Svijet se uvijek divio junacima, koji su odvažno, neustrašivo i nepopustljivo trpjeli i umirali za dobru i plemenitu stvar, za ispravno uvjerenje i dobro bližnjega, na korist i spasenje čovječanstva.

Mi se još i danas s največim poštovanjem sjećamo sv. Lovre. On je bio u vrijeme progona kršćana osuđen na smrt na ražnju. Pekli ga i sagorijevali. A on je te muke podnosio s takovim samoprijegorom i srčanošću, da je mirno uskliknuo krvnicima: »Dosta je pečeno moje meso na toj strani, sad me lako okreneš.« Onda je podigao svoj pogled k nebu i molio i plakao za obraćenje grada Rima. A zatim je svoju dušu u Božje ruke predao. Bilo je to 10. kolovoza god. 258. Tako je trpio za svoju vjeru i obraćenje Rimljana.

Ovo je samo slaba sjena one odvažnosti, koju gledamo na svakom koraku našega Spasitelja. On je svoj djeci Izraelskoj htio pružiti milost spasenja. I u tu svrhu se odlučio i pošao u Jeruzalem, da ondje propovijeda. Taj Njegov korak bio je veoma opasan po Njegov život. On je naime već prije učio narod u Judeji, ali je Njegov uspjeh bio veoma neznatan. Židovski su naime svećenici i književnici napunili glave svoga naroda najgorim predrasudama proti Sinu tesarevu, kako su oni zvali Isusa. Rekli su, da je Isus u službi pakla. Da si je utuvio u glavu uobraženu čežnju za ispraznom veličinom. Tako su govorili narodu, koji je inače bio ratoboran i sklon na bunu. Sve je to znao Spasitelj. Ipak je pošao u Jeruzalem, jer je htio pod svaku cijenu vršiti volju svoga nebeskoga Oca, koji je želio, da On svojom smrću spasi svijet. A ta smrt je imala biti odabrana slobodnom voljom, kojom će se On predati u ruke neprijatelja.

Kad se Isus doista iznenada pojavio u Jeruzalemu, Njegova je tajanstvena pojava uzdrmala sve mnoštvo naroda, koji je u sve većim množinama dolazio. Svećenici su brzo pozvali sudbenu stražu, da uhvati buntovnika, koji je narušio hramsku svečanost. Ali Spasiteljev govor je bio tako snažan i prodoran, da se nitko nije usudio na Nj staviti ruke. Narod je slušao i slušao. Upijao svaku Njegovu riječ. I o njoj, duboko potresen, razmišljao. Tako je bila uzvišena Njegova nauka, tako nedužan i bezgrešan Njegov život, tolika je bila Njegova čudesna i čudotvorna moć, da je doista nadilazila sve što je ljudsko.

U tišini, duboko u nutrinji njihovih duša, nastala je borba: biti za Njega, ili proti Njemu. I kad je pala odluka u kojoj duši, onda ju je zahvatila ili ljubav prema Njemu ili mržnja na Nj. Tako se stvarale dvije grupe, dvije stranke. Jedni su Ga držali za proroka od Boga poslana, za očekivana Mesiju. I tako je izrasla kod manjega dijela naroda potpuna vjera u Njega. Ali veća množina se izjavila proti Njemu i povikaše: »Ne ćemo, da On kraljuje nad nama« (Lk. 19,14). On ne može biti Mesija. Mesija ima da dođe iz Davidova roda i plemena i iz Davidova grada. A ovaj nije ništa više i ništa manje, nego li smo mi. On je sin galilejskoga tesara.

Isus im je na takove navale rekao gorku istinu. Govorio im o zlim vinogradarima, koji ubijaju sluge gospodareve, a konačno i njegova sina, umjesto da mu dadu rod iz vinograda. Njih će pogubiti gospodar. Govorio im o kamenu, na kome će se razbiti, koji na nj padne i onoga će kamen satrti, na koga on padne. Govorio im o porezu koga su svi dužni davati. Očistio je hram od trgovaca. Konačno im rekao: »Čuvajte se od književnika, koji vole da idu u sjajnim haljinama i traže pozdrave na trgovima i prva mjesta po zbornicama i začelja na gozbama; koji jedu kuće udovičke i pretvaraju se kao da dugo mole. Oni će još većma biti osuđeni« (Mt. 19,20).

Sad su navalili na Njega grdnjama i objedama. Rekli su Mu, da je grešnik (Iv. 9, 14). Da ne pozna svetih knjiga i da je neuk (Iv. 6, 15). On je: »Čovjek izjelica i pijanica, prijatelj carinicima i grešnicima« (Mt. 11, 9). On je zločinac (Iv. 18, 36). On je zavodnik koji zavodi narod (Iv. 7, 12). On je buntovnik: »Buni narod naš i zabranjuje davati porez caru i govori, da je Krist« (23, 2). On pogrđuje Boga: »Ovaj huli na Boga« (Mt. 9, 3). Oskvrnjuje subotu: »Nije ovaj čovjek od Boga, jer ne svetkuje subotu« (Iv. 9, 16). On je opsjednut: »U njemu je Belzebub i s pomoću poglavice đavolskoga izgoni đavla« (Mt. 3, 22). On je lud: »Đavla ima i luduje, što ga slušate« (I.v 10, 20).

Sve je ove poruge Spasitelj slušao mirno i neprestrašeno, a onda im je rekao, da oni nisu od Boga, nego Njegovi protivnici. Da imadu đavla za oca, jer im je na pameti ubojstvo i laž: »Đavao je vaš otac, i hoćete, da činite želju svoga oca. On je ubojica ljudi od početka i ne stoji u istini, jer nema istine u njemu« (Iv. 8, 44). I kad mu ne mogoše odgovoriti, uzeše zadnji dokaz svoje nevjere: »Podigoše kamenje, da na Nj bace, a Isus se sakri i izađe iz hrama« (8, 59), jer još nije došlo Njegovo vrijeme.

Toliku je odvažnost pokazivao Isus u sukobu sa svojim neprijateljima, a u borbi za njihovo spasenje i kraljevstvo Božje.

ZNAM...

Znam za opojnost jedne male ruže.
Svi stvorovi štuju ljepotu njenu,
oko nje bijeli anđelčići kruže,
i ona sve boli stavlja u sjenu.

Tu svi se nazočni od sreće žare:
magarac i vol i dobri pastiri.
Najveći mudraci njoj nose dare,
iz kojih duboka poniznost viri.

Ali cvijetu, koji ljube živine,
ljudi će dane da mu patnjom skrate.
Pa ipak, On će sjati kroz sve tmine,
za sve patnike, pa i za te!

PRAZNE CRKVE

Kada je znameniti francuski učenjak Francois Mauriac (Fransoa Moriak) bio u Oksfordu, da primi počasni doktorat na tamošnjem sveučilištu, kao revnoga katolika zanimale su ga mnoge crkve, koje su ondje sagrađene u prijašnje doba. Te su crkve sagradili katolici, a sada su u posjedu anglikanaca. Kada je tako razgledavao neku kapelu iz Srednjeg vijeka, predstavi mu se anglikanski svećenik.

»Mislio sam«, reče Mauriac, »da bi katolici u svoje vrijeme na ovom zidu naslikali fresko sliku.«

»Eto«, odgovori anglikanac, »mi kanimo ovdje slikati tekst iz Svetog Pisma.«

»Koji tekst?« pita Mauriac. »Možda riječi Marije Magdalene?«

»Na koje riječi vi mislite?«

»Uzeše moga Gospodina i ne znam, kuda Ga metnuše.«

(VVV, 1950, br. 29.)

Strpljivost u patnjama

Pravednik treba nesamo da bude strpljiv u patnjama, nego i veseo, jer su patnje talionica, u kojoj se bogobojazne duše čiste od svojih manjaka i u kreposti usavršavaju. Mudri Sirah lijepo uči: Stiglo te što mu drago, primi i ustrpi se u raznim slučajevima nevolja svoje. Zlato se u ognju kuša, a bogobojazan čovjek u peći nevolje. Promatraj ono nježno drveće, što je izloženo na visokim bregovima svakoj buri i oluji. Nije li ono za žaljenje? Pa ipak, čim više njima trese bura, tim im korjen dublje roni u pećinu. Kakovu prešu i lom treba da prođe pšenica, kad kod vršidbe prolazi kroz stroj, ali iza toga izlazi ona čista kao zlato bez ikakve pljeve i prašine.

Sv. Pavao kaže: Koga Bog ljubi, onoga i kara, i bije svakoga sina, koga prima. Sv. Augustin kaže na te riječi: Bog kara svako dijete, koje Mu je drago, a ti želiš da budeš iznimka? Ako si isključen od karanja, isključen si i iz broja djece Božje. Lijepo kaže poganski mudrac Seneka: S dobrim ljudima Bog jednako postupa, kao učitelji sa svojim učenicima. Oni nalažu onim boljima teže zadatke i napore. Kao što roditelji drže svoje sinove, koje inače ljube, u čvrstom zaptu, tako i Bog čini sa svojom djecom, a svrha Mu je, da u patnjama i gubicima duh dobije sve više snage.

Pripovjeda se o opatu Mojsiji, da je imao jednog redovnika, imenom Zakariju, koji je bio sveta života, i čiju je svetost Bog potvrdio. Mojsije ga je zapitao: Kaži mi, šta moram da činim, da budem savršen? Zakarija se u početku u svojoj poniznosti nećkao da mu odgovori, no napokon baci svoju kapucu na pod, zgazi ju nogama i reče: Dogod redovnik ne bude od napasti, boli i poniženja ovako zgažen, kao što je ova kapuca, ne može biti savršen. — Zašto sam dakle potšten, žalostan, tjeskoban i pun brige, kad me Gospodin posjećuje s patnjama? Dogod nismo lopta mnogih nevolja i suprotivština, ne ćemo načiniti velikog napretka u savršenosti.

Osim toga valja znati, da po strpljivom snašanju nevolja zaslužujemo pred Bogom nagradu i nebesku krunu na drugom svijetu. Ne će li nas takova misao napuniti hrabrošću i jakošću? Što daje seljaku ustrajnost, kad unatoč burama, poplavama i žegi obrađuje svoja polja? Ništa drugo, nego nada na bogatu žetvu. Naša će nebeska žetva biti to obilnija, što smo više sijali u patnjama.

Tko u suzama sije, u radosti će žeti, veli Psalmist. Naše srce treba da kliče od radosti, kad pomisli, kako su malene i kratkotrajne boli u ovom životu, da se ne mogu s dobrima onkraj groba ni isporediti. Sv. Pavao kaže: Trpljenja sadašnjeg vremena nijesu ništa prema slavi, koja će se objaviti na nama. Jer naša sadašnja i časovita nevolja donosi nam izobilnu vječnu slavu, koja sve nadvisuje. Ako se svjetovni čovjek za volju zemaljskih dobara podvrgava mnogim i teškim nevoljama i patnjama, ne ćemo li i mi za volju nebeske nagrade ustrajati čvrsto i nepokolebljivo u našim patnjama? Sv. Pavao sjeća nas, kako se trkači i hrvači podvrgavaju največem trapljenju i naporima, da za pobjedu dobiju vjenac spleten od lovorova lišća, i dodaje: oni tako rade, da dobiju raspadljiv vijenac, a mi neraspadljiv.

U pomisli na vječnu nagradu ostao je pobožni Job čvrst i nepokolebljiv usred svih nevolja. Ja znam, veli on, da moj otkupitelj živi, i da ću na sudnjem danu iz zemlje uskrsnuti i ponovo se zaodjeti ovom svojom kožom, i u ovom svom tijelu gledat ću Boga. Ja ću sam Njega gledati i moje će oči Njega promatrati, a ne neko drugi. Ova nada počiva u mojim grudima. Ove misli treba da u nevoljama i nas ispune mirom.

Nepoznata čežnja

Neki pobožni sredovječni prijatelj Božji u dubini srca svoga zapita Gospodina, da mu reče, koji je razlog i svrha one neugasive i njemu nerazumljive čežnje, koja neprestano uznemiruje i mori njegovo srce. I reče: »Preljubazni i nježni Gospodine, moja narav od moga djetinjstva toliko željno nešto traži i za nečim čezne. Mnoga godinica sam ja, Gospodine, vruće istraživao, što je to, što ona hoće, ali još nisam našao. A ni ne znam pravo, što je to. A ipak znadem, da jest nešto, što moje srce i moju dušu vuče za sobom tako, da nemam nikada pravoga mira.

Gospodine, ja sam to tražio i mislio naći od prvih dana svoje mladosti u Tvojim stvorovima. Ali što sam više tražio, to sam manje nalazio. A što sam mislio, da sam se tomu više približio, to sam više bio udaljen od toga. I kod svake predočene mi slike prije nego li sam je sasvim pretražio i njoj se u miru predao, imao sam nadahnuće: »To nije ono, što ti tražiš. I takav sam odgovor i takvo nijekanje uvijek osjetio, u svim stvarima, za koje sam mislio, da je to ono, što ja tražim, i za čim čeznem. O Gospode, i sada moje srce muči ta nepoznata stvar, za kojom čeznem! O, ljubljeni Gospodine, Gospodaru nebeskog kraljevstva, reci mi, što je to i kakvo je to, što je sakriveno u meni i uznemiruje me? Tada odgovori Bog meni, koji sam tako uzbuđeno pitao, ovo: »Ja sam, vječna Mudrost, koji sam te od vijeka za sebe odabrao i obuhvatio svojom vječnom Providnošću. Ja sam ti tako često promijenio put koliko god puta si se od mene odijelio, da sam te napustio. Ti nalaziš u svim stvarima nešto protivljenja, a to ti je najsigurniji znak moga odabranja, kojim ja hoću, da budeš sasvim moj.«

Tada odgovori onaj, koji je pitao: »Jesi li Ti ono, za čim moja narav neprestano čezne? O Bože, zašto se nisi već mnogo prije pokazao meni? Zašto si to tako dugo odgađao? Zašto sam tako mnogim mučnim putevima do sada gazio? »Gospodin mu odgovori:« Ali znaj sad ovo: da si već odavna pošao tim putem, koga ti sada otkrivam, ne bi upoznao tako osjetljivo ono dobro, koje sada poznaješ!« Tada veselo uskllikne sluga Božji: »O, vječna Mudrosti znaj da bi se moje srce na tisuću komada raspuklo, da bi te slast moga srca potpuno obuhvatila; da bi Te neprestano ljubilo i izgaralo za Tebe dane savršenom hvalom; to neka bude odsada želja moga srca! I dosta čovjek, za koga se Ti s toliko ljubavi brineš, blažen je onda, kad mu Ti ne daš mirovati, dok ne nađe svoj mir jedino u Tebi.«

I od toga je časa otupilo srce ovoga Božjega čovjeka prema slastima i teškoćama ovoga svijeta. Vječna Mudrost, Duh Sveti, je dakle ono, što sve ljude potiče na dobro. On svaku dušu odvraća od širokih puteva propasti na tihe i skromne puteljke i vodi na uzvišene i osamljene staze. Često dopušta, da nas snađu tuge i žalosti, da uronimo u dublje tajne Božjih nakana s nama. Od njega dolaze tajnovite čežnje u nama, koje poput Noina goluba na pustom i praznom svijetu ne nalazi mjesta, gdje bi otpočinuo i proboravio.

Stari crkveni otac Makarije piše ovo: »Kad je Bog stvorio Adama, nije mu dao tjelesna krila kao pticama. Radije mu je dao krila Duha Svetoga, da ga diže i nosi, kamo Duh hoće. Već sada posjeduju duše svetaca ta krila, da se na njima duhom dižu do nebeskih misli. Kršćani imadu jedan drugi svijet, jedan drugi stol, jedno drugo odijelo, jedan drugi užitak, jednu drugu zajednicu i jedno drugo mišljenje. I zbog toga su oni uzdignuti i uzvišeni nad druge ljude. Zato primaju već sada u nutrinji svoje duše snagu po Duhu Svetom.«

Ovaj unutrašnji poticaj prema Bogu to je još jači u čovjeku, što više dade, da u njegovoj duši upravlja Duh Sveti i što je manje potisnut grešnim zemaljskim teretom. Tko se godinama protivi težnji za nebeskim to će je manje osjećati.. Samo u žalosnim časovima razočaranja ili nezadovoljne prezasićenosti javit će mu se opet stara čežnja. I sretan onaj koji u tom času upozna, što mu donosi mir!

I tko običava svaku večer pogledati u svoju dušu, vidjet će, da nema dana, koji ne bi imao nove borbe. I u toj borbi može izgubiti jedan dio svoga duševnoga mirnoga zavičaja, ako ne stoji na mjestu hrabro, sa snagom Duha Svetoga. Samo se tako može smiriti i potpuno smiriti, jer je sv. Augustin kazao: »Nemirno je naše srce, dok se ne smiri u Tebi, Bože naš!«

ČISTILIŠTE

Svi narodi kroz sva vremena znadu, da čovjek ima razumnu i slobodnu dušu, po kojoj je slika i prilika Božja. Svi su ljudi na čistu s time, da čovječja duša živi i nakon smrti, da je besmrtna ili neumrla. Kad životinja pogine, bace je kamogod, jer je s gubitkom života na zemlji za nju sve svršeno. A kad čovjek umre, tijelo se njegovo časno sahrani na posebno mjesto — groblje, koje svi narodi poštuju kao sveto. Čovječji se grob brižno uređuje. Na grobu se sadi cvijeće, dižu se spomenici, da trajno uzdrže pokojnikovu uspomenu među živima. Iznose se zasluge i vrline pokojnikove, da budu živima pobuda za velika i kreposna djela.

Dok se ovako posebno poštovanje iskazuje mrtvu tijelu, još većom se brigom ispituje, kamo je pošla duša čovječja nakon rastanka s tijelom. Sam razum, a još više razum prosvijetljen Objavom, jasno i nepogrešivo spoznaje, da duše onih ljudi, koji su umrli čisti, bez ikakva grijeha, polaze mirno u nebo, sveto i blaženo mjesto, gdje boravi Bog s Anđelima i svetim ljudskim dušama. Duše onih pokojnika, koji su preminuli u teškom grijehu i neraskajani, polaze nakon smrti u strašno mjesto muka i kazna u pakao, iz koga nema izlaza. Ali postoji i treće mjesto na drugome svijetu, kamo polaze duše onih, koji su umrli bez teškoga grijeha, pa ne dolaze u pakao. Ali nisu umrli sasvim čisti, da bi njihove duše mogle ravno u nebo. To se mjesto zove čistilište. Tamo polaze duše onih pokojnika, koji su umrli u lakim grijesima, pak se moraju vremenitim kaznama očistiti prije nego pođu u nebo. U čistilištu trpe jedne duše više ili dulje vremena, a druge manje ili kraće vrijeme već prema tome, koliko je koji čovjek sagriješio, dok je boravio na zemlji. Najdulje će kazne u čistilištu trajati do sudnjega dana na svršetku svijeta. Tada će svi mrtvi uskrsnuti i nakon suda će jedni i s tijelom poći u nebo, a drugi će i s tijelom poći u pakao. Nakon sudnjega dana nema više čistilišta.

Da postoji čistilište, očito nam dokazuje Sveto Pismo, koje opisuje, kako je Juda Makabejac nakon bitke »sabrao dvije tisuće srebrnih drahma.« Ove posla u Jeruzalem, da bi se prinijela žrtva za grijeh. To je bilo veoma lijepo i plemenito djelo, jer je on mislio na uskrsnuće. Jer kad ne bi vjerovao u uskrsnuće palih, bilo bi suvišno i ludo moliti se za mrtve. Također uvaži on, da pobožno usnule čeka veoma sjajna nagrada. Sveta i pobožna misao! Zato priredi za umrle žrtvu pomirnu, da bi se izbavili od svojih grijeha« (2, Mkb 12,43—46). Oni koji su u nebu, ne trebaju pomoći. Onima, koji su u paklu nema pomoći, jer su za uvijek osuđeni. Kad, dakle, Izraelci mole i prinose žrtve za »pobožno usnule« vojnike, to je dokaz, da vjeruju, da na drugom svijetu postoji mjesto, gdje »pobožno usnuli« trebaju pomoći, gdje im se može pomoći i odakle ih se može izbaviti, a to je mjesto čistilište.

Nauku o postojanju čistilišta i o mukama u čistilištu izlažu opći crkveni sabori: Lyonski II. 1274. god., Florentinski 1439. i Tridentinski od 1545.—1563., Sveti Oci Pape, Sveti Oci — crkveni učitelji i učeni bogoslovi, kroz svu povijest Crkve.

Muka je dušama u čistilištu, što su odvojeni od Boga. Povrh toga trpe duše u čistilištu i osjetnu kaznu, a to je posebna vatra, koja ih muči. Koliko vremena ostaje koja duša u čistilištu, to nitko od nas živih ne može znati bez posebne Božje Objave. Međutim sve su duše u čistilištu sigurne, da će njihove muke s vremenom svršiti i da će jednom doći k Bogu u nebo. Nauka je Svete katoličke Crkve, da mi možemo pomoći dušama u čistilištu svetim Misama, molitvama, milostinjom i drugim pobožnim djelima, a naročito oproštenjima, koja je Crkva odredila za duše u čistilištu. Međutim se i duše u čistilištu mole za nas, a pogotovo će nam se odužiti svojim zagovorom kod Boga, kad dođu u nebo. Što, dakle, činimo za duše u čistilištu, činimo konačno i za spas svoje duše.

Sjetimo se, koliki su milijuni ljudi pali u drugom svjetskom ratu! Pali su ne samo vojnici, nego i civilno pučanstvo. Jedni su umrli brzo i naglo, a drugi u groznim mukama. Duše njihove iz čistilišta vape za pomoć k nama, rođacima, znancima i prijateljima riječima Sv. Pisma: »Smilujte se meni, barem vi, prijatelji moji« (Job. 12,21). Imajmo srca i osjećaja za njih. Molimo se za njih i žrtvujmo dobra djela za njihovo izbavljenje. Imajmo na umu: kako se mi danas brinemo za naše pokojnike, tako će se naši nasljednici brinuti za nas, kad budemo mi mrtvi.

Poklonimo se Tebi Isuse

Spasitelju svijeta, Ti si maleno Dijete u sirotinjskoj štalici rođeno, da primiš neizmjernu patnju zbog naših grijeha. Veliki Bože, Ti si neprepoznat od silnika, progonjen već u prvim danima svoga zemaljskog života. Marija, Majka Tvoja, i sveti Josip dijelit će s Tobom mukotrpno progonstvo u daleku zemlju, a svi mi ljudi dijelimo kruh Života, kojega nam dariva Tvoja ljubav i žrtva. Svi mi primamo nepropadljive vrijednosti Tvojega nauka i poslanstva — neiscrpnu baštinu mira i pravde za vječnost. Zato si, Isuse, došao na svijet, zato počinješ sada svoj teški put na našoj zemlji. Zato si Ti, Kralj vjekova, ovo Djetešce na rukama djevičanske velike Majke.

Poklonimo se Tebi, Spasitelju, kao što Ti se pokloniše bezazleni pastiri i mudri kraljevi. Pođimo Tebi s nepreglednim nizom svih pokoljenja prije nas, sa svima, koji će još doći i slaviti Tvoje Ime. Pođimo Tebi svi mi, siromašni, iskušani bolom, posrnuli u nevoljama, žedni Tvoje Istine. Pođimo Tvojoj štalici, gdje je sinulo sunce najvećega milosrđa. Poklonimo se svetom Otajstvu, koje je postalo Čovjekom.

XXII. MEĐUNARODNI ESPERANTSKI KATOLIČKI KONGRES prigodom Sv. Godine održan je u Rimu od 10.—17. kolovoza. Kongresu je prisustvovalo preko 330 katoličkih esperantista, koji su zastupali 23 nacije. Između ostalih mogio se vidjeti Nijemce, Francuze, Irce, Holanđane, Japance, Turke i t.d. Svi su oni govorili jednim jezikom i svi su se savršeno razumjeli. Katolički esperantisti za vrijeme cijelog kongresa zajednički su prisustvovali sv. Misi. Slušali su propovijedi na Esperantu. Zajednički su obavljali Križni put uz pjevanje crkvenih pjesama. Sve, razumije se, na njima najdražim jeziku. Naravno, oni su obavili zajednički i jubilejsko oproštenje. Za vrijeme kongresa držani su govori i predavanja. Govorilo se o potrebi katoličke esperantske štampe, o boljoj organizaciji, o velikoj potrebi Esperanta u današnjim prilikama, i dr. 17. VIII. govorili su preko radija esperantisti: p. Carolfi, p. Zytomierz, Poljak, prof. Beckers, Belgijanac, dr. De Jong, Holanđanin, gdja Hideko Kashwabara, Japanka. Na koncu su primljeni u audijenciju kod sv. Oca, koji ih je srdačno pozdravio i podijelio im je svoj apostolski blagoslov.

PODLISTAK

Razgovor sa župnikom

Vjernik: Čitao sam jednu raspravu pod naslovom »Početak svijeta«. Što se tamo kaže, uvjerljivo je doduše i ispravno, kako mi se čini, ali ipak nije jedina riječ u ovoj stvari. Koliko znam, ima novijih teorija o postanku svijeta. Možda je po njima postao suvišan odgovor o »Bogu-stvoritelju«.

Župnik: Želiš reći, da možda prirodne znanosti nalaze dovoljan odgovor na pitanje o početku svijeta, pa da ne treba uzeti u pomoć »Boga-stvoritelja«, da bismo imali odgovor, koji zadovoljava.

Vjernik: Jest, baš to sam mislio reći.

Župnik: Da se razumijemo! Razlikovat ćemo odmah od početka dva pitanja: drugo je početak svijeta, a drugo podrijetlo svijeta. Nije isto, kad pitam: Kako je na početku izgledao svijet? — i kad pitam: Odakle potječe ono što sačinjava početno stanje svijeta?

Vjernik: Dobro, to razumijem. Ali kad na pr. pitam, odakle je ovaj svijet što ga danas vidim, i kad onda čujem odgovore o nekoj plinovitoj, užarenoj masi ili magli, koja da je bila na početku, onda je ipak tako, da odgovor o početku uključuje i odgovor o podrijetlu.

Župnik: To si dobro primjetio. Reći, da je na početku bila ta i ta masa, znači reći, odakle potječe odnosno iz čega se razvio ovaj naš svijet, kako ga vidimo u sadašnjem obliku. Ali time nije riješeno samo temeljno pitanje, naime: Odakle potječe ono, što je bilo na početku?

Vjernik: Kažu, da to pitanje gubi svoj smisao.

Župnik: Jest, kad bi se pitalo ovako: što je bilo prije one kaotične mase, iz koje se gibanjem razvio današnji oblik svijeta? Izraz »prije« odnosi se na vrijeme, a vrijeme nije ništa drugo do brojanje mehaničkog gibanja. Vrijeme nije »prije« onog što se giba, nego »istovremeno«, ako smijem tako reći u pomanjkanju boljeg izraza. Zato doista nema smisla pitati: Što je bilo prije one prve mase? I kad kažem »odakle«, onda se opet ne smije misliti na mjesto u prostoru, već jednostavno na uzročnu ovisnost.

Vjernik: Zar ne otpada ovo pitanje uzročne ovisnosti, kad se stavimo na stanovište najnovijih teorija?

Župnik: Ni najmanje.

Vjernik: Tu se teško snalazim, jer se nove teorije neprestano prikazuju nekim matematičkim formulama, a matematika je uvijek bila moja slaba strana.

Župnik: Ja sam nedavno čitao riječi jednoga od najuvaženijih učenjaka sadašnjosti, profesora Bernharda Bavinka, koji je baš i istaknuo, da su matematički računi u teoretskoj fizici često tako teški, da se i matematički školovani stručnjaci u njima jedva snalaze. Međutim, ti se komplicirani matematički računi i formule odnose zapravo na opravdanje razvitka iz nekog početnog stanja koje se predpostavlja u sadašnji oblik svijeta. A mi možemo reći: Makar sve to bilo moguće, obzirom na sam početak odnosno obzirom na ono što je počelo biti, nije dan nikakav odgovor.

Vjernik: Pa što vrijede onda te teorije?

Župnik: Vrijednost im je u tom, što pokazuju jednu mogućnost, prema kojoj se mogao odvijati razvitak gibanja svijeta. Nije isključeno, da će znanost iznjeti više takvih mogućnosti, od kojih će ipak samo jedna odgovarati pravoj povijesnoj istini. To je onda kao kad kažemo: Dade se zamišljati da je razvitak gibanja u svijetu tekao na više načina, kao što na pr. iz Beča mogu doći u Beograd ili lađom (Dunavom) ili željeznicom ii autom ili avionom, ali u stvari je ipak samo jedna od svih tih mogućnosti historijski istina — stvar je tekla ovako, a ne drukčije.

Vjernik: A koje su te novije teorije?

Župnik: Što brani engleski astrofizičar James Jeans, ukratko je rečeno u nedavnom članku »Početak svijeta«. Ali ima još tri novije teorije, o kojima ću samo ono iznijeti što nas ovdje zanima i što možemo shvatiti i bez kompliciranih matematičkih formula.

George Lemaitre u knjizi »L' hypothèse de l'atome primitif« (Hipoteza o primitivnom atomu), koja je izašla 1946., nadovezuje na neke misli Eddingtonove, a postavlja stvar ovako: Sadašnji je svijet nastao radioaktivnim raspadanjem jednog atoma, a na početku je bila najveća moguća koncentracija energije. Primitivni je atom postojao samo jedan trenutak. Po prirodi svojoj bio je nestabilan (nestalan). Raspao se u komade, koji se opet dalje raspadaju, dok ne postanu tako mali, da su stabilni (stalni). Pri svom raspadanju komadi zauzimaju sve veći prostor, a razvijaju »oblake plina«, koji se brzo gibaju. — Daljnje potankosti za nas ovdje nisu važne. Vrijedno je napomenuti, da sam Lemaitre traži, da se ta njegova teorija mora još s više strana ispitati.

Bogojavljenje

ILI SV. TRI KRALJA

Sv. Evanđelje (Mat. 2, 1—12) opisuje dolazak i poklon Mudraca s istoka malenom Isusu.

U židovskoj zemlji naviještali su Isusovo rođenje anđeli u zraku, pastiri u polju, i Simeon i Ana u hramu. U daljini, gdje je vladala vjerska tama, navijestilo je rođenje Sina Božjega nebesko svijetlo, čudnovata zvijezda, i dovela je tri Mudraca k Isusu. Nas vodi k Isusu svijetlo našeg razuma i vrhunaravno svijetlo Božje objave. Kako smo do sada slijedili ova naša dva svijetla? Jesmo li išli putem triju Mudraca ili smo ostali s Herodom doma? Odlučimo, da ćemo na poziv Gospodinov smjesta ustati i poći k Njemu.

Našli su u štalici siromašnog Isusa i darovali Ga. Zipka su Mu jasle, a rezidencija (stan) podrta štala. Siromašna Mu je i Majka, siromašan i sv. Josip. Ljubimo i mi siromaštvo. Ono je baština Isusovih učenika i najmilija krepost Onoga, kome sve pripada. — Ako smo međutim i siromašni, možemo Mu dati još i od svog siromaštva. I od nas sveta siromašna Obitelj očekuje darove. Nije naime dosta da se Bogu samo klanjamo, nego treba da vršimo i djela ljubavi i milosrđa. Smokva, koja ima samo lišće, a nema ploda, od Gospodina je prokleta. Otvorimo dakle i mi svoje blago, pa dajmo Isusu najbolje što imamo i što On najviše voli: skrušeno i poniženo srce. A iz srca izvadimo još zlato dobre nakane u svim svojim djelima, tamjan poklona u svim našim molitvama, i dragu pomast strpljivosti u svim našim patnjama. On nam daje sve ,a zar ćemo mi Njemu dati samo malo ili ništa?

Otišli su drugim putem u svoju zemlju. Pouka za nas, da napustimo stari put grijeha i da udarimo novim putem kreposti. Što bi se dogodilo, da su se tri Kralja vratila istim putem, kojim su došli? Herod bi sa zlim ljudima uhvatio Isusa i pogubio Ga. Zle namjere bi dakle došle do ostvarenja. A što se događa, kad mi od pričesnoga stola odlazimo ravno k našim starim običajima? Da zapadamo u iste pogreške i grijehe, u kojima smo bili i prije, i da nikako ne možemo u kreposti naprijed. I tako gubimo Isusa, kojega smo tek našli, izdajemo Ga i postajemo za Nj Herodi. Idimo dakle od sv. Pričesti drugim putem, putem kreposti, i postanimo novi ljudi, koji će se odupirati svojim slaboćama i napastima i svijetliti svojoj okolici dobrim primjerom, da svi vide, da smo našli Isusa i da živimo po Njegovoj volji.

VAŽNO U NOVOJ GODINI

Nova godina predstavlja početak novog putovanja, nas sitnih stanovnika Zemlje, na putu oko Sunca. Daljina Zemlje od Sunca iznosi okruglo 150 milijuna km; promjer putanja 300 milijuna km; a opseg godišnje staze, dužina našeg putovanja oko Sunca 946 milijuna km. Taj put Zemlja izvrši u 365 dana, 5 sati, 48 minuta i 45 sekunda, ne uranivši, odnosno ne zakasnivši u svoju polaznu stanicu ni dio sekunde. Tako točno putuje naš vlak Zemljom na svom kruženju oko Sunca u svemiru.

Zemaljska je kugla jako velika spram stvari na Zemlji, a jako sitna spram stvari izvan Zemlje. Prenesimo se za čas duhom sa naše postojbine Zemlje na planet Jupiter, koji je od Sunca udaljen 5 puta više nego Zemlja (5 nebeskih metara. Kuglu Zemljinu teško je vidjeti sa Jupitera izgubljenu u vatri Sunčevoj, oko koga se obrne za godinu dana. Ali ipak, njen godišnji put dovodi je redovno ispred Sunca. Za to vrijeme naša se Zemlja sa Jupitera vidi — kao jedna mala crna točka, koja se pomiče ispred blješteće p'l'e Sunca. Eto to je mjesto boravka čovječanstva! To zrno pijeska, na koje smo mi postavljeni, koje su ljudi podijelili u sićušne pregrade i za čije se dijelće otimaju osvajači, ta mala crna točka — to je naša Zemlja.

Da bismo uočili točne omjere veličina i daljina Sunca, Zemlje i Jupitera predstavimo jedan model i to umanjen 10 milijarda puta prema prirodnoj veličini. U sredini stoji u prostoru model Sunca — osvijetljena kugla promjera 14 cm (kao velika jabuka). Zemlja bi bila zrno promjera 1,27 mm (kao makovo sjeme), a obilazila bi oko Sunca u daljini od 15 metara. Jupiter bi predstavljala kuglica promjera 14,27 mm (veličina trešnje), a kružilo bi daleko od Sunca 78 metara. Najbliža zvijezda, Proksima Centauri, u tom razmjeru, nalazila bi se daleko 4000 km, na pr. negdje u Abesiniji. Tako je malen Sunčev sustav, a poglavito naša Zemlja prema najbližem razmaku u svijetu zvijezda stajačica.

A što je čovječanstvo na toj sitnoj Zemlji. Ako bismo stvarnu veličinu naše Zemlje — njezin promjer — smanjili svega 3 milijuna puta — dobili bi globus veličine promjera od 4 metra i 25 cm (kao soba). Sve živuće čovječanstvo — skupljeno u jednoj gomili — predstavljala bi na tom globusu jedna mala kockica od 1/3 mm posve sitnog praha, kojeg bi se moglo uzeti na vrhu igle, da se njime nasele svi gradovi, sela i zaselci našeg globusa. Ako na globusu stavimo kap vode — mogli bi u njoj potopiti, kao u dubini oceana, čitavo čovječanstvo. Eto tako je fizički sitno čovječanstvo spram naše Zemlje. Kao prve mikroskopske amebe, kada ih biolog motri u kapi vode.

Zemlja se sa svojim stanovnicima kreće oko Sunca brzinom od 30 km u sekundi. Ali u isto vrijeme dok Zemlja leti oko Sunca — okreće se i oko svoje osi, od zapada prema istoku, i ta njezina vrtnja traje 24 zvjezdanna sata ili 23 sata, 56 minuta i 4,1 sekunde sunčanog vremena. Točka na ekvatoru (polutaru) kod vrtnje Zemlje prevali u sekundi 465 metara. Ta vrtnja Zemlje nama se očituje kao prividno dnevno kruženje Sunca, Mjeseca i zvijezda oko Zemlje.

Sunce je glavni uslov života na Zemlji i po njemu upravljamo život, rad i odmor. Kad se Sunce nalazi na najvišoj točki svog dnevnog kruženja, onda je u dotičnom mjestu podne. Sunce kulminira, u najvećem je sjaju. U krajevima na istoku tada je poslije podne, odnosno večer, već se rumeni posljednji žar Sunca; u još udaljenijim krajevima, na drugoj strani kugle — Zemlja je obavita gustom tmjnom noći, dok u krajevima na zapadu tek dan sviće, Zemlju pozdravljaju prve zrake zore rane.

Zamislimo u ovom času: nova je godina, 12 je sati, p o d n e je u početnom grinvičkom meridijanu (Zvjezdarnica u Greenwich-u blizu Londona). Tada je podne u Zapadnoj Evropi: u Engleskoj, Francuskoj i Španjolskoj. U to isto vrijeme j e d a n j e s a t u srednjoj Evropi, u Jugoslaviji, Italiji, Austriji, Njemačkoj i drugim državama, koje se nalaze u zoni srednje-evropskog meridijana. D v a s u s a t a u istočnoj Evropi, č e t i r i su sata na pr. u Uralu, š e s t je sati na obalama Gangesa u Indiji, a d e s e t je sati u noći na Kamčatki, ruskom poluotoku sjeveroistočne Azije, p o n o ć je (svršava nova godina) na krajnjem istočnom rubu Sibirije, d v a su sata (tek je počela nova godina) na raznim otocima Velikog oceana, č e t i r i su sata izjutra u Kaliforniji, š e s t je sati u Chichagu, o s a m je sati na zapadnim obalama Grönlanda, d e s e t je sati pr. podne u srcu Atlantika i na njegovim Azorskim otocima, a d v a n a e s t je sati, kako smo istakli na početnom meridijanu.

Uloge se na Zemlji uvijek mijenjaju: tko je bdio u san pada, tko je spavao taj se budi; tko je radio sad se odmara a radi onaj koji je počivao. Pa tako u velikoj radionici Zemlje, kao u nekom velikom mravinjaku, ne smiruje se djelatnost ni za časak.

Pa ljudi i jesu u svemiru, po svome tjelesnom biću, sitni mravi izgubljeni u prostoru i vremenu, žive na sitnom planetu tek jedan dio svemirske sekunde i nestaje ih. Astronomija nam pokazuje jasno koliko smo mi kao tjelesna bića sićušni. Ali čovjek je velik svojim umom, svojom dušom, kad može da mjeri i spoznaje svemir, prirodu i odnosne zakone, može da spoznaje beskrajnog, vječnog, Stvoritelja svemira i života. Čovjek je po svom tijelu trunak praha u ovom beskrajnom svemiru, tijelo je po svojoj biti smrtno i raspadljivo, dočim po svome duhu čovječje je biće veće od svemira, nosi u sebi težnju za spoznajom konačne Istine i postignućem konačnog Dobra u Bogu, izvoru i svrsi svega svijeta. Kad je ljudska duša tako velika, onda je i vječna, može da postigne svoj cilj: savršenstvo i pravu sreću u sjedinjenju s Bogom, od koga je postala. Put je k tom cilju: održavanje moralnog zakona uključenog u vjeri.

Molitva seljaka Malom Isusu

Dragi Isuse, obraćamo se Tebi, klečeći kraj Tebe.

Isuse Novorođeni, umnoži našu vjeru.

Isuse Novorođeni, utvrdi naše pouzdanje.

Isuse Novorođeni, rasplamsaj našu ljubav.

Maleno Djetešce, veliki Bože — uništi našu psovku.

Maleno Djetešce, veliki Bože — posveti naše obitelji.

Maleno Djetešce, veliki Bože — zaštiti nam djecu.

Maleno Djetešce, jaki Bože — jačaj našu mladež.

A što da Ti darujemo mi priprosti ljudi! Evo ovo:

Dobri Isuse, Spasitelju naš, prikazujemo Ti mirisni dašak naših polja.

Prikazujemo Ti talasanje našega žita.

Prikazujemo Ti blagoslovljenu Kalvariju naših puteva.

Prikazujemo Ti naše tvrde i žuljave ruke.

Prikazujemo Ti naš rad natopljen znojem.

Prikazujemo Ti naš umor, muke i napore.

Prikazujemo Ti naše radosti i toplinu obiteljskog života.

Prikazujemo Ti našu slobodu i naše dužnosti.

Isuse, dobri Isuse, prikazujemo Ti sebe same. Ti postani i ostani Kraljem naših srdaca. Amen!

Sličnu teoriju postavio je njemački teoretski fizičar Pascual Jordan. On također predpostavlja neki prvi atom, u kojem da je bila skupljena sva energija, koja da je raspadanjem atoma vodila do današnjeg oblika svijeta. Pojedinosti shvaća drukčije nego Lemaître. Sjedište ili početak razvitka trebalo bi tražiti u naročitom neutronu (to je dio atoma, pored »protona« najvažniji dio atoma bez električnog naboja) kao »dvojnoj tvorbi« (Jordan ga naziva »Neutronenzwillingspaar«) s nekom »praeksplozijom«. Ta bi predpostavka (hipoteza) imala realan temelj utoliko, što je takozvanom Wilsonovom kamerom ustanovljeno po bračnom paru Joliot-Curie (1935), da se koji put javlja neki elektron kao »dvojna tvorba«, to jest kao elektroni suprotnog predznaka i račvastog gibanja (bacanja zraka). — Negativni i pozitivni elektron su pored protona i neutrona dijelovi atoma, ali su puno lakši od ovih, 1837 puta lakši od najlakšeg atoma, naime od atoma vodika.

U najnovije vrijeme je i njemački učenjak C. F. von. Weizsäcker u djelu »Die Geschichte der Natur« (Povijest prirode) iznio naročitu teoriju o tom, kako je nastao svijet (1948). On pretpostavlja neku prostranu plinsku maglu, iz koje da se sve razvilo. Time se vraća na Kantove misli, a poteškoće koje su se iznosile protiv Kantove teorije rješava sredstvima moderne teoretske fizike. Sve drugo o »turbulentnom gibanju«, koje da prelazi u toplinu, i t. d., ne zasijeca strogo u naše pitanje, već znači bliže tumačenje samoga razvitka, kakav je mogao biti...

Kako smo vidjeli, svaka od tih novih kozmogonija (nauke o postanku svijeta) naprosto polazi od neke pretpostavke — »uzmimo da je na početku bilo to i to«. Ali time još nije ništa rečeno o tom, odakle je ono, što bi imalo biti početak svega, naime, da li je on od sebe ili od drugog. U to pitanje navedene teorije uopće niti ne diraju, barem ako ostaju u granicama onih spoznajnih sredstava, kojima stvarno raspolažu.

Vjernik: Pa tko će onda na to pitanje odgovoriti?

Župnik: Filozof, a i objava Božja. Filozof utoliko, što će dokazati da »primitivni atom«, koji se raspada, ili prvi neutron kao »dvojna tvorba« sa svojom »praeksplozijom«, ili prostrana »plinska magla« sa svojim »turbulentnim gibanjem« ne može biti »biće o sebi«, jer takvo biće naprosto jest i isključuje svaku promjenu. Ako se, dakle, »primitivni atom« ili »prvi neutron« raspada odnosno ako se prva »plinska magla« giblje, onda je to očito znak njihove ovisnosti o drugom — a taj, koji stoji iza njih kao njihov prvi uzrok, zove se Stvoritelj.

Načelno je moguće, a znamo iz povijesti da je ta načelna mogućnost i stvarna činjenica, da je sam Bog u svojoj slobodi priopćio čovjeku, odakle je svijet. Objava Božja kaže, da je svijet stvoren od Boga. Kako god zamišljali prvi početak, ona prva »masa« ili »materija«, zvala se ona kako mu drago, ne može biti od sebe. Ona je nužno od drugoga, uzročno ovisna o drugom, i to onom uzročnošću, koju nazivamo »stvaranje«, gdje ne samo novi oblik bivstvovanja potječe od nekog uzroka (kao na pr. kad graditelj gradi kuću iz materijala koji već postoji), nego naprosto sve.

Vjernik: Dobro. Ali Sv. Pismo kaže, da je na početku bilo neko neodređeno kaotično stanje, dok bi po teorijama koje iznose Lemaitre i Jordan na početku bio neki »primitivni atom« ili »prvi neutron« kao nosilac cjelokupne svjetske energije.

Župnik: Kako god bilo s tim teorijama, ako se taj prigovor tjera do kraja, onda one dolaze u sukob ne samo sa Sv. Pismom nego i sa sigurnim rezultatima prirodnih znanosti. Zar ne čini cjelokupni svemir sa svim svojim nalazima dojam, i to znanstveno opravdani dojam, da je u njemu pravi razvitak, dakle, da nastaje savršenija stvarnost? Taj je dojam tako jak, da je po njemu jedan nazor nazvan »evolucionizam«, koji je samo u toliko kriv, što pretjeruje, to jest što brani razvitak iz jednoga u drugo i tamo, gdje je potrebno braniti izravnu intervenciju (djelovanje) Stvoritelja. A što se tiče Sv. Pisma, valja znati, da ono ne govori jezikom teoretske fizike i više matematike 20. stoljeća, već jezikom priprostog čovjeka onog vremena, kad su pojedine knjige nastale. Pa kad je i danas svjedočanstvo prirodnih znanosti takvo, da s pravom govorimo o razvitku svemira iz nesavršenog oblika u savršeniji, hoće li se onda smjeti zamjeriti Sv. Pismu što govori sličnim jezikom?

Vjernik: Ne vidim, kako bismo smjeli imati dvostruko mjerilo, jedno za znanost, a drugo za Sv. Pismo.

Župnik: E vidiš, to je prava riječ. I zapamti dobro ovo. Koje god nove teorije dolazile, one će u mnogom pogledu postići to, da će nam kako tako biti shvatljiv početak svijeta, ali one nam ne će moći protumačiti samo podrijetlo svijeta. Ne će ga moći protumačiti s razloga, što za to pitanje uopće nisu više nadležne.

PRIPADNICI RUSKO-PRAVOSLAVNE CRKVE u Sjedinjenim Državama Amerike prekinuli su sve odnose s patrijaršijom u Moskvi. Rusko-pravoslavna crkva u Sjed. Drž. Amerike broji 297 crkvenih općina.

DR. ARTURO COLUMBO, liječnik na Malti, stupio je u kapucinski samostan, da bi onda išao u misije.

NAŠI POKOJNICI

Pavao Kranjčić, župnik i dekan u Pregradi umro je 24. prosinca 1950. u bolnici na Rebru, a pokopan 28. XII. 1950. u Petrijancu, svom rodnom mjestu. Pokojnik je rođen 23. I. 1888. a zaređen za svećenika 1911 godine. Vršio je vrlo savjesno kroz dugi niz godina službu župnika na vrlo teškoj župi. Bio je svećenik blage ćudi prema svakomu. Svoju je bolest podnosio ustrpljivo. Počivao u miru Božjem!

Mgsr. Petar Evetović, župnik u Žedniku, kraj Subotice, Konsultor, pretsjednik Zbornog Sudišta, prepozit, papinski komornik, umro je 12 prosinca 1950.

Rođen u Bačkom Aljmašu 23. X. 1880. i zaređen godine 1905. Službovao je kao kapelan u Subotici do god. 1918., a od g. 1918. župnik u Žedniku sve do svoje smrti. Bio je veliki štovatelj Bl. Dj. Marije, a nada sve Isusa u Presvetom Sakramentu, gdje je sve svoje slobodno vrijeme provodio. Njegova revnost u ispovijedanju i pohađanju bolesnika ostaje vjernicima nenadoknadiva i nezaboravna. Na vječni počinak otpratio ga je biskup Msgr. Lajčo Budanović.

Pokoj vječni daruj mu Gospodine!

Po završetku Svete Godine

Dne 24. prosinca, uoči blagdana Porođenja Gospodina našega Isusa Krista sv. Otac je zatvaranjem svetih vrata u bazilici sv. Petra u Vatikanu zaključio svetu jubilarnu 1950. g. Time je zaključena jedna slavna i velika godina u tisućgodišnjoj povijesti Katoličke Crkve.

Sv. Godina je bila godina nezapamćenih manifestacija snage i jakosti vjere u svijetu. Vjera u duhovne vrednote, vjera u nadnaravnu moć i snagu kršćanstva manifestirala se je u još neviđenom obimu. Milijuni katolika iz svih krajeva svijeta, sa svih pet kontinenata, milijuni bijelih, crnih, žutih i crvenih ljudi, milijuni seljaka, radnika, intelektualaca i pripadnika svih društvenih slojeva došli su u središte kršćanstva, u Vječni Grad. Oni su se potpuno slobodno i dragovoljno odlučili na tegoban i dalek put, izložili su se troškovima, koji su u mnogo slučajeva bili uslovljeni žrtvama, izlagali su se i opasnostima, pak su neki, kao oni Kanadani, i svoj život na putu žrtvovali. Njih u Rimu nisu čekale nikakve turističke senzacije, nisu ih čekale nikakve zabave i nikakve razonode. U pobožnoj sabranosti, u molitvi i skrušenosti oni su provodili svoje dane u Vječnom Gradu. Privukla ih je ovamo čvrsta i nepokolebljiva vjera u Boga, brižnoga Oca svih ljudi. Privukla ih je žarka ljubav prema Isusu Kristu, propetom Spasitelju i otkupitelju svijeta. Privukla ih je sinovska odanost i privrženost prema Namjesniku Kristovu, prema Katoličkoj Crkvi. Privukla ih je vjera u duhovne i svrhunaravne vrednote, kojih je nositeljica Katolička Crkva.

Sv. Godina je bila snažna manifestacija jedinstva katolicizma u svijetu. I ako su se tokom Sv. Godine u Vječnom Gradu nalazili pripadnici raznih naroda, raznih rasa, raznih boja kože, raznih klasa, raznih zanimanja, različitog kulturnog stupnja razvitka i različitog društvenog položaja, oni su se svi u kući zajedničkog Oca osjećali kao članovi jedne iste obitelji, ujedinjeni jednim istim težnjama, jednim istim idealima, jednim istim molitvama, jednom istom ljubavlju prema Bogu i prema čovjeku, jednom istom vjerom u nepobjedivu snagu Kristove nauke i njenih duhovnih i svrhunaravnih vrednota. Nikada nijedan kralj svijeta nije vidio toliko mnoštvo jedinstveno u mišljenju, jedinstveno u gledanju na svijet i život, jedinstveno u vjeri i odanosti Kristu, jedinstveno u težnji za ostvarenjem trajnog mira u svijetu na temelju opće, sveobuhvatne kršćanske ljubavi, na temelju pravde za sve.

I što je u ovoj pojavi najčudnije, jest to, da se ovdje ne radi o kakvoj novoj, modernoj ideji, o kakvom pokretu, koji bi zahvatio mase mistikom nepoznatoga, čarobnošću novoga. Radi se o Crkvi, koja već dvadeset vjekova propovijeda i uči jednu te istu nauku. Radi se o Kristovu mističnom tijelu, koje je bilo pljuvano, bičevano i razapinjano kroz duge vjekove svoje mučeničke povijesti. Na pozornici svjetske povijesti pojavljivali su se i nestajali narodi, dizala su se i padala carstva, rađali su se i umirali razni filozofski sistemi, stvarani su i rušeni razni društveni sistemi, ali Kristova Crkva, Kraljevstvo Kristovo i danas nakon dvadeset stoljeća bura i oluja stoji jače nego ikada, brojnije nego ikada, jedinstvenije nego ikada. Pitamo se, bi li bilo moguće, da se jedna ustanova, kao što je Katolička Crkva održi kroz dvadeset vjekova prevarama, zaglupljivanjem, duševnim ugnjetavanjem i velikim financijskim operacijama? Da li bi se kroz dvadeset vjekova mogla održati ustanova, koja bi predstavljala demonstrativnu negaciju kulture i civilizacije, pa i samog zdravog razuma; ustanova, koja bi se svim sredstvima borila protiv progresa i protiv oslobođenja čovjeka i čovječanstva?

I na kraju, bi li se takva ustanova mogla održati, i ne samo održati nego i neprestano jačati, u doba tako velikog napretka kulture i civilizacije? Zar bi takva ustanova mogla i danas okupljati u svome krilu, kao što je okupljala i u prošlosti, najjače i najizrazitije predstavnike nauke i kulture?

Ali Crkvu je vodilo, kao što je i danas vodi, Duh Sveti. Tu se nalazi rješenje, inače ljudskom umu nerazjašnjiva problema, kako se Crkva mogla održati uza sve progone, uza sve raskole i hereze, uza sva klevetanja i napadaje. Ona je uvijek kroz sve vjekove naučavala vječnu i nepromjenljivu Istinu, vječni i nepromjenjivi moral, vječnu i sveobuhvatnu ljubav.

Sveta godina je pokazala i dokazala, da Krist živi u svojoj Crkvi i danas; pokazala je i dokazala, da i danas poslije dvadeset vjekova svoga života, Crkva živi bujnim mladenačkim životom. Sveta Godina je još jednom pokazala i dokazala istinitost Kristovih riječi: »I evo ja sam s vama do konca svijeta« »I vrata paklena ne će je nadvladati.«

Iz katoličkog svijeta

SVETA GODINA — Na Badnjak 24 prosinca završava se jubilarna Sveta Godine 1950. Toga je dana sv. Otac uz propisane obrede zatvorio sv. vrata u Bazilici sv. Petra u Vatikanu. Dne 11. prosinca sv. Otac je održao tajni konsistorij, na kojem je imenovao kardinale, koji će na Badnjak obaviti obred zatvaranja sv. vratiju u tri ostale rimske bazilike t.j. u Sv. Ivanu Lateranskom, Sv. Mariji Velikoj i Sv. Pavlu.

— Neprestano sve do kraja Sv. Godine sv. Otac je održavao generalne audijencije za hodočasnike u bazilici sv. Petra. Isto kao i u početku Sv. Godine, kao i tokom njena trajanja tako isto i pri njenu završetku veliki broj vjernika iz svih krajeva svijeta dolazio je u Vječni Grad u prvom redu, da se okoristi duhovnim dobrima, koje je ovo Sv. Godine Crkva stavila na raspolaganje svojoj djeci, a u drugom redu, da se pokloni zajedničkom, da čuje Njegovu ohrabrujuću riječ i da primi Njegov očinski apostolski blagoslov. Tokom ove Sv. Godine sv. Otac je vidio pred sobom milijune svoje djece svih rasa, svih boja kože, svih društvenih slojeva i svih naroda. Sv. Godina je dokazala, da se u kulturnom svijetu duhovne vrednote još uvijek nalaze na prvom mjestu. Sv. Godina je pokazala, da Katolička Crkva predstavlja jedinu pravu masovnu organizaciju međunarodnog jedinstva. Pokazala je, da Katolička Crkva predstavlja najjaču kopču veze i solidarnosti među narodima.

— U Rimu je održan međunarodni kongres katoličkih izdavača knjiga (nakladnika). Na kongresu je raspravljana tema: »Socijalna odgovornost nakladnika.« Zaključeno je, da se u Rimu osnuje međunarodni ured za informacije i vezu katoličkih nakladnika.

— U Rimu je održan međunarodni kongres katoličkog redovništva kojemu su prisustvovali predstavnici svih katoličkih redovničkih udruga iz svih krajeva svijeta. Kongres je raspravljao o pitanju duhovnog usavršavanja pojedinaca i redovničkih zajednica.

— Službeno glasilo Sv. Stolice »Acta Apostolicae Sedis« donio je dekret, po kojem se na blagdan Velike Gospe ima ubuduće upotrebljavati misni obrazac, koji je uporebio sv. Otac na dan proglašenja dogme o uznesenju Marijinu. Isto tako ovaj dekret određuje, da se ubuduće u lauretanskim litanijama iza zaziva »Kraljice bez grijeha začeta« ima nadodati zaziv »Kraljice uznesena na nebo«.

— Na blagdan Bezgrešnog Začeća Bl. Djevice Marije, dne 8. prosinca u 7. sati na večer, sv. Otac je u svojoj privatnoj kapeli molio sv. krunicu zajedno s članovima svoje kuće. Ovo moljenje sv. krunice bilo je preneseno radiom. Poslije molenja sv. krunice sv. Otac je molio lauretanske litanije, u kojima je bio sadržan i zaziv »Kraljice na nebo uznesena.« Milijuni vjernika dijelom cijelog katoličkog svijeta nisu samo slušali preko radia molitvu sv. Oca, već su Mu se pridružili moleći zajedno s Njime. Ovo je zaista bila dirljiva manifestacija jedinstvena sv. Crkve u molitvi.

— U Rimu će u bazilici sv. Petra ili u bazilici sv. Marije Velike biti postavljena mramorna ploča, na kojoj će biti zlatnim slovima urezana imena svih kardinala, nadbiskupa i biskupa, koji su prisutvovali proglašenju dogme o uznesenju bl. Djevice Marije na nebo.

— Dovršena je kratkovalna radio postaja jačine 100 kilovata, koju su holandski katolici darovali sv. Ocu prigodom Njegova svećeničkog zlatnog jubileja. Kako se javlja ova će postaja biti odmah instalirana i započet će svojim emisijama još tokom ove godine.

KARDINAL TIEN, nadbiskup pekinški, posjetio je nedavno benediktinski samostan u Einsiedelnu (Švicarska).

APOSTOLSKI VIKAR U SEULU (Koreja) javio je, da je od ratnih događaja u Koreji dosad stradalo 80 katoličkih svećenika.

IZ AFRIKE — Afrička pokrajina Uganda broji 9, 847.000 stanovnika, od kojih ima 2,375.000 katolika i 740.000 katekumena t. j. onih, koji se pripremaju da prime sveto krštenje.

IZ ŠVICARSKE — Organizacija švicarskih katoličkih liječnika održala je krajem studenoga svoju godišnju skupštinu, na kojoj se je raspravljalo o dužnostima katoličkog liječnika prema bolesnicima i prema narodnom zdravlju.

IZ ENGLESKE — Pred kratko vrijeme smo javili, da je jedan narodni zastupnik engleske konservativne stranke prešao u katoličku Crkvu. Na taj način među članovima engleskog parlamenta sada ima 20 katolika.

PODRUČJA RADA PROPAGANDE. Rimska Kongregacija De propaganda fide ima pod svojom brigom i upravom 560 biskupija, vikarijata i prefektura; 27,843.760 katolika, što znači od 1933. prirast od 10 milijuna. Zatim 261.895 misionara i 2,714.000 katekumena. Na tom području nalazi se 10.414 crkava, 47.838 kapelica, 39.439 osnovnih škola s 2 i po milijuna učenika, 743 srednje škole sa 110.000 učenika, zatim 936 bolnica i 2952 dispansera, koji njeguju ukupno 41.685 bolesnika. Za gubavce postoji 221 bolnica sa 17.611 bolesnika. Osim toga ima 2.046 sirotišta sa 122.000 djece.

MALO STATISTIKE S DALEKOG ISTOKA. Vijetnam ima 22 milijuna stanovnika, od toga samo dva milijuna katolika. Svećenika ima svega 1900, od od toga samo 400 stranaca. Ima svega 18 apostolskih vikara,od kojih su trojica urođenici. — Kina broji oko 483 milijuna stanovnika. Katolika ima 3,260.000 i osim toga 200.000 katekumena. Zatim ima Kina 93 biskupa, 2507 ćenika Kineza, 2833 svećenika stranca, 4735 redovnica Kineskinja i 2946 redovnica iz inozemstva. — **Indija** ima oko 425 milijuna stanovnika, to jest jednu petinu cijelog čovječanstva. U sedam poslijednjih godina pučanstvo je naraslo za 7 milijuna. U toj zemlji ima 254 milijuna hinduista, oko 30 milijuna animista, te 5 milijuna katolika. Svećenika ima 4800, od toga 3700 domaćih. Domaćih redovnica ima oko 7000. Biskupija ima 58, a 21 biskup je urođenik.

»PRO CIVITATE CHRISTIANA« Ovo društvo održalo je u Asizu svoj uobičajni godišnji sastanak. Ovog puta sastanku su prisustvovali studenti, a raspravljalo se o psihoanalizi i Freudu. Predavači su bili najpoznatiji talijanski katolički radnici, kao na pr. La Pira, Dr. Scremin, Boyer D. I., Stefanini i drugi.

TRAPISTIČKI SAMOSTAN na otoku Javi osnovat će redovnici trapisti iz opatije Koningshoven u Holandiji. Grupi holandskih redovnika pridružit će se i dva javanska studenta.

FILM O FATIMI prikazivao se nedavno u jednom londonskom kinematografu. Film je snimljen od engleskog kinematografskog Instituta.

75 GODIŠNJICU RADA proslavio je koncem mjeseca studenoga 1950. Katolički Institut u Parizu. Na proslavi je bio prisutan i pariški nadbiskup kardinal Feltin, koji se dugo vremena zbog bolesti nije pojavio javnosti.

PLAKATI s pozivom da se na religiozan način slavi Božić pojavili su se iznenada u nekim većim gradovima Engleske. Stvar je organizirala mala grupa katolika, i to pomoću dobrovoljnih priloga od oko 60.000 darovatelja. Ovo je pozitivna religiozna propaganda, koja hoće da se u Božiću vidi više nego samo »bor«.

NJIHOVA PONOĆKA

Bio je Badnjak, rano poslije podne. Na rubu šumice u blizini sela šetao je mladić, nestrpljivo se ogledavajući sad lijevo, sad desno. Šuma je šutjela, očekujući kada će je pokriti snijeg. Tišinu su prekidali koraci mladića, koji je odjednom potrčao prema uskom puteljku, koji je dolazio iz sela. Marica je došla. Dvoje mladih ljudi potajno su se sastali na ovome mjestu, a tada su, žalosno prolazeći već požutjelim stazama, govorili o njihovoj krutoj sudbini. Mladi su. Vole se. A njihovi roditelji se mrze. Zašto? Na to pitanje možda ne bi znao odgovoriti ni njihov pradjed. Unatrag mnogo godina neki njihovi preci su se posvadili, i od onda više nitko od potomaka nije međusobno razgovarao. A ovi mladi ljudi, koji su drugčijim očima gledali na svijet, koji su jasno vidjeli da je to sve besmislica, oni su se tako iskreno voljeli, i živjeli u nadi, da će osvanuti dan, kad će se dvije najbliže kuće opet voljeti; još više, kada će za uvijek postati rod. Sve su to bile samo nade, koje su kao daleke zvijezde slabo svijetlile. Marica je govorila: »Drago, ja sam rekla svojima, ali oni niti čuti. Svi su protiv toga.« — »Znaš, ja sam mislio, da bi večeras došao k vama?« — »Ne, ne. To ne će dobro svršiti. — Nego ja mislim, da je najbolje, da sve prepustimo Mladome Kralju. Neka on odluči o našoj sreći.« — Pružili su ruke jedan drugome. U njihovim očima blistale su suze....

Polako se spuštala večer. U kući je bilo već sve pripravno. Marica je sjedila kraj peći, razmišljajući o nečemu, čega njezini ukućani nisu razumjeli. Prenuo je glas majke, koja je pitala oca: »Kuda ideš?«, — On ju je pozvao na dvorište i nešto joj tamo rekao. Majka se nakon toga kratkog razgovora prekrižila i rekla, ušavši u kuću: »Kako Bog da!« Marica sve to nije potpuno zapažala. Tek, kad je kraj nje sjedio njezin najmlađi i najmiliji brat, kada ju je potapšao po ramenu i prošaptao: »O, Marice naša! Ovo će ti biti najljepši Božić.« — Djevojka ga je pogledala, uzalud tražeći kakovu ironiju u njegovu pogledu. Činilo joj se da govori iskreno i od srca.

Nešto slično događalo se i u Dragutinovoj kući. Ta cijelo je selo već pričalo, da njihov jedinac voli susjedovu Maricu, ali da stari ne daju. A njihov voljeni sin bio je već dugo vremena tako potišten. Večeras je odlučio, da se pomiri, i da svome sinu pusti slobodan put k sreći. U ostalom, ovo je najsvetije veče, kada i nebo i zemlja pjeva: »Svim na zemlji mir veselje!«

I starac je izašao iz kuće u to smireno veče, zakoračivši po prvi puta već na zaraslu stazu, koja je bila najbliži put do njegova susjeda. Učinio je nekoliko koraka, a tada mu se učinilo, da tamo netko stoji i da gleda prama njemu. Približio se. Dva koraka dijelila su dva susjeda. Prepoznali su se. Zazvali su jedan drugoga imenom, pružili su si ruke i pomirili.

Iza prvih riječi progovorili su o svojoj djeci. I, stvorivši sretan zaključak za njih, rastali su se.

Približilo se vrijeme, da se krene u crkvu na Ponoćku. Marica i Drago, svaki u svojoj kući sjedili su šutke, razmišljajući o svom jadu. A kad ga je otac pozvao da pođe, ustao je bez riječi, i s ostalim ukućanima izašao iz kuće. Sjetio se Maričinih riječi: »Prepustimo sve Mladome Kralju.« I on je tako odlučio. Međutim, nešto ga je prenulo, kada je spazio da mjesto običnim putem, kreće uskim puteljkom prema Marici. Dah mu je stao u grudima, kada je nekoliko koraka pred sebom spazio oca, kako se približio nekoj sjeni. »Maričin otac.« Prošlo mu je mozgom, i strašno se uplašio. Njezin otac vratio se do kuće i pokucao na prozor, viknuvši da je vrijeme za polazak. Svi su izašli, a posljednja je bila ona. Dvije uljene svjetiljke osvijetlile su dvije obitelji. Očevi su govorili, ali Marica i Drago znali su samo jedno: Pomirili su se, i sada je slobodan njihov put k sreći. Zvono je drugi puta zazvalo na Ponoćku.

Snježak je veličanstveno sipao, a njihove duše drhtale su u čistoj, nenadanoj radosti. Bio je to njihov najljepši Božić, njihova najljepša Ponoćka.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 16. — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963312. — Pojedini broj stoji 2.— Din

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VI. ZAGREB, 14. SIJEČNJA 1951. BROJ 3

»Ne težite za visokim stvarima, nego se zadovoljite s neznatnima«.
Iz Poslanice današnje sv. Mise

UČITELJ NAPUŠTA JERUZALEM

Najžalosnije je i najbolnije ono, kad nekomu donesemo potpuno jasne i sigurne dokaze za nešto, a on ne vjeruje. Još je to teže, ako se ti dokazi otvorenim očima gledaju i rukama pipaju pred mnogim prisutnim svjedocima. A najbolnije je i upravo katastrofalno, kad netko ne vjeruje sebi na propast.

Tako je to bilo u vrijeme Spasiteljevo. On je izliječio pred tolikim svjedocima slijepca od rođenja. Za njega su i roditelji svjedočili, da je bio slijep. On je uskrisio od mrtvih svoga prijatelja Lazara! U ovom posljednjem slučaju nisu bili samo svjedoci prisutni, nego i sam Lazar, jer je još poslije toga dugo živio. A tom su uskrsnuću svjedočili i veliki svećenici i farizeji, jer ih je to tako smelo, da su se sastali i o tom vijećali: »Tada sabraše veliki svećenici i farizeji skupštinu te govorahu: Što da činimo? Ovaj čovjek čini mnoga čudesa. Ako ga ostavimo, svi će vjerovati u Njega« (Iv. 11, 47, 48.).

Ova dva čuda su strašno potresla narod, kako se to vidi i iz navedena govora velikih svećenika i farizeja. Poslije tih čudesa naročito se mnogo ljudi prijavilo za učenike Kristove. Zbog toga je pobijesnilo veliko vijeće. I u tom bijesu zaključiše smrt Isusovu. A svima su zaprijetili, koji su u Njega vjerovali, da će ih isključiti iz bogomolje (sinagoge).

Ovakovim postupcima Židovi odbiše svoje spasenje. Ono je prešlo mimo njih, jer odbiše čas milosti. Spasitelj je otresao prašinu sa svojih nogu, koje se njome zaprašiše u Njegovoj zemlji. I to prema riječima, koje je rekao svojim Apostolima: »I ako vas tko ne primi niti posluša vaših riječi, iziđite iz kuće i grada onoga i otresite prah s nogu svojih« (Mt. 10, 14).

Isus im zaprijeti teškim sudom i velikom nevoljom, kad im je rekao: »Ovaj naraštaj je zao naraštaj. Traži znak, i ne će mu se dati, osim znaka Jone. Jer kao što Jona bi znak Ninivljanima, tako će i Sin čovječji biti ovomu naraštaju. Kraljica juga ustat će na sudu s ljudima ovoga naraštaja i osudit će ih, jer dođe s kraja zemlje, da sluša mudrost Salamonovu, a gle, ovdje je više od Salamona! Ljudi Ninivljani ustat će na sudu s ovim naraštajem i osudit će ga, jer pokoru činiše na propovijedanje Jonino, a gle, ovdje je više od Jone!«

Na kraljevskom se dvoru drži svečanost. Tko ide onamo? Tko su ti gosti? Jesu li to odličnici i bogataši? Jesu li to oni, koji posjeduju kuće i zaselke? Jesu li to trgovci? Ne, nisu. To su priprosti i jednostavni ljudi. Hromi i bolesni. I takova lica, koja leže iza ograda i plotova. Te će na toj svečanosti kraljevski pogostiti.

Odličnici i bogataši židovskog naroda, koji se svačim ispričavaju, ti ne će moći doći na tu svečanost. Oni ne će moći doći uistinu zato, jer ne će da dođu. Oni ne će biti nikada pripušteni na tu svečanost. Oni su kraljevske sluge, koji su ih pozivali, osramotili, izudarali i poubijali. Zato će ih kraljevska vojska pohvatati i umoriti. I njihov će grad spaliti (Mt. 22, 1—15).

Tako će to doista biti, jer je Gospodin rekao i ovo: »Zato vam kažem, da će se od vas uzeti kraljevstvo Božje i dat će se narodu, koji donosi rodove njegove« (Mt. 21, 43).

I dođe dan palminih grančica. To je bio dan slavlja za Sina Božjega, ali i dan osude nad židovskim narodom. To je bio dan, kojega je zabilježila svjetska povijest, I pred očima sviju budućih pokoljenja svih vremena pokazano je na najsvečaniji način, da su Židovi imali priliku, u kojoj su mogli Krista priznati pravim Mesijom. Spasitelj je htio na dan palminih grančica podati pouku svim budućim pokoljenjima, kako oni propadaju, koji svojom krivnjom i usprkos jasnih dokaza odbijaju milost pohođenja Božjega.

To je bio onaj dan, kad je Spasitelj svečano ulazio u sveti grad. On je sjedio na magarici, pozajmljenoj životinjici. Ulazio je bez sjaja i raskošja. Okruživalo Ga samo dvanaest Apostola. Iz Njegovih očiju je odsijevala blagost i milina. Cijeli je grad bio budan i uzbuđen. Svi su Mu pošli ususret. Bilo je to gotovo neprekidno mnoštvo. Za jedan jedini dan se naime slavi Pasha. Zato je iz cijele židovske zemlje sve pohrlilo u Jeruzalem. Neiskazano je oduševljenje sve obuzelo. Svi su pružali ruke prema Njemu. Svima je u očima odsijevala radost i veselje. Tisuće i tisuće su podigli uljikove i palmine grančice i od veselja vitlali njima.

Evanđelista opisuje taj svečani ulazak u grad i veliko oduševljenje ovako: »Dovedoše magaricu i magare, i metnuše na njih svoje haljine i Isus sjede na njih. Vrlo mnogo ljudi prostriješe svoje haljine po putu, a drugi rezahu granje od drveća i prostirahu po putu. A svijet, koji je išao pred Njim i za Njim, vikao je: Hosana Sinu Davidovu, blagoslovljen, koji dolazi u ime Gospodnje! Hosana na visini!« (Mt. 21, 7—9).

»I pristupiše k Njemu slijepi i hromi u hramu, i izliječi ih. A vidjevši veliki svećenici i književnici čudesa šta učini, i djecu gdje viču u hramu: Hosana, Sinu Davidovu, razljutiše se i rekoše Mu: Čuješ li što govore? A Isus im reče: Da! Zar niste nikada čitali: Iz usta djece i nejačadi što sišu, pripravio je sebi hvalu? I ostavivši ih iziđe napolje iz grada u Betaniju, i ondje prenoći« (Mt. 21, 14—17).

Oni napustiše Njega, a On napusti njih. I udalji se od njih njihovo spasenje.

IZLOŽBA DUHOVNE UMJETNOSTI XIX. i XX. stoljeća priređena je u Parizu početkom mjeseca prosinca 1950. Na ovoj izložbi bili su izloženi radovi modernih francuskih slikara i kipara, nadahnuti mislima kršćanske inspiracije Bila su tako izložena čuvena djela Corota, Delacroixa, Gauguina, Bourdella, Bracquesa i td. Nešto prije ove izložbe u muzeju Moderne Umjetnosti u Parizu bila je dugo vremena otvorena izložba: »Bl. Djevica u francuskoj umjetnosti«.

MARIJINU UZNESENJU

Marijo, na nebesa uznesena,
bljeskom vječnoga sunca ogrnuta,
iz dôla suzâ u sjaj ponesena,
pa staza spasa nije prekinuta.

*

U rukama Tvojim liljani cvatu,
na usnama se nada osmjehuje,
dok srce Tvoje cilj je dušâ jatu,
kad vjetar smrti na nj popuhuje.

*

U bolu i radosti, Majko Krista,
budi uvijek mati svakog patnika,
jer klanja se smjerno Tebi, Prečista,
srce raja željno smrtnog putnika.

*

Molitva ova bar zanosom čista
u vijencu slave Tvoje nek blista!

Primjeri strpljivosti

Primjer Kristov treba da nas potakne, da svaku bol strpljivo podnosimo. Sv. Pavao kaže: Krist je trpio, da vam dade primjer, da idete Njegovim stopama. Pa doista, kakova te bol može zateći, koju već nije tvoj ljubazni Spasitelj za tebe podnio u mnogo većem stepenu? Možda teška bolest? Ali kako su bile strašne patnje, koje je On podnio! Možda siromaštvo? No On je iz ljubavi prema tebi htio biti još siromašniji. Možda gubitak imetka? No Njemu su oduzeli i Njegovo odijelo, pa je umro gol na križu. Možda nepovjerenje kod tvojih prijatelja? No kakovu je nevjeru doživio On od svojih učenika! Možda pogrde i uvrede? No kad je tko tebe zgazio kao crva, kako se to Njemu dogodilo! Možda progonstvo? No tvoje progonstvo nije tako veliko, kao Njegovo, nije tako nepravedno i do smrti, kao Njegovo. Ako je On sve to podnio za tebe, ne ćeš li i ti nešto podnijeti za Njega? On je Stvoritelj, ti si stvor, On je Vladar, ti si podanik, On je Gospodar, ti si sluga, On je Bog, ti si siromašni čovjek, On je sve, a ti si ništa.

Kad je kralj Abimeleh razorio grad Sihem, htio je da se vatrom domogne i tvrđave, pa je zato morao mnogo balvana i granja da naslaže oko zidova. On sam uzme sjekiru, pohiti do obližnje šume, odsiječe jaku granu, natovari je na svoje rame i viknu vojnicima: Što vidite da ja činim, činite i vi brzo. I vojska se natjecala, tko će prije i više granja nasjeći i dovući pod zidine. To je lijepi primjer onoga, što je Isus za nas načinio. Isus je znao da je ova zemlja suzna dolina i da se na njoj ne može živjeti bez križa. Zato je uzeo najteži, najgorči i najbolniji križ, podigao ga na svoja ramena i pod teškim teretom dovikuje slično svima nama, koji se kupimo oko njegove zastave: Što vidite, da ja činim, činite i vi. Tko hoće da slijedi mene, neka uzme križ svoj i neka ide zamnom. Tko će se kraj tako uzvišenog primjera još tužiti i mrmljati!

Kao što slikari drže pred sobom sliku, koju žele da preslikaju, tako treba da mi svoj duh upravimo na Krista. Treba da ga promatramo sad kako ga nepravedno progone, onda kako ga obasipaju pogrdama, pa kako Ga sijeku bičevima, zatim kako mu glavu trnjem bodu, onda kako ga nepravedno osuđuju na smrt, kako pod teškim križem pada i napokon kako se na križu, zapušten i od svog Oca nebeskog, bori sa smrću. Ovaj pogled na Nj rodit će želju, da Ga nasljedujemo, i pomoći će, da svoj križ lakše snosimo. Pripovjeda se o nekom mladom redovniku, koji je živio u prijašnjim stoljećima, da je radi neobične strogosti redovničkog života istupio iz reda. Na putu mu se objavio Krist, koji mu je pokazao svoje rane, iz kojih je kapala krv, i rekao: Sinko moj, vrati se natrag u svoj samostan! I ako ti se ubuduće tamo što učini preteško, uroni to u moju krv. Mladić se posramljen vrati natrag i vodio je odsada sve do svoje smrti život svet i pun odricanja.

I mi se u svojim bolima, u oskudijevanju, u preziru, koji nas stignu, utecimo promatranju odnosne Isusove muke. Strpljivost Kristova jačala je mučenike, apostole, pustinjake i priznavaoce.

Svratimo pogled svoj i na svece, koji su bili obični i slabi ljudi, pa se i od njih učimo strpljivosti. Sv. Augustin pripovjeda iz svoga života, dok je još živio grešno, predstavi mu se krepost čistoće u prekrasnoj i miloj slici, a pratili su ju čisti mladići i djevice. Činilo mu se, da mu neki glas govori: Zašto ti ne bi mogao, što su mogli ovi? Učinimo i mi slično. Kad nas stignu boli i patnje: pomislimo na boli i patnje tolikih svetaca i mučenika, pa kažimo sami sebi: Zar da ti ne možeš, što su mogli ovi?

PRIRODA knjiga Božja

Veliki i znameniti prirodoslovac Linné je rekao: »Ja sam vidio Gospodina, gdje u daljini prolazi pokraj mene i padoh na koljena od divljenja«.

Tako je uskliknuo jedan veliki um, koji je otvorenim očima prolazio svijetom i promatrao čudesna i divna djela Božjih ruku. Pođemo li i mi svijetom tako, da ga gledamo, promatramo i razmišljamo, moramo češće svijesno ustanoviti, da na svakom koraku susrećemo Boga. Ne susrećemo Ga doduše u tjelesnom obliku, ali jasno vidimo tragove i staze, kojima je On prošao. Ta svaka je životinjica i biljka ostvarena riječ Božja. Nad svime, i nad onim neznatnim vrapcem, što sjedi pred nama na grani, rekao je svemogući Stvoritelj: »Neka bude!«

No mi si ne smijemo predstavljati stvaranje hladnim mehaničkim zbivanjem. Ne smijemo ga pomišljati kao da je sve postajalo i u životinjskom i biljnom carstvu samo pod sveopćom riječju Božjom. Kao da Bog nije napose zamislio svaki oblik, svaku boju, svaki životni način i svaki životni cilj. Ne, to nije tako. Svaki kljunčić i nožicu, svaku mušicu i pahuljicu, svaki listić i cvjetić najprije je Razum Božji zamislio. I odredio svakoj životinjici njezin zavičaj, i svakoj biljčici njezino tlo, gdje će se prehranjivati.

Svaka bi se dakle životinjica mogla pred nas postaviti i reći, da ju je dragi Bog tako brižno stvorio i svaki dan iz Njegove ruke tako se brižno hrani kao i mi uobraženi ljudi. I svaki cvijet, kojega mi bezbrižno i s omalovažanjem gazimo, mogao bi svoju glavicu odvažno podići prema nama, i pogledati nam u lice. Tako i svaka kapljica vode, koja s neba pada i zaustavi se na našoj ruci, ne bi trebala moliti za to oproštenje, jer i kapljica vode i svaki cvijet potječe iz tvornice istoga Stvoritelja kao što i mi, koji smo samo sitni i neznatni prašci na toj zemlji.

Stoga ni sitne zvijezde, ni nebeska svjetla, ni blijedi mjesec, ni sjajno sunce nemaju doista razloga, da prezirno pogledaju na nas sa svoje visine, koji smo tek neznatni crvići na zemlji i jedva se izdižemo iznad prašine i blata na cestama, jer oni su na to vezani, da nam dragovoljno po zapovijedi Božjoj služe i iskazuju službu ljubavi Božje.

Zato razumijemo, zašto je sv. Franjo Asiški sve stvorove nazivao svojom braćom i sestrama i sebi sličnima. I samu smrt, koju sve, što živi mrzi, nazivao je svojom sestricom. Pa i vatru je tako zvao, kojom liječnici pale naše čelo i rane kad nas liječe. Tako nam se čini kao da je sv. Franjo s neba došao i sjećao se onoga dana, kad ga je Gospodin stvorio i postavio u sredinu među cvijećem, životinjama, plodovima i svima ljepotama ove zemlje.

Naše je vrijeme, zaokupljeno svojim duhovnim i materijalnim poslovima, neizmjerno daleko od ovoga pjesničkoga i pravog kršćanskog promatranja svijeta. Zato je i vjersko mišljenje i naziranje našega puka danas veoma ometeno i stoga hladno i daleko od onoga toploga i divnoga prirodnoga osjećaja srednjevjekovnog vjerskog čovjeka. Današnji čovjek toliko je rastresen i zaposlen svojim dnevnim brigama i teškim životnim pitanjima, da gotovo nema vremena ni raspoloženja, da promatra ono što se oko njega zbiva.

Iskreno i vjersko promatranje prirode jest jedan dio pobožnosti. Veliki prijatelj prirode je bio glasoviti pisac Alban Stole. On piše tako duhovito, kad kaže: »Zvijezde na nebu, lijepi oblaci na tamnoplavom svodu, večernje rumenilo, oluja i lako vijorenje cvjetnog mirisa u proljetnom jutru, vatreno more ljetnoga sunca i tihe iskre zvijezda u hladnoj zimskoj noći, grmljavina u tamnoj oluji i pitomo cvrčanje cvrčka iza peći: sve to hoće da nam kaže više, nego li se ušima čuje i očima vidi.

I tamna gorska šuma i visoki hrastovi, uznositi jablanovi na mlinskom potoku, trnova živica, čokoti i žitorodno polje, cvijeće poljsko i djetelina, privlačiva ljubica i mirisna ružica — sve to nije samo za užitak i nasladu ljudi, nego su slova knjige, ispisane tajnovitim, čudesnim pismom, koje je Bog ispisao i u njemu su sakrivene Božje misli.

Srna sa svojim blagim očima, slavulj u šumi, žaba u močvari i kornjača u vrtu, sljepić u vodi i komarac što se poigrava nad zaostalim kišnim mlakama, sve to i druge životinje i životinjice nisu samo zato na svijetu, da jedu i piju, rastu i konačno uginu, svršavaju svoj život i bijedno se same izjedu. Oni su svi živući, mijenjajući se i leteći znakovi pisma Stvoriteljeva«.

Veliki pokornički propovjednik srednjega vijeka brat Bertold Regensburški govorio je svojim mnogobrojnim slušateljima u 13. vijeku, da nam je Bog dao dvije knjige, iz kojih treba da čitamo mudrost Božju. Jedna je otvorena po danu, a to je zemlja sa svojim bogatstvom, a druga je nebeski svod po noći sa svojim divotama. Iz njih treba da čitamo neizmjernu mudrost Razuma Božjega i hvalimo Ga i zahvaljujemo Mu.

I naš Gospodin doista hoće, da Ga slavimo poradi sviju Njegovih djela. Otvorimo dakle tjelesne i duhovne oči, koje nam je Gospodin dao i gledajmo puteve i staze, kojima je živi i razumni Stvoritelj prošao.

NAGRADA PRAVEDNIMA – KAZNA ZLIMA

Kad je već na posebnom sudu odmah iza smrti odlučeno, kakva će biti vječnost svakog pojedinoga čovjeka, zašto je potreban još i općeniti sud na sudnji dan po svršetku svijeta.

I tu ima Božja Providnost duboke i spasonosne razloge. Svaki čovjek, bio on pravednik ili grešnik, ima na zemlji potomaka, ili znanaca, ili prijatelja. A može imati učenika, gojenaca, pristaša i sljedbenika. Nitko ne živi sam za sebe, osamljen i napušten, nego svaki živi u društvu ili u zajednici. Od plemenita čovjeka prima okolica zdrave misli i dobre primjere, povodi se za njim, pa dobro i kreposno živi. Niti si je sam plemenit čovjek svijestan, kroz koliko će pokoljenja njegova dobra nauka i lijepi primjer djelovati, i koliko će ploda donijeti, a pogotovu toga nije svijesna okolica. Jednako je, ali u obratnom smjeru, kod opaka čovjeka. I on živi u društvu, ali sije zlo, kvari okolicu, djeluje zarazno poput gube. Zle nauke i opaki primjeri loših roditelja, nastavnika i odgojitelja, prijatelja i znanaca također djeluju kroz pokoljenja i uzrokuju u društvu strašnu pustoš. Sve će to izaći na svijetlo na sudnjem danu. Na općenitom sudu će se jasno pokazati svijetu ne samo ono dobro, što je pravednik sam učinio, nego i ono dobro, što je on preko drugih učinio, i bit će mu to na čast i slavu. Jednako će svi ljudi na općenitom sudu spoznati, kako zla djela, što ih je opaki čovjek sam učinio, tako i zla djela, koja je svojom naukom i zlim primjerom preko drugih učinio, i bit će mu to na užasnu sramotu. Prvi je, dakle, razlog općenitom sudu, da se o pravedniku iznese javno sve dobro što je ikada učinio sam ili po drugima, i da mu se dade javno priznanje. Jednako će se o opakom čovjeku iznijeti sve zlo, što je učinio sam ili preko drugih, koje je na krivi put zaveo, i zato će biti javno pred svim ljudima osramoćen.

Pravednicima se uzima u zaslugu ne samo dobro, što ga je svaki sam za sebe učinio, nego i sve ono dobro, što su ga drugi pod njihovim uplivom učinili. Sad si zamislimo bogobojazne roditelje, učitelje i odgojitelje, znance i prijatelje, koji su sijali sjeme zdrave nauke i dobra primjera, kako će biti bogate i obilne njihove zasluge pred Bogom i pred ljudima. Kako će biti divno uzvišeni i odlikovani pred cijelim svijetom na sudnji dan! Ali jao opakima, na sudnjem danu, jer će drhtati od straha, užasa i sramote, kad će se pred cijelim svijetom izbrajati sablazni, što su ih uzrokovali! Pomislimo, kako će izgledati optuženici, kad će se protiv njih dizati vlastita njihova djeca, učenici i gojenci, rođaci i prijatelji, i svi drugi sablažnjeni! Kolika će ih grižnja savjesti i zdvojnosti progoniti, kad će vidjeti svoju propast i propast bezbrojnih drugih duša, koje su upropastili svojim sablaznima!

Kako smo na jednoj strani dužni svakoga pravo poučiti i dobar mu primjer dati, tako smo na drugoj strani još više obvezani, da ni pod koju cijenu drugoga na zlo ne putimo, ili mu zao primjer pružimo. Sveto Pismo se grozi teškim kaznama svima, koji druge sablažnjavaju, a napose se grozi onima, koji djecu sablažnjavaju. »Tko sablazni jednoga od ovih malenih, koji vjeruju u mene, veli Spasitelj, bolje bi mu bilo, da mu se o vrat objesi mlinski kamen i da potone u dubinu morsku« (Mt. 18, 6). »Teško svijetu od sablazni! Teško onomu čovjeku, po kojem dolazi sablazan. Ako te ruka tvoja ili noga tvoja sablažnjava, odsijeci je i baci je od sebe! Bolje ti je ući u život hromu ili kljastu, negoli s dvije ruke i dvije noge da budeš bačen u oganj vječni. I ako te oko tvoje sablažnjava, izvadi ga i baci ga od sebe! Bolje ti je s jednim okom ući u život, negoli s dva oka da budeš bačen u oganj pakleni« (Mt. 18, 7—9). To znači: Ako nam je nešto tako drago kao ruka, noga ili oko, a moglo bi na grijeh navesti nas ili drugoga, treba se svega toga radije odreći, nego sagriješiti sam i na grijeh navesti drugoga.

Čuvajmo se sablazni! Čuvajmo se tuđih grijeha! Teško ćemo odgovarati i za sve grijehe, koje smo sami u tajnosti učinili; čemu onda opterećivati savjest još i tuđim grijesima, a takvi su svi grijesi, koje drugi čine po našoj zloj nauci i po našim zlim primjerima.

Kroz sedmicu

Moj život pripada Tebi. Učini što hoćeš. Upali sirovo drvo, koje zove moje tijelo, da bukti samo [...] nom, koji služi Tebi. Trebao bih [...] sati svakoga dana svečanu odluku [...] ću biti svet, ali često ruka moja za[...] i ja stvaram druge odluke.

•

Srce Isusovo bilo je puno lju[...] On je i danas i do kraja ovoga [...] u plamenu ljubavi za nas. Razm[...] danas o tome i želim, da me ta [...] svega prožme. On me je označio [...] tom svoje ljubavi i taj će pečat [...] na mome čelu, u mome srcu i u [...] duši.

•

Davno si pitao Petra, da li te [...] ljubi. Odgovaram i ja ono, što [...] odgovorio: »Ti to znaš, Gospodine[...]

•

Nemoj misliti zlo i nemoj su[...] drugima zlo! Niti onda, kada trp[...] svoga bližnjega. Možda zato trp[...] bi na njega u dobrom smislu djel[...] Milost djeluje na razne načine, [...] uvijek svijestan toga!

•

Gospodine, pomozi mi! Gospo[...] utišaj more, utišaj oluju, jer na[...] čini, da lađica tone! — Tako se [...] obraćam Tebi, a ne mislim, da si [...] toj lađici moga života.

•

Svršava sedmica. Umoran sam. [...] je Tvoj dan, i Tebi ću posvetiti [...] svoje misli, Tebi ću prikazati sve [...] patnje i nade. Kako se radujem, [...] sutra moći u svome srcu promatrati [...] raz Tvojih zraka, kako ću moći, a [...] budem veseo i smiren zbog toga ve[...] ga dara, koji mi daruješ!

MISIJSKA IZLOŽBA organizira[...] nedavno u Antwerpenu u Belgiji [...] pokroviteljstvom kardinala Van Ro[...] Na izložbi je sudjelovala 21 misi[...] kongregacija. Najvažniji dio izlož[...] buhvatio je Belgijski Kongo, no i o[...] misijske zemlje bile su zastupane. [...]ložba je bila otvorena svega 15 dan[...] nju je posjetilo preko 60.000 posjetil[...]

PORAST katoličkog klera očekuj[...] u Zapadnoj Njemačkoj. Broj sveće[...]kih zvanja stvarno je naglo pora[...] poslije rata. Tako je danas upisano [...] katoličkim teologijama 2.026 studen[...]

PODLISTAK

Kršćanstvo u Koreji

Kršćanstvo je u ovu daleku zemlju došlo razmjerno vrlo kasno, tek u drugoj polovici XVIII. vijeka. A i onda, kada je došlo, došlo je na vrlo čudan način.

Koreja je u ono doba bila zasebna država, ali pod vrhovnim suverenitetom Kine. Kini je davala godišnji danak i od nje primala kalendar. Ovaj danak nosilo je u Peking svake godine posebno poslanstvo, koje je bilo sastavljeno od članova najuglednijih korejskih obitelji. U poslanstvu, koje je godine 1783. nosilo danak, bio je i Ri Seughuni, sin jednoga korejskog naučenjaka. Ovaj mladić iskoristio je tu priliku, da upozna prilike, život i kulturne znamenitosti kineskog glavnog grada. Baveći se svojim istraživanjem dođe u dodir i s ljudima sa zapada — s katoličkim misionarima. Kršćanska nauka, koju su mu oni rastumačili, njega je ushitila i osvojila. Kao prvoga korejskog obraćenika krsti ga pekingški biskup, franjevac Aleksandar de Govea, i nadjenu mu ime Petar.

Biskup nije mogao poslati s njim ni jednoga misionara u Koreju, jer je kineska misija trpjela od nestašice misionara, a nije ni smio, jer je pristup u Koreju strancima bio zabranjen pod najtežu kaznu. Petar se je dakle s ostalim poslanstvom vratio kao jedini kršćanin u domovinu, ali zato dobro providen kršćanskim knjigama na kineskom jeziku. Naravski, on nije šutio o onom, što je doživio u Pekingu. Svojom živom riječi i donesenim knjigama on je stvorio pravu senzaciju, pobudio izvanredno zanimanje među naobraženim krugovima, predobio za kršćanstvo i pokrstio mnoge svoje prijatelje. Nu on je vidio u Pekingu i svećenike, kako služe sv. Misu, podjeljuju svete Sakramente, i narod, kako pristupa na sv. Ispovijed i Pričest. On i njegovi neofiti (krštenici) zaželjeli su imati to isto. Ali kako? U najboljoj vjeri i namjeri oni si stvoriše svoju hierarhiju (crkveno uređenje). Učenoga Franju Ksavera Kuon učiniše biskupom, Petra Ri i neke druge svećenicima, a ovi stadoše [...]šiti odgovarajuće obrede, dijeliti [...]kramente« i t. d., kako je to Petar [...] da se čini u Pekingu. Međutim da[...] i pomljivije proučavanje kršćan[...] knjiga dovede ih do opravdane sum[...] da li je to valjano i dopušteno, što [...] Konačno odlučiše obustaviti sve cr[...]ne obrede i čekati razjašnjenje od [...]kingškog biskupa.

G. 1784., godinu dana nakon Pet[...] povratka, već je bilo u Koreji [...] kršćana, a tek godine 1795. posla[...] kingški biskup tamo jednog svećen[...] rodom Kineza, a imenom Jakova [...] Ovom zbilja uspije prebaciti se p[...] korejske granice, i njegovim neus[...]nim radom naskoro poskoči broj kr[...]na na 10.000. Korejska je vlada već [...] je pokušala, da pojedinačnim osuđ[...] na smrt učini kraj ovom pokretu [...] god. 1801. buknu veliko i krvavo [...]gonstvo. U gradu Seulu pogibe m[...]ničkom smrću svećenik Jakov Tju [...] njime 300 kršćana.

Bijedni korejski kršćani opet su [...] pastira, ali ne malaksavaju u sv[...] vjeri i ljubavi prema Kristu. Pa[...] 1812. obraćaju se na papu Pija VII[...] god. 1825. na Leona XII. vruće ih [...]leći, da im se smiluju i pošalju k[...] misionara. Ali što im je mogao po[...] Pijo VII., kad je on sam upravo [...] čamio u Napoleonovu sužanjstvu [...] nije im mogao pomoći ni Leon XII. Redovi, koji su najviše davali misi[...]ra, još se nisu bili oporavili od uda[...] koje im je bila zadala francuska r[...]lucija i nasilni Napoleonov režim. Međutim su progonstva korejskih [...]čana dalje trajala, a osobito su [...] teška ona g. 1815., 1817., i 1825.

Ali ipak ovim kršćanima, koji su [...] tako neobičan način postali kr[...] ovom stadu, koje, premda bez pas[...] nije se raspršalo, već je tvrdo drža[...] Krista i nauku Njegovu, trebalo je [...]

Druga nedjelja po Bogojavljenju

14. I. 1951.

Sv. Evanđelje (Iv. 2, 1—11) pripovijeda, kako je Isus pretvorio u Kani Galilejskoj na svadbi vodu u vino i time učinio svoje prvo čudo.

Danas vidimo Isusa na svadbi u Kani. Kako to? Isus, koji je donio na svijet duh mrtvenja i pokore i dao nam o tom primjer, te je 40 dana i noći strogo postio; koji je rekao: Tko hoće da ide za mnom, neka se odreče sebe, uzme križ svoj i neka me slijedi, osvanuo je sa svojom Majkom i učenicima na svadbi, gdje nema povučenosti u govoru, umjerenosti u jelu i pilu, ni opreza u saobraćaju. Isus je bio na svadbi, da ženidbu prizna i počasti kao dobru Božju ustanovu, i da pokaže Crkvi i svijetu, da se dobra i Bogu ugodna svadba samo tamo nalazi, gdje je Isus i Marija, t.j. gdje je prisutna Njegova milost i Njegova zaštita. Htio je biti na svadbi da nam pokaže, da nije svaka radost zabranjena, nego samo grešna.

Marija je danas prviput bila zagovornica kod svojega Sina. I što joj je On upočetku naoko odbio, to je On ispunio na koncu čudom: pretvorio je vodu u vino. Obraćajmo se i mi u svim našim potrebama moćnoj i ljubeznoj Zagovornici, Mariji, pa ako nas odmah i svakiput ne usliša, mislimo, da još nije došao pravi čas za naše uslišanje. Odgoditi ne znači ne uslišati. Bog pomaže u pravo vrijeme.

Isus pretvara vodu u vino. Kako dakle ne bi mogao pretvoriti i vino u svoju krv, a kruh u svoje tijelo? Kod Boga nije nijedna stvar nemoguća. Kadgod pristupamo k stolu Gospodnjemu, sjetimo se svadbe u Kani, da ojačamo vjeru, probudimo ufanje i usplamtimo ljubav.

Običaj je bio kod gozbi donijeti najprije dobro vino, a onda lošije. Tako postupa svijet. Nudi bogatstvo, časti, slavu, gozbe, i poziva nas, da uživamo do sita, a za konac života ostavlja loše vino, kiselo i mutno, patnje, nezadovoljstvo, tjeskobu, strah i očaj. Bog čini obratno. On pruža svojim slugama najprije loše vino nevolja i patnja, pušta da budu prezreni, oklevetani, progonjeni. A za konac života štedi im izvrsno i slatko vino. Uspomena na službu Bogu, na dobre primjere, štovanje Majke Božje, vjerno ispunjavanje staleških dužnosti, o kakav to mir i kakav pokoj donosi srcu, kakvim zadovoljstvom zatvaramo svoje oči ovom svijetu, da ih začas otvorimo za ljepote neba. Napojit ćeš ih potokom svojih slasti, veli Psalmist. Nastojmo cijelog života, da kušamo na koncu slasno vino mira, milosti i slave.

Sv. ANĐELA FOLINJSKA

Rođena je u Folinju kod Asiza u Italiji g. 1248. Mlada se udala i imala više djece. U bogatstvu i raskoši podala se razvratnom životu. U 37. godini uhvatio ju je strah, da je čeka vječna propast. Pošla je da se ispovjedi. Ali u zadnji čas zastidjela se priznati ono, što se nije sramila činiti. Zatajila je svoje najsramotnije grijehe. I još se usudila ići na sv. Pričest i tako učinila dvostruko svetogrđe, jedno teže od drugoga. Sada ju je počela progoniti savjest, dan i noć. Utekla se u zagovor sv. Franje, da joj nađe ispovjednika, pred kojim bi mogla istresti svoju grešnu dušu. Ukazao joj se sv. Franjo i rekao: »Sestro, da si me prije molila, prije bih te uslišao.« Sjutradan je opazila franjevca Arnolda i odmah je kod njega učinila opću ispovijed. Još preko pet godina duša joj je bila puna stida i gorkoga kajanja. Iza toga se u njoj rasplamtio silan oganj ljubavi prema Bogu.

Kad su joj umrli muž, djeca i majka, rasprodala je svoju imovinu i dala siromasima. Povukla se u samoću sa svojom vjernom dvorkinjom Marijom. Imala je mnogo viđenja i dobila velikih rasvjetljenja o nebeskim otajstvima. Sam Gospodin joj je rekao na grobu sv. Franje: »Ja sam bio raspet za tebe i prolio sam svoju krv za tebe. Toliko sam tebe ljubio. Evo ti prsten moje ljubavi, jer si odsada moja zaručnica«.

Nakon toga Svetica je kroz dvije godine pretrpjela sve strahote duhovne noći: teške napasti protiv sv. vjere i protiv sv. čistoće, čudnovate nepoznate bolesti po svem tijelu, očaj zbog učinjenih grijeha. Mučile su je napasti sotone i već je skoro i sama bila uvjerena, da je opsjednuta. U najdubljoj stisci molila je: »Bože, ako je i istina, da si me osudio na pakao, koji sam zaslužila, ja ipak ne ću prestati činiti pokoru i Tebi služiti«. U ovoj duhovnoj noći vršila je revno sve svoje pobožnosti i činila djela milosrđa. Na Veliki Četvrtak rekla je svojoj vjernoj Mariji: »Idemo u bolnicu za gubavce. Možda ćemo tamo naći našega Gospodina među ovim nesretnicima«. Kad im je prala gnojne rane, osjećala je neiskazanu radost.

Konačno je duhovna noć prošla, da se nakon nekoga vremena opet povrati druga duhovna noć. Ali od g. 1296. Svetica je sve do smrti trajno ostala u žaru Božje ljubavi. Bog joj je udijelio dar molitve, tako da je neprestano bila živo sjedinjena s Bogom, sva zanesena u Bogu i prožeta Njegovom prisutnošću. Osobito je promatrala Muku Isusovu. Svojim divnim pismima i uputama vršila je blagotvoran utjecaj na franjevački red u njegovim unutrašnjim teškoćama.

Svetica je umrla 4. siječnja 1309. God. 1925. pronađeni su izvornici njezinih spisa. Mnogo toga je ona sama diktirala svom ispovjedniku na njegov nalog. Sv. Anđela zauzima odlično mjesto među najvećim katoličkim misticima. Na nju se pozivaju crkveni učitelji sv. Franjo Saleški i sv. Alfonso Liguori i papa Benedikt XIV. Cijene je i štuju jednako kao i »doktoricu mistike« sv. Tereziju Veliku. A ipak njezin ispovjednik veli, da je sve to samo blijedi tračak onih izvanrednih milosti, kojima je beskrajno milosrdna ljubav Božja obasula ovu izabranu dušu, koja je prije tako dugo živjela u teškim grijesima.

Novi Betlehem u Prvostolnoj Crkvi

Zagrebačka prvostolna crkva ugodno je ove godine za Božić iznenadila svoje posjetnike novim »Betlehemom«, koji je nakon mnogogodišnjih želja vjernika konačno izrađen i na Badnjak smješten u južnu lađu prvostolne crkve pokraj glavnoga žrtvenika pred oltar Majke Božje Kraljice neba. Blagoslov novog »Betlehema« izvršio je na Badnjak poslije večernje preuzv. g. biskup Dr. Franjo Selis-Seewis uz asistenciju prvostolnog Kaptola.

Običaj predočivanja Betlehema s jaslicama u špilji Kristova rođenja potječe iz vremena pape Liberija (352.—366.), kad su ostaci Kristovih jaslica bili preneseni iz Betlehema u Rim i postavljeni u baziliku sv. Marije Veće (S. M. Maggiore). Tijekom vremena raširio se običaj predočivanja jaslica u božično vrijeme i po ostalom kršćanskom svijetu, promatrajući sve slikovitiji oblik uz predočivanje čitavog Betlehema i njegove okoline s pastirima i dolaskom pobožnih mudraca. Naročitu pobudu za opće raširenje predočivanja Betlehema dao je sv. Franjo Asiški, koji je g. 1223. za proslavu Božića dao predočiti Betlehem u šumi Greccio. Od toga vremena počeo se uvoditi običaj postavljanja Betlehema s jaslicama i u kršćanske kuće. Cvatuće razdoblje širenja toga običaja bilo je u Njemačkoj i Italiji u 18. stoljeću. Širenje jaslica i Betlehema postalo je sve snažnije tako, da su u Bavarskoj od početka 20. stoljeća nastala i posebna proizvodna poduzeća za izradu Betlehema u: Münchenu, Berchtesgadenu, Oberammergau-u, Tirolu i u Austriji. U g. 1931./32. osnovan je dapače čitav kartel za industriju Betlehema u Njemačkoj.

U Hrvatskoj su vjerni nasljedovatelji primjera s. Franje Asiškoga u širenju Betlehema naši vrijedni Franjevci, koji su izradili nekoliko umjetnički glasovitih Betlehema, kao na pr. u Zagrebu, u Varaždinu, na Trsatu i u Cerniku. Naš najnoviji Betlehem u zagrebačkoj prvostolnoj crkvi umjetničko je djelo akademskog slikara g. Kargačina, a figure osoba i životinja izradio je akademski kipar g. Perić. G. Kargačin se s naročitim zanimanjem dao uputiti od stručnjaka u poznavanje slikovitog smještaja Betlehema i njegove okolice, pa mu je veoma dobro uspjelo prikazati terenski smještaj gradića Betlehema, koji se prostire amfiteatralno na zapadnom brežuljku okolice, koja nosi biblijsko ime Efrata, a ispod njega istočno umjetnički nam je dočarao smještaj plodnih betlehemskih polja i pašnjaka, po kojima se taj kraj naziva Bet-Lehem — Kuća kruha. Spilja Kristova rođenja nalazi se jugoistočno na periferiji gradića Betlehema.

Tako je dakle idejno izgledao Betlehem u vrijeme Kristova rođenja. Dakako da se današnja fotografska snimka znatno razlikuje od onoga Betlehema, kakav je bio u vrijeme Kristova rođenja, jer nad špiljom rođenja Kristova bila je u vrijeme cara Konstantina Velikoga sagrađena veličanstvena bazilika sa pet lađa, sa 44 monolitna stupa, koji su se do danas sačuvali, a sama spilja Kristova rođenja nalazi se ispod glavnog žrtvenika te bazilike. Figure pak osoba i životinja, kako ih je izradio akademski kipar g. Perić, vjerno reproduciraju kolorit nošnje i pastirskog života onoga vremena, kada se Krist rodio. Tu su pastiri s nekoliko grupa ovaca, nadalje žena s krčagom kraj zdenca, zatim figure pobožnih mudraca s devama i slonom.

Sve je lijepo usklađeno tako, da nije ni prenatrpano, niti previše prazno. Čitava cjelina djeluje umjetnički dostojanstveno, mirno i impresivno, a u samoj izvedbi veoma originalno, pa se doista može čestitati svima, koji su imali udjela na izvedbi ovog doista umjetnički izvedenog Betlehema, koji je za našu prvostolnu crkvu postao divan ures i atrakcija za vjernike.

Iz kršćanske starine

U povijesnom djelu: »Djela mučenika« opisano nam je mučeništvo sv. Poliona, koji je boravio u našim krajevima i podnio mučeničku smrt u Vinkovcima, ili, kako su se oni u rimsko doba zvali Cibalae.

Upravitelj provincije putovao je po većim i manjim mjestima i sudio onima, koji su bili optuženi, da su kršćani. Kad su Poliona izveli pred suca, on je neustrašivo branio svoje uvjerenje ovako. Najprije ga je sudac upitao, kako mu je ime, a, kad je Polion odgovorio, da mu je ime Polion, sudac Prob, upitao ga je: »Jesi li kršćanin?« Optuženi je potvrdno odgovorio. Onda je sudac nastavio s drugim pitanjima, da bi doznao, čim se Polion bavio, i koja mu je služba u crkvi. Na sva pitanja Polion je odgovarao otvoreno i jasno. Osobito je važno ono priznanje, u kome Polion na kratak i uvjerljiv način govori sucu o temeljima kršćanske istine, koja se sastoji u vjeri u jednoga Boga i u njegova Sina Krista. Zato je Polion ovako ispovjedio svoje uvjerenje: »Kršćani su oni, koji tvrde, da je jedan Bog na nebu. On nije ni od kamena ni od drveta. Oni opraštaju uvrede, uče druge, da ustraju u svojoj odlučnosti i vjernosti vjeri. Djevojke uče, da čuvaju svoju nevinost, a udate žene da se pokoravaju naravnim zakonima u braku. Gospodarima vele, da budu blagi i dobri prema svojim slugama, djecu uče, da poštuju svoje roditelje, zatim svima, da pomažu siromahe.

Kad je Prob zapitao Poliona, što mu koriste sve lijepe riječi, kao i sva njegova uvjerenja, ako ga dade usmrtiti, Polion je odgovorio: »Taj život, u koji mi kršćani vjerujemo, ljepši je od najugodnijega života na ovoj zemlji! Nije pametno, da se onome, što propada, da je prednost pred onim, što je vječno!«

Kad je sudac kazao, da će ga oštro kazniti, Polion je hladnokrvno odgovorio: »Učini ono, što smatraš, da je najbolje! Ja se pokoravam zapovjedima svoje vjere, ja idem stopama svojih predšasnika, koji su me naučili, da budem hrabar i odlučan!«

Osuda suca i upravitelja pokrajine bila je okrutna. Naredio je, da Poliona živoga spale. Svi savremenici pripovjedaju, da je Polion hrabro posvjedočio svoju vjeru u jednoga Boga, kao što su to učinili i drugi brojni učenici istoga Učitelja.

moći. Kongregacija Propagande povjeri korejsku misiju Društvu Vanjskih Misija u Parizu, a papa Grgur XVI. g. 1831. odijeli ju od Pekinga i od nje stvori zasebni korejski apostolski vikarijat. Prvim apostolskim vikarom bio je imenovan Msgr. Bartolomej Brugière. Ali kako doći u Koreju? Morskim putem pristup mu je bio nemoguć, zato pokuša, da se tamo progura preko Kine. Tri godine se je oko toga uzalud trudio, i g. 1835. negdje u Mongoliji umro, a da svog vikarijata ni vidio nije. Njegov nasljednik Msgr. Laurencije Imbert bio je bolje sreće. Preobučen kao trgovac nekako se prebaci preko granice, te je sa svoja dva svećenika Petrom Maubant i Jakovom Chastan vrlo uspješno u Koreji djelovao. Nažalost njihovo apostolsko djelovanje nije bilo duga vijeka. G. 1839. buknu opet strašno progonstvo protiv kršćana, u kom pogiboše sva trojica s mnogobrojnim vjernicima mučeničkom smrću. Jednakom smrću poginuo je i prvi urođeni svećenik Andrija Kim (uzgojen u Macao-u) s velikim brojem kršćana u progonstvu, koje je bjesnilo g. 1846. — Usput nek je spomenuto, da je pokojni sv. Otac Papa Pijo XI. g. 1925. proglasio blaženima biskupa Imberta, njegova dva svećenika s još 75 mučenika iz dvaju zadnjih progonstva (god 1839. i 1846.).

Iako su progonstva kršćana u Koreji, kako vidjesmo, od prvog početka bila na dnevnom redu, ono g. 1866. i po svojoj žestini i po broju žrtava nadvisilo je sva ostala. Da ne spominjemo one nebrojene, koji pobjegoše u planine i tamo pogiboše od gladi i zime, u ovom je progonstvu poginulo preko osam hiljada vjernika mučeničkom smrću, a među njima biskupi Msgr. Berneux i msgr. Daveleu i s njima 10 francuskih misionara. Kršćanska je krv tekla i slijedećih godina, iako ne onako obilno kao godine 1866., ali su se primicali i dani slobode, a da toga bijedni kršćani ni sanjali nisu. Pritisnuta od nekih velevlasti korejska vlada potpisa s njima g. 1882.—1886. trgovačke ugovore, u kojima je bio predviđen i slobodan pristup strancima u Koreju. Ovu okolnost odmah iskoristiše i katolički misionari, te se opet povratiše na ono polje rada, koje su njihova starija braća tako obilno natopila svojom krvlju. Nakon što su opremili svoj prvi posao, okupili one ostatke kršćana, koji preživješe progonstva, dadoše se na apostolski rad među poganima. »Krv mučenika jest sjeme iz koga niču kršćani«, rekao je Tertulijan u svoje doba. To se je obistinilo i ovdje. Broj kršćana je naglo rastao, osnovali se novi vikarijati, nicale nove župe, stvorila mala kršćanska književnost na korejskom jeziku, tako da je pred početak ovoga rata, koji sada bijesni na korejskom tlu, tamo bilo preko 130.000 katolika. Među njima su vršili pastirsku službu evropejski misionari s lijepim brojem urođeničkog klera. Podignuti su razni muški i ženski samostani, među kojima se je osobito isticala benediktinska opatija sv. Wilibrorda u Vinsanu. Kako među redovnicima tako i među redovnicama vrlo dobro je bio zastupan i urođenički naraštaj.

A što je danas od ove nekad cvatuće katoličke misije u Koreji? Na ovo pitanje je teško već sada odgovoriti, jer oluja, koja nad njom bijesni, još nije svršila.

NOVI TRAPISTIČKI SAMOSTAN sagrađen je nedavno u Sjedinjenim Državama. Samostan se nalazi u planinama oko 120 milja od Spingfielda. Ovo je osmi trapistički samostan u Americi. Za sada se u njemu nalaze samo dva redovnika.

NAŠI POKOJNICI

O. Dr. Sibe Budrović, dominikanac. Dne 30. XII. 1950. preminuo je u Zagrebu u bolnici na Rebru poznati propovjednik O. Dr. Sibe Budrović. Rodio se u Velikom Grablju na otoku Hvaru kao trinaesto dijete katoličkih roditelja. Još dječakom ušao je u dominikanski red. Zaređen za svećenika 1924. u Rimu. Studirao je filozofiju i teologiju na dominikanskom internacionalnom Kolegiju Angelicum. Specijalizirao se iz povijesti dogmi. Na Vatikanskoj paleografskoj školi studira diplomatiku. Sve je studije završio s odličnim uspjehom. Vrativši se u Hrvatsku razvio je svoju djelatnost propovjedajući po gradovima. Držao je duhovne vježbe akademičarima, intelektualcima, redovnicima i redovnicama. Misionario je po selima. Bio je kateheta na različitim zagrebačkim školama. Usto je radio karitativno. Dugo je godina vodio različite vjerske organizacije u Maksimiru. Aktivno je sudjelovao u osnivanju naklade »Istina«. Nekoliko je godina bio urednikom »Gospine Krunice« i surađivao u reviji »Duhovni život«. Bio je profesorom i starješinom dominik. samostana i Zavoda u Bolu; zatim u Zagrebu direktorom dominikanske klasične gimnazije. Nakon toga je imenovan Magistrom novaka i klerika Reda i profesorom na Visokoj dominikanskoj bogoslovskoj školi u Dubrovniku. Usto nije nikada prestao propovjedati. U svojoj samostanskoj crkvi neposredno pred smrt propovjedao je svagdano kroz čitav mjesec listopad. O. Sibe vršio je u Redu različite dužnosti: samostanskog starješine, Definitora na provincijalnim kapitulima i savjetnika provincije. Za svoju propovjedničku djelatnost dobio je od Generala Reda častan naslov: Praedicator Generalis. — Svoju bolest podnosio je strpljivo, umro je sveto, primivši posve smireno i predano odluku Providnosti. — Dne 2. siječnja pokopano je njegovo tijelo na Mnrogoju.

Dragom O. Sibi vječno smirenje u Božjem zagrljaju

Cvjetko Vugić, umirovljeni župnik u Krapinskim Toplicama, rođen 1869. u Rumi, zaređen god. 1893. Službovao je među ostalim i u Slavetiću kod Jastrebarskoga. Umro je 31. prosinca 1950., a pokopan u Zagrebu na Mirogoju 3. siječnja 1951. Počivao u miru Božjem!

Pavao Srketić, upravitelj župe sv. Petra u Zagrebu preminuo je nakon podulje bolesti, 2. I. 1951. Rod. 15. XI. 1894. u Stupniku kod Zagreba, a za svećenika zaređen 30. VI. 1918. Službovao je kao kapelan u Selnici i Subotici u Međumurju, zatim u Vrapču. Kad je bila osnovana Nadbiskupska gimnazija, imenovan je u Dječačkom sjemeništu nadstojnikom nauka. Nakon par godina je postao župnikom u Krašiću i kasnije u Sv. Nedjelji kod Samobora. Od g. 1945. premješten je na pomoć župi sv. Blaža u Zagrebu. Zatim je dobio upravu župe u Šestinama. I napokon upravu župe sv. Petra u Zagrebu. Pokojnik bio je uzoran i radin svećenik. veoma blage ćudi. Marljiv ispovjednik i vrlo dobar propovjednik. Pokopan je na Mirogoju dne 3. siječnja 1951. Počivao u miru!

Don Ivo Bonacci. Prije mjesec dana u naponu rada na župi, a danas ležiš na groblju prepunom procvalih sunovrata bijelih. Ležiš uz svećenike iz Tvoje obitelji, čiji se lanac od 200 godina baš s Tobom završio! Zazeblo nas oko srca, jer si umro u našim godinama, pun zanosa i talenta. Knjige, prevodi, note, boje, sve je ostalo u župi preko mora, gdje si radio bez odmora, 10 godina, kao da si slutio, da ćeš rano umrijeti.

Generacija, što dolazi, sabrat će plodove Tvog mukotrpnog i mnogostranog rada i talenta. Rada od 15 godina, punih: previranja, neobičnih strujanja i zbivanja, velikih promjena. Dorasao si svemu tome i kormilo teške i važne župe na otoku sretno si i spretno držao.

U miru počivaj, veliki trudbeniče na njivi Gospodnjoj, na dragom rodnom groblju, u mirisu predproljetnih bujnih sunovrata, o slomljeni, bijeli cvijete naš!

Dr. Franjo Duh, župnik u Martijancu i dekan koprivničkog dekanata umro je 8 siječnja o g., pokopan je ondje 10. siječnja o. g. Rođen je 25 VII. 1888. u Blagorodovcu kod Daruvara. Bio je veoma nadaren, dobar propovjednik, duhovit, uvijek vedar i taktičan, a isto veoma skroman. Počivao u miru Božjem!

Msgr. Blaško Rajić poznati bunjevački narodni borac i vođa, pučki pisac i književnik umro je u Subotici 4. siječnja o. g. Rodio se ondje 7. siječnja 1878. i ondje je pokopan 5. siječnja o. g. Uz najvećega pjesnika Antu Evetovića Miroljuba, on je najveći pučki bunjevački pripovjedač. Među njegova djela spadaju pripovjesti iz prvog kršćanskog doba: »Pridslova« i »Stari Mirotvorci«. Znamenite su zbirke pripovijesti. »Bunjevčice«, »Ivan i Boško« te zbirka sabranih bunjevačkih narodnih pjesama »Narodno blago«. Izdao je i molitvenik »Duhovna Mana«. Kao svećenik službovao je u raznim mjestima, a preko 40 godina u Subotici kao kapelan i župnik. Kad je g. 1924. osnovana bačka biskupija, Blaško Rajić je bio prvi generalni vikar. Bio je vođa hrvatskog pokreta među bunjevačko-šokačkim Hrvatima, te je kao takav došao na hrvatski sabor u Zagrebu i otišao u Pariz na Mirovnu konferenciju. On je proveo ono, što je započeo biskup Ivan Antunović t. j. probudio je hrvatsku svijest bunjevačkih Hrvata. Zato je u vrijeme rata bio cijelo vrijeme u mađarskoj internaciji zajedno sa sadanjim biskupom Budanovićem radi svog nacionalnog rada među bunjevačkim Hrvatima. Pokoj vječni ovomu velikom preporoditelju i svećeniku!

Iz katoličkog svijeta

STATISTIKE SVETE GODINE. Tokom prošle Svete Godine svaki je hodočasnik, koji je došao u Rim, želio vidjeti sv. Oca. Primiti svakog hodočasnika i ne odbiti ni jednoga, bila je želja i samoga sv. Oca. O mnogobrojnim audijencijama kod sv. Oca govori ova statistika: Od 26. XII. 1949 do 24. XII. 1950. sv. Otac je obavio preko 6.000 audijencija, i to: 700 privatnih, oko 5.000 specijalnih audijenca s 1—20 osoba, oko 250 specijalnih audijenca za one hodočasnike, koji su došli iz naročito udaljenih krajeva, preko 100 općih audijenca u bazilici sv. Petra, 56 primanja u svom ljetnikovcu u Castel Gandolfu (od kojih se svako ponavljalo tri puta poslije podne), 47 audijenca s posebnim govorom raznim učesnicima međunarodnih kongresa i 36 raznih audijenca istaknutim ličnostima javnog života. U svim općim audijencama sv. Otac obraćao se na prisutne kratkim govorom. Sv. Otac govorio je hodočasnicima na osam jezika, i to latinski, talijanski, francuski, njemački, engleski, španjolski, portugalski i esperantski.

STUDIUM CATHOLICUM, novi katolički institut otaca dominikanaca, otvoren je 15. listopada 1950. g. u Helsinkiju u Finskoj. Otvaranju su prisustvovale mnoge finske kulturne ličnosti, a bio je prisutan i finski ministar prosvjete. Direktor novog instituta je Francuz o. André Bouduelle, O. P. Svojim povratkom u Finsku oci dominikanci nastavljaju svoj rad u Finskoj, koji su započeli još 1249., a ovaj je reformacija privremeno prekinula.

HENRY MATISSE poznati je francuski slikar, kojega je slava prešla nedaleko granice Francuske. On je nedavno izradio nacrte za jednu crkvu, koju su podigle sestre dominikanke u nadaleko granice Francuske. On je neuradio potpuno besplatno na molbu jedne sestre, njegove bivše dadilje. Iako je nekatolik, odredio je sudskim protokolom, da kapelica ima služiti isključivo za vjerske obrede, a ne za eventualne umjetničke izložbe.

IZ SJEDINJENIH DRŽAVA AMERIKE — Prema zadnjim statističkim podacima SAD-a broje 150,699.000 stanovnika, od kojih preko 27.000.000 katolika. Interesantno je napomenuti, da je u SAD-ama od 1914. do 1950., dakle u zadnjih 36 godina, bilo preko 1,000.000 konvertita t. j. odraslih ljudi i žena, koji su primili katoličku vjeru.

— Zadnjih dana studenoga američki biskupi su održali svoju godišnju konferenciju, na kojoj su raspravlali o aktuelnim pitanjima Katoličke Crkve u SAD-ama.

KATOLIČKI INSTITUT (zavod) za pripremu medicinskih zvanja osnovao je u Kairu o. Henric Ayrut, direktor katoličkog udruženja egipatskih škola. Ovaj je Institut prvi takve vrste na Srednjem Istoku; cilj mu je da odgoji djevojke, koje se žele posvetiti radu među siromašnim seljacima u Gornjem Egiptu. Na tečaj, koji traje dvije godine, pripremaju se djevojke bez obzira na vjersku pripadnost.

EGIPATSKI GRKO-KATOLIČKI BISKUPI, prisutni na sinodu, koji su nedavno održali u Kairu, zamolili su melkitskog patrijarhu Maxima Saigha, da prouči pitanje osnivanja grko-katoličke biskupije u Sjedinjenim Državama, gdje boravi oko 150.000 katolika melkitskog obreda.

SV. OTAC PAPA PIO XII. govori sedam jezika. Već su se mnogi i katolički i nekatolički esperantisti zanimali, da li sv. Otac govori Esperanto. Ništa se nije moglo sigurno utvrditi. Međutim, kada su katolički esperantisti prigodom svoga XXII. kongresa primljeni kod sv. Oca u audijenciju, On je progovorio na Esperantu. Ta vijest obradovala je sve esperantiste čitavog svijeta. Mnogi esperantski listovi donijeli su tu vijest, a dosta njih i Njegovu sliku. Konačno je riješeno veliko pitanje za esperantiste. I Papa govori Esperanto. To je, dakle, sedmi jezik, koji govori Pijo XII.

DUNS SKOT, koji je pored sv. Bonaventure najistaknutiji mislilac franjevačkog reda u srednjem vijeku, bit će po svoj prilici za kratko vrijeme proglašen blaženim. — To je ovih dana u Würzburgu izjavio jedan od franjevačkih poglavara.

STROMBOLI, zove se najnoviji talijanski film, koji je režirao poznati režiser Rossellini. Glavnu ulogu u filmu igra Ingrid Bergman, a radnja se odigrava podno vulkana Strombolija, na jednom otoku Južne Italije. Glavnu junakinju, koja živi u grijehu i nemoralu, preplavljuje u jednom času novo izbačena lava. No ipak, prema riječima jednog filmskog kritičara, u ovom je filmu kao nigdje prikazano kršćansko shvaćanje Milosti, koja spašava i čovjeka, koji je bio zaboravio na Boga.

FU JEN, poznato katoličko sveučilište u Pekingu, nedavno je nacionalizirano od kineske vlade. Profesori sveučilišta, redovnici Božje Riječi, ostali su i nadalje profesori. Nastava vjeronauka postala je fakultativna (dobrovoljna).

REDOVNICAMA STROGE KLAUZURE dozvoljava se apostolskim pismom od 21. studenoga, da si u slučaju potrebe davanjem satova zaslužuju sredstva potrebna za život. Taj je predmet bio neobično dugo u postupku, a dobio je svoje rješenje u navedenom obliku s razloga, što mnogi samostani već ne raspolažu s potrebnim sredstvima za uzdržavanje svih članova.

---

† **KONRAD PREYSING.** 21. prosinca 1950. umro je iznenadnom smrću berlinski biskup kardinal Konrad von Preysing, jedan od najistaknutijih njemačkih biskupa. Pokojnik je rođen 1880 g. kao četvrto dijete od 11 djece stare plemićke obitelji u Bavarskoj. Studirao je pravne znanosti i mlad se posvetio diplomatskoj službi. 1908 g. je međutim, dok je bio tajnik bavarskog poslanstva pri Kvirinalu, odlučio napustiti diplomatsku karijeru i da se sav posveti Bogu. Stupio je u sjemenište i u svojoj 32. godini bio je zaređen za svećenika. Napredovao je brzo. 1932 g. bio je postavljen za biskupa u Eichstättu. 1935. za biskupa grada Berlina. Bilo je to u vrijeme, kada su se nacisti već učvrstili na vlasti. Biskup Preysing je međutim 1937. pisao: »Kad se najavljuje ljudima današnjice novi put, nova istina, nov život, mi ćemo ostati čvrsto na mjestu, makar što se dogodilo, vjerni našoj vjeri, da je Isus Krist naš put, naša istina, naš život, sada i uvijek«. Poslije rata, 1946. sv. Otac Pijo XII. podjelio mu je titulu kardinala. Berlinčani mu mnogo duguju, jer je on u mnogome olakšao tešku bijedu, koja je poslije rata pogodila razrušeni Berlin i njegovu biskupiju.

O ženidbi

Sveto Pismo:

Tko je našao ženu dobru, učinio je krasan nalaz, i dobio je milost od Gospodina (Priče, 18.22).

Lakše je stanovati u pustinji, nego sa ženom svadljivom i gnjevljivom (Priče, 21.19).

Sretan muž dobre žene (Sirah, 26.1). Žena valjana baština je dobra (Sirah, 26.3).

Uzmi djevojku u strahu Gospodnjem k sebi, više iz čežnje za djecom nego gonjen požudom (Tobija, 6.17). Ima ih, koji se tako žene, da potjeraju Boga iz srca svojega i kao nerazumni konji i mazgovi ugađaju samo svojoj požudi. Nad takvima ima vlast zao duh (Tobija, 6.17).

Muževi, ljubite svoje žene i ne budite osorni prema njima (Kološ., 3.19).

Svatko neka ljubi svoju ženu kao samoga sebe (Efež., 5.33).

Muževi, ljubite svoje žene, kao što je Krist ljubio Crkvu (Efež., 5.25).

Ženidbu neka svi drže u časti (Žid. 13.4).

Sveti Oci:

Ako žena ljubi muža radi bogatstva, nije čista, jer ne ljubi muža nego njegovo bogatstvo. A ako ljubi muža, onda ga ljubi i siromašna (sv. Augustin).

Kako se ženidba može zvati ženidbom, gdje nema ženidbene vjernosti (sv. Ambrozije).

Ne veseli toliko muža ljepota, koliko krepost i ozbiljnost ženina (sv. Ambrozije).

Teško je hraniti siromašnu, a podnositi bogatu ženu (sv. Jeronim).

Tjelesne ženidbe počinju s radošću, a svršavaju sa žalošću (sv. Grgur V.).

Razni pisci:

Nema ništa ogavnijega od lovca na miraz (Goldsmith).

Ženidba je kao i smrt: malo ih se za nju pripravlja (N. Tomaseo).

Slaba ženidba, prokletstvo je za svaku godinu, za svaki mjesec, za svaki sedmicu, za svaki dan, za svaki minut (Mantegazza).

Stidljivost je za ženidbu spas, a poštenje blaženstvo (Isti).

Prava je ženidba molitva, obred, život koji postaje vjerom (Amiel).

Žena je mužu ono, što on iz nje učini (Balzac).

Ženidba ne može postići svoju glavnu svrhu, ako nije istodobno i isključiva i nerazrešiva (A. Comte).

Neke su žene, dan nakon vjenčanja već udove muža, kojeg su zamišljale (M. Donnay).

Sretna je ženidba, u kojoj je muž glava, a žena srce (P. Haug).

Brončano čelo udesa razbija se poput vala o greben, o čvrstu vjeru para, koji se voli (Th. Körner).

U izboru žene, kao i u ratnom planu jedna jedina pogreška znači nepopravljiv poraz (Middleton).

Ženidba, ona prava, samo je pečat koji označuje prijelaz od povremene po žrtvovnosti k neumornoj i od isprekidane ljubavi k vječnoj (Ruskin).

Ženidbeni život najvjernija je slika neba i pakla, koju možemo dobiti, za života (Steele).

Naše narodne poslovice:

Dobra žena praznu kuću čini, da je puna.

Poštena žena valjana majka.

Uzmi vraga radi blaga; blago nesta a vrag osta.

Ženu ni platno ne kupi pri svijeći.

Za udaju treba golema sreća, a za ženidbu tri puta veća.

Bog oženi a vrag razženi.

Ženidba je sveta a razženidba prokleta.

Što Bog združi, čovjek ne razdružuje.

Što svećenik sastavi, sama motika rastavi.

Od vjenčanja do groba ja tvoj, a ti moja!

Vjenčanje ne driješi no samo smrt.

SVETU MARIJU GORETTI proglasio je biskup Illinois u Sjedinjenim Državama za zaštitnicu školske mladeži.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptor 14. — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963312. — Pojedini broj stoji 2.— Din.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

U tjeskobi svojoj pri- zvah Gospoda i on usliša glas moj iz hrama Sve- tog svoga (Ps 17, [illegible])

Iz Ulaza današnje sv. Mise

GOD. VI. ZAGREB, 21. SIJEČNJA 1951. BROJ 4

Učiteljevo sažaljenje

Do neba se dizalo klicanje Spasitelju na dan Njegova svečana ulaska u Jerusalem. Iz tisuću grla je orio poklik: »Hosana, Sinu Davidovu, pravom kralju Izraelskomu; Mesiji, koga je Bog obećao, i koji je obnovitelj velikoga kraljevstva Božjega!«

A onda iznenada toliki preokret. Sve je ustalo proti Njemu. Odakle to? Ta narod je bio odbacio svaku predrasudu o lažnom Mesiji. Odbacio je prijašnje negodovanje, da bi Spasitelj mogao biti siromašan, ponizan i ponižen. Toliko ga je pojava Spasiteljeva očarala. On je začas postao duhovan, pobožan, oduševljen za Krista. Napustio je sve svoje sjetilne predodžbe o Njemu. Nikad taj narod nije bio prema nikome takav. U tom se svome raspoloženju nije bojao ni prijetnja svojih svećenika i farizeja. Digao se iznad sviju ljudskih obzira. Tko će dakle riješiti zagonetku ovoga njegova nenadanog preokreta proti Spasitelju?

U tim danima je Spasitelj govorio, da će oni, koji hoće da vide, moći da progledaju i zapaze tiho i čudesno svijetlo Njegova Božanstva. Da će im pasti tjelesni zastori s očiju i u odijelu poniznosti će to gledati. Da će svaki dobre volje osjetiti i vidjeti Božju silu i snagu u razumnim i nerazumnim stvorovima, na nebu, na zemlji i podzemlju. Ali On na to ne će nikoga siliti, kao što nije nikoga silio ni na dan palminih grančica prigodom svoga ulaska u Jerusalem. Milost Božju treba da ljudi bez siljenja prihvate.

U dane poslije ovoga svečanoga ulaska vidimo Spasitelja, kako na jednoj uzvisini, koja se dizala iznad grada Jerusalema, gleda na grad i nad njim plače. Gledao je u blizu budućnost. Doći će naime lažni Mesije, koji će narodu govoriti prema njegovim željama i buniti ga proti Rimljanima. I tako će nastati užasno razaranje i pomor. I opustit će ova lijepa zemlja, zemlja tolikih velikih i svetih muževa i žena. Opustit će domovina Njegova i Njegove presvete Majke.

Spasitelj gleda, kako će biti zgažen narod, na čije je dobro On dan i noć mislio. Bit će razoreni zidovi i šezdeset tornjeva i sve bogate palače. I usto će poginuti milijun Židova. I sve će se to dogoditi u četrdeset godina. On nosi u svem srcu najveću ljubav, a Njegov narod najnižu nezahvalnost i tvrdoglavost. On zapovijeda đavlima sa srdžbom i oni drhću i slušaju, jer u Njegovoj zapovijedi osjećaju Njegovo božanstvo. A ljude priziva s ljubavlju, i oni ne slušaju i ne naslućuju Njegovo božanstvo u Njegovu nebeskom glasu ljubavi.

I tada dolazi Veliki Petak. Pilat, rimski upravitelj, ne nalazi nikakve krivice u Njemu. Ipak se trza, bi li iskazao poštovanje istini i pravdi ili bi se morao pokazati uslužnim Židovima, punim mržnje. A vođe upriješe svu svoju snagu, da zastraše nestalnoga suca. I nastaje borba između istine i laži. Lukavost upravitelja zemlje hoće da poluči neki uspjeh u prilog sebi. I dade Spasitelja bičevati i u takovom Ga bijednom stanju izvodi pred narod. Njemu prepušta izbor između Čovjeka, komu imadu toliko dobra zahvaliti i ubojice Barabe. Ali nema nikakova sažaljenja kod divlje i krvi žedne životinje.

Spasitelj upoznaje pogibao. Složiše se u snažni kor i povikaše: »Dolje s Nazarencem, mi hoćemo Barabu; na križ s kraljem židovskim!« Iz očiju im prosijeva bijes. A njihove divlje kretnje povukle su za sobom nestalni puk. I povikaše nekoliki glasovi: »Na križ s Njime!« Glasovi se umnožili, postajali sve jači i sve divljiji: »Na križ s Njime, na križ, o komu je On toliko govorio i htio ga navaliti na naša leđa.«

Nastade kao neko pijano uzbuđeno stanje, koje se nametnulo zdravom i trijeznom mišljenju i čuo se odgovor mnoštva: »Krv Njegova na nas i na djecu našu!« Tako su kao mahniti odgovorili kukavici Pilatu, koji se u strahu ispričavao: »Nikakve krivice ne nalazim na ovom čovjeku« i »Uzmite ga vi i sudite po svojim zakonima!«

Kao razlivena lava iz vulkana razlila se razuzdana strast po ogromnom trgu i po čitavom Jeruzalemu. — Doista, to nije bila svečana i veličanstvena osuda puka. To nije bio čas svijetle istine i svete pravednosti. To je bio čas tame i zamračenosti. Kako li je to bio ogroman skok iz poklika »Hosana« na osudu »Razapni Ga.«

A On, koji je bio izbičevan, odbačen, On se nije smeo svim tim povicima i burom negodovanja i ogromnim valom srdžbe toga naroda. On se nije onesvijestio ni drhtao kao da je bespomoćan. On ne govori nijedne riječi. On ne plače. Stoji miran i tih. Sluša svoje protivnike s tolikom sabranošću kao i onaj radosni poklik »Hosana!« A onda nakon nekoga vremena podigne svoje oči i omjeri mnoštvo. Iz Njegova se pogleda vidjelo, da imade sažaljenje nad tim narodom. On ga još ljubi. On ga ne odbacuje. Tek Mu je žao, što se narod sam odbacuje.

Takav je bio naš veliki Učitelj i Spasitelj. Svakoga sažaljuje. Nikoga On ne odbacuje, tko se sam ne odbaci i Njega ne napusti. A On žali za njim.

Hodočasnik Marijinih Svetišta

O, Marijo, ljubavi moja. O, Marijo, pjesmo moja. O, Marijo, toplino ledenih staza mojih.

Ja sam bolestan hodočasnik, koji ljudima ništa pružiti ne mogu. Ja živim samo za Tebe, hodočasteći u Tvoja svetišta.

Mene zovu skitnicom, o, Marijo moja. Mene smatraju propalicom, o, Marijo moja. Ali mene to ništa ne boli, samo kad si Ti ljubav moja.

Dok si Ti ljubav moja, dotle sam najkreposniji bogataš. I makar ja morao putovati po dolinama i gorama, ja sam uvijek pred kućom jednom, pred Tobom, o Kućo zlatna, Marijo moja.

Pa makar i posrnuo na putu milosti, još uvijek ima dosta žara i svjetlosti za onoga, što pred Tvojim vratima bdi.

Bdjeti pred Tvojim vratima, znači imati više sunca od svih palača, ljepše prijestolje od svih kraljeva i veličanstveniji krov nad glavom nego što je nebo proljetno.

Pa neka sam Tvoj siromašni hodočasnik, pa neka sam bijednik najveći, pa neka sam u očima ljudi nevrijedna skitnica, ako si Ti sa mnom, ljubavi moja, sa mnom je najveća sreća moja, o, Marijo, Majko moja!

OSPODINE ISUSE!

Vjekovi, beskonačni vjekovi tekli su kao beskonačne rijeke — s Tvojim imenom u sjećanju.
Gomile, bezbrojne gomile slijevale se za Tobom, po zemlji, sagnute glave pred Tobom.
Bog ne umire; ni duša ljudska.
I ove ćeš se godine, Isuse, roditi u našim srcima.
Kad se raspjeva zvono božićne radosti, mi ćemo, s promrznutim pastirima, poći k Tebi, da Ti se poklonimo s darom srca: volimo Te.
Ti si onaj, koga su navijestili Proroci.
Ti si onaj, koji je došao za čovjeka.
Ti si onaj, koji je umro za čovjeka.
I onaj, koji je uskrsnuo i vječito živi — za čovjeka, siromaha Tvoga.
Sirotinji dobar, nama ne smetaš, Gospodine!
Propovjedniče Ljubavi, Tvoj glas je nama sladak.
Mi smo se digli, gomile i gomile, bez oružja, da se slijemo za glasom božićnih zvona: rodio se Isus!
I ove ćeš se godine, Isuse, roditi u našim srcima.
Bit ćeš Dijete: bezazlen i nevin.
A kad narasteš i snagom božanske misli rastjeraš u prah mudrost zemaljsku, doći će neprijatelj, da Te raspne.
Kome si to tako smetao, Gospodine, sirotinji dobar?
Tko to nije mogao podnositi glas Tvoj, Propovjedniče Ljubavi?
Što se je podigla naoružana gomila na Tebe, jednoga, samoga?
Ruke bijele, zanata učenoga, mahnule su na [illegible] budala!

Primjeri strpljivosti

U životu sv. Remigija čitamo, kako su mu zlobni neprijatelji zapalili veliku zalihu žita, što je spremio da predusretne glad. Plamen se nije mogao nikako ugasiti i nije bilo nikakve nade, da se žito spasi. Tada se Svetac približi plamenu vesela lica i smirena srca, pruži ruke, da se ogrije, i reče: »Vatra ima uvijek još i nešto dobra«. U samostanu sv. Bernarda dogodila se velika krađa. Tati su odnijeli dvije stotine funti srebra, što je netko poklonio za gradnju nekog drugog samostana. Kad su sv. Bernardu objavili tu krađu, reče on savršeno mirno i bez ikakva znaka potištenosti i uzrujanosti: »Hvala Bogu, da me je oslobodio tako teškog tereta«. — Kad se radilo o izvanredno teškim i velikim gubicima, kako se vladao pobožni i strpljivi Job? Pao je na zemlju, molio je i rekao: »Gospodin je dao, Gospodin je i uzeo. Neka tako bude, kako on hoće. Neka je blagoslovljeno ime Gospodnje« — Kako se ponio kralj Ezekija, kad mu je prorok Izaija najavio u ime Božje kazan za njegovu taštinu: gubitak svega njegova blaga? Odgovorio mu je s predanjem u Boga: »Dobra je osuda, koju si mi navijestio.« — Kako se je ponijela sv. Franciska Rimska, kad joj je oduzećem posjeda sve propalo i ona postala siromašna? Mjesto da zdvaja, opetovala je, savršeno mirna, riječi Jobove: »Gospodin je dao, Gospodin je i uzeo!« — S takovom su strpljivošću podnosile ove i druge velike duše gubitak zemaljskog blaga! Zašto ne bih i ja mogao, kad su oni mogli?

Možda te je zli čovjek oklevetao, pa si neutješen i žalostan radi gubitka dobra glasa i časti. Pogledaj na svece! Sveti Ivan Hrizostom bio je na crkvenom saboru u Kalcedonu optužen s nećudoredna života, rastrošnosti, nepravednosti i zavođenja puka, i sve je te optužbe podnio s najvećim mirom i strpljivošću. — Sv. Atanazije bio je slično optužen na Nicejskom saboru radi umorstva, preljuba i čarobnjaštva, a sv. Ciril Aleksandrijski na jednom saboru radi krivovjerja. Sv. Bazilije bio je tužen Papi Damasu radi tobožnjeg krivovjerja, pa mu Papa radi toga duže vremena nije htio na pismo odgovoriti. — Sv. opat Romualdo bio je u svojoj starosti od 100 godina od jednog mladića osumnjičen s teškog prekršaja protiv sv. čistoće, pa je on to s najvećom strpljivošću podnio. — Kao što su mnogi sluge Božji uzeli sve takove optužbe i sumnjičenja mirno i predano iz ruke Božje, tako možemo da i mi činimo.

Ako ti je tko nanio činom pogrdu i nepravdu, pogledaj na sluge Božje! Kralja Davida je Semej izgrdio oštrim riječima i kamenjem se na njega nabacivao. Abisaj, Davidov pratilac, htio je da tu uvredu opere krvlju, no David mu reče: »Pusti ga, neka grdi, jer mu je Gospodin naložio, da grdi Davida«. — Sv. Bernarda je neki čovjek žestoko udario, što ga nije htio primiti u svoj samostan. Sv. Bernard nesamo da je ostao savršeno miran, nego je umirivao i zlovolju i uzrujanost svojih samostanaca. Sv. Grgur pripovijeda o nekom redovniku, da je uslijed zlostavljanja sa strane nekog zlog čovjeka dopao rana. On nesamo da se nije osvetio tomu čovjeku, nego je pustio svoju redovničku braću da misle, da se rana dopao slučajnim padom. Sv. Grgur dodaje: »Ja sa svoje strane držim strpljivost ovog redovnika većim djelom, nego da je činio znake i čudesa«.

Naći ćeš još mnogo drugih, koji su u pogrdnim činima, što su im bili naneseni, sačuvali mir i predanost u Volju Božju. Čini i ti tako!

Dva koraka natrag

Današnji je svijet izgubio unutarnju vezu s Bogom. On misli, da se pobožnost sastoji u prvom i jedinom redu u tome, da obavi savjesno neke uobičajene vjerske vježbe. A ne shvaća, da sve njegovo vladanje i osjećanje, sve njegovo trpljenje i sav njegov rad treba da bude proniknut osjećajem prisutnosti i blizine Božje. On je šutke izlučio pobožnost iz bučne životne struje i sapeo je tek u neke pojedine pobožne čine. Te čine vrši onda, kad je svoje svjetovne poslove temeljito obavio. Kad je užio svoje udobnosti. Kad se porazgovorio s okrutnim i samodopadnim osjećajima svoga srca. Nakon svega toga je u dobrom raspoloženju i tek tada hoće da počasti i Boga jednim trenutačnim svraćanjem svoje duše prema Njemu. I to onda oholo i preuzetno naziva je svojom pobožnošću. I misli, da je potpuno dosta učinio, kad ujutro i uveče posveti nekoliko časova toj svojoj pobožnosti.

To je doista samo sporedno bavljenje s Bogom. I ne slaže se s duhom naše kršćanske vjere. Ne može naime biti nikako dosta niti u redu, da mi dnevno prođemo pokraj našega Stvoritelja i Gospodara, svrhe i čežnje svih stvorova jednostavno tako, da Mu samo nekoliko časaka naše pažnje darujemo. Kao da On nije vrijedan, da Mu više truda i mara poklonimo. Ipak je to nepobitna istina, da veći dio kršćana ozbiljno ne smatra, da se uopće isplati voditi pobožnost niti se ne bavi više tim pitanjem. Uopće vlada mišljenje, da je u današnjim danima važnije raditi i vrijeme korisnije u drugo upotrebiti nego se moliti. Kao da rad sprečava bavljenje s Bogom.

To su ona dva kobna koraka natrag. Prvi je, da se odstrani pobožnost iz običnoga dnevnoga posla i zanimanja i ograniči se samo na pojedine pobožne vježbe. Drugi je, koji iz toga slijedi, da se oduzme i tako uštedi od vremena, koje bi se Bogu posvetilo, jer se može tobože u nešto korisnije upotrebiti.

Tomu je nažalost uistinu tako. Promotrimo samo našu sadašnjost i okolinu ili napose sami sebe, pa ćemo vidjeti, da je tako. Pogledajmo samo, koliko puta smo mi u dvadeset četiri sata našega dana svojim mislima kod Boga? Koliko puta smo si mi u danu svijesni toga, da je uspjeh naših poslova ovisan od Boga, a ne od naših mudrih zamisli, ni od spretnih naših planova ni od naših marljivih ruku? Osjećamo li mi naveče u svoj svojoj poniznosti, da nam je Bog nezasluženo darovao jedan lijepi dan našega zdravlja i uspješna rada? Jesmo li u vrijeme dnevnih časova živo svijesni prisutnosti Božje i pomoći Božje? I poradi toga trebali bismo se češće trgnuti, kao ono mladi Jakob, što se trgnuo iz sna u pustinji, i usklinuti s njime: »Doista je Gospodin na ovoma mjestu, a ja nisam znao!«

Mi bismo morali svaki čas i neprestano osjećati, da je Bog uz nas, kako je to lijepo sv. Pavao kazao: »da u Njemu živimo, mičemo se i jesmo«. Prema tomu, kako li bi morala biti čista i istinita svaka misao našega razuma, kako li Njemu odan svaki kucaj našega srca! Mi ne bismo nikada smjeli zaboraviti, da Bog nije samo kod nas prisutan, u našoj sobici i stanu, u našoj radioni i tvornici, u našem uredu i polju, gdje oremo, nego je tako prisutan kod svakoga čovjeka oko nas i daleko od nas. On je svojom nevidljivom svudašnjošću među cvijećem poljskim, u sjenama šumskim. On se nalazi i na svijetlim stazama naših zvijezda. Mi Mu ne možemo uteći ni ako se uspnemo na visine neba niti ako se spustimo u dubine mora.

Ovakva je pobožnost, kojom mi osjećamo neprestanu prisutnost Božju, više nego pobožno šaptanje molitava. To je ono, što se ne može nadomjestiti nikakvim drugim sporednim činima. To je raspoloženje duše, koje bi nas trebalo tiho i nečujno posvuda pratiti. Ono bi moralo odjekivati u udaranju našega srca i prolaziti tokom naše krvi i kad mi počivamo i kad radimo. Kad se veselimo ili žalostimo. To je neprestano prisluškivanje i ponizno i odano priklanjanje Bogu. Takovo mišljenje bi onda bilo pravi izvor istinskih i dubokih molitava našega srca i ustiju. To je bio život velikih svetaca. Kao što ljubav od punine srca tepa srdačne riječi, tako i pobožnost iz dubine svoje uronjenosti u Boga uzdiše i plače, moli i prosi, osjeća i ćuti, jer je u svakoj teškoći i radosti povezana sa svojim najvišim dobrom — Bogom.

A jer su se ljudi odkinuli od neprestane povezanosti s Bogom, postali su siromašni na uzvišenim mislima. Lišeni su snage, koja svladava svaku patnju. Ostali su bez sreće i radosti. I duhovi i tjelesa ginu u suši ovoga svijeta, jer ih ne nosi više s Božjega neba ni svijetlo ni snaga niti im dolazi blagoslov. Grijeh i sjetilnosti preplaviše tjelesa čovječja, jer su im spriječili pritjecaj čista duha Božjega. Vjekovima se muči svijet, da se podigne na viši i bolji život. A što je postigao? On se danas guši u krvi svoje djece i odurnosti svoga sebeljublja.

Lijepo je rekao stari crkveni otac Makarije: »Ako netko mijesi pšenično brašno, kojemu nije pridodao kvasca, uzalud se muči, jer to se ne će podignuti niti učiniti sposobnim za hranu ljudima«. Tako je to i s našim poslovima i nastojanjima, ako im se ne primetne i ako ih ne prožme neprestana misao na prisutnost Božju. Zato je pobožan onaj, koji svoju dušu i srce danju i noću diže prema svome Spasitelju i Bogu. Koji hoda i radi svoje poslove i dužnosti u neprestanoj prisutnosti Božjoj.

Sudnji dan — POTPUNA PRAVDA

Često se u ljudskom životu događa da plemeniti i pobožni ljudi stradaju. Ismjehiva se njihova pobožnost. Ruglu se izvrgava njihovo poštenje. Po jezicima ih se raznosi kao naivne i neznalice. Opaki svijet u svojoj zlobi nalazi stotine uzroka i načina, kako će im oduzeti ugled i dobar glas. Badava se brane, ne koristi ništa. I umiru ozloglašeni. Boli to pravednike, ali na zemlji nema potpune zadovoljštine. Opaki, naprotiv, u svojoj lukavosti, prevarama, spletkama i nasiljem dolaze na dobar glas, uživaju ugled. Svijet im se divi, slavi ih i veliča, pa i za uzor drugima stavlja.

Na sudnjem će danu Mudrost Božja pred svim svijetom odkriti svu plemenitost i dobrotu pobožnih i bogobojaznih, a bijedu i lukavost opakih. Tako će pravedni dobiti obilnu zadovoljštinu, jer će steći izgubljeni dobar glas, a opakima će se oduzeti krivo stečeni ugled i slava. Na sudnjem će danu Bog »dati svakomu po djelima njegovim: vječni život onima, koji ustraju u dobrim djelima..., a gnjev i nemilost onima, koji prkose i protive se istini i pokoravaju nepravdi« (Rimlj. 2,6—7).

Što god čovjek na zemlji radi, to radi duša i tijelo zajedno. Tijelo je oruđe, s kojim duša radi. Stoga je potrebno, da tjelesa uskrsnu, da se na sudnjem danu svatko sjedini sa svojom dušom, pa da svatko dobije vječnu nagradu odnosno vječnu kaznu već prema tomu, da li je u dobru ili pak u zlu pomagalo dušu. Tijelo, koje je vjerno pomagalo dušu u dobrom, dobit će vječnu slavu na nebu, a koje je služilo dušu u zlu, trpjet će vječnu kaznu u paklu. Treba, dakle, da dođe svršetak svijeta, da nastupi sudnji dan i uskrsnuće, da i tijelo uzmogne primiti svoju plaću — nagradu ili kaznu.

Život je svjedokom, da se kod dobrih i opakih ljudi neprestano izmjenjuju sreća s nesrećom, nevolje s radostima. Događa se nerijetko, da su baš dobri ljudi nesretni, a opaki i te kako sretni, pa pravo obiluju dobrima ovoga svijeta. Izgleda mnogo puta, da Božja dobrota više naginje na stranu opakih nego na stranu dobrih. Radi toga se i Prorok tuži u Svetom Pismu: »Uzbunih se radi bezbožnika videći, kako bezbožnici dobro žive; nesmetano jednako umnožavaju bogatstvo. I tako sam ja uzalud držao čisto srce svoje i badava prao u nevinosti ruke svoje. Zato me vazda pogađalo zlo, svako se jutro iznova pridizala bol moja« (Ps. 72). Čovjeku se čini na mahove kao da se Bog uopće ne brine za ljude. Tako se običavaju tužiti i kreposni ljudi. Međutim na općenitom sudu će Bog pred svima ljudima javno odkriti svoje planove. Tada će se vidjeti, kako je Bog mudro radio, što je dobre kušao s nesrećama. S pomoću Božjom su dobri strpljivo podnosili bolesti, nevolje, bijedu i žalosti, pa će ih Bog bogato nagraditi u vječnosti. Da ih je mazio bogatstvom i radostima, uzoholili bi se i od Boga odvratili te zauvijek propali. Kako je, dakle, Bog mudro radio, što im je slao raznovrsne kušnje! Mudrost će se Božja na sudnjem danu očitovati i na opakima. Bog ih je u ovom životu darivao krepkim zdravljem, obiljem bogatstva, srećom i radostima, samo da ih odvrati od zla i privuče k sebi na krepostan život. Oni uza sve to nisu marili za Boga, prezirali su sve što je Božje i ustrajali u zlu do konca. Radi toga će ih Bog na sudnjem danu javno osramotiti pred svim ljudima i zauvijek ih kazniti.

Bog je odredio sudnji dan i to svijetu objavio, da dobri ne klonu duhom u napastima, nego da ustraju do konca imajući u vidu vječnu nagradu, a zli opet da se klonu zla i obrate k Bogu, kad znadu da ih, ako ustraju u zlu, čekaju vječne muke.

Da će Isus Krist opet doći ovamo na zemlju i da će biti sudnji dan, to je tako sigurno, kako je sigurno, da je sunce na nebu. Prije dolaska Isusova pojavit će se posebni znakovi na nebu, koje je Isus unaprijed prorekao. A kao najsigurniji dokaz je to, što je Isus, odmah čim je uzašao na nebo, poslao dva Anđela k Apostolima s porukom: »Ljudi Galilejci! Što stojite i gledate na nebo? Ovaj Isus, koji je od vas uzet na nebo, tako će doći, kao što vidjeste, gdje ide na nebo« DAp 1,11).

VEČERNJA MOLITVA

Noć je spustila svoja krila. Kroz otvoreni prozor dopiru blijedi mjesečevi traci. U maloj sobi je muk i tišina. — Križam se... Započinjem večernji, oproštajni razgovor sa Kristom. I uvijek osjećam, kako jedan dan tone u more zaboravi i prolaznosti, ali djela toga dana odlaze u riznicu vječnosti, koja ništa ne zaboravlja. Sklopljenih ruku gledam na rub svoje postelje i čini mi se, da je kraj mene Božanski Spasitelj. Zamišljam ga u divnoj, bijeloj svilenoj haljini, a na prsima su mu istaknuta slova svetoga Imena: I. H. S. Niz ramena Mu se spustila prekrasna kestenjasta kosa, a Njegove blage, tamno modre oči gledaju mene. I ja mu pričam o svemu što sam učinila preko dana. Sjetim se i pogrešaka... Molim ga za oproštenje, a na Njegovim usnama lebdi Božanski posmjeh, i vidim kako potvrđuje glavom: »Opraštam«. Zahvaljujem mu se na nebrojena dobra, a On se još više smiješi, presretan da me je obradovao. Zamolim Ga tada, da On i Njegov blagoslov ostanu u mjestu, gdje sam ja. Još preporuka Anđelu Čuvaru, jedan Očenaš za duše u čistilištu, i tada, u Ime Oca i Sina i Duha Svetoga...

Moj Bog me blagosilja, ostavlja mi u amanet svoj blagoslov i Svoju milost.

Podlistak

Božićna priča

Kao cvijeće rascvale se želje. Mnogo želja. Tvornica želja. Svi oni nešto žele. Svaki od ovih radnika nešto želi. I Adam Polje nešto želi.

A želje kao želje. Rasvorile zlatna vrata i sjaju u daljini. Kao zvijezde u tihoj noći. Ili kao krijesnice u ljetna predvečerja. I kao da se stide pred očima, koje ih požudno gledaju.

A i Adam Polje brižno skriva svoju želju. U njedrima. U toplim njedrima. Kao svetu tajnu. Možda se plaši pogleda, koji oskvrnjuju. Ili ruku, koje blate pod svojim dodirom. Možda...On je želi sačuvati čistu. Bijelu. Kao golubicu bijelu i čistu. I predati je...Da, predati je...Rasprostrti je na stolu u svom domu. Kao crvenim ružicama izvezeni stoljnjak. Zato i očekuje zvuk sirene. S nestrpljenjem. Da svrši posao. Pa da se požuri kući. Da, da! Zbog tajne. Zbog svete tajne. Na koju je možda i zaboravila njegova žena. Dobra Ana. Tiho sjećanje...A tvornica vrišti. Strojevi lupaju. Glasovi šume...

Onda ipak sirena zasvira.

Tako je, I to je ono što se želi. Znak za pokret. Produžuju se ruke i noge. Ljudi se pokreću. Ljudi se žure. Ljudi bježe. Jedan pred drugim bježi. Kao da se nečeg plaše. Nema tu ni smješka, ni stiska ruku. Nema ni pogleda, koji ohrabruje i pali...Ništa. Mrtvilo tvornice ostavljaju za sobom.

Možda je to strah. Pred mrakom, koji je razastro svoja krila. Kao tuga. Ili..Ali zašto da se plaše? Svjetle svjetiljke. Snijeg se cakli. No, zašto?

Adam Polje žuri se s njima. Gubi se u mnoštvu. Nestaje. Nema ga. Ni sam više kao da ne zna za sebe. Ali on se ne da. Brani se. Posrće. Pada. Diže se. I ide. Ide naprijed.

Velegrad ga steže. Ne pušta ga iz panđa. Kao lav svoju žrtvu. Nokti se uvlače u živo meso. Krv curi.

Ništa. Ni to ne pomaže.

Tada se najednom velegrad počne smijati. Obijesno. Ludo. Kao da ga s time želi zadržati. Zaustaviti.

Ništa. Ni to ne pomaže.

Adam Polje žuri kući. Svojoj dragoj ženi, koja ga čeka. S radošću kao darom. U domu. Bijelom i njihovom. Punom tišine i mira. Kad čuješ samo sebe. I slušaš riječi koje su tople. Tople kao majčino krilo.

Jure automobili...Blješte svijetla... Tramvaji prevoze mnoštvo. Ljudi se guraju. Zima pritišće svoje čelo na okna prozora. I tko misli na ono što Adam Polje nosi u srcu? No, tko?

Napinje se. Muči se. Ali, ipak se izvlači iz vreve. Kao iz mulja. I žuri se. Da, da. Svome domu. Toploj sobici, koja ga štiti. Njezina četiri zida čuvaju stražu. Pred navalom grada. Ne, ne. Ondje nema nitko pristup. Tamo je dom njegov. Ono, što ga zove k sebi. A to je mnogo. To je možda i sve. Jest, možda i sve!

Adam Polje malo zastane. Da se odmori. Odhrvao se vrevi grada i sada lakše diše. Putevi su pri kraju. Još desetak koraka. Muških koraka. I eto: dom je pred vratima.

Na prstima se provlači uz stube. Osluškuje tišinu. Vreva zapljuskuje zidove doma. Ali ne prodire. Ne prodire, jer nema pukotina.

Uzbuđenje raste u njemu. Misli Adam Polje na svoju ženu. I na ono, što nosi u grudima. Možda će iznenađenje porasti u njoj. Kao kipuće ulje. I razliјati se po podu. Opranom...

Dom. Nešto se drago utisne u grudi. Oči se nasmiješe...Topli dodiri.., Staračke ruke. Nešto...Samo kako će odati čuvanu tajnu? Ana sigurno ništa ne zna! Zaboravila je na noć, koja predhodi velikom danu!?

— Nešto ti spremam, reći će žena.

Adam je pogleda znatiželjno. Nije li to i ona sačuvala sjećanje?

— Da, da..Znam, znam..

— Doći će susjedova Marija na večeru. Neka bude kao i nekad. Bez djece...Oči se zakrijese radošću. Ne, ne nije ni Ana zaboravila. Nije.

— I znadeš..Mislila si i ti o tome.

Kapljice bijelih suza pojave se u očima.

— Da, da. Znam..Sutra je Božić.

— Jest, Božić.

Dvije skoro zaboravljene misli sada su se susrele. U toplom zagrljaju.

Sveta tišina zasja u sobi. Trenutak mira. Sve se smirilo. Vatra je prestala pucketati u peći. Para se sakrila pod poklopcem lonca. Mačak je zaustavio micanje repom.

Tada se polako spuste ruke Adama Polje. Nešto će izvući iz torbe. Nešto je donio Polako...polako... zelena grančica...

— Bor!

— Treba prirediti ovu noć za Isusov dolazak. Kao i nekad.

— Da, kao i nekad!

NEDJELJA SEDAMDESETNICA

21. I. 1951.

Sv. Evanđelje (Matej 20,1—6) donosi danas priču o poslenicima u vinogradu. Gospodar ih je nekoliko puta išao da s trga odvede u svoj vinograd, a na koncu dana dao je svima jednaku plaću. Kad su se na to neki bunili, reče im: šta ste zavidni, ako sam ja dobar.

1. Izađe rano ujutro, da najmi radnike za svoj vinograd. Ovaj gospodar je dragi Bog, koji nas sve poziva, da u Njegovu vinogradu, t. j. u Njegovoj Crkvi radimo za spas naše vlastite duše. Idite i vi u moj vinograd. I mene je već u najranije jutro, već od mog djetinjstva pozvao u svoju službu, uzeo me za svog radnika. Kako sam ja dosada odgovorio Njegovom pozivu, da radim oko spasa svoje duše? Koliko li sam sati, koliko dana, da možda i godina stajao besposlen? Ili koliko vremena nisam revno sproveo u službi Božjoj, kako sam to mogao i trebao? Pogrešaka mladosti moje i gluposti moje ne spominji se Gospodine!

2. Gospodar kori danas besposlene radnike: što stojite besposleni? I s pravom! Nije ovaj život vrijeme za badavadženje, već za rad. Čovjek je stvoren za rad kao ptica za lijet. Život čovječji na zemlji mučna je rabota i dani njegovi kao dani nadničarski (Job). Čas večernjeg odmora još nije kucnuo, kucnut će istom na večer života, kad zazvoni smrtno zvonce. Pa ipak ja hoću da se odmaram i počivam prije nego je tomu vrijeme. A ako i radim, kadkad mi je taj rad takav, da se prije treba da nazove zaposleno besposličarenje. Svaki je naime posao, koji nije učinjen s dobrom nakanom, radi Boga, izgubljeni trud. Zato sve Tebi za ljubav, o moj Bože! Ne nama, Gospodine, ne nama, nego imenu Tvojemu daj slavu!

3. Kako to, da su zadnji primili jednaku plaću, kao i prvi? Nije gospodar gledao na duljinu rada, nego na vrsnoću. Treba da služimo valjano, revno, ustrajno Gospodinu. U kratko vrijeme možemo da ispunimo mnogo vremena i da dobijemo veliku nagradu na nebu. Ako se dakle dosad nismo odazvali pozivu Božjemu, još nije prekasno. Ako danas čujemo njegov glas, ne dajmo da otvrdnu naša srca. I što smo kasnije došli, marljivije i revnije radimo.

4. Zašto je tvoje oko zlo, ako sam ja dobar? Je li Bog prema meni nepravedan, ako je prema drugima dobrostiv? U nebu sigurno nema zavisti među Anđelima i Svecima. Svaki je zadovoljan s onim, što ima. Sve je samo poklon. Kad bi i među ljudima nestalo zavisti! Ta sve je samo milost i dar Božji!

SVETA Agneza

Živjela je za rimskog cara Dioklecijana. S trinaest godina postala je prekrasna ljepotica. Sin rimskog prefekta poslao joj je dragocijene darove, da je predobije za ženu, ali mu je ona darove povratila i poručila, da se je već obećala božanskom Zaručniku, uz kojeg će uvijek ostati čistom djevicom. Rimski prefekt pozvao ju je kao kršćanku na sud i najlaskavijim obećanjima i strašnim prijetnjama htio odvratiti od kršćanske vjere i prisiliti, da kao djevica žrtvuje poganskoj božici Vesti. Agneza je to odlučno odbila.

Sudac ju je dao odvesti u zloglasnu kuću, da tamo izgubi djevičanstvo. Ona je tamo kleknula i molila. Obasjalo ju je silno svijetlo tako da je pokvareni mladići nisu mogli ni gledati. I prefektov sin htio je nasrnuti na djevicu Agnezu, ali je pao mrtav. Prefekt ju je okrivio da je vještica. Ona je odgovorila, da je njegova sina kaznio sam Gospodin. Prefekt joj odvrati, neka ona svojom molitvom oživi njegova sina i onda će on vjerovati, da ona nije vještica. Ona se doista pomolila i prefektov sin je oživio i vikao: »Samo je jedan Bog, Gospodar neba i zemlje«. Poganski svećenici su na to tražili smrtnu kaznu za Agnezu kao vješticu. Prefekt je bio silno uzbuđen zbog čuda, ali se povukao pred bijesom poganskih svećenika.

Sudac Aspazije dao je naložiti veliku lomaču i baciti svetu Djevicu u oganj. Ali oganj je uzmaknuo i ništa nije naškodio sv. Agnezi, koja se usred ognja molila. Konačno joj je krvnik probo grlo mačem. To je bilo g. 304. Roditelji su je pokopali na Nomentanskom putu. Na njezinu grobu neprestano su se kršćani molili. Pogani su jednom na njih navalili s kamenjem. Prekorila ih je djevica Emerencijana, vršnjakinja sv. Agneze, koja još nije bila ni krštena. Pogani su je zasuli kamenjem i ubili. Kršćani su je pokopali uz sv. Agnezu. Na grobu sv. Agneze čudesno je ozdravila od neizlječivih rana po svem tijelu i Konstancija, kći cara Konstantina.

Jedne noći ukazala se sv. Agneza svojim roditeljima. Uz nju je bilo divno bijelo janje i veliko mnoštvo djevica. Rekla im je, neka za njom ne plaču, jer je ona od Onoga, kojega je već na zemlji nadasve ljubila. Zato se sv. Agneza slika s janjetom. Sv. Agneza spada među četiri sv. Djevice i Mučenice, koje su bile u velikoj časti u staroj rimskoj crkvi, i koje se spominju svaki dan u kanonu sv. Mise. To su osim nje Agata, Lucija i Cecilija. Mnogi sveci gojili su veliku pobožnost prema sv. Agnezi, kao na pr. sv. Gertruda, sv. Katarina Sijenska, sv. Brigita, sv. Magdalena Pazzi, sv. Franciska Rimska, sv. Terezija od Djeteta Isusa i drugi. Sv. Toma Akvinski, uzor sv. čistoće, gojio je također vrlo nježnu pobožnost prema ovoj Mučenici za sv. čistoću.

Na dan 21. siječnja blagoslivaju se svake godine dva janjeta, od čije se vune prave paliji, koje Papa šalje nadbiskupima.

Zdravo Kraljice!

Među mnogobrojnim molitvama, kojima slavimo Majku Božju, svima nam je poznata i ona: Zdravo Kraljice — Salve Regina! Ovu prekrasnu pohvalnu molitvu sastavio je neki Herman Contractus, čovjek grofovskog podrijetla. Nazvan je zato: Contractus, jer je bio slaba i kržljava tijela. Prem kržljav tijelom, bio je duhom velik, čovjek velikog i rijedkog znanja, koje mu je — kako sam reče — nadnaravnim načinom dano od Boga po zagovoru Bl. Dj. Marije. Vjerojatno je stoga, da mu je i ovu prekrasnu molitvu nadahnuo Duh Sveti po zagovoru Majke Božje. Ova je molitva u katoličkoj Crkvi u porabi već preko 800 godina.

Kako je Majci Božjoj ova molitva draga, zaključujemo iz slijedećega događaja. Kad su se u negdašnjoj carskoj prijestolnici gradu Speieru sabrali rimski car i veliko mnoštvo knezova i vitezova, došao je onamo i sv. Bernardo (1091.—1153) opat iz Klervoa — kao papinski poslanik. Sveukupno svećenstvo, car, velikaši i ogromno mnoštvo dočekali su ga i primili s največim svečanostima i povedu ga u stolnu crkvu. Na ulazu u nju zapjeva sv. Bernardo: Salve Regina! — Zdravo Kraljice! Kad je svršio i došao bliže glavnoga oltara, na kome se ljeskao kip Majke Božje, poklekne i zapjeva: O clemens! t.j. O blaga! Nato ustane, pođe bliže oltaru, poklekne i opet zapjeva: O pia! t.j. O Mila! Konačno kod glavnog oltara opet poklekne i zapjeva: O dulcis Virgo Maria! — O sladka Djevice Marijo! Na to je navodno sv. Bernardo čuo glas Majke Božje: Salve Bernarde! — Zdravo Bernarde! Za vječnu uspomenu na taj dirljivi događaj vise još danas u stolnoj crkvi u Speieru tri svjetiljke na mjestima, gdje je sv. Bernardo pokleknuo, i na njima urezane riječi: O clemens, o pia, o dulcis Virgo Maria! Ove je naime riječi sv. Bernardo dodao molitvi: Salve Regina, — Zdravo Kraljice!

ZAVRŠETAK Svete Godine

Badnjak 1950. osvanuo je u Rimu tmuran. S neba zakrivenog oblacima sipila je hladna zimska kiša. Međutim, to nije spriječilo ogromnu masu svijeta, da već ranim jutrom ispuni baziliku sv. Petra do zadnjega kuta. Desetine hiljada njih nije uopće moglo stati u baziliku i oni su strpljivo stajali na trgu pred bazilikom očekujući veliku svečanost završetka Svete Godine. Osim Rimljana bila su tu prisutna brojna hodočašća iz svih krajeva Italije, zatim iz Francuske, Irske, Holandije, Portugala, Njemačke, Engleske i Amerike. Svi su oni u pobožnosti i sabranosti očekivali početak obreda zatvaranja svetih vratiju.

U 10 i pol sati kroz t.zv. »Brončana Vrata« počela je iz Vatikana izlaziti velebna povorka, kojoj su na čelu išli papini »švicari«. Za njima su išli brojni redovnici različitih redova, svjetovni kler, a biskupi, nadbiskupi i kardinali u plaštevima i bijelim mitrama. Biskupa i nadbiskupa je bilo u povorci preko stotinu. Kada se je na kraju povorke pojavio sv. Otac, nošen na nosilima t.zv. Sedia Gestatoria, vjernici su Mu priredili oduševljene ovacije, koje se nisu stišale, dok Papa nije stigao pred Konfesiju sv. Petra t.j. glavni oltar bazilike. Tu je sv. Otac sišao s nosila i kleknuo na klecalo pred oltarom. Nato je jedan kardinal s lođe sv. Veronike pokazivao na štovanje i poklon velike relikvije muke Isusove, među kojima sulicu, kojom je bilo probodeno Presveto Srce, Veronikin rubac i dio sv. Križa, koji je papama poklonila carica sv. Jelena. Sv. Otac, kao i svi prisutni iskazali su duboko poštovanje i poklon ovim najdragocjenijim kršćanskim relikvijama.

Poslije nego što je završen poklon velikim relikvijama Muke Kristove, Sv. Otac je sa pratnjom pošao u kapelu Presvetoga Sakramenta, da tamo pred izloženim Svetotajstvom obavi pobožnost poklona, a za to vrijeme je Sikstinska Kapela pjevala pretpjev »Cum iucunditate«. Poslije završenog pretpjeva Sv. Otac je otpjevao prigodnu molitvu, a zatim se je cijela povorka uputila do Svetih Vratiju, da se tamo obavi završni obred Svete Godine. Tamo je Sveti Otac zauzeo mjesto na svome prijestolju i odatle blagoslovio kamenje (opeke), vapno i pijesak, koji će biti upotrebljeni za zazidavanje Svetih Vratiju. Poslije toga je odložio plašt i pripasao pregaču pak se je s gorućom voštanicom u ruci uputio prema Svetim Vratima. S gorućom voštanicom u ruci Sv. Otac je prošao kroz Sveta Vrata, da poslije Njega nitko više ne prođe, dok ne bude ponovno otvorena Sveta Godina 1975. Sada je Sv. Otac kleknuo, primio u ruke zlatnu zidarsku žlicu i zazidao tri opeke. Za njima je glavni penitencijar Svete Godine uzidao druge tri opeke, a za njime ispovjednici Svete Godine. Na to su pristupili zidari i zazidali su u potpunosti Sveta Vrata te na njih postavili mramornu ploču, o kojoj je bilo govora u početku.

S pjesmom zahvalnicom i apostolskim blagoslovom Sv. Oca završena je ova uzbudljiva svečanost.

Na badnjak 1949. sv. Otac Pijo XII. na svečani je način otvorio Sveta Vrata u bazilici sv. Petra, čime je započela sveta jubilarna godina 1950. Kroz otvorena Sveta Vrata prvi je prošao sam sv. Otac, a tokom 1950. kroz ta vrata su prošli milijuni vjernika iz svih krajeva svijeta. U povijesti svetih godina se ne spominje godina, koja bi sakupila u Vječnome Gradu veći broj hodočasnika.

Na Badnjak 1950. Sveta Vrata u bazilici sv. Petra su ponovo zatvorena. Kao što je na Badnjak 1949. prvi, tako je sada na Badnjak 1950. zadnji prošao kroz Sveta Vrata On, sv. Otac Papa. I na Svetim Vratima je postavljena mramorna ploča s natpisom »Vrhovni Svećenik Pijo XII. otvorio i zatvorio ova Sveta Vrata jubilarne godine 1950.« »Ova će mramorna ploča ostati na svome mjestu 25 godina, kada će se 1975. Sveta Vrata opet otvoriti i kada će kroz njih ponovno proći Papa, a za njime još brojniji milijuni vjernika.

KRŠĆANSTVO U AFRIČKOJ PUSTINJI SAHARI

Unijeti Kristovo evanđelje i u prostrane pustinje Sahare veliko je djelo modernog kršćanskog apostolata. Na njemu djeluju t. zv. Bijeli Oci (»Les pères blanos«). Ocem se afričkih misija zove pok. kard. Lavigerie (1825 - pères blancs«). Ocem se afričkim misionara Naše drage Gospe za Afriku«. Pred svoju je smrt rekao: »O moja draga Afriko! Ja umirem, a da nisam mogao učiniti ništa drugo za tebe, nego trpjeti i preko mog trpljenja pripravljati apostole za tebe.« Danas je njegovo djelo okrunjeno razmjerno velikim uspjehom: čitava družba »Bijele braće« broji 2.500 otaca i 1.600 sestara raširenih po čitavoj Africi.

Francuska je zemlja, gdje se mnogo radi i žrtvuje za misije. Danas je apostolski vikar za Afriku msgr. Mercier, biskup u Gardaia (u sjev. Africi), upravitelj najveće biskupije na svijetu. Ona obuhvata 2 milijuna i 120.000 kvadratnih kilometara a 4 puta je velika kao Francuska. Na tom području živi oko milijun duša. Misionara ima oko 50 Bijelih otaca i oko 130 Bijelih sestara.

Ako moramo nazvati braćom sve ljude sviju rasa — kao djecu Božju, stvorenu za Nj i otkupljenu Kristovom Krvlju, obdarenu dušom, pozvanom na slavu u nebu — te ako govorimo: naša braća Indijanci, naša braća Budisti, to s daleko jačim razlogom možemo i moramo reći: naša braća muslimani! Jer: od sviju religija, što ih ima u čovječanstvu, muslimanska je najbliža kršćanstvu.

O muslimanima je pisao nedavno preminuli msgr. **J. Lavarenne**, dugogodišnji predsjednik nacionalnog Društva sv. Petra apostola za širenje vjere. Bio je neumoran radnik za misije (sekcija Lyon). Umro je pred nepunih godinu dana: dne 14. XI. 1949.

U časopisu »Anali za širenje vjere« (1. IV. 1949. br. 24.) on piše:

»Muslimani vjeruju u jednoga i jedinog osobnog Boga — kao i mi. Oni su jednobošci kao i mi. Oni poštuju gospodina Isusa Krista pod imenom Sidna Aissa i što kršćansku bogoljubnost najviše dira: oni poštivaju također i Majku Isusovu. Oni vjeruju u postojanje anđela kao i mi, arkanđeo Gabrijel je po njihovu mišljenju onaj, od koga je Muhamed primio svoju objavu.

Oni imaju smisao i naviku za molitvu, na koju ih mujezin poziva nekoliko puta na dan, a oni je vrše bez ikakva ljudskog obzira. Imaju također smisao i navadu za pokoru; za vjerne je muslimane ramazanski post jamačno stroži, nego naša korizma. Bratsku im ljubav propisuje Koran. Molitva, pokora, ljubav — to su temeljni stupovi Islama.

Ne treba se bojati reći, da ih mnogi od naših sablažnjuju. Kršćani sa zapada, koji žive među njima, kršćani su, istina, po rođenju i odgoju, no oni su često u njihovim očima otpadnici, koji su napustili svaku vjeru i postali pogani. A to je u njihovim očima najveća mana! Vrlo često su to mlaki kršćani, koji više ne znaju moliti, niti pogledati prema nebu; drugi su pak grešnici, u kojima nema ni truna evanđeoskog ideala: ljudi nepravedni, oholi, gramzljivi ili odani tjelesnom uživanju. Ne zaboravimo, da su im mnogi od nas nanosili teške jade, kad su s njima zlo postupali, izrabljivali ih i stalno potcjenjivali kao nižu rasu. Nije čudo, da su prema nama nepovjerljivi.

Pa ipak oni ne bježe od toga da s nama raspravljaju o vjerskim pitanjima kao i o drugima, što im nadaje naš boravak među njima.«

Što se dakle može učiniti za muslimane? Na to je pitanje odgovorio msgr. Lavarenne: »Dati im žive primjere kršćanskog života, evanđeoski dosljedna i iskrena života. Kršćani i kršćanke, koji među njima tako žive, nailaze na veliko poštovanje. Čak se njihove molitve sjedinjuju s molitvama kršćanskih vjernika (to znamo i iz primjera po bosanskim župama kod nas, op. prev.); a najmanje oni traže, da bi mi išto napustili od svojih vjerskih navika i običaja. Za naše će nam molitve — oni uvijek biti zahvalni.

Bolji će među njima, kaže msgr. Lavarenne, shvatiti jednoga dana, da pristup u kršćanstvo ne će značiti zataju, ni promjenu ni prelom, nego da će značiti: dovršiti traženje (istine), prijeći na sigurno tlo i tako konačno dočekati sredstvo, što potpuno vodi i k njihovu idealu.«

LJUDSKA DUŠA

Ljudska duša je nevidljiva, netvarna i neumrla, po svojoj biti razumno i slobodno biće, koje se u ovom životu radom, patnjom i ljubavi usavršava i konačno smrću tijela oslobađa od materije, da bi tako postigla savršenstvo i pravu sreću u sjedinjenju s Bogom, od koga je i postala.

Po svojoj naravi čovjek je slobodno biće. Ima razum i zato može spoznati i svrhu i sredstva, koja vode k svrsi. Budući da se ne može služiti istodobno oprečnim sredstvima, mora između njih birati, i zato ima sposobnosti birati između raznih sredstava za istu svrhu. A ova je sposobnost slobodna volja.

Mišljenje, razumno rasuđivanje, zaključivanje je nešto posve drugo, nego djelovanje naših osjetila. Ovo su operacije (djela) koje ne pripadaju tvari. Mišljenje i htijenje nije vezano za vanjske stvari, koje utječu na oko, uho i druge osjetilne organe. Znanstvena i umjetnička djela i pronalasci najbolje dokazuju da misaoni ili razumni život ne izvire u organu (mozgu), već mu je izvor i nosilac sama duša.

Dok je **Georg Stephenson** u rudniku za neznatnu odštetu radio, odijela i cipele za svoje drugove krpao — uvijek je s oduševljenjem razmišljao o svom pomičnom stroju (prvoj željeznici). Ljudi su ga nazivali suludim. **Fulton** je sve svoje vrijeme i sredstva uložio za »Clermont« (prvi parobrod) i u duhu ga je gledao, kako plovi bez jedra, tjeran parostrojem, protiv struje Hudsona. Mnogi mišljahu, da je lud, te da po pravu spada u ludnicu. **Kipar** sanjari, kada gotovo djelo gleda u kamenu prije, nego što je dlijetom jedamput udario u nj. **Slikar** vidi platno pokriveno bojama i oblicima u potpunoj ljepoti prije nego što uzme kist u ruke. Svaka zgrada gotova je u mašti graditelja prije nego što je za nju postavljen i jedan kamen. Što sve ne zahvaljujemo učenjacima i pronalazačima, koji prije pretpostavljaju i maštaju nego što dođu do velikih i divnih otkrića. Ti ljudi, i ako možda okruženi vrevom i bukom života, uvijek usredotočuju svoje misli na svoja životna djela i buduća ostvarenja, i tako rekući ne vide i ne čuju što se oko njih zbiva. Njihova duša gleda i radi nešto posve drugo, nego što djeluje na njihova osjetila.

Pa kad je duša u tome svijesnom doživljavanju neovisna od tijela, i sama po sebi (eksistencijalno) je nezavisna ili »duhovna«. To znači: prestankom tjelesnog života, smrću, ne prestaje živjeti čovjekov duh, razumna duša; čovjek ima neumrlu (besmrtnu) dušu.

Ljudska duša je nevidljiva. Nevidljivo poricati i obilježavati kao da ne postoji, nije ni malo znanstveno. Magnetizam, elektricitet, radio valovi, sila teže, ultraljubičaste zrake, pregrijana para, životna sila živih bića i mnoge druge pojave u našem svakidašnjem životu sve su redom nevidljive, pa ipak svi mi znamo da one postoje, svi učenjaci ih potvrđuju kao stvarne činjenice.

Isto tako je i s čovječjom dušom. I ona raspolaže nevidljivim snagama, koje su u istinu komponente našega »ja«. Te duševne snage, kao: sjećanje, razmišljanje, spoznaja, ljubav, volja, odlučivanje i t. d., ne mogu se svesti na tvarne pojave, niti objasniti istim načelima kao i zbivanja u tvarnom svijetu.

Mi dušu ne možemo vidjeti ni osjetiti našim očima i drugim osjetilima, jer su ta naša osjetila uređena da vide i osjete tvari, a budući da duša nije takova tvar, stoga je ne možemo ni vidjeti. Ali što ne vidi naše tjelesno oko — može da vidi duševno oko, možemo da dušu spoznamo po njezinu djelovanju, i što vidi to naše duševno oko, isto je tako sigurno kao da smo upoznali tjelesnim očima. Po djelovanju, a ne tjelesnim okom, upoznate su i sve navedene prirodne sile. Dapače, ono što spozna naše duševno oko, prava je istina, jer tjelesna osjetila često varaju. Na pr. tjelesno oko nam kaže da naša Zemlja miruje, a da se Sunce oko nje kreće, dok je duševnim okom ustavljeno, da se Zemlja okreće oko svoje osi u 24 sata, i ujedno oko Sunca za godinu dana, dok se opet Sunce sa svim svojim planetima (i našom Zemljom) giba oko središta velebne tvorbe Mliječnog Puta. I ovo je posljednje istina, a ne ono, što nam pokazuje tjelesno oko. Tako je i s našom dušom. Istina je, što nam utvrđuje duševno oko.

Iz katoličkog svijeta

D. BUZY, LE CANTIQUE DES CANTIQUES, Traduit et Commenté, Paris 1950. Ova knjiga na vrlo interesantan i nov način tumači poznatu biblijsku Pjesmu nad Pjesmama. Autor u svom tumačenju odbacuje hipotezu historijske alegorije, kao i hipotezu »male drame«, koje su drage nekim interpretatorima. On naprotiv smatra, da je Pjesma nad Pjesmama zbir 7 svetih pjesama, koje je nadahnuti pjesnik ispjevao negdje u IV. stoljeću prije Krista.

DR. H. BLESS, MANUALE DI PSICHIATRIJA PASTORALE, Marijotti 1950. — Ovu je knjigu svojevremeno napisao za svećenike poznati holandeski psihijatar, profesor Instituta u Vuchtu. Kasnije je on to svoje djelo preradio, tako da ona sada služi i za liječnike i stručnjake. Prijevodom na talijanski jezik nakladna kuća Marijotti učinila je ovo važno djelo za sve katoličke liječnike i svećenike u mnogome pristupačnije.

K. R. O., holandijsko katoličko društvo za radioemisije, proslavilo je 25 godišnjicu rada. Proslavi je prisustvovao apostolski internuncij mgr. Giobbe. Tom prilikom udruženje je organiziralo niz koncerata najboljih holandijskih skladatelja i glazbenika.

8.000 KM prevalit će u pustinji jedna grupa redovnica Malih Sestara od Isusa na putu za Sjeverni Kamerun, gdje će među gubavcima osnovati misijski centar. Vodi ih sestra Magdalena, koja je ovaj red osnovala 1942. g.

»OGANJ NA ZEMLJI« najnovija je drama francuskog katoličkog književnika François Mauriaca (Fransoa Moriak), koja se sada već prikazuje u pariškom kazalištu »Hebértot«. Ovo je djelo doživjelo dosta žestoku reakciju u katoličkoj kritici, koja je djelo osudila kao neuspjelo, kako s umjetničke, tako i s moralne strane. Mauriac je u svojoj drami prikazao djelovanje jedne žene, koja je iz svoje abnormalne ljubavi prema bratu razbila njegov novostvoreni brak, upravo pomoću njegove bivše bogate i lijepe zaručnice. Ovim svojim djelom Mauriac je izgubio mnogo poštovalaca u katoličkim krugovima, koje je imao za sebe u vrijeme prije prošloga svjetskog rata.

KOLIKO JE HODOČASNIKA POSJETILO RIM? Približne statistike govore ovako: oko 1,200.000 potvrđenih željezničkih karata, 1,500.000 registriranih hodočasnika u raznim pensionima, svratištima i sl., približni broj onih, koji su primljeni u audijencu: 2,850.000.

Oko 42.000 hodočasnika prisustvovali su raznim međunarodnim kongresima, a oko 213.000 posjetilo je razne izložbe vjerskog karaktera.

547 NOVIH MISIONARA otišlo je poslije rata za misije iz Njemačke. Ta »Katoličke misije«, koja izlazi u Bonnu. Od tog broja su: 139 svećenici, 32 laici i 376 redovnice. Većina njih je otišlo u Afriku. Prije rata u misijama je djelovalo oko 8.000 njemačkih misionara.

CRKVENO SE VJENČANJE U AUSTRIJI prema propisu nacionalsocijalističke vlade iz 1938. smjelo obavljati tek nakon sklapanja civilnog braka. Taj je propis sad u Austriji opozvan s razloga, što bi vjernici inače bili skučeni u slobodnom ispovjedanju svoje vjere.

NOVO KATOLIČKO SVEUČILIŠTE otvoreno je službeno u Porto Alegro u Braziliji. To je treće katoličko sveučilište, koje radi sada u Braziliji. Druga dva nalaze se u Riu i San Paolu. Novo sveučilište ima pravni, filozofski i ekonomsko-socijalni fakultet.

U oči Badnjaka

Vraćam se sa sv. Ispovijedi. Snijeg je pokrio sve: i ceste, i polja, a vjetar je zahvatio pahuljice i svuda ih nosi...

Posvuda se liju traci mjesečine. Sve je obasjano njome...

Razmišljam! Želim, da i moja duša bude tako bijela, kao snijeg, ovaj snijeg. Želim, da mogu poput ovog vjetra raznositi naokolo ne hladnoću, već ljubav. Želim svim žarom srca, da budem slična ovom predvečerju Badnjaka. »Put Gospodnji i staza Njegova« u mojoj duši je pripravna. I, kao što me večeras obuhvata val studeni, tako želim, da me sjutra obuzme val žara i ljubavi Božjega Sina Prvorođenca. Želim, da u mojoj duši nastane Svijetlo, koje se ne će nikada ugasiti. Svijetlo, koje je u Badnjoj noći obasjalo svijet.

Već sam blizu kuće. Vjetar još vije, a snijeg se na mjesečini bjelasa u tisuću zvijezdica. Na obrazima osjećam studen, ali u duši gori vrela čežnja, čežnja za Kraljem, čežnja za Svjetlošću, čežnja za Životom.

TRIPUNJ-DAN U ZAGREBU. — Zagrebački Bokelji i prijatelji Boke slavit će ove godine svoj slavni Tripunj-dan u crkvi sv. Marije na Docu, u slijedeću subotu, dne 3. veljače. Prije sv. Mise, koja počima točno u 11 sati, čut će se glas Pohvala sv. Tripuna, a nakon toga jedan Bokelj-svečar razvija Svečev Stijeg, dok družina zapjeva pjesan Bokeljske Mornarice. — Ove godine slavi se u Zagrebu već po trideseti put Tripunj-dan.

Molitva Srcu Isusovu

Pozdravljam Te, Srce Isusovo, kralju i središte sviju srdaca!

Ti si sunce svemira i svijeta. Ti si sunce Svetaca Božjih, živih planeta, koje se okreću u krugu Tvojeg sjaja.

Ti si život svakog života, Ti si ljubav svake prave ljubavi, Ti si ljepota svih ljepota, Ti si jedini izvor jedine istine.

Ti si najdublja knjiga, otvorena učenome i neznalici, čestitome domaćini i skitnici, svecu i grešniku: Ti si najveća mudrost i najveća ljubav. Ti si božanska svemoć i savršenost i najuzvišenija ljudska svetost.

Tko će izraziti svu Tvoju veličinu i svu Tvoju ljudsku privlačivost i toplinu? Tko će nabrojiti sve blagoslove Tvoje na kuće, usjeve i polja i na srca velikih i malih putnika ovoga suznog dola? Tko će opjevati beskonačnu Tvoju snagu i ljepotu?

O, Srce Isusovo, ja zadivljen i ganut pred Ranom svetom Tvojom šapućem: Spusti blagoslov i na tamne putove moje! Zarosi rosom Krvi predragocjene na staze može čemerne, i ne daj, da se skršim pod teretom svojega križa. I podaj, da s milošću Tvojom uvijek raste moje veselje.

O daruj mi barem iskru Svoje mudrosti, iskru Svoje ljepote i iskru svoje ljubavi. Da i ja postanem živi planet Tvoje sunčane osi, i da me zvjezdana putanja u vječnu radost nosi!

NAŠI POKOJNICI

DON LOVRE DRAŽIĆ, župnik u miru preminuo je dne 16. prosinca 1950. u svom rodnom mjestu. Bio je zaslužni svećenik zadarske Nadbiskupije.

Pokojnik je rođen u Kalima 1869. g. i služio je pune 52 godine uvijek na istoj župi: Tribanj pod Velebitom. Ova je župa poznata u Nadbiskupiji kao najteža radi raštrkanosti gordog Velebita.

Godine 1949. povukao se je u rodnu kuću, jer je bio skoro oslijepio. Usprkos ružnog vremena pohrlili su obližnji svećenici, njih 7 na broju, da sahrane dragog pokojnika. Počivao u miru!

Nova otkrića u Palestini

Pred godinu dana, 25. studenoga 1949. započeto je iskopavanjem onog dijela palestinskog mjesta Betanije, gdje se je, prema starom predanju, nalazio grob Lazara, kojega je Isus uskrsnuo od mrtvih. Iskopavanjem rukovodi franjevac o. Silvestar Salier, Amerikanac, koji je pred više godina vršio uspješna istraživanja na gori Nebo. Iskopavanjima u Betaniji su našli na pod stare crkve, koja je bila sagrađena nad Lazarovim grobom. Po prilici 20 cm ispod ovoga poda našli su na još stariji pod iz mozaika. Našli su tako der temelje vanjskog zida crkve, koja je bila sazidana kao velika bazilika s tri lađe i apsidom. Ostaci crkve ukazuju na to, da je bila sazidana još u bizantinsko doba. Između pronađenih predmeta nađen je i jedan grčki natpis na mramornoj ploči kao i dio korne ograde i oltara.

Stari kanaanski grad Jerihon, koji je zauzeo Josua prilikom povratka Židova iz egipatskog ropstva i koji je već za Kristovo vrijeme bio pokriven pijeskom, arheološki je već dobro ispitan. Manje je istražen t. zv. Herodov Jerihon pola sata južnije od staroga Jerihona, nekako tamo, gdje je nekadanja cesta iz Jeruzalema dosizala ravnicu jordanske kotline. Taj Jerihon je sazidao kralj Herod za svoju zimsku prijestolnicu. U Kristovo doba su se u ovome gradu sabirali hodočasnici, koji su za židovske praznike putovali u Jeruzalem. I naš Gospodin je više puta prolazio kroz ovaj grad i u njemu se zaustavljao. U Jerihonu je Isus posjetio Zakeja i ozdravio dvojicu slijepih. Na površini zemlje danas nema nikakvih tragova o ovome gradu. U zadnje vrijeme je započela iskopavanje ovoga grada »Američka arheološka škola«. Otkrit je dobro sačuvan stari stup, koji je na vanjskoj strani četverouglast, a iznutra okrugao. Naišlo se je na više kuća, koje su sazidane za vrijeme Heroda Velikoga. Arheolozi i biblicisti sa zanimanjem očekuju daljnja otkrića u mjestu, koje je nastalo i cvijetalo za vrijeme Kristovo i malo zatim netragom nestalo iz povijesti.

I. KONGRES TALIJANSKIH KRŠĆANSKIH ARHEOLOGA

Prvi kongres kršćanskih arheologa Italije održao se u gradu Siracusi (Sirakuzi) na Siciliji od 19.—23. rujna. Ovaj kongres organizirao je, u nemogućnosti međunarodnog kongresa, Giuseppe Agnello (Đusepe Anjelo), profesor kršćanske arheologije na sveučilištu u Cataniji (Kataniji).

Na kongresu su održana brojna predavanja, u kojima su raspravljani rezultati (uspjesi) najnovijih otkrića starokršćanskih starina. Među ostalima najzanimljivije je otkriće, koje je osvijetlio prof. Libertini, a radi se o novom tipu starokršćanske bazilike, koji je pronađen blizu grada Catanije na Siciliji. Bočni naime zidovi ove bazilike, koja je sačuvana samo u ruševnom stanju, sa strane su probušeni velikim lukovima, tako da se iz toga može zaključiti, da je ona sa strane bila otvorena, a zatvorena zidom (s vratima) na pročelju. Kako su slični lukovi pronađeni i na nekim drugim bazilikama, to izgleda, da je takav tip bazilike stvarno bio uobičajen na Siciliji, a može se lako protumačiti, ako znamo, da se prvotni kršćanski hram razvio iz rimskih sudskih aula i privatnih dvorana. U vezi s ovim otkrićima na istom kongresu izvijestio je i prof. Prandi, koji je istakao, da su prilikom nedavnih obnova na bazilikama Sv. Marije Velike i Svetih Ivana i Pavla u Rimu pronađeni slični lukovi, no ovog puta na pročelju bazilika. Kako je pred više godina prof. Dyggve otkrio baziliku, koja uopće nije bila pokrivena, to sada ova nova otkrića upotpunjuju sliku, koja je dosada postojala o starokršćanskoj bazilici i njenu postanku.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963312. — Pojedini broj stoji 2.— Din

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

»Budi mi Bog zaštitnik i kuća utočišta da me spasiš, jer Ti si utočište moje. Radi imena svoga vodi me i brani me«. (Ps. 30, 3. 4).

Iz Ulaza današnje sv. Mise

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VI. ZAGREB, 28. SIJEČNJA 1951. BROJ 5

KOGA UČITELJ NAPUŠTA

Kad nekoga zadesi teška nesreća, onda najozbiljnije razmišlja o uzrocima te nesreće. Čini to zato, da se u buduće kloni svega onoga, što bi mu moglo ponovno navaliti na leđa takovu nesreću. Najveća pak nesreća, koja može čovjeka zadesiti, jest, ako ga Bog odbaci, i uskrati mu svoju milost. Takovi nesretnici onda obično ne misle, koliko ih je zlo stiglo. A kad ih pak nešto trgne, uvide to, onda se kaju i popravljaju, plaču i uzdišu, mole i prose, da im se Bog smiluje. Imademo zato toliko primjera, koje nam pružaju i pojedini pokornici i čitavi narodi. Možemo o tom čitati u Sv. Pismu Staroga i Novoga Zavjeta kao što i u crkvenoj povijesti.

O svem tome ne možemo naći ništa u Sv. Pismu o židovskom narodu u Spasiteljevo vrijeme. Nego sve obratno. On se nije niti kajao niti pokoru činio zato, što je otpao od Gospodina i odbio milost Njegovu. Zato je vrlo poučno ispitati uzroke, zbog kojih je on propustio da mimo njega prođe pohod Gospodnji. Zašto je odbacio Mesiju i nije ga priznao svojim Spasiteljem.

Vjera u Isusa Krista je dar odozgo, s neba. Nije dakle plod ljudskoga mišljenja i htijenja. Tijelo i krv to ne objavljuje, nego Otac, koji je na nebesima (Mt. 16, 17). Krist veli: »Nitko ne može doći k meni, ako ga Otac, koji me je poslao, ne povuče« (Iv. 6, 44). Ovo je doista neshvatljiva zagonetka i tajna Božja. U činu vjere se sjedinjuje milost Božja i čovječja sloboda u živo jedinstvo, ali tako da svaki ima i zadrži svoje pravo.

Vjera predpostavlja dobru, poštenu volju i čisto srce. Ono, što je Krist učio i tražio, bilo je ispunjenje onoga, što je Stvoritelj čovjeku u srce stavio kao slutnju i čežnju. Spasitelj je govorio: »Tko vjeruje u mene, ne vjeruje u mene, nego u onoga, koji me je poslao. I tko vidi mene, vidi onoga, koji me je poslao« (Iv. 12, 44-45). Stvaranje i otkupljenje se popunjuju. I samo svladavanjem svoje unutarnje ćudi može čovjek da teži za istinom. Kao što cvijet otvara svoju čašku prema suncu, koje ishodi, kao što ptica pozdravlja svojim miloglasnim pjevanjem rano proljeće, tako i duša ljudska čezne za svijetlom vječne istine. Tu čežnju joj je Stvoritelj nadahnuo.

Lijepo kaže Spasitelj: »Svaki, koji je od istine, sluša glas moj« (Iv. 18, 37). I opet »A tko čini istinu, ide k svijetlu, da se objave njegova djela, jer su u Bogu učinjena« (Iv. 3, 24). I opet nastavlja: »Tko hoće da čini njegovu volju, poznat će, je li ova nauka od Boga ili ja sam od sebe govorim« (Iv. 7, 17). Ljubav dakle prema istini i savjesnost vode unutrašnjom nuždom k vjeri. I što je tko ćudoredniji, to osjeća dublju čežnju, da ispuni i usavrši ono, što vjera daje: »Svako dobro drvo dobre rodove rađa« (Mt. 7, 17) i »Svaki, koji zlo čini, mrzi na svijetlo i ne dolazi k svijetlu, da se ne dokažu njegova djela« (Iv. 3, 20). Takav ljubi noć, koja baca crni pokrivač da prikrije njegova djela, koja bježe pred svijetlom.

Vjerske istine prolaze preko srca k razumu, a ne od razuma k srcu. I samo u jasnom, nezamračenom srcu odrazuju se zvijezde istine, prema Spasiteljevim riječima: »Blaženi čista srca, jer će Boga vidjeti« (Mt. 5, 8).

Proroci su označivali Židove kao narod »neslomive šije i čelične glave«; ali i kao zao i brakolomni naraštaj ga nazivao Spasitelj (Mt. 16, 4). To baš nisu bili pohvalni izrazi. Možda i nisu bile velike opačine u židovskom narodu, ali je njegovu vjeru i pobožnost Spasitelj ocrtao, kad ih je nazvao »obijeljenim grobovima, koji su izvana čisti i lijepi, a unutra su puni smrada i gnjiloće«, u njima (Židovima) je bilo sve lažno (Iv. 8, 44). Židovi nisu imali nikakve ljubavi Božje u sebi (Iv. 5, 42). Bog nije bio više njihov otac (Iv. 8, 42). Oni su doduše slušali nauku Kristovu. I ona ih je uzdizala, ganula, zahvatila. Ali je zrno sjemena palo na put ili među trnje ili na kameno tlo i nije donijelo ploda. Oni nisu činili, što je Spasitelj tražio.

Zato im je Spasitelj rekao: »Zašto me zovete: Gospodine, Gospodine! a ne činite, što vam govorim?« Svaki, koji k meni dolazi i moje riječi sluša, i čini, komu je on sličan, to ću vam kazati? On je sličan čovjeku, koji kuću gradi, duboko kopa i temelj joj polaže na pećinu. I kad dođe poplava, navali bujica na tu kuću, ne će je moći srušiti, jer je na pećini sagrađena. Tko pak sluša moje riječi i ne čini ih, taj je sličan čovjeku, koji svoju kuću gradi na zemlji bez temelja. Čim navali kiša i bujica, pada kuća i njezina je ruševina velika« (Lk. 6, 46-47).

Židovima se nije nikako svidalo, da ozbiljno shvate nerazrešivost i vjernost braka, da osude osvetu i zabace mržnju na neprijatelja, da prihvate pokoru i odbace nasilje, da prigrle nauku o čistoći srca, poniznost, nesebičnost, i nose svoj križ. Oni su držali, da im je slobodno nauku Kristovu prihvatiti ili odbaciti. To je shvaćanje bilo u nebo vičući grijeh. I Spasitelj im dobacuje: »Da su se dogodila u Sodomi čudesa, što su se dogodila u tebi (Kafarnaumu), ostala bi do danas« (Mt. 11, 23). Kazna za uskraćivanje vjere u Krista bijaše odbacivanje toga naroda: »Zato vam kažem, da će se od vas uzeti kraljevstvo Božje i dat će se narodu, koji donosi rodove njegove« (Mt. 21, 43).

ŠTO DA PJEVAM?

Kad bi mi se pjevat htjelo,
Pjevala bih snagom svom,
O pupama krizantema
I o žutom lišću tom.

Toliko je tu divota,
Gledajući svemir plav,
Priroda, što bujno cvjeta,
I rod ljudski lijepi sav.

Al krasote veće nema
Od Tebe, o Bože moj,
Od ljubavi Sina Tvoga,
Na toj zemlji predivnoj.

Pa što drugo da ja pjevam
Kroz svoj kratki zemni vijek,
Do beskrajnu hvalu Tebi,
Ti si duši mir i lijek.

Ja jedinu molbu imam:
Kroz doline suzne kraj,
Pomozi mi križ svoj nosit,
Do pred vrata u Tvoj raj.

KATOLIK U EGIPATSKOM PARLAMENTU. Po prvi put u povijesti Egipta jedan katolik ušao je u egipatski senat. To je paša Edgard Gellad. Edgar paša je ujedno urednik dvaju egipatskih dnevnika, od kojih jedan izlazi na francuskom jeziku, a drugi na arapskom.

VJERONAUK je postao obvezatan predmet u svim javnim školama Sirije, i to prema 28. članu sirskog Ustava. Tekst ovog članka donijet je na intervenciju antiohijskog patrijarha Maksima Baigha i još nekih drugih kršćanskih općina u Siriji.

PRIMJERI STRPLJIVOSTI

Ima jedna vrst patnja, kojima se strpljivost mnogih ljudi stavlja na vrlo veliku kušnju. To su dugotrajne i teške bolesti. Gledajmo primjere! Bolest strpljivog Joba bila je po cijelom tijelu jedan veliki, trajni i bolni čir, pa ipak je do kraja ustrajao u predanju u volju Božju. Sveta Paula podnosila je svoje užasne boli tako vesela lica, kao da vidi otvoreno nebo. Ovako piše od njoj sveti Jeronim: U teškim mukama, koje je podnosila divnom strpljivošću, veselo je govorila, kao da vidi otvoreno nebo: Tko će mi dati golubinja krila, da odletim onamo i odpočinem?! Sveta Romula ležala je godine nepomično na postelji, a neopisive boli su joj probadale udove. Sv. Grgur kaže o njoj: Sve te patnje nijesu je navele na nestrpljivost; što su joj patnje više ništile tijelo, to je duša više pribirala kreposti. — Može li se zamisliti ljepši primjer kršćanske strpljivosti od junačke patnice svete Lidvine, koja je provela trideset i osam godina na bolesničkom krevetu, a da se nije nimalo potužila i jadikovala radi boli? Kažimo stoga sami sebi, kad nas snađe nestrpljivost radi neznatnih tjelesnih patnja: Zar ti da ne možeš, što su mogli ovi i oni?

Ako nas snađe bol radi gubitka dragog nam rođaka (majka, otac, brat, sestra dobročinitelj), treba da znamo, kako sveti Jeronim navodi u svojim spisima čitav niz pogana, koji su svoj veliki duh pokazali ne samo u ratu, nego i u gubitku svojih dragih bližih rođaka. Ako su već ovakovi, koji su bili potpuno lišeni svijetla vjere, podnosili gubitak svojih milih ravnodušno što mora da čini kršćanin, koji ima vjeru? Sv. Grgur VII. papa pisao je biskupu Aragiju, koji se jako žalostio radi smrti svojih: Opominjem te, da svojim bolima učiniš kraj i da se prestaneš žalostiti, jer ne pristoji se da se predaješ pretjeranoj žalosti i tuzi radi smrti onih, o kojima vjerujemo, da su iz smrti unišli u pravi život.

Ako te je snašla i tišti duševna kakova bol, imaš opet toliko primjera strpljivosti, koliko i svetaca, koje crkva broji među svoje borce. Jesi li suh, bez osjećaja i napušten od Boga, bez ljubavi za duhovne stvari? Gledaj sv. Tereziju, koja je provela osamnaest godina u takovom duševnom stanju, pa ipak nije propustila nijednu svoju običajnu molitvu. Muče li te sjetilne napasti? Gledaj sv. apostola Pavla, na koga one navaljuju, a on ih strpljivo snosi i nije se nimalo okaljao, što više, krepost mu je dobila novi sjaj i ljepotu. — Osjećaš li napast nepovjerenja, očajanja, bogohulstva i drugih sličnih teških stvari? Mnogo teže od tebe bila je napastovana sveta Marija Magdalena de Pacis, pa je neustrašivo izdržala kroz godine strašne napasti paklenih duhova.

Mogao bi tko reći: To nisu bili slabi ljudi, to su bili sveci, koji su od Boga bili podpomagani za takav heroizam sasvim izvanrednim milostima. Kao odgovor navodim riječi sv. Augustina: Ti da ne možeš, što su mogli ovi ili oni? Jesu li oni mogli takova djela da čine od sebe samih, ili možda po svojem Gospodinu? Gospodin im je to dao. Zašto hoćeš ti da stojiš na svojim vlastitim nogama, a ne možeš da na njima stojiš? Osloni se na Njega i ne boj se, On se ne će maknuti niti pustiti da padneš. Punim povjerenjem prioni uza Nj, On će se za te zauzeti i spasiti te.

⊙

BRITANSKI KATOLIČKI GODIŠNJAK za 1951. donosi podatke o katolicizmu u Engleskoj i drugim krajevima svijeta, gdje žive ljudi, kojima je materinski jezik engleski. Prema tim podacima danas ima 67,800.000 katoličkih vjernika, kojima je materinski jezik engleski. Od ovih preko 27 milijuna živi u Sjedinjenim Državama Amerike.

Teški su putevi u visinu

Težak je čovjek, težak po svome tijelu. Materija je to. A materija je po svojoj prirodi nepokretljiva, lijena i troma. I kad ne bi bilo sile, snage duha, koji je pokreće, takova bi i ostala do vijeka. Kamen se ne bi maknuo, da ga vanjska sila ne gane. Klica u sjemenki ne bi oživjela, da nema sunčanog svjetla, koje je mami i diže da iznikne korijen i prolomi tvrdu zemlju. Ni zvijezde sunčanog sustava ne bi se pokrenule da ih privlačiva sunčana snaga ne goni. Tako se ni čovjek ne bi ni dignuo, da ga ne prisili prirodni nagon glada ili ljubavi, neiskorjenjiva duhovna čežnja za istinom, pravdom, što mu ulijeva uvijek novo oduševljenje u mučnom i iscrpnom radu za održanje, poboljšanje i podizanje njegova života.

Zakon tromosti udara nas umorom i sili, da se opiremo svakom radu i naprezanju. Ali istodobno nas dižu neugasivi unutarnji porivi i izdaleka djelujuće duhovne sile, da radimo bez prestanka i počinka. Taj zakon se očituje naročito onda, kad jedan čovjek nježnih i slabih tjelesnih sposobnosti bude toliko oduševljen za nešto, da prezre lomljivost svoga života i bori se nesebično za ostvarenje neke ideje (misli) i uz pogibelj svoga tjelesnog života.

Čovječji život neprestano visi između uporne i umorne nepokretljivosti i nemirnoga nagona za pokretima. I što se netko dade više svladati zakonom lijenosti i pospanosti, to dublje pada na stupanj tupa i neduhovnog bića. Svladavanje prirodnog otpora protiv pokretne sile, koja nas diže i goni naprijed, traži na svakom našem koraku i u svakom času napor energije (snage) i bezobzirnu borbu protiv nama samima.

Dobro je sve ovo znati, jer je i naš duhovni život u takvoj borbi. To znači da naša čežnja za Bogom i našom vlastitom vječnosti trpi ovakav dvoboj.

Bezbrojni naime ljudi živu u izvjesnoj pobožnoj tromosti. Nisu oni takovi zato, što bi zanemarivali vjerske vježbe i dužnosti, ali se protive s lijenom otpornošću i ustrajnošću svakomu bilo vanjskome bilo unutarnjem smetanju svoje nepomične duševne ravnoteže. I dođe li im kakvi potres bilo u materijalnom bilo u duhovnom pogledu, kojega nisu skrivili, ne znadu to spojiti s Providnošću Božjom. Ne pada im na pamet, da se odlučno i hrabro snađu na novom položaju, i ne će zbog toga da se s pouzdanjem oslone na Boga. A morali bi, da u svom jednoličnom i mehaničkom životnom toku osjete Božju ruku, koja im time daje mig i pokazuje novi pravac i možda kraći put, kojim treba da pođu za svojim inače dalekim ciljem.

Malo ih je, koji na to misle i tako rade. Većina se osjeća smetanima u svojem lijepom i mirnom životnom smjeru. I zato misle, da imadu pravo da se tuže. Oni svu svoju pobožnost skreću na to, da jurišaju na nebo, neka im neugodnost ukloni i oduzme od njih takove tobože kobne mjere. Kako li su ti daleko od životnog i svjetovnog shvaćanja staroga mistika, koji je govorio u katedrali u 14. vijeku svojim slušateljima: »Od Boga dolaze najmanje i najveće patnje, koje na nas padaju. A dolaze iz Njegove neizrecive ljubavi. Isto tako od Njega dolaze najviši i najbolji darovi, koje On može dati i daje. Ako na to misliš i to znadeš, onda vidiš, da ti darovi koriste jednako kao što i sve patnje koje podnosiš, jer i one su darovi Božji.

O najneznatnijoj kosi, koja iz tvoje glave pada i za koju ni ne znaš, govori Gospodin: »Nijedna kosa ne ostaje neizbrojena; pa tako i najmanju patnju, koja na tebe pada, Gospodin je predvidio i u svojoj joj ljubavi odredio svrhu, i kao takova pada na tebe. I ako te zaboli tvoj prst ili tvoja glava ili ti se smrzne noga ili ogladniš ili ožedniš ili se ražalostiš zbog neke riječi ili djela ili ti bude bilo što teško, sve ti je to pripravljeno i služi ti da postaneš plemenit i bogat u duhovnom pogledu. Sve je to od Boga tako uređeno, tako ti je opredijeljeno, izmjereno, vagnuto i izbrojeno, da ne može ni manje ni više ni drukčije biti. Da oko može biti u mojoj glavi, to je odvijeka od Boga, moga nebeskoga Oca tako predviđeno. I sada znadem, budem li slijep ili gluh — to je nebeski Otac od vijeka tako uredio, da tako bude. I to je od vijeka u vječnom planu.

I ja sam to izgubio po vječnom Božjem planu. Pa zašto onda ne bi ja moje unutarnje oči ili uši otvorio i mom Bogu zahvalio za to, što se na meni izvršio Njegov vječni plan? Može li mi to biti žao? Treba da budem zahvalan za te divne stvari! Bog ti šalje gubitak prijatelja ili dobra ili časti ili utjehu ili bilo što. Zato neka ti to služi pravomu miru, i služit će ti, ako to tako primaš. Ne brini se dakle, jesi li to zaslužio ili nisi, već misli, da je tvoje trpljenje od Boga i budi zahvalan Bogu i trpi!« (Tauler).

Istina je, da su mnogi u takvim časovima malodušni i nezadovoljni, ali to nije kršćanski. Hebbel kaže: »Male su duše, kojima se odmah zamagli, kad bi ih mogao jedan snažniji dašak vjetrića podići na nebeske visine!« O tom nema sumnje, da Bog imade s nama velike nakane u takovo vrijeme. Zato nas grabi tako čvrsto i odlučno, da nas istrgne iz nama drage lagodnosti i samodopadne lijenosti. Svi su putovi u visinu tvrdi i kameniti. To treba da znademo i razumijemo.

ISUS KRIST — SUDAC

Suđenje na sudnjem danu vršit će sve tri osobe presv. Trojstva: Otac, Sin i Duh Sveti. No suđenje se na svršetku svijeta posebnim načinom pripisuje drugoj božanskoj osobi: Bogu Sinu, i to kao čovjeku. Isus Krist veli: »Jer kao što Otac ima život u sebi, tako dade i Sinu, da ima život u sebi; i dade mu vlast, da čini sud, jer je Sin čovječji« (Iv. 5, 26-37). A zašto se posebnim načinom suđenje na sudnjem danu pripisuje baš Sinu kao čovjeku?

Na sudnjem će danu biti suđeni ljudi. A ljudi se sastoje od tijela i osjetila. Zato će se i sudovanje na sudnjem danu vršiti tako, da ga ljudi mogu pratiti osjetilima: očima gledati i ušima slušati. Zato je i mudrost Božja odredila, da sudovanje vodi i presudu izriče kao sudac baš Sin Božji, koji je i sam čovjek te ima tijelo, koje se dade očima vidjeti i ušima čuti. Tako će na sudnjem danu svi ljudi Krista suca i vidjeti i čuti. Pravednici će gledati milo lice i čuti blagi glas Isusov, a grešnici će osjetiti oštri pogled i strogu osudu Isusovu.

Dok je Isus boravio na zemlji, doživio je nepravdu kao nijedan čovjek ni prije ni poslije Njega. Vrhovni sudac Poncije Pilat svečano izjavljuje: »Nikakve krivice ne nalazim na ovom čovjeku«. »Dovedoste mi ovoga čovjeka kao da buni narod, i ja sam ga eto pred vama ispitao i nisam našao na ovome čovjeku ni jedne krivice, zbog koje ga vi tužite. A ni Herod, jer ga je natrag poslao k nama, prema tome nije ništa učinio, što bi zaslužilo smrt« (Lk. 23, 4, 14—15). A uza sve to Isus je osuđen najgore što je uopće mogao biti osuđen — osuđen je na smrt na križu. Na sudnjem će se danu isti Isus pojaviti kao sudac i sudit će ne samo onima, koji su Njega sudili, nego i svima drugima. Tako će opet osvanuti veličina Božje pravde, koja podiže nepravedno ponižene i postavlja svakoga na njegovo mjesto.

Ovu istu misao lijepo iznosi sv. Petar u Djelima Apostolskim. Jednom je zgodom propovijedao u kući satnika Kornelija i spomenuo, kako su Židovi raspeli Isusa i ubili, a On je treći dan uskrsnuo. Tada nastavlja sv. Petar: »I zapovjedi nam (Isus), da propovijedamo narodu i svjedočimo, da je On, koji je određen od Boga za suca živima i mrtvima« (D Ap 10, 42).

Što kaže naš vlastiti razum o sudnjem danu? Svi narodi i svaki pojedini čovjek ima pojam o dobru i zlu, o pravdi i nepravdi. Svaki čovjek sudi, da dobro i pravedno djelo treba nagraditi, a zlo i nepravedno djelo kazniti. Međutim, što doživljujemo? Povijest, a još više svagdašnji život, svjedokom je, da nigdje na svijetu dobro i pravda ne dobivaju potpuno priznanje kao ni zlo i nepravda potpunu kaznu. Naš razum to boli i on ne miruje nego kaže: Mora biti negdje sudac i sudište, gdje će sva djela, pa makar kako skrovita bila, izaći na vidjelo i suđena biti onako kako zaslužuju, a ne kako ih sude ljudi ovdje na zemlji. Koliko put se ovdje na zemlji nepravedno sudi. Okolina se zgraža, ali pomoći nema. Tada se naše oči dižu k nebu, a razum sudi: Mora tamo gore biti dobri i pravedni Bog, pred kojega je očima sve golo i odkriveno, koji ne treba ni svjedoka ni branitelja, koji vidi u srca i bubrege te zapaža i najtajnije misli i osjećaje. On će nas suditi sve zajedno, pred svima će ljudima odkriti dobra i zla naša djela. On će pravedno i podpuno nagraditi svako dobro, a kazniti svako zlo, kao je tko zaslužio.

Taj će se, dakle, savršeno nepristrani i pravedni sud obdržavati na svršetku svijeta, a sudac će biti Bog-Čovjek Isus Krist. Prema tome Objava o sudnjem danu nije protiv naše naravi, nego je u prilog ljudskoj naravi te savršeno odgovara zahtjevima uma i srca ljudskoga. Kako u drugim pitanjima tako i ovdje odsijeva divna mudrost Božja, koja će do u tančine ispuniti našu težnju za potpunom pravednošću.

Spremajmo se već sada za taj sud. Imajmo pred očima, da će se tamo suditi ne samo o onom, što je zla učinjeno, nego i o tome, jesmo li zanemarili što dobra učiniti. Sudit će se, dakle, i o propustima. »A ja vam kažem, da će se za svaku praznu riječ, koju reknu ljudi, dati odgovor na sudnji dan« (Mt. 12, 36).

U KANI GALILEJSKOJ

Tamo se dogodilo prvo čudo božanskoga Učitelja. Tamo su ljudi prvi puta spoznali, da je među njima Sin Božji, kojega je vlast neobjašnjiva razboru, nedostižna njihovu domišljanju.

Prvo čudo! Koliko je puta kasnije dobri Isus dokazao na zemlji, da svojom božanskom snagom liječi bolesne, hrani gladne, uskrisuje mrtve! Koliko je puta naš Spasitelj vraćao život umrlim dušama, ugašenim srcima! Koliko je puta spasavao nevoljnike, predane grijesima i izvodio ih na put svjetlosti! Uvijek i svuda velika je ljubav prilazila ostavljenima, pomagala, činila dobro. I sva Isusova čudesa otkrivala su spasenje, koje je poslije dugih, mračnih vjekova sinulo čovječanstvu spasenje, nezasluženo, a darovano neizmjernim milosrđem Najvećega.

U Kani Galilejskoj, na svadbi, u radosti, Spasitelj je pokazao svoju moć, koja je iz temelja promijenila život ljudi. Njegovim dolaskom među nas objavljene su vrijednosti, koje su ostale besmrtne u mijeni vremena i uvijek će pobjeđivati u svijetu. Kana je značila početak božanskog čudotvorstva. Tamo je božanstvo Kristovo prvi puta izašlo pred čovjeka, ali ne da ga zatravi i poništi, već da ga milosrdno vodi njegovu određenju, u vječnost.

●

NOVA KAPELICA blagoslovljena je na sam Božić blizu Betlehema, i to na mjestu, odakle su pastiri krenuli da se poklone Novorođenomu Isusu. Na mjestu kapelice do sada su postojale samo ruševine jedne stare crkve. Kapelicu su sagradili američki katolici, koji su sabrali svotu od 28.000 dolara. Prema njihovoj želji kapelica je posvećena sv. Tereziji i Fatimskoj Gospi.

●

KATOLIČKE ŠKOLE U EGIPTU nisu mogle ove školske godine primiti sve prijavljene đake, nego su morali broj ovih ograničiti. Kolegij na pr. Sv. Obitelji, kojim upravljaju isusovci, broji sada 1250 studenata. Ova brojka nije nikada do sada postignuta.

PODLISTAK

Pismo sestri na Sv. Tri Kralja

Draga Sestro,

Rastužilo nas je, kad nam je došla Tvoja božićna čestitka, a mi smo očekivali Tebe. Mami su se orosile oči suzama. To je bila njena riječ. Otac je nešto nerazumljivo promrmljao — i to je bila njegova riječ, a ja sam Te mjesto Maricom dvaput nazvala Marusom: »Oh, ta Marusa, oh, ta Marusa!« — i stavila Tvoju čestitku u betlehem.

Moram Ti odmah reći, da naš betlehem izgleda i ove godine kao svake. U kutu je lijepa zelena grana, okićena papirnatim ružicama, a ispod nje je štalica, u kojoj je vidjeti Mariju s Djetetom i starca sv. Josipa. Njima sa strane je magarac i vol, a pred samim vratima štalice upravo su se zaustavili Sveti Kraljevi. Vidi se da su došli iz daleka, iz strane zemlje, jer su obučeni vrlo raskošno, kako se dolikuje kraljevima s Istoka. Na drugoj strani pred štalicom kleče pastiri. Eto, to je naš betlehem, zar ne, kao i svake godine? Otraga iza njega zataknuta je Tvoja čestitka, jer je tako odredila mama. Tako, kad pogledamo na betlehem, mislimo uvijek i na Tebe.

Danas je posljednji božićni dan: Sv. Tri Kralja. Ne mogu, dok Ti ovo pišem, da ne pogledam na štalicu. Dolazi mi pred oči slika, kako Kraljevi jašu na devama, vodi ih zvijezda, zamišljeni su u tajnu, gdje li je samo novorođeni Kralj, gdje se rodio? Sigurno će ga naći u palači, jer su i oni iz palača. Ali zvijezdi je te noći Bog odredio da stane ne nad krovom palače, nego nad krovom životinjica. Kad su stigli, popadali su na koljena i iznijeli darove: zlato, tamjan i plemenitu mast. Nisu ni znali, da su donijeli Isusu simbole za pomazanje mrtvoga Tijela prije ukopa. Da su to znali, sigurno bi se rasplakali, jer oni su bili prijatelji Isusu. Znaš da su poslušali savjet Anđela, kad im je rekao, da se ne navraćaju k Herodu, koji je snovao, kako bi Isusa, još u kolijevci, ubio. To je bilo vrlo lijepo od njih. Zato mi se posebno sviđaju. Mama kaže da su oni zaštitnici u smrtnim časovima. Meni je to tako razumljivo. Makar sam mlada, mogu zamisliti, da je čovjeku vrlo teško, kad je svijestan da umire. U takvoj muci sjeti se onih, koji su pripravni i mogu pomoći, a Sveti Kraljevi se sigurno rado odazovu na vapaj.

Danas je u crkvi blagoslivljana voda. Mi smo je donijeli doma. Mama je odmah pošla da s nekoliko kapljica blagoslovi sobu i sve pragove, potom se zaputila u staju i zaželila blagoslov našoj Plavki i Sarki. Pomahnula je nekoliko kapljica i po dvorištu i po vrtu i po voćnjaku, da bi sve bilo blagoslovljeno, na čast Bogu i na korist čovjeku, a otac je otišao u vinograd, da bi ga blagoslovio.

Tako je, vidiš, danas prošao dan. Sada je sumrak. Mama sjedi kraj mene i pripovijeda, kako su za njene mladosti, na današnji dan, baš kad je počeo padati sumrak, obilazili selom zvjezdari. Sada oni više ne obilaze, ali razveselit ću Te pjesmicom, koju su oni pjevali. Evo je:

Dobar večer, dobri ljudi.
Došli su vam fantiči
Novo leto sretno želit,
Za staro Bogu faliti.
V Betlehemu luč gori,
Starec Jožef v njem kleči,
Poleg Marija sedi
V Dete sveto si gledi.
V Betlehemu zmišljaju,
Kaj bi daruvali očeku.
»Očeku bumo daruvali
Novoga leta veselog«.
V Betlehemu zmišljaju,
Kaj bi daruvali mamici.
»Mamici bumo daruvali
Lepu črlenu božićnicu.
V Betlehemu zmišljaju,
Kaj bi daruvali deklici.
»Deklici bumo daruvali
Kranclinek popeglani«.
Bog poživi očeka,
A Marija mamicu,
Detešce Isus deklicu,
Tri Sveti Kralji hižicu,
Trnace i živinicu.

Vidiš, takova je to pjesmica. Zar nije lijepa? Meni se čini da nigdje na svijetu nisu božićni dani tako lijepi kao u našem zagorskom selu, dok se drži dobrih običaja.

Pozdravljaju Te mama, tata i

Seka.

APOSTOLSKOM ODREDBOM protegnuta je Sveta Godina sad na cijeli svijet. To je učinjeno u smislu starog običaja, po kojem su pape po isteku Svetih Godina kroz godinu dana davali mogućnost stjecanja jubilejskih oproštenja i onim vjernicima, koji iz bilo kojih razloga nisu mogli hodočastiti u Rim. Biskupi pojedinih biskupija odredit će četiri crkve, koje će vjernici morati posjetiti, da bi uz ispunjavanje ostalih uvjeta stekli jubilejsko oproštenje.

Nedjelja šezdeseslnica

28. I. 1951.

Današnje sv. Evanđelje (Luka 8, 4-15) donosi priču o sijaču, koji je sijao sjeme. Samo jedno mu je palo na dobru zemlju, a sve drugo sjemenje je uginulo. Isus tumači priču: sjeme je riječ Božja, a mi treba da budemo dobra zemlja.

1. Iziđe sijač da sije sjeme svoje. Sijač sije na raznim svojim njivama isto sjeme, pa kako mu je različit rod! Njive nisu jednake. Naše srce je njiva, a plod je naš život i djela. Po plodu se pozna, kakova je njiva. Ako je plod slab i loš, nije krivo sjeme, t. j. riječ Božja, jer ona je uvijek istinita i dobra. Nije kriv ni sijač, a to je Bog, jer on čini svoje: daje nam potrebnu i dostatnu milost za krepostan život. Krivo je zlo srce naše. Popravimo ga, da ubuduće bude plodonosnije, očistimo ga od svega, što priječi djelovanju riječi Božje i djelotvornoj milosti.

2. Naše je srce put, ako rastreseno slušamo riječ Božju, a kamen, ako u vrijeme kušnje odstupimo od riječi Božje. Ono je trnje. ako brige, bogatstvo i naslade života uguše riječ Božju, a dobra zemlja, ako riječ Božju čuvamo u dobru i savršenu srcu i dajemo plod u postojanosti. U koju grupu spadam ja? Ne bih li nastojao, da budem ubrojen u četvrtu grupu, u dobru zemlju?

3. Kratko vjeruju, a u vrijeme kušnje odpadnu. O kako je velika slabost ljudska! Kako brzo napušta svoje dobre odluke! Dosta je katkada kakova mala napast ili jedan zao primjer. Naročito sad u pokladno doba, koje je puno napasti. I postojani klonu pod snagom zla primjera. Nastojmo, da napasti svladamo, a zle ljude izbjegavamo, da nam stalnost ostane nepokolebana.

4. Seljak krči njivu, ore, mrvi i sije. Puno treba da uloži truda i znoja. Još treba da je plijevi i zalijeva. Ali nakon sve muke dolazi obilni rod. Nemojmo se plašiti i ustuknuti, kad vidimo na putu kreposti mnogo muke i znoja, brige i suza. Pod udarcima života čeliči nam se duša. Postajemo jaki, ustrajni i postojani. U takovoj duši raste i buja sjeme riječi Božje i donosi stostruki rod. U svim patnjama, koje te muče, misli na radosti, koje iza njih dolaze. Patnje sadašnjeg vremena nijesu ništa prema budućoj slavi, koja će se objaviti u nama (sv. Pavao).

DVA DALEKOZORA

Ljudi se obično služe dvjema dalekozorima. Za gledanje raznih nada, uspjeha, sreće, budućnosti, interesa, dobitka — služe se jednim. I naravno njihovi im željeni ciljevi izgledaju vrlo blizu.

Za gledanje smrti služe se drugim dalekozorom. Nažalost, tu se ljudi redovito varaju. Dohvate dalekozor, stave ga na oči, ali na obratnu stranu, te im nepoželjna smrt izgleda daleko.

Dobro je netko rekao: »Nitko nije toliko star, da ne bi mislio, da će živjeti još barem pet godina, niti je itko toliko bolestan, da ne bi mislio, da će živjeti još barem dvije godine.«

SVETA GODINA – GODINA VELIKOG POVRATKA

Sveta jubilarna godina je godina posebnih milosti. Ona je doduše svršila za hodočasnike u Rim, ali se Sveta Godina produljuje za ostali svijet van Rima, pa kršćani mogu kod svoje kuće biti dionici posebnih i obilatih milosti Svete Godine uz uvjete propisane od mjesnih biskupa.

Mnogi od onih, koji ne poznaju katoličku nauku, podižu razne prigovore protiv sv. Ispovijedi navodeći, kako Crkva uči, da svatko može griješiti, kako hoće i koliko hoće i dovoljno je doći u ispovjedaonicu te obaviti formalnost nabrajanja grijeha, pak je sve oprošteno i zaboravljeno.

Već dijete u pučkoj školi, koje uči vjeronauk, znade i shvaća, da su ovakvi prigovori plod nepoznavanja najosnovnijih istina kršćanske nauke o sv. Ispovijedi.

Kršćanstvo uči, da je čovjek uslijed istočnoga grijeha ranjen u svojoj naravi i radi toga sklon zlu. Lakše ga se prima strast, nego krepost, lakše mržnja, nego ljubav, lakše lakomost i pohlepa za zemaljskim dobrima, nego darežljivost i prianjanje uz duhovna dobra, lakše raskošnost, nego umjerenost, lakše oholost, nego poniznost. Uz najbolju volju i uz najmarljivija nastojanja čovjek upada u grijeh, ogrešuje se o svoje dužnosti prema Bogu ili prema bližnjemu, čime vrijeđa veličanstvo Božje. Čovjek sam po sebi, kao ograničeno biće, nije kadar dati Bogu zadovoljštinu za uvrede, koje Mu je grijehom nanio. Radi toga Krist je došao na svijet, da čovjeka pomiri s Bogom. Svojim utjelovljenjem, životom, mukom i smrću Krist je zaslužio toliko beskrajno more milosti, da nema tako teškoga grijeha, koji Kristova krv ne bi mogla oprati, da nema množine grijeha, koju zasluge Kristove ne bi mogle zbrisati. Krist je ustanovio sv. Ispovijed, kada je poslije svoga uskrsnuća došao među svoje Apostole i rekao im: »Primite Duha Svetoga Kome oprostite grijehe, bit će im oprošteni, a kome ih zadržite, bit će zadržani.« U sv. Ispovijedi nama se dakle opraštaju grijesi na temelju zasluga Isusa Krista i Njegova ovlaštenja datog Apostolima i njihovim nasljednicima.

Međutim do opraštanja grijeha ne može doći bez čovječjeg sudjelovanja. Čovjek se je svojom voljom odvratio od Boga i priklonio grijehu. Ako želi postići oproštenje grijeha, on se mora obratiti Bogu i zamrziti na grijeh. Radi toga, da bi griješan čovjek mogao dobiti oproštenje grijeha, potrebno je, da uvidi rugobu grijeha, da se za njih iskreno pokaje i da učini čvrstu odluku, da će se u buduće čuvati grijeha. »Bez kajanja nema oproštenja«, kaže naš pjesnik.

Ali prema kršćanskoj nauci nije uvijek dovoljno samo kajanje. U slučajevima, kada smo grijehom oštetili svoga bližnjega bilo u njegovu zdravlju, bilo u njegovoj časti i dobrom imenu, bilo pak u njegovoj imovini, mi smo dužni, u koliko nam naše mogućnosti dozvoljavaju, nadoknaditi nanesenu moralnu ili materijalnu štetu svome bližnjemu.

»I tek pošto je u duši grešnika stvoreno raspoloženje iskrenoga kajanja, čvrste odluke više ne griješiti te nadoknaditi ili popraviti zlo naneseno bližnjemu našim grijesima, tek onda se može smatrati, da se nalazimo u stanju, koje omogućuje valjanu Ispovijed.

Da je kajanje bitan elemenat Ispovijedi dokazom je kršćanska nauka, da čovjek u slučaju opasnosti može dobiti oproštenje grijeha i bez Ispovijedi, ako se savršeno pokaje t. j., ako se ne kaje zato, što je grijehom zaslužio vječnu propast, već samo i isključivo zato, što je grijehom uvrijedio Boga, samu Dobrotu i samu Ljubav. Uz to mora učiniti čvrstu odluku, da će, ako izbjegne opasnosti obaviti urednu sv. Ispovijed i nadoknaditi moralnu i materijalnu štetu, koju je možda svojim grijesima nanio svome bližnjemu.

Kada sv. Ispovijed gledamo u svjetlosti prave kršćanske nauke, vidimo u njoj veliko i moćno sredstvo na putu usavršavanja našeg kršćanskog života. Sv. Ispovijed je najbolja škola samokritike. Zdrava samokritika je pak prvi preduvjet upoznavanja sebe, prvi preduvjet samoodgoja. Promatrajući težinu i rugobu grijeha ona nam pruža priliku, da shvatimo svu ljepotu i uzvišenost kreposti. Sv. Ispovijed je moćno sredstvo zdravog društvenog napretka, jer nas potiče na ljubav i pravednost prema bližnjemu. Ona predstavlja neiscrpivo vrelo utjehe i moćno sredstvo duhovnog uzdizanja. Sv. Ispovijed nije dakle neka beznačajna formalnost, još manje podstrek na grijeh umrtvljenjem savjesti. Naprotiv, ona uz naravna pruža i svrhunaravna sredstva za duhovno i moralno usavršavanje pojedinca i ljudskog društva, što pak predstavlja neophodni preduvjet i za materijalni napredak čovječanstva.

Tokom Svete Godine milijuni i milijuni ljudi su se preko sv. Ispovijedi odrekli grijeha i s pokajanjem u duši vratili kući zajedničkog Oca. Među njima je sigurno bio veliki broj onih, koji su poput rasipnog sina godinama živjeli u grijehu, godinama bili udaljeni od ljubavi Oca. Prema tome sv. Otac je imao potpuno pravo, kada je Sv. Godinu nazvao »godinom velikog povratka«.

Sv. Blaž

Rodio se u gradu Sebasti u Jermenskoj i tu je bio biskupom. U rimskoj je carevini tada vladao na zapadu car Konstantin Veliki, a na istoku poganin Licinije, koji je htio zavladati cijelim carstvom. Konstantin Veliki svladao ga je g. 314. kod današnjih Vinkovaca. Za osvetu počeo je Licinije u svom području progoniti kršćane. U Sebastu je došao Licinijev namjesnik Agrikolaj s nalogom, da uništi kršćane. Sv. Blaž je utvrđivao svoje vjernike u vjernosti prema Bogu i nijedan se od njih nije iznevjerio Isusu. Na molbe svoga svećenstva sam se sakrio u gori Argej. Vjernici su k njemu dolazili, dovodili mu bolesnike i on ih je ozdravljao znakom sv. Križa.

Poslije nekoga vremena Agrikolajevi ljudi su pronašli skrovište sv. Blaža. Namjesnik je dao uhvatiti sv. biskupa i dovesti pred svoj sud. Na putu izveli su neki ljudi pred sv. Blaža dječaka, jedinca majke udovice, kojemu je riblja kost zapela u grlu, a nisu je mogli izvaditi. Svetac je pogledao prema nebu i blagoslovio djetetu oteklo grlo. U tom času ispala je dječaku kost iz grla. Odatle je nastao u Crkvi običaj, da se na dan sv. Blaža blagoslivaju grla, kod čega svećenik izgovara molitvu: »Po zagovoru sv. Blaža biskupa i mučenika oslobodio te Bog bolesti grla i svake druge bolesti. U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen«.

U Sebasti bacili su sv. Blaža u smradnu tamnicu. Agrikolaj je svim silama nastojao odvratiti Sveca od kršćanstva. Kad nije uspio, dao ga je najprije izbatinati, a za nekoliko dana trgati mu tijelo željeznim češljevima. Sedam pobožnih žena išlo je za Mučenikom i skupljalo na platno njegovu krv. Namjesnik ih je dao uhvatiti i nakon strašnih muka odsjeći im glave.

Agrikolaj je i po treći puta pokušao, da sv. Blaža nagovori, da prinese žrtvu poganskim bogovima, jer ga inače ne će živa trpjeti. Sv. Blaž odgovori, da se ništa ne boji, jer ga jača Krist. Agrikolaj na to zapovijedi, da Sveca bace u duboko jezero, da vidi, da li će ga Krist izbaviti. I bacili su sv. Blaža u jezero. On je blagoslovio vodu i po njoj hodao i propovijedao kršćansku vjeru. Namjesnik mu na to dade odsjeći glavu. Bilo je to god. 316. Pobožna žena Oliva pokopala je sveto tijelo Mučenikovo.

Štovanje sv. Blaža raširilo se po svem kršćanstvu. Slavna dubrovačka republika također je izabrala sv. Blaža (Vlaha) svojim zaštitnikom, pa se blagdan sv. Vlaha (Blaža) i danas u Dubrovniku slavi na najsvečaniji način.

□

PAUL CLAUDEL

I

FRANCUSKA KATOLIČKA KRITIKA

Francuska katolička javnost primila je sa zadovoljstvom vijest o započetom izdavanju potpunog izdanja djela pjesnika Paula Claudela (Pol Klodela), koga je nedavno sv. Otac nazvao jednim od najvećih današnjih katoličkih pisaca. No pored oduševljenih glasova pjesnikovih poklonika javili su se i drugi glasovi, koji su počeli osporavati neospornu vrijednost svake Claudelove pjesme, koju sastavi. Ovi kritičari zamjeravaju Claudelu nejasnoću u njegovim djelima i često improviziranje tema, koje su po svom sadržaju svakodnevne vrijednosti. No među najžešće kritike, koje je Paul Claudel doživio, svakako spada nekoliko članaka, koje je u časopisu »Mattine« objelodanio francuskoj javnosti jedan nepoznati svećenik mgr. Ducaud-Berget. Ovaj je svećenik osporio Claudelu titulu »patrijarhe francuske katoličke književnosti« i naveo brojna mjesta, u kojima je Claudel, nastupajući kao bogoslov i tumačeći biblijske tekstove, griješio, ne poznavajući katoličku teologiju, a često i skolastičku terminologiju. Kako je to bio prvi glas, koji je s katoličke strane ustao tako otvoreno protiv ovog opće priznatog pjesnika, to je razumljivo, da je izazvao brojne polemike. Francuski katolički kritičari uglavnom su ustali na obranu Claudela, no diskusija još uvijek nije završena. Svakako da će Claudel prilikom revizije svojih djela za konačno izdanje morati uzeti u obzir i novo izložene kritike, ako želi dobiti »Imprimatur« (dopuštenje za tiskanje) crkvenih vlasti.

Čudna pojava u Božićnoj noći

Na čunjastom brdu, visokom 135 m., zvanom Okit, neka 3 km udaljenom od mjesta Vodice blizu Šibenika u Dalmaciji, još od g. 1660. postoji svetište Gospe od Karmela s čudotvornom slikom Majke Božje. Svake godine tamo hodočasti mnoštvo vjernika iz Vodica i okolice na dan Gospe od Karmela, 16. srpnja a po prilici od g. 1880. i na božićnu noć. Pred nekih 80 godina tu je pred crkvom usađeno stablo klen, kakvih ima mnogo po brdu i okolici. Od toga vremena na tom stablu svake treće godine na božićnu noć događa se pojava, koja se nikako ne može naravno protumačiti, a koja s najvećim oduševljenjem napunja okolišne vjernike.

Stablo je veoma razgranato. U proljeću su mu grane tako nakićene cvijećem i lišćem, da ga se iz daleka raspoznaje među svim drugim stablima. Jedna grana s dva ogranka okrenuta je prema vratima svetišta. Pače, kad je crkva otvorena, jedan ogranak te grane odraziva se u staklu okvira, u kojemu se nalazi čudotvorna Gospina slika. I baš taj ogranak, počevši od spomenutog vremena, 24. prosinca oko 11 s. u večer počne pupati, te oko ponoći potpuno procvate i prolista. Sutradan na Božić čitav je ogranak u cvatu i lišću, dok sva druga stabla, pače i druge grane istog stabla ostaju suhe i spavaju mrtvim snom. Lišće i cvijeće na tom ogranku ostane tako zeleno i svježe do Sv. Stjepana ili Sv. Ivana, pa onda uvene, ako ga prisutni prije ne poberu i ponesu kući kao najmiliju uspomenu: što se redovito događa.

Ova neobična pojava obnovila se i ove godine točno u isto vrijeme i na isti način kao i prije. Pisac ovih redaka, dok ovo piše, ima pred sobom na stolu jednu grančicu s nekoliko listova i cvjetova s tog stabla. Lišće i cvjetovi još su potpuno svježi i zeleni, iako su ubrani pred 12 dana.

Ovogodišnje obnavljanje te tajanstvene pojave dvije okolnosti čine još tajanstvenijim. Prva je, što tu nema više svetišta ni čudotvorne Gospine slike, pred kojom se pojava događa. Svetište su g. 1943. porušili Talijanci, jer da se u njemu kriju partizani, a čudotvorna Gospina slika prenešena je u župsku crkvu. Kasnije su neki zabili u stablo nekoliko velikih čavala da bi se osušilo, ali se nije osušilo. Tajanstvena pojava obnovila se je i g. 1946. i g. 1949. Druga je okolnost ta, što se je pojava obnovila i ove godine 1950., t. j. nakon jednu godinu dana, dok se je dosad obnavljala svake treće godine. Ove okolnosti narod tumači kao želju Majke Božje, da se što prije obnovi Njezino svetište i Njezina čudotvorna slika povrati na svoje staro mjesto.

Zaista g. 1946. franjevački profesor Dr. O. Ćiro Markoč, iz Vodica, zamjenjujući župnika, počeo je s pomoću naroda podizati novo svetište na mjestu staroga. Ali kako su htjeli, da novo svetište bude veće i veličanstvenije od staroga, kad su izgradili tri metra u visinu, ponestala su im sredstva, te su morali obustaviti rad. Živa je želja naroda, osobito sada nakon ove izvanredne pojave, da se što prije proslijedi i dovrši obnova ovog svetišta, koje je tako časno i privlačivo za mjesto Vodice i za njegovu okolicu.

Neumrlost ljudske duše

Neumrlost je ljudske duše u tomu, što onaj princip (počelo) u čovjeku, kojim se očituju djelovanja, što ih zovemo duševnim, a to su: rad razuma i volje, ostaju i poslije smrti (raspadanja) ovog tijela, što duša pridržaje svoju samosvijesnu samostalnost neovisno od svoga tijela, kojim je prije bila udružena, što ona djeluje, živi trajno, poslije fizičke smrti svoga tijela.

Mišljenje, rad duše, je nešto posve drugo, nego djelovanje naših sjetila, kako je to lijepo prikazao A. Willwoll u pregledu, koji je posvetio razvitku eksperimentalne psihologije mišljenja. Sve su to novi dokazi, da naša duša doista imade svoj vlastiti život, i zato poslije naše smrti, koja rastavlja dušu s tijelom, ona može dalje živjeti.

Duša djeluje: sjeća se, misli, promatra, sudi i zaključuje bez obzira na naša tjelesna osjetila. Mišljenje i htijenje nije vezano za vanjske stvari, koje utječu na oko, uho i druge osjetilne organe. Duša djeluje, dapače još snažnije djeluje, kad nikakove vanjske predodžbe ne smetaju njezinu radu, na pr. kod razmišljanja i promatranja u tišini noći, ili kad usred dnevne buke, kod utjecaja svih mogućih predstava na naša osjetila — duša misli na nešto sasma drugo, na pr. na neki svoj davni doživljaj, na neko daleko mjesto ili neku daleku osobu. Kad je duša u svom svijesnom doživljavanju neovisna od tijela, onda je ona i sama po sebi nezavisna (duhovna), i prestankom tjelesnog života, smrću, ne prestaje živjeti čovjekov duh, razumna duša. Ona je besmrtna, neumrla.

Obični je prigovor protiv te stvarnosti, protiv neumrlosti ljudske duše, da nju nitko nije vidio, te dosljedno tvrđenje, da je naša svijest, naše mišljenje proizvod tjelesnog organa, mozga. Nevidljivo poricati i obilježavati ga kao da ne postoji nije nimalo naučno. Elektricitet, atomi, radio-valovi, ultra ljubičaste zrake i mnoge druge pojave u životu su sve redom nevidljive, pa ipak svi mi znamo, da one postoje, svi naučenjaci ih potvrđuju kao postojeće činjenice. Da naše mišljenje nije proizvod mozga, dokazuje ne samo nezavisnost našeg mišljenja od naših osjetila, nego to objašnjavaju i razne druge pojave i razlozi. Naše se tijelo (i mozak) u periodu od sedam godina potpuno obnavlja, naš je mozak sada potpuno drugi, nego što je bio prije 10, 20, 30 ili više godina. Ali mi se sjećamo svih važnijih događaja cijelog života, počam od ranog djetinjstva. Kako bi se mozak mogao sjećati događaja, kad ga nije bilo? Čestice se mozga mijenjaju, a jedinstveni vlastiti Ja, naša duša ostaje ista i obogaćuje se sve više novim saznanjima i istinama. Osim toga naše tijelo (i mozak) u starosti oronjuje, slabi i propada, dok duša može do duboke starosti sticati spoznaje i duhovno rasti. Da je duša ovisna sasvim samo o moždanima — to ne bi moglo da bude.

Ljudska duša po svojoj naravi teži za oslobođenjem od materije, ona teži za vječnom istinom, za vječnim dobrom i blaženstvom, za **Bogom**, izvorom i svrhom svijeta. Tjelesni organ, mozak, umire, on je po svojoj biti smrtan, raspadljiv i kao takav ne može da nosi težnju za vječnim vrednotama. Samo besmrtna duša može da teži i čezne za vječnom srećom i blaženstvom u svome Stvoritelju.

Svi znamo, bez mudrovanja, da imamo savjest, koja nam zabranjuje zlo činiti, i koja nam govori: »Svako dobro djelo zaslužuje nagradu, a svako zlo djelo kaznu« (sankcija). Te odmjerene sankcije nema u ovom životu. Dakle valja da bude u drugomu životu.

Zato, što je naša duša neumrla: ona teži da u ovom životu steče što više spoznaja i istina o svijetu i Stvoritelju svijeta, i da se moralno usavršava, kako bi nakon smrti tijela — odbacivanja ljuske — mogla živjeti pravim duhovnim životom u vječnoj domovini. Sve, što nije vječno, za vječnost nije ništa. Ovaj naš život samo je jedna sekunda prema vječnosti. Pa možemo li mi biti zadovoljni i sretni da živimo samo jednu sekundu? Da li je Bog stvorio na našoj svemirskoj kugli razumna bića, krunu stvaranja, da žive jednu sekundu i postanu trulež i hrana crvima? To bi bilo kao da čovjek sagradi kuću i čim je sagradi počme da je ruši. Bog je beskrajan i vječan. On je neizmjerna mudrost i dobrota, i stvorio je ljudsku dušu na svoju sliku i priliku. Zato ljudska duša teži za vječnom srećom i blaženstvom u svome Stvoritelju. On ne da, da se naša duša smiri prije, negoli se ispuni ovo njezino čeznuće. Time nam je Bog sigurno dao svoje obećanje, da će se jednoć ispuniti ovo naše čeznuće, barem ako mi ispunimo uvjete, koje On stavlja, a koji su u našoj vlasti.

Iz katoličkog svijeta

80-GODIŠNJI ROĐENDAN

PREUZVIŠENI G. Msgr. dr. FRANJO SALIS SEEWIS proslavio je 15. siječnja 1951. svoj osamdeset-godišnji rođendan. Rodio se 15. I. 1872. u Karlovcu. Zaređen je za svećenika 1. VIII. 1897. Svoje filozofske i bogoslovske studije svršio je u Rimu i Insbruku i postigao doktorat filozofije i teologije. Posvećen je za biskupa 4. VII. 1926. i odonda vršio službu generalnog vikara u zagrebačkoj nadbiskupiji. Obavljao je kroz dugi niz godina u nadbiskupskoj kancelariji sve vrsti upravnih posala. A od godine 1946. kao Ordinarij sede impedita vodi lađicu nadbiskupije zagrebačke. Visokom preuzvišenom svečaru naše najsrdačnije čestitke prigodom osamdeset-godišnjeg rođendana!

KRIŽ visok 10 metara podići će irski katolici na jednoj uzvisini na zapadnoj obali Irske. Avioni, koji dolaze iz Amerike, vidjet će tako ovaj križ kao prvi znak evropskog kontinenta.

NA OTOCIMA RIUKIU, koji se nalaze između Formoze i Japana, obnovljene su sada misije, koje su povjerene američkim kapucinima. Prije rata ove su misije brojile oko 4.000 katolika, no zbog ratnih sukoba oni su se osjetljivo smanjili.

ARHEOLOŠKA ISTRAŽIVANJA vršila su se zadnjih godina u podzemnoj crkvi sv. Petra u Rimu u vezi s traženjem mjesta za grob pape Pija XI. Na koncu Svete Godine 1950. izjavio je Sv. Otac Pijo XII., da je sad potpunom sigurnošću ustanovljeno mjesto, gdje je bio pokopan apostol sv. Petar. U pogledu kosti, koje su nađene u nekom sarkofagu, rekao je Sv. Otac, da se ne može sigurno tvrditi, da bi to bile kosti sv. Petra.

AUSTRALSKA GLUMICA MARY BOURKE globljena je nedavno od svog filmskog poduzeća zbog toga, što je prekinula ugovor s jednom američkom filmskom kompanijom. Ona je ugovor prekinula, jer nije htjela nastaviti glumiti u filmu, koji je predstavljao jednu scenu, koji je vrijeđao njezine vjerske osjećaje. Mary Bourke morala je platiti i odštetu od 180 sterlina.

PROGRAM »Katoličkog centra francuskih intelektualaca«, kojega su godišnje manifestacije poznate i izvan Francuske, priredit će i ove godine nekoliko značajnih manifestacija, na kojima će obraditi različita pitanja iz filozofije, literature i nauke. Program obuhvaća pitanje kažnjavanja zločinaca, evoluciju i nauku postanka kršćanstva, budizam i sl.

O »KATHOLIKENTAGU«, koji se održao u Njemačkoj prošle godine, iscrpno informira publikacija, koju je izdala kuća Bonifacius u Kölnu. Ova publikacija donosi u skraćenoj formi sve referate, koji su održani od prisutnih predavača.

U DAMASKU otvoren je novi kolež (zavod) za grko-katolike, koji žive u Siriji. Ovaj je kolež građen već dugi niz godina, i tek je sada konačno dovršen.

DUGOGODIŠNJI VOĐA SOCIJALISTA i ministar predsjednik u Belgiji, Spaak, objelodanio je sredinom prosinca članak, u kojem poziva svoje partijske istomišljenike na temeljni preokret u njihovoj politici školstva. Taj članak nazivaju »revolucionarnim«. Spaak tvrdi, da je gospodarska suradnja s katolicima i stvaranje prave demokracije samo onda moguća, ako se katolicima priznaje i poštuje njihovo pravo na škole. Ne samo to. Nego Spaak izričito izjavljuje, da je politika socijalista, kojom su se borili protiv svake subvencije (potpore) za katoličke škole, bila kriva.

CRNCI U KATOLIČKIM ŠKOLAMA U DELAWARU. Lokalna američka štampa podvukla je s odobravanjem primanje pet crnačkih studenata u salezijansku srednju školu u gradu Wilminghtonu. Konstitucije naime države Delaware odobravaju u javnim školama odjeljivanje crnačkih studenata od bijelih. Što je međutim zakon za druge, to za katoličke škole nije.

ŠINTOISTIČKI HRAM u Aku u Japanu, koji je sagrađen u 1353. g., posvećen je nedavno za katoličku službu. Ovo nije prvi slučaj, da se japanski hramovi pretvaraju u katoličke crkve.

POSEBNU TAKSU na cigarete uvela je općina u Münchenu u korist popravka najstarije gradske crkve. Ova će naredba biti na snazi kroz nekoliko mjeseci.

VII. KONGRES VJERSKE PSIHOLOGIJE održan je u Parizu u samostanu redovnika karmelitanaca. Na kongresu su prisustvovali mnogi psiholozi, filozofi, liječnici i biolozi. Raspravljali su temu: »Odnosi između uzdržavanja i mističkog života«. Zanimljivo je, da su na sastanku bili prisutni i predstavnici muslimana, Židova, pravoslavaca i protestanata.

DOMINIC MORRISON, bivši engleski diplomata sa službom u Japanu, sada se opet vratio u Japan. No ne više u diplomatskoj službi, nego u misionarskoj. On je naime, nakon što je 5 godina proveo u njemačkom zarobljeništvu, u koje je zapao za vrijeme prošlog rata, ostavio diplomatsku karijeru i ušao u dominikanski red. Sada je iz Kanade doputovao u Tokio.

OGLAS

SALEZIJANCI na Knežiji javljaju svim štovateljima sv. Ivana Boska, da će njegov izvanjski blagdan proslaviti u crkvi Marije Pomoćnice u nedjelju dne 4. veljače sa svečanom sv. Misom u 10 sati, a na sam blagdan sv. Ivana Boska, dne 31. siječnja, služit će se sv. Mise na Svečevu oltaru u 7, 8, 9, i 10 sati.

ČINI I TI TAKO

Neki čovjek u velikoj mjeri uvrijedio svoga druga. Uvrijeđeni je znao, da će se njegov protivnik navečer vraćati kući osamljen šumskim putem. Postavio se stoga uz taj put s nakanom, da će napasti svoga protivnika i da će mu se osvetiti. Već se približavala ponoć, a njegova uvreditelja još uvijek nema. Iz dosade uniđe u kapelu, koja je bila pokraj puta, sjedne i počne promatrati na zidu slike, što ih je noćno polusvijetlo jedva osvjetljivalo. Tri su slike visjele na zidu. Prva je slika prikazivala, kako se Isusu, obučenu u pogrdnu haljinu, rugaju Herod i njegovi vojnici. Pod slikom je pisalo: »Kada su mu se rugali, nije otvorio usta.« Predmet druge slike bilo je Isusovo bičevanje s natpisom: »Kada su ga tukli, nije se prijetio.« Treća je slika bila razapinjanje Isusovo s natpisom: »Kada su ga razapinjali, ovako se molio: Oče, oprosti im.«

Kada je naš čovjek to vidio i čitao, potresen požurio se napolje iz kapele. Čim je opazio svoga protivnika, kako se približava, stupi pred njega, prijateljski mu pruži ruku i zamoli ga: »Oprostimo jedan drugomu iz čistog srca.«

Primjeri privlače. Vidimo, kako su moćno djelovale na toga uvrijeđenog čovjeka te tri slike u kapeli kraj puta. Zato i Crkva preporučuje štovanje svetih slika i kipova, da promatrajući na njima primjere svetaca i mi sebe potičemo na dobro, pa da u dobru nasljeđujemo svece.

JEDNO PISMO

Večeras, kada sam svom dušom molila Višnjega, došla mi je misao o Tebi. I opet po tisući puta pitala sam se: »Što će biti s nama?« Naši se životi sve više i više zbližuju, i ja osjećam, da ih neka nevidljiva sila vuče jedno drugome. Bojim se, da se jednoga dana ne sastanu i ne povežu za uvijek....

Da, bojim se toga! a ipak se toliko puta zapitam, nije li upravo to Volja Božja? Srsi me prođu, kad to pomislim. Željela bih, da se uvijek volimo ovako kao braća. Željela bih, da se ono jače nikada ne uvuče među nas. Znam, i Ti bi to želio, jer inače mi ne bi govorio, da nije isključeno, da jednoga dana pođeš u svećenike. A ja? Znaš li što bih ja htjela? Voljela bih živjeti sama sa svojim Bogom. Ne u samostanu. To ne bi bio život za mene. O, ne! Htjela bih, da svoje srce otvorim svima, koji su bijedni i potišteni. Ti znaš, da volim ljude. Znaš, da ne žalim žrtve za njih. Mislim, da bi u neprestanoj brizi za mnoge našla sreću, u kojoj bi se napokon smirilo moje nemirno srce.

Da, ja ovako mislim, a Providnost će odlučiti. Čuj me! Obećaj mi nešto! Moli svakoga dana, da mi dvoje u potpunosti izvršimo Volju Onoga, koji je dopustio da se susretnemo na ovom životnom putu. Moli se, da uvijek stupamo za Najvećim Učiteljem, za Raspetim Kristom, i onda sigurno ne ćemo zalutati. Ne zaboravi tu molitvu ni jednoga dana. To je jedina želja Tvoje

Ružice

IMENOVANJE APOSTOLSKOG ADMINISTRATORA

MSGR. MATE GARKOVIĆ, generalni vikar nadbiskupije zadarske i apostolski protonotar imenovan je apostolskim administratorom nadbiskupije zadarske. Novi je administrator rođen g. 1882. u Veliratu, zaređen g. 1907. Službovao je dugi niz godina kao profesor i rektor Visoke bogoslovske škole u Splitu, a sada je postao apostolskim administratorom nadbiskupije zadarske. I ovom zgodom presvijetlom gospodinu apostolskom administratoru Nadbiskupije zadarske naše najsrdačnije čestitke uz želju, da ga blagoslov Božji prati u njegovoj apostolskoj službi!

MEĐUNARODNI KONGRES franjevačkih trećoredaca održao se u Rimu 18. prosinca prošle godine, u bazilici sv. Apostola. Tom prigodom govorio je kardinal Ig. G.Tappeulni, patrijarh Antijohije. Prisustvovali su delegati 13 zemalja.

—o—

Dobar odgovor

Neki se časnik u društvu, u kojem je bio jedan svećenik, izrugivao iz vjerskih istina. U svom je govoru pokazivao toliko neznanje, da se odmah vi- [illegible]

djelo, da je već davno zaboravio katekizam, ako ga je uopće kada i znao. Društvo je, ne gledajuć na to neznanje, dakako sve to odobravalo i uz to prezirno gledalo na staroga svećenika. Svećenik je mirno šutio. Kad je časnik prestao i društvo se umirilo, poče se svećenik s tim časnikom razgovarati o ratu g. 1870. Među ostalim osuđivao je uredbe u vojsci, krivo postupanje i pristranost najvišeg časničkog zapovjedništva, nesposobnost većine generala i t. d. Časnik si je u to vrijeme od srditosti grizao usnice i problijedio od gnjeva. Napokon reče uzrujan: »Gospodine župniče, brinite se za misu, brevijar i druge vjerske stvari, a ne govorite o vojsci i vojničkim stvarima«. — »Zar sam možda ludo govorio?« upita župnik. — »Dozvolite, govorili ste najveću glupost miješajuć se u stvari, koje ne razumijete! — Svećenik odvrati mirno: »Oprostite, da mi se dogodilo ono isto, što se dogodilo malo prije i vama, kad ste govorili o vjerskim stvarima.« Časnik je odmah razumio taj odgovor i zašutio kao riba.

Sličan odgovor zaslužuju većinom svi, koji bi, kako veli pjesnik »Gorskoga Vijenca«, htjeli: »o vjeri popovati«, a možda se ne znadu ni pravo prekrižiti.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963312. — Pojedini broj stoji 2.— Din

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

»U Tebe se, Gospodine, uzdam i ne ću se postidjeti dovijeka«

(Ps. 30, 1)

Iz Ulaza današnje sv. Mise

GOD. VI. ZAGREB, 4. VELJAČE 1951. BROJ 6

Učitelj i djetinjasti židovski narod

Kad se zamislimo u život i ozbiljnost Sv. Triju Kraljeva, onda nas zadivljuje njihova odlučnost, kojom su se spremili na daleki put. Milost ih je Božja pozvala i oni su je upoznali i slijedili. Milost Božja im je dala, da su čudnovatu zvijezdu vidjeli i razumjeli što ona znači. Bez sumnje su i mnogi drugi mudraci na Istoku znali, da ta čudnovata zvijezda navješta rođenje Mesijino. Ali oni se nisu odlučili, da se odazovu pozivu Božjemu i potraže Mesiju.

Ali ova su Tri Mudraca odlučno ustala i pošla za zvijezdom. Ostavili su svoje kuće i obitelji i krenuli na daleki put u židovsku zemlju. I jer su ovako čvrsto prihvatili milost Božju, dana im je i daljnja milost, da su u Jeruzalemu doznali za mjesto rođenja Mesijina. Povjerovali su proročanstvu proroka Miheje i pošli u Betlehem. I Bog im nije samo pokazao put do siromašne štalice, rodne kućice Isusove, nego i više. Rasvijetlio ih je unutarnjim svijetlom, da su upoznali otajstvo Utjelovljenja i poklonili su se Djetetu Isusu kao Bogu-čovjeku.

Ovu vjeru u božanskoga Spasitelja sačuvali su tako vjerno u svom srcu, da su, kako kaže sigurna predaja, bili dostojni podnijeti i mučenićku smrt za Njega. Zato ih Crkva slavi kao svoje svete junake. I mi upoznajemo u Njima veoma važnu nauku, a ta je ova: »Što čovjek radije prihvaća milost Božju i s njom surađuje, to postaje vrijedniji, da dobiva od Boga i daljnje i veće milosti«.

Tako to nije bilo kod Židova u vrijeme Isusovo. Oni su se poigravali s milošću pohoda Isusova kao neozbiljna djeca s mjehurićima od sapunice ili s igrom vojnika u ratovanju proti neprijatelju, koji ne postoji. Njima je manjkala muževna ozbiljnost, muževna volja, muževna snaga i odlučnost, da vjerske pouke Isusove prihvate i privedu u djelo u svom životu. Bog ih je počastio pred svima narodima. Iz njih je podigao i njima najprije poslao milost spasenja. Njih je htio učiniti junačkim nosiocima Evanđelja drugim narodima. On je htio učiniti glavni grad njihove zemlje svjetskim gradom, koji će stajati kao luč i svijetlo na visokoj gori i svijetliti svima, cijelome svijetu. A k tomu bi im zemaljska sreća bila kao pridodatak, pridodan mesijanskoj sreći.

Ali prije svega toga morao je taj narod da se preporodi. Da se riješi svoga grešnoga stanja. Onako, kako se je prorok Izaija očistio gorućim ugljenom vatrenoga oltara, Židovski je narod trebao da ponese željeznu muževnu krunu prije, nego li će pružiti ruku za zlatnom kraljevskom krunom. Toj pak ozbiljnosti nije bio dorasao djetinjski i neozbiljni osjećaj toga naroda.

Spasitelj je jednom rekao: »A s kim da usporedim ovaj naraštaj? On je kao djeca, što sjede na trgu i dovikuju drugovima govoreći: Svirali smo vam, i niste igrali; jadikovali smo, i niste naricali. Jer dođe Ivan, koji niti je jeo niti pio, i kažu: Ima đavla. Dođe Sin čovječji, koji jede i pije, i kažu: Gle, čovjeka izjelice i pijanice, prijatelja carinicima i grešnicima« (Mat. 11, 16-19). Tako opravdaše djeca mudrost njihovu.

Bili su prava djeca, razmažena i nastrana! Bili su neuračunljivi i neubrojivi u svojoj prevrtljivosti. Onakvi, kakvi su bili i u vrijeme Mojsijevo. Ako im ne bi nešto bilo po želji i ukusu, prkosili bi i otkazali poslušnost i naklonost. Kao djeca izbacili bi svakoga ispred vratiju, koji bi im se usudio smetati igru, pa bio to i kralj ili anđeo, koji bi sišao s neba. Brzo bi se za nešto oduševili, a onda brzo i ohladili i napustili svoje oduševljenje. Časovito bi se raspoložili i odlučili, ali nisu imali ozbiljne volje da to i izvedu i slijede. Bili su kao oblaci, što se ganjaju na olujnom jesenskom nebu i brzo nestaju.

Djeca se vesele nad pozlaćenim svojim igračkama. Tako su i Židovi željeli, da im Mesija dođe u najvećem sjaju i moći. A daleko im je bila i slutnja, da bi Božje kraljevstvo moglo biti kraljevstvo poniznosti i poniženja. Kad je Krist došao, rekao im je za Sebe: »On bijaše svjetiljka, koja je gorjela i svijetlila, no vi se htjedoste samo za čas radovati u svijetlu Njegovu«. (Iv. 5, 35). I pođoše za svojom hirovitom voljicom. I ne htjedoše da je napuste, da se preobrate. I zato im klica vjere, koju primiše od Krista, ne donese zrela ploda. Bila je kao sniježni cvijet, koji ne donosi roda. Bili su doista velika djeca.

Koja li razlika između odlučne muževne volje Sv. Triju Kralja i djetinjske neozbiljnosti židovskog naroda. Zato je milost spasenja prošla pokraj njega, kao sjeme pogaženo na putu, koje nije donijelo roda, jer tvrda i opora cesta ne prihvaća klice, koja bi donijela rod.

Daj nam snage, Gospode

Gospode,
Koji si narod svoj vodio
Kroz pustinju
U znaku stupa ognjenoga,
Povedi i narod moj izmoreni
U znaku križa
Kroz suhoće i besplodnost
Puteva naših,
Da ne izgubimo pravac!
Razbij pećine, da proteče voda.
Žedamo!
I gladujemo,

A Kanan je naš još daleko;
Nahrani nas!
Oplodi htijenja naša,
I iz bolova naših izažmi ulje
Za pomazanje čovjeka novog
Ali još više od svega toga,
Više i od kruha,
Daj nam mnogo goleme snage
U borbi duha,
Gospode!

J. T.

Molitva Bl. Dj. Mariji

Marijo, Majko Kristova, Ti si u hramu prikazala Dijete Isusa svemogućemu Bogu. Prikazala si Sina svojega i uvijek u svome životu Ti si prikazivala Stvoritelju sve svoje radosti i boli, molitve i žrtve, u nazaretskom domu prihvatila si, Marijo, veliki, teški poziv, da budeš Božjom Majkom. Rođenjem Isusovim započeo je za Te Njegov put, koji je otkupio ljudski rod. Svaki korak Isusov ovim putem žrtve, Ti si, Marijo, čuvala u svome Srcu. Svaka poruga, svaki napad razbješnjelih na Njega, ranjavao je Tvoje Srce. Čavli u Njegovu tijelu na Golgoti, Tebe su probadali. Trnje oko Njegove glave bodljikama je ulazilo u Tebe, Marijo! Njegov strašni križ Tebe je pritisnuo i Tvoja je duša osjetila sav užas raspeća.

U hramu, četrdeset dana poslije Isusova rađenja, Ti nisi, Majko, izvršila samo običaj svojega naroda. Prikazala si samo Dijete svoje, da ponovo podrediš sve nade svoje odluci Njegova nebeskoga Oca, da ponovo potvrdiš, u domu molitve, kako primaš sve odluke Providnosti. Tamo si čula proročanstvo o Njegovu poslanju i svome trpljenju, ali već u Nazaretu izrekla si one velike riječi, koje je očekivalo nebo, za kojima su čeznula ljudska pokoljenja:

»EVO SLUŽBENICE GOSPODNJE. NEKA MI BUDE PO VOLJI TVOJOJ!«

Majko Kristova, Ti, koja si nam rodila našega Spasitelja, vodi nas Njemu, pomozi nam, da Ga nađemo i u ovome zemaljskom životu i u času naše smrti.

• • •

PRVA ESKIMČANKA, koja će ući u katolički ženski red, je sestra Pelagija iz Kanade. Ona ima tek 19 godina, a ući će u red tzv. »sivih sestara«, koje djeluju u Montrealu i uopće u Kanadi. Ona će se posvetiti odgoju djece Eskima.

PRVA KATOLIČKA POMORSKA ŠKOLA blagoslovljena je nedavno u Yarmouthu u Engleskoj. Vode je redovnici iz reda braće Kršćanske Škole.

STEPENI STRPLJIVOSTI

Prvi stepen je u tome, da u suprotivštinama ne pokazujemo svoju nestrpljivost izvana, t.j. da se ne tužimo, ne mrmljamo, ne jadikujemo, da po mogućnosti ne pokazujemo znakove uzrujanosti ni u licu ni u vladanju. To je potrebno iz dva razloga. Prvo, jer nam se srce prije smiruje, ako ne damo maha nestrpljivom uzbuđenju. Slično je to kao s vatrom, koja u posudi brzo utrne, ako začepimo sve otvore. Drugo, jer na ljude u našoj okolini ništa tako povoljno ne djeluje, kao ravnodušnost u bolima i patnjama. Kasijan pripovijeda, kako je u egipatskim samostanima došlo do udivljenja, kad se pročulo, kako je opat Pavao kod neke javne gozbe mladog jednog redovnika grubo udario radi male neke neopreznosti, da gostima pokaže njegovu strpljivost. On je podnio ovo poniženje bez i jedne riječi i bez najmanjeg znaka žalosti savršenim samosvladavanjem.

Drugi stepen. Nakon što smo vanjska sjetila zadržali, da ne pokazuju nikakva znaka nestrpljivosti, treba da i svoju unutrašnjost stavimo u dobro raspoloženje. Treba da žalost odstranimo, bol stišamo, nemir utolimo, dok nam u srce ne uđe tihi mir. U tu svrhu sjetimo se strpljivih ljudi i primjera Svetaca, te pomoću toga probudimo unutarnje čine strpljivosti, i tada će se uzbuđenje malo pomalo sleći. U bolesničku sobu sv. Lidvine stupi jedamput neka srdita žena, koja ju je počela grditi i psovati na sve načine. Kad Svetica nije pokazala ni najmanje uzrujanje, usudila se žena da je u najvećem bjesnilu popljuje. Ali ni to nije bilo u stanju, da uzbudi i smete bolesnicu, pa su joj se svi prisutni divili.

Treći stepen strpljivosti sastoji u tome, da bol, koja nas je snašla, podnesemo s radošću u srcu i veselim licem. Ovakovo zadovoljstvo i radost u svim suprotivštinama čini vrhunac ove kreposti strpljivosti. Nalazimo ga kod sv. Pavla, koji kaže: Prepun sam radosti kraj svih naših nevolja, i opet: »Ugodne su mi moje slabosti, nevolje, progonstva, tjeskobe poradi Krista, jer kad sam slab, onda sam jak.« Do te visine su se digli i drugi Apostoli. Čitamo o njima: Odlazili su veseli ispred velikog vijeća, jer su bili dostojni da za ime Isusovo trpe sramotu.

Ovaj treći stepen je za našu slabu narav, koja pred ničim više ne preda nego pred bolima, neobično tvrd i težak. Pa ipak ga možemo postići, ako se revno vježbamo u oba prva stepena strpljivosti, a onda si dozovemo u pamet razloge, koji nam prikazuju patnje kao nešto dobro i poželjno, što one uistinu i jesu. Naročito, ako steknemo duboko uvjerenje, da nema jasnijeg znaka, da smo Bogu u volji nego li kad nas pohađaju razne nevolje. O sv. se Dominiku pripovijeda, da je posjetio jednu službenicu Božju, koja je bolovala dugo vremena, ležala na postelji i imala otvorene rane, u kojima je bilo crvi. Sv. Dominik uzme jednoga u svoje ruke, a on se pretvori u biser. Ako je ovo možda samo lijepa priča, sigurno je, da u očima svetih duša boli nisu drugo nego skupocjeni dragulji.

Da bismo mogli imati strpljivosti, treba da u vrijeme nevolje i kušnje često primamo svete Sakramente, jer se ničim ne može dobiti veća jakost proti patnjama, nego baš time. I prvi kršćani su se jačali ovim svetim Kruhom, kad su se pripravljali za mučeništvo. Slijedimo ih i mi.

Novi putevi

Danas je to već davno. Bilo je tako još prije prvog i drugog svjetskog rata. Tražila se sreća i blagostanje naroda na posve krivim putovima. Smjernice, kojima su se ljudi vodili da do tega dođu, bile su druge nego li su danas. I onda se radilo. Ali svrha toga rada bila je označena sasvim drugim ciljevima. Htjelo se, da se što više zaradi i skupi. Tražila se sreća u mamonizmu. To znači: treba da što više zaradiš i saberеš, pa si onda možeš i više priuštiti. Oni, koji su zamarali radom ljudska tjelesa, pobrinuli se, da im pronađu i sredstva za odmor. Ali — ta su nažalost tako često i prečesto bila u tom, da su stajala gotovo toliko, koliko se i zaradilo. Što bi u istom tjednu uništo, to se u istom i potrešilo u uživanjima i zadovoljenjima, koja su iscrpljivala i tjelesne i duševne sile. Ali te naslade nisu bile dovoljne ni da osuše znoj sa čela poslenika, a kamo li da bi se mogle nazvati odmorom te napretkom i prosvjetljivanjem puka. Posljedice takove kulture bio je jedan i drugi svjetski rat, koji su promicali samo materijalističke probitke industrijskih poduzeća.

Sve je to tako bilo zato, jer se svijet nije upućivao na neiscrpljive vječne izvore sreće, koja je u kršćanskom obrazovanju duše. Samo to i takovo obrazovanje moglo je dati radost i mir u najvećoj mjeri onima, koji trud i teret svoga životnog pozvanja nose strpljivo na svojim leđima. Zato je šteta, što se već mladim ljudima nije u srce i dušu usadivalo, da u takovom raspoloženju u sebi traže i nalaze sreću, za kojom toliko čeznu. U takovom usrećivanju nema sebičnosti, niti se čezne za nagomilavanjem materijalnog imetka ni bogatstva.

To bi bila prava obnova, o kojoj se govorilo sasvim krivo, kao da rat ide za obnovom čovječanstva. I kad su se ispostavili gubici i žrtve u gorostasnom omjeru, počelo se drukčije misliti, nego se to očekivalo. Tisuće i tisuće umirućih ratnika svìju naroda proklinjali su takovu kulturu svojim posljednjim mrtvačkim dahom. A milijuni ljudi iza fronta našli se u najvećoj nestašici i bijedi i zato su pozivali na sud savjesti vođe naroda. I da nije kršćanstvo pokazalo svoju ublažujuću, pomoćnu i toplu ljubav tomu zavedenomu čovječanstvu, koje je tražilo put k svojoj kući svome smirenju, ne bi se moglo snaći u tome, kako da pronađe pravi put u budućnost.

Danas vidimo, da je sve izgubilo cijenu, što se u prošlim stoljećima i desetljećima smatralo dragocjenim i poželjnim u materijalnom pogledu. I moramo poći novim putevima, ako želimo biti sretnima i ako ne ćemo zdvajati, nego gledati puni pouzdanja u novi život. Vremena su se promijenila, a s njima i stari način života i shvaćanja. Treba poći novim putevima i stazama ne misleći na staro i prošlo, koje se više ne će vratiti.

Sreća ljudske djece nije više vezana na imutak ni posjedovanje, nego je kao jedan staklenik, kojega treba da svako u vrtu svoga srca podigne i uzdržava. Prvo je i najvažnije, a to je što treba znati, da je naša vlastita nutrinja najdragocjenije i najplodnije zemljište. Najsiromašniji ljudi imadu često najbogatiju i najblagoslovenìju dušu. Takovi ljudi imadu blago na svojoj njivi sakriveno, a teže je i vrednije nego li najveće vreće novaca. Oni često naime stanuju u mračnim podrumskim stanovima i negostoljubivim podkrovljima, ali su sretni kao milijuneri, jer posjeduju najvišu kulturu, koju čovjek može na zemlji postići, a to je: veselo zadovoljstvo u svemu i sa svime, što ih snađe.

Zato treba da bude zadaća svìju prijatelja naroda, a naposе službenika crkve i države, mislilaca, pjesnika i umjetnika, da narod riječima, djelima, slikama i kipovima uče, da se može osnovati i podržavati s najčednijim sredstvima sretan dom i veseo život u njemu.

Tko hoće da odmah danas kod sebe počne o tomu nastojati, tomu treba ukratko reći ovo: »Živi od jutra do večera kao da si sam i to posve sam na svijetu i nemaš oko sebe nikoga osim svoga Gospodina Boga. Budi stoga uvjeren, da ti nitko ne može pomoći, ali nitko ni škoditi. Da si sve moraš sam stvoriti i veselo snositi, bila to sreća ili trpljenje. Odbaci od sebe zlo i sve neplemenito i nastoj, da unaprijediš u sebi svaki dobri poriv. Idi i druži se s ljudima i budi među ljudima i pozdravljaj ih prijateljski i čini im svako dobro što god možeš po svojim silama. Ali ne očekuj od njih ni hvale ni zahvale. Ne utvaraj si, kao da se oko tebe i poradi tebe sve okreće i radi kao da su nebo i zemlja samo za tebe, na tvoju korist, za tvoje veselje i uzveličenje. Ne stupaj sebično pred Boga kao da samo za sebe mološ i kao da sebe moliš. Daj da se u tebi vrši volja Božja i cijeni to. Treba da budeš bezazlen kao cvijet u polju, koji nesebično cvate i ocvate da tako hvali Boga. Ne gubi se u ludostima i tričarijama svijeta ali niti u neradu niti u besposlici. Jedan sat u danu, kraj svoga posla i zanimanja, moraš posvetiti svojoj duši, inače nis vrijedan da se zoveš čovjekom.

Ali najveće je, što treba da ti dobro znaš, poznaš i vršiš, a to je ljubav. U svemu dakle neka te vodi ljubav prema Bogu i bližnjemu i naći ćeš svoj mir i sreću u svemu što te zadesi. To su stara načela, a uvijek novi putovi k sreći.

Isus pred Pilatom i Herodom

Veliko je vijeće židovsko dvaput osudilo Isusa na smrt: u noći od Velikoga Četvrtka na Petak i na Veliki Petak ujutro. Ali osuda nije bila pravomoćna, dok je nije potvrdio rimski upravitelj. Na njemu je bilo da izreče konačnu smrtnu osudu nad Isusom i da je izvrši.

Radi toga su Židovi već rano ujutro na Veliki Petak poveli povezanoga Isusa na sud pred rimskoga upravitelja Poncija Pilata. Saslušavši optužbu, reče Pilat tužiteljima: »Ja ne nalazim na njemu nikakve krivice«. Međutim je Pilat doznao, da je Isus Galilejac, a u Galileji je imao vlast Herod. Da se izbavi iz neugodnog položaja, da ne mora osuditi Isusa, Pilat pošalje Isusa na sud Herodu, s kojim je inače bio u zavadi. Pilat je mislio da će počastiti Heroda što mu prepušta parnicu, a stvarno ga je time i počastio, a sebe će izvući iz neprilike, da ne mora izreći smrtnu osudu nad nevinim optuženikom. Židovi traže Isusovu smrt, a Pilat je protiv smrti, jer Isus nije ništa kriv.

Herod se silno obradovao, kad je vidio Isusa. Čuo je za Isusa, da je veliki čudotvorac, pak se nadao, da će Isus i pred njim učiniti koje čudo. Tako bi Isus postao predmet dvorske zabave, na kojoj bi uživao Herod sa svojom dvorskom svitom. Herod je pitao Isusa za mnoge stvari. Ali mu Isus ništa ne odgovori. Svetinje Božje treba visoko cijeniti i poštivati i njima se brižno služiti za spas duše. Jer je Herod htio zbijati neumjesne šale sa svetinjama Božjim, Isus ne samo da nije pred njim htio učiniti ni jedno čudo, nego mu nije uopće na pitanja odgovarao. Videći Herod da je osramoćen, htjede se Isusu narugati, pa ga obuče u bijelu haljinu kao luđaka i tako obučena pošalje natrag na sud Pilatu.

Pilat, sazvavši glavare svećeničke i vijećnike i narod, reče im: »Dovedoste mi ovoga čovjeka kao da buni narod, i ja sam ga eto pred vama ispitao i nisam našao na ovom čovjeku ni jedne krivice, zbog koje ga vi tužite. A ni Herod, jer ga je natrag poslao k nama. Prema tomu nije ništa učinio, što bi zaslužilo smrt. Kaznit ću ga dakle i pustiti« (Lk. 23, 13-16). Da oslobodi Isusa, dođe Pilat na novu misao. O vazmu bi Židovima puštao na slobodu jednoga zločinca, koga je puk izabrao. To je bio starodrevni običaj, koji je sjećao Židove, kako su oni na taj dan bili oslobođeni babilonskog sužanjstva i kako će ih opet Mesija osloboditi rimskoga sužanjstva.

U tamnici se nalazio zloglasni razbojnik Baraba, koji je radi svojih zločina bio strah i trepet u cijeloj zemlji. Zato upita Pilat narod: »Koga hoćete da vam pustim: Barabu ili Isusa prozvanog Krista?! Pilat se nadao, da će narod izabrati Isusa, pa će tako konačno Isus biti ipak oslobođen. Međutim se prevario. Svjetina, nahuškana od navodnih vođa, vikala je kao mahnita, neka pusti Barabu. »Što ću učiniti s Isusom, koji se zove Krist? Svjetina odgovori vičući: »Raspni ga«.

Kad vidje Pilat, da ništa ne pomaže, nego da je još veća buka, uze vodu te opere ruke pred narodom govoreći: »Ja nisam kriv u krvi ovoga pravednika; vi ćete odgovarati. I odgovori sav narod: Krv njegova na nas i na djecu našu. Tada im pusti Barabu, a Isusa dade bičevati i predade da se raspne«. (Mt. 27, 24-29).

Pilat je osudio Isusa na smrt protiv svoga uvjerenja. Osudio je Isusa, makar je bio u duši duboko uvjeren, da je Isus nevin. Osudio je Isusa iz straha, da se ne zamjeri Židovima, koji bi ga mogli tužiti caru u Rim, pa bi izgubio svoj visoki položaj. Pilat je bio slabić, slab značaj. Zlo je to. Tako ne smije biti. Takvim postupkom uzvišena krepost pravednosti gubi svoj ugled.

Hrvatski je narod svoje visoko poimanje pravednosti divno izrazio, kad je rekao: »Ni po babu ni po stričevima, već po pravdi Boga velikoga«. To neka bude naše životno načelo.

ENCIKLIKAMA »Rerum novarum« i Quadragesimo anno« posvećena je nedavno u jednom malom holandskom mjestu jedna kapela. Kapela se nalazi u jednom sanatoriju za radnike.

Božja providnost

Pred župnika dođe neka žena i [...] čući tuži mu se, da se strahovito [...] smrti. Jedini uzrok njenu strahu [...] to, što veoma žarko ljubi svoju se[...] a ona opet nju tako, da jedna bez [...] ge ne mogu živjeti. Kad bi ona um[...] time bi i svojoj sestri prouzročila [...] radi bolnoga rastanka. Kako je ona [...] rija, sigurno će prva i umrijeti, [...] bi satrlo srce njezinoj sestri. Ta m[...] neprestano je muči. Župnik joj ukr[...] samo ovako odgovori: »Bog će već [...] ći izlaz iz te neprilike. On će u s[...] vrijeme sve najbolje udesiti.«

Za kratko vrijeme oboli ta žena, [...] se toliko tužila pred župnikom. T[...] la je od raka na prsima. Iz rane [...] se tako užasan vonj, da se već n[...] nije usudio unići u stan tih dviju [...] stara. Mlađa je sestra vjerno dv[...] svoju bolesnu sestru. U to je doba [...] nik pohodio obje sestre i zapitao b[...] snu, da li se još uvijek boji smrti? [...] lesnica odgovori: »N[...] najmanje, [...] radije bih voljela da umrem danas [...] go sutra.« Zatim se župnik okrene [...] đoj s pitanjem: »Da li biste voljeli, [...] vam umre sestra?« »O«, odgovori [...] »vrlo bih se veselila, da već dođe [...] nju osloboditeljica smrt.«

Evo, kako je Bog odredio, da [...] sestre sada žele rastanak, a prije [...] mislile, da se ne bi mogle jedna [...] druge rastati. (Stolz — Varga.)

PALESTINSKI KATOLIK — PA[...] Nedavno smo javili, kako je je je[...] egipatski paša ušao u egipatski par[...]menat. Sada pak novine javljaju da [...] jordanski kralj Abdulah podijelio [...]slov paše jednom palestinskom kat[...]ku po imenu Tewfic Cattanu. Ovaj [...]slov praktički odgovara naslovu po[...]snog vladara i do sada ga posjeduju [...] Jordaniji tri katolika.

TRI CRKVE oštećene su nedavno [...] Sjedinjenim Državama od velikog u[...]gana (oluje), koji je pogodio njenu [...]padnu obalu. Katedrala u Newarku [...] stradala najviše, tako da je trebalo [...] mjesec dana, da se ona popravi za s[...]ženje crkvenih obreda.

PODLISTAK

Svećenički Božić u Dalmatinskim brdinama

> »Prijeći ocean, spasiti jednu dušu — i zatim umrijeti!«
> Bl. O. Chanel

Najteži i najdraži Božiću u mojih 33 godina života!

Božiću u najsiromašnijoj seoskoj crkvici, prepunoj priprostog naroda, željnog i žednog Boga; naroda, koji prvi put u svojoj sredini vidi svećenika nakon dugih devet godina!

Božiću neizrecive ljubavi prema Bogu i prema njegovu svećeniku!

Božiću velikog siromaštva, velike iskrenosti i velike topline! Božiću prebogati nebeskim darovima!

Božiću svetih Misa, svetih Pričesti, blagoslova i odrješenja u nepristupačnim, brdima — nakon devet godina!

Božiću skromne proslave prve svete Pričesti mladića i djevojaka od 15-20-23 godine!

Božiću neopisivog veselja staraca, koji su se, po svjedočanstvu staroga Laze, ponovo rodili, kada su u svome selu vidjeli svećenika! Božiću neizrecive radosti i iznenađenja malene i velike djece od 5-15 godina, koji su prvi put u životu vidjeli čovjeka, neobično odjevena, o kojem su im majke pričale, da on ima vlast od Boga svako jutro dozvati na oltar malenoga Isusa!

Božiću gromkog seoskog pjevanja, od kojega su odlijegala kršna brda, maleni doci i poplavljeno polje, — pjevanja tako jednostavna, a tako topla i iskrena!

Božiću duboke tuge i vrelih suza, što su se stapale s melodijom odrješenja u potresnu bolnu pjesmu blagoj uspomeni svih poginulih u ratu i svih umrlih iz ovoga popaljenoga sela kroz tužnih devet godina bez Mise, bez Sakramenata, bez svećenika!

Božiću sveopćeg plača u crkvici sv. Jurja za nezaboravnim starim župnikom fra Antom, koji je čitav svoj život žrtvovao za ovaj svoj zabitni gorski zavičaj i svoje siromašne mještane, među koje ipak nije imao sreću ostaviti svoje staračke umorne kosti, nego daleko od dalmatinskih kršnih brda i svoga rodnoga sela, daleko na zagrebačkom Mirogoju (1942. g.). Božiću iskrenog plača za onim, koji presušivši polje i danas mrtav hrani svoje selo, kako reče bistri mu mještanin Mijo...

Božiću provedeni ili kod oltara Sveca-viteza ili kod ognjišta čestitoga domaćina, dugogodišnjega crkovinara kuma Ante i uz njegovu čednu sinìju (mali stol), na kojoj nije ponestalo dara siromašnog puka za okrepu poslenika Gospodnjemu...

Božiću provedeni uz toplinu Badnja[...]ka, uz melankoličnu pjesmu narodn[...] guslara i dragi razgovor sa starcima [...]

..., Božiću u oživjeloj pustoši, u pr[...] pjevalom kamenu, u kršnim dalmati[n]skim brdima — nikada te zaborav[iti] ne ću!

Ne ću zaboraviti Tebe, Božiću sv[e]to Jubilarne godine, koji si bio naroči[to] svet za ovo maleno zabitno selo, jer [si] mu donio najsvetiju žrtvu i s njo[m] Euharistijskog Isusa prvi put nak[on] devet godina; jer si mu donio pomiren[je] s Bogom u toliko očekivanim svet[im] Sakramentima!...

Ne ću nikada zaboraviti Tebe, Bo[ži]ću 1950. godine, ni one crkvice, s k[ojom] su me zvona na dolasku tako toplo p[o]zdravila... ni onoga sela u kojem [su] me svi seljani pred crkvicom na [...] noj zimskoj kiši veselo dočekali; i [...] sam svakome od njih dao ruku na p[o]zdrav, svaki je od njih i mladi i star[i] s pobožnim poštovanjem poljubio [...] svećenu ruku Božjeg svećenika.

... I ne će mi nikada biti žao, [što] sam pet debelih sati po kiši i snijegu [...] štapom u ruci i s torbom na leđima [u] pratnji dvojice vjernih drugova po [...]sokim brdima stupao — dok sam do[...]lja stigao!

I nikada mi ne će biti žao, što sa[m] se desetak puta po vlažnom kam[enu] okliznuo i pao, — jer sam na rastank[u] poslije sedmice dana misionarskog [ži]vota u ovome dragome selu, od pri[...]stih brdskih kršćana, koji su tada [...] toliko žalosni kao što su bili u počet[ku] veseli, čuo ove riječi: »Oče, mi Vas [...] kada od nas ne bismo pustili. I naša [...] želja, da nam opet uskoro dođete. [A] ako Vi ne budete mogli dolaziti k [na]ma, mi ćemo onda k Vama, kao ja[...] za materom, u manastir!«...

NEDJELJA PEDESETNICA

4. II. 1951.

Današnje sv. Evanđelje (Luka 18, 31-43) izvješćuje, kako Isus idući u Jerusalem proriče Apostolima svoju skoru muku i smrt, i kako je kod Jerihona ozdravio jednog slijepca.

1.) Pokladno je doba, kad se puno griješi. Zato nam Crkva dozivlje u pamet muku Isusovu, da nas potakne na molitvu i zadovoljštinu za grijehe, koje se o pokladama čine. Sveci su tugovali u ove dane, a tuguju i mnogi dobri kršćani, te se sabiru oko oltara i klanjaju se Isusu u presv. oltarskom Sakramentu. Sv. Franjo Saleški nazvao je poklade danima svojih boli i svoje žalosti. U te dane obavljao je duhovne vježbe. Sv. Katarina Sienska podvostručila je u te dane svoje molitve i pokornička djela.

2.) Slijepac je vikao iza glasa: Isuse, sine Davidov, pomiluj me! Nije se dao ušutkati od prolaznika. I mi treba da tako činimo na putu kreposti. Ne smijemo odmah popustiti, ako ne ide. Jednim udarcem ne pada stablo. Neka ljudi kažu, što ih je volja, i neka nam bacaju klipove pod noge, koliko ih je volja, mi naprotiv idimo još odlučnije naprijed! Ako ne možemo zapriječiti, što se čini u pokladno doba, možemo nešto drugo: ići za Isusom. On je put, istina i život, t. j. On je pravi put života. Tko za njim ide, ne će zalutati, a tko slijedi svijet, ide po tami. Kako li mnogi u ovo pokladno doba prave iz dana noć, a iz noći dan, i tako idu dvostruko u tminu. Slijepci su i vole slijepce.

3.) Na glasni zov slijepčev, na njegovo tužno zapomaganje stane Isus, dade ga dozvati i upita ga prijazno: Što hoćeš, da ti učinim? Slijepac odgovori: Gospodine, daj da progledam! Ovu lijepu i umjesnu molbu treba da i mi svakog časa upućujemo Gospodinu: Otvori oči duše moje! Daj mi mudrost! Gospodine, daj da stvari ispravno gledam i upoznam njihovu pravu vrijednost. Daj da upoznam velike pogibli za grijeh i da zato provodim svoje dane u budnosti i oprezu. Daj da upoznam koje je društvo loše, da ga mogu izbjegavati. Daj da upoznam ispraznost svijeta i svega, što je u njemu, naročito bogatstva, časti i tjelesnih ugodnosti. Daj da ne ljubim ono, što je prolazno, nego da upravljam svoj pogled gore, gdje vlada vječna i neprolazna radost. Neka Gospodin Isus, koji je molbu slijepčevu smjesta ispunio, ispuni i moju molbu, da Ga mogu ravno slijediti.

SV. APOLONIJA

Za vrijeme rimskoga cara Filipa Arapina (244.-249.) pobunio je neki vrač pogane u Aleksandriji protiv kršćana. Imovina je kršćana bila opljačkana, a mnogi kršćani poubijani. Svjetina je tražila od starca Metrana da pogrdi Krista. Kad je to starac odbio, tukli su ga batinama, oštrim trstikama izboli mu oči i lice i konačno ga kamenovali. Od kršćanke Kvinte su zahtijevali, da žrtvuje poganskim bogovima. Ona to nije htjela. I nju su svakojako mučili i kamenovali. U tom je progonu stradao i sv. mučenik Serapion.

Pogani su uhvatili kreposnu stariju djevojku Apoloniju, razbili joj zubne desni i izbili sve zube. Izvan grada su zapalili lomaču i prijetili joj, da će je živu spaliti, ako ne pogrdi Krista. Ona je malo kao razmišljala, a zatim naglo skočila u oganj i izgorjela. To je bilo 9. veljače 249.

Sv. Augustin piše, da je sveta Mučenica pošla u smrt vođena unutrašnjim porivom Duha Svetoga. Ovo je čin, kojemu se valja više diviti, nego ga nasljedovati.

Sv. Apolonija je velika pomoćnica protiv zubobolje i boli u glavi, i zato je kršćanski puk mnogo zaziva. O tom se osvjedočio i sam sv. Franjo Saleški. Od silne zubobolje nateklo mu lice. Sv. Ivana Šantal poslala mu je platno, koje se dotaklo svetih moći sv. Apolonije. On se pomolio i stavio platno na lice. Bol mu je odmah prestala, a otekline nestalo. Osjetio je veliku radost, što je Bog proslavio svoju zaručnicu, djevicu i mučenicu Apoloniju, a njemu dao tako osjetljivi dokaz za općinstvo Svetih.

Koncem 19. stoljeća neki je svećenik mnogo trpio od zubobolje. Kad je u životopisu sv. Franje saleškoga pročitao, kako je on čudesno ozdravio na zagovor sv. Apolonije, odmah je i on osjetio prema njoj veliko pouzdanje i obećao joj, da će napisati njezin životopis, ako ga ona oslobodi strašne boli u zubima. Bol je odmah prestala, i ovaj je svećenik napisao životopis sv. Apolonije g. 1897.

Mučeništvo sv. Apolonije prvi je opisao njezin biskup sv. Dionizije u svom pismu antiohijskom biskupu Fabijanu. Ovo je pismo sačuvano u crkvenoj povijesti cezarejskoga biskupa Eusebija »oca crkvene povijesti«.

Grad Rim je uvijek gojio veliku pobožnost prema ovoj Svetici. Tamo ima dvanaest crkava njezine sv. moći, a tamo postoji i bratovština sv. Apolonije, koja svake godine na 9. veljače iza svečane sv. Mise dijeli miraz siromašnim djevojkama. I u Zagrebu ima oltar sv. Apolonije u crkvi sv. Katarine. To je dokaz pouzdanja starih Zagrepčana u zagovor ove Svetice.

Mnogi su iskusili, da sv. Apolonija osobito rado uslišava one, koji vrše pobožnost prema sv. dušama u čistilištu, i koji joj obećavaju, da će u zahvalu dati služiti sv. Misu za oslobođenje sv. duša iz čistilišnih muka.

SVETA GODINA – GODINA VELIKOG OPRAŠTANJA

Katolička Crkva je uvela ustanovu Svetih Godina, da se kroz vjekove slavi jubilej najvećeg događaja u povijesti čovječanstva, porođenja Gospodina našega Isusa Krista. Ustanovom Svetih Godina Crkva hoće na još jedan način podvući nepobitnu istinu, da je Isus Krist, središnja ličnost povijesti čovječanstva, ugaoni kamen zgrade ljudskoga društva. I jer je Isus Krist Sin Božji svojim utjelovljenjem, životom, mukom i smrću pribavio ljudima neiscrpivo blago milosti i oproštenja, Crkva u jubilarnim Svetim Godinama otvara riznicu nebeskih milosti, da bi vjernici mogli crpiti obilje oproštenja iz tog neiscrpivog blaga Kristovih zasluga.

U pogledu sv. Ispovijedi kao preduvjeta za oproštenje tako isto i u pogledu oproštenja podižu se razni prigovori. Tako se n. pr. tvrdi, kako Crkva uči, da svaki onaj, tko tokom jubilarne godine jednostavno posjeti četiri rimske bazilike, odnosno dođe u Rim i pogleda Veronikin rubac s utisnutim licem Božanskog Spasitelja, dobiva oproštenje od svih grijeha u prošlosti, a kroz čitavu godinu može griješiti štogod hoće i koligod hoće i sve mu je unaprijed oprošteno. Osim toga se tvrdi, kako Crkva uči, da je dovoljno platiti izvjesnu svotu novaca i time se opraštaju svi, pa i najsramotniji grijesi. Po nauci Katoličke Crkve oproštenje grijeha može se dobiti samo u sv. Ispovijedi, a u slučaju smrtne opasnosti bez svećenika putem savršenog pokajanja. Kod oproštenja ne radi se o opraštanju grijeha, već o oprostu vremenitih kazni za grijehe.

U sv. Ispovijedi, kada smo je dobro obavili, opraštaju se grijesi i vječna kazna, koju smo grijesima zaslužili. U sv. Ispovijedi vraća nam se posvećujuća milost Božja i mi opet postajemo djeca Božja, ali samo u izuzetnim slučajevima to daje i savršeno pokajanje. Bilo je, i danas ima dosta kršćana, koji u svome životu nisu smrtno sagriješili. Malo ih međutim ima, koji su se uspjeli sačuvati od lakoga grijeha, a još manje ih je, koji su već u zemaljskome životu postigli stanje kršćanskoga savršenstva.

A sjediniti se s Bogom u vječnosti može samo onaj, koji je iz svoje duše uklonio svaku nesavršenost. Svaki onaj, tko takvo stanje nije postigao ne može poslije smrti doći u nebo, već odlazi u čistilište, gdje ostaje dok sav dug ne plati.

Sv. Crkva je djeliteljica nebeskih milosti: »štogod razriješite, bit će razriješeno, štogod svežete, bit će svezano« — Iz beskrajnog blaga zasluga Isusa Krista, Bl.Dj.Marije i sviju Svetih, ona dijeli svojim vjernicima oproštenje vremenitih kazni, vezujući to oproštenje za razna dobra djela, koja imaju služiti našem duhovnom usavršavanju. Oproštenje može biti djelomično ili potpuno. Ali, kako djelomično tako i potpuno oproštenje može dobiti samo onaj, tko se već nalazi u stanju posvetne milosti, koji nema teškog grijeha na duši. Radi toga neophodan uvjet za dobivanje potpunog oproštenja jest valjana sv. Ispovijed i pobožno primanje sv. Pričesti. Djelomično i potpuno oproštenje može se namijeniti za sebe, i za trpeće duše u čistilištu, prema odredbi Crkve.

Onaj, tko bi posjetio rimske bazilike bez sv. Ispovijedi i sv. Pričesti, bez iskrenog i dubokog kajanja za svoje grijehe, bez iskrene odluke, da ne će više griješiti i da će nadoknaditi moralnu i materijalnu štetu, koju je svojim grijesima nanio svome bližnjemu, taj nikako ne može dobiti jubilarno oproštenje. Još manje bi ga mogao dobiti onaj, tko bi imao namjeru i u buduće nastaviti grešnim životom.

Što se ipak tiče oproštenja vremenitih kazni, dobro djelo, koje je vezano uz oproštenje može biti i davanje milostinje za neku dobru stvar, kao n.pr. za gradnju neke crkve, za misije i sl. Crkva, istina, to rijetko čini, ali ne vidimo razloga, zašto davanje milostinje ne bi moglo biti vezano s oproštenjem. Istina, kada je u pitanju novac, mogu se dogoditi i zloupotrebe, ta i Crkva je sastavljena od ljudi. Međutim, protiv zloupotreba Crkva se je uvijek najodlučnije borila i udarala ih je najoštrijim kaznama, ali načelno je ostala i ostaje kod svog stanovišta. Nitko razuman, koji je dobre volje, ne može to Crkvi zamjeriti.

Cjelokupno djelovanje Crkve, pak i dijeljenje oproštenja, usmjereno je duhovnom i moralnom usavršavanju vjernika. Tokom Sv. Godine milijuni vjernika su očistili u sv. Ispovijedi svoje duše te ispunjenjem ostalih propisanih uvjeta postigli jubilarno oproštenje. Još brojniji milijuni će to učiniti tokom ove godine kod svoje kuće. Prema tome sv. Otac je potpunim pravom nazvao jubilarnu Sv. Godinu »godinom velikog oproštenja«.

KORIZMA

Uskrs je najstarija i najveća svetkovina kršćanska, po Uskrsu se izgrađuje crkvena godina i on određuje, kad će se slaviti pomične svetkovine, to je, kako vele crkveni Oci: svetkovina nad svetkovinama. Nije dakle čudo, da Crkva sprema vjernike na taj blagdan dulje nego što ih sprema na proslavu drugih blagdana. Na Božić pripravlja Crkva narod četirima adventskim nedjeljama kao daljom pripravom i Badnjakom kao bližom, a post je propisan samo na Badnjak. Na druge velike svetkovine sprema nas Crkva samo predvečerjima, vigilijama, dok na Uskrs pripravlja narod devet nedjelja, i to šest korizmenih kao bližnjom pripravom i tri nedjelje, koje padaju prije korizme kao daljom pripravom i još ište, da u korizmi postimo u sve dane osim u nedjelju.

Izgleda da su kršćani na zapadu prvih stoljeća postili u srijedu i petak cijelu godinu, i ma da nije bilo u tom obziru nikakvog posebnog propisa, može se ipak reći da je taj običaj bio općenit i da je vrijedio kao zakon. U istočnim crkvenim pokrajinama postilo se je u petak i u subotu kroz cijelu godinu, pa je i taj post vrijedio kao zakon.

U prvo vrijeme nije bilo propisano da se prije Uskrsa posti četrdeset dana, pa se u nekim crkvenim pokrajinama postilo prije Uskrsa samo u petak, drugdje u petak i subotu, ili samo četrdeset sati prije tog blagdana na spomen da je Gospodin ležao u grobu četrdeset ura. Opet se u drugim pokrajinama postilo cijeli Veliki tjedan i to o kruhu i vodi, a posljednja dva dana Velikog tjedna nije se ni jelo ni pilo.

Od četvrtog stoljeća ima dosta dokaza da se prije Uskrsa postilo četrdeset dana, ako i ne u cijeloj Crkvi, a ono u znatnom njezinu dijelu.

U prvo doba smjela su se nesamo u korizmi nego i u druge posne dane jesti jela priređena samo od brašna i pila se je samo voda, a branilo se jesti i voće i nisu se smjela priređivati jela ni na masti ni na maslu, a bio je zabranjen i kvasan kruh. Drugdje se opet postilo tako, da su se smjela jesti sva jela, pa i meso, ali se nije smjelo jesti prije nego je pala noć.

Svrhu korizmenog posta lijepo izriče Papa Leo Veliki. On veli da mi postimo u to vrijeme, kako bismo se čestito spremili na proslavu Uskrsa, nadalje da tim postom očistimo i posvetimo naše duše, da činimo pokoru za grijehe te da se vježbamo u kreposti. Posebice pak preporuča još i ovo: da dijelimo u to doba obilatije milostinju, pa ako smo s kime zavađeni, da se s njime izmirimo.

Nekada je bio običaj, da su kršćanski vladari otpuštali u korizmi kazne krivcima.

A da taj post traje četrdeset dana, razlogom je, što je Gospodin postio četrdeset dana i noći i što u to doba nije ni jeo ni pio.

Nekada se postilo četrdeset dana tako, da se redom četrdeset dana, pa i u nedjelje, držao post, a post je počimao na zapadu u srijedu prije šeste korizmene nedjelje. Na istoku, gdje se nije postilo ni u subote, počimao se je post osam nedjelja prije Uskrsa, pa se ta nedjelja prozvala nedjeljom Mesopusta, a sedma prije Uskrsa, od koje se nije smjelo jesti ni sira ni piti mlijeka, Siropusnom, a onda se je nizalo šest nedjelja Velikog posta, a ona neposredno prije Uskrsa dolazi pod imenom Cvjetnice.

Za čovjeka se veli da posti, ako ne jede mesa toplokrvnih životinja i jede samo jednom i to u podne dosita, a samo nešto založi na večer i u jutro, dok onaj, koji ne mrsi, smije i više puta na dan jesti, samo ne smije da jede mesa toplokrvnih životinja. Nekada se u posne dane branilo i piti opojna pića, ali takva zabrana danas ne postoji.

Između prve nedjelje u korizmenom postu i zadnje iza Bogojavljenja umetnute su tri nedjelje, koje dolaze pod imenom Sedamdesetnica, Šezdesetnica i Pedesetnica te su to neka dalja priprava za korizmu.

Korizmeni post počinje se Čistom Srijedom ili Pepelnicom. Tog dana dolaze vjernici na pepeljenje i tom im se zgodom pospe nešto pepela po glavi u znak, da moraju biti spremni činiti pokoru. Taj se pepeo dobiva od palminih grančica, koje su prošle godine blagoslovene na Cvjetnicu.

Na prvu korizmenu nedjelju (Čista) čita se Evanđelje o četrdesetdnevnom postu Isusovu i o tom, kako Ga je iskušavao đavao, na drugu (Pačista) o preobraženju Gospodinovu na gori, na treću (Bezimena), kako je Isus izgonio đavla, na četvrtu (Sredoposna), kako je nahranio u pustinji 5.000 ljudi, a na petu (Gluha), koja se zove i nedjeljom Muke kako Židovi htjedoše Gospodina kamenovati, na šestu (Cvjetnicu) govori se o svečanom ulazu Isusovu u Jerusolim.

I danas se jošte u nekim provincijama Njemačke, tako u Hanoveru i Westfalenu, na Pepelnicu ili na prvu nedjelju u korizmi, vješa zastor između crkvenog broda i kora, i tu stoji do Velikog Petka. Zastor ima da dozivlje u pamet narodu korizmeni post i dužnost da čini pokoru za grijehe.

Za sve dane u korizmi ima posebna Misa, a ako u te dane padne koji blagdan ili svetkovina kojeg sveca, to se služi Misa o njima, ali se zadnje Evanđelje uvijek uzimlje o korizmenom danu. Kad se služi Misa o korizmenim danima, služi se u ljubičastoj boji i izostavlja se »Slava«.

San i telefanija

Kad bi jedan kukac stajao na guslama, dok umjetnik svira i mogao se izraziti — on bi kazao, da je ta melodija čisti proizvod gusala; on ne bi mogao dokučiti, da su gusle samo sredstvo, kojim se umjetnik služi da izvede melodiju, koju stvara umjetnikov duh, umjetnikova duša. Tako isto može da se pričinja — da mozak proizvodi misli i druge duševne pojave, koje nastaju u ljudskoj duši, bez obzira na tvarna osjetila i tvarni mozak. Mozak je — kao i gusle — samo sredstvo, a duh se samo poslužuje tim sredstvom kod svoga rada. Mozgovni su procesi (zbivanja) tek uslovi, a ne uzroci mišljenja. S.J. Nilkes slično odgovara na tvrdnju, da bez mozga nema mišljenja, pa prema tome da mozak misli: »Bez lima nema limene glazbe. Pokvarenje lima je pokvarenje glazbe. Dakle lim stvara glazbu, pa je glazbenik suvišan. Divnog li lima!«

Pored brojnih dokaza o nezavisnosti i neumrlosti ljudske duše, osvjetljuju to pitanje i prikazanja u snu i u telefanijama (prikazama duha), pak ćemo o tome navesti par istinitih slučajeva.

Bergson, poznati veliki francuski filozof, navodi slijedeći doživljaj u obitelji jedne njegove rodakinje. Poslije smrti njezina muža, ona je dala postaviti na njegov grob spomenik. U snu joj muž kaže, da spomenik nije postavljen na njegov grob, nego pogrešno na jedan susjedni grob. Žena tome snu nije dala važnosti, te nije nikome o tome govorila.

Kad je njezin muž vidio da žena na to ne svraća pažnju, javi se u snu svome najmlađem sinu i reče mu isto što i svojoj ženi. Ali i sin nije u to povjerovao. Sada se otac, kada je vidio, da ni on ne će vjerovati, javi najstarijem sinu u snu i kaže i njemu, kako su mu spomenik podigli na pogrešnom mjestu, moleći ga ako ne vjeruje, neka sazovu komisiju da pregleda grob i uvjeri se o tomu.

No nijedan, kome se otac javljao, nije drugome ništa o ovome snu govorio, niti pitao što za savjet. Tek sada kada se javio najstarijem sinu, ispriča ovaj slučajno svoj san. Na veliko iznenađenje ispričali su i ostali, kako su i oni isto to usnuli i kako je i njima otac to isto rekao.

Sada se dogovore da sazovu komisiju i da zbilja provjere taj san. Kada je komisija izišla na grob i pregledala spomenik, vide da je on zbilja podignut izvan njegova groba, kao što im je duh u snu javio.

Iz ovog duhovnog javljanja i svega što se je obistinilo, veli s pravom Bergson, vidi se, da duh postoji i poslije smrti.

Drugi slučaj. Žena imala svoga muža, koji je plovio preko Atlantika. Ružno je vrijeme; ona je zabrinuta. Željela bi ga vidjeti i saznati o njegovu zdravlju. U taj momenat njezin muž spava u kabini na brodu, a do njega zaposleno stoji budno čeljade. To čeljade vidi, gdje se otvaraju vrata kabine, ulazi neka žena (žena nije bilo na brodu), pristupa krevetu i ljubi onoga, što je spavao u krevetu.

Prema opisu te žene, što je budno čeljade učinilo kapetanu kad se probudio, utvrđuje se, da je ta žena bila prava slika njegove žene. Kasnije se konstatuje, da je bio onaj momenat, kada se je pojavila prikaza u kabini isti, kada je ona žena mislila zabrinuto na svoga muža.

Ovim predstavkama ovako dokazujemo duhovnu supstancijalnost (bit) čovječje duše. To su pojave, koje stoje u uzročnoj vezi s nečim ekstrasubjektivnim (izvan osobe). Te pojave imadu svoj uzrok izvan subjekta, kojemu se pojavljuju; a to je duša nekoga trećega — misao, volja.

Pojave telefanije ne mogu se protumačiti, ako se ne pripusti da je duša supstancija, koja stvara duševne energije. Duša je najveća i najplemenitija energija na svijetu. Na Zemlji i u svemiru ne propada nikoja energija, pa tako ne propada ni duša. Kad nikakve energije ne nestaje, zar će nestati one duševne energije učenjaka, koji je svojim umom stvorio velika djela; umjetnika, čijim se umjetninama divimo; glazbenika, čiji nas zvukovi očaravaju; svake duše koja po svojoj umnoj i moralnoj vrijednosti predstavlja najveću stvorenu vrijednost u svemiru?

Mi živimo danas — sutra počima vječnost. Istina je u ovom životu, da smo stvoreni za vječnost, da nikako više ne možemo umrijeti kada bismo i htjeli. Mi ne možemo sami sebe uništiti, moramo živjeti — živjeti za čitavu vječnost.

Iz katoličkog svijeta

SVETA GODINA. Konstitucijom od 25. prosinca 1950. proglašena je Sveta Godina 1951. za sve krajeve svijeta izvan Rima. Tokom ove godine katolici će kod svojih kuća moći dobiti jubilarno oproštenje uz uvjete, koje propišu mjesni biskupi. U svim krajevima svijeta pripremaju se kršćani, da posebnim pobožnostima proslave ovu jubilarnu godinu. Predviđa se, da će krajem godine biti upriličeno međunarodno hodočašće u neko od glasovitih marijanskih svetišta, kao što je to bilo i na završetku svete jubilarne godine Kristove smrti 1933., kada je takva završna svečanost bila održana u Lurdu, a kojoj svečanosti je prisustvovao sadašnji sv. Otac kao papin legat.

NJEMAČKO KATOLIČKO DRUŠTVO za zaštitu majke i djece proslavilo je u prosincu 50. godišnjicu opstanka. Svečanost je održana u Padernbornu uz prisustvo mjesnog nadbiskupa. Ovo društvo svojim radom obuhvaća čitavu Njemačku i ima 451 mjesnu grupu te zaposluje 66.000 bolničarki. Društvo uzdržava 82 kuće i skloništa sa 7.612 kreveta. Osim toga ovo društvo u 110 mjesnih grupa uzdržava 32.000 djece, za njihov odgoj se, između ostalih, brine i 2.100 odgojiteljica. U ovim dječjim domovima djeca ostaju sve dok ne nauče kakav zanat t. j. do se ne osposobe za samostalan život. Ovo je društvo osnovala 1900. god. Agneza Neuhaus iz Dortmunda.

KATOLIČKI SVEUČILIŠNI KOLEGIJ »LOYOLA« u indijskom gradu Madrasu slavio je krajem prošle godine 50. godišnjicu svoga osnutka. Kolegij vode oo. Isusovci s velikim uspjehom. Proslavi je sudjelovao vicerektor državnog sveučilišta u Madrasu, koji je tom zgodom održao govor, u kojem je naglasio važnost kršćanskih sveučilišnih kolegija za razvitak visoke nastave u južnoj Indiji. »Bez pomoći, koju su nam pružile kršćanske misije«, rekao je Sir Lakshmanaswami Madalbar, »južna Indija na polju visoke nastave ne bi nikada mogla postići one značajne uspjehe, kojima smo svjedoci naročito ovih zadnjih godina.«

Od 58 sveučilišnih kolegija, koji zavise od sveučilišta u Madrasu, njih 15 su katolički, 8 protestanski, 22 hinduski ili muslimanski i 13 državni. Kršćanski sveučilišni kolegij broje 14.500 studenata, hinduski i muslimanski 11.000 i državni 9.500.

KANADSKA KATOLIČKA KONFERENCIJA se zove administrativno vijeće Katoličke Crkve u Kanadi, članovi su svi katolički biskupi u ovoj zemlji. Na zadnjoj sjednici ovoga vijeća, koje ima svoje sjedište u Ottawi, izabran je za predsjednika mgr. Aleksandar Vachon, otavski nadbiskup.

ČČ. SS. DOMINIKANKE otvorile su u Bagdadu, glavnom gradu Iraka, katoličku bolnicu. Ovo je prva katolička bolnica u Iraku.

PREDSJEDNIK REPUBLIKE CHILE predložio je parlamentu novi školski zakon. Po ovom zakonskom nacrtu država bi privatnim školama, među njima i katoličkim, davala pripomoć, koja bi za svakog đaka ovih škola iznosila polovicu svote, koju država troši na jednoga đaka u državnim školama. Ovu bi pripomoć uživale one privatne škole koje će uskladiti svoj nastavni program nastavnom programu u državnim školama.

NOVE BEATIFIKACIJE. Kako se javlja iz Vatikana, tokom ove godine će uslijediti proglašenje nekoliko Slugu Božjih za blaženike. Tako će druge nedjelje Korizme t. j. 18. veljače biti proglašen blaženim sluga Božji Alberto Crescidelli, kineski mučenik.

BLAGDAN SVETE OBITELJI je proglašen danom katoličke obitelji od strane međunarodne katoličke organizacije »Križarske vojne molitve«.

MOLITVE ZA MIR su održane u svim kršćanskim crkvama Sjedinjenih Američkih Država na staru i novu godinu.

CENTRALNI ODBOR švicarske katoličke mladeži održao je ovih dana svoju sjednicu, na kojoj se raspravljalo o radu u idućoj godini. Savez švicarske katoličke mladeži broji 32.000 članova.

KATOLIČKA CRKVA kao općenita majka svih naroda obuhvaća vjernike raznih obreda i raznih liturgijskih jezika. Tako n. pr. katolika istočno-bizantinskog obreda ima 7,275.000, katolika kaldejskog obreda 278.000, katolika armenskog obreda 151.000 i katolika koptskog obreda 94.000. Manifestirajući karakter općenitosti tokom Sv. Godine su održane u raznim rimskim crkvama svečane službe Božje u svim obredima Katoličke Crkve.

KONFERENCIJE ZA NEKATOLIKE U HOLANDIJI. Mnogi profesori teologije u holandskim sjemeništima izrazili su svoju spremnost, da održavaju konferencije i duhovne vježbe za one nekatolike, koji to zažele. Osim toga pokrenuta je akcija, da se za holandske nekatolike — protestante priređe tečajevi za upoznavanje kotoličke liturgije.

SVEČANOST PRESV. SRCU U GRČKOJ. U Ateni održano je koncem prošle godine predavanje o pobožnosti presv. Srcu u Grčkoj. Predavanje je održao isusovac Vuccino, a posjetilo ga je mnogo Grka nekatolika.

* * *

Crkva u nezavisnoj Indiji

Sveta Godina pokazala se kao poseban blagoslov i značaj za crkvu u Indiji. Osobito tri događaja dala su veliki poticaj za razvoj katoličkog žara i pobožnosti:

Prvi sabor u Bengalore, dolazak kipa Majke Božje Fatimske i primanje nove konstitucije.

Sabor je pokazao političkim vođama moć jedinstva katoličke Crkve i njezinu općenitost. Ministar-predsjednik, koji je u čast kardinala-legata priredio svečan doček, bio je vrlo iznenađen sa zaista međunarodne manifestacije, kad su ga predstavili kardinalu Gilroy, apostolskome internunciju i 52 nadbiskupa i mnogim drugim velikim dostojanstvenicima. Govor kardinala duboko se dojmio nekršćanskih vođa i mnogo je pridonio daljnjem gostoprimstvu katoličkih misija u Indiji. — Putovanje kipa Majke Božje Fatimske kroz razne dijeceze Indije naličilo je triumfalnoj procesiji, u kojoj su sudjelovali i Indijci i muslimani. Vlada i policija pripravljali su put javnoj procesiji. Tisuće nekršćana iskazalo je čast Majci Božjoj. Oni su pripremali slavoluke i ukrase na ulicama. Maharadža je pače poslao slona i devu za prijenos kipa u Mysore. — Primanje nove konstitucije dalo je vjerskim manjinama, a prema tome i Katoličkoj Crkvi osjećaj sigurnosti i zaštite. Ona ima zadaću, da osigura indijskom narodu socijalnu, ekonomsku i političku pravdu, slobodu u vjersko uvjerenje i da sačuva dostojanstvo pojedinaca i jedinstvo nacije. Broj katolika porastao je na 4 i pol milijuna s 5500 svećenika, uglavnom urođenika, i 12.000 časnih sestara, od kojih je većina urođenica. — Također i nekršćani šalju svoju djecu u više katoličke škole, uglavnom poradi odgoja i dobrog vladanja. Zaista divan uspjeh!

OPROŠTAJ NADBISKUPA MSGRA M. PUŠIĆA

Na blagdan sv. Stošije držao je sadašnji Apostolski administrator P uzvišeni Gospodin Monsignor Miho P šić svečani pontifikal u prepunoj ka drali u Zadru. Tom je prilikom sta na znanje, da ga je Sv. Otac rije uprave ove nadbiskupije na njego vlastitu molbu. Toplo se zahvalio s ćenicima i redovnicima kao i vjerni ma na iskazanoj mu susretljivosti, radnji i pomoći, i pozvao ih je da bu ustrajni u vjeri. Sazvavši na njih obi Božji blagoslov poticao ih je, da mo mo jedan za drugoga. Svećenstvo vjernici Zadarske Nadbiskupije iz sv ga srca zahvaljuju Preuzvišenom Mo signoru Nadbiskupu na očinskoj skr požrtvovnom radu razvitom u mudr upravi naše Dieceze, i obećaju mu, će ga se uvijek harno sjećati i za moliti.

Novi Apostolski Administrator

Sveta Stolica riješila je iz zdravstv nih razloga Preuzvišenoga Monsigno Mihu Pušića dužnosti apostolskog a ministratora Zadarske Nadbiskupij Istim dekretom imenovan je novim ap stolskim administratorom dosadaš generalni vikar Presvijetli Gospo Monsignor Dn Mate Garković. Pres jetli Garković rođen je u Velom Ra na Dugom otoku 12. IX. 1882. u dob čestitoj i kršćanskoj obitelji. Gimnaz ske i bogoslovne škole svršio je u Za ru, gdje je zaređen za svećenika VII. 1907. Prva mu je služba bila Nadbiskupskom sjemeništu Zmajević Zadru, zatim je bio župnik u Prek Odatle odlazi u Split za profesora p storalke u Bogoslovnom sjemeniš Tu je obavljao razne crkvene službe o likujući se u požrtvovnom radu. Us stavljenje Zadarske nadbiskupije, u nj nim historičkim granicama, zateklo je u svojstvu Rektora Bogoslovije Splitu. Imenovan njezinim generalni vikarom 15. VI. 1948. napušta profes sku katedru, da bi se sasvim pre službi svoje nadbiskupije. Za svoj ne morni rad na novoj dužnosti bio je o likovan od Njegove Svetosti Pape P XII. najprije apoštolskim proton rom, a sada evo i apoštolskim adm stratorom. Naše najsrdačnije čestit msgru don Mati Garkoviću!

KRUNICA SVAKI DAN NA K NADSKOM RADIU. Radio-stanica Montrealu objavila je vijest, da će u sti kao definitivan običaj em tiran svaki dan molitve sv. Krunice. O transmisije imale su provizoran (p vremeni) karakter, koji je trebao za šiti završetkom nedavno započetog p kreta za uvođenje sv. Krunice u k nadske obitelji. Međutim prije sam svršetka ovog pokreta montrealska radiostanica primila pisma od 15.000 svojih slušalaca, u kojima su tražili da se nastavi započeti obi Drugih 5.000 vjernika uputilo je pis s istom željom montrealskom nadbis pu. Montrealska je radiostanica t udovoljila želji svojih slušalaca.

AMERIČKO KATOLIČKO UDR ŽENJE za proučavanje socijologije o žalo je u prisustvu 400 delegata i učenjaka svoj godišnji kongres. Dv su teme bile naročito raspravljene američkih katolika, to su bile: socio gija i obitelj, i župa i industrija.

PRVU KATOLIČKU BOLNICU biskupiji Floridi u Sjedinjenim Držav ma posvetio je koncem prošle god nadbiskup sv. Augustin mgr. Jos Hurley. Neposredno pošto je boln bila posvećena, stigla su prva bolnič kola s prvim bolesnikom.

GRUPU profesora i studenata at skog sveučilišta primio je u poseb audijenciju sv. Otac Pijo XII. dne 1951. i održao joj kratak govor na fr cuskom jeziku. Ova grupa doputov je u Italiju na kulturno putovanje.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963312. — Pojedini broj stoji 2.— Din.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

»Ne živi čovjek samo od kruha nego od svake riječi, koja izlazi iz usta Gospodnjih«

Iz današnjeg Evanđelja

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VI. | ZAGREB, 11. VELJAČE 1951. | BROJ 7

VELIČINA UČITELJEVA

Kad god se u povijesti svijeta pojavio znameniti čovjek, svi su suvremenici za njega znali. O njemu su govorili, pa makar su i neki bili za njega, a drugi proti njemu i njegovoj pojavi i nauci uopće. O njem su zabilježili njegovi prijatelji svoje, a neprijatelji svoje. Ali su ipak rekli i zabilježili svaki svoje. Time su ujedno i zajamčili povijesnu opstojnost toga velikoga čovjeka. Pa je to i razlog, da se i kasnija pokoljenja ne mogu tomu oteti. Nađe se ipak ljudi, koji po svom subjektivnom shvaćanju pokušavaju, da pobijaju dapače i stvarnu pojavu takove povijesne osobe. No ozbiljni i nepristrani to ne čine, nego se opredjeljuju ili za nju ili protiv nje.

Tako je to uvijek bilo. Pa još je i danas lozinka za najveću i najznamenitiju pojavu ljudskoga roda Krista Gospodina: »Ili za Krista ili protiv Krista«. I svaki, koji je za Njega bio ili za Njega znade i poznaje Ga, stoji pred dilemom (raskrsnicom): »Ili Ga mora priznati kao Sina Božjega i Spasitelja ili stupiti na stranu Njegovih protivnika«. Drugog mu izlaska nema. Tek tu i tamo se nađe bezvoljnih ljudi, koji i u tom pitanju ne pokazuju zanimanja kao što i u mnogim drugim pojavama svoga života. Ali ni ti nemaju pravo.

Život naime i čudesno djelovanje Spasiteljevo je ocrtano u povijesnim knjigama četiriju Evanđelja. Osim toga, ako Njegova osoba danas i nije vidljiva, ali je vidljivo Njegovo veliko djelo: Njegova Crkva. Mi doduše ne vidimo danas glave-Krista, ali vidimo Njegovo tijelo, Crkvu i njezine članove-udove mističnog tijela Kristova. Mi se odlučujemo za Krista, u miru čitamo o Njemu u povijesno zajamčenim knjigama-četirim Evanđeljima. A onda gledamo pred sobom kao živi dokaz Njegova naučavanja i rada Njegovu Crkvu. Promatramo njezinu starost. Divimo se njezinu čudesnom širenju i uzdržavanju. Divimo se njezinoj neoborivoj postojanosti u borbi i njezinoj neslomivosti u navalama. Začuđuje nas njezin kulturni rad. Njezino jedinstvo u vjeri, bogoslužju i crkvenoj organizaciji. Ushićuju nas njezina sredstva, kojima spasava svoje članove i posvećuje ih kao svoje udove. I diže ih kao svetačke uzore na svoje oltare.

Svaki obrazovan čovjek mora poznati velike ličnosti i vodeće duhove. I o njima si stvoriti sud. Krist je neoboriva središnja točka svijeta i ljudske povijesti. Stoga ne može i ne smije nitko ravnodušno proći mimo Njega. On je položio temelje zapadnoj kulturi i svijetu dao novi i najsnažniji i neopozivi svjetovni nazor. Njemu se klanja i odano Mu je oko 500 milijuna ljudi. Čovjek je prisiljen, da prema Njemu zauzme svoj stav.

Duboko, iskreno i nepristrano proučavanje i promatranje Isusove osobe i Njegova djela — Kršćanstva mora roditi spoznanjem, da je Krist više nego li veliki prorok, više nego li čisti ljudski ideal (uzor). On nam podaje sigurno osvjedočenje i jasne dokaze, da On mora biti čovjek i Bog. No Njegovi neprijatelji ne će da vide kod Njega ono, što je svrhunaravno i čudesno zato, da Ga onda mogu predstaviti samo kao čovjeka. Ali ipak vele, da je On svakako najljepši cvijet i najobilniji i najkrasniji plod na ljudskom stablu. Oni Ga promatraju kao najvećega vojskovođu, najvećega učitelja, najboljega državnika, ali usto samo kao čovjeka mudra s običnim razumom i običnom nadarenošću, koja ipak nadilazi druge mudre ljude i njihove nauke.

Kod toga njihova mišljenja jedna je katastrofalna nepravilnost. A ta je u tom, što oni ne priznaju da neobično i čudesno djelovanje Njegovo nužno pretpostavlja neobične i čudesne uzroke. Nerazborito je naime ugibati se, poradi straha, čudesima i tako zapasti zbog toga u suprotnosti, protuslovlja i zablude.

Dokle god smo uvjereni, da je Krist Bog, moramo Mu se priključiti i služiti Mu podlaganjem svoga razuma i svoje volje. Takova je odvažna poslušnost u skladu s razumom i dostojna je ljudskoga dostojanstva. To je opravdano zato, jer Bogu služiti znači vladati. Riječi Kristove vrijede i vrijedit će do vijeka, jer će On do vijeka biti: »Put, istina i život i nitko ne dolazi k Ocu, nego samo preko mene« (Iv. 14, 6).

Krist je istina. On nam daje svjetlo, da spoznamo najuzvišeniji predmet našega vjerovanja: Boga. Po Njemu spoznajemo najviši osobni razlog svega postojanja i života, a to je Volja Božja. I ondje, gdje prestaje najviša misao razuma, tu počinje vjera i nosi nas do Božjega Srca.

Pored izobrazbe razuma donosi nam Krist ozdravljenje i srca i volje. On otkida naše srce od nedostojne naklonosti prema onomu, što je neznatno i prolazno. On nas potiče na borbu protiv grijeha. Naše srce čini sličnim svome Srcu krepošću poniznosti i blagosti. On nas diže do blizine Božje samosvladavanjem i ljubavlju prema križu. On čini da svrhunaravni život milosti kod naše zemaljske smrti prelazi u vječni život slave.

Tebi Marijo!

(Prigodom 11. II.)

Zemlja se budi nakon dugih sanja
i zelenim ruhom odijeva gaj,
u bašći miri prvo sitno cvijeće,
krasote svoje već pripravlja maj
Tebi, Marijo!

Lagano stupam po šarenoj stazi.
O kako je krasan taj Božji svijet!
S čitavom prirodom hvalu sad kličem
i poklanjam prvi proljetni cvijet
Tebi, Marijo!

Jesen života kad me jednom stigne,
i prvi snijeg padne u vrtić moj,
jedan će ljiljan vijek u njemu cvasti,
dok ne dadne posljednji miris svoj
Tebi, Marijo!

S. M

GOVORE...

Govore:
»Ptičice, svojom lijepom pjesmom jedna drugoj žele omiliti. Ne slave one Boga, ne«.

Mi znamo: — »Ptičice ljepotom svoga glasa slave Stvoritelja svoga«.

Govore:
»Cvijeće bojama svojim živim leptire i pčelice mame, da ih opraše. — Ne slave one Boga, ne«.

Mi znamo: »Cvijeće divotom svojih boja i oblika slavi Stvoritelja svoga.«

Govore:
»Zvijezde, ta svijetla nebeska, nisu nego tjelesa svemirska, tvari u odsjaju tmine. Ne slave one Boga, ne«.

Mi znamo: »Zvijezde krasotom svojom i putanjem svoga nepromjenljiva reda slave Stvoritelja svoga«.

Jer, istinu reče — tko reče:
»Svako djelo svoga umjetnika hvali«.

»ANNO SANTO« zvao se časopis, koji je izlazio na njemačkom jeziku u Würzburgu, a koji je nastojao upoznati vjernike sa svetištima Rima. Odlučeno je, da će isti časopis nastaviti svoje izlaženje pod naslovom »Erdkreis«, a stavlja si za zadaću, da upozna vjernike s velikim svetištima cijeloga svijeta.

AMERIČKI FRANJEVAC-ARHEOLOG našao je u blizini Lazarevog groba tri stare crkve, kojima je mogao odrediti i starost.

PUT do strpljivosti

Ako želimo da svoje patnje strpljivo podnosimo, treba da se uteknemo molitvi i da bez prestanka molimo Boga za milost strpljivosti, dok se mir ne povrati u našu dušu. Molitva uzima iz srca onu žalost, koju prouzrokuju protivštine, ublažuje bol, smiruje srce. Ako je tko među nama žalostan, neka se moli, upućuje sv. apostol Jakob. Može se dogoditi, da unatoč naše molitve ne prestaju da nas muče patnje, a zato jer njihov prestanak ne bi bio ni na slavu Božju ni na naše spasenje. Ali da Bog ne bi dao strpljivosti, kad Ga za to ispravno molimo, to je nemoguće. Strpljivost je naime milost, koja je bez sumnje po Njegovoj volji i na koju se odnosi Njegovo božansko obećanje.

Po molitvi je dobila starozavjetna Ana, žena Elkane, strpljivost u svojoj velikoj tuzi radi toga, što je bila nerodkinja. Kad je svršila molitvu, iščezla je svaka žalost s njezina lica. Sv. Pismo kaže: Otišla je kući i jela je i nisu joj crte lica bile više iznakažene.

No treba zapamtiti da s molitvom treba da sudjeluje i naše vlastito nastojanje i rad oko strpljivosti. Treba da si dozovemo u pamet sve one razloge, koji nas potiču na strpljivost, i da se trudimo, da nam se radi tih razloga strpljivost uistinu useli u dušu.

Da polučimo strpljivost mnogo pomaže unaprijed predvidjeti zlo, koje bi nas moglo pohoditi, te unaprijed stvoriti odluku, primiti to zlo hrabro. Jer kad nas zlo snađe iznenada, lako nama prevlada potištenost i ruši nas na zemlju. Zato je i Isus pripravljao Apostole na svakakva zla i progonstva, koja će ih snaći iza Njegova odlaska sa svijeta.

Vrlo je dobro zato, da svaki dan kod jutarnje molitve promislimo, kakova nas zla mogu danas da snađu, te da odlučimo, da ćemo sva ta zla hrabro uzeti na se i s pomoću Božjom strpljivo snositi, pa makar se koliko naša narav tomu protivila. Nakon više takovih odluka uspjet će nam, da svaki križ, koji nam Bog pošalje, mirno primimo, strpljivo snosimo i ne klonemo pod njim.

Kad nas nadalje već snađe kakovo zlo, ne treba o njemu mnogo razmišljati, osim koliko je potrebno, jer takovo razmišljanje nesamo da nam daje strpljivosti, nego nam teret čini puno težim. Mozgajući mnogo o svemu zlu mi pretjerujemo, misleći, da nema većeg zla na svijetu od našeg. Tako na primjer osoba, koja promišlja o svim okolnostima u kojoj joj je nanesena uvreda o dostojanstvu svoje vlastite osobe, o niskoći onoga, koji ju je uvrijedio, o veličini nanesene uvrede, o nastaloj šteti i slično, svoju će žalost sigurno još više povećati, a od nje će prijeći na zlovolju, na mržnju i osvetu. Ako pak, na tu uvredu ne misli, iščezava pomalo svaka ogorčenost. Važno je dakle, da boli i protivštine svladavanjem samih sebe po mogućnosti odstranimo iz svoje svijesti, i dalje na njih ne mislimo, osim da ih prinesemo Bogu kao žrtvu. Na taj način moći ćemo svaku nesreću mirnim i radosnim srcem podnijeti.

Vrlo je dobro, da oni koji trpe, primaju često svete Sakramente, naročito sv. Pričest, Kruh jakih. Ničim drugim ne možemo dobiti toliko duševne snage, kao ovim sv. Sakramentom.

Ako nam se napokon tko potuži na boli i patnje, slušajmo mirno i obzirno njegove glasne tužaljke i bolne izljeve, pokažimo suosjećanje s njegovom nevoljom, pa ćemo mu pola tereta skinuti s leđa. Dajmo mu dobar savjet, ako ga znamo, i potaknimo ga na strpljenje. Sve će kao blagi melem utažiti rane njegova srca i olakšati njegove boli.

U BRAZILIJANSKOM PARLAMENTU je na svečan način bio postavljen križ. Križ je blagoslovio i postavio brazilski kardinal-nadbiskup.

U čemu je prava veličina?

Dogodilo nam se više puta u životu, da smo naišli ne samo na nepriznavanje, nego upravo i na osudu naših najplemenitijih i najispravnijih nakana i čina. I to možda sa strane onih, koji bi bili trebali savjesnije promotriti i vagnuti naš trud i naše muke. Imade ih, koji zbog toga klonu. I postaju im mučni i teški pojedini dani i vremenski razmaci njihova života. No to je sasvim pogrešno shvaćanje života, ako mislimo, da nam sve mora polaziti za rukom i da u svemu našem radu moramo susretati priznanje i zahvalnost.

Svaki čovjek mora da imade kušnja i da iskusi besplodnost ili nerazumijevanje u svom radu, jer samo tako dolazi do spoznaje o tomu, koji je njegov pravi odnošaj prema Bogu i drugim ljudima. Kad bi nam naime sve polazilo za rukom, tada bismo bili u pogibelji, da se uzoholimo i da si utuvimo u glavu, da se cijeli svijet mora samo oko nas okretati. Kao da je Bog sve tako uredio, da se moraju ispunjati sve naše željice i nakane. I kao da je samo po sebi razumljivo, da se sve u našem životu mora samo prema nama ravnati.

Neuspjesi u našem radu bude nas kao od sna. I pokazuju nam, da izvan našeg kruga mišljenja i zanimanja postoje još i drugi ljudi. Bog je i njihove životne odnošaje u kretanju svijeta imao na pameti. I oni su Bogu na srcu. Mi tako spoznajemo tajnovite zakone svjetskoga reda, po kojima jedan stvor treba da bude na uslugu drugomu, da za drugoga radi, za drugoga trpi i za nj se mora žrtvovati. I stoga nijedan stvor na zemlji neka nema na pameti samo svoje račune, nego ih neka veže s drugim životnim područjima, gdje se sastaju posljednje niti prividne svjetske zbrke i ondje nalaze svoj sklad.

Povijest nam dapače svjedoči, da se ne samo pojedinci, nego život cijelih naroda razvija, raste i pada prema svjetskom planu, koji je iznad narodnosti. To znači, da najhrabrije i nadčovječne muke i žrtve jednog naroda za svoju vlastitu opstojnost često svršavaju polaganim umiranjem i dapače potpunom propašću. Jesu li zato njihovi napori bili uzaludni? Ne, nisu ako se pogleda izvan uskogrudnih promatranja samo graničnih međa pojedinih naroda. Na njihovo su naime mjesto došli drugi narodi kao njihovi baštinici. Primili su baštinu propalog naroda i na njoj su radili dalje. No ni to nije zadnje i najdublje tumačenje silnih katastrofa s neizrecivim ljudskim patnjama. Najviši i posljednji je razlog Volja Božja, koja obuhvata sva vremena i vječnost. A Nju mi ne možemo shvatiti, ni dokučiti, ni najdubljim razmišljanjem ni najduhovitijim tumačenjem.

Temeljna je dakle pogreška samo čisto ljudskoga načina mišljenja, ako mi uspjeh i smisao jednoga posla sudimo samo po našoj ličnoj koristi. Nema nijednoga stvora u neizmjernom svemiru, koji bi bio samo za sebe i svoje vlastito dobro. Naprotiv je istina, što je neki stvor moćniji i veći, to većma treba da shvati, da je njegova svrha, da se za druge žrtvuje i daje. Tako na pr. i najsnažnije nebesko tijelo našega sunčanoga sustava, koje mi možemo da mjerimo, jest sunce. Ono se troši, da daje svemiru svjetlo i toplinu. A zar bismo mi htjeli o našem malenom tijelu, o našim neznatnim duševnim sposobnostima i s naših 60 do 80 godina života da vodi računa cijeli svijet sa svojim beskonačno velikim kretanjem i da se upravlja prema našim nestalnim željama, požudnim i kratkovidnim nakanama? To je daleko bezumnije i luđe, nego kad bi jedan sitan mravak htio da upravlja i goni cijelo stado slonova. A ipak mi ljudi činimo ponovno i ponovno slične smiješne pokušaje.

Čovjek se mora duboko zamisliti i k tomu još opetovano puta poniziti, da si bude svijestan svoje podređene uloge, koju imade kao pojedinačno neznatno stvorenje u velikom svemiru. I kad mu bude jedanput jasno, da je malen i neznatan, onda će u tišini zaboraviti na to, da se izdiže u svojoj oholosti. Ovaj osjećaj neznatnosti najjasnije čovjek vidi i osjeća, kad se u tihoj i vedroj noći nasamo zagleda u svijetlo zvjezdano nebo. Onda se pita, čemu ovaj sjaj i divota na nebeskom svodu? Zar je to poradi nas kratkovidnih patuljaka? Jest, i poradi nas. Ali bi bili lude, kad bismo si utvarali, da je Stvoritelj to stvorio samo za nas i da samo radi nas sve to pokreće, u ovim beskonačnim prostorima. Nebesa slave i pronose čast Vječnoga Boga. To im je prvi i posljednji i najviši cilj. I zbog toga putuju te divne zvijezde stoljeća i tisućljeća po neizmjernom prostoru neograničenog svemira.

Potrebno je, da se dignu ovakovi naši pogledi u visinu. Naročito je to potrebno u velikim gradovima, koji su zastrti dimom tvornica i mnogobrojnim i raznim potrebama svakidašnjega života, pa ne vide nad sobom nijedne zvijezde, nego ih opaja moderna uobraženost kulture, koja se uzdiže do zamjernih visina u tehnici, umjetnosti i svakom materijalnom stvaranju.

Seljak imade istančaniji i oštriji pogled u unutarnje pojave života. Zato ostaje ponizan i bogobojazan usprkos svih uspjeha i neuspjeha svoga posla. On u svojim proračunanim i tegobnim poslovima ne očekuje plod svoga rada niti od svoje spretnosti niti od marljivosti svojih ruku, nego iz ruke Božje, koja mu daje sunce i kišu, blagoslov i svaki uspjeh. I kad doživi katastrofu na svojim poljima, vrtovima i vinogradima, govori: »Bog dao, Bog uzeo, neka bude blagoslovljeno ime Njegovo!«

Dosta je tako i u drugim životnim katastrofama. Tko hoće da bude nad njima, treba da slijedi savjet staroga i iskusnoga prijatelja Božjega, koji je rekao: »Sinko, priznaj svoju neznatnost i sićušnost, svoju nemoć i neznanje i predaj se uzvišenoj i plemenitoj Volji Božjoj. I ne daj, da te išta u tom smete, da budeš bijednik i siromak oslonjen na tu svetu Volju. I bit ćeš sretan. I u tom ćeš naći svoju pravu veličinu.«

ISUSA BIČUJU

Poncije Pilat, prije nego je izrekao smrtnu osudu nad Isusom, dao Ga je izbičevati. Mislio je, kad Židovi vide Isusa svega izranjena i bičevima isječena, imat će smilovanja, pa će tražiti, neka se pusti na slobodu.

Tadašnji su zakoni dopuštali bičevati samo robove, s kojima se postupalo kao sa životinjama. Bičevalo se i velike zločince, koje je samo bič mogao podsjetiti na poštenje. Bičevali su pak, ili da kazne kakav veliki zločin, ili da prinude tvrdokorna zločinca na priznanje, ili konačno, da pooštre kaznu onomu, koji je bio osuđen na smrt. Tko je jednom bio bičevan, bio je sramotno ožigosan za cijeli život.

Stari se pisci zgražaju nad tom kaznom. Mjesto bičevati kažu oni sjeći, rezati, jer je takav kažnjenik poslije pretrpljene kazne bio kao noževima isječen i izrezan. Jedan, koji je vidio bičevanje na svoje oči, opisuje ga ovako: »S tijela kažnjenika vise komadi mesa, što su ih bičevi izrezali. Na mjestima se vide krvave žile, gole kosti, iza kojih se može zaviriti u utrobu«. Mnogi je kažnjenik pod udarcima izdahnuo. Tu je kaznu imao pretrpjeti ni kriv ni dužan jedinorođeni Sin Božji Isus Krist.

Isus se najprije morao svući do pojasa. Zatim se malo prignuo, da Mu sprijeda svežu ruke za niski stup. To su vojnici učinili zato, da Ga mogu nesmetano tući po leđima. Bičevi su bili sastavljeni od remenja, na koje su bile privezane olovne kuglice, da udarci jače bole. Povrh toga bili su na remenje pričvršćeni maleni komadići kosti, da prodiru u meso kao čavli. Tako se je ispunilo, što je prorok David prorekao o Isusu: »Kao po nakovnju udarahu po mojm leđima, prebrojiše sve kosti moje«. Nakon bičevanja ležao je Isus na zemlji kao zgaženi crv. U tom času nije bilo prijateljske ruke, koja bi Ga podigla ili Mu rane zavila, ni srca, koje bi se usudilo javno Ga požaliti. Isusa su podigli i obukli vojnici, ne iz milosrđa, nego zato da Ga stave na nove muke.

Iz optužbe su vojnici nešto razabrali, da je Isus htio pobuniti narod protiv rimskog cara i učiniti sebe židovskim kraljem. Zato su odlučili da Mu se narugaju kao buntovničkom kralju. U dvorištu se oko Isusa skupila čitava pukovnija vojnika. S Isusa su svukli Njegovu gornju haljinu, pa Mu obukli staru vojničku kabanicu crvene boje. Kabanica je imala značiti plašt, koji nose kraljevi kod svečanosti. Zatim posade Isusa na komad razbijena stupa od kamena. To je imalo biti prijestolje za Isusa. Kod svečanih zgoda nose kraljevi krune na glavi. Da izrugivanje bude potpuno, spletu vojnici vijenac od trnja i metnu ga na glavu Isusu kao krunu. U ruku Mu konačno stave trstiku, da mu služi kao žezlo, znak kraljevske vlasti.

Sad započne žalosna igra. Vojnici su dolazili redom i prigibajući koljena pred Isusom kao da Mu se klanjaju, pozdravljali su Ga porugljivim riječima: »Zdravo, kralju židovski!« Nakon pozdrava su Mu pljuvali u lice. Jedni su Ga od vojnika ćuškali, a drugi Mu istrgli trstiku iz ruku te njome udarali po trnovoj kruni na glavi. Riječi, koje su tom zgodom padale iz usta vojnika, vrijeđale su Isusa još više nego sami udarci.

Isus je sve muke strpljivo podnosio. Niti se branio, niti se jednom riječi potužio na bilo koga. Bičevanje je trpio — vele sveti Oci — da zadovolji Bogu za silne tjelesne grijehe, što ih ljudi čine. To su nečisti grijesi protiv šeste Božje zapovijedi. Neumjerenost u jelu i pilu. Nečedno odijevanje. Pretjerane zabave. Silnim bolima u glavi uslijed trnove krune htio je Isus zadovoljiti Bogu za isprazne, tašte, ohole i nečiste misli, kojima ljudi često vrijeđaju Boga. Trnovitom krunom zadovoljio je Isus Ocu nebeskom za one grijehe, kojima ljudi napadaju čast svoga bližnjega. To su rugalice, laži, klevete i prezir drugoga. Sve je to trnje, koje bode čovjeka u srce i dušu.

U ljubavnom pogledu neka bude od sada sve u redu. Nedostatak odijela i hrane, što tko trpi, neka bude Bogu zadovoljština za prijašnju neumjerenost u hrani, pilu i odijevanju, a iskrenim poštivanjem bližnjega popravimo dosadašnje uvrede bližnjemu nanesene.

Pobijeđeni napasnik

Kada dolaze iskušenja, da slome našu snagu, sjetimo se kako si Ti, Spasitelju, odgovorio napasniku. Poslije četrdeset dana i četrdeset noći Tvojega posta i bdijenja u pustinji, napasnik je povjerovao, da je to čas, kad ćeš mu popustiti. I tražio je, da kamenje pretvoriš u hljebove, i da se spustiš s vrha svetoga grada, a da nigdje ne zapneš nogom. Tražio je, da padneš pred njime i da mu se pokloniš, kako bi bila Tvoja sva kraljevstva svijeta i sva slava njihova.

Spasitelju, Ti si odgovorio đavlu, da ne živi čovjek samo o hljebu, već o svakoj riječi, koja izlazi iz ustiju Božjih. Ti si upozorio napasnika, da ne kuša Gospodina Boga svoga. Tvoj je glas njega proijerao, i Tvoja je velika opomena odjeknula svijetom: »Idi, sotono, jer je pisano: Gospodinu se Bogu svojemu klanjaj i Njemu jedinome služi!«

Da, kada slabosti pokušavaju srušiti našu otpornost, kada varljiva obećanja nastoje da nas odvedu s puta Istine, onda se sjetimo, kako si Ti, Isuse, pobijedio duha tmine. Božji su putevi zacrtani jasno, bez skretanja i kada njima koračamo, iskušenja mogu vrebati na nas, ali nas ne mogu pokolebati. Kraljevstva svijeta, raskoš i sreća, sve je to prolazno i nitko to ne može zadržati. Sjaj i ljepota ugleda i bogatstva ne donose onakovu punu i konačnu sreću, za kojom žeđa naše srce. Druga su dobra, druge su vrijednosti, koje nalazimo u Bogu, u predanosti Njemu, u povratku Njemu. Sjetimo se uvijek Tvoje opomene, Isuse, da se Bogu svojemu klanjamo i to neka nas vodi kroz život.

PASTIRSKO PISMO za promicanje svećeničkih zvanja izdao je nedavno biskup u Lurdu. U biskupiji lurdskoj umrlo je prošle godine 27 svećenika, a nema mlađih svećenika, kojima bi broj svećenika u biskupiji ostao isti.

PRENOS SLUŽBE BOŽJE u slavensko-bizantinskom obredu vršio je američki radio po prvi put 7. siječnja 1951., kad je iz New Yorka prenosio sv. Misu iz crkve Ukrajinaca.

PODLISTAK

Razgovor s nesretnim čovjekom

— Ja sam nesretan čovjek. Gotovo da zdvojim. Ima jedna svijetla sunčana zraka u mom životu, ali i ta je vrlo, vrlo blijeda.

— ?

— Začudit ćete se, kad vam kažem. To je pobožnost Srcu Isusovu.

— Zašto bih se začudio?

— Zato, jer je to pobožnost osjećajnih bolećivih duša.

— Kako to mislite?

— Pa srce, ljubav, sve je to previše nježno, ne slaže se s mojim životom, koji je daleko od uzdisaja pred oltarima.

— Vjerujete li vi u Crkvu Kristovu?

— 80%!

— E, onda 80% vjerujte, da što Crkva radi, radi na sigurno. Dok je Crkva uvela pobožnost Srcu Isusovu, prošlo je jedno i po stoljeće razmišljanja, raspravljanja, oklijevanja. Isus Krist je objavio pobožnost svojem Presv. Srcu: Margareti Mariji Alacoque, redovnici u samostanu Pohođenja Paray-le-Monial (čit.: Parej-l-Monijal) u Francuskoj 1675. godine. Tek 1697. godine prvi put je stigla molba Svetoj Stolici, da se ustanovi posebna svetkovina na čast Presv. Srcu Isusovu. Za njom su slijedile druge, ali istom 1856. godine papa Pijo IX. izdaje dekret, kojim dopušta, da se svetkuje blagdan Srca Isusova u cijeloj Crkvi. Eto vidite, to je pobožnost, koju Crkva odobrava nakon duga razmišljanja i ta je pobožnost istinita i ona nikako nije plod mašte nekolicine bolećivih duša. Ona je na korist i na spasenje svih vjernika, a ne na utjehu šačice osjećajnih bolećivaca, kako vi to mislite.

— Dobro, ali sam predmet te pobožnosti: srce, ljubav, nije li to stranica iz davnih viteških romana?

— Nipošto, dragi prijatelju! Jer ovdje se ne radi ni o kakvoj zemaljskoj ljubavi, nego o ljubavi nebeskoj, božanskoj. Mi tu štujemo neizmjernu, savršenu ljubav Boga-Čovjeka. U pobožnosti Srcu Isusovu, kao u svakoj crkvenoj pobožnosti dvostruki je predmet štovanja: vidljivi i nevidljivi. Vidljivi predmet te pobožnosti jest tjelesno Srce Spasiteljevo. Nevidljivi predmet je sve ono, što to Srce označuje... Jeste li kad slušali litanije Srca Isusova?

— Jesam, davno.

E, u tim litanijama ima jedan zaziv: Srce Isusovo, kopljem probodeno. Po tom zazivu vidimo, da Crkva štuje tjelesno Srce i to Srce, koje je u slavi Oca nebeskoga s pečatom svoje nedokučive ljubavi prema čovječanstvu. Ali već na početku tih litanija ima jedan zaziv: Srce Isusovo s Riječju Božjom bitno sjedinjeno. Mi tu štujemo srce sjedinjeno s čovječanskom i božanskom naravi Isusovom.

— Sad ćete konačno nategnuti, da se tu radi o čitavom nutarnjem životu Spasiteljevu!

Nema tu nikakvog natezanja. Uzimljemo stvar kakva doista jest! Srce je vidljivi predmet pobožnosti Presv. Srcu. Kao u svakoj pobožnosti Crkve, vidljivi predmet označuje, predstavlja nevidljivi. Zato ćemo najprije raščistiti: što se pod srcem uopće razumijeva. Pod srcem se razumijeva čitav duševni život, jer se na nijednom dijelu tijela ne odražavaju duševni doživljaji tako neposredno i tako jako kao na srcu. Radi toga nam izgleda, da je srce sjedište unutarnjeg života. Zato na pr. velimo u običnom govoru: »Što taj čovjek misli u svom srcu?« »Što taj čovjek osjeća u svom srcu?« i t. d. U Sv. Pismu susrećemo riječ srce kao oznaku cjelokupnog unutarnjeg života. Tako na pr. čitamo kod Danijela proroka: »Danijel odluči u srcu svome, da se ne okalja kraljevim stolom« (Dan. 1, 8). Sam Božanski Učitelj veli svojim Apostolima: A što izlazi iz usta, iz srca izlazi, i to kalja čovjeka. Jer

I. Korizmena Nedjelja

11. II. 1951.

Današnje sv. Evanđelje donosi (Matej 4, 1—11) događaj iz života Isusova, kako je Isus postio u pustinji četrdeset dana i četrdeset noći, i kako Ga je na koncu posta đavao kušao. Isus je odbio napasnika.

1. Tada odvede Isusa Duh u pustinju. Isus je otišao u pustinju, da se pripravi za veliko djelo Otkupljenja. Uvijek je potrebna samoća, ako čovjek hoće što velika da poduzme i izvede. U tišini govori Gospodin i sluga sluša. »Odvesti ću ju u pustinju i govorit ću joj k srcu« veli Gospodin kod proroka Ozeje. U vrevi svijeta ne nalazi se Gospodin. Pa ipak bježimo iz samoće i tražimo društvo, rastresenje, vrevu. Kako ćemo na taj način nastaviti otkupiteljsko djelo Spasiteljevo: posvetiti svoje spasenje i spasenje drugih? Povucimo se svaki dan bar na pol sata u svoju sobicu i govorimo sami sa samim Gospodinom.

2. Ne živi čovjek samo o kruhu. Svako i duša treba hrane. Ne brinimo se dakle uvijek samo za tjelesni kruh govoreći, što ćemo jesti, što ćemo piti, u što ćemo se obući? nego još više za hljeb duše, za riječ Božju, za Riječ, koja je tijelom postala, za Kruh anđeoski, za onaj Kruh, o kome kaže Spasitelj: Tko jede od ovoga Kruha, ne će umrijeti uvijeke, t. j. ne će izgubiti nikada nadnaravni život milosti, izbjeći će vječnoj smrti. Ne možemo li ga svaki dan uživati, primajmo Ga ipak svaki dan željom, u duhovnoj sv. Pričesti. Volja vrijedi pred Bogom kao čin, kadkad i više nego čin.

3. Bogu se svome klanjaj i Njemu jedinome služi. Njemu dakle jedinome, ne nekom drugome, ne svijetu, ne tijelu, ne grijehu, ne đavlu. Ne može se dva gospodara služiti. Pa ipak koliko smo mi dosad gospodarima služili! Toliko smo imali gospodara, koliko grešaka. Svakom drugom smo služili, samo ne Bogu. Okrenimo sada stvar i odlučimo, da ćemo otkazati službu svima, i služiti jedinomu Bogu. Recimo dakle: Odlazi, sotono, požudo očiju, koja mi šapćeš: Sve ovo dat ću tebi. Idi, sotono, požudo tijela, koja mi govoriš: Čemu gladuješ i žeđaš, pomozi si sam, napravi si kruh, uživaj, što sjetila traže. Idi, sotono, oholosti života, koja mi govoriš: Baci se dolje, ili uspni se više.

4. Evo sada u korizmi je vrijeme prikladno, dođoše dani spasenja. Činimo pokoru za grijehe. Ne izmičimo kazni, jer ona čisti. Molimo, postimo, dajmo milostinju! Evo su sada dani spasenja. Koliko li smo imali dana propasti i zla. Iskoristimo sada ovih četrdeset dana za svoj spas. Izgubio sam dan, jadikovao je car Tito, kad koji dan nije što dobra učinio. Dosta smo ih i mi dosad izgubili, sada radimo drukčije.

Bl. TEOFAN VENARD

Rodio se u Francuskoj 21. studenoga 1829. od pobožnih roditelja. Kad je još kao dječak čuo za mučeničku smrt bl. Ivana Karla Cornaya u Tonkinu u Indokini, odmah je rekao: »I ja idem u Tonkin. I ja ću biti mučenik.«

Otac mu je dopustio, da se posveti misionarskom pozivu. Dne 26. veljače 1850. otac mu je dao zadnji blagoslov. Dne 2. kolovoza 1852. služio je sv. Misu za svoga brata Eusebija, kojega je toga dana udario grom, pa je sav pocrnio i svi su ga držali mrtvim. Poslije sv. Mise on je oživio. Umro je kao župnik tek g. 1913. Dne 23 rujna 1852. Teofan je otplovio put Indokine.

Teško je učio kineski. Bio je određen za misionara u Tonkinu. Tu je obolio najprije od groznice, a poslije od sušice i od astme. Od toga ga je izliječio neki kineski liječnik čudnim bolnim postupkom. Preko 500 kuglica neke trave palio je na njegovu tijelu i Teofan je ozdravio. Tada je izbio progon protiv kršćana, a osobito protiv misionara. Teofan se morao sakrivati i bježati. Mnogi su kršćani i misionari podnijeli mučeničku smrt.

Dne 30. studenoga 1860. bio je i Teofan uhvaćen i svezan lancem, koji je nosio do smrti. Odveli su ga u Hanoi (Kešo). Podralj je dao donijeti dva križa, dao jednoga Teofanu i rekao: »Pogazi ovaj križ i ne ćeš biti predan smrti«. Misionar je dugo ljubio rane našega Gospodina, a zatim reče: »Ja sam propovjedao vjeru križa pa kako bih se je sada mogao odreći. Život ne vrijedi toliko, da bih ga htio sačuvati pod cijenu otpada od svoje vjere.«

Iza toga su Teofana zatvorili u veliki kavez pred vratima prefekture.

Za sve vrijeme Teofan je bio veseo i pjevao. Uspjelo mu je, da piše jednom misionaru, da ništa ne trpi prema drugoj braći. Samo čeka čas, kad će ponizno prignuti glavu pod sjekirom i naći se pred Gospodinom: »Evo, Gospodine, tvoga mučenika!« Svoju mučeničku palmu predat ću presvetoj Gospi i reći Joj: »Zdravo, Marijo, o Majko! O Gospođo! O Kraljice! Zdravo!« I tada ću zapjevati vječni Hosana! O moji prijatelji! Ne plačite nad mojim grobom, nego se radije radujte!«

U noći od 1. na 2. veljače 1861. osuđen je na smrt. Ujutro izveli su ga na stratište. Krvnik ga je vezao uz kolac i pitao, što će mu dati, da ga smakne brzo bez mučenja. Mučenik mu reče: »Što će dulje trajati, više će vrijediti«. Krvnik ni drugim udarcem nije potpuno odrubio glave. Prelomila mu se sablja. Uzeo je drugu sablju i s još tri udarca odrubio glavu. primio ju za uho i pokazao časniku. Bilo je 9 sati ujutro, u subotu 2. veljače 1861.

Kršćani su sveto tijelo mučenika krišom uzeli i poslali u Francusku. Glava, bačena u rijeku, bila je pronađena i sahranjena u kući jednog kršćanina.

Dne 2. svibnja 1909. bio je Teofan Venard proglašen blaženim zajedno s 33 druga mučenika.

Najveći štovatelj ovoga bl. Mučenika bila je sv. Terezija od Djeteta Isusa. I ona je trebala ići kao misionarka u Hanoi. I ona je poput Teofana bila radosna nositeljica križa. Ona je često zaželjela, da ima kakvu stvarcu svoga »svetoga prijatelja«. Najveću joj je radost učinilo božansko Srce Isusovo 6. rujna 1897., tri tjedna pred smrt, kad su joj donijeli relikviju bl. Teofana Venarda. Posula ju je cjelovima i nije se više od nje rastala do smrti. Govorila je: »Teofan Venard je mali svetac, njegov je život bio sasvim jednostavan. On je vrlo ljubio Neokaljanu Djevicu i svoju obitelj. I ja volim svoje«. Kao zadnju uspomenu svojim sestrama napisala je Svetica dirljivo pismo prema riječima pisma« anđeoskoga mučenika Teofana Venarda«, što ga je on pisao kao zadnje pismo svojim roditeljima.

U BOŽIĆNOM TJEDNU krstilo se u glavnom gradu Japana Tokiju 550 osoba.

PRIČICA o snijegu

Jedan od malih anđelčića čuo je, kako govore u nebu o Isusovu odlasku, pa upita malog Isusa:

— Isuse, zar ćeš nas ostaviti?

— Da, otići ću na zemlju, reče mu.

— A da li je tamo lijepo kamo ideš? upita mali. No, Isus se već požurio na zemlju. Anđelčić radoznao nagne se nad rub neba i zaviri dolje da vidi, je li lijepo na zemlji. A ono mu se ukaže pustoš i tama. Na golim stablima još trepeće po koji zlatni listić, što ga vjetar zaboravio. A trava smrznuta. Čini se i samo sunce dršće od studeni.

— Ah, kamo je to moj Isus otišao?, kako je žalosno tamo dolje, — rastuži se anđelak i odluči da nabere rajskog cvijeća i prospe po zemlji.

— Što ćeš s time? — upita jedan od Anđela, kad vidje maloga kako nosi pun naručaj cvijeća. Prosut ću na zemlju, neka bude lijepo.

— Nemoj, smrznut će ti se, — uputi ga Anđeo i mali anđelak žalosno ispusti cvijeće.

— Što ću onda?

Najednom veseo pljesne ručicama — poskoči, pozove nekoliko svojih drugova i reče im:

— Zemljica, kamo je naš Isus otišao, tako je pusta, gola i tužna, ajdemo, posut ćemo zvijezdice po njoj da bude lijepa! — Oni svi požure na zvjezdane staze i stanu zgrtati zvijezdice, a bilo ih je kao pijeska na pješčanim poljanama. Stanu ih zgrtati i prosipavati dolje. A one zlaćane postale pod ručicama njihovim divno bijele i lagane kao pahuljice. Rasipale su se zrakom i prosipale na poljane i staze i na krovove kuća i sve prekrile bjelinom i ljepotom. Anđelčići se nadmeću u radu i klikću od radosti, a ljudi gledaju, kako zvijezdice padaju kao snijeg što pada, a ptičice cvrkuću. Pa ipak, zar nisu to zvijezdice male što su se s neba prosule?

Gledajte, i jesu prave pravcate zvijezdice!

Iz srca izlaze zle misli, ubijstva, preljube, bludnosti, krađe, lažna svjedočanstva, psovke« (Mt 15, 18—19). Na drugom mjestu Isus veli učenicima u Emausu, koreći ih zbog male vjere: »O bezumni i sporoga srca za vjerovanje svega, što su govorili proroci« Lk 24, 25). Iz svega ovoga vidimo, da srce označuje čitav unutarnji moralni život. Prema tome i pobožnost Srcu Isusovu ne znači samo štovanje tjelesnog Srca Isusova, nego i Njegove duše koja je s njime sjedinjena i Njegove božanske mudrosti i svemoćne ljubavi. Zato Crkva i moli u litanijama na čast Presv. Srca: Srce Isusovo, u krilu Djevice Majke od Duha Svetoga sazdano, Srce Isusovo, hrame Božji sveti, Srce Isusovo, u kojem je sve blago mudrosti i znanja, Srce Isusovo, dobrote i ljubavi puno, Srce Isusovo, kreposti svijų bezdno, Srce Isusovo, u kojem prebiva sva punina božanstva, Srce Isusovo, izvore života i svetosti i t. d. Je li to dakle šećerna, bolećiva pobožnost?

— Ne, to je sad za mene najdublja i najljepša pobožnost.

— I to vaša jedina svjetla, sunčana zraka.

— Jest, samo što sad više nije blijeda nego žarka i sjajna. U teškoj nesreći, koja me je upravo satrla, dopralo je do mene blijedo svjetlo iz davnih djetinjih dana. To su bila obećanja, koja je Isus Krist preko Margarete Marije dao svim svojim štovateljima. Kao neku daleku glazbu slušao sam riječi Kristove iz ustiju svojega dobrog vjeroučitelja: »Ja ću iz svoga Srca u obilju izliti blago milosti na sve štovatelje njegove.« »Ja ne ću dopustiti, da se itko izgubi od onih, koji se posvete Srcu mojemu«. Sjećao sam se obećanja nada sve važna, da će oni, koji se kroz devet mjeseci svakoga prvog petka pričeste, umrijeti u milosti Božjoj. Ja sam obavio tu veliku devetnicu, ja sam se posvetio Srcu Isusovu, ali bilo je to davno, kad sam bio dijete, tako davno, da sam zaboravio predmet svoje iskrene djetinje pobožnosti. Ali vi ste mi, velečasni, dozvali u pamet ono krasno i uzvišeno Evanđelje Srca Isusova, vi ste mi vratili potpunu vjeru mojeg djetinjstva, vi ste mi vratili mir, koji sam uzalud tražio u svijetu, mir Božji, mir Srca Isusova. Hvala vam. Bog vam platio. Nek se na vama ispune obećanja Isusova, da će sjajno nagraditi one, koji šire pobožnost prema Njegovu Presv. Srcu!

— Dao Bog! Ali glavno, da je vaša sunčana zraka opet zasjala punim sjajem!

Bogorodičina pojava u umjetnosti

Umjetnici su proslavili Bl. Djevicu na nebu, al ni Ona nije zaboravila zemlju. U nekim djelima umjetnosti ocrtano je, kako se Bl. Djevica pojavljivala pojedincima svojih vjernika. Ova su umjetnička djela katkada nespretna, a gdjekada lijepa. Ona prikazuju, kako se Marija pojavljivala nekomu svecu, koji je Nju najviše štovao. Mnogobrojna su takova objavljenja, ali njih je samo malo umjetnost zadržala.

Najpoznatije pojavljenje u srednjem vijeku do XVII. stoljeća je Bogorodičino objavljenje svetome Ildefonsu, toledskome biskupu. Poslije tri dana posta biskup se u pratnji dva svećenika uputio ranim jutrom k crkvi. Kad se približio svojemu sjedalu, opazi, da na njemu sjedi Bl. Djevica, okružena pjevajućim djevicama. Na to je Marija predala biskupu veličajnu misnu odjeću kao nagradu za njegovu pobožnost. Ovo pojavljenje svetome i pobožnome Ildefonsu dogodilo se u Toledu na dan 15. kolovoza, kada se slavi Marijino Uzašašće, a prikazuju to neki umjetnici.

Petar Pavao Rubens (1577.—1640.), slikar flandrijske škole, naslikao ovo pojavljenje sa svim bogatstvom. Djevica ovdje ne silazi, nego sjedi na prijestolju XVII. stoljeća s proširenom školjkom i stupovima i stubocima. Uobičajeni anđelci siplju cvijeće i skližu se po zrakama, dok dražesni sveci i lijepe svete žene s nakitom po slikarovu načinu okružuju Djevicu. Sam sveti Ildefonso odijeva obilno i bogato odijelo, a sve je veliko bogatstvo: tkanina s naborima. Slika se nalazi u bečkoj akademiji.

Bartol Stjepan Murilo (1618.—1682.), slikar španjolski ponavlja predmet i obrađuje ga s vjerom i ponosom Španjolca kao Svečev zemljak. Slika se nalazi u madridskoj Livadi.

Drugo Bogorodično pojavljenje je svetome Bernardu, nježnome Djevičinu štovatelju, koji je i pjevao o Njoj.

Filipino Lippi (1459.—1504.), slikar firentinske škole, najljepše je naslikao za Frana puljiskoga ovo objavljenje, koje ukrašava crkvu Opatije u Firenzi. Djevica, nježna i otmena, dolazi kao dražesna gospođa, i okreće stranice knjizi, gdje se čita sasvim dolje na prvome listu: i u ime Marije Djevice. Svetac je odložio svoje pero i obratio svoje lice prema Djevici, koju okružuju maleni i čedni anđeli. Njegova lijepa izražajna glava je plastično prikazana i široko obrijana na tjemenu. Djelo je izvrsno. Uljepšava ga plavetnilo predjela, gdje se dive samostanci, koji gledaju na nebu neobično svjetlucanje.

Treće Bogorodično objavljenje je svetomu Dominiku, odanomu Marijinu štovatelju, koji je širio i propovijedao pobožnost prema Mariji, te se njemu pripisuje ustanova svete Krunice. Ovo mišljenje su slijedili umjetnici, koji su svagdje i uvijek stavljali svetu Krunicu u ruke Svecu, koje on dalje razdjeljuje.

Albert Dürer (1471.—1528.) njemački slikar, prikazuje ovu svečanost svete Krunice u strahovskome samostanu.

Jakov Robusti Tintoretto (1519. — 1594.), slikar venecijanske škole, predpostavlja ovo objavljenje kao mirni i usrdni prizor s mnoštvom savjeta i sjena.

Marijino objavljenje i drugome redu je zanimalo umjetnike. Na brdu Karmelu sredinom XII. stoljeća su osnovali redovnici red Karmelita. Poslije stotinu godina je obuzelo njihova redovničkoga poglavara uznesenje, koje je imalo važne posljedice. Poglavar je vidio, gdje se nebo otvara, a Marija se smiješeći spušta posred anđela, držeći Djetešce i naplečnik (škapular), koji je predala poglavaru. Naplečnik se brzo raširio. Svečanost, već odobrenu, papa Benedikt XIII. je proširio sredinom XVI. stoljeća po cijelome kršćanskomu svijetu.

Ovo objavljenje najljepše je naslikao Ivan Krstitelj Tiepolo (1696. — 1770.), slikar venecijanske škole, u mletačkoj crkvi karmelitana. Na lijepome plavome zračnome stropu posred letećih anđela se pojavila Marija, ponosna držanja, odjevena svilom i srebrom, svecu, koji je pao na koljena na zemlju. Anđeo drži malene naplečnike, koje vjernici nose. Ovo djelo XVIII. stoljeća doista ima puno kretanja i svjetla.

Preostaju još i neki drugi sveci, kojima se Djevica također pojavila. Tako u Rimu u novoj crkvi svete Marije slikar rimske škole Petar Berrettini kortonski (1596. — 1669.) posvetio je svod i kube i zadnji polukružni dio crkve iza broda Bogorodici i svetomu Filipu Neriju, koji je ovdje imao svoju sobu za molitvu i koji je utemeljio redovnike molitvene bratovštine i svete crkvene glazbene drame. Dva puta se Svecu u bijeloj misnoj odjeći objavila Djevica, gdje mu nosi grede za crkvu, koju je on podigao.

Ovo su glavna Djevičina objavljenja u umjetnosti. Ona su prostodušna i dražesna, blistaju bojom i tkaninom. Ali najljepša su objavljenja ona u stvarnosti. Sastajanje povijesti i umjetnosti o Mariji dogodi se u Lurdu. Ovdje se pojavilo tako čisto i savršeno objavljenje, da se ono naziva najvišim uresom svih drugih objavljenja, kojima umjetnost samo iz daljine prikazuje nebesku ljepotu.

Sveta Godina - Godina Marijina slavlja

Bogoslovi uče, da je Bl. Dj. Marija posrednica svih milosti. Ona je svojim slobodnim pristankom postala Majkom našega Spasitelja, suotkupiteljicom čovjeka. I kao što je uz njezino sudjelovanje Sin Božji postao čovjekom i kao takav svojim utjelovljenjem, životom, mukom i smrću pribavio ljudima beskrajno more milosti, tako isto ove milosti Bog dijeli ljudima uz Njeno sudjelovanje i po Njenu posredništvu. Nikakvo stoga čudo, što Katolička Crkva na poseban način štuje Bogorodicu, što Joj iskazuje posebnu čast i posebno poštovanje baš u svetim godinama, kada se preko jubilarnih oproštenja izlijeva rijeka Božje milosti na čovječanstvo.

I jubilarna godina 1950. bila je godina posebne i naročite Marijine slave. Vrhunac svečanosti ove Svete Godine bio je 1. studenoga, na blagdan Svih Svetih, kada je Namjesnik Kristov na zemlji proglasio dogmom vjersku istinu o slavnom uznesenju Bogorodice na nebo. Proglašenje ove dogme katolici su diljem svijeta prihvatili s iskrenim oduševljenjem, oni su iskreno zahvaljivali Svevišnjemu, koji je Majku našu, presvetu i prečistu Djevicu uzdigao nad anđeoske korove te je okrunio za Kraljicu neba i zemlje. Ova vjerska istina je živjela u kršćanskim dušama davno prije nego što je proglašena dogmom. Jer, kako lijepo kaže francuski književnik Mauriac: »Svaka definirana dogma bila je već i prije istina, koja stoljećima živi u dušama ljudi.« Ova istina ne predstavlja za katolike nikakvu novost. Temeljna je istina naše sv. vjere, da je Isus Krist treći dan poslije svoje smrti slavodobitno uskrsnuo od mrtvih. Ova je istina u sv. Evanđelju ustanovljena kao povijesna činjenica. Osim toga mi kao kršćani vjerujemo, da će i naše tijelo uskrsnuti na sudnji dan. Ovu vjeru ispovijedamo, kada u Apostolskom vjerovanju izgovaramo »Vjerujem u uskrsnuće tijela«. Ako u sve ovo vjerujemo čvrsto i nepokolebljivo, onda nam je i razumljivo i logično, da Ona, koja je bila bez ikakve grešne ljage. Ona, koja je uz sudjelovanje Duha Svetoga dala tijelo Bogu—Čovjeku, nije ostala u zemlji do sudnjega dana, već je tijelom i dušom bila uznesena na nebo. U potpunosti svoga bića sjedinjena je u vječnosti s Bogom Ona, koja Ga je na najsavršeniji način proslavila ovdje na zemlji. Tako je počašćeno presveto tijelo Marijino. Uostalom kršćanstvo ne prezire nijedno tijelo. Ono znade, da je i tijelo, kao i ostala materija, djelo Božjih ruku, a za sve što je Bog stvorio, Sv. Pismo kaže, da je dobro. I ako će jednoga dana ovo naše tijelo u preobraženom obliku sudjelovati zajedno s dušom u vječnom blaženstvu, znači, da to tijelo ne smijemo prezirati, da se i za tjelesne potrebe moramo brinuti. Udovoljavati potrebama tijela, koje su neophodne za njegovo održavanje, dužnost je svakog kršćanina. Kršćanstvo zabranjuje takvo udovoljavanje tjelesnim potrebama, koje prezirući pravu svrhu te potrebe, isključivo ide za užitkom. Ono zabranjuje pretjerivanje u uživanju materijalnih dobara. Kako prema tijelu, takvo isto stanovište Crkva zauzima i prema materijalnim vrednotama. Kršćanstvo se ne protivi materijalnom napretku, ono ga naprotiv potpomaže. Kršćanstvo naime znade, da su sređene materijalne prilike bilo pojedinca bilo društva snažan potporanj i duhovnog napretka, no i prikladno privode svojoj svrsi. Kršćanstvo dakle podstiče čovjeka ne samo na duhovni nego i na materijalni napredak, ono daje čovjeku čvrst oslonac u naporima za razvitak materijalne i duhovne kulture u službi moralnog usavršavanja pojedinca i ljudskog društva.

Ovakvim shvaćanjem duhovnog i materijalnog napretka, kao i učenjem, da su svi ljudi, kao djeca zajedničkog Oca, među sobom ravnopravni, kršćanstvo je u najviše mogućoj mjeri doprinijelo razvitku duhovne i materijalne kulture kao i razvitku ideje socijalne pravde.

Dogma o Marijinu uznesenju na nebo doziva nam sve ovo u pamet. Ona nas opominje na veliko dostojanstvo čovjeka, čitavog čovjeka. Ali, ona nam pokazuje i put, kojim se to dostojanstvo čuva za vječnost. Marijin put kroz život mora postati naš životni put i tako ćemo u najvećoj mjeri postići kršćanski ideal moralnoga savršenstva, po kojem ćemo spasiti za ovaj i za drugi život naše duše i naša tjelesa.

Iz katoličkog svijeta

U KANADSKOM GRADU QUEBECKU izvršena je svečana posveta pokrajine Quebeck Prečistom Srcu Marijinu. Posveta je obavljena u prisustvu 12 biskupa i preko 50.000 vjernika.

MILIJUN KANADSKIH KATOLIČKIH OBITELJI pristupilo je pokretu, kojega se članovi obvezuju, da će svakog dana u svojoj obitelji moliti svetu Krunicu.

KRAJEM LISTOPADA bila je uz posebne mjere opreznosti prenesena iz Portugala u Vatikan pomnjivo zapečaćena srebrna škrinjica, koja sadržava proročanstva objavljena u Fatimi od Bl. Djevice, a prema očitovanjima s. Lucije.

U MISIJAMA je zaposleno 1.000 američkih Isusovaca. Od ovoga broja njih 120 vrši misije među američkim Indijancima.

U AFRICI ima danas 14 milijuna katolika, među kojima pastoralno djeluje 6.000 misionara Sam Belgijski Kongo, koji broji 15 milijuna stanovnika, ima 3,500 000 katolika.

LUKSEMBURŠKI KATOLIČKI DNEVNIK, koji se zove »Luksemburger Wort« proslavio je krajem prošle godine 100-godišnjicu svoga izlaženja.

NJEMAČKA KATOLIČKA KARITATIVNA DRUŠTVA održala su sredinom studenoga pr. god. svoj kongres. Konstatirano je, da u Njemačkoj postoji 5.767 župskih karitativnih društava, koja, među ostalim, uzdržavaju 1.835 zdravstvenih ustanova te 845 odgojnih zavoda.

NA POČETKU ZASJEDANJA francuskog parlamenta održana je služba Božja u crkvi sv. Klotilde. Sv. Misu je odslužio pariški pomoćni biskup, a prisustvovali su mnogobrojni narodni zastupnici i nekoliko ministara.

PRED KRAJ SVETE GODINE sv. Otac je objavio, da je znanstveno ustanovljeno, da se grob apostolskog prvaka sv. Petra nalazi u kripti bazilike sv. Petra u Rimu. Sv. Otac je u svojoj objavi najavio, da će u najskorije vrijeme biti objavljena publikacija, koja će sadržavati sve povijesne dokumente, kojima se ova činjenica znanstveno dokazuje.

NJEMAČKI KATOLICI će ove godine održati svoj 72. Njemački Katolički Kongres u Mainzu. Ovo će biti najveća manifestacija njemačkog katolicizma poslije rata. Rad na kongresu će biti podijeljen u 12 sekcija.

U ENGLESKOJ POKRAJINI WELSU povećao se je u zadnjih sto godina broj katolika od 6.500 na 115.000. U zadnjih 15 godina sagrađeno je 15 novih katoličkih crkava i 9 samostana.

NA KATOLIČKOM SVEUČILIŠTU u Tokiju osnovano je Društvo katoličkih studenata. Konferenciji za osnivanje ovoga društva prisustvovalo je oko 2.000 studenata, što pokazuje, koliki interes za katolicizam vlada danas u Japanu.

SUPRUGA PAKISTANSKOG MINISTRA PREDSJEDNIKA Liaquat Ali Khan službeno je posjetila u Kasaki bolnicu sv. Obitelji, koju vode katoličke časne sestre. U svome govoru, koji je tom prilikom održala, gđa Ali Khan je rekla: »Žene Pakistana ne će nikada zaboraviti vaše usluge, koje ste nam pružili u vrijeme, kada smo bili tako potrebni vaše pomoći. Ja sam vam najiskrenije zahvalna.« ČČ. SS. su se naročito istakle svojim zauzimanjem i požrtvovanjem u pružanju pomoći pakistanskim izbjeglicama iz Indije u vrijeme osnivanja države Pakistan.

RIMSKI OBREDNIK NA HINDUSKOM JEZIKU. Odobrenjem šest biskupa i četiri apostolska prefekta južne Indije izašao je u Indiji Rimski obrednik na hinduskom jeziku. Obrednik sadrži obrede sv. Krštenja, sv. Krizme, sv. Pričesti bolesnika, zadnje Pomasti, blagoslova bolesnika, sprovoda, sklapanja ženidbe, blagoslov mladenaca izvan sv. Mise i ostale blagoslove. Rad na prijevodu obrednika je započeo 1941. pak je odlukom sv. Oca iz 1949. bio ubrzan. Vjernici Indije su s oduševljenjem pozdravili ovaj događaj, jer će u buduće s razumijevanjem moći pratiti crkvene obrede.

U SRIJEDU 11. SIJEČNJA sv. Otac je primio u audijenciju brojnu grupu vjernika iz Italije, Argentine, Kanade, Brazilije i raznih drugih europskih država, a među njima veći broj mladih bračnih parova. - Sv. Otac im je održao govor na šest raznih jezika i na kraju im je podijelio apostolski blagoslov.

ČLANOVE CENTRALNOG ODBORA SVETE GODINE primio je sv. Otac u audijenciju 10. siječnja o. g. U svome govoru sv. Otac se je toplo zahvalio svima onima, koji su pokazali toliko mara oko organiziranja hodočašća u Svetoj Godini. Sv. Otac je posebno naglasio, da su se hodočasnici, kao i svaki pošten čovjek, tokom Sv. Godine mogli uvjeriti »kako Crkva s apsolutnom iskrenošću razvija svoje djelovanje i kako u tom svom djelovanju nema nikakvih sakrivenih ciljeva. Crkvu u njezinu djelovanju ne vode nikakvi vremeniti ni materijalni interesi, nikakve težnje za čisto vremenitim prestižem. U cjelokupnom svom djelovanju Crkva se rukovodi samo žarkom ljubavlju prema dušama i nastojanjem za proširenjem Kraljevstva Božjeg na zemlji.« Na kraju audijencije sv. Otac je podijelio prisutnima apostolski blagoslov.

DRUŠTVO ZA ŠIRENJE VJERE ima u Holandiji 475.000 članova.

KARDINAL SELVAGGIANI umro je u Rimu. U utorak 16. siječnja obavljen je sprovod u crkvi sv. Ignacija uz prisustvo kardinalskog i diplomatskog zbora kao i velikog broja crkvenih i civilnih odličnika. Poslije odslužene sv. Mise odrješenje nad lijesom je dao dekan kardinalskog zbora mgr. Tisserand.

GRUPA BOGOSLOVA, specijalista za Stari Zavjet, proučava najnovije nalaze starih rukopisa. Ustanovilo se je, da se radi o rukopisima, koji spadaju u razdoblje od drugog vijeka prije Krista do prvog vijeka poslije Krista.

POVODOM JEDNE MISIONARSKE PROSLAVE u Indiji neki visoki funkcioner indijske vlade je izjavio, da svijet ne bi danas stajao na pragu novoga rata, kada bi svi ljudi bili nadahnuti onim duhom, kojim su nadahnuti kršćanski misionari.

Prvi pohod novoga biskupa

Na nedjelju Sedamdesetnicu, 21. I. o.g., proslaviše lijepa Kaštela rijetku svečanost: prvu biskupsku Misu u rodnom Kaštel Kambelovcu preuzv. g.dra Frane Franića, pomoćnika preuzv. splitskog biskupa, četvrtog biskupa iz Kaštela, a drugog u povijesti biskupa Kaštelanina-Hrvata.

Uz pozdrave, pjesme, zvonjavu i orgulje — Biskupa je ponosno dočekala, u lijepom danu, ne samo cijela župa, u okićenoj crkvi i predvorju, nego i kaštelanski župnici iz svih sedam sela sa svojim mnogobrojnim vjernicima.

Narod je bio oduševljen gledajući Biskupa i 10 svećenika u svečanim obredima, prateći riječi samog Biskupa na visokoj propovjedaonici, slušajući četveroglasnu Misu svog mješovitog zbora pod vodstvom mjesnih časnih sestara i ljubeći pred oltarom biskupski prsten dugo, dugo, predugo...

NAŠI POKOJNICI

GAŠPAR HABEK, župnik u Mariji Gorici, u dekanatu Stubičkom, preminuo je 28. siječnja o. g. Rođen je u Šemovcima, župe đurđevačke, g. 1878. Zaređen je za svećenika 1904. Dugi niz godina (46) župnikovao je na župi u Marija Gorici, gdje je i umro i pokopan dne 30. I. 1951. Još od svojih studentskih vremena i bogoslovskih nauka bio je veoma skroman, šutljiv i povučen, pa je takav ostao i do konca svoga života. Počivao u miru Božjem!

DUŠA JE LJUDSKA VELIKA

Prema sv. Tomi Akvinskom ljubav prema Bogu rađa se s promatranjem beskrajne veličine i neiscrpive dobrote Božje. Iz ljubavi niče sama od sebe pobožnost t. j. spremnost vršiti Njegovu volju.

Ništa nam bolje ne može dokučiti izmjernu veličinu Božju, koliko rezultati prirodoslovnih nauka, na kraljice tih znanosti, astronomije. Promatranje Božje veličine dovodi do ljubavi, poniznosti i pobožnosti — čudo da su sami veliki prirodoslovci svih grana bili prožeti dubokim religioznim uvjerenjem, poštovali su i ljubili svog Stvoritelja. Obretnici najvećih otkrića i izuma priznaju se otvoreno kršćanima. Tu je Kopernik, Kepler, Galilei, Newton, Galvani, Ampere, Bošković, Euler, Gauss, Cauchi, Pasteur i bezbroj drugih. Kepler, otkrivač zakona o kretanju planeta u Sunčevu sustavu, kaže na koncu djela o harmoniji svjetova: »... sam ljudima divotu djela Tvojih, ko je moj ograničeni duh mogao obuhvati Tvoju beskonačnost.« Newton, otkrivač zakona gravitacije (teže), je: »Ono, što mi znamo, je kap, ono, što mi ne znamo, ocean«. ... god je gdje pročitao ime Božje, ... bi šešir. Jedan od najvećih fizičara šog vijeka Maks Planck, reka: »Bog ne živi samo u duši vjernika, go On upravlja svijetom bez obzira li tko u Njega vjeruje ili ne. ... prirodoslovne nauke se ne isključuju, nego jedna drugu dopunjuje i ... stavlja.«

Što nam odkriva suvremena astronomija? Edwin Hubble (Idvin Habl), jedan od vodećih astronoma zvjezdarnice na Mount Wilsonu u Kaliforniji, opisao je rezultate ... šnjeg ispitivanja svemira u ... »The Realm of the Nebulae« (C... svemirskih maglica). Do sada ... dio svemira zahvaća unaokolo na ... ljinu od punih 500 milijuna godina svjetlosti (u 1 sekundi svjetlost ... 300.000 km, a u 1 god. 9,5 bilijuna). U tom prostoru, koji obuhvaća ... nu kuglu veličine promjera od 1 ... jarde godina svjetlosti, raspodijeljeno oko 100 milijuna svemirskih ... zvjezdanih sustava, sličnih našem ... ječnom Putu. Naš je Mliječni Put ... zdani sustav, veliki zvjezdani grad ... sadrži okruglo 200 milijarda z... (sunaca poput našeg Sunca). A ... uzme da svaki zvjezdani sustav ... načenom prostoru sadrži poprečno po 1 milijardu zvijezda (jer ima njih i nerazvijenih sustava), onda u navođenoj kugli nalazilo 100 ... bilijuna zvijezda. Da donekle pri... našem shvaćanju taj broj, zam... da se sve kuće koje se nalaze na zemaljskoj kugli, pretvore u knj... poput knjižara — tada bi u tim k... ma bilo otprilike toliko slova, ... imade zvijezda u dosada istražen... jelu svemira. Naše je Sunce ... jedno slovo u jednoj od tih knj... (u Mliječnom Putu), a naša Zemlja ... no nevidljivo zrnce praha u blizi... slova.

Svemir je djelo ruku Božjih. A ... svemir, što su sve te knjižnice, ... beskrajnoj veličini Stvoritelja?! Beskonačnoga — kao što kaže Pas... obuhvaća više nadnaravnoga, ne... čudesa svih religija. Ali je isto čudo nad čudesima ljudska duša ... pored izgubljenosti na sitnom ... Zemlje, može da spozna, svemir, ... du i odnosne zakone, može da ... svoga Stvoritelja, da Ga ljubi ... za konačnim sjedinjenjem s Nji... vječnom životu, poslije fizičke s... tome je čudesna veličina ljudske ... i jamstvo njezine neumrlosti.

Svemir i život odrazuje beskrajnu ... ličini i neiscrpnu dobrotu Božju ... neka bude uvijek slavljen i hva... ljubljen nada sve!

KONGRES švicarskih katoličkih ... ljaka iz Luzerna, koji se održao ... kom siječnja u Wilisau, naglasio ... trebu organiziranja sa strane k... stručnih tečajeva iz gospodarst... usporednu akciju vjerskoj r... Gospodarska aktivnost bila je d... zanemarena i ona je bila razlog ... nancijskog neuspjeha mnogih ... skih katoličkih seljačkih zadruga

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-903312. — Pojedini broj stoji 2.— Din.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VI. ZAGREB, 18. VELJAČE 1951. BROJ 8

»Umnožile su se nevolje srca mojega, iz tjeskoba mojih izbavi me, Gospodine. Vidi poniženje i muku moju i oprosti mi sve grijehe moje« (Ps 24, 17, 18)

Na Stepenicama današnje sv. Mise

UČITELJEVO IME - NAŠ SPAS

Jednom je zgodom došao svetomu župniku Ivanu Vianeju u Ars neki bogati protestant, da ga posjeti. Htio je vidjeti ovoga svetoga čovjeka. Ali mu nije rekao, koje je vjere. Kad su se lijepo porazgovorili, počeli se opraštati. Na tom rastanku pruži sveti župnik svomu posjetniku jednu medaljicu s papinskom slikom. A protestant mu reče: »Vi ne znate, da sam ja protestant. Ali ipak se nadam, da ćemo se jednoga dana naći zajedno u nebu«. A Svetac mu odgovori: »Da budemo zajedno u nebu, treba da prije toga budemo zajedno na zemlji, jer stablo ostaje ondje, gdje padne.« Ali mu protestant odgovori: »Imam i ja vjeru, a Isus je rekao: tko vjeruje, imat će život vječni«. Na to će Svetac: »Sasvim je ispravno, da je to rekao Isus, ali je On isti rekao i ovo: da će biti jedno stado i jedan pastir. I još je rekao: »Ako tko ne sluša Crkvu, neka ti bude kao poganin i grešnik«. Ne može se naime na dva načina služiti Bogu. Jedan je samo način dobar, jer je jedna istina, a ne dvije. Služiti Bogu treba onako, kako je Krist naredio i kako Crkva uči«.

I pravo je rekao sveti župnik, jer Sv. Pismo o Kristu govori: »I nema ni u jednomu drugomu spasenja, jer nema drugoga imena pod nebom danoga ljudima, u kojem bismo se mogli spasiti«. (Dj. 4, 12). I apostol sv. Petar potvrđuje, da su te riječi istinite, kad veli: »Gospodine, kome ćemo ići. Ti imaš riječi života vječnoga. I mi smo vjerovali i znademo, da si Ti svetac Božji t. j. Sin Božji« (Iv. 6, 69).

Zato i svećenik-misnik govori u sv. Misi: »Po Njemu i s Njime i u Njemu neka je čast Gospodinu«. A mi za njim kažemo: »Po Njemu je sve postalo, zato smo pozvani, da s Njime kršćanski radimo i u Njemu kršćanski živimo i umremo«.

Povijest zabilježena u Sv. Pismu nam pokazuje razloge, zbog kojih kršćanin odpada od Krista i napušta Ga. Tamo se kaže, da je tomu uzrok manjak ćudoredne ozbiljnosti i život po strastima srca: »Po njihovim rodovima poznat ćete ih. Zar se bere s trnja grožđe ili s bodljike smokva?« To se ističe zato, jer su rijetki uzroci otpada od vjere zbog dogmatskih poteškoća. Jer kad ne bi bilo strastvene borbe između dužnosti i strastvenih sklonosti, svi bi lako Krista slavili kao Mesiju i Spasitelja svijeta.

Drugi je razlog neozbiljno shvaćanje životne zadaće čovjekove, koji je sve svoje težnje upravio samo na zemlju tako, da zaboravlja i zanemaruje spasenje duše. Premalo se na to misli. I ne radi se na tom po jasnim, čvrstim i nepromjenljivim načelima. Naprotiv se život provodi po vlastitim i neozbiljnim željicama. Ne misli se mnogo, da će svaki čovjek polagati o svom životu najozbiljniji račun pred Bogom. Zato se s pravom može reći za premnoge kršćane i vjernike: Djeca, neozbiljna djeca su bili i takovi su ostali. Nemirno i neozbiljno su nategli vratove, da jače viču, kao da o njihovoj vici ovisi opravdanje njihove nebrige za vlastito spasenje.

Djeca čine danas tobožnja junačka djela, a sutra se kao djeca vješaju o majčinski skut i pregaču. Kršćanin ne smije da bude kao dijete, koje hoće, da mu se posve predamo na službu, da mu pričamo izmišljene pripovijesti i pjevamo vesele pjesmice. Ne smije biti kao dijete, koje traži, da ga se, nakon u besposlici provedenog dana, ziblje, dok se ne uspava.

Morali bismo zapitati svakoga razumnog i razboritog kršćanina: Zar ćeš cijeli svoj život provesti u dječjoj sobici i zar nikada ne ćeš izrasti u ozbiljna muža? Sv. Pavao veli: »Kad sam bio dijete, govorio sam kao dijete, mislio sam kao dijete, sudio sam kao dijete. Ali kad sam postao muž, odbacio sam što je djetinje« (1. Kor 13, 11.).

I doista je nedostojno za jednoga razumnoga čovjeka-kršćanina, da sa zatvorenim očima i začepljenim ušima prolazi životom i svijetom ususret vječnosti. Zato treba da otvorimo oči i uši, da čujemo i vidimo, što je Krist i što od nas traži. Pokažimo, da podlažemo Kristu i svojim kršćanskim dužnostima svoju muževnu odvažnost, svoju odlučnu volju i svoje sklonosti.

Neka nam bude najozbiljnija opomena, kad se sjetimo, da je židovski narod poslije razorenja gradskih zidina u Jerusalemu obilazio razvaline. Grlio isprebacano kamenje, plakao i vapio za Mesijom. Ali kamenje je ostalo hladno i nije odgovaralo ništa. Spasitelj je prošao i otišao i nije se više vratio.

I danas kršćaninu govori Duh Sveti i u Sv. Pismu i u srcu njegovu: »I nema ni u jednom drugom spasenja, jer nema drugoga imena pod nebom danoga ljudima, u kojem bismo se mogli spasiti«. — A mi Mu odgovorimo iskreno i odlučno sa sv. Petrom: »Gospodine, kome ćemo ići? Ti imaš riječi vječnega života. I mi smo vjerovali i znademo, da si Ti Svetac Božji t. j. Sin Božji«. I zato ostajemo uz Tebe sada i dovijeka. Služit ćemo Ti, kako Ti naređuješ i Crkva nas uči!

BERNARDICI SVETOJ

(Prigodom 18. II.)

Na mome nebu nova si zvijezda
Utjehe same —
Moli se Bogu, Bernardo mila,
Moli i za me!

Nevine Tvoje ručice male
I za me sklopi,
Očima vjere tvrdoću križa
Za čas otopi.

Nevinom dušom šapni mi vazda
Što križić vrijedi...
Dok ja sam slaba, svojim me sjajem,
Zvijezdo, povedi!

Ja put tek zrijem, koji mi kaže
Nebeska Mati
Da budem vrijedna —, svojim
mi sjajem
Stazicu zlati!

Vodi me, zvijezdo, nebeskom Lurdu
Tamo je meta...
Sustati ne smijem, moli se... moli,
Bernardo sveta!

KROZ NEKOLIKO DECENIJA opaža se u Sjedinjenim Američkim Državama sve veći broj odraslih osoba, koje se obraćaju na katoličku vjeru. U ogromnoj većini obraćenici su prije pripadali protestantskim raznim sektama. God. 1930. broj obraćenika je iznosio 38.232, dok je ukupan broj katolika bio 20 milijuna 203.702. U 1935. broj obraćenika se povisio na 63.845, dok je ukupan broj katolika iznosio 20,523.053. U 1940. obratilo se je na katolicizam 73.677 odraslih osoba, a ukupan broj katolika je iznosio 21,403.136. U 1945. broj obraćenika je bio 87.430, a ukupan broj katolika 24,402.124. Na kraju u god. 1949. broj obraćenih na katolicizam je iznosio 119.171, a ukupan broj katolika 27 milijuna 766.141. Zanimljivo je, da broj obraćenika raste u većem omjeru, nego što se uvećava prirodni porast katolika. Posebno treba istaknuti, da se i među američkim crncima jača pokret za obraćenje na katoličku vjeru. Samo u newyorškom crnačkom predgrađu Harlem 1.027 odraslih crnaca obratilo se na katolicizam tokom 1949.

ČISTOĆA

Čistoća je po sv. Tomi Akvinskom krepost, koja sjetilna naša nagnuća čuva u granicama, da se ne izrode u surovo zadovoljavanje nižim strastima. On veli: Ako se popušta željama za tjelesnim užicima, one snažno ojačaju, kao dijete, komu se sve pušta na volju. Zato se moraju tjelesne želje držati u najstrožem zaptu, a to zauzdavanje tjelesnih želja zove se krepost čistoće.

No toj se kreposti ne protive samo vanjska nečista djela, nego i svaka misao, želja, i dopadanje, jer sve to izlazi iz one neobuzdane i nedozvoljene pohote. Ova krepost ima svu svoju ljepotu iz unutarnjih čina, iz srca, zato ju kalja svaka unutarnja misao i zla želja, a da i ne govorimo o vanjskim činima.

Postoje tri vrste ove kreposti: djevičanska čistoća, ženidbena čistoća i udovička čistoća. Djevičanska je ona, koju čuvamo neokaljanu onakovu, kakvu smo je donijeli na svijet. Ženidbena je u tom, da se ženidbeni drugovi čuvaju svake sjetilne radosti, koja je u braku nedozvoljena. Udovičku čistoću provode oni, koji se čuvaju čisti i neokaljani nakon smrti svog ženidbenog druga, i ne misle više na novu ženidbu. Sve ove tri vrste čistoće imaju svaka posebni sjaj, kojim one, po riječima sv. Ambrozija, krase njivu Crkve Božje. On veli: Njiva je bogata raznim plodovima. Ovdje gledaš zeleno grmlje u predivnom djevičanskom cvatu, tamo na šumskom tlu udovištva zapažaš ozbiljnost poštovanja vrijednu, a svuda široke njive, koje bogatom žetvom braka pune žitnice zemaljske kugle, i prešnice Isusove slatkim grožđem, koje je urodilo na trsu ženidbene vjernosti.

Sv. Jeronim više cijeni čistoću udovičku od one u ženidbenom staležu, a nad obadvije slavi i uzdiže djevičansku čistoću. Kao što evanđeosko sjeme, koje padne u dobru zemlju, donosi stostruki, šezdeseterostruki i trideseterostruki rod, tako i tri vrste čistoće: ona ženidbena donosi 30-struki rod, udovička 60-struki, a djevičanska 100-struki. Sv. Ciprijan kaže: Svakoj ovoj vrsti čistoće pripada posebna čast. Usred tolikih napadaja sa strane pohote tijela i bračnoj vjernosti ide velika hvala. Svaki neka dakle bdije s najvećom skrbi za čistoću u staležu, u kojem se nalazi. Neka je čuva poput dragocjenog bisera, da se ne izgubi u blatu sjetilnosti radi vlastitog nehaja.

Važnost ove kreposti leži u tome, što ona sačinjava dio naše svetosti. Sv. Pavao kaže: Ovo je volja Božja, da se čuvate od bludnosti, da svaki vas znade čuvati svoje tijelo u svetosti i časti, jer Bog nas ne pozva na nečistoću, nego na svetost. Težite za svetošću, bez koje nitko ne će Boga gledati. Nastojte da nijedan ne bude bludnik. Glavni dakle dio svetosti sastoji se u kreposti čistoće.

Kad je čistoća toliko potrebna za svetost, nije čudo, da su mnogi Sveci radije svoje tijelo predali najvećim mukama, nego li da ovaj biser dovedu u pogibao. Sv. Benedikt valjao je svoje nedužno tijelo u trnju, a sv. Franjo ga zakopao u hladni snijeg, dok se sv. Bernardo bacio u smrznuti ribnjak. Sve su to činili ovi veliki sluge Božji, da ugase žar tjelesne požude, zapaljen po neprijatelju. Kad je sv. Bernardo noćio u jednom svratištu, i neka bestidna osoba htjela da ga silom strovali u grijeh, zaviče iz svega grla: Razbojnici! razbojnici! na što ona osoba pobjegne. Pravo je vikao! Jer nijedno blago nije dragocjenije, nego li čistoća, i duši se ne može ništa veće oteti, nego li čistoća. Nastojmo i mi, da je branimo svim sredstvima od svakog napadača, bilo vidljivog bilo nevidljivog. Gospodin će u toj borbi biti s nama, jer mu se mile čiste duše.

Lje

KOJI JE UDES BOLJI?

Nikola Gogolj, ruski pisac i pjesnik, pisao je jednom zgodom nekomu svome prijatelju ovo: »Ja vam ne mogu nikako reći, čiji je udes na zemlji ljepši, i komu je dan najbolji dio. Prije, kad sam bio glupiji i luđi, predpostavljao sam jedno zvanje drugomu. Sada pak spoznajem, da je sudbina sviju ljudi jednako vrijedna, da joj se nenavidi. Svi primaju jednaku plaću. Jednako je onomu, komu je povjeren jedan talenat i još si je jednoga k tome privredio kao što i onomu, koji je dobio pet talenata i još si k tomu zaslužio drugih pet. Dapače držim, da je udes onoga prvoga još bolji baš zato, jer nije užio na zemlji nikakva slavlja i nije okusio čarobnog pića zemaljskih časti, kao što je ovaj drugi to imao.

Kako li je ipak čudnovata Božja milost. Ona je svakomu odredila jednaku plaću, koji je pošteno izvršio svoju dužnost, bio on car ili najsiromašniji prosjak. Ondje će svi biti jednaki, jer će svi unići u radost svoga Gospodara, i svi će biti jednaki u Bogu. Pa je i sam Isus Krist na jednom mjestu kazao: »U kući Oca moga su mnogi stanovi«. Ali ako si ja predstavim te stanove, ako o tomu razmišljam, koji bi to mogli biti stanovi Božji, ne mogu se suzdržati od suza. I ja znadem, da se nikada ne bi mogao odlučiti, koje bi trebao odabrati, ako bi doista jednom zavrijedio, da postanem dionikom nebeskoga kraljevstva. I ako me se upita: »Koje bi ti htio mjesto ondje izabrati?« Ja znadem da bi samo jedno odgovorio: »Posljednje mjesto, Gospode, ako to samo imade u Tvojoj kući«.

Nas zanosi uvijek i ponovno diže nebeska čežnja za nekim boljim stanjem i ljepšim zvanjem, nego li je naše, jer mislimo, da bi ondje bili sretniji. Mi rado škiljimo na položaje drugih, koji su izvana ugodniji i ugledniji. I time ugušujemo u sebi radost i zadovoljstvo nad našim vlastitim životom i radom. Mi vidimo stare neudavače, gdje plaču, kad gledaju mladi bračni par kad svečano i veselo ide u crkvu na vjenčanje. Ali vidimo i udate žene, kako se ne mogu suzdržati od suza žalosnica, kad čuju gdje se mlade djevojke bezbrižno smiju i veselo pjevaju. Zavide im slobodu. A to je posljedica bezbrojnih razočaranja, koja sa sobom donosi svaki način života. Mi ispoređujemo guste i tamne sjene, u kojima se časovito nalazimo, s jasnim sunčanim svijetlom, u kojem slučajno drugi sjede. Ako smo sami žalosni, zavidimo drugim ljudima na najneznatnijim i najbezazlenijim zabavama i ugodnostima. Ne mislimo kod toga, koliko smo mi mnogo dana i tjedana našega života proživjeli bez tuga i briga i možda ćemo opet već za nekoliko satova ili časaka. Koliko li bi nas utješilo, kad bi se u takovim potištenim časovima sjetili, da i u najnižem staležu i u najprezrenijem zvanju radimo za istoga Gospodina. I od neizrecive je vrijednosti, ako mislimo, da smo Božji, pa makar bili i u najzadnjem i u najneuglednijem stanu i položaju.

Umjetnik slikar Karlo Probst je naslikao vrlo zanimljivu i sadržajnu sliku pod naslovom »U bijednoj sobici majčinoj«. Njezin je sadržaj ovaj: Neki je mladi redovnik nakon više godina posjetio svoju osamljenu i ostarjelu majku. I sada zamišljeno sjedi u hladnoj siromašnoj sobici, koja je njegovoj staroj majci jedini svijet i zavičaj. Tu je tvrdi ležaj. Star je i trul. Na njemu su raščupane krpe, tvrda i istrošena plahta. Siromašni je štednjak na slabim i trulim nožicama, širok upravo za jedan najbjedniji ručak. Ondje je klimavi stolac i jedan priprosti sanduk za najnužnije stvari. Dvije su male zdjele i dva lonca na daski uz stijenu. Na polici iznad prozora tek je jedna žlica kao jedaći pribor. Tamo je opet veliki kišobran još iz doba pokojnog djeda. Na stijeni visi križ za umiruće, posudica za svetu vodu s Krunicom, a na maloj klupčici požutjeli stari molitvenik. To je sve pokućstvo ovoga najsiromašnijega stana ili bolje reći neugledne izbice.

Mladom redovniku, koji to gleda, prelaze pameću neobične misli. Iznenada mu se rodi spoznanje, da je ovo biće — njegova majka — siromašnija nego li on, koji je zavjetovao sveto siromaštvo i sada živi u jednom velikom gradskom samostanu. I svaki dan sjeda k jednomu doduše jednostavnome, ali brižno i hranjivo pripravljenomu ručku. Sve brige za njegov zemaljski boljitak, premda je neoženjen, ipak su lijepo zbrinute i uključene u lijepi uređeni dnevni red, u kojem provodi svoje zemaljsko vrijeme. I sad ga stoga zahvaća tiho divljenje nad nepriznanom svetošću ove žene, koju on zove svojom majkom. I ona će jednom možda zasjeniti, premda je u svijetu i u braku živjela, mnogu redovnicu i redovnika svojim siromašnim sjajem. Jer je i ona Bogu za ljubav vjekovala ovaj vijek.

I doista. Što više rastemo u starosti i mudrosti našega života, to smo si sve jasnije svijesni, da ne vrijedi ništa što jesmo, nego samo kakvi jesmo. Živio netko u svijetu ili svetom samostanskom redu, u braku ili neoženjen, bio činovnik ili vršio najniži radnički posao, to je sve samo vanjština i sve je to sporedno. Glavno je, da je svagdje i uvijek cijeli i dobar čovjek. A tim nas ne može učiniti nikakav niti častan niti uzvišen položaj, ako prije svega nismo već takovi.

Tko svoj stalež i zvanje pravilno shvaća, može već na zemlji postići veliki stepen unutarnjega zadovoljstva. Osjećaj zemaljske sreće nije vezan ni na ugodne životne odnošaje ni na bogatstvo ni na čast ni na nerad, nego na ljubav prema Bogu, poradi koje sve činimo. Zato će takovi najlakše postići i naći mjesto u kući Božjoj na nebesima.

Križni Put

Pilat dovede izbičevana Isusa pred narod i, pokazujući rukom na Isusa, reče glasom punim sažaljenja i smilovanja: »Evo čovjeka!« Nadao se, da će svjetina bar sada imati smilovanja za Isusa i glasovati da Ga pusti. Nu Pilat se gorko prevario. Narod je, podjaren od starješina, vikao kao mahnit: »Raspni Ga, raspni Ga!« Videći Pilat, da židovski narod pod svaku cijenu traži smrt Isusovu, konačno predade Isusa da Ga razapnu.

Cijeli put od tvrđave Antonije, gdje je Isus bio osuđen, do Kalvarije, na kojoj je bio raspet, broji kojih tisuću koraka. U običnim bi prilikama čovjek taj put prevalio i za manje od četvrt sata. Jer je tijelo Isusovo od bičevanja bilo isječeno, a glava gorjela od boli pod trnovom krunom, lice pomodrilo od udaraca, snaga oslabila od muka te duša bila potištena od straha pred smrću, trebao je Isus za taj put i pola sata.

Put od tvrđave Antonije do Kalvarije i doživljaji, što ih je Isus doživio za vrijeme putovanja ovim putem, sveta Katolička Crkva zove »Križni put« i dijeli ga na četrnaest postaja. **Prva postaja** prikazuje Isusa kako Ga Poncije Pilat osuđuje na smrt, a razdraženi narod viče: »Raspni ga, raspni!« Isus prima drage volje osudu, samo da nas oslobodi od osude vječnoga prokletstva. Na **drugoj postaji** Isus prima na sebe križ. Ne nosi ga On za Sebe, već za nas i za čitavo čovječanstvo. Naši grijesi i grijesi sviju ljudi od postanka do svršetka svijeta tište sveta Njegova ramena, a mi još oklijevamo da se popravimo. Na **trećoj postaji** Isus pada prviput pod križem. Kako su teški naši grijesi! Pod njihovim teretom pada Onaj, koji sve drži svojom svemožnom riječju. A pada zato, da se mi podignemo iz svojih zloća. Isus strpljivo podnosi sve pogrde, a mi se tužimo na svaku malenkost, mi, koji smo i više toga zaslužili! Na **četvrtoj postaji** Isus susreće svoju svetu Majku. Kako zaplakana ide Majka Božja za svojim Sinom! Kolika Joj bol obuze srce, kad Ga je vidjela onako nagrđena i izmučena! Traži, da više ne griješimo i ne žalostimo Majku Božju. Kod **pete postaje** Šimun Cirenac pomaže Isusu nositi križ. Spasitelj je toliko iznemogao, da već ne može nositi križ. Ali tvrdo ljudsko srce nema smilovanja. Neprijatelji Isusovi ne popuštaju, nego sile Šimuna Cirenca da pomogne Isusu nositi križ. Naš križ su jadi naši i nevolje ovoga života. Kako mi nosimo svaki svoj križ? Na **šestoj postaji** sv. Veronika pruža Isusu rubac, da otare svoje krvavo lice. Plemenita žena, kojoj se ražalilo nad Isusovim mukama. Za nagradu vraća joj Spasitelj Isus Krist sliku svoga svetoga obraza utisnutu u rubac. Kod **sedme postaje** pada Isus drugiput pod križem. Eto, i opet pada Isus, da iz gliba grijeha podigne nas ljude. Bole Ga rane na tijelu, ali Ga još više bole grijesi, u koje ljudi neprestano padaju. Na **osmoj postaji** Isus tješi jeruzalemske žene. Bogoljubne žene žale Isusa kad Ga gledaju svega krvava i izranjena i plaču nad Njim. A Isus im reče: »Kćeri jeruzalemske, ne plačite nada mnom, nego plačite nad sobom i nad svojom djecom!« To isto veli Isus i nama. Nemoj oplakivati, sinko, mene, nego oplakuj sebe i svoje grijehe! Kod **devete postaje** Isus pada trećiput pod križem, ali ga ne prestaje nositi, dok ne dovrši djelo ljudskoga spasenja. Primjer nama da strpljivo nosimo svoj križ, jer nas križ vodi u nebo. U križu je spasenje, u križu je zaštita i obrana, u križu je život. Na **desetoj postaji** Isusa svlače. Gol stoji Bog, koji sve odijeva! Njegovo presveto i prečisto tijelo ruglu se izvrgava. Ovu sramotu podnosi Isus radi nečistih ljudskih misli, riječi i djela. Na **jedanaestoj postaji Isusa** pribijaju na križ. Oštrim čavlima pribijaju na križ svete Isusove ruke, koje su nebrojena dobra činile ljudima, i svete Njegove noge, koje su koracale jedino za spasenje ljudi. Na **dvanaestoj postaji** Isus umire na križu. On ne proklinje svoje neprijatelje, kako su to redovito činili drugi osuđenici, nego moli za neprijatelje: »Oče, oprosti im, jer ne znaju, što čine!« To je uzor i pouka nama, kako treba opraštati neprijatelju. Isus umire smiren i predan u volju Očevu. Zadnje su Mu riječi bile: »Oče, u ruke Tvoje predajem duh svoj«. Na **trinaestoj postaji** skidaju Isusa s Križa i mrtvoga stavljaju na krilo Majci Božjoj. Na **četrnaestoj postaji** Isusa polažu u grob, gdje će iza tri dana dočekati slavno uskrsnuće.

I naš je život na zemlji, u ovoj suznoj dolini, neprestani križni put. Nosimo svoj križ strpljivo Isusu za ljubav, da nakon ovoga života i mi s Isusom slavno uskrsnemo.

Tvoje Preobraženje Isuse

Na Gori preobraženja, nebo je svjedočilo Tvoje Božanstvo, Isuse. obraženo, u sjaju sunca, Tvoje se lo uzdiglo u visine, odakle si došao zemlju. Nebeska svjetlost obasjala ovaj svijet Tvojim dolaskom. Nelazni je sjaj, kojega je ostavio život među nama. I na Gori, u velime času, ugledaše i smrtne oči nekcine ljudi, Tvojih učenika, slavu, ja bijaše Tvoja od iskona i ostaje ja za vječnost. Zatravljeni vidjeli ljudi, kako se Bog uzdigao nad nj a ipak ovaj Bog je i Čovjek, onaj vjek, koji zbog ljubavi prolazi trn tim putevima i susreće ruglo i mrž mnogih ljudi. Tvoje preobraženje, I se, nije samo svjedočanstvo Tvoje žanske moći, već je svjedočanstvo T jega neizmjernoga milosrđa. Nisi ostavio prepuštene teškoj sudbini, služenoj teškim našim grijesima, si živio na zemlji, da nam doneseš veću sreću, naše vječno spasenje. ostao u kraljevstvu svojega Oca, si došao ljudima, da nas sve pove miru i ljubavi s božanskog Izvora, rodio si se kao siromah, i živio si siromah, i jedina Tvoja kruna na mlji bila je trnova kruna na križu T je muke.

Preobraženi Isuse, pored trnja, k Ti ljudska bijeda upliće u krunu, n Ti je i naša zahvalnost, sada i vijeka.

PROŠLOGODIŠNJE PASIONS IGRE u bavarskom gradiću Oberam gau posjetilo je preko 200.000 os među kojima 50.000 stranaca. Radi likog broja interesenata priređivači bili umoljeni, da s prikazivanjem ig nastave i kroz godinu 1951. Oni su bili ovo traženje, jer prema starod nom zavjetu ovoga mjesta pasion igre se davaju svakih deset godina imaju se prikazivati samo kroz jed godinu.

SJEMENIŠTE ZA ZAKAŠNJE ZVANJA u Francuskoj proslavilo prošle godine 25. godišnjicu svoga stojanja. Kroz to vrijeme ovo je s menište dalo preko 70 svećenika.

PODLISTAK

Gorke spoznaje

Voljela je svoje dijete. To nije ništa osobito, kad se zna, da majke obično vole svoju djecu. Kad joj je mala bila još u kolijevci, gospođa Ana bi znala pozvati svoje posjetioce, neka priđu na prstima, kako ne bi dijete probudili, neka samo pogledaju, kako je ljepušno i lijepo. A posjetnici, kako je to već običaj, hvalili dijete i majku, njihovu sličnost i mudro držanje:

— Na vlas kao majka! Krasna mala! A drži se!... ma upravo slatko. Kao da joj nitko nije ravan.

Takve ludosti često su zvonjele u domu i srcu gospođe Ane. Ona je bila sretna, toliko sretna, da se malokad sjetila oca djetetova koji je poginuo u ratu. Tada je bila odlučila — živjeti za dijete. To joj se svidjelo. I živjela je, uvjerena da živi za dijete.

Pratila je iz dana u dan, kako njena mala Marija napreduje. S tim napredovanjem raslo je u njenoj glavi i uvjerenje, da treba malu nazvati drugačijim imenom, ne tako svakidašnjim, gotovo sirotinjskim, nego posebnim zvučnim... Mislila je i smislila, te joj jednoga dana izleti na usta »Meri«, jer je to Mary. Siroto dijete odazivalo se na novo ime kao i na sve materine pozive:

— Pazi, da ne uprljaš ručice.
— Pazi, da ne pomrsiš uvojke kose.
— Pazi, da ne zablatiš haljinicu.

To je pratilo malu od jutra do mraka i ona je pazila i pazila od jutra do mraka. Zbog toga nije smjela da se igra s drugom djecom, nego samo kradomice. U njenu se dušu zavukla tuga i strah.

A posjetnici gospođe Ane se divili, kako je njena djevojčica uvijek čista, uvijek uredna i dotjerana.

— Ma kao lutkica iz izloga!
— Eh, što znači dobar odgoj!
— Pa dijete mi je sve! — odgovarala je ponosna majka. — Ja samo za moju Meri živim.

Jednog se dana mala razboljela. Svenuta je legla. Gospođa Ana da poludi. Obraćala se liječnicima, proklinjala vot i počela se moliti Bogu. Kako joj kletve bile lude, tako i molitve. ona nije znala, što je molitva. Još nikad nije pred Bogom skrušila. S je čula od drugih, da u nevolji pot malo u crkvu, zapale na svetome m stu koju svijeću, sklope ruke i k koju. Tako su radili i njeni roditelj

Potrčala tako i ona i sklopila ruke s u grču:

— Daj, Bože,... spasi Mericu!... T ko lijepo, tako krasno... moje jed dijete!

Tko ju je vidio, kako se savija i g svatko se sažalio nad njom.

Jednom uveče, kad je zvono stalo viještati Pozdrav Gospi, mala tiho moli majku, neka sjedne do nje.

Gospođa Ana bila je uvjerena, da Bog uslišio njenu molitvu. Odazove veselo.

— Želiš li što popiti... pojesti? mo reci. Sve će tebi dati tvoja majč Kad ozdraviš, obući ćeš krasnu halj cu. Svi će stati i gledati: čije li je dijete! A to će biti moja Merica... ja Meri, moja lijepa Mary...!

— Ne! — odbije mala. — Ne bih mogla igrati. Uprljala bih.

— No... no! Pa dobra djeca su č Tako i moja Merica.

— Ne zovi me tako. Marija! — š mala.

I ispripovijedi, kako je saznala od ce, da je jednom živjela jedna Ma koja je bila tako dobra, da joj je poslao samog anđela u posjete, i porukom, da će ona biti Isusova m

— Neka i ja budem Marija. Pa doći anđeo.

— To su ludosti, Merice! — uspro se gospođa Ana. — Nema anđela.

Kada je djevojčica, skršeni ljiljan, noći ležala mrtva, njena mati prvi shvati, da joj uistinu nikad nije dobra. Činila je djetetu samo ono, je godilo njenoj taštini, a duša ostala joj je nepoznata.

II. KORIZMENA NEDJELJA

18. II. 1951.

Današnje sveto Evanđelje pripovijeda, kako se Isus pred očima triju Apostola na gori Taboru preobrazio (Matej 17, 1—9).

1. Gospodine, dobro nam je ovdje biti. Ako hoćeš, načinit ćemo tri sjenice. Tako je govorio Petar Isusu, kad Ga je vidio preobražena. Sasvim je drukčije govorio, kad Ga je kasnije vidio u Njegovu poniženju. Rekao je: Ne poznam toga čovjeka. Takvi smo mi ljudi! Rado slušamo radosne stvari, a o teškima ne ćemo ni da znamo. Gdje se veselo i zabavno sprovada, tu bismo htjeli udariti svoje stanovanje, a gdje ima križeva i patnja, tu se brzo povlačimo. No ipak nam ništa ne pomaže, na zemlji moramo trpjeti. Tko hoće da ide za mnom, neka se odreče sebe, uzme križ svoj i ide za mnom.

2. Petar nije znao šta govori. Dobri Petar bio je od veselja kao izvan sebe, kad je vidio Mojsiju, Iliju i Isusa preobražena. A kakav je istom Isus tamo, na drugom svijetu, gdje ćemo Ga gledati svijetlom slave u Njegovoj nebeskoj slavi onakvoga, kakav jest, licem u lice! Mi o tom često govorimo, ali ne znamo, što kažemo. Jer kako je tamo, toga nije oko vidjelo, niti uho čulo, niti je u srce ljudsko unišlo. Veselimo se dakle na ovaj dan Isusovu preobraženju, a i svojemu, kad budemo i mi, kao i Spasitelj danas, sjali kao sunce. Ali živimo danas u tijelu tako, da se možemo nadati, da ćemo biti jedamput s Isusom i preobraženi.

3. Načinimo tri sjenice. Graditi na ovom svijetu sjenice, to je sasvim nepotrebna stvar. Mi ne ostajemo na ovom svijetu, mi putujemo u vječnost. Kad se sruši sjenica našega tijela i mi umremo, tada će nas istom primiti vječne sjenice, gdje ćemo uvijek biti sa svojim Gospodinom govoreći: Gospodine, dobro nam je ovdje! O kako su divni šatori Tvoji, Gospodine! Želim da se rastavim od tijela svoga i da budem s Kristom!

4. Ovo je Sin moj ljubazni, koji je po mojoj volji, Njega slušajte! Ove riječi dokazuju, da Isus nije samo Sin Čovječji, nego i Sin Božji. On je pravi Bog. Kakav poticaj nama, da čvrsto prionemo uz Isusa i da vjerno slijedimo Njegovu nauku, da nam bude dobro i ovdje i onde. No prije svega treba da smo ponizni. Ne pripovijedajmo dobročinstva Božja, koja nam je iskazao, nego u tišini mislimo i govorimo: Ne nama, Gospodine, nego daj Tvome imenu slavu!

Sv. MARGARETA KORTONSKA

Rodila se g. 1249. u Lavijanu u Italiji. Majka joj je umrla, kad joj je bilo osam godina. Margarita je bila rijetke ljepote, pa su joj mnogi laskali. Bogati mladi plemić nagovorio ju je, da pobjegne s njim u njegov grad. Dao joj je prekrasne darove, ali nije ispunio svoje obećanje, da će se s njom vjenčati. I tako je s njim provela u javnom grijehu devet godina.

Tada je njezin plemić otišao na put, ali se vratio samo pas, koji ga je pratio. Vjerna životinjica kao da je pozivala gospodaricu, da ju slijedi. Pas ju je vodio i zaustavio se pred nekom grabom i lajao, kao da plače. Pokriven granjem tu je ležao plemić, ubijen od razbojnika. Margarita je gorko zaplakala, a srce joj se ispunilo iskrenim kajanjem. Bilo joj je tada 26 godina.

Sva satrta od boli, u crnini, vratila se svom ocu, ali ju je maćeha otjerala. Otišla je u grad Kortonu, gdje je otada provela cijeli život u oštroj pokori. Jedne je nedjelje otišla u svoj rodni grad i tamo iza sv. Mise s užetom oko vrata klečeći molila sve, da joj oproste njezin sablažnjivi život. Svi su s njom plakali od ganuća.

Poslije tri godine teške pokore bila je primljena u Treći red sv. Franje. Sad je podvostručila svoju pokoru. Živjela je o kruhu i vodi, spavala na zemlji, a pod glavu stavila šiblje. Pomagala je siromasima i bolesnima, osobito siromašnim trudnicama, pa je one i danas zazivaju za sretan porod.

Jednom se molila pred Raspelom, izrađenom u naravnoj veličini, u crkvi sv. Franje: »Bože moj, Ti si toliko trpio za mene! Hoćeš li mi ikada oprostiti?« Najednom čuje glas: »Što hoćeš od mene, moja siromašna grešnice?« A ona odgovori: »Gospodine, samo Tebe!« Ovo se Raspelo još danas čuva u crkvi sv. Franje u Kortoni. Ono potječe iz 10. ili 11. vijeka, a rad je bizantinske škole.

Gospodin ju je odlikovao i drugim objavama. Zaželio je da ona često prima sv. Pričest. Dne 27. prosinca 1276. opet je obavila opću ispovijed. Iza sv. Pričesti čula je glas Gospodinov: »Moja kćeri!« Cijeli je dan bila u zanosu izvan sebe.

Iza toga se posvetila kao pomirna žrtva Bogu za druge. Osnovala je gostinjac za siromahe. Prosila za njih milostinju i hranila se njihovim ostacima. Noć je provodila do nogu Raspetoga na Golgoti. U noći od Vel. Četvrtka na Veliki Petak g. 1287. Spasitelj joj je obećao, da će toga dana i ona biti razapeta u duhu. To je t. zv. mističko raspeće. Poslije obreda na Veliki Petak u 9 sati zahvatila ju je ekstaza (zanos), i sad je vidjela i čula cijelu Muku Isusovu. Na glas je govorila sve, što vidi i čuje, a da nije ni slutila, da je narod u crkvi sluša. Sa svih strana dolazili su k njoj hodočasnici, čak iz Franceske i Španjolske, a osobito teški bolesnici i grešnici. Mnogi su ozdravljali na njezin zagovor. Spasitelj joj je jednom rekao: »Uslišit ću i blagoslovit ću svakoga, koji tebe bude zazvao«.

Koncem g. 1290. nije se više mogla micati zbog teškog reumatizma. Cijeli grad je dolazio da je posjeti na krevetu od šiblja. S anđeoskim smiješkom svima je govorila: »Nije teško spasiti se, dosta je ljubiti Boga!« 21. veljače 1291. primila je skrušeno sv. Sakramente i drugi dan u jutro predala Bogu dušu s riječima: »Moj Bože, ja Tebe ljubim«. Baš to su bile i zadnje riječi serafske Djevice iz Lisieuxa.

Ova je Pokornica proglašena svetom 16. svibnja 1728. Njezino tijelo nije istrunulo do današnjega dana, iako je prošlo već 760 godina od smrti. Može ga svatko vidjeti u lijesu od kristala u crkvi sv. Margarite u Kortoni.

ŠTO JE ZVANJE?

Na koji način bih ja mogao ustanoviti, da li imam zvanje ili nemam? Koliko puta i kako razgovjetno zatitra to pitanje na usnama mnogih mladića i djevojaka, dok se pred njihovom dušom otvara smisao i svrha vlastitoga života, a otvara se nažalost tek zato, da bi se oni mogli napuniti mrzovoljnošću i srdito odgovoriti: »Jasno, da nemam zvanja!« Bilo kako, oni ne će da znadu za nj. Pošto poto idu za tim da ga uguše. Može biti, da se i potajno mole, da bi ih Bog očuvao takve sudbine! Kako slabo poznaju sreću, koju žele tako nerazborito odbaciti oglušivši se pozivu Božjemu. Postojanje takva pitanja u duši, njegovo osjećanje u srcu, njegovo izlaženje na usta često je najbolji znak pravoga zvanja.

Svi su ljudi doduše pozvani, da žive savršeno. Poziv za svećeničko il redovničko zvanje razlikuje se od toga općenitoga poziva. On je osobiti dar Božiji, koji Bog daje onome, koga je odabrao. »Niste vi izabrali mene, nego sam ja izabrao vas«, govori Isus svojim učenicima. Isus je pozvao k sebi onoga, koga je htio. Često puta su pozvani oni, za koje bismo to najmanje očekivali. Magdalena, ogrezla u grijesima, postade zaručnica Neoskvrnjenoga. · Matej, okružen krivo stečenim blagom, Savao bjesneći i progoneći kršćane. Svi su oni čuli Božji poziv, jer kako uči sv. Toma Akvinski, grešan život u prošlosti nije zapreka zvanju.

Kako god je poziv na svećeničko ili redovničko zvanje osobit dar Božji, neprocijenjiva vrijednost, znak izvanredne Božje naklonosti, to ipak Bog ne sili dušu, da ga primi. On je ostavlja slobodnom. Ona se može toj milosti Božjoj odazvati, a može i odbaciti. Gdjekad božanski lovac blago pozivlje na molitvu, koja je temelj Njegove ljubavi. Ali i to On čini bojažljivo, kao da se boji siliti slobodnu volju. Šapće samo koju riječ. Ako je duša zabaci, Isus se često udalji — zauvijek. On želi imati u svojoj službi samo one, koji Mu drage volje služe — dobrovoljce. Duša je plašljiva te sa strahom prisluškuje, da joj opet i opet progovori glas božanskoga poziva.

U toj prvoj borbi duša je bila nesvijesno ranjena od želje za nepoznatim, za nekušanim — za srećom. Gotovo neosjetno srce je osvojila čežnja za savršenijim, plemenitijim životom. Molitva mu se počinje militi, a tako i samozataja i smisao za žrtvu. Sjaj svjetskih naslada, koji ga je toliko privlačio, iz dana u dan kao da izumire.

Malo po malo duša počinje shvaćati uzvišenost i prednost evanđeoske savršenosti, plemenitost odluke posvetiti se službi Božjoj i spasenju duša. Tihi šapat »Dođi i slijedi me!« postaje sve glasniji i jači, dok napokon u njemu ne osjetimo snažno čuvstvo veselja i zahvalnosti. Duša je napokon shvatila i razumjela: Učitelj je tu i zove me! Ona je — dobila zvanje.

EPIKTET

Rodio se oko g. 50 posl. Krista u frigijskom Hierapolisu kao dijete jedne ropkinje. O 1.900-godišnjici toga filozofa vrijedno je navesti neke njegove misli (možda pod utjecajem kršćanstva).

»Što mi je do toga da znadem da li je svijet sastavljen od atoma; nije li dosta da znademo u čemu se sastoji dobro i zlo?« Glavno je da svoj život uredimo tako, te se smatramo sretnima što većma nezavisni od vanjskog svijeta, naime, da strpljivo podnosimo siromaštvo, gubitak srodnika i prijatelja, bol i smrt.«

»Ne reci: izgubio sam ih, već samo: vratio sam. Je li ti dijete umrlo? Vraćeno je. Je li ti žena umrla? Vraćena je. Uzeše mi imanje. Dobro, i to je vraćeno. Dokle ti ga Bog daje, brini se kao da nije tvoje. Zar da imam i nakaznu nogu! Ti ropska dušo, zar da se radi bijedne jedne noge buniš proti poretku svijeta? Moram u progonstvo: tko će me spriječiti da idem s vedrim osmjehom? ... Rob može biti duhovno slobodan, kao Diogen; utamničeni može biti slobodan, kao Sokrat; car može biti rob, kao Nero.«

»Ne traži da sve bude baš onako, kako bi ti želio; treba htjeti da se sve događa kako se događa i bit ćeš miran.«

»Ljudski je duh tako uzvišena sposobnost, da ju je samo Stvoritelj mogao proizvesti. Bog nam je svima otac, i svi su ljudi braća.« »Tko ima pojma o upravljanju svijetom i uviđa uzvišenost toga sustava... zašto se ne bi nazivao i sinom Božjim? Tko o tome ispravno sudi, držim da o sebi ne će misliti neplemenito i podlo... Boga u sebi nosiš, i zar to ne znaš, nevoljniče?«

»Imaj na umu da te je Bog pozvao neka budeš svjedokom Njegove brige za svijet... Kako je to veliko kad možeš samom sebi reći: Htio se je osvjedočiti, da li u meni ima valjanog vojnika; da li sam ljudima primjerom i poukom: Vidite kako je isprazan vaš strah, vidite kako ste uzalud za koječim čeznuli... Zar da nas to ne riješi brige i straha, kad znamo da nam je Bog skrbni otac?«

»Gdje nam je dovoljno riječi, da providnost Božju dostojno hvalimo i slavimo? Što da i činimo drugo, ako smo pametni, osim da javno i svakom zgodom slavimo Boga i Njegova dobročinstva? Ne treba li pri plugu i jelu pjevati u slavu Božju?«

Epiktet je preporučivao dnevno ispitivanje savjesti. Njegova je pouka: »Što sam ne ćeš da trpiš, ne dopusti ni drugima da trpe.« Poput sv. Augustina kaže: »Čini samnom, Bože, što god hoćeš, sve mi je pravo, vodi me kuda god hoćeš.«

KARDINAL AGAGIANIAN, patrijarha Cilicije, primljen je početkom mjeseca siječnja u audijenciju od egipatskog kralja Faruka. Kardinal Agagianian boravio je u Egiptu da posjeti armenske katolike, koji žive u Egiptu.

SVETA GODINA
i katolička kulturna djelatnost

U Svetoj Godini milijuni su katolika iz svih krajeva svijeta stigli u Rim, da obave jubilarnu pobožnost i prime jubilarno oproštenje. Ovu priliku masovnog posjeta Rimu koristile su mnoge katoličke vjerske, kulturne i socijalne organizacije te održale svoje međunarodne kongrese. Tako je tokom prošle jubilarne 1950. godine održano u Rimu preko 50 međunarodnih kongresa raznih vrsti. Ali naročito pada u oči množina međunarodnih kongresa učenjaka i intelektualaca uopće. Tako su na pr. prošle godine održali u Rimu svoj kongres katolički: teolozi, filozofi, pravnici, liječnici, sociolozi, profesori, učitelji, studenti i t. d. Tokom Svete Godine ovi su kongresi dokazali, da Katolička Crkva ide korak u korak sa životom i s najnovijim znanstvenim rezultatima.

Jedan od najslavnijih učenjaka Pasteur jednom je izjavio: »Jer sam ovoliko učio, vjerujem kao jedan Bretonac, a da sam više učio, vjerovao bih kao jedna Bretonka«. Glasoviti francuski matematičar Cauchy, koji je umro 1857., kaže za sebe: »Ja sam kršćanin i vjerujem u Kristovo Božanstvo skupa s Kopernikom, Descartom, Newtonom, Leibnizom, Pascalom, Boškovićem i svima velikim astronomima, fizičarima i geometrima prošlih vjekova... Moje uvjerenje nije predrasuda iz djetinjstva, nego rezultat razumnog i dubokog istraživanja.«

Član Francuske Akademije Znanosti Robert de Fleure zamolio je 1926. svoje drugove, članove iste Akademije, da mu odgovore na pitanje, smatraju li, da se vjersko osvjedočenje i rezultati znanosti isključuju? Od 103 člana Akademije njih 15 nije uopće odgovorilo, dva su odgovorila sa »da«, dva su odgovora neodređena, a svi ostali su odgovorili da se ne isključuju. Ovdje ćemo navesti samo dijelove nekoliko najzanimljivijih odgovora.

Charles Barois, geolog i profesor sveučilišta u Lilu: »Geologija naših dana samo je modernizirala klasične dokaze Božje egzistencije«.

E. Bouvyés, zoolog i entomolog: »Ja osobno vjerujem, da vjera pogoduje znanstvenom napretku, jer nas ona vodi izvoru, podrijetlu svih stvari t. j. istom cilju, kojemu neumorno teži i nauka... Tražiti istinu, zar to ne znači isto što i tražiti Boga, koji je najviša istina«.

Hatone de la Goupière, matematičar i fizičar: »Ja ne bih izvršio svoju dužnost, kada ne bih izjavio svoje uvjerenje, da postoji savršena suglasnost između nauke i vjerskog osvjedočenja.... Poslije dugih i metodskih razmišljanja ja sam dospio do ovog svog solidnog uvjerenja«.

H. Chateillés, hemičar i metalurgičar »Poznato je, da se u modernoj literaturi čuje o apsolutnoj nesuglasnosti između znanosti i vjere. Ove izjave ne dolaze od pravih, nego od nazovi učenjaka, a najčešće od pisaca, koji su daleko od svakog znanstvenog znanja...«

Maršal Foch: »Svojim otkrićima znanost nije ustanovila ništa, što bi bilo u suprotnosti s vjerskom naukom«.

Međutim i glasoviti učenjaci drugih narodnosti slažu se s njima u ovom pitanju.

Tako glasoviti suvremeni američki fizičar **Robert Millikan** je jednom napisao: »Nauka bez vjere nesumnjivo prije može donijeti svijetu prokletstvo, nego blagostanje. Ja nikada nisam u životu sreo čovjeka sa zdravim razumom, koji bi nijekao opstanak Boga«.

Artur Edington, slavni engleski astronom, napisao je u svome djelu »Novi putevi prirodnih nauka« ovo: »Vjera ima tu odliku, da nam stavlja pred oči istinu kao svakodnevnu stvarnost. Tko s Bogom svakodnevno živi, taj o Njemu ne misli i ne govori u fizičkim formulama, nego sasvim nadprirodno, a da time ne izdaje istinu«.

Marconi, jedan od najvećih učenjaka na polju elektrotehnike i radiotehnike, izjavio je jednom slijedeće: »Ja s ponosom izjavljujem, da vjerujem... Ja vjerujem u moć molitve. Ja u ovo vjerujem ne samo kao dobar katolik, već i kao učenjak«.

(Nastavak na str. 4.)

NAŠ ŽIVOT

Prema Jörgensenu čovjek putuje ovim životom kao kukac na slamčici preko vode. Nad njim vječnost, pod njim vječnost, nad njim otkupljenje, pod njim osuđenje. I tako postaje ovaj život, u koji smo bez naše volje zašli, ozbiljna stvar.

Život je teško putovanje. Kao putovanje morem. Teška je i opasna vožnja po moru. Često je uzburkano. Tada more buči i diže se udarajući o pećine i bregove, izbacujući iz sebe školjke i alge, a predmete što su na obali, odvlači za sobom. Takve su u životu bure, kušnje i borbe (Grgur Naz.). No nije daleko pristanište, pristanište mira i sreće. Brod plovi i plovi, i gle, život je za nama! Kao što se uz more gube livade, polja i mjesta, tako su prošli dani, i sada se pokazuje pred nama sretna luka. Tamo je domaći brijeg, tamo su naši dragi, tamo je kraj, za kojim je kroz sve dane čeznulo naše srce. O pristanište vječnoga blaženstva, kliče Sv. Augustin. Blago onima, što s opasnoga mora života stignu Tebi, o Bože, koji si najsigurnije pristanište!

Naš je život samo predvečerje velikoga dana, bdijenje uoči blažene vječnosti. Na zemlji je mrak, no tamo na obzorju već sviće, sjene nestaje, magle se gube. Duša se budi. U tajinstvenoj daljini već sjaju zrake, dan se bijeli, vječni dan bez mraka (Sv. Augustin).

Sa stanovišta vječnosti prikazuje se ljudski život poput drame. Veliki je španjolski pjesnik Kalderon izrazio tu misao u drami: »El gran teatro del mundo«. Pred nama se nalazi veliki igrokaz. Tu igraju ljudi, kraljevi i robovi, bogataši i prosjaci, vojskovođe i prosti vojnici, lijepi i ružni, pametni i glupi. Kad je igra svršena, maske spadnu. Žezlo i grimiz, mač i lovor, bogatstvo i ljepota, sve ostane u garderobi smrti. Svi dolaze jednaki pred ravnatelja i ravnatelj ih prosuđuje samo po vrijednosti rada svakoga ne gledajući šta je, nego kako je igrao.

Život je prizor tog velikog igrokaza. Njegovo je prikazivanje između zipke i groba, no svrha je onkraj groba. Pasti će zastor i počet će vječna zbilja života.

Sv. je Augustin stajao — tako pripovijeda u svojim »Ispovijedima« — naslonjen kraj samotnoga prozora u Ostiji kraj Tibera sa svojom majkom Monikom. Razgovarali su o vječnome životu. I navodi: »Kad je naš razgovor došao dotle, da najveća sjetilna prijatnost u najvećem sjaju ljepote i slave, što se može da zamisli među tjelesnim tvarima, ne samo da nije dostojna ispoređivanja, nego ni ne zaslužuje da je se samo spomene, obrnusmo se sa sve većom čežnjom svojih srdaca Stvoritelju samom. Pređosmo stupanj po stupanj sva tjelesna bića i samo nebo, otkuda sja Sunce, Mjesec i zvijezde na zemlju. I razmišljajući, sami u sebi smo se dizali sve više i više, govoreći o Tebi, Bože, u srcu i diveći se Tvojim djelima. I dođosmo do svojih duša. No digosmo se i nad njih, gore, gore, da dosegnemo područja neprolazne savršenosti... gdje je život Istina, po kojoj je sve što jest, što je bilo i što će biti.

Vjera otvara beskrajno i vječno obzorje duši. Vodi je onamo, kamo je već pokazao naravni um Tu promatra život sa stanovišta besmrtnosti i vječnosti. I život dobiva dubok smisao. Onaj smisao, koji je Sv. Augustin proniknuo svojim dubokim umom i srcem i izrazio riječima: »Za sebe si nas stvorio, o Bože, i nemirno je srce naše dok ne otpočine u Tebi«.

□

PREMA NAJNOVIJIM STATISTIČKIM PODACIMA kroz 1950. god. povećao se u Katoličkoj Crkvi broj nadbiskupija od 257 na 262, a broj biskupija od 1062 na 1074.

»MOLITVA U KAMENU« zvat će se crkva, koja se zida u japanskom gradu Hirošima na uspomenu poginulih od atomske bombe, koja je pala na ovaj grad. Crkva će imati posebno »zvono mira«, koje je darovala neka gospođa, koja uslijed ozljeda, dobivenih od eksplozije atomske bombe, mora cijeli svoj život ležati u krevetu.

Iz katoličkog svijeta

KATOLIČKO DRUŠTVO ZA ZAŠTITU MAJKE I DJETETA u Egiptu proslavilo je u prosincu 1950. 25. godišnjicu svoga rada. Ovo društvo je jedino svoje vrsti u Egiptu, a posjeduje institut, kojim upravljaju čč. ss. Naše Gospe od Apostola. Vrata instituta su otvorena svakoj egipatskoj ženi bez obzira na vjeru i narodnost. Uprava instituta, u kojoj surađuju mnoge egipatske žene, nastoji naći uposljenje onim ženama, koje se sklone u ovaj institut, a također nastoji i ozakoniti njihove divlje bračne veze.

ŠKOLA SVETOG VINKA u Beyrutu, glavnom gradu Libana, proslavila je u prosincu 1950. g. 90. godišnjicu svoga rada. Škola je besplatna i u njoj se školuju siromašni đaci. Jubilej je proslavljen otvaranjem nove kapele. Svečanosti je prisustvovao sam predsjednik republike uz brojno sudjelovanje drugih odličnika. Škola broji 292 pitomca, od kojih 273 katolika i 19 inovjeraca.

U CARSKOM KAZALIŠTU U TOKIJU s uspjehom je prikazivan kazališni komad »Kabuki«. Sadržaj komada je uzet iz vremena progonstva katolika u Japanu. Tokijska štampa se vrlo pohvalno izrazila o umjetničkoj vrijednosti ovoga komada, koji dupkom ispunjuje kazalište, i ako obrađuje katoličku temu.

PREDSJEDNIK DRUŠTVA JAPANSKIH KATOLIČKIH UMJETNIKA Luka Hasegawa došao je u Rim, da se usavrši u tehnici mozaika i slikanja afresco. Hasegawa je donio sobom na poklon sv. Ocu tri albuma japanskih slika, koje je on naslikao. Slike prikazuju povijest Katoličke Crkve u Japanu. Za vrijeme svoga boravka u Italiji slikar Hasegawa će oslikati afresco u japanskom stilu crkvu posvećenu dvadeset i šestorici japanskih mučenika u talijanskom gradu Cività Vecchia.

SINGAPURSKI BISKUP mgr. OLCOMENDY izdao je pastirsko pismo, u kojem prosvjeduje protiv pokreta za ograničavanje poroda upotrebom antikoncepcionističkih sredstava, koji se u zadnje vrijeme propagira u Malaji svim raspoloživim sredstvima. Mgr. Olcomendy naročito prosvjeduje protiv otvaranja antikoncepcionističkih klinika u Malaji od strane Family Planning Association.

250.000 OSOBA sudjelovalo je u zaključnim svečanostima Marijanskog kongresa u indijskom gradu Malabam. U svečanoj povorci nošen je kip Bogorodice. U procesiji je sudjelovalo 15 nadbiskupa i biskupa, 800 svećenika i preko 1.000 časnih sestara kao i članovi raznih katoličkih društava i mnoštvo ostaloga svijeta. Procesiju su sa zanimanjem i poštovanjem promatrali muhamedanci i budisti.

U ITALIJI postoji 500 samostana kontemplativnih redova, u kojima boravi 15.000 redovnica.

U JUŽNOJ AMERICI se od 1945. povećao broj mladića, koji se pripravljaju za svećeničko zvanje za 35%. God. 1945. bilo ih je 4.393, dok ih sada ima 6,052. Prema statističkim podacima države latinske Amerike broje 150,000.000 katolika, dok broj katoličkih svećenika iznosi samo 25.000. Na jednog svećenika dolazi u republici Kostarika 6.500 vjernika, u Ekvadoru i Kolumbiji 8.000, u Urugvaju 9.000, u Čile 10.000, u Meksiku 10.500, u Argentini 12.000, u Peru 12.500, u Braziliji 14.000 i u Gvatemali 31.200 vjernika Kako se iz ovih brojki vidi, broj svećenika u ovim zemljama je premalen, pak još uvijek moraju dolaziti svećenici iz inozemstva za pastorizaciju pučanstva ovih država.

U KOLUMBIJSKOM GRADU MEDELLIN umro je glasoviti o. Giraldo, koji je svoj život posvetio osnivanju škola za siromašnu djecu. Njegova djelatnost se je poglavito odvijala na selima. Osnovao je 125 škola, koje posjećuje preko 60.000 đaka. Za svoj prosvjetno-odgojni rad bio je od vlade republike Kolumbije odlikovan najvećim odlikovanjem.

KROZ SIJAM I BURMU sada putuje kip Majke Božje Fatimske. U Sijamu su u počast Majci Božjoj tom prilikom održane velike svečanosti u gradovima Bangkok i Chantanbury. U Burmi su naročite svečanosti održane u Rangoonu, kamo je kip Majke Božje stigao zrakoplovom. Na aerodromu su kip dočekali uz veliko mnoštvo svijeta mgr. Newman, apostolski vikar Akyaba, burmski ministar prosvjete i mnoge druge ugledne ličnosti. Rangoon je tom zgodom po prvi put doživio katoličku procesiju u središtu grada. Na dan 16. prosinca bilo je službeno u Rangoonu 15 sv. Misa na otvorenom u počast 15 otajstava sv. Krunice. Na kraju svečanosti rangunski biskup je u ime svih biskupa Burme posvetio Burmu Prečistom Srcu Marijinu.

U GRADU KUMASI, Afrička Zlatna Obala, održat će se u veljači prvi narodni euharistijski kongres. Za svoga legata na ovome kongresu sv. Otac je imenovao mgr. Davida Mathew, apostolskog delegata britanske zapadne i istočne Afrike.

JEDNO OD ZADNJIH HODOČAŠĆA za Sv. Godinu bilo je hodočašće Rimljana. Hodočašću je sudjelovalo veliko mnoštvo Rimljana tako, da svi nisu mogli stati u baziliku sv. Petra. Hodočašću je sudjelovao i cijeli diplomatski kor akreditiran kod sv. Stolice te svi rimski župnici. Sv. Otac je odslužio hodočasnicima u bazilici sv. Petra tihu sv. Misu, za vrijeme koje su poslije Evanđelja hodočasnici otpjevali koralni »Credo«. Na svršetku sv. Mise sv. Otac je prisutnima održao govor i podijelio apostolski blagoslov.

IZ NJEMAČKE je u raznim hodočašćima tokom Sv. Godine sudjelovalo 18.000 muške i ženske katoličke mladeži u starosti od 18 do 25 godina.

AMERIČKI KATOLICI su prilikom božićnih blagdana poslali na dar bavarskim katolicima 2.500 tona razne robe.

SVETA GODINA (nastavak)

Mihailo Pupin, profesor elektro-tehnike na Kolumbia sveučilištu u Americi, inače podrijetlom Srbin iz Vojvodine, izjavljuje: »Znanost me je učinila boljim kršćaninom, i ja vjerujem, da će znanost učiniti boljim kršćaninom svakog onog, koji pokuša razumjeti njene proste i divne zakone, jer su to sami Božji zakoni«.

Na kraju ćemo navesti glasovitog tvorca kvantne teorije, njemačkog fizičara **Maksa Plancka**, koji je umro 1948. On je u jednoj svojoj knjizi napisao: »Vjera i prirodne znanosti slažu se međusobno kod onih, koji temeljitom kritikom proučavaju stvari. Tome je najneposredniji dokaz povijesna činjenica, da su baš najveći prirodoznanci svih vremena bili prožeti dubokim vjerskim osvjedočenjem ... Vjera i prirodne znanosti imaju isti, zajednički zadatak, da se bore sa skepticizmom i dogmatizmom, bezvjerjem i s praznovjerjem pod zajedničkom lozinkom: »Naprijed k Bogu«.

Sve navedene izjave najuglednijih predstavnika moderne nauke samih prirodoznanaca, među kojima ima i nekatolika, potvrđuju ono, šta nam pokazuju brojni kongresi katoličkih učenjaka i intelektualaca, koji su održani tokom Svete Godine. Potvrđuju naime, da između vjere i znanosti nema i ne može biti proturječja.

Sveta Godina dakle pokazala je još jednom čitavome svijetu, da Katolička Crkva nastavlja svoj povijesni put nositeljice objavljene istine i promicateljice duhovne i materijalne kulture. Ulogu Katoličke Crkve i kulturnoj povijesti čovječanstva najbolje je i najkraće izrazio bezvjerac **Renan**, kada je jednom izjavio: »Europa mora biti zahvalna Katoličkoj Crkvi, što znade čitati i pisati«.

Demokratičnos[t] Crkve

(O 75-godišnjici postanka jedn[e] no[vel]ne pjesme)

Nitko ne može poreći, da je Kat[olička] Crkva i u vrijeme, kad je feudal[izam] bio u svome cvatu, bila potpuno d[emo]kratska organizacija. Dokaz je [to] činjenica, da su u njoj postizavali [naj]više časti — biskupsku, kardin[alsku] papinsku — pripadnici svih staleža i seljačkog. Nije se gledalo na pod[rije]tlo, već na sposobnosti.

Nedavno se navršilo 75 godina o[d po]stanka lijepe, ali malo isticane [pjes]nične povjestice »Biskup Borković«. [U] njoj veliki hrvatski pjesnik pripovij[eda] kako je hrvatski ban Nikola Er[dedi] (banovao od 1670. do 1693.) sazva[o u] Zagrebu sabor, da se vijeća, kako b[i se] Hrvatska spasila iz očajna stanja, [u] kome se tada nalazila. Sabor je tr[ažio] — veli pjesnik — od bana, neka [on] predloži, što bi u tim prilikama tr[ebalo] učiniti. Ban je doista uzeo riječ i r[ekao], da sve zlo po Hrvatsku izvire o[tud, što] se »pašćad« (tako je Erdedi nazva[o se]ljake) diže i hoće da budu ravn[i] »gospodom«, plemićima. Zato ud[rite] »bijesnom kmetu« bičem, lancom, [tamni]škom i — bit će dobro! Ali kao [odgovor na] nja — kaže Šenoa — diže se na [noge] ječi biskup Martin Borković, rodo[m iz] Demagovića kod Jastrebarskoga, [a bi]skupovao je od g. 1667. do 1687. Izm[eđu] njega i bana razvio se otprilike [slje]deći razgovor.

Borković: Ne, bane! I seljak je [dijete] Boga, ima kao i mi dušu. Što tebe [pe]če peče i njega, zato nikakvo čudo, [da] traži pravdu. Ne kolac i bič, već p[ravda] da mu treba! Treba da mu budeš [otac].

Erdedi: Ti si, biskupe, razuzdao je[zik], ali ne govoriš mudro. Kako ja da [bu]dem otac seljaku, kad sam kao pl[emić] odrastao u djedovskom plemić[kom] dvoru, dok si ti pasao svinje sv[oga] oca, kmeta!

Borković: Varaš se, bane! Moj [je] otac bio tako siromašan seljak, da n[ije] imao ničega u obilju. Ja nisam pa[sao] svinje, nego samo jedno malo svi[nje], ali sam ipak postao — biskup.

Na te riječi zaorio je sabor bur[nim] pljeskom i odobravanjem biskupu, [tako da] ga je i sam Erdedi morao zamoli[ti za] oproštenje.

Poznato je, da Šenoa nije izmiš[ljao] sadržaje za djela, u kojima nastup[aju] povijesne ličnosti, već ih je nalaz[io u] dokumentima. Zato nam je i ova [po]vjestica, koju je veliki pjesnik ispje[vao] pred 75 godina, dokaz demokratičn[osti] Crkve Katoličke kroz vjekove.

Kroz sedmicu

Ti si jedina nada! U križu je sp[as]. S njega se šire oni otajstveni znak[ovi], koji nas otkupljuju i u danima sum[nje] daju nam snage, da se podignemo [na] krilima vjere. To su krila, koja pod[ižu] naše srce u visine, modre visine.

•

Na tvom životnom putu ti često [stra]dhćeš. Pitam te, zašto? Više mi p[uta] i ne znaš odgovoriti. Nijem si. Zašto [si] nijem?

•

Slatko mi je, kad ispunjam Tvoju [vo]lju i kad se učim strpljenju. Kao [što] južni vjetar mlohavi tijelo, tako i s[trplje]nja mlohavi moju dušu. I to biva k[a]kada! Što ne bih u svojim molitva[ma] priznao Tebi, koji sve vidiš!

•

Tren je kušnje. Bol viče za sebe. V[iče] samo sebe i ništa drugo! To traje [ko]puta duže i ja zadrhtim, kad se sje[tim], da se to kosi s onim, što ispovijed[am]. Ti me, Učitelju, pouči i nadahni!

•

Stare suze pokupi u jedan pehar. [Ne]ka svaka od njih jednom zablista u [vi]jencu žrtava, koje ćeš Njemu prikaz[ati], o ti, moje nemirno srce! Ne zabor[avi], da On prati svaki tvoj korak!

•

Danas je Tvoj dan, Majko moja! [Ti] ja si nebeska Majko! Ti me, kao M[ajka] nadahni onom mudrošću, koja je [po]trebna na stazama moga života. I[dem] tom stazom i ne vidim nego trnje i [ka]menje, a morao bih češće pogledati [u] nebo i na ptice, koje lete nad o[vim] Tvojim svetištem, pa me uči mudr[osti] prave čežnje!

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963312. — Pojedini broj stoji 2.— Din.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

> »Oči su moje uvijek upravljene Gospodu, jer On vadi iz zamke noge moje. Pogledaj me i smiluj se meni, jer sam osamljen i ubog«.
> (Ps. 24, 15, 16)
> Iz Ulaza današnje sv. Mise

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VI. ZAGREB, 25. veljače 1951. BROJ 9

Učitelj i Njegovi neprijatelji

Vani na ulicama Jerusolima mrkla je noć. Sve spava tvrdim snom. I stalni stanovnici toga grada i sto tisuća hodočasnika, što su nagrnuli u grad na svetkovinu Pashe. Samo u jednoj kući titra svijetlo i rasvjetljuje malu prostoriju, gdje sjede dva ozbiljna muža. To je Spasitelj i Nikodem, predstojnik židovski i član Velikog vijeća. Odličan je bio i ugledan čovjek.

Nikodem je slušao naučavanje Spasiteljevo i vidio Njegova čudesna djela. I zato je ušao nemir u njegovo srce. Gorio je od želje, da čuje što više od Njega. Zato Ga je potražio u gluhoj noći. Tišina noći je majka ozbiljnih misli. Stoga Nikodem hoće da bude barem jedan sat na samu s Učiteljem.

I eto sada sjede dva najozbiljnija muža tijesno jedan uz drugoga. Mala uljena svjetiljka obasjava lice Spasiteljevo i pokazuje, kako još mnogo jasnije svijetlo prodire iz Njegovih očiju. Ono se odrazuje i na licu vijećnikovu. A on podiže oči prema Učitelju, jer je u njima vrlo ozbiljno pitanje. Učitelj je stavio ruku na rame Nikodemovo i poučava ga.

Pismoznanac prati s napetom pažnjom nove misli i slikovite predadžbe, koje mu Učitelj iznosi svojim mirnim i jasnim razlaganjem. I Nikodem se osjeća prenesenim u sasvim novi svijet. Nije mogao međutim nikako sakriti svoje iznenađenje. Na novu, veliku i vječno neshvatljivu istinu odgovara s iznenadnim i šaljivim usklikom: »Preporođenje! Kako se može jedan odrasli čovjek ponovno roditi?« Glasno se nasmije. I već je htio šalom prijeći preko toga, jer mu je to posve neshvatljivo.

Ali mu Učitelj odgovara vrlo ozbiljnim glasom. Upozoruje ga na to, da se istina ne smije ismjehivati. A Nikodem uviđa svoju pogrešku i hoće da svoj uzmak prikrije tako, što stavlja na Učitelja novo pitanje. No Spasitelj se ne da zavarati ovom ponovnom neispravnošću, nego mu opet podjeljuje ukor: »Ti si učitelj u Izraelu, pa toga ne znaš!« Htio mu je reći: »To je grijeh propusta i zanemarivanja tvoje dužnosti«. I učitelj u Izraelu se postidi. Zato se osuđuje, te ne postavlja više nikakovo nesmotreno pitanje, nego samo sluša i sluša, bez umora sluša. I kad se jutarnje sunce podiglo i sve osvijetlilo, i u njegovoj je duši planulo nebesko svijetlo, on je bio učenik Spasiteljev (Iv. 3.).

Ali svijetlo svijeta, koje je rasvijetlilo Nikodema, zaslijepilo je njegove prijatelje. Poznavanje Sv. Pisma nije nikako koristilo ni svećenicima, ni pismoznancima ni farizejima, da spoznaju Boga-čovjeka. Zato za njih i kaže Sv. Pismo: »Svijetlo svijetli u tami, i tama ga ne primi« (Iv. 1, 5). Vlastitost je svijetla doduše, da rastjeruje tamu, ali ako se unese u jamu ili prostorije, gdje imade otrovne pare ili plinova, tamo oni uduše svijetlo i ono ne rasvjetljuje ništa. Tako nije rasvijetljen ni onaj, koji nije od Boga rođen, nego se hotimice nalazi u tami i sjeni smrtnoj, jer toga ne može rasvijetliti Božja istina. Ako čista i jasna kapljica vode padne u čašku cvijeta, i nadođe sunčano svijetlo, ona zasjaji svijetlom sjajnoga diamanta. Naprotiv padne li u prašinu zemlje, pretvori se u nečistoću.

Tako i rosa nauke i istine Spasiteljeve nije pala na čisti cvijet srdaca tadanjih židovskih poglavara i pismoznanaca. Zato im nije zasjala, nego se zamutila i oni su je odbacili kao nevrijednu stvar. A to je bio ujedno i uzrok njihova odbačenja od Boga. S pravom je starac Simeon rekao veliko proročanstvo, kad su Dijete Isusa donijeli u hram, da Ga Bogu prikažu. Proročanstvo glasi: »Gle, ovaj je postavljen na propast i na uskrsnuće mnogima u Izraelu, i za znak, kome će se protiviti« (Lk 2, 34).

To se proročanstvo ispunilo. Spasiteljevi su najogorčeniji protivnici doista postali: svećenici, pismoznanci, Saduceji i Farizeji, vođe i zastupnici židovskoga naroda. Za njima se u većini poveo i narod. Vrlo je zanimljivo znati, tko su bili ti vođe toga siromašnoga naroda. Tko su bili ti neprijatelji Mesije? Evo ih odmah.

Godine 175.—164. prije Krista povedoše braća Makabejci rat za slobodu židovskoga naroda. I oslobodiše ga od sirijskoga gospodstva te osnovaše neovisnu državu. Ali njihovu neslogu izrabiše Rimljani i uzeše zemlju u svoju vlast svojom željeznom pesnicom. Jedino je bilo što su spasili Židovi, a to je, da im je bilo dano neko učešće u upravi zemljom. Dano je to domaćem aristokratskom senatu, koji se zvao Sinedrij ili Veliko Vijeće. I to je vijeće vršilo tu vlast pod nadzorom, kontrolom rimskoga upravitelja židovske zemlje. To je vijeće upravljalo pod tom kontrolom vjerskim i nekim unutarnjim poslovima. Zasjedalo je u Jerusolimu kraj hrama. Sastojalo se od 71 člana. Predsjedao mu Veliki svećenik.

Veliko vijeće se sastojalo iz bivših velikih svećenika, poglavica svećeničkih obitelji, iz predstavnika najstarijih pojedinih plemena, glava obitelji i zakonoznanaca. No služba velikog svećenika mogla se kupiti već kroz stoljeća. Rimljani su je davali onima, koji su više platili. Od godine 37. prije Krista do godine 70. po Kristu bilo je 28 velikih svećenika. Svi su oni pripadali nekim bogatim aristokratskim obiteljima, koje su bile naklone stranoj vlasti u zemlji.

To su eto vođe naroda, koga su odveli od dugo i teško očekivanoga Mesije i Sina Božjega. I prešli su među Njegove neprijatelje i neprijatelje svoga spasenja.

Dođi, Gospodine

Lijepo je u Tvojoj tišini, Gospodine!
Ugodan Tvoj je mir —
i umor, — kad su prošle
duge i bolne borbe —
i nemir.

Dođi, Gospodine, jutro je blizu!...
Nek sunce osuši rane!
Otvori mi oči!
Neka Te gane
Golotinje jalovo slavlje!

I mir, što čeka.
Jer, Gospodine,
mene plaši samotno uzglavlje
bez Tvoga lijeka.

Dođi, Gospode, o dođi, Mili!
Reci mi utješne riječi!
Kako su pusti otrcani dani
bez Tebe,
sve jazovi veći.

I kako iskra ljubavi plamsa
u plamen sve veći,
a svemir je malen
bez sjaja njena,
i svud je tamno —
i zvijezde gasnu,
i bujnost guši,
i pustoš je —
ko nekoć davno...

Dođi, Gospode!
Dođi, ne kasni!
Uzmi me, dajem Ti sve:
okrunjen vijenac, platno bijelo
i mrlje suza na njemu,
i prnje u gužvi čekanja mnogih,
i hvalu na svemu, o svemu.

Ljepota čistoće

Krepost sv. čistoće čini ljude u izvjesnom smislu sličnim Anđelima. Sv. Bernard kaže: Šta je ljepše od čistoće, koja čini čovjeka anđelom? Ima istina razlike između čista čovjeka i Anđela u pogledu blaženstva, ali nema u pogledu ljepote i snage duha. Slično kaže sv. Ivan Hrizostom: Gledaj, kako je izvrsna čistoća, koja toliko djeluje na zemaljske stanovnike, da ih čini, makar su zaodjenuti tijelom, slične čistim dusima. Kaži mi, čime se razlikuju od Anđela Ilija, Elizej, Ivan, ti pravi ljubitelji čistoće? Ničim drugim, nego time, što su bili smrtne naravi, a Anđeli su besmrtni.

Želimo li znati, zašto čistoća posvećuje naše duše i čini nas slične Anđelima nebeskim, svrnimo pogled na ono bitno, što se nalazi u savršenosti i svetosti. Sv. Toma, taj anđeoski učitelj, uči, da je bitno u svetosti i savršenosti sjedinjenje naše duše s konačnim našim ciljem, to jest s Bogom. No sva ljepota anđeoska sastoji u sjedinjenju s Bogom po savršenoj ljubavi. Upravo k ovom sjedinjenju dovodi nas čistoća više, nego ikoja druga ćudoredna krepost, i radi toga nas ona može više nego ikoja druga krepost učiniti po svetosti i ljepoti sličnim nebeskim stanovnicima. U tom smislu govori sam Gospodin Isus Krist: Blago onima, koji su čista srca, jer će Boga gledati. Gledat će Ga ovdje na zemlji u svijetlu vjere, a u nebu najvećom jasnoćom licem u lice. Sv. Augustin dodaje: Čistoća ima posebno mjesto među krepostima, jer ona daje duševnom oku sposobnost, da gleda Boga.

Uistinu čistoća ima obratno djelovanje i posljedice od nečistoće. Nečisti život zamračuje duh i čini ga nesposobnim za shvaćanje Božjih stvari, a čistoća tijela i duše daje razumu jasno svijetlo za spoznanje nebeskih ljepota. Kad je sv. Grgur Nazijanski boravio u Ateni i polazio visoke škole, imao je, kako pripovijeda pisac Rufin, viđenje, u kojem su mu se ukazale čistoća i mudrost usko sprijateljene, te su mu se ponudile, da će mu biti pratilice u ovom zemaljskom životu. Ako dakle čistoća vodi našu spoznaju više od ikoje druge kreposti do nebeskih stvari, sigurno ona priklanja i našu volju k Bogu, sjedinjuje ju s Njime vezom savršene ljubavi i čini nas stalno savršenijima i svetijima.

Da sačuvamo sv. čistoću, valja u prvom redu da se klonemo povjerljiva saobraćaja s osobama drugoga spola. Kaošto ljiljan treba da se brižno čuva, da mu prekrasna bjelina ne bude čime okaljana, tako i sv. čistoća, koju ljiljan označuje, treba da bude osigurana od svake pogibelji, koja prijeti da je okalja. Takova pogibao prijeti nam u prvom redu od ljudi, među kojima živimo, osobito od osoba drugoga spola. Obzirom na muške, a to vrijedi slično i za ženske, veli Sveto Pismo: Ljepota žene upropastila je već mnoge, na njoj se upali strast kao oganj. Svetomu se Bernardu čini nemogućim, da netko polagano ne padne u teške grijehe, ako stalno i povjerljivo saobraća sa ženskim osobama. Neprestano razgovarati sa ženskom osobom, veli on, i ne sagriješiti, nije li to više nego oživjeti mrtvaca?

Lijepo kaže sv. Jeronim: Šta treba, da svaki dan boraviš u kući, gdje moraš ili pobijediti ili umrijeti? Tko na ovom svijetu može da mirno spava, ako se blizu njegove postelje nalazi otrovna zmija? Ako ona baš i ne će ugristi, ali uvijek budi tjeskobni strah. Ja priznajem svoju slabost i zato bježim.

ONKRAJ OVOGA PLANETA

Brdo Tabor u Palestini. Brdo je preobraženja Gospodinova. Izdiglo se kao da po njemu i sama priroda teži, da se što više približi nebu. Na zapadnoj strani ljeska mu se srebrna površina Sredozemnoga mora, od kojega preko brda Karmel zapuhuje gorski vjetar. Prema jugu se protegla glasovita visoravan Esdrelon. Ona svršava s gorjem Gelboe, na kojem su jednom pali izraelski junaci Saul i Jonata. A na sjevernoj mu je strani snježno brdo Hermon. Na istoku se zaustavlja pogled na svijetloplavom jezeru Genezaretskom.

Sa strane Hermona od Cezareje Filipove dođoše Spasitelj i Njegova tri učenika. Večer je bila. Pokazivali se prvi znaci, da će doskora noć. I Spasitelj se uspinjao sa svoja tri najmilija učenika: Petrom, Jakobom i Ivanom na brdo Tabor. Malo prije toga čuo je utješne riječi u Cezareji Filipovoj: »Ti si Krist, Sin Boga živoga«. Petar ih je izrekao u ime zbora apostolskoga, rasvijetljen svjetlom Oca nebeskoga. I kad je Spasitelj čuo ovu ispovijest od svojih učenika, počeo im je otkrivati veliku tajnu svoga životnoga cilja. On će doskora u Jerusolim, da ondje mnogo trpi. Upozoravao ih je i pripravljao na svoj smrtni put, koga oni nikako nisu htjeli shvatiti. Dapače je i Petar u svom žestokom temperamentu planuo i izrekao odlučne riječi: »Daleko to od Tebe, Gospodine, to se ne smije Tebi dogoditi«. I sada mu izgovara Isus najžešće riječi prekora: »Odlazi od mene, sotono, ti me hoćeš sablazniti, jer ne misliš, što je Božje, nego što je ljudsko!« (Mt. 12, 22). I od toga su časa znali učenici Isusovi, da za njihova Učitelja i za njih nema drugoga puta do slave, nego samo put križa i trpljenja. I od toga im je časa bilo jasno ono, što je tištilo dušu Spasiteljevu, a to je, da Mu se sve većma približava tamna sjena smrti.

U tom su se raspoloženju, a poslije događaja u Cezareji Filipovoj, sada uspinjali na brdo Tabor, da ondje prenoće u samoći. I u toj samoći se dogodilo, da je veličanstveno Božanstvo Isusovo svojim sjajem prolomilo zastor Njegova smrtnoga tijela, potješilo Njegovu ljudsku narav i ohrabrilo žalosne učenike. I sv. Petar zahvaćen i svladan sjajem toga otkrivenja reče u svojoj ljudskoj prostodušnosti: »Gospodine, dobro nam je ovdje biti, ako hoćeš, učinit ćemo ovdje tri sjenice, Tebi jednu, Mojsiju jednu i Iliji jednu« (Mt. 17, 4). Oni se naime ukazaše kod preobraženja.

To je rekao Petar prije Duhova, dok je još u njemu veliku ulogu imalo ono, što je ljudsko i vremenito, a nije još na nj sašao Duh Sveti. Tu je Petar bio čovjek onoga mišljenja, kakovi smo i mi. Kad nam naime bude dobro, kad smo veseli, kada nam je nešto drago, kad smo sretni, kad nešto postignemo, onda sve moguće poduzimamo, da to čvrsto držimo i čuvamo. Mi bismo onda bili spremni i takovu kuću sagraditi, u koju bismo mogli to da sigurno zatvorimo i više ne izgubimo. Dapače bismo bili spremni, kad bi to bilo moguće, iskopati opkop i bedem sagraditi unaokolo, da budemo sami i nesmetani, pa da nas ni susjed ne vidi i ne zavidi nam. Mi bismo i vremenu zapovjedili, da ustavi svoj tok i ne odnese nam blagodat, koju smo teško iščekivali i konačno dočekali.

Ali nam se svima događa što i trojici učenika na Taboru. Kad su naime nakon nekoliko časaka podigli svoje oči, vidjeli su samo Isusa samoga, ali ne više u sjaju preobraženja, nego u Njegovoj običnoj ljudskoj pojavi, kao i prije preobraženja. A to je sve trebalo, jer inače ne bi nikada imali pravoga pojma o onoma, što znači biti pravi sljedbenik i učenik Isusov.

Tako mora i svaki čovjek znati, da njegovo preobraženje dolazi tek poslije ovoga običnoga zemaljskoga života. U mladosti živimo u nadi, da ćemo u životu postići veliku sreću. I mislimo, da će to jednom biti bilo gdje ili bilo kada. I kad nam se samo čini, da smo je postigli, bacimo se na nju i sretni smo do neba, pa makar samo koji dan, dok iznenada ne uvidimo, da nam je to sretno blaženstvo najednom iščezlo. Tada se smatramo prevarenima i kažemo, da nam se slomilo nešto, u što smo najveće nade polagali, na čemu smo svoju budućnost gradili. I mi mislimo, da se zato smijemo i na Boga srditi.

Tako lako zaboravljamo, da je prvomu čovjeku rečeno: »U znoju svoga lica jesti ćeš kruh svoj, dok se ne povratiš u zemlju, iz koje si uzet!« Nije na Bogu krivnja, nego na nama, što mi neprestano hoćemo opet i opet graditi kuće ovdje na zemlji, u kojima bi se htjeli lagodno osjećati. A od toga nema koristi nikakove. Bog se pobrinuo, da drveće ne raste do neba i da se naše zemaljske kuće neprestano ruše.

Bilo je vrijeme, kad je cijelo čovječanstvo u svojoj ludosti pomislilo, da se udomaći samo na ovome svijetu. Da sagradi kuće i palače, u kojima će se konačno i udobno smjestiti i vjekovati. Ali to nije predugo potrajalo. Gospodin je poslao oluju, koja je srušila na hrpu tu vjetrovitu ljudsku gradnju.

Sjajni Taborski časovi i sretni dani daju nam se zato, da ojačamo, kako bismo onda mogli ustrajati do konačnoga sjajnoga preobraženja. No ono je onkraj bregova ovoga planeta. Svaki drugi plan o gradnji stalne, trajne i sigurne kuće zavičaja na ovome svijetu moramo si izbiti iz glave. To se doduše često pokušavalo, ali je uvijek propalo kao i ono prvo smjelo poduzeće, da se gradi kula babilonska.

Naš vlastiti život na zemlji jest kao pastirski šator, koji je uvijek u pogibli, da bude porušen. Samo onkraj ovoga života jest naše vječno i blaženo obitavalište. Samo za njim treba da čeznemo, dogodilo nam se bilo što na ovoj zemlji.

Isusa razapinju na Križ

Smrt je na križu bila najstrašnija i najokrutnija kazna. Izmislili su je Asirci. Od njih je primiše Perzijanci, Egipćani i drugi narodi. Svi su ovi svoje zločince samo užetima vezali na križ, a tek Rimljani počeše zločince pribijati čavlima na križ. Židovi nisu poznavali taj način smrtne kazne. Oni bi svoje osuđenike kamenovali ili im mačem odrubili glavu. Ali kad su Rimljani osvojili Palestinu, imali su Židovi često priliku vidjeti strahote na križu. Kad su se Židovi poslije smrti Heroda Velikoga pobunili, dao je rimski namjesnik Kvintilije Var oko dvije tisuće buntovnika pribiti na križ.

Ova kazna nije išla za tim, da čovjeku nasilnim načinom prekine život, već da osuđenik što više trpi. Izvržen suncu ili studeni, mogao je takav čovjek i po nekoliko dana proživjeti na križu. Po danu mu je bilo teško, a po noći još teže. Gdjekad bi došle zvijeri i psi te mu trgali meso s kostiju, jer se nije mogao braniti.

Kod Židova je bio običaj, da su osuđenima na križ ponudili gorko piće. To je bilo jako vino, pomiješano s mirodijama, da omami nevoljnika, pa mu tako ublaži boli. Ovo su piće redovito priredile plemenite gospođe iz samilosti prema osuđenicima. Neki su osuđenici to piće požudno pili i tako se kao uljuljali u smrt. Drugi su pak znali taj napitak odbiti, da pokažu, kako preziru i muke i smrt. Kad su Isusa ponudili tim pićem, okusio ga je, ali ga ne htjede piti. Kušao je, da ne povrijedi milosrđe onih žena, koje su za Njim plakale, jer su Mu one ugotovile to piće. A ne htjede ga piti, jer je htio trpjeti kod potpune svijesti i osjetiti svu gorčinu svoje muke, pa tako ispiti kalež muke do kraja.

Jer Isus nije na Veliki Petak baš ništa jeo, odredio je godine 462. Papa Inocent, da kršćani u petak ne jedu mesa. Prema tome je nemrs u petak određen kao spomen na post, muke i boli Isusove. Radi toga mi kršćani katolici uvelike cijenimo ovu crkvenu zabranu i brižno pazimo, da u petke, a napose na Veliki Petak, ne jedemo mesa.

Isus je raspet na Križ na Veliki Petak. Da ga još jače osramote, raspeli su zajedno s Njim i dva razbojnika. Isusa su stavili u sredinu, da izgleda kao najveći razbojnik. Jedan se od razbojnika pokajao i izmiren s Bogom umro, a drugi je ustrajao u zlu i zauvijek propao. Raskajanoga razbojnika pobožna predaja zove Dismas. Kod nas mu je u Zagrebu podignuta u čast kapelica na početku Nove Vesi. Kako su Isusa prije zapostavili Barabi, tako Ga sada zapostavljaju zločincima.

U posljednjem času prije razapinjanja imao je Isus pretrpjeti nove boli i duboko poniženje. Po rimskom je zakonu osuđenik imao biti raspet posve gol. Zato stadoše krvnici svlačiti s Isusa komad po komad odijela, dok Ga nisu posve svukli. Sad je eto Božji Sin, koji je nebo zaodjenuo zvijezdama, a silne poljane cvijećem, stajao pred Židovima posve gol. Rodio se kao siromah, živio je kao siromah, pa je eto i umro u skrajnjem siromaštvu.

Kod Rimjana su razapeti visjeli i na križu goli. Kod Židova to nije dopuštala javna pristojnost. Stara predaja veli, da je Majka Božja, Blažena Djevica Marija, skinula svoj rubac s glave i dala njime opasati Isusove bokove.

Kod razapinjanja su krvnici najprije pribili na Križ jednu ruku Isusovu, onda drugu, a nakon toga noge. Kad je Isus bio pribit na križ, trebalo je križ osoviti. Dok su jedni krvnici pridržavali uspravljeni križ, dotle su drugi zatrpavali jamu s kamenjem i zemljom. Tako se ispunilo proroštvo Davidovo o Isusu: »Probodoše ruke moje i noge moje«, i Isusovo, koji je rekao za sebe: »Treba da Sin čovječji bude uzvišen«.

Svaki je osuđenik imao nad križem ploču, na kojoj je bilo napisano, kako se zove i što je skrivio. Nad Isusovu su glavu stavili natpis: »Isus Nazarećanin, kralj židovski«. Natpis je bio napisan na tri jezika: na latinskom, jer su Rimljani vladali zemljom; na grčkom, jer su strani Židovi, koji su dolazili u Jeruzalem, govorili grčki; i na židovskom, kojim su se služili domaći palestinski Židovi. Tužni posao razapinjanja svršili su krvnici na Veliki Petak oko podne, a za nagradu su dobili Isusovo odijelo.

Kad nas snađu životni udarci, pogledajmo na križ i bit će nam odmah lakše. Križ je knjiga, u kojoj nalazimo tumačenje svim bolima i patnjama svojim i cijeloga čovječanstva. Križ je uvijek bio i ostaje utjeha ojađenom srcu i melem na patničku dušu. Kad je nevini i nedužni Božji Sin Isus Krist toliko trpio, onda ne preostaje ni nama — grešnim ljudima — drugo, nego sprijateljiti se s našim križem, s našim jadima i bolima i strpljivo ih snositi Bogu za ljubav do volje Božje.

NJEGOV OTAC

Joso Pešut nije volio svog oca. Mater je volio i ona mu je bila draža od svega na svijetu, ali oca nije volio. Slabo se je i sjećao na njega. Otac je odilazio u ured, dok je on još spavao, u podne je nešto nabrzo pojeo, pa je opet odilazio po poslu, a kad se pod večer vratio kući, pregledavao je izrađene zadaće Josine braće i ispitivao ih lekcije. Na Josu se gotovo nije ni osvrtao.

Josi je ostalo u pameti, da mu je otac bio uvijek zaposlen i zabrinut, a on se držao matere i pratio je na svakom koraku. I starija se braća nisu mnogo bavila s njime. Poslije škole sastajala su se s drugovima i igrala, a on drugova nije imao. Sva su djeca iz okolice bila starija od njega, a otac nije dopuštao da ide daleko od kuće i da tamo traži vršnjake.

Joso je želio, da bi ga otac onako milovao, kako ga je milovala mati, pa je često, kad se otac vraćao iz ureda, dolazio raširenih ruku preda nj željan da ga otac podigne u naručaj i poljubi, ali bi ga otac samo pogladio po licu, upitao da li je bio dobar i materi poslušan, i to je bilo sve. Istina, otac nije milovao ni druge djece, ali jer je on bio najmlađi, držao je, da bi ga otac morao maziti. A jer to nije činio, držao je Joso da ga otac ne voli. Otac je njegov samo ljubio djecu na njihove imendane i rođendane i na velike praznike. No to Josi nije bilo dosta. Pa mu i to nije bilo pravo, da je takvom zgodom dobio tek kakvu sitnicu, dok su se druga djeca pred njim hvalila darovima i pokazivala mu ih, što su ih takvom zgodom dobila.

Joso se je često pitao, zašto je njihov otac uvijek ozbiljan i zamišljen. A kad jedne večeri nije mogao zaspati, čuo je roditelje kako razgovaraju i razabirao je da imadu mnogo briga i da teško živu. I onda se prisjetio, da bi mu se otac, kad je majka rekla da treba ovom ili onom djetetu kupiti, bilo cipele bilo odijelo, tada još i više zabrinuo i bio još i ozbiljniji.

Što su djeca bila starija, to su i brige roditelja bile veće. Rijetko je kada došla do njih kakva veselija vijest, a ako i jest, to je redovno bila povezana s brigama. Sjeća se dobro, da je jednog dana mati pošla ususret mužu, kad se vraćao iz ureda i da mu je nasmijana lica rekla: »Upravo sam primila vijest, da je naš najstariji dobio stipendij za šumarsku školu«. Na to se je otac razveselio, ali se odmah poslije smrknuo i rekao: »Eto novih briga. I otkuda ćemo smoći novce, da ga pošaljemo u svijet? Čime platiti kola do željeznice, a morat će mu se svaki mjesec slati koja kruna, da ima za potrebe.«

Otac je bio najviše zabrinut, kad je trebalo na prvoga platiti što se uzimalo na knjižicu. I tada je češće morao ići k trgovcu Peri i moliti ga da pričeka. Platit će nešto, al ne može sve. A on se tužio materi, da ga je taj porugljivo gledao, a sigurno zato, jer otac nije puštao, da se moja braća igraju s trgovčevom djecom, koja su bila zla i veli[...] razbijači.

Tek kasnije uvjerio je Joso, da je imao krivo, što nije volio oca. Kad je naime srednji Josin brat obolio na školskom letu, otac je dane i tjedne prosjedio uz njegov krevet i dvorio ga, pa nije ni puštao ni materi da uđe u tu sobu, da se ne bi zarazila i sama i prenijela bolest na drugu djecu.

Došlo je vrijeme da i Joso pođe u grad u školu. Plakao je čim se samo sjetio, da će se morati dijeliti od matere. Za ocem se nije žalostio. Rastanak je bio težak. Mati je plakala i suze su joj sustizale suze. Otac je bio ozbiljan i neko ga je vrijeme držao prislonjena na grudi, a onda se naglo trgnuo i poljubio ga u čelo. Joso je ipak u očevim očima zamijetio suze i vidio je, da se mukom sustavlja.

Tog je dana posljednji puta vidio oca. Nekoliko dana iza njegova odlaska premješten mu je otac k županiji u [...], a iza tri mjeseca dobio je glas da je obolio i da se vraća kući. Jedva su prošla dva mjeseca, kad je dobio brzojav da mu je otac umro. Joso je problijedio, nešto ga je stislo kod srca, ali nije proplakao.

Mati mu je umrla nešto prije nego je svršio nauke. Taj ga se gubitak jako kosnuo, možda ga je osjetio i jače nego da je umrla, dok je bio dijete.

Poslije materine smrti dobio je svežanj pisama, koja ostadoše iza nje. Među tim listovima bilo je i pismo, koje ga je poslao otac materi iz G. Otvorio ga je i tamo je stajalo ovo:

»Draga majko! — Ovih dana prošla su tek dva mjeseca, što me rastavilo od tebe i od djece. Teško mi je bez vas. Oni će se stariji lakše snaći u svijetu, ali se bojim za Josu i pitam se, što će biti s njime, kad mene ne bude. Znam, da ne će odviše za mnom tugovati, jer mu nisam pokazivao, da mi je drag, da mi je draži od druge djece. Ta on je najmlađi, ali sam gledao, da mu ne pokazujem, koliko ga volim, i kako mi je prirastao srcu. Koliko sam puta zavidno gledao tebe, kad si ga milovala i on se mazio kod tebe, i koliko sam puta želio, da ga privinem na grudi

Nastavak na str. 3.

III. KORIZMENA NEDJELJA

25. II. 1951.

Sv. Evanđelje (Luka 11, 14—28) pripovijeda danas, kako je Isus istjerao iz jednog čovjeka đavla, koji je bio nijem. Neki su rekli, da On pomoću đavla izgoni vragove, a drugi su iskali znak, da On to čini po Božjoj moći. Isus dokazuje, da On ne izgoni đavole po Belzebubu, nego po sili Božjoj, i da je došlo k njima kraljevstvo Božje. Davao je svladan i mora da ide. No ako čovjek padne u svoje stare pogreške, đavo se vraća u dušu i dovodi i nove zle duhove, pa stanje čovjeka postaje gore nego prije. Tko nije s Isusom, protiv Njemu je, i tko s Njim ne sabire, prosipa.

1. Isus je istjerao nijemoga đavla iz čovjeka, t. j. takova, koji je čovjeka učinio nijemim. Kako li često čini nečisti duh i nas nijemima! Nijemima za slavu Božju, koju bismo morali naviještati, i za molitvu, koju bismo morali vršiti. Nijemima za klevete bližnjega, kojega bismo morali braniti, i za grijehe i pogreške podložnika, koje bi trebalo kazniti. Nijemima za poduku djece, koja su nam na brizi, nijemima za vlastite pogreške i grijehe, na koje bismo se morali tužiti, nijemima za štetu bližnjega, koju smo imali zapriječiti. Molimo Gospodina, da istjera i iz nas toga nijemoga đavla, da govorimo, gdje treba govoriti, na slavu Božju, na korist bližnjih i na spas vlastite duše.

2. Tko nije sa mnom, protiv mene je. Isus ne dozvoljava neutralnost. Ne može se služiti dva gospodara. Moramo se izjasniti, uz koga ćemo pristati, uz Isusa ili uz svijet, uz Isusa ili uz tijelo, uz Isusa ili uz đavla, uz Krista ili uz antikrista, uz vjeru ili nevjeru. Hoćemo li se dugo premišljavati, uz koga ćemo pristati? Pokažimo, da smo pristaše Isusovi, dobra djeca sv. Crkve, prijatelji Njegova vidljivog namjesnika, Oca Pape, prijatelji Božji.

3. Tko sa mnom ne sabire, prosipa. Šta koristi sve moljenje, učenje i rad, ako se ne vrši u sjedinjenju s Isusom. Ti misliš, ali bez sabranosti duha, učiš, ali ne popravljaš srce, radiš, ali bez dobre nakane i zato bez dobitka za vječnost. Čisti gubitak vremena i truda, pljeva, koju vjetar raznosi. Hoćemo li da od svoga truda i muke imamo koristi, sjedinimo ih sa zaslugama Isusovim.

Bl. Henrik Suzo

U 13. i 14. vijeku razvio se snažan duhovni mistički pokret u Njemačkoj. Na čelu ovoga gibanja bila su trojica Dominikanaca, i to Magister Eckhart, »knez njemačke mistike«, i njegova dva učenika i prijatelja, Ivan Tauler iz Strassburga i blaženi Henrik Suzo.

Henrik Suzo rodio se 21. ožujka 1295. u gradu Konstancu. Bio je vrlo odan svojoj pobožnoj majci, pa je uzeo i njezino, a ne očevo, prezime. U 13. godini ušao je u dominikanski red. Ispočetka nije bio dobar redovnik. U 18. godini obratio se svim srcem Bogu. Učio je filozofiju i bogoslovlje. U Kölnu je upoznao Ivana Taulera, čije su propovijedi kroz više vjekova podizale kontemplativne duhove (sklone razmatranju). Tu je slušao i Magistra Eckharta. Eckhart je bio svetoga života i vršio je silan utjecaj na duhove, ali je Crkva osudila neke njegove nauke.

U Kölnu je Henrik napisao njemačkim, a poslije i latinskim jezikom, znamenitu »Knjigu Mudrosti«, u žaru ljubavi prema Bogu. Ova je knjiga nadmašila svojim uspjehom sve slične duhovne knjige, pače i samu vrlo glasovitu knjigu »Nasljeduj Krista«. Tada je u zanosu ljubavi nožem urezao iznad svoga srca slova imena Isusova IHS (Isus Spasitelj ljudi) i molio Boga, da Isusovo ime utisne u njegovu dušu »vječnim slovima«. Osobito je velika i nježna bila njegova pobožnost prema presvetoj Djevici, koju je zvao »svojom dragom Zvijezdom svijetla i ljubavi«, a sebe njezinim »slugom«.

Kroz 17 godina Henrik je vršio neobična djela pokore. Njegovo je tijelo bilo uslijed toga jedna rana. Noći je provodio u razmišljanju muke Spasitelja i Djevice Boli. Mnogo je duševnih muka pretrpio zbog svoje »Knjige istine«. Henrik je bio izabrani voda duša, revan apostol i izvanredni propovjednik. Pod konac života skupio je u jednoj knjizi sva svoja djela. Njegova se djela još i danas čitaju i upotrebljavaju u propovijedima. Umro je 25. siječnja 1366. i pokopan u Ulmu. God. 1613. pronašli su njegov grob. Njegovo je tijelo bilo potpuno sačuvano i širilo je ugodan miris.

Papa Grgur XVI. potvrdio je štovanje, koje se kroz stoljeća iskazivalo Henriku, kao i njegov naslov blaženika. Njegov se blagdan slavi 2. ožujka.

SVETA GODINA - GODINA POSVEĆENJA

Cjelokupna djelatnost Katoličke Crkve, kako je naglasio sv. Otac u govoru održanom Centralnom odboru Svete Godine, usmjerena je proširenju Kraljevstva Božjeg na zemlji i spašavanju neumrlih duša. I ustanova Svete Godine upućena je ovoj istoj svrsi. Sveta Crkva, kao brižna mati, kao nositeljica duhovnih i svrhunaravnih vrednota u svijetu, kao riznićarka nebeskih milosti, teži samo jednome cilju, a taj je, da se ljudi svagdano duhovno i moralno usavršavaju, kako bi bili što sličniji Onome, koji je rekao: »Dao sam vam primjer«. Kristova misija je bila upućena posvećenju ljudi i misija Njegove Crkve nije usmjerena ničem drugom, nego spasavanju i posvećenju.

U Svetoj Godini Crkva nas na poseban način poziva na savršenstvo i posvećenje. Radi toga ona u Svetim Godinama redovito proglašuje najveći broj svetaca i blaženika. I tako prošle Svete Godine Crkve je proglasila svetim i blaženim mnogo slugu Božjih. Ovi Sveci i Blaženici kao da nam govore: »Ako smo mi pomoću milosti Božje mogli pobijediti sebe, svijet i đavla i visoko se uzdići u savršenstvu ljubavi prema Bogu, zašto to isto ne bi mogli učiniti i vi?« Ako vama, mladići, izgleda teško živjeti čistim i kreposnim životom, ugledajte se na Dominika Savia. I on je bio mlad i on se je imao boriti s poteškoćama i napastima, a ipak je kao čisti lijer došao pred Božje lice, uzletio je kao bijela golubica u naručaj nebeskoga Oca. Možda nam se izgleda nedostiživom zapovijed ljubavi prema neprijatelju? Evo nam Marije Goretti, djevojčice od 12 godina. Braneći najdraži biser svoje mlade duše, svoju djevičansku nevinost, ona pada pod udarcem noža strašću izbezumljenog napadača. I ona ne proklinje onoga, kojega krivicom mora tako mlada ostaviti ovaj svijet; svoje teške boli, svoju dugotrajnu smrtnu borbu ona prikazuje Bogu kao žrtvu za obraćenje krvnika. Roditeljima se možda čini teškom dužnost odgoja djece? Pogledajmo Antuna Mariju Claret, Margaretu Bourgeois, kako se odriču obiteljskih radosti i s oduševljenjem se posvećuju odgoju tuđe djece. Možda nam se čini nemogućim živjeti u svijetu, biti opkoljen lošim primjerima i bezbrojnim napastima, a održavati se na visini kršćanskoga života i ostati vjerni Bogu? Evo nam Ivane Francuske, koju ni sva raskoš kraljevskoga dvora nije mogla zavesti na krivi put i udaljiti od službe Bogu. Debele knjige bismo mogli napisati o primjerima, koje nam daju Sveci i Blaženici, kako se i u najtežim životnim prilikama i u najnepovoljnijim okolnostima može uz Božju pomoć sačuvati čistu i neokaljanu dušu, kako se uvijek i u svakoj prilici može ostati vjeran Bogu i Njegovim zapovijedima.

Primjeri Svetaca i Blaženika nisu ni izmišljani ni preuveličani. To su povijesne činjenice, koje su ustanovljene najstrožim ispitivanjem njihova života i potvrđene čudesima, koje je Bog učinio na njihov zagovor. Kada se zna za stroge odredbe crkvenoga prava o postupku za proglašenje svetaca i blaženika, kada se znade s kakvim stručnim aparatom i kakvim strogim znanstvenim metodama se ispituje život slugu i službenica Božjih te čudesa, koja se događaju na njihov zagovor, onda možemo s potpunom sigurnošću ustvrditi, da postoji malo povijesnih događaja i činjenica, koji su ustanovljeni s takvom točnošću i s jačim znanstvenim dokazima od života i čudesa Božjih svetaca. A kada još znamo i to, da sv. Otac kod proglašavanja svetaca nastupa kao nepogrešivi učitelj vjere, obdaren naročitom milošću Svetoga Duha, onda je naša vjera u njihovu svetost neoboriva, a isto tako je nepokolebljivo naše pouzdanje u pomoć, koju nam oni mogu isprositi u našim nastojanjima, da ih nasljedujemo u svetosti.

Primjer i pomoć Svetaca i Blaženika, koji su tokom Svete Godine uzdignuti na čast oltara, neka bude zalogom uspjeha naših napora, da neprestanim duhovnim i moralnim usavršavanjem postignemo naš konačni cilj, naše posvećenje u vječnosti.

PRIRODA

DOISTA divna je i prekrasna ta Božja priroda! Nema na svijetu slikara, koji bi bio kadar točno i vjerno naslikati izlaz i zapad sunca, lakim i teškim bojama bojadisani svod nebeski, proljeće i jesen, ili vedru noć s mjesecom i nebrojenim zvijezdama. To je knjiga, koja nas mnogo toga uči. Mnogi ljudi gledaju samo korice ove knjige i šarolike slike, kao dijete, kad mu dođe u ruke lijepi molitvenik. Što pako u toj knjizi piše, razumiju toliko, koliko i dijete, što u molitveniku piše.

Premudroga i svemogućega Pisca, koji se u knjizi prirode na svakom koraku objavljuje može lako svaki naći, tko god hoće. U prirodi je divni sklad, koga može svatko vidjeti. Uviđavnom čitatelju u knjizi Božje prirode i najmanja travčica i najsitniji crvić svjedoče, da to sve nije postalo samo od sebe, već da je sve djelo svemoguće ruke Božje. Svjedoče glasno i jasno da postoji Gospodin Bog.

Evo što o tom veli poganski pisac i filozof Platon: »Ovaj svijet je knjiga, koju je Bog napisao ljudima, a čitati i učiti ovu knjigu i pravom joj se smislu dovinuti, ne može nitko, a da mu u pažljivom i sabranom razumu ne urodi dubokim osvjedočenjem o Božanskoj moći, te bistrim poznavanjem Božje mudrosti i većom zahvalnosti prema Njegovoj dobroti.«

Isto veli i sv. Pavao u Poslanici na Rimljane: Što je na Njemu (Bogu) nevidljivo, od stvorenja svijeta razmišljanjem se opaža po djelima, i Njegova vječna sila i Božanstvo, te nemaju izgovora« (1. 20)...

KONGREGACIJA ZA ŠIRENJE VJERE

Između 11 rimskih kongregacija, koje se brinu za poslove, što se tiču čitave Crkve — od velike je važnosti t. zv. Kongregacija za širenje vjere (De propaganda fide). Osnovana je 22. VI. 1622. za pape Grgura XV. sa svrhom: da se brine za misije, daje podstrek u radu misionarima, dodjeljuje im područje djelatnosti, dovodi u sklad njihove napore, te konačno: da bdije nad svim, što je u tom poslu potrebno. Danas joj je na čelu kao prefekt kard. **Fumasoni-Biondi**, a tajnik msgr. **Celso Constantini** — uz veliki broj savjetnika, arhivista i drugih činovnika. U Rimu je usredotočen sav misijski rad; onamo se upravljaju svi milodari iz čitava svijeta, da se opet odande razašilju, gdje je najveća potreba.

Francuski je narod jedan od evropskih naroda, koji najviše žrtvuje za širenje kršćanske vjere nesamo u novcu, nego i u osobnoj posveti tome divnom apostolatu. U novije se vrijeme takmiči s Amerikom (USA), gdje je također smisao za misijski apostolat vrlo raširen.

Za vremena pontifikata trojice posljednjih papa: Benedikta XV., Pija XI. i Pija XII. misijska se organizacija znatno raširila. Danas Propaganda nadzire oko 600 raznih područja preko svojih odgovornih upravitelja t. j. nadstojnika, prefekta i vikara. Vikari su obično posvećeni biskupi, upravo delegirani zastupnici sv. Oca, za razliku od biskupa ordinarija, koji imaju redovnu biskupsku vlast u zajednici s biskupima čitave sv. Crkve. **Apostolski prefekti** su upravitelji pojedinih područja s biskupskom vlasti, ali bez biskupskog čina.

»Tkogod bio onaj, kojega je Gospodin Bog odabrao, da bude Isusov predstavnik u tom svijetu, neka se ne ograniči samo na to, da brani i čuva zastavu, koju mu je Gospodin povjerio. Ne će ispuniti svoje prvenstvene dužnosti, ako svim silama ne upre: da **predobije za Krista sve one, koji žive daleko od Njega.** Dužnost mu je, da **privede u Kristovu Crkvu sve, koji stoje izvan nje«.** Tako je Pijo XI. označio dužnost misionara u svojoj enciklici »Rerum Ecclesiae« od 28. II. 1926.

A da mukotrpno i požrtvovno djelo misionara dođe do usplje — svi kršćani po svijetu mole u tu nakanu, da Gospodin blagoslovi djelo misionara. Uz molitvu žrtvuju i otkidaju sebi od usta, da i materijalno pomognu djelo širenja vjere.

Sadanji papa Pijo XII. je rekao: »Svi oni, koji pristupaju u Crkvu, kakvoga bili podrijetla i jezika, valja da znaju: da imaju ista prava sa sinovima u kući Gospodinovoj, gdje vlada Kristov zakon i mir. Opravdano je stoga i u suglasju s jedinstvom i ravnopravnošću, kad se Crkva brine, da odgoji domaći kler za taj visoki cilj i poveća broj urođeničkih biskupa« (Iz enciklike »Summi Pontificatus« od 2. X. 1939.)

Nastavak sa str. 2.

izljubim, ali sam se sustegnuo, bojeći se da dijete ne razmazim i da ne postane razmažení mekušac, nesposoban da podnese teret života, koji ga čeka. Kuda vodi pretjerano milovanje djece, vidimo na žalost i na mnogim primjerima u našoj okolici. Sjeti se samo trgovca Pere. Njegova su djeca imala svega, sve im se činilo po volji, s petnaest godina izlazili su i dolazili kući, kad su htjela. Pa što je s njima? Nenavikli na rad slomio ih je život i propadoše. Jedinac posjednika K. mukom je nekako svršio tri razreda, a dalje ni makac. Dobivao je novaca, koliko je htio. Vucarao se po gostionama čitave noći i na kraju se spleo s nekakvom putujućom artisticom, a kako je svršio, znaš. Sin onog bosanskog visokog činovnika svršio je, istina, gimnaziju i otišao u Beč na medecinu, ali je ni nakon dvadeset godina nije svršio, pa se iza očeve smrti vratio kući i tamo živio od ono kućice i zemlje, koje mu namro otac.

Mi ne možemo ostaviti našoj djeci bogatstva, ali im moramo na neki način osigurati budućnost. A moći ćemo to, ako ih čestito uzgojimo i damo im priliku da svrše škole. Eto, zašto sam bio uvijek s djecom ozbiljan i gonio sam ih na rad i sam sam, izmučen dnevnim poslovima, radio s njima. I ona će se, kad odrastu, bez sumnje opominjati brige, koju sam im posvećivao i bit će mi zahvalna, a nadam se, da će to uvidjeti i naš najmanji, ma da ga nisam odviše milovao i ako sam nosio u srcu veliku ljubav prema njemu.

Suzna oka odložio je Joso očevo pismo. Sad mu je bila jasna vječna očeva zabrinutost i zahvalan mu je, što ga nije odgojio za mekušca nego za čovjeka, koji će znati i htjeti primiti na svoja leđa teret života. Pa ako je prije rijetko mislio na oca i žalio, da ga nije milovao, sad mu je bio za to zahvalan i siguran je, da će se odsada često naći njegove misli pokraj groba očeva, i da će mu jednako sveta biti uspomena na oca, kako mu je sveta ona na mater.

IZ KRŠĆANSKE STARINE

Crkva je u svoje najstarije vrijeme baštinila tekovine starije kulture, kao što je bila kultura helenizma. To je složena kultura iz više raznih kultura, koje su se razvijale u antikno doba. Ona je baštinila sve ono, što je bilo vrijedno, pa su i prvi crkveni učitelji pisali knjige na obranu kulture, ako bi se pojavili oni, koji su u svojoj prevelikoj revnosti pokušavali uništavati spomenike. Na Istoku je branio stečene kulturne tekovine poznati pisac i crkveni učitelj sv. Bazilije Veliki.

Na Zapadu je veliki branilac tekovina kulture bio sv. Jeronim, a uza nj sv. Augustin. Oba su ova Sveca nastojala, da spasu što više tekovina, i da ih na lijepi način spoje s učenjem Crkve, koja je već po svojoj nauci ujedinjavala sve ljude, jer je to izričito rečeno u Poslanici sv. Pavla, koji je učio, da nema razlike između Židova i Grka, svi su jednaki, a u Psalmima čitamo, da su svi narodi i svi jezici pozvani, da slave Boga.

Takva je Crkva bila već iz početka. Kao što i dandanas crpimo svoje znanje iz knjiga, tako je bilo i u ranom Srednjem vijeku, kad je Crkva bila jedini zaštitnik knjige, te su se u samostanima, a osobito u samostanima sv. Benedikta, prepisivale knjige.

Posebni samostanci posvećivali su se doživotno ovom prepisivanju. Neki su u tome poslu stekli i svetački vijenac. Mnogima su imena nepoznata, jer su iz svoje poniznosti, pri samom prepisivanju, prešutjeli svoja imena. Ipak neka imena poznajemo, kao imena opata Lupusa u Francuskoj i Hogera. Nisu monasi prepisivali samo svete knjige, oni su marljivo prepisivali i knjige iz gospodarstva. Tako je samostanac Strabo napisao pjesmu o Vrtlarstvu, u kojoj susrećemo uz pouku i čistu poeziju.

Samostanci su prepisivali knjige, ali su prepisivali i zemljopisne karte. Oni su popisivali lijekove i svake godine izdavali kalendar, koji je i onda, kao i danas, bio tako potreban u običnom životu, a i u crkvenom.

Samostanci su sačuvali i tekovine iz slikarstva, pa ga razvili i dotjerali do savršenstva, kako nam to svjedoče mnogi rukopisi u svim zemljama Evrope, a oni su ih ukrašivali divnim velikim i malim slikama u bojama. Male slike i sličice zovu se minijature, što znači umanjene slike.

Sv. Izidor Seviljski bavio se je mnogo proučavanjem prirode, pa je i pisao djela iz toga područja. Naravno je, da su svima njima, kao temelj bili pisci klasične starine, grčki i rimski, ali su ih oni, prema svojim potrebama dotjerivali i dopunjavali, kao što je to učinio poznati novator svoga vremena sv. Albert Veliki.

Tako su se samostanci bavili naukom, prepisivanjem knjiga, građevinarstvom, slikarstvom. Na tome polju ističu se muški i ženski samostani. Spomenimo i tu činjenicu, da su mnogi gradovi u Evropi nastali naseljavanjem ljudi oko samostana. Nesebično djelovanje redovnika raznih redova učinilo je neprocjenjivih usluga kulturi, nauci i umjetnosti, a Crkva je bila vođa i zaštitnik ovakvoga djelovanja.

REINHOLD SCHNEIDER, njemački katolički publicista, poznat u Njemačkoj po svojim historijskim djelima »Die Hohenzollern« i »Das Inselreich« i historijsko-moralnim djelom »Macht und Gnade«, a u inozemstvu po svojem držanju za vrijeme Hitlera, prestao je surađivati u njemačkom katoličkom tjedniku »Der Christliche Sonntag«. Prestanak suradnje objasnio je u jednom pismu, koje je izašlo štampano u istom tjedniku, a u kojem je izjasnio svoje neslaganje s pisanjem redakcije lista, jer je branila tvrdnju, da je u sadašnjem času s kršćanskog stanovišta moguć obrambeni rat«. »Ja ne sumnjam ni časka«, odgovorio je Schneider, »da Crkva daje slavno sjedočanstvo protiv rata. No strašno je, što se duh ovog svjedočanstva ne osjeća u ovom času krajnje zebnje u svijesti našeg naroda.«

Iz katoličkog svijeta

EGIPATSKA VLADA upulila je nedavno svim katoličkim redovima i kongregacijama poziv, da pojačaju djelatnost svojih članova, koji se bave bolničkim zanimanjem. Iako samo sestara redovnica ima u egipatskim bolnicama oko 300, to je prvi put, da je egipatska vlada javno priznala aktivnost katoličkih redovnika i pozvala ih da pojačaju taj rad.

KATOLICI u Liverpulu u Engleskoj znatno su porasli, s obzirom na prošle godine, kako javlja jedan lokalni engleski godišnjak za g. 1951. Oni su porasli na 423.292 vjernika. Poraslo je također učešće vjernika na nedjeljnoj sv. Misi, i to za kojih 20%.

150 GODIŠNJICU rada među siromasima Indije proslavile su u Baganloru sestre nazvane »Male sestre siromaha«. Prvi ministar indijske vlade izrazio im je tom prigodom u ime vlade punu zahvalnost za takav nesebičan rad.

MISIONAR U BUDISTIČKOM SREDIŠTU. Grad Nagano u Japanu poznat je kao središte budizma, budući da se u njemu nalazi budistički hram, koji je prvi sagrađen u Japanu. U tom gradu uspio je ipak jedan franjevac po imenu Talhofer, da započne svoj plodni misionarski posao. On je samo u jednoj godini pokrstio 126 odraslih Japanaca, a za prošlih božićnih blagdana krstio je 50 novih katekumena.

ROGER LAVIALLE izabran je za 1951. g. za predsjednika francuske katoličke mladeži umjesto dosadašnjeg predsjednika Remy Montagnea. On će ostati na tom mjestu dvije godine.

POGREB KARDINALA PREYSINGA. Oko 15.000 osoba prisustvovalo je pogrebu nedavno preminulog kardinala Preysinga, biskupa grada Berlina. U pogrebnoj povorci bili su prisutni pored ostalih kardinal Josepf Frings, nadbiskup Kölna, mgr Muench, zamjenik apostolskog nuncija u Njemačkoj, kao i predstavnici svih njemačkih političkih stranaka.

STIPENDIJE za crnce davat će od sada studentski zavod sv. Ambrozija u Davenportu u Sjedinjenim Državama. Ovo je prvi put, da ovaj zavod daje stalne stipendije za svoje crnačke studente. Novine bilježe, da je ovo još jedan korak prema potpunoj jednakopravnosti između bijele i crne rase među američkim katolicima.

BEČKI DJEČACI-PJEVAČI dobili su 1950. svoj konvikt, i to oni, koji pokazuju posebni talenat za daljnju izobrazbu u bilo kojem smjeru i za bilo koje zvanje. U taj konvikt dolaze dječaci-pjevači nakon mutiranja, to jest kad već ne pjevaju u zboru kao dječaci. Nitko ne stječe pravo na smještaj u navedenom zavodu, nego najsposobnije izabere posebni odgojni i stručni odbor. Zavod ima da služi socijalnom uzdizanju najsposobnijih. Prilikom posvete zavoda, koju je obavio bečki nadbiskup kardinal Innitzer, govorio je ministar prosvjete dr. Hurdes.

TONI PREISINGER iz Oberammergaua, koji je u pasionskim igrama prošle godine predstavljao Isusa, bio je u listopadu 1950. kao hodočasnik u Rimu. Svojom frizurom i bradom, koje su naravne, svraćao je na sebe pozornost prolaznika.

MENONITI zovu se pripadnici jedne protestantske sekte, a dobili su svoje ime od svog utemeljitelja, koji se zove Menno Simons († 1559.). Oni idu za tim, da žive što jednostavnije po Sv. Pismu, otklanjaju vršenje vojne službe, a preziru napredak tehnike i civilizacije kao sljeparije pakla. U svemu su izvanredno konzervativni, posebno u nošnji. U Holandiji ima danas svega oko 80.000 menonita. U Pensilvaniji u sjevernoj Americi ima još zatvorenih menonitskih naselja. Menoniti su se tamo nastanili pred 200 godina, a još i danas preziru »američki tempo«.

TEČAJ ZA VJERSKI FILM održat će se od 22.—29. travnja u Beču. Ovo će biti druga priredba te vrste, a imat će internacionalni značaj.

KATEDRALA U BEČU, koja je za vrijeme rata veoma stradala od zračnih napadaja, po vanjštini je već sasvim obnovljena, tako da Beč ima opet svoje staro »znamenje«. Za pokrivanje krova trebalo je oko 250.000 crijepova s glečom u različnim bojama. S pokrivanjem krova počelo se sredinom srpnja prošle godine, a još prije nego što je počelo nestalno jesensko vrijeme, stajao je »Steffl«, kako u bečkom dijalektu zovu crkvu sv. Stjepana, pod novim krovom.

VELIKA ERUPCIJA VULKANA bila je u drugoj polovici siječnja ove godine u Novoj Gvineji. Ovo je jedna od najstrašnijih katastrofa te vrste. Prema svjedočanstvu nekih očevidaca događaj se može usporediti s eksplozijom atomske bombe. Polovica brda otkinuta je. Preko petsto kvadratnih kilometara pokriveno je što lavom što pepelom. Životom je stradalo više tisuća ljudi.

NA BICIKLIMA je krenula na hodočašće u Rim obitelj činovnika Fridriha Saula iz Stainza u Austriji: muž, žena i četvoro djece. Novaca su imali samo za oko tri dana. Ali lako je doći do novca onom, koji pjeva i svira. Cijela je obitelj pjevala i svirala: bio je to pravi zbor s orkestrom (harmonika, violina, gitara i bubanj). Tako je obitelj Saul dobro prolazila. Putne je troškove pokrivala bez osobitih poteškoća.

U MONTREALU U KANADI održan je kongres katoličkih kanadskih liječnika francuske narodnosti. Raspravljalo se je među ostalim i o euthanaziji t. j. o pravu liječnika, da na zahtjev bolesnika ili njegovih zastupnika, mogu usmrtiti takvog pacijenta, za kojeg se smatra, da je neizlječiv, a u svrhu, da mu se uštede daije patnje. Kanadski liječnici su se odlučno izjasnili protiv eutanazije naglašujući, da smo mi samo čuvari, a nikako gospodari našega života.

U TEKSTILNOJ TVORNICI Crossman u SAD-ama radnici svakog dana po završetku posla mole zajednički sv. Krunicu.

MARIJA SHARKEY bila je član reprezentativne ekipe kanadskih plivača i kao takva putovala je 1938. u Australiju na utakmice. Na parobrodu su bile prisutne i dvije časne sestre, koje su putovale na Salamonske otoke, da u tamošnjoj bolnici njeguju gubavce. Sharkey su zainteresirale ove sestre, pak je po povratku kući tražila obavještenja o njihovoj redovničkoj družbi. Časne sestre su pripadale redu Marijinih sestara i Sharkey je s velikim zanimanjem proučila njegovo ustrojstvo i njegov rad. Oduševila se i stupila u ovaj red, pak je prošle godine i ona upućena na Salomonske otoke, da u Tairuki njeguje oboljele od gube, pošto je već prije nekoliko godina služila u jednoj bolnici za gubavce u Indiji.

30. SIJEČNJA komisija za beatifikaciju i kanonizaciju svetaca ispitala je u Rimu čudesna ozdravljenja, koja su se zbila po zagovoru Sluge Božjega pape Pija X. i prihvatila ih kao istinita. Prema tome za proglašenje blaženim pokojnog Pape ne postoje više nikakve zapreke. Ovo će poslije 350 godina biti prva kanonizacija jednog pape. Posljednji naime papa, koji je bio kanoniziran (proglašen svetim) bio je papa Pijo V.

U MILANU je otvorena nova župa pod imenom »Župa Krista Radnika«. Uz brojno sudjelovanje naroda blagoslovio je novu crkvu ove župe kardinal nadbiskup Torina mgr. Fossati.

JUŽNOAMERIČKA REPUBLIKA KUBA broji ukupno 5 milijuna katolika i oko 100.000 pripadnika ostalih vjeroispovijesti. Katolici su podijeljeni u 6 biskupija. Svećenika ima ukupno 550 od kojih 210 svjetovnih i 340 redovnika. U bogoslovnim sjemeništima ima 55 pitomaca. Katoličke škole pohađa 50.000 đaka. Kuba ima katoličko sveučilište, koje su pred četiri godine osnovali oo. Augustinci u Villanovi. Osim toga oo. Isusovci imaju radničko sveučilište, na kojem se radnici usavršavaju u raznim tehničkim granama.

Indijski minist[...] o radu misiona[...]

Sri Prakasha, ministar trgovine [...] dijskoj vladi, napisao je u uljeđ[...] dnevniku »The Statesman«, koji [...] u Kalkuti, jedan članak o radu [...] nara u indijskoj pokrajini Assa[...] tome članku Sri Prakasha, među [...] lim, kaže: »Misionari su potpuno [...] ravili na sebe posvetivši se rad[...] ostvarenje svoga ideala. U najzab[...] jim krajevima Assama susrećem[...] muževe i ove žene, koji su tamo [...] iz udaljenih zemalja i koji su se [...] stanili. S puno duha požrtvovnos[...] neštedimice troše svoje najbolje [...] gije na korist naroda, kojega do[...] svoj život posvetili. Njihov svakod[...] ni život i rad nisu ništa drugo, [...] odraz zvanja, kome su se oni po[...] svim svojim srcem. S kakvom lj[...] lju ovi muževi i žene njeguju [...] gubavce; kolike napore oni po[...] da bi donijeli svijetlo prosvjete [...] ne ovom narodu, koji čami u tam[...] znanja. Puno divljenja i puno po[...] nja smo dužni ovim misionarima, [...] su dragovoljno napustili svoje k[...] svoje mile, koji su se potpuno s[...] no odrekli svega onoga, što je čov[...] najdraže, da bi mogli doći među z[...] štene narode, da šire istinu, kak[...] oni vide i da tim narodima pom[...] koliko bolje znaju i umiju. Oni s[...] vorili put i uče nas načinu, koji[...] i mi moramo služiti, ako hoćemo [...] učiniti za zapuštene i zaostale«.

U indijskoj pokrajini Shilang p[...] jedna biskupija, koja broji 84.564 [...] nika, 3334 katekumena, 54 stran[...] domaća svećenika, 69 stranih i 55 [...] maćih časnih sestara, 44 crkve, 18 [...] sijonskih postaja, 3 sveučilišna kat[...] ka koleža sa 665 studenata, 13 sred[...] škola sa 951 đakom, 308 pučkih [...] sa 18.794 učenika i učenica, 15 dis[...] zera s preko 150.000 godišnjih preg[...] U prošloj godini bilo je u ovoj bi[...] piji kršteno 1942 odrasle osobe, [...] krštenja na času smrti i 4.162 krš[...] djece.

NOVE KNJIGE

Dvije knjige, namijenjene obra[...] nom katoličkom čovjeku, izašle su [...] davno u Innsbrucku. Napisali su [...] poznati Isusovci. Prva se zove: »S[...] mo dobrome Gospodinu« (Wir d[...] einen guten Herrn), a napisao ju [...] P. Alfred Geyer. Druga se zove: »[...] ne ženske duše« (Geheimnisse [...] Frauenseele), a napisao ju je P. [...] Postruschnik. Obje je knjige izdala [...] klada F. Rauch, Innsbruck, gdje [...] mogu naručiti.

KORESPONDENCIJA O LURDU. Francuski književni list »Le F[...] Littéraire« donio je u svom broju [...] 28. siječnja izvadak iz korespondencije (dopisivanja) katoličkog pjesnika [...] Claudela (Pol Klodela) i književ[...] André Suarèsa, koju su oni održ[...] preko trideset godina. Ovi izvaci o[...] se se na probleme (pitanja) lurd[...] ukazanja i lurdskih čudesa. Paul C[...] del je kroz drugi niz godina nas[...] da ateisti (bezbožniku) Suarèsu pr[...] svu istinitost i veličinu Lurda.

NAŠI POKOJNICI

JOSIP KOCKOVIĆ, župnik u [...] njem Mikloušu, rođen je g. 1865., [...] đen u svećenika g. 1899., umro u [...] djelju 11. veljače o. g. baš na put[...] sakristije do oltara, da služi župn[...] Misu. Pokopan je 13. veljače u M[...] ušu. Bio uvijek vedar, veseo i [...] Zbog toga su ga svi voljeli. Počiva[...] miru Božjem!

OGLAS

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb. Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-953312. — Pojedini broj stoji 6.— Din.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

»Radujem se, kad mi govore: Idemo u dom Gospodnji! Neka vlada mir u Tvojim utvrdama i sigurnost u Tvojim tornjevima!« (Ps. 121, 1, 7).

Na Stepenicama današnje sv. Mise

GOD. VI. ZAGREB, 4. OŽUJKA 1951. BROJ 10.

UČITELJEVE POTEŠKOĆE

Vrlo zanimljivi su bili pravi neprijatelji Isusovi, a vođe židovskoga naroda u vrijeme Isusovo. Zanimljivo je njih poznati zato, da se vidi, s kakvim se prilikama i ljudima susreo Isus. To su bili prije svega veliki svećenici, drugi odlični svećenici, savjetnici Velikoga vijeća i svi, koji su u građanskom životu imali kakove uplivne službe, mjesta i položaje. Svi su oni pripadali vjerskopolitičkoj stranci takozvanih Saduceja. To je bila »stranka plemića«, »stranka posjednika«, »stranka izobraženog svijeta«, »stranka moći i diplomata«. Još u vrijeme braće Makabejaca sklopili su prijateljski savez sa stranim, poganskim vlastodršcima u vlastitoj svojoj zemlji. I poslije su s Rimljanima podržavali ne samo političke veze, nego su i propise židovske vjere dovodili u sklad s poganskom kulturom.

Oni doduše nijesu nijekali svoje židovsko podrijetlo, ali su se javno priznavali prijateljima grčkog i rimskog načina života i shvaćanja svijeta. Mogao si ih vidjeti ovaj čas u hramu strogoga Jahve-Boga, a slijedeći čas su bili u kazalištu na lakoumnim, veselim igrankama poganskih muza i na jahaćim njihovim trkalištima. Povjerljivo druženje s grčkim filozofima i čitanje sjetilne poganske poezije nije ostalo bez upliva na njihovu vjeru i način života. Pisani Mojsijev zakon, to jest prastaro židovstvo su cijenili, ali su prezirali vjeru u besmrtnost duše, uskrsnuće, providnost, anđele i svijet duhova.

Zato je lako shvatljivo, da su veseli i raskošni život i uživanje, te gramzenje za novcem predpostavljali čežnji za svetošću. Iako su bili prijateljski raspoloženi prema Rimljanima, nisu zato otklanjali vjeru u židovskoga Mesiju poradi oportunističke politike. Ali su Ga očekivali kao sjaj i bogatstvo židovskoga naroda i nadali se, da će to biti njihova slava i korist.

U odlučnom i oprečnom stavu prema Saducejima, stajala je više pučka stranka takozvanih »čistih«, »pobožnih«, »odijeljenih«, »strogo zakonu sklonih« Farizeja. Njima su ugled dizali oni bezbrojni pismoznanci u stranci, koji su se strogo držali Mojsijeva zakona. Visoko su cijenili stare vjerske običaje, a to im je osiguravalo pristaše u većini naroda, naročito ženskoga svijeta. Poradi toga je bila mjerodavna samo njihova riječ u javnim prilikama i bogoslužnim odredbama.

Farizeji su se osobito izdigli u vrijeme borbe za slobodu, koja se vodila proti sirijskom kralju (175. do 164. pr. K.). Na njih je prešao čak jedan dio duše i revnosti uzornoga svećenika Matatije i Makabejaca. Oni su si postavili za cilj i nastojanje, da sačuvaju židovski narod od slabljenja vjere i propadanja ćudoređa, koje mu je prijetilo. Osim toga su radili na podjarmljivanju naroda pod maskom, da se bore za njegovu samostalnost. U tom pogledu su pošli putem, da su jačali jaz između Židova i tuđinaca. Isto tako su u tu svrhu podizali zid između Božjega naroda i pogana.

Sve su to oni radili tako, da su se vjerno držali vanjskih zakonskih propisa i uobičajenih obrednih dužnosti. Njima su bili nečisti u ćudorednom pogledu svi oni, koji nisu bili Židovi. Njih nisu nikada nazivali ljubaznim imenima i klonili su ih kao kuge. Najbolji im je bio onaj Židov, koji se isticao posjetima sinagoge (bogomolje), postovima i pranjima. Pismoznanci i Farizeji su dapače vršili neku vrst policijskoga nadgledanja nad privatnim životom Židova.

Ti pismoznanci su bili veoma plitke glave uza svu nadarenost i znanje. Gubili su se u proučavanju slova zakona, a izgubili su duh zakona. Obolili su se time, da poznaju nauku i nazore velikih vodećih duhova i da znadu nabrajati svoja vlastita izmudrena, domišljata istraživanja, djetinjska mozganja i duhovite slučajeve. U njihovom je očima bilo jednako nešto proti odredbama pismoznanaca kao i proti samim svetim knjigama.

Navedimo samo nekoliko stavaka farizejske nauke, da imademo uvid u duh tih tadašnjih narodnih uzgojitelja:

»Sjede li dvojica zajedno i ne govore o zakonu, to je onda društvo izrugivača Božjoj riječi. — Jao onomu, koji na putu misli o zakonu i onda prestane o tom misliti i reče: »Kako je lijepo ovo drvo!« Taj je zaslužio smrt. — Jao svakom onom, koji si sam tumači zakon, a protivno sjedinicama pismoznanaca; može on zakon poznati i dobra djela činiti, ali ne će imati nikakova dijela na budućem životu. — Ako Rabi (učitelj zakona) i tvoj otac trpe nestašicu, ti moraš ipak najprije nahraniti učitelja. — Tko u subotu napiše dva slova tako, da ostanu znakovi, taj onesvećuje subotu; tko to napiše u pijesku, to je slobodno. Sa svetom su se ozbiljnošću prepirali, da li je i pod kojim uvjetima slobodno pojesti u subotu razbijeno jaje. — Bilo je i takovih, koji nisu dopuštali, da se u subotu djeca poučavaju, bolesnici njeguju i liječe, grad brani od neprijatelja. — Jedni su dopuštali razvod braka, ako je počinjen preljub, a drugi i onda ako je zajednički život mučan ili odvratan, a drugi opet, ako se nađe bilo kakvi razlog. — Jednake je neodređenost vladala, koliko vrijedi zakletva, ako se netko kune nebom, zemljom, Jerusalemom, oltarom ili zlatom s oltara.«

U takove je dakle prilike, među takove djetinjske i neozbiljne nazore, nauke i ljude donio Isus svoju najsvetiju, najozbiljniju i neoborivu nauku. Posve je razumljivo, da je naišao na najjači otpor i protivljenje.

TUGE I MOJA DUŠA

U životu je mome bilo mnogo žalosti,
Neke su mi nanijeli ljudi u svojoj
pakosti,
a najviše su mi zadale tuge
u mome tijelu slabosti.

All te tuge nisu moju dušu satrle.
Iza mnogih mi je duša postala sjajnija,
i često mi je život činio vrednijim,
što mi je tuga bila trajnija.

I ako je pregorka bila poneka moja
tuga,
ipak mi još nijedna nije očajem postala,
jer u svim je mojim bolima netaknuta
u mojoj duši vjera ostala.

Ja znam, da mir vjere u svojoj duši
nemam zahvaliti svojoj zloći;
već tome, što sam se od mala našao
u svoje nebeske Majke moći.

KATOLIČKE ŠKOLE U NIKARAGUI. Kada je 1943. msgr. Alojzije Niedhammer bio imenovan Apostolskim vikarom u Buefieldu u Nikaragui, on je odmah tamo pozvao Braću kršćanske škole, koji su zatim 1945. osnovali u istome gradu kolegij »Sv. Josipa«. Zahvaljujući maru i trudu braće ovaj kolegij je visoko razvio svoju djelatnost, tako da danas broji 14 razreda sa 450 pitomaca. Osim škole za opće obrazovanje braća u ovom kolegiju uzdržavaju školu za stolarske obrtnike i školu za tipografske radnike.

ČUVAJ Sv. ČISTOĆU

Sv. Augustin uči: Ako na te navali sjetilna želja, tada udari u bijeg, ako hoćeš da pobijediš. Želiš li da postigneš palmu pobjede, ne uzmi za sramotu, da bježiš. Mnogi su bili pobijeđeni, koji su se zanosili nadom u pobjedu. Osobito su ozbiljne opomene svetih Otaca, kad se radi o pog[illegible], koje nastaju iz povjerljivog saobraćaja s osobama drugog spola. Tada, veli sv. Grgur, dolazi tim lakše do pada, što nam prisutnost drage osobe već postojeću želju još više podjaruje i razbuktava u gorući plamen. Suha slama i lišće užiže se veoma lako u blizini vatre. A možeš li učiniti, da ne nastane mulj i blato, ako zemlju pomiješaš s vodom? Slično biva nemogućim, da netko često saobraćava s osobama drugog spola, a da vatra nečiste želje ne zahvati njegovo srce i kal grijeha ne okalja mu dušu

Ovakav oprez vrijedi za sve bez izuzetka, i za svjetovne osobe, kao i za svećenike i redovnike, te redovnice. Ako zli neprijatelj ikomu stavlja zamke, a to najviše onima, koji su se Bogu posvetili. Zato dobro kaže sv. Augustin: »Svi kršćani, a osobito oni, koji pripadaju duhovnom i Bogu posvećenom staležu, moraju se ozbiljno čuvati od svake neumjesne i pogibeljne povjerljivosti u saobraćaju. Ako to ne će, hrle bez dvojbe u propast«. Ne možemo doduše da se uvijek i potpuno ugnemo svakom saobraćaju. Traže ga kadkada ljubav prema bližnjemu, pristojnost i potreba. Ali nikada ne treba smetnuti s uma mudri oprez. Kakav li su oprez vršili sveci u tom pogledu, i kakove su mudre opomene dali! O sv. Augustinu izvješćuje njegov životopisac Posidije ovako: »Kad su ga neke izvjesne gospođe zamolile za razgovor ili posjet, nije nikad išao k njima, a da ne bi poveo kojeg svećenika kao svjedoka. I nije nikad razgovarao s njima nasamo, osim ako se radilo o stvarima savjesti«. Sv. Ciprijan kaže: Kad razgovaraš s osobom drugog spola, vladaj se tako, da ti se čistoća srca zrcali u vanjštini. Neka tvoje riječi prati dostojanstvo i ozbiljnost, i sve neka bude u granicama, pa će tvoje riječi donijeti obilan plod«. Sv. Jeronim piše Nepocijanu: »Kad praviš posjete udovama ili djevicama po duhovnoj svojoj službi, ne ulazi im u kuću nikada sam, nego uzmi se sobom koju časnu osobu«.

Što je rečeno za muške, vrijedi još u većem stepenu za ženske osobe, kad treba da imadu saobraćaj s muškima, jer im pristoji veća povučenost i čednost, i jer su po naravi slabije te manje otporne protiv navale strasti, a pristupačne laskanju, koje slabi volju. Neka pobožne osobe znadu da ih zavjeti i duhovni život još ne stavlja u sigurnost protiv pada. Iskustvo dokazuje, da je mnoga brzo skrenula s puta kreposti, kad se našla zavodljiva prilika, i stoga treba da sve vole povučenost isto toliko, koliko im je dragocjen i mio biser neokaljane čistoće.

Drugo sredstvo, vrlo potrebno, da sačuvaš netaknutim ovaj prelijepi ljiljan, jest mrtvenje tijela i nadzor nad sjetilima. Bacati oči na sve strane, te voditi nezgodne razgovore, ili ih slušati, nimalo ne koristi čistoći. Nadalje ugađati tijelu mekušno i raskošno, nikad mu ne uskratiti nijedno zadovoljstvo, i htjeti računati na njegovu podložnost, to je ludost. Kad se ne može obijesna konja upokoriti uzdama, tada mu ne daju jaku hranu i drže ga za kaznu zatvorena. Tako isto mora se i tijelo upokoriti, kad ustaje protiv duha i hoće da ga zavede činima nečistoće. Treba mu uskratiti hranu ili ga pritegnuti na naporni rad, ili na nešto drugo, što je za nj tvrdo i mučno. Sv. Pavao kaže: »Ja trapim tijelo svoje i zarobljavam, da kako ne budem zabačen«. A sv. Jeronim kaže o sebi: »Ja podvrgavam svoje tijelo, kad se buni protiv duha, postom kroz više tjedana«.

Veselje u radu

Danas se po cijelom svijetu toliko ističe vrijednost rada. I kršćanstvo ga je uvijek osobito cijenilo. Dapače u nijednom modernom spisu ne može se naći dublji i ljepši izražaj o smislu i vrijednosti ljudskoga rada, nego li je kod srednjevjekovnoga mistika (duboko pobožna čovjeka) po imenu Ivana Taulera. On kaže u jednoj svojoj nedjeljnoj propovijedi: »Svakomu je pojedincu dan smisao za nešto što mu koristi i pomaže u životu. Jedan znade tkati, drugi može raditi cipele, treći opet drugo. Neki su i u tim vanjskim poslovima toliko vješti, da su uvijek i potpuno zaposleni, a drugi nisu. To su sve darovi i milosti, kojima djeluje Duh Božji.

Kad ja ne bih bio svećenik i redovnik, ja bih smatrao za nešto velika to, da mogu praviti cipele. Ja bih ih rado pravio svima i rado bih si zasluživao kruh svojim rukama. Nema malena posla, niti je ijedna vještina prezirna i niska, jer sve dolazi od Boga i naročita je milost. Svaki mora raditi za drugoga koji to ne može i ne zna. I to neka radi iz ljubavi i milosrđa, jer to donosi opet milosrđe. I treba znati, da će se svaki morati pred Bogom ozbiljno opravdati za svoj rad. Jer i Evanđelje kaže, da će čovjek morati položiti račun o svom radu. Što je od Boga primio, to neka dade i mora dati nekomu drugomu, koliko god može. I to onako, kako je Bog njemu dao. Ja poznam jednoga osobitoga prijatelja Božjega, koji je sve dane svoga života bio zemljoradnik i to više od četrdeset godina i još je i danas. On je jednom zapitao Gospodina, da li bi On htio, da svoj posao napusti i da pođe u crkvu da ondje sjedi. A Gospodin mu odgovori: »Ne, to nemoj činiti, nego zarađuj svoj kruh svojim znojem, na čast moje plemenite i dragocjene Krvi«.

Tauler je tako govorio, jer je znao, da u njegovo doba nisu baš svi shvaćali svoj posao, kako treba. Mnogi su se na rad tužili i bili nezadovoljni. A on im odgovara. Svaki treba da čini svoj posao tako, da u njemu traži slavu i čast Božju. A neka ne pazi na to, da li mu se neki posao sviđa ili ne, da li mu koristi ili ne, tada mu ne će nikada dosaditi taj posao niti ga mučiti.

Iz svoga dnevnoga posla, bio on priprost ili fin, bio on častan ili prezren, bio on posao glavom ili rukama, načini si vječnu svečanost. To je najveća umjetnost, na koju treba privikavati čovjeka od djetinjskog doba, jer o tom ovisi sva naša životna sreća. Koliko trpi čovječanstvo danas zbog rada! Ali tomu nije kriva u prvom redu preopterećenost ni previše posla, koga nameće čovjeku na leđa suvremeni industrijski razvitak, nego je tomu krivo nepravilno shvaćanje rada.

Samo onaj je osuđen na ropstvo rada i ne zna ništa o vječnoj svečanosti života, koji rad ne shvaća kao samo po sebi razumljivu podlogu cijeloga ljudskoga životnoga poretka. Onaj, koji ne misli na to, da je rad razumljivo i po prirodi nužno djelovanje tjelesnih i duševnih sila. Takav misli, da je rad nešto, što ne bi smjelo biti i on ga od sebe mora odbijati sa svim dopuštenim sredstvima. To su pravi slijepci ljudskoga života i ljudskih dužnosti.

Zanimljiv je primjer jednog obrtnika. On je stanovao u maloj, uskoj prizemnoj sobici. Bio je star i pogrbljen čovječac. Radio je posao postolara. Prolazio je u slabim cipelama i sjedio vječno u svojoj radionici. Sigurno je Tauler imao na pameti takova čovjeka, kad je govorio s velikim poštovanjem o ovoj struci rada. Taj je naime čovuljak bio uvijek veseo i nasmijan tako, da je izgledalo, da je to najsretniji čovjek u onom velikom gradu, gdje je živio. Takovo se veselje i zadovoljstvo nije doista moglo zapaziti na licima onih, koji su sjedili kod stolova punih tečnih jestvina i dobrog vina ili u kavanama.

Kad bi to bilo moguće, kako bi bilo lijepo kupiti ovaj blaženi smiješak ovoga postolara, pa makar to stajalo mnogo novaca. To bi bilo dragocjenije nego vino, fino jelo, kazalište i koja zabava ili nerad. Ali to je nemoguće. To može samo volja i ljubav za rad, koju je imao ovaj postolar za onaj svoj posao, premda je malo zasluživao i posao mu bio malo cijenjen. On je znao od svoga rada sebi načiniti svečanost i radost, jer je inače nerazumljivo, zašto je bio tako raspoložen i blažen.

Samo onda nam donosi veselje, radost i zadovoljstvo naš rad i posao, ako smo si svijesni, da našim radom, pa bio on na oko neugledan i sporedan, donesimo korist našoj braći i bližnjima i činimo to na slavu Božju. I to je i onda tako, pa bili mi bilo na kojem neznatnom mjestu, koje nam je po Božjoj volji i Božjoj Providnosti dodijeljeno. Samo ta nas misao čini velikima.

Ako se pak netko muči samo zato, da stekne novaca, to je najamnik, koji ne će nikada naći svoga računa ni svoga zadovoljstva. Veselje naime zbog lijepe zaslužbe, koju odbacuje jedan posao, nikad ne postizava onu veličinu, koju imade čista, nesebična radost nad uspjehom nekog posla, koji smo učinili za dobro bližnjega. To je naime tihi čar i zadovoljstvo, kojega može imati samo onaj, tko se sasvim žrtvuje u službi čovječanstva.

Najsretniji i najzadovoljniji može biti i onaj radnik, koji malo zaslužuje za sebe, ali služi samo čovječanstvu. Naprotiv se mogu naći najnezadovoljniji među onima, koji su najbolje plaćeni, a služe samo sebi, a ne bližnjemu i čovječanstvu. Oni prvi proživljuju vječnu svečanost i sreću rada, dok oni drugi uvijek protestiraju zbog slabe zaslužbe. Ovo su načela, na kojima pravi kršćanski radnik bilo u kojem poslu nalazi veselje, sreću i radost i zaslugu pred Bogom, a onaj drugi vječno nezadovoljan mrmlja i rad mu je težak. Zato je pravo veselje za svakoga radnika lijepo izrazio sv. Pavao u riječima: »Ili jeli ili pili ili što god drugo radili, sve radite na slavu Božju«.

Isus umire na Križu

Spasitelj je čitav život neumorno propovijedao riječju i dobrim primjerom. Njegove su propovijedi bile pune dubokih misli i neobičnoga govorničkoga zanosa. One nam otkrivaju nedokučivu tajnu i neopisivu ljepotu Božjega života. Među najljepše Isusove propovijedi sigurno spada Njegova propovijed na križu, koju je izrekao u gorkim mukama neposredno prije smrti.

Isus je raspet na križ na Veliki Petak oko podne. U strašnim mukama običavali su raspeti proklinjati suce i krvnike, sve živo i mrtvo, pa i samo nebo i zemlju. I Isus trpi strašne muke na križu. Oko Njega se vuku Njegovi ubojice i sipaju na Njega najveće pogrde. A Isus, mjesto da ih proklinje, moli Oca nebeskoga, da im oprosti: »Oče, oprosti im, jer ne znaju, što čine«. Za života je Isus učio, da treba i neprijateljima opraštati. Sada — na križu — tu nauku i činom potvrđuje. Ljepših riječi nije svijet nikada čuo. Ovakvu su misao mogla izreći samo usta Božjega Sina!

Kako su Židovi ružili Isusa, tako je to isto činio i lijevi razbojnik na križu. Desni razbojnik uzme Isusa u obranu i, okrenuvši se glavom koliko je mogao, stade koriti svoga druga: »Zar se ni ti Boga ne bojiš, gdje si i sam tako osuđen? Ne bojiš li se ti, da će te Bog kazniti, što grdiš Nedužnoga? I mi smo još pravedno osuđeni, jer primamo, što smo po svojim djelima zaslužili. Ali ovaj nije ništa zla učinio«. Iza toga desni razbojnik podigne skrušeno srce i suzne oči k Isusu s molbom: »Spomeni me se, Gospodine, kad dođeš u kraljevstvo svoje«. Kao ulje na rane djelovale su riječi razbojnikove na boli Isusove. Desni razbojnik je jedina osoba, koja tješi Isusa na križu. Za nagradu mu Isus oprašta grijehe i obećaje nebo. »Zaista ti kažem, još ćeš danas biti sa mnom u raju!« Katolička Crkva slavi ovoga razbojnika kao uzor savršena pokajnika, a osuđeni na smrt štuju ga kao svoga zaštitnika, da im izmoli od Boga milost skrušenoga kajanja za grijehe i milost sretne smrti.

Kad se svjetina razišla ispod križa, mogli su bliže pristupiti Majka Božja i sv. Ivan. Isus pogleda s križa Majku i reče: »Ženo, evo ti sina«, i pokaže pogledom na sv. Ivana. Ne zove Ju »Majko«, već »Ženo«, da Ju još jače ne rastuži. Ne zove Ju »Majko« ni zato, što je postojala opasnost, da bi Židovi i Nju zlostavljali, kad bi doznali, da je Majka Isusova. Riječi Isusove znače: Mila Majko, ovaj će se odsada mjesto mene brinuti za Tebe, da ne ćeš morati kao sirota obijati tuđe pragove tražeći koru svagdanjega kruha. Isus je često učio, da su djeca dužna poštivati roditelje, a sad eto i djelom pokazuje, kako se treba pobrinuti za stare dane svojih roditelja. Ivanu je rekao: »Evo ti Majke«. Drugim riječima: Ivane, uzmi moju Majku k sebi i brini se za Nju kao za vlastitu majku. Sv. Pismo veli: »I od toga časa uze Je učenik k sebi«.

Pod konac muka uzdahnuo je Isus bolno: »Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio«, da toliko trpim! Nije to tužba na Oca nebeskoga, kao da bi napustio Isusa. Isus hoće svojim uzdahom kazati samo to: Gledaj, Oče nebeski, koliko trpim! Teško mi je, strašne su moje muke!

Neposredno iza toga reče Isus: »Žedan sam«. Ljudi, koji su svojim očima gledali raspete, pišu, da ih je od svih muka najviše mučila žeđa. To je i razumljivo, jer tijelo traži vode, da nadoknadi krv, koju je izgubilo. Jedan od vojnika namoči spužvu u ocat, natakne je na trstiku i pruži Isusu da pije. Tako se je ispunilo proročanstvo: »I u žeđi mojoj napojiše me octom« (Ps. 68). Božji Sin, koji je ljudima na korist stvorio bezbrojna vrela svježe vode, sam ne dobiva na smrtnom času ni čašu hladne vode, nego Ga nude octom! Kako su ljudi bešćutni i nezahvalni!

Životna je snaga Isusova išla kraju. Osjećao je, da će se naskoro rastati sa životom. Zato je rekao: »Svršeno je«. Svršio je život pun muka, zadovoljio je nebeskomu Ocu, ispunio sva proroštva i prinesao Bogu dostojnu žrtvu. Trideset i tri godine je živio na ovom tužnom svijetu i nema muke, koju nije podnio. Sad je svemu kraj. Za čas će svršiti patnje, pa će smiren poći u drugi, bolji život.

Rastajući se sa životom, upre Isus pogled prema nebu i pun pouzdanja reče spokojno: »Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj«. Nakloni glavu i izdahne. Za života je uvijek imao Oca pred očima, pa Ga nije zaboravio ni na smrtnom času. Od Oca je dušu primio, pa je i vraća zahvalno natrag Ocu. To je bila veličanstvena smrt, dostojna uzornoga Isusova života! Kakav život, kakva smrt, a kakva smrt, takva je i vječnost. Iza kreposna života dolazi sretna smrt, a iza sretne smrti nastupa blažena vječnost. Neka dobri Bog — slično Isusu — podijeli svima nama sretnu smrt i blaženu vječnost.

Nahranio mnoštvo

Isuse, Ti, koji si nahranio ... naroda s pet hljebova i s dv... Ti vjekovima hraniš naša glad... Hljebom Života. Vjekovima ... Tebi, svi mi, izmoreni tegoba... nuli u brigama, iskušani ... Dolazimo Tebi ispaćeni u bor... poslije raskošnih gozbi ovoga ... često nahranjeni bijednim ... pretičkom nečijeg milosrđa, ... ranjava. U Tebe je hrana naše... koja jedino smiruje naše zaht... dino donosi radost i utjehu, ko... nitko drugi ne može pružiti. ... Hljeb pripravljen za svakoga ... pripravljen darežljivo i najveć... bavlju. U Tvojemu je Hljebu ... sreće, koju samo Ti poklanjaš ... koji u Tebi traže smisao i cilj ... njenje najdražih nada, odmor ... nost. U Tvojoj je ljubavi zakrilje ... potrebama, blaženstvo mira.

Isuse, Tebi dolazimo, jer nas ... veš. Čudo, koje si učinio gladni... su slušali Tvoju Riječ, ponavlja... nas, kao i jučer, i ponavljat će ... svršetka svijeta.

Čudo Tvojega milosrđa, Isuse ...
Čudo našega spasenja.

Sreću ću Ti re...

Gatalica sam, dođi draga, ... ti reći. I ne ću pitati majku Tv... si li dobra.

Daj me samo pogledaj otvoren... ću znati, da li su oči tvoje ... bistra gorska jezera, u kojima ... drina nebeska. Ili su ih već obl... sjenili, nemiri uzmutili.

I pruži mi ručice svoje i ja ć... ti — da li su to još dva ljiljanov... jeta i da li su vične anđeoskoj ... sklapaju li se često na molitvu ... Ne vjeruješ mi? Hoću znati — ... li mi ruke reći, oči će mi odati ... tvoju.

Dođi, pogledaj me otvoreno. I ... pitati majku tvoju: jesi li dob... a znat ću.

I sreću ću ti reći.

Ljiljanu Srca Isusova

Pozdravljam Te, sveta Gertrudo, ljepotice među djevicama, ljiljane Srca Isusova, ljubimice Oca nebeskoga.

Tvoje ime puno je meda, jer ono je bilo na usnama najslađega Učitelja. Tvoje ime puno je glazbe i njegovih osam slova zvoni kao osam stihova, jer njega je izgovarao Kralj svih ljepota: Isus Krist.

Pozdravljam Te, sveta Gertrudo, i u Tvojem srcu pozdravljam Srce Isusovo, i u Tvojem srcu pozdravljam Rane Isusove, koje je Ono nosilo kao pečat ljubavi.

Ti si Rane Spasiteljeve imala u duši i Ti si bila s Njima razapeta na križu, zato si s Njime kraljevala. Jer Isus je kralj, koji vlada s drva križa.

Što si više gledala božanskog Zaručnika, sve više si osjećala svoju bijedu i ćutila si se najvećom grešnicom svijeta. Zato je Tvoj Isus Tebe volio više od svih duša na zemlji.

Od pet svojih godina Ti si već u srcu nosila pet Rana Kristovih. I one su Ti bile kao cvjetni prašnici, koji su oplođivali Tvoju dušu neizmjernom ljubavlju, o ponajljepši ljiljane Isusov.

Ti si ljiljan, kojeg nije gajio zemaljski vrtlar, nego Bog i njegova presveta Majka. Zato je cijeli Tvoj život bio bijel, kao devet korova anđeoskih. Zato je Tvoje Srce bilo puno svjetlosti i miline, kao jutro prve svete Pričesti.

Isus je Tebe toliko ljubio, da je s Tobom na zemlji razgovarao, jer je pod križem u Tebi živjela ljubav Ivanova i pokora Magdalene. I zato mu nijedne molbe nisi rekla uzalud.

Tvoje su žarke molitve talile led na poljima i zaustavljale kišu u ... žetve. Tvoje su molitve talile led... gih srdaca i premnoge boli zem... vele do rajske žetve.

O, sveta Gertrudo, rastopi led ... je ravnodušnosti prema Božjim ... rima, zaustavi kišu grijeha, koj... da lije iz grešne duše moje.

Daruj mi kišu suza Marije M... lene, da moje srce bude Betanij... sova, anđeoski kalež Getsemanij... bac svete Veronike i riznica pr... Rana. Isprosi mi žar Ivana Evanđ... da slatko počivam na grudima U... Izmoli mi na koncu nježnu ljuba... ma Tebi, o sveta Gertrudo, vjern... jateljice moja, predobra sestro m...

Ti urese djevica, Ti mirisavi lj... Srca Isusova, slušaj glas brata s... iz doline i uzvrati mu jekom lju... gore, gdje kraljuješ s Učiteljem... je među nama vječno prijatelj... nek je moja smrt početak naše... jedničkoga blaženstva u kući Oca ne... beskoga.

NOVU KATOLIČKU BOLNICU ...rili su početkom godine u Dubl... Irskoj. Ova bolnica primat će d... bolesne djevojčice, a vodit će je ... milosrdnice.

UDRUŽENJE prijatelja pok... Marc Sangniera osnovano je od ... njegovih slijedbenika krajem pr... dine u Parizu. Udruženje će širi... je pokojnoga vođe francuskih ... nih katolika i u tu svrhu izdava... sebni list.

KATOLIČKIH OBRAZOVNO-... GOJNIH USTANOVA u Sjedi... Državama Amerike ima 10.921, ... najući i sveučilišta i pučke ško... tim ustanovama studira preko tri... lijuna đaka odnosno studenata.

IV. KORIZMENA NEDJELJA

4. III. 1951.

Današnje sv. Evanđelje (Ivan 6, 1-15) pripovijeda, kako je Isus nahranio 5000 ljudi s 5 hljebova i 2 ribe.

1. Kolike On stotine tisuća hrani svaki dan! Svemožnom svojom riječi umnaža On sjeme u krilu zemlje, kao što je istom riječi umnožio kruh u svojoj ruci. Zahvalimo dakle ljubljenom Ocu hljeba u nebu, što nas je dosada tako očinski i s takvom ljubavlju hranio, i pouzdajmo se čvrsto u Njegovu svemoć i ljubav, da će nas i ubuduće hraniti s jednakom očinskom ljubavlju. Zato se okanimo svake nepotrebne i pretjerane brige za hranu.

2. Mjesto da se nepotrebno i pretjerano brinemo za tjelesni kruh, brinimo se radije za kruh duše, za riječ Božju, i za Kruh nebeski. Kruh života u presvetom oltarskom Sakramentu. Jelo je, veli sv. Ivan Krisostom, istjeralo ljude iz raja, umjerenost nas dovodi natrag u raj. Šta koristi, ako se tijelo dobro hrani, a duša pri tom gladuje? Zato što nismo postili, veli sv. Bazilije, bili smo istjerani iz raja, postimo dakle, da se tamo opet vratimo. Suzdržimo se dakle donekle od hrane barem sada u korizmeno doba. Čovjek ne živi samo od kruha. Ne živimo da jedemo, nego jedemo da živimo.

3. Saberite ostatke jela u košarice, da ne propadnu, rekao je Gospodin Isus. Time nam Gospodin preporuča mudru štednju u svim stvarima. Ne smijemo ništa rasipati i ništa dati da propadne. Što danas ne trebamo, trebat ćemo sjutra, i što sami ne trebamo, trebat će drugi. Požalimo dakle svoju čestu rasipnost, radi koje smo dosada krivi, i potrudimo se, da ubuduće budemo štedljiviji. Koliko li nam je košarica moglo preostati, da smo sve, što smo dali da se raspe, brižno sabrali i sačuvali!

4. Isus im se sakrio, jer su Ga htjeli učiniti kraljem. Njegovo kraljevstvo nije od ovoga svijeta. Ni naše nije. Mi nemamo ovdje stalnog obitavališta, nego putujemo ususret k budućem, vječnom. Ne tražimo stoga prolazne stvari: čast, radost, novac, nego neprolazne, t. j. vječna dobra, časti i radosti. Pa ako hoćemo, možemo postati i kraljevi u nekom boljem smislu. Kraljevstvo je Božje u nama. Tu treba da vladamo nad svojim unutarnjim nagnućima i porivima. Treba da se oslobodimo od vlasti grijeha, i kao kraljevi da vladamo nad tijelom, svijetom i đavlom. To je prava sloboda, koju nam je darovao Krist, veli sv. Pavao. Zahvalimo Mu za taj veliki dar, i ne dajmo se nikada više u ropstvo grijeha!

Sv. FRANCISKA RIMSKA

Rođena u Rimu g. 1384. u odličnoj obitelji. Htjela je biti redovnicom, ali se po volji očevoj udala za kreposnoga plemića Lovru Ponziani. Njegova sestra Vanoca bila je njezina sveta prijateljica. Poslije udaje godinu dana je teško bolovala. U noći joj se ukazao sv. Aleksije i izliječio ju. Sad je još svetije živjela. Imala je dva sina i kćer.

Ova je ponizna Svetica bila od Boga odlikovana izvanrednim milostima. Uvijek je vidjela svojega Anđela čuvara, a i druge Anđele. Na njezinu molitvu događala su se razna čudesa. Kad je Svetičin muž vidio sva ta čudesa, odlučio je, da s njom živi kao brat i sestra. Svetica je na to obukla grube haljine i posvetila se brizi za siromake i bolesnike. Prala je i krpala njihovo rublje, zavijala im rane. Za vrijeme gladi molila je za njih milostinju od kuće do kuće, a i pred crkvom je stajala među njima i za njih prosila. Uvijek je činila tešku pokoru.

Muka Spasiteljeva neprestano je zaokupljala sve njezine misli. Gorko je oplakivala svoje pogreške i grijehe grešnika. Imala je i čudnovatu ranu na srcu, iz koje je tekla obilna voda, a osjećala je i boli muke Spasiteljeve.

Njezin muž bio je u ratu teško ranjen, morao je bježati i bila mu je oduzeta sva imovina. Umrlo joj je dijete i draga Vanoca, a sin uzet za taoca. S junačkom strpljivošću i pouzdanjem predala je sebe i sve svoje Majci Božjoj (kod Ara Coeli).

Svetica je osnovala i društvo pobožnih žena u čast Majke Božje, koje su se prikazale kao žrtva (oblatio — zato se zovu oblatkinje) Bogu, prema pravilima sv. Benedikta. Ona im je sagradila i samostan.

U božićnoj noći g. 1433. ukazalo joj se Djetešca Isus. Sv. Petar dao joj je sv. Pričest, a sv. Pavao i sv. Benedikt su ga posluživali (asistirali mu) kod oltara. Bila je prisutna i sv. Marija Magdalena. Poslije sv. Mise sv. Petar joj je dao upute za njezinu družbu. Ova družba radi još i danas.

G. 1436. postala je udovicom. Na blagdan sv. Benedikta (21. III.) bosonoga je otišla u samostan oblatkinja i jecajući molila ih: »Zaklinjem vas, drage sestre, primite mene bijednu grešnicu. Pošto sam svijetu dala svoje najbolje godine, sada dajem Bogu žalosne ostatke«. U samostanu je imala žestoke napasti sa strane nečistih duhova, ali su je uvijek štitili njezini Anđeli.

Umrla je 9. ožujka 1440. Proglasio ju je svetom papa Pavao V. g. 1608. Rimljani još danas uvelike časte svoju Sveticu. Ona je u Italiji zaštitnica automobilista, koji se na dan 9. ožujka u hiljadama skupljaju pred crkvom sv. Marije Nove, gdje počiva njezino sveto tijelo, da s visoke terase primu blagoslov opata.

BELGIJSKI ŽOSISTI objavili su svoj plan za za g. 1951. Među ostalim jedna točka govori o proširenju aktivnosti na afričkom kontinentu i Južnoj Americi.

MELKITSKI PATRIJARHA Maksim IV. posjetio je 16. siječnja Francusku prijestolnicu. On se tamo zadržao 10 dana i bio je gost francuske vlade.

BRAZILIJANSKA AKADEMIJA NAUKA odlučila je, da preda sv. Ocu Piju XII. zlatnu medalju kao priznanje za njegov neumorni rad za održanje međunarodnoga mira.

Zašto ljubim Rimsku Crkvu

Pred kojih 40 godina izašla je mala knjiga pod naslovom: »Zašto ljubim Rimsku Crkvu? Poruka jednog protestanta svojoj djeci«. Izdao prijatelj pisca u nakladi Herdera u Freiburgu.

Pisac je ove knjige jedan protestantski pastor, čije ime nije poznato. Knjigu je izdao profesor Dr. Hettinger u Würzburgu. Izdavač kaže u predgovoru slijedeće:

»Ovi listovi poslani su mi već prije nekoliko godina od jednog protestantskog pastora. U popratnom pismu izjavio je dotični pastor, da je ovu poruku ili oporuku pisao imajući pred očima smrt. Ja gledam mirne duše smrti u oči. Lako ćete shvatiti razlog tomu. Opreka između onoga, što je unutra i što je izvana, čini, te se ne bojim smrti. Ja sam naime u duši katolik. Ja sam napisao ove retke, pa bih želio, da budu štampani, makar i anonimno, t. j. bez imena pisca, da tako dadem svjedočanstvo pred svijetom za Zaručnicu Kristovu. Možda će moji redci i u ovom obliku kojemu od moje braće pokazati put k pravoj istini. Možda bi se dala koja rečenica bolje izreći, ali ja se nadam, da će i u ovom obliku kao plod životne borbe potaknuti koga na razmišljanje.«

Čujmo sada, koji su to razlozi protestantskog pastora, da je uzljubio Rimsku Crkvu! Razlozi su ovi:

1. Rimska je Crkva jedan jedinstven organizam.
2. Ona je općenita, katolička.
3. Ona stoji u neprekidnoj vezi s Apostolima.
4. Ona odgaja ljude, koji se dižu do najvišeg stepena svetosti, te herojske ljubavi k Bogu i ljudima.
5. U njoj neprestano djeluje Duh Sveti.
6. Ona je vazda sačuvala neovisnost od svjetovne vlasti.
7. Ona stoji nepokolebivo na Svetom Pismu, i to na cijelom Svetom Pismu.
8. Njezina nauka je u svim dijelovima jedna strogo logička cjelina.
9. Njezini Sakramenti odgovaraju najtočnije potrebama ljudske naravi.
10. Njezino je bogoslužje i krasno i raznoliko.
11. Ona uzima sve umjetnosti u svoju službu.
12. Njena sveta Ispovijed donosi veliki blagoslov.
13. Dirljiva je zajednica ljubavi, koju Crkva podržava i s herojima ili Svecima prijašnjih vremena i s milim i dragim pokojnicima.
14. Ona daje svakomu slobodu, da bude pobožan na svoj način i u svom zvanju.
15. Ona se ne stidi ispovijedati svoju vjeru pred svijetom.
16. Ona je blaga u sudu o inovjercima.
17. Ona štuje duhovni stalež, dopušta mu pravi utjecaj, i uštećuje mu nutarnje borbe.
18. Njene misije među poganima zaslužuju najveću hvalu.

To su glavni razlozi, zašto je protestantski pastor uzljubio Rimsku Crkvu. Na 30 daljnjih stranica svoje oporuke govori pobliže o svakoj od tih točaka. Doista krasno svjedočanstvo o istinitosti, veličini i ljepoti Katoličke Crkve!

PROŠIRENJE SVETE GODINE

Kako smo već javili u našem listu, sv. Otac je apostolskom konstitucijom »Per annum sacrum« od 25. prosinca 1950. proširio za 1951. g. Svetu Godinu za čitav svijet izvan Rima, tako da katolici diljem svijeta mogu tokom ove godine dobiti jubilarno oproštenje kod svoje kuće. Sv. Otac u spomenutoj konstituciji izričito kaže: »Ugledom svemožnoga Boga, blaženih apostola Petra i Pavla i našim veliko jubilarno oproštenje, koje je prošle godine u ovom gradu proslavljeno, produljujemo za cijelu buduću godinu na sav katolički svijet, na Zapadnu i Istočnu crkvu, tako da se to oproštenje može zadobiti od predvečerja skorašnje svetkovine Obrezovanja Gospodina našega Isusa Krista do svešetka 31. dana mjeseca prosinca buduće godine 1951.« Sveti Otac je odredio ovo proširenje Svete Godine u čvrstom uvjerenju, da ne samo što ne će presahnuti plodovi prošle jubilarne godine, nego će se svuda po svijetu, po svim selima i gradovima ponoviti divni primjeri vjere i pobožnosti, kojih je prošle godine bio svjedokom Vječni Grad.

Ovo proširenje Svete godine odnosi se i na naš narod, i ako smo mi posebnom dozvolom Svete Stolice mogli i tokom prošle 1950. god. primiti jubilarno oproštenje kod svojih kuća, a bez hodočašća u Vječni Grad.

Za ovogodišnje dobivanje jubilarnog oproštenja u nekoliko su izmijenjeni lanjski uvjeti pak su sada za vjernike zagrebačke nadbiskupije propisani novi uvjeti za dobivanje jubilarnog oproštenja.

Vjernici, koji hoće, da se koriste jubilarnim oproštenjem, moraju ispuniti u našoj nadbiskupiji slijedeće uvjete:

I. Treba obaviti valjanu sv. Ispovijed i dostojnu sv. Pričest. Uskršnja sv. Ispovijed i sv. Pričest ne važi za sticanje jubilarnog oproštenja.

II. Treba posjetiti četiri crkve i to:

a) u Zagrebu: katedralu, crkvu sv. Franje na Kaptolu, crkvu sv. Marije na Dolcu i kapelu Ranjenog Isusa u Ilici;

b) Izvan Zagreba u mjestima, gdje ne postoji nikakva druga crkva osim župne, sva četiri posjeta se mogu obaviti u samoj župnoj crkvi;

c) izvan Zagreba u mjestima, gdje osim župne crkve postoje kapele, koje mogu biti određene za jubilarna oproštenja ili postoji više redovničkih ili drugih crkava, posjete treba obaviti ovako:

1. Ako u mjestu uz župnu crkvu postoje još tri druge crkve ili javne kapele određene za jubilarna oproštenja, posjete treba obaviti tako, da u svakoj od mjesnih crkvi ili kapeli treba biti učinjen po jedan jubilarni posjet;

2. Ako u mjestu uz župnu postoje više od tri druge crkve ili javne kapele, koje mogu biti određene za jubilarne posjete, onda je mjesni župnik ovlašten, da on odredi, u kojim će se crkvama ili javnim kapelama uz župnu crkvu vršiti jubilarni posjeti;

3. Ako u mjestu osim župne crkve ima manje od tri druge crkve ili javne kapele, koje mogu biti određene za jubilarna oproštenja, onda će se jubilarni posjeti obaviti u svakoj takvoj crkvi ili javnoj kapeli, a preostali posjet ili posjeti će se obaviti prema slobodnom izboru vjernika u jednoj od crkvi toga mjesta;

4. Ako u jednom mjestu ima više župa i više ostalih crkava ili javnih kapela, određenih za jubilarne posjete, onda se jedan posjet ima obaviti u vlastitoj župnoj crkvi, a ostale u ostalim bilo župnim ili ostalim crkvama ili javnim kapelama, koje su određene za jubilarne posjete.

d) Vjernici nadbiskupije zagrebačke mogu jedan od četiri propisana posjeta crkvama obaviti posjetom stolne crkve u Zagrebu, ili crkve svetišta Majke Božje Bistričke ili crkve svetišta Majke Božje na Trškom Vrhu.

Na ovom mjestu treba napomenuti, da za jubilarne posjete mogu biti određene samo one javne kapele, u kojima se običava katkada služiti sv. Misa.

III. Kod svakog posjeta određenoj crkvi vjernici treba da izmole slijedeće molitve:

1. Pet puta Očenaš, Zdravo Marijo i Slava Ocu,
2. Jedan put Očenaš, Zdravo Marijo i Slava Ocu na nakanu sv. Oca,
3. Apostolsko vjerovanje,
4. tri puta Zdravo, Marijo, sa zazivom: »Kraljice mira, moli za nas!« i
5. Jedan put Zdravo Kraljice.

IV. Jubilarno oproštenje mogu vjernici dobiti toliko puta, koliko puta izvrše propisane uvjete, pak ih mogu namijeniti za sebe ili za duše pokojnika. Svaki put se moraju ispovjediti i pričestiti. Ispovijediti se moraju i onda, kada nemaju teškoga grijeha. Od ove obaveze nitko ne može biti oslobođen.

Ispovjednici imaju posebna ovlaštenja kroz ovu Svetu Godinu. Između ostaloga oni mogu bolesnicima i drugim spriječenim osobama, koje ne mogu obaviti posjete crkvama, zamijeniti dužnost obavljanja posjeta kakvim drugim dobrim djelima. Isto tako ispovjednici su ovlašteni, da pojedincima zamijene posjet određene crkve posjetom neke druge crkve ili da im smanje broj posjeta. Što se tiče ove zamjene dužnosti obavljanja posjeta crkvama ili smanjivanja broja posjeta, nadležni župnici su ovlašteni da daju ovo olakšice i izvan Ispovijedi, a ovo bilo pojedincima bilo pojedinim obiteljima svoje župe, kad za to postoji opravdani razlog.

Ovu osobitu povlasticu, da se kroz dvije godine možemo koristiti svetim jubilarnim oproštenjima, moramo što bolje i što obilnije upotrebiti za naše vlastito spasenje i za izbavljanje svetih duša u čistilištu iz njihovih muka. Sv. Crkva je proširila Svetu Godinu na čitav svijet u svrhu obnove ljudskih duša u duhu prave pokore, istinske težnje za Bogom i prave djelotvorne ljubavi prema bližnjemu. Samo na ovako izgrađenim dušama može počivati trajni i pravedni mir u svijetu, sretni život čovjeka i čovječanstva na ovoj zemlji i konačno spasenje u zajednici s Bogom u vječnosti.

Medvjed i med

Đavo nam prikazuje grijeh kao nešto lijepo i zavodljivo oponašajući lovce na medvjede. Medvjed je pohlepan za medom, i osjetivši njegov miris trči prema njemu i u veliku daljinu. Za to znaju lovci na medvjede. I što čine, da ih uhvate? Stavljaju med pomiješan s alkoholom ondje, kuda medvjed prolazi. Jadni medo pohlepno proguta med te se tako opije, da se više ne može micati. Tada skoče lovci i ubiju ga batinama.

Tako i đavo čini s mnogima: stavlja pred njih med, koji opija, t. j. prikazuje im grijeh kao nešto slatko. Ali jao! Kad bijednici okuse med, t. j. kad sagriješe, uvide, da su se prevarili. I tako pakleni neprijatelj ubija dušu lišavajući je milosti Božje!

Brzi lovac

U čitavoj prirodi vlada divan red. I u zvjezdanim sustavima i u fizičkim zakonima i u bilinskom i životinjskom carstvu. Taj red ne može da izbjegne oštrijem oku.

Red znači: namještanje sredstava, da postignu neki cilj. Postižu li ta sredstva svoj cilj, koji im je namijenjen, govorimo da tu vlada red. Postaviti cilj i urediti sredstva za postignuće tog cilja, može samo umna snaga. Svrsishodnost predpostavlja um, koji je to smislio i tako uredio.

Izumitelji predmeta ljudske kulture postavljali su najprije odnosni cilj u predodžbi. Tko je na pr. izumio iglu, gledao je najprije svrhu kojoj će ona služiti: šivanje i krpljenje. Tko je izumio pero, zamišljao je najprije u duhu njegovu svrhu: pisanje. Tko je izumio sjekiru, imao je najprije u predodžbi radnju cijepanja. To načelo vrijedi za sve predmete ljudske kulture, za svaki pronalazak.

I za veličanstvena djela prirode moramo zaključiti, da se ne mogu zamisliti bez jedne misaone duhovne sile — samo što je ta duhovna sila neprispodobivo veća i mudrija, nego što je ljudska. Ona je neizmjerna i vječna. Mi te sile ne vidimo tjelesnim očima, ali je po djelima zaključujemo — a zovemo je svetim imenom: Bog. Postoji, dakle, neprevarljivi način, kako se duh (duša) neposredno, spontano (samoniklo) i adekvatno (srazmjerno) objavljuje, a to su djela. Iz djela govori duh o samom sebi, on s njima živi. I kao što djela čovjekova govore o njemu — o njegovu duhu i sposobnosti — tako velebna djela svemira i života govore o Bogu — neizmjerno mudrom i vječnom Duhu, koji je ta djela stvorio i njima upravlja.

Životinje nemaju razuma ni slobodne volje, nemaju razumnu i slobodnu volju. Tisuće mačjih pokoljenja gledalo je kroz tisuće godina, kako domaćica pravi vatru, a ipak će maca prije i uginuti, nego li da naloži vatru, da se malko ugrije. Konj nam tako vjerno služi baš zato, jer nema razuma ni slobodne volje. On upravo zato jest i ostaje rob čovjeku već kroz tisuće godina. Na još nižem stupnju od sisavaca stoje kukci, pak bi čovjek očekivao, da su oni još manje sposobni, da vrše i pokazuju neke svrsishodne i za sebe korisne čine. Ali — naprotiv oni pokazuju u svome životu tako svrsishodne i čudesne radnje, da im ni čovjek, sa svom svojom tisućgodišnjom naukom, nije kadar ući u trag, niti može nešto slična svojom sposobnošću postići.

To će nam lijepo rasvijetliti jedan primjer, koji se opisuje u knjizi nekog brazilijanskog putnika. Radi se o **brzom lovcu**, brazilijanskoj kao krv crvenoj osi. Latinski joj je naziv **calicurgus annulatus**. Velika je u svemu 3 centimetra, ali ako ubode čovjeka, siromašna žrtva ostane onesviještena dulje vremena.

Bilo je mirno, ljetno podne, — piše učeni istraživač. Osa je kružila u zraku, nad mojom glavom, i odjednom se u sve užim krugovima stane spuštati. Promatrao sam zemlju, od sunca požutjelu tratinu i gle... jedna se velika tarantela vuče po travi. Ljudsko je oko ne opaža ni iz tolike blizine, a osa ju je ugledala iz daleka.

Oba su se protivnika sa svojim otrovnim oružjem spremila na sukob. Tarantela je opazila smrtnog protivnika. Zastane. Prednje je noge kao koplja prijeteći digla u zrak, otrovnim žlijezdama providene čeljusti opasno otvara — zatvara, otvara — zatvara. Započinje borba na život i smrt. Osa dobro zna (odakle?), da ne smije zagrabiti ravno prema čeljustima, to bi bio njezin konac, jer je ubod tarantele dostatan, da usmrti krticu ili vrapca, a kamoli ne bi osu.

Borba se razvija dalje... tarantela biva sve umornija. I sada! osa odjednom munjevitim naletom u oštrom kratkom krugu skoči taranteli na leđa i duboko zabode svoj otrovni žalac. Tarantela se jako trgne, sve je gotovo. Pobjednica osa mirno siđe sa svoje žrtve i počne vući lješinu, koja je mnogo veća od nje. Vuče je preko kamenja, granja i drugih zapreka daleko do svoga gnijezda. Čim je osa došla u gnijezdo sa svojim plijenom, sjedne na njega i izleže u njega nekoliko jaja. Tu su ona najbolje zaštićena od sunčane vrućine i grabežljivih životinja — pače kada se izlegu mladi, odmah nađu dostatnu hranu u tijelu tarantele.

Dvostruku je tešku zadaću morala osa riješiti: prvo, kako će razoružati opasnog neprijatelja, i drugo: kako će ga onesposobiti, a da ga ne ubije, da ličinke, kada se izlegu, imaju hranu. Prvi dakle ubod treba da dade prema ustima u splet otrovnih živaca, koji se nalaze u podbratku, a onda — u mjesto kraj prednjih nogu u živac, koji ih pokreće. Ali to treba učiniti točno, na vlas točno! Pogreši li, svršeno je, tarantela će ubiti nju. Odakle znade osa tu čudesnu anatomiju? I to tako točno? Na to je pitanje nemoguće odgovoriti, osim ako predpostavimo Promisao neizmjerno mudroga Stvoritelja prirode, koji je za sve postavio svrhu i providio sredstva za postignuće svrhe.

Iz katoličkog svijeta

14.000 NOVIH STANOVA stavili su na raspolaganje siromašnim obiteljima katolici u zapadnoj Njemačkoj, koji su u tu svrhu osnovali posebnu akciju. Ti su stanovi izgrađeni tijekom 1950., dok ukupni broj izgrađenih stanova od osnutka akcije iznosi preko 21.000.

U MEKSIKU još uvijek postoje protuvjerski zakoni predsjednika Callesa, koji se samo stvarno ne izvršuju. Nedavno je rektor katoličkog sveučilišta u Meksiku u javnom govoru protestirao protiv toga, da ovi zakoni još uvijek nisu formalno ukinuti.

ROTARY CLUB, koji se načelno ne miješa u vjerska pitanja, a kega mnogi ipak smatraju nekom vrstom predvorja masonskih loža, zabranjen je za svećenike. Vatikanu je bila predložena molba, da se zauzme stav prema ovom klubu. Prema odredbi Sv. Stolice svećenicima je zabranjeno pristupiti klubu. Što se tiče svjetovnjaka, upozoruje se na kanonsko pravo, koje u dovoljnoj mjeri određuje što smiju, odnosno što ne smiju. Djelovanje nije u svim zemljama jednako. Zato se pozivaju biskupi, da u svojim biskupijama upozore na stupanj pogibelji, koja prijeti od djelovanja navedenog kluba za vjerski život. Ali pri tomu neka uzmu u obzir prilike u cijeloj zemlji, a ne tek njihove vlastite biskupije.

PET MILIJUNA DOLARA za ratne žrtve po svijetu nastoje sakupiti američki katolici, da bi mogli i dalje podupirati siromašne obitelji u različitim krajevima svijeta. U tu svrhu priredit će posebnu sabirnu akciju, koja će trajati od 25 veljače do 4. ožujka.

KNEZ MAKS VILIM, brat posljednjeg saskog kralja, koji se odrekao svojih prava na prijesto i 1896. postao svećenik te poslije profesor u Fribourgu u Švicarskoj, umro je koncem siječnja u Fribourgu u 80. godini života. Bio je autoritet u pitanjima istočnog obreda, a zalagao se za ponovno sjedinjenje crkava.

KAT. KARITAS U ZAPADNOJ NJEMAČKOJ ima danas 1490 bolnica, 916 sirotišta, 1561 doma za starce i iznemogle, oko 5.000 dječjih vrtova, oko 3.000 radionica za šivanje rublja, preko 5.000 ambulanata i mnogih sličnih institucija, kojima pomaže najsiromašnijima među siromasima.

VIKAROM RIMA imenovao je Sv. Otac Pije XII. kardinala Klementa Mikaru (Micara) Novi vikar rodio se 24. XII. 1879. u Frascatiu kod Rima. Na Gregorijanskom sveučilištu doktorirao je iz filozofije, teologije i kanonskog prava. 1902. zaređen je za svećenika. Skoro iza toga namješten je u državnom tajništvu Vatikana, koji ga šalje kao činovnika na nuncijaturu u Buenos Aires 1916. postaje uditore na nuncijaturi u Briselu, 1920. nuncij u Pragu, 1924. nuncij u Briselu, gdje ostaje do 1946., kad ga Pije XII. imenuje kardinalom.

NJEMAČKA KATOLIČKA MLADEŽ održat će od 27. do 29. lipnja o. g. svoj prvi poslijeratni kongres u Kölnu. Očekuje se, da će ovom kongresu prisustvovati preko 150.000 katoličkih mladića i djevojaka iznad 16 godina.

MOLITVE ZA UNIJU održane su od 18. — 25. siječnja po cijeloj Francuskoj. Tom prilikom tuluški kardinal Saliège izdao je za svoje vjernike pastirsko pismo, u kojem je naglasio veliki značaj, koji crkva pripisuje jedinstvu crkava. Značajno je, da su u to vrijeme u Parizu održali molitve za jedinstvo crkve i francuski protestanti, koji se okupljaju oko pastora Boegnera.

UMRO JE VAN DER MEERSCH. Maxence Van der Meersch, poznati francuski katolički romanopisac umro je iznenadnom smrću u 43. g. života. Van der Meersch postao je katoličkim piscem tek 1936. godine, kada se obratio na katoličku vjeru. Svojim obraćenjem postao je plodniji i poznatiji u Francuskoj, pa je tako već iste godine dobio nagradu Goncourt za svoj roman »Otisak Božji«. Godinu dana kasnije on je napisao povijest svog obraćenja. Posljednji svoj roman napisao je poslije rata i on nosi naslov »Čisto srce«. U rukopisu je ostavio dva nedovršena djela o župniku iz Arsa i sv. Tereziji od Isusa. U svim svojim djelima Van der Meersch značio je optimizam i duboku kršćansku vjeru.

ESPRIT, franouski časopis, posvetio je cijeli svoj broj od prosinca 1950. svom pokojnom osnivaču i prvoborcu njegove družbe, Emanuelu Mounieru. Jedanaest njegovih najbližih suradnika obradili su Mounierovo djelovanje od 1932. g., kako na književnom i filozofskom polju, tako i na socijalnom i političkom. Osim ovih članaka donesen je i izvadak iz dnevnika samog Mouniera, koji je napisao za vrijeme štrajka gladu u jednom nacističkom zatvoru. Donesena je i potpuna bibliografija svih štampanih djela i članaka ovog plodnog pisca i publiciste.

TALIJANSKI KATOLICKI LIJEČNICI su darovali glasovitom japanskom učenjaku i piscu prof. Pavlu Takashi Nagai kip »Kraljice Mira«. Ovaj kip je prije odašiljanja u Japan blagoslovio sam sv. Otac dne 23. prosinca pr. g. Prof Nagai je stradao od atomske bombe koja je pala na Japanski grad Nagasaki. Poslije rata on je dao sagraditi spomenik žrtvama atomske bombe u Nagasaki, koji je spomenik nazvan »Maniri-zuka« što znači grob bezbrojnih mrtvaca Na spomeniku je bio postavljen skroman kip Majke Božje od gipsa Spomenik je postao ciljem neprekidnih hodočašća Darovanjem ovog lijepog mramornog kipa, koji će biti postavljen na spomenik u Nagasaki, talijanski liječnici su ispunili toplu želju njihova japanskog kolege.

POVODOM KONGRESA muške katoličke mladeži, koji se održao u kubanskom gradu Cienfuegos, sudjelovalo je u povorci 10.000 omladinaca.

SPORAZUMNO S JAPANSKIM MINISTARSTVOM PROSVJETE katoličko sveučilište u Tokiu će proširiti svoje djelovanje osnivanjem novih tečajeva iz filozofije, teologije, zapadne kulture i ekonomije.

KATOLIČKE PRIVATNE ŠKOLE u Francuskoj pohađa 1,432.000 đaka. Za uzdržavanje ovih škola froncuski katolici pridonose svake godine 25 milijardi franaka. Po ovome se može prosuditi, koliko francuski katolici cijene svoje katoličke škole.

Mgr. RUFINI, kardinal u Palermu, izdao je za novu godinu pastirsko pismo, u kojem raspravlja o stambenom pitanju. U svome pismu on poziva katolike, da dobrovoljnom karitativnom akcijom pridonesu rješenju ovog teškog socijalnog pitanja. U cilju pomoći rješavanju ovoga pitanja u gradu Palermu nadbiskup-kardinal mgr. Rufini je darovao veliki kompleks zemljišta i 2 milijuna lira u gotovu. Akcija za građenje kuća na ovom kompleksu je u toku i već za Uskrs će prvi stanovi moći biti naseljeni.

PROVINCIJALNA VLADA MADRASA (Prednja Indija) donijela je odluku, po kojoj kršćani nedjeljom ne će morati raditi!

KORIZMA

Započelo je vrijeme, kada je po... no, da nas sjećanje na muku i na ... Kristovu privede pokajanju i skr... nosti.

Bog-Čovjek, naš Otkupitelj, prim... najteže patnje zbog velike ljubavi ... bez grijeha. vječni gospodar svije... zbog nas je ispio kalež bola, bičeva... razapet. Tko nas je više ljubio ... Sin Božji — tko je prije i poslije ... ukazao na našu veću vrijednost?! ... je naša takova dragocjenost, da je ... smijemo gubiti u grijesima. Bes... život u spasenju sveti je poklon ... stove Žrtve.

Korizma treba da nas pripravi ... dostojno proživimo u duhu velike ... Kristovih patnja. Uskrsnuće je na k... Njegova puta i povratak k Bogu u ... vi, ali koliko je muke prije toga ... trpio naš Gospodin! Kakove je te... puteve prolazio, od čovjeka do čovje... susretan ruglom i mržnjom i crnom ... zahvalnošću mnogih ljudi, kojima je ... nio dobro! Ponižavana i hulom do... vana bila je Njegova Istina, koja ... promijenila odnose među ljudima ... ljudske odnose prema Bogu-Ocu. K... je posvećena ova Istina i na kri... razapeta, ali i pobjednički uskrs... vječito živa za sva vremena.

Neka naša oholost i lakomisle... uzmakne u susretu s Otajstvom na... otkupljenja. Neka progovori na... srcu poziv milosti, koji nikada ne ... staje kucati na našu savjest. Koriz... no je vrijeme započelo. Upozna... njegovo značenje. Približimo se Sp... telju.

KULTURNOG ATAŠEA pri sv. ... lici uskoro će imenovati egipatska ... da. Ovaj će ataše biti izabran izme... egipatskih »ulema« (musliman... vjerskih poglavara) i služit će kao ... za između muslimanskih i katoli... učenjaka i teologa.

O REZULTATIMA ISKAPANJA pod bazilike sv. Petra u Rimu izi... kako se vjeruje, za Uskrs prvi slu... izvještaj komisije, koja je svojim ... dom započela još godine 1940. O sa... rezultatima javnosti je zapravo po... to vrlo malo — jedino je sigurno, d... pronađen grob prvog apostola i ... sv. Petra, što je objavio sam papa ... XII. u jednoj svojoj božićnoj al... ciji (nagovoru).

GRUPA FRANCUSKIH KATOLI... KIH KNJIŽEVNIKA pokrenula je ... davno udruženje »Prijatelja kršćan... knjige« s ciljem, da objelodanjuje ... bolja djela moderne katoličke knji... nosti. Kako se među književnicima ... kretačima nalaze imena Daniela-Ro... S. Fumeta i Gabriela Marcela, ... znak, da će objavljena djela biti z... mljiva i aktuelna (suvremena).

CRKVENIH ZVONA izgubljeno ... Njemačkoj za vrijeme rata oko 35... Trebat će oko 15 godina, da se sva ... izgubljena zvona nadomjeste novim...

MEĐUNARODNA KONFERENCI... o seljačkim pitanjima održat će se ... 25. lipnja do 3. srpnja u Rimu

NAŠI POKOJNICI

Dr. TOMO SEVEROVIĆ, kan... štioc (lektor) Stolnoga kaptola križev... koga, umro je 7. veljače o. g. Rođe... u Stojdragi 1879., zaređen u svećen... 1902. Bio je prijašnjih godina rektor ... grkokatoličkog sjemeništa u Zagr... Prevezen je u Križevce i tamo poko... na groblju sv. Roka 9. veljače o. g. ... koj mu vječni!

O. STJEPAN MLAKIĆ, naš zem... misionar umro je bez agonije, iscrp... misionarskim radom u Africi od g. 1... do 1951., u Helonanu 26. siječnja ... Vršio je službu apostolskog prefekt... Bahr-el Ghebela (Juba) u Sudan... Africi od 1938. do 1950. Neko je vr... me bio i apostolskim administratorom ... Khartoumu, pa onda poglavar ra... kuća po Sudanu i superior (provinci... Kao takav je dolazio na izbor gener... u Veronu (Italija) g. 1931. i 1937. T... je zgodom držao predavanje o afri... misijama po raznim mjestima u Ju... slaviji. Njegov je rad bio veoma bla... sloven. Kad je preuzeo apostolsku p... fekturu, bilo je u njoj oko 3000 ka... lika, a kad se zahvalio, brojila je ... katolika. Počivao u miru Božjem!

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-903312. — Pojedini broj stoji 2.— Din.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

»Izbavi me od mojih neprijatelja, Gospodine; nauči me, vršiti Volju Tvoju« (Ps 142,9,10).

Na stepenicama današnje sv. Mise.

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VI. ZAGREB, 11. OŽUJKA 1951. BROJ 11

Odbaciše Učitelja - upropastiše narod

Jednoga se dana pojavio u pustinji veliki Prorok. Pročulo se za njegovu svetost i krepostan život. Cijeli Jerusalem nagrnuo k njemu u pustinju. Zašto? Narod je bio izudaran tolikim propisima svojih učitelja i farizeja. Izmoren obredima, kojih se sadržaj nije podudarao s učenjem Sv. Pisma. Nametali mu bremena, koja mu se činila preteška i opora. A u narodu je ipak tinjala želja za istinom. Nadao se, da će je čuti barem od Božjeg proroka Ivana Krstitelja. Zato pođoše k njemu.

Ali i vođe naroda su poslali svećenike i Levite, da ga pitaju: »Tko si ti? Jesi li ti Mesija? I na ova službena pitanja službeno odgovara Prorok: »Ja krstim vodom, a među vama stoji, koga vi ne znate. On je onaj, koji dolazi za mnom, kome ja nisam dostojan odvezati remen na obući« (Iv. 1, 26).

Ivan je otklonio od sebe mesijansko dostojanstvo. Time je izgubio svako značenje za službeno Židovstvo. A poslanicima i njihovim gospodarima je odlanulo. Glavno je, da Ivan nije Mesija. A ono, što je Mesija već tu, to nije važno. Nije se dakle još pojavio. S njim ne treba barem za sad računati. On im dakle još ne smeta. Mogu još mirno ostati kod svoga naučavanja. Kod svojih propisa i kod svoga tumačenja Svetih knjiga. A to je za njih velika stvar.

Pismoznanci su naime gotovo iznakazili vječne istine i propise sadržane u Svetim knjigama. Učinili su to svojim naoko poštivanjem zakona. Svojim pridodavanjima onoga što u zakonu nema. Svojim propisima. Svojim samovoljnim tumačenjima i razlaganjima. Iskrivljivanjima i zabacivanjima. Zato nije čudo, da su izmorili i zaludili narod svojim protuslovljima i prepirkama. Oni su izmijenili temelje pravne zasade toga naroda. Dali im bogoslužne propise i žrtvene načine. Uredili ćudoredna načela i zakone za blagovanje. Postavili društvene zahtjeve, zdravstvene i vjerske upute. Sve su izmiješali. Kraj glavnih su zapovijedi smjestili sporedne stvari. A ono, što je bilo bitno i nužno za spasenje, to su omalovažili. Tako im se moglo postaviti pitanje, koje je Pilat postavio Spasitelju: »Što je istina?

Najveću su važnost Farizeji podavali samo vanjštini. Brižno su prali ruke prije jela. Pravili namrgođena lica kod posta. Pričinjali se, da neprestano misle samo na zakon. Zato su imali molitvene remene i veoma široke rese na gornjem odijelu. Uništavali su sve, čega su se dotakle ruke »nečistih« i poduzimali su velika pranja. Imali su nesmislene odredbe u pogledu dnevnih potrebnih posuda, lonaca, pokućstva i uporabnih stvari. Mnoge su bile nesposobne da se očiste izvana i iznutra, druge opet samo iznutra, ali ne izvana.

Za ponašanje Saduceja može se kazati: U njima nije bilo više izraelskoga srca. Bilo je mrtvo. Samo je još duh i poznavanje Svetoga Pisma kao mrtvi i hladni mjesec svijetlio nad ovim unutarnjim grobljem.

A za Farizeje je vrijedilo, da su samo izvana bili uzori kreposti i časni muževi. Iznutra su bili, osim nekoliko iznimaka, potpuno pokvareni. Biblija im je možda bila još jedina sveta knjiga. Ali nije bila knjiga, koja ih je posvećivala. Proučavail su zakon, ali ga nisu držali. Neobuzdana oholost im je probijala kroz sve pore. Oni su se smatrali plemenitom rasom i spasiteljima puka. I tu su igru znali majstorski igrati. Zaogrnuli su svoje čine i svoj rad osobitom važnošću. A iznutra je bila u njima praznina i neistina. I sv. Pavao je k njima pripadao. Ali on im daje svjedočanstvo: »Jer im svjedočim, da imadu revnost za Boga, ali ne po pravom razumijevanju. Ne poznajući pravde Božje i nastojeći, da svoju pravdu postave, nisu se pokorili pravdi Božjoj« (Rim 10, 2—3).

Spasitelj ih naziva slijepim vođama slijepih ljudi: »Ostavite ih! slijepci su i vođe slijepcima. A ako slijepac slijepca vodi, oba će u jamu pasti« (Mt. 15,14). Njima nije bilo stalo do toga, da podignu unutarnji, vjerski život puka. Oni su išli za tim, da steknu vlast nad narodom jedino i samo zato, da onda poluče svoju političku i sebičnu korist. Prispodoba s milosrdnim Samaritancem je vrlo zgodna slika, koja ih živo crta.

Spasitelj opisuje čovjeka, koji je na putu iz Jeruzalema u Jerihon pao među razbojnike. Svukli ga. Izranili ga. I napola mrtva ostavili. Slučajno je onim putem silazio neki svećenik, i vidjevši ga prođe mimo i ostavi ga. Tako i Levit, kad dođe na mjesto, pogleda ga, prođe mimo i ne pomogne mu. Obojica su došla iz Jerusalema, dapače iz hrama. Službenici su dakle zakona i bogoslužja i Svetih knjiga. Ali ne nose u sebi ni ljubavi prema Bogu ni ljubavi prema bližnjemu, svomu pristaši i sljedbeniku. Ne brinu se za svoj vlastiti siromašni, veoma zanemareni narod, koji krvari od muka i rana, što mu ih oni zadadoše. Ne dira ih, što on već pomalo umire.

Pretraživali su mora, prolazili gore i doline, da steknu novih pristaša za svoju stranku, ali utjehe nisu donosili nikomu. Ni pravi put k popravku nisu pokazivali nikomu. Najljepši je primjer za to slučaj nesretnoga Jude. On im se u zdvojnosti bacio u naručaj, da mu pomognu. A oni ga ne tješe ni ne pouče. Naprotiv mu dobaciše najhladniju i najoštriju riječ, da se on njih ne tiče: »Tada vidjevši Juda, izdajica Njegov (Isusov), da Ga osudiše, raskaja se i povrati trideset srebrnika velikim svećenicima i starješinama govoreći: Sagriješio sam, izdavši krv nedužnu. A oni rekoše: Što mi marimo za to? To je tvoja stvar. I bacivši srebrnike u hram, iziđe i otiđe te se objesi« (Mt. 27,3—5).

Bez srca su bili, bez ljubavi prema ikomu, a naročito prema riječi Božjoj i istini. Zato su odbacili i Božju istinu i Njezina Učitelja Isusa Krista. I time i sebe i svoj narod.

U KRISTU JE UTJEHA

Neutješivi jedan siromah je danas
U crkvu Božju bijelu svetu zašao,
I kod glavnog žrtvenika svoga ljubeznog
Spasitelja dobrog, milosrdnog našao.

Kleknuo je pobožno i sklopio ruke.
Molitva se vinula do dragoga Boga.
Teške mu suze vrele kapale od muke,
A uzdisaj se bolni dizao kraj toga.

Molio je gladan, jadan, prezreni prosjak,
I tražio utjehe od Krista sa neba,
Suze je mjesto kruha gutao siromah,
I tražio utjehe, što mu čovjek ne da.

Spasitelj je dao bolnom srcu lijeka.
I siromak je smiren zaboravio muke,
Zaboravio je prezir ovoga svijeta,
I odsad Kristu pun nade dizat će ruke.

Kako sačuvati čistoću?

Da sačuvamo čistoću, potrebno je da se klonemo povjerljivog saobraćaja s osobama drugog spola i da mrtvimo tijelo i njegove požude. O tome obojemu govorili smo u zadnjem broju. No ima još sredstava, da očuvamo sv. čistoću, a to su poniznost i molitva.

Za poniznost veli Kasijan: Tjelesni post jedini ne dostaje, da polučimo savršenu čistoću i da je sačuvamo. Prije svega treba da u duši položimo čvrst temelj, a to je prava poniznost. Bez nje ne može nitko izvojevati pobjedu nad bilo kojom strasti i opačinom. Sv. Augustin govoreći o čistoći, tom prekrasnom uresu svetosti, dodaje: Što više spoznajem veličinu toga blaga, to me više hvata strah, da ga oholost može uništiti. Za djevičansku čistoću nema druge zaštite osim Boga samoga, koji ju je podijelio.

Tko dakle želi sačuvati čistoću, neka znade, da tu krepost ne može nitko sam po sebi polučiti i uzdržati, nego da jedini Bog može dati, da ona raste i trajno cvate. Treba da smo dakle uvijek u strahu radi svoje vlastite nestalnosti i slabosti. Ne smijemo imati povjerenja u svoje vlastite snage, nego u Boga, koji rado pomaže ponizne. Kaošto pčele naslažu oko svojih nogu sitna zrnca, pa nastane teret, te ih radi toga vjetar ne može da nosi, kud ga volja, tako moramo i mi imati uvijek o sebi nisko mišljenje i duboko uvjerenje o našoj kolebljivosti. To će našu oholost poharati i ne će nas bure napasti i strovaliti u grijehe i pogreške.

Drugo je sredstvo, po kojem možemo očuvati sv. čistoću, molitva, koja je s poniznosti u uskoj vezi. Tko sebi ne vjeruje, utječe se Bogu. Nema pobjede bez milosti, ni milosti bez molitve. Moliti treba prije napasti i često treba moliti za dar sv. čistoće. Sv. Augustin kaže: Zapovijedaš mi, da budem uzdržljiv, Gospodine; daj, što zapovijedaš, i zapovijedaj, što hoćeš. Moliti treba osobito u oluji napasti, kada valovi požude prijete da nas progutaju. U takovoj nevolji treba da puni pouzdanja vičemo s Apostolom iz dubine srca: Gospodine, spasi nas, pogibosmo!

U stvari čistoće ne smijemo prema sebi biti nikada blagi i popustljivi. Popustljivost bi nas lako dovela do pada. Kad jahač jaši po strmom i klizavom putu, pritegne čvrsto uzde i ne popušta ih, da se ne bi konj okliznuo i pao. Ima li sklizavijeg puta i opasnije strasti od nečiste pohote? Zato treba da se strogo držimo spasonosnih pravila i savjeta, da se ne oskliznemo i ne nađemo u blatu. O ženskim osobama posebice vrijedi pravilo, da se drže što više povučeno, daleko od saobraćaja s muškarcima, jer iskustvo uči, da ženske osobe živu nevino, dok su daleko od muškaraca, a da su slabe i kolebljive, kad dođu s njima u dodir. Kristalna čaša ostaje čista i sjajna, dok je u ormaru, no ako je izvadiš van, gubi ljepotu, čim može svatko da je uzme u ruke.

Valja nadalje uvažiti pravilo, da se prvoj navali strasti valja smjesta oduprijeti, jer inače strast ojača i mnogo ju je teže svladati. Nečiste misli, koje se duši nameću, nečisti osjećaji, koji niču u srcu to su kao iskre iz pakla, koje zli neprijatelji ubacuju u srce, da plane ognjem. Ne odupremo li se odmah i ne ugasimo iskru, može lako da nastane veliki požar i da sve pretvori u prah i pepeo. Kaošto goruću iskru smjesta stresemo s odijela, kad nam na nj padne, tako moramo i paklenu iskru nečistoće smjesta odstraniti s lijepoga odijela nedužnosti i čistoće. Zadavimo strast, dok još poput djeteta malena leži u kolijevci. Ako pustimo da naraste i ojača, ne ćemo možda imati snage, da je svladamo.

Važnost samoće

Kad bi nas tko ocijenio, da smo nestalni, prevrtljivi, mušičavi i slično, to bi nas boljelo. Smatrali bismo se povrijeđenima. Želimo naime, da nas drže ljudima od riječi, jake volje, sređenima, razboritima i odlučnima, dakle, značajevima. U koliko za to nemamo dovoljno raspoloženja po naravi, treba da to stečemo i da se u tom neprestano usavršujemo. Za to je veoma potrebna i važna samoća i razmišljanje u samoći.

Gotfried Keller (1819.—1890.), švajcarski pjesnik i jedan od najvećih pripovjedača, kaže: »Što se tiče samoće, ne mogu nikako shvatiti, kako neki ljudi hoće da si stvore naobrazbu duha, duševnu veličinu i značaj, a da nemaju ni najmanjega smisla za samoću. Samoća naime povezana s mirnim promatranjem prirode, s jasnim, veselim osvjedočenjem svoje vjere o stvaranju, o Stvoritelju, to je jedina i istinita škola za duh plemenitih nakana. Onaj se odriče težnje da postane velikim duhom, koji ne sanja svoje najljepše sanje u samoći. Onaj, koji nije došao do toga, da se može odreći svakoga ljudskoga društva, svake rastresenosti i saobraćaja. Onaj, koji nije dosta sam sebi. Koji nema prvi i najbolji razgovor sam sa sobom i ne nalazi se i ne snalazi se u dubini svoga vlastitoga Ja«.

Društvenost je jedna od najljepših domaćih kreposti. Naše srce treba da se ugrije nakon svršena posla u povjerljivom međusobnom saobraćaju. Mi se moramo šaljivo i ozbiljno ispripovijedati o događajima i doživljajima dana i o raspoloženju naše naravi. O onome, što nas pokreće, dira, oduševljava. U nama se moraju probuditi vesele i dobre uspomene, koje vežu našu sadašnjost s prošlošću. Blago svijetlo večernje svjetiljke treba da nas priveže uz veselu knjigu ili igru. To je sve dobro i potrebno.

Ali čovjek ne živi samo od društva, nego isto tako i od samoće. Svaki naime imade nešto da sam sa sobom obavi, nešto da promisli i u sebi uredi. Imade najunutarnijih pitanja i osjećaja, koji se ne odaju ni braći ni roditeljima, ni suprugama ni prijateljima, nego se žele iznijeti samo pred nas same. Nema svaki između nas iste duševne ni osjećajne potrebe, sklonosti ni nazore. Zato se ne može očitovati svakomu ovo najunutarnije. Svaki imade svoje tiho domaće carstvo, u koje nemaju drugi pristupa. Jao onomu, koji dopušta nogama pogaziti vrtić svoga srca svakomu nepozvanomu i znatiželjnomu!

Ovo najunutarnije svetište u nama jest naš sretni zavičaj. Nas obuzme u njemu sveto raspoloženje. Onda smo kao da klečimo sami pred Bogom na visokom brijegu pod zvjezdanim noćnim nebom. To je onda, kad se povučemo u svoju nutrinju. Sretni smo kad uđemo u se nakon buke dana, nakon rastresenosti i razočaranosti u radu. Kad se ondje nađemo sami nakon posla svoga zvanja i saobraćaja s ljudima i zatvorimo sve pristupe vanjskome svijetu. Onda, kad možemo tako da budemo sasvim sami nečuveni i nesmetani ni od koga.

U toj smo si tišini prvi puta svijesni svoga ljudskoga dostojanstva i čovječanske vrednote. Osamljenost nas diže visoko, visoko iznad buke i gungule zajedničkog života. U samoći se duša napuni ozbiljnim divljenjem nad svojom vlastitom biti. Tada naime vidimo, da ne vrijede baš ništa one tisuće i tisuće događaja, koje smo držali tako važnima, a posvećivali smo im pažnju u darmaru svakodnevnog života. I što dublje uđemo u našu vlastitu nutrinju tako, da onamo ne može više prodrijeti bučno raspoloženje okoline, to ćemo jasnije i obilnije gledati u daljinu i visinu iznad svijeta i ljudskoga života. To ćemo češće i potpunije zamjećivati lake i tihe glasove vječnosti, koji odzvanjaju svemirom, ali su zašumljeni bukom zemaljskih briga i poslova.

Tko često ne zalazi u samoću, sam sebe ne pozna. Tko se nikada ne svjetuje sam sa sobom u tišini, on je kao bespomoćni list, kojega neprestano dalje nosi struja života. Bez duhovne sabranosti gubiš pregled nad svojim životom. Ne opažaš više, jesi li na pravom ili na krivom putu. Trčiš dalje kao da se jedino o tom radi, da ideš naprijed. U svakidašnjoj vrevi i buci života ne dolaze nam ni na pamet čvrsta načela, velike misli ni važne odluke.

Glasoviti ljudi, pronalazači, junaci i sveci bili su skloni na samoću. Zatvorili se u svoje sobe. Proveli su noći i dane na osamljenim bregovima i u visinama udaljenim od ljudi. U takovim osamljenim časovima dolazile im iz nevidljivih svjetova čudesne sile duha i srca.

Zato pružimo svojoj duši samoću, koju ona toliko treba. Neka ne potone samo u zagušljivim nizinama poslovnog i zabavnog života. Ako poprimiš običaj da dnevno samo četvrt sata posvetiš svojim unutarnjim potrebama, ostat ćeš cijeli čovjek, a ne ćeš postati tegleća životinja ni radni stroj. Ti ćeš ostati svojim gospodarom i znat ćeš svaki čas, kamo ideš. Ljudi zlih strasti mrze samoću i traže da se rastresu saobraćajem drugih i nervoznom žurbom rada, samo da o sebi ne moraju misliti. Samoća vodi do razmišljanja o sebi.

Čovjek je onda najveći, kad u tihoj povučenosti kao vojskovođa ispituje borbeni i ratni položaj svoje duše. Proračunava uspjehe i gubitke, koje mu je dan donio. Promišlja o mjerama, koje su mu potrebne za daljnje borbe. Onda neprestano ima pred očima vrlo važni konačni cilj svoga života. Tako se stvara jaka i razborita volja, sređeni i odlučni značaj.

Isus u grobu

Isus je umro dragovoljno, da svojom mukom i smrću dade Ocu nebeskomu zadovoljštinu za naše grijehe, da nas tako otkupi i spasi. Umro je u vrijeme i na način kako je bilo unaprijed prorečeno. Prorok Izaija je prorekao o Isusu: »Bio je zlostavljen, a on se je predao dragovoljno, nije otvorio usta svojih kao janje, što se vodi na zaklanje« (Iz. 53, 7). Sam je Isus za života rekao o sebi: »Ja svoj život polažem, da ga opet uzmem. Nitko ga ne uzima od mene, nego ga ja sam od sebe polažem. Vlast imam položiti ga, i vlast imam opet ga uzeti« (Iv. 10, 17-18).

Kad je Isus na Veliki petak izdahnuo na križu: »Zemlja se potresla i stijene se raspukle i grobovi se otvoriše i uskrsnuše mnoga tjelesa Svetih, koji su usnuli« (Mt. 27, 51-52). »A bilo je oko šeste ure i tama je bila po svoj zemlji do devete ure. I pomrča sunce i zastor se hramski razdere na dvoje« (Lk. 23, 44-45). »A satnik i koji su s njim čuvali Isusa, vidjevši, da se zemlja trese i šta se dogodilo, prepadoše se vrlo, govoreći: »Zaista, ovaj bijaše Sin Božji« (Mt. 27, 54). Tako je, eto, čitava priroda izrazila svoj bol nad Isusovom smrću.

Isus je trpio i umro kao čovjek, jer kao Bog ne može ni trpjeti ni umrijeti. Ljudska je narav u prvom čovjeku Adamu sagriješila, ljudska je narav trebala dati Bogu i zadovoljštinu. Radi toga je Sin Božji Isus Krist uzeo ljudsku narav i u njoj mjesto nas trpio i umro. Čovjek je sagriješio, a Sin Božji daje zadovoljštinu. Ljudska narav je sagriješila, ona daje i zadovoljštinu, ali ne preko čovjeka, već preko samoga Sina Božjega.

Budući da je drugi dan — na našu Veliku subotu — bio veliki židovski blagdan vazam, trebalo je Isusa i s Njim raspete razbojnike još isti dan — na Veliki petak — pokopati. Jer razbojnici nisu još izdahnuli, to su njima vojnici kolcima isprebijali noge i tako ih dotukli, a Isusu, koji je već umro, jedan je vojnik kopljem probo Srce, iz koga je potekla krv i voda, znak da je Isus mrtav. Po rimskom kaznenom pravu bacalo se raspete zajedno s križevima u kakvu jamu, da im se zametne svaki trag. Tako se i ovom zgodom dogodilo s razbojnicima. Da istu sudbinu ne doživi i Isusovo tijelo, spriječila su to dva ugledna učenika Isusova: Josip Arimatejac i Nikodem. Obojica su još za života Isusova bili Isusovi pristaše, ali se nisu usudili javno pokazivati od straha pred Židovima, jer su bili članovi velikoga židovskoga vijeća. Nakon smrti Isusove ne poznaju više straha ni obzira. Josip Arimatejac pođe muževno k Pilatu i zatraži Isusovo tijelo, da ga može pokopati. Pilat mu preda mrtvo tijelo Isusovo, a on ga zajedno s Nikodemom, Majkom Božjom, sv. Ivanom i s još nekoliko pobožnih žena spremi za ukop.

Pobožna predaja kaže, kad su Isusa skinuli s križa, da Ga je Majka Božja primila na krilo. Nekada Ga je kao dijete milovala na krilu, a sada eto vrelim suzama oplakuje Njegovu smrt. U ovom bolnom času sveti Oci upravljaju na Majku Božju riječi Jeremije proroka: »Komu ću te isporediti i kako ću te utješiti. Djevice, kćeri sionska? Žalost je Tvoja velika kao more« (Tužalj. 2, 13). Presvetu je glavu Isusovu za ukop uredila sama Majka Božja, a ostalo tijelo plemeniti učenici Josip Arimatejac i Nikodem. Oni su kao bogati ljudi donijeli sa sobom obilno mirodija i sve drugo što je trebalo za ukop. Tijelo su Isusovo obasuli mirodijama, zamotali ga u fino bijelo platno i povezali ga ovojima. Tako je po istočnom običaju sve bilo spremljeno za ukop. Manjkao je još samo grob. I tu je priskočio u pomoć Josip Arimatejac. Ispod same Kalvarije imao je on vrt zasađen drvećem. U vrtu je bila kamenita pećina, u kojoj je nedavno dao isklesati novu grobnicu za sebe. Želeći se pokazati zahvalnim svome Učitelju, prepusti svoju grobnicu Isusu; jer je bila samo oko pedeset koraka udaljena od onoga mjesta na Kalvariji, gdje je Isus umro.

Tužna sprovodna povorka kreće prema grobu. Josip Arimatejac i Nikodem nose Isusa, a iza njih tužno koraca Majka Božja, sv. Ivan Apostol, nekoliko žena iz Galileje te služinčad Josipova i Nikodemova. Ta šačica ljudi sačinjavala je cijelu pratnju, koja je [illegible] sa ispratila do groba. Došavši do [illegible]nice stave Josip Arimatejac i Ni[illegible] Isusa u grobnicu, a na vrata gro[illegible] navale veliki kamen. Isus je po[illegible] smiren počiva u grobu. Traged[illegible] svršila. Židovi veselo trljaju ruk[illegible] su se riješili opasnoga protivni[illegible] pristaše se Isusovi potišteni vrać[illegible] Kalvarije svojim kućama.

Umro je jedinstveni genij (vel[illegible] Umro je u mukama kao nitko pr[illegible] poslije Njega. Pao je kao žrtva ne[illegible]mljive zlobe. Svladan je i pokopan [illegible] samo na čas. Za tri dana će doži[illegible] triumf neviđene slave.

Tako su Te mrzili

Tvoje je rođenje, Sine Božji, [illegible] dilo u srcima mnogih strah i [illegible] Progonili su Te, dok si još bio [illegible] dijete. Vrebali su na Tebe, kada [illegible] puta progovorio narodu u Istini, [illegible] bavi i Pravdi. Kada si upitao [illegible] svoje progonitelje: »Tko će me [illegible] prekoriti za grijeh?« — oni ne [illegible] odgovoriti drugačije nego [illegible] srdžbom, što je živjela u njima [illegible]nu, njihova se muka povećala [illegible] su spoznali, da Ti, Bože, poniraš [illegible] hovu dušu, da Ti znadeš, ka[illegible] nisu od Boga. I sve, što si [illegible] odbijalo se o njihov otpor. Sve [illegible] činio, plašilo ih je Tvojom [illegible] slutnjom njihove propasti. Ništa [illegible] razumjeli od Tvoje velike objave [illegible] ženstva. Ništa nisu osjetili od [illegible] koju si donosio čovjeku. Mrtva bi[illegible] njihova srca, mrtva za ljepotu [illegible] blizine. Tmina je zastirala njihov [illegible]sao. U tmini podigoše kamenje, d[illegible] me ubiju Tebe, Najmudriji.

Ono kamenje u njihovim rukama [illegible] Te pogodilo, Kriste, jer još nij[illegible] čas, da iskupiš svu smrtnu muku [illegible] mržnja njihova jurnula je na [illegible] mržnja Te je pogađala, crna nez[illegible]nost ljudska, strahovita njihova [illegible]da. Tako su Te mrzili, Sine Bož[illegible] su vjerovali u zaslijepljenosti [illegible] kako samo Tvoja krv, Tvoja smrt [illegible] njima pomoći. Mrzili su Tebe, O[illegible]telja svojega, a Ti si, Dobri, i za [illegible] i za sve grešnike primio teški križ [illegible] sve Ti si molio nebeskoga Oca: »O[illegible]sti njima, jer ne znadu što čine.«

PODLISTAK

KRŠĆANI BUDITE MUDRIJI

Pod ovim naslovom »Osservatore Romano« od 4. veljače o. g. donosi članak iz pera msgra Alfreda Ottaviani, prisjednika Svete Kongregacije sv. Oficija, u kojem raspravlja o t zv. viđenjima i čudesima o kojima se u mnogim krajevima svijeta tako mnogo govori, a bez mjerodavnog ili čak i proti mjerodavnom sudu Crkve. U ovome članku se, među ostalim, kaže:

»Nijedan katolik ne sumnja ne samo u mogućnost, nego ni u samu stvarnost čudesa.

Velikim i brojnim čudesima Isus je dokazivao svoju misiju i svoju božansku narav. Vodstvo Duha Svetoga i prisutnost Kristova u Crkvi očituje se, među ostalim, i u svrhunaravnim događajima i čudesima, koja se u Crkvi zbivaju. Ali Crkva je oprezna u ocjeni ovih događaja. Prije nego što bi neki izvanredni događaj proglasila svrhunaravnim čudom. Crkva ga podlaže vrlo dugom i vrlo strogom ispitivanju. Na taj se način ispituju i čudesa, koja se događaju na zagovor slugu Božjih, koje Crkva proglašuje blaženima ili svetima. Općenito je pak poznato, s kakvom skrupuloznom strogošću Crkva ispituje čudesna ozdravljenja u Lurdu.

Nitko nas dakle ne će moći optužiti kao neprijatelje svrhunaravnoga, ako upozorimo na nekontrolirane tvrdnje o nekakvim svrhunaravnim događajima, koje danas posvuda kruže i koje mogu diskreditirati prava čudesa. Sam Isus je upozorio na »krive kriste i na krive proroke, koji će činiti velika znamenja i čudesa, kako bi zaveli i odabrane, ako bi to bilo moguće«. Dužnost je dakle Crkve, da dade svoj sud o naravi činjenica ili objava, za koje se tvrdi, da su se dogodile po naročitom Božjem djelovanju. Dužnost je pak svih pravih katolika, da se tom sudu Crkve pokore.

Prije pedeset godina nitko ne bi mogao ni sanjati, da će danas Crkva morati opominjati svoje sinove, pa čak i svećenike, da ne budu lakovjerni i da ne vjeruju u t. zv. »viđenja i čudesa«, koja uzrujavaju mase od jednog do drugog kontinenta, od jedne zemlje do druge. Onda je bio izvrgnut smijehu svaki onaj, koji je vjerovao u ta, kako su ih nazivali, praznovjerja tamnog povijesnog razdoblja. Ali Crkva je i onda ustrajala u svome gledištu n[illegible] desa.

Danas se pak događa, da osobe, [illegible] ne znaju dobro ni prvu rečenicu [illegible]stolskog Vjerovanja, postaju ap[illegible] žarke vjere na temelju praznovj[illegible] I ne samo to. Te iste osobe se ne u[illegible]čavaju napadati biskupe i svećenik[illegible]mo radi toga, što ovi ne će da se [illegible]dariziraju s njihovim praznovjerj[illegible]

Nas ovo ne čudi, i ako moramo [illegible] znati, da nam je neugodno. Kao [illegible] čovjek razumno biće, on je isto ta[illegible] religiozno biće. Uslijed istočnoga g[illegible]ha svojstva čovječje naravi su os[illegible]ia, pa je i religiozni osjećaj sklon [illegible] pačenju. To se je pokazalo kod [illegible] svih naroda svijeta, kod kojih je pr[illegible] na religija Praobjave izopačena; [illegible] nekih čak do čarobnjaštva i m[illegible] Objava i Milost digle su čovje[illegible] mraka neznanja i zabluda i pov[illegible] čovjeka u stanje pred istočnim g[illegible]hom, poglavito u pogledu religije.

Rođena riječju i Krvlju Spas[illegible] Crkva je pozvana, da tumači i [illegible] pravu vjeru. Međutim ima ih, [illegible] su se na žalostan način oprli crkv[illegible] auktoritetu, kada je ovaj interven[illegible] da napravi red. To se je dogodilo u [illegible]liji u vezi s tobožnjim ukazivanjim[illegible] Voltago, u Francuskoj u vezi s dog[illegible]jima u Espis i Bouxieres, u Belg[illegible] vezi s događajima u Hamsur-Sa[illegible] u Njemačkoj u vezi s ukazanjim[illegible] Heroldsbachu te u Sjedinjenim A[illegible]ričkim Državama u vezi s pojavam[illegible] Necdachu. Mogli bismo nastaviti [illegible]brajanjem i drugih bližih i daljih [illegible]malja.

Crkva naravski ne želi zasjeniti [illegible]desna djela Božjih ruku, naprotiv, [illegible] želi, da ta djela zasjaju u što sja[illegible]jem svijetlu. Ali, ona isto tako žel[illegible] njena djeca budu budna i da razli[illegible] ono, što dolazi od Boga, od onoga [illegible] može dolaziti od Njegova i našeg ne[illegible]jatelja. Crkva je neprijatelj lažnih [illegible]desa.

Dobar kršćanin mora znati, da [illegible] je Isus objavio sve, što je potrebno [illegible] naše spasenje i da u tom pogledu [illegible]

(Nastavak na str. 3.)

V. KORIZMENA NEDJELJA
(GLUHA NEDJELJA)

11. III. 1951.

Današnje Evanđelje (Ivan 8, 46—59) opisuje prepirku Isusovu s farizejima u jeruzalemskom hramu. Isus neizravno dokazuje, da je obećani Mesija, a Židovi ne razumiju i podmeću Mu i osuđuju Ga za izjave.

1. Isus pokazuje Židovima, kako nemaju nikakve isprike, što više, zaslužuju oštri ukor, što neprestano i tvrdovrato ustraju u svojim zabludama, i što ne će da Mu vjeruju, kad im istinu govori. Tko će me od vas prekoriti za grijeh? Tako počima opravdani prigovor Isusov. Na to pitanje svi su zamuknuli. Da, Isus je bio nevin i neokaljan, svetost i čistoća sama. O kad bi i mi mogli staviti za sebe takovo pitanje! No mi smo grešni, i ako kažemo da nemamo grijeha, lašci smo, govori nam sv. Ivan Ap. Koliko li je grijesima optužuje naša vlastita savjest, a koliko li će nas optuživati svemogući Bog, kad nas bude sudio. Nisam si ništa svjestan, veli sv. Pavao, no to ne znači, da sam pravedan. Bog je, koji će me suditi.

2. Tko je od Boga, veli Isus, riječi Božje sluša. Vi ne slušate, jer niste od Boga. Kako je s nama? Slušamo li riječ Božju, i kako je slušamo? Rado ili nerado? Kamo s ušima ili i sa srcem? Iz toga možemo zaključiti, da li smo od Boga ili nismo. I ako nismo od Boga, od koga smo? Isus veli: od đavla ste, svog oca. Strašna riječ! Kako se često čuje roditelje, gdje govore djeci: Vražja djeca. Ako su djeca vražja, čiji su roditelji?

3. Židovi okrivljuju božanskog Spasitelja, da je Samarićanin i da ima vraga. A šta Isus na to? Na prvo, da je Samarićanin, ne odgovara ništa, a na drugo odgovara: Ja nemam đavla, nego poštujem Oca svojega, a vi me pogrdiste, a u meni i moga Oca. O kakav nauk za nas, kad nas netko grdi, ne vraćati zlo za zlo, psovku za psovku. A sasvim šutjeti, kad nam netko nešto predbacuje, a ta tobožnja krivnja služi nam zapravo više na čast, nego na sramotu, ili nas pred Bogom i razboritim ljudima ne čini gorima. Braniti se samo, ako to dužnost zahtijeva, ali samo tako i toliko, koliko ona zahtijeva.

4. Ako se ja slavim, moja je slava ništa. Otac je moj, koji me slavi. Tako veli Isus. Nismo ono, što sami o sebi sudimo i govorimo, niti što drugi ljudi o nama misle, nego što Bog misli.

KRŠĆANI BUDITE MUDRIJI

(Nastavak sa str. 2)

šta više ne možemo očekivati. I prava čudesa i prava ukazanja mogu nam pružiti samo nove motive za jaču gorljivost u vjeri. Ali, prava se vjera, osim u spoznaji sastoji, u ljubavi prema Bogu i iz nje izviruće ljubavi prema iskrnjemu. Ljubav pak prema Bogu ne iskazuje se toliko u djelima vanjske pobožnosti, koliko u vršenju Božje volje, u vršenju Božjih zapovijedi.

Dobar kršćanin također zna, da svetost samih svetaca ne sastoji po svojoj naravi u svrhunaravnim darovima viđenja, proročanstava i čudesa, nego u herojičkom životu kreposti. I kada Crkva uzdiže nekoga na oltar, onda to ne znači, da ona samim tim pridaje svrhunaravni karakter svakom njegovu izvanrednom djelu. Isto tako ne znači, da odobrava svako njegovo osobno mišljenje. Najmanje pak ona time jamči za istinitost svega onoga, što često puta neoprostivom lakomislenošću pričaju o blaženima i o svecima životopisci, koji su bogatiji fantazijom nego razumnošću.

Moramo iskreno priznati, da su pojave, o kojima je riječ, potekle možda iz naravne religioznosti. Ali to još ne znači, da su one kršćanske. Ovakve pojave pružaju zgodan materijal onima, koji na svaki način hoće da otkriju u kršćanstvu, a poglavito u katolicizmu, pojave i ostatke praznovjerja i poganstva. Kao što pojedinac može upasti u zabludu, tako može ovaj ili onaj upasti i u zabludu. I kao što Crkva ima vlast opraštati grijehe, ona isto tako ima božansku misiju otkrivanja i uklanjanja zabluda.

Imamo Sv. Pismo, imamo usmeno predanje, imamo Papu i biskupe. »Imate stari i novi Zavjet — imate Pastira Crkve, koji vas vodi«, rekao je veliki pjesnik Dante i nastavlja: »Ovo vam je dosta za vaše spasenje«.

GODIŠNJICA KRUNJENJA PAPE PIJA XII. (12. III. 1939)

Tko je samo jednom bio u Rimu, taj je sigurno posjetio veliku i divnu crkvu sv. Pavla izvan zidina. U tom Božjem hramu moglo je vidjeti na zidovima iznad stupova dugački niz poprsja pojedinih Papa. Od Petra, prvoga Pape, do danas naniżali su umjetnici nosioce i čuvare ključeva Božje Crkve. Divan pogled za svakoga katolika!

I kad ih gledamo, možemo kazati: »To su naši pređi i pradjedovi, vođe naše obitelji, kojoj i mi pripadamo. Nitko ne može pokazati takove dvorane svojih pređa. Nijedan kraljevski dvorac. Nijedna kneževska porodica. Bio netko bogat ili siromah, visok ili nizak rodom, ovdje imade tablu svoga plemenitog rodoslovlja. Praotac je Petar, koga je sam Spasitelj odlikovao i postavio vidljivim svojim namjesnikom u svome kraljevstvu na zemlji. Slijedeći su Pape nasljednici apostolskoga Prvaka u njegovoj službi i njegovu dostojanstvu. Među njima je i sada slavnovladajući Papa Pijo XII.

Krist je osnovao Crkvu kao kraljevstvo Božje na zemlji. I ona će trajati do svršetka svijeta i vijeka. Tako će neprestano vršiti svoju službu Petar u svojim nasljednicima u toj službi, dok se god povijest svijeta ne završi i vojujuća Crkva na zemlji ne prеđe u slavnu Crkvu na nebu. U tom leži razlog, zašto je nama Papa drag. I zašto smo mi privezani uza nj s tako čvrstom vjerom, s tako srdačnim štovanjem i s tako djetinjom ljubavi.

Zato nam je mio Papa Pijo XII., jer je nasljednik sv. Petra.

Papa je kamen temeljac naše svete vjere. Temeljni je kamen nosilac zgrade, na kome ona počiva. Od njega dobiva zgrada svoje postojanje. Sruši li se temelj, bude li on razoren ili odstranjen, ne pokoleba se onda samo zgrada, nego se ona potpunoma sruši. Ona nije više za stanovanje. Ne odgovara dakle svojoj svrsi. Bez temelja može postojati naslikana kuća, zračni dvorac, ali čvrsta i sigurna zgrada ne može.

Ono, što je za zgradu temelj, temeljni kamen, to je za katolike i njihovu vjeru Papa u katoličkoj Crkvi. Bez toga se temelja ne može zamisliti katolička Crkva i njezino neprevarljivo naučavanje. Mi smo katolici čvrsto uvjereni i osvjedočeni, da je katoličku Crkvu osnovao Krist Gospodin. On ju je osnovao na kamenom temelju sv. Petra. Zato nam je tako mio rimski Papa.

Zato nam je mio i Papa Pijo XII., jer je On sada taj temelj.

Papa je završni kamen naše svete vjere. Ono, što je završni kamen na svodu, to je Papa Katoličkoj Crkvi. Završni je kamen kruna zgrade. On veže sve njezino kamenje u nerazrješivo jedinstvo. Tako je i Papa kruna Crkve, biskup biskupa, kako ga zove Tertulijan. On imade najvišu učiteljsku, svećeničku i pastirsku vlast. On imade puninu one savršene vlasti, koju je Krist Gospodin dao Petru u svojoj Crkvi. Nema dakle više vlasti na zemlji, na koju bi se moglo pozvati. Završni kamen čvrsto sjedinjuje pojedino kamenje na svodu. Tako je isto i Papa veza, koja ujedinjuje i veže u jedinstvo sve pojedine crkve i vjernike.

Člancima naše svete vjere jest svaki pojedini vjernik povezan s Papom. I kako daleko seže naša katolička Crkva, svagdje je Papa ona središnja točka jedinstvenog mišljenja i osjećanja. Na svijetu su tisuće i tisuće biskupa, blizu milijunski broj katoličkih svećenika, milijuni i milijuni vjernika. Svi su oni u Papi i po Papi povezani i ujedinjeni u jednu jedinstvenu skupinu i cjelinu i jedno stado. Završni je kamen toga svega Papa. Već sv. Irenej kaže, da su s rimskom Crkvom sve druge crkve, svi dakle vjernici jedno. Gdjegod se oni nalazili, Papa ih veže i čini jednim stadom.

Zato je katoliku mio Papa Pijo XII., jer je On sada ta veza.

Papa je ugaoni kamen vjere. Svaki od nas znade, što znači ugaoni kamen. Svaki znade, da je ugaoni kamen najvažniji kamen. I svaki znade, čemu on služi. On štiti kuću protiv vodenoj bujici, proti teretnim kolima, koja mogu u nju da udare, proti udarcima bure i oluje. Takav ugaoni kamen za katoličku vjeru jest Papa. On je štiti svojom čvrstoćom proti napadajima na nju. Povijest nam svjedoči, da su Pape branili katoličku Crkvu u svako vrijeme, njezinu nauku, njezina sredstva milosti i spasenja, njezinu zadaću. Kadgod se podigla kakova zabluda i prijetila Crkvi koja šteta, tada su ustajali Pape kao ugaoni kamen na ugroženom zidu, da zaštite prodor.

Pape su branili pravo Crkve uvijek, kad je ustao bilo koji zemaljski vlastodržac, da na nju navali i da je zarobi. Svojim odlučnim »Non possumus — Ne može to tako biti«, Pape su radije pošli u zatvor i zatočenje, nego da sudjeluju u izdaji Crkve, njezinih prava i dužnosti. Pa kad se nisu mogli vanjskom snagom suprotstaviti protivnicima Crkve, protestirali su odlučno i odvažno proti nasilju i tako zaštićivali gažena prava Crkve.

Zato je katoliku mio i Papa Pijo XII., jer On sada brani prava Katoličke Crkve.

Papa je obrambena ograda i kamen čuvar nauke Božje. Kad se putuje cestom, koja vodi kraj ponora i opasnih zavoja, svagdje su postavljene ograde i upozorenja, koja nas čuvaju u toj opasnosti, da se ne strovalimo u ponor i ne naletimo na smrtonosnu pogibao. Sveta katolička vjera je put, kojim mi putujemo u svoju vječnu domovinu. Ali i na tom putu se nađe pogibelji, ponora i opasnih zavojnih mjesta. I zato na tim mjestima treba da vjernici imadu obrambenu ogradu, a to je Papa. Njega je takovim postavio sam Krist, kad je Petru rekao »Učvrsti braću svoju!« (Lk. 22, 32).

Poslije tih Kristovih riječi imade Petar i svi njegovi nasljednici svetu dužnost, da čuvaju i brane vjeru Isusovu od zabluda i tako vode vjernike sigurnim putem u njihovu vječnu domovinu. A to su Pape kroz vjekove činili najsavjesnije do danas. Stoga smo im dužni najveću zahvalnost.

Zato nam je mio i Papa Pijo XII., jer je on danas čuvar i obrana naše svete vjere, tog sigurnog puta u vječnost.

Papa je prokušni kamen naše vjere. Različitih imade vrsta dragulja i nakita, kojima se ljudi služe. Jedni su pravi, a drugi krivi. Samo pravi draguljar može svojim sredstvima i čišćenjima ustanoviti, koji su pravi i otkriti njihovu pravu vrijednost i sjaj. Tako imade i različitih katolika na svijetu. Oni se i sami nazivaju raznim nazivima kao što su: pravim katolicima, dobrim katolicima, liberalnim katolicima, nepretjeranim katolicima, katolicima bez predrasuda, razboritim katolicima, i t. d.

Kraj toga mnoštva raznih vrsta uobraženih katolika mora biti jedan prokušni kamen, kojim se brusi i otkriva ono što je pravo i istinito. A to je Papa. Tko s njim stoji i s njim vjeruje, i njemu se pokorava, taj je pravi katolik. Već je bl. Toma Morus pisao Luteru: »Nema toga neprijatelja kršćanstva, koji ne mrzi iz dna duše i Svetu Stolicu. I nema neprijatelja Rima, koji ne bi bio prije ili kasnije izdajnik kršćanske vjere« (Resp. ad Luth. c. 10).

Zato pravi katolik pokazuje uvijek i svagdje Papi svoju ljubav i privrženost. On u Papi gleda; temeljni, ugaoni, završni, obrambeni i prokušni kamen i ogradu svoje vjere. On gleda u Papi još i više, on gleda u njemu Božju ustanovu i Božje djelo.

Zato nam je mio i Papa Pijo XII., jer je On taj mnogostruki kamen čuvar naše svete vjere i našega spasenja.

Sve ono, što su kroz stoljeća predstavljali Pape u povijesti Crkve i svijeta, nosi sada Pijo XII. na svojim leđima. On je najveći ugled ne samo u Crkvi nego i u današnjem uzburkanom svijetu. Opominje, uči, upozorava na pogibelji, koje prijete ne samo Crkvi i njezinu stadu, nego i svijetu, njegovu kulturnom, društvenom, ekonomskom i političkom životu. To čini On, koji je u Svetoj Godini privukao bezbrojna mnoštva k Svetoj Stolici. Progovorio im na mnogobrojnim jezicima. Proglasio svijetu nove Svece, najveće junake čovječanstva. Pokazao svijetu, da je uvijek suvremen život katoličke Crkve. Pokazao je to: mnogim učenim, socijalnim, zdravstvenim i kulturnim kongresima i katoličkim učenjacima.

Zato je katoliku mio Papa Pijo XII., vidljivi namjesnik Kristov na zemlji.

Sv. GRGUR VELIKI

Rođen u Rimu g. 540. Kao visoki činovnik sagradio sedam samostana i sam ušao u jedan od njih u Rimu u benediktinski red, pošto je siromasima razdijelio svu imovinu. Papa Pelagije II. postavio ga đakonom i odredio za poslanika u Carigradu. Tu je uvjerio patrijarhu Eutihija o istini uskrsnuća našega tijela.

Iza velike poplave Tibera u Rimu harala je kuga, od koje je g. 590. umro i papa. Za papu je bio izabran Grgur. Nije htio izbor odmah prihvatiti, ali je odredio trodnevne procesije Majci Božjoj Većoj, da prestane kuga. Prvoga dana umrlo je od kuge na samoj procesiji oko 80 osoba, prije nego su došli u crkvu Majke Božje Veće. Tada je Grgur uzeo u toj crkvi u ruke sliku Majke Božje od sv. Luke, i bosonog u pokorničkoj vreći vodio procesiju natrag u crkvu sv. Petra. Sav je narod plakao. Kad su došli na most prema Hadrijanovoj grobnici, začuli su anđeoski pjev: »Kraljice neba, raduj se, aleluja. Jer kog si dostojna bila nositi, aleluja. Uskrsnu, kako je rekao, aleluja«. Narod je pun radosti i zahvalnosti pao na koljena, a sv. Grgur zapjevao: »Moli Boga za nas, aleluja«. Tako je nastala ova uzvišena pjesma. Tada se pojavio Anđeo nad grobnicom i utakao mač u korice. Kuga je odmah prestala. Hadrijanova se grobnica danas zove anđeoska tvrđava s likom anđela na vrhu. Ova je slika Majke Božje prozvana poslije »Spas rimskoga naroda« (Salus populi romani). Danas se nalazi u crkvi Ara Coeli. Bila je nošena u veličanstvenoj procesiji prigodom nedavnoga proglašenja dogme o Uznesenju Majke Božje.

Da spriječi svoj izbor za papu, Grgur se sakrio, ali ga odao stup svjetla nad njim. Dne 3. rujna 590. bio je okrunjen za papu.

Sv. Grgur je prvi redovnik, koji je postao papom. Spada među velike pape. Poslao je misionare sa sv. Augustinom Kanterberijskim u Englesku i priveo ju u katoličku Crkvu. Zbog toga mu je Beda Časni dao slavni naslov: »apostola Engleske«. Kad se carigradski patrijarha Ivan nazvao biskupom opće Crkve, sv. Grgur je uzeo naslov: sluga slugu Božjih.

Najveće zasluge stekao si je sv. Grgur za bogoslužje i za crkveno pjevanje, pa se s pravom smatra najvećim liturgijskim papom. On je odredio, da se u sv. Misi moli: »Kyrie eleison« uvod u »Oče naš« prije lomljenja sv. Hostije i Aleluja u Časoslovu. U svojem Sakramentariju dao je točne propise za bogoslužje i sastavio više divnih molitava. U Antifonariju skupio je zanosne liturgijske melodije, koje su sastavili: pape Damaz i Gelazije, a i sam ih je mnogo pridodao. Ove su melodije poznate pod imenom gregorijanskoga pjevanja. Sluga Božji Papa Pijo X. i Papa Pijo XI. mnogo su nastojali, da se gregorijansko pjevanje što više proširi. Sv. Grgur je osnovao dvije pjevačke škole, u kojima je sam poučavao dječake. Kad zbog bolesti nije mogao hodati, dao se na postelji nositi u pjevačku školu. Đakon Petar je vidio na ramenu sv. Grgura Duha Svetoga, kako mu u slici goluba u uho nadahnjuje veličanstvene melodije. Sv. Grgur je napisao više knjiga, zbog čega je proglašen crkvenim učiteljem. Mnogi izvaci iz njegovih propovijedi čitaju se u Časoslovu.

Sv. Grgur je činio velika djela milosrđa siromasima. Imao je srebrnu zdjelu, zadnju uspomenu svoje majke. I nju je dao siromahu, ali to je bio Anđeo. Jednom mu se pod prilikom siromaka ukazao sam Gospodin, a proslavio ga i drugim čudesima.

Za cijeloga života sv. Grgur je bolovao od teške bolesti želuca, a udarila ga više puta i kap. Umro je 12. ožujka 604. i pokopan u bazilici sv. Petra. Papa Grgur XVI. ustanovio je orden sv. Grgura Velikog za zasluge.

Težnja za istinom

Čovječja duša neodoljivo teži, i to prije svega, za spoznajom istine. Čim je dijete došlo k razumu, odmah pita: zašto ovo, zašto ono, i ova se pitanja protežu sve do smrti, jer čovjeku nikad nije dosta spoznaje. Čovjek podnosi i glad i žeđu, pače žrtvuje i sam život za ljubav istine.

Najbolje se ogleda ta uporna težnja za pronalaženjem istine na svim područjima znanosti, gdje je uvijek bilo smionih i ustrajnih istraživača, koji su i svoj život položili za ljubav istini. Za polarnog istraživača A. Wegenera, koji je poginuo u ledenoj pustinji na Grenlandu god. 1930., piše N. N. Urvancev: »Ljudi konstrukcije i temperamenta A. Wegenera uvijek se drže čvrsto dokraja, ne gubeći bodrost ni energiju i tek kad se iscrpe sve snage, padaju i umiru doslovce na hodu, kao vjerna zaprega polarnih pasa«.

Sve nauke čine jedno jedinstvo, jer ono, što čini suštinu nauke, što nauku čini naukom, to je čista težnja za saznanjem istine. A možda ni u jednoj drugoj nauci nije težnja sa saznanjem tako čista ili čisto filozofska — kao u astronomiji (nauci o zvijezdama).

Da iznesemo jedan primjer, kojim se sredstvima i postupkom služi astronomija da dođe do saznanja o gibanju zvijezda nekretnica na nebeskom svodu.

Ako malo duže motrimo večernje zvjezdano nebo, opazit ćemo, da se zvijezde nalaze u stanju neprekidnog kretanja. One, koje se nalaze na zapadu, postepeno se spuštaju sve niže i niže i jedna za drugom skrivaju se iza horizonta (obzora). A kao njihova smjena pojavljuju se na istoku sve nove i nove zvijezde, koje se složno kreću naviše. To je prividno gibanje zvijezda oko nebeske osovine s Polarnom zvijezdom (Stojnom) u sjevernoj točki, koje se nama ukazuje kao posljedica okretanja Zemlje oko osi za 24 sata. Zato nebo prividno opiše pun krug za 24 sata. Pri laganom kretanju zvijezda oblici svih zviježđa ostaju bez promjene. Svaka se naime zvijezda kreće, ali uzajamni položaj jedne zvijezde prema drugoj ostaje isti. Zato se one i zovu nekretnice ili stajaćice.

I upravo taj uzajamni položaj zvijezda nekretnica astronomija ispituje skrajnjom točnosti, jer i najsitnija pomicanja u prirodi znače milijune i stotine milijuna kilometara. Iz ovih gibanja, koja su vanredno zamršena, hoće astronomi da nađu zakone, po kojima se zbivaju, i konačno uzrok, zašto se tako zbiva u svemiru.

Da bi se to postiglo, sastala se je već godine 1887. na Pariskoj zvjezdarnici međunarodna konferencija, gdje se je preko dvadeset zvjezdarnica, rasutih po cijeloj zemaljskoj kugli, složilo u tom, da se izradi **velika fotografska karta cijeloga neba.** Razdijeliše nebo u pojase ili zone i predadoše pojedine zone na izradu odgovarajućim zvjezdarnicama, koje će po istom načinu i s aparatima posvema jednakim fotografirati nebo. U tim kartama čovječanstvo imade dokumenat, kakovo je bilo nebo na kraju 19. vijeka. Cijela karta obuhvata 30 milijuna zvijezda. Poznije će generacije ljudi moći ispoređivati lice svoga neba s licem neba na kraju 19. vijeka i za stalno izvoditi zaključke o zakonima o svemiru, za koje mi danas nemamo ni pojma.

Ovo je veličanstveno poduzeće dalo povoda velikom papi **Leonu XIII.**, da je u posebnom krasnom pismu »Ut mysticam Sponsam Christi« od 14. ožujka 1891. naložio preustrojenje i novo uređenje stare Vatikanske zvjezdarnice s izraženom namjerom, da odsele ima da služi samo fotografiji neba i spektralnoj analizi. Vatikanska je zvjezdarnica veoma stara. Grgur XIII., reformator kalendara, sagradio je prvi astronomski toranj, u kojem su učeni ljudi vijećali o reformi kalendara. Najbolji su je instrumenti tadanjeg vremena resili. Papa Leon XIII. postavio si je u astronomiji dostojan spomenik, koji će slavu njegova imena u toj nauci nositi u daleka vremena, a nauci dati znamenitih rezultata.

Svojom duhovnom moći čovjek istražuje visinu i dubinu svemira, dokučuje uređenje golemih zvjezdanih sustava, brzinu i putanje nebeskih tjelesa, površinu i unutrašnjost Zemlje, život bilja, životinja i svoj vlastiti. Na osnovu toga obilja svjetla spoznaje Stvoritelja svijeta i teži za spoznajom najviše istine — za postignućem najvišeg dobra, vječnog života u beskrajnom i vječnom Bogu. Sve se težnje u prirodi postizavaju, opstoji predmet svih čežnja u prirodi. Jedino Bog mogao je usaditi u ljudsko srce čežnju za vječnom Istinom i vječnim Dobrom, za Sobom samim i On će ovu čežnju zadovoljiti!

Iz katoličkog svijeta

PRIGODOM ZAKLJUČKA SVETE GODINE sv. Otac je održao govor, u kojem je, među ostalim, rekao: »Crkveni apostolat mora biti upućen nastojanjima, da bi svi kršćani ispunjavali bar bitne svoje dužnosti. Bez sebičnosti i uskogrudnosti kršćani se moraju pouzdano nadati u Božju Providnost i biti uvjereni, da je sve u svijetu Božji dar, kojim Bog hoće, da se u srcima utvrdi Božji mir i kršćanski duh. Unutarnji otpad od Boga priprema nov rat, koji bi zemlju učinio pustom i praznom. To bi bila strahovito strašna stvar. Radi toga Crkva i sada, kao i uvijek, u opsegu svoga poslanstva želi pomoći napore svih onih, koji zaista rade za mir. Neka opet zavlada među narodima povjerenje, koje pretpostavlja iskrenost namjera i poštenje u razgovorima. Sinovi Crkve su dužni, da molitvom i žrtvama isprose od Boga pravi mir čovječanstvu«.

RADIO POSTAJA WATTERLOO u Sjedinjenim Američkim Državama imala je kroz mjesec siječanj u svome svakodnevnom programu 15 časaka posvećenih molitvi za mir. Kroz tih 15 časaka na radiu je moljena sv. Krunica. Poticaj za ovu molitvu dalo je društvo Kolumbovih Vitezova u Waterloo.

U ROCHESTERU u Sjedinjenim Američkim Državama uvedeno je svakidašnje moljenje sv. Krunice preko radia. Sv. Krunica se na radiu moli svake večeri u 20 sati. Poticaj za ovo je dao mjesni biskup.

U BEČU je na svečan način proslavljeno proglašenje dogme o Marijinu Uznesenju na nebo. Sa četiri razne strane grada išle su prema katedrali četiri procesije, u kojima su bili nošeni kipovi Bogorodice, a u kojima je sudjelovalo preko 60.000 vjernika. Nadbiskup kardinal msgr. Innitzer održao je u katedrali propovijed o pobožnosti prema Mariji i o značaju proglašenja ove dogme. Procesiji je sudjelovao među ostalim uglednim ličnostima i austrijski kancelar dr. Figl.

EGIPATSKI RADIO je prošlog Božića prenosio božićnu ponoćnicu. Ovo je prvi put, da egipatska radio postaja prenosi jednu kršćansku funkciju. Sv. Misa ponoćnica je bila ovoga puta prenošena i od nekih drugih radio postaja u arapskim državama.

PAUL Mc. GUIR, slavni australijski katolički pisac, odlikovan je od britanske vlade ordenom British Order, stupnja komandera. Paul McGuir je boravio nedavno u Londonu kao pratilac australijskog ministra predsjednika na konferenciji britanskog Commowelt-a.

KATOLIČKE DOBROTVORNE ORGANIZACIJE u newyorškoj nadbiskupiji sakupile su prošle godine među katoličkim vjernicima 2,064.103 dolara. Ovo je najveći iznos, koji je ikada dosada bio tokom jedne godine sakupljen među vjernicima newyorške nadbiskupije za dobrotvorne svrhe.

I VENEZUELA se nalazi među državama, koje su uvele svakodnevno moljenje sv. Krunice na radio postaji.

ČETIRI EUROPSKE ANGLIKANSKE ČASNE SESTRE u Honiari (Guadalcaval) prešle su 20. prosinca pr. g. na katoličku vjeru. I ostale sestre ovoga samostana, među njima i nekoliko urođenica, pripremaju se za prelaz u Katoličku Crkvu. Ove sestre su izrazile želju, da i dalje mogu ostati u istome samostanu i pod imenom »Marijinih kćeri« sudjelovati u radu katoličkih misija u školama, dispanzerima i u ustanovama za zaštitu majki i djece.

RIMSKA ROTA primila je tokom 1950. g. 156 molbi za poništenje braka iz različitih razloga. U 49 slučaja ona je odgovorila pozitivno.

U STRASSBURGU održala je početkom mjeseca veljače francuska katolička studentska omladina svoj godišnji kongres. Ova organizacija okuplja oko 25.000 francuskih katoličkih studenata. Na kongresu su prisustvovali i delegati istih organizacija studenata iz Italije, Holandije, Njemačke i Saarske oblasti.

ODLIKOVANJE KARLA VELIKOGA podijelio je 6. veljače u svečanoj ceremoniji pokojnom francuskom katoličkom publicisti i političaru Marc Sangnieru gradonačelnik Aachena (Njemačka) dr. Albert Mass. Ovo postumno (posmrtno) odlikovanje podijeljeno je pokojniku za njegov neiscrpan i nenadoknadiv rad za mir u svijetu.

APOSTOLSKI VIKARIJAT JAOUNDE u Francuskoj Africi proslavio je 50 godišnjicu svog osnutka. Tom prigodom blagoslovljen je temeljni kamen nove katedrale, koja će se graditi na uspomenu pobjede nad nacističkom Njemačkom.

SASTANAK SVETOG KONZISTORIJA za imenovanje novih kardinala, za koji se vjerovalo, da će biti zakazan za Uskrs, ne će biti zakazan do mjeseca lipnja. Sastanak Svetog Konzistorija sazivlje sam Sveti Otac.

MSGR AUBE, rektor bazilike Presvetog Srca Isusova na Montmartru u Parizu, primio je od Svetog Oca 100.000 franaka kao pripomoć za restauraciju (obnovu) i popravak ove glasovite bazilike. Ovim prvim darom Svetoga Oca započelo se javno skupljanje u cijeloj Francuskoj.

ŽIVOTOPIS PAPE PIJA X. izišao je nedavno u Francuskoj iz pera Abela Moreau-a (Moroa). Djelo je izdala nakladna kuća »Nouvelles editions latines« (Nova latinska izdanja).

O. YVES CONGAR, profesor na poznatom dominikanskom fakultetu u Salchoiru, kojega se ime mnogo spominjalo u Francuskoj prilikom nedavne enciklike »Humani generis«, izdao je početkom ove godine knjigu »Prava i lažna reforma Crkve«. U ovoj knjizi učeni dominikanac raspravlja o uvjetima i mogućnostima sjedinjenja protestanata s Katoličkom Crkvom.

KORIZMENA POSLANICA, koju je pariški nadbiskup uputio svojim vjernicima, govori o dvostrukom pogledu na jedan te isti laicistički duh kao obilježje današnjeg vremena. Prvi se očituje u obliku modernog materijalizma u vremenitom redu, dok se drugi pojavljuje u samoj Crkvi, nastojeći da oživi modernističko shvaćanje tumačenja vjerskih istina i same Crkve za sebe. I jedna i druga strana laicizma niječe Crkvu kao mistično tijelo Kristovo i njenu otkupiteljsku zadaću na ovoj zemlji. Poslanica završava pozivom vjernicima, da je dužnost sadašnjeg vremena suosjećati sa Crkvom i s njenim pastirima.

NOVI OBLICI ORGANIZACIJE »PAX CHRISTI«. Djelatnost organizacije »Pax Christi«, koja je nastala u Francuskoj poslije rata na pobudu msgr Théasa, bit će sada proširena. Na čelo organizacije stao je pariški nadbiskup msgr Feltin, a organizacija će osnovati svoja središta u svim evropskim zemljama. Msgr Feltin je odredio i neposredne ciljeve organizacije. To su: 1. aktivne molitve za mir, 2. promicanje crkvene nauke i crkvenih tekstova, koji govore o miru, i 3. stvaranje središta za povezivanje svih kršćanskih naroda. Organizacija »Pax Christi« priredit će uskoro međunarodno hodočašće u Lurd i započeti objavljivati svoj mjesečni časopis.

DOMINIKANAC o. ANTUN LEO HOFSTEE rukovodio je izgradnjom crkve, koju su gradili gubavci na Filipinima. U ovoj crkvi može stati 1000 ljudi. Naselje gubavaca, gdje je ova crkva sagrađena, zove se Tala, a udaljeno je oko 20 milja od Manile. Crkvu je na svečani način posvetio apostolski nuncij na Filipinima msgr. Egidio Vagnozzi.

U SRIJEDU 17. SIJEČNJA sv. Otac je primio u generalnu audijenciju nekoliko stotina vjernika iz Europe, Amerike i Afrike. Među prisutnima je bio veći broj mladenaca. Sv. Otac je prisutne nagovorio na šest jezika, a zatim im je podijelio apostolski blagoslov.

Križni Put

I. Postaja: Čovječe! Htio si Boga s... nuti s prijestolja, i sada ćeš Mu ... diti? I Ti to, Bože, podnosiš?

Ljubav me sili, sinko!

II. Postaja: Što će Ti križ, to ... no oruđe, Kriste, da ga uzimaš na ...

S takvim oruđem samo Bog može ... niti čudesa, sinko!

III. Postaja: Sine Božji, to je ... i za Tebe preteško, jer padaš pod ...

Grijesi su svijeta na njem! I ... sinko!

IV. Postaja: Kriste Bože? Kako ... mogao pozvati Majku Mariju na ... tužni sastanak?

Jer mi Otac dade u Njoj Supaslu... koja će proživljavati sa mnom K... put. I za tebe, sinko!

V. Postaja: Kriste! Što će Ti po... jednog čovjeka Simona Cirenca, ka... na Križu svi grijesi svijeta?

On će samo pridodati, što nedo... mukama Glave! Iza Simona svi ... izredati! I ti, sinko!

VI. Postaja: Kriste! Zar Ti je ... dragocjena Veronikina, samo lju... samilost?

Da je u ljudskog roda više sam... s mojim mukama, bio bi mi ... drugi i treći pad pod Križem!

VII. Postaja: Jaki! Sveti! Šta T... ponovno bacilo na tle?

Grijesi preporođenih na Krstu!

VIII. Postaja: Kriste! Ti odbijaš ... rasplakanih žena? Zar Ti više nije ... gocjena ljudska samilost?

U ovom trenutku više me uzbu... pomisao, što li će biti sa suhim ... tom! Uzvraćam samilost za sam... I Tebi bit će teško, sinko!

IX. Postaja: Kriste! Hoćeš li ... ponijeti Križ do kraja, kad Ti je ... težak, da treći put padaš pod nji...

Gotovo je pretežak, jer na njem ... čivaju grijesi tolikih, koji će pon... griješiti iza mnogih pomirba sa M... Nisi li i ti jedan od njih, sinko?

X. Postaja: Kriste! Zašto nije po... čalo sunce već onda, kad su Te ... ponizili i skidali s Tebe haljine?

O, kad bi barem sada svi bluda... nečisti razabrali, kolika je bila ... bila pokora za njihove sramote! N... i koja tvoja sramota pomogla sk... odijelo s mene, sinko?

XI. Postaja: Jaki! Sveti! Zašto ... da izgledaš tako nemoćan pribija... Križ. Sad ne nosiš više Ti Križ, ... Križ Tebe!

Da se ugledaš u Mene i budeš i ... zapet svijetu i ne ubireš nikoje za... njeno voće ovog svijeta, nego ... služiš svom nebeskom Ocu!

XII. Postaja: Kriste! Zar Tvoj ... nije bio odviše dragocjen, a da ... smio predati smrti?

I tvoj je život meni dragocjen! ... za život! Ali i ljubav za ljubav!

XIII. Postaja: Kraljice muče... Zar Ti nije Srce klonulo primiv... krilo mrtvo Tijelo Sina Božjega i ... jega?

Iz ljubavi prema Ocu nebeskom ... bi ništa mi nije bilo preteško!

XIV. Postaja: Oče nebeski! Zašto ... puštaš, da Sina Tvoga polažu u g...

Da tebi u životu bude lakša po... te ćeš i ti jednom morati počin... grobu!

SVETI OTAC JE PRIMIO u pos... audijenciju japanskog slikara, p... sjednika društva japanskih katol... umjetnika, Luku Hasegawa s prat... Hasegawa je za ovu priliku bio ob... u japansku narodnu nošnju i pokl... je sv. Ocu album svojih slika, koje ... kazuju povijest Katoličke Crkve u ... panu. Sv. Otac je bio dirnut pa... ovog japanskog slikara te se je ... pohvalno izrazio o njegovim slik... Pošto se je duže vremena zadrža... razgovoru s Hasegawom i njego... pratnjom sv. Otac im je na kraju ... dijelio apostolski blagoslov.

TOKOM PROSINCA bila je u bel... skom gradu Antwerpenu održana ... uspjela izložba djelovanja belgij... misionara.

HOLANDSKI KATOLICI broje ... 1% svih katolika u svijetu, dok hol... ski misionari broje 20% svih ka... kih misionara. U Holandiji izlazi 3... toličkih dnevnika.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar kanonik, Zagreb, Kapt... — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-303312. — Pojedini broj stoji 2.— Din.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

»Gospodine, ne udaljuj se od mene, pohiti mi na obranu!« (Ps 21,20).
Iz Ulaza današnje sv. Mise

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VI. ZAGREB, 18. OŽUJKA 1951. BROJ 12

Zašto su mrzili Učitelja

Onaj, koji nekoga iz sve duše mrzi, ne zadovoljava se samo time. On nastoji da mu napakosti bilo na koji način. Ako ne može drukčije, pravit će mu zasjede, ne bi li ga tako uhvatio na bilo kakvom djelu, zbog kojega bi ga mogao optužiti i tako mu se osvetiti. Tako su radili i neprijatelji Isusovi.

Jedna legenda pripovijeda, da se Isus jednoga dana igrao s djecom. Bila je subota. Pravili su ptičice iz blata. Tada prođe onim putem jedan strogi farizej, koji je oštro pazio, da se ne povrijedi subotnji dan. Isus se nije na to obazirao u djetinjoj igri. Pljesnuo je ručicama, i gle ptičice od blata ožive i odlete. Farizej je to veoma zamjerio. Ovoj legendi nikada nitko nije poklanjao baš nikakove vjere. Ali je ona ipak znak sukoba između Spasitelja i tadanjih vođa židovskoga naroda.

Veoma je lijepa ova zgoda, kad je Isus prvi puta išao u hram u Jerusalem. Sv. Pismo to pripovijeda ovako: »I kad mu je bilo dvanaest godina, uzišli su u Jerusalem po običaju blagdana. Kad dane provedoše, i oni se vratiše, osta dječak Isus u Jerusalemu, i ne znadoše Njegovi roditelji. A misleći da je s društvom, otidoše dan hoda, i stadoše Ga tražiti među rođacima i znancima. I ne našavši Ga vratiše se u Jerusalem, da Ga traže. I poslije tri dana nađoše Ga u hramu, gdje sjedi među učiteljima, i gdje ih sluša i pita. A svi, koji su Ga slušali, divili se Njegovu razumu i odgovorima« (Lk. 2,42—47).

Isus je dao da Ga pouče t. j. da Mu govore o Svetim Knjigama i nije prezreo znanje pismoznanaca. Ali im je pokazivao manjkavosti i praznine u njihovu znanju. I onda ih je ispravljao i tumačio im Pismo, tako da »su se divili, koji su Ga slušali« (Lk. 2,47). Ipak oni nisu u Njemu upoznali nadnaravnoga Učitelja. Smatrali su se daleko većima od Dječaka.

Tim, što su bili nad Njim svojom staršću, bili su uvjereni, da su nad Njim i u mudrosti. A nisu se sjetili, niti su mislili na to, da se prije dvanaest godina rodilo u Betlehemu čudnovato Dijete od Galilejskih roditelja. Niti su mislili, da su kod tog rođenja Anđeli pastirima pjevali: »Slava Bogu na visini i mir ljudima na zemlji, koji su dobre volje«. Niti su mislili na to, da su se tom čudnovatom Djetetu došli pokloniti kraljevi s Istoka i donijeli Mu darove: tamjan, zlato i plemenitu mast. Svega se toga oni nisu sjetili niti su na to mislili, a divili su se Njegovu razumu i odgovorima i tomu, kako je njih učitelje On poučavao i tumačio im Sveto Pismo.

Zatim je nadošlo vrijeme, da je Isus javno nastupio u Jerusalemu na početku svoga naučavanja. To je bio događaj, o komu je govorio sav grad i okolica. Zašto? Zato, jer se pojavila jedna izvanredna ličnost, dosada neviđena. Zato, jer je govorio s neobičnom silom i snagom. Zato, jer je Njegovo čudesno djelovanje bilo izvanredno i neočekivano. Sav je narod govorio o Njegovu čestitom i ozbiljnom značaju, o Njegovoj nebeskoj mudrosti, i Njegovim čudesima. Svi su Ga smatrali nesumnjivim Božjim poslanikom, većim nego li je bio Ivan Krstitelj.

Ovo uzbuđenje i oduševljenje među narodom podiglo je proti Njemu izobraženi svijet, svećenike i pismoznance. Oni su bili baš zbog toga Njegovi protivnici. Oni su bili Njegovi suparnici, koji su željeli, da se to sve njima daje u počast. Oni su željeli, da narod bude uz njih. A eto kuda sada skreće! Zato su nastojali iz znatiželjnosti, da Mu se približe i iz blizine, da Ga promatraju. Htjeli su da vide i prosude, tko je i što je taj prorok iz Nazareta, da onda urede svoje napadaje protiv Njega.

Svećenici, Saduceji i Farizeji se uvukli među narod. Pomiješali među mnoštvo. Oni su prisluškivali s napetom dušom. I vidjeli su, kako On znade sve tako živo reći i tako duboko djelovati na duše. Njegov je govor bio sad srdačno pričanje, sad ozbiljno i privlačivo stvaranje raspoloženja, sad veseli prijateljski način. Sad bi govorio ozbiljno i gotovo turobno, onda opet priprosto i neprisiljeno. Crpio je slike iz bogatstva života i prirode, i to bi grabio punim rukama. I prije, nego bi se čovjek nadao, zahvatila je struja nebeske melodije uši i srca svijju. Njegova nauka i Njegova mudrost može se isporediti s podnevnim suncem, koje je izbilo nad Jerusalemom svoje sjajno zlato i prosulo je i napunilo ulice i kuće sjajnim svijetlom.

I koliko god su Učitelja oštro promatrali, nisu na Njemu našli nikakove slabosti, manjka ili zla. Svima je zadaćama bio dorasao. U svima se prilikama znao snaći, kako treba. Svima je On bio najveći ugled. Pa onda, kolika li je sila počivala u Njegovim rukama! Čudesa je činio bez broja i kraja. Svi su bolesnici ozdravljali. Kad je usto izagnao i nečista duha, veli Sv. Pismo: »I začudiše se svi tako, te su pitali jedan drugoga: Što je ovo? Nova, silna nauka! Zapovijeda i nečistim duhovima, i slušaju Ga! I otiđe glas o Njemu odmah posvuda po svoj okolini Galilejskoj« (Mk. 1,26—28).

Zato su govorili: »Kako ne bi bio taj obećani Mesija? Posjeduje Salamonovu mudrost. Nosi čarobni štap Mojsijev. Manjka mu još samo kruna i plašt Davida. I onda će se uspeti na ratnička kola. I na čelu naroda će osloboditi Jerusalem od Rimljana. Proširit će granice kraljevstva. I obasuti narod Božji zemaljskim i nebeskim dobrima«.

Ako se tako općenito mislilo i govorilo po svim krajevima Palestine, zar je onda čudo, da su Ga iz duše mrzili i radili Mu o glavi oni, koji su htjeli, da im se vodstvo naroda ne uzme iz ruke! A On je sve to mirno gledao znajući, zašto Ga je poslao na zemlju nebeski Otac.

Veliki Petak

Šutite, šutite, šutite, ljudi,
I spustite ohole glave!
Zašutjele proljetne vode su tužno,
Zašutjele visine plave.

Mrtav je Bog. — Zar ne znate, ljudi?
Smiren je nakon muka.
Probođeno Srce miruje sad,
Probođeno od svoga puka.

Zar ne znate, da je Veliki Dan,
I velika šutnja nek vlada.
— O, što će Mu reći svaki od nas,
Dok lagano sumrak pada?

Sumrak nad gradom, i sumrak u nama
A u dnu duše strava.
O, smireni Bože, što da Ti dam,
Dok spušta se noć plava?

Do groba Tvoga položit ću ja
Sve boli, grijehe i muke.
I sudbu moju i nade mi sve
Primi u Mrtve Ruke.

Blagost

Po sv. Tomi Akvinskom blagost je krepost, koja ublažuje i stišava našu srdžbu i zlovolju, koja nastaje, kad nam netko nanese uvredu. Slična je strpljivosti, samo što ova ima za zadaću, da ublaži našu bol i žalost radi drugih zala, koja nas stignu. Kao što nazivamo onoga strpljivim, koji pod teretom patnja ne pada u žalost, nemir, zbunjenost i potištenost, tako nazivamo onoga blagim, koji se radi nanesene uvrede nimalo ne uzrujava, ne zapada u gnjev i ne snuje o osveti. Sv. Ambrozije kaže: Onaj je blag, u čijem srcu nema mjesta za svađu, gnjev ga ne uzrujava, ogorčenost ne ispunja i bijes ne podbada. Blagost je izvrsni balzam protiv srdžbe: on je stišava, trne, podvrgava razumu i stavlja duševno stanje u mir.

Krasan primjer blagosti čitamo u životu sv. Lidvine. Podnosila je nesamo teške tjelesne boli s najvećom strpljivosti punih 38 godina, nego je trpjela i uvrede nekih ljudi vesela lica i mirna srca tako, da se na njoj nije opazio ni trag srdžbe i želje za osvetom. Ne zna se, je li bila više strpljiva ili blaga, i kojoj bismo se kreposti kod nje više divili.

Kad su se zli ljudi drznuli i javno pogrdili kip cara Konstantina tako, da su ga srušili i bacili u blato, nije se Konstantin na tu uvredu nimalo uzrujao. Dvorjanici su navalili na njega, neka uvredu osveti, a on pređe rukom tri put preko lica, pa reče: Ali ja ne osjećam, da sam igdje povrijeđen. Htio je reći, da ne osjeća nikakve uvrede časti radi srušenog kipa. Sv. Ivan Hrisostom veli o caru Teodoziju, da je isto tako bio slavan sa svoje blagosti i dobrostivosti, kao i sa svoje hrabrosti i vladalačkih vrlina. Kad je u Antiohiji bio ubijen njegov namjesnik, sva je Antiohija s golemim strahom očekivala strašnu kaznu, no blagi car na molbu biskupa Flavijana podijeli opće pomilovanje. Isti vladar izdao je zakon, po kojem nijedan sudac nije smio primijeniti kaznu, kad se radilo o uvredi veličanstva. Car je objasnio: Ili je uvredu netko nanio iz lakoumnosti tada je treba prezreti, ili iz ludosti, tada je treba sažaljevati, ili iz zloće, tada je treba oprostiti.

Svakomu čovjeku potrebna je blagost, posebice kršćaninu, a najviše onomu, koji teži za savršenim životom.

U prvom redu treba da budemo blagi, jer to traži naše ljudsko dostojanstvo. Da se možemo nazvati razumnim ljudima, nije dosta, da smo obdareni razumom nego treba da se možemo s tim razumom slobodno i nesmetano služiti. No ako zavlada nama strast srdžbe tada nismo u stanju, da se slobodno i nesmetano služimo razumom, pa u svojim postupcima, koje vršimo, postajemo slični nerazumnim bićima, životinjama, koje se ravnaju po svome nagonu. Sv. Toma kaže: Među svim strastima srdžba najviše priječi djelovanje razuma. Srdit čovjek bijesni, udara oko sebe, viče, škripi zubima, kratko, vlada se kao bjesomučnik. Sv. Grgur kaže: Srce mu burno udara, tijelo se trese, jezik se zapliće, lice gori, a oči sijevaju divljom vatrom, znanci i prijatelji ga gotovo ne prepoznaju. Poganski liječnik Galen pripovijeda, da je u svom djetinjstvu promatrao srdita čovjeka, koji je od srdžbe bio izvan sebe. Bio je sasvim izobličen, udarao je oko sebe, kleo je, i jedva su još mogli misliti, da gledaju u njemu čovjeka.

Naše dakle dostojanstvo traži, da se u srdžbi svladamo i da nastojimo usvojiti i provoditi krepost blagosti u svim prigodama života, gdje ona može doći do izražaja,

SVAKI JE POČETAK TEŽAK

Ima ljudi sretne naravi, koji se u svemu brzo i pravo snađu. Kad su jednu stvar promislili, prihvate je s čudnovatim mirom. I ne sumnjaju, da njihov plan mora uspjeti. I uspijeva im. A mi velimo za njih: »Ovi ljudi imadu u svemu sreću!«

Drugi su opet takovi, da se odlučno i snažno prihvate nekoga posla, ali nakon nekoliko sati, dana ili tjedana stanu, jer je njihova volja i snaga slomljena. Oni najednoć vide tolike poteškoće, da se ne usuđuju naprijed.

A najveći dio je takovih ljudi, koji niti ne počinju nešto, jer im uvijek nešto manjka za početak. Njihovim žilama kola lijena polagana krv, koja im ne dopušta, da se stave u gibanje. Ona se protivi svakom energičnom pokretu. Oni na svaku najljepšu misao odgovaraju sa »ne«.

Ima i takovih, koji svaku stvar sedamdeset puta preokrenu i promozgaju. Vagnu sve moguće i nemoguće. I kad misle, da su uklonjene sve moguće zapreke, onda se tek počnu spremati, da nešto učine. Ali te priprave nemaju nikada kraja ni konca. I konačno ih tjeskoba, kako bi to svršilo, odvrati od počimanja toga posla.

Takovi su ljudi kao djeca, koja odgađaju svoje školske zadaće na zadnji čas, a cijeli dan okolo trče s pritisnutom sviješću, da im leži na leđima teret školske zadaće, koju imadu izvršiti, umjesto da je odmah po svršetku škole načne i onda se bezbrižno igraju i vesele.

Takovi su ljudi slični onima, koje boli zub. Cijelu noć pate i preokreću se od boli. Odlučuju, čim svane dan, da će potražiti zubara. I kad bude jutro, preplaše se zubara i vele, da će čekati slijedeću noć, u kojoj će valjda zubobolja prestati.

Takovi su i oni, koji bi se ženili, ali odgađaju iz dana u dan, iz tjedna u tjedan, od godine do godine, da si nametnu taj jaram. Izgovaraju se stanom, prehranom, raznim brigama. Čekaju, dok se prilike promijene na bolje dok im dođe mig s neba, što da učine.

Slični su njima i takozvani uskrsni jaganjci, koji bježe pred žrtvovanjem i odgađaju svoju uskrsnu Ispovijed do zadnjega dana uskrsnoga vremena. I on im prođe. Grizu se zbog toga odgađanja, ali se ne odlučuju, da izvrše svoju dužnost.

Mnoge su tako lijepe, korisne i zdrave stvari na zemlji započete, ali nisu dovršene. A mnoge nisu ni započete, nego su ostale i prošle i ostale su samo u časovito oduševljenim glavama, jer nije bilo energične (odlučne) volje ili ih je spriječila tjelesna pospanost i neodlučnost. Koliko je zdravih snaga ostalo neizrabljenih zbog tromosti, a njihov posjednik ih nije upotrijebio zbog lažne svoje udobnosti!

Kod mladih i starih ljudi često se rađa veliko nezadovoljstvo zato, što su sigurno očekivali ono, što im se nije ispunilo, kao da se svi planovi moraju provesti u djelo. Ako to ne bude, onda se provlači čovjekom neki ponizujući osjećaj i slutnja njegove nemoći. Konačno takav čovjek uopće nema više povjerenja u sebe, kad pomisli na bilo koji lijepi dan, kojega je tako dobro zamislio i promozgao i poradi manjkavosti energije napustio. Između njegova htijenja i izvršenja nastaje nepremostivi jaz.

Bez sumnje je velika manjkavost i slabost značaja, kad nekoga obuzima mlitavost i tjeskoba u svakom novom poslu. Uzalud se glava razvruči, ona je ipak daleko od cilja, ako se volja ne makne. I tako se često događa, da se glava brzo ohladi i izgubi zanimanje davno prije za stvar, nego li je došlo do ikakvog njezina ostvarenja. Mnogi se ljudi tako gube u planovima. Svako jutro im manjka nešto pametna, i tako se uveče ne mogu pohvaliti, da su išta razborita učinili.

Nesretne su naravi, koje se same sa sobom raspadaju. To naime više, što im više raste starost, više su nepoduzetne, jer im se čini, da im nikada ništa ne uspijeva. One se svađaju s Bogom i sa svijetom, a same su krive svojoj sudbini, jer nisu nikada svoje sile upotrijebile za posao, koji im donosi sreću.

Ako mi sami sebe ispitamo, bit ćemo iznenađeni, kolike su nam plodonosne misli prošle pamećom, a mi nismo pružili ruke da ih provedemo, jer smo bili mlitavi i bez energije. Mi smo se s njima igrali: kako bi bilo, kad bi bilo...

Kad bismo samo jedan mjesec s našim mislima činili ozbiljan pokušaj, da ih ostvarimo, mi bismo time brzo preobrazili svoj i vanjski i unutarnji život. Mi bismo bili iznenađeni, koliko li je mnogo ljudska snaga učinila velika, dobra i lijepa. I kad bi naše ruke bile blagoslovene milošću Božjom, mi bismo svaki dan učinili junačka djela!

Postavimo si za pravilo, da ćemo svaki mirno i jasno promišljeni plan uzeti u posao bez krzmanja i žurbe. Tada ćemo imati prava da se nadamo uspjehu, radilo se o korisnom djelu za tijelo ili dušu. Nikada nam ne će uzmanjkati energije, ako se uklone prve zapreke na putu. Od svoga djela ćemo odustati samo onda, kad opazimo, da stvari doista nismo dorasli ili kad upoznamo iz neočekivanih događaja, da to nije Volja Božja. Nikada ne smijemo odustati od toga, da svoju odluku izvedemo, kad nas napadne mlitavost ili tjeskobno raspoloženje.

Svježa odvažnost je polovica posla. To vrijedi ne samo za naše dnevne malenkosti, nego još više za stvari, koje su vrijedne našega znoja.

ISUSOVA DUŠA SAŠLA U NADPAKAO

Kad je Isus Krist na Veliki petak umro na Križu, duša se Njegova rastala s tijelom i sašla u nadpakao. Što to znači?

Kad su Adam i Eva sagriješili u raju zemaljskom, Bog je zatvorio nebo i ono je ostalo zatvoreno, sve dok ga nije Isus prigodom svoga uzašašća otvorio. Svi ljudi, koji su umrli od Adama i Eve do Isusova uzašašća na nebo, išli su ili u pakao, ili u čistilište, ili u mjesto, koje se zvalo pretpakao, ili nadpakao. Duše opakih ljudi, koji su činili velike zločine i bez pokajanja umrli, išle su u pakao. Muke su u paklu vječne. Iz pakla nema izlaza. Duše onih ljudi, koji su umrli u lakim grijesima i imali trpjeti vremenite kazne za grijehe, išle su u čistilište. Duše onih ljudi, koji su umrli bez ikakvoga grijeha i nisu trebali trpjeti nikakve kazne za grijehe, nisu mogle u nebo, jer je bilo zatvoreno, nego su išle u posebno mjesto, koje se zove predpakao ili nadpakao. Tu su pravedničke duše željno čekale, dok Isus uskrsne i uzađe na nebo. U predpakao su dolazile i one duše, koje su se očistile u čistilištu time, što su pretrpjele određene kazne za svoje grijehe.

Duše su u predpaklu kao u zatvoru čekale, dok Spasitelj izvrši djelo otkupljenja. Nakon svršenoga otkupljenja bile su oslobođene i spasile se tako, da ih je Isus sa sobom poveo u nebo. Predpakao se zove u Svetom Pismu i krilo Abrahamovo. Sveto Pismo opisuje povijesni događaj, kako je siromah Lazar molio milostinju kod nekoga bogataša, a bogataš mu nije dao ni mrvica, što su padale sa stola. Konačno su obojica umrli: bogataš i prosjak Lazar. Lazarovu dušu odnesoše Anđeli u krilo Abrahamovo, t. j. u predpakao, a bogataševa je duša bačena u pakao (Lk. 16, 19—31). Predpakao se zove krilo Abrahamovo, jer se je Abraham, praotac Izraelskoga naroda, odlikovao osobito jakom i čvrstom vjerom u Boga, i zato su se svi Izraelci, koji su kreposno po vjeri živjeli, posebnim načinom zvali djecom Abrahamovom, pa su nakon smrti dolazili u predpakao k Abrahamu kao u krilo Abrahamovo. Isusova je duša sašla u predpakao, da obavijesti pravedničke duše Staroga Zavjeta, da je svršeno djelo odkupljenja ljudskoga roda. Isus Krist je trpio i na Križu umro, kako su za Nj prorekli patrijarhe i proroci. Njegova je smrt zadovoljština Bogu Ocu za istočni grijeh i za sve grijehe svih ljudi. Nebo je opet otvoreno. Svaki se čovjek može spasiti. Uvjet je: treba vjerovati, kako je Isus Krist učio, treba se čuvati zla i živjeti kreposno. A krepostan se život naročito razvija čestim i dostojnim primanjem svetih Sakramenata i pobožnom molitvom. Isusova je duša sašla u predpakao, da razveseli tamo pravedničke duše. Dolaskom Isusove duše nastalo je u predpaklu neizmjerno veselje, jer će pravedničke duše po Isusovu odkupljenju poći iz zatvora na slobodu, iz mjesta težnja i nada u nebo, mjesto podpunoga zadovoljstva i sreće, gdje je svaka težnja zadovoljena i svaka nada ispunjena. Time, što je Isusova duša sašla u predpakao, sve su pravedničke duše u predpaklu uživale blaženo gledanje Boga. Isus je doduše mrtav, tijelo je Njegovo pokopano u zemlji, a duša se nalazi u predpaklu. Ali Njegova božanska narav ostaje i nakon smrti nerazdruživo sjedinjena i s dušom i s tijelom, makar su duša i tijelo razdvojeni. Jer je duša Isusova nerazdruživo sjedinjena s božanskom naravi, to pravedničke duše u predpaklu, imajući u svojoj sredini dušu Isusovu, imaju i božansku narav, koju gledaju i time uživaju blaženo gledanje Boga. Tako pravedničke duše, kroz tri dana, što je Isusova duša boravila u predpaklu, imaju raj ili nebo izvan samo[g] ...

Na raj u predpaklu upozor[i] Isus Krist na Veliki Petak za muka na Križu. Kad je na[ime] razbojnik na križu molio Is[usa]: »Gospodine, sjeti se mene, kad [dođeš u] kraljevstvo svoje!« (Lk. 23, [42]) ... mu odgovori: »Zaista ti kažem ... ćeš biti sa mnom u raju« (Lk. ...). To znači: još danas ćeš umr[ijeti] ... će ti odmah doći u predpakao, ... će sići i moja duša, a s mojom ... i božanska narav, s mojom du[šom ne]razdruživo sjedinjena. Tamo ... predpaklu, gledati moju božan[sku na]rav i time uživati radosti raja.

Duša Isusova silazi u nadp[akao] ... se tamo očituje Isusova moć. ... i Duhom Svetim Isus je gospod[ar neba] i zemlje, gospodar je i pakla, ... moć nad đavlima u paklu. Nako[n toga] dolazi duša Njegova u predpa[kao] ... će se i tamo pokazati veličina ... moći Njegove. Dolaskom duše ... u predpakao ispunilo se ono, ... snije zapisao sv. Pavao u Sv[etom Pi]smu: ».... da se u ime Isusov[o prig]ni svako koljeno onih, koji su ... i na zemlji i pod zemljom« ... 10).

Isus je mrtav samo tri dana ... Njegova i tijelo odvojeni su ... Veliki Petak navečer, cijelu Ve[liku Su]botu i u nedjelju, na Uskrs, ... tro. Kroz to vrijeme Njegovo ... u grobu, a duša u predpaklu. ... ga katolička Crkva želi, da ... vjernici zadnja tri dana u Veliko[m tje]dnu sprovedu u posebnoj ozbilj[nosti i] skrušenosti, zaokupljeni u mis[lima o mu]kom i smrću Isusovom. Kroz ... tri dana Velikog tjedna imamo ... šim crkvama upriličen Isusov g[rob] ... si tako što zornije predočimo ... otajstva muke i smrti Isusove, ... je izvršeno naše otkupljenje. Na ... Veliki tjedan s veličanstvenim ... jima muke i smrti Isusove ta... žme, da umremo svemu, što je ... a živimo samo za Boga i spase[nje svo]je duše.

PODLISTAK

Seljak, ptica i zlatni drijen

Bilo je to davno još onda, kad na svijetu nije bilo tako mnogo ljudi kao danas. Nije bilo ni strojeva, koji imaju krila pa lete po zraku; ni takvih strojeva, koji nemaju krila nego dimnjake pa plove morem. Onda je sve na svijetu bilo mnogo jednostavnije: ljudi su razgovarali s pticama, ptice s drvećem, drveće s oblacima, oblaci sa suncem i zvijezdama, a sunce i zvijezde sa samim dragim Bogom na nebu. Zato je sve, što je onda čovjek znao, bila čista istina. Nije onda čudo, da su svi stvorovi znali vrlo lijepo pripovijedati, pa i oni, koji inače nemaju dar govora.

Tada je živio jedan seljak, koji je znao mnogo lijepih priča o vjevericama i zečevima, o lisici i o pticama. To je saznao od njih samih. I pripovijedao bi sve, što je znao, svojoj djeci, a na kraju bi uvijek dodao: »I tako svi stvorovi na svijetu slave Boga«.

No onda je došao jedan dan, da se nešto veliko dogodilo. Uvijek je na svijetu tako, da mora upravo doći dan, da bi se nešto moglo dogoditi.

Bilo je zimi. Stislo je oštro sve do kosti. Na ognjištu dogorijevali posljednji suharci. Još malo pa će ognjište utrnuti, i djeca zajedno s njim ljuto zaplakati od zime. Što da učini? Da posiječe koje drvo u voćnjaku, šteta je, jer će ono donijeti u jesen rod. Najbolje je, da pođe napolje i nešto potraži. Posjeći će prvo nekorisno drvo, na koje samo naiđe. On uzme sjekiru te se zaputi.

A vjetar je meo snijegom, — oh tako strašno, da se to ne da opisati. Čovjek se morao duboko pognuti i još zaokružiti desnim ramenom, da bi se mogao odupirati snježnoj mećavi, koja je divlje zasipavala zemlju i njene putove. Dok je on tako išao, najednom opazi do sebe malo drvo. On se poveseli. Ta bila bi ludost, da se i dalje probija kroz snježnu oluju, kad mu je eto na dohvat drvo, koje će lijepo moći ponijeti na ramenu. Veseo hukne u ruke i kad ih je malo zagrijao, čvrsto prihvati držak sjekire i već htjede zamahnuti, kad najednom neki glas progovori:

— Nemoj ga posjeći. Još malo pa si u šumi. Pođi radije u šumu.

— Tko mi to govori? sustane on i pogleda.

U maloj krošnji drvca šćućurila se ptica i drhtavim krilima počela još više podrhtavati.

— Ja ti govorim — zacvrkuće ona. — Nemoj posjeći drvce. To je zlatni drijen.

— Zašto ne? opre se čovjek. — Od njega nema nikakove koristi, kad ne daje ploda.

I on opet htjede zamahnuti sjekirom, kad se ptica još jače uznemiri te stade skakutati po grani i još jače drhtati krilima.

— Nemoj ga posjeći, nemoj — zamoli ona. — Ništa stoga što ne daje ploda, kad daje zlatni cvijet.

— Što će mi cvijet? Cvijet ne hrani i ne grije.

— Ne možeš biti sit ni od ploda, ako nemaš blagoslova — opomene opet ptica. — Kad ovo drvce u proljeće procvate, njegov će ti cvijet donijeti blagoslov. Od malo ploda bit ćeš s[it] i tvoja djeca.

Čuvši to seljak se zamisli. I[pak bi] bilo dobro osigurati sebi blagoslo[v. Pti]ca je mudra, kad mu to savjetuje ... bi možda bila ludost, ako je [ne po]sluša.

— Imaš ti pravo — prizna on ... teško mi se provlačiti kroz s[nježne] nanose da bih došao do šume. K... bih u šumi morao dugo tražiti, ... posiječem. Kakav hrastić? Što ... Mladu bukvicu? Šteta je. Oni će ... sti i biti od velike koristi. A on ...

— Nemoj..., nemoj! zakriči pt[ica] ... djevši da se on opet pripravlja, ... će što bolje zamahnuti. — Ima ... svakakva granja. Samo se malo ... di.

Uzalud je ptica opominjala, ... seljak ne posluša. On nekoliko ... oštro zasiječe i kad je drvce pal[o] ... prti ga na rame i veselo se zaput[i]. A ptica nestane u snježnom ... ostavljajući za sobom bolan krik.

No veseo seljak ubrzo se stu[ži] ... kušao je obradovati sebe i djecu ... kakvim pripovijestima o vjeveric[ama i li]sici, ali sve mu to nije dolazilo ... te bi se često zamislio. Djeca ... pitaju, zašto je zamišljen. On is[pri]povjedi, što mu se dogodilo. Ispri[povjedi] im to vrlo lijepo, kao najljepšu ... ali kad je došao do kraja, nije ... dodati kao obično: »I tako svi s[tvorovi] na svijetu slave Boga«. Umjesto ... on stavi prst na usta i upozori ...

— Pst! Kao da plače... Zlat[ni dri]jen nešto govori.

Uistinu, drijen je tužno plak[ao na] ognjištu i zbog svojih suza mog[ao je sla]bo grijati. Seljak i njegova djeca ... su razabrali, da on plače za pro[ljetnim] cvijetom. Kad je dogarao, za... prigušene vatre:

— Milija ti je bila korist nego ... blagoslov. Zato ćeš me svakoga p[roljeća] tražiti u dalekoj gori.

Sve je to čista istina. Otada ... čim proljetne vode poteku i ... zazelene, gleda prema gori, na ... ugledao u njoj zlatni oblak, ... Cvjetnice, on se probija strmim ... vima, da bi dosegao taj zlatni ... koji nije ništa drugo nego procv[ali zla]tni drijen. Kad ga uzbere, na ... Cvjetnicu ponese ga u crkvu na [blago]slov, a kad se vrati kući, stav[i ga] na voćku, da bi njeni plodovi ...

(Nastavak na strani 3.)

Cvjetnica

18. III. 1951.

Današnje sveto Evanđelje (Mate) 21,1-9) pripovijeda, kako je Isus svečano ušao u Jeruzalem jašeći na magarcu i kako su ljudi prostirali pred njim zelene grančice i svoje haljine, kud je prolazio, i kliktali Mu: Blagoslovljen, koji dolazi u ime Gospodnje, Hosanna na visini!

1. Isus u triumfu ide ususret svojim mukama i smrti. Pouka za nas, da je put prema patnjama triumfalni put u vječno blaženstvo. Nemojmo se dakle tužiti, kad nas dragi Bog vodi putem muka. Taj put vodi k vječnim radostima.

2. Isus ulazi u Jeruzalem sjedeći na magaretu, mladetu magaričinu. Slika krotkosti i miroljubivosti Učite se od mene jer sam krotka i ponizna Srca. Krotkost je tako važna krepost, da nam Isus sam sebe stavlja za uzor. Ako Ga budemo slušali, te budemo prema svakom čovjeku krotki i miroljubivi, i u naše srce uselit će se mir i sreća. Susprežimo srdžbu.

3. Kako spremno i veselo dočekuje puk Isusa na Njegovu svečanom ulazu u Jeruzalem, kako Mu prostiru haljine i palmine grančice, da Mu iskažu svoje štovanje! I kliču Mu: Hosana, Sine Davidov, blagoslovljen, koji dolaziš u ime Gospodnje! Spremimo i mi svome Gospodinu i Spasitelju takav svečani ulazak u naše srce, kad Ga primamo u svetoj Pričesti, osobito sada u uskrsno doba. Očistimo srce od korova grijeha i zlih nagnuća. Što nam je srce čišće, to je Bogu draže, i sposobnije da čini dobro. A kad On dođe k nama, kliknimo Mu s Jeruzalemskim pukom: Hosana, blagoslovljen, koji dolaziš u ime Gospodnje!

4. Taj isti puk, koji danas viče: »Hosana, blagoslovljen« vikat će za par dana: raspni Ga! Takav je eto svijet. Ljubav mu se naskoro obraća u mržnju, slavljenje u grdnju, a hvala u nezahvalnost. I nama će se to dogoditi! Primimo to strpljivo kao zasluženu pokoru. Ta i mi se ne vladamo bolje prema svome Spasitelju: Danas Mu prisižemo ljubav i vjernost, a sjutra Ga razapinjemo svojim teškim grijesima, danas Ga hvalimo, a sjutra Ga kunemo!

5. Ispunja se proroštvo Zakarijino: Kažite kćeri sionskoj: Kralj tvoj dolazi k tebi. Isus je Kralj. Prijestolje Mu je križ, s koga On kraljuje već blizu dvije hiljade godina, a kraljevat će i do konca svijeta. I mi smo članovi Njegova duhovnog kraljevstva, kraljevstva mira, ljubavi i blaženstva. Smatrajmo se zato sretnima i budimo zahvalni Isusu, svome Kralju, što nam je dao sreću, i kličimo Mu u duhu: Blagoslovljen, Hosana!

Sv. JOSIP ARIMATEJSKI

Josip je bio rodom iz Arimateje. Ovo se mjesto nalazilo na putu između Jerusalema i Jope, gdje je sada selo Ramleh. Josip je bio bogat i ugledan Židov, član Velikoga vijeća, odan Mojsijevu zakonu. Vezalo ga veliko prijateljstvo s članom Velikoga vijeća Nikodemom. Obojica su bili potajni učenici Gospodinovi. Sv. Evanđelje ističe, da Josip nije odobravao, što je Veliko vijeće osudilo Isusa na smrt.

Kad su Isusa vodili na Kalvariju, Josip Ga je pratio i gledao Njegovu Muku i smrt. Čim je Isus umro, Josip je odmah pošao k Pilatu i zamolio za tijelo Gospodinovo, da Ga časno sahrani. Time se javno i pred Pilatom odao kao vjerni prijatelj Isusov. Pilat se začudio, da je Isus već umro. Dao je pozvati s Kalvarije časnika, kojemu je bilo povjereno, da izvrši osudu. Kad je časnik potvrdio, da je Isus umro, Pilat je dozvolio, da Josip uzme Isusovo tijelo.

Josip je kupio platna, a Nikodem je donio na Kalvariju sto litara (preko 32 kg) pomasti t. j. pomiješane smirne i aloja. Prislonili su ljestve na križ i najprije skinuli s glave Isusove krunu i predali Žalosnoj Majci Božjoj. Zatim su izvadili čavle iz ruku i nogu i skinuli s Križa presveto tijelo Isusovo. Sv. Ivan apostol i sv. Marija Magdalena pomogli su im, da polože mrtvo tijelo u krilo Majke Boli.

Platno je bilo dugo 434 cm, a široko 110 cm. Po njem su posipali smirnu i aloj, pomazali i presveto tijelo i umotali ga po židovskom običaju u platno. Tako pripravljeno tijelo stavili su na nosila. Presveto tijelo nosili su do groba Ivan, Nikodem, Josip i vojnik Longin, koji je probo Isusovo rebro. Pratila Ga je Majka Božja s pobožnim ženama i s drugim vjernicima. U obližnjem vrtu imao je Josip svoju novu grobnicu. U njoj su položili presveto tijelo. Kod otvorenoga groba klanjala se Gospodinu Prežalosna Majka sa svima prisutnima. Konačno su na grobnicu navalili veliki kamen.

Sv. Josip Arimatejski izabran je od Boga između nebrojenih tisuća Svetaca, da iskaže svojem božanskom Učitelju posljednju počast. Time je i presvetoj Majci pružio veliku utjehu u najtežim časovima Njezina — mačem boli probodenoga — Srca.

Josipovo platno sačuvano je do danas. Čuva se u talijanskom gradu Turinu i časti kao sv. Platno (sv. Sindon). Ovo je sv. Platno do danas sačuvalo u smirni i aloju, koje je upilo, sve otiske presvetoga tijela Gospodinova i sve Njegove mnogobrojne rane. To su sv. Platno u najnovije doba znanstveno istražili mnogi glasoviti liječnici i potvrdili njegovu povijesnu istinitost i vjerodostojnost (autentičnost). Time su potvrđeni u tančine i svi izvještaji Sv. Pisma o gorkoj muci i smrti našega Spasitelja i Otkupitelja.

Cvjetna nedjelja

U slavlju ulaziš, Isuse, u Jeruzalem i narod Te dočekuje radosno i svečano. Ovo je Tvoj posljednji pohod gradu prije Tvoje muke i raspeća. Ovo je posljednji pozdrav, koji slušaš, jer će zamalo bijesni povici bezumne mržnje nadjačati ljubav i poštovanje. Zamalo će divlja srdžba suditi Tvojoj dobroti i povrijeđeni silnici tražit će Tvoj život. A Ti se ne ćeš opirati, Isuse; Ti se ne ćeš boriti sa svojim protivnicima, Ti se ne ćeš braniti od njihovih udaraca. Sve Ti znadeš, Isuse, jer gledaš u ljudska srca i Tebi nije skrivena njihova bijeda. Ti poznaješ sitni, kukavni strah svojih progonitelja, ali znadeš također, da oni ne će moći pobijediti Pravdu, koju Ti nosiš, zakone života, koje Ti određuješ.

— Hosana Tebi, Sine Davidov! — pozdravlja Te narod. — Blagoslovljen, koji dolaziš u ime Gospodinovo!

Da, blagoslovljen je Tvoj dolazak, Isuse, na našu zemlju. Objavio si mudrost i Istinu i svojom si divnom Ljubavlju privukao svako srce, žedno mira i utjehe. Blagoslovio si čovjeka, koji Te traži — svjetlošću svojom obasjao si svaku tminu. I upoznadoše Te, Isuse, mnogi, da se obraduju, mnogi, da zadrhte u strepnji. Upoznadoše Te, Spasitelju, i sirotani, i silnici. Tvoje je Ime sunce našim danima, nada našim noćima. Tvoje je Ime utjeha našim bolima, snaga našim iskušenjima.

— Hosana! — pozdravljamo Te radosni, što dolaziš među nas. O, kada bismo uvijek, do smrti, sretno dočekivali svaki Tvoj pohod! Kada bismo vjerno polazili za Tobom i primali zahvalno sve, što nam daruješ! Kada bismo uvijek razumjeli, Spasitelju, da je sve dobro, što nam Ti daješ, i bol i radost! Jer poslije cvjetne nedjelje dolazi križni put i Golgota, a tek poslije patnja mir, koji želimo, sreća, koju molimo — posljednja, najdublja radost u Tebi.

ZA VRIJEME SVETE GODINE posjetilo je vatikanske muzeje i galerije slika 1,200.000 posjetilaca. Najveća posjeta jednoga dana je iznosila 12.000 posjetilaca.

Boga treba upoznati

Prema katoličkom katekizmu Bog je cilj i svrha čovječjega života. Kada je tako, onda je, po istome katekizmu, prva dužnost čovjeka, da Boga upozna. Kako će inače težiti, na koji će način ići onome, koga ne pozna?

Čovjek, kao razumno biće, sposoban je, da spoznaje sebe i da spoznaje ono, što se nalazi oko njega. Spoznaja je čin razuma, ali se ona temelji na ćulnim opažanjima te na sudovima i zaključcima, koji su pravilno i razumno iz tih opažanja izvedeni. Ćulnim opažanjem spoznajemo tvarne predmete, koji su nam na dohvatu, događaje, kojima smo svjedoci, dok suđenjem i zaključivanjem saznajemo za predmete i činjenice, koje nam nisu na dohvatu kao i onu stvarnost, koja nije tvarne, nego duhovne naravi. Mi znamo, da naš susjed postoji, jer ga vidimo našim očima, slušamo našim ušima, jer ga možemo dohvatiti našim rukama. Mi međutim znamo i to, da je nekada postojalo Rimsko carstvo i da je tim carstvom vladao car August. Danas Rimsko carstvo ne postoji, cara Augusta danas više nema, ali postoje povijesni dokumenti, iz kojih mi suđenjem i zaključivanjem dolazimo do spoznaje, da je istina ono, što nam ti dokumenti pričaju. Prolazimo mimo njive i divimo se marljivosti i uzornom gospodarenju njena vlasnika. Mi tog vlasnika međutim nismo ni vidjeli, kako ore, sije ili kako obavlja svoje druge gospodarske poslove. Uzâ sve to videći, kako je bujna pšenica porasla na njegovoj njivi, očišćenoj od svakog korova, mi dolazimo do uvjerenja, da vlasnik te njive mora biti dobar i uredan gospodar. Iz činjenice, koju možemo našim ćulima zapaziti, mi stvaramo zaključak o drugoj činjenici, koja nije našim ćulima prisutna, ali sasvim tim smo sigurni, da naš sud odgovara stvarnosti.

Bog je savršeno čisti duh i kao takav On je nepristupačan našim sjetilima. Pitamo se radi toga, imamo li mi mogućnosti, da upoznamo Boga?

Dva su izvora, po kojima mi dolazimo do spoznaje Boga. Prvi je izvor čisto naravni. Naš razum rasuđivanjem i zaključivanjem od ćulima pristupačnih stvari i činjenica dolazi do saznanja, da Bog postoji. Međutim samom naravskom spoznajom mi ne bismo mogli potpuno upoznati bit Božju. Radi toga Bog se je objavio čovjeku prvo u Praobjavi, zatim po Prorocima, a na kraju preko jedinorođenoga svoga Sina Isusa Krista. »Mnogo puta i na razne načine Bog je nekada govorio našim ocima po Prorocima, a u zadnje dane progovorio nam je po Sinu, kojega postavi baštinikom svemu, po kojem je i stvorio svijet«, kaže sv. Pavao u Poslanici Židovima.

Evo primjera naravne spoznaje Boga.

Gledajući svijet oko sebe vidimo, da je sve podložno neprekidnoj mijeni. Naš pjesnik Petar Preradović radi toga kaže u jednoj svojoj pjesmi: »Stalna na tom svijetu samo mijena jest!« Promatrajući ove mijene u materijalnom svijetu opažamo, da se one zbivaju po stalnim, unaprijed određenim zakonima. Osim toga opažamo, da ovi zakoni, koje nazivamo prirodnim zakonima, nisu samo stalni, nego da su oni za materijalnu narav prinudni. Kada se sastave dva atoma vodika i jedan atom kisika, ne može nastati ništa drugo nego voda. Kada temperatura spadne ispod ništice, voda se ledi, a kada se temperatura digne na 100° C, voda vri. I t. d. i t. d. Mogli bismo bez kraja nabrajati prirodne zakone, iz kojih vidimo, da se tvarna narav u datim okolnostima ne može drugčije ponašati, nego onako, kako joj nalažu prirodni zakoni. Uostalom sav napredak naše privrede u industriji i poljoprivredi temelji se na spoznaji prinudnog djelovanja prirodnih zakona. Ako postoji zakon, onda po načelu uzročnosti mora postojati i zakonodavac. Svojstvo je zakonodavca, da on može praviti iznimke od zakonskih propisa, da može mijenjati zakon. Jednom riječju zakonodavac je u krajnjoj liniji gospodar zakona, a ne obratno. Ako dakle prirodni zakoni djeluju prinudno, znači, da sama priroda ne može biti početnik tih zakona. Oni mogu potjecati samo od Onoga, koji je jači od prirode. To je Onaj, komu su se ljudi divili govoreći: »Tko je ovaj, da Mu se pokoravaju vjetrovi i more?«

Ljubljenje Križa na Veliki Petak

S vjerom, da je u Tvojoj ljubavi na Križu izvor moje sreće, pristupam k Tebi, Isuse, na koljenima, da zahvalno poljubim ovaj križ.

Vjerujem: u ovom oltarskom prostoru, pod malom Hostijom, nazočan si Ti, Bogočovjek, koji si bio na križu raspet, čavlima pribijen — za mene, za sav svijet. Zato su svećenici, Tvoji vjerovjesnici, danas stavili ovaj križ pred Tebe, da nas podsjete na dan Tvojega raspeća.

Čitav je svijet bio stvoren zato, da budeš raspet, i kad iz groba uskrsneš, da budeš među nama hostijski, euharistički; kako si objavio svojim vjerovjesnicima uoči raspeća, na Posljednjoj večeri.

Dobio sam oči, srce, živo tijelo, sposobnost misliti i vjerovati — zato, da po veličajnom uređenju svoga tijela i svijeta, i da po savjesti, svijetlom svojega uma naslutim neizmjernu svjetlost Sveznanja i Svemoćne Volje, i da svijetlom vjere razumijem smisao Križa: po Tebi postići sreću uskrsnulog života.

Nama ljudima na Zemlji objavio si put k sreći u Tebi. Bog — postao si čovjekom, da nas povedeš ovim putem, gdje si postavio svoj Križ. — Svima, koji Tebe traže, javljaš se svijetlom vjere, da im u srcu zapališ neugasivu ljubav. Kriste Isuse moj, zapali je u meni! Kao jerihonski slijepac molim Te: Daj, da progledam! Podaj mi milost ići Tvojim putem, da nakon smrti spokojno stupim pred Tvoj sud.

Ti strpljiv čekaš na Sudnji dan, kada ćeš (kao na Michelangelovu »Posljednjem sudu«) uzdignuti desnicu, pred kojom će u prepasti puknuti srca zločinačka. Sva ona srca, koja su stvarala ljudske klaonice, mučilišta. Svi oni, koji su iznakazili i pogazili sliku Tvoju u duši, postali grabežljive zvijeri. I koji, u bijedi svoje umišljene veličine, prezirno na Tebe gledaju. Tvoj će im pogled satrti sreću u duši...

Zar bi tko mogao priznati da ima Boga, a ne bi uviđao njegovu pravdu, kojom će suditi i naplatiti zlima i dobrima! Nesumnjivo znadem, da sav život ne svršava smrću; ne propada duh, kojim ovdje živimo po sposobnosti razuma i volje. Smisao ovoga života ne može svršiti mrtvim tijelom; — ni zločinstvom, još se manje ljubav k Bogu dade poništiti smrću. A vjerom prosvijetljen znadem, da je smrt Tvoja na križu objava ljubavi Božje, iznad svega što možemo poželiti i postići. Samo po Tebi, Isuse, možemo postići spas, što nam ga daje Tvoj križ.

Zar da to razumiju, koji su bezumno pronašli, da je vjerski, spasonosni život »pasivni moral«; i koji zaslijepljeni ne znaju, kakav bi bio i ovaj naš zemaljski život, doista mnogo sretniji, kad bi se ljudi odazvali Tebi i živjeli po Tvojem moralu; i koji nisu kadri razumjeti, da i to, što imamo ovaj svijesni život, nije manje djelo Božje nego i drugi, izasmrtni život; i koji nepromišljeno drže, da je razvojem života i svijeta objašnjen i njegov opstanak; i koji se farizejski sablažnjuju nad nekim ljudskim pojavama u povijesti Tvoje Crkve, zatvarajući oči pred tminom nečovještva izvan Crkve; i koji Tebe nisu našli, jer ne traže Istinu.

Dugo sam Te tražio, Isuse, i dalek je bio moj put do Tebe. Prolazio sam kroz maglu zdvojnog sumnjanja i kroz pohotne težnje tijela, prije nego se u svijetlu vjere ukazao Tvoj božanski lik po objavljenoj nauci Tvoje Crkve. Zato sam na koljenima pred Tobom: molim za sve, koji su voljni, da iz Tvoje ruke prime neprolaznu sreću. Da pobožanstvenjeni, u suživotu s Tobom, budemo zauvijek blaženi. To nam dobrostivo podijeli, Isuse, kada uskrsna zvona svemu, što je ljudsko bilo na Zemlji, navijeste Tvoju vječnu slavu. Amen.

SELJAK, PTICA I ZLATNI DRIJEN

(Nastavak sa strane 2.)

blagoslov njemu i njegovoj djeci. Pri tome se sjeti ptice, koja mu je rekla, da čovjek ne može biti sit od ploda, ako nema blagoslova. Uostalom, ptica mu to neprestano govori, kad ga prati na putu u goru, jer ona ima dar govora još odonda, kad su ljudi razgovarali s pticama, ptice s drvećem, drveće s oblacima, oblaci sa suncem i zvijezdama, a sunce i zvijezde sa samim dragim Bogom u nebu.

Pomozi mi...

Krist je osuđen, da se razapne. Vojnici odmah izvršuju Pilatovu naredbu, donose drveni križ ' stavljaju ga na izranjena i oblivena krvlju leđa Kristova. Krist pravedan, nevin, čist od svake mane mora da nosi križ, a Baraba razbojnik u ime židovskoga naroda pušta se na slobodu. Krist vidjevši križ, pruži prema njemu svoje umorne ruke i na nj naslanja glavu svoju. Prolazi ulicama grada Jeruzalema, okružen sa svih strana s vojnicima, koji su na Njega pljuvali, grdili Ga, psovali, a neki i tukli. On nevin kao janje to sve mora da podnosi. Da nosi teret na svojim leđima, da spasi čovječanstvo. Nosi križ i približuje se sve više Kalvariji, gdje ima da završi svoj zemaljski život.

Iznemogao je. Napustile Ga sve sile tjelesne, nestalo je čvrstoće i jakosti na tijelu Njegovu od bičevanja, iscrpljenosti, zlostavljanja. Takovo je bilo tijelo Njegovo. Duša je bila jača. Pomoć je primala od Kristova Božanstva. Boljele Ga psovke naroda, grijesi učinjeni protiv sv. čistoće, nerazumijevanje sa strane naroda, kojima je bio poslan, da im preda Evanđelje, blagu vijest. Kako Ga moglo boljeti u duši, kad je vidio, da je ostavljen od sviju. Nema ovdje Njegovih dragih Apostola, koje je ljubio, poučavao pune tri godine, nema tu naroda, koji bi Ga čekao i svečano uveo u Jeruzalem uz klicanje: »Hosana Sinu Davidovu!« Sam je usred rulje. Nema tko da Mu pomogne nositi križ. Iznemogao je posve te pada pod teretom križa na zemlju. Tijelo Njegovo poprima sve žalosniji izgled, kad se krv Kristova prolivena po presvetom tijelu Njegovu pomiješala sa zemljanom prašinom. Nema više onog blagog i milog lica, koje je tolike diralo do dna srca njihova, da su ostavljali sve i slijedili Ga. Nema sada Krist nikoga da Mu obriše krv, očisti noge, i namaže kosu kao Magdalena.

Ne sustaje, skuplja sve sile, da se ponovo pridigne i da pođe s križem na Kalvariju. Na tom putu našla se žena Veronika, kojoj se sažalio od muka svojih i uzima rubac i daje Mu, da obriše lice svoje. Isus ga uzima, videći u duši njezinoj veliku ljubav i samilost te joj zato daje preobilnu plaću, lice svoje utisnuto na rubac. Krist joj se obraća s riječima: »Ugledaj se u to ogledalo često.«

Teret na leđima Kristovim slomio Ga posvema. Ne može dalje. Skuplja sve sile, ali ih nema. Ne može križ da nosi dalje. Pada ponovo. Lice njegovo traži nekoga da Mu pomogne nositi križ. Nema nikoga, da Ga malo utješi, a još manje da sagne svoja leđa pod teretom križa. Ovdje se javlja Sinu Bog-Otac, koji Ga neprestano prati. U tim časovima iznemoglosti šalje Simona Cirenca, kojega, kako kaže sv. Marko »uhvatiše, kad se vraćao iz zaselka i metnuše na njega križ, da ga nosi za Isusom.«

Nitko nije Isusu htio pomoći nositi križ, nego Simon Cirenac, a i njega Židovi na to prisiliše. Židovi su držali za prokletstvo dotaknuti se samo križa, pogani su ga prezirali, a učenici i prijatelji Isusovi bojali su se. I sada zato ne će da nose križ, jer neki ne vjeruju, drugi iz svoje velike oholosti preziru križ, a treći, jer se boje.

Cirenac prisiljen da nosi križ, uzeo ga na leđa svoja i nosi ga, a Isus ga promatra i htio bi mu reći utješnu riječ, ali ne može. Ta On ne ostaje nikome dužan. Odmah plaća. Tako i Simonu daje nove snage, daje mu božansku milost, a uz to mirno, satrven od boli i muka, govori riječi: »Ah, Simone, kako ti nosiš križ!« Iz ovih riječi vidimo, kako Isus, sav iscrpljen, umoran, žalostan, napušten od sviju, u duši svojoj, a također i pogledom svojim traži i govori: Pomozi mi, teško mi je. Pomozi mi donijeti ovaj križ na Kalvariju, da umirući mogu dati Ocu nebeskom dostojnu zadovoljštinu.

Nama svima govori Krist: Pomozi mi, jer moja ramena su sva izranjena, tijelo mi je iznemoglo padajući pod udarcima bičevanja, a sada pod teretom križa. Pomozi mi dati Bogu-Ocu zadovoljštinu za sve grijehe, nanesene Bogu. Pomozi mi suzbijati grijeh i psovku među svijetom. Pomozi mi širiti diljem cijeloga svijeta blagu riječ noga Evanđelja.

Iz katoličkog svijeta

NA VELIKI PETAK poslije podne oko 15 sati, što je vrijeme smrti Isusa Krista na križu, prekinut će sve postaje radia u zapadnoj Njemačkoj svoje emisije. Radio München imat će na programu muku po Mateju od Bacha, i to tako, da će stanka »smrti« biti oko 15 sati.

POVLASTICA ZA VELIKU SUBOTU

Proslava Uskrsa dozvoljava se ove godine dekretom Sv. kongregacije obreda od 9. veljače po nahođenju pojedinih biskupa na način, kako je to prije u crkvi bio običaj. To je Sv. Otac dozvolio na molbu predstavnika liturgijskog pokreta, zasad samo za ovu godinu i kao »za pokus«. Obred, koji se na Veliku Subotu vrši u obliku sv. Mise, u staroj se crkvi vršio u noći od Velike Subote na Uskrsnu nedjelju, o ponoći ili skoro poslije ponoći. Taj je obred prvo bio prenesen na predvečerje, a poslije i na samo jutro Velike Subote. Pošto to nije zapovjedni blagdan, vjernici skoro niti ne poznaju taj obred. Pojedini će biskupi prema prilikama u njihovoj biskupiji odrediti, da li će se služiti navedenom dozvolom.

VEČERNJE SV. MISE I SV. PRIČEST. Kod večernjih svetih Misa mogu se po najnovijim odredbama Crkve pričestiti vjernici, koji iz opravdanih razloga ne mogu prije podne doći na sv. Misu i na sv. Pričest. O tome, jesu li razlozi opravdani, ima u prvom redu suditi ispovjednik. U pogledu euharistijskog posta vjernici, koji se pričešćuju na večernjoj sv. Misi, imaju se tri sata prije sv. Mise uzdržati od svakog jela i alkoholnog pića, a jedan sat prije sv. Mise od svakog, pa i nealkoholnog pića te od uzimanja lijekova.

PREDSJEDNIKU CENTRALNOG ODBORA za Svetu Godinu msgru. Valeriu Valeri uputio je sv. Otac pismo preko voditelja Drž. tajništva msg. Montinia. U pismu se sv. Otac najtoplije zahvaljuje svima članovima ovoga odbora na trudu i zauzimanju oko organiziranja tolikih važnih zadataka povodom Svete Godine. Ako je sveta Godina tako sjajno uspjela, ako su toliki milijuni bili dionici obilnih duhovnih svetogodišnjih dobara i plodova, onda ne mala zasluga za ove pripada i neumornim radnicima centralnog odbora Sv. Godine. U znak zahvalnosti sv. Otac na kraju podjeljuje svima članovima odbora svoj apostolski blagoslov.

POVODOM GODIŠNJICE SMRTI PAPE PIJA XI. održane su u Vatikanu svečane zadušnice. Sv. Misu je služio kardinal msgr. Fiumasoni Biondi.

BEATIFIKACIJA PAPE PIJA X. Uskoro bi imao biti proglašen blaženim Sluga Božji papa Pijo X. Dne 30. siječnja sv. Kongregacija obreda u prisustvu sv. Oca držala je sjednicu, na kojoj je donesena odluka o čudesima, koja su se dogodila na zagovor ovoga Sluge Božjega. Već se po katoličkom svijetu vrše pripreme za brojna hodočašća u Rim povodom ove beatifikacije. Hodočašće iz Sjedinjenih Američkih Država će doći pod vodstvom njujorškog nadbiskupa kardinala msgra. Spelmana. Osim toga spremaju se za ovu prigodu i hodočašća iz Engleske, Francuske, Njemačke, Meksika i ostalih katoličkih država.

BIVŠI ZADARSKI NADBISKUP msgr. Munzani, koji je u zadnje vrijeme bio kanonik bazilike sv. Petra u Rimu, naglo je umro 28. siječnja, dok je propovijedao u katedrali talijanskog grada Orio.

KATOLIČKI NOVINARI diljem svijeta proslavili su na svečan način 29. siječnja blagdan svoga nebeskog zaštitnika sv. Franje Saleskog.

NUTARNJI I IZVANJSKI MIR, to je prema riječima kölnskog nadbiskupa kardinala Fringsa najhitnija potreba naših dana. Kardinal upozoruje, da u toj stvari još i danas vrijede riječi njemačkih biskupa iz g. 1948., prema kojima će trebati »opteretiti i pravedno vlasništvo«, što dakako »ne znači nijekanje prava privatnog vlasništva«.

BROJ KATOLIKA U MISIJAMA je danas dvaput veći nego godine 1925. Dok je 1925. bilo nešto preko devet milijuna, 1950. se popeo na 19,988.272.

PAPINA ENCIKLIKA »HUMANI GENERIS«, u kojoj se izlaže stav Crkve prema modernim zabludama, predmet je marljivog proučavanja od strane cijelog katoličkog znanstvenoga svijeta. Tako je i na katoličkom sveučilištu, u Lionu započeo 5. siječnja ciklus konferencija o sadržaju ove enciklike.

U MANILI postoji katoličko sveučilište već preko 300 godina. Upravu imaju dominikanci (30 otaca), a broj nastavnika iznosi 780. Ovo sveučilište ima osam fakulteta.

MINISTAR PROSVJETE DRŽAVE IZRAEL izjasnio se je u izraelskom parlamentu protiv prijedloga jednog narodnog zastupnika, koji je tražio, da se u državi Izrael zabrani nekatoličkoj djeci pohađanje katoličkih škola. Ministar je naglasio, da je neotuđivo pravo roditelja, da odgajaju djecu prema svojim željama i prema tome nitko ne može zabraniti roditeljima, da djecu daju na odgoj onim školama, koje oni sami izaberu.

AUSTRIJSKA KATOLIČKA AKCIJA raspravljala je na zadnjem sastanku svoga centralnog odbora o mjerama, koje treba poduzeti za ozdravljenje obiteljskog života u Austriji. Konstatirano je naime, da je u Austriji tokom prošle godine bilo prosječno najviše rastavljenih brakova.

BROJ ORGANIZIRANIH KATOLIKA po cijelom svijetu iznosi oko 54 milijuna. Većinom je omladina organizirana, zatim žene. U zadnje vrijeme sve više raste broj katoličkih radničkih organizacija.

IZLOŽBA SVETE GODINE u Rimu imala je pet otsjeka: izložbu moderne crkvene umjetnosti, misijsku izložbu, izložbu istočne Crkve te izložbu katoličkog karitativnog i aktivnog rada. Državama srednje, istočne i južne Evrope bili su namijenjeni posebni dijelovi.

MARIJI UZNESENOJ NA NEBO bila je posvećena prva kršćanska crkva, koju su Slovenci oko godine 750. podigli u Koruškoj, a koju je posvetio biskup Modest iz Salzburga.

KARDINAL GRIFFIN, nadbiskup westminsterški (London), kaže u svom ovogodišnjem pastirskom pismu, da se čovječanstvo sastoji zapravo iz obitelji, a ne iz država i političkih stranaka. Kad bismo to imali pred očima, našli bismo često izlaz iz mnogih zamršenih pitanja.

EGIPATSKO POSLANSTVO kod Sv. Stolice imat će skoro svog stalnog kulturnog atašea. Tim se pokazuje, da u Egiptu žele temeljitije obrađivati pitanja odnosa kršćanstva i islama. To je utoliko značajnije, što je prijedlog pao sa strane onih, koji su se još pred desetak godina borili protiv namjere egipatske vlade, da kod Vatikana imade svog stalnog poslanika.

KARDINAL TIEN, nadbiskup pekinški, koji se prilikom pada Pekinga nalazio u Hongkongu, stigao je u New York, gdje će se liječiti. Kardinal slabo vidi i ima srčanu bolest.

NAJVIŠI ČOVJEK NA SVIJETU. To je Englez Ted Evans, koji ima 26 godina. Godine 1950. imao je visinu od 267 dvijestošesdesetsedam centimetara, a u ovoj je godini svojoj visini dodao još 15 centimetara, tako da ima 282 centimetra.

APOSTOLAT MORA. Tako se zove međunarodna katolička organizacija, osnovana 1920. sa sjedištem u engleskom gradu Glasgowu, a koja se brine za pastorizaciju mornara u velikim svjetskim lukama. U lukama 14 zemalja ova organizacija ima 67 klubova, 290 kuća za prihvaćanje mornara i 155 kapelana. Uza sva nastojanja Apostolat mora još ne zadovoljava ogromnim potrebama, pak je na svome XII međunarodnom kongresu održanom prošle godine u Rimu odlučeno, da se glavno sjedište ove organizacije prenese u Rim, jer se vjeruje, da će se iz Rima moći lakše zainteresirati katoličku javnost u svijetu za potrebe ove tako važne apostolske djelatnosti.

Raspetomu Kristu

1. Isuse, živote umirućih! Već si mrtav, a ipak si htio, da se T... bok probode kopljem — za ... Daj mi tu milost, da uđem u T... srce i da se u njemu za navij... smirim.
2. O vi, pet dragocjenih Kristo... Rana! Ja vas pozdravljam, ja ... častim. U vama je lijek života, ... gatstvo milosti, punina baštine.
3. U Tvoje se Srce, raspeti Kri... želim sakriti, tamo se želim mo... tamo hoću svoje poslove obavlj... jer ću samo tamo dobiti, što ... duša želi.
4. Kažem Ti hvala, Spasitelju svije... jer si Ti najsavršenijim način... njega otkupio: Usavrši u meni d... lo, koje si započeo, da pravedno... istina postanu i mojom baštinom.
5. Tvrdoća je moga srca velika. Zem... se trese, pećine pucaju, nebo ... smrkava — Gospodin umire. S... je moje srce nepomično i mir... kao da se ništa ne događa, a ... sam ja uzrok svega toga. Otv... moje srce, Isuse, i gani ga svoj... Krvlju!
6. Zakopaj moje srce u svoje i sak... ga u Svete Rane, preljubezni Isu... da izvan Tebe i osim Tebe niko... i ništa ne tražim.
7. Zapečati, Gospodine, moje s... moju volju i moja čuvstva pečat... svoje ljubavi, da tako zapečać... ostanem kroz svu vječnost.
8. O Kralju veličanstva, Gospoda... sila, koji si nakon svoje smrti ... šao nad pakao i oslobodio duše pr... vednika iz tamnice. Ja se vesel... toj Tvojoj pobjedi i molim Te, ... mi udijeliš pobjedu nad svim ... jim neprijateljima, koji me ... strovaliti u vječnu propast.
9. O slavni Pobjedniče, učini me d... nikom Tvoje boli, da na dan Us... snuća budem dionikom Tvoje sla... S Tobom želim umrijeti, da s T... bom uskrsnem i u nebo uđem.
10. Vječni Kralju, koji sjediš s des... Oca u slavi, povuci me za sob... da moje srce bude uvijek ond... gdje si Ti, moje bogatstvo i m... slava, Bog moga srca i moja baš... na, Bog u vijeke.

(Kardinal Bona: Via compend... ad Deum. Caput 17).

Juda Ga izdaje

Za Judu sv. Marko kaže: »Ju... Iskariot, jedan od dvanajstorice, oti... glavarima svećeničkim da im Ga izda... Koga je to Juda izdao? Sina Božjeg... pravoga Boga, našega jedinoga i na... većeg dobrotvora, Stvoritelja i Spas... telja. Krist je došao na svijet, da n... spasi, i iz ljubavi prema nama žrtv... vao se od štalice do križa. Juda bio j... jedan od apostola Isusovih. A sa... Juda odlazi k poglavarima svećeničk... i ugovara s njima, što će mu dati d... im Ga izda. Juda je Krista procije... da ne vrijedi više od trideset sreb... nika. Prodaje Ga kao kukavna ro... Nije to sve. Juda se dogovara s voj... cima i slugama: »Onaj je, koga ja p... ljubim, njega držite.« Došao je s voj... cima u vrt Getsemanski. Pristup... k Isusu, te pada pred Njega i polj... bivši Ga reče: »Zdravo, Učitelju!« ... Isus blago gledajući Judu govori ... riječi: »Prijatelju, po što si došao... Juda, zar poljupcem izdaješ Sina Bo... vječjega?«

Izdao je Isusa. Rulja Ga veže i tjer... po ulicama grada Jeruzalema na su... glavarima svećeničkim. Dobio je cijen... za Njega. No glas savjesti u njem... probudi se, počinje ga uznemirivati, ... Juda viče: »Izdao sam krv pravednika.«

Nije Juda mislio, što je počinio s... svojim poljupcem. Poslije kada je Isu... bio osuđen na smrt, zgrozio se u du... svojoj i zdvojio je. Pođe u hram i bac... izdajnički novac — tu strašnu cijenu — uz riječi: »Sagriješio sam izdavši kr... pravednu.« Grižnja savjesti nije m... dala mira i odlazi u dolinu cedronsk... uzima konopac i veže ga o granu ... objesi se. Kako je živio, tako je i z... vršio. Poslije od težine tijela grana ... prekine i tijelo mu padne na zemlj... i trbuh mu se raspukao tako, da m... se utroba raspala po zemlji. Tako sv... šava čovjek, koji izdaje krv pravedn... Boga-čovjeka Isusa Krista.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 1... — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-363312. — Pojedini broj stoji 2.— Din.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VI. ZAGREB, 25. OŽUJKA 1951. BROJ 13

»Uskrsnuh i s tobom sam, Aleluja! Postavio si svoju ruku na mene, Aleluja! Divno se očitovala Tvoja mudrost, Aleluja, Aleluja!« (Ps. 138, 18, 6).

Iz Ulaza današnje sv. Mise

USKRSNULI JE UČITELJ S NAMA!

Najveći njemački pjesnik Goethe (1749.—1832.) provodio je od svoje mladosti do kasne starosti vrlo burni i mnogostrani život. Sve se to odrazuje u njegovim mnogobrojnim djelima. Sebe je najbolje ocrtao u svom pjesničkom djelu nazvanom po glavnom junaku toga djela »Faust«. Tu u osobi Fausta crta sebe i u sebi čovjeka, koji očajava nad životom. On ne može sve tegobe života izdržati. Zato u uskrsno jutro hvata bočicu otrova, da si oduzme život i tako se riješi muka ovoga zemaljskoga boravka. I kad je prinesao otrov ustima, da ga ispije, u taj čas odjekne glas samostanskog zvona, i začuje se kor Anđela, koji pjevahu:

Krist je uskrsnuo!
Radost je smrtnicima,
On je svima nepravednima,
Slabićima i umirućima
Njihove slabosti ispravio.

Ovi znakovi uskrsnih zvona duboko su dirnuli Fausta. Sjetili ga njegove blažene mladosti, pune vjere i radosti. To se prelilo blago i pobudno na njegovu dušu. I on je bio prisiljen, da u tom času prizna: »Slušam navještenje uskrsnuća, jedino je, što mi manjka u taj čas, a to je vjera«. No to uskrsno navještenje bilo je toliko snažno i jako, da ga je sačuvalo od smrti. Uskrsnuće Kristovo nadvladalo je snažno njegovo očajanje. Poštedilo mu život.

Mnogi misle, da i danas očajni Faust opet prolazi u tisuću i tisuću oblika ovom zemljom. Razmišlja o teškim prilikama po cijelom svijetu. I razočaran hoće da si oduzme život. On jadikuje kao svjetski bogalj nad svojim gorkim iskustvima, koja mu u lice bacaju prigovore, da mu se zbog općih neuspjeha u životu ne isplati više živjeti. On plače od žalosti, jer je posvuda izgubio ljubav, koja bi mu život učinila milim i punim nade; ali te ljubavi nema. On protestira u bezbrojnim nezadovoljnicima sa žučljivim izrazom lica i hoće radije da pogine nego li da pod tako teškim časovima i dalje živi.

Takav, eto, vele, očajni Faust postoji i danas, u mnogobrojnim nepromišljenim ljudima. Ponovno očajava u noći uskrsnoga jutra. I opet zvone uskrsna zvona s visokih katedrala i skromnih seljačkih crkvi svoj veseli, vjerujući Alleluja po kršćanskom svijetu. A njih slušaju razočarane, nijeme, žalosne, ogorčene i poništene duše. I mnogi iz toga Alleluja opet crpu snagu za život, makar im kao i Faustu manjka još potpuna vjera.

No veseli i pobudni Alleluja nije nam se nikada, kažu, činio tako gorkim kao danas, kad su toliki pojedinci po cijelom svijetu zahvaćeni faustovskim očajem i zdvajanjem u svom životu. I zato nikad nije svijet trebao više negoli danas živi vjerujući pogled na slavnoga Pobjeditelja ljudskih ludosti i zloća. Pouzdani nam pogled treba na Božanskog Pobjednika smrti i pakla. Svijet danas uopće podilazi ozbiljna briga i bojazan, da li je moguće boriti se i nadvladati duha zla. Toliki su danas razočarani i beznadni kao ono učenici na Veliki Petak. Nadali su se, da će se obnoviti dobar duh u čovječanstvu, a sada gledaju uništavanje svojih sanja u budućnosti. Tako govore jedni.

No ipak nije tomu tako. Ne valja očajavati. Još nije nadošla posljednja večera i zadnja mrkla noć svima danima. Znajmo, da je Bog htio, da nas još dubljom patnjom i odbijanjem svoga vlastitoga smilovanja i novom moralnom bespomoći digne do viših ciljeva. On je htio, da nas privede k čišćem mišljenju i uputi čovjeka na dostojnija načela socijalnoga i društvenoga života. Pomislimo na uzvišenoga Spasitelja, za koga su držali, da su Ga na prvi Veliki Petak zauvijek ušutkali i uništili sve Njegove za čovječanstvo sretne namisli i spasiteljske nakane. Mislimo na Onoga, koga je duhovna i svjetovna vlast Njegove zemlje i Njegova naroda, kojega je On neizrecivo ljubio, izvela na zločinačko drvo smrti. Pa i sama mala četica Njegovih učenika se tada prevarila, kad je mislila: tko bi mogao vjerovati u Kristovu pobjedu nad svijetom!

A ipak već treći dan odskočiše kameni s Njegova Groba i odvališe se. I On je opet ustao. I vladao je svojom moći i dostojanstvom. On živi i danas neopisivom slavom na zemlji u posvećenim dušama svojih vjernika. U Njemu neka traže razočarani vjeru svoje mladosti, pa će u njoj naći i svoje radosti.

Otkad je Krist uskrsnuo, nemaju ljudi više nikakovo pravo, da sumnjaju u pobjedu istine i pravde. Pa neka valovi tuge i žalosti još jače, teže i crnije poplave svijet. Neka nepravda i samoljublje još hvastavije triumfiraju. Onaj, koji stoluje na nebu, na sve se to smije. Može zlo da se širi na površini svijeta, ali njegovo je korijenje podrezano. Ne može da se hrani iz dubine, iz koje se mora nasićivati sve ono, što daje pravi život i donosi blagoslov svijetu.

Dakako da sat svijeta imade dulji i veći i polaganiji hod svoga njihala, nego li brze ure naših tornjeva i kuća. Mi ne smijemo misliti, da se sudovi Božji moraju izvršiti smjesta pred našim očima. »Božji mlinovi melju polagano, ali sigurno!« Stoga sačuvajmo mir srca i obnovimo u ovim visokim uskrsnim danima naše pouzdanje u pobjedu dobra!

Ali ovu ozbiljnu uskrsnu nadu okrenimo i sami prema sebi. Ne mislimo, da nam koristi bilo kakova laž i lukavstvo, zloba ili nepravda, zloća ili strast. Bog je ljuti neprijatelj zla u nama. Zato ne će nikada dopustiti niti da mi pobijedimo niti da imademo bilo kakav trajni uspjeh, ako idemo za tim, da svoje čežnje postignemo zlim sredstvima. Ovo je uvjerenje dio kršćanske uskrsne svijesti. Uskrsnuli Spasitelj može pristati samo na stranu dobra u nama. A protivnik nam mora biti, ako se povežemo sa zlom. Zato pjeva kor Anđela u Goethovu Faustu:

Krist je uskrsnuo
Iz krila raspadljivosti.
Raskinuta je veza propadljivosti,
Obećava Vam slasti i radosti,
Zato Ga djelotvorno slavite,
Ljubav Mu iskazujte,
Bratinski Ga blagujte,
Putnicima propovijedajte:
Među Vama je Učitelj,
S Vama je opet Vaš Spasitelj —
Alleluja!«

Sretan Uskrs!

Svima suradnicima, pretplatnicima i čitateljima

želi uredništvo i uprava

TREBAMO BLAGOSTI

Tko nema u sebi blagosti nego srdžbi pušta uzde, nije pravi kršćanin. Ako se netko ponosi kršćanskim imenom samo, jer je kršten i time primljen u zajednicu katoličke Crkve neka znade, da tu slavu imaju i mnogi opaki ljudi. Na to im daje pravo neizbrisivi biljeg, koji su primili u sv. Krštenju i koga ne mogu ničim izbrisati. No mi ovdje pod kršćaninom razumijevamo ono, što samo ime označuje, t. j. nasljedovatelja Kristova, osobito u onim krepostima, koje su Kristu najmilije. A tko ne zna, da je Kristu bila jedna od najmilijih kreposti blagost? Za Krista kaže sv. Petar, da nije vratio psovkom, kad su Ga psovali, nije prijetio, kad je trpio, nego se prepustio onome, koji Ga je nepravedno osudio. A Izaija kaže o Njemu, da je bio kao ovca nijema pred onim, koji je striže i nije otvorio usta svoja.

Sv. Ivan Hrizostom kaže: Ima kreposti, koje se pristoje kršćanima, a od njih se pristoji najviše blagost. Samo one osobe naziva Krist nasljedovateljima Božjim, koji se odlikuju ovom kreposti. Pristoji nam se dakle kad nas netko pogrdi i zlostavi ili bilo na koji način progoni da sve to podnesemo blago i strpljivo. Po blagosti postajemo nasljedovatelji Božji i Kristovi. Spasitelj nas izričitim načinom potiče, da Ga slijedimo u blagosti: »Učite se od mene, jer sam blaga i ponizna Srca«. Tko ne će odložiti svu srdžbu i smiriti srce, kad vidi, kako naš Spasitelj snosi mirno i strpljivo sve poruge, pogrde i zlostavljanja, a da se nijednom riječi ne potuži i da mu se srce nimalo ne ogorči? Zato kaže sv. Ivan Hrizostom: Kad ti se desi što teško i tvrdo, i kad se srdžba počne da diže u srce, sjeti se blagosti Kristove, pa ćeš se odmah i sam umiriti i ublažiti. Blozije pripovijeda, da je Krist ukorio sv. Brigitu radi jedne njezine nestrpljivosti i zlovolje upućujući je na svoj primjer: Ja, tvoj Stvoritelj i zaručnik, podnio sam udarce, a ti nisi mogla da podneseš ni riječi. Ja sam stajao pred sucem i šutio, i nisam ni usta otvorio, a ti si digla svoj glas i ogorčeno odgovarala i predbacivala. Trebala si da sve strpljivo podneseš radi mene i da svojom strpljivošću navedeš zalutale, da se poprave.

A tko hoće da teži k savršenom životu, mora potpuno usvojiti blagost duše. Nema duhovnog života bez molitve, niti molitve bez blagosti. Za tijesno sjedinjenje s Bogom u molitvi potreban je unutarnji mir srca. U uzbuđenu i olujnu dušu ne može prodrijeti svijetlo s nebesa, a u srce razrovano strastima ne ulazi blagi dah milosti. Ništa ne zamračuje razum toliko, kao srdžba i mržnja, i ništa ne uznemiruje dušu više, nego želja za osvetom.

Blagost djeluje povoljno i na naše bližnje. Ona ublažuje srdžbu u njihovim srcima. Sv. Hrizostom kaže: »Vatra se ne može ugasiti vatrom. Što je za vatru voda, to je za srdžbu blagost.« Blagi odgovor lomi srdžbu«. Ezav je izišao pred brata Jakoba oružanom četom. No Jakob i sva njegova pratnja poklonila se pred Ezavom, i gle čuda: Ezav dosada srdit, postaje blag, potrči k bratu, zagrli ga i u suzama izljubi se s njim. Takovo djelovanje ima blagost.

BOŽJI MIR

(Uskrsno razmatranje)

Čovjek je čudan posmatrač prirode. Svemu se divi i sve ga začuđuje. Ali kao da se od svega toga ništa ne nauči. Oko sebe naime gleda travu, cvijeće, drveće, kako se zeleni, cvate i raste. I sve to izgleda kao da ima u sebi neku jaku težnju, da postane veće, ljepše, savršenije. I dolsta postizava svoj cilj. Sve ima svoje proljeće i svoju jesen. Ali to sve kao da goni i čovjeka na rast i porast. Sjeća ga njegova proljeća, porasta i jeseni. Sve počinje, buja, cvate i donosi svoj plod. Pa tako treba i čovjek.

No jedna je pojava kod mnogih ljudi vrlo manjkava. Oni s cijelom prirodom počinju i rastu, ali samo u duhovnom, intelektualnom i tjelesnom pogledu. Ali se ne razvijaju plodonosno svojom dušom. Duša ostaje često kraj toga samo kao promatrač, koji u tom ne sudjeluje. Ne samo to, nego niti ne sluti, na koliki je velik, sjajni porast pozvana. Na veći nego li išto, što se na zemlji zeleni i cvate.

Baš za porast duše vrijedi ona krasna Spasiteljeva prispodoba: »Kraljevstvo je nebesko kao zrno gorušično, koje uzme čovjek i posije na njivi svojoj. Ono je, istina, najmanje od svih sjemena, ali kad uzraste, veće je od svega povrća, i bude drvo tako, da ptice nebeske dolaze i borave na granama njegovim« (Mt. 13, 31—32).

U tisućama ljudi nije to tako. Oni uopće ne rastu duševno, kad jednom napuste školu i roditeljsku kuću. Oni znadu tek nekoliko izreka iz katekizma o Bogu i Božjim stvarima. Naučili su nekoliko molitvica. Privikli se na neki vjersko-ćudoredni život. I plod i žetva njihova duševnog života je svršena. I to, što je i tako izraslo, posijale su tuđe ruke, roditelji, uzgojitelji i dobri ljudi. Oni su samo kao djeca pružili sebe kao usjevnu zemlju, na kojoj nisu kasnije radili ništa.

A baš je trebalo poslije nastaviti obrađivanje i usavršavanje te Božje njive. Iz vremena na vrijeme treba da bude na njoj sve jasniji i otvoreniji napredak. Svake se godine mora vidjeti sve jači i prostraniji porast toga stabalca u Božje visine. Nakon nekoliko godina, tako oko dvadesete, trebalo bi je tako osamostaliti, da je u mladoj duši kraljevstvo Božje toliko naraslo, da više nema za nj bojazni ni straha. A onda treba da cvate, donosi rodove i bude kao stablo puno plodova u Božjem vrtu. I tako bi postalo blagoslov svijetu, a divljenje nebu.

To bi trebalo da bude. Neka dakle mladi ljudi brzo ne ostare u svojim poslovima i vladanju. Neka rade i napreduju. Ali neka rade i na svom duhovnom i duševnom napretku. Neka im ne bude sticanje zemaljskog blaga i novaca glavno, a svaki drugi napredak sporedan. Život mudrosti jest i uvijek ostaje, da se gradi na riječima roditelja i uzgojitelja. A najbolja je podloga tomu uvijek riječ Božja i svaki dobar glas, koji im govori u njihovoj nutrinji i opominje ih na šutnju i razmišljanje. Tako se u nutrinji duše stvaraju plemeniti i jaki značajevi, koji su onda kadri, da na svojim ramenima ponesu ustrpljivo svaki teret dužnosti, koji im stavlja dobro njihove duše, ljudskoga društva i vlastite domovine.

Za takove se onda ne može ni pomisliti, da će kao mudri i valjani ljudi zanemariti uzgoj svoje vlastite duše. Njima će na očima, prozorima njihove duše, cvasti najplemenitije cvijeće, a u srcu vitke palme široka lišća, jer ljube cvijeće, što uvijek cvate, i ukrasna drvea, što neprestano napreduju i rastu.

Bog je usadio u njihove duše svoje drvce, koje je majka njegovala svojom ljubavlju i trudom. A pomogli joj dobri ljudi. Iako se sada nađe busenje blijedo i zakržljalo bez snage i otpora, tada se odmah vidi, da već odavno nije na nj pala topla i svijetla zraka Božjega sunca.

Ni to nisu ni izdaleka zli ljudi. Oni naime možda još priznavaju vjeru svoje mladosti. Oni možda još mole molitve svoga djetinjstva. Oni možda još stupaju duboko zarezanom stazom površnih ljudi, koji ispovijedaju jednaku vjeru. Ali u njima Božje gorušično zrno do danas nije izraslo u nikakvo drvo. Kristova je vjera u njima ostala kao jedna stvar, koju možda još izvršuju samo usput na nedjeljne i svečane dane, ako dospiju. I to ako su raspoloženi. Pa i to ovisi o njihovu zanimanju i poslu, ako naime ne treba žrtvovati nikakav zemaljski probitak i ničega se ugodna odreći.

Samo se po sebi razumije, da vjera takovih ljudi nije prešla ni prvih granica onoga, što su imali u mladosti. Jer bi inače danas kraljevstvo Božje u vrtu njihove duše stajalo kao životno stablo, što baca svoju sjenu široko na sve strane. I susjedi bi bili potaknuti, da se povedu za njima i kod njih otpočinu kao nebeske ptice na osamljenom i granatom drvetu.

Prošli strašni svjetski ratovi sa svojim bjesnilom i pobijenim mnoštvom ljudi kao da nam stavljaju pitanje: kako je to moguće, da je gotovo nakon dvije tisuće godina kršćanskoga propovijedanja svijet još uvijek tako nekršćanski? Kako to, da se toliko svijet mrcvari i ubija, kao da se u svijetu još nikada nije čulo za Evanđelje Sina Božjega? I kao da to kršćanstvo nije doprlo u sve krajeve svijeta!

Odgovor je na to lagan: Kako god dugo se sjeme kraljevstva Božjega snažno ne zasadi u mnogim dušama, mi smo još uvijek daleko od kraljevstva mira, kojega je Gospodin obećao. Vječni mir, za kojim svijet uzdiše i iz milijuna srca krvari, nikad se ne će izvojevati ni najtežim topovima ni najvećim vojskama. On raste i dolazi tiho i bez buke, a prosipava se najobilnije iz dobrih i plemenitih ljudskih srdaca, koja su riječ Spasiteljevu u sebe primila kao kulturnu zapovijed: »Slava Bogu na visini, i na zemlji mir ljudima dobre volje«! (Lk. 2, 14).

A za taj mir i tu zapovijed treba uzgajati čovječanstvo počevši od mladeži. I za njega se treba moliti naročito u ove uskrsne dane.

Kristovo uskrsnuće

Isus Krist je najveća povijesna osoba. O Njegovu se životu i radu raspravljalo, i danas se još uvijek raspravlja, i govorom i putem knjiga više nego o ikojem događaju od postanka svijeta. Njegova djela ispituju i prijatelj i neprijatelji tako svestrano i toliko kritički, da je veću pažnju i strožu kritiku teško i zamisliti.

Među svim Kristovim djelima najveću pažnju pobuđuje Njegovo uskrsnuće. Treći je dan živ ustao iz groba u preobraženom tijelu. Sam je sebi povratio život te time dokazao svoje Božanstvo jače nego ikojim drugim čudom. Uskrsnućem je dokazao i istinitost svoga proročanstva, kad je unaprijed prorekao, da će umrijeti ali da će treći dan i uskrsnuti iz groba. Uskrsnuće je veliki događaj u sebi, jer znači novi, proslavljeni život, koji može samo Božja svemoć dati. A veliko je uskrsnuće i kao ostvarenje proročanstva Kristova, jer je dokazom, da je Krist posjedovao sveznanje Božje.

Krist se je sam još za zemaljskoga života pozivao na uskrsnuće kao na najveće svoje djelo. Tako čini i katolička Crkva. Štoviše, katolička Crkva smatra i čitavo kršćanstvo ovisnim o uskrsnuću Kristovu kao o temelju, na kojem počiva. »Ako Krist nije uskrsnuo, bez temelja je, dakle, naše propovijedanje, a bez temelja i vjera vaša« (1 Kor. 15,14). Sasvim je razumljivo, da su se prvi kršćani ponosili Kristovim uskrsnućem, jer je ono pečat za istinitost i vjerodostojnost svega, što je Krist učio i radio. Na temelju Kristova uskrsnuća uči Sveto Pismo: »Ide čas, koji će svi, koji su u grobovima, čuti glas Sina Božjega. I izaći će, koji su činili dobro, na uskrsnuće života, a koji su činili zlo, na uskrsnuće suda« (Iv. 5,28-29). Svi ćemo dakle, uskrsnuti; dobri preobraženi i u slavi, a opaki kao osuđenici, i u nakaznom obliku. To je dogma ili članak naše kršćanske vjere.

Nu odmah nakon uskrsnuća javljali su se i napadaji na uskrsnuće. Kad je sv. Pavao propovijedao na Areopagu Atenjanima o uskrsnuću, Grci su mu se rugali i ismjehivali ga. »A kad su čuli za uskrsnuće od mrtvih, jedni se stadoše rugati, a drugi rekoše: O tom ćemo te slušati drugiput« (DAP 17,32).

Među prigovorima je bio i taj: U kakvom će tijelu uskrsnuti oni, koji su potonuli u moru, pa su ih ribe izjele? Ili oni, koje su ljudožderi u prašumama pojeli? Nađe se i u našem suvremenom društvu ljudi, koji postavljaju te iste prigovore. U prošlome, drugom svjetskom ratu propalo je više ljudi u moru i prema tome postalo hranom riba, nego je to ikada u povijesti bilo. A ljudoždera ima još i danas. A kad se pojave zarazne bolesti, pa nije moguće pokopati sve mrtve, tada se događa i to, da se mrtvace spali. Kako će, dakle, svi ti uskrsnuti. U kakvom će obliku svi ti ustati na novi život.

Promatrajte čovjeka od rođenja pak do visoke starosti od 80 godina, u kojoj umire. Što opažate? Da se je njegovo tijelo po više puta u životu sasvim izmijenilo. Sasvim je drugo tijelo u povojima, drugo u muževnoj dobi, a drugo u staračkoj nemoći. A ipak je čovjek ostao isti. Dujem života su se čestice ljudskoga tijela neprestano mijenjale: jedne su u svemiru nestajale, a druge su nove nastajale, a čovjek je ipak ostao isti. Kod uskrsnuća će Bog svojom svemoći skupiti one čestice, koje su makar kada pripadale tijelu i združiti ih s dušom tako, da će svaki čovjek uskrsnuti u svom vlastitom tijelu. Gdje je pak na tijelu za života bio kakav nedostatak, taj će biti uklonjen. Tko je u životu na zemlji bio bez oka, ruke ili noge, kod uskrsnuća će mu Bog sve te manjke nadoknaditi tako, da će svi pravednici uskrsnuti u savršenom obliku ljudskoga tijela.

U prošlom su svjetskom ratu pali bezbrojni ljudski životi. Malo ima obitelji, koje su ostale pošteđene, a da nisu izgubile bar kojega od svojih članova. Ne žalostite se odviše nad smrću-pa ni onih, koji su vam bili najdraži. Svi ćemo uskrsnuti. U prekogrobnom ćete se životu opet sastati sa svojim dragim pokojnicima, a radost će vaša tada biti trajna i nepomućena.

Uskrsnuće

Jutro sviće. Prva zora rudi,
Straža nijemo oko groba stoji.
Mrka lica svjetlost obasjava:
Svaki šuti, svak se nečeg boji...

Šeće straža oko Njegva groba,
U rukama im svijetlo koplje blista,
I nehotice svaki od njih misli
Na prošle noći, na ubijenog Krista.

Ali što je? odjednom kamen pada,
I sjajna svjetlost njima oči pali;
Strah i trepet na zemlju ih ruši:
I živ se diže, kog su ukopali.

On je živ. U ruci stijeg Mu stoji,
Pobjedničkom rukom već blagoslov dijeli.
I Njemu-Bogu sada sve se klanja,
A pred Njim leže oni, što ubit su Ga htjeli.

KATOLIČKE MISIJE NA ULICI

Poznati Isusovac pater Leppich, koji je svoj život posvetio radnicima, nedavno je govorio o raznim vjerskim stvarima u protestantskom gradu Bielefaldu. Njegov govor bio je upravljen i katolicima i protestantima. Više tisuća ljudi stajalo je na širokom trgu pred crkvom Jodokus. Prve večeri došlo je oko 7.000 katolika i protestanata. Svaki se dan povećavao broj slušatelja. Pete večeri prisustvovalo je 15.000 ljudi. Ove misije na ulici kod mnogih su ostavile duboki dojam, a bilo je i dosta obraćenja. To je prvi pokušaj, koji je pokazao nove mogućnosti i postigao je, prema riječima protestantskog vođe, više uspjeha u jedanput negoli donose mnoge duhovne konferencije. I katolici i protestanti zajednički su molili Boga, dirnuti riječima patra Leppicha.

PODLISTAK

Ako ne budete kao djeca

Edici za Uskrs 1951.

— — — Nakon što je Gospodin oprao noge svojim Apostolima, zapovjedio je, da se postavi stol za blagovanje. Stol su pokrili lanenim stolnjakom i tada postavili na njega zdjelu i pehar sličan kaležu. Pehar je bio tolike veličine, da je u njega stalo potrebno vino.

Gospodin je sjeo za stol. Beskvasan je kruh položio u zdjelu. Kalež napunio vinom.

Krist prijeđe pogledom ljubavi po svim Apostolima. Ozbiljno, toplo, — kao otac djecu, kao prijatelj prijatelje upozorio ih je, kao što brat opominje brata govorio je, a Njegove riječi, — plamen ljubavi, — ogrijale su duše Apostola, — kao sunčane zrake promrznute. Još im je jednom otkrio bit svojega Božanstva i čovječanstva, savjetovao, da se iz ljubavi k Ocu ljube i slažu međusobno. Ponovno im je obećao osobite milosti i nutarnju svjetlost, koja će ih voditi putem njihova budućeg djelovanja.

Tada Gospodin uze kruh u svoje svete ruke, i tiho je molio Oca svoga. Podigao je pogled k nebu. Njegovo je lice zasjalo tolikim veličanstvom, da je Apostole prešao strah počitanja i divljenja. Izgovorio je riječi pretvorbe nad kruhom, a kruh je postao presveto Tijelo. Izgovorio je riječi pretvorbe nad kaležom i pretvorio vino u presvetu Krv.

Na to čudo ljubavi u svetom su zanosu uzdrhtali Anđeli i duše Pravednika i Proroka.

Krist je razlomio kruh kao prvi Svećenik svoje Crkve. I tako ujedinjen Bog-Čovjek i Bog-Sakramenta prikazao se Ocu.

Tada pričesti Apostole. Drhćući primili su učenici u srce svoga Učitelja pod prilikom Hostije...

— — — Tako je čitala baka iz jedne stare, crno ukoričene knjige požutjelih listova.

Kroz otvoreni je prozor mirisao proljetni sumrak. Mirisali su nabubreli pupoljci platana, jedva prolistao rani divlji kesten, sitna, mlada trava, vlažna zemlja.

Jaglaci su ispružili tanke stapke i otvorili žute čaške prvim blijedim zvijezdama.

Mama je ležala bolesna. Mlada, blijeda, izmučena bolesnica. Maloj se, plavokosoj Neli činio majčin lik krasan, — prozračan.

»Želiš li malo čaja?« zapitala je baka mamu.

»Molim. Usta su mi tako suha«.

Baka je izašla iz sobe u kuhinju. Mama i Nela su dva-tri časa šutjele, a tada mala uzdahne:

»Meni je tako žao«.

»Što ti je žao, zlato moje?« pitala je mama.

»Žao mi je, što nisam bila onda na ovom svijetu, i što nisam bila s Isusom, i što Mu nisam mogla reći koliko Ga volim«, nabrajala je Nela.

Mama je bila umorna, ali je ipak tumačila maloj:

»Zato ne moraš biti žalosna, jer od te je večeri Spasitelj ostao s nama, a ti Ga možeš pohoditi i reći Mu sve što želiš«.

»A gdje Mu mogu sve reći, mama?«

»U crkvi, jer Spasitelj je rekao dan prije, no što su Ga zločesti ljudi raspeli, da će među nama ostati uvijek, dok traje svijet, — sakriven u bijeloj Hostiji«. I od onda On čeka u Svetohraništu ljude«.

»Misliš li, mamice, da čeka i mene?«

»I tebe. Svakako. Čeka te, raduje se kada ga pohodiš, — sluša tvoje molbe što više, pod prilikom Hostije, a u sv.

USKRSNA NEDJELJA

25. III. 1951

Današnje sveto Evanđelje izvješćuje, kako je Isus uskrsnuo od mrtvih i kako je to ženama saopćio Anđeo (Marko 16,1—7).

1. Krist je uskrsnuo, kako je rekao. Krist Gospodin je za svog života više puta rekao, da će biti na križ razapet, položen u grob i treći dan uskrsnuti. Budući da se na današnji dan to Kristovo proročanstvo ispunilo, te je On slavno uskrsnuo iz groba, to znači, da svaka Njegova riječ, svaka nauka i svako čudo nosi na sebi pečat istine. Da Krist nije uskrsnuo, što bi trebalo držati o Njegovim riječima i obećanjima? Njegova bi tada nauka bila nauka ljudska, a ne bi bila riječ Božja. I o čudesima bi trebalo držati, da su prevare ili čarobnjaštvo, a ne djela svemogućnosti Božje. I tako danas vjera slavi svoj triumf. Recimo s Petrom: »Kamo, Gospodine, da idemo? Ta Ti imaš riječi života vječnoga?

2. Pobožni Job je rekao: »Znam, da Spasitelj moj živi i da ću u posljednje vrijeme uskrsnuti iz groba, i to baš ja, a ne tko namjesto mene. Ta je nada usađena u moje grudi«. Ta je nada bila Jobova utjeha. Ta je nada olakšavala njegove nevolje i boli A za nas je uskrsnuće Isusovo sigurno jamstvo, da ćemo i mi jedamput uskrsnuti. Ako Krist nije uskrsnuo«, kaže sv. Pavao, »tada ja uzalud vjerujem, a moja nada u drugi bolji život je ludost. Ali Krist jest uskrsnuo, zato ja mogu, smijem i moram se nadati, da ću i ja jednom uskrsnuti. Tako eto i naše ufanje slavi danas slavlje.

3. Marija Magdalena s drugim pobožnim ženama traži danas Isusa među mrtvima, gdje Ga nema, pa kad sazna, da je uskrsnuo, obuzme je velika radost. Kako se sretnom osjećala klečeći do nogu Gospodinovih! Kako je hitra, da dojavi učenicima Njegovo uskrsnuće! Kako joj je gorjelo srce od svete ljubavi za Njim! I mi Ga ljubimo zato, što je uskrsnuo, pobijedio sotonu, spasio nas. Da nije uskrsnuo, svega toga ne bi bilo, pa ne bi trebalo ni naše ljubavi. Tako je uskrsnuće Njegovo izvor ljubavi naše prema Njemu i prema Bogu. I ta ljubav slavi danas svoj triumf.

Uskrsnuće našega tijela

Prigodom Uskrsnuća Isusova, kojim je zajamčeno i naše uskrsnuće, razmotrimo riječi Sv. Pisma.

»Stvorimo čovjeka na svoju sliku i priliku« (Post. 1,26). S tim je riječima presv. Trojstvo odlučilo načiniti svoje najveće djelo: čovjeka. Čovjek u svom sastavu spaja dva među sobom oprečna svijeta, duhovni i materijalni. Na taj način on posjeduje odlike čitavog stvorenog svijeta, i stoga je s pravom kruna stvaranja.

Čovjek je remek-djelo Božje, ne samo s obzirom na dušu, nego i s obzirom na tijelo. To je tijelo čisto i plemenito, jer »što je Bog stvorio, ne može nitko nazvati nečistim« (Dj. Ap. 10,15). Ljudsko je tijelo po prvobitnom planu Božjem imalo biti besmrtno, isto kao i duša. Besmrtnost je bila najljepši ures tijela. No istočni je grijeh sve pobrkao. Prvim se grijehom, kao njegova posljedica pojavila smrt. No tijelo i dalje nosi u sebi sjeme besmrtnosti, jer će na sudnjem danu uskrsnuti na vječni život. Tijelo je doduše nakon pada postalo slabo i krhko, podloženo napastima, ali se nije promijenila građa tijela. Ono je i dalje sposobno, kao i prije, nositi i pratiti dušu, koja je usprkos istočnog grijeha ostala besmrtna. Otuda je toliko dostojanstvo koje kršćanstvo pripisuje tijelu. Tijelu kršćanina pogotovu pripada to dostojanstvo, jer je ono sv. Krstom postalo mističko tijelo Isusa Krista i hram Duha Svetoga. Zato i pita sv. Pavao: »Ne znate li, da su vaša tjelesa udovi Kristovi?« (1 Kor. 6,15). Zatim: »Ne znate li, da ste hram Božji i Duh Božji da stanuje u vama?« (1 Kor. 3,16).

Bog je već na više načina potkrijepio ovo shvaćanje dostojanstva tijela. Sačuvao je od raspada tjelesa mnogih svojih ljubimaca Svetaca. Dosta je spomenuti sv. župnika iz Arsa Ivana Vianeya. Njegovo neraspadnuto tijelo počiva u staklenom lijesu na oltaru u Arsu. Neraspadnuto tijelo sv. Bernardice, kojoj se Gospa pokazala 18 puta u Lurdu, čuva se isto tako u staklenom lijesu u crkvi u Neversu (Neveru). Bog je nadalje očuvao Bl. Dj. Mariju od istočnog grijeha i uzeo Ju na nebo dušom i tijelom, odmah nakon Njezine smrti, te Ju je uzvisio nad sve nebeske anđele.

Druga je božanska osoba, Isus Krist, konačno svojim utjelovljenjen, ljudsku narav, kojoj pripada tijelo, uzdigao na najviši stupanj dostojanstva. A iza pobjedonosnog izvršenja djela otkupljenja, ljudska narav također učestvuje u slavlju našeg Gospodina. Svi se Anđeli duboko klanjaju pred prijestoljem Onoga, koji je i Bog i čovjek.

Uskrsnućem našeg Spasitelja, kao i Njegove presv. Majke, i nama je zajemčeno, da ćemo uskrsnuti. Ljudska duša iza smrti jedva čeka ovaj željni čas kad će se ponovno sjediniti s tijelom, koje ju je kroz zemaljski život vjerno pratilo. Tada će tijelo zaslugama Kristovim biti proslavljeno, i primit će svoju plaću za svu vječnost.

---

4. Isus je uskrsnućem pobijedio smrt. Otada nije smrt više strašna, jer znamo, da ćemo uskrsnuti. To nam daje u bolima utjehu i strpljivost, a u smrtnom času mir i radost. Iza velikog petka slijedi uskrsnuće iza svakog »jao« veseli Aleluja. Neka se dakle poništi život moj u patnjama i godine moje u plaču i neka propadne smrtno moje tijelo! Ta ja ću uskrsnuti u sjajnom i besmrtnom tijelu dokgod sam sjedinjen s Tijelom Kristovim u vjeri, ufanju i ljubavi.

GRUPA NJEMAČKIH MISIONARA (nekoliko benediktinaca, palotinaca i »bijelih otaca«) otputovala je početkom ožujka u Južnu Afriku.

Uskrs

Sunce novoga dana blista nad zemljom.

Pobijeđena je smrt i Vječni tješi umorne, ožalošćene ljude velikom objavom radosti.

Sin Božji ustao je iz groba. Razapeti Patnik, a Kralj vjekova. Još prije tri dana krvnici su Ga mučili najtežim patnjama, pa tek što su odahnuli u svome mračnome srcu, jer je On umro, evo, živ je u svijetu, kojega je otkupio svojom Krvlju. Živ je među žalosnima, da ih tješi, među prijateljima, da ih raduje. Živ je i njima, protivnicima svojima, koji ne mogoše prihvatiti ni Otajstvo Njegova otkupljenja, ni djelo spasenja. Ono Tijelo, išibano i raskrvavljeno, nije plijen ništavila, već je otkrivenje Pobjede. Ono Lice, popljuvano mržnjom ubojica, sada je čisto i svijetlo kao sunce. Grob je prazan, Spasitelj nije više u njemu, već opet prolazi zemljom, probuđenom iz teških okova grijeha.

— Ja sam Uskrsnuće i Život! — Objavio je Onaj, kojega je sva vlast za vječnost. Poslije Golgote i križa otvara se put svijetlu. Poslije stradanja i patnja novo svitanje pridiže dušu, pritisnutu bolom Velikoga Petka. Uskrsnuće Sina Božjega dovršava lutanja u sumnji i očaju, jer je Bog dokazao svoju svemoć. Radujmo se u ovaj veliki dan, koji strahotu smrti pretvara u neprolaznu sreću. Radujmo se najvećemu poklonu: živom Kristu, besmrtnom Životu.

USKRS I SUNCE

Što su danas tako svečana zvona,
i cvjetovi u bijeloj proljetnoj svili?
O, kad su bili tako puni sjaja
i puni sreće, kada su bili?

Oni ćute danas veličinu časa,
kad je grobnicu Božja otvorila sila.
O Uskrsu danas pjevaju zvona,
i proljetnih cvjetova šapuće svila.

Ali ljepše od cvijeća i jače od zvona
prastaro sunce na nebu se javi,
i govori, da se već stoljeća duga
Uskrs na zemlji slavi.

I vijek da svaki Kaifu ima,
koji hoće da razapne Krista.
al On je uskrsnuo, ne umire više
i jače od sunca kroz vjekove blista.

Pričesti dolazi u duše ljudi, dolazi i u srce dobroj djeci, a ne može odoljeti molbama onih, koji Ga pobožno i dostojno prime u svoju dušu».

Nela se zamislila, — mama je spustila glavu na jastuk, — a baka je polako, na prstima prešla sobom. U ruci je nosila čašu toplog čaja...

Od te je večeri Nela mnogo htjela pitati mamu, ali je baka govorila, da se mama pričanjem umara. Stoga se je mala obraćala baki, i molila je da joj priča o Isusu u Svetohraništu. Jednom je zapitala: »Bakice, a zašto ne smijem i ja pristupiti oltaru, i pozvati Isusa u goste svojoj duši?«

Baka je ozbiljno odgovorila: »Ti si još premalena, i ne možeš shvatiti, kolika je velika milost podijeljena onome, kome Isus dođe«.

Nela je tužno spustila glavicu, baka joj je milovala meke, plave uvojke i tješila: »Budi dobra, pa ćeš i ti pozvati Isusa, — dok budeš malo, malo veća«.

U tim se danima mamino stanje pogoršalo. Bilo joj je zima, pa vrućina. Boljela ju je glava toliko, da se nije mogla niti pridići. Liječnik ju je pregledao, prisluhnuo kucanje srca, izmjerio temperaturu, zakimao glavom i tiho, ozbiljno rekao: »Opasno je, vrlo opasno. Bojim se najgorega. Smatram, da mi je dužnost reći vam. Ovakovi se slučajevi često svršavaju smrću«.

Liječnik je šaptao, no da je i glasno govorio, mama ga ne bi čula. Ležala je u polusnu, sličnom besvijesti.

Nitko nije opazio, da je Nela sjedjela u kutu kraj kreveta na bliskoj stolici, i da je čula liječnikovu izjavu.

Odrasli su izašli iz mamine sobe, da se dogovore s liječnikom, što im je činiti s dragom bolesnicom, a mala je polako pošla do svoje mame, pomilovala joj uznojenu, vrelu ruku i šaptala: »Mama, mamice! Mamice moja, što ti je?«

Nu mama, koja je najviše na tom svijetu voljela svoju curicu, nije odgovorila. U sobu je unišla baka i rekla Neli: »Pusti mamicu u miru. Ona ne čuje, što joj govoriš, jer je jako bolesna«.

»Zar joj ne može liječnik pomoći? Zar mamica ne će ozdraviti?« ustrašeno je pitala Nela. Zatreperila je očima, jer nije htjela pred bakom zaplakati.

»Samo joj dobri Bog može pomoći«, jedva čujno je rekla baka, i obriše rupčićem suze.

Mala je pogledala baku, spustila oči, uzela svoj stolić, otišla u kuhinju i sjela u kut iza štednjaka. Tu je pustila maha svojoj boli i svojem strahu. Jecala je, suze su joj tekle niz lice: »Mamice, mamice, nemoj otići, nemoj umrijeti«, — šaptala je u svoj rupčić, kojega je pritisla na usta.

Mrak se hvatao, u kuhinji je postajalo tamno. Nela se bojala. Tada, — kao da se nešto sjetila. Obrisala je suze, uzela svoj kaputić, obukla ga, svezala pod vratom vrpcu svoje kapice, i izašla na ulicu.

Nedaleko njihove kuće bila je crkva. Mala je gurnula ručice u džepove i odlučno pošla ulicom. Na crkvenim vratima je stala na prste, pritisla kvaku i unišla u crkvu.

U crkvi nije bilo nikoga. Vječno je svijetlo pokazivalo put do Svetohraništa. Mala je pošla do oltara. Klekla je, sklopila ruke i molila:

»Dragi Isuse! Ja znam, Ti si ovdje. Otvori vrata i dođi k meni. Molim Ti se, — molim, Isuse! Hoću Ti reći, da ozdraviš moju mamicu. Liječnik misli, da ona mora umrijeti, zato tata i baka plaču. I ja sam plakala. Dragi Isuse, ja ne ću prestati moliti, sve dok mi ne otvoriš vratašca«.

Tako je Nela molila, a tad joj se učinilo, da je Isus još predaleko od nje, pa se je popela na oltar, kucala na vratašca Svetohraništa, i ponavljala svoju molbu. Umorila se, prstići su joj ozebli, ali kucati nije htjela prestati.

Župnik je ušao u crkvu. Htio se još jednom pokloniti Isusu, zaželjeti Mu laku noć i zaključati crkvu. Opazio je dijete na oltaru. Pošao je k oltaru, zapitao je šta radi, a Nela mu je rekla: »Molim Isusa, da dođe k meni. Moram Mu reći, da je moja mama jako bolesna, i moram Ga moliti da je ozdravi«.

»Zar je mamica bolesna, Nela?« upitao je župnik.

»Jako. Liječnik misli, da mora umrijeti«, odgovorila je Nela i pogledala svojim krupnim, tamnim očima župnika.

»O, zato ipak ne mora umrijeti, ali zbilja moramo pobožno i jako moliti Isusa za njezino zdravlje. I ja ću ti pomoći. No znaš li ti, gdje je dragi Isus?«, zapitao je župnik.

»Znam, On je svuda, a osobito ovdje unutra«, pokazala je na Svetohranište«.

»Unutra jest, — ali znaš li kako?« pitao je svećenik.

»Mamica mi je rekla, sakriven je u bijeloj Hostiji«.

»Reci mi, želiš li jako, da On k tebi dođe?«

»Jako, jako želim, — velečasni!«

»A što bi rekla Isusu, da On zbilja dođe k tebi?«

Nela se zamislila, a tada je rekla: »Oh, rekla bi Mu, da mi je jako žao, što nisam uvijek poslušna, da se stidim pred Njime, što nisam uvijek istinu govorila, da ću nastojati biti bolja, rekla bih Mu, koliko Ga jako volim, molila bih Ga, da ozdravi mamicu, a obećala bih, da ću biti dobro dijete Njegovo i mamino«.

»Pa zašto onda već nisi došla dragom Isusu?«

»Bakica misli, da sam još premalena«, mirno je rekla mala.

»Mislim, — nisi premalena, i da će Isus rado k tebi doći. Sada ćemo zajedno moliti za mamino zdravlje, a onda ću te odvesti kući. Zar ne znaš, da je vani mrkla noć? Kod kuće ćemo moliti, da te baka uskoro dovede Isusu, a ja ću Ga moliti, da dođe k tebi. Sada hajde, da te skinem s oltara!«

Nela se obradovala, poljubila je vratašca Svetohraništa i rekla: »Dragi Isuse, sigurno ću doći skoro k Tebi«.

Župnik je Nelu odveo kući. Ispričao je tati i bakici, kako ju je našao u crkvi. Tata je posjeo svoju djevojčicu na koljena i rekao:

»Čini mi se, Isus je čuo tvoje kucanje, Našoj je mamici malo, malo bolje«.

»Isus će je ozdraviti«, uvjereno je rekla Nela.

Drugo je jutro posjetio župnik bolesnicu. Kada je mama čula, što se dogodilo, zamolila je župnika, da dozvoli maloj primiti Isusa pod prilikom sv. Hostije...

... Osvanulo je Nelino sretno jutro. Bakica ju je vodila u crkvu. Pred crkvom, pored Raspela zastala je bakica, poklonila se i prekrstila.

»Pogledaj bakice«, rekla je Nela, »i Isus ima nad trnovom krunom bijeli vijenac«. — Netko je, naime Isusa Raspetog — jer je bila korizma, ovjenčao bijelim, proljetnim cvijećem.

»Doista«, rekla je zamišljeno bakica. I zapamti, Nelice. Isus često dozvoljava, da se iz trnove krune patnje rascvjeta bijeli vijenac prave sreće. Jednom, kad odrasteš, — razumjet ćeš i to«...

Tako je toga sunčanog, proljetnog jutra došao Isus u maleno, čisto Nelino srce.

Nije potrebno pričati, kako je Nelina mama uskoro ozdravila, jer se zna, da Isus ne odbija molbe dobre djece, a na Veliku Subotu, mama je s Nelom žurila u crkvu, gdje su vesela zvona, svečano brujanje orgulja, treptaji svijeća, radost i miris proljetnog cvijeća, župnikov »Aleluja« i smirene oči ljudi proživljavali Uskrnuće Spasitelja svijeta.

EUHARISTIČKI KONGRES, na kojemu je prisustvovalo oko 70.000 vjernika i mnogo biskupa iz cijeloga svijeta, održao se od 17.—25. veljače u Kumasi, u francuskoj Africi. Kongresu je prisustvovao kao papinski legat nadbiskup Mombase.

BEZ KOMENTARA

(U Uskrsni spomenar onima, koji ljube istinu)

Povijesna je činjenica, da je Isus doista uskrsnuo. Odvalio kamen od svog groba i živ ustao od mrtvih. To je bila »uskrsna vjera i uvjerenje« Njegovih učenika i svih onih, kojima se On mnogo puta poslije svog uskrsnuća ukazivao. Tu su uskrsnu vjeru Njegovi Apostoli neustrašivo propovijedali. Tu su uskrsnu vjeru oni pronosili širom svijeta. I to su »uskrsno navještanje« Apostoli propovijedali s tolikim uvjerenjem, da je sv. Pavao napose naglašivao: »Ako Krist nije uskrsnuo, bez temelja je dakle propovijedanje naše, a bez temelja i vjera vaša« (1 Kor 15, 14).

Apostoli su propovijedali Kristovo uskrsnuće s najvećom sigurnošću, jer su mogli svagdje kazati: »Ovoga je Isusa oživio Bog, čemu smo svi mi svjedoci« (Dj 2,32). Oni su se i doista nazivali »svjedocima uskrsnuća Kristova« (DJ 1,22;10 34;13,30). Pred njihovim je očima uzašao Isus na nebo: »Oni vidješe, gdje se podiže, i uze Ga oblak iz očiju njihovih« (Dj 1,9). Za Isusovo uskrsnuće svjedoči dakle: vjera Apostola i svih onih, koji Ga vidješe poslije uskrsnuća; neustrašivo propovijedanje Apostola o tom uskrsnuću; i prazan grob, iz koga je uskrsnuo Isus, premda ga je čuvala stroga vojnička rimska straža.

Poradi Isusova uskrsnuća i Njegove nauke bijesnila su od prvoga dana uskrsnuća progonstva i mučeništva. Poginuli su milijuni kršćanskih mučenika kroz gotovo tri stotine godina. Sudjelovali su u tom progonstvu i Židovi i poganska rimska država. Židovi odmah poslije uskrsnuća Kristova, a rimska vlast od Nerona, t. j. g. 64. do Konstantina Velikoga t. j. g. 313. Sve su to svjedoci za Kristovu egzistenciju i Njegovo uskrsnuće i Njegovo Božanstvo. Osim toga ovo su svjedočanstvo o Isusovu uskrsnuću i životu nastavili svjedoci tijesno povezani s Apostolima. Apostoli su naime imali svoje učenike i prijatelje, koji su bili i pisci.

Tako je **Klement Rimski** bio nasljednik sv. Petra na biskupskoj stolici od g. 91—101. Prognan je za cara Trajana na Krim. Napisao je list Korinćanima. — **Barnaba** je jedan od 72 učenika i pratilac sv. Pavla. Napisao jednu poslanicu. — **Ignacije**, biskup antiohijski je učenik sv. Ivana Apostola. Napisao sedam poslanica. G. 107. za cara Trajana umro mučeničkom smrću. — **Polikarpo**, biskup u Smirni, učenik je sv. Ivana Apostola. Napisao više poslanica. Među ostalima i poslanicu na Filipljane. Njemu je g. 155 mačem odrubljena glava. Ovo su apostolski Oci.

Na apostolske Oce se nadovezuju kršćanski apologete i filozofi. Među njima se ističe **Justin**, koji je prošao sve tadanje filozofske škole. Postao kršćaninom. Napisao dvije Apologije na cara Antonina Pija. Podnio mučeničku smrt g. 166. — **Sv. Irenej**, učenik sv. Polikarpa i biskup u Lionu. Napisao pet knjiga. Umro g. 202. mučeničkom smrću. - **Sv. Apolinaris**, biskup u Hierapolisu i pisac, umro g. 160. — **Sv. Kvadrat**, koji je napisao najstariju apologiju (obranu) kršćanstva. U njoj svjedoči, da su još u njegovo vrijeme (g. 124.) živjeli, koje je Gospodin ozdravio i od mrtvih uskrisio. — **Grgur** zvan čudotvorac. Napisao više spisa, naročito o presvetom Trojstvu. Umro je kao biskup u Neocezareji g. 256. — **Sv. Ciprijan**, glasoviti poganski filozof i govornik postao kršćaninom i biskupom u Kartagi. Napisao više spisa, a među njima i »O jedinstvu katoličke Crkve«. Umro mučeničkom smrću g. 258.

Među glasovitim crkvenim piscima spominjemo: Origena (†254.), Tertulijana (†240.), Klementa (Tito Flavije †182.), Laktancija (†330.) i t. d.

Sve su to ujedno i svjedoci za povijesnu egzistenciju Kristovu, Njegovo uskrsnuće i Božanstvo, jer su neprekinuti lanac i neprekinuta rijeka kršćanstva, koja teče od Krista do danas.

Ovdje treba da spomenemo protivnike čiste kršćanske nauke, koji nisu nikada poricali egzistenciju Kristovu, ma da su se protivili naučavanju mlade Crkve. A to su bili **Judaizirajući kršćani**, koji su odmah u prvom vijeku tražili, da se uz nauku Isusovu drži i zakon Mojsijev. — Zatim **Cerinth**, koji je učio, da je Krist imao samo prividno tijelo. S njim nije zbog njegova krivovjerja Apostol Ivan (†100.) htio ni da pod istim krovom spava. Krista nisu poricali ni **Gnostici** (oko g. 150.), koji su naučavali oštri sukob između materije i duha (dualizam). — Ni **Montaniste**, koji su htjeli nadopuniti nauk Krista i Apostola. (Montan †180.). Ni **Novacijani** (oko 251.), koji su htjeli, da se ni nakon kajanja ne prime u Crkvu, koji su jednom otpali. — Ni Arijanci (po Ariju oko 305.), koji su učili, da je Isus jednostavni stvor i t. d.

K ovim svjedocima povijesne egzistencije Kristove treba pridodati poganske pisce, povjesničare, koji izričito spominju u svojim djelima Krista i tako zajamčuju Njegovu povijesnu egzistenciju. **Plinije** piše caru Trajanu oko g. 80. (Pismo 10., 17): »Kršćani pjevaju pjesme Kristu kao Bogu, zavjetuju se, da ne će krasti, robiti brakolomstva činiti i t. d.....« — **Svetonije** (81.—113. p. Kr.) u životopisu cara Klaudija u gl. 25 piše: »Jer Židovi na poruku nekoga izvjesnog Krista neprestano prave uzbune i t. d.«. **Tacit** (54—117.) u svom djelu »Annales«, u 15. knjizi opisuje užasne progone kršćana i veli: »Početnik toga kršćanskoga imena jest Krist, koji je za cara Tiberija od njegova namjesnika u Palestini na smrt osuđen«. — **Josip Flavije** židovski povjesničar (17.—100.) u svom djelu »Židovske starine« u 18. knjizi piše: »U to je vrijeme ustao Isus, mudri čovjek, ako ga uopće smijemo čovjekom zvati, jer bijaše čudotvorac i učitelj ljudi, koji su rado slušali istinu. To je bio Krist. Premda ga je Pilat na zahtjev odličnika našega naroda na smrt na Križu osudio, ipak ga se nisu odrekli oni, koji su ga prije ljubili, jer se On njima živ ukazao treći dan poslije smrti. I do današnjeg dana nije nestalo kršćana, koji se tako po Njemu zovu.«

Nakon svega ovoga veoma je doista smion onaj, koji se usudi tvrditi, da »o Kristu nitko ne svjedoči do II. stoljeća«. Ili još k tomu veli: »A posve je isključeno, da bi kršćanstvo bilo djelo jednog čovjeka Isusa, koji — nota bene — nije historijski siguran«. Ili opet: »Velika je razlika između Islama i kršćanstva u tome, što je Muhamed zaista postojao, dok Krist nije postojao«.

Potpuno nepoznavanje ili svojevoljno izvrtanje stvari pokazuje se, ako netko tvrdi: »Babilonsko ropstvo uzrokuje pojam Mesije«. Naprotiv, mesijanska se ideja povlači od početka ljudskog roda kroz cijelu povijest njegovu. Već u prvoj knjizi Mojsijevoj, kojom opisuje početak svijeta i ljudskog roda, govori se o obećanom Mesiji: »Neprijateljstvo ću staviti između tebe (sotone) i žene (Marije), između roda tvojega i roda njezina. On će ti satrti glavu, a ti ćeš ga raniti na peti« (I. Moj 33,15). Mesija će biti veliki prorok (učitelj) od Boga poslan kao Mojsije (V. Moj. 18,18).

O Mesiji govori i **Kralj i prorok David**, da će Ga neprijatelji opkoliti, ruke mu i noge probosti, odijelo njegovo među sobom podijeliti i za haljinu Njegovu baciti ždrijeb (Ps 21,2 sl.)

Prorok Danijel (600. pr. Kr.) govori o vremenu, kad će Mesija doći. — **Miheja** (700 pr. Kr.) navodi mjesto, gdje će se roditi. — **Izaija** (700 pr. Kr.) je starozavjetni evanđelista, jer tako govori o Mesiji, kao da je već došao. Rodit će se od Djevice, od roda Davidova. Bit će veliki čudotvorac... **David** govori, da će Mesija biti Sin Božji, i kralj nad kraljevima i t. d.

Sve je ovo rečeno davno prije sužanjstva babilonskoga, koje je bilo 606.—536. godine.

Toliko je dakle stara mesijska ideja. A Krist je svojim čudesima, a naročito svojim uskrsnućem dokazao svoje Božanstvo i božanski izvor svoje nauke. Onda se doista ne može razumno tvrditi, da je preduvjet i logički nastavak kršćanstva ateističko-etički budizam, koji ide za ugašenjem svakoga duševnoga života (nirvana), a ne za spasenjem duše i vječnim životom u Bogu, kako to uči kršćanstvo. S istoga razloga se ne može razumno tvrditi ni to, da je kršćanstvo »čedo nemogućih ekonomskih prilika, grčko-rimske filozofije i istočnih religija«. Ako je zdrav razum upoznao u kojoj filozofiji dijelak istine i dobrote, Krist to nije mogao zabaciti, nego samo prihvatiti i nadopuniti kao onaj, koji pozna svu istinu i savršenu dobrotu i naučava samo istinu. A začetnik kršćanstva je Krist Gospodin.

Kršćanstvo nije nikada naučavalo ni »trobožtvo ni četverobožtvo niti svece držalo bogovima«. Sv. Pavao izričito govori: »Samo je jedan Bog« (Rim 3,30). I opet: »Bog je samo jedan« (Gal. ,20). Zato je i Spasitelj rekao: »Ja i Otac jedno smo... Otac je u meni i ja u Ocu... Tko vidi mene, vidi i Oca« (Iv. 10,30., 38; 14,9). Kršćanski nauk za I. razred pučke škole veli: »Samo je jedan Bog, a u Bogu su tri osobe«. Ali te tri osobe nijesu odijeljene jedna od druge, nego su vječno zajedno, jedna u drugoj, nerazdjeljivo sjedinjene, jer imadu samo jednu božansku narav. U prirodi imademo za to tek neku sličnost, a to je sunce, iz sunca izlazi svjetlost, a iz sunca i svjetlosti toplina, a opet je sve troje samo jedno sunce.

Tri božanske osobe zovu se jednim imenom Presveto Trojstvo.

Kršćanski nauk za pučke škole veli i to: »Boga ne možemo vidjeti, jer je Duh i nema tijela«. Spasitelj je rekao ženi Samarjanki — »Bog je duh, i koji Mu se klanjaju, u duhu i istini treba da Mu se klanjaju« (Iv. 4,24). Bog je odlučio sjetilnoga tjelesnoga čovjeka poučiti, dati mu dobar primjer i konačno za njegovo otkupljenje doprinijeti žrtvu na križu. U tu je svrhu druga osoba presvetoga Trojstva uzela ljudsku narav, da sve to izvede, jer kao Bog nije mogao ni trpjeti ni umrijeti. Zato nije prestao biti duh. Stoga ne stoji tvrdnja: «Kršćanski Bog nije zapravo spiritualno biće, nego čovjek«.

Monoteizam (jednoboštvo) je sada i uvijek bila kršćanska nauka. A najveći učenjaci, koji su na licu mjesta proučavali kao misionari primitivne narode, vele, da je monoteizam bila i prvotna vjera u početku ljudskoga roda i svakoga naroda i plemena. Tek maštanje je kasnije stvorilo mnogoboštvo (W. Schmidt: Izvor ideje o Bogu).

Konačno kršćanski Bog nije ni »despota ni tiranin«. On je Bog ljubavi: »U tom je ljubav, ne da smo mi ljubili Boga, nego da je On ljubio nas i poslao Sina svojega kao pomirbenu žrtvu za grijehe naše« (Iv. 4,10). On je nakon mnogih učinjenih čudesa u korist ljudskoj duši i tijelu umro za nas na križu i treći dan slavno uskrsnuo iz groba za naše dobro. A to je učinio zato, jer govori Gospodin: »Milosrđe hoću, a ne žrtvu« (Mt 9,13). I On daje: »Da sunce Njegovo izlazi nad zlima i dobrima i daje kišu pravednima i nepravednima« (Mt 5,45). Ali ako se netko uza sve to protivi Njemu, koji je kamen ugaoni, Gospodin govori: »Zato vam kažem, da će se od vas uzeti kraljevstvo Božje i dat će se narodu, koji donosi rodove Njegove. I tko pade na taj kamen razbit će se, a na koga on padne, satrt će ga« (Mt 21, 42 — 44).

To je uskrsna vjera i uskrsno navještanje uskrsnuća Kristova...

DUBROVAČKI FRANJEVCI IMALI SU PRVU APOTEKU SVIJETA

Ovih je dana bilo u našoj štampi opet govora o staroj dubrovačkoj ljekarnici Male Braće, najstarijoj apoteci svijeta. Ta je apoteka još jedan dokaz, tko je zapravo stvarao temelje kulture cijeloga čovječanstva i nas Hrvata napose: svećenici, svjetovni i redovnici.

Ne zna se točno, koje su zapravo godine dubrovački franjevci osnovali tu svoju apoteku, no smatra se, da je to bilo već godine 1317. Isprva je ona imala služiti samo potrebama samostana prema odredbama franjevačkih pravila, koja kažu, da se mora voditi briga i za potrebe bolesne braće. Zbog toga su i dubrovački franjevci sagradili unutar samostana bolnicu i u vezi s njom svoju apoteku, koja je naravno prošla sve faze razvoja nauke, dok se od one primitivne srednjovjekovne zbirke raznih ljekovitih trava razvila do kasnije moderne apoteke. Do godine 1801. ljekarnica se Male Braće nalazila pod svodovima donjeg trijema samostana između sale kapitula i sakristije. Te su je godine po naredbi vizitatora Feliksa od Aquile franjevci prenijeli u druge prostorije samostana, koje su bile još prikladnije za rad tadašnjih franjevaca-apotekara. Te iste prostorije postoje i danas kao muzej, dok se sama apoteka godine 1901. opet preselila i to u nove, lijepe i prostrane prostorije s modernim namještajem, gdje se nalazi i danas. Time je ona naravno izgubila izgled i čar antikne, srednjovječne apoteke, ali je taj izgled zato sačuvan u spomenutoj staroj prostoriji-muzeju.

Samo se po sebi razumije, da su tokom stoljeća mnogi oci franjevci živo radili u toj najstarijoj apoteci svijeta na promicanju farmaceutske znanosti, a neki su se dovinuli i svjetskog glasa, kao na pr. O. Vando Kuzmić, koji je pred više od 100 godina svršio bogoslovske nauke u samom Dubrovniku, a farmaciju u Padovi, te je zbog svoje učenosti postao članom Botaničko-zoološkog društva u Beču i Farmakološkog društva u Bruxellesu. Ovaj je dubrovački franjevac tako proslavio svoju apoteku, svoj red i čitav svoj narod, da još i danas nazivaju njegovim imenom: emarginula Kusmiciana, turbonilla Kusmici, scalaria Kusmici i t.d.

Neobično je važno i to, da su dubrovačka Mala Braća — apotekari tokom stoljeća skupili i dragocjenu kolekciju farmaceutskih knjiga. Zbornik »Dubrovački festival 1950«, kaže za njih: »One su ujedno najbolji svjedoci visine naše farmaceutske prošlosti i dokaz, da je naša farmacija vazda išla u korak s napretkom farmaceutske znanosti u svijetu«. A mi možemo dodati tome: ta je apoteka sa svojom bibliotekom samo još jedan dokaz, kakvu su ulogu naši redovnici-svećenici igrali u izgradnji kulture hrvatskoga naroda i — cijeloga svijeta.

DUŠA U MOLITVI

O svakome bih čovjeku i o svakoj stvari znala
nešto reći, pa i rečem — lako i brzo.
Samo o Tebi, Bože, mogu reći najmanje.
Tko si Ti?
Otkad živim, živiš sa mnom.
Nitko Tebe ne vidi, a Ti jesi.
Što nikome ne otkrivam, izlijeće mi iz srca
u jatu želja, i spušta se jato na podnožje Tvoje.
Kad mi se vrati, srce je moje mirno i sretno.
Tko si Ti?

Znam o Tebi sve, što su zapisale Knjige i rekli
mi Tvoji učenici do današnje zore.
Pa ipak, čini mi se, ne znam ništa.
Samo na koljenima spoznajem:
Ti si otkrivenje najveće tajne, Ti — sama Tajna:
Bog, koji se zove Ljubav i Ljubav, koja se
zove Bog.

Bože moj, kako sam ništavna pod Križem.
Ti se ukazuješ u liku savršene Ljubavi, a ja
u liku grijeha.
Ti u ljepoti, a ja ružna.
Ti u dobroti, a ja u zloći.
Ti u istini, a ja u laži.
Jer si takav, svijet Tebe odbacuje
Mene, jer sam takva, svijet hvali.

Bože Gospodine!
Kada bih mogla zavrijediti, da me Ti
pohvališ, to bi bio najvredniji dar,
koji bih mogla u životu primiti.
Usliši, Bože moj, tu moju želju
I drugu — jednaku toj
I treću — jednaku toj.

Kao jato ptica izlijeću mi želje iz srca
i čekaju na Tvome podnožju, da se
na Tvoj znak opet vrate u moje srce.
I srce će moje biti mirno i sretno.

Pitanje presudnog značaja

Prvo pitanje, s kojim se susrećemo u katoličkom katekizmu, glasi: »Zašto smo na svijetu«? Ovo je pitanje zaista najvažnije i najsudbonosnije od svih pitanja koje muče čovjeka i čovječanstvo. Kršćanstvo, kao potpuno i zaokruženo gledanje na svijet i život, mora da se zanima ovim pitanjem i mora mu dati zadovoljavajuće rješenje. Nemoguće je naime i zamisliti, da čovječji život ne bi imao nikakve svrhe. Čovjek je razumno biće. Kao razumno biće čovjek radi svrsishodno. Čovjek zna, šta hoće i prema cilju, koji hoće postići, bira sredstva, koja će ga tom cilju dovesti. Radi toga svaki čovječji rad je upravljen nekoj svrsi. Čovjeka, koji bi poduzeo bilo kakav rad, a ne bi znao, šta tim radom hoće postići, ne bismo mogli smatrati ni razumnim ni pametnim. Ako je dakle svako čovječje djelovanje upućeno nekoj svrsi, je li moguće i pomisliti, da čovjek kao biće nema nikakve svrhe? Ali ne samo da čovječji život na ovome svijetu mora imati neku svrhu, nego ta svrha mora biti dostojna čovječje razumne naravi.

Neodoljivom težnjom svoje naravi čovjek teži sreći. On teži trajnoj i nepomućenoj sreći. Ako promatramo čovjeka kroz povijest, vidjet ćemo, da on u ovome životu ne postiže sreću, za kojom teži. U svome fizičkom životu čovjek teži za udovoljenje svojih tjelesnih potreba. Bilo je uvijek i danas ima u svijetu pojedinaca, koji su stekli toliko materijalnih dobara, da mogu uvijek i u svakom trenutku zadovoljiti svoju tjelesnu potrebu, pak i svaki svoj hir. A ipak, ispitujući život takvih ljudi nesumnjivo dolazimo do zaključka, da se ne osjećaju sretnima. Opažamo, da kod takvih ljudi, kao i kod svih ljudi uopće, postoje i druge potrebe, koje se ne mogu zadovoljiti ni zlatom ni srebrom. Poslije raskošnih gozbi, poslije sjajnih zabava, poslije ugodnih putovanja, poslije svih mogućih razonoda ljudi osjećaju u svojoj duši prazninu, koja je tim veća, u koliko je zadovoljavanje materijalnim dobrima bilo obilnije. Ovu činjenicu možemo sebi protumačiti samo na taj način, što čovjek nije biće samo materijalne naravi. Čovjek je i duhovno biće i kao takav on ima i duhovnih potreba i duhovnih težnji i prema tome on ne može biti sretan, ako uspije podmiriti samo svoje tjelesne potrebe. Njegova je sreća uvjetovana i podmirenjem duhovnih potreba, postignućem duhovnih težnji.

(Nastavak na str. 7.)

JERONIM SAVONAROLA

Fiorentinski dominikanac fra Jeronim Savonarola, koji je svoj život završio na lomači, ostaje sve do danas osoba, oko koje se vode tolike rasprave i tolike polemike. Jedni hoće, da ga prikažu herojem slobodne misli i prvoborcem pobune protiv crkvenog starješinstva, dok ga drugi hoće prikazati mučenikom Krista Kralja. Na ovaj način oko ove, na svaki način velike, povijesne osobe, još uvijek lebdi pitanje: mučenik ili pobunjenik? apostol ili izdajnik? svetac ili fanatičar?

Da bi se nepristrano mogla osvijetliti velika i zanimljiva ličnost ovoga fiorentinskog dominikanca, jedna komisija dominikanskog reda sprema izdanje svih Savonarolinih djela. Međutim, u Torinu je suradnjom povjesničara, pravnika i teologa u zadnje vrijeme izašla knjiga pod naslovom »Aleksandar VI. i Savonarola«. Ova knjiga sadrži talijanski prijevod pisama, koja su izmijenjena između pape Borgia i fiorentinskog propovjednika. Ta pisma su u ovoj knjizi uokvirena u kroniku tadašnjih događaja i povezana s drugim dokumentima Aleksandra VI., Savonarole i fiorentinske »Signorie«, koji imaju veze s odnosima, na koje se ova knjiga odnosi. Svaki je dokumenat popraćen opaskama, uređenim s mnogo povijesne, pravničke i teološke spreme. Na početku pak same knjige opisana je drama Savonarole objektivnim prikazom povijesnog ambijenta (okoline), u kojem se ova drama odigrala.

Iz ovih pisama Savonarola nam se pokazuje kao jak značaj askete i apostola, koji ima živi osjećaj božanskog i vječnog, koji se buni proti novome poganstvu, i koji ostaje vjeran evanđeoskom idealu integralnog (potpunog) kršćanstva. Radi toga potaknut unutarnjim pozivom i nadahnut od Boga Savonarola počinje svoje propovijedanje u nastojanju oko reformiranja Firence i Crkve. Savonarola nailazi na odaziv u narodu i uspijeva pokrenuti pokret vjerske obnove. Ali protiv sebe nailazi na savez interesa, koji uništava Savonarolu služeći se pri tome pravom kao oruđem dominacije, pravom, koje je lišeno svojstva pravednosti i ljubavi, pravom, koje je svedeno na suhe propise procedure (postupka).

S druge strane u sredini ove drame nalazi se papa Aleksandar VI., koji je simonijom bio izabran za papu i koji je potpuno bio obuzet mišlju, kako će svoju obitelj uzdići na kraljevsko prijestolje i od nje stvoriti dinastiju. U okolini ovoga pape nalazili su se oni, koji su htjeli uništiti Savonarolu i koji su se koristili slabošću i političkim ambicijama Aleksandra VI. u ostvarenju ove svoje težnje. Savonarola ih je dobro poznavao. I zato, dok s jedne strane izražava svoje puno poštovanje prema Papi, koga naziva »Božjim Namjesnikom« i kojemu se obraća s potpunim pouzdanjem kao ocu, kadgod se radilo o njegovim osobnim pogreškama, s druge strane nije htio ni mogao priznati papinom zapovijeđu ono, za što je znao, da su provocirali (izazvali) njegovi neprijatelji »proti papinoj volji«, kako je on govorio.

Iz ovih dokumenata se javlja živa slika čovjeka, koji žarko ljubi Crkvu, koji sinovski poštuje Papu i onda, kada se on zove Aleksandar VI., kojemu je na kraju krajeva možda jedino Savonarola bio iskreno vjeran. Iz ovih dokumenata izbija čovjek, koji nije ni fanatik, ni neurasteničar, ni ambiciozan. Naprotiv iz ovih dokumenata vidimo čovjeka, koji ima jasnu teološku spoznaju o prilikama, i koji se poziva na precizno (točno) određene propise Kanonskoga prava pak je uslijed toga miran, uravnotežen, gospodar svojih djela i rasvijetljen u svojim odlukama.

Danas, kada Crkva opet proživljava jedno od svojih najljepših proljeća, kada je oslobođena bilo kakvih vremenitih interesa i poslova, može se mirno pristupiti ispitivanju svih starih zgoda i raspršivši prah, koji je bio okupljen oko lika Savonarole, upoznati njegovo pravo značenje i napokon ga postaviti na mjesto, koje mu po pravdi pripada i koje povijest mora dati čovjeku, koji je bio jedan od najvećih pobornika Kristova socijalnog Kraljevstva.

KRANJČEVIĆ - VJERNIK

Mnogi misle, da je veliki hrvatski pjesnik Silvije Strahimir Kranjčević pjevao samo panteističke stihove u stilu »Mojsija« i pjesme »U noći mrtvih« ili pesimističke stihove u stilu »Zadnjeg Adama«. No kod Kranjčevića, kao i kod gotovo svih drugih velikih pjesnika možemo naći i mnoštvo misli, koje očito odaju, da je pjesnik u dubini svoga nemirnoga srca ipak bio kršćanin, vjernik.

Već je davno objavljena sačuvana Kranjčevićeva korespondencija s njegovom suprugom Elom, dok je izbivao od kuće zbog liječenja, i tu gotovo ne nalazimo pisma, u kome pjesnik, u časovima najveće iskrenosti, ne bi spomenuo i nazvao ime Božje: »Daj će vječni Bog«, Smiluj se, Bože« ili jednostavno »Bože« i t. d.

I u bezbroj svojih pjesama Kranjčević spominje Boga i lijepo govori o Njemu. Na pr. u trećoj pjesmi ciklusa »Ja pregaram« pjesnik kaže, da je danomice molio Boga, neka mu dade živjeti za Hrvate. U 12. pjesmi pak očito vidimo, da je pjesnik u času svoga odlaska na bogoslovske studije u Rim imao čvrstu odluku, da danas-sutra postane svećenikom.

U pjesmi »Bog i Hrvati« kaže pjesnik, da bi te dvije riječi — Bog i Hrvati — morale biti na umu mladencima u času njihova vjenčanja, u času rođenja njihova djeteta i svakom drugom prilikom. »Da, svud i svud, od kolijevke do groba neka to nam bude vjerovanje sveto«.

Značajna mu je u tom smislu i pjesma »Golgota«, u kojoj Kranjčević najprvo ocrtava bol Spasitelja na Križu, a onda dovodi pred Njegovo patničko drvo ljude, koje je shrvao težak udes. To su oni prevareni, zavedeni, bez nade i vjere, te pjesnik moli za njih Raspetoga: Miserere, miserere! (Smiluj se smiluj se!). Zloduh je crni došao i po svijetu sije svoje prokleto sjeme. Smiluj se žato nama, Gospode, — veli pjesnik — kad dođeš u svoje carstvo!

A pjevao je Kranjčević kao malo tko i o papinstvu! Kad se g. 1893. čitav katolički svijet spremao na proslavu 50-godišnjice biskupovanja velikog socijalnog Pape Leona XIII., javio se zanosnom pjesmom »U slavu pedesetgodišnjice Leona XIII.,« i pjesnik Silvije. Tu je pjesmu objavio u »Vrhbosni«, a recitirali su je na spomen svečanosti i u pjesnikovu rodnom gradu Senju 19. veljače 1893. Glavna je misao pjesme: »Vječni Grad slavi veliki dan, no to nije triumf Cezara Augusta, koji je čitavom svijetu kovao okov, već triumf Petra, prostog ribara iz Galileje. Prema Petrovu trgu sada izbliza i izdaleka hrli »roblje prosvjetnog nam vijeka« (t.j. radništvo!), i traži ruku, što vodi k Istini. Na koncu ove veoma zanosne pjesme Kranjčević poziva Papu, neka i nama u srcu raspali svoj plamen:

»Da uzbudemo borci Isusovi,

U slavu Boga, sreću ljudi — Amen!«

SELJAK BARBA LUKA

Piše mi dobri prijatelj:

»Moj otac je volio tri stvari: pipu (lulu), motiku i ruzarij (krunicu). Pipa ga je veselila, motika mu je donijela tvrde žuljeve na rukama i hranila ga, a ruzarij mu je dao mir i zadovoljstvo, po njemu je moj otac pošao u raj. Još je uživao puno u mladosti t. j. u mladom svijetu, a među tima ljubio je svoju djecu svoju i unučad, naročito one praunučiće.

Tako je živio barba Luka. Cijeli život proveo je u svom selu na našem drevnom i najljepšem otoku, punom maslina i borova. I sam se ponosio svojim najvećim borom u cijelom kraju, i tu je doživio svoje 83 godine.

Svako veli, da je bio naročito drag i čestit. On je osvajao polako, a sada je sve trajno osvojio. Čime?

Najveća vrijednost moga oca bio je mir sa sobom i s drugima. Nije se on osnivao na jakim živcima, jer se i moj otac znao baš muški uzrujati. Njegov mir osnivao se na čistoj savjesti, na vjeri u Providnost i u zadovoljstvo sa sudbinom i svojim težačkim poslom, od koga je živio kao i sv. Izidor seljak. Na licu si mu čitao tolstojevski zanos i ljubav za zemlju, dok bi puštajući dimove iz svoje pipe govorio: »Kad bi ovi ljudi šli u redu, nijedan kralj ne bi živio kao težak!«

A kod toga je mislio, u kojem će poslu sutra prevrtati zemlju zauzet skrbnom mišlju, hoće li kaka muška ruka njegove krvi naštaviti isti posao i spriječiti, da mu ne propade trud i muka. Najveći dio života proveo je na brdu »Mirinovo«, pod vedrim plavim nebom i pogledom na modri morski put, kojim je Hektorović nekada sa svojim dvama težacima ribarima Paskojem i Nikolom išao u posjet nekadašnjemu Marulićevu boravištu u Nečujan na Šolti. Mirinovo je barba Luka iz kamenjaka pretvorio u pravi lozin vrt. Izdaleka si vidio dim od ognja, gdje je on pripaljivao svoju pipu i po dimu si znao, da je danas barba Luka gore. I u težim danima našlo se uvijek goriva za njegovu pipu. Kad je za prvog rata uzmanjkalo, snašao se on, pa barba Luka udri po lišću od krumpira. I s tim je on bio zadovoljan.

Luka nije bio neka snažna ličnost. Ipak njegov je ugled bio visok i nitko o njemu nije loše rekao. Bio je pravedan, nikome ne bi ništa nažao učinio, pa ni malom djetetu.

Zašto su ga voljeli odrasli? Zašto djeca i mladež, ako nije bio čovjek autoritativnog nastupa? Zar samo radi njegova vedra humora, kojim se odlikovao?

Daleko od toga da vjerujem u dostojevskijevsku pasivnu dobrotu, ali primjer mog oca pokazuje, da svijesna pravednička dobrota i poštenje izaziva nužno djelovanje neprocjenjivih moralnih snaga. Da, pokojnik je bio pravedan, iskren i uvijek istinu govorio, bio je dobar. Dobrotu njegovu i ljubav osjećali su ljudi i djeca, ona je proisticala iz njegove ljubavi.

I djeca su ga voljela i slušala. I unuci. Nijedno ga nije ražalostilo, a kamo li životom svojim osramotilo njegovo kršćanstvo. Jednom njegovu sinu pružila se prilika, da se digne do časti službenika oltara. Barba Luka to nije doživio... Bio je beskrajno žalostan, ali je u svojoj poniznosti rekao: »Bit će, da nisam bio dostojan!«

No rekao sam Ti, da je čuvao i držao starinske običaje, susjedstvo i hrvatsku gostoljubivost.

Cijenio je u životu samo ono, što je stekao svojom mukom. Stečeno je štedio kao Bazinovi seljaci, pa, makar je bio siromah, nije u brojnoj obitelji doživio težih časova, kakve su u naše doba znali vidjeti i bogatiji. On je štedio; ali najmanje za sebe. Trebao si vidjeti, kako je primao gosta. To je za barba Luku bila čast i sretna prilika, da se s čovjekom na svom stolu može razgovoriti i proveseliti. Baš kao kod seljaka Ofela, kojega je Horacije kao uzor seljačke umjerenosti, gostoljubivosti i čestitosti ovjekovječio u svojoj satiri.

Bio je osjećajan, pa čak i nagao čovjek. I on je i te kako mnogo želio i odricao se, ćutio uvrede i zapostavljanja ili prezir. No on je praštao. Jednom ga je neki nevaljalac oklevetao kod tuđinske vlasti. Time mu je nanio veliku sramotu u mjestu, a srećom, da kod okupatora nije i gore prošao.

Onda je teško obolio. A barba Luka je otišao, da ga posjeti pitajući za zdravlje i da ovaj ne bi umro misleći, da mu nije oprostio.

Pitaš li me još, čime je moj otac osvajao i pobjeđivao? Kad sam ga vidio, kako strpljivo podnosi uvrede, sa zebnjom sam se pitao, kuda će on doći sa svojom dobrotom gutajući bol u sebi.

Preda mnom je posljednja očeva slika: na krilu mu unuk — sinovljevo dijete — najveća barba Lukina želja i nada, da ga ima tko u imenu naslijediti. Po strani njega bijeli se kao jedro spasa bijela odjeća njegove kćeri Dominikanke. Njeno uvijek mile oči ovdje su budne, ona čuva i njeguje svoje najdraže biće — oca, barba Luku. On je radi pada i udarca nekako oronuo — 83 mu je godina. Ali kod tih bijelih krila, što ga čuvaju, ni smrt se ne usuđuje blizu. Svakog dana bio je slabiji, ali strpljiviji. Istina njegova motika sada nešto sve dulje počiva za vratima u konobi. Ali gledaj, barba Luku ne ostavlja njegov humor, on hrabro potiče prstom svoju pipu. I njegov djed je pripalio iza posljednjeg pomazanja i kasnije izdahnuo.

Kad više bijelog lika njegove kćeri uza nj nije bilo, smrt je iskoristila priliku, prokrala se do njega i... on je iščezao. Otišao je svojoj ženi, koja ga je predhodila 13 godina ranije. Ta on je iza njena odlaska živio samo u misli i molitvi na nju. A na kraju Bog mu je bio milostiv kao nikada prije. Otišao je...

A kako je otišao? Digao se, pišu mi, rano i pošao do crkve naše drage Gospe nasred Dolca. Primio u sebe Boga, vratio se sam, ne zaustavljajući se s nikim, da ... legne.

Ali tada je motiku zaboravio, a i pipu odložio. Tek ruzarij (krunicu) drži u mršavim rukama, miješao ga s uzdasima Bogu i Majci Božjoj, i puštao, da ga nastave djeca oko njegva posljednjeg kreveta. On mu je stepenica za nebo.

U trajnoj, svetoj uspomeni živjet ćeš, pravedni barba Luka, ispred svih poznanika, u uspomeni 28 djece, unuka i praunuka, u uspomeni starinske tvoje Ploče!

Sagradio si sebi spomenik trajniji od mjedi, građen vječnošću dobrote i pravednosti. Da si mi ostavio najveće blago, sve bih pregorio za Tvoju svetu uspomenu, oče!

Dragi, dobri barba Luka, čestiti, stari težače!

Eto, takav ti je bio moj otac — barba Luka, težak s naše hrvatske Madeire, — dragoga našega otoka Hvara.«

RAZUM - VOLJA - VJERA

Divimo se ljudima, koji mnogo znadu. Užitak ih je slušati, kad im riječi vješto prianjaju uz predmet, o kojem govore.

Ljudi su uistinu mnogo toga proučili.

Golemim dalekozorima približili su svom oku najudaljenija nebeska tjelesa. Proračunali su puteve svakoga pojedinoga planeta u njegovoj svemirskoj obitelji.

Prevrnuli su stare, već požutjele i prašnjave isprave, da bi saznali povijest roda ljudskoga. Pisani spomenici bili su premladi, da bi zadovoljili dubinu ljudske znatiželje. Prerovali su zato utrobu zemlje, da u njoj nađu, iz vremena daleko prije pisanih spomenika, na okaminama utisnutu povijest o djelatnosti ljudskoga duha.

Podvrgli su različitim pronalascima zračne visine, kao što i morske dubine. Zrakoplovac se smjelo poput orla, nadvio nad naš mali svijet, da ga promotri s ptičje perspektive. Ronilac opet uzbuđeno zaviruje u bogato carstvo života, kojim vrve nepregledni oceanski prostori.

Sav organski i anorganski svijet nije poštedila čovjekova znatiželja. Iz svega toga znade čovječji um izvući okrepljujući lijek, ali i poroditi crva, koji mu podgrize korijen i rastoči ga.

Ljudski um htio bi odgovoriti na svako pitanje.

A ipak, beskrajni svemirski prostori ostavljaju u našem umu trag upitnika.

O pisanim ispravama sumnjamo katkada da nisu možda krivotvorene, a predhistorijske iskopine dobrano su povukle za nos mnoge svoje poklonike.

Poletjeti desetke kilometara u visinu ili zaroniti na dno najdubljega mora, još uvijek ne daje jasan odgovor na najuzbudljivija pitanja: otkuda, kamo i zašto?

Odgovoriti na ta pitanja nije više stvar noža što reže, kao ni bata, koji razbija. To nije više područje ljudskih osjetila. Tu i razum, prepušten sam sebi, koleba se i gubi sigurnost. Ništa tu ne pomaže znanje i vještina, kako treba izrezati dio bolesnoga uda i vratiti mu zdravlje. Čovjeku je dostatan razum da sa svom sigurnošću proračuna kako treba složiti stroj, koji će povući velike terete, koji će ga zamijeniti u mnogim poslovima i olakšati mu život. Brzo ćemo razabrati, koja je biljka ljekovita, koje je podneblje povoljnije za zdravlje, kako se koristi prirodno bogatstvo. U svim tim i sličnim pitanjima osjeća se ljudski um podpunim gospodarom.

Čim iskrsnu presudna pitanja: odkuda, kamo i zašto; naš um zahvati vrtoglavica.

Nađete li se na rubu dubokoga ponora, a patite od te bolesti, propali ste, ako nikoga nema da vas prihvati i spasi. Odbiti ruku pomoćnicu bilo bi samoubojstvo.

Otkuda, kamo i zašto? Vjera odgovara na ta pitanja sa čvrstom sigurnošću. Ona spasava naš um, da ga vihor sumnje ne strovali u bezizlaznu provaliju. Odbiti pomoć vjere, znači isto što i pasti u očajnički bezdan.

Razum ima svoju vrijednost, koja može pogriješiti, vjera ima svoju savršenu izvjesnost, a budući da obadvoje od Boga različno proistječe, ima u ovom zajedničkom postanku od Boga apsolutnu sigurnost, da se međusobno slažu, ali uz uvjet, da razum dobro vrši svoj posao, i vjersko naučavanje da je vjerno. (— Sertillanges O.P.)

BARABA

A u predvečerje trećeg dana prošao je On kroz uska vrata groba i šuteći se spustio na put. S obje strane dimila su se garišta. Iznenada, na dnu grabe, On ugleda jednoga od onih, koji su pred Pilatovim domom vikali za Barabu. S pocrnjenim jezikom ovaj je blejao na užarene oblake.

On se zaustavi pred njim i tiho reče:

— Gle, ja sam!

Ovaj podigne oči prema Njemu i počne ridati.

— Rabbi! Rabbi!

Učitelj blago nastavi.

— Ne plači. Ustani i pođi za mnom. Jer ja se vraćam u Jerusalem, pred dom Pilatov i tražit ću novu raspravu o meni i o vama, koji ste izabrali Barabu, a kojima je Baraba ova garišta učinio.

I bijednik se s mukom podigne i privuče svoje skute.

— Učitelju, zvao je ovaj gušeći se u suzama, o, Učitelju, evo me, idem. Reci mi, kako da se spasem. Reci, što mi je činiti. Reci mi, što treba da govorim.

— Ništa drugo, govorio je On blago, nego to, što bi morao bio reći pred tri dana, kad je Pilat ustao u predvorju sudnice i upitao: Koga hoćete da oslobodim, Barabu ili Nazarenca?

— O, ja luda! vikao je bijednik, udarajući se šakama po glavi, o ja luda, koji sam vikao: Barabu, Barabu, premda je ovo učinio i od mene.

— Dobro, nježno je nastavljao Učitelj, dođi sada sa mnom pred dom Pilatov i ništa se ne brini. Samo pazi, kad budem dao znak, povikat ćeš s punim plućima i iz svega srca: »Nazarenca!« kao da bi vikao: »Moj život«.

I ovaj Ga je slijedio.

Putem su susretali druge bijednike, kojima je Baraba oteo kuću, ženu i djecu i iskopao oči. A On je tiho dodirivao njihova ramena i govorio:

— Ja sam. Pođite sa mnom u Jerusalem, i kad vam dadnem znak rukom, uzviknite: »Nazarenca« kao da bi uzviknuli: »Moj dom, moju djecu, moje oči«.

I ovi su Ga slijedili plačući od boli.

Putem su nailazili još na ljude, čije su ruke i noge bile povezane užetima i privezane uz kotače. On im je prišao, razvezao užeta i rekao:

— Poznam vas. Vi ste bili pjesnici, koji ste pjevali zanosne pjesme o duši. Pođite sa mnom i, kad dobijete znak rukom, povičite: »Nazarenca« kao da bi vikali: »Slobodu, slobodu duše i misli«.

Ovi su poljubili Njegovu obuću i molili su Ga očima, jer su im usta bila još puna blata.

Tako je njih bilo sve više i više, jer su im pristupali osakaćeni, hromi i gubavi i svi, koje je Baraba unesrećio. A mnogi među njima su se udarali u prsa i molili Ga da im označi, kad će morati vikati: »Nazarenca« kao da bi vikali: »Mir, mir, mir na zemlji«.

I uvečer stigli su u Jerusalem pred dom Pilatov.

Pilat je sjedio u trijemu i večerao zajedno s Barabom, ubojicom. S omašćenim i sjajnim licem sjedjeli su ovdje, iz dubokih i zlatnih posuda pili su skupa vina i jeli dobra jela. Skrletno-crven talar svijetlio je nedaleko.

A Nazarenac dođe pred trijem s masom ljudi, koji su Ga slijedili, podigne svoje probodene ruke i blago progovori:

— Blagdan Pashe još nije prošao, Pilate. Pisano je, a i običaj je, da u vrijeme Pashe oslobodiš jednoga od osuđenika, kojega narod zaželi. Narod je bio zaželio Barabu, i ti si mene raspeo. Ali ja sam morao ustati iz groba, jer sam vidio, da narod nije htio ono, što je učinio. Ovi ljudi ovdje iza mene upoznali su Barabu i sada hoće novu raspravu. Pitaj ih ponovo, kako je zapisano u našim knjigama.

Pilat se zamisli, zatim slegne ramenima, pođe do ruba predvorja, začuđeno pregleda masu i reče:

— Dakle, koga da oslobodim: Barabu ili Nazarenca?

Sada im On dade znak rukom.

Odjednom nastane zvižduk i kao grom zagrmjela je masa ljudi. I čulo se samo: Barabu.

I s užasom gledali su jedan drugoga, jer je svaki od njih jasno vikao: Nezarenca.

A Učitelj je pobijedio i okrećući se pogleda ih. I prepoznao je lice svakoga od ovih, al' od svih ovih lica stvorilo se u večernjoj tami samo jedno lice, ogromna glava, čije krvave oči su podmuklo sijevale, a iz otvorenih ralja sukljalo je »Baraba« kao da bi hroptalo: »Smrt, smrt, smrt«.

Pilat je smeteno podigao svoje oči i rekao Mu:

— Ti vidiš...

A On klimne glavom, šuteći uspne se uz stepenice i pruži ruke izvršiteljima, da Ga ponovo vežu

Zemlja snimljena sa 160 km nadmorske visine

Da bi se iskustveno potvrdila ili barem čovjeku donekle približila nauka o tom, da je Zemlja okrugla, znalo se po priručnicima i udžbenicima zemljopisa upozoravati na slijedeći primjer: od lađe koja plovi u pravcu prema nama, dok je u velikoj udaljenosti, vidi se samo vrh dimnjaka, onda postepeno veći dio dimnjaka, pa gornji dio lađe i konačno cijeli dio lađe, ukoliko je nad vodom. U novije vrijeme dobili smo novu ilustraciju činjenice, da je Zemlja okrugla. Radi se o fotografiji, na kojoj se jasno razabire, da je Zemlja okrugla...

Još su svima u pameti izvještaji iz zadnje godine rata kad je neko njemačko tajno oružje, nazvano »V1« (čitaj: »fau jedan«), iz nepoznatog mjesta na Zapadu ugrožavalo Englesku. Radilo se o raketama, koje su letjele u velikoj visini, i to neobičnom brzinom. Poslije rata upotrebljena je jedna njemačka raketa savršenog tipa, zvana »V2« (čitaj: »fau dva«), u čisto znanstvene svrhe. Ugrađeni su bili različni fizikalni aparati za mjerenje, zatim i jedan fotografski aparat s potrebnim automatskim napravama. Tako je u Novom Meksiku s visine od 160.000 metara (160 kilometara nadmorske visine!) snimljena neka površina od oko 500.000 kvadratnih kilometara. Što to znači, može si čovjek donekle predočiti, kad se sjeti, da na pr. cijela Francuska ima oko 550.000 a Švicarska oko 41.300 kvadratnih kilometara. Na navedenoj se slici može lijepo razabrati, da je zemlja okrugla. Oblaci, koji se nalaze oko 1.000 metara iznad zemaljske površine, izgledaju, kao da leže na zemlji...

Tako se i ovom prilikom pokazalo, da je svaki ljudski pronalazak »dvosjekli mač«. Što je prvenstveno imalo da služi uništavanju ljudskoga života, to sad stoji u službi nastojanja, koje ide za tim, da čovjeku poboljša uvjete života i da mu usavrši znanje. Ali je — i obratno — bilo pronalazaka, koji su isprva stajali isključivo u službi humanih ciljeva, a koje su zaraćene stranke iskorištavale u manje plemenite svrhe.

Te činjenice nameću čovjeku pitanje, što si ga čovjek i inače bezbroj puta postavlja, naime, da li se napredovanjem tehnike čovjek i sam obogaćuje i usavršuje. Ili je tako, da je čovjek svakim novim izumom samo više ugrožen, dakle, stavljen u veću životnu neizvjesnost? — Činjenice govore za ovo posljednje. Zato spas čovječanstva ovisi o nutarnjoj obnovi čovjeka, a ne o njegovim izvanjskim uspjesima. »Jer što koristi čovjeku, ako cijeli svijet dobije, a dušu svoju izgubi? (Mt. 16,26).

NAJVEĆE ZVONO U SREDNJOJ EVROPI

Najveće zvono na svijetu ima Kreml u Moskvi. Ono potječe iz god. 1533. i zove se »Car Kolokol«. Zvuk mu je dubok, tako dubok, da u »svijetu tonova« predstavlja pitanje, koje se jedva dade riješiti. Po veličini slijede dva skoro jednaka zvona: veliko zvono Naše Gospe, katedrale u Parizu, i »carsko zvono« katedrale u Kölnu. Naredno najveće zvono je veliko zvono katedrale u Beču. Za ovo se tvrdilo, da je imalo neku malu pogrešku, a oštećeno je i od ratnih događaja. Skoro po svršetku rata pristupilo se skupljanju dobrovoljnih priloga, da bi ovo historijsko zvono — u zvonovini nalazi se materijal od turskih topova iz vremena opsade Beča! — dobilo svoj novi, možda još »zvučniji« oblik. Lijevanje zvona takvih dimenzija posebni je problem, a obično ne uspijeva kod prvog pokušaja. Zato je zabrinutost bila velika. A ipak je novo zvono kao najveće zvono u srednjoj Evropi trebalo na Badnjak 1950. navijestiti »mir ljudima dobre volje«. Bilo je predviđeno i to, da bi se zvono iz Linza prenijelo u Beč brodom po Dunavu, i to brodom, koji bi po prvi put prešao demarkacionu liniju...

U Sv. Florijanu kod Linza sagradili su naročitu visoku peć, u kojoj bi se ugrijala zvonovina od dvadesetipet tona na 1300 Celzijevih stupnjeva. Za svega osam minuta trebala je onda užarena masa ispuniti predviđenu formu, da bi nastalo zvono visoko sedam metara, a koje bi u promjeru imalo devet metara.

Visoku peć naložili su 25. listopada prošle godine, navečer. Sutradan poslije podne pokazao je toplomjer 1200 Celzijevih stupnjeva.

Samom prizoru lijevanja zvona htjele su prisustvovati crkvene i civilne vlasti, a dalo se pristupa i građanima. U tu svrhu bila je podignuta visoka tribina. Pred sam čin, kad se na komandu munjevitom brzinom imala otvoriti naprava, da bi se užarena tekuća bronca izlila u formu, radnici su skinuli kapu i molili Očenaš. Iz daljine se čula glazba i koralno pjevanje...

Nezaboravna je »pjesma o zvonu«, kojom je veliki Schiller podigao trajan spomenik ljevačima zvona, njihovu odgovornom, teškom poslu, a još više samom zvonu, koje kao da s visine crkvenih tornjeva upravlja životom vjernika, opominjući ih na njihove glavne dužnosti, redajući se s njima u svim veselim prigodama, plačući s njima u svakoj žalosti, najviše u samom času smrti — na prijelazu iz »doline suza« u onu neizvjesnost, iza koje čeka »rajska domovina«...

Nestrpljivo su na visokoj tribini čekali na veliki historijski trenutak. Čula se komanda. Forma se počela puniti... Ali gle, najednaput se pod tribinom počeo širiti dim, vatrogasci su stupili u akciju, gosti su brzo, ali disciplinirano napustili tribinu — brzo i bez panike. Što se bilo dogodilo? Forma nije bila dorasla svojoj velikoj zadaći. Oko pet tona materijala nije se pokorilo planski određenom putu, nego je neposlušno krenulo svojim putem — po vlažnoj zemlji do drvenog stupa tribine...

Na svim se licima opažala velika potištenost, ali ne i očaj. Predstavnik civilne vlasti je odmah na licu mjesta izjavio: »Stvorit ćemo sredstva i za drugo lijevanje, i to opet dobrovoljnim prilozima«. — Ako sve uspije, dobit će »Steffl« (sv. Stjepan, kome je crkva posvećena) u Beču svoje veliko zvono na proljeće 1951.

Hoće li drugi pokušaj uspjeti? To ne zna nitko sigurno... »Carsko zvono« kölnske katedrale uspjelo je tek kod trećeg pokušaja.

KATOLIČKA KARITATIVNA DRUŠTVA »Christliche Wohnungshilfe« i »Katolischer Siedlungsdienst« sagradili su u zapadnoj Njemačkoj tokom prošle godine 21.000 stanova za smještaj onih koji su za vrijeme rata ostali bez krova. Kada se uzme u obzir, da je prošle godine u zapadnoj Njemačkoj sagrađeno ukupno 300.000 stanova, onda se vidi najbolje, koliko je jaka katolička karitativna djelatnost u zapadnoj Njemačkoj.

PJEVAJU BOROVI

Sunce priča priču mladim borovima
O svijetlu i ljepoti,
O Anđeoskim korovima
Tamo sa neba visoka.
Sunce uči pjesme te nebeske
Uči mlade borove.
I kada vjetar nadođe,
Šumom prođe —
Pjevaju pjesmu mladi borovi —
O svijetlu i ljepoti
Ko Anđeoski da pjevaju korovi.

UMRI I USKRSNI

Umri kao zrno u zemlji,
da uskrsneš ko iz zemlje cvijet.
Umri s Kristom u svom srcu,
i uskrsni za bolji, neumrli svijet.
Pa grobnicu neka tvoju
i najteži pokrije kam,
rastopit će se on kao snijeg,
rastopit će ga Uskrsa plam.
O, umri svijetu i đavlu i sebi,
pa trpio ko Krist i ko Job.
Što tamnija bude tvoja smrt,
bit će svjetliji tvoj grob.

Neki engleski Uskrsni običaji

Englezi zovu Uskrs Easter, a to je nastalo od imena anglosaksonske božice Eoster. Eoster je bila božica proljeća i zore i slavila se u travnju posebnim svečanostima.

Kako je poznato, slavi se od g. 525. Uskrs na prvu nedjelju iza punog mjeseca u proljetnoj jednači. Prema tomu može Uskrs pasti jako rano, već na 22. ožujka, kad se priroda budi od zimskog sna i kad jedva prokazuje novi život. Od davnine je bio običaj da se na Uskrs kite crkve i kuće cvijećem i zelenilom. Pošto je uveden gregorijanski kalendar, koji je pomakao dane za jedanaest prema starom julijanskom kalendaru, to je bilo gotovo nemoguće, jer onda još i nema ili je barem jako malo cvijeća i zelenila. Moralo se odustati i od toga, da se u kućama pogase vatre i iznesu iz stanova sve stvari nagorjele i da se temeljito očiste kuće, i to radi opore klime, koja vlada u Engleskoj. Ali i danas se još za taj dan oblače žene u nova odijela i narod drži, da bi onu kuću, gdje se to ne bi uradilo, zadesila nesreća.

Nova se vatra na Veliku Subotu iskreše iz kremena i njome se pali uskrsna svijeća i uskrsni kresovi, i ona podsjeća ljude na čistoću i unutrašnje posvećenje.

Nekada su uskrsne svijeće u Engleskoj bile prave grdosije, pa je primjerice ona u vestminsterskoj opatiji težila 300 funti, oko 150 kg.

Jaja se drže simbolom (znakom) uskrsnuća i novog života i radi toga su se nosila u crkvu na blagoslov, ali i poradi toga, jer se nisu smjela jesti u korizmi i zato se kod blagoslava molimo, da ne bi ta hrana, od koje su se bili odvikli, ljudima naškodila. Za taj blagoslov propisao je Papa Pavao V. ovu molitvu: »Blagoslovi, o Bože, ovu tvorevinu, da bude zdrava hrana tvojim vjernim službenicima, koji je, zahvaljujući Tebi jedu, poradi Uskrsnuća našeg Gospodina Isusa Krista...«

Od starine bio je u Engleskoj običaj, da su se ljudi na Uskrs darivali jajima. U novije vrijeme ta su jaja načinjena iz čokolade ili iz kartona i sjećaju na nekadašnje tvrdo kuhane pisanice, bojadisane crveno, žuto i zeleno. Kraljevi su nekada toga dana darivali u Engleskoj službenike jajima, pa se primjerice u računima izdataka kralja Eduarda 1. od g. 1290. spominje izdatak od 18 penija za 450 jaja.

Nekada je bio običaj, da su na uskrsni ponedjeljak išla djeca od kuće do kuće i sabirala jaja od ukućana. A onima, koji im ne bi dali, željeli su da bi im koke nosile mućke, a kokoti legli kamenje.

Uz uskrsne pisanice povezani su i neki narodni običaji, koji se održaše do danas. Tako kugljanje s pisanicama po obroncima parkova i kotrljanje po cestama, dok se ljupine od jaja ne zdrobe.

U zapadnom dijelu Engleske držao se sve do nedavna običaj, da je pastor obilazio na Uskrs kuće uglednijih članova općine i darivao svakom članu obitelji kolač. Drugdje se opet nosila u crkvu dva velika kolača i dijelila među mladež. G. 1645. zabranio je taj običaj parlamenat, jer da je praznovjeran, pa je mjesto toga odredio, da se tog dana dijeli kruh sirotinji.

Sve do g. 1864. bio je običaj na oksfordskom sveučilištu »sječi kladu«. Na Uskrs se je naime unosila u sveučilišnu aulu (dvoranu), teška klada, okićena zelenilom, a rektorov kuhar i kuharev pomoćnik stajali su po strani u bijelim kaputima i kapama i držali u rukama tanjure: jedan prazan, a na drugom je bila mesarska sjekira. Kad je došao rektor s profesorima, uzimali su redom u ruke sjekiru i udarali su po kladi, a kad je nisu mogli presjeći metali su novac u tanjure za kuhara i njegova pomoćnika. Ne zna se, ni kada je nastao taj običaj, ni otkuda je potekao. Govorilo se, da onaj, koji presječe sjekirom kladu, stječe pravo na sve nepokretnosti tog koleža. Ma da je bilo upravo nemoguće jednim udarcem presjeći tu kladu, ipak se smatrao parlamenat ponukanim da poreče to kazivanje.

Bilo je prije još i mnogo drugih običaja, koji su bili povezani s proslavom Uskrsa u Engleskoj. Tako priredba zečje paštete, kotrljanje boca i bačvica i slično. Dugo se vremena održalo i to, da je na taj dan jašlo po ulicama gradskim čovjek na magarcu i da su se ljudi na nj nabacivali blatom i pokvarenim jajima, a to je imalo sjećati na ulaz Gospodinov u Jeruzalem, ali je to prestalo.

U mnogim se krajevima, a ne samo u Engleskoj, usko povezalo zečeve s uskrsnom svetkovinom. Tako govore u Francuskoj djeci, da na svetu nedjelju (uskrsna nedjelja) idu zečevi u Rim i da odanle donose kući uskrsna jaja, dok se opet u nekim krajevima Njemačke govori djeci, da na Uskrs legu zečevi jaja i ljudi šalju djecu da traže zečja gnijezda.

Ima još i mnogo, drugih običaja u Engleskoj u vezi s uskrsnom svetkovinom, ali su ti više lokalnog značaja, a opet se negdje stari narodni običaji usko povezaše s običajima uskrsnim, da se ne dadu dijeliti danas jedni od drugih. Spominjem samo još nešto, što baš nije u uskoj vezi s proslavom Uskrsa, nego s proslavom sv. Jurja, čija proslava pada blizu svetkovine uskrsne. Sveti se Juraj mnogo poštuje u Engleskoj i mnogi su običaji narodni usko povezani sa svetkovinom sv. Jurja. Sveti je Juraj službeni zaštitnik Engleske i narodna je poezija mnogo znala pričati o njemu sve do vremena, dok ne pomiješaše viteza Jurja s istoimenim junačkim engleskim kraljevima. Barjak sv. Jurja i danas se vije na svim velikim svečanostima, a križ je Jurjev simbol Engleske i Velike Britanije i engleske crkve.

IZ FRANCUSKE KATOLIČKE NOVIJE KNJIŽEVNOSTI

Tri djela katoličkih pisaca.

U ovoj sezoni izvodi se u pariškoj Velikoj operi »Ivana Darc na lomači« od Paula Claudela, oratorij s glazbom Artura Honeggera. U tom djelu, koje je bilo izvedeno po prvi put prije rata u Bruselu i u Švicarskoj, a u Francuskoj u Orleansu 6. svibnja 1939., pjesnik je prikazao na usta same velike francuske Svetice i junakinje kao neki osvrt na njezin život i na njegov smisao u očima Božjih osnova. Ljudi na umoru, kaže pjesnik, vide u svom posljednjem času sve one događaje iz svoga života, kojima smrt daje njihov konačni smisao. Tako je i sv. Ivana, bez sumnje, na lomači u Rouenu pregledala u nizu strelovitih slika svoj život od Domremya do Rouena, pri čemu joj se objasnio duboki smisao svega toga po osnovama Božjim. I sam Oratorij Claudelov i Honeggerova muzika postigli su apsolutan uspjeh, i kritika govori s velikim poštovanjem i s udivljenjem i o samom djelu i o njegovoj izvedbi. —

Hebertotovo kazalište u Parizu, izvodi u isto vrijeme Mauriacovu dramu »Oganj na zemlji«, u kojoj pisac smiono — kao što mu je već prirođeno — zasiže u vrlo osjetljiv moralni problem ljubavne sklonosti između brata i sestre. Istina je, da je taj motiv neugodno djelovao na mnoge katoličke gledaoce, iako svi priznaju, da ga je Mauriac oprezno iznio i pravilno riješio, naime samo kao mogući, ali ne i kao počinjeni grijeh. No treba se sjetiti, da se takav odnos nastojao umjetno prikriti u životopisima nekih istaknutih ličnosti francuskog života, kao na pr. poznatog filozofa Pascala i njegove sestre Jacqueline, Chateaubrianda i Lucije, Mauricea de Guerina i Eugenije, a oba posljednja pisca poznati su kao katolici, koji su se kroz borbe života uspeli do znatne moralne visine. —

Treće je djelo drama »Otac Damjan« od Jeane Sylvaina, o poznatom redovniku o. Damjanu, koji se žrtvovao u njezi gubavaca u dalekoj Aziji. Komad prikazuje niz slika iz njegova života, te se igra u pariškom kazalištu Chaillot, uz jednodušno priznanje kritike. — Napomenut ćemo još, da je Hebertot s članovima svoga kazališta sudjelovao u Claudelovu jubilejskom hodočašću, u svibnju prošle godine. Claudel (rođen g. 1868.) bio je primljen u svečanu audijenciju kod sv. Oca, te je sa svojom suprugom sjedio s jedne strane papinskog prijestolja, s druge su bili Hebertotovi glumci, koji su recitirali odlomke Claudelovih djela. Sv. Otac je razgovarao sa svakim učesnikom i poklonio svakomu posebnu spomen-medalju.

GRENLAND

Grenland — to je čitav kontinent, najveći otok Zemljine kugle. Skoro cjelokupan leži u polarnom krugu, u carstvu leda i snijega. Po površini je pet puta veći od površine Francuske. Okružen je sa sjevera Ledenim oceanom, s istoka Atlantskim, na zapadu odvojen od Sjeverne Amerike dubokim Baffinovim zaljevom. Devet desetina površine Grenlanda pokriveno je ogromnim slojem vječnoga leda, koji je svojim oklopom debelim 2000 metara sahranio svaku mogućnost života. Kad bi se led, koji se sabrao na ovom otoku, otopio, mora i oceani podigli bi se za čitavih 8 metara. Od leda je slobodan samo uzan pojas obale, izrezuckane slikovitim fjordovima (uvalama) i razmivene mnogobrojnim rijekama, koje za ljetnih mjeseci teku s ledenjaka.

Srednja godišnja temperatura na otoku je — 30° C, a zimi — 60° C. Ledena Sahara bijedna je biljkama. Samo na slobodnim od leda obalskim područjima ili u dolinama rijeka rastu kržljave polarne brezice, polarne ive, vrbice i mahovina. Bogatiji je životinjski svijet Grenlanda. Osim sjevernih medvjeda tu ima vukova, bikova, sobova, zerdava, polarnih lisica, zečeva i koka. U morima oko Grenlanda ima kitova, morskih pasa, morževa, tuljana, bakalara i drugih riba.

Stanovništvo Grenlanda veoma je mamalobrojno, broji samo 21.000 stanovnika, od čega samo 500 Evropljana, a ostali su Eskimi, koji se bave ribolovom i lovom na kopnene zvijeri. U svemu ima oko 120 ljudskih naseobina, koje se nalaze rasute duž obala, radi ribolova i uvoza proizvoda. Ovi dolaze gotovo isključivo iz zemlje matice, Danske, koje vlada monopolizira trgovinu. Glavni postotak izvoznih artikala odnosi se na bakalar, usoljenu ribu, riblje ulje, kože polarnog medvjeda, srebrne lisice i sol. Glavni grad Godthavn, na zapadnoj obali, nema više od 1500 stanovnika. Na istočnom dijelu otoka nalazi se gradić Angmanssolik. Ostala su malena razasuta naselja.

Pod ovakvim uslovima Eskimi vode osobiti način života. Oni žive u malim skupovima od nekoliko obitelji. To su njihova sela. Ali se Eskim malo zadržava na jednome mjestu. Gotovo svake godine on se seli od sela do sela, tražeći pogodna mjesta za lov. Odijelo mu je od medvjeđe kože i drugog krzna; košulja se izrađuje od ptičje kože, čarape od zečjeg krzna, pa čak se i koliba gradi od kože morskih sisara, a prozori od providnog crijeva istih životinja. Morski sisari perajari, ribe, morske ptice, polarni zec i polarna koka — to je glavna hrana Eskima.

Na krajnjem sjeverozapadu Grenlanda živi grupa Polarnih Eskima. To je najmanji narod na svijetu, jer broji svega 250 duša otprilike. I što je vrlo značajno, ovako mali broj Polarnih Eskima vjekovima se održava na istoj visini. Ovaj mali narod živi odsječen od cijelega svijeta i njegov život proučio je tek prije kratkog vremena američki biolog Ekblaw.

Život im je moguć samo na uskom pojasu morske obale, gdje more održava nešto blažu klimu. U cijeloj zajednici polarne postojbine Eskima sva živa bića uslovljavaju jedna druge, sva zavise jedna od drugih. Cijeli krug života zavisi o hrani, koju more sadrži u sebi. Kad je more obilato ribama, Eskim dobavija sebi materijal za život, ali i druga živa bića od toga zavise. Kod obilja ribe razmnože se u velikom broju morske ptice. Ove ptice đubre svojim đubretom zemlju pri obali i omogućuju time razvitak bujne trave preko ljeta. A travom se hrane polarni zec i jelen. Morskim pticama i njihovim jajima, kao i zečevima, hrani se polarna lisica, čije je krzno tko dragocjeno za Eskima. Meso morskih sisara ishranjuje psa, vjernog pomagača Eskima, bez koga on ne bi mogao opstati.

Polovinom rujna zelenilo iščezava i surova zima nastaje. A sa zimom i neprekidna polarna noć, koja ovdje traje četiri mjeseca i koja zamjenjuje vječiti dan kratkog blagog ljeta. Pri moru je znatno blaža klima nego u unutrašnjosti otoka.

U zanimljivom krugu života, gdje su dati svi uslovi života za razna bića, a sve žive od osnovnog izvora: riba, divno se očituje red, koji njima vlada. Gdje god je red, znak je, da time netko upravlja. Istina je, da priroda svojim zakonima čini, da sve raste i obnavlja se, provida hranu, odijelo i sve ostalo. No ona je tako uređena i tako radi, jer ju je Ureditelj tako uredio, stavio u nju zakone, da oni sve to proizvode i tako služe svrsi održavanja života.

PITANJE PRESUDNOG ZNAČAJA

(Nastavak sa str. 5.)

Čovječja duša teži za istinom, dobrotom i ljepotom. Ako promatramo čovjeka kroz povijest vidjet ćemo, da njegovi napori nisu bili usmjereni samo razvitku materijalne, nego i razvitku duhovne kulture. Razvitkom znanosti čovjek je kroz vjekove težio do upozna istinu; gajenjem umjetnosti čovjek je težio da upozna i prisvoji ljepotu; usavršavanjem svoga ćudorednog života čovjek je težio da ostvari ideal dobrote. Kulturu čovjeka i društva mjerimo po tome, koliko smo se uspjeli približiti ovim idealima, koliko smo uspjeli, da ove ideale ostvarimo u svome životu.

Kao ni materijalne tako se ni duhovne vrednote ne nalaze u samom čovjeku. One se nalaze izvan čovjeka i cijelo čovječje nastojanje se sastoji u tome, da upozna bitnost tih vrednota i da ih zatim u svome životu ostvari. Materijalne vrednote se nalaze u prirodi. Radi toga čovjek teži, da prirodu što bolje upozna, da otkrije zakone njena djelovanja, da bi pomoću tih zakona mogao sebi potčiniti prirodne sile i upotrebiti ih za podmirenje svojih tjelesnih potreba, za uljepšavanje svoga tjelesnoga života.

Istina, dobrota i ljepota su duhovne vrednote i one se objektivno ostvaruju u duhovnom svijetu. Ove vrednote mogu u svojoj potpunosti postojati samo u biću, koje je savršeno čisti duh, koji u sebi ima uzrok i početak cjelokupne materijalne i duhovne stvarnosti. To biće mi nazivamo Bogom i samo On posjeduje u sebi ostvarenje potpune istine, savršene ljepote i neograničene dobrote. Radi toga čovječji duh, kao slika Božja u čovjeku, neodoljivo teži Bogu, nastoji, da se sjedini s Njime, da Ga u potpunosti posjeduje. Ako bismo istinski i objektivno ispitali ona nemirna istraživanja učenjaka, ona grozničava stvaranja umjetnika, ona neumorna nastojanja najboljih među ljudima, da u životu čovječanstva ostvare poredak pravde, ljubavi i sveopćega mira, mi bismo na dnu svih ovih tako plemenitih napora i nastojanja naišli na onu Augustinovu: »Nemirno je naše srce, dok ne počine u Tebi, Gospodine!«

Kršćanstvo, koje donosi čovjeku Bogom objavljenu istinu, koje nepogrešivo kroz vjekove čuva nauku Boga-Čovjeka, odgovara radi toga tako jednostavno, a tako duboko i istinito na postavljeni upit: »Na svijetu smo zato, da Boga spoznamo, da ga ljubimo, da Mu služimo i tako u nebo dođemo«.

Križ - naš život

Nismo Te htjeli shvatiti, Kriste,
kad si nam govorio o koristi stradanja,
o ljepoti i sreći duše čiste,
kako su u križu sva naša nadanja.
Na križno Te drvo raspela naša zloća,
a Ti si nam samo o ljubavi zborio.
Krvlju je Tvojom oprana naša slaboća:
od roba si ponovno čovjeka stvorio.
Braća smo Tvoja i sinovi Tvoji:
svojom si smrću na život nas novi rodio;
moramo živjeti za Te, jer nismo sami svoji;
duše si naše milošću čistom pohodio.
U grudima našim božanski život vrije;
daj nam, da istinu ovu pravo shvatimo;
nek' nam se duša i kroz suze smije,
kad noseći križ u životu patimo!

POVIJESNI RAZGOVORI

Luka: Što to radiš, Pero? Vidim, da si se zadubio u neku knjigu. Mora da je vrlo zanimljiva?

Pero: Pa i jest, moj Luka! Vrlo rado čitam iz te knjige, jer je to povijest našega naroda. Sada upravo čitam poglavlje o seljačkoj buni Matije Gupca. Nedavno se navršila obljetnica te velike bune naših seljaka, pa sam zbog toga baš i počeo čitati ove stranice.

Luka: No, pa što kažeš? Jesi li vidio, kako se loše ponio prema seljacima onaj biskup-ban Drašković? Kako je samo osudio Gupca na užasnu smrt.

Pero: Polako, Luka. Da više listaš po povjesnicama ne bi tako govorio. Ponajprije, Drašković nije nikoga osudio na smrt, jer on nije bio sudac, nego ban, i ako hoćeš, biskup, dakle neke vrsti državni poglavar. A da oni ne sude, nego sudovi, to valjda znaš. Tako je i Gupca osudio sud, a ne ban.

Luka: No valjda ne ćeš reći, da on uopće nije kriv Gupčevoj tragediji?

Pero: Na stvar treba gledati objektivno, a ne već unaprijed zauzeti stav. Meni su za medicinu mjerodavni samo liječnici, a ne, recimo, inžinjeri. Ovi su mi opet mjerodavni za tehniku, a ne, recimo, liječnici. Tako su mi i za povijest mjerodavni samo povjesničari, a ne naklapala.

Luka: Pa što kažu ti tvoji povjesničari?

Pero: Eto vidiš, iako sam seljak, imam u svojoj knjižnici nekoliko knjiga o hrvatskoj povijesti. Gledaj na pr. ovu knjigu. Vidiš, to ti je »Povijest Hrvata« od našeg poznatog povjesničara Klaića.

Luka: Daj, pročitaj mi, što on kaže!

Pero: Što on kaže? Sad će čuti, što kaže povjesničar, a ne šuša! Evo:

»Ban Juraj Drašković pregnuo je svom snagom, da u posljednji čas zapriječi prolijevanje krvi. Vesprimskoga je biskupa poslao u Beč po dalje naputke, u isti je mah šiljao duhovnike i svjetovnjake k pobunjenim kmetovima, da ih opominju, neka odlože oružje...«

Luka: Dakako, kmetovi neka odlože oružje, da bi ih gospoda mogla još bolje tlačiti?

Pero: Polako, budi strpljiv. Čuj, što dalje kaže Klaić: »Obećao je ban kmetovima, da će za njih posredovati kod njihove zemaljske gospode, da ih mimo pravdu i poštenje preko mjere ne izrabljuju« — vidiš — »ban će nadalje moliti kralja, neka ne dopusti gospodi svoje podanike tako tlačiti... Ali sva su banova naprezanja bila uzaludna.« Tako vidiš Klaić, jedan od naših najpoznatijih povjesničara!

Luka: Hm, da, to je malo drukčije...

Pero: Čekaj, nismo gotovi s Klaićem! Vidi, što piše dalje: »P l e m e n i t i je ban oklijevao, te radio, da spasi seljačke nesretnike«. Jesi li čuo, što kaže povjesničar: Plemeniti ban!

Luka: A ja sam dosad uvijek mislio, da je baš Drašković osudio Gupca na muke!

Pero: Krivo si mislio. Ali da to uvidiš, pročitat ću ti nešto i iz ove knjige. To je Smičiklas, također znameniti hrvatski povjesničar. Evo, što on kaže: »Razjareno p l e m s t v o odluči okruniti ga ražarenom željeznom krunom«, a ne dakle ban-biskup Drašković!

Luka: A koju to opet knjigu vadiš? Što tu piše — Ivan Kukuljević Sakcinski?

Pero: Da, i taj je naš povjesničar pisac o istom predmetu. Čitaj: »...a njihov vođa Gubec beg, u najnovije vrijeme izabran seljačkim kraljem, da je uhvaćen, te da će ga s u d rasijanom željeznom krunom kruniti dati...« Dakle opet sud, jer je u to vrijeme sudska vlast bila nezavisna od banske.

Luka: E, tko čita knjige, taj zbilja nešto zna.

Pero: Da, treba čitati knjige! Evo ti još jedne! Čuo si za povjesničara Šišića? Bio je i on sveučilišni profesor i nikakav »bogomoljac«, pa gledaj, što piše o biskupu Draškoviću: »Pače se on zauzimao za uhvaćene seljake, ali s malim uspjehom!

Luka: Da, za toga sam povjesničara čuo, da je i moj sin kod njega polagao ispite i rekao, da se taj čovjek majstorski razumio u hrvatsku povijest!

Pero: Ako hoćeš, pročitat ću ti par riječi i iz ove knjige. To ti je »Seljačka buna« od Rudolfa Horvata, također profesora povijesti. Gledaj: »Prava sreća bijaše za Hrvatsku (dakle i za seljake, moj Luka!), što je u to vrijeme imala za bana zagrebačkog biskupa Jurja Draškovića«. Mogao bih ti tako još mnogo toga čitati, ali i to ti je valjda dosta. Dakle, držiš li još uvijek, da je Drašković osudio našeg seljačkog mučenika Matiju Gupca?

Luka: Ne, jer vidim, da učenjaci o tome govore drukčije. Više ne ću vjerovati nestručnjacima, nego ću uvijek nastojati, da se na sigurnom mjestu uvjerim o istini. E, baš ti hval, moj Pero!

Iz katoličkog svijeta

PAPINSKO SVEUČILIŠTE GREGORIANA u Rimu slavi ove godine 400. godišnjicu svoga utemeljenja. God. 1551. ovo je sveučilište osnovao sv. Ignacije Lojolski pod imenom Rimski Institut. Povodom ove proslave sv. Otac je 24. veljače primio u audijenciju profesore i đake ovog znamenitog katoličkog sveučilišta.

U ZADNJIH 25 GODINA naklada katoličke štampe u Sjedinjenim Američkim Državama povisila se za 134%. Prema izvještaju Društva katoličke štampe u Americi naklada katoličkih tjednika i časopisa iznosila je 1950. god. ukupno 15,200.000 primjeraka. Naklada ovih časopisa i tjednika 1925. god. iznosila je 6,500.000 primjeraka.

ALBERICO CRESCHITELLI, koji je 1900. god. umro mučeničkom smrću u Kini, proglašen je blaženim u nedjelju 18. veljače o. g. na svečani način u bazilici sv. Petra. Poslije podne istoga dana sv. Otac je sišao u baziliku, da se pokloni moćima novog Blaženika.

SVETI OTAC JE PRIMIO U AUDIJENCIJU 16. veljače članove talijanskog nacionalnog odbora za prijevoz bolesnika u Lurd. Članove odbora je predveo sv. Ocu kardinal Mons. Micara.

ALFRED NOYES, engleski katolički pjesnik, navršio je nedavno 70 godina života. U počast svečara engleski književnici su priredili svečani banket, kojemu je predsjedavao poznati engleski književnik sir Shane Leslie.

KATOLIČKI KNJIŽEVNICI u Sjedinjenim Američkim Državama proslavili su svoj dan 20. veljače.

SAVEZ ŠVICARSKIH KATOLIČKIH ŽENA priređuje hodočašće u Rim, koje će trajati od 13. do 21. travnja o. g.

U MJESTU BIG FLATS u državi New York osniva se novi benediktinski samostan. Kapela »Kraljice Mira« će biti prvi objekt, koji će se sagraditi na mjestu, na kojem će se nalaziti samostan. Dok ne bude sagrađena samostanska zgrada, redovnici će stanovati u kućama tamošnjih kolonista. U skladu s redovničkim pravilima sv. Benedikta redovnici će se uzdržavati ručnim radom i obrađivanjem zemljišta.

AUSTRALIJSKI PARLAMENAT je izglasao zakon o odgoju, koji mu je predložio ministar prosvjete. Prema ovome zakonu vjerska pouka će se predavati u svima školama. Vjersku obuku će predavati svećenici odnosne vjeroispovijesti, koje odrede njihovi vjerski poglavari, a koji dobiju suglasnost od Ministarstva prosvjete. Pohađanje vjerske obuke za učenike nije obavezno.

SABRANA DJELA francuskog katoličkog romanopisca François Mauriaca (Fransoa Moriak) započela su izlaziti kod nakladne kuće Grasset. Poznato je, da je Mauriac napisao prije rata, a i poslije, nekoliko romana i drama, koji su pobudili mnogo pažnje u cijelom katoličkom svijetu.

SIN PREDSJEDNIKA savezne njemačke republike, Pavao Adenauer, zaređen je za svećenika na Svijećnicu, 2. veljače ove godine, i to katedrali u Kölnu.

BELGIJSKI KARDINAL PRIMAS odobrio je molbu belgijskih zrakoplovaca, da kao svoju zaštitnicu mogu štovati Bl. Djevicu Mariju, na nebo uznesenu.

KOD PEDESET SEDAM KATOLIČKIH I PROTESTANTSKIH ČASOPISA u Sjedinjenim Američkim Državama ustanovljeno je, da je u zadnjih šest godina njihova naklada povišena za 10 do 1200%. Porast naklade se tumači sve većim zanimanjem za vjerska pitanja.

EGIPAT JE SVEČANO PROSLAVIO 75-godišnjicu osnutka Egipatskog kraljevskog zemljopisnog društva i 25. godišnjicu osnutka egipatskog državnog sveučilišta. Ovoj proslavi je sudjelovalo 160 stranih učenjaka, koje je egipatska vlada pozvala na svečanost. Među uzvanicima je bio i dekan sv. kardinalskog zbora msgr. Tisserant. Egipatska vlada je kardinalu msgru. Tisserantu iskazala najviše počasti. Ovu priliku je upotrijebio msgr. Tisserant, da obiđe sve glavne centre egipatskih katolika. Svuda je bio najsvečanije dočekivan, kako od strane vlasti tako i od strane katolika, a muslimani su sudjelovali u ovim svečanim dočecima. Na Božić po starom kalendaru t. j. 7. siječnja msgr. Tisserant je prisustvovao svečanoj pontifikalnoj Misi po koptskom obredu, koja je trajala 4 i pol sata.

SVETI OTAC JE I OVE GODINE uputio đacima katoličkih škola u Sjedinjenim Američkim Državama poziv preko radia, da aktivno sudjeluju u akciji prikupljanja dobrovoljnih darova, koju provode kroz Korizmu američki katolici u korist ratom opustošenih krajeva, naročito pak u korist djece dijelom svijeta. Govor sv. Oca bio je prenošen od cijele radio mreže SAD. U katoličkim školama ove zemlje bili su postavljeni po razredima radio prijemnici, pak su katolički učenici, đaci i studenti slušali govor sv. Oca u svojim školama.

U SRIJEDU 8. VELJAČE sv. Otac je primio u generalnu audijenciju brojne vjernike iz Europe i Amerike. Među prisutnima se nalazio i jedan odred američkih mornara te brojni parovi mladenaca. Sv. Otac je prisutnima održao govor na 6 jezika, a zatim je njima i njihovim obiteljima podijelio svoj apostolski blagoslov.

BROJ KATOLIČKIH STUDENATA u Maleziji narasao je zadnjih devet mjeseci od 24 tisuće na 32 tisuće. Mnoge države traže otvaranje novih katoličkih misija i novih škola.

U SJEDINJENIM AMERIČKIM DRŽAVAMA 143 radio postaje prenose t. zv. »katolički sat«. Obzirom na vrlo povoljan prijem, na koji su među publikom naišle katoličke emisije, smatra se, da će i ostale 23 radio postaje sistema NBC uskoro uvrstiti u svoj program prenos emisije »katolički sat«.

SVAKE GODINE prije početka zasjedanja Kongresa održava se u katoličkoj katedrali glavnog američkog grada Washington svečana sv. Misa na nakanu, da se isprosi Božji blagoslov na rad i odluke američkog predstavništva. Ove je godine svečanoj sv. Misi prisustvovalo preko 2 000 osoba, od kojih brojni činovnici Kongresa, mnogi zastupnici i senatori te članovi diplomatskog zbora.

U PROSLAVU GODIŠNJICE NARODNOG OSLOBOĐENJA nadbiskup Meksika odslužio je sv. Misu na Brdu Križa i to na mjestu, na kojem je prije 140 godina vođa liberacionista, svećenik Miguel Hidalgo služio zadušnice za poginule. Tom zgodom pješice je hodočastilo na ovo brdo preko 35.000 vjernika, od kojih je njih preko 25.000 primilo sv. Pričest.

ISUSOVAC O. RIQUET drži i ove godine korizmene propovijedi u pariškoj katedrali Notre Dame. Tema je ovogodišnjih njegovih propovijedi »Božja riječ je i danas stvarnost«.

MRG FELTIN, pariški nadbiskup, odlikovan je od francuske vlade Legijom Časti u činu oficira za zasluge.

MAĐARSKIM BISKUPIMA dao je Sv. Otac ovlast, da mogu dozvoliti služenje sv. Mise poslije podne ili naveče ne samo nedjeljom i blagdanom nego i u obične dane. Vjernici, koji se žele pričestiti na tim sv. Misama, moraju postiti barem tri sata.

IRSKO KATOLIČKO SVEUČILIŠTE bit će u najskorije vrijeme otvoreno u glavnom gradu Dublinu. Sveučilište će se zvati Newmanovo sveučilište, na uspomenu velikog engleskog kardinala Newmana. Potreban iznos za osnivanje i uređenje ovoga sveučilišta irski katolici su već skupili.

LAŽNI BISKUP U ZATVORU. U Francuskoj je nedavno osuđen neki Léon Page zbog toga, što se lažno prikazivao za katoličkog biskupa. Page je došao na ideju, da se prebaci preko granice i u Švicarskoj iznudi novaca, prikazujući se za biskupa Tiberijade, a čas opet za misionarskog biskupa na proputovanju u Evropi. Lažni je biskup međutim ubrzo raskrinkan i za svoj pokušaj prevare dobio je 6 mjeseci zatvora.

KIP MAJKE BOŽJE FATIMSKE, koji je u zadnje vrijeme bio svečano primljen u različnim gradovima Indije, Siama i Malaje, prenosi se u Australiji iz grada u grad. Krajem veljače stigao je kip avionom u Melbourne. Na motociklima pratila ga je policija u katedralu. U povorci je bilo 100 automobila. U katedrali je tim povodom dozvolom Sv. Stolice odslužena ponoćka, na kojoj je bilo nepregledno mnoštvo vjernika. I po drugim australskim gradovima je dolazak kipa Majke Božje Fatimske povod za velike vjerske manifestacije.

AMERIČKI UČENJAK DR. BENJAMIN, koji je otkrio u jednoj vrtnoj biljci nadomjestak »krvne plasme«, što je posebno važno za slučajeve napadaja atomskom bombom, odrekao se svojih patentnih prava. To znači, da će se taj lijek moći dobiti razmjerno jeftino i da će biti moguća redovita proizvodnja potrebne količine za 300.000 dolara godišnje. Dr. Benjamin je izjavio, da učenjaci ne bi smjeli svoje pronalaske smatrati izvorom prihoda i obogaćivanja, nego da bi se morali odreći svojih patentnih prava

»MISIJA PARIZA« zove se zajednica svećenika, koja si je stavila za posebnu zadaću dušobrižništvo među proletarijatom. Ona će sad otvoriti misijsku postaju u Egiptu.

GUVERNER DRŽAVE I GRADA SAO PAOLO u Braziliji zabranio je hazardne banke. To su već prije deset godina tražili katolički biskupi pastirskim pismom, koje je onda bilo zaplijenjeno.

KATOLIČKA AKCIJA U PERU-U izdaje časopis, kojim podvrgava kritici nove knjige i nove filmove. Ova kritika jako utječe na javno mnijenje.

NAŠI POKOJNICI

Don Vice Gabelić, kanonik u Hvaru, umro 27. veljače 1951. Rođen g. 1874. u Vrboskoj na Hvaru. Zaređen g. 1898. Službovao u raznim mjestima na Braču. G. 1912. preuzeo je župu Jelsa, koju je vodio do g. 1936., kad je imenovan kanonikom u Hvaru. Bio je uzoran i svet svećenik. U pastirskoj službi veoma revan i nesebičan i kao takav uživao ljubav i štovanje svију.

Pokoj mu vječni daruj, Gospodine!

Don Marko Fabain, umirovljeni župnik, umro je 3. ožujka o. g. u 92. g. života bez agonije, u dubokoj starosti. Rodio se u Veloj Luci, o Korčula 1859. god. Ondje je i pokopan. Ređen je 1882. Službovao je kao župnik u raznim mjestima dubrovačke biskupije, a najdulje je ostao u Smokvici — 45 godina. Poslije umirovljenja živio je u rodnom mjestu, ali je i tada neumorno obavljao dušobrižničku službu sve do kraja života. Smrt ga je zatekla, upravo kad se vratio s posjeta jedne bolesnice, koju je ispovjedio. Bio je uzor svećenik, pun žara i revnosti. Tih, siromašan, skroman i pobožan. Redovito je provodio dugačke sate u crkvi, zanesen u molitvi pred Svetohraništem. Uvijek vedar i nasmijan. Od mladosti nije jeo mesa. Bijedno je živio u posljednjim godinama svoga života. Nije se sramio stajati u redu, da čeka na malo ribe. Često je postio. Umro je na glasu svetosti, pa ga je narod smatrao anđelom u ljudskom tijelu. Na sprovodu molio mu se kao Ugodniku Božjem.

Počivao u miru, Božjem!

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14 — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-363312. — Pojedini broj stoji 2.— Din.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

»Poslije osam dana dođe Isus, kad su vrata bila zatvorena i stade u sredinu među učenike svoje i reče: Mir vama. Aleluja«
Aleluja u današnjoj sv. Misi
(Iv 20, 7)

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VI. ZAGREB, 1. TRAVNJA 1051. BROJ 14

TVRDA SRCA NE SLUŠAJU UČITELJA

Velika je bila neprilika židovskim svećenicima, saducejima i farizejima. Zašto? Na sve strane slušali su hvale, priznanje, slavljenje Spasitelja zbog Njegovih mnogobrojnih čudesa. Sav je narod pošao za Njim. Treba se dakle tomu oprijeti na vrlo mudar i razborit način. Treba unijeti u dušu naroda nepovjerenje na neprimjetan način. Kod židovskih se naime poglavara sukobila istina, koju je Spasitelj naučavao, i čudesa, koja je tvorio, s njihovim sklonostima srca i njima milim samodopadnim mišljenjem. Teško je njima bilo, da časno priznaju svoje zablude i krive puteve. Zato nisu imali dovoljno jakosti. Svoje mišljenje i protivljenje su morali ipak obraniti.

Zato je trebalo podizati prigovore i izgovore. I to sve češće i sve brže. Trebalo je reći, da je Krist oholica. Da zaluđuje narod. Da dopušta narodu, da se udaljuje od utrtih puteva. Da zabacuje naredbe velikih učitelja zakona. Da pobija učitelje zakona On, koji je sin tesara i koji nigdje nije učio.

Dopuštali su, da On može biti i prorok, ali su tvrdili, da iz Njegovih riječi slijedi, da se On gradi većim od ikojega proroka. On govori kao vječna, nepogrešiva mudrost: »Ja sam put, istina i život«. (Iv 14, 6). »Nebo će i zemlja proći, ali riječi moje ne će proći« (Mt 24, 33). On nastupa kao najviši, neograničeni zakonodavac: »Čuli ste, da je kazano starima: Ne ubij, a tko ubije, bit će kriv sudu. A ja vam kažem, da će svaki, koji se srdi na brata svoga, biti kriv sudu. A tko reče bratu svomu »raka«, bit će kriv velikomu vijeću. A tko reče: »budalo« bit će kriv paklu ognjenomu« (Mt 5, 21-22). A kad su Mu prigovorili, zašto liječi u subotu, odgovori im: »Subota je načinjena radi čovjeka, a ne čovjek radi subote. Dakle je Sin čovječji gospodar i od subote« (Mr 2, 27-28).

On je dapače tražio veću ljubav prema Sebi, nego li što je imadu djeca prema vlastitim roditeljima i roditelji prema djeci: »Tko ljubi oca ili mater više nego mene, nije mene dostojan; i tko ljubi sina ili kćer više nego mene, nije mene dostojan« (Mt 10, 36-38).

On čini čudesa i ponaša se kod toga kao da ima božansku vlast u svojim rukama, a nije ponizan prema Bogu, kako su to bili Proroci. Kad govori o Bogu, naziva Ga »Ocem«, a sebe Njegovim Sinom, i to u sasvim drugom smislu, nego li što se drugi ljudi nazivaju djecom i sinovima Božjim.

A što je još gore. Zar narod ne zna, da su oni (pismoznanci) zvani, da čuvaju baštinu Mojsijevu i Proroka? A gle taj narod trči za Njim i bježi od njih. On ima prednost pred svima. On se naziva »Učiteljem«. Zovu Ga u goste i daju Mu prvo mjesto. Polagano, ali sigurno istiskuje njih sve iz njihovih vladajućih mjesta. A općenito je poznato i upravo napadno, da se prijateljski ponaša prema grešnicima i carinicima. O ne, On nije Mesija. Potpuno je nerazumljiva Njegova riječ: »Kraljevstvo Božje ne će doći, da se vidi. Niti će kazati: Evo ga ovdje, ili eno ondje, jer, gle, kraljevstvo je Božje među vama« (Lk 17, 20-21).

Tako je mašta svećenika, saduceja i farizeja sve sakupila, da Ga omrazi narodu.

Maleni ljudi obično mrze svakoga, koji je moćniji od njih. Samo pravi značajevi su kadri, da se poklone većemu od sebe i puni strahopočitanja i ponizno priznaju kao Ivan Krstitelj: »On treba da raste, a ja da se umanjujem« (Iv 3, 30). Samo plemenit čovjek dopušta, da se njegovo znanje i njegov značaj obogaćuje prednostima i savršenošću većega.

Spasitelj je bio takav učitelj. Naravno je, da bi onda pred takovim učiteljem morali pismoznanci svoju učiteljsku umišljenost poniziti i Njemu podati čast i poslušnost. Oni bi bili morali sjesti kod Njegovih nogu i slušati Njegovu nauku. Ali njihova oholost njima toga nije dopuštala. Njima se nisu nikako svidale Spasiteljeve ćudoredne nauke, kao što je: siromaštvo duhom, poniznost, ustrpljivost u progonima, čistoća, — a to su bili ideali svetosti, koje je On učio.

Nikad i nigdje nismo čitali, da su se židovski poglavari službeno sastali i u sabranoj tišini i ozbiljnom proučavanju Svetih Knjiga tražili, tko bi ipak mogao biti taj Nazarenac, koji uči tako divnu nauku? Barem ozbiljnim se ljudima morala ipak roditi misao, da bi čudesa, kakova je Spasitelj činio, mogla biti pečat i znak Božji. A to sigurno jesu, ako se svemogući Bog hoće da objavi ljudskomu rodu.

A usto se Spasitelj u početku približava vrlo prijateljski svećenicima i pismoznancima i farizejima. I svi su imali priliku, da s Njim govore. Da Mu otvoreno iznose svoje dvojbe, i svoja mišljenja. On nije ni od koga tražio slijepu poslušnost. A uz Njega su stajali razumni razlozi i Sveto Pismo. Kao što se kao dvanaestgodišnji dječak upustio u vjerske razgovore u hramu, tako bi i sada razgovarao i odgovarao svećenicima i pismoznancima. Za njih bi bilo časno, da su po svom zvanju i službi s veseljem ušli u Stari Zavjet, koji je bio samo stepenica i uvod u Novi Zavjet.

Spasitelj bi ih bez sumnje poučavao i pojedinačno i u grupama. Rasvjetljivao njihove savjesti. Pružao im obilje milosti. Opominjao ih. Silio, da si spasu duše. Prihvaćao je u tu svrhu i pozive na gozbe, samo da im pokaže, da u Njemu nema neiskrenosti. On im je i prijetio, pokazivao im njihovu propast. Molio se za njih. Ali sve je bilo uzalud.

Tvrda srca nisu htjela slušati Učitelja.

Uskrsna zvona

Zvone u šumi zvonovi cv'jeća,
Vjetar im njiše čaškice b'jele
S lakog, mirisnog zvonjenja cvjetnog
Drhću breze, ušutjele jele.

Zvonovi zvone sa katedrale
S male crkve zvono se trza
Zvoni u zraku uskrsna pjesma.
Proljetne vode ta pjesma brza.

I duše zvone uskrsnom pjesmom
I nema boli i nema jada
Uskrslom Bogu pjesma se ori
Ljubavi puna i puna nada...

SVETI OTAC JE PRIMIO U AUDIJENCIJU 24. veljače profesore i pitomce dvaju rimskih zavoda, kojih je postanak vezan uz Rimski Institut, koji je pred 400 godina osnovao u Rimu utemeljitelj isusovačkog reda sv. Ignacije Loyola. Iz ovoga Rimskog Instituta se razvilo i glasovito papinsko sveučilište Gregoriana. Sam sv. Otac je svršio školovanje u jednom od ovih zavoda. Sv. Otac je održao profesorima i đacima govor, u kojem je naglasio značajnu ulogu, koju je odigrao Rimski Institut sa zavodima, što su se iz njega razvili, u povijesti Crkve. Sv. Otac je pozvao prisutne, da budu dostojni nasljednici svojih predšasnika i na kraju im podijelio apostolski blagoslov.

Duhovne utjehe

Događa se katkad, da u vršenju pobožnosti osjećamo ugodnost, radost i slatkoću. Svi ti osjećaji nisu u pobožnosti glavna, nego sporedna stvar. Glavna je stvar čvrsta volja Bogu služiti i vršiti Njegovu volju, a sve je drugo nuzgredno. Pa ipak su ti osjećaji dobri i treba ih cijeniti kao dar Božji, koji Bog daje svojim slugama radi nekih svetih nakana. Sveto Pismo ih opisuje kao nešto dobro i poželjno. Psalmista kaže: Kušajte i vidite, kako je sladak Gospodin! Kako su slatke grlu mojemu riječi Tvoje, mnogo slađe od meda ustima mojim! Utjehe i slatkoća u molitvi i pobožnostima daju duši polet i snagu i novu želju, da ih vjerno vršimo. Odkidaju srce od zemaljskih radosti i sjedinjuju niži dio čovječje naravi s višim, te ga tako oplemenjuju. Time se i bitni dio pobožnosti, koji se sastoji u spremnosti volje služiti Bogu, usavršuje, i tako cijeli čovjek sa svojom nižom i višom naravi savršeno služi Bogu. Zato su sjetilne utjehe i radosti u pobožnosti dobre i treba ih cijeniti.

Kad nam Bog šalje sjetilne utjehe i radosti u pobožnosti, treba ih primiti sa zahvalnošću i njima se poslužiti. Neka nam one budu, samo poticajem na dobra djela, te na mrtvenje, poniznost i samozataju i na ostale kreposti. To je nakana, koju ima Bog, kad daruje takove duhovne utjehe. Treba ih napose primiti ponizno, jer znamo, da takovih utjeha nismo dostojni, i da nam ih dobrota Božja daje samo zato da pomogne našoj slaboći. Mjesto da se radi takovih milosti ponesemo, valja da se zastidimo kao onaj krivac, komu vladar iskazuje naklonost, mjesto da ga za krivice kazni. Ne treba nadalje uz njih srcem prionuti. Srcem treba da prionemo samo uz Boga. Zato ih ne treba niti silno željeti, niti se žalostiti, ako ih nema, nego se iznad svega izdići i misliti, da su utjehe samo sredstvo za savršenstvo, a nijesu samo savršenstvo. One su samo krila, kojima duša leti do svog cilja, kršćanskog savršenstva.

Često se događa, da kod molitve i drugih pobožnosti nema nikakvih duhovnih utjeha, nego vlada u nama suhoća, hladnoća i bešćutnost. U takovim se časovima ne treba uznemirivati, nego se predati u volju Božju, i vjerovati, da Bog dopušta u nama takvo stanje radi neke veće naše koristi. Može se naime dogoditi, da nas one duhovne slatkoće i utjehe zavedu, te samo u njima uživamo, a ne mislimo na dobra djela. Da mislimo, da prava pobožnost stoji u tim utjehama, i da se samo po njima može doprijeti do svetosti, te se dalje za ništa ne brinemo. I mjesto da u savršenosti napredujemo, mi zapravo nazadujemo. No kad smo suhi, hladni, tad se trudimo, da postignemo unatoč takvog stanja uspjeh u kreposti i savršenosti i da tako zaslužimo, da nam se vrate slatkoće i utjehe. A treba još znati, da pobožnost bez osjetnih duhovnih utjeha ima pred Bogom veću vrijednost i više zasluga, jer čovjek u nju ulaže više svoga vlastitoga truda, nego li kad na krilima slatkoće i utjehe sve lako obavlja.

No ipak čovjek i smije i treba da se trudi, da zadrži duhovne utjehe i radosti kod molitve, no na pravi način. Treba se za molitvu dobro pripraviti. Za same molitve biti sabran i pažljiv i sačuvati dostojno vanjsko držanje. Razumom i voljom prionuti uz molitvu, odstranjivati zapreke, naročito paziti, da se kod molitve tijelo previše ne napreže i ne trudi. Ako ova obična sredstva ne dovedu do cilja, t. j. do utjehe i radosti u molitvi, tada se treba poniziti i strpljivo se predati u volju Božju.

Lavine

Jesi li kada čuo, što su lavine? Na visokim gorama nakupe se cijela brda snijega, koja su i po više metara visoka. A kad zapuhne južnjak, snijeg se omekša, zgusne i oteža. A onda pojedine ogromne komade njihova težina otkine i povuče sa sobom niz strmine i viseće proplanke u nizinu. Na ovom putu umataju se novim snijegom u sve veće gomile i snježne gore, koje padaju u nizinu uz užasnu buku i lomljavu. I jao onom čovjeku, drvu, šumi, kući, ljudskom naselju ili napravi, na koju se taj teret svali. Polome ih i unište i često im nestane traga i glasa. Sve to biva po neumoljivim zakonima prirode.

I ljudski je život, tjelesni i duševni, često ugrožen neumoljivim prirodnim zakonima. U njemu se znadu javiti lavine. Brza naime riječ, nepromišljeni čin može da izraste u lavinu, koja čini neizmjerno mnogo zla i čovjeku pojedincu i ljudskom društvu. Razjareno srce izbaci na usta tvrdi govor i nabaci se njime u lice nekom čovjeku. Možda nije ništa zla mislio, ali je rečeno u uzbuđenju. I nad onim, što je netko tako rekao, nema više vlasti, niti može to ponaviše s uspjehom opozvati. Opaka se riječ zabola u srce bližnjemu, ondje počiva, ruši u njemu dobro i razara njegovu sreću.

Naročito to tako biva kod mladega svijeta. Ondje nevaljali govor lako pogađa bezazlene, nevine i nježne dječinje osjećaje i ruši ih kao lavina i pod sobom pokopava sve, što preč njom bude. I čovjek mora kadkada bespomoćno gledati, kako taj njegov nesretni govor poput lavine bijesni u mladom čovjeku. I mjesece i godine se ne može zaboraviti i pobiti, dok napokon ne strovali sve u žrtvu u duboki ponor.

Kadkada je divlji vjetar neobuzdane strasti izbacio jedan čin, i to možda jedan jedini časoviti čin. I taj jedini nagli čin, koga nisi smatrao ni za što, niti si na nj mislio, izrasao je u tebi u lavinu i proširio se u brzu vatru. I polomio u tebi sve plemenito. I sada stojiš očajan i strahom slomljen kao onaj, koji vidi da dolazi lavina i ne može više uteći.

Mi se još s užasom sjećamo onih časova, kad su upravljači sudbine evropskih naroda zapovjedili jednim potezom pera opću mobilizaciju jednog i drugoga svjetskoga rata. Oni su bacili jedan kamen s brda, koji se razvio u gorostasnu lavinu. I ta se lavina neobuzdano kotrljala gotovo svim zemljama i valjala se preko ljudskih tjelesa, sela, gradova, poljana i šuma. I kad je trebalo tu lavinu zaustaviti, ruke se onih, koji su je stavili u pokret, činile nemoćnima i ukočenima, da je sustave.

U nama je ljudima također jedna strašna i silna moć. Mi se moramo bojati naših djela, jer poznamo njihov početak, a ne znamo im svršetak. »Mi smo kao djeca, koja s brda pošikuju snježnu kuglu u dolinu, i ona naraste do ogromne veličine. Tako i naša djela izrastu iznad nas i povuku nas snažno za sobom, a mi smo mislili da ćemo njima upravljati«. (E. Zahn). I baš se u tome očituje strašna zbilja našega života. Ono, što mi mislimo, sjećamo, hoćemo, činimo ili propuštamo, imade svoje posljedice za cijelu vječnost.

Kad nešto zla učinimo, ne možemo se time tješiti, da je to samo onako časovito prošlo i da ćemo to drugi puta bolje učiniti. Ono, što smo jednom zla učinili, više ne može biti neučinjeno. Nesamo to, nego prečesto zle posljedice toga ne možemo ni krvavim suzama pokornicama zaustaviti.

Ovaj zakon po kojemu se maleni kamen oblikuje u užasnu lavinu, tumači nam mnogo toga u ljudskom životu i u povijesti naroda. I ako promatramo ljude oko sebe u njihovu životnom razvoju, nalazimo bezbrojne primjere lavinskih katastrofa. Mnogoga je zahvatila neka nezdrava ideja i onda ga neumoljivo gonila i gurala kao onesviještena naprijed, premda su ga opominjali i prijatelji i znanci. Sve je bilo uzalud. Ta ga je ideja tjerala putem propasti, dok ga jednoga dana nije strovalila u ponor.

Svaka se jaka ljudska strast razvija po zakonu lavine. Ona se valja cijelim čovjekom, tihim kraljevstvom njegova mišljenja, evatućim vrtom njegovih osjećaja, poljskim rasilnama njegove volje i gazi u njemu sve svojim uništavajućim nogostupom. Povlači ga u prljavi vir i ostavlja u njemu pustoš i užasni ponor.

Žalosno je, kad se promatra pad takova čovjeka! A takva se sudbina ponavlja tisuću i tisuću puta, a najčešće u proljeću ljudskoga života, kad su duševni temelji tako manjkavi, povodljivi i spremni da prihvate nalet svake misli i osjećaja. A malo treba, da se mlada čovjeka za što bilo predobije, jer mladost ima od naravi veselje za buran tok stvari i za zvučni utisak događaja, koji teku poput lavine. Njezino se srce veseli svakom smionom skoku preko lijene i spore svakidašnjice. Lavina mu je simbol snažna, bezobzirna razvitka, neukočena napretka.

Da li po zakonima lavine raste i dobro? Ne više! Poslije unutarnjeg iskvarenja ljudskog roda po istočnom grijehu, dobro je vezano na zakon polaganog rasta, koji vlada cijelom živom prirodom. Vidimo, kako zrno sjemena mučno probija grude zemlje, da izbije na svijetlo. Biljka se sate i sate bori sa vrućinom i hladnoćom, sušom i kišom, da se obrani od svojih neprijatelja, svoj život produži, svoj cvijet zaštiti, svoje plodove donese do zrelosti! Tu se ne ide korakom lavine. Tu nema naglih skokova. Tu je rad čedan i tih, pun napora, izdržljivosti i ustrpljivosti.

Takav je eto zakon dobra u čovjeku. Zla misao nasilno i brzo zarobi srce. Plemenita pak treba tjedne i godine, da se s nama bori, dok u nama zagospodari. Doduše i dobro djelo ima također dalekosežni upliv, ali ga nema s nesuzdržljivom snagom lavine. Dobru se naime kod njegova širenja posvuda stavljaju zapreke, koje se ne mogu lako i brzo oboriti

Zato ne dopusti nikada, da zlo u tebi postane lavina, da te jednoga dana ne smrvi svojom snagom!

ISUS KRIST VLASTITOM MOĆI UZAŠAO NA NEBESA

Starozavjetni pravednik kralj David po nadahnuću Božjem promatrao je u duhu uzašašće Isusovo na nebo, pa je pun svetog oduševljenja zvao sve narode: »Svi narodi zaplješčite rukama, Uzlazi Bog uz klicanje!« (Ps 46, 2, 6).

Isus Krist je kao Bog uvijek na nebu. Nikada nije bilo ni jednoga časa, kad bi On prestao biti na nebu. Kao Bog je Isus Krist svudašnji, svagdje se nalazi: na nebu, na zemlji i na svakom mjestu. Na Spasovo — četrdeseti dan nakon uskrsnuća— uzašao je Isus na nebo kao čovjek dušom i tijelom. Na nebo je uzašao svojom vlastitom moću.

Sveto Pismo spominje, da je svemoć Božja uzela proroka Iliju s ovoga svijeta u jednom sjajnom oblaku. Taj se oblak u Svetom Pismu slikovito označuje kao kola s konjima. Ilija je uzet sa zemlje, a da nije kušao ni smrti ni trulosti. Tako je bilo i s Henohom. Ta će dvojica, kako misli većina svetih Otaca, doći na koncu svijeta da propovijedaju pokoru i bore se s Antikrstom (4 Kralj 2,11-12). Proroka Habakuka je Anđeo prenio nad lavsku jamu zajedno s ručkom, što ga je nosio Danijelu, koji se nalazio među lavovima (Dan 14,35). Filipa Đakona, kad je u vodi pokrstio Etiopljana, dvoranina Kandake, kraljice Etiopije, uzeo je Duh Gospodnji i odnio tako, da ga dvoranin nije više vidio (DAp 8,39). Svi su oni prevalili silne prostore, ali ne svojom snagom, nego tuđom pomoći.

Isus pak ne samo kao Bog nego i kao čovjek uzlazi na nebo svojom vlastitom moći. Nije to bilo naravnom, čovječjom snagom, nego nadnaravnom, tajanstvenom snagom. Isusovom božanskom naravi. U Isusu Kristu su dvije naravi: božanska i čovječja. One su nerazdjeljivo sjedinjene, a tijelo je Isusovo nakon uskrsnuća preobraženo i slavno. Zato je presveta duša Isusova mogla zapovijedati tijelu i prenositi ga brzo kao što se brzo prenose naše misli, a tijelo se, lišeno vlastitosti smrtnoga tijela, lako pokoravalo duši i slijedilo dušu, kako naše misli slijede našu dušu. Božanska je narav Isusova upravo tako Njegova kao i čovječja, i kad je uzašao na nebo snagom božanske naravi, uzašao je svojom vlastitom snagom. To je otajstvo ili misterij uzašašća Isusova na nebo.

Isus je sa sobom poveo u nebo sve duše starozavjetnih pravednika iz predpakla. Kad su prvi ljudi Adam i Eva sagriješili u raju, Bog je zatvorio nebo, i ono je ostalo zatvoreno sve do uzašašća Gospodinova na nebo. A svi pravednici, koji su umrli iza prvih ljudi Adama i Eve pa do Isusa, boravili su u posebnom mjestu, koje se zove predpakao, i tu su čekali Isusa, da ih On prigodom svoga uzašašća sa sobom povede u nebo. Tako, eto, Isus ne uzlazi na nebo sam, nego u pratnji bezbrojnih duša preminulih pravednika Staroga Zavjeta.

Nebo je mjesto, gdje pravednici uživaju vječno blaženstvo. U čemu se sastoji blaženi život na nebu, to opisuje već Izaija prorok (Iz 64,3), a za njim sv. Pavao ovako: »Što oko nije vidjelo, ni uho nije čulo, ni u srce čovječje nije unišlo, to je Bog pripravio onima, koji Ga ljube« (1 Kor 2,5).

U nebo dolazi svaki čovjek, koji je pošao s ovoga svijeta pomiren s Bogom. Jedni idu u nebo odmah iza smrti, a drugi nakon toga što su u čistilištu pretrpjeli kaznu za svoje grijehe.

Nebo je stvarnost. Nebo je činjenica sigurnije dokazana, nego ijedna pojava u našem ljudskom životu. Sve, što mi u ljudskom životu dokazujemo, dokazujemo ljudskim razumom, koji je slab, pa može i pogriješiti, u zabludu i nehotice pasti. Da postoji nebo, to dokazuje naš razum dokazima, koji spadaju među najjače dokaze, što ih može razum pružiti. Nu još više, opstojnost neba pokazuje sam Bog, koji je neizmjerna mudrost i vjekovita istina, te ne može prevariti ni sebe ni nas.

MIR U SRCU

U raznim životnim prilikama zamj[illegible] ljemo svoje zadovoljstvo i svoju rad[illegible] u različitim oblicima. Jednom nam [illegible] čini, da je sreća samo u jednom, od[illegible] denom obliku, kakav bi nam u to [illegible] jemo najviše odgovarao, a drugi puta možda već skoro ne bismo priznali [illegible] punjenje svojih težnja u onome, što [illegible] je prije privuklo.

U ovakvoj nepostojanosti našega [illegible] čini se kadikad, da za nas i nema i [illegible] može biti konačne, najviše vrijednos[illegible] koju bismo uvijek i u svakoj pri[illegible] jednako željeli posjedovati. A ipak, [illegible] kova vrijednost postoji: Krist je poz[illegible] vao njezino značenje, On nam je da[illegible] vao ovu vrijednost. Mir u srcu, [illegible] Božji, to je pozdrav Uskrsnuloga, to [illegible] njegov poklon ljudskome rodu, to [illegible] zalog naše sreće, Mir, koji Bog dono[illegible] mir, koji On navješta, to je nagra[illegible] koju stičemo u predanosti Njemu, u lju[illegible] bavi prema Bogu. Takav mir, koji pr[illegible] mamo od Boga, posve je drugačiji [illegible] mira, koji nam ljudi mogu darovati, a[illegible] i oduzeti, jer je samo u nebeskome mi[illegible] ru potpuna i besmrtna radost.

Mir s vama! Mir već ovdje na zemlj[illegible] kada utihnu nesretne strasti, što n[illegible] razdiru, kada se čovjek osjeti Božj[illegible] djetetom, pod Njegovom moćnom z[illegible] štitom, u Njegovoj ljubavi. Mir, kad[illegible] primamo zakone Ljubavi, kada prihva[illegible] ćamo put svojega spasenja. Mir, kad[illegible] spoznajemo, da sve naše prolazi u vre[illegible] menu, a samo vječita dobra ostaju, [illegible] prate dušu na posljednjem njezin[illegible] putu.

Mir! Sva je milina, sva ljepota [illegible] Njemu. Sve ispunjenje naših težnja, [illegible] jek svakoj našoj boli. U miru život p[illegible] ma uzvišeni smisao — u miru nalazim[illegible] sreću, kakovu drugdje ne možemo p[illegible] miti.

U KATEDRALI AFRIKANSKOG GRADA LAMEE bio je 14. siječnja [illegible] g. zaređen za svećenika Bernardo Atak[illegible] pa, koji potječe iz obitelji urođeničk[illegible] poglavice, koji je 1860. g. dao pogubi[illegible] prva dva misionara, koji su došli [illegible] Togo propovijedati kršćanstvo.

PODLISTAK

Jutarnja uskrsna priča

Vesna je odlazila na izlet svake nedjelje. Njezine prijateljice nijesu nikada s njom išle. Htjele su ipak prisustvovati blagdanskoj Misi.

Jednog proljetnog jutra otišla je Vesna u planine. Radosno se penjala, jer je htjela preteći neke svoje kolegice. U rano jutro još su zvijezde lutale po nebu.

Uspela se na planinu. Ali šume su prazne, livade nijeme, a ptice šutljive. Kao da je sunce okasnilo, kao da je jutro ostalo u krevetu! Sjela je na osušeni panj, gdje je svake nedjelje s kolegicama pričala o školi, o dječacima, pjevala i do volje se i smijala. Ali se osjećala kao u grobu. Nije znala, kuda bi se okrenula. I pogleda visoko prema nebu. Zvijezde su joj se učinile blistavije. Meteori su radosno letjeli sa zvijezde na zvijezdu, kao velike krijesnice. Znatiželjni su, jer se naginju nad mora i nad planine. Vesna je bila sve nestrpljivija. Nitko od izletnika ne dolazi, a ona bi najradije vikala zbog ove neugodne samoće.

Ustala je i potrčala na livadu, gdje se svake nedzelje loptala. Tamo, gdje je kidala latice s tratinčica i proricala: »Voli-ne voli, voli-ne voli!« Ali su livade šutjele. Šutjele su šume i ptice. Čudnovato, proljeće je, a ni jedna grana se nije ulistala, ni jedan cvijet nije procvjetao. Sve sami pupoljci, a ni jedan se nije otvorio. Ukipili su se kao dječja usta u razredu, a riječ im je na rubu usana. Kao zbor pjevača, koji čekaju pokret dirigentske ruke, da otpjevaju himnu!

»Zašto su pupoljci ovijeni zelenim povojima? Zašto se nijesu otvorili?« »Majko!« — kriknula je, te kao ustrašena srna otrčala kroz nijeme šume. A onda je stala, otrgnula grančicu s malog grma i zbunjeno griskala pupoljke. Najednom opazi na otrgnutoj grančici leptirovu čahuru. Možda je ovo njegov grob? Ali ne! Sjetila se sata iz prirodopisa, kad im je profesor tumačio preobrazbu leptira. To je dakle leptirova kolijevka! Ali proljeće ga je već moralo probuditi, on je morao već davno izmiljeti. A eto, još spava u svojoj vunenoj čahuri.

»Što je to, moj Bože, nitko jutros ne izlazi iz svog stana! Ni ptice, ni pupoljci, ni leptiri! Možda ni ja nije sam smjela ovog jutra izlaziti iz svoje kuće!«

Bacila je iz ruke otrgnutu grančicu i potrčala kući. Bježala je kao šumska ptica, koju gone obijesni lovci. Stigla je do prvih kuća gradskih. Tog časa razgibala su se s visokog tornja zvona, što su već tri dana bila nijema. Sunce je upravo pogledalo preko brežuljka.

Vesna je drhtala od straha. Pomislila je, da je ovo jutro začarano. Kad je opazila, da i grad šuti kao i planina, dala se u bijeg. Bježala je, kamo nikad do sada nije bježala, te protrčala kroz crkvena vrata. Crkva je bila puna ljudi, sve glava do glave. Orgulje su ispunjale srca i svodove, svijeće su gorjele kao krijesnice na nebu, zvona su zvonila, a s oltara je u bijeloj misnici svećenik čitao iz lijepo uvezane knjige: »I vrlo rano u prvi dan sedmice dođu ka grobu, kad je već sunce izašlo.«

Vesna se zbila u kut iza Krstionice i plakala kao napušteno dijete. Nikad joj suze nijesu bile tako iskrene i velike. Velike kao kapi kiše. Osjećala je, da je sama. I bila bi najradije zagrlila svoje prijateljice, koje sada shvaća zašto nisu s njome blagdanom išle na izlet. Pokleknula je i bijelim rukama sakrila lice. Ali nije molila, jer nije mogla od ganuća: zapanjila joj je dušu veličanstvena pojava Uskrsnuloga Spasitelja.

»Aleluja! Aleluja! — Pjevala je Liturgija uskrsnog jutra. — Aleluja! Uskrsnuo je Gospodin, aleluja!«

— — — —

Vesna je zadnja izišla iz crkve. Od tog dana nije nikad propustila blagdansku Misu.

I nikad nije zaboravila, kako su ptice, leptirove čahure i pupoljci onog jutra čekali Isusovo Uskrsnuće.

U JAPANU će tokom travnja o. g. početi izlaziti periodički tromjesečni časopis pod imenom »Prijatelj svećenstva«.

Bijela Nedjelja

I. IV. 1951.

Današnje sv. Evanđelje izvješćuje, kako se Isus ukazao svojim učenicima bez Tome i dao im vlast opraštati grijehe. Nakon osam dana opet se ukazao u prisutnosti Tome i pozvao ga, da se dotakne njegovih rana. Toma na to padne ničice i uskllikne: »Gospodine moj i Bog moj!«

1. Današnja se nedjelja zove bijela, jer su na današnji dan novokrštenici odlagali bijele haljine, koje su obukli na Veliku Subotu kod svog krštenja i nosili ju tjedan dana. O da nismo bijelu odjeću nevinosti okaljali ljagom grijeha! No ta se haljina može oprati u hučnoj vodi pokorničkih suza. Oplačimo počinjene grijehe i od danas se čuvajmo, da dušu ponovno ne okaljamo, osobito nečistoćom.

2. Isus je došao k apostolima na zatvorena vrata. Boga ne možemo isključiti ni bravom ni zavorom. On je već u sobi, koju smo zaključali, i u kutu, u koji smo se skrili. On je svuda prisutan. Imajmo uvijek pred očima istinu o svudašnjosti Božjoj, tada ćemo svoje misli, riječi i djela udesiti tako, da se ne ćemo trebati plašiti pred tim svudašnjim svjedokom. Ako se već plašimo prisutnosti ljudske, kad hoćemo griješiti, koliko više treba da se plašimo prisutnosti Božje.

3. Toma nije vjerovao, dok nije vidio. Sigurno je sam bio kriv, da je kod prvog ukazanja izostao, pa je zapao u nevjeru. I nama se događa, da zapadamo u vjerske sumnje i nevjeru, kad zanemarujemo službu Božju i vjersku pouku. Toma je rekao: »Dok se ne dotaknem, ne ću vjerovati: Tvrdokorno se protivi jednodušnom svjedočanstvu svih drugih apostola. Iz oholosti više cijeni svoj sud, nego sud sviju ostalih. Iz preuzetnosti hoće Isusu da propiše uvjete pod kojima će vjerovati. Ne vjeruje svjedocima očevicima. Zar čovjek mora baš sve sam vidjeti i dotaći? I kad je vidio, rekao mu je Isus: »Nemoj biti nevjeran, nego vjeran«. Sa koliko obzira i ljubavi liječi Isus duševne rane svoga učenika.

4. Blago onima, koji ne vide, a vjeruju. To smo mi. Nismo Ga vidjeli, a čvrsto vjerujemo u Nj, kao da smo Ga vidjeli. Vidimo u presv. Oltarskom Sakramentu kruh i vino, a vjerujemo, da je to pravo tijelo i prava krv Kristova. Kako nas sretnima čini ova naša vjera već na ovom svijetu, a kako će nas sretnim učiniti istom na drugom.

Sv. JULIJANA

Naš Spasitelj udostojao se izabrati ovu poniznu belgijsku redovnicu, da uvede u sv. Crkvu blagdan Tijelova, sti, zadovoljštine, i prošnje sakrivenom Bogu u presv. Euharistiji.

Julijana se rodila u selu Retin u kod Lieža u Belgiji, g. 1193. Izmoljena od Boga mnogim molitvama i postovima svojih roditelja. U petoj je godini ostala siroče bez roditelja. Primile su je na odgoj redovnice Augustinke u samostanu na brežuljku Mont-Cornillon u Liežu. Pod vodstvom učiteljice sestre Sapiencije napredovala je u znanju, u poslušnosti i u poniznosti, Čuvala je krave na paši.

G. 1207. bila je primljena u redovnice Augustinke. Naučila je i latinski i čitala sv. Augustina i sv. Bernarda. Usto je vršila najniže poslove u staji i kuhinji. Blagdani presvete Bogorodice ispunjali su je velikom radošću. Svaki je dan molila devet puta Njezinu pjesmu: »Veliča duša moja Gospodina«. Najrađe je razmatrala o Muci Gospodinovoj.

Prema presvetom Oltarskom Sakramentu pokazivala je uvijek posebno strahopočitanje. Za vrijeme sv. Mise od pretvorbe do pričesti bila je duboko sagnuta. Kad je primila sv. Pričest, njezino je lice sjalo kao u anđela.

G. 1208. opazila je Julijana zvijezdu kao mjesec, ali krnj. Ovo joj se viđenje neprestano ponavljalo. Bila je zbog toga uznemirena, jer nije znala, što znači ova »napast«. Molila je Spasitelja, da joj to razjasni. G. 1210. Spasitelj joj je rekao: »Ovaj Mjesec to je moja ukrašena Crkva, a ona krnja znači, da manjka još poseban blagdan u čast Sakramenta mojega Tijela i i moje Krvi. Ova se svečanost ne može slaviti na Veliki Četvrtak, spomendan moje Muke. I ja sam tebe izabrao, da se pobrineš, da se ovaj blagdan uvede«. Julijana se u svojoj poniznosti zaprepastila zbog ovakve zadaće. Kroz 20 godina molila je Spasitelja, da izabere drugu osobu za to, Spasitelj joj je odgovorio: »Ti ćeš to započeti, a druge će ponizne osobe nastaviti«.

Julijana je tu stvar povjerila svojoj prijateljici pokornici blaženoj Evi. Po njezinu savjetu ona je zamolila g. 1230. jednoga svećenika, da on tu stvar ispita i traži savjet kod bogoslovaca. Mišljenje je bogoslovaca bilo, da bi svetkovina u čast presvetog Sakramenta bila na veliku slavu Božju. Ali bilo je i ljudi, koji su se protivili, da se takav blagdan uvede. Među tim bogoslovima bio je i Jakob Panteleon. Julijana je morala pretrpjeti zbog toga mnoge uvrede, ali približavao se i dan pobjede.

G. 1246. biskup Robert Torote odredio je, da se slavi svetkovina Tijelova u četvrtak poslije presv. Trojstva. Kad je Jakov Panteleon postao papom kao Urban IV. uveo je g. 1264 svetkovinu Tijelova za cijelu Crkvu. Na to ga je osobito potaklo »čudo od Bolsena« kod Orvieta. Tu je za vrijeme sv. Mise svećenik iz neopreznosti prolio Presvetu Krv na tjelesniku, pa su na njem ostale crvene mrlje u obliku hostije. Ovaj je tjelesnik nosio sv. Otac Papa Pijo XII. na Tijelovo Sv. Godine 1950. Oficij za tijelovski blagdan sastavio je sv. Toma Akvinski.

Prije smrti Julijana je mnogo pretrpjela. Nasilnici su joj oduzeli samostan, pa je morala tražiti utočišta u raznim mjestima, dok se nije smirila u mjestu Fosses. Tu je i umrla.

Na Uskrs 1258. već na smrt bolesna, teškom mukom je otišla u crkvu, da tamo primi sv. Pričest. Gotovo je cijeli dan provela u crkvi, a na večer primila zadnju Pomast. Umrla je u petak 5. travnja 1258. Vjernici su je odmah štovali kao Sveticu. Papa Pijo IX. je potvrdio to štovanje g. 1868.

SVETI OTAC je 28. veljače primio u svečanu audijenciju novog poslanika republike Liberije Dr. Karla Sommaruga, koji je tom prilikom izručio sv. Ocu svoja akreditivna pisma. Poslije ceremonijalnih svečanosti i održanih govora sv. Otac je Dr. Sommaruga pozvao u svoju privatnu biblioteku i zadržao se s njime dulje vremena u razgovoru.

DJECA IZ PUČKE ŠKOLE u okolini Kölna, u kojoj se uči esperanto, poslali su sv. Ocu pismo na esperantu, u kojem izražavaju svoju ljubav i svoju odanost Kristovu Namjesniku. Sv. Otac je velikim zadovoljstvom primio ovo pismo i poslao djeci pismenu zahvalu na esperantu, koji i sv. Otac govori.

Boga vidi onaj

- tko mu gleda stvore

Čitamo u jednoj knjizi: »Prije stotinu godina radnici su kopali u dolini rijeke Some u Francuskoj. Iz starih riječnih taloga vadili su pijesak i šljunak... No čudne li stvari! Neko kamenje nije bilo glatko, nego nasuprot neravno, kao da je obijeno s obiju strana. Radilo se o primitivnom kamenu čekiću. Tko mu je mogao dati takav oblik?

Neobično je kamenje vidio tamošnji mještanin Boucher de Perthes. On je bio učenjak. Imao je veliku zbirku raznovrsnih nalaza pronađenih u dolini ove rijeke... Najednom opazi ove primitivne čekiće nađene u pijesku. Tko je to kamenje mogao zaoštriti na ovaj način? Učenjak je zaključio: to je mogao učiniti samo čovjek. Bilo je jasno; da to nije mogla učiniti rijeka, nego samo čovječja ruka«.

Kako, na temelju čega se moglo doći do ovakvog zaključka? Zar nije mogla priroda igrom svojih zakona ovo kamenje tako isklesati, da nam izgleda, da se radi o čekiću? Ne, do takvog zaključka se nije moglo doći s jednostavnog razloga, što je bilo očito, da je ovaj kamen isklesan tako, da bi mogao služiti određenoj svrsi, da je ovaj kamen za nekoga predstavljao oruđe. Oruđe, određeno, da služi izvjesnoj svrsi može da sprema samo biće, koje je razumno; biće, koje svojim duhom može shvatiti odnos, koji postoji između uzroka i njegove posljedice. Priroda nema ni svijesti ni razuma. Kao takva ona nije mogla biti auktor (početnik) tih ma i najprimitivnijih oruđa. Čovjek je na ovome svijetu jedino biće obdareno razumom, pak je radi toga učenjak Boucher de Perthes razumno zaključio, da je samo čovjek mogao nađeno kamenje isklesati na ovaj način. Zakon, na temelju kojeg je ovaj učenjak došao do ovakvog zaključka, zove se zakon uzročnosti. Po ovome zakonu ne može biti učinka bez uzroka. Svaki pak uzrok ne može proizvesti svaku posljedicu. Određenu posljedicu, određeni učinak može proizvesti samo odgovarajući uzrok. Razumni, svrsishodni učinak može da ima svoj uzrok samo u razumnom biću.

Pogledajmo malo divnu svrhovitost, koja vlada u svijetu. Pogledajmo, kako podjela godine na četiri godišnje doba lijepo uslovljava mogućnost razvitka života na zemlji. Pogledajmo, kako se biljno i životinjsko carstvo međusobno divno dopunjuje. Biline daju čovjeku i životinjama kisik, bez kojega ovi ne bi mogli živjeti, a čovjek i životinje daju bilinama dušik, bez kojeg se ove ne bi mogle razvijati. Razmotrimo nadalje, kako je svrsishodno određen omjer kopna i vode na zemlji; omjer, koji najbolje odgovara razvitku biljnog i životinjskog carstva. Razmotrimo napokon divnu svrsishodnost, koja vlada u organizmima živih bića. Ne znamo, čemu bi se više divili. Da li ustrojstvu pojedinih organa ili pak ustrojstvu cjelokupnog organizma. Uzmimo samo naše tijelo. Koliko najsavršenijih strojeva nosimo u sebi! Probavni organi opskrbljeni su svim uređajima kemijske tvornice, da bi mogli rastvarati i apsorbirati (upijati) hranu. Krvni optok koji je tako savršeno povezan s organima disanja, kako bi se krv mogla neprestano pročišćavati. Naše oči sa zjenicom, lećom, bjeloočnicom, očnom šupljinom i očnim živcem, koji »međusobno i zajedno sa živčanim sistemom rade tako svrsishodno, da nam omogućuju gledanje«. (Reinke). Ili promotrimo naše uho. Kakvo je ono čudo umjetnosti i umijeća! Ono predstavlja instrumenat sa 6.000 živčanih žica, dugih od 1/20 do 1/2 mm, udešenih tako, da mogu primati zračne titraje prouzrokovane zvukom. Bez kraja i konca bismo mogli nabrajati primjere svrsishodnosti u prirodi. Ta svrsishodnost je u svijetu, a naročito u onom organskom, tako očita, da profesor biologije na beogradskom sveučilištu piše na jednom mjestu: »Nauka o životu razvija se u znaku cjelishodnog uređenja živih organizama. I anatomija i fiziologija su u znaku finalizma (svrsishodnosti)«.

Ako jedan najprimitivniji kameni čekić prinuđava učenjake, da dođu do zaključka, da je razumno biće njegov auktor, zar možemo zamisliti, da je svrsishodno uređenje svemira, da su ljudski životinjski i biljni organizmi mogli nastati bez razumnog auktora?

Rene Descartes († 1650.)

U prošloj godini 1950. pala je tristogodišnjica smrti Descartesa (Kartezija) — »oca novovjeke filozofije«.

Karakteristično je za Descartesa, da je nastojao osigurati vrijednost ljudske spoznaje, suprot sumnjanja (skepse). God. 1624. hodočastio je u Loreto, po svojem zavjetu, da bi u loretske Gospe isprosio pomoć u teškim svojim sumnjama. Tražeći izlaz iz sumnjanja, nadovezao je na staru skolastiku, upravo na sv. Augustina, i to svojom izrekom »Mislim (= doživljujem), dakle postojim « (Cogito, ergo sum).

Odatle je pošao putem racionalizma. Ovako umuje: Jasno je, da sam nesavršen, ograničen, te imam i jasnu ideju o neograničeno savršenom biću, o Bogu, — i Božja nam neprevarljivost daje puno jamstvo da razum nije kao krivo zrcalo, ili da nas ne zavarava zloduh. Tako Descartes postanak ideja (misaonog znanja) i uporište istine stavlja u razum; utoliko je racionalist.

Taj krivi nazor zastupa Descartes u pitanju o Božjoj opstojnosti (eksistenciji). Kaže: ideja o Bogu nam je urođena, i po njoj je zajamčena istina o Božjoj eksistenciji. Ovim svojim nazorom — u »Raspravi o metodi« (Discours de la methode, 1637.) — nadovezuje Descartes na zastarjelo skolastičko filozofiranje sv. Anzelma (što je prvak skolastike sv. Toma zabacio).

U pitanju o duši je Descartes donekle skolastik. Priznaje besmrtnost duše, ali platonski loše tumači odnos između duše i tijela. Po njemu su to dvije odvojene supstancije (samostojna bića), a sijelo je duše, drži Descartes, u mozgu (ne u čitavom, kako je mislio Platon).

Životinjama Descartes ne priznaje duševnost, smatra ih mehanizmima, automatima, bez vlastitog znanja i na njemu osnovanog teženja za gibanjem.

Descartes napušta skolastiku (Aristotela), kad uči, da tijelo nije drugo nego trojna protežnost (dužina, širina, dubina). Time otpadaju tjelesne sile i kakvoće. Ovim se nazorom Descartes priklanja novovjekom mehanizmu. Kao mehanički atomist, Descartes drži, da je Bog jednoličnoj masi dao raznolika gibanja.

U općoj povjesnici filozofije — na liniji od Sokrata preko skolastike do danas — glavno značenje Descartesa u tome, što je na prvo mjesto postavio misaonog čovjeka, kao duhovno biće.

Neki prikazuju Descartesa u krivom svijetlu, kao predstavnika nekakvog »progresa protiv slijepe vjere, protiv nekritičnog prihvaćanja mrtvih dogmi, tuđih misli i preuzetih fraza« (— i takvih kao ovaj citat). Descartes bijaše do smrti praktični katolik.

Uskrs i Bijela Nedjelja

Uskrs je glavni i najstariji kršćanski blagdan. Uskrs je pomična svetkovina i on odlučuje, kad se slave druge pomične svetkovine kao Spasovo i Duhovi. Uskrs je najranije na 22. ožujka, najkasnije na 25. travnja. Riječ Uskrs, uskresenije, vaskresenije dolazi od uz-krsnuti, ustati od mrtvih. U Hrvatskoj i Dalmaciji govori se i vazam od korijena va-zam spopasti, uzeti. Nijemci zovu taj blagdan Ostern, od božice Eastre, kojoj je u čast bio posvećen travanj, Francuzi Paques, od pasha, vazam.

U starini crkvenoj slavio se Uskrs u vrijeme, kad su Židovi slavili pashu, a god. 525. je određeno, da se slavi u prvu nedjelju, koja pada iza punog mjeseca u proljetnoj jednači. Ljetos pada pun mjesec u proljetnoj jednači dne 25. ožujka, i tog je dana ljetos Uskrs.

Uskrs nas sjeća pobjede, koju je izvojevao Gospodin nad svojim i našim neprijateljima. Uskrs je najjači dokaz Božanstva Isusova i osnov naše vjere u uskrsnuće mrtvih (Sr. 1 Kor. 15,17).

Od 13. stoljeća običavaju se na Uskrs nositi jela u crkvu na blagoslov, u prvom redu ona, koja se nisu smjela jesti u korizmi, kao meso, sir, jaja, maslac. Prije je bio zapovjedni blagdan i uskrsni ponedjeljak.

Na Uskrs se služi sv. Misa u bijeloj boji, često se čuje aleluja i pjevaju se uskrsne pjesme: U čast uskrsnuloga, Sina Boga vječnoga... Veseli se, Majko mila... Kraljice neba, raduj se Uskrsnu Isus doista...

Uskrsna svijeća, koja je postrance stajala od Uskrsa na oltaru uklanja se iza evanđelja na Spasovo. — Negdje je običaj, da se u to vrijeme stavlja na glavni oltar kip uskrsnuloga Spasitelja s pobjedničkom zastavicom u ruci.

Nedjelja iza Uskrsa zove se Bijela nedjelja, jer su na taj dan novopokrštenici skidali bijelo odijelo, koje su nosili od Uskrsa i pristupali su prviput na sv. Pričest i primali su sv. Potvrdu.

U ITALIJI, a posebno u Milanu, se spremaju, da svečano proslave 30. godišnjicu smrti velikog kardinala i milanskog nadbiskupa Andrije Karla Ferrari. Kardinal Ferrari ostavio je duboku uspomenu u svojoj biskupiji ne samo požrtvovnim pastirskim djelovanjem, nego i svojom upravo genijalnom inicijativom karitativnog pokreta. Pokrenut je postupak, da se kardinal Ferrari proglasi blaženim.

Tri vrste mišljenja

Praktično misli čovjek u svakodnevnom životu, na pr. poljodjelac, radnik, kad ga stvari zanimaju samo toliko koliko su mu potrebne u životu i za život.

Znanstveno misli učenjak, ukoliko bez predrasuda metodički ispituje određeni sklop pitanja odnosno predmeta, i to tako, da teži za što točnijim pojmovima i sudovima. U pozitivnim znanostima, na pr. kemičaru i fizičaru, konačno je stalo do toga, da upoznaju pravu bit svijeta, u kojem stojimo i živimo, ali njihovo je istraživanje ipak u mnogom pogledu uvjetovano tako zvanim praktičnim momentima. Njihovo upoznavanje stvarnosti kao da ovisi o tom, što koriste njihova otkrića i njihovi pronalasci. Sve ono, što se gospodarski i trgovački ne »isplati«, ostaje u pozadini — možda kao vječna zagonetka.

Znanost otkriva prirodne zakone, ili se njima koristi. Mihajlo Pupin, profesor elektro-tehnike na Kolumbija sveučilištu u Americi, učenjak svjetskog glasa, rodom Srbin iz Vojvodine, lijepo kaže, da su to sami Božji zakoni, i da vjeruje, da će znanost učiniti boljim kršćaninom svakog onog, koji pokuša razumjeti njene proste i divne zakone. Jer koga ljudi smatraju velikim i učenim? Zar onoga, koji je stvorio kakav novi prirodni zakon? Nikada i ni najmanje! Za nas je učenjak i otkrivač onaj, koji nije stvorio, nego naslutio, otkrio, iznašao kakav zakon, koji već opstoji u prirodi, ili onaj, koji je na nov način primijenio već poznati prirodni zakon, ili se njim okoristio. U tomu je sva veličina svih naših astronoma, fizičara, kemičara, biologa, fiziologa, kirurga i svih otkrivača. To su za nas veliki ljudi. Dakle, oni, koji su, poslije tolikoga truda i znoja, otkrili nešto, što već opstoji, a nisu ništa novo stvorili.

Treća je vrsta filozofsko mišljenje. Filozofski misli onaj, koji u stvarima nastoji otkriti ono, što je bitno, i to tako, da teži za što jasnijim pojmovima i sudovima, kao i za najvišom mogućom jedinstvenom odnosno sintetičkom spoznajom. Filozofsko je mišljenje uvijek upravljeno na ono, što vrijedi općenito. Filozof hoće da zahvati u najdublji korijen stvarnosti. On ide za tim, da sve svoje djelomične i pojedinačne spoznaje poveže u sistematsku (sustavnu) cjelinu.

Ne ulazeći u prikazivanje pojedinih filozofskih sustava, nego služeći se naprosto utvrđenim rezultatima povijesti filozofije, smijemo reći, da se sve filozofiranje može svesti na ovaj dvostruki sklop pitanja: Kako shvaćamo i procjenjujemo svijet? Kako tumačimo i uređujemo život? Najkraćim izrazom značila bi filozofija prema tomu nauku o naziranju na svijet i život. Ali valja istaknuti, da se ovdje riječ »nauka« uzima u najstrožem smislu, to će reći kao skup istina opravdanih isključivo pomoću naravnih spoznajnih sredstava razuma.

Nazor o svijetu i životu jest onaj sud, što ga ljudi imadu o prvim i posljednjim velikim pitanjima života, t. j. o pitanjima, što su u svezi s postankom svijeta, o pitanjima, koja hoće da nam odgonetnu smisao i svrhu našega bivstvovanja na Zemlji.

Govori se o »prirodoznanstvenom« svjetovnom nazoru, čime se hoće istaknuti, da u nazoru o svijetu nema mjesta nikakovom »vjerovanju«. Ali sve u pojavnom svijetu imade svoj uzrok, pa kada se iz reda, zakonitosti i svršnosti u prirodi spoznaje i uzrok pojavnoga svijeta, u jednom neizmjernom duhovnom biću — Bogu, onda je to znanje, a ne samo »vjerovanje«. Na »znanju« se osniva tvrdnja, prema kojoj sve u pojavnom svijetu imade svoj uzrok, ali se na »znanju« ne može osnivati tvrdnja, da sam pojavni svijet nema uzroka, koji bi imao svoje neizmjerno savršeno bivstvovanje.

Danski prirodoslovac Ivan Kristijan Oersted veli u svom djelu »Geist der Natur«, da je u biti svakoga istraživanja, da se u stvarima traži vječni elemenat. Bit znanosti iziskuje, da se njena kultura razvije do religije. Svako temeljito proučavanje naravi — tvrdi Oersted — vodi k spoznaji Boga.

Glasoviti tvorac kvantne teorije, njemački fizičar Maks Planck, koji je umro 1948., napisao je u jednoj svojoj knjizi: »Vjera i prirodne znanosti slažu se međusobno kod onih, koji temeljitom kritikom proučavaju stvari. Tome je najneposredniji dokaz povijesna činjenica, da su baš najveći prirodoslovci svih vremena bili prožeti dubokim vjerskim osvjedočenjem... Vjera i prirodne znanosti imaju isti, zajednički zadatak, da se bore sa skepticizmom i dogmatizmom, bezvjerjem i s praznovjerjem pod zajedničkom lozinkom: »Naprijed k Bogu«.

Iz katoličkog svijeta

KARDINAL PIZZARDO imenovan je predsjednikom Sv. Oficija. Naslijedio je pokojnog kardinala Marchetti-Selvaggiania. Na želju Sv. Oca ostat će ujedno predsjednik Sv. Kongregacije za sjemeništa i učilišta.

PATER LEPPICH IZ DRUŽBE ISUSOVE držao je nekoliko predavanja pred protestantima u Hamburgu. Govorio je o pitanjima međusobnog zbliženja. Protestenti u svojoj štampi ističu, da je govornik pokazao puno razumijevanja za pitanja, u kojima se protestanti i katolici razilaze, a u pogledu kojih da je nadasve potrebno međusobno razumijevanje.

U PARIŠKOJ KATEDRALI »NAŠA GOSPA« i ove godine drži korizmene propovijedi poznati pater Riquet iz Družbe Isusove. Glavna mu je tema: »Riječ Božja«. Crkva je premalena da primi slušateljstvo, koje se javlja. Zato se govor prenosi.

NA IZLOŽBI U NICI ima preko 800 paviljona, među njima jedan o katoličkoj štampi, koji je pobudio velik interes.

KATOLIČKO SVEUČILIŠTE U LOUVAIN-U (Belgija) ima ove godine ook 8.000 slušača iz 46 nacija. Za uzdržavanje toga sveučilišta potrebno je preko sto milijuna belgijskih franaka godišnje. 40% toga iznosa daje država u ime subvencije, 25% ulazi u ime upisnine i drugih pristojba, a ostatak od oko 35% skuplja se u obliku dobrovoljnih prinosa.

KIP FATIMSKE GOSPE napušta početkom ožujka Australiju. Svoj put oko svijeta počeo je kip 1947. godine, trideset godina iza ukazanja Fatimske Gospe, a sad će nastaviti put Novom Zelandijom, Filipinima, Japanom i Amerikom.

U GLAVNOM GRADU AFRIČKE ZLATNE OBALE, Kumari započeo je 18. veljače prvi narodni euharistički kongres. Kongres je započet u svečanom raspoloženju dočekom papinskog legata Mons. Davida Mathew, nadbiskupa od Apamee i apostolskog delegata za istočnu i zapadnu Afriku. Papinski legat je stigao u Kumari zrakoplovom, a na aerodromu je bio dočekan od najviših crkvenih i državnih predstavnika, odakle se je odvezao u katedralu, gdje je bio dočekan od mnoštva vjernika.

Cijeli tjedan od 18. do 24. veljače odvijale su se kongresne svečanosti, koje su došle do svoga vrhunca u nedjelju 25. veljače, kog dana je sv. Otac preko radia održao kongresistima govor.

THAKIN NU, predsjednik Ministarskog vijeća burmanske republike, primio je u audijenciju, prilikom svoje posjete gradu Mundalay-u, predstavnike Katoličke Crkve u Burmi. I ako gorljivi budista Thakin Nu se je živo interesirao za djelovanje katoličkih misija u Burmi, pak je tom prilikom izjavio, da će mu u neizbrisivoj uspomeni ostati utisci, koje je dobio prilikom audijencije kod sv. Oca, kada je zadnji put bio u Rimu.

U BURMANSKOM GRADU MUNDALAY-U se je preko 300 automobila nalazilo u povorci prilikom prenošenja kipa Majke Božje Fatimske s aerodroma u grad. Kip Majke Božje Fatimske ostao je u ovome gradu tri dana, pak je za čitavo vrijeme bio predmetom osobitog štovanja ne samo katolika, nego i protestanata, muslimana pak i samih budista. Ogromne mase svijeta su se neprestano nalazile pred kipom i pobožno molile za mir u svijetu i u Burmi.

ZA BEATIFIKACIJU PIJA X. prijavljeno je više hodočasničkih grupa iz Brazilije i Francuske.

PREDSJEDNIK »SVJEDOKA JEHOVE« u Kanadi saopćio je javnosti svoj prijelaz na katoličku vjeru. Iz izvještaja nije jasno, da li se radi o sadašnjem ili o jednom od bivših predsjednika.

U FRIBOURGU (Švicarska) na katoličkom sveučilištu održavat će se i ove godine različni tečajevi, i to za vrijeme velikih godišnjih praznika, u ljetnim mjesecima.

PACELLISTRASSE zvat će se u Münchenu dosadašnja Pfandhausstrasse, ulica, u kojoj se do 1944. nalazio nadbiskupski ordinarijat. Promjena imena ulice učinjena je u čast Pija XII. povodom njegova 75. rođendana, kad je navršio i 12 godina vrhovnog upravljanja Crkvom. Pijo XII., Eugenije Pacelli, bio je nuncij u Münchenu.

KARDINAL NADBISKUP OD WESTMINSTERA Mons. Griffin Bernardo dobio je za koadjutora »sedi datum« Mons Eduarda Myersa, naslovnog biskupa od Lama, koji je ujedno imenovan za naslovnog biskupa od Birea.

KATOLIČKO SVEUČILIŠTE »Presvetoga Srca« u Milanu proslavilo je 30. godišnjicu svoga djelovanja. Sveučilište ima 148 profesora i 6.584 studenta. Biblioteka ovoga sveučilišta broji 478.084 sveska i 2.087 periodičkih časopisa, dok samo sveučilište izdaje desetak znanstvenih revija. U Italiji katoličke pučke škole broje 610.000 učenika, a katoličke srednje škole 140.000 đaka.

U ŠKOTSKOJ je 1880. god. bilo 30.000 katolika, koji su bili podijeljeni u dvije biskupije i za pastorizaciju kojih se je brinulo 40 svećenika. Do god. 1950. ovaj broj je narasao na 723.000. U Škotskoj danas postoje dvije nadbiskupije, šest biskupija i preko 800 svećenika.

U JAPANSKOM GRADU Beppu blagoslovljena je nova prostrana crkva sagrađena na uspomenu 25-godišnjice dolaska Salezijanaca u Japan. Crkva je posvećena Mariji Pomoćnici. Pod crkvom se nalazi velika dvorana, koja služi za vjerske konferencije i vjeronaučnu obuku. U gradu Beppu katolicizam se vrlo lijepo razvija. Dva velika orfanotrofija, dom staraca, bolnica za tuberkulozne, kao i ostale humanokaritativne ustanove u rukama katolika djeluju zadivljavajuće u očima Japanaca. Interesantno je spomenuti, da je u listopadu na moljenje sv. krunice dolazilo u crkvu preko stotinu poganske djece, koja su pobožno kroz cijeli mjesec sudjelovala u molitvi.

UDRUŽENJE ŠVICARSKIH KATOLIČKIH LIJEČNIKA održalo je u Friburgu svoj kongres. Tema je kongresa bila: »Svećenik, liječnik i odgojitelj u službi bolesnika.« Kongres je odlučio, da se na katoličkom sveučilištu u Friburgu otvore tečajevi o liječničkoj etici. Povodom otvaranja nove akademske godine grupa katoličkih liječnika u Genevi u društvu s grupom katoličkih odvjetnika i katoličkih inžinjera te Društvom katoličkih studenata organizirali su služenje svečane sv. Mise, koju je služio msgr. Charière, biskup Losanne, Geneve i Friburga i koji je tom prilikom održao značajan govor.

KATOLIČKO SVEUČILIŠTE u Nimigenu u Holandiji povećano je u zadnje vrijeme medicinskim fakultetom s troškom od 30,000.000 guldena.

U BERLINSKOJ DIJECEZI uposleno je 158 časnih sestara u radu na njezi djece. U 63 dječja vrtića svagdano se čuva 3.000 djece, kojih su majke zaposlene, a u 25 druga dječja vrtića 2.300 djece, koja su ostala bez majke ili su im majke bolesne. Časne sestre osim toga vode dječju bolnicu s 273 mala pacijenta.

SESTRE D'HÔTEL-DIEU u Parizu slavile su pred kratko vrijeme 13. stogodišnjicu svoga osnutka. Kongregacija ovih sestara je bila naime osnovana 651. od pariskog biskupa sv. Landry-a. Uz redovita tri zavjeta sestre ove kongregacije polažu još i zavjet, da će čuvati bolesnike. One se više ne nalaze u svojoj staroj bolnici u središtu Pariza, koja je bolnica utemeljena istodobno, kada je osnovana i kongregacija, jer je ovu bolnicu 1908. podržavila francuska vlada.

MOLITVA PAPE PIJA XII.

(Svaki put oproštenje 7 godina; potpuno oproštenje jedamput u mjesecu uz obične uvjete, ako se moli svaki dan.)

»Svemogući i vječni Bože, svom dušom Ti zahvaljujemo na velikim dobročinstvima, udijeljenim našim dušama. Nebeski Oče, koji sve vidiš, koji srca ljudska ispituješ i njima vladaš, daj da ona uvijek budu poslušna glasu Tvoga Sina. Udahni svima čvrstu odluku, da se očiste i posvete, da žive životom Milosti i životom zadovoljštine, a onima, koji lutaju, udahni djelotvornu čežnju za povratkom i za oproštenjem. Udijeli onima, koji zbog vjere trpe progonstvo, svoj duh jakosti, da ih neodjeljivo sjedini s Kristom i s Njegovom Crkvom. Čuvaj, Gospodine, Namjesnika svoga Sina na zemlji, čuvaj biskupe i svećenike, redovnike i vjernike. Daj, da svi, kako svećenici, tako i vjernici, mladići, odrasli i stari, među sobom tijesno povezani istim mislima i istim osjećajima, sačinjavaju čvrstu stijenu, o koju će se razbiti bijes Tvojih neprijatelja. Neka Tvoja Milost zapali u svim ljudima ljubav prema tolikim nesretnicima, koji žive u takvu siromaštvu i bijedi, da njihov položaj nije dostojan ljudskoga bića. Probudi u dušama onih, koje Te nazivaju Ocem, glad i žeđu za društvenom pravdom i djelotvornom i istinitom bratskom ljubavlju. Udijeli, Gospodine, mir u našim danima, mir dušama i obiteljima, mir domovini, mir među narodima. Neka dúga smirenja i pomirbe prekrije lûkom svoje blistave svjetlosti zemlju, koju je Tvoj Božanski Sin posvetio svojim životom i mukom. Bože svake utjehe, velika je naša bijeda, teški su naši grijesi, nebrojene su naše potrebe, ali još je veće naše pouzdanje u Tebe. Svijesni smo svoje nevrijednosti, pa s djetinjim pouzdanjem stavljamo svoju sudbinu u Tvoje ruke i sjedinjujemo svoje slabe molitve sa zagovorom i zaslugama preslavne Djevice Marije i svih Svetih. Udijeli bolesnima pouzdanje i zdravlje, mladićima čvrstu vjeru, djevojkama nevinost, ocima napredak i sretnost obitelji, majkama uspjeh u odgoju djece, siročadi brižljive staratelje, bjeguncima i zarobljenicima domovinu, svima svoju Milost kao pripravu i zalog vječnog blaženstva u nebu. Amen«.

(Iz raznih je strana svijeta bila izražena želja, da se »Molitva za Sv. godinu 1950«, koju je sastavio Sv. Otac Papa Pijo XII., preinači tako, da bi se mogla moliti i poslije završetka Sv. Godine 1950. Ovu je želju vjernika saopćio Sv. Ocu Mons. Ottaviani u svojstvu predsjednika povjerenstva za duhovne poslove Centralnog odbora za Sv. Godinu u Rimu. Sv. Otac je udovoljio izraženoj želji pak je sastavio ovdje priopćenu molitvu.)

U FRANCUSKOJ katolički radnički sindikati broje 900.000 članova.

SVOJ NOVI DOM dobilo je 2.500 katoličkih studenata u Londonu.

U PARIZU JE NA SVEČANI NAČIN proslavljena u nedjelju 4. ožujka krunjenja sv. Oca Pija XII.. Poslije svečane službe Božje održano je zborovanje, kome je uz crkvene i državne dostojanstvenike prisustvovalo i mnoštvo odličnih vjernika. Na zborovanju je, među ostalima, govorio Maurice Schuman, direktor katoličkog lista »L' Aube«.

ZA KATOLIČKO SVEUČILIŠTE U MILANU skupljali su se dobrovoljni prinosi na Gluhu nedjelju. Prošle godine utrošeno je u uzdržavanje te visoke naučne ustanove 122 milijuna lira skupljenih dobrovoljno.

ARAPSKIH BJEGUNACA ima sad oko 800.000. Oni se nalaze većinom po susjednim državama Palestine.

U ISTOČNOJ GEORGIJI su vršena arheološka iskapanja južno od Tiflisa. Među ostalim iskopana je jedna kršćanska crkva, koja po sudu arheologa potječe iz prve polovine V. vijeka. Nad vratima ove crkve se nalaze dva relijefa, od kojih jedan prikazuje Uzašašće Isusovo, a drugi Uznesenje Bogorodice. Na taj način se vidi, da je u kršćanskoj starini postojala među kršćanima živa vjera u Uznesenje Bogorodice na nebo, koju istinu je sv. Otac prošle godine proglasio dogmom.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 1[illegible] — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-363312. — Pojedini broj stoji 2.— Din.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VI. ZAGREB, 8. TRAVNJA 1951. BROJ 15

»Milosrđa je Gospodnjega puna zemlja; riječju Gospodnjom utvrđena su nebesa. Aleluja, aleluja.« (Ps 32, 5-6).
Iz Ulaza današnje sv. Mise.

Ogorčena borba Učiteljevih protivnika

Dva su protivnika stajala nasuprot. Napetost je među njima svakim danom sve više rasla. Jedan je stajao miran i dostojanstven. Na ustima Mu istina. U ruci Mu moć, da čini božanska čudesa. Na licu Mu i vladanju neizreciva svetost. Osim toga je došao, da svojom naukom, svojim svetim primjerom i smrću na križu sve privuče k sebi i da ih spasi. Onda je jasno, da On ne može ustuknuti pred lažju, licemjerstvom i iskrivljivanjem Božjih knjiga. Njegova je zadaća bila, da to pobije, ispravi i poravna. I ono, što je bilo istinito, iskreno i pravo, da nadopuni.

Zato je na Nj rasla mržnja. Kovala se osveta. Spremalo uništenje. Samo je trebalo, da se nađe podesna prilika za Njegove neprijatelje. Onda će zapretena iskra mržnje planuti ogromnom otvorenom vatrom. I tako je bilo.

Saducejski su svećenici bili duboko uzbuđeni. Spasitelj se naime svojom revnošću za dom Gospodnji usprotivio nedoličnom običaju. Trgovci su i kupci svojim cjenkanjem i pogađanjem u hramu pravili veliki nemir i smetnju i bogoslužju i molitvama pojedinaca. Tjerali su trgovinu na veliko. On je oštro nastupio. Sv. Ivan to opisuje ovako: »I nađe u hramu one, što su prodavali: volove, ovce i golubove, i mjenjače gdje sjede. I načinivši bič od užeta izagna sve iz hrama, i ovce i volove i mjenjačima prosu novce i prevrnu stolove. I onima, što su prodavali golubove, reče: Nosite to odavle i ne činite od kuće Oca moga kuće trgovačke! Tada se sjetiše Njegovi učenici, da je pisano: »Revnost za dom tvoj izjeda me« (Iv 2, 14-17). Dapače sv. Luka kaže, da je rekao: »Pisano je: Kuća moja kuća je molitve, a vi načiniste iz nje spilju razbojničku« (Lk 19, 46-47).

Time je Isus dirnuo u osinjak. Zašto? Zato, jer je predbacivao pred narodom u lice svećenicima, velikim bogatim vijećnicima i svima, koji su imali udjela na toj sramotnoj trgovini, da oni zbog svoje dobiti trpe, da se dom molitve Božje pretvara u spilju razbojničku, i da svete stvari iskorišćavaju u svoje vlastite svrhe.

Ovaj smioni čin Spasiteljev silno je raspalio Njegove ogorčene neprijatelje. Zato su odlučili, da Ga uhvate, potegnu na odgovornost i pogube: »Kad to čuše veliki svećenici i književnici, tražili su, kako bi Ga pogubili, jer su Ga se bojali; jer se sav narod oduševljavao za nauku Njegovu. I kad bi uveče, iziđe iz grada« (Mrk 11. 18-19). Sluge, koje su oni poslali da Ga uhvate, nisu se usudili na Nj staviti ruke. Toliko je dostojanstvo i strahopočitanje odavala Njegova osoba. A jer nije još došao Njegov čas, uklonio se iz njihovih očiju.

Spasitelj je prihvatio borbu sa svećenicima i Saducejima. On im je najprije pružio svu svoju ljubav i opraštanje. Oni za to nisu marili, nego su u svojoj tvrdokornosti tražili, da Ga izvedu na sud i upropaste. Svima je iskazivao ljubav zato, da narod vidi potpuno jasno to, tko je s njime imao bolje nakane, da li On ili njihovi svećenici. Spasitelj je htio da skine masku (krabulje) farizejskog pretvaranja i pokaže njihovu unutarnju pokvarenost.

Židovi su se vratili iz ropstva i obnovili sveti grad i razoreni hram. Ali su kod toga neprestano držali u rukama mač proti svojim tlačiteljima. Tako je i Spasitelj kod obnavljanja kraljevstva Božjega na zemlji u jednoj ruci morao držati mač, a s drugom je nuđao milosti, kojima se to kraljevstvo gradi.

Borba se vodila s nejednakim oružjem na jednoj i drugoj strani. Spasiteljevo je kraljevstvo: istina, pravednost i ljubav. Sredstva, kojima ga je osnivao, isto su tako: istina, pravednost i ljubav. Oružje, kojim ga je branio, opet je: istina, pravednost i ljubav. On je govorio, da se đavao ne istjeruje belzebubom. To znači: tko u zlu ili po zlu pobjeđuje, toga će i samoga zlo pobijediti. Istina nema u svom oku predrasudu i njezin pogled nije zamagljen. Pravednost kažnjava prema zasluženoj mjeri. A ljubav se i u kažnjavanju pokazuje.

Prava ljubav mora moći i nešto na žao učiniti i kazniti i uskratiti i raniti. Ali je slobodna od svake lične osvete. Ona jednom rukom kažnjava, a drugu pruža na pomirenje i diže je na blagoslov. Spasiteljevi neprijatelji nisu se na Njega mogli potužiti, da On radi proti svojoj nauci, jer On je govorio i tako činio: »Ljubite svoje neprijatelje, dobro činite onima, koji na vas mrze! Blagoslivljajte one, koji vas kunu, i molite se za one, koji vas klevećů« (Lk 6, 27-28). Isto tako je učio: »Ako sagriješi brat tvoj protiv tebe, pođi i pokaraj ga među tobom i njim samim. Ako te posluša, dobio si brata svoga« (Mt 18, 15.).

Isusovi protivnici nisu se borili proti Njemu časnim oružjem. Nijedna im laž nije bila preglupa, samo ako je vrijeđila, da Ga kod puka omrazi i poruži. Njihova mržnja pokazuje nesavjesnu umjetnost pretvaranja i upravo najgori izljev surovosti. Njihova hajka proti Njemu bila je otrovom nadahnuta. Oni su izmišljali tamne osvetničke planove. Bili su dostojni sinovi onih, koji su ubijali Proroke (Mt 23, 31).

Baš zbog toga njihova opaka raspoloženja Spasitelj ih je udarao riječima kao da grom u njih udara: »Jao vama Saduceji! Ne možete služiti Bogu i mamoni« (Lk 16, 13.). »Tražite najprije kraljevstvo Božje i pravdu njegovu« (Mt 6, 33.). »Nije li vam Mojsije dao zakon? i nitko od vas ne izvršuje zakon« (Iv 7, 19.). »Ne mislite, da ću vas ja tužiti Ocu. Vas tuži Mojsije, u koga se vi uzdate. Jer kad biste vi vjerovali Mojsiju, i meni biste vjerovali, jer je on pisao za mene. Ali kad njegovim Pismima ne vjerujete, kako ćete mojim riječima vjerovati« (Iv. 5, 45-47.).

Zato su se ti grešnici u tvrđavi Židovstva sa crvenilom srama na čelu posakrivali. Kvrčili su pesnice. Škripali sa zubima. I tako zaklinjali, da će prihvatiti svako sredstvo, da Njegov ugled i moć kod puka ponište, a Njega da unište.

Takovi su bili Isusovi neprijatelji.

K I Š A

Prozirne kapljice kiše
Biju o prozorska stakla.
U mojoj je duši sve tiše:
Jedna se misao makla.

Reci mi, biserna kapi,
Gdje ti je kolijevka meka?
Duša za smirenjem vapi,
Strpljivo utjehu čeka.

Dolazim s plavih visina,
Dio sam beskrajnog mora,
Grob će mi biti nizina,
Oživjet ću iznad gora.

Smiri se, dušo, i šuti,
Ti kapljo vječne Ljepote,
Daleki i strmi su puti
U carstvo prave Dobrote.

Kako da stečemo blagost?

Kaošto je za svaku krepost potrebna molitva da je postignemo, tako je potrebna i za blagost. S Bogom možemo postići i najveće i najteže stvari, a kad se k molitvi pridruži stalna vježba, onda se postizava sve. Nema tako visoka tornja, da mu se malo pomalo ne bismo mogli popeti na vrh. Počnemo li, da u svakoj zgodi suzbijamo svoju zlovolju, malo pomalo ćemo uspjeti, da pogrde i uvrede mirno podnosimo, što više, da ih i s veseljem dočekujemo. Na koncu ne će nam nipošto biti teško, da budemo prema uvreditelju prijazni, te mu čak dademo dokaze i svoje sklonosti. Opat Ivan stavljao je svojim redovnicima za uzor mladića, koji je bio učenik nekog strogog poganskog filozofa. Mladić je godinama nesamo podnosio uvrede i grdnje svog učitelja, nego je tu krutu školu kod njega morao još i novcem platiti. Jednom zgodom sretne ga na gradskim vratima neki drugi filozof, pa ga počne grditi. Mladić mu odgovori mirnim i prijaznim smiješkom. Filozof se začudi, a mladić mu razjasni: Tri pune godine plaćao sam novcem one, koji su me pogrđivali, pa kako da se sad sretno ne smješkam, kad od mene ne tražiš novac za pogrde. Ako je taj mladić mogao da stekne toliko blagosti, da se može nazvati mudrim, koliko treba da mi nastojimo oko te kreposti, da se po njoj dovinemo kršćanskog savršenstva, a preko njega vječnog blaženstva i da budemo slični Kristu, koji je tu krepost toliko cijenio i volio.

Sv. Grgur navodi nam dva sredstva, koja će nas dovesti do blagosti. Prvo je, da prije svakog posla predočimo sebi sve suprotne prilike, u koje ćemo doći, i koje će nas staviti u nemir, te mogu biti uzrok srdžbi. Treba da si predočimo i uvrede i pogrde, koje je Spasitelj podnio, i da budemo spremni, da sve primimo bez mrmljanja i zlovolje. Najzgodnije je ovako naoružati srce oklopom strpljivosti i blagosti već rano ujutro, kad molimo jutarnju molitvu. Prođimo u duhu sve uvredljive riječi, koje ćemo možda danas čuti, sve ogovore i klevete, koje će se danas možda proti nas širiti. U isto vrijeme bacimo pogled na Isusa Krista, koji je iz ljubavi prema nama podnosio najteže uvrede i patnje s najvećim mirom i blagošću. Napokon odlučimo, da ćemo Njemu za ljubav danas podnijeti i bez zlovolje i uzbuđenja sve zlo koje će nas stići. Sv. Bazilije kaže: Možda su te po licu udarili, zlostavili i popljuvali? I Gospodin je to isto podnio. Možda su te oklevetali? I Njemu se isto dogodilo. Možda su ti odjeću poderali? Njemu su je silom oteli, i bacili kocku za nju. Ali jedno ti se nije desilo: da su te osudili na smrt i razapeli na križ. Svetac hoće da kaže: Ako je Isus najstrašnije stvari podnio za naše spasenje, moramo i mi iz ljubavi prema Njemu male uvrede, koje doživljavamo, podnijeti bez srdžbe i želje za osvetom.

Drugo sredstvo, koje navodi sv. Grgur, kojim ćemo postići brzo krepost blagosti, jest sjećanje na vlastite grijehe. On kaže: Kad se desi, da te drugi vrijeđa, sjeti se svojih počinjenih grijeha. Kad naime gledamo vlastitu slaboću, lako ispričavamo pogreške drugih. Tko je svijestan, da drugi od njega imadu svašta neugodna da podnesu, taj će lako podnijeti uvrede drugih. Kad nam u srcu uzplamti srdžba, pa se sjetimo svojih vlastitih pogrešaka, to je kao da u vatru lijevamo mlaz vode. Jer ipak nas je stid ne imati obzir prema pogreškama bližnjega, kad znamo svoje pogreške, radi kojih trebamo obzir i kod Boga i kod ljudi.

Pa doista, tko misli na svoje mnoge grijehe, i kazne, koje je zaslužio, rado će se poniziti i tuđe uvrede podnositi.

SVLADAJ SAMA SEBE

Teške riječi, ali bez toga nema ni prava veselja ni istinita zadovoljstva u životu. To nam svjedoči naše svakidašnje iskustvo, toliki primjeri drugih i cijeli život. A jedan je rijetki primjer za to Franjo, sin bogata trgovca suknom u Asisiju, po imenu Petra Bernardoni. I onda, kad je on živio mlad, obijestan, lakouman i pustopašan, ležao je između Asisija i Porcijunkule, u mjestu Pareti, gostinjac za gubavce, nazvan San Salvatore (Sv. Spasitelj).

Kraj toga gostinjca češće je prolazio mladi Franjo. I uvijek ga je ta kuća napunjala velikom odvratnošću. Osobito je to bilo, kad bi vjetar ponio iz nje neprijatan i ogavan zrak, koji je svojstven gubavcima. Onda bi on ubrzao korake, odvratio lice i rukom začepio nos.

Ali jednoga se dana dogodio preokret u njegovoj duši. Franjo se po običaju posavjetovao s Bogom i On mu reče: »Franjo, sve stvari treba da prezreš i zamrziš, koje ti sjetilno ljubiš i želiš, ako hoćeš upoznati Volju Božju. I ako to tako započneš, postat će ti gorko i odvratno ono, što si prije volio i bilo ti je slatko. A sve, što si prije odnravao, bit će ti veoma slatko i na preveliku radost«.

I kad je Franjo jednoga dana zamišljen u to sam samcat jahao umbrijskom ravnicom, najednoć mu konj zastane. Franjo se prene i vidje pred sobom na putu jednoga gubavca, obučena u njihovo poznato lagano odijelo. Prestraši se i htjede pobjeći. Ali u njemu se snažno probude riječi Gospodnje i razbukte kao vatra. S velikim samoprijegorom skoči s konja. Približi se gubavcu. A iz njegovih usta i razjedena lica udari mu u nos strašni zadah truleži. No on mu stavi milostinju u ispruženo i napola raspalo meso njegovih ruku. Brzo se sagne i poljubi mu preobilne rane i čirove na prstima.

A zatim se naglo uspne na konja, a da ni sam nije znao kako. Dušom mu prostruji taj dan nikad prije poznata radost, sreća i slatkoća. Drugi dan pođe u samu zgradu gostinjca. Odvažno prestupi njezin prag. Pokuca na vrata i uniđe. Iz svih sobica pohrle k njemu gubavci sa svojim napola izjedenim licima, upaljenim i oslijepljenim očima, natečenim i prognjilim mišicama, s otpalim prstima na rukama i nogama. Sva ta iznakažena četa okupi se oko njega, mladoga sina bogata trgovca. A smrad iz nečistih grla i čirovima posutih tjelesa, bio je tako jak, da si je Franjo morao, i protiv svoje volje, začepiti nos, da mu ne pozli. No odmah se ohrabri, pograbi svoju kesu i započne da dijeli milostinju. I na svaku strašno oglodanu ispruženu ruku utisne svoj poljubac. Od toga je dana Franjo bio uvijek dobre volje.

Ovo je junački primjer svladavanja sebe kod jednoga Sveca. Bog toliko od nas ne traži. Ali je ovo zavidan primjer i za današnjega čovjeka, koji je kadar da toliko toga svlada i učini u svom zvanju, a trebao bi da i sebe znade svladati, ako hoće da bude veseo, zadovoljan i slobodan čovjek. Tako mu to lijepo pokazuje Franjo Asiški. Mnogi će pomisliti, da je zato potrebno toliko strogih samostanskih mrtvenja, bičevanja, noćnih bdijenja i pokorničkih remena. A to nije potrebno. Mi smo usred života, a današnji život pruža toliko prilika, da se nadvladamo i nisu dakle potrebne posebne kakove pokore. Evo samo nekoliko upozorenja.

Možda smo u takovim prilikama, da moramo nadzirati neki posao. Zato treba da budemo u točno vrijeme i sat na svome mjestu. A ne da nam se u jutro na vrijeme ustati, nego se mučimo i stenjemo, prije nego li ostavimo tople jastuke. I ako sada u dva tri dana odvažno i na vrijeme skočimo s kreveta i tako nastavimo, onda ćemo brzo steći naviku, za koju ćemo hvaliti Bogu, i veseliti se odvažnosti, s kojom počinjemo svaki novi dan.

Možda imademo vruću ćud, koja nas je mnogo puta uvalila u zlo. Uzbuđuju nekoga djeca, muž, žena, tako da provaljuje u nepromišljene riječi, koje deseterostruko povećavaju zlo. I uviđa, da je to ludost, da ga svaka malenkost toliko stavlja izvan ravnoteže. Neka preduzme za slijedeći tjedan, da će u svakoj takovoj zgodi šutjeti, i to bezuvjetno šutjeti, pa makar mu kuća padne na glavu. Sigurno je, da će slijedeći tjedan biti začuđen i sretan, kako sve u kući dobro ide i uspješno se odvija, jer su svi tako dobro raspoloženi oko njega, budući da ih ne smeta i ne uzbunjuje svojom samovoljom i neprestanim nezadovoljnim mrmljanjem.

Možda netko u nekim stvarima nema mjere, kao na pr. u piću, pušenju, igranju ili sličnom. Neka odluči čvrsto, da će se svaki tjedan barem dva dana u tom suzdržati i nadvladati. Neka misli na to svladavanje, pa će možda nakon nekoliko tjedana svojevoljno preuzeti na sebe još i teže stvari. Uvidjet će naime, da ga to veseli i hrabri, što više nije bezvoljni rob svojih sjetila.

Nema doista ljepšega umijeća u životu, nego li je to, da se svladamo u onome, što se protivi našoj ćudi i što žele i za čim čeznu svom poblepnošću naši sjetilni osjećaji. Moderni je rod veoma mekušan i zato nezadovoljan, jer je izgubio prirodno gospodstvo nad vlastitim tijelom i duhom.

Ljudi su svladali najdivljije pojave prirode, a podlegli ropstvu svoje neznatne ljudske ćudi. Učinimo odlučnim zamahom mača red i pravi poredak u svojem nutarnjem kraljevstvu, da se možemo veseliti svetom miru u nama! Počnimo se svladavati u sitnicama, ali činimo to svaki dan. I doskora ćemo postati vladari u svom unutarnjem kraljevstvu i gospodari svoga »Ja«.

Za nas je kršćane još jedna misao vrlo važna i veoma zaslužna. A to je, da mislimo na to, da postoji i nekrvno mučeništvo, koje možemo sticati i Bogu prikazivati za spasenje svoje duše i spasenje drugih. Ono se sastoji u tom: da svakidašnje svoje napasti svladavamo; krotimo svoju neobuzdanu ćud, i Bogu prikazujemo svoje dnevne životne poteškoće i napore svoga zvanja. To je mučeništvo često teže, nego li krv proliti za Boga i Božju stvar. Ali ono daje veliko veselje i smisao našemu životu na zemlji i sprema nas na veće stvari i žrtve. A žrtve su danas tako potrebne.

SJEDI S DESNE OCA BOGA SVEMOGUĆEGA

Na temelju Svetoga Pisma i Usmene predaje mi ispovijedamo o našem Spasitelju Isusu Kristu, da On na nebu »sjedi o desnu Boga Oca svemogućega«.

Česti je običaj u Svetom Pismu, da se sveti pisci radi lakšega shvaćanja svetih vjerskih otajstava o Bogu i Božjim svetinjama izražavaju na ljudski način. Tako biva i ovaj puta. Jer je desna strana časnija od lijeve, pridajemo Isusu desnu stranu kraj Oca. Nu »sjediti s desne« ne znači ovdje položaj tijela na prijestolju na desnoj strani Očevoj, nego znači najvišu kraljevsku moć i slavu, koju je Isus od Oca primio i koju stalno i trajno posjeduje na nebu. Kao druga božanska osoba, kao Sin Božji, Isus je od vijeka zajedno s Ocem i Duhom Svetim kralj svega svemira, a uzašašćem na nebu postao je i kao čovjek dionik moći i slave Božje. Božju kraljevsku vlast, koju Isus kao Sin Božji posjeduje od vijeka, kao čovjek postizava i prima onim časom, kad je slavno uzašao na nebo.

Sv. Pavao opisuje slavu Isusovu na nebu ovako: »Otac uskrisi (Krista) od mrtvih i posadi sebi s desne na nebesima, nad svako Poglavarstvo i Vlast, i Silu, i Gospodstvo, i nad svako ime, što se naziva ne samo na ovome svijetu, nego i u budućemu. I sve podloži pod noge njegove« (Ef., 20-22). Isus Krist je, dakle, nakon svršenoga djela otkupljenja na zemlji slavno uzašao na nebo. Na nebu je u neviđenoj slavi kao Bog jednak Ocu, a kao čovjek je u posjedovanju božanskih dobara iznad svih Blaženika na nebu, pa i nad samim Anđelima nebeskim. Na tu činjenicu posebno upozoruju sv. Pavao i Psalmista, kad pitaju: »Kome od Anđela reče ikad (Otac): Sjedi meni s desne strane, dok položim neprijatelje tvoje za podnožje nogama tvojim?« (Hebr. 1, 13; Ps 110, 1). To je rekao Otac nebeski samo Sinu Isusu Kristu, i nikomu drugomu.

Sva se otajstva zemaljskoga Isusova života odnose prema Njegovu uzašašću na nebo kao prema svojoj svrsi. U uzašašću je sadržano savršenstvo i svršetak svih drugih otajstava. S utjelovljenjem počinje tajanstveni otkupiteljski život i rad Isusov na zemlji, a s uzašašćem svršava. Druga otajstva prikazuju Isusa kao nejako dijete, kao poniznoga siromaha, koji nema krova gdje bi sklonio glavu: »Lisice imaju svoje jame, ptice nebeske svoja gnijezda, a Sin Čovječji nema gdje da nasloni glavu svoju« (Mt 8, 20). Druga otajstva prikazuju Isusa kao patnika i mučenika, kojemu je sav zemaljski život ispunjen čemernim bolima, komu su sve staze zakrčene trnjem i korovom, dok se najzad na erarskom križu nije od boli i muka zgrčio i umro poput zgaženoga crva. Uskrsnuće i uzašašće prikazuju Isusa kao pobjednika nad grijehom i smrću. Uskrsnuli Spasitelj ima pobjedničku palmu u ruci — znak da je časno svršio borbu ljudskoga života. Na nebo uzlazi u slavi. Tamo živi preobražen, slavan i besmrtan.

Nikada u povijesti čovječanstva nije čovječanstvo toliko trpjelo kao u prošlom ratu od 1939.—1945. Nikada čovječanstvo svojim bolima i patnjama nije bilo sličnije Kristovim bolima i patnjama nego u prošlom — drugom svjetskom ratu. Nu boli će i patnje naše uistinu samo onda biti pred Bogom zaslužne, ako ćemo ih podnositi strpljivo i Bogu za ljubav, kako ih je podnosio Isus Krist. Tješimo se: iza noći dolazi dan, iza oluje lijepo i ugodno vrijeme. Krist patnik i mučenik svršava doduše tužno, umire i u grob silazi, ali sve to traje kratko vrijeme. Treći je dan nakon smrti uskrsnuo, a četrdeseti dan nakon uskrsnuća slavno uzlazi na nebo. Tako će i nama nakon naših boli, ako su one Kristove boli, a Kristove će biti, ako ih Kristu za ljubav podnosimo, doći uskrsnuće, uzašašće na nebo i neumrla slava s neuvelim vijencem.

OO. CISTERCITI iz opatije Getsemani u SAD odlučili su, da osnuju novu svoju opatiju u blizini New Yorka. Dok ne prikupe potrebna sredstva za gradnju samostana prema propisima svoga reda, oni će privremeno stanovati u jednoj auto-garaži. Opatija Getsemani je utemeljena 1848 i prva je cistercitska opatija u SAD. U njoj sada ima 2.. monaha, dok je opatija građena samo za 100 monaha.

U SANATORIJU JAPANSKOG GRADA Saijo nedavno je kršteno 40 bolesnika, a još veći broj njih prima vjersku obuku. U sanatoriju njeguju bolesnike čč. ss. od Duha Svetoga. Apostolski administrator iz Hiroshime podijelio je sakramenat sv. Krizme 20-torici obraćenika.

PODLISTAK

Nemojte se bojati, Aleluja!

Sada, kada je Nikola Antić doista doživio željeni dan i ušao u svoj dragi grad, obuzela ga je jeza neizvjesnosti i nesigurnosti.

Sve vrijeme dok je bio u tuđoj zemlji, sanjao je i u najtežim časovima ulazak u svoj grad, povratak u svoju zemlju, sastanak sa svojima. Sve mu se drugo činilo ravno, jednostavno. Ali prije tri mjeseca, kada je pouzdano znao, da će se povratiti, stale su se u njemu buditi sumnje, koje su kao nemirni protuvalovi golemoj radosti uzbibale njegovu duševnu ravnotežu.

Stoga, umjesto da pođe kući, lutao je ulicama, kao neozbiljan dječak, a ne kao zreo čovjek, muž i otac, i napokon kada je sunce klizilo zapadu, pošao je ulicom, koja je vodila njegovu domu.

— Dom! — No tko zna, ima li on još dom? — Opet je prošao njime srh neizvjesnog straha.

—Ulicom je žurio svijet pram bazilike Probodenog Srca Kristova. Bio je Veliki Petak. — Nikola Antić nije četiri godine proživio kod svojih. Pune četiri godine nije čuo ništa o svojima, četiri godine bio je za njih mrtav. Takova mu je bila kruta sudbina.

Njegovi? Žena, djeca? Što je s njima?

Kada je u tuđoj zemlji na njih mislio, najčešće se sjećao rastanka. Po svojem zvanju morao je skoro svake godine putovati preko Oceana. Znalo se — put je trajao od 3 do 5 mjeseci. Svaki je rastanak iz mirnog doma bio težak, no kod posljednjeg kao da su svi slutili pravu težinu rastanka. Mala je Zrnka vriskala, poluodrasli Braco jecao, a žena je ukočeno, očajno pred sebe gledala.

»Što vam je, — ta šta vam je, — ne idem na dugo, — ne idem u smrt, — nema opasnosti, lađom je danas sigurnije nego vlakom«, mrmljao je, a samom mu je teško bilo. Nije ih mogao pravo tješiti: »Pa vratit ću se, — vratiti do jeseni« ...

Bilo je rano ljeto 1914.

— U Japanu je čuo za sarajevski atentat, i znao, da će se zapaliti Evropa. O povratku više nije bilo niti govora.

U zemlji cvijeća i izlazećeg sunca proživio je Nikola Antić križni put stranca, pretrpio u neizvjesnosti i strahu brigu za obitelj i domovinu.

Četiri godine dugo je vrijeme, kada se proživljava u neizvjesnosti, bez nade.

I eto, sada, kada je trebalo proći samo još dvije — tri ulice i pogledati zbilji u oči, on je kolebao. Nikola Antić je priznao sam sebi: bojao se.

Povučen željom i mnoštvom svijeta ušao je u baziliku. Tu je bilo jednako kao nekad. O, kada bi tako bilo i u njegovu domu!

Poznavao je od djetinjstva svoga blijedi kip mrtvoga Krista. I pet krvavih rana. Božji je to bio grob, urešen proljetnim cvijećem, sličan i onome u dalekoj zemlji; no mnogo sličniji — što više jednak ga je osjećaj obuzeo na ulazu bazilike, kao i pri ulazu u crkvu u tuđoj zemlji. Osjećaj Kristova prisustva. Jer svuda je Krist jednak, svuda dolaze k Njemu opterećeni i umorni, svuda poklanja mir svoj onima, koji Ga za mir mole.

Naslonio se o stup, i počeo moliti:

— »Bože moj ispaćeni, vratio sam se. Ti, koji si za mene patio, znaš patnje moje. Veliki moj Bože, Ti znaš strah moj, znaš neizvjesnost, koju se bojim razbiti. Bože, zar su moju snagu samljeli, zar sam postao kukavica? Bože moj, podaj mi Ti snage, da sve podnesem, što si mi Ti odredio, jer si Ti najmudriji, i jer su nedokučivi putovi Tvoji. — Ipak... Bože moj, — molim Ti se, — podaj mi neki znak, — da će opet biti sve dobro... Molim Ti se kao dijete. Znam, — u svima nama drijema dio djetinjstva, — i svi smo Tvoja djeca« ...

Krist je ležao blijed, nepomičan, smiren, nijem. Nije ničim vidljivim odgovarao.

Nikola Antić je spustio pogled, i pred njegovim duševnim obzorjem postajao je blijedi Krist s pet krvavih rana nejasan, maglovit, a oživljavao je drugačiji: lik Krista Patnika.

— Vidio je Krista s tragovima krvavoga znoja od pretrpljenih duševnih muka u Getsemanskom vrtu. Vidio Ga je poslije Kajfina preslušavanja: prošlo je pola noći, Kajfa i njegovi savjetnici bili su umorni. Željeli su poći na počinak. Zapovjedili su, da vezanog Krista zatvore. Stražari su Ga odveli u čudan zatvor. Bila je to jama, godinama neočišćena, smradna, u koju su zatvarali ubojice i zlikovce. Usred jame stršio je šiljati kamen. Možda ostatak kakvog grebena. Za njega su vezali poniženog, ispljuskanog, popljuvanog Krista.

Ovdje će čekati jutro konačnog suđenja.....

— Tada druga slika: Sudnica. Pilatovo pitanje:

»Jesi li Ti ipak kralj?«

Kristov odgovor:

»Ti si rekao. Zato sam rođen, zato sam na zemlji, da svjedočim istinu. Onaj, koji je od istine, sluša glas Moj«.

Zadivljen odgovorom Pilat ponovo pita:

»Što je istina?

ali ne čeka odgovor, nego stupi pred narod:

Nastavak na str. 3.

Druga nedjelja po Uskrsu

8. IV. 1951.

Današnje sveto Evanđelje navodi Isusove riječi, u kojima On kaže za sebe: Ja sam pastir dobri. Dobar pastir voli i čuva ovce i ne da vukovima da ih nose i razdiru, a najamnik to nije. Njemu nije stalo do ovaca. Isus zna i za druge ovce, koje nijesu iz Njegova ovčinjaka. I one treba da dođu, da bude jedno stado i jedan pastir.

1. Dobar pastir uvijek bdije nad ovcama, i danju i noću, da ih vukovi ne odnesu. Tako su bdjeli i pastiri kod Betlehema u noći rođenja Isusova. Tako je i Isus po danu učio u hramu, a po noći molio se Ocu nebeskomu. I danas On dan i noć bdije i moli se za nas u presv. oltarskom Sakramentu u našim crkvama, a u nebu kao zagovornik prinosi svoje zasluge Bogu za nas.

2. Isus je dobar pastir. Svojim pogiblima htio je od nas odvratiti pogibli, svojim ranama učiniti nas zdravima, svojom poniznošću velikima, svojim konopcima, kojima je bio svezan, slobodnima, svojim suzama veselima, svojim siromaštvom bogatima, i svojom smrti neumrlima. Zato lijepo kaže Gospodin kod proroka Ezekijela: Ja ću sam pasti svoje stado i ja ću ih sam odmarati. Zalutale ću tražiti, odagnane natrag dovesti, ozlijeđene zaviti, bolesne okrijepiti i zdrave i jake čuvati. Pasti ću ih, pašom pravom. Što dakle može biti pametnije nego se staviti pod okrilje toga dobrog Pastira? On je svemoguć, premudar i prebogat na svim dobrima, pa što može da ovcama manjka?

3. Isus je naš dobri pastir. A jesmo li mi njegove dobre ovce? On nas pozna. Poznamo li i mi Njega? Ili vrijedi li i za nas prijekor: Toliko sam s vama, pa me još ne poznate. Nastojmo Ga upoznati po onim dobročinstvima, koja nam je iskazao. Kako li će tada biti čvrsta naša vjera, nepokolebivo naše ufanje, i topla i srdačna naša ljubav.

4. Vuk grabi i razgoni ovce. Taj vuk to je sotona. Obilazi tražeći koga da proždre. Nije dakle potrebno, da mu smi idemo ususret, on traga za nama. Bježimo od njega! A da mu mognemo izbjeći, držimo se čvrsto svoga božanskog Pastira! Tko se od Njega odijeli, srće u vučje ralje. — Taj vuk je i naša strast. Grabi nam razum, volju, pamćenje, savjest, milost Božju te naš vremeniti i vječni spas. O bježimo od nje! U početku se oduprimo. Kasno je uzimati lijek, kad se zlo već na sve strane raširi.

Sv. BENEDIKT JOSIP LABRE

Rodio se 25. svibnja 1748. u selu Amettes u Francuskoj. Stric župnik ga je poučavao 8 godina, da postane svećenik. Kad je stric umro od tifusa, Benedikt, je htio ući u samostan, ali ga nisu htjeli primiti ni trapisti ni kartuzijanci. Tada mu je Bog pokazao njegovo pravo zvanje: hodočasnika.

Prvo mu je hodočašće bilo u Rim: uvijek u siromašnom odijelu, s jednom krunicom u ruci, a s drugom oko vrata, s križem na prsima, s vrećicom na ramenu. U njoj je nosio sve svoje blago: Sveto Pismo Novoga Zavjeta, Nasljeduj Krista i brevijar, koji je svaki dan molio. Putem je izbjegavao svijet, živio od milostinje, od koje je najviše davao siromasima, jer ništa nije spremao za sutra, spavao pod vedrim nebom. 3. XII. 1770. ušao u Rim, središte svoga života. Tu se njegova svetost usavršila do vrhunca. Dane provodi u crkvama pred Svetohraništem i moli pred svim Gospinim likovima u Rimu. Spava u udubini zida u Koloseju.

Iz Rima je Benedikt odilazio na velika tegotna hodočašća u sva glasovita prošteništa po svoj Italiji, Švicarskoj, Francuskoj i do sv. Jakoba u Komposteli u Španjolskoj. Uvijek je išao pješke. Sate je proboravio pred presvetim Sakramentom nepomično klečeći sav obuzet srdačnim razgovorom s Bogom. Ljudi su govorili: »To nije čovjek, to je anđeo«. Kad je razgovarao, svi su osjećali, da Bog govori iz njega. Govorio je uvijek o ljubavi prema Bogu. Da dostojno ljubimo Boga - rekao je - potrebna su nam tri srca u jednome. Prvo od ognja, prema Bogu, da neprestano misli na Boga, samo o Njemu uvijek govori, za Nj radi i osobito, da za Njega trpi. Drugo srce od mesa prema bližnjemu, da nas potiče da pomažemo bližnjemu poukom savjetom, primjerom i molitvom, da budemo milosrdni prema grešnicima, neprijateljima i osobito prema dušama u čistilištu. Treće srce od kositra, prema sebi da se neumorno bori protiv samoljublja, da kažnjava tijelo postom i mrtvenjem, da kroti zle sklonosti pokvarene naravi.

Kroz 15 godina ovaj je pravi prijatelj Kristov poput svoga serafskoga Oca sv. Franje svojim životom propovijedao Evanđelje siromaštva, odricanja, poniznosti, pokore, prezira svih naslada. Iz mržnje prema vlastitom tijelu i njegovim zlim dao se mučiti i od ušiju. Da tako čini najtežu pokoru, on, čije je srce bilo uvijek čisto kao u anđela. Ovo je svakako bio izvanredan put, na koji je Svetac bio pozvan osobitim Božjim milostima. Njegov je život veličanstveni triumf (pobjedonosno slavlje) Milosti nad sklonostima naravi.

Bog ga je obasuo darovima Duha Svetoga: darom proroštva, poznavanjem stanja duša ljudi, kojima je govorio. Pred presvetim Sakramentom njegovo je mršavo blijedo lice često sjalo izvanrednim sjajem. Posjetnici rimskih crkvi snebivali su se od čuda, kad su ga vidjeli, u poderanom zamazanom odijelu, kako u zanosu lebdi u zraku pred oltarom.

Od slabe hrane, od silnih napora na hodočašćima, od spavanja pod vedrim nebom, od rana na nogama Svečevo se zdravlje uništilo. Pod konac života jedva su ga nagovorili, da se u noći sklone u ubožište. Dane je provodio u crkvama. Bio je već kostur, ali od toga nije odustao. Osjećao je, da mu se približava smrt. Često je uzdisao: »Zovi me, Isuse, da Te vidim!«

15. travnja 1783, jedva se dovukao do crkve sv. Praksede, gdje se završavalo 40-satno klanjanje. Blizu crkve kupio je octa, pio i rekao: »Ima Netko, koji ga je prije mene pio i koji je više trpio nego ja, a sve iz ljubavi prema ljudima«. Cijelo je jutro proveo pred presvetim Sakramentom. Na večer je bio u svojoj najdražoj crkvi Svete Marije Dei Monti i na blagoslovu kod Naše Gospe Lauretske. Toga je dana više puta pao u nesvijest.

Na Veliku Srijedu, 16. travnja 1783. opet je bio u crkvi Svete Marije Dei Monti, slušao dvije sv. Mise i ostao u klanjanju pred Svetohraništem. Izlazeći iz crkve pao je preko stepenica. Odveo ga je mesar Zaccarelli svojoj kući i tu je na večer izdahnuo. Sav je Rim odmah pohrlio, da mu se moli kao svecu, da ljubi njegove zamazane haljine i poderane cipele. Zbog mnogobrojnih čudesa proglasio ga je papa Pijo IX. blaženim, a papa Leon XIII svetim.

NEMOJTE SE BOJATI, ALELUJA!

Nastavak sa str. 2.

»Ne nalazim na Njemu krivnje«... rekao je, a ipak predao krvnicima, da Ga razapnu.

I Krist je pošao križnim putem, raspet je bio i — umro.

Nikola Antić nije pred sobom vidio više blijedi kip s pet krvavih rana, — očima duše gledao je mrtvog Krista drugačije:

— Vidio je najplemenitije uobličenu glavu, dugoljasta lica, pravilna ravna nosa. Kestenjastu kosu, zatvorene oči, stisnute divno rezane usnice, kovrčavu bradu, ... ali. kosa je bila ulijepljena krvlju, ravnu liniju nosa pokvario je surov udarac, na licu se odražavao grčeviti smiješak Raspetoga, — samo zatvorene oči i stisnuta usta nisu bila mrtvog čovjeka. To su oči i usta Gospodara Života i Smrti, koji se nakon prepaćenih muka odmara. Samo odmara...

Uz probodene ruke zgrušena krv, probodeno srce, bokovi su i leđa jedna rana od bičevanja, probodene su noge, a zatiljak s dubokim, uzanim ranama od trnja. U groznim mukama raspinjanja, Krist je pritiskivao trnjem krunjenu glavu o tvrdo drvo križa. —

»Što je istina?«

Za Pilata jedno, za Židove drugo. Svaki se borio za svoju ideju, zaštićivao svoj interes, svaki je vjerovao svojoj istini, a onaj, koji se nije slagao, bio je kriv.

Bio je kriv, jer oni, koji su sudili, nisu htjeli prihvatiti Njegovu istinu.

I — eto, — Nikola Antić je prošao svoj križni put. I on je bio ponižen, popljuvan, udaran.

Ipak se nije izgubio, — nego se povratio u domovinu.

Nakon toga razmišljanja bio je zadovoljan, jer je došao do saznanja, da svatko, tko kuša ići Kristovim tragom istine, mora proći križni put. I ne treba žaliti, jer i samo nastojanje poći trnovitim putem Istine vodi Kristu. —

Nikola Antić je uzdahnuo i otvorio oči.

Blijedi je Krist primao uzdahe, molitve, kajanje i klanjanje ljudi. —

Povorka je pored Njega prolazila, — tiho, — pobožno...

— Nikola se Antić trgnuo. Prešao rukom po očima. —

Božjem je naime grobu pristupila žena u pratnji djevojke i mladog čovjeka. Njegova žena — njegova djeca. Pa zar nije i on večeras, pa makar i sasvim nejasnom sviješću unišao u crkvu u nadi, da će ih sresti? Ta bio je sat i dan, kada su ovamo kroz niz godina dolazili: kao zaručnici, — mladi oženjeni par, — pa kasnije s djecom. Ne, — njegova Marta nije zaboravila put Božjem grobu, — put zajedničkih uspomena.

Zagledao se u djevojče. Njegova Zrnka se razvila iz bucmastog, rumenog djeteta u vitko djevojče. Sanjivog pogleda, poluotvorenih usana, zabačene glave, a uskog lica uokvirenog tamnom neposlušnom kosom upijala je poeziju sumraka i Velikog tjedna. Zar nije to obličje djevojke Marte, a duša mladog, poletnog, osjećajnog Nikole?

Pored Zrnke Braco. Već pomalo muževan. Oštra pogleda, stisnutih usnica, visokog čela s utisnutom crtom među obrvama, i drugom jedva urezanom oko usana koja ga je činila starijim. Njegov Braco, — a ipak, — možda još jednom on, — Nikola, — na pragu života i borbe.

Nakon što je promotrio djecu, zagledao se u ženu. Kakovih će promjena na njoj naći? Bila je nježna kao i prije, samo još užega lica, još krupnijih očiju, još blijeđih usana. Te krupne oči bile su upravljene mrtvome Kristu, i dok su usne šaptale molitve nade i zaklinjanja, niz lice su kapale suze.

Nikola Antić je znao: ovako ona ne moli za sebe, — ovako ona moli za njega, — samo za njega.

Nikola Antić je shvatio: Krist je pružio vidljiv znak, željena se čežnja ispunila. —

Obuzela ga zanosna radost, smirenje; želja da jednim zagrljajem zagrli sve kao svečani dan klanjanja, zahvalnotroje, da ih zaštiti, i da bude zaštićen.

— Žena je s djecom pošla k izlazu. Nikola Antić je požurio, i pristupio k svojima: — »Marta!« rekao je tiho i prihvatio ženinu ruku.

U njegovim očima utonuo je njezin pogled., Zatreperila je očima kao preplašeno ptiče. Otvorila usta, kao da će kriknuti. U njegovoj ruci drhtala je njezina,

Bio je to njihov čas. Nitko i ništa nije postojalo, samo njih dvoje: dva para očiju i dvije uzbibane duše.

Tada Nikola Antić osjeti sinovu ruku na svom ramenu, i Zrnkin obraz uz svoj.

Sve je najednom opet bilo dobro, sve teško tonulo u zaborav, sve su nade bile probuđene ...

Slutilo se Uskrsnuće... Uskrsnuće...

ŽIVOT SVJEDOČI ZA BOGA

Znanost je ustanovila, da u svoje vrijeme na zemlji nije moglo biti života. Visoka temperatura, koja je vladala na površini Zemlje, onemogućavala je postojanje bilo kakvog života na Zemlji. Danas je, međutim, drugčije. Zemlja je prekrivena raznolikim oblicima života. Od sitnog nježnog cvijeta do gorostasnih hrastova, od najsitnijih i najjednostavnijih bakterija, koje se tek sitnozorom mogu vidjeti, do visoko organiziranih životinja i konačno čovjeka.

Kada je točno, da nekada na Zemlji nije mogao život postojati, pojavljuje se pitanje, na koji se način mogao život na Zemlji pojaviti? Tri predpostavke su u tom pogledu moguće. Ili je život na Zemlji postao sam po sebi igrom prirodnih zakona; ili je prenesen na Zemlju s nekog drugog nebeskog tijela; ili ga je Bog stvorio. Druge predpostavke je nemoguće zamisliti.

Dok još prirodne znanosti nisu bile razvijene do današnjeg stupnja, neki su predpostavljali, da je život nastao sam po sebi iz nežive tvari. Vjerovalo se čak, da život može nastati kod raspadanja organske tvari. Još i danas se na pr. može naići na vjerovanja, da crvi sami po sebi nastaju u mesu, koje truli. Veliki učenjak i veliki vjernik Luj Pasteur dokazao je, da nikada iz mrtve, pa ni iz mrtve organske tvari, ne može nastati živo biće. Pasteur je bio onaj, koji je objavio svijetu jedan od temeljnih prirodnih zakona, da živa bića dolaze na svijet samo putem drugih živih bića. Biolog Đaja, profesor beogradskog sveučilišta, piše na jednom mjestu: »Nema dokaza, da ma koje živo biće može nastati bez učešća samoga života. Živa bića, pak i najprostija, nisu samonikla već proishode iz drugih živih bića.«

Ali nije samo iskustvena znanost došla do ovakvih rezultata. I samo naše razumno rasuđivanje nameće nam zaključak, da život na Zemlji nije mogao nastati sam po sebi. Po načelu dovoljne uzročnosti nitko ne može drugome dati ono, što sam nema. Mrtva priroda nije mogla igrom bilo kakvih svojih zakona proizvesti život, kada ga već u sebi nije imala. Kao što iz ništa ne može išta postati, tako isto iz mrtva ne može nastati živo.

Znanost nam je dokazala i to, da život nije mogao biti prenesen na Zemlju s drugih nebeskih tjelesa. Bez obzira na to, što bi se i u ovakvom slučaju postavilo pitanje, a otkuda život na tim drugim nebeskim tjelesima, dokazano je, da u svemirskim prostorima, kroz koje bi taj život imao proći, da stigne na Zemlju, postoje takve okolnosti (temperatura, ultravioletne zrake i sl.), da bi život morao trenutačno uginuti. čim bi u te prostore stigao.

Iskustvena znanost i razumno rasuđivanje nas prema tome upućuju na to, da je život na Zemlji mogao nastati samo djelovanjem bića, koje ima život u sebi i koje je kao takvo moglo dati život i drugome. Međutim, to biće ne može biti materijalne naravi, jer bi u tom slučaju ono bilo vezano na Zemlju, a već smo rekli, da je postojalo doba razvitka Zemlje, u kojem nikakvo živo biće nije moglo na Zemlji postojati. Ali, ovakvo biće u odnosu prema tvari mora biti njen neograničeni gospodar, jer samo u takvom slučaju je ono moglo tvari dati svojstvo, koje ona u sebi nije imala. Onaj pak, tko može nekome ili nečemu dati svojstvo, koje ono ni u kojem slučaju samo po sebi ne može imati, taj mora biti svemoguć. A, ako je to biće znalo urediti sve stvari tako, da se život može održati i razvijati, dakle, ako je znalo stvari svrsishodno urediti tako, da odgovaraju potrebama života, onda to biće mora biti i premudro.

Na ovaj način mi na temelju rezultata prirodnih znanosti i u vezi s tim na temelju daljeg našeg razumnog rasuđivanja dolazimo do saznanja, da Bog postoji, da je On stvoritelj života na Zemlji te dolazimo do saznanja izvjesnih Božjih svojstava.

Do istoga zaključka nas dovodi i činjenica, da na ovome svijetu postoji čovjek sa svojom materijalnom i duhovnom naravi. Razum i slobodna volja su duhovna svojstva, tih svojstava ne nalazimo u materijalnoj naravi. Priroda ne može rasuđivati niti može vršiti izbor. Ona djeluje po zakonima, koji se u njoj nalaze i kojima se ona slijepo i prinudno pokorava. Odakle prema tome, da se u toj naravi odjednom pojavljuje čovjek sa svojom duhovnom naravi, s razumom i slobodnom voljom? Nerazumna i neslobodna narav mu ta svojstva nije mogla dati. Ono, što sama priroda nema, to nije mogla ni čovjeku dati. Prema tome ostaje samo jedno, da je duhovnu narav, da je razum i slobodnu volju moglo čovjeku dati samo duhovno, razumno i slobodno biće, ono Biće, koje je uzrokom svega, što postoji.

Naš planet

Zemlja, na kojoj živimo, član je Sunčeve obitelji, jedan mali pratilac Sunca. Sunce je jedna zvijezda između mnogo milijarda koje skupa sačinjavaju jedan velebni, uređeni sustav: Mliječni Put. Ovaj sustav predstavlja zatvoreni roj zvijezda u prostoru. On lebdi i kroz prostor juri, kao neki ogromni roj komaraca lijeti u zraku. Iz našeg položaja unutar sustava gledamo kroz zvjezdani roj vani u dalji, neizmjerni svemir.

Cjelina prirode: zvijezde, Sunce sa svojim svijetlom i toplinom, Zemlja, koja se na određenoj daljini od Sunca okreće oko osi i ujedno obilazi oko njega, zatim atmosfera (zračni omotač), oceani i mora, kopna, bregovi i doline s potocima i rijekama, pa biljke, životinje i čovjek, te svi zakoni, koji vladaju u njima i među njima — sačinjavaju tako savršeni i svrhoviti sustav, da se s njime ne može usporediti nikakav, pa ni najzamršeniji i najsavršeniji ljudski stroj ili sat. Objektivni (nepristrani) učenjak razumom otkriva u beskrajnoj prirodi savršeno umne zakone, iz kojih nužno zaključuje na razumnog Zakonodavca, kao i to, da taj umom svojim beskrajno nadilazi čovjekov razum. Da malo osvijetlimo savršenost sastava, svrhovitost i povezanost dijelova, koji sačinjavaju naš planet, našu postojbinu Zemlju.

Prije svega uočimo okretanje Zemlje oko osi i oko Sunca. Zemlja se okrene jednom oko osi za 24 sata i ta je osovina nagnuta spram ravnine ekliptike (ravnine, u kojoj se Zemlja giba oko Sunca), i taj nagib iznosi 23½ stupnja. A Zemlja je nagnuta zato, jer kad bi bila uspravna, cijelu godinu bi Sunce na istom mjestu izlazilo i zalazilo. Ne bi bilo godišnjih doba, ne bi bilo potrebne izmjene topline, strujanje zraka, vodene pare. Zemlja bi postala groblje. Kosi položaj Zemljine osi sve te neprilike uklanja. I tako jednostavno sredstvo uspostavlja svrsishodne promjene. Tko je to uredio? Jedan proračunani um, koji prema postavljenoj svrsi providja sredstva.

Zemlju obavija atmosfera (zračni omot), koji u prizemnim slojevima sadrži 78% plina dušika, 21% kisika, te mali dio ugljične kiseline, vodene pare, argona i drugih plinova. Takav sastav atmosfere neophodno je potreban za održavanje života na Zemlji, za biljke, životinje i ljudski život. Ali atmosfera služi životu i na drugi način. Engleski fizičar **J. P. Joule** kaže, da nema atmosfere, bili bismo neprestano izloženi jednom strašnom i neizbježivom bombardiranju. »Da ne govorim o meteorima, nas ne bi nikakva zgrada mogla obraniti ni od najmanjih komadića, koji lete brzinom od 18 milja u jednoj sekundi. I sama prašina, ako bi se tolikom brzinom gibala, mogla bi usmrtiti svaku životinju« kaže spomenuti fizičar. A po najnovijim istraživanjima dokazano je, da naša Zemlja nema atmosfere, koja upija i slabi djelovanje kozmičkih zraka, one bi za kratko vrijeme uništile sva živa bića na Zemlji. Napokon atmosfera je uzrok, što se Sunčevo svijetlo u njoj rasipa na sve strane, pa vidimo plavi svod nebeski. Da nema plašta atmosfere, nebo bi bilo crno kao ponoć, a iz njegove crnine blijeŝtilo bi Sunce kao čelična bjelina i pravilo bi oštre i strašne sjene. Zvijezde bi se vidjele i po danu, ali ne bi svjetlucale prijateljski, nego bi njihove zrake postale kao oštre prodiruće igle postojane svjetlosti. Za cijeli blagotvorni utjecaj i čudnovatu zaštitu, koju pruža atmosfera, razuman stvor ne može, a da se sa zahvalnošću ne divi Stvoritelju.

Na Zemlji ima oko 5/7 oceana i mora, a oko 2/7 kopna. I takva je podjela potrebna za održavanje života. Sunce svojom toplinom godišnje digne oko 660 bilijuna tona vode iz oceana i mora u obliku vodene pare, te raznosi ovu paru nad sve krajeve, gdje se onda zgusne u oblake, te u obliku kiše i snijega pada na Zemlju i teče potocima i rijekama ponovno u mora i oceane. Da nema tog kruženja vode — ne bi bilo života, kakav postoji na Zemlji.

Čemu služe tolike visoke planine i ledenjaci? Ne bi li — kazat će netko — ti beskrajni prostori bili puno korisniji, kad bi se pretvorili u ravnice? Ne zna, da bi bez tih visokih vrhunaca bile ravnice i doline tako isto neplodne kao i Sahara. Planine su vodene pričuve za rijeke i tim daju zemlji plodnost.

Sve je, dakle, na našem planetu svrhovito uređeno, da bi mogao postojati život. Svrhovitost predpostavlja Um, koji je to uredio. Samo neizmjerni Um mogao je zamisliti prirodu, njezine zakone, red, koji vlada u njoj i sve podržavati.

Iz katoličkog svijeta

FRANZ MOLNAR, glasoviti književnik, pisac poznatog dječjeg romana »Junaci Pavlove ulice« nedavno se je obratio. On je o svome obraćenju dao izjavu preko jedne američke radio-postaje. U ovoj izjavi Molnár je među ostalim rekao: »Preko 60 godina sam živio bez Boga. Sada, kada sam Ga upoznao, uviđam, da su bile obično dangubljenje sve godine, koje sam živio daleko od Njega«.

I U FRANCUSKOJ se sve više širi pokret, da se u cijeloj Crkvi uvede blagdan »Krista Radnika«. Jedan od vodećih francuskih katoličkih listova napisao je uvodni članak, u kojem obrazlaže, da je uvedenje blagdana »Krista Radnika« velika potreba sadašnjice, da bi se naglasilo kršćansko shvaćanje odnosa prema radu.

ZASLUGOM OTACA ASUMPCIONISTA bila je u japanskom gradu Miyzaki osnovana 1939. kongregacija »Sestara Ljubavi«, kada su položile svečane zavjete dvije sestre Japankinje. One su se posvetile brizi za starce i napuštenu djecu u »Vrtu Ljubavi«, koji su Salezijanci već duže vremena u tome gradu uzdržavali. Kongregacija je u kratko vrijeme brojno ojačala tako, da je 1945. imala 18 sestara, 5 novica, 77 postulantkinja i 15 aspirantica, sve same Japankinje.

TROŠKOM OD 250.000 DOLARA sagrađena je u američkom gradu Oak Ridge-u nova župna crkva posvećena Bogorodici. Uz crkvu je sagrađena i škola, koju vode čč. ss. dominikanke. Crkva ima 500 sjedala, a u školu se do sada upisalo 200 učenika, koji su razdijeljeni u šest razreda. Iduće školske godine škola će biti proširena na osam razreda.

NA KATOLIČKOM ŽENSKOM SVEUČILIŠTU Presvetoga Srca u Tokiju s odobrenjem japanske vlade osnovan je novi pedagoški fakultet. Izgradnjom novog krila ovo će sveučilište moći primiti još 110 novih studentkinja.

U JAPANSKOM GRADU OKAYAMI društvo sv. Vinka Paulskoga priredilo je za Božić objed za 5.000 sirote djece i za 5.000 staraca. Za novu godinu ovo je društvo posebno obdarilo gluhonijemu djecu u ovome gradu.

NACIONALNI SAVEZ STUDENATA katoličkih koleža u SAD proslavio je 10. godišnjicu rada svoje komisije, koja ima zadatak, da među katoličkim studentima propagira proučavanje društvenih pitanja. Tom prilikom imenovanom Savezu je uputio osobno pismo predsjednik SAD-a Truman, u kojem je, između ostaloga, naveo: »Rad koji vi vršite u vašim koležima, mnogo će pomoći, da se kod vašega članstva razviju takve osobine, od kojih Amerika ima veliku potrebu uslijed neprestanog razvitka njene demokracije«.

PROBLEMU ŠTRAJKA i pravu radnika na štrajk posvetio je cijeli svoj broj od mjeseca siječnja katolički časopis »La chronique sociale de France«. Neki se članci, koje je napisao Joseph Folliet, odnose na kritiku protiv zaključaka socijalnog tjedna u Nantesu, koji se održao tokom prošle godine.

KLUB BUDUĆIH SESTARA. Tako se zove ustanova, utemeljena prošle godine u SAD, koja ima zadatak, da drži tečajeve iz redovničkoga života onim djevojkama, koje kane stupiti u neku redovničku kongregaciju ili red. Kroz proteklu godinu ove je tečajeve pohađalo 1500 djevojaka.

U ARGENTINI je na svečan način proslavljena 75. godišnjica dolaska Salezijanaca. Salezijanci su bili prvi, koji su u Argentini osnovali obrtne i poljoprivredne škole. Njihovo se je djelovanje razvijalo uglavnom u zaostalim argentinskim pokrajinama kao Patagoniji, Ognjenoj Zemlji i Malvinskim otocima. U salezijanskim školama u Argentini se sada školuje 11.000 đaka.

KATOLIČKO SVEUČILIŠTE U MANILI na Filipinima osnovali su Dominikanci. Sveučilište ima sada osam fakulteta, četiri koleža, tri instituta i glazbeni konservatorij. Sveučilište ima 780 profesora i 19.422 slušača u većini samih Filipinaca, a ima i nekoliko stotina Kineza, Indijaca i t. d. Katoličko sveučilište u Manili izdaje 10 periodičkih časopisa i ima svoju vlastitu radio emisionu postaju.

DOMINIKANCI SU U BELGIJI još 1937. započeli obiteljski pokret dnevnog moljenja sv. krunice u svrhu očuvanja svjetskog mira. Ovaj pokret se je poslije rata proširio po mnogim katoličkim krajevima i sada obuhvaća više milijuna katoličkih obitelji, koje svakoga dana mole sv. krunicu. Kako smo već javili u našemu listu, ovaj je pokret djelovao, da su mnoge radio stanice u raznim zemljama uvrstile u svoj dnevni program i moljenje sv. krunice.

KROZ SVETU GODINU hodočastio je u Svetu Zemlju veliki broj kršćana iz svih krajeva svijeta. Njih 11.000 dobilo je arapsku vizu, a od ovih samo 1500 je dobilo dozvolu, da može posjetiti i ona sveta mjesta, koja se nalaze u državi Izrael. Nije točno poznat broj hodočasnika, koji su došli u Svetu Zemlju s izraelskom vizom i koji nisu mogli posjetiti sveta mjesta, koja se nalaze u arapskim rukama, ali se smatra, da je i takvih bilo više hiljada.

RUKOVODIOCI AMERIČKOG KATOLIČKOG DRUŠTVA »Kolumbovi Vitezovi« održavali su nedavno svoj godišnji kongres u Washingtonu. U crkvi Navještenja održana je svečana služba Božja, za koje je propovijedao biskup iz Galvestona. U svojoj propovijedi biskup je naglasio, da se zadatak, koji mora na poseban način interesirati suvremene katolike, sastoji u tome, na koji način svijet obratiti Bogu. Održana je i ura klanjanja namijenjena miru u svijetu i sretnom povratku kući svih onih, koji se nalaze u stranim zemljama pod oružjem.

STARA KATOLIČKA OPATIJA AYLSFORD u engleskoj pokrajini Kent ponovno je restaurirana i predata bogoslužju. Poslije mnogo stoljeća ovu je opatiju posjetilo na povratku iz Rima englesko hodočašće, koje je na Badnjak prisustvovalo zatvaranju Svetih Vratiju u bazilici sv. Petra.

U PRISUSTVU VELIKOG BROJA GRAĐANA i odličnika proslavljena je u Brislu 20. godišnjica rada »Velikih Katoličkih Konferencija«. Ova ustanova priređuje povremena predavanja o najaktuelnijim suvremenim pitanjima, koja drže odlični predstavnici katoličke misli u svijetu. Na proslavi su govorili belgijski ministar vanjskih poslova van Zeeland, biv. francuski ministar predsjednik Bidault i glasoviti propovjednik pariške katedrale Notre Dame isusovac o. Riquet.

ENGLESKI KATOLICI su proslavili 150. godišnjicu rođenja glasovitog kardinala John-a Henriy-a Newman-a. Kardinal Newman je bio anglikanac, koji se obratio na katolicizam te u Katoličkoj Crkvi postigao visoku čast nadbiskupa i kardinala. On je bio začetnik glasovitog »Oksfordskog pokreta«, koji djeluje na ujedinjenju anglikanaca s Katoličkom Crkvom. Kardinal Newman je mnogo i pisao, među ostalim i romane apologetskog sadržaja. Neki od ovih romana su prevedeni i na hrvatski jezik.

KATOLIČKO SVEUČILIŠTE u francuskom gradu Lilu bilo je utemeljeno kao Katolički Institut školske godine 1874.—1875. s pravnim fakultetom i s tečajevima za književnost i prirodne znanosti. Već 1877. Institut se pretvorio u sveučilište s tri fakultota (pravni, književnost i prirodne znanosti). Francuski katolici su činili vrlo velike žrtve, da bi se ovo sveučilište moglo razviti, pa su već do 1877. sakupili preko šest i pol milijuna franaka. Danas Katoličko Sveučilište u Lillu broji pet fakulteta i osam visokih škola te služi na čast francuskim katolicima.

U FRANCUSKOJ AFRICI trapisti grade samostan, u kojem će raditi trapisti domorodci. U tu svrhu stigao je u Dakar opat glasovitog trapističkog samostana u Aiguebelle-u Eugenije Court.

Dignite kamen

Jednoga dana nalazio se Isus preko Jordana, gdje je Preteča krštavao.

Vjesnik je iz Betanije donio žalosne vijesti: Lazar je obolio. Njegove sestre Marta i Marija, potražile su učiteljevu pomoć, jer su bile u bezizlaznom položaju.

Isus se odmah zaputio, ali je prispio u Betaniju četiri dana kasnije, kako je Lazar umro i pokopan.

Ususret mu iziđe Marta. On ju je tješio govoreći o uskrsnuću. Premda Marta nije razumjela Isusovih riječi, ipak se veselila i pozvala sestru Mariju. Ova dođe plačući, pa kad je vidješe prisutni, zaplakaše ... I Isus, dirnut tim prizorom, zaplaka.

To je jedan od rijetkih slučajeva, koje čitamo u Evanđelju, da je Isus plakao. Onaj, koji nije plakao radi nezahvalnosti svoga naroda, koji ga je htio kamenovati, onaj, koji nije zaplakao ni na izdajnički poljubac Judin .... Onaj, koji ne će zaplakati ni pod krvničkim bičevima ni pod trnovom krunom ni pod oštrim čavlima križa. Taj isti Isus zaplaka nad grobom!

No, pogledajmo ovdje jednu značajnu okolnost: Isus, koji je bio toliko potišten radi Lazarove smrti, koji je toliko puta prevalio, da ga vidi, koji je sigurno gorio od želje, da ga što prije oživi, umjesto da požuri stvar, okreće se prema prisutnima i kaže: »Dignite kamen!«, a On je strpljivo čekao, dok su ljudi uz teški napor i mučni rad odvalili kamen s groba.

A čemu ovo?! Zašto On nije otvorio grob svojom svemoćnom riječju?! Zašto nije onom istom moći, kojom je oživio mrtvog Lazara, digao i kamen? Zašto je to naredio drugomu, a On je čekao?

Kao što u svim riječima i djelima Božanskog Učitelja, tako i ovdje krije se za nas dragocjena pouka. Isus je to učinio, tumači Damašćenski Učitelj, da uvidimo ovo: i ako Bog oživljuje mrtve, ipak i mi moramo sudjelovati u tom oživljavanju.

Tko od nas nebi želio, da Bog utješi, oživi, na blaženi i vječni nebeski život uskrsne brata, supruga, oca, prijatelja, sahranjenog u Čistilištu?!

To isto hoće i naš Gospodin i spreman je to učiniti, ali se prije okreće k nama i veli nam: »Dignite kamen!«

A na koji način?

Najprije sredstvima, koje nam pruža Vjera: molitvama, oproštenjima, svetim Misama .... Ovo su zaista uspješna sredstva, kojima možemo dignuti s mrtvih nesavršenost, te hrđe grijeha, kojima su zatvorene duše u Čistilištu.

»Dignite kamen!« — Ali, kako?! — Sredstvima, koje nas uči razum, tj. primjenjujući dušama u Čistilištu zadovoljštine naših dobrih djela, ljubavi, zahvalnosti, pravednosti, koje će po općinstvu svetih moći nadoknaditi Bogu dug, čineći ih tako dostojnima Njegova milosrđa.

»Dignite kamen!« — Ali kako?!

Ljubavlju, bolju, žrtvom, koja će nam srce nadahnuti, jer mi ljubeći ove duše, trpeći i žrtvujući se za njih, učinit ćemo ih lijepima i čistima pred očima Božjim, da tako potpuno dignemo kamen, koji ih dijeli od Njega. Tada će se ponoviti čudo pa i nad grobom naših roditelja i prijatelja Krist će ponovo zaviknuti: »Lazare, iziđi van!«

Iziđi iz smrti, da uđeš u život. Iziđi iz vatre u rashladu! Iziđi iz Čistilišnih muka, a uđi u veselje Gospodina svoga!

MALA AMERIČKA REPUBLIKA PORTORICO broji 2,200.000 stanovnika, koji su gotovo svi katolici. Portorico ima 339 katoličkih crkvi, a za pastorizaciju se brine 60 svjetovnih i 233 redovnika svećenika. U bogoslovnom sjemeništu ima 94 bogoslova, a osim toga dvadeset njih se nalazi na naukama u sjeveroameričkim teologijama. U Portoricu postoji katoličko sveučilište sa 70 profesora i 1.400 studenata. Katoličkih srednjih i pučkih škola ima 64 sa 16.500 učenika i učenica. Osim toga katolici uzdržavaju jednu školu za gluhonijeme, jednu poljoprivrednu školu i jednu školu za bolničare, 7 bolnica, 4 dispanzera i 10 skloništa za siročad i starce. U Portoricu djeluje 16 muških redovničkih družbi u 67 samostana i 18 ženskih redovničkih družbi u 71 kući.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-363312. — Pojedini broj stoji 2.— Din.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

»Poklikni Bogu, sva zemljo, pjevajte psalme imenu Njegovu, Aleluja; dajte Mu hvalu sa slavom, aleluja, aleluja.« (Ps 65, 1, 1).

Iz Ulaza današnje sv. Mise

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VI. ZAGREB, 15. TRAVNJA 1951. BROJ 16

ZNAČAJNE NAVALE NA UČITELJA

Sukob između Spasitelja i Njegovih neprijatelja postigao je svoj vrhunac. Njegovi su Mu neprijatelji posvuda zasjedali. On se koji puta i uklonio njihovim navalama. Zato je i otišao iz Jerusalema, kad ih je prekorio zbog obeščašćenja hrama. Otišao je u Galileju. Ali gle! U Judeji su Mu radili o glavi Saduceji, a u Galileji su Ga dočekali Farizeji. S neprestano povećavanom su pažnjom gledali, kako se galilejski narod sve više približavao Spasitelju, a od njih se sve više udaljivao. Njihov je položaj bio pokoleban. Zato im se činilo nužnim, da se odupru tomu i navijeste rat. I udarili su na Nj raznim prigovorima. Predbacivali su Mu poglavito:

1) »Ti nastupaš proti Mojsiju i rušiš temelj, na komu počiva vjera našega naroda. Kako se Ti smiješ usuditi, da otkidaš narod od svetoga tla Pisma!« — Spasitelj im je brzo odgovorio: »Nemojte misliti, da sam došao ukinuti Zakon ili Proroke, nisam došao ukinuti ih nego ispuniti« (Mt 5, 17). Vi se držite slova zakona, a ne gledate na smisao i duh njegov. Ja otkidam od zakona samo ono, što je teretno i teško, a vi ste to po svojoj volji zakonu primetnuli. Tko mi može dokazati, da ja svoje vladanje ne podlažem zakonu? Da ne držim Mojsijevo svetkovanje subote i zakonskih žrtvenih propisa? Ne častim svećenička prava? »Nisam ja, nego vi ste ukinuli zakon Božji radi predaje svoje« (Mt 15, 6).

2) »Ti ozdravljaš u subotu, a to je zločin, koji zaslužuje smrtnu kazan«. — A Isus im odgovori na ovu optužbu: »Mojsije je dao vama obrezovanje, ne kao da je od Mojsija, nego od otaca, i u subotu obrezujete čovjeka. Ako se čovjek u subotu obrezuje, a da se ne prestupi zakon Mojsijev, srdite li se na mene, što sam cijeloga čovjeka ozdravio u subotu?« (Iv 7, 22-24). I opet im reče: »Licemjeri, ne odveže li svaki od vas u subotu svoga vola ili magarca od jasala i ne vodi ga, da ga napoji? A ovu kćer Abrahamovu, koju sveza sotona evo osamnaest godina, nije li trebalo odriješiti od ove veze u dan subotnji?« (Lk 13, 15-16). Konačno: »Subota je načinjena radi čovjeka, a ne čovjek radi subote« (Mrk 2, 27).

3) Isus je rekao uzetomu: »Sinko, opraštaju ti se grijesi tvoji. Ondje su sjedjeli neki književnici i mislili u svojim srcima: Što ovaj tako govori? Huli na Boga! Tko može opraštati grijehe osim jedinoga Boga?« (Mrk 2, 5-7). — Ovaj prigovor je prevršio svaku mjeru. No Isus im odgovori mirno: »Što je lakše reći uzetomu: Opraštaju ti se grijesi tvoji, ili reći: Ustani, uzmi postelju svoju i hodi? Ali da znate, da Sin čovječji ima vlast na zemlji opraštati grijehe, reče uzetome: Tebi govorim: Ustani, uzmi postelju svoju i podi kući svojoj! I on odmah usta. I uzevši postelju otide pred svima tako, da su se svi divili i slavili Boga govoreći: Još nikada tako što ne vidjesmo« (Mrk 2, 9-12).

4) Kad su se Farizeji našli pred učinjenim čudom i kad su zato trebali da se u to zamisle, oni su prestali o tom misliti. Oni se nisu navikli na to, da uopće o tom trijezno razmišljaju i da to ispituju. Pa neka budu ozdravljenja bolesnika još napadnija i brojnija, neka brdima i bregovima odjekuje hvaljenje i slavljenje Isusa od oduševljenog mnoštva naroda, koji se u strahopočitanju sagibao i klanjao Božjoj sili, Farizeji nevjerujući kimali bi glavama. Oni su otklanjali: ozdravljenja bolesnika, čudesni obilni ribolov, čudo s umnožavanjem kruha, umirenje vjetra na moru. Isus je po njihovu morao činiti sasvim druge znakove, da njih gane i čudesima obrati: »I pristupiše k Njemu Farizeji i Saduceji i kušajući Ga tražiše, da im pokaže znak s neba« (Mt 16, 1).

5) I kad su se oni našli slučajno kod nekoga čudesnog ozdravljenja, i narod i Spasitelj ih je upitljivo gledao: što vele sada, tada su odgovarali sumnjajućim izgovorom, da tu đavao ima svoj upliv: »Ti to činiš pomoću Belzebuba, kneza đavolskoga. Ti ne izgoniš đavla, nego Tebe prije đavao goni. A Spasitelj im odmah odgovara i ljuto ih pobija: »Kako može sotona sotonu izgoniti? I ako se kraljevstvo u sebi razdijeli, takovo kraljevstvo ne može ostati... I ako sotona i ustane sam na samoga sebe, razdijeljen je, i ne će moći ostati, nego će propasti« (Mrk 3, 23-26).

6) Veliko je vijeće u Jerusalemu slalo svoje uhode po cijeloj zemlji. Oni su se šuljali kao lisice oko Spasitelja, da Ga uhađaju. Oni su Mu kao željni nauke postavljali promišljena pitanja, da Ga uhvate. Saduceji i Farizeji su inače bili u životu veliki neprijatelji, ali su zajedno radili, kad je trebalo da oštroumno navaljuju na Spasitelja. Složili se i sa svojim neprijateljima u tu svrhu. Laskali Mu, da Ga zavedu: »I poslaše k Njemu svoje učenike s Herodovcima govoreći: Učitelju, znamo da si istinit i putu Božjemu doista učiš i ne mariš ni za koga, jer ne gledaš tko je tko. Kaži nam, dakle, što misliš, da li je dopušteno dati porez caru ili nije?« (Mt 22, 15-18).

Postavili Mu vrlo finu zamku. Reče li: ne, tada će Ga Saduceji smjesta tužiti Rimljanima kao bunitelja. Reče li: da, tada će Ga ocrniti kod naroda, da zagovara pogansku vlast. A Spasitelj si dade donijeti novac, koji je kolao u zemlji i nosio na sebi sliku carevu. I reče im: Čija je ovo slika i natpis? Rekoše mu: carev. Tada im reče: Podajte, dakle, caru carevo i Bogu Božje. I čuvši to, diviše se, ostaviše Ga i otidoše« (Mt 22, 20-22).

7) I kad je jeo u kući carinika Levija, mrmljali su Farizeji i Književnici govoreći učenicima Njegovim: »Zašto jedete i pijete s carinicima i grešnicima? — I odgovori im Isus: Ne trebaju zdravi liječnika, nego bolesni. Nisam došao da zovem pravednike nego grešnike na pokoru« (Mt 5, 30-32).

Tako su Mu zasjedali dan i noć. I u Judeji i u Galileji. U gradovima i zaselcima. U hramu i na ulicama. Na gozbama, na koje je bio pozvan. I svakom zgodom i prilikom. A On im je mirno i dostojanstveno odgovarao tako, da su se morali zasramiti i povući. A onda bi opet nakon svoga vijećanja i dogovaranja iznijeli nove navale i zamke. A Spasitelj ih je pustio neka to čine, da im onda pokaže njihovu ludost i osramoti ih pred narodom.

SLAVA

Kad bih mogao,
Sakupio bih buru svih oceana,
Trijeskove svih gromova,
I sve fijuke bure i orkana
I prelio ih u glasnu simfoniju
U slavu — Tebi!
I kad bih mogao,
Spojio bih stožere Arktika i Antarktika
Tankim žicama srebrenim
I preko žica gudalom duge blistave
Povukao bih i izazvao zvukove drhtave
U slavu — Tebi!
Ali sve to ne mogu,
Pa ću zgrabiti iz njedara srce nemirno
I zavitlati ga visoko pod oblake,
Da ono poput ševe,
Pri rađanju sunca za rosnog jutra proljetnog
Drhtajem zadnjim svojih tetiva
Zazuji glasom samo Tebi čujnim:
Slava Tebi u visinama, Bože!
...I na zemlji mir
Ljudima dobre volje!

Razborita srdžba

Blagost je krepost, koja našu srdžbu drži u granicama razuma. Zato se svaka srdžba i ne protivi blagosti. Protivi se samo nerazborita. Mudri Aristotel kaže, da je onaj blag, koji pušta uzde srdžbi tada i toliko, koliko treba, a uzdržava se od uzbuđenja tako dugo, dok to razboritost traži. Oni, koji se nikada, pa i kad je potrebno, ne rasrde, slični su luđacima, koji nemaju nikakva čuvstva ni osjećaja.

Za Mojsija kaže Sv. Pismo, da je bio najblaži čovjek među svim smrtnicima. Pa ipak se je razbijesnio na pogani narod, kad je vidio, kako pleše oko zlatnog teleta, te je bacio od jada dvije kamene ploče zakona o zemlju, da su se razbile.

Potrebno je dakle i srditi se, samo je teško znati, kad je srdžba u skladu s razumom. Srdžba roditelja nad djecom i poglavara nad pitomcima je na mjestu. Zatim srdžba muža radi uvrede, koju mu nanese žena, i obratno, te srdžba učitelja prema učenicima opravdana je. No i u tim slučajevima treba da osveta i kazna bude u granicama prestupa, i ne smije da izlazi iz mržnje i zle volje, nego iz ljubavi prema pravednosti i povrijeđenoj časti Božjoj, iz želje, da se krivac popravi i slično. Ne bi dakle srdžba bila na mjestu, kad bi se privatna osoba srdila i snovala o osveti radi uvrede, zatim kad bi poglavar neumjereno i nepravedno kažnjavao, ili kad bi kazna izlazila iz nerazboritih pobuda. Još manje smije pravednu kaznu da prate grdnje, psovke, kletve i proklinjanja.

Još je teže provoditi krepost blagosti, kad podčinjeni uvrijedi predpostavljenoga, na pr. dijete oca, učenik učitelja. Poglavar ne smije dopustiti, da takove uvrede ostanu nekažnjene, nego treba da pokaže umjerenu srdžbu i da primijeni pravednu kaznu za primjer drugima i radi popravka krivca. No bolje je tu kaznu malo odgoditi. Sv. Grgur savjetuje dobro: »Kadgod te uhvati srdžba, zauzdaj je i pobijedi samoga sebe. Odgodi osvetu, i kad se sasvim smiriš, tada istom kažnjavaj, koliko ti se čini da treba.« To neka zapamte roditelji. Neka u srdžbi ne kunu i ne proklinju djecu i neka ih tada ne kažnjavaju. Neka prije prođe nekoliko sati ili cijeli dan, dok se krv ohladi, i tada neka kažnjavaju. Ako sa srdžbom prođe volja za kažnjavanje, znak je, da bi zlo učinili, da su dijete u navali srdžbe kaznili.

Može netko da se rasrdi, ne radi nečije uvrede, nego zato što mu se nešto proti volji slučilo. Na pr. netko se srdi, što mu odijelo ne stoji dobro, drugi, što mu je alat nevaljan za posao, treći se srdi na životinju, što je otišla u kvar, peti na kamen, o koji se spotaknuo i t. d. I ovakova srdžba protivi se kreposti blagosti i treba je izbjegavati. Treba strpljivo podnositi takove suprotivštine i ne provaliti u gnjev. Poslodavac može da se rasrdi na namještenika ili kućanica na svoju kućnu pomoćnicu radi štete, koju načine u poslu iz nespretnosti ili bez ikakve svoje krivnje. Ovakova srdžba nije na mjestu i treba se prisiliti na blagost, te njihove manjke i prirođenu nespretnost i nesavršenost mirno i blago podnijeti. Kasijan pripovijeda o nekoj uglednoj gospođi iz Aleksandrije, koja je zamolila sv. Atanazija, da joj pošalje za poslugu neku siromašnu, no grubu i surovu ženu. I gospođa je susretala s blagošću i ljubavlju svu njezinu surovost i strpljivo i blago podnosila sve uvrede, koje joj je ona svaki dan nanosila.

Napokon treba znati, da je ono sveta srdžba, koja se probudi iz ljubavi prema Bogu, čija nam uvreda ne smije biti ravnodušna, ili iz ljubavi prema bližnjemu, čiju duhovnu štetu možemo da predusretnemo.

Najveća umjetnost - ništa ne htjeti

Petar Rosegger (1843.—1918.) bio je glasovit njemački pisac. Udaljio se dođuše pomalo od katoličke Crkve, ali je rekao veoma znamenite riječi: »Nije li najviša kultura (prosvijećenost) to, kad čovjek znade svoje želje tako urediti, da može postati prirodno zadovoljan, a da mu za to ne treba nikakva naročita žrtva ni duševne slobode ni osobitog napora? Onaj, tko si umjetno stvara potrebe, taj si stvara nezadovoljstvo. Tko si dade oduzeti iskonsko bezazleno životno uživanje i počne cijeniti suvišne moderne vrednote, taj je doskora i prezasićen i nezasićen. Zašto se hoće u siromašnom čovjeku uzgojiti tisuće organa za sticanje i tisuću srdaca za uživanje, kad mu je dosta dosada bilo da imađe samo dvije ruke za rad i jedno srce za uživanje! Za užitke, koji idu dalje od sticanja dviju ruku i jedne glave, moraju se često prodati velika ćudoredna dobra. Savršen čovjek ne posjeduje ništa, a uživa sve. Onaj, koji može da se odmori na svakom panju i kamenu tlu tako dobro kao na jednom mekanom dušeku, tomu je cijeli svijet pun mekanih sjedala. Ako nekomu čaša vode s izvora ide tako u slast kao da pije birano vino, tomu teče iz svakoga brijega najslađe vino.«

Ovakav je nazor bio još prije rata osamljeni glas. Moderni svijet je imao drugo shvaćanje života. Kultura posljednjih desetljeća je išla u glavnom za povećanjem bez mjere ljudskih potreba: to su bila sredstva za uživanje, raskošnosti u odijevanju, ugodnosti i mekušnog životnog načina svìju ljudskih slojeva. Ako netko nije ništa trebao, to se smatralo barbarstvom. Visina kulture jednoga naroda mjerila se po množini njegovih potreba. S takovom su kulturom bili usrećeni najprije veliki gradovi. Tamo je površnom promatraču život izgledao kao neprestani počinak. Priprosti čovjek sa sela, koji je prviput zagledao to kulturno tlo, nije to vidio. On naime nije ni mogao shvatiti, da je takav život moguć na zemlji. On nije vidio bezutješne izvangradske kućice, gdje su u svim gradovima desetci tisuća gladovali i živjeli u smradu i bijedi. On nije vidio žalosne dugačke tvorničke prostorije ni potištene urede, gdje se mučilo i trudilo u poslu visoko-obrazovano čovječanstvo s naporima nedostojnim čovjeka samo zato, da se može pokazati u pristojnom odijelu na lijepim pločnicima, u pivovarama, kavanama, koncertnim dvoranama i kazalištima i kod svega toga sudjelovati. A uza sve to mu je u duši ostajao neprestani gorki osjećaj nezadovoljstva. I to sve zato, jer mu sav uvećani rad i napor nije dostajao, da sa zasluženim novcem može utišati sve svoje potrebe, na koje su mu velike oči gledale i srce za njima čeznulo.

Život je dakle prije rata bio neprestano podraživanje i zavođenje siromašna čovjeka, da uzbudi u njemu potrebe za većim užicima, sjajem i uzdizanjem. I sada je nadošao prvi, pa onda drugi svjetski rat, koji su udarili svojom gvozdenom pesnicom u to opojeno čovječanstvo. I razbili mu i bacili sa stola blistave čaše i pune zdjele. A na njihovo se mjesto postavilo vodeno piće i crni kruh da se ublaže opora žeđa i teški glad. Izgledalo je kao pusta šala, kad su se morali i državnici prinčavati na postove u mnogim stvarima. Doskora se počelo cijeniti kao otadžbenička dužnost i kao redovnička krepost ono, što se prije zabacivalo i izrugivalo kao izmašaće samostansko.

Ovomu je preokretu u mišljenju dodnše razlog samo neumoljiva nužda. Ali je ipak veliki dobitak u tom to, što su u toj gorkoj svjetskoj nestašici mnogi na sebi samima osjetili, da izvjesno ograničavanje vanjskih potreba: u hrani, u odijelu i u raznim ugodnostima života ne mora imati za posljedicu umanjivanje tjelesnog i duševnog zadovoljstva.

Čovjek bi još jače osjetio nestašicu voljenih prijašnjih potreba, kad ga ne bi pritislo mnogo toga drugoga: žalost, nesreća, nužda. Ali onda se ne bi u mnogonom dijelu ljudstva nikako mogio shvatiti ono, što treba da mu bude vrhunac zadovoljstva, a to je: »Manje užitka, ali zato više čežnje za čovjeka dostojnim svrhunaravnim duhovnim životom!« Stotine tisuća bile bi si mogle u posljednjim stoljećima svojom dobrom plaćom i privredom sagraditi lijepi dom, da nije muž previše trošio na vino, pivo i duhan, a žena prosipavala na najnoviju modu i društvene običaje. Ljudi bi se bili oslobodili cijeloga modernoga radnog robovanja, da nisu trebali za svoj raskošni život tako velike svote, koje su si mogli priko baviti tek nepotrebnim i prekodužnim radom.

Uistinu je prava vladarska umjetnost: »Ništa ne htjeti, svoje potrebe ograničiti na najnužnije.« To vodi k većoj i dubljoj sreći, nego se neprestano uznemirivati, kako bi netko nezasitljivim uživanjem postigao svoje najveće zadovoljstvo. Već je poganin Epikur rekao: »Ne ću reći, da je ugodno živjeti o vodi, kaši i komadiću ječmena kruha, ali je najveća sreća znati se snaći, da i u takovim stvarima možeš naći zadovoljstvo i nastojati, da tako daleko dođemo, da nam nikakova neprilika ne može ništa naškoditi ni narušiti sreće.«

Goethe je pisao: »Prava je sreća uzdržljivost, a uzdržljivosti ima uvijek i posvuda dosta.« I nestašni pisac Vilim Busch (Buš) je govorio: »Uzdržljivost je dragovoljna u stvarima, kojih nema. Zato živi umjereno i pametno. Tko ništa ne treba, taj ima svega dosta.«

I doista je tako. I prilike u današnjem svijetu priučavaju čovječanstvo malo po malo na novi način života dostojan istinita ljudskoga osjećanja. Zato treba da s velikom čednošću molimo ono, što nas je naš božanski Spasitelj učio: »Kruh naš svagdašnji daj nam danas«. Samo tako možemo uživati s pravim užitkom dragocjene darove zemlje.

Potpuno je doista zadovoljan i sretan onaj, koji ništa drugo ne će, nego samo ono, što mu je neophodno potrebno, da se nasiti i pokrije svoje tijelo jednostavnim odijelom i zakloni glavu u najskromnijem stanu.

To je pravi duh kršćanskoga života. U tom nam prednjače veliki sveci i Božji pustinjaci.

KRISTOVO KRALJEVSTVO

Izraelci su, suvremenici Isusovi, bili tvrdoga uvjerenja da će Mesija, kad dođe na zemlju, obnoviti izraelsko kraljevstvo. Ono će biti veliko i moćno. Mesija da će biti silan zemaljski kralj, a izraelski narod da će imati poseban položaj među drugim narodima. Toga su mišljenja bili i Apostoli, pa još i nakon uskrsnuća pitaju Isusa: »Gospodine, hoćeš li u ovo vrijeme podignuti kraljevstvo Izraelovo?« (Dap. 1, 6).

A Spasitelj, mjesto da osniva zemaljsko kraljevstvo, uzlazi na nebo. Zašto? Kod uskrsnuća je Njegovo tijelo postalo sjajno, lagano i besmrtno. Riješilo se zemaljskih spona, a dobilo nebeske vlastitosti, pa je dosljedno tome ostavilo zemlju i vrijeme, i sve nepogode zemaljskoga vremenita života, a nastanilo se u visinama na nebu, u slavi i sjaju, koji odgovara ljepoti i sjaju Njegova preobraženoga tijela, koje ne pozna više promjena. Gore — na nebu — tijelo je Isusovo postiglo vrhunac slave, krunu slave, koju je zaslužilo prolivenom Krvlju na zemlji.

Isus je osnovao svoje kraljevstvo, svoju Crkvu, ovdje na zemlji. Ali Crkva, Kristovo kraljevstvo, ne svršava na zemlji, jer članovi Crkve — vjernici ne ostaju trajno na zemlji, nego imaju nakon smrti prijeći u nebo. Na zemlji je Crkva, vjernici njezini, u neprestanom ratu. Zato se zovemo **Vojujuća Crkva.** U čistilištu se trpe kazne za grijehe, pa se tamošnji vjernici zovu **Trpeća Crkva.** Nakon prolaznoga boravka na zemlji i u čistilištu dolazi stalni, trajni i vječni boravak na nebu. Radi toga se stanovnici neba zovu slavna ili **Pobjednička Crkva.** Iako, dakle, Kristovo kraljevstvo počinje ovdje na zemlji, a sačinjavaju ga smrtni ljudi kao i druga kraljevstva na zemlji, ono ne svršava na zemlji, nego se nastavlja i svršava na nebu, gdje su stanovnici preobraženi, duhovni i besmrtni. Dok se svjetovna zemaljska kraljevstva oslanjaju na silu, a veličinu gledaju u množini blaga i bogatstva ovoga svijeta, Kristovo konačno kraljevstvo na nebu ne pozna sile, nego samo ljubav; a imovine zemaljske, blaga ovoga svijeta, niti ima niti treba, jer su mu svi stanovnici od reda duhovni, pa tvarnih dobara uopće ne trebaju.

U Kristovu kraljevstvu na nebu bit će veći onaj, koji je ovdje na zemlji više težio za duhovnim dobrima, t. j. za krepostima i dosljednije živio u duhu vjere po primjeru Isusa Krista. Zato je s pravom rekao Isus: »Kraljevstvo moje nije od ovoga svijeta« (Iv. 18, 36). Kraljevstvo, dakle Kristovo nije zemaljsko, nego nebesko. Ne osniva se na sili, nego na ljubavi. Ne teži za vrednotama tijela, nego za vrednotama duha. Nije prolazno, nego vječno.

Uzašašćem na nebo upozorio nas je Spasitelj, neka Ga mislima i željama slijedimo u nebo. Kao što nam je Isus mukotrpnim životom i mučeničkom smrću dao divan primjer, kako treba sve tegobe života iz ljubavi prema Bogu strpljivo snositi i smireno te predano u volju Božju umirati, tako nas uzašašćem na nebo bodri, neka se neprestano mislima u nebo dižemo i željama u nebu boravimo. Naš trajni boravak nije na zemlji nego na nebu. Ovdje na zemlji smo samo putnici, patnici, prolaznici, a trajna i stalna nam je domovina na nebu. Sv. Pavao veli, da smo ovdje na zemlji »tuđinci i putnici« (Hebr. 11, 13), koji traže domovinu. A za nebo kaže sv. Pavao: »Dakle više niste tuđinci i došljaci, nego ste sugrađani Svetih i ukućani Božji« (Ef. 2, 19).

Kad nam bude teško u životu, dignimo pogled prema nebu. Tamo je naša konačna i vječna domovina. Kad nam bude duša ojađena, bolna i čemerna, sjetimo se i tješimo, »da trpljenja sadašnjega vremena nisu ništa prema slavi, koja će se objaviti na nama« (Rimlj. 8, 18) u nebu.

Malo, i ne ćete M[e] više vidjeti

Dobri Spasitelju, Ti si znao, kakov[a] će žalost ispuniti srca Tvojih vjernih kada bude došao čas Tvojega odlaska s ovoga svijeta. Znao si, koliko će[mo] čeznuti za Tobom na ovoj zemlji, gdje imade toliko stradanja, toliko boli i borbi. U Tvojoj je blizini dobro i ugodno. U Tvojoj je blizini naša zaštita i mi smo sigurni uz Tebe, kao što su sigurna djeca pod očinskim okriljem. Zato si kazao svojim učenicima i svima nama, da ćeš nas opet vidjeti, i da će se radovati srce naše, a ovu radost nitko nam više ne će uzeti.

Da, mi vjerujemo, Spasitelju, da će svanuti taj dan našega susreta s Tobom. Mi vjerujemo, da ćemo te naći kada se dovrši naš zemaljski put. Vjerujemo, da nas Ti čekaš i da je u Tebi takova radost, kakove nikada ne možemo osjetiti u ovome prolaznome životu. U Tebi je mir, koji nigdje drugdje ne možemo naći. U Tebi je prava istina i ljubav, najveće vrijednosti, za kojima lutamo danima i godinama, od rođenja do smrti, a ove su vrijednosti darovi Tvojega svijeta, naš Spasitelju. Nitko nam ne će Tebe uzeti, kada dođemo k Tebi, umorni i žedni Tvojega milosrđa. I sve naše teške boli, sve naše gorke suze, sav čemer naše samoće, sve ćeš Ti smiriti, Isuse, sve ćeš Ti pretvoriti u sreću, neprolaznu, veliku sreću u vječnosti.

— Malo, i ne ćete me vidjeti!

Proročanstvo bola za nas, ali na ovo se proročanstvo nadovezuje divno obećanje. Obećanje sastanka.

SVETI OTAC nije ove godine n[a] Uskrs održao svečanu pontifikalnu Misu u bazilici sv. Petra, ali je s vanjske lože iste bazilike podijelio blagoslov »Urbi et Orbi«. Trg sv. Petra bio je prepun vjernika, koji su s oduševljenim manifestacijama pozdravili sv. Oca.

PODLISTAK

PEPELJUGA

»...i živjeli su dugo u sreći i veselju,« bile su posljednje staričine riječi. Tako je svršavala svaka njezina bajka. Možda baš stoga, što je bila samo bajka.

Iza ovih završnih riječi, baka bi se uvijek duboko zamislila. Ankica, njezina šestgodišnja unuka, zadovoljno bi poljubila staricu i veselo pošla na počinak. Ali danas se i ona zamislila. Nekoliko je minuta prošlo u tišini. Čulo se samo pucketanje vatre u peći, kroz čija je vrata Ankica nazrijevala veselo skakutanje plamena nad gomilom žive žeravice. Vani je padao snijeg. Sićušne bijele zvijezdice držale su se jedna druge, dok su se mekano spustile na zemlju. Po koja prpošna pahuljica poletjela je obijesno u vis, da se poslije smjesti na rubu prozora.

Dok se zemlja okitila bjelinom, promatrala je Ankica svoj palac. On je danas mnogo toga doživio. Igrala se kuharice, i radi Ankine spretnosti poletjela je oštrica noža u njezin prstić mjesto u krumpir. Takav je život. Nož ne razlikuje krumpir od nečijeg palca. To je doduše tragično, ali tako je. Istini za volju moramo priznati, da je Ankica briznula u plač, čim je ugledala prve grimizne kapljice na svome mučeničkom palcu. Ali sada je već sve u redu. Mama je sve uredila. Kao uvijek.

Promatrajući zavoj oko svog ranjenog prstića sjetila se Ankica boli, što su je morale osjećati maćehine kćerke, kada si je jedna odrezala petu, a druga prst na nozi, da bi postale kraljevne. Trebalo je navući malu cipelicu, a noge su im bile prevelike. Već je Ankica često slušala Pepeljugu, ali do sada još nije nikada osobito pazila na ovaj uvjet. Maćehine kćerke bile su doduše zločeste, ali Ankica je danas iskusila, što je bol, i stoga ih je iskreno žalila.

Palac, zavoj, pepeljuga, maćeha, njezine kćeri, male cipelice i sve ostalo vrtjelo joj se po glavi, i tako nije mogla zaspati. Napokon se njezin Anđeočuvar razljutio, i sklopio joj oči silom.

Od te večeri prošlo je više godin[a]. Jednog zimskog dana vraćala se Ankica kao učenica petog razreda gimnazije kući. Prevodili su danas iz francuskog jezika odlomak iz Pepeljug[e]. Dok je snijeg škripio pod njezinim cipelama, razmišljala je Ankica i op[et] o Pepeljugi. Tražila je njezin dublj[i] smisao. Bajka je doduše imala sret[an] svršetak, ali samo za Pepeljugu. Zašt[o] maćehine kćerke nisu postale sretne? Trpjele, žrtvovale su za svoju sreću, i sve uzalud. Zašto? I taj nesretni »zašto« tražio je u Ankičinoj glavi svoj »zato«.

U ovim je mislima stigla do velik[e] zgrade, i ušavši kroz željezna vrata našla se za čas na prvom spratu, gdje je burno pritisnula zvonce. Čula je nagle korake u predsoblju, i već su se vrata otvorila. Iz kuće dopirali su nestašni uzvici najmlađe Ankičine sestr[e] Ivanke, koja se radovala posjeti tetk[e] i strica. U veselom društvu zaboravila je Ankica opet na postavljeni »zašto«.

Poslije večere zamijenila je Anka mamu i povela Ivanku na spavanje. Sjela je pored bijele posteljice, stavila dijete na krilo i počela da mu skida cipelice. Mala je zagrlila stariju sestru moljakajući: »Pepeljugu, Pepeljugu!« Anka se zagledala u cipelicu u svojoj ruci. Nenadano joj je nešto sinulo. T[o] je ključ njezine zagonetke. Malu cipelicu možeš navući samo na malu nožicu. To je sve.

Iza večernje molitve počela je Anka pričati. Pepeljuga joj u tom času nije više bila bajka, nego stvarnost. Malena cipelica, malena nožica, maleno dijete. »Ako ne budete kao djeca, ne ćete ući u kraljevstvo nebesko...«

Ankica je pričala ljepše nego ikada. Opisivala je život svoje najbolje prijateljice, koja je tako rano ostala bez mame. Zorno je prikazala sva poniženja, što ih je Pepeljuga morala pretrpjeti od maćehe. Govorila je naravno i o raskoši na dvoru kraljevića, gdje je Pepeljuga bila prva, ali samo nekoliko časova. Strpljivo je slijedila kraljevića, kako sa zaboravljenom cipel[icom]

(Nastavak na 3 str[ani])

III. Nedjelja po Uskrsu

15. IV. 1951.

U današnjem svetom Evanđelju (Iv. 16, 16-22) naviješta Isus Apostolima, da će naskoro otići od njih k nebeskom Ocu, no neka se zato ne žaloste, jer će Ga jedamput sretni opet ugledati i radosti tada ne će biti kraja.

1. Isus postupa kao dobri otac, koji se sprema da ode od kuće u daleki svijet, pa tješi svoju djecu, da taj put poduzima radi njih, da ne će dugo izostati, i da će im tamo sabrati blaga. Isus odlazi, da odanle pošalje Apostolima Duha Svetoga i da im tamo priпravi stanove. Kratak je ovaj život. Sličan je dimu, koji vidimo kratko vrijeme, a onda se raziđe. A iza njega opet dolazimo Kristu, da se s Njim veselimo. Ili možda da pred Njim strepimo?

2. Svijet će se veseliti, kad Mene ne bude, t. j. kad budem mrtav počivao u grobu. No kratkotrajna je radost svijeta, jer je život kratak. Ona je i lažna, prijevarna i štetna, te potiče tijelo na borbu protiv duha, a duh protiv tijela. I kad duh bude od tijela svladan, te mu mora da služi, čovjek postaje sličan životinji. Svjetska naime radost tako zasljepljuje duh čovječji, da on zaboravlja na nebeske i Božje stvari, jer tjelesni čovjek ne razumije i ne shvaća, što je od Boga. Hoćeš li dakle, da ovdje na zemlji imadeš same blagdane, na drugom svijetu ćeš imati mnogo radnih dana. Hoćeš li da ovaj život provodiš u smijehu, znaj, da ćeš drugi provoditi u plaču. Sjeti se, da predvečerja, u koja se posti, predhode pred blagdanima, a ne idu iza njih. Tako treba da i naš život bude predvečerje za nebo, i da u tom predvečerju provodimo život pokore, posta i molitve.

3. Dok se djeca ovoga svijeta vesele, djeca Božja se žaloste. Vječnom blaženstvu u nebu treba da predhodi post i trud, vječnoj radosti privremena žalost. Bog dopušta da se sluge Njegove ovdje na zemlji žaloste, da se tim bolje očituje svijetu kao dobar primjer njihova strpljivost i druge kreposti, i da više teže i žuđe za vječnom domovinom. Židovi su tek u sužanjstvu babilonskom znali cijeniti svoju domovinu i plakali su, kad su je se sjetili. Koga Bog miluje, onoga i kara. No utjeha je pravednika, da će se njegova žalost jedamput pretvoriti u radost. O kako bismo lako ovdje na zemlji podnijeli sve, što nas tišti, kad bismo uvijek mislili, da iza časovite nevolje dolazi vječna radost, koju više ništa ne može pomutiti.

Bl. MARIJA OD UTJELOVLJENJA

Poznata je i pod imenom Madame Acarie. Rođena 1. veljače 1566. u Parizu. Krštena na ime Barbara. Htjela je biti redovnicom, ali se morala udati za plemića Petra Acarie. Rekla je: »Nisam dostojna da budem Isusova zaručnica, pa ću Mu biti niskom sluškinjom«. Imala je tri sina i tri kćerke. Odgojila ih je u kršćanskom duhu. Govorila im je: »Kako sam sretna, kad vidim, da vi ljubite Boga, i da Bog ljubi vas. Neiskazana je sreća biti majkom djece, koju Bog ljubi«.

Blaženica je morala podnijeti mnoge kušnje. U građanskom ratu muž joj je izgubio svu imovinu i bio prognan. I ona je bila optužena kao urotnica protiv kralja. Jednom je pala i slomila nogu. Sve je podnijela s velikom duševnom jakošću.

Gospodin joj se više puta ukazao i rekao joj, da će ona osnovati u Francuskoj karmelićanski red, koji je sveta Terezija obnovila u Španjolskoj. Ukazala joj se dva puta i sv. Terezija. Blaženica je doista sagradila prvi karmelićanski samostan u Francuskoj. Bila je poznata kao velika dobročiniteljica svima, koji su je zamolili za pomoć.

Muž joj je umro 17. XI. 1613. Sve su tri njezine kćeri već bile karmelićanke, i sva tri sina redovnici. I ona je pošla u karmelićanski samostan, bacila se pred noge poglavarici i zamolila, da bude primljena u red.

U redu je tražila najniže poslove. Mnogo je trpjela od teške bolesti na nogama, pa je i zavjete položila na bolesničkom krevetu (8. IV. 1615.). Tada je primila ime sestra Marija od Utjelovljenja.

Kad je bila izabrana za poglavaricu, to je odlučno otklonila držeći se nedostojnom. Sa suzama se optuživala zbog svojih grijeha i govorila: »Ja sam sva naduvena od oholosti«. Za poglavaricu Majku je bila zatim izabrana njezina najstarija kći, pa su joj sve redovnice po običaju morale obećati poslušnost. Bilo je dirljivo, kad je i Blaženica kleкla pred svoju kćerku i rekla: »Moja Majko, ja vam obećajem poslušnost«.

Zbog liječenja bila je poslana u mjesto Pontoise. Tu je uz dozvolu poglavara popravila samostan i crkvu. Njezina se bolest neprestano pogoršavala, ali je ona uvijek pokazivala uzoran primjer strpljivosti i predanja u volju Božju. Štoviše, ona je živo željela što više trpjeti za Boga. Umrla je za vrijeme podjeljivanja svete Pomasti dana 18. travnja 1618.

Na njezinu su se grobu dogodila mnoga čudesa. Sv. Franjo Saleški i sv. Ivana Chantal hodočastili su na njezin grob. Proglasio ju je blaženom Papa Pijo VI. godine 1791.

Obitelj sv. Terezije od Djeteta Isusa vrlo je štovala ovu Blaženicu. Majka sv. Terezije je uvijek molila i željela, da sve njezine kćeri uđu u samostan, a onda da se i ona, poput Blaženice, njima pridruži. To je ona smatrala za najveću sreću na ovoj zemlji. Njezine su sve kćeri doista ušle u samostan, ali je ona prije njih bila primljena u vječni Karmel na nebu.

Sv. Otac korizmenim rimskim propovjednicima

Dne 6. veljače o. g. primio je sv. Otac u audijenciju rimske župnike i korizmene propovjednike. U svome govoru sv. Otac je najprije komemorirao uspomenu kardinala Mons. Francesca Marchetti-Selvaggiani, koji je 20 godina vršio dužnost papinog vikara u rimskoj biskupiji.

Sv. Otac je zatim govorio o protekloj Svetoj Godini, koja je za Rim završena 24. prosinca pr. g., pak je rekao: »Uistinu, drago nam je to pred vama ponoviti, uspjeh Svete Godine premašio je sva očekivanja, sve nade i sva predviđanja... U toku viševjekovne povijesti velike patriarhalne rimske Bazilike su vidjele, kako njihovim lađama prolaze tolike veličanstvene povorke; ipak možda nikada te povorke nisu bile tako mnogobrojne kao one prošle godine. Poput bujice, koja neprestano raste, množio se je broj hodočasnika, kako su prolazili mjeseci i kako se približavao konac Svete Godine. Iz njihovih duša, kao »glas mnogih voda« uzdizala se je Bogu molitva naroda, koji su prosili milosrđe, milost i mir.«

Zatim je sv. Otac govorio o Katoličkoj Akciji i o novim oblicima lajičkog apostolata, koje sv. Otac hvali i preporuča, neka se pusti, da se slobodno razvijaju.

Na kraju je sv. Otac govorio o svećeničkim zvanjima. Spomenuo je dužnost, koju svakom svećeniku nameće can. 1353. Kodeksa crkvenoga prava u pogledu brige za mladež, koja pokazuje znakove svetoga zvanja. Rat sa svojim teškim posljedicama pogoršao je stanje u pogledu broja svećenika u mnogim zemljama. Statistički podaci nam o tome jasno govore. I ako je dušobrižnički kler vrlo često opterećen svojim službenim poslom, ipak će više puta biti dobro ograničiti neke manje potrebne djelatnosti i intenzivnije se posvetiti radu oko uzgoja mladeži. Obraćajući se korizmenim propovjednicima sv. Otac je rekao: »I vama preporučamo, da, kolikogod vam je to moguće, pomognete u pronalaženju svetoga zvanja u srcima dječaka i u pobuđivanju osjećaja odgovornosti u dušama onih roditelja, od kojih božanski Spasitelj traži, da ovoga ili onoga od svojih sinova posvete službi oltara. Nije moguće, da vaša riječ, vaš primjer i vaše molitve ne postignu blagoslovljeni učinak.«

Po završetku govora sv. Otac je podijelio svoj apostolski blagoslov prisutnima, kao i svima onima, koji su povjereni njihovoj pastirskoj brizi.

NOVA KNJIGA O ISUSU KRISTU

Svaki kršćanin dobro znade, da je napisano vrlo mnogo knjiga o životu Isusovu. Ima ih svakojakih, vjerodostojnih i nevjerodostojnih. Ima ih i takvih, koje su napisane s ciljem, da se iskrivi Isusova osoba, da se prikaže Njegovo djelovanje, kao djelovanje običnoga proroka, buntovnika i tome slično. Ima i takvih, koje naglašavaju ljepotu palestinskog krajolika i idealiziraju Isusa, kao čovjeka, kao što je Renanova knjiga: Život Isusov. Renan je bio, kao bivši katolički svećenik, toliko pošten, da nije dirao u Božanstvo Isusovo, ali Ga nije ni naglasio izričito. Kako je svoju knjigu napisao sjajnim stilom, ona se brzo raširila, ali čitaoci nisu nikad mogli dobiti onu sliku, koju mogu dobiti iz djela njegova zemljaka Danijela Ropsa, pisca velikih sposobnosti, ali i pisca, koji svoje pisanje temelji na činjenicama moderne nauke, a osobito nauke o starinama (arheologije), o novcima (numizmatike), te lingvistike (nauke o jezicima). Rops je napisao nekoliko knjiga o Bibliji, t. j. knjiga, koje su usko povezane sa Starim i Novim Zavjetom.

Prije Ropsa, ima tome dvadesetak godina, napisao je knjigu o Isusu i poznati romanopisac François Mauriac, ali je Mauriac više naglasio psihološku ličnost Isusovu. I njemu je, kao i Ropsu temelj kritičko izdanje Sv. Pisma. Ovaj je posljednji lijepo izrazio težinu odgovornosti, koju preuzima onaj, koji želi pisati život Isusov, kad je kazao, da bi takav životopis trebalo pisati klečeći. Slično smatra i Ricciotti, pisac života Isusova na talijanskom jeziku.

Rops je napisao nekoliko romana, izdao više knjiga, studija o modernim francuskim piscima, Peguy-u, Raimbaud-u i Psichari-u. Napisao je nekoliko knjiga za djecu, koje su uglavnom namijenjene ćudorednom odgoju djece, a opisuju prizore iz Evanđelja. Glavno je Ropsovo nastojanje bilo, da svojim suvremenicima pruži dobru knjigu o Isusu, tome temelju našega vjerovanja. To je zamašna knjiga od 646 stranica, u kojoj su u dvanaest poglavlja, osim Uvoda, obrađene ove teme: Uvod, 1. Glas, koji se gubi u pustinji, 2. Majka Djevica i Dijete-Bog, 3. Državica u carstvu, 4. Sijač je izašao, da sije, 5. Sjetva Crkve, 6. Sin Čovječji, Sin Božji, 7. Sjeme na kamenju, 8. Znak protuslovlja, 9. Zadnji dani, 10. Isusova rasprava pred sudom, 11. Ako sjeme ne ugine... 12. Pobjeda smrti. U knjizi su još razni dodaci, karte, bibliografija i neka sitnija tumačenja manje poznatih ili već poznatih pitanja.

Obilno je Rops koristio novu književnost, pohodio je sveta mjesta, čitao razne putopise, listao godinama po knjigama, te je ova knjiga plod dugoga i napornoga rada. Rops piše lijepo, a kad govori o manje poznatim stvarima, on ih vješto tumači. On nastoji, da njegova knjiga bude svakome pristupačna, kao što je istina svakome pristupačna. Ima i sitnica, koje je pisac razjasnio vrlo uvjerljivo, a neke je dijelove iz Evanđelja, osobito zadnje dane Isusove, tako jasno i potresno prikazao, da se mogu pročitati po nekoliko puta. Rops je pokazao, kako treba bez žurbe, s poznavanjem gradiva pisati o Bibliji, ali uz to pisati književnim jezikom, koji čitaoca privlači i tješi.

Knjiga je već izašla u dva izdanja u stotinama tisuća primjeraka u Parizu.

PEPELJUGA (Nastavak sa 2. strane)

com ide od kuće do kuće, tražeći Pepeljugu.

Ivanka nije ni primijetila, da je priča danas malo drugačija nego inače. Njoj to nije bilo važno. Pridružila se veselju na dvoru Kraljevića — i zaspala. Posljednjih riječi nije više ni čula. Ankica ih je govorila kao za sebe: »... i jer su bili ponizni, živjeli su sretno u vječnoj slavi i blaženstvu Kristovu«.

„Nebesa pripovijedaju slavu Božju..."

Ako prođemo divljom šumom, vidjet ćemo, da su u njoj izrasla stabla bez ikakvoga reda. Međutim, ako prođemo parkom ili voćnjakom, vidjet ćemo, da su tamo stabla izrasla u nekom određenom redu. Na temelju ovoga zaključujemo, da su šumska stabla nicala i rasla bez čovječjeg utjecaja, a da su stabla u parku ili voćnjaku sađena i uređivana čovječjom rukom. Gdje postoji neki red, mi odmah zaključujemo, da je taj red nastao djelovanjem razumnog bića.

Pođimo sada na kolodvor. Vidjet ćemo, kako odovud i odonud jure vlakovi. I ako se oni kreću vrlo velikom brzinom, prolaze jedan mimo drugoga bez sudara. Da bi se izbjegli nesretni slučajevi, mi vidimo postavljene razne signale, skretnice i ostale sigurnosne naprave. Ako bi nam tko rekao, da je cijeli taj aparat nastao igrom slučaja, igrom nerazumnih i nesvijesnih prirodnih zakona, mi u to ne bismo mogli vjerovati. Ne bismo mogli vjerovati zato, jer nas sama narav uči, sam zdrav razum nam kaže, da je sve to mogao zamisliti samo čovječji um, da su sve to ostvarile čovječje ruke. Zato ponovno kažemo, tamo gdje postoji red, mora postojati i djelovanje razumnog bića.

Uzmimo sada u ruke naš džepni sat i promatrajmo njegov mehanizam (sastav). Gledajmo one kotače i kotačiće, koji su tako među sobom namješteni, da jedam drugoga tjeraju naprijed, a svi zajedno pokreću kazaljke, koje nam pokazuju, koliko je sati. I kada bi nam netko tvrdio, da taj sat nije djelo ljudskog uma i ljudskih ruku, nego da je nastao igrom ili djelovanjem samih prirodnih zakona, bismo li mi u to mogli vjerovati? Samo po sebi nam je jasno, a da nas nitko o tome ne pouči, da je sat moglo izmisliti i izraditi samo razumno biće. Biće, koje je znalo uočiti odnos između uzroka i posljedice, biće, koje je moglo upoznati prirodne zakone o kretanju i koje je te zakone moglo staviti sebi u službu. Na zemlji je takvo biće samo čovjek.

Promatrajmo sada zvjezdano nebo posuto bezbrojnim zvijezdama. Još ih nitko nije prebrojio, a valjda ih nikada ne će moći ni prebrojiti. Ali i ono, što nam je poznato, prelazi sve, što bi naša mašta mogla zamisliti, skoro bismo rekli, da nam je nedokučivo. Samo u t. zv. Kumovskoj Slami otkriveno je 30 milijardi sunaca. A gdje su ostala nebeska sunca? A gdje su njihovi bezbrojni planeti i sateliti? Sve je to razmješteno u beskrajnom svemirskom prostoru tako, da jedno nebesko tijelo ne smeta drugome, da jedno podržava drugo. Nije zvjezdano nebo divlja prašuma, u kojoj se međusobno isprepliću grane stabala i jedno drugoga guši. Zvjezdano nebo je uređeni park, uređeni voćnjak, u kojem svako tijelo ima svoje mjesto, da može živjeti i da se može razvijati. Ako je za red u parku ili voćnjaku potrebno djelovanje ljudskog uma, kako tek premudro savršen mora biti onaj Um, koji je postavio i koji podržava tako uzoran red u ogromnom i beskrajnom parku svemira?

Sva ova bezbrojna nebeska tijela se kreću. Kreću se nama neshvatljivom brzinom. Zemlja n. pr. juri brzinom od 29 km u sekundi, »Mira« u zviježđu »Kit« prevaljuje 25 km u sekundi, »Gamma« u »Lavu« 25 km, »Delta« u »Labudu« 37 km, »Zeta« u »Herkulu« 70 km u sekundi. Jureći ovako strahovitim brzinama nebeska se tijela ne sudaraju, iako na nebu nema ni sigurnosnih signala, ni skretnica, ni prometnika ni vlakovođa. Kada bi samo za čas jedno sunce skrenulo sa svoga puta, kada bi samo za trenutak zastalo u svome kretanju, u svemiru bi nastao kaos i opća katastrofa. Ako uredan promet na jednom običnom kolodvoru ne možemo zamisliti bez djelovanja razumnog bića, možemo li predpostaviti, da je savršeni red kretanja u svemiru nastao i da se odvija samo djelovanjem nerazumnih prirodnih zakona? Zar nam naš zdravi razum neodoljivo ne nameće zaključak, da je i svemir i zakoni njegova kretanja djelo neizmjerno, mudrog i svemogućeg Tvorca? Poklonimo Mu se dakle pjevajući sa psalmistom: »Nebesa pripovijedaju slavu Božju!«

Božje Biće

Velika misao je golema moć u čovjeku. Što je misao dublja i osobitija, to čovjeka jače obuzima. Najveća misao je misao o Bogu.

Bog je samoga sebe nazvao na brdu Horebu: **»Ja sam onaj, koji jesam«**. To znači: Ja sam onaj, koji je ovdje i svagdje i uvijek. On je beskrajan i vječan, jedini po sebi i po Njemu je sve drugo.

Samo je jedan Bog, a tri su božanske osobe. Otajstvo Presvetog Trojstva najveće je otajstvo kršćanske vjere.

Kao što Sunce rađa svijetlo, a od Sunca i svijetla proizlazi toplina; ili u duhovnom životu: duša rađa riječ, a od duše i riječi proizlazi radost — tako po tim dvama primjerima, po tim slikama možemo donekle si predočiti otajstvo Presvetog Trojstva.

Otac (Sunce, Duh Očev) spoznajom samoga sebe rađa **Sina** (Svijetlo, Riječ); iz zamjenične ljubavi Oca i Sina (Sunca i Svijetla, Duha Očeva i Riječi) ishodi **Duh Sveti** (Toplina, Radost).

U ovom **trojstvu osoba** opstoji **jednako savršenstvo,** jednaka neizmjernost, vječnost, svemogućnost, mudrost, dobrota, pravednost, ljubav, slava, veličanstvo, a sve ove savršenosti obujimlje jedna svetost, i zato se ona osobito spominje. Otac sa Sinom i Duhom Svetim **jedan je Bog, jedna bit.** Nama je kudikamo teže proniknuti u bit Božju, u unutarnji život Presvetog Trojstva, negoli mravu da shvati djela ljudska: znanost i umjetnost.

Bog je neizmjerno savršen duh. Ima razum i slobodnu volju. Razum, koji neizmjerno nadilazi svaki ljudski razum; volju, koja ne samo da ne zna za kakvu zapreku, već volju, za koju je jedan voljni čin ujedno i izvršeno djelo.

Bog sve proniče, ispunja i obuhvata svojim bićem. Gleda sve u kojem god vremenu, kao nešto što je Njemu nazočno. Pred Njim nema razmaka u prostoru i u vremenu, jer je sve u Njemu.

Bog je: Istina beskrajna, vječna i svemoćna; **Dobrota,** koja je divno stvorila svijet, vidljivi i nevidljivi; **Pravda,** koja je dala zakone svemiru i živim bićima, posebno moralni zakon neumrlim dušama, stvorenim na sliku i priliku Božju. **Ljubav,** koja sve obuhvaća, sve uzdržava, sve oplođuje i privodi svrsi: slavi Božjoj, a u tome nas sjedinjuje sa svojim Bićem, koje će nas obradovati onom radošću, u kojoj je samo sretno, ako to zaslužimo našom ljubavi prema Njemu.

Promatramo li svijet u beskrajnoj veličini ili u najsitnijim njegovim dijelovima — nigdje ne možemo doći do granice. Ne prepoznajemo li Božju veličinu, koja nadilazi svako shvaćanje, u svakom Njegovu djelu? Ili se ja divim beskrajnom svemiru: galaktikama (Mliječnom putu) i nadgalaktikama, ili Sunčevu sustavu, ili izgradnji našeg planeta, ili iz blizine samo jednoj biljci, samo jednom kukčiću, samo jednoj živoj stanici u mikroskopu, ili samo jednom atomu, ili kruni stvaranja na Zemlji: čovjeku — uvijek stojim pred čudesima i tajnama. Pun ih je svemir. Svako od Boga stvoreno djelo krije u sebi čudo, koje ljudski razum ne može dokučiti, a kamoli ljudska ruka načiniti.

Riječ o Bogu u sebi sadržava sve veličine, sve ljepote, sve savršenosti cijeloga svijeta i čovječanstva i još daleko, daleko više i neizmjerno puta više, nego što naša misao može shvatiti i naš govor izreći.

Bog je najviše biće, središte svega života, Riječ utjehe i snage, odvažnosti i pomoći, sunce svih duhova, more svijetla, sreće, mira.

Ako još ima mjesta

Neki je cvijećar primio narudžbu, da napravi lijepi vijenac za sprovod. Na vrpci je imao napisati: »Počivaj u miru! Doviđenja!«

Nakon dva sata cvijećar je imao telefonski razgovor: »Molim vas, dodajte natpisu na vrpci »u Nebu«, — ako još ima mjesta.

Sutradan su učesnici sprovoda začuđeno čitali natpis na vijencu: »Počivaj u miru! Doviđenja u Nebu, ako još ima mjesta!«

Iz katoličkog svijeta

BEATIFIKACIJA PAPE PIJA X. održat će se 3. lipnja. Svečanosti će prisustvovati među ostalima i dva papina rođaka iz Brazilije, kao i jedna časna sestra, koja je na zagovor Pija X. čudesno ozdravila od raka.

U KINI ima danas još otprilike 4.000 katoličkih i oko 1.000 protestantskih misionara.

U SIDNEY-U U AUSTRALIJI odobrila je državna vlast osnivanje katoličkog sveučilišta. Za to sveučilište zatražena je samo dozvola osnivanja i otvaranja, a ne i potpora. Ovo će privatno katoličko sveučilište imati pravo javnosti. Na njemu će moći studirati mladi ljudi bez obzira na njihovu narodnu i vjersku pripadnost, a podjeljivat će im se akademski stepeni kao i na svjetovnom sveučilištu. Oci od Duha Svetoga već su nabavili zemljište za gradnju.

V. MEĐUNARODNI KONGRES KATOLIČKIH LIJEČNIKA održat će se od 6.—9. srpnja u Parizu. Već se po dosadašnjim prijavama liječnika za taj kongres vidi veliki interres, koji vlada za taj važni sastanak.

GRAMATIKU ESKIMSKOG JEZIKA sprema jedan isusovac, koji kao misionar već dugo boravi u Alaski. Isti je isusovac sam izumio jedan pisaći stroj sa znakovima za eskimsku abecedu.

DRŽAVNI BIBLIJSKI INSTITUT osnovan je u Pragu, na kojem su postavljeni profesori od vlade, da bi ispitali tekst Sv. Pisma i pronašli tekstove, koji bi imali opravdati odnos između crkvenih i državnih vlasti u duhu sadašnjega vremena.

MÜNSTERSKI NADBISKUP je otvorio novo sjemenište za svoju biskupiju. U prvom semestru bilo je u sjemeništu 70 pitomaca.

IZ BELGIJE polazi ovoga proljeća veliko hodočašće katoličkih radnika u Rim, da sudjeluje u proslavi jubileja glasovite socijalno enciklike Lava XIII. »Rerum novarum«.

Mons. RICHARD J. CUSHING, nadbiskup sjevernoameričkog grada Bostona, poveo je akciju, da katolici organiziraju veliko karitativno sabiranje četvrte nedjelje Korizme. Ova bi sabirna akcija imala donijeti iznos od 5,000.000 dolara. Sakupljeni novac bi se imao upotrebiti za davanje pomoći onima, koji su nastradali u najnovijim ratovima. Velika većina od ukupno 2,500.000 studenata i đaka katoličkih škola već se je stavila na raspolaganje Nacionalnom karitativnom katoličkom odboru za pomoć kod ove sabirne akcije.

Mons SWANSTROM, direktor ureda nacionalnog katoličkog karitativnog odbora, ovom prilikom je izjavio: »Za vrijeme zadnjih šest godina podijelili smo među potrebne narode preko 174,000.000 dolara, koje smo sakupili isključivo među američkim katolicima u sabirnoj akciji četvrte nedjelje Korizme. Ovaj iznos smo podijelili u ishrani, odjeći i gotovu. Odkad je počeo rat u Koreji, podijelili smo među tamošnje stradajuće stanovništvo 250.000 kg odjeće, a drugih 500.000 kg se nalazi na putu za Koreju. Od 1943. podijelili smo među potrebne u 64 države oko 150.000 tona hrane, odjeće i lijekova. U sve ovo nije ubrojeno ono, što smo učinili i potrošili za konačno nastanjivanje tisuća izbjeglica. Tokom prošle Svete Godine vrijednost pomoći, koju smo uputili u 49 zemalja, dostigla je iznos od 19 milijuna dolara.

U JUGO-ZAPADNOJ TANGANJIKI postoji afričko pleme, koje je prvi put dobilo za svoga poglavara jednog kršćanina. Kada je prošloga ljeta umro dosadašnji poglavica ovoga plemena Nkosi Korofindo, koji se je krstio na času smrti, izabran je za poglavicu Ksaver Usangira Zulla Gama, koji je još kao dijete kršten. Novi poglavica je pohađao srednje škole i vrlo dobro govori engleski. Njegov zamjenik Lovro Fuski Gama ima sina Ivana, studenta teologije u sjemeništu Paramihu.

KATOLICI MANCHESTERA u Engleskoj potrošit će ove godine 63.000 funti za katoličke škole. Polovina ove svote će biti utrošena za gradnju učiteljske škole u Wythenshawe.

U BISKUPIJI GUNTUR u Indiji nedavno je bilo kršteno u grupi 248 obraćenika.

HOLANDSKO DRUŠTVO ZA POMAGANJE MISIJA udvostručilo je u 1950. broj svojih članova. Dok je u 1949. broj članova ovoga društva iznosio 210.300, u 1950. članstvo je naraslo na 475.500.

MEKSIČKA LINGVISTIČKA AKADEMIJA predložila je predsjedniku republike, da se ova godina proglasi »Godina č. s. Juane Ines od Križa«, meksikanske pjesnikinje, i to povodom 300. godišnjice njena rođenja. U San Miguelu Neplantia, rodnom mjestu ove časne sestre, već je izabran odbor, koji priprema program proslave ovog jubileja.

NOVINE SU JAVILE, da je nedavno umro finski maršal Manerheim. Dvije kćerke ovoga finskog maršala su prešle na katolicizam. Starija, Anastazija, je bila nekoliko godina u karmeličanskom samostanu, odakle je uz dozvolu sv. Stolice morala izaći radi zdravstvenih razloga. Sada živi u Engleskoj. Mlađa kćerka, isto katolikinja, živi u Švedskoj.

KATOLICI U KAMERUNU su na svečan način proslavili 50. godišnjicu dolaska prvih misionara u ovu zemlju. U Yaundi je 3. veljače blagoslovljen temeljni kamen buduće katedrale a zatim je na otvorenom odslužena svečana sv. Misa, kojoj je sudjelovalo preko 12.000 vjernika. U nedjelju 4. veljače bio je održan svečan pontifikal u mjestu Mvolye, gdje su pred 50 godina misionari imali svoju prvu postaju. Više od 20.000 vjernika je prisustvovalo ovoj sv. Misi, na kojoj je biskup od Duale održao propovijed u domaćem jeziku. Dne 5. veljače bila je pak na svečan način blagoslovljena i predata javnom kultu nova crkva u mjestu Mbalmayo, 50 km južno od Yaunde.

KATOLICI U LANCASTERSKOJ BISKUPIJI u Engleskoj broje 113.548 duša, što znači za 2.000 više nego god 1949. Tokom 1950. osnovano je bilo u ovoj biskupiji pet novih župa, a u atomskom centru Sillafield, koji se nalazi na području ove bilkupije i u kojem je zaposleno mnogo katoličkih radnika, otvorena je kapela. Biskupija Lancaster broji 73 svjetovna svećenika i 160 svećenika redovnika. Katoličke škole pohađa ukupno 16.813 đaka.

PORTUGALSKA »KARITAS« je primila preko 5.000 djece iz raznih ratom opustošenih krajeva i razmjestila ih među katoličke obitelji, koje su pristale, da će primiti i opskrbljavati takvu djecu kroz neko vrijeme. Ovih se dana vratila u Austriju jedna grupa djece, koja su na ovaj način bila kroz nekoliko mjeseci gosti portugalskih katoličkih obitelji.

FILIPINI BROJE 18,000.000 stanovnika, od kojih ima 16 000.000 katolika. Međutim ukupan broj katoličkih svećenika na Filipinima iznosi 2.053, uslijed čega je vjerski život zamro tako, da se računa, da samo 15% filipinskih katolika umire providено Svetootajstvima. U zadnje vrijeme katoličke škole zauzimlju sve više maha; tako katoličko sveučilište u Manili, kojim upravljaju Dominikanci, broji ove godine 20.000 slušača, pak se vjeruje, da će se putem katoličkih škola uspjeti obnoviti vjerski život na ovim otocima.

KATOLICI SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA pripremaju ove godine dva velika hodočašća u Lurd i u Rim. Hodočašća će putovati iz New Yorka. Prvo polazi na put 1. svibnja, a drugo 29. kolovoza.

NA BLAGDAN KARMELSKE GOSPE 16. srpnja bit će poslije sedam stoljeća povraćeni u Englesku mrtvi ostaci sv. Šimuna Stocka, prvog generala karmelićanskog reda na zapadu. Tijelo ovoga Sveca će biti sahranjeno u karmelićanskoj opatiji Aylesford u Kentu. Ono se do sada nalazilo u Bordeauxu, u Francuskoj i nadbiskup Bordeaux-a mons. Pichaud pratit će sv. moći na putu do Engleske. Za ovu prigodu su najavljena brojna hodočašća iz Irske i Amerike.

REDOVNICI KLARETINCI grade ove godine u gvinejskom gradu Banapi katedralu te veliko i malo sjemenište. Osim toga grade u ostalim gvinejskim centrima još 3 crkve. Zatim namjeravaju graditi jednu zanatsku školu i jednu školu za radnike s internatom.

Hodočašća u Svetište Majke Božje Bistričke

Hodočašća u Gospino Svetište na Mariji Bistrici obavljat će se ove godine ovim redom:

1. Duhovsko od 9.—13. svibnja.
2. Varaždinsko dne 30. lipnja i 1. srpnja.
3. Zagrebačko dne 7. i 8. srpnja.
4. Margaretsko od 15.—16. srpnja.
5. Aninsko od 24.—26. srpnja.
6. O Božjem Licu od 1.—6. kolovoza.
7. O Vel. Gospi od 11.—15 kolovoza.
8. Poslije Velike Gospe od 18.—19. kolovoza.
9. Bartolovsko od 25.—26. kolovoza.
10. Prije Male Gospe dne 1. i 2. rujna.
11. O Maloj Gospi od 6.—9. rujna.
12. O Imenu Marijinu 15.—16. rujna.

Hodočasnici se upozoruju, da sa sobom ponesu hrane i legitimacije. U procesijama se ne može polaziti, ako nisu prije najavljene kod nadležnih vlasti.

Odjeljenje Nadb. Duhovnog Stola u Zagrebu za Svetište Majke Božje Bistričke.

Vama nebo, a meni zemlja

Kad je sv. Bernard napustio očinsku kuću, da sa svojom drugom braćom postane redovnik, pozdravi najmlađeg bracu i reče mu: Zbogom! Budi dobar; odsada ćeš ti biti gospodar cijelog imanja.« — »A gdje ćete Vi?« Upita dječak. — »Idemo, da stečemo nebo.« — Dječak se časkom zamisli pa onda nastavi: »Da? Vama nebo, a meni zemlja? To je nepravedna podjela: idem i ja s vama, da i ja postanem redovnik.« I pođe.

A kako mi cijenimo nebo?! Što nam koristi, da dobijemo cijeli svijet, ako nebo izgubimo?!

NAŠI POKOJNICI

JOSIP POLONIJO, zlatomisnik i župnik u m., preminuo je 26. ožujka o. g. u Vrbniku. Tamo se i rodio g. 1876. Kao 12 godišnji dječak stupio je u Trećorece, gdje je svršio gimnazijske i bogoslovske nauke. G. 1899. zaređen je u svećenike, službovao u raznim samostanima. G. 1915. prešao je u svjetovne svećenike i službovao u porečko-puljskoj biskupiji. G. 1923. morao je kao jugoslavenski državljanin ostaviti talijanske okupatore i prešao je u krčku biskupiju. Tu je službovao kao župnik u Staroj Baški od 1925. do 1937., kad je stupio u mirovinu. Dne 23. rujna 1949 proslavio je u Vrbniku tiho i skromno svoj zlatomisnički jubilej. Pokojnik je u svom životu mnogo patio, ali je trpio ustrpljivo. Počivao u miru Božjem!

ZA PRVOPRIČESNIKE

Hrvatsko književno društvo sv. Ćirila i Metoda u Zagrebu izdalo je spomen-slike za prvopričesnike u formatu 15/22 cm. Cijena 3 dinara po komadu. — Naručuje se kod Ćirilometodske knjižare, Zagreb, Kaptol 29.

KLUPE ZA CRKVU

Uz povoljnu cijenu mogu se kupiti vrlo dobro sačuvane klupe za crkvu, i to:

2 kom. duljine 315 cm sa završetkom;
2 kom. duljine 300 cm sa završetkom.
Sve četiri klupe su kombinirane iz tvrdog i mekog drva.

Zatim 2 kom. duljine 240 cm, 2 kom. duljine 230 cm i 1 kom. s preklopnim sjedalima duljine 193 cm.

Ovih pet kraćih klupa su od mekanog drveta. — Sve se klupe prema potrebi mogu lako preraditi na istu veličinu. Upitati: Zagreb, Kaptol 9.

GRAMOFONSKE PLOČE, sa svakakvim religioznim melodijama, (oratorij i sve drugo) kupujem. Obavijesti slati na adresu Cuculić-Carić, Kukuljanovo p. Škrljevo.

KRUNICA s medaljicama izgubljena. Nalaznik dobiva nagradu. Predati u Knjižari Kaptol 29.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 1[illegible] — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-363312. — Pojedini broj stoji 2.— Din.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

»Pjevajte Gospodu pjesmu novu, aleluja, jer je učinio divne stvari, aleluja; pred licem je naroda objavio pravdu svoju, aleluja, aleluja, aleluja!«

(Ps 97, 1, 2)

Iz Ulaza današnje sv. Mise

GOD. VI. ZAGREB, 22. TRAVNJA 1951. BROJ 17

UČITELJ POBJEDJUJE

Borba je bila žestoka. Prvi su navaljivali Spasiteljevi neprijatelji, a On im odgovarao. Njihove su se navale svaki puta slomile. Spasitelj je znao majstorski često samo jednom riječi uništiti žestoke napadaje svojih neprijatelja tako, da su se izbačene strelice odbile i zabole u njihovo lažljivo čelo. Razbile su njihove podmukle oklope, kojima su se ogrnuli. A onda je On počeo stavljati pitanja njima, učenima. Davao im je tako priliku, da njihovo svijetlo zasvijetli pred narodom. A time ih stavio u najveću nepriliku i smetenost.

Jednoga dana: »Kad se sabraše farizeji, upita ih Isus: Što mislite za Krista, čiji je Sin? Rekoše mu: Davidov. Reče im: Kako, dakle, David Njega u Duhu naziva Gospodinom... Kad, dakle, David Njega naziva svojim Gospodinom, kako mu je sin? I nitko nije mogao odgovoriti ni riječi, niti se usudi tko od toga dana da Ga što više zapita« (Mt 22, 41-46).

Drugom zgodom: »Kad dođe u hram, dok je učio, pristupiše k Njemu veliki svećenici i starješine narodne govoreći: Kakvom vlašću to činiš? I tko ti dade tu vlast? Odgovori im Isus: I ja ću vas zapitati za jednu stvar, pa, ako mi na to odgovorite, i ja ću vam kazati, kakvom vlašću ovo činim. Odakle bijaše krštenje Ivanovo? s neba ili od ljudi? A oni su razmišljali u sebi. Ako rečemo: s neba, reći će nam: Zašto mu, dakle, niste vjerovali? Ako li rečemo: od ljudi, bojimo se naroda, jer svi Ivana drže za proroka. I odgovoriše Isusu: Ne znamo. Tada im i On reče: Ni ja vama ne ću kazati, kakvom vlašću ovo činim« (Mt 21, 25-27).

Isus ih stisnu među dvije grede. Njihova je izjava bila vrlo bijedna. Priznali su naime, da na jedno tako visoko i važno pitanje ne mogu odgovoriti. Sramotno su morali priznati i odgovoriti Isusu i rekoše Mu: Mi ne znamo.

Vrlo je žestoko bilo ovo talasanje navala sad s jedne sad s druge strane. Na strani je Spasiteljevoj bio nepomućeni mir i snaga, dostojanstvo i umjerenost i promišljena mudrost. A usto poslanje Božje. A na strani protivnika: pucanje od zavisti, zajednička mržnja, navalna čežnja za osvetom i užasan strah pred Spasiteljem. A On je još usto izbjegavao, da borbi pridoda tvrdoću i oštrinu.

Sve je to narod slušao i gledao. Jasno je vidio i zaključio, na čijoj je strani pravo. On je priznao, da je Spasitelj uvijek pobijedio. Zato je još više tražio, da narod iz poznatih mu Njegovih razgovora s protivnicima zaključi ono, što je nužno. Da dakle prekine vezu sa starima i slijepima vođama. Ali se to nije dogodilo. Zato je On nužno morao da temeljito osvijetli farizejsko naučavanje i njihov način, kojim su istupali pred narodom. Morao je da rasprši maglu neistine, u kojoj su ga držali lažni učitelji. Da skine s njihova lica obrazinu licemjerstva, kojom su prikrivali svoju bijedu i lukavost.

Daleko je bio ipak Spasitelj od toga, da ih srdi. Naprotiv se u Njegovim inače navalnim i odlučnim optužbama osjećao prizvuk ljubavi, koji bi mogao privesti na pokajanje i obraćenje među njima barem one čestite i prave značajeve.

Spasitelj ih naziva: licemjercima, prividnim svecima, lažnim prorocima, koji dolaze u ovčjem odijelu, a u nutrinji su grabežljivi vuci. On im predbacuje dvoličnost. Oni procjeđuju komarce, a proždiru deve. Oni su kao vrčevi, izvana izglađeni i bijeli, a iznutra puni gada. Oni su kao grobovi, koje obijele u uskrsno vrijeme, ali unutra su puni truleža, zavisti i osvete, nečistoće i drugih sramotnih pohlepa srca. Oni ne jedu sa carinicima i grešnicima, ali su gori od njih. Sakrivaju se od pogleda naroda visokim rešetkama i gustim vanjskim zastorima. Zato im reče Isus: »Ali teško vama, Farizeji, što dajete desetinu od metvice i rute i od svakoga povrća, a zanemarujete pravdu i ljubav Božju« (L 11, 42).

Spasitelj ih naziva nepoštenima. Oni pretovaruju narod zakonskim propisima, a sami ih ne drže. Oni otimaju udovicama. Podmitljivi su na sudu. Pohlepni za novcem. Isisavaju narod pod izlikom, da su to doprinosi za hram (Mt 23, 4. 14.). Oni hoće da vladaju, a ne će da služe. Oni ne shvaćaju, da je onaj najviši, najodličniji i prvi, koji je sve drugima.

Spasitelj ih naziva oholicama. Umišljenim ljudima, koji rado misle na vlastitu veličinu. Traže vanjsko poštovanje. Sve svoje čine rade, da ih ljudi vide. Sjedaju na prva mjesta na gozbama. Biraju prve stolice u bogomolji. Daju, da ih se na trgovima pozdravlja. Lica svoja nabiru kao da poste (Mt 23; Lk 11). U hramovima stoje, ali se ne mole Svevišnjemu, nego sebe obožavaju. Djetinjski nabrajaju svoje umišljene odlike i kreposti. Šuplja su prostačka oholost.

Zbog svega toga Isus ih je najozbiljnije upozorio i rekao im: »Teško vama, Književnici i Farizeji, što uzeste ključ od znanja. Sami ne uđoste, a onima što su ulazili, zapriječiste« (Lk 11, 52). — »Zmijska legla! Kako možete dobro govoriti, kad ste zli?« (Mt 12, 34). — »Govorite, da je Abraham otac vaš, a djela Abrahamova ne činite« (Iv 8, 39).

Tako je govorio Isus Farizejima, a onda se okrene prema narodu i usklikne: »Jer vam kažem: Ako ne bude pravednost vaša mnogo veća nego li Književnika i Farizeja, ne ćete ući u kraljevstvo Božje« (Mt 5. 20). — »Gledajte i čuvajte se kvasca farizejskoga i saducejskoga!« (Mt 16, 6). — »Sve, dakle, što vam kažu, držite i činite, ali po njihovim djelima nemojte činiti, jer govore, a ne čine« (Mt 23, 3).

I u toj borbi izašao je Spasitelj kao pobjednik, jer je imao uza se riječi vječnoga života, neporočan primjer svoga rada i božansko poslanje od Oca.

Sv. MISA

Tko će opisat ljepotu trena,
kada se na Božjem oltaru
zabijeli Kruh u nebeskom žaru,
od kojeg sve postaje sjena?

Tko će opisat ljepotu cvijeća,
koje duša moja upija i gleda
oko Kruha, slađega od meda,
kad Anđeli šapću: »To je prava sreća...«

A tko će izreći čar plamena tiha,
kada ruka moja sva u strahu dira
samo Sunce ljubavi i mira?
O, što je tada glazba i najljepšeg stiha?

Tad nečujne pjesme Anđela me skruše.
To skrivenog Kralja skrivena je svita.
Zašto me tad Isus znatiželjno pita:
»Ljubiš li me više nego druge duše?«

Ljubim Te, Kriste, Tvoja Krv me mije,
svećenik sam, koga svi križevi sviše.
Znam, da Te zato moram ljubiti više.
Zar ne čuješ, kako moje srce bije?

Zar ne vidiš, kako srce gori cijelo?
Jer znam, da Ti imaš previše oltara,
a premalo duša punih plamnog žara;
pa nek se u mom srcu grije Tvoje
Tijelo!

Poniznost

Sv. Bernardo kaže, da ima dvije vrsti poniznosti, jedna ,koja se temelji na razumu, a druga, koja se temelji na volji. Ova druga zove se poniznost srca. Po prvoj spoznajemo, da nismo ništa, promatrajući sami sebe i svoje slaboće. Po drugoj preziremo časti i slavu svijeta, a učimo je od Onoga, koji je uzeo na se oblik sluge, i koji se sakrio, kad su Ga htjeli učiniti kraljem, a predao se, kad su Ga htjeli obasuti pogrdama svake ruke i odvesti na sramotnu smrt križa.

Kad govorimo o poniznosti razuma, ne treba tražiti kod sebe manjke, slabosti i nesavršenosti, koje stvarno ne postoje. Nijedna krepost se ne gradi na neistini i laži, a najmanje se poniznost oslanja na puku fantaziju i prazno izmišljanje. Treba da sebe spoznamo onakvima, kakvi uistinu jesmo i kakvi se prikazujemo u očima Božjim. Učinimo li to, smjesta će iz naše duše nestati ispraznog mišljenja i uzdizanja nas samih, a ostat će ono maleno, nisko i loše mišljenje, u kome se sastoji poniznost uma. Kad se s takovom spoznajom složi još zraka nebeskog svijetla, pomoću kojeg dobivamo pravu sliku o sebi samima, tada ne ćemo opaziti u svojoj nutrini ništa drugo, nego ponor ništavila, more bijede i siromaštva, i bit ćemo protiv svoje volje prisiljeni, da svoje prijašnje dobro mnijenje o sebi izmijenimo u loše.

Posjedujemo li poniznost razuma, pojavljuje se u nama po prirodnoj vezi stvari poniznost volje, koja gledom na ništetnost naše osobe odklanja i prezire svaku čast i hvalu sa strane drugih. Prava poniznost i taština nužno isključuju jedna drugu. Taština, koja je u srodstvu s ohološću, voli časti, koje nam netko daje radi naših vanjskih ili nutarnjih prednosti. No ako razum vidi, da takovih prednosti nemamo, ili ako ih imamo, da ih imamo samo po dobroti Božjoj, a ne po sebi ,to će nas minuti želja za čašću i slavom, budući da smo u svojim očima siromašni, bijedni i prezira vrijedni. Zato lijepo kaže sv. Bernardo: Poniznost je krepost, po kojoj čovjek na temelju točnog poznavanja samoga sebe drži sebe prezira vrijednim. Kako može da u našem srcu još živi želja za praznim častima i ljudskom slavom, kad sami sebe točno upoznamo.

Poniznost razuma je priprava za poniznost srca, a ova je zapravo prava poniznost. Razum upoznaje slabosti i pogreške, a srce ćuti niskoću i bijedu, te odbija svaku čast i slavu i očituje se poniznim i skromnim u riječima, djelima i vladanju.

U povijesti svetih Otaca čita se o nekom mladom glumcu, imenom Silvanu, koga je sv. Pahomije na njegovu vruću molbu primio u samostan. No u samostanu obnovio je on svoj prijašnji lakomisleni život tako, da su redovnici zahtijevali, da ga poglavar odstrani. Sv. Pahomije pokušao je prije još jedno sredstvo.. Pozvao ga je k sebi i opomenuo ga je blago ,ali ozbiljno. Opomena je tako djelovala na Silvana, da je iz temelja promijenio svoj život i postao je naskoro uzorom svima u svakoj kreposti, osobito u poniznosti. Potocima suza oplakivao svoj dosadašnji život, držao se nevrijednim da živi u društvu ostalih redovnika, što više, nevrijednim i da ga zemlja nosi. Njime su vladali stalno osjećaji duboke skrušenosti i prezira samoga sebe, i bio je iskreno ožalošćen, ako mu je koji od redovnika iskazivao neku počast i štovanje. Kad je nakon 8 godina umro, vidio je sv. Pahomije četu anđela, kako ga prate u nebo. Sv. Pahomije stavio ga je ostalim redovnicima za uzor u poniznosti.

Duševne oluje

Ima dana ,kad je čovjek zle volje. Tako se već ustao. Od jutra je mrk. Neraspoložen. Šutljiv. Kaže se, da je na lijevu nogu ustao. Ništa mu nije pravo. Posvadio bi se s cijelim svijetom. Nikakav mu posao ne ide od ruke. Taj dan mu je život težak. Polomio bi šume. Porušio bregove. Potopio cijeli svijet.

Taj dan je on tiranin. Ogorčava život sebi i drugima. Nabacuje se kamenjem svoje zlovolje na svakoga. Narušava opće zadovoljstvo zajednice, u kojoj se kreće. I što je veći njegov upliv na druge, to je veći val njegove zle volje. Naročito stradaju oni, kojima je on nadčinjen. A to može biti: posluga, naučnici, učenici, radnici, činovnici, jednom riječi svi, koji bilo kako o njemu ovise. Svi bi oni znali toga dana pjevati žalosne i dugačke tužaljke o njegovoj zlovolji.

Toga je dana ujedljiv, grub, nasilan, uvredljiv, i sve drugo, što proizlazi iz toga neraspoloženja. Može biti neki čovjek inače po naravi: najbolji, dobroćudan, oprašta lako tuđe slaboće i pogreške, smije se na sve zlobnosti drugih, ali taj dan to sve on nije. Toga dana udari nogom svoga najmilijega psića. Prilijepi ćušku svome najboljemu prijatelju. Ne reče dobro jutro nikome. Smrknut je kao ono nebo, kad će da provali najgora oluja i kad će da razbije sve plodove u polju. A zašto tako? Je li se zamislio, što mu je i otkale to strašno osjećanje? Nije. I zato trpi sam i muči druge. Njegova duševna potištenost pritište njega, a on udara druge. A ne pita se, otkale je to.

Prirodni uzrok duševne potištenosti je ponajviše tjelesno neraspoloženje. Ono se slučajno ili redovito vraća poradi smetnja našega tjelesnoga zdravlja, koje neposredno utječe na našu ćud i vrši na nju izvjesni pritisak. Ljudi slabih živaca i srčano slabi osjećaju svaku promjenu vremena. Jutarnja magla i južno vrijeme leži nad njima kao mora, kao teško breme. Duševno ih pritište, čini žalosnima, muči mnogim tjeskobnim slutnjama. Drugi pak ispadaju iz svoje ravnoteže zbog malenih nesuglasica i protivljenja. Neznatna ih nesreća ili neuspjeh ozlovoljuje i onda puste uzde svojoj uzbuđenosti.

Svi takvi ljudi igraju šaljivu ulogu. Često se čas prije smiju i u svom dobrom raspoloženju podcikuju od veselja, a onda najednom i neočekivano kao da im pukne žica na guslama. Ražaloste se, objese glave, ušute i slome se, kao da se svod nebeski na njih srušio. I njihovo nježno i osjetljivo duševno glazbalo zacvili i zakrešti neugodnim osjećajima. No ni to ne bi bilo tako zlo, kad bi posjednik toga glazbala upoznao razlog toga raspoloženja (ugođaja), i objesio svoje glazbalo za danas na stijenu, ili mu znao napeti drugu žicu. Ali redovito takovi ne poznaju uzroke toga duševnoga raspoloženja, nego sviraju i dalje svojim glazbalom bez ugođaja, kao što djeca i dalje natežu svoju razbitu igračku.

Mnogi ljudi poslije dobrog duševnog raspoloženja najednom pođu za svojom zlovoljom baš onako, kao što naleti vjetrovita i kišna oluja iza lijepih sunčanih dana. Oni su ovisni o naglom raspoloženju svoga srca, kao što su olujne pojave ovisne o nenadanim prirodnim promjenama. Mi doduše ne možemo raspoloženje u nama mijenjati kao što ga ne možemo mijenjati ni izvan nas. Ali mi možemo ustrpljivo to podnositi i radovati se svijetlim sunčanim zrakama, koje smo u lijepim časovima već imali u nama. I sada im se opet smijemo nadati, da će doskora opet nadoći.

Nikada čovjek ne očituje jasnije svoje pravo i razborito obrazovanje duha i srca ,nego li onda, kad znade svladavati svoje duševno neraspoloženje. I obratno nikada ne pokazuje sramotnije svoju ograničenost i neuzgojenost, nego li baš nesvladavanjem svoje zlovolje.

Tko poduzima borbu protiv takovim slaboćama, ne smije odmah sanjati o čistim pobjedama. Put je do toga veoma mučan trud, kod kojega se u početku doživljuje više pada nego li pobjeda. Što se poduzimlje u tom ozbiljnija borba, to treba da si budemo jasnije svijesni vlastite nemoći. Ali to blaži i obzirniji treba da budemo prema sličnim slaboćama drugih. U toj stvari neka bude daleko od nas svako samodopadno utvaranje. Mnogi veliki i glasoviti čovjek je upravo smiješno malen, kad mu nadođu zli časovi, ako ih ne zna i ne može podnijeti.

Držimo se ovoga. Kad opazimo u nama unutarnju uzbuđenost ,neodređeno nezadovoljstvo, odvratnost u radu, osjetljivost u saobraćaju s drugima, lagano neraspoloženje i žalost, tada treba prije svega, da sačuvamo mir i sabranost. Ako je moguće ostanimo sami. Šutimo. Čuvajmo se nezgodnih izjava i žestokih govora. Neka nam bude jasno, da danas nismo dosta nepristrani, da dajemo pravedne sudove. Nastojmo, da u svim stvarima gledamo samo dobre strane, jer naša zlovolja u svemu gleda samo ono, što je zlo i nepovoljno. Prihvatimo se kojega nama draga posla. Čitajmo nešto vesela i uzvišena, da se rastresemo. Budimo svoji vlastiti liječnici. Liječnici svojih živaca. Svoje duše!

Što se više tako liječimo, to veću snagu stičemo nad sobom i svojim raspoloženjem. I kad dođemo vježbom dotle, da svaku nastupajuću zlovolju odmah možemo učiniti neškodljivom, time smo si stvorili najvažniji preduvjet zemaljskog zadovoljstva. Tada smo također unaprijedili kraljevstvo Božje u sebi i oko sebe. Tada nosimo zastavu sreće i zadovoljstva, koliko je to moguće u borbama ovoga zemaljskoga života.

ZAŠTO JE ISUS UZAŠAO NA NEBO

Sv. Pavao, opisujući učinke Isusova uzašašća na nebo, kaže ovako: »Uzađe na visinu, odvede zarobljene i porazdijeli darove ljudima« (Ef. 4, 8).

Zarobljenici, to su duše iz predpakla, koje je Isus sa sobom poveo na nebo, a do Isusova uzašašća čamile su kao zarobljene u predpaklu. Prvi dar, koji je Isus, uzašavši na nebo, dao ljudima na zemlji, jest treća božanska osoba Duh Sveti. Isus je poslao Duha Svetoga Apostolima deseti dan nakon svoga uzašašća na nebo. Posljedice dolaska Duha Svetoga bile su divne: »I napuniše se svi Duha Svetoga, i stadoše govoriti raznim jezicima, kao što im je Duh Sveti davao da govore« (DAp 2,4). Odmah na prve Duhove uslijed djelovanja milosti Duha Svetoga obratilo se po apostolskom propovijedanju oko tri tisuće ljudi na kršćansku vjeru. Prije uzašašća rekao je Isus Apostolima: »Bolje je za vas, da ja idem, jer ako ne otiđem, Utješitelj ne će doći k vama; ako li otiđem, poslat ću Ga k vama« (Iv. 16,8). Poslavši Duha Svetoga Isus je svečano ispunio svoje obećanje.

Isus vrši u nebu ulogu našega zagovornika. Tu misao naglašuje sv. Pavao u Poslanici Hebrejima: Krist uđe »u samo nebo, da se pokaže sad pred licem Božjim za nas« (Hebr. 9,24). Još ljepše o tom govori sv. Ivan Apostol: »Dječice moja, ovo vam pišem, da ne griješite. I ako tko sagriješi, imamo zagovornika kod Oca, Isusa Krista, pravednika« (1 Iv 2,1). Nema veće utjehe nego je pomisao, da je sam Odkupitelj Isus Krist naš zagovornik kod Oca, a zagovor je Njegov svemoćan.

Isus je uzašao na nebo, da i nama tamo pripravi mjesto. »U kući Oca mojega mnogi su stanovi. Idem da vam pripravim mjesto. I kad otiđem i pripravim mjesto, opet ću doći i uzet ću vas k sebi, da i vi budete, gdje sam ja« (Iv 14,2—3). Isus je naša duhovna glava, a mi smo Njegovi udovi. Gdje je glava, tamo je pripravljeno mjesto i za udove. Isus je uzašao prvi i pokazao put nama. Kako je poveo u nebo duše pravedničke iz predpakla, tako će povesti i nas uz uvjet, da pokažemo dobru volju u suradnji s Božjom milošću.

Time, što je Isus uzašao na nebo i nestao ispred očiju ljudi, prestaje o Isusu iskustveno znanje, a zamjenjuje ga vjera. Ono, što se vidi i rukama pipa, to je znanje, a vjeruje se u ono, što je sakriveno našim očima. Uzašašćem je, dakle, Isus ojačao našu vjeru, koja je veća i jača nakon Isusova uzašašća nego bi bila, da svojim vlastitim očima gledamo Isusa na zemlji. A Bog više nagrađuje vjeru nego znanje. To vidimo iz riječi Isusovih Apostolu Tomi: »Jer si me vidio (Toma), vjerovao si. Blaženi, koji ne vidješe i vjerovaše« (Iv 20,29). S uzašašćem Isusovim na nebo raste i naša nada, da ćemo i mi u nebo doći. Dok je Isus boravio na zemlji, molio je Oca nebeskoga: »Oče, hoću, da oni, koje si mi dao, budu sa mnom, gdje sam ja, da gledaju slavu moju« (Iv 17,24). S uzašašćem se Isusovim na nebo naročito razvija u nama ljubav prema nebu. Sv. Luka veli: »Gdje je blago vaše, ondje je i srce vaše« (Lk 12,34). Što je blago veće, to je i ljubav prema njemu veća. A za svakoga razumnoga čovjeka, koji je iole sposoban prosuđivati vrednote ovoga i prekogrobnoga života, sigurno je najveća i jedina trajna vrijednost Bog i nebo. Prema tome je najveća i najplemenitija ona ljubav, koja se odnosi na Boga i nebo.

Mladost prolazi. Bogatstva nestaju. Konac svoj imadu sve patnje i boli. Sa smrću sve svršava, svemu je kraj. Štoviše, i čistilište ima svoj kraj. Samo Bog i nebo ostaju, ne mijenjaju se. Bog je vječan. Vječna je i Božja dobrota. I nebo je vječno. A vječno će biti sretni i svi oni, koji dođu u nebo.

KADA DOĐE DUH ISTINE

Približilo se vrijeme, da se uskrsli Sin Božji vrati nebeskome Ocu. Zato On govori svojim prijateljima: »Idem k Onom, koji me posla«. I još reče učenicima: »Još vam mnogo imam kazati, ali sad ne možete nositi. A kad dođe On, Duh istine, učit će vas svu istinu, jer ne će od sebe govoriti, nego što čuje, govorit će, i što će biti unaprijed, javit će vam. On će me proslaviti, jer će od mojega uzeti, i javit će vama«.

Isus je navijestio ljudima velikog Utješitelja. Navijestio je dolazak svemoćne božanske sile. Onoga, koji prosvjetljuje ljudski razum, jača naš duh i vodi nas stazom Istine. Mi smo ljudi sami po sebi suviše slabi, da bismo mogli prolaziti kroz život bez Božje pomoći. Suviše smo kolebljivi, da bismo se mogli boriti s iskušenjima ovoga svijeta, kada ne bismo primili nebeski poklon: snagu Duha Istine. Ni sami učenici Isusovi ne bi bili izdržali muke i napore — ne bi bili proniknuli u smisao božanske Objave, da nije Duh Sveti sišao na njih i poveo ih svojim putem. Svaki od nas treba Njegovu milost u životu. Svaki od nas treba da moli čitavim srcem ovu nebesku pomoć u svojim borbama. Isus je obećao dolazak ovoga milosrđa i to se ispunilo, kao što se ispunilo sve, što je On govorio. Sin Božji se vraća u svoju slavu, ali mi ne ostajemo prepušteni sebi. Ljubav i vječita mudrost bdiju nad nama.

KARDINAL SCHUSTER, nadbiskup u Milanu, izdao je uskrsno pastirsko pismo, u kojem među ostalim kaže, da se Crkva veoma zanima za prilike, u kojima vjernici žive. Zato opominje bogate, da bi pomagali siromašne, a vlade, da bi se brinule za pravednu razdiobu zemaljskih dobara. Kako bismo mogli u veselju slaviti Uskrs, kad vidimo i znamo, da ima ljudi, koji ne mogu živjeti po dostojanstvu kršćanina!

PODLISTAK

Na prekretnici

I.

Nad gradom je lebdila prva jesenska magla. Svuda se samo opažala sivost i — ništa više.

Branka je prolazila ulicama bez misli, bez osjećaja... Osjećala je jedino to, da joj je sva njezina ličnost, sav njezin ja okovan strahovitim obručem neizvjesnosti. Na časove je gledala svoj cilj, koji je odabrala, tako jasno, tako blizu, gotovo na dohvat ruke. Malo zatim svi su planovi njezine duše tonuli u more nemogućnosti...

Djevojka je bila smetena kao rijetko do tada. Nakon dugo, dugo vremena osjetila je ponovno onaj strašan osjećaj, da je nesretna. U ušima su joj još uvijek brujali mnogobrojni glasovi, od kojih je svaki pojedini bio posve drugačiji. Jedni su je bodrili, drugi korili poradi čina, kojega je htjela učiniti. Treći su se podsmijavali, a mnogi su rekli tek iz pristojnosti po koju »mudru« riječ, a Branka je na njihovim usnama vrlo dobro opažala prikriven ironični posmijeh...

Sada je stajala na mostu velike rijeke. Nagnula se preko ograde i promatrala je velike, mutne valove, što su se uz sablasni šum prebacivali jedan preko drugoga. Na čas ih je znatiželjno promatrala, a onda se opet vratila svojim mislima. Iza toliko razmišljanja još nije bila na čistu: mijenjati zvanje, ili ostati ovdje protiv svoje volje. Najveća zapreka bila je u tome, što su se njezini najbliži skanjivali pred tim činom. A ona je sama bila toliko vezana uz te najbliže, te joj je i zato bilo tako teško!

Još uvijek je bila nagnuta nad rijekom. Kao što su se tu ispod mosta prebacivali valovi, tako su se žestoko prebacivale i njezine misli...

Polako je zatvorila oči... Nije više osluškivala ni valove, nije više ni mislila na ove časove. Misao je polako tonula u prošlost...

Kao munja zabljesnula joj je pred očima slika onoga dana, kada je prvi puta slušala riječi svoje majke: »Ti moraš uzeti »stručno zvanje!« Njezina na smrt bolesna seka govorila je tada u njezinu obranu: »A što, ako će seka biti nezadovoljna i nesretna?« — »Već će se priučiti«. — Bila je to tvrda, ali odlučna majčina riječ.

Bolesna seka već je odavna za uvijek sklopila oči. Branka je ostala sama bez ičije pomoći. Da se odlučno odupre majčinoj volji, to se nije usudila. I — napokon se odlučila na »stručno« zvanje.

Počela je prva školska godina. Nije prošlo ni jedno proljeće, a Branka je pratila u bolnicu svoju bolesnu majku. Dnevno su se rađale sitnice, koje su zaustavljale njezin rad. Mlada studentica nije popuštala. Išla je naprijed. Prošli su i prvi ispiti. Došlo je proljeće. U njezinoj se duši počeo buditi jedan, njoj tako poznati osjećaj: ona je proživljavala proljeće. Osjećala je njegovu ljepotu, njegovu nježnost, njegov čar. Približavao se Uskrs, prvi Uskrs na sveučilištu. Jednoga se dana ponovilo ono, što se već tri godine nije ponovilo. Uzela je pero i pisala... Kroz njezine riječi protkala se i njezina duša. Oživjelo je ono, što je tri godine spavalo u njoj. Bila je onoga dana sretna, sretna... A učenje u »stručnom« zvanju tako je bilo suhoparno. Njezine su se misli nanovo vraćale na život duše, život prirode, na život, život... Branka je znala, da je stvorena za drugo...

II.

Magla je još uvijek ležala nad gradom. Valovi su se još uvijek prebacivali jedan preko drugoga. Branka je napuštala most. Vraćala se kući, a u duši je nosila čvrstu odluku: Promijeniti zvanje! Bolje, do kraja osvojiti svoje zvanje. Ona će ga osvojiti i učvrstiti.

Branka je odbacila svaki ljudski obzir. Nisu je plašile ni majčine riječi. Znala je, da će ovim zvanjem živjeti ona ,samo ona, a ne bilo tko drugi.

Nisu je smetali ni ironični posmijesi, ni »mudri« savjeti, za koje je znala, da je ne će minuti.

Čvrsta je odluka donijela ploda. Majka je popustila, a mlada studentica zakoraknula je na stazu novog života, novih nada...

KRIŽ IZ JERUZALEMA, što ga katolička omladina nosi po svijetu, a u koji je ugrađena relikvija Gospodinova Križa, nalazi se sad u Americi. Dolazak Križa je svagdje povod za posebnu pobožnu molitvu kao i za javnu vjersku manifestaciju. Tako javljaju koncem ožujka iz Havane na Kubi.

4. NEDJELJA PO USKRSU

22. IV. 1951.

U današnjem svetom Evanđelju govori Isus Apostolima, da će otići s ovoga svijeta, i da će im poslati Duha Sv. Utješitelja. Neka se ne žaloste, jer kad On ne bi otišao, Duh Sveti ne bi došao k njima. Ovako će On doći i poučit će ih u svemu, što još ne znaju, i rasvijetlit će im razum, da sve dobro razumiju.

1. Korisno je za vas, da ja odem, veli Isus Apostolima, koji su držali, da im je potrebna prisutnost Učiteljeva. Bili su uvjereni, da će im Isus, dok je s njima, veoma koristiti za vremenitu njihovu sreću: da će osnovati zemaljsko kraljevstvo i preko njih vladati. Isus ruši to njihovo uvjerenje, kad veli, da će otići, i da je to za njih korisno. Nije korist u zemaljskim stvarima i radostima, nego u duhovnim i nebeskim, a te će donijeti njima Duh Sveti, koji će iza Njegova odlaska doći.

2. Ako ja ne odem, Utješitelj ne će doći. Božja je odluka bila, da Duh Sveti dođe istom onda s puninom svoje milosti, kad Isus svrši djelo otkupljenja i uzađe na nebo. Nakon toga treba da otkupljeni ljudski rod bude posvećen i da Duh Sveti dalje djeluje u Crkvi čuvajući je od zablude i posvećujući vjernike. Kako je divan taj božanski red! Isus nas je istrgnuo iz vlasti sotone, a Duh Sveti nas posvećenjem diže do Božanstva. Kako treba da cijenimo ove namjere i djela Božja, te da nastojimo, da se sreća posvećenja izlije i na nas, da i mi postanemo Bogu slični.

3. Isus veli Apostolima, da će njihova korist, kad On ode, biti i u tome, što će Duh Sveti osvjedočiti svijet, kako je sagriješio, što nije za Njegova života u Nj vjerovao, a osvjedočit će ga po čudesima i proroštvima i drugim znacima. Zatim kako nije pravedno bilo, što su s Njime za života Njegova onako zlo postupali: prezirali Ga, progonili i napokon ubili, a sada je pravedno, da je doživio veliku slavu u nebu kod svoga Oca. Napokon će Duh Sveti osvjedočiti ljude, da je mukom i smrću Kristovom knez ovoga svijeta, sotona, osuđen, a dokaz tomu je; što on zato zove k sebi i posvećuje sve ljude, koji to hoće.

Sv. LJUDEVIT MARIJA GRIGNION

Rodio se 31. siječnja 1673. u franceskom gradiću Montfort. Kršten je na ime Ljudevit, a na sv. Potvrdi uzeo je ime Marija. Otac mu je bio odvjetnik. Škole je učio kod Isusovaca u Rennesu, a bogoslovlje u sjemeništu sv. Sulpicija u Parizu. Za svećenika je bio zaređen 5. lipnja 1700.

Kao svećenik razvio je veliku djelatnost kao pučki misionar. U 180 župa ljudi su se dugo sjećali njegove ljubavi ,kojom je propovijedao Raspetoga Spasitelja. Veliku je brigu posvetio i bolesnicima po bolnicama. Poučavao je zapuštenu djecu u katekizmu. Živio je uvijek u siromaštvu prezirao svijet i njegove užitke.

Osnovao je dvije redovničke družbe, i to Družbu Marijinih misionara, koji drže pučke misije, i žensku družbu, koju je iz pobožnosti prema Duhu Svetomu nazvao: »Kćeri Mudrosti«. Prva je poglavarica »Kćeri Mudrosti« bila Marija Alojzija Trichet, koja je umrla na glasu svetosti 28. IV. 1759.

Iscrpljen od apostolskoga rada Svetac je umro u mjestu Saint Laurent sur Sèvre u utorak 28. travnja 1716. Tamo mu se nalazi grob. Proglašen je bio blaženim g. 1888, a svetim ga je proglasio Sv. Otac Papa Pijo XII. dana 20. srpnja 1947.

Svetac je stekao velike zasluge kao apostol slave Marijine. U tu je svrhu napisao i nekoliko djela, od kojih je najglasovitije: »Prava pobožnost prema Majci Božjoj«. Ta je knjižica prevedena i na hrvatski.

Ovu pobožnost Svetac naziva »sužanjstvom ljubavi prema Isusu Kristu u Mariji«. Čin posvete Isusova i Marijina sužnja ljubavi sastoji se u tome, da sebe i sve svoje zasluge, misli, djela, život i sve stvari preda Mariji kao Njezin sužanj ljubavi, a preko Nje Isusu. U skladu s ovom posvetom treba da uredi i cijeli svoj život, da sve radi s Marijom, u Mariji, po Mariji i za Mariju, i tako na slavu Isusa Krista. Prema tomu Presveta Djevica, kao Kraljica srdaca, treba da postane središte svega našega duhovnoga života: po Njoj i s Njom, uvijek sjedinjeni s Njezinim presvetim i bezgrešnim Srcem treba da obavljamo sve svoje poslove, da se tako molimo i Bogu i da Ga častimo. Tako ćemo se Bogu najviše svidjeti. Što savršenije postajemo sužnjevi ljubavi Presvete Djevice, to smo i savršeniji sužnjevi ljubavi Isusa Krista. Glavni je cilj pobožnosti prema Majci Božjoj: savršena pobožnost prema Gospodinu Isusu Kristu. Presveta Djevica je najsavršeniji put k Isusu Kristu.

Ovu je pobožnost Svetac svuda širio, riječju, perom i svojim životom. Bog ga je nadahnuo silnim žarom ljubavi prema Presvetoj Djevici i udijelio mu duboko razumijevanje Njezinih odlika i povlastica i Njezine uloge u djelu spasenja i otkupljenja, u životu Crkve i svakoga vjernika

Voltaire je šutio

Jednog dana Fridrik II., pruski kralj, pozvao na svoj dvor i filozofa Voltaire-a, da prisustvuje gozbi. Poznato je, kako je Voltaire često upotrebljavao svoj talenat, da se naruga katoličkoj vjeri. Između ostalih gluposti, koje je Voltaire izvalio za kraljevskim stolom, ispade i ova: »Prodajem svoje mjesto u Nebu za jedan talir!«

Stari i časni načelnik grada, koji je također bio pozvan na gozbu, nije se mogao više uzdržati. Diže se i progovori: »Gospodine Voltaire-u, vi se nalazite u Prusiji. Ovdje nitko ne može kupiti neku stvar bez dokaza posjeda i vlasništva sa strane prodavača. Možete li vi nama dokazati pravo na posjed, i vlasništvo svoga mjesta u Nebu, s kojim možete raspolagati? Ja ću Vam dati za nj deset tisuća talira!«

»Izvrsno!« — Uskliknu Fridrik Veliki.

A Voltaire je šutio.

Pripravimo se i mi za veliki blagdan dolaska Duha Svetoga, za Duhove, da čistim srcem možemo primiti Njegovo posvećenje i da ostanemo uvijek u zajednici s Njime.

Znanost svjedoči za Boga

Prema učenju kršćanskog katekizma prvotna je dužnost čovjeka na ovome svijetu, da upozna Boga. Sve, što postoji i sve, što se zbiva u svijetu i u svemiru, vodi nas do spoznaje Boga. Svršnost ,koju opažamo u čitavoj prirodi i kod pojedinih stvorova, savršeni red, koji vlada u svemiru, pojava života i razumnih bića na zemlji neodoljivom nas logikom vodi do zaključka, da postoji Bog kao svemogući Stvoritelj i premudri Zakonodavac, koji upravlja svim, što postoji. Bez Boga ne možemo ni protumačiti ni shvatiti stvari i činjenice oko nas, kao ni zbivanja u nama samima.

Ovo nije samo naše shvatanje. Ovo je shvatanje mnogih i mnogih učenjaka, ljudi neprolaznih zasluga za napredak ljudskog znanja. Od njih ćemo ovdje navesti samo nekoje.

JAMES JINES, jedan od najvećih astronoma sadašnjice, piše u svojoj knjizi »Tajinstveni svemir«, koja je izašla 1931 u Kembridžu, slijedeće: »Jednodušna je suglasnost svih učenjaka na polju prirodnih znanosti, da se naše znanje upućuje jednoj realnosti, koja nije mehanička. Svemir nam sve više izgleda kao velika misao, nego kao stroj. Mi sve više počinjemo uviđati, da je Duh tvorac i upravljač carstva materije«.

ANTUN EDINGTON ,slavni engleski astronom, u svojoj knjizi »Novi putevi prirodnih nauka« piše: »Dosta nam je zaviriti u naše vlastito »ja« pa osjetiti, da fizički svemir ne uključuje svu stvarnost. U ovoj stvarnosti nalazi mjesta težnja učenjaka za istinom, kao i lijepo i moralno, ali i onaj doživljaj, koji mi nazivamo prisustvo Božje. Ako se pred tajnom postojanja čovječjem srcu otrgne usklik: Kuda ide sve ovo?, tada bi pogrešno bilo odgovoriti s gledišta osjetnog saznanja: U atome, u kaos, u svemir pun užarenih kugla, koje srljaju u propast. Ne. Svrha je sasvim druga, viša t. j. Duh, u kome je kao u kovčegu sakrivena sva istina... Religija ima tu odliku, da nam ovu istinu stavlja pred oči kao posvednevnu stvarnost«.

MAX PLANCK, njemački fizičar, jedan od najvećih modernih fizičara, rekao je u jednom svom predavanju, održanom 1947. u Berlinu: »Bog je biće nezavisno od čovječjeg umovanja i doživljaja. Prema tome ne može se reći, da je Boga izmislila čovječja mašta, niti se njegova egzistencija može vezati za čovječje osjećaje. Bog ne živi samo u duši vjernika, nego On upravlja svijetom, bez obzira na to, da li netko u Njega vjeruje ili ne vjeruje... Fizička uzročnost, do koje se došlo razvojem fizičko-teorijskih istraživanja, nosi u sebi jasan svršni karakter. Zakonitost, koja vlada prirodom, predstavlja umno uređenje svemira, u koji je uključena i priroda i čovjek. Moć, koja stvara prirodne zakone, ima sve znakove Božanstva, u koje vjeruje religiozni čovjek... Za učenjaka prirodnjaka je prva stvar ono, što mu govore njegova čula. Odavle on gleda, da se putem induktivnog istraživanja, što je moguće više, približi Bogu i Njegovu uređenju svemira, kao višem ,vječno nedostiživom cilju«.

MIHAJLO PUPIN, profesor na američkom Columbia sveučilištu i predsjednik američkog društva za unapređenje znanosti, napisao je 1935. godine: »Gdjegod je nauka izučavala svemir, svuda je naišla na pojavu jednoga principa (počela) ,koji dovodi u suglasnost sve pojave u kozmosu (svemiru) i taj usklađujući rukovodeći princip ja nazivam Božanskom inteligencijom. Čovjek ne može izbjeći zaključku, da iza svih pojava u svijetu postoji jedno rukovodno načelo, koje vodi od kaosa kozmosu. Mi stojimo pred dvije mogućnosti: Ili vjerovati, da su svemir i veličanstveni zakoni i red u njemu posljedica slijepog slučaja ili pak rezultat jedne inteligencije. Sta ćete Vi kao razumno biće odabrati? Ja osobno vjerujem u Božansku inteligenciju.

Treba li nam još svjedočanstva?. Mogli bismo nastaviti, ali je i ovo dovoljan dokaz, kako pravi znanstveni duh vodi čovjeka onome, što je njegov prvotni cilj: Spoznaji Boga!

JEDAN ZNAMENITI KULTURNI SPOMENIK

Taj spomenik nalazi se u malenom gradiću, negda slavnom gradu Skradinu, blizu ušća rijeke Krke u Dalmaciji. Skradin je u rimsko doba igrao važnu ulogu kao trgovački grad. Još važniju ulogu igrao je za vrijeme najvećega hrvatskoga bana, bribirskoga kneza Pavla Šubića († 1312.). U njegovo doba Skradin je bio njegova prijestolnica i izvozna i uvozna luka. Tu je podigao samostan i crkvu svojoj plemenitoj sestri Stanislavi, koja je postala redovnicom Klarisom i malo poslije brata preminula na glasu svetosti. Nadbiskup Maupas donosi je među Svecima i Blaženicima iz Dalmacije kao bl. Stanislavu.

Skradin je bio sijelo biskupije već u 6. v., kad više dalmatinskih gradova, na pr. Šibenik, Split i Dubrovnik, nije ni postojalo. God. 530. na dalmatinskom provincijalnom saboru spominje se i skradinski biskup Konstantin. Isto tako Skradin se spominje kao sjedište biskupije na provincijalnom saboru g. 877. Kao biskup Skradinski ističe se g. 928. i slavni Grgur Ninski, nakon dokinuća njegove biskupije u Ninu. Kad su pak Mlečani g. 1126. porušili Biograd na moru, biogradski biskup s klerom i pukom preselio se u Skradin, i od tada gotovo neprekidno spominju se skradinski biskupi, sve dok nije g. 1828. dokinuta skradinska biskupija i ujedinjena sa Šibenikom.

God. 1523. Turci su zauzeli Skradin. Gotovo 160 godina ostao je Skradin pod njihovim jarmom. Oni su porušili crkvu i samostan Sv. Ivana Krstitelja, što ih je sagradio ban Pavao. a i stolnu crkvu, kao i ostale tragove hrvatske kulture i skradinske veličine. Nakon oslobođenja od Turaka god. 1700. opet je uspostavljena skradinska biskupija, a biskupom je postao Ivan Civalelli iz Zadra. Prije njega, za vrijeme Turaka, skradinski biskupi bili su redovito Franjevci, koji su stanovali u franjevačkom samostanu na Visovcu, na rijeci Krka. Među njima ističu se Fra Toma Ivković i Fra Pavao Posilović (1640.—1664.). Posilović je poznat sa svoje nabožne knjižice »Naslađenje duhovno«, u kojoj ima dosta lijepoga gradiva, proze i pjesama, kojima je duhovno jačao svoje vjernike i druge kršćane u ona teška vremena. Kad je pak uspostavljena biskupija, za više godina vršio je službu župnika i biskupskog vikara drugi hrvatski franjevački književnik Fra Toma Babić. On je kao župnik Skradina g. 1719.—1723. sastavio u 2 sveska djelo »Cvit razlika mirisa duhovnoga«, koje je više puta bilo pretiskano i koje je neizreciva dobra donijelo kršćanskom puku u Dalmaciji.

Nakon izgona Turaka iz Skradina, budući da nije bilo crkve u Skradinu, za župsku i stolnu crkvu upotrebljena je bivša turska džamija, preudešena u crkvu i posvećena Maloj Gospi i Sv. Franji Asiškomu. Oko njezine preuredbe najviše su radili biskupi Nikola Tommaseo iz Postira, brat djeda glasovitog književnika i moralnog pisca Nikole Tommaseo iz Šibenika, Nikola Bragadin, Antun Becić i Antun Stjepan Trevisan. U pomoć je došla i vlada, osobito pri postavljanju kora, nabave orgulja, podizanju zvonika i pribavljanju ostalih potrepština za župsku i stolnu crkvu. I svetohranište i 6 oltara, sve je od mramora. Crkva je iznutra upravo prekrasna, prava bazilika, pa je Madžar August Balogh, pred nekih 100 godina, takovom nazivlje i kaže, da je to »celeberrima basilica«.

O prošlosti ovog znamenitog kulturnog spomenika pisali su i strani pisci, napose slavni povjesničar Farlati u svom »Illyricum sacrum«, sv. 4. God. 1828. Papa Lav XII. dokinuo je skradinsku biskupiju i pripojio ju šibenskoj. Tad je skradinska stolna crkva postala župskom crkvom. Međutim, nastojanjem šibenskog biskupa Ivana Zaffrona i skradinskog načelnika Ivana viteza Marasovića, Papa Pijo IX. podigao ju je 23. VI. 1865. na čast arcipreture, a 13. IX. 1867. na čast opatske crkve, s pravom za opata, da nosi bijelu i modru mitru te obavlja pontificalia.

Arcipretska i opatska crkva u Skradinu jest znameniti kulturni spomenik slavnoga hrvatskoga bana, kneza Pavla Šubića. Kako se vidi iz raznih isprava Državnog arhiva u Zadru, g. 1755. odredbom državne vlasti, koja je imala pravo patronata, prenesen je iz arcipretske crkve Sv. Ivana Krst. u Bribiru oltar Sv. Ivana u stolnu crkvu u Skradinu. Tu je Sv. Ivan Krstitelj prikazan kao nebeski Zaštitnik Bribirskih knezova, kuće bana Pavla, koji ga je, kako se kaže u banovoj ispravi od 7. IV. 1299., izabrao za se i za svoju kuću kao posebnog nebeskog Zaštitnika »pod Bogom i Bl. Dj. Marijom«.

Nadalje, ovaj je oltar drugi postojeći spomenik iz vremena našega velikoga zemljaka Bl. Nikole Tavelića († 1391.). Pred tom je slikom i na tom oltaru u Bribiru molio bl. Nikola kao redovnik i kao svećenik prikazivao Bogu nekrvnu žrtvu za dobro svoga roda i naroda, napose pak onoga dijela u Bosni, među kojim je kao Kristov vjerovjesnik duge godine djelovao, a koji je također Sv. Ivana Krstitelja posebno štovao.

Molitva

Duša ljudska je nevidljiva, netvarna i neumrla, po svojoj biti slobodno biće, obdareno razumom i slobodnom voljom, koje s u ovom životu spoznajom i ljubavi prema Bogu usavršava i konačno smrću tijela — oslobađa od materije, da bi tako postigla savršenstvo i pravu sreću u sjedinjenju s Bogom, od koga je i stvorena.

Ljubav prema Bogu rađa se s promatranjem beskrajne veličine neiscrpive dobrote, najdivnije pravde i najplemenitije ljuavi Božje.

Istinska molitva je promatranje Boga, Njegovih vlastitosti i istina — **svijetla Božjega**, da nam probudi **ljubav**, te se po savršenoj ljubavi sjedinimo s Bogom, sada u duhu, a poslije smrti licem u lice u vječnom životu, sreći i blaženstvu.

Molitva nema da bude drugo van jezik, kojim u meni progovara moja vjera, moje ufanje i moja ljubav (Bossuet).

Molitva rasvjetljuje moj razum i zagrijava moje srce, da mi umekša dušu, te pod čekićem odbaci pogreške, a poprimi kreposti i lik Isukrstov, prema idealu nutarnjega života, što ga je izrekao sveti Pavao riječima: »Ja više ne živim, nego živi Krist u meni.«

O tome, kako često i kako snažno budem probuđivao u sebi istine i žive prizore Vjere — svjetlo Božje, ovisit će i stepen, do kojeg će srce ustreptjeti u meni i progovoriti jezikom **ljubavi**.

U meni se rađaju **čuvstva** ili sama od sebe, ili ih razbuđuje moja volja, te su kao cvijeće što ih moja duša djetinjskom rukom baca pred Isusa, koji joj progovara. To su: veličanje, divljenje, čuđenje, poniznost, poklonstvo, ljubav, radost, zahvalnost, predanost, žaljenje, kajanje, mržnja, nada, sreća i blaženstvo.

Ako mi u tim čuvstvima priteče u pomoć i moja ćutilna osjetilnost, moja »sensibilnost«, primam rado tu pomoć.

Moje srce odabire **jedno ili više** od tih čuvstava, njima se prožme, Tebi ih, o Isuse ,opet i opet izriče, nježno, iskreno i jednostavno. Moja duša govori srcem k Srcu, s Onim, od koga zna da je ljubljena. Govori s Bogom, koji joj je prisutan i koji je dostojan svakoga poklona i sve ljubavi.

Ono, što je uvijek u mojoj vlasti i do čega mi je uvijek najviše stalo, jest **zbiljsko nastojanje**, kako bih stresao mrtvilo svoga srca, da ono progovori svome Bogu: **Hoću** da se poništim pred Tobom. **Hoću** da se sjedinim s Tobom. **Hoću** da ostanem u Tebi, a Ti u meni. **Hoću** da zapjevam pjesmu zahvalnosti i radosti što smijem vršiti Tvoju volju. **Hoću** da se u svemu Tebi svidim.

U našem svojevoljnom vršenju volje Božje nalazi se hvalospjev, koji se Bogu više sviđa nego sav divni sklad ostale prirode. Bog gleda srce, ljubav — volju.

Neiscrpivo je bogatstvo Božje. Kad bi Bog imao samo neku određenu, ograničenu mjeru dobara, kojima bi mogao nagraditi svoje štovatelje, ne bi bio dopustio anđelima i ljudima slobodne volje, kojom mogu svoje zasluge umnožiti koliko hoće (Sv. Toma Akvinski).

Vršenje volje Božje je vršenje jedne dužnosti: dužnosti ljubavi. Prvi plod je mir. Iza mira slijedi veselje. Mir i veselje su sestre: djeca ljubavi. Sveti Pavao nije se samo veselio u trpnji, što ju je za braću podnosio ,on je dapače bujao od veselja u svim svojim pismima potiče Sv. Pavao na veselje. On govori: »Veselite se uvijek u Gospodinu, opet velim, veselite se. Blagost vaša neka bude poznata svim ljudima. Gospodin je blizu«.

PROŠLO JE STOTINU GODINA, od kako su prvi katolički misionari došli u crnačku samostalnu republiku Liberiju. U ovoj zemlji sada ima 10.000 katolika, a ostali stanovnici uglavnom pripadaju protestantizmu. Za zastupnika ove zemlje u međunarodnoj organizaciji UNESCO imenovan je jedan katolički svećenik domorodac.

Iz katoličkog svijeta

SVETI OTAC JE PRIMIO u audijenciju u nedjelju 4. ožujka upravni odbor društva talijanskih katoličkih liječnika. Liječnici su predali sv. Ocu jedan primjerak knjige, koja sadrži rad IV. internacionalnog kongresa katoličkih liječnika, koji se prošle godine održao u Rimu. Sv. Otac je s pažnjom razgledao ovu knjigu, interesirao se za rad oko moralnog i duhovnog uzdizanja katoličkih liječnika, pak je na kraju prisutnima podijelio apostolski blagoslov.

SVETI OTAC je odobrio za glavnu nakanu Apostolstva Molitve u travnju: potrebe bogoslovnih sjemeništa, a za misijsku nakanu: ojačanje kršćanstva u Kini.

NAJTOPLIJA KUPELJ EVROPE nalazi se u Füssingu u Bavarskoj. Tamo su prije 12 godina počeli tražiti naftu, ali još na 1200 metara dubine nisu ništa našli. Poslije rata nastavili su istraživanje. Mjesto nafte javila se vruća voda od 52,2 Celzijevih stupnjeva, koja sadrži mnogo soli i sumpora.

ZAVOD ZA GLUHONIJEMU DJECU u Speisingu (Austrija) ima svoga dušobrižnika, profesora Karla Franka, koji u školi predaje i u crkvi propovijeda znakovima ruku i lica. — Od 350 djece iz brakova gluhonijemih roditelja samo se 25 rodila tako da ne čuju, dok ostala djeca i govore i čuju.

KATOLICI NEW YORŠKE NADBISKUPIJE potrošili su u zadnje četiri godine 25 milijuna dolara za izgradnju crkvi, škola i bolnica u svojoj nadbiskupiji. Sada je sastavljen plan izgradnje 31 nove zgrade — crkvi, bolnica, škola, samostana i orfanotrofija — s utroškom novih 25 milijuna dolara.

IRSKA DJEVOJAČKA AKCIJA priprema za srpanj ove godine hodočašća u Lurd i u Lisieux na grob sv. Terezije od Djeteta Isusa.

KATOLIČKI SINDIKATI u Belgijskom Kongu broje 30.000 članova, od kojih 10.000 Europejaca, a 20.000 domaćih radnika. Za sada je rad katoličkih sindikata u Kongu usmjeren na borbu za priznanje minimalne nadnice, za gradnju radničkih stanova, za zaštitu radničkih obitelji i za poboljšanje uvjeta rada.

FRAGMENTE DANTEOVE »BOŽANSKE KOMEDIJE«, i to »Čistilišta«, našao je jedan profesor među kodeksima Vatikanske knjižnice. Uskoro će ovi fragmenti biti objelodanjeni, a u vezi s tim prikazana i njihova važnost

U EVROPI živi 210 milijuna katolika. Jezgrom katolicizma u svijetu smatra se južna i zapadna Evropa.

NA USKRSNU NEDJELJU podijelio je Sv. Otac Pijo XII. po običaju blagoslov, i to vjernicima Vječnoga grada i cijeloga svijeta. Pred mnoštvom od oko 100.000 vjernika, koji su se bili sakupili na trgu sv. Petra, upravio je Sv. Otac poziv na mir među narodima.

U HOLANDIJI obrazovana je nova koaliciona vlada. U toj vladi ima šest katolika. Od sto narodnih poslanika holandski parlamenat ima 32 katolika, a prvi dom, koji broji 50 članova, ima 17 katolika.

Msgr. EUGENIJE TISSERAND, dekan kardinalskog zbora, na svečan način je stupio u posjed suburbikarne biskupije u Ostiji u nedjelju 4. ožujka.

XIII. TALIJANSKI NACIONALNI EUHARISTIČKI KONGRES će se održati ove godine u Asizu rodnom mjestu sv. Franje.

SVETI OTAC PAPA PIJO XI. odobrio je 1936. časnim sestrama kongregacije sv. Križa, da mogu vršiti liječničko zvanje. Do danas je u ovoj kongregaciji oko 300 časnih sestara svršilo medicinske nauke, pak vrše liječničku praksu naročito u misijama. Tamo su one potrebne naročito za liječenje muslimanskih žena. Danas ove vode šest bolnica u Indiji i Pakistanu, dva rodilišta u Indoneziji, jedan liječnički centar na Zlatnoj Obali i jedan Institut u Santa Fe (Novi Meksiko).

ENGLESKI KONZERVATIVNI NARODNI ZASTUPNIK John Cyril Maude prešao je u Katoličku Crkvu. Maude je po zanimanju advokat i od 1948. god. je bio kancelar anglikanske biskupije u Bristolu. Među zastupnicima konzervativne stranke u Engleskoj sada ima tri katolika.

U PAKISTANSKOM GRADU KHULNA postoji već 10 godina katolička srednja škola sv. Josipa. U prvoj godini škola je brojila samo 40 pitomaca, dok se je 1950. taj broj popeo na 470.

U JAPANU svaka katolička župa nastoji organizirati školu za poučavanje katekizma. Najveća poteškoća kod otvaranja ovakvih škola sastoji se u pomanjkanju sposobnih kateheta. Da bi se ovo pomanjkanje otklonilo, otvorene su u Tokiu, Nagoyi i Hiroshimi teološke škole, u kojima se svjetovnjaci osposobljavaju za predavanje vjeronauka.

PREMA NAJNOVIJIM statističkim podacima broj katoličkih crnaca u SAD iznosi 398.111.U prošloj godini su prešla na katolicizam 10.092 odrasla crnca, dok je bilo novokrštene crnačke djece 15.647. Među crncima radi 624 svećenika. Katoličkih škola za crnačku djecu ima 321 sa 69.604 učenika. Osim toga u SAD postoji i 12 katoličkih bolnica za crnce.

Katoličkih Indijanaca pak u SAD ima 99.200, za pastorizaciju kojih se brine 220 svećenika. Kroz 1950. bila su krštena 4.352 indijanska djeteta te 567 odraslih Indijanaca. Katoličkih škola za indijansku djecu ima 61, koje posjećuje 8.152 učenika.

U FRANCUSKOM GRADU FECAMPU u Normandiji mons. Jean M. Martin, nadbiskup u Rouenu, obavio je tradicionalnu svečanost blagoslova ribarskih brodova prije njihova polaska na ribarenje u Novu Zemlju. Svečanosti je prisustvovao i francuski ministar trgovačke mornarice. Rouenski nadbiskup je najprije u mjesnoj crkvi odslužio svečanu sv. Misu, kojoj su prisustvovali predstavnici vlasti, mornari i njihove obitelji. Poslije sv. Mise procesija je krenula u luku, gdje je nadbiskup blagoslovio svaki pojedini brod, koji polazi na put.

U NEW YORKU je na Veliki Petak između podne i tri sata poslije podne mirovao skoro čitav posao. Po trgovinama, radionama i tvornicama bili su izvješeni natpisi: »Mirujemo tri sata u počast Onoga, koji je za nas kroz ova tri sata visio na križu«.

GENERALNI TAJNIK CENTRALNOG ODBORA Svete Godine u Rimu msgr. Sergio Pignedoli, koji je u međuvremenu posvećen za nadbiskupa i imenovan za papinskog nuncija u Boliviji, održao je na katoličkom sveučilištu u Milanu predavanje o uspjesima Svete Godine. U svome predavanju je naveo, da je bilo predviđeno, da će tokom Svete Godine stići u Rim oko 2,500.000 hodočasnika, dok ih je zapravo došlo preko 3,500.000, dakle za jedan milijun više nego što se predviđalo. »Ali, što naročito treba naglasiti«, istakao je predavač, »je to, da je cijelo to ogromno mnoštvo ljudi zaista hodočastilo. Nisu oni došli u Rim radi bilo kakvih turističkih atrakcija, niti pak u kakve naučne svrhe ili za ljubav umjetnosti. Oni su došli samo zato, da kao dobri vjernici izvrše jubilarne posjete rimskim bazilikama, da cijelo svoje vrijeme u Rimu posvete molitvi.« Predavač je naglasio, da će uskoro izaći iz tiska knjiga, koja će sadržavati sve podatke o protekloj Svetoj Godini.

UKUPAN BROJ STANOVNIKA Japana iznosi 83,000.000. Od toga katolika ima samo 170.000, dok protestanata ima preko 200.000. Katolici imaju u Japanu 22 pučke škole, koje pohađa 6.000 učenika, a protestanti imaju 6 pučkih škola, koje pohađa 1.600 učenika. Katoličkih srednjih škola ima u Japanu 104 sa 31.000 đaka, dok protestanti imaju 110 srednjih škola sa 46.000 učenika. U višoj nastavi katolici mnogo zaostaju za protestantima. Dok katolici imaju 10 viših škola sa 2.300 slušača, protestanti imaju 40 visokih škola sa 23.500 slušača. Prvo katoličko sveučilište Jochy u Tokiu bilo je otvoreno 1913. Osim ovoga postoji u Tokiu još i katoličko žensko sveučilište Presv. Srca, a osim toga postoji još katoličko sveučilište Nanzan u Nagoyi. U Japanu postoji društvo katoličkih studenata, koje broji 1.500 članova, od kojih njih 700 pohađa sveučilišta u Tokiu. Interesantno je napomenuti, da prema zadnjem statističkom popisu od 83.000.000 japanskih stanovnika njih 40,000 000 su ispod 25 godina života, a njih 18,000.000 su đaci raznih škola. Japan se ponosi, da u njemu nema nepismenih ljudi.

I ĐAVAO BIRA

I za đavla su najbiraniji komadi pravednici; i što su svetiji, to su mu ukusniji. »Njegova je hrana birana« (Habak. 1. 16). Mučio se, da sruši Joba, Tobiju, Josipa, Suzanu, Danijela i t. d.: umire od želje da prorešeta Apostole, kao što ih je Isus na to opomenuo: Simone, Simone, evo đavo će, ka, da vas prorešeta kao žito. Zar nije svakome poznato, kako je on iskušavao kršćane za prvih progonstava, jer je mlado kršćanstvo smanjivalo broj njegovih podanika?! Đavao je kao i gusar, koji napada samo lađe pune razne robe, a prazne propušta, da slobodno i mirno prolaze. Đavao je kao i vojska, koja ne vodi brige o mrtvim neprijateljima, nego se žuri, da ih uhvati žive. Zato, braćo, molite bez prestanka! Molite, da ne upadnete u napast!

SVETA KONGREGACIJA OBREDA objavila je 11. veljače o. g. u prisutnosti sv. Oca dekrete, kojima se priznaju čudesa, koja su se dogodila na zagovor Slugu Božjih Pija X. i Julijana Maunoir, isusovca, kao i dekret, kojim se priznaju kao mučenici Kristove vjere Josip Marija Diaz Sanjurjo, dominikanac-biskup i njegova 23 druga.

Priznata čudesa, koja su se dogodila na zagovor Sluge Božjega Pija X., odnose se na č. s. Mariju Francisku Deperras i č. s. Benediktu Konstanciju. Prva je u 69. godini života. 1928. god. oboljela od raka. Koncem studenoga te godine liječnici su izjavili, da je kirurški zahvat nemoguće izvršiti i da smrt ima nastupiti za koji tjedan. Međutim, na zagovor Sluge Božjeg Pija X., kojemu se bolesnica utekla, ona je 7. prosinca iste godine odjednom potpuno ozdravila. Poslije toga je bila stalno pod liječničkom paskom i konačno 1936. bila je pregledana od liječničke komisije, koja je ustanovila, da je č. s. Marija Franciska potpuno zdrava i poslije osam godina od čudesnog ozdravljenja.

Č. s. Benedikta je rujna mjeseca 1936. u dobi od 43 godine isto tako oboljela od raka. Bolest se neprestano pogoršavala i veljače 1938. svakoga dana su očekivali njenu smrt. Njene sestre u redu započele su devetnicom časnom Piju X. za njezino zdravlje. Noću između 26. i 27. veljače 1938. bolesnica se probudila iz sna izjavom, da se osjeća potpuno zdrava. Podigla se iz kreveta i otišla u kućnu kapelu te tamo ostala klečeći u zahvalnoj molitvi preko tri sata. Liječnici su ustanovili potpuno ozdravljenje, što su potvrdili i kasnije pregledom izvršenim godine 1945. i 1950.

NAŠI POKOJNICI

STJEPAN MLINARIĆ, župnik pribićki u miru, umro je u svom rodnom mjestu u Sv. Križu Začretju dne 7. travnja o. g. Rođen je g. 1888. Ređen za svećenika g. 1913. Pokopan je u svom rodnom mjestu 10. travnja o. g. Bio je čovjek vanredno dobre i mirne ćudi. Službovao je više godina kao župnik u Pribiću u kotaru jastrebarskom. Općenito su ga svi voljeli radi njegova vrlo ozbiljna i blaga saobraćaja s ljudima. Počivao u miru Božjem!

ANTUN GOLD, upravitelj župe u Martinskoj Vesi kod Siska, umro je u svom rodnom mjestu Ivanić Gradu 11. travnja o. g. Rođen g. 1881. Ređen 1906. g. Službovao je kao župnik u Remetincu više godina. Poradi bolesti je morao u mirovinu, ali ni tu nije mirovao nego se dao na upravu župe u Martinskoj Vesi i kao takav umro. Pokopan je 13. IV. o. g. u Ivanić Gradu. Počivao u miru Božjem!

Siromašna crkva u Bosni u Borovici treba: **nebo** ili baldahin ili kišobran za prenošenje Presv. Otajstva, **lik** (sliku ili kip) Isusa ležećeg u grobu, 2—6 **svijećnjaka** iz drva, visokih barem po pola metra, **ćilim** odnosno tepih za oltar. Dobrodošle bi i **rabljene** stvari. Poklone ili ponude molimo slati na **Župni ured Borovica, p. Vareš, Bosna.**

Dva srebrna svijećnjaka, svaki za pet svijeća, prikladna za oltare i dvorane — prodaju se. Interesenti ih mogu pogledati u našoj upravi.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-303312. — Pojedini broj stoji 2.— Din.

poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VI. ZAGREB, 29. TRAVNJA 1951. BROJ 13

»Radosnu riječ navijestajte, da se čuje, aleluja, navijestajte do na na kraj zemlje: Oslobodi Gospod puk svoj. Aleluja, aleluja.« (Ps. 48, 20).

Iz Ulaza današnje sv. Mise

ISUS PRORIČE PROPAST židovskim vođama

Nepremostiv je bio jaz između Isusa i Njegovih protivnika Saduceja i Farizeja. I zbog toga je bilo potpuno jasno, da službeno Židovstvo i njegovi pastiri i vođe naroda nisu bili ni skloni ni uporabivi za Novi Zavjet i novo kraljevstvo Božje. Krist je naime htio da sagradi svoju Crkvu na čvrstoj pećini, a ne na lomljivom zidu i propadljivoj ruševini. Zato je za svoju novu nauku odabrao čvrsta nova srca, kao što vinogradar na Istoku uzima za novo vino dobre nove mješine, u koje ga sprema.

Stoga je Isus odbacio nevjerne vinogradare, a svoj vinograd povjerio drugim vinogradarima (Mt 21,41). On je odbacio svećenike i pismoznance Staroga Zavjeta. Na njihovo je mjesto odabrao Apostole. On je unaprijed vidio, da će Njegova ljubav prema istini i Njegova iskrenost složiti u jedinstveni otpor Farizeje i Saduceje, koji su inače bili međusobno ogorčeni neprijatelji. A sada su se složili, da u svojoj gorućoj mržnji Isusa upropaste. Postrance je stajao židovski narod. Bio je neodlučan, kakav je bio i u vrijeme najvećih proroka. Odbacio je mišljenje, da Isusa smatra nebeskim i Božjim bićem. Spasitelj je u cijeloj zemlji imao Sebi vjerne samo svoje Apostole i učenike.

Spasitelj je jasno gledao u tamnu budućnost. On je znao, da se Njegovo kraljevstvo ljubavi i poniznosti može osnovati samo na najdubljem poniženju, trpljenju i žrtvama. Stoga je dragovoljno išao ususret smrti, koja Ga je, po volji Očevoj, čekala u Jerusalemu. Lijepo kaže za Njega sv. Augustin: »Kao nebeski liječnik dopustio je, da Ga ubiju oni, koji su postali svojim bezumljem bolesnicima, da im onda On svojom Krvlju podade sredstvo za njihovo spasenje. A Krv, koju su oni u svom bijesu prolili, postade spasonosnim pićem vjernicima«.

Nekoliko mjeseci prije svoje smrti, u mjesecu prosincu, pošao je Spasitelj u Jerusalem o blagdanu posvete hrama. A to je bio blagdan Njegovih najogorčenijih neprijatelja. Nad svetim je gradom ležao teški zrak, kako to biva, kad se približava prolom bijesne oluje.

Čim je ušao u hram, poslali su protivnici svoje sluge, da Ga uhvate. Ali ih je razoružala nebeska riječ Učiteljeva. I vratili se neobavljena posla. Zato pade Veliko vijeće u neopisivi bijes. A taj se još povećao, kad se Nikodem u sjednici prizvao na njihovo poštenje i pravednost riječima: »Da li naš zakon osuđuje čovjeka, ako ga prije ne saslušа i ne dozna što čini? ... I otiđoše svaki svojoj kući«. (Iv. 7,51).

Potom su doduše odustali od surova nasilja. Ali su se poslužili svojim starim lukavštinama. Dovedoše Isusu jednu preljubnicu. Mislili su, da će je On premda prijatelj grešnika, ipak osuditi na kamenovanje. A On im kao igračku poruši lukavo zasnovani plan riječima: »Koji je među vama bez grijeha, neka prvi baci kamen na nju« (Iv. 8,7). Ništa više nije rekao. Ali te su riječi udarile kao grom u mnoštvo. Kao zbunjeni grešnici su gledali jedan drugoga. I Sv. Pismo dodaje, da su se odmah razišli: »A čuvši to, izlazili su jedan za drugim počevši od najstarijih« (Iv 8,9). Udaljivali su se po starosti i veličini svojih grijeha.

A Spasitelj je, kao božanski Učitelj, nastavio svoje naučavanje. On se priznao »Svijetlom svijeta«. Govorio im je o svom božanskom sinovstvu, a protivnike nazvao djecom nečistoga. Rekao je narodu, da griješi time, ako ne vjeruje u Njega. Škripali su zubima od bijesa i htjeli Ga uhvatiti za grkljan. Ali im svemogući Sin Božji oduze vlast.

Spasitelj je izliječio slijepca od rođenja. Neprijatelji su bili toliko otvrdnuli, da su nijekali opće poznate činjenice, pa i to čudo. Radije su ostali sami slijepima, nego li da priznaju ozdravljenje slijepca. Zato su morali i to podnijeti, da im prilijepi moralnu ćušku i da ih osramoti pred narodom sam ozdravljenik, jedan jednostavni i neobrazovani čovjek. Kad su mu naime rekli, da je Krist grešnik, on im odgovori: »Da li je grešnik, ne znam, samo znadem, da sad vidim, a bio sam slijep ... Otkako je svijeta, nije se čulo, da je tko otvorio oči rođenom slijepcu. Kad On ne bi bio od Boga, ne bi mogao ništa učiniti« (Iv. 9,25,32).

Oko Spasitelja, milošću Božjom obdarena Proroka, raslo je svakim časom sve veće mnoštvo slušatelja. On je nizao opomenu na opomenu. Pokazivao im je u prispodobama, koje je svatko razumio, veliku njihovu nerazboritost, nezahvalnost, i odvratnu zloću, što Ga napuštaju i ne će da slijede. Govorio im je: »Bijaše domaćin, koji posadi vinograd i ogradi ga ogradom. Iskopa u njemu tijesak, sagradi kulu i dade ga vinogradarima u zakup i otide na put. Kad se približi vrijeme rodova, posla sluge svoje k vinogradarima, da prime rodove njegove. Ali vinogradari pohvatavši sluge njegove, jednoga izbiše, jednoga ubiše, a jednoga kamenovaše ... A na posljetku posla k njima Sina svojega govoreći: Bojat će se Sina moga. Kad vinogradari vidješe Sina, rekoše među sobom: Ovo je baštinik, ajde da ga ubijemo, i imat ćemo baštinu njegovu. I uhvatiše ga, izbaciše iz vinograda i ubiše. Kad, dakle, dođe gospodar vinograda, što će učiniti onim vinogradarima? Rekoše mu: »Zločince će jednom smrću pogubiti, a vinograd svoj će dati u zakup drugim vinogradarima, koji će mu dati rodove u pravo vrijeme« (Mt. 23,33—41).

Tako je jasno ocrtao rad i osnove Farizeja i Saduceja, vođa židovskoga naroda i ujedno im prorekao da će biti odbačeni uza sve to, što će usmrtiti Njega, Sina Božjega i jedinoga pravoga vinogradara i Spasitelja ljudskih duša.

Djevici Snježnoj

Ja gledam Te, Divna,
na visokoj gori u sjaju i slavi,
u bisernom i smaragdnom plaštu
sa vijencem od zvijezda na glavi.
I htio bih, Snježna,
da pjevam sa zvijezdama oko Tvog čela,
da himnu Ti šapućem, ko na oltaru
ruža Ti šapuće bijela,
da s brujem se složim, što kristalnu u noć
sa usana ljiljana mliječnih romoni,
kad velebne gore u požaru plamte,
a Angelus zvoni.
O Divna, o Snježna!
O Čista, o Sveta!
Smijem li Ti nogu okititi ružom,
Što blatnoj u posudi srca mog cvjeta?

Izidor Poljak

PONIZNOST UMA

Da zatremo iz temelja u sebi svako isprazno precjenjivanje nas samih, i savršeno upoznamo svoju niskoću, treba da se češće sjetimo riječi biskupa Viglisa iz Mainca: Promisli, što si sada i što si nekad bio.

Što smo bili prije u redu naravi? Vratimo se u duhu u stoljeća, davno minula. Šta smo tada bili? Savršeno ništa. Tada je već postojao ovaj divno sagrađeni svemir, zvijezde su sjale, zemlja i planeti vršili su svoja putovanja, a ja, šta sam bio tada? Savršeno ništa. Tada je već bila zemlja nakićena sjenovitim šumama i visokim bregovima, ljupkim dolinama i zelenim livadama. Postojali su gradovi, cvale su umjetnosti i znanosti, a šta sam bio ja prije sto godina, za vrijeme cijele prošlosti? Savršeno ništa. Ja sam bio manje nego zrnce pijeska, nego sićušni kukac, najfiniji prašak, koji je uvijek tako neznatan, a ipak nešto jest. A ja nisam bio ništa.

I sada postojim. No moje postojanje nije od mene. Po sebi samom ne bih nikada stupio u život, nego bih ostao ništa zauvijek. Po sebi nisam ni danas ništa, nego sam sve po Bogu. Trebalo je svemogućega Stvoritelja, da me dozove u život i da imam sva svojstva, sposobnosti i odlike, koje me danas rese. Život dakle, koji imam, nije od mene, nego od Boga. Zdravlje komu se radujem, nije od mene, nego od Boga. Moji talenti, rječitost, tjelesna ljepota, lijepo ponašanje, sve su to darovi Božji. Ništa nije od mene. Mnogo sam ovisniji od Boga, nego li kip od stvaratelja. On se za nj više ne brine, a Bog se brine, da ja i dalje postojim, i kad me ne bi svojom svemoćnom rukom uzdržavao, postao bih opet ništa. Kao što zemlju obavije tama, čim se sunce sakrije, tako bi i čovjek prešao u ništa, čim bi Gospodin povukao svoju ruku, koja ga uzdržava. Šta imaš, da nijesi primio? Pita sv. Pavao.

Ipak imamo nešto, što nismo primili, što je od nas samih, no što nas čini još neznatnijima i bjednijima, nego da smo ništa. To je grijeh, krivnja. Krivnja nije od Boga, nego od naše pokvarene volje, od naše zloće. Biti ništa je manjak, no nije stvarno zlo. Stvarno zlo je, kada sam grešnik i neprijatelj Božji.

Ako dakle imamo o sebi neznatno mišljenje, kad pomislimo, da smo po sebi ništa, kakovo treba da nam je nisko mišljenje o nama samima, kad se sjetimo, da smo grešnici. Sve, što zli dusi imadu na sebi strašno, gadno i prezira vrijedno, potječe od jedinog grijeha, koji su počinili: grijeha oholosti. A kakvi mi izgledamo pred licem Božjim, dok smo puni grijeha? Doista nemamo se čime uzdizati, nego se samo ponizivati.

Možda ćeš kazati: Istina, prije sam mnogo griješio, ali sada sam kajanjem, pokorom i ispovijeđu sve popravio. Sv. Pismo kaže: Čovjek ne zna, da li je vrijedan ljubavi ili mržnje, a sv. apostol Pavao kaže: Nisam si doduše svijestan grijeha, ali time ipak nisam opravdan. No ako sam zbilja u milosti Božjoj, ipak imam mnogo razloga da se uz zahvalnost Bogu pred Njim duboko ponizim, jer ta milost i oproštenje nijesu od mene, nego od Njega. On je začetnik moga obraćenja, potpomagatelj i izvršitelj, a ja bih sam po sebi ostao grešnik. U meni se i dalje neprestano bude strasti i nagnuća na zlo. Sad plamti srdžba, sad pohota, pa oholost, pa strah. Za čas se diže mržnja, zavist, lakomost i pogibeljna nagnuća. I tako je srce ljudsko bezdan, iz koga niču svakojaka zla. Šta dakle imam drugo o sebi da mislim, nego da sam bijedan čovjek, i ako iza tih svakojakih unutarnjih i vanjskih navala nijesam klonuo i pao, nije moja zasluga, nego zasluga dobrog Boga.

Provodi miran život

Svaki čovjek želi, da mirno sprovede sve dane svoga života na zemlji. Ne voli nikakva uzrujavanja ni uznemirivanja. Čini mu se naime, da je svaka takova okolnost kao novi čavao u njegov lijes. Prikraćuje mu život. A ipak je život takav, da nas tisuće i tisuće sad većih sad manjih događaja ozlovoljuje i muči. Ne čine nam to samo ljudi naše okoline, nego i nerazumni i neživi stvorovi. Za onoga, koji se ne zna snaći, kao da je sve stvoreno, da mu baca klipove pod noge i to na svakom njegovu koraku.

Njemu to tako počinje često već od rana jutra. Čim je pružio nogu ispod pokrivača, već mu se nešto luda desilo. Prekasno je, recimo, ustao i sad žuri. U žurbi mu je ispao češalj iz ruke i polomilo se nekoliko zubaca. Spustio je malo jače čašu za pranje zubi na praonik, i eto hrpa nepotrebna stakla. Nesretno ili bolje nespretno započeo ujutro i to ga prati cijeli dan. Kasno ustao, kasnije došao na pravi tramvaj, još kasnije u ured, tvornicu, posao. Zabilježilo mu se to danas, sutra, prekosutra. Ne može mu to biti, naravno, preporuka za marljivost ni stalnost u službi.

To ga već izjutra neraspoložilo. I sada ga nešto s nezadovoljstva guši u grlu. Teško diše zbog uznemirenosti. Razumljivo je, da mu je taj dan sve mrsko. Svemu prigovara i širi oko sebe nemir. Zbog toga su i kod kuće svi kao na iglama. U toj uzbuđenosti nisu mu na vrijeme prostrli stol. A njemu je sve danas preslano i nikako tečno. Ustaje kisela lica i vraća se gotovo gladan na posao s prigušenim negodovanjem i odvratnošću.

Zato mu ni poslije podne ništa ne polazi za rukom. Svaki čas mu podlaje pero crnilom, jer se odnekale uvukla u nj nekakva dlačica. Zamrlja mu često pisanje. Onda opet izostavi nešto važno u sastavku. Nešto se sruši i gurne mu ruku. Ispade mu dugme na kaputu. Popustio konac na prsluku. Ugrizao se za usnice i sada krvari. I tako redom jedno se za drugim niže. Zato mu raste od časa do časa uzbuđenje i nemir. I uvlači se u najudaljeniji kutić duše. Konačno se vraća kući. I izmučen i slomljena srca legne u krevet. Sretan je, ako ga san uljulja u zdravu, mirnu i okrepljujuću noć, a drugo mu jutro donese lijepo vrijeme ugodna dana.

Na sve ovo bi se morali nasmijati, kad iz toga ne bi nastajalo toliko nesreća i nemira za mnogu dušu. One naime male nezgodice i nesreće mnogomu ogorčavaju cijeli život. Drugima prave velike smetnje, a često i nepredvidiva zla. Jedan drugoga time ozlovoljuje, ubada i ugriza, gdje ne bi trebalo, kad toga ne bi bilo. I ne bi trebalo da bude, kad bi se pazilo na stanovite pravilnosti.

Prije svega je u takovim slučajevima potreban mir. Moramo se smatrati daleko nad tim, da bi nas mogla svaka neznatna i beznačajna zgodica i neprilika baciti iz našeg ravnovjesja. Zar je uistinu vrijedan jedan otpad dugmeta, da smijemo dopustiti da nam se time zagorči jedan cijeli dugački dan? I doista se ponajčešće i ne radi o većoj nesreći, nego što je vrijedno jedno dugme. Nekoliko časaka ustrpljivog čekanja i ne bismo se trebali uznemirivati. A uz najveće uzrujavanje ne možemo ništa spriječiti, nego ga samo podeseterostručiti.

Mnoge se ovakove neugodnosti mogu ukloniti, ako se držimo reda i točnosti. Tko na vrijeme ustaje, može se mirno oprati i obući. Bez žurbe ne će ništa slomiti ni razbiti. Imade vremena da si prišije i dugme. Pravodobno će stići i na tramvaj i na svoj posao. Tamo će naći prijazni pogled svojih predpostavljenih. Taj će mu sunčani pogled pozlatiti cijeli dnevni posao. Ujedno će kod kuće milosrdno i s razumijevanjem znati ispričati i pregledati nagorjelo jelo kod ručka. A to će razblažiti sve, koji su kod toga i nehotice nešto skrivili. Tako će taj dan biti sladak i utješan za sve. A sve za pet časaka ranijeg ustanka.

Najveći dio nezgoda i uzrujavanja dolazi iz nereda i toga, što se nešto ne razmisli, kad bi trebalo. Mi smo već češće vidjeli, kako se ogromne množine ljudi kreću po šetalištima ili bezbrižno sjede na utakmicama. I nikomu se nikamo ne žuri. No kad kucne čas, da se vrata zatvaraju ili igra svrši, tada navale svi na izlaz i na tramvaj s takovom gužvom i guranjem, kao da bježe od vatre i dima, kojim iza njih sve gori i propada. Kao da tom navalom i žurbom hoće da spase goli život. Svi bi htjeli u isti čas i u jednom trenutku da budu kod kuće kao da imadu spasiti od propasti sve svoje, što posjeduju, jer će inače izgorjeti.

Takova borba u takovim časovima nastaje i na izlazu i na ulasku u tramvaj, kao da će se taj čas zatvoriti vrata i kao da polaze posljednja kola, kojima se može izbjeći smrtnoj pogibelji. Tako ne bi navalile ni životinje, kad bi se otvorila vrata zvjerinjaka. I one bi izizašle u većem redu i miru. Kad čovjek u takovom nemiru i nerazboritosti trči svijetom, ne smijemo se čuditi, ako si katkada razbije glavu ili postrada.

Devet desetina uzbuđenja možemo si uštediti, ako se trsimo da si stečemo miran i uredan način života. S malo razumnosti možemo izbjeći najveći dio uzroka uzrujanosti. S malo samosvladavanja učinit ćemo neškodljivima neskrivljene i inače neuklonjive nesreće ili ih dapače preobratiti na dobro. Jedno je, što moramo imati uvijek na pameti, da se ne smijemo nikada prepustiti, da budemo igraće lopte svojih nemirnih i neobuzdanih živaca. Tako ćemo si uštediti mnoge neugodnosti i uzrujavanja u životu. A ublažiti i dapače izostaviti mnogi čas teškoga životnog tereta na zemlji.

USKRSNULI ISUS I CRKVA

Već su sveti Oci tražili razloge, zašto nije uskrsnuli Isus ostao na zemlji, nego je radije uzašao na nebo? Rješavali su to pitanje sa svom pažnjom i umno ga riješili.

Da je Isus ostao na zemlji među nama, svi bi mi kršćani jednako kao i nekada Apostoli, gledali u Isusu samo čovjeka. Divili bi Mu se kao Učitelju, jer je učio tako uzvišenu nauku kao nitko ni prije ni poslije Njega. »Nikad nije čovjek tako govorio kao što ovaj čovjek« (Iv. 7, 46), priznali su i sami Njegovi neprijatelji. Veličali bi Ga kao dobrotvora nepojmljive širokogrudnosti, jer »kud god je hodao, samo je dobro činio« (DAp 10, 38). Hvalili bismo Ga kao čudotvorca, koji je samosvijesno nastupao mimo, nad i protiv prirodnih zakona. Ponosili bismo se Njime kao velikanom, koji je jedinstven u cijeloj povijesti. Međutim, uza svu svoju nadčovječnu mudrost i djelatnost, Isus bi u našim očima bio samo čovjek. A ovako, kad je na nebo uzašao, Isus kida i zadnje veze sa zemljom, sa svim onim, što je prolazno i ljudsko, što je samo naravno i grešno. Uzlazeći na nebo, On diže misli i osjećaje naše u nebo, produhovljuje našu ljubav i postizava to, da u Njemu gledamo najprije Boga, a onda tek čovjeka, i da Ga kao Boga častimo i ljubimo. Stoga opravdano pjeva liturgija na Spasovo o Isusu: »Uzdignuo se na nebo, da tako, po Njegovu daru, budemo zajedničari Njegova Božanstva«.

Dobro je svete Crkve tražilo, da Isus uzađe na nebo. Za svoga boravka na zemlji osnovao je Isus Krist na zemlji duhovno društvo — svoju Crkvu. U Kristovu Crkvu spadaju svi oni kršćani na zemlji, koji su pod jednom vrhovnom vidljivom glavom Svetim Ocem Papom. Dok je Isus boravio na zemlji, On je sam bio vrhovna vidljiva glava svoje Crkve. Nakon uzašašća na nebo On je i dalje vrhovna glava svoje Crkve, ali nevidljiva. Vrhovnom vidljivom glavom postavio je sv. Petra. Petar s ostalim Apostolima, a kasnije Sveti Otac Papa i biskupi, u ime Isusovo upravljaju Crkvom Isusovom. A da ne zađu s pravoga puta, nego da uvijek nepogrešivo tumače Božji nauk, to izvodi tajanstvena, nebeska sila, Duh Sveti, koga je Isus poslao svojoj Crkvi. Djelovanje je Duha Svetoga nedokučivo, a darovi bezbrojni. Darove Duha Svetoga opisuje sv. Pavao ovako: »I jedne postavi Bog u Crkvi: prve kao Apostole, druge za proroke, treće za učitelje, onda udijeli sile čudesne, zatim darove liječenja, pomaganja, upravljanja, različite jezike« (1 Kor. 12, 29). Tko da izbroji sve načine djelovanja Duha Svetoga u Crkvi, ili pak sve darove, kojima Duh Sveti obogaćuje Kristovu Crkvu?

Promatrajmo opstanak i djelovanje katoličke Crkve i sudimo sami. Kroz dvije tisuće godina, odkako postoji katolička Crkva, jedina prava Kristova Crkva, kolike je već nasrtaje i borbe morala izdržati! A kako se ona brani, kako djeluje? Mirno i dostojanstveno, s istinom u nauci i dobrim djelima u ruci. Nikoga ne mrzi, nikom se ne osvećuje. Svima neprijateljima širokogrudno prašta, svuda samo dobro čini. Samo tim oružjem pobjeđuje, samo tako svladava neprijatelje i stišava oluje. A sve to izvodi samo pomoću Duha Svetoga, koga joj je uskrsnuli Isus poslao.

Kad su neprijatelji kršćanstva u prvo kršćansko vrijeme progonili Apostole, savjetovao je farizej Gamalijel, glasoviti učitelj židovskoga zakona, poštovan od svega naroda, u visokom vijeću Židovima ovako: »Prođite se ovih ljudi i pustite ih! Jer ako je od ljudi ovaj naum ili pothvat, propast će. Ako li je od Boga, ne ćete ga moći uništiti, što više mogli biste se naći i kao protivnici Božji« (DAp 5, 38-39).

Kad bi katolička Crkva bila ljudsko djelo, već bi davno propala, kao što propada i nestaje sve, što je ljudsko. A jer je katolička Crkva Božje djelo, djelo Duha Svetoga, koga je Crkvi poslao sam Spasitelj, ona je trajna i nepobjediva. »Ni vrata je paklena ne će nadvladati« (Mt. 16, 18).

Uzašašće Isusovo

Gospodine, nebesa Te primiše u s... vlju i radosti, kada je svanuo ... Tvojega povratka u vječno kralj... stvo. Anđeli i Sveti čekali su Tebe... Ti se poklone, a mi, ljudi, uzdiže... svoj pogled Tvojim visinama i osjeća... mo, da je tamo, gdje si Ti, ispunje... svih naših težnja, smirenje svih na... nemira, sreća poslije svih naših b... Na zemlji je Tvoj križ, Gospodine, v... čiti spomenik Tvojih krvavih patnj... Tvoje najveće žrtve. Na zemlji su h... movi molitve Tebi, Bogu svemogu... mu i milosrdnome, ali i uspomene... sve one zbornice i sajmove, gdje su... ljudi vrijeđali i progonili. Na zem... ostaje naša čežnja za Tobom, naš d... bri Spasitelju, ali samo tamo, gdje... sada i gdje ostaješ u vijeke, tamo... konačna radost u neprolaznoj prav... konačna Ljubav u jedinoj Istini. U v... sinama, koje traži naš pogled, Gosp... dine, Tvoje je kraljevstvo, obeća... svim naraštajima, svima, koji Te... ljube, svima, koji vjeruju u Tebe. Go... spodine, primi naše prošnje, da i m... doživimo dan svojega uzašašća u svijet sreće, u svijet spasenja.

NOVI BLAŽENIK

15. travnja o. g. otvorio je Sv. O... Papa ovogodišnji niz kanonizacija i beatifikacija, proglasivši blaženim Franju Antuna Fasani iz Reda Franjevaca Konventualaca, rodom iz Luče... u Italiji. Svečanosti je prisustvo... osam kardinala, mnogo biskupa, svj... tovnog i redovničkog klera, te mnošt... vjernika, naročito hodočasnika iz ju... Italije (samo iz Lučere 3.000). Pris... su bile i dvije čudom ozdravljene o... be na zagovor novog Blaženika. ... svršetku je Sveti Otac primio na d... životopis i srebreni kip Blaženika ispruženom rukom nad dva siromah... u znak njegove velike ljubavi i dar... ljivosti prema siromasima.

BELGIJSKI MINISTAR ZA KOLONIJE M. Quae predao je sv. Ocu p... likom Sv. Godine drveni oltar ukra... rezbarijama u stilu Konga. Ovaj olt... su poklonili sv. Ocu katolici iz Belg... skog Konga.

PODLISTAK

Svibanjskoj Kraljici

Svibanj se rascvao i poziva nas Mariji.

Savijat ćemo vijence mirisnih đurđica, bijelih ljiljana i žutoga šeboja i njima kititi lik Bogomajkin. Drhtavi će plamen svijeća pozdravljati Blagoslovljenu. Puni će zvuci orgulja pratiti pjesme Marijanske. Usnice će govoriti što srce osjeća. Odzvanjat će crkvom u plavom predvečerju:

»Marijo, svibnja Kraljice,
Ti Majko rajskog slavlja!
Pred sliku Tvoju ružice
Na pozdrav svbanj stavlja«.

Svibanj se rascvao i dočarava nam lik nebeske Majke.

Čovjek nosi u srcu čežnju za plemenitim likom žene. Prvi nam je uzor bila Marija. Nekada nam je majka u djetinje ruke stisla krunicu, na dan prve sv. Pričesti. Da li smo sačuvali krunicu koju će nam jednom oko ukočenih, mrtvih ruku ovititi?

Nekada nam je Marija, naša draga Gospođa, bila simbol (znak) svega lijepoga i plemenitog, a Njezin smo lik nosili na lančiću oko vrata.

Volimo li još Mariju kao u prvim svibnjima svoga života? Možda smo Je zaboravili? Možda Marija tužno šapće našoj duši: »Optužujem te, zaboravila si Me... Zaboravio svoju lijepu, prvu, čistu ljubav...

Rascvao se svibanj.

Marija nam prilazi lebdećim, nečujnim korakom u toplim, zvjezdanim, plavim večerima obavijena bijelim plaštem i s vijencem ljiljana u svilenoj, zlatnoj kosi...

Hajde — pričajmo o Mariji...

Crkva je povezana s ljubavlju k Bogomajci od apostolskih dana. Sigurno je Krist naučio Apostole ljubiti svoju Majku.

Kraljica apostola je poslije Kristova uzašašća bila njihova Majka dobroga savjeta.

Pod Srcem Majke Divne, koje je drhtalo u svetoj ljubavi. Nejaki je bio začeljen. — Srcem probodenim šiljcima trnove krune stajala je Majka boli pod raspelom nakon prinesene žrtve Ocu po Sinu, stajala je u najbolnijoj ljubavi, kao đakon pored misnika.

I dokle god bude u crkvama srebrni zvuk zvona najavljivao Podizanje, dotle će postojati živo sjećanje na Majku žalosnu, koja je pod Križem u nijemoj boli stajala i ukočenim pogledom punim strave gledala, kako kaplje Krv Jedinoga s Križa na zemlju za spasenje svijeta. Marija je Mati najnježnijeg, najplemenitijeg, najpobožnijeg, najbožanstvenijeg čovjeka. Krista, Boga i čovjeka.

Poslije uzašašća živjela je Majka Božja još oko 20 godina, a kada Ju je čežnja posvema iscrpila, došao je Sin po Nju, da Je ovjenča krunom Oca.

Nikada nije Marija bolovala. Godine su prolazile, a nisu Joj donosile slabost od bolesti ili starosti. Ljubav Ju je iscrpla, od ljubavi je umrla, od uzvišene čežnje za svojim Ljubimcem.

Spasitelj je u Nazaretu desetke godina poštivao i ljubio svoju Majku takovom odanošću, kao što nikada prije ... ti će ikada, dok je svijeta, sin majku ljubiti i štovati.

Mi slijedimo Kristove stope, kada Mariju ljubimo.

Kad bi Spasitelj vidljiv hodao zemljom, sigurno bi nam rekao: »Evo vaše Majke. Tko je blizu Majci, ne može biti dalek Sinu«.

Iskustvo nas uči, da se kroz Mariju dolazi Spasitelju. Zar Krist nije prvo čudo učinio u Kani Galilejskoj, da ugodi Majci? Ili zar On ne čini čuda i danas po zagovoru Majke čudotvorne?

Kada molimo krunicu, ne ovijamo ruže samo oko lika Marijina, nego razmatramo i o otajstvima Kristova života: o otajstvu badnje noći (— kojega si Djevice rodila —), o otajstvu uskrsnuća (— koji je uskrsnuo od mrtvih —), o otajstvu dolaska Duha Svetoga (— koji nam je poslao Duha Svetoga —).

Ljubav k Majci zlatna je staza k Srcu Sina.

...Uzmimo često krunicu u ruke, djetinjom se odanošću taknimo usnicama križa, započnimo molitvu. Vjerujmo, razderat će se veo nemara i mlakosti, koji je možda naše srce ovio oko lika Bogomajke, i Ona će sići na svibanjski oltar našega srca u blistavoj krasoti.

Osjetit ćemo Njezin dolazak svom dušom, i smiriti se kao premorena dijete u okrilju majke. —

5. Nedjelju po Uskrsu

29. IV. 1951.

U današnjem sv. Evanđelju (Ivan 16, 23-30) uči Isus Apostole, štogod mole od Oca, neka mole u Njegovo ime i dobit će, a onda im opet navješćuje, da će ostaviti svijet i otići k Ocu u nebo.

1. Molite i dat će Vam se. Tko to govori? To govori Svemogući, koji sve može dati, štogod hoće, i Predobri, koji hoće sve dati, štogod može. I šta On traži za to kao uvjet? Ništa osim to, da Ga molimo. Veliki ljudi žele, da ih se moli, pa tako i najveći Gospodar nad Gospodarima. Ako kraj nekoga prolazimo i vidimo, da je siromah, a on ništa ne moli, to je sigurno, da ćemo proći kraj njega i ne ćemo mu ništa dati. Tako čini i Bog s nama bijednim ljudima. On vidi našu nevolju, no ako smo previše nemarni ili previše oholi, da Ga za pomoć molimo, proći će kraj nas i ne će nam pomoći.

2. Otac Vas ljubi, jer ste i vi mene ljubili. Takovo je očinsko srce. Nikad ga se lakše ne može predobiti, nego kad ljubimo Njegova Sina, Njegovu sliku i priliku. Evo ti sredstva, kako ćeš doći do ljubavi nebeskog Oca i po njoj do svega, što želiš, a osobito, što ti koristi za spasenje. Ljubi Njegova jedinorođenoga Sina, Isusa Krista, ljubi Njegovu posinjenu djecu, sve ljude na zemlji, tada će Otac Isusov i Otac sviju ljudi ljubiti i tebe, a ako te On ljubi, šta ti može na svijetu manjkati? Šta još drugo trebaš, kad u Njegovoj ljubavi imaš sve?

3. Zaista vam kažem, ako što zamolite Oca u ime moje, dat će vam. Evo nam razloga, zašto nam Otac mnogo toga ne daje, što bismo htjeli imati! Ili Ga za to uopće ne molimo, ili Ga ne molimo u ime Isusovo. Ne molimo Ga po zaslugama Isusovim, jer mi sami pred Njim ništa ne zaslužujemo, ili Ga ne molimo po volji Isusovoj, ukoliko molimo za takove stvari, za koje Isus ne će da za nas moli. On hoće, da samo jedno molimo: Budi volja Tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji, a ne da molimo: Budi volja naša, kako na nebu tako i na zemlji.

4. Izišao sam od Oca i došao sam na svijet, sad ostavljam svijet i vraćam se k Ocu. Ovo je tok života Sina Božjega! Izići od Oca i vratiti se k Ocu, doći na svijet i opet ga ostaviti. Nije li to kratki životopis svakog čovjeka. Svaki dolazi i odlazi. Jedva se na ovom svijetu malo snašao, već dobiva poziv: Čovječe, putuj s ovog svijeta! Kako će nam biti lako, ako budemo mogli kazati s Isusom: Idem k Ocu, On će me očinski primiti! Tada će nam radost biti potpuna.

NAŠAŠĆE Sv. KRIŽA (3. V. 326 g.)

Car je Konstantin bio uplelen u rat s carem Maksencijem. No budući da njegove čete nisu ni u čemu bile dorasle protivničkima, zamoli on, još poganin, pomoć kršćanskog Boga. Njegova bi molba uslišana. On i sva njegova vojska vidješe na nebu blistavi križ s natpisom: »U tom ćeš znaku pobijediti!« Slijedeće mu se noći ukaže sam Isus Krist, te mu zapovijedi, da nosi ispred vojske križ kao zastavu. Konstantin odmah dade načiniti zastavu, prema obliku križa, koji su vidjeli na nebu. Zastava se zvala »Labarum.« Konstantin hametice potuče Maksencija, a u zahvalu radi toga zavjetuje se, da će na Golgoti, u Jerusalemu, gdje je Isus bio raspet, sagraditi crkvu. Zatim je odredio, da se u njegovu carstvu na smrt osuđeni više ne smiju pribijati na križ. Izvršenje je zavjeta preuzela na sebe Jelena, careva majka. Ona otputuje u Jerusalem, kad je već imala osamdeset godina. Jako je bila potištena, kad je na vrhu Golgote, na onom mjestu, gdje je bio razapet Isus, našla Jupiterov kip, a na mjestu, gdje je Isus bio pokopan, hram bludne božice Venere.

Budući da je carici bilo poznato, da Židovi običavaju sva oruđa, koja služe za smaknuće osuđenika, zakopati u zemlju pokraj njegova groba, upotrijebila je svu silu, da bi pronašla sveti Križ. Dala je srušiti Venerin hram, ispod kojeg je pronašla špilju svetog Groba. Sasvim blizu toga su pronađena tri križa, tri čavla i pločice s natpisom, koje su bile uz križeve. Znala je, da je jedan od ta tri križa pravi, ali koji, to je bilo drugo pitanje. Rješenju je toga pitanja pomogao jerusalemski biskup sv. Makarije, koji je predložio, da se održe javne molitve, a onda da se nakon toga križevima dotakne neka na smrt bolesna žena, a Bog će onda sigurno pomoći pronaći pravi križ. U prisustvu velikog broja vjernika umiruća bolesnica bila dotaknuta s prva dva križa, no bez ikakvog uspjeha. Kad su je dotakli trećim križem, skoči s kreveta potpuno zdrava. Radost je bila neopisiva, ta pronađen je Isusov mili Križ.

Presretna carica pošalje odmah svome sinu tri sveta čavla i dio svetog Križa. A Konstantin naloži svojim namjesnicima na istoku, da za gradnju hrama skupljaju mramor, zlato i srebro. Na Kalvariji je ubrzo bila sagrađena crkva, koju su razdijelili stupovima na dva dijela. Po cijelom je svijetu poznata po imenu »Crkva svetog groba«. Sveta je Jelena postavila u nju najveći dio svetog Križa, koji dolaze častiti vjernici sa svih strana svijeta.

Sa svetog su Križa kidali često male čestice, te ih poklanjali pobožnim osobama, te da se na svetom drvetu nije opažao niti najmanji manjak. Ovo je čudo uspoređivao već i sv. Ćiril Jerusalemski s onim čudom u pustinji, kad je Isus s pet kruhova nahranio 5.000 ljudi.

Sv. je Jelena prenijela treći dio Križa u Rim na čašćenje. Stavila ga u crkvu, koju je sagradila u Rimu, i prozvala je »Crkva sv. Križa iz Jerusalema«. Našašće se svetog Križa slavilo u Rimu već u petom stoljeću, a odanle se onda raširilo po čitavom Zapadu.

Uskrsna poruka Sv. Oca

Uskrs je osvanuo u Rimu tmuran i oblačan. Izgledalo je, da će svečanost papinskog blagoslova »Urbi et Orbi« biti ometen kišom. Međutim u 11 sati počelo se je vedriti i već u 11,15 Trg sv. Petra i prilazne ulice bile su prepune mnoštvom od nekoliko stotina tisuća vjernika. U 11.30 započela je tiha sv. Misa na Trgu, a točno u 12 sati na balkonu Bazilike sv. Petra pojavio se Sv. Otac dočekan burnim oduševljenjem i manifestacijama prisutnih. Kada se oduševljenje stišalo Sv. Otac je održao slijedeći govor:

»S ovog neusporedivog mjesta, gdje se prošle Svete Godine u svečanim i najsvečanijim trenutcima zajedno susreo Grad sa cijelim svijetom, šaljemo dirljivi pozdrav zajedničkog Oca mnoštvu vjernika naše rimske biskupije, ovdje skupljenim hodočasnicima i svima onima, koji po cijelom svijetu slušaju naš glas.

Dragi sinovi i kćeri! Vas je ovdje okupila anđeoska vijest: Uskrsnuo je! Ona ista riječ, koja je nekada bila upućena malobrojnim dušama, obuzetim strahom i bojaznošću, obnavlja se na početku svakog proljeća i na ugodnim glasovima zvona leti svuda, da u milijunima duša probudi isti moćan usklik radosti, isti žar vjere i isto široko olakšanje nade.

Draga djeco, veselite se i radujte, jer je život, koji se u zoru nedjelje obnavlja u uskrslom Isusu, zalog novoga života spasenja i budućeg uskrsnuća! Uskrs je otajstvo obnove. Zazivaju je svi njegovi glasovi: Očistite u sebi stari kvasac zloće i pakosti, a obucite novoga čovjeka po volji Božjoj. Pamet neka se uzdigne nebeskim stvarima, a u svaku dušu neka uđe posvećujuća milost. Viša i stvarnija neka postane pravda, a još općenitijom neka postane ljubav. Jednom riječju, obnovite te raskidane veze između čovjeka i Boga, između čovjeka i čovjeka. Opet postanite sinovi, opet postanite braća!

Prvi plod neka bude mir. »Mir Vama«. To je novi pozdrav uskrsnulog Isusa. Ono, što je nad štalicom bilo obećanje, na Uskrs je postala stvarnost zadobivena izvršenim otkupljenjem. Ovaj pozdrav mira, koji je pred dvadeset vjekova odjeknuo kao pečat Njegovih ukazivanja i kao obilježje rađajuće se Crkve, danas se susreće više nego ikada kao božanska zapovijed, koja veže savjesti, prima se kao neprocjenjivi dar, ostvaruje se kao najčasniji pothvat današnje civilizacije, pothvat za kojim toliko čezne i nebo i zemlja.

Isuse, neka Tvoj blagoslov, koji donosi obnovu i mir, sađe na ovaj narod, koji Ti pjeva jednodušnu himnu hvale, odanosti i molbe, kako se uskršnja radost ne bi ugasila s utrnućem dana; naprotiv, neka ta radost traje kroz duge godine i neka uđe u srca, koja su zastrašena olujom, koja se danas nadvija nad svijet.

Blagoslovi, Božanski Spasitelju, svetu hijerarhiju, službenike svetišta i one koji se spremaju za to sveto zvanje; sve one koji su se odrekli svijeta i koji su se posvetili Tebi na razne načine redovničkog života.

Blagoslovi odvažne redove lajičkoga apostolata i oživi u njima punu srčanost kršćanskog vjerovanja, žar revnosti, stalnost muževne vjernosti.

Blagoslovi one, koji upravljaju narodima, i nadahni ih duhom pravde i mira, bratskog sporazumijevanja i uzajamne pomoći, da otklonivši svaku težnju za prevlašću i nasiljem, narodi mogu živjeti i služiti Bogu u mirnom radu i vedroj spokojnosti i na taj način s teškog zemaljskog posla stići u blaženstvo nebeske domovine.

Blagoslovi obitelji, u čijem zaštitnom krilu rastu pokoljenja, koja će sačinjavati buduću Crkvu, blagoslovi i uzdrži mladiće i djevojke, kojih čistoća, vrlina i duhovna radost predstavljaju jednu od najžarčijih briga Tvoje neokaljane Zaručnice.

Blagoslovi i okrijepi one, koje su zemaljske zamamljivosti i zasjedne zablude zavele u osjećaju, mišljenju, držanju i djelovanju, i pomozi im, da iz mraka hladnoće, ravnodušnosti i otpada od Boga pronađu jedini put, koji vodi istini i spasenju.

Izlij svoj blagoslov na sve one, koji

(Nastavak na 4. strani)

SPASOVO

Spasitelj se poslije svoga uskrsnuća zadržao još četrdeset dana na zemlji i u to se vrijeme više puta javio svojim učenicima, da ih uvjeri, da je doista uskrsnuo i da svoje Apostole uputi u otajstva Božjega carstva. Tih je dana osnovao sakramenat pokore, prenio je na Petra najvišu vlast u svojoj Crkvi i obećao je učenicima, da ih ne će ostaviti sirotama nego da će im poslati Duha Svetoga.

A kad je bio četrdeseti dan poslije uskrsnuća, otišao je sa svojim učenicima na Maslinsku goru. I raširivši ruke blagoslovio ih je i uzašao je na nebesa. A oni, padnuvši ničice, pokloniše se Uzašlomu i vratiše se s velikom radosti u Jerusalem.

Na podnožju Maslinske gore započela je muka Isusova, s vrška se Maslinske gore jasno razabire križni put Spasiteljev, a jednako i Kalvarija, pa je Gospodin htio da ona bude svjedokom i proslave Njegove.

Maslinska gora leži istočno od Jerusalema i od tog je grada dijeli samo potok Cedron. S nje je lijep pogled na Jerusalem, na Mrtvo more i na jerihonsku ravnicu.

Već u prvim kršćanskim stoljećima dolazili su na goru Uzašašća Gospodinova brojni hodočasnici. Mati Konstantinova dala je ondje sagraditi baziliku, ali je u sedmom stoljeću razoriše Perzijanci. Na tom su mjestu križari sagradili novu crkvu, ali i ta propade. Danas se diže na mjestu Uzašašća dosta neugledna kapela, u kojoj, pored katolika, imadu svoje oltare Grci, Armenci, Kopti i sirski Jakobite.

Svetkovina se Uzašašća slavi u Crkvi od davnine. Sv. Augustin veli, da su je uveli već Apostoli, ili ako oni nisu, da je uvedena barem odlukom kojeg crkvenog sabora.

Na Spasovo se iza Evanđelja kod svečane službe Božje gasi uskrsna svijeća, koja je dotada gorjela kod svečanih Misa i uklanja se s oltara kip uskrsnulog Spasitelja s pobjedničkom zastavicom u ruci.

Ako se pitamo, zašto je Isus i sa čovječanskom svojom naravi uzašao na nebesa, treba da se sjetimo, da je došao na svijet da zadovolji za grijeh praroditelja, a da uzmogne za ljude trpjeti i umrijeti, trebalo je da uzme na se čovječju narav. On je trpio kao čovjek, pa je pravednost Božja iskala, da ta narav bude i uzvišena: On je ponizio samog sebe postavši poslušan sve do smrti križa, zato Ga je Bog uzvisio i dao mu je ime, koje je nad svako drugo ime i da se u imenu Njegovu pokloni svako koljeno (Fil. 8, 10.) »Nije li trebalo«, govorio je Isus dvojici učenika, koji su išli u Emaus, »da Krist trpi i da tako dođe u svoju slavu?« (Luk. 24, 26.)

Isus uzilazi na nebo i zato, da ispuni svoje obećanje i da nam pošalje Duha Svetoga. Kako je golema razlika između Apostola prije i iza silaska Duha Svetoga! Prije je bilo u njih pogrešaka, svađali su se među se, tko će od njih biti veći u kraljevstvu Božjemu, pitaju, kako će biti nagrađeni za to, što su pošli za Kristom i t. d., a kako se kukavno poniješe, kad su neprijatelji uhvatili Isusa! Petar, koji je prije toga govorio, da je spreman i umrijeti za Isusa, odriče Ga se opetovano, pa i pod prisegom izjavljuje, da Ga ne pozna.

Iza silaska Duha Svetoga ne plaše se Apostoli progona ni muka ni smrti, i sretni su, što ih je Bog našao dostojnima, da mogu imena Isusova radi trpjeti i umrijeti.

Isus je uzašao na nebo i zato, da tamo bude naš posrednik i da nas zagovara kod Oca. Uzilazi, rekao je, na nebo, da nam pripravi stan, da i mi iza smrti budemo tamo, gdje je On.

KATOLIČKO SVEUČILIŠTE U NIMEGA

Holandija se obično smatra protestantskom zemljom. Po broju stanovništva katolici se nalaze u manjini, dok se pred kojih 150 godina cijeli njen politički i kulturni život odvijao u sjeni protestantizma. Katolici su jedva imali po koju školu, a tek 1905. katolici su praktički izjednačeni s protestantima. Danas se odnos snaga već bitno promijenio. Katolici predstavljaju snagu, s kojom računaju svi u zemlji. Zasluga za to ima u velikoj mjeri i katoličko sveučilište u Nimegi.

Katoličko sveučilište u Nimegi osnovano je 1823. g. Najprije je započelo skromnim sredstvima, no kasnije je obilnom pomoći samih holandskih katolika sveučilište zauzelo jedno od najuglednijih mjesta među zapadnoevropskim sveučilištima. Sveučilište ima danas 4 fakulteta: teološki zajedno s misijskim Institutom; pravni, filozofski i političkih znanosti. Pet profesora sveučilišta članovi su holandske Akademije, dva profesora su ministri u holandskoj vladi. Drugi su poznati širom svijeta kao lingvisti, historičari i sl. Iako je sveučilište spaljeno prošlog rata, ipak ono danas broji preko 1.000 studenata. Prema približnim računima ono je do danas dalo svojoj zemlji oko 3.000 katoličkih intelektualaca.

SVETI OTAC je 9. ožujka o. g. primio u audijenciju učenike papinskog Biblijskog instituta zajedno s budućim profesorima Svetoga Pisma na isusovačkim teologijama.

KATOLIČKE ŠKOLE U KONGU danas broje 17.621 pučku školu s 906.937 učenika, 35 učiteljskih škola sa 4.475 učiteljskih pripravnika, 130 stručnih škola sa 5.334 đaka i 36 srednjih škola sa 3.256 đaka.

U SIJENI (Italija) postojao je visoko školski zavod »Sv. Katarina«, koji je poslije ukinut, a za koji se sad mnogo zanimaju i zalažu bolesnici, da bi iznova počeo djelovati.

Uslovi života

Kad promatramo jedan stroj ili uru, pada nam u oči, kako je to sastavljeno od raznih dijelova, većih i manjih kotača, poluga, osovina, kako jedno drugome služi, jedno drugomu koristi, jedno drugo pomaže. I priroda je jedna još veća i ljepša ura. Složena je od najrazličitijih stvorova na Zemlji i nebeskom svodu. Sve se to kreće, sve to kruži, sve je uređeno prema svrsi. Jedno drugomu svijetli, grije ga, hrani i daje potrebno odijelo i oruđe, da može svoje poslove obavljati. Sve je jedno drugome na uslugu.

Da bi mogao postojati život, trebalo je da postoji Sunce sa svojim svijetlom i toplinom, da se Zemlja na određenoj daljini okreće oko osi i obilazi oko Sunca, da na Zemlji postoje oceani i mora, kopno, bregovi i ravnice s potocima i rijekama, da Zemlju obavija atmosfera (zračni plašt) sa sastavom plina dušika, kisika, s ugljičnom kiselinom, s vodenom parom i da postoje i djeluju savršeni prirodni zakoni. Onda je tek bio omogućen život biljaka, pa životinja i čovjeka s još čudesnijim zakonima, koji vladaju u njima i među njima.

Biljke su obdarene takovom sposobnošću, da jednostavne tvari, kao što su voda i ugljična kiselina, pretvaraju u ono, čime hrane ne samo sebe nego i sve, što je živo na Zemlji. Zeleni list biljke je tvornica hrane. Njegove su stanice pune vrlo sitnih tjelešaca — **klorofilnih zrnaca**, od kojih i potječe zelena boja biljka. Kad ugljična kiselina, koju biljka udiše iz zraka, dođe u dodir s klorofilnim zrncima, onda se djelovanjem klorofilnog zrna, a pod utjecajem sunčeve svjetlosti, ovaj plin razlaže na svoje sastavne dijelove: na ugljik i kisik. Kisik kao nepotreban izbacuje se napolje, a **ugljik** se zadržava. Ugljik se u klorofilnom zrnu spaja s **vodom**, koju biljka upija iz zemlje, a inače voda sadrži vodik i kisik. Iz ta tri glavna elementa (počela) stvara biljka, na posve nepoznat način, škrob i od nje potječe toplina i sposobnost za rad u živim bićima. Od nje šećer, celulozu, odnosno lišće, cvjetove i plodove. Sve to iskorišćuje za sebe čovjek za hranu (žito, sočivo, povrće, voće). Iz istih tvari biljka gradi drvo, koje služi za gorivo, za građu, namještaj, a pravi se iz drva i papir, odijelo, umjetna svila i t. d.

Ali biljke su značajne i s druge strane. Zelena tjelešca — klorofilna zrna — imaju i tu sposobnost, da prihvate sunčevu svjetlost i da je preobraze u tako zvanu kemijsku energiju. Ova se energija nalazi u hrani (u škrobnim zrnima, u šećeru, u masti, u uljima i u celulozi), i od nje potječe toplina i sposobnost za rad u živim bićima. Od nje zavisi opstanak sveg živog svijeta na Zemlji.

Biljke se s jedne strane, a životinje i ljudi s druge strane vrlo lijepo međusobno popunjavaju i potpomažu. Životinje i ljudi kada dišu — vraćaju u zrak otrovnu ugljičnu kiselinu. A biljke baš tu ugljičnu kiselinu pohlepno upijaju i pomoću nje stvaraju drvo i plod, a izbacuju kisik, koji je neophodno potrebit svakom živom stvoru. Ovaj plod i kisik trebaju životinje i ljudi za hranu odnosno disanje, a pri trošenju toga izdišu ugljičnu kiselinu, koja treba biljkama. Jedni dakle osiguravaju drugima disanje i život. Tko je to tako svrhovito uredio? Neograničeni i veliki Um.

Svi živi organizmi kroz kratko vrijeme ugibaju, umiru. Kad se ovi organizmi ne bi rastvarali, raspadali, prekrili bi svojim lješevima cijelu zemlju, te bi time bio onemogućen svaki daljnji život. A što je uzrok, da se tjelesa bilja, životinja i ljudi raspadaju? To prouzrokuju nevidljivi jednostanični organizmi, **bakterije**. One su rasprostranjene svugdje. U gramu tla nabrojeno ih je po nekoliko milijardi. Na svakoj lješini one izlučuju iz svojih stanica naročite tvari, t. zv. **fermente**, koji rastvaraju tvrdu tvar i učine je pogodnom za upijanje. Kad bi se sve bakterije mogle razmnažati uz najpovoljnije uvjete i bez ikakvih zapreka, one bi za nekoliko dana ispunile sva kopna, mora i oceane. No to se ne događa i to ponajprije, jer bakterije uništavaju drugi jednostavniji organizmi, a zatim zbog toga, što im u prirodnim uslovima ne dostaje hrane za trajno razmnažanje. Osim toga bakterije izlučuju neke proizvode svoje životne djelatnosti, koji djeluju kao otrov za odnosnu skupinu sitnoživa.

Kako mudro ravna Bog prirodom! Veliki su umovi promatrali svrhovitost, točnost i umnost prirodnih zakona, te su iskreno ispovijedali vjeru, poštivali i ljubili beskrajnog i vječnog Stvoritelja.

Iz katoličkog svijeta

SVETI OTAC PAPA primio je 2. ožujka u audijenciju 400 predstavnika talijanske omladinske Katoličke akcije. Omladinci su u Castelgandolfu prisustvovali tečaju t. zv. socijalne orijentacije i na kraju tečaja su bili primljeni od Sv. Oca. Poslije održanog govora sv. Otac je udovoljio želji omladinaca i predmolio pred njima svoju molitvu u čast Majke Božje na nebo uznesene.

SVETI OTAC PAPA PIJO XII. uputio je osobno pismo kardinalu i nadbiskupu münchenskom Mons. Faulhaberu, u kojem mu je čestitao jubilej 40. godišnjice biskupskog posvećenja i 30. godišnjicu imenovanja kardinalom.

U SJEDINJENIM AMERIČKIM DRŽAVAMA 26 radio postaja prenosi svakog dana moljenje sv. krunice. Prenos se u glavnom vrši između 14. i 21. sata. Kako se pokret za moljenje krunice na radiju u Americi sve to više širi, osnovano je posebno društvo National Radio Rosary Organization, kojemu je predsjednik Alfred Williams.

POVODOM DANA KATOLIČKOG SVEUČILIŠTA u Italiji sv. Otac je uputio vlastoručno pismo rektoru Katoličkog sveučilišta Presvetoga Srca o. Gemelli. Sv. Otac u svome pismu govori o važnosti katoličkog sveučilišta u životu katoličkog naroda, govori o uspjesima, koje je milansko katoličko sveučilište do sada postiglo i na kraju podjeljuje apostolski blagoslov rektoru, profesorima, studentima i svima onima, koji na bilo koji način pridonesu uspjehu katoličkog sveučilišnog dana.

KOLPING VEREIN, udruženje njemačkih katoličkih zanatlija i šegrta, broji danas preko 150.000 članova. Tako je nedavno izjavio generalni tajnik udruženja vlč. Ridder.

S. PELAGIJA IZ KANADE je prva Eskimka, koja je stupila u jedan katolički ženski red. Ona ima 19 godina i stupila je u red t. zv. sivih sestara. Posvetit će se odgoju eskimske djece.

VIŠE VOLE VJERU nego nasljedstvo. Učiteljica Albia Lila Gong ostavila je svojim nećacima Johnu Davidu Bradley-u, šoferu i Brianu Mihaelu Bradley-u, studentu medicine po 5.000 dolara, ako pređu na protestantsku vjeru. Obojica su na sudu dali izjave, da odbijaju nasljedstvo uz ovakav uvjet.

KANADSKA BISKUPIJA SHERBOOK uzdignuta je na čast nadbiskupije. Kao sufragantske biskupije su joj pridodate biskupija Nikolet, koja je do sada pripadala crkvenoj provinciji Québec i biskupija Sv. Hijacint, koja je do sada pripadala crkvenoj provinciji Montreal.

U NEW YORKU je početkom 1950. godine stanje katolika bilo ovako: jedan nadbiskup-kardinal, šest pomoćnih biskupa, 2093 svećenika, 393 župe, 484 kapele, 978 braće, većinom učitelja, 2 biskupska sjemeništa sa 614 bogoslova, 22 mala sjemeništa sa 478 pitomaca, 10 sveučilišta i sveučilišnih koleža, 100 viših škola s 31.280 učenika, 254 pučke škole sa 117.069 đaka.

U ANGERSU održali su svoj godišnji kongres francuski katolički studenti. Oko 200 delegata jednodušno je zatražilo, da se katoličkim studentima i školama omoguće ista prava i olakšice, koje uživaju državne ustanove.

SVETA KONGREGACIJA za širenje vjere je izdala 1950. statistiku područja, koja se nalaze pod njenom upravom. Na tom području ima 46 nadbiskupija, 180 biskupija, 5 samostalnih opatija, 231 apostolski vikarijat, 131 apostolska prefektura, kao i 10 samostalnih misija. Na istome području djeluje 26.840 svećenika, od kojih 11.139 domorodaca; 9.331 brat, od kojih 4.698 domorodaca; 61.577 časnih sestara, od kojih 37.684 domorotkinje; 82.863 kateheta i 92.111 učitelja.

»DVANAEST CVJETIĆA« zove se najnoviji film talijanskog režisera Rosellinija. U ovom filmu Rossellini je prikazao život sv. Franje onako, kako nam se sačuvao prema tradiciji u poznatim »Cvjetićima« (Fioretti). U stilu ostalih njegovih filmova ulogu sv. Franje, kao i ostalih redovnika, glumili su pravi redovnici, a ne profesionalni glumci. Film je svakako uspio. Katolička kritika ocijenila je film podijeljeno, no uglavnom pozitivno.

NAŠI POKOJNICI

Dr. Fra Vladimir Radonić. Poslije težega bolovanja od više godina preminuo je 27. III. u splitskoj bolnici. Rodio se u Podgori kod Makarske 9. VII. 1894. Gimnaziju je učio u Sinju, franjevac je postao na Visovcu 17. IX. 1912. Filozofsko-teološke nauke završio je u Zaostrogu i Makarskoj. Prvu sv. Misu pjevao je u rodnome mjestu 11. V. 1919. Sveučilište je pohađao u Parizu i švicarskom Freiburgu. Doktorirao je iz povijesti i arheologije 1927. Glavni mu je rad bio odgajanje franjevačkog podmlatka. Više godina bio je ravnatelj sjemeništa u Sinju i ujedno gimnazijski profesor. Objavio je nekoliko radova povijesnog karaktera u »Novoj Reviji« i više članaka poučnog sadržaja u »Glasniku Gospe Sinjske«. Za svoju doktorsku disertaciju, koja radi o reformi klera u Mletačkoj vladi (1767.—1770.), mnogo je vremena proučavao talijanske državne arhive. Tiskana je na njemačkome u Šibeniku tek 1935. Prošloga ljeta dolazio je u Zagreb na specijalni liječnički pregled (čir u želucu) ali je bilo prekasno. Tešku bolest podnosio je rijetkom ustrpljivošću. R. i. p.!

O. fra Roko Labor predao je 15. travnja o. g. Gospodinu svoju plemenitu dušu u 38. godini života. Rođen u Drnišu. Završio je franjevačku klasičnu gimnaziju u Sinju. Ređen je za svećenika 6. V. 1937. Te godine upisao je na zagrebačkom Sveučilištu kemijsko-fizičku grupu. Radi bolesti morao je napustiti studij. Svoju tešku bolest strpljivo je podnosio 13 godina. U saobraćaju s okolinom bio je otmjen, u nastupu svijestan sebe i svoga uvjerenja, u debati odmjeren, čovjek reda i rada. Općenito je bio najvoljenijim članom sredine, u kojoj je živio i djelovao. Bio je član Provincije Presvetoga Otkupitelja. Vječni mu pokoj!

BLAŽENI DOMINIK SAVIO

Cvijetak iz vrta sv. Ivana Boska

Blaženi Dominik Savio rodio se u Rivi kod Turina 2. IV. 1842. Njegovi pobožni roditelji uložiše svu skrb, da kršćanski odgoje sina. Kad je svršio osnovnu školu, dođe godine 1854. k Don Bosku u Omladinski dom u Turinu. Odmah na početku svog nastupa u domu izjavio je Svecu, da želi postati svecem i zamolio ga, da mu kao duhovni vođa pomogne ostvariti njegovu odluku.

Poslije njegove smrti, koja je uslijedila 9. III. 1857., napisao je sv. Ivan Bosco njegov životopis. Bl. Dominik Savio nenavršivši ni 15 godina postigao je svetost samo vršenjem svojih dužnosti. — Divan uzor mladeži!

U crkvi Marije Pomoćnice na Knežiji — Zagreb bit će proslava Blaženika dne 29. travnja o. g. U 10 sati svečana sv. Misa, pod kojom će iznijeti crtice iz života bl. Dominika presvj. gosp. Monsg. Dr. Milan Beluhan, kanonik i župnik Sv. Marije u Zagrebu. Poslije sv. Mise bit će ljubljenje moći Blaženikovih i davat će se njegove spomen sličice.

PROŠTENJA KOD MAJKE BOŽJE JERUZALEMSKE NA TRŠKOM VRHU KOD KRAPINE

U godini 1951. održavaju se gornja proštenja na slijedeće dane:

1. Duhovsko 12. i 13. V.
2. Pohođenje Marijino 8. VII.
3. Margaretsko 13., 14. i 15. VII.
4. Božje Lice 10., 11. i 12. VIII.
5. Bartolovsko 25. i 26. VIII.
6. Mala Gospa 7., 8. i 9. IX.
7. Zahvalnica 28. X.

Prosni dani

Petu nedjelju iza Uskrsa zove narod u nekim krajevima prosnom ili molitvenom nedjeljom, a ponedjeljak, utorak i srijeda iza te nedjelje dolaze pod imenom prosnih ili molitvenih dana.

Na petu nedjelju iza Uskrsa čita se Evanđelje, koje govori o potrebi i vlastitostima molitve. Crkva želi, da na prosne dane više i usrdnije molimo nego obično, da Gospodin prigodom svoga Uzašašća te naše molbe ponese sa sobom pred prijesto nebeskog Oca i da Mu ih preporuči na uslišanje. Tih se dana u mnogim mjestima sabiru vjernici u crkvama i predvođeni Križem i svojim pastirima idu u prirodu i mole se i pjevaju, a kad dođu do određene za to kapele, slušaju tamo t. zv. molitvenu Misu.

I prije nego je osnovana Crkva, običavali su ljudi ići u ophodima. Kralj je David dao prenijeti u procesiji, kojoj je prisustvovao mnogi narod kovčeg zavjetni, u Jerusalem. Židovi su prigodom velikih praznika išli u ophodu u Jerusalem na proslavu, pa i svečani ulaz Gospodinov na Cvjetnicu i nije bio zapravo drugo nego svečana procesija.

Ophodi se danas drže u Crkvi na Markovo i na tri prosna dana.

Procesija na Markovo održaje se počam od 6. stoljeća, a uvedena je poradi kuge, koja je bjesnila u Rimu. Da bi prestala kuga, poveo je Papa Grgur Vel. svečani ophod i ljudi su pjevajući litanije Sviju Svetih prolazili ulicama moleći Boga, da bi to zlo odvratio od naroda.

I procesije su na prosne dane uvedene radi sličnih uzroka. Neko su se najme vrijeme teške nedaće survale bile na Južnu Francesku: potresi, požari, povodnje, glad i svakovrsne bolesti. U to vrijeme bio je u gradu Vienni biskup Mamerto i idući s narodom u ophodu molio je Boga, da odvrati ta zla od ljudi. Doskora se stalo u tri dana prije Spasova i drugdje držati procesije, pa je taj običaj pomalo bio usvojen u cijeloj Crkvi.

Ako se pitamo, koja je glavna svrha procesijama na molitvene dane, velimo, da izmolimo u Boga blagoslov i napredak raslinama zemlje. Bez Boga nema ništa, ako On ne da svog blagoslova, badava se ljudi trude. Sv. Pismo veli: Ako Bog ne gradi kuće, badava rade, koji je zidu, ako Gospod ne čuva grada, badava bdiju, koji ga čuvaju. A i svakidašnje nas iskustvo uči, da bez Božjeg blagoslova nema napretka. Objava ište od nas da molimo i obećaje nam, ako budemo molili, da će nam Bog dati, što ištemo. Isus veli: »Štogod zaištete Oca u moje ime, dat će vam« (Iv. 16, 23). Mi imamo u Isusu Pravednomu moćnog zagovornika i sve svoje pouzdanje stavljamo u Njegovu dobrotu i obećanje.

MEĐUNARODNI KONGRES SVEĆENIKA održat će se u Rimu 3. lipnja prilikom proglašenja blaženim pape Pija X. Na kongresu će se raspravljati o temi: »Svećenički život i načela pape Pija X. i pape Pija XII.«.

USKRSNA PORUKA SV. OCA

(Nastavak sa 3. strane)

pate tjelesno ili duševno; daj, da se umnoži broj plemenitih duša, pripravnih da priteknu u pomoć svuda, odakle se čuje jauk, plač i uzdisanje, pripravnih da posvete svoje misli, svoje ruke i svoj imetak brizi za toliku napuštenu djecu, pomaganju tolikih staraca lišenih svake pomoći, tolikih bijednika, koji kubure u bijedi i bolesti, tolikih žrtava ljudske nepravde. Ulij srčanost svima, koji trpe po bolnicama, izgnanstvu i tamnicama, možda i nepravedno: ulij jakost onim sjajnim primjerima vjernosti Tebi, božanski Pobjedniče pakla i smrti, koji su radi obrane svoje vjere povrijeđeni u časti, slobodi ili tijelu.

Pobijedi, pobijedi o Isuse! Neka dođe Tvoje kraljevstvo, Tvoja moć neka zasjaji na zemlji poznatija, ljubljenija i jača, kao što je beskrajno jaka moć Tvoje božanske Krvi prolivene za spas čitavog svijeta!«

Sv. Otac je zatim podijelio blagoslov »Urbi et Orbi«, a onda se povukao u svoje odaje praćen urnebesnim oduševljenjem stotina tisuća prisutnih.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar kanonik, Zagreb, Kaptol 16. — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-363312. — Pojedini broj stoji 2.— Din.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VI. — ZAGREB, 6. SVIBNJA 1951. — BROJ 19

»Čuj, Gospode, glas moj, kojim k Tebi vapijem. Aleluja. Tebi govori srce moje, Tebe traži lice moje. Lice Tvoje tražim, Gospodi, ne odvrati od mene lica svojega! Aleluja, aleluja« (Ps. 26, 7-9).

Iz ulaza današnje sv. Mise.

I NEPRAVEDNO OSUDIŠE UČITELJA

Borba je Isusova s Njegovim neprijateljima došla do svoga vrhunca. Sukobila se istina i laž. Iskrenost i licemjerstvo. Svijetlo i tmina. I narod se morao odlučiti za jedno ili drugo. Dotle je došlo. Mnogi su vjerovali doduše u Isusa, ali sa slabom vjerom. Ljudski obzir i strah su, kao i uvijek, igrali svoju ulogu. Jedni su se bojali, da ih ne isključe iz zbornice. Zato su se držali postrance. A drugi uhvatiše kamenje, jer ih je na to gonila nemirna savjest i svećeničko huškanje. Srce im je postalo tvrdo i surovo, jer su dugo i tvrdoglavo prezirali i zlorabili milost Božju, koja im je kucala na srce.

I sada je nadošla zgoda, kad je Isus uskrisio Lazara u Betaniji, koja leži nedaleko Jeruzalema. Ta je vijest kao jaka bujica preplavila sav narod. Novi su učenici pristupili na stranu Isusovu. Poraženi i prestravljeni su se neprijatelji Isusovi skupili i pitali se: »Što ćemo sada?« Duga su se u svojim savjetovanjima nosili i ovamo i onamo. Kolebali su. Konačno su pronašli način, kojim će se spasiti iz neprilike i narod povući sa sobom. Rekoše: »Ako Ga tako ostavimo, svi će vjerovati u Njega, i doći će Rimljani, i otet će nam zemlju i narod« (Iv. 11, 48).

I doista su se vrlo mudro dosjetili, kako će upropastiti Isusa. To dakle traži opće dobro i dobro naroda. No drugoga je mišljenja bio Kajfa: »I jedan od njih, Kajfa, koji je bio one godine veliki svećenik, reče im: Vi ne znate ništa, ne mislite, da je bolje za nas, da jedan čovjek umre za narod, nego li da sav narod propadne« (Iv. 11, 50). On je mozgao i zaključivao, da je razborito, da se život pojedinca žrtvuje za opće dobro. Zato je predlagao, da se smije i mora žrtvovati jednoga nevinoga za opće dobro.

Zato je on i predlagao, da se napusti krzmanje i odlučno zagrabi u samu stvar. I svi su se s njime složili misleći, da se čini čast Bogu, ako se uhvati Galilejac i pogubi. I ako se i Lazar, koji je svjedok svemoći Isusove, što je prije moguće, makne s ovoga svijeta.

Nadođe nedjelja cvjetnica. Grad je Jeruzalem pun hodočasnika, jer je nadošao blagdan Pashe. Isus ulazi u grad svojih neprijatelja u svečanoj povorci kao Mesija. Na uglovima i zakucima cesta stoje Saduceji i Farizeji. Zdvajaju i od bijesa škripaju zubima: »A Farizeji rekoše jedan drugome: Vidite, da ništa ne postižete, evo sav svijet ide za Njime« (Iv. 12, 19).

Ponedjeljak je. Isus uči u hramu. I glas Ga s neba proslavljuje. Tvrdovrati sipaju na Nj svoje strijele bijesa, a naprotiv čestite duše upoznavaju i priznavaju u tome glas i svjedočanstvo Božje: »A ipak mnogi od poglavara vjerovaše u Njega, ali Ga nisu priznavali poradi Farizeja, da ne budu izopćeni iz zbornice, jer su više ljubili ljudsku, nego li slavu Božju« (Iv. 12, 42-43).

Spremili su se na novu navalu na Njega. Njihova ih je zloća poticala na to. Postaviše Mu pitanje: »Dokle ćeš mučiti duše naše? Ako si Ti Krist, kaži nam otvoreno. Odgovori im Isus: »Kazao sam vam i ne vjerujete. Djela, koja činim u ime Oca svoga, ona svjedoče za mene. Ali vi ne vjerujete, jer niste od mojih ovaca. Ovce moje slušaju glas moj; i ja poznajem njih, i idu za mnom. I ja im dajem život vječni i nikad ne će propasti, i nitko ih ne će oteti iz moje ruke« (Iv. 10, 24-29).

Otada više nije vodio s njima rasprave. Rekao im je još, da znade za njihove nakane da Ga ubiju. Opominje ih posljednji puta i prijeti im strašnom kaznom, koja će stići Jeruzalem i doći na njihovu zemlju.

U utorak je započela Njegova smrtna igra. Jedan od apostola odade neprijateljima mjesto, gdje se Isus zadržavao u molitvi u noćnim satovima. Tada stvoriše plan, kako će Ga napasti. I pođoše. Juda je vodio navalnike. Za njim su išli sluge Velikoga Vijeća, rimski vojnici, poglavice svećenički i članovi Vijeća. I doista je bio jedinstveni prizor, kad je osvetnička nemoćna povorka pala na zemlju i po tlu se žalosno valjala na riječ Sina Božjega: »Ja sam« t. j. onaj, koga tražite. (Iv. 18, 1-8).

Svezaše Ga užetima i povedoše pred najviši sud izabranoga naroda. Lažno Ga optuživali. A Spasitelj je šutio. Nije se trebao braniti, jer su se žučljivi tužitelji međusobno zaplitali u svoja protivurječja. Zatim se postavi u najsvečaniji stav veliki svećenik, prizove se na ime Božje i stavi pitanje na Isusa, da pod zakletvom odgovori: »Zaklinjem Te živim Bogom, da nam kažeš, jesi li Ti Krist, Sin Božji?« (Mt. 26, 63).

Spasitelj nije mogao sada otkloniti odgovor na to pitanje. I to zato, jer je On javno upitan pred najvišim vijećem morao sada kazati, tko je On. Morao je i zbog sebe i zbog čovječanstva, radi koga je sišao s neba na zemlju. Morao je, jer Ga pitaju i zaklinju živim Bogom. Morao je, jer to od Njega traži zakoniti i pravi do tada auktoritet od Boga postavljen. I On svečano odgovara: »Ti kaza. Ali ja vam velim: Odsada ćete vidjeti Sina čovječjega gdje sjedi s desne strane sile Božje i dolazi u oblacima nebeskim« (Mt. 26, 64).

Time je Spasitelj jasno, sigurno i svečano posvjedočio, da je On Mesija i budući sudac svijeta. Članovi su Velikoga vijeća pali u bjesnilo zbog toga odgovora. Veliki je svećenik toliko bio zlovoljan, da je razderao svoju odjeću: »Tada veliki svećenik razdere haljine svoje govoreći: Pogrdio je Boga; što nam trebaju više svjedoci? Evo sad ste čuli, kako huli. Šta mislite? A oni odgovoriše: Zaslužio je smrt« (Mt. 26, 65-66).

Tako nepravedno i bezrazložno osudiše Učitelja.

GORE SRCA

Ovijen je Sinaj oblakom gustim,
Sijevaju munje, gromovi tutnje.
Sa glasa,
Što Zakone nalaže,
Trese se brdo.

Gledam veličinu Velikoga,
Slušam glas Silnoga,
A srce moje
U pustinji
Oko teleta zlatnoga
I oko mnogog boštva, što ga ruke moje
izgradile,

Pleše...
O milosti Najmilostivijega,
Sađi s gore visoke
U pustinju,
I poput rasrđenog Mojsije
Razbij zlatno tele
I sva boštva, što ih je moja izgradila
ruka,

Pa da se srce moje
Slobodno
Može uzdignuti k Tebi,
Jer Ti si jedini Pravi,
Ti jedini Veliki,
Ti jedini Sveti,
I ime je Tebi — Gospod!

PONIZNOST VOLJE

Prvi plod spoznanja naše ništetnosti treba da bude, da se puni strahopočitanja podložimo Bogu prema riječima sv. Petra: Ponizite se pod silnu ruku Božju. I sv Toma je mišljenja, da poniznost naročito uključuje u sebi podvrgavanje i strahopočitanje čovjeka prema svome Stvoritelju. Ako se u našem razumu učvrstila spoznaja o našoj vlastitoj niskoći, ne će volji biti teško, da se sagne u strahopočitanju pred Bogom. Sasvim je naime prirodno i razumno, da se ono, što je ništa podvrgne onomu, što ima u sebi sve, i da se nesavršeno biće podvrgne neizmjerno savršenomu. Sv. Franjo je često opetovao riječi: Bože moj, tko si Ti, a tko sam ja? I razmišljajući o tom zaronio je u ponor svoga ništavila i neizmjerne veličine Božje. Tada su mu se u srcu rodili sami od sebe osjećaji najdublje podložnosti i strahopoštovanja prema tome neopisivo visokom i uzvišenom biću. Sv Jeronim kaže: Ja držim, da poniznost sastoji u tom, da se u svemu podložimo Bogu.

Ne ogrešuje se o poniznost, tko svoja vlastita dobra svojstva, darove i prednosti spoznaje i svijestan je njih. Samo treba da njihov postanak ne pripisuje sebi, nego Bogu, i da se ne da zavesti od taštine, nego da zadrži o sebi nisko mišljenje. Lijepo kaže mudri Sirah u Starom Zavjetu: Što si veći, to se više ponizi u svemu i naći ćeš milost kod Boga. Bez uštrba za poniznost može svatko da zapaža svoje visoke duševne sposobnosti, opsežno znanje, tjelesne prednosti, slobodu u ponašanju, nadnaravne milosti, kreposti, duhovni napredak i slične darove, samo ako prizna pravi njihov izvor i ništa sebi samome ne pripisuje zasluge za to. Tako čitamo u Otkrivenju, da su starješine stavili pred prijestolje Božje svoje krune i govorili: Dostojan si, Gospodine, da primiš slavu i čast i silu, jer si Ti stvorio sve.

Ako poniznost traži, da se podvrgnemo Bogu kao izvoru svega dobra, to ne smijemo ni kod ljudi tražiti da nas hvale radi naših dobrih svojstava, kao što su to činili nekad farizeji. O njima je Krist rekao: Oni čine dobra djela zato, da ih ljudi vide. Tko tako čini, pripisuje dobra djela sebi, jer hoće, da se hvala njemu dade, a ne Bogu.

No ne bi bilo dosta svaku hvalu otkloniti i svaku čast od sebe odbiti, nego pravo ponizna osoba ne smije ni da podržava u sebi bio kakovu svojevoljnu dopadnost i radost radi časti i hvale, i neka nastoji da uguši u sebi svaki poriv takove radosti već u njenu početku. Najveći pak stupanj poniznosti sastoji u tom, da nam je čast neugodna, i da svaku hvalu ljudsku izbjegavamo i mrzimo, i ako nam je tko iskazao kakovu hvalu, da nas zato snađe neugodnost, nemir, smetenost, stid i žalost, kao kad drugi sve to osjeti uslijed nanesenih grdnja i uvreda. Ovakova poniznost zato je savršena, što čovjek ne može trpjeti, da se njemu čast iskazuje, koja ide samo Boga.

Lijepo uči sv. Pavao: Ako tko misli, da je što, a nije ništa, vara sam sebe. A mudri Sirah veli: Šta se uzdižeš kad si zemlja i prah? Kad su učenici pitali Isusa, tko je najveći u kraljevstvu nebeskom, On uzme dijete i postavi ga među njih i reče: Tko se ponizi kao ovo dijete, taj je najveći u kraljevstvu nebeskom. Carinik se ponizio pred Gospodinom priznajući svoje grijehe i zato je otišao opravdan, a farizej se hvalio svojim dobrim djelima, zato je otišao neopravdan iz hrama. Recimo zato sa Psalmistom: Gospodine, ne nama, nego Tvome imenu daj hvalu.

U RIMU su se započele vršiti priprеme za međunarodni kongres katoličkog lajičkog apostolata, koji će se držati od 7. do 14. listopada o. g.

Gospodari svojim sjećanjima

Već smo mnogo puta promatrali oblake kad se gone i pomiču po nebeskom svodu. Tada oni stvaraju brda i doline, gradove i zaselke, utvare i maštanja, koje predstavljaju sve moguće događaje i životinje i pojave iz prirode. Dolaze i prolaze. Nastaju i nestaje ih. I mi u njima vidimo, što uistinu ne postoji. Mi si sve to dočaravamo. A zašto i kako? U nama su nagomilane stvari i doživljaji iz našega života. Radosni i žalosni. I mi ih sada i inače izbacujemo na površinu naše svijesti i njima opsjenjujemo časovito raspoloženje našega duha i sjećanja. Prenosimo se sanjarski iznad zbilje u prostrane daljine. Naše se misli izdižu iz sadašnjice i predaju se razmatranju slika i događaja, koji nam se javljaju iz prošlosti, bili oni nama mili i dragi ili neugodni i puni gorčine i mržnje.

Tako čovjek duhovno proživljuje različite odsjeke svoga života. I to tako da mu se čini kao da to nije za njega prošlost. To naime uzbuđuje u njegovu sjećanju i raspoloženju časove vesele ili žalosne, koje je deset, sto i tisuću puta proživio pred godinama i godinama, i to tako kao da ih sada ponovno proživljuje.

To je tako prirodno, da bi bez toga naš život bio kao časovi, koji bježe nepovezani i propali za uvijek. U protivnom slučaju mi naime ne bismo imali u našoj duševnoj riznici pohranjenih bogatih iskustava iz prijašnjih godina našega života. Mi doduše bez toga ne bismo imali ni sa šezdeset godina sjećanja na nagomilano trpljenje našega dugačkog života niti teške terete njegove. Ali bez sjećanja mi ne bismo imali u našoj starosti ni osvijetljenih pogleda na ono, što smo lijepa, vesela i sretna proživjeli, vidjeli i čuli u toku desetaka prošlih godina. A tako se, eto, mi svega toga sjećamo.

Treba ipak razlikovati sjećanje od pamćenja. Pamćenje je hladno bezosjećajno bilježenje našega duha. Sjećanje je pak svijesno i namjerno predočivanje prijašnjih doživljaja tako, da je ujedno ponovno zahvaćen sav naš osjećajni život.

Sjećanje nema kod svih ljudi istu ulogu. Ima naime voljno jakih i djelotvorno snažnih naravi, koje žive samo sadašnjosti i budućnosti. Idu naprijed tako žestoko, da se čini kao da nemaju vremena obazirati se na prošlost. Imade i drugih, koji gotovo previše žive od svoga sjećanja. Oni sadašnjost podcjenjuju i imadu pravu tjeskobu pred budućnošću. Takove duše bježe rado kao plašljive srne u tajnovitu tamu prošlosti. Pozivaju se uvijek na stara vremena. Smiju se i plaču, žaloste i sanjaju gotovo neprestano o događajima svoga prijašnjega života. To su mekane i veoma osjećajne duše, koje se u sadašnjim prilikama nikada ne osjećaju zadovoljnima. Stoga se radije povlače u svoje tiho osjećajno kraljevstvo, koje je daleko od sadašnje buke.

Neki je pjesnik nazvao sjećanje našim najboljim prijateljem, ali ujedno i našim najgroznijim neprijateljem. To je istinito i vrijedno, da se u to zamislimo. Mi si možemo i moramo sjećanje učiniti prijateljem. Predodžbe našega sjećanja naime ne mogu se provlačiti kraljevstvom našega duha bez naše volje. Stoga se moramo čuvati žalosnih, uzbudujućih i na zlo potičućih sjećanja. Mi doduše ne možemo spriječiti, da nam iznenada ne nadođu misli na nemile događaje. Ali brza, nenadana i časovita misao još nije sjećanje. To ona postaje tek onda, kad si mi svijesno i namjerno predočujemo pojedinosti prijašnjih događaja i tako naše osjećaje stavljamo u pokret.

Svaki dan imade svoje tegobe. Stoga ne smijemo još namjerno opterećivati naše raspoloženje sjećanjem na teške okolnosti našega prošloga života. A mnogi ljudi naročito žene, imadu upravo čežnju kopati po bolnim i žalosnim sjećanjima. To ne valja. Dosta nam ih je i onda, kad nam se životne teškoće same nudaju kao kakove sablazni. One su štetne za naš duševni život. Mi tako oprezno nastojimo ukloniti sve, što bi bilo štetno našemu tijelu. Još više moramo naš duh čuvati znatice i hotice od svega, što bi bilo njemu na štetu.

I dok odbacujemo svako zlo sjećanje na prošlost, nastojmo da otvorimo vrata sjećanju na ono, što je bilo dobro, lijepo i veselo u našem prijašnjem životu. Nema naime čovjeka, koji ne bi mogao, da u svoj sadašnji mukotrpni život unese stotine veselih i dižućih sjećanja iz svoga prijašnjega života. Koliko toga samo ima lijepa i utješna u našem djetinjstvu. Žan Pol (Jean Paul) veli: »Sjećanje je jedini raj, iz koga nas nitko ne može istjerati«.

Ono, što mi bezbroj puta činimo bez namjere, možemo činiti s jasnom samosviješću tako, da u naš duh unesemo vesele misli, a u našu ćud dižuće osjećaje, kad nas sadašnji život hoće da poništi. Lijepo se kaže: »O blažen je onaj, komu u sadašnjici cvate utjeha blage jeke zlatnih dana!«

Često nam pridolaze takovi dani, da je potrebno da našoj duši predočimo i da je podsjetimo na dobre prošle časove. I tako je pridižemo, da je ne ponište dnevne žalosti i teškoće. I kad god nam se što teška i neugodna dogodi u današnjem životu, nemojmo zaboraviti, da se u tišini sjetimo i razmislimo dobre i vesele časove našega prijašnjega života. Na to nas opominje već mudri Salamon, kad kaže: »U danima patnje i žalosti ne zaboravi na dane dobra i radosti«.

I doista je ljudski život na zemlji takav, da se dani veselja i radosti izmjenjuju s danima tuge i žalosti. I sretan onaj, koji misli na to, da je ljudski život na zemlji takav. I tako ga treba shvaćati. Zato se i pravo kaže: »U danima veselja se ne ponesi, a u danima žalosti ne poništi«.

ZNAKOVI PRIJE SUDNJEG DANA

Prije sudnjega dana na svršetku svijeta pojavit će se tri osobita znaka: Evanđelje će se propovijedati po svemu svijetu, nastat će veliki odpadi od kršćanstva i doći će na zemlju Antikrist.

O propovijedanju Evanđelja govori sv. Matej Evanđelist ovako: »Ovo Evanđelje o kraljevstvu navješćivat će se po svem svijetu za svjedočanstvo svim narodima i tada će doći svršetak« (Mt. 24,14). Na odpad od kršćanstva i na dolazak antikristov upozoruje nas sv. Pavao Apostol: »Da vas nitko ne prevari ni na koji način, jer treba da najprije dođe odpad, i objavi se čovjek grijeha, sin propasti, koji se protivi i podiže više svega, što se zove Bog, ili što se štuje, tako da će on sjesti u hramu Božjem pokazujući sebe kao da je Bog« (2 Sol 2,3—4). Uoči sudnjega dana će se i Židovi obratiti: »I tako će se spasiti sav Izrael, kao što je pisano: Doći će od Siona Spasitelj i odvratit će bezbožnost od Jakova« (Rimlj. 11,25). Za obraćenje Židova imat će puno zasluga Ilija prorok, koji će opet doći na ovaj svijet prije sudnjega dana. Pod odpadom od vjere se misli odpad od Boga i Krista ne samo pojedinih ljudi, nego čitavih krajeva i naroda, kojih će uprave uz pristanak većega dijela naroda ne samo slatki Kristov jaram odbaciti, nego će i samu Crkvu nastojati uništiti. Antikrist je posebni neprijatelj Kristov. Za antikrista veli sv. Ivan Apostol i Evanđelist: »Dječice, posljednja je ura, i kao što čuste, da će doći antikrist, već sad mnogi antikristi ustadoše«. (1 Iv 2,18). »Taj je Antikrist, koji niječe Oca i Sina«.

Neposredne pak znakove, koji će se pokazati na nebu prije dolaska Isusova, opisuje Sveto Pismo ovim riječima: »Odmah će po nevolji onih dana sunce pomrčati i mjesec će izgubiti svoju svjetlost, zvijezde će s neba pasti, i sile će se nebeske uzdrmati. Tada će se pokazati znak Sina Čovječjega na nebu, i svi će narodi na zemlji proplakati. Ugledat će Sina čovječjega gdje dolazi na oblacima nebeskim s velikom slavom i moću. On će poslati Anđele svoje s velikim glasom trublje, i oni će sabrati izabranike njegove od četiri vjetra, od jednoga kraja neba do drugoga. (Ut 24,29—31). Znak Sina čovječjega — to će biti sjajni Križ Kristov, koji će se pokazati na nebu. Po križu nas je Isus odkupio, s križem će Isus doći i na sudnji dan. Anđeli će sve ljude skupiti pred Isusa. Dobre će postaviti Isusu na desnu stranu, a zle Isusu s lijeve strane.

Tada će Isus blago pogledati dobre i milo ih pozvati: »Dođite, blagosloveni Oca mojega! Primite u posjed kraljevstvo, koje vam je pripravljeno od stvorenja svijeta!« Te će riječi uzrokovati u srcima dobrih nepojmljivu sreću i nedokučivu radost. Tim će ih riječima Isus pozvati od sada u trajni mir, iz suzne doline u radosne nebeske visine, iz zemaljske bijede u vječno obilje, iz prolazne i promjenljive zemlje u vječno i nepromjenljivo nebo. Isus navodi i razloge zbog kojih vodi dobre u nebo: »Jer sam bio gladan i dali ste mi jesti, žedan i dali ste mi piti. Bio sam stranac i primili ste me na konak, gol i zaodjeli ste me. Bio sam bolestan i pohodili ste me, u tamnici i došli ste k meni«. Pravednici će biti vrlo ugodno iznenađeni ovim opravdanjem pa će u čudu pitati Isusa: »Gospodine, kad smo te vidjeli gladna i dali Ti jesti, ili žedna i dali Ti piti? Kad smo Te vidjeli stranca i primili Te na konak? Ili gola i zaodjeli Te? Kad smo te vidjeli bolesna ili u tamnici i došli k Tebi? A Isus će im odgovoriti: »Zaista kažem vam: Što ste učinili jednomu od ove najmanje moje braće, to ste učinili meni« (Mt 25,—34—40). Eto djela kršćanskoga milosrđa, ta nas spasavaju, ta nas čine sretnima!

Majka dobrog savjeta

Nebeska Majko, Ti, koja si Sina Božjega pratila u Njegovu životu, prati i nas, djecu svoju, na našemu putu. Tvoje je okrilje moćno, Tvoja je ljubav vjerna, Tvoji su savjeti dobri. Ti znadeš, Majko, što je sakriveno našim očima, a što je jedina naša sreća, jedino naše smirenje. Ti ponireš u naša srca i vidiš naše težnje za spasenjem. Ti progovaraš našoj duši, kako da živimo, da ne izgubimo najveće vrijednosti. Ti nas savjetuješ, što da činimo, da budemo Tvoji i Sina Tvojega.

U svijetu, gdje mnoge ljudske strasti zaglušuju naše uši svojim prodornim krikovima, božanski je glas povučen u dubinu naše duše i samo ga tamo čujemo. A gdje je Božji glas, tamo je i Tvoj zov, Majko Isusova, i gdje On živi, i Ti si s Njime i u Njemu. I gdje je milosrđe Božje, Ti nam ga darivaš, zovući nas na put Istine, pa kada razabiremo u srcu blagi savjet, da činimo dobro, to nam Ti, Majko, ukazuješ najveće dobročinstvo. I na putu Tebi, na putu smo Kristu, svome Spasitelju.

O nebeska Majko, prati nas u životu i moli za nas grešnike. Tvoj je zagovor naše ufanje; Tvoja je pomoć blagoslov našim nastojanjima.

Moli za nas svuda i uvijek i u času smrti naše, o velika Pomoćnice, sveta Marijo, savjetnica naša!

OBRED VELIKE SUBOTE po novom obredu u noći između Velike Subote i Uskrsa održan je u Rimu u bazilici sv. Ivana Lateranskog »majci i glavi sviju crkava«. U prepunoj bazilici službu je vršio Mons. Klement Micara kardinal i vikar sv. Oca za rimsku biskupiju. Obred je započeo u 22 sata a završio u 1,45 poslije ponoći. Naročito dirljiv je bio obred obnove krsnog zavjeta poslije blagoslova krsne vode. Preko sv. Mise bilo je zaređeno devet mladih svećenika.

PODLISTAK

Svibanjska Ružo, zdravo!

Svakog dana u godini molimo divnu molitvu Pozdrava Gospi. To radije i s većom pobožnošću činimo u cvjetnim danima svibnja.

U molitvi velimo JoJ, da je puna milosti, da je blagoslovena među ženama i da je blagosloven plod utrobe Njezine sam Isus!

U istoj molitvi molimo za naše dnevne potrebe, velimo Joj, da je svemoćna Majka Božja. Osobito molimo za sretnu smrt. Da, za sretnu smrt, jer kršćanin u smrti vidi, osim tuge, i slavlje duše, on vjeruje u vječnost.

Koliko je samo glazbenika uglazbilo ovu divnu molitvu, koliko je njih u ovoj jednostavnoj molitvi izrazilo duboka osjećanja odanosti prema nebeskoj Majci i zaštitnici svih kršćana, koju poštuje uzvišenim himnima cijela Crkva.

U liturgiji nalazimo toliko potresnih molitava u pjesmama (himnima), da je svaka, pa i ona najjednostavnija, puna zanosa, koji može očitovati jedino istinita i iskrena ljubav prema Onoj, koja je sijelo Mudrosti, Vrata nebeska i Kraljica mira. To može i mogao je ostvariti samo iskreni zanos, pun ljubavi i prave vjere.

Pozdrav Gospi čujemo i u glasu zvonova s naših crkava. Svi čuju te glasove i svima se srca uzdižu u molitvi prema Njezinu moćnom okrilju. Čujemo taj pozdrav u jutro, u podne i na večer. Ne znamo ni sami, kad je taj pozdrav ljepši, da li u jutro, puno blagosti i svježine, ili u podne, kad je sunce na vrhuncu neba, ili na večer u smiraju sutona. Ipak mi znamo, da ima maglovitih jutara, burnih podneva i kišnih, skoro mračnih sutona, pa isto tako molimo presvetu Mariju i nalazimo utjehu u ovoj kratkoj molitvi, koja uzdiže naša srca.

U svim odbljescima velebne prirode vidimo lijepi sklad naše pobožnosti prema Gospi i pojava ljepote oko nas. Koliko je samo slikara naslikalo Njezin uzvišeni lik! Koliko je samo umjetničkih srdaca zakucalo plamenom neprolazne ljubavi, kad je osjetilo potrebu izraza svoje odanosti i ljubavi prema Majci naše majke.

Zato u svibnju, kad zazvoni zvono Njoj na pozdrav, izmolimo srdačno, kao i uvijek Njezinu molitvu, Poklonimo svoje srce Onoj, koja je jedina od ljudi bila bez grijeha. Ona bdije majčinskom ljubavlju nad našim srcem.

Budimo uvijek poklonici One, koja je u slavi raja Bezgrešna i Milosti puna!

U Vječnoj Riječi

Ako me nadahneš — govorit ću, ako me dotakneš — oživjet ću, ako me pridigneš — otprhnut ću u krilo Tvoje i ne će biti sile, koja bi me mogla istrgnuti iz zahvata Tvoje ljubavi!...

Iz mrtve si zemlje oblikovao život, materiji si darovao čuvstvo, misao i riječ, da Ti upućuje molitvu svemira u bezbrojnim oblicima obnavljanja Tvoje ljepote.

Predusreo si riječ zahvale pohodom duha Vječnosti, da se vječito raduješ Svome besmrtnom djelu.

Kako da progovorim o Tebi, Bože, kako ću označiti puteve Tvoje?! Pošalji vihor, da pronese prašinu ništavosti, da je uznese na dohvat zraka Milosti, da se pretvorilo u sunce spoznate Mudrosti — jer ja sam, Gospodine, samo prah, što, bez Tebe, kalja odjeću stvorenja, što sa svim stvorenim jedino po Tebi vječno živi, i prožet Tobom, preobražen po Tebi, jest.

O dotakni se, Gospode, hladne okočenosti mrtvaca, stani još jednom na zemlju, iz koje si oblikovao naraštaje Svetih i naraštaje odbačenih. Učini, Gospodine, da vječito budem u pratnji uskrsnulog Boga, da stupam u sjeni Riječi, iz koje se ne može zalutati, jer ja, Gospode, tvrdo vjerujem, da je moja riječ po beskrajnoj Tvojoj ljubavi ljubavlju Otkupitelja još jače učvršćena u tajnoviti i nedokučivi smisao Tvoje Riječi.

U BRAZILIJI je nedavno otvoreno treće papinsko sveučilište, i to u gradu Porto Alegre, a povjereno je maristima. Zasad ima slijedeće fakultete: pravni, filozofski, fakultet za gospodarstvo i fakultet za društvene nauke. Dva druga papinska sveučilišta u Braziliji nalaze se u gradovima Rio de Janeiro i Sao Paolo.

6. NEDJELJA PO USKRSU

6 V. 1951

U današnjem sv. Evanđelju (Iv. 15, 26-27, 16, 1-4) govori Isus svojim učenicima, da će im poslati Duha istine, koji će svjedočiti o Njemu. Zatim im proriče, kako će ih neprijatelji progoniti i misliti, da time Bogu službu čine.

1. Sv. nas Petar opominje u današnjoj Poslanici: Braćo, budite razboriti i bdijte u molitvi. Sjeća nas time na priču o pet mudrih i pet ludih djevica. One su prve bdjele, a ove su spavale, pa su zato ove druge zakasnile na dolazak zaručnikov, a prve je zaručnik našao spremne. Blagdan Duhova se približava. Zaručnik Duh Sveti dolazi. Blago onima, koje On zatekne, kako bdiju u molitvi i u bdijenju mole! Jao onima, koji niti bdiju, niti mole. I ovi će Duhovi za njih proći beskorisno.

2. Evo, Duhovi su blizu! Utješitelj Duh Sveti, koji ishodi od Oca i Sina, doći će k nama. On stoji na vratima našeg srca i kuca. Zar ćemo ih uvijek imati za Nj zatvorena? A kad Mu ih otvorimo, da li će nam srce naći prazno, ispražnjeno od svega, što priječi Njegov ulazak? Duh Sveti i duh nesveti, Duh istine i duh laži, Duh Božji i duh svjetski ne mogu stanovati skupa. Duh Sveti ne će ući u dušu himbenu. Dakle napravimo Mu mjesto: izbacajmo sve, što unutra ne spada, odstranimo ljubav prema svijetu i njegovoj taštini, da uđe On, Duh čiste ljubavi Božje i tamo ostane.

3. Kako li je velika ljubav Božja prema nama! Nije Mu bilo dosta, da dade za nas svog Jedinorođenca kao žrtvu za pomirenje i cijenu za otkupljenje. Htio je da nam otvori i vrelo milosti, iz koga nam stalno i obilno teku plodovi toga odkupljenja. O nama jedino ovisi, hoćemo li iz toga vrela grabiti. Što je veća posuda, u koju se ima utakati, to više u nju stane. Moje srce je ova posuda. Proširimo ga, ispraznimo ga od svih drugih stvari i tada molimo Duha Svetoga, da ga sasvim napuni sa svojih sedam darova, da se i o nama može reći: Napuniše se Duha Svetoga.

4. A što proriče danas Isus svojim učenicima? Ništa drugo, nego progonjanja, patnje, nevolje i napokon mučeničku smrt, i dodao je: To će vam činiti, jer ne poznaju ni Oca ni mene. Njihova će zaslijepljenost ići tako daleko, da će, kad vas ubiju, misliti da čine Bogu ugodnu službu. Kako se točno ispunilo ovo proročanstvo na prvim Isusovim učenicima! Kako se točno ispunja i na sadašnjim, a ispunit će se i na posljednjim Njegovim učenicima! Ne sablaznimo se nad tim riječima i ne plašimo ih se, nego nađimo u njima dokaz, da je sve istina, što je Isus rekao i tako ojačajmo svoju vjeru.

Č. s. LEOPOLDINA ČOVIĆ

Rodila se u subotu 18. svibnja 1901. u Subotici od Ivana i Janje r. Stipić kao šesto dijete od njih 16. Krštena je na ime Marija. Od rane je mladosti pokazivala veliku pobožnost. Primila je prvu sv. Pričest 23. travnja 1911. Otada je presveta Euharistija bila središte njezina života. Najmiliji joj je bio uzdah: »Srce Isusovo, budi moja ljubav!« Presvetu Djevicu je zvala svojom trostrukom Majkom, jer se zvala Marija, rođena u Njezinu mjesecu i na Njezin dan. Poslije pučke škole svršila je građansku i trgovačku školu.

Njezin jedini ispovjednik u svijetu pok. Msgr. Blaško Rajić kaže o njoj: »Bila je jednostavna, prozirna duša, kao čista čaša puna bistre vode. Njezino je srce poznavalo samo ljubav prema Bogu«.

Kad je svršavala trgovačku školu, htjela je ući u samostan Školskih sestara. Nisu je htjeli primiti zbog tjelesne slabosti, pogotovu, jer je njezina jača sestra Marcela — č. s. M. Efrema — u samostanu rano umrla g. 1916. Blaško Rajić odveo ju je u jeseni g. 1919. u Zagreb. Na blagdan sv. Stanka 13. XI. 1919. osvanuo je za nju najveći i najljepši dan u životu, kad je stupila u samostan časnih sestara Milosrdnica u Zagrebu. Dne 13. VIII. 1920., na blagdan sv. Ivana Berchmansa, dobila je redovničko odijelo i redovničko ime: sestra Leopoldina.

U samostanu je bila uzor pobožnosti. Po primjeru bl. Krescencije razmatrala je Muku Isusovu prema satovima mučenja, od Posljednje večere do Groba. Sv. Pričest je primala sa svetačkim žarom. On se odrazivao i na njezinu licu i držanju. Svetohranište ju je privlačilo neodoljivom silom. Kad je imala sat klanjanja, na njoj je odsijevalo nešto nadzemaljsko. Klečala je nepomično kao kip, očiju uprtih u Svetohranište. Svoje je družice zadivljavala izvanrednom sređenošću i mirnom skladnošću vladanja. Vazda jednako vedra, vazda ljubezno nasmiješena. I njezina je duša poput Terezije od Djeteta Isusa, koju je u svemu nasljedovala kao svoj uzor i vrlo je štovala, jasno gledala u dubine Božjega Milosrđa. Njezino pouzdanje u Boga nije imalo granica.

Prve je zavjete položila 15. kolovoza 1921. Uzela je opće načelo života: »Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi Tvojoj.« Svečani obred zavjetovanja vršio je Sluga Božji biskup Josip Lang. Poglavari su odredili, da svrši učiteljsku školu. U tom ju je zatekla i bolest. U subotu 20. svibnja 1922. počela je bacati krv. Sad se ispunila njezina živa želja za trpljenjem. Više od tri godine provela je u bolnici na Vinogradskoj cesti. Dne 15. kolovoza 1924. položila je svečane zavjete u potpunoj predanosti u Volju Božju. Dne 15. kolovoza 1925. vratila se iz bolnice u matični samostan u Frankopanskoj ulici.

Osjećala je, da joj se približava smrt. Govorila je: »I ja moram umrijeti, ako i ne od ljubavi, a to od želje da ljubim. Ljubiti znači isto što i trpjeti«. Spočetka je trpjela više duševno nego tjelesno. Dne 17. rujna 1926. primila je Zadnju pomast. Smrtna borba započela je 11. listopada 1926. Umrla je sveto na večer u 9,15 sati.

Ove se godine navršava 50 godina od njezina rođenja i 25 godina od svetne smrti. Po njezinu su zagovoru mnogi primili razne milosti.

DNEVNIK JEDNOG SEOSKOG ŽUPNIKA, poznati roman Georgesa Bernanosa, poslužio je nedavno jednom od najboljih francuskih režisera i scenarista — Robertu Bressonu kao materijal za novi film pod istim naslovom. Film se sada već prikazuje u Francuskoj i on je izazvao žive komentare francuske štampe. Sartrovski »Temps modernes« napisao je o ovom filmu, da će učiniti više za širenje vjere nego desetak katoličkih revija i publikacija jednoga mjeseca.

Kamenje govori

»Izložba srednjevjekovne umjetnosti naroda Jugoslavije«, koja je nedavno bila održana u Parizu, a sada s nešto manjim brojem izloženih predmeta i u Zagrebu, veoma je interesantna i poučna. Ona sadrži blizu 200 eksponata (izloga), od kojih je velika većina nastala u okviru vjersko-crkvenog života u doba srednjega vijeka.

Kao takva ta nam izložba govori mnogo toga. Što više, ona je i dokumenat (dokaz). U prvom redu dokumenat, da je i u tom »mračnom« srednjem vijeku — koji se po svojoj mračnosti ne mora ništa stidjeti pred novim vijekom, vijekom genocida, koncentracionih logora i »dušegupki«! — bilo mnogo svijetlih momenata. U njima su pod okriljem Crkve i religije nastajala djela, kojima vrijednost ne prolazi...

Ona je dokaz — da se vulgarno (pučki) izrazimo — velike popularnosti Krista, Majke Božje i svetaca u našim krajevima u doba srednjega vijeka, jer nema gotovo prizora iz života Krista, Bogorodice i svetaca, a da ga naši srednjevjekovni umjetnici nisu prikazali.

Ona je dokaz, da je glasovitim našim majstorima, počam od Radovana, Vincenta, fra Vita i tako dalje pa sve do Mihajla, Eutihija, Đorđa, Dimitrija, i svih drugih sredovječnih umjetnika, čija djela vidimo na toj izložbi, baš r e l i g i j a — ili točnije rečeno: p r o s l a v a B o ž j a ! — bila najsnažniji poticaj za stvaranje njihovih djela, od kojih se mnoga mogu po svojoj umjetničkoj vrijednosti mjeriti s remek-djelima kasnijeg renesansnog, pa i nama suvremenog slikarstva, kiparstva i arhitekture.

Ona je dokaz demokratičnosti Crkve. Dok su mogućnici ovoga svijeta, vladari, knezovi, banovi i drugi feudalci dali stvarati sjajne dvorove i kitili ih umjetničkim djelima samo za sebe, ovi su izloženi crkveni portali, kapiteli, apside, klupe, zvonici, freske i t. d. stvarani za puk, za široke narodne mase, da i one uživaju u njima. Na taj je način jedino Crkva omogućavala puku, da uživa u umjetničkim produktima (stvaranjima), čime je mnogo doprinosila estetskom uzdizanju naroda.

Ona je dokaz i vjekovne odanosti Hrvata-katolika Petrovoj stolici. Na ovoj smo izložbi naime vidjeli i ploču s natpisom iz g. 1177., koja govori o sjajnom dočeku, što su ga Hrvati-Zadrani te godine priredili Papi Aleksandru III. Taj zanimljiv i pobudan latinski natpis glasi u hrvatskom prijevodu:

»... A budući da još nijedan rimski Papa nije ušao u grad Zadar, učinjena je svećenstvu i narodu ovoga mjesta nedavnim dolaskom samoga Pape golema radost i neizrecivo oduševljenje mnoštva, koje je klicalo pohvalama i dobrodošlicama...

I tako, pošto su mu po rimskom običaju pripravili konja, odveli su ga u procesiji kroz sredinu grada do glavne crkve blažene Anastazije... uz beskrajne hvalospjeve i napjeve, koji su nadaleko ozvanjali na njihovom slavenskom jeziku...«

Ova je izložba i dokaz velike uloge, što su je hrvatski svećenici i redovnici imali u kulturnom životu hrvatskog naroda. Tu je izložen i tako vjeran odlijev glasovite baščanske ploče, te bi neupućen gledalac mogao pomisliti, da pred sobom vidi original (izvornik) one neprocjenjive kulturne vrednote hrvatskog naroda. Ova ploča iz 1100. godine n a j s t a r i j i je dokumenat pisan hrvatskim jezikom. A kome ima zahvaliti svoj postanak? Časnim ocima benediktincima nekadašnjeg samostana Sv. Lucije u Jurandvoru kod Baške na otoku Krku, opatu Držihi i opatu Dobrovidu, koji u tom dokumentu potvrđuju, da je hrvatski kralj Zvonimir poklonio samostanu svete Lucije livadu, te da su oci benediktinci sazidali na njoj crkvu sv. Lucije, — koja i danas postoji. I t. d.

Saxa loquuntur! Kamenje govori! Kamenje i zidine govore na ovoj izložbi, svakome, tko ima oči i uši, i tko ne će da bude gluh i slijep. A što nam to kamenje i te zidine govore prije svega? Govore nam, ukratko, da je tadašnji umjetnik stvarao u prvom redu »ad maiorem Dei gloriam — na sve veću slavu Božju!«. Izložba traje do 30. travnja.

SVETI OTAC .

FRANCUSKIM PROFESORIMA i UČITELJIMA

Dne 20. ožujka pet posebnih vlakova iz Pariza, Strassburga, Bordeauxa i Liona povelo je oko 3.000 francuskih profesora i učitelja s državnih škola na hodočašće u Rim. Ovo je dokaz, koliko je katolički preporod duboko zahvatio korijena u intelektualnim krugovima Francuske. Katolički profesori i učitelji s državnih škola u Francuskoj organizirani su u društvu »Universitetska župa«. Ovo je društvo osnovano 1929. i broji u svome članstvu nekoliko desetina tisuća francuskih nastavnika. Svake godine u uskrsnom tjednu ovo društvo organizira t. zv. univerzitetski dan, koji je posvećen studiju i molitvi. Umjesto ovoga dana ove godine je organizirano hodočašće u Rim. Interesantno je spomenuti, da se među hodočasnicima nalazila udova velikog francuskog katoličkog književnika Charla Peguy sa svojim sinom profesorom sveučilišta i kćerkom, srednjoškolskom profesoricom.

Hodočašće francuskih profesora i učitelja s državnih škola primljeno je u audijenciju kod Sv. Oca na uskrsni ponedjeljak 26. ožujka. Sv. Otac im je održao odulji, značajan govor, u kojem je između ostaloga rekao i slijedeće:

»S koliko bi skepticizma bila dočekana izjava nekog smjelog čovjeka, koji bi bio na svršetku prošloga i na početku ovoga stoljeća ustvrdio, da će doći dan, i to dan, koji nije tako daleko, kada će u velikom broju pohrliti u Rim katolički profesori i učitelji s državnih škola u Francuskoj. Ipak, evo danas, predragi sinovi i kćeri, Vas oko 3.000, koji ste se u ovom trenutku okupili oko Nas, kao odana i ljubezna djeca oko svoga oca. Francusko sveučilište! Ono zauzima tako divno mjesto u povijesti Crkve i naroda. Ono je dalo svoj veliki udio napretku kršćanske civilizacije i kršćanskog humanizma. Ono predstavlja najslavniju »Zlatnu Knjigu« s imenima toliko velikih ljudi i velikih svetaca, oblikovanju kojih je ono toliko pridonijelo. I dok se sve ovo s bučnim sjajem događalo na Sorboni i na ostalim čuvenim fakultetima, istodobno se to isto događalo na skroman način u najzabitnijim narodnim školama zahvaljujući herojskoj požrtvovnosti seoskih učitelja.«

Papa zatim opisuje one dane, kada je Francusku zahvatio i kada je njom bio ovladao protucrkveni i protuvjerski duh, pa kaže, da voditelji te protuvjerske borbe »zaslijepljeni uspjesima nisu znali vidjeti žarku varnicu kršćanskoga života, koja je nasiljem bila skoro uništena, ali koja je i dalje žarko blistala u srcima najboljih učenjaka i intelektualaca, kao i u srcima junačkih odgojitelja narodnog podmlatka. I uskoro zatim dirljiva solidarnost katoličkih nastavnika počela se je javno pokazivati. Oni otvoreno počinju ispovijedati svoju vjeru, pribavljaju joj poštovanje svojih drugova, uslijed čega se je sve manje i manje smjelo tvrditi, da postoji opreka između znanosti i vjere. Došlo je dotle, da se smatra nazadnjakom svaki onaj, koji bi se danas usudio postavljati tvrdnju o opreci između vjere i znanosti. Izvan vaših redova, većina pravih učenjaka, savjesnih odgojitelja, koji ne dijele vaše uvjerenje i vašu gorljivost, ne ustručava se, da vam posvjedoči svoje poštovanje. Čak se događa, da se među njima nađe i takvih, koji Nama iskazuju znak svoga najdubljeg poštovanja. Dosta smo takvih primjera imali za vrijeme prošle Svete Godine. Kako onda da se ne radujemo videći, da je skromno započeti preokret zahvatio tako velike razmjere, što je velikim dijelom vaša zasluga i zasluga vaših predšasnika.«

Sv. Otac je u daljem govoru iznio povijest razvitka pokreta katoličkih profesora i učitelja u Francuskoj i metode njihova rada naglašujući: »Imali ste potpuno pravo, kada ste na prvo mjesto vaših napora postavili duhovni napredak i duhovno usavršavanje. Jer vaša osobna čovječanska i kršćanska vrijednost mora biti ne samo temelj, nego i pokretač čitavog vašeg uspješnog rada, kako za vaše osobno posvećenje tako i za vaš apostolat.«

Papa je zatim nastavio s izlaganjem poteškoća i zapreka, koje stoje na putu apostolatu nastavnika, pak je zaključio:

»Hrabrosti, pouzdanja i ustrajnosti morate imati, dragi sinovi i kćeri! Vaša je zadaća mnogo uzvišena, odviše je vidljiv Božji blagoslov, a da biste mogli sumnjati u potpunu pobjedu, uprkos poteškoća i zapreka, koje ne će nikada pomanjkati, a pored uspjeha, koji vas neprestano prate. Blagoslovljeni plodovi, koje će vaša domovina crpiti iz vašega rada, učinit će, da se otvore oči i da steknete simpatije više nego jednog od onih, koji u dobroj vjeri još uvijek gledaju na vas sa skrivenim nepovjerenjem i nepouzdanjem. To je predmet naših najžarčih želja, naših gorućih molitava. Molimo Onoga, koji je u pravom smislu nazvan »Učiteljem«, da bi ubrzao oživotvorenje tih želja, pak u Njegovo ime iz svega svoga očinskog srca podjeljujemo Naš apostolski blagoslov vama, vašim drugovima, vašim učenicima, vašim obiteljima i svima onima, koji su vam dragi.«

Oduševljenim manifestacijama je zatim Sv. Otac bio ispraćen od 3.000 predstavnika onih, koji danas duhovno oblikuju novo pokoljenje francuskog naroda.

Stablo Kristovo

Crkva, kao mistično tijelo Kristovo, slič stablu. Zasađeno na Golgoti, u tlu natopljenom Krvlju Spasiteljevom, mlado se je stabalce malo po malo razvijalo. Tri stoljeća trajala su progonstva: baš radi toga puštalo je duboko korijenje na poganskom tlu, a kad je oluja prestala, širilo se stablo pred očima začuđenog svijeta i razvijalo svoje moćne grane ispunjene lišćem, cvjetovima i plodovima.

Krist je deblo ovog krasnog stabla, čija krošnja zasjenjuje sve narode svijeta. Svaki je vjernik jedna grana ili jedan list na ovome stablu.

Bog se brine, da ovo stablo donosi plodove. »Moj je Otac vinogradar« (Iv. 15, 1). On straži nad njegovim rastom i plodnošću. On ga vješto obrezuje, daje mu obilje sunca i kiše, na vrijeme bere zrele plodove, šalje mu vjetrove i oluje, da ga jače ukorijeni, a suhe grane otkine.

Ali sam rast djelo je Duha Svetoga. Duh Sveti je ljubav: bitna ljubav Oca i Sina. Ova Božja ljubav je Božji život, sama njegova narav: »Bog je ljubav« (1 Iv. 4, 3).

Od Boga struji ovaj život preko Krista u razumno biće. Bez mjere izlio je Duh Sveti ovu ljubav u Krista, deblo stabla Crkve. Iz debla taj sok neprestano teče i hrani sve grane, koje će na stablu stajati do kraja svijeta.

Premda isti u sebi, ovaj je Božji sok različit u svome djelovanju. Jedna od njegovih osobitosti sastoji u tome, da on nikad ne stvara dva ploda istog ukusa i istog mirisa. On profinjuje svoje djelovanje do beskrajnosti. Od početka vremena sve su duše, koje je posvetio Duh Sveti, lijepe na svoj način.

Jedne se odlikuju po svojoj anđeoskoj čistoći i djevičanskoj nevinosti, kao sv. Agneza, sv. Ruža Limska, sv. Lucija, sv. Alojzije; druge po strogim i herojčkim djelima pokore, kao sv. Marija Egipatska, sv. Jeronim, sv. Ivan od Križa. Druge su provodile život u mirnom srdačnom sjedinjenju s Kristom, kao sv. Magdalena de Pazzi, sv. Gertruda. Druge su prokrstarile zemlje i mora da spasavaju duše, kao sv. Pavao, sv. Bonifacije, sv. Franjo Ksaverski. Druge su se istrošile u svetoj ljubavi prema raspetom Isusu, kao sv. Franjo Asiški, sv. Terezija od Isusa i Mala sv. Terezija. I tako dalje. »Sve ovo čini jedan i isti Duh, koji svakome dijeli, kako On hoće« (sv. Pav. 1 Kor. 12, 11).

To je jedan i isti Duh Božji, koji prouzrokuje ova tako različita čuda milosti. To je isti sok, koji kola kroz sve grane, te proizvodi ovdje gustu krošnju, tamo prekrasne cvjetove, drugdje sočne plodove. Njegovo je djelovanje blago i tiho. Ovaj životni sok posvećujuće milosti struji stalno; tiho se penje iz korijenja u debla, iz debla u grane, iz grana u korijenje. On ne teče samo onda, kad mu se postavljaju zapreke.

Bog se dariva duši, duša se dariva Bogu: to je savršenost. To se predanje zbiva posredovanjem Kristovim. U Isusu se roditi, u Njemu rasti i jačati, u Njemu se usavršiti, to je cilj našeg zemaljskog života.

Sa svim pravednim dušama On tvori Mistično tijelo, čija je On glava, a vjernici udovi. Kao što u svakom živom tijelu postoji neprestana i živa veza između glave i tijela, tako je to i u Crkvi. Kristove misli, Kristovi osjećaji i Kristova milost neprestano prelaze iz Krista — glave u nas — udove s tom svrhom, da nas dignu od naravnoga u nadnaravni život, da ne živimo više ljudskim životom, nego nadnaravnim, Kristovim, Božjim.

To Mistično tijelo, Crkvu Kristovu, vrlo lijepo prikazuje stablo, čije je deblo Krist, a grane cvjetovi i plodovi — duše; Duh Sveti je sok, koji daje život; a Bog je vlasnik vinogradar, koji bdije nad njim, daruje mu sve uslove života i bere dozrele plodove, prima neumrle duše u život vječni, život sreće i blaženstva u Bogu, uzroku i svrsi svijeta.

PREKO 900 STUDENATA i sveučilišnih profesora s 20 raznih sveučilišta učestvovalo je na IV. studentskom marijanskom kongresu, održanom u New Yorku.

Iz katoličkog svijeta

SVETI OTAC je primio u privatnu audijenciju generala franjevačkog reda, koji Mu je tom prilikom u ime svoga reda poklonio umjetnički izrađen kip sv. Franje, koji u svojim rukama nosi kapelu Porciunkulu, prvu crkvu franjevačkog reda, posvećenu Uznesenju Marijinu. Ovaj dar su Franjevci poklonili sv. Ocu u ime zahvale za proglašenje Marijina uznesenja na nebo dogmom. Osim toga franjevački general je poklonio sv. Ocu prva dva sveska sakupljenih djela sv. Bernardina Sijenskog, razna izdanja papinskog Antonijanskog sveučilišta i akta franjevačkih marijanskih kongresa, održanih u Južnoj Americi i Francuskoj.

SAINTE CHAPELLE, kapela u palači Pravde u Parizu, poznata je po svojim srednjevjekovnim vitražima (oslikanim prozorskim staklima), koji pokrivaju gotovo cijelu površinu crkvenih stijena. Da ne bi stradala od bombardiranja, ova su prozorska stakla bila za vrijeme prošlog rata skinuta i spremljena na sigurno mjesto. Sada su ona opet postavljena na svoje mjesto. Budući da je takvih prozora bilo preko dvije tisuće, to se ovaj posao otegao sve do početka ove godine.

POČETAK URODENIČKE UMJETNOSTI U PAPUAZIJI. Iz Port Moresbya u Novoj Gvineji javljaju o originalnim (izvornim) djelima prvog papuaškog kipara Petra Aihija. Aihi je papuaški urođenik, koji se obratio na katoličku vjeru. On pokazuje veliki umjetnički talenat i do sada je izradio nekoliko drvenih skulptura (kipova), koji po svemu odgovaraju mentalitetu urođenika.

NAGRADU KARLA VELIKOG, koja se svake godine dijeli u gradu Aachenu, dobio je ove godine Henri Brugmans, rektor sveučilišta u Brugesu u Belgiji. Prošle godine tu je nagradu dobio grof Codenhove-Kalergi, koji je poznat po svojim planovima o stvaranju sjedinjenih država Evrope.

KOMEMORACIJU FRIDRIHA OZANAMA pripremaju ove godine talijanski katolici. Inicijativu za to dala je ustanova »Konferenca sv. Vinka Paulskoga«. Poznato je, da je Ožanam 1833. g. postavio u Francuskoj temelje ove danas najveće katoličke karitativne ustanove.

XXV. GODIŠNJICU osnutka proslavila je ustanova »Heure de prière pour les prêtres« (Čas molitve za svećenike). Ova je ustanova osnovana 1925. u Gandu s ciljem, da promiče javne molitve za svećenička zvanja. 1937. ustanovu su preuzeli belgijski biskupi i ona danas broji preko 130.000 članova. Za Uskrs prošle godine ova je ustanova pokrenula veliku međunarodnu molitvenu akciju.

60-GODIŠNJICU proslavio je nedavno o. Henrik Jansen-Cron, predsjednik udruženja njemačkih katoličkih publicista. Sjedište je ovog udruženja u Kölnu.

BENEDIKTINCI NA BRDU SIONU, koji su uslijed ratnih operacija i napetih odnosa u Palestini bili ugroženi u svom samostanu, mogli su ove godine poslije trogodišnjeg prekida opet slaviti Uskrs u svojoj crkvi.

TRI MILIJUNA ŠILINGA POMOĆI dala je Sveta Stolica prošle godine za austrijsku djecu i druge dobrotvorne svrhe u korist bivših ratnih zarobljenika i njihovih obitelji.

U FRANCUSKOJ su 3. i 4. travnja svi francuski predstavnici crkvene hierarhije održali važan sastanak. Prisutno je bilo 4 kardinala, 21 nadbiskup i 81 biskup. Vijećali su o pitanjima liturgijskog pokreta, naročito o večernjoj sv. Misi, o reorganizaciji Katoličke akcije i o drugim aktuelnim crkvenim pitanjima.

INTERNACIONALNA KRŠĆANSKO-SOCIJALNA UNIJA, koja ima svoje sjedište u Briselu (u Belgiji), priredit će 15. svibnja u Rimu veliku manifestaciju katoličkih radnika. Povod je šesdesetgodišnjica enciklike »Rerum novarum«, kojom je Leo XIII, izložio načela za pravedno rješenje radničkog pitanja kao i za opću socijalnu reformu. U Holandiji, Belgiji i Švicarskoj već se organiziraju posebni vlakovi, kojima će predstavnici različnih katoličkih radničkih organizacija otići u Rim.

PROTESTANT DENNERT izdao je pred nekoliko godina knjigu, u kojoj prikazuje vjeru poznatijih učenjaka kroz zadnja tri stoljeća. Od oko 300 učenjaka je 242 s osvjedočenjem vjerovalo u Boga.

VLADA JUŽNOG NOVOG VELSA u Australiji odobrila je osnivanje katoličkog sveučilišta u Sydneju. Sveučilište će voditi redovnici sv. Križa.

OCI ISUSOVCI uzdržavaju danas po svijetu 523 škole sa 305.000 učenika, od kojih 54 sveučilišta i sveučilišna kolegija, 24 velika sjemeništa, 37 malih sjemeništa, 37 apostolskih škola, 17 tehničkih i poljoprivrednih škola, 311 srednjih škola, 5 pučkih i 20 župnih škola u misijama. Isusovački red broji 29.972 člana, od kojih u školama radi njih 9.923.

U BEIRUTU je 28. siječnja održana skupština povodom Tjedna molitava za sjedinjenje crkava. Skupštini je prisustvovalo 500 osoba raznih kršćanskih vjeroispovijesti. Na skupštini su održali govore jedan katolik i jedan pravoslavni, koji su naglasili, da do sjedinjenja može doći samo u punini vjere. Dužnost je svakog kršćanina, da se moli, da iskazuje pravu kršćansku ljubav prema pripadnicima ostalih kršćanskih vjeroispovijesti i da živi što savršenijim svojim kršćanskim životom i na taj način će svaki od nas najviše pridonijeti ideji sjedinjenja, koja će se ostvariti, kada i kako se bude svidjelo Gospodinu. Skupština je završena zajedničkim moljenjem »Očenaša« i čitanjem »Molitve Velikog Svećenika« iz Ivanova Evanđelja.

KATOLIČKA CRKVA I FRANCUSKA REVOLUCIJA. André Latreille (Latrej) izdao je nedavno drugi dio svoga značajnog djela o odnosima katoličke Crkve i francuske Revolucije do pada Napoleona. Time je on zaokružio do sada svoje najbolje djelo, koje je sva francuska kritika jednodušno nazvala najboljim svoje vrsti (Vidi: Eglise catholique et la Révolution française 2 vol. Hachette 1946. i 1951.).

U PROCESU BEATIFIKACIJE PAPE PIJA X. proglašen je IV. nedjelje Korizme t. zv. Tuto dekret t. j. dekret, da se može sa sigurnošću prići proglašenju blaženim ovoga Sluge Božjega. Istodobno je proglašen i Tuto dekret u procesu proglašenja blaženim 25-torice tonkinških mučenika. Ti mučenici su slijedeći: Josip Marija Diaz Sanjurjo, dominikanac i biskup, Melchior Garcia Sampiedro, dominikanac i biskup, Dominik Ninh, Lovro Ngon, Dominik An-Kham, Luka Cai-Thin, Josip Cai-Ta, Dominik Mao, Vinko Tuong, Dominik Nguyen, Andrija Tuong, Dominik Nhi, Petar Da, Josip Thuan, Petar Dung, Petar Thuan, Vinko Duong, Dominik Mau, Josip Tuan, Josip Tuc, Dominik Oam i Toma Khuong. Osim prve dvojice, koji su bili biskupi, i zadnje četvorice, koji su bili svećenici, svi ostali su svjetovnjaci, a mnogi od njih očevi obitelji, koji su radije žrtvovali svoj život, nego da se iznevjere Kristu i Njegovoj Crkvi.

DIREKTOR VATIKANSKE OPSERVATORIJE o. Stein navršio je 80. godinu života. On je još uvijek svjež i još uvijek neumorno radi u vatikanskoj zvjezdarnici u Castelgandolfu. O. Stein ima ne male zasluge za to, što je vatikanska zvjezdarnica danas jedna od prvih u svijetu. U zadnje vrijeme o. Stein je objavio članak u jednom stručnom časopisu, u kojem dokazuje, da je Amerigo Vespucci na svome prvom putu u Ameriku (1499.—1500.) izmjerio blizu venezuelske obale mjesto, na kojem se je nalazio, i to mjereći udaljenost između Marsa i Mjeseca.

AMERIČKI LURD zovu veliko svetište lurdske Gospe, koje se nalazi u gradu Njujorku i koje je vjerna reprodukcija svetišta u Lurdu. 1932. godine po zamisli sicilijanskog svećenika Tome Lombarda kraj najvećeg gradskog parka u središtu Njujorka konstruirana je pećina s izvorom i velebna crkva. Čak i zvona imaju isti metalni zvuk kao i ona u Lurdu. Ovo svetište je najposjećenije u Sjedinjenim Državama. Usred dnevne buke velegradskog vrveža svaki tjedan prolazi kroz ovo svetište oko 25—30.000 hodočasnika iz svih krajeva Sjedinjenih Država, pa čak iz Kanade i otoka

Maleno selo Brusje

Maleno selo Brusje na otoku Hvaru (Dalmacija) odlikuje se iznad svih sela u našoj domovini velikim postotkom školovanih ljudi. To selo sa da nema ni 500 duša, jer je još veći broj žitelja u širokom svijetu. Među tim to je selo dosad dalo 58 osoba sa sveučilišnom naobrazbom (od toga 8 svećenika) i još veći broj ljudi s drugim školama. U Brusju se svake godine slavi zaštitnik župe sv. Juraj mučenik, a ove je godine i kolonija Brušana u Zagrebu svečano proslavila sv. Jurja sv. Misom i Blagoslovom u kapelici oo. Franjevaca u Vrbanićevoj ulici. Sv. Misu služio je Brušanin Don Mate Hailo i održao lijepu prigodnu propovijed, a Brušani su skladno i oduševljeno pjevali u svojim starinskim napjevima Misu te ostale pjesme i molitve. Na proslavi je bilo ljudi i iz drugih mjesta na Hvaru, koji su namješteni u Zagrebu, a među njima i neki koji su dan prije proslave stigli iz Amerike, da posjete svoj rodni kraj. Čestitamo Brusju i Brušanima, koji doista mogu poslužiti kao primjer i mnogo većim mjestima!

Ako što zatražite od Oca u ime moje

Sin Božji je obećao učenicima, da će primiti, što zatraže od nebeskog Oca u Njegovo ime. Obećao je, da će tada biti potpuna njihova radost, jer Otac ljubi njih, kada su i oni ljubili Njega, Sina Božjega, i vjerovali Njemu.

Kakova je utjeha ljudskome rodu ovo Isusovo obećanje! Naše će se molitve ispuniti, ako molimo u ime svoga Otkupitelja. Naše će prošnje biti uslišane, ako ljubimo Onoga, koji nas je naučio, da smo djeca Božja. Mi možemo povjeravati svome Bogu sve, što nas mori, sve, što želimo, jer je Stvoritelj svjetova naš Otac, a sam Isus postao je našim bratom na zemlji.

Ali što smijemo tražiti u svojim molitvama? Razumije se, u prvome redu najveća dobra, a to su samo ona dobra, koja našu dušu privode vječnom cilju. Možemo tražiti i dobra u ovome životu, zdravlje, pomoć u različitim teškoćama, sreću svojih najbližih, ali nikada ne smijemo tražiti stvari bez značenja za nas, isprazne, možda čak i zle stvari, jer bi time vrijeđali Boga, koji je najveća Dobrota. Ne smijemo zaboraviti, da je u pomisli Božjoj mnogošta drugačije, nego što bismo željeli za sebe mi, sa svojim ograničenim vidicima, s okovima svojih sjetila. Nije uvijek dobro za nas ono, što se nama u izvjesnim prilikama čini dobro. Nije uvijek ni zlo za nas, što mi odbijamo od sebe zazorom i jadom. Povjerimo svome Bogu svoj život i ne plašimo se, što će biti s nama. Prepustimo Njegovoj mudrosti, da nas vodi po svojoj volji i ne ćemo zalutati. Budu li naše molitve iskrene i predane, Božja će pomoć ravnati našim danima i mi ćemo primati sve što je nama potrebno, a pored toga primit ćemo i najveći poklon: mir Božji u duši.

DEVET POKRETNIH KAPELA (veličine autobusa) poklonili su belgijski i holandijski katolici njemačkim katolicima za pastoriranje onih katolika-bjegunaca, koji žive u protestantskim krajevima, a gdje nadaleko nema katoličke crkve.

NAŠI POKOJNICI

NIKOLA STANKIĆ, župnik u Ivanjskoj, rođen 1879., ređen 1928., umro je u Ivanjskoj 25. travnja i ondje pokopan 26. travnja 1951. Prije 1928. godine bio činovnik u Prvoj hrvatskoj štedionici i u 49. godini pošao u Bogoslovsko sjemenište u Zagrebu. Počivao u miru Božjem!

JEDAN BARJAK s izvezenom slikom Sv. Martina, ručni rad sa svilom, skupocjena vrijednost, prodaje se. Interesenti svećenici za svoju crkvu mogu se obratiti na župni ured Razkrižje, z. p. Ljutomer.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-363312. — Pojedini broj stoji 2.— Din.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

»Duh Gospodnji napunja svemir, aleluja; i Onaj, koji sve obuhvaća, čuje svaku riječ, aleluja, aleluja, aleluja« (Mudr. 1, 7).
Iz Ulaza današnje sv. Mise

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VI. ZAGREB, 13. SVIBNJA 1951. BROJ 20

UČITELJ PRIMA OSUDU

Osudiše Spasitelja. On uzima tu osudu mirno i spokojno. Ne moljaka za milost. Ne povlači nijedno slovo od svoje izjave, da je On Mesija. Kao hrabar junak hoće da umre za svoje svjedočanstvo.

Rimski upravitelj židovske zemlje pridržao je sebi smrtnu kaznu. Zato Veliko Vijeće vuče Sina Božjega pred njegov sud. Pobojalo se, da poganin ne bi odbio kao praznovjerje hulu na Boga, zbog koje su Ga oni osudili na smrt. Zato su preinačili svoju optužbu i prebacili je na političko polje: »Ovoga nađosmo, gdje buni narod naš i zabranjuje davati porez caru i govori, da je On Krist Kralj« (Lk. 23, 2). On je dakle buntovnik proti rimskom caru i hoće da bude židovskim kraljem. Tako Ga optužuju, a da ne spominju, zašto su Ga oni osudili.

A vani pred sudnicom potiču narod proti Njemu. Neka narod kaže rimskom upravitelju, da oni ne će Njega imati za kralja. I ne će nikoga priznati kraljem osim cesara. I Pilat reče Židovima: »Evo kralj vaš! No oni su vikali: Uzmi, uzmi, raspni Ga! Pilat im reče: Kralja vašega da raspnem? Odgovoriše veliki svećenici: Nemamo kralja nego cara. Tada im Ga preda da se razapne« (Iv. 19, 14-16). Tako su vikali vođe i narod. I time su porekli svoju prošlost, svoje Proroke i svoju čežnju za narodnim Mesijom. Od Njega su očekivali, da im bude politički vođa i kralj kad dođe. Svejedno je to, samo da se riješe toga Krista, koji im je prokazao pred narodom njihovo licemjerstvo, njihove pogreške i njihovo zavođenje naroda. Bijes je uvijek slijep. I zato su i sami osudili Isusa na smrt i dali Ga osuditi na smrt rimskom upravitelju. I to na smrt, koju prate najstrašnije boli i najveća sramota, a to je smrt na križu.

Brzo su tu smrt uredili s Pilatom, beznačajnim rimskim upraviteljem. On naime najprije na tuženom Isusu ne nalazi nikakove krivice. A zatim popušta zaslijepljen strahom, da će ga optužiti pred cesarom, i on bi mogao izgubiti svoje upraviteljsko mjesto. Saduceji i Farizeji su trli ruke razigrani đavolskim veseljem: »Dakle Sin Božji mora umrijeti«. I Pilat opra ruke pred narodom i reče: »Ja nisam kriv u krvi ovoga Pravednika; vi ćete odgovarati. I odgovori sav narod: Krv Njegova na nas i na djecu našu!« (Mt. 27, 24-26). Toliko je narod zaveden i zaslijepljen svojim slijepim i slavohlepnim vođama, da krivnju preuzima na sebe i djecu svoju, pokoljenje svoje do vijeka, dok ih bude. U žeđi za krvlju goloruka i nevina Božjega Jaganjeta žrtvuju sami ono, što je najdraže na zemlji, a to su: domovina i djeca.

A u srcu nekolikih žena sklonili se ipak osjećaji pravde i sažaljenja. Za milost je molila žena Pilatova, koja ga je opominjala: »Nemoj se ti ništa miješati u stvar toga Pravednika, jer sam danas u snu mnogo pretrpjela poradi Njega« (Mt. 27, 19). I kad je Isus nosio križ: »Za njim je išlo veliko mnoštvo naroda i žena, koje su naricale i plakale za Njim. Isus obazrevši se na njih reče: Kćeri Jeruzalemske! Ne plačite za mnom, nego za sobom i djecom svojom; jer gle, idu dani, u koje će se reći: Blago nerotkinjama i utrobama, koje ne rodiše, i grudima, koje ne dojiše. Tada će početi govoriti gorama: Padnite na nas! i brežuljcima: pokrijte nas! jer kad se ovako radi od zelena drveta, što će biti od suha?« (Lk. 23, 26-31).

Sami su Židovi i njihovi poglavari svu krivnju za smrt Isusovu uzeli na sebe i svoje potomke. Zato im Isus proriče strašnu kaznu i užasne nevolje, koje su time navukli na sebe i svoje pokoljenje. Govori to ženama, koje su toliko samilosti pokazale prema Njemu. Govori im zato, da pokaže, da uza svu krivnju vođa i naroda On imade smilovanje i obzir s onima, koji se kaju i plaču nad svojim grijesima. Govori im i zato, da pokaže, kako zaboravlja na svoju nevolju, koja Ga je baš sada zahvatila. On misli u svom velikom milosrđu i ljubavi samo na nevolju drugih. On vidi žalost žena, koje nad Njegovim križem plaču, ali i groznu stisku žena za buduće opsade Jeruzalemske. Njega to boli, premda su sami Židovi sve to u svom bijesu i tvrdoglavosti na sebe i svoje potomstvo preuzeli i tako izazvali pravednu kaznu Božju. I dok su žene plakale, tvrdovrati su muževi ostali ustrajni u svom zlu.

Na Golgoti, pod križem, stajali su i podsmjehivali se: Saduceji i Farizeji; veliki svećenici Ana i Kajfa; presićeni sladokusci; oholi, slavohlepni, podmukli pismoznanci. Svi su ti tipovi slagali pobjedničku pjesmu, pjesmu rugalicu: »Ako je Sin Božji, neka si skine čavle, zatvori krvareće žile, neka side s križa, neka nas napetlja da vjerujemo u Njegovo božanstvo«. Sve je to bilo sadržano u riječima: »Drugima je pomogao, a sebi ne može pomoći. Kralj je Izraelski, neka side sad s križa, pa ćemo vjerovati u Njega. On se uzdao u Boga, neka Ga sad izbavi, ako Mu je po volji; jer reče: Sin sam Božji« (Mt. 27, 42-44).

Tako su govorili neko vrijeme, a onda ušutili. Zašto? Zato, jer su se sami zgrozili nad svojim govorom. Drhtali su i tresli se od straha, da im Isus što ne odgovori. Ipak ih je podilazila bojazan, da bi im mogao odgovoriti On, koji je tako divnu nauku učio, tako svet život provodio, tolika čudesa učinio. A što bi onda oni, ako bi doista sišao s križa. Njemu ništa nije nemoguće. Nepravda i zločin ne da nikomu nikada mira ni pokoja, pa makar sam sebe neprestano uvjeravao, da je pravo učinio, ili se sili da na to ne misli.

Zla savjest se uvijek javlja i progoni čovjeka. Tako je i njih progonila nepravedna osuda Isusa na smrt.

DUHOVI

Otvorili su vrata priprosti ribari,
Bijesak Božjeg svijetla u oku im sjao;
Uskrsnulog Krista veličati su stali,
Jer tamni zastor noći sa srca im pao.

Osjetili su ljudi da se nešto zbiva.
Ta priprosti ribari tako snažno zbore,
I svi su tad znali, da istina je živa:
Da Krist je Bog, što vječno vlada
tamo gore.

SVETIŠTE MAJKE MILOSTI

(Trsat)

Gore na uzvišni Gospin hram se ljeska,
U sunčanome sjaju zlatom se prel'jeva.
Na podnožju vrhunca ko srebreni biser
U zlaćanom se sjaju plavi Jadran sl'jeva.

I šum! vječno More: Gospi pjesmu pjeva;
A Kraljica sluša na svetome oltaru,
Sa šumom pjesme Mora mol'tve se dižu
Sa obale plave u sunčanome žaru.

Poniznost pred ljudima

U odnosu prema ljudima poniznost se sastoji u takovom preziru sama sebe da sebe manje cijenimo nego ikoga, i da smo spremni svima se podložiti. Tako ponizan čovjek mirno će podnositi uvrede, zapostavljanja i pogrde svake ruke, smatrat će, da mu ih ljudi s pravom nanose, i čak će se radi njih veseliti. Takav osjećaj prema bližnjemu ima svoj korijen u ispravnom poznavanju samoga sebe i niskom mišljenju o samom sebi. Tko je naime duboko prožet svojim ništavilom, slaboćama, krhkošću, te množinom i veličinom grijeha, ne će mu biti teško sebe zapostaviti svim ljudima. Sv. Ivan Hrizostom kaže: »Pravo smo ponizni, ako se postavimo na niži stepen, nego li su oni, koji su iza nas, i kad sa strahopočitanjem gledamo na one, koji se čine da su manje vrijedni od nas. Ako smo uistinu mudri, ne ćemo nikoga smatrati nižim od sebe nego ćemo svakoga držati boljim od sebe. Tako ne mislim samo o nama, koji smo uronuli u bezbrojne grijehe, nego i o onima, koji su sebi svijesni, da su učinili mnogo dobra«. Sv. Bernard kaže: »Veliko je zlo i velika pogibao za tvoj napredak, ako u mislima stavljaš sebe pred druge, koji su stvarno s tobom jednaki ili su čak i vredniji od tebe. Zato se ne mjeri ni s kim, nego se smatraj najnevrednijim«.

Kako se možemo smatrati lošijima od svih drugih ljudi, a možda su ti isti lošiji od nas? Sv. Toma kaže: »Ako kod drugih gledaš na darove Božje, koje posjeduju, a kod sebe na svoje ništavilo, ne će ti biti teško, da dadeš onome prednost. Ti možda imaš još i tajnih pogrešaka, za koje samo ti znaš, a onaj možda ima još i tajnih darova Božjih u sebi, kojih ne zamjećuješ«. Sv. apostol Pavao kaže: »Jedan drugoga u poniznosti držite višim nego sebe same«. Sv. Toma dodaje na to: »Prema zakonu ljubavi treba da u bližnjemu zamjećujemo ono, što ima od Boga dobro bilo u redu naravi ili milosti, a da kod sebe promatramo ono, što imamo od sebe samih, a to je ništavilo i mnoštvo grijeha«.

Spasitelj preporuča uzvanicima, da sjednu na posljednje mjesto. Ne veli: na srednje, ili jedno od posljednjih, nego baš na posljednje, a to zato, da se ne usudimo ni isporediti se s drugima, a kamo li stati pred njih. Da je tko od prvih kršćana osudio Pavla, koji je bijesnio proti njih, te ga prezreo i sebe više cijenio od njega, kako bi se grdno prevario: Savao je bio izabrana posuda Božja. Nije li možda tako i s našim bližnjim, koji se čini da ima svakojake poroke? Ne osuđujmo ga, jer je možda i on Bogu mio, pa on ima i s njim posebne nakane. Sv. su Franju Saleškog pitali, zašto se smatra največim grješnikom na svijetu, kad nije nikad počinio takih prestupaka, kao mnogi drugi ljudi? Sv. Franjo odgovori: »Ja sam uvjeren, da je najgori drumski razbojnik doživio takovo milosrđe sa strane Božje, kao što sam doživio ja, da bi Mu on vjernije služio i bio Mu miliji od mene. Osim toga je sasvim sigurno, kad bi Bog ustegnuo svoju ruku od mene, ja bih počinio takovih nepodopština, kao nitko na zemlji«.

Ima ih, koji se na riječima drže velikim grješnicima, no drukčije misle o sebi. O njima vrijedi riječ Sv. Pisma: »Gdjekoji ide naokolo ponizan u žalosnoj crnini, a nutrašnjost je njegova puna prevare. Njihova se lažna poniznost poznaje po tom, što se lako za malenkost uzbuđuju, i postaju zlovoljni, čim ih drugi ogovori, omalovaži, pogrdi i uvrijedi. Tko je pravo ponizan, tko se uistinu drži najnižim od svih i misli da zaslužuje prezir svih, taj će rado primiti svaku pogrdu drugih.

Osamljeni

Često smo vidjeli, kako usred polja, pašnjaka ili livade stoji osamljeno drvo. Osamljeno drvo i osamljeni čovjek imadu isti udes i iste tegobe. Njima nije baš lako. Ali tvrdi njihov život čini ih jakima, samostalnima i velikima. Možda i nisu sami krivi, što su preostatak svoga roda, koji ih je nekada okruživao. Nepogode i oluje su ih osamile, tako da su njihovu braću istrijebile. Ili ih je koja druga nevolja postavila osamljene na njihovoj životnoj stazi.

Mladost bi njihova možda znala pričati o gorkim časovima njihova probijanja svijetom i teškoga održanja na životu. Teška je naime osamljenost na buri i vjetru, kiši i snijegu, na smrzavici i ledu, vrućini i hladnoći. Mnogo puta je mlado drvo čeznutljivo gledalo na daleke šume kao i osamljen čovjek na društveni život u obitelji, gdje običavaju njegovi drugovi provoditi toplo i ugodno svoj boravak. Nakon takova gledanja mu nadođu dani tuge. Osjeća se odbačenim i napuštenim od svojih. Prepušten udaranju divljih vjetrova, kao da mora činiti tešku pokoru za neku tajnu krivnju.

Često je za osamljeno drvo i čovjeka sreća, što nisu nikada iskusili ugodnosti zajedničkoga života ni bratskoga ni sestrinskog zajedništva u svojem rastu. Nisu uživali njihovih proljetnih radosti ni poigrali se s njima obojenim igračkama u jeseni, ni sanjali sne o zabavama na zimskom ledu, niti uživali radosti zvjezdanih ljetnih noći. Nisu slušali šum razgovornog lišća ni opojno cvrkutanje iz ptičjih gnijezda. Nisu gledali tumaranje velikih i malih šumskih životinja, koje u svojoj radosti ne nalaze sna. Nisu još nikada zamijetili ni udisali umorni i vlažni miris paprati ni šumskoga cvijeća.

Njima osamljenima nije poznat mekani život uživanja, što ga pruža gusto šumsko drveće i poredična zajednica. Oni su od svoje mladosti siromašni na radostima, a bogati na odricanju i teškim borbama. Oni su uvijek sami na sebe upućeni. A u zajednici bi se u oporim i burnim danima oslonili međusobno na braću i sestre. Zaštitili bi se njihovim sjenovitim granama i gipkim ograncima. A ovako se osamljeni uzalud ogledavaju za pomoć na daleko i široko, kad ih strašne jesenske bure i proljetni vjetrovi savijaju do korijena i njihove grane snažno tjeraju ovamo i onamo, ruše im glave i otkidaju ogranke, koje su tako dugo i s toliko brige hranili i njegovali.

Ali oni su se priučili na to, da budu sami. Zato se i u najvećoj stisci oslanjaju samo na sebe. Teška ih je mladost učinila čvrstima i neslomivima. Malo ih je pak odraslo u zajednici, koji bi mogli tako prkositi vjetrovima, stajati na svome mjestu u vrijeme hladnih i mokrih tjednima padajućih kiša. Niti bi se mogli izložiti oštroj studeni jake zime. Oni vole brbljavi, društveni život, gdje razgovor ne prestaje nijednoga časa. Njih vesele jezici pjevajućih ptica i neprestano zujanje kukaca. A osamljenima je postala upravo potrebna ozbiljna tišina šutećih, bezglasno rastućih polja. Njima je dosta i previše brbljanje i smijeh pojedinih ljudi, koji prolaze žuto-bijelim cestama i glasovi malobrojnih ptica, koje mimo prolete, klicanje ševa nad zrijućim usjevima i odjek kosa i srpova, što ruše zelenu travu.

Samcima je u dugom toku životnog vremena postalo svojstveno ozbiljno dostojanstvo i ponos. A to dolazi samo od sebe u dugoj osamljenosti i mnogim patnjama. Neprestana borba ih je učinila odbojnima, surovima i negipkima. I zato se mnogo toga u njima moralo slomiti pred navalama nepogoda. Ali njihov značaj i njihovu ljepotu nije slomilo. Za njih je i nesavremeno da svoju draž i milinu stavljaju u izlog kao mladi gizdelin, koji živi i iživljuje se i brzo propada, a čvrsti samci ostaju. I dnevno, kad ljudi prolaze cestom, rukom si zaštićuju oči pred suncem, a ispod ruke iznenađeni gledaju na njih, kao da se čude njihovom starom dostojanstvu i snažnoj čvrstoći njihova roda i ponosnoj neslomivosti njihove odlučnosti. A to je, što ih tješi u njihovim teškoćama.

Njima je pak priušteno, da čine djela ljubavi prema bližnjemu. K njima se nahne utiču stanovnici cijele okoline, kad opaze, da su spremni na ljubav prema bližnjemu. Oni su kao drvo usred polja, kojemu bježe i kod njega traže zaštitu i ljudi i životinje pred vjetrom i nenadanom kišom. K njemu bježe i dječje čete u vrijeme najveće ljetne vrućine poslije podne s punim rukama cvijeća, da si u njegovim sjenama ohlade suncem ugrijane glave. Polijegaju se na dnu stabla kraj njegova korijenja. Pletu od cvijeća vijence, vežu cvijeće u kite, pa zaplešu svoje vesele djetinje plesove. Tada bude i starom stablu milo i drago, kao da se sjetilo svoje već odavno protekle mladosti. To je onda jedan lijepi dan samcu, koji inače provodi svoje staračke dane bez veselja. Sve se to dade isporediti s dirljivim oduševljenjem, koje zahvaća osamljeno drvo, kad u proljeće zaciči prvo mladunče malene ptice na njegovim granama. Onda ono privine golo ptiče na svoje opore grudi pune čeznutljivih osjećaja, koji ga privlače svakom živućem stvoru.

Imade dana za osamljena drveća kao i za osamljene ljude, kad im je slomljena svaka hrabrost i dobrota žalosnim udarcem sudbine. Mnogi su naime u životu u svojoj slomljenoj i nijemoj veličini svjedoci nerazumljivoga zakona, koji vlada cijelom prirodom. A to je: najveći su i najvećma izloženi smrti i prolaznosti, i najbrže se zaboravljaju. Ali ipak na ruševinama takovog pojedinca leži i ostaje čar plemenite uzvišenosti i neprolaznog dostojanstva za uvijek ako je Bogu služio.

OPAKI NA SUDNJEM DANU

Za opake će sudnji dan biti porazan. Oni će morati gledati strogo sudačko lice Spasiteljevo i čuti strašne riječi: »Idite od mene, prokleti, u oganj vječni koji je pripravljen đavlu i anđelima njegovim« (Mt 25, 41).

Ovim će riječima Isus osuditi opake na dvostruku kaznu. Jedna se zove kazna osude, a sastoji se u tome, da osuđeni ne će nikada Boga vidjeti, čitavu će vječnost biti odijeljeni od Boga. Osuda je nepromjenljiva i traje kroz svu vječnost. Osuđenici će zdvojno plakati. Mučit će ih grižnja savjesti do ludila. Predbacivat će si, kako su se lako mogli spasiti, a sami su ni za što proigrali svoju sreću. Pomoći ni odkud, utjeha ni od koga. Dolazit će im na pamet prosti izrazi i bogumrske kletve, koje su poput otrovnih strijela sipali na Božje veličanstvo. Sjećat će se nečistih grijeha, svih griješnih prilika: osoba mjesta i stvari, koje su ih na grijeh navodile. Mučit će ih imovina, koju su nepravedno stekli. Pred oči će im dolaziti slike osoba, kojima su poganim jezicima poštenje oduzeli. Nemilosrdno će ih progoniti poklani i poubijani kojih krv viče k nebu za osvetom kao što je nekada vikala krv nedužnoga Abela. Nizat će im se pred očima svi grijesi cijeloga života kao u ogledalu. Jedan teži od drugoga. Da su se barem u zadnji čas pokajali kao raskajani razbojnik na križu i bilo bi im sve oprošteno. A ovako? Ni sjene nikakve nade. Sveto pismo pita: »Ili ne znate, da nepravednici ne će baštiniti kraljevstva Božjega?« — pa odmah nadodaje grožnju: »Ne varajte se: ni bludnici, ni idolopoklonici, ni preljubnici, ni mekoputni, ni oni, koji spavaju s muškarcima, ni kradljivci, ni lakoumnici, ni pijanice, ni psovači, ni razbojnici ne će baštiniti kraljevstva Božjega« (1 Kor 6, 9–10).

Osuđeni gube nebesku domovinu. Isključeni su iz zajednice Anđela i blaženih ljudi. Bit će lišeni dražesnoga pogleda, kojim se naslađuju Blaženi kad gledaju ljepotu naravnih stvari. Bit će lišeni svijetla slave. Ne će gledati Boga. Ne će uživati blažene ljubavi i veselja. Ne će imati proslavljeno tijelo. Izgubit će sve nadnaravne darove, a zadržat će samo neizbrišljive biljege Sakramenata svetog Krsta, Potvrde i Reda, koji će im u paklu biti kao kazna i sramota.

Povrh kazne osude trpjet će osuđenici i osjetne kazne. Među osjetnim kaznama dolazi na prvo mjesto pakleni oganj, paklena vatra. Vatra je u paklu prava, ali se razlikuje od zemaljske vatre time, što nikada ne izgara i ima posebnu moć, da muči duše, makar su one duhovna bića. Do sudnjega će dana paklena vatra mučit odpale anđele i osuđene ljudske duše, a nakon sudnjega dana i tjelesa osuđenika. »Sin čovječji izaslat će Anđele svoje, i oni će sabrati sve zavoditelje i zlotvore iz kraljevstva njegova i baciti ih u peć ognjenu. Ondje će biti jauk i škrgut zuba« (Mt 13, 41–42). »Ako te ruka tvoja sablažnjava, odsjeci je! Bolje je za tebe, da uđeš sakat u život, negoli s dvije ruke ideš u pakao, u oganj neugašivi, gdje crv njihov ne umire, i oganj se ne gasi« (Mk 9, 43). »I gradove Sodomu i Gomoru osudio je Bog na propast i spalio, i tako je postavio primjer budućim bezbožnicima« (2 Pet 2, 6).

Kad će Spasitelj na sudnjem danu izreći osudu nad osuđenicima, navesti će i razloge zašto ih osuđuje. »Bio sam gladan i niste mi dali jesti, žedan i niste mi dali piti. Bio sam stranac i niste me primili na konak, gol i niste me zaodjeli. Bio sam bolestan i u tamnici i niste me pohodili«. Osuđenici će Ga pitati: »Gospodine, kada smo te vidjeli gladna ili žedna ili stranca ili gola ili bolesna ili u tamnici, i nismo te poslužili?« Isus će im odgovoriti: »Zaista vam kažem: Što niste učinili jednome od ovih najmanjih, to niste učinili ni meni« (Mt. 25, 42–45). Među nedostacima će, dakle, koji strovaljuju ljude u pakao, biti jedan od najvećih manjak ljubavi prema bližnjemu, nedostatak djela kršćanske ljubavi.

Sveto Pismo govori o paklu jasno i otvoreno na mnogo mjesta. Nauku o paklu ispovijeda sva kršćanska predaja već od apostolskih vremena pa kroz svu crkvenu povijest. Tu ne pomaže ništa ljudsko mudrovanje, koje bi htjelo da pakla nema. Pakao je činjenica, doduše gorka činjenica, i s njom se mora računati. Ne koristi pred njom zatvarati oči, ni glavu turati u pijesak kao noj. Njoj se mora muževno pogledati u oči. Četiri su posljednje stvari čovječje: smrt, sud, pakao i nebesko kraljevstvo. Sveto Pismo nas upozoruje; Sjeti se, čovječe, često svojih posljednjih stvari, pa ne ćeš nikada sagriješiti.

Čisla naših molitava

U svibanjsko predvečerje čisla naših molitava sazivala su Tebe, Kraljice neba i zemlje. U sve ove dane, naša je misao tražila Tebe, Majko premudra, da Ti reče naše potrebe, naše prošnje, naše nevolje. U sve ove dane, naša su srca otkrivala pred Božjim žrtvenikom naše radosti i naše tuge u djetinjem pouzdanju, da nas Ti slušaš, da nas Ti primaš, da nam Ti pripravljaš najveću sreću. I što riječi nisu mogle kazati i nikada ne bi mogle, što ni mi sami ne znamo, a nosimo u duši kao neumrlu, neprolaznu težnju našeg čitavog života, sve je to gorjelo pred Tobom, presveta Marijo, plamenom naše vjere i naše ljubavi. I oni, koji više nemaju majke na zemlji, da na njezinu srcu nađu slatku utjehu i radost, i oni koji su dolazili k Tebi i Ti si razumjela njihove suze. Nema radosti, ali nema ni boli, kojeg Ti ne bi primila iz naših sklopljenih ruku. Nema šutnje najdubljeg čemera, koja Tebi ne bi govorila, što trpimo i u što i u bolu vjerujemo. Zato su čisla naših molitava naš život, naši dani u ovome svijetu, pod križem i u sjaju uskrsne utjehe, koju nam donosi naš Otkupitelj. Naša su čisla molitava vijenac ispleten iz cvijeća naše radosti i iz trnja našega trpljenja.

Svibanjski dani su lijepi. Jednom u godini traju ove pobožnosti u rascvjetano proljeće. Ali u svim danima naše molitve spominju Tvoje veliko Ime. U svim danima do smrti mi Te zazivljemo: Zdravo, Marijo!

Mučenikova majka

U prosincu godine 1898. mladi francuski misionar umro je za svetu Vjeru. Strašna mučenja predhodila su njegovoj smrti.

Poslije je netko zapitao mučenikovu majku: »Što ste učinili, kada ste čuli tu žalosnu vijest?«

»Što sam učinila?« odgovori ona. »Kad sam najprije suzama natopila pismo, bacila sam se pred noge naše Nebeske Majke i rekla sam joj: »O dobra Majko, moje je srce rastrgano! Ali znam, da si Ti još više trpjela na brdu Kalvariji... Pa i ja hoću da budem majka mučenikova. Ne ću više plakati.«

»Pošto sam tako molila, dobila sam novu snagu. Odsada upotrebljavam svoje dane sakupljajući milostinju za pogane, koji su ubili moga sina.«

PODLISTAK

Ljepota svibnja

Bijela, kao ljiljan i čista, kao sunce, Posuda duhovna, Utjeha kršćana i Kraljica mira slavi se u mjesecu svibnju!

Već ovi ukrasni naslovi za Onu, koja je Pomoćnica kršćana i Vrata nebeska uza druge bezbrojne, s kojima Je još od kršćanske starine slavi Crkva, bjelodano govore o zanosu vjernika, koji su Je kroz stoljeća poštovali i kao Majku kršćana i kao Zagovornicu na nebu.

Dvije majke imamo u životu, jednu duhovnu i jednu tjelesnu. Jedna i druga bdiju nad našim stazama i prate nas kroz život, koji je u Njezinoj molitvi nazvan »suzna dolina«. Bez ove suzne doline mi ne bismo mogli dospjeti u one visine, koje su pune svijetla, i u kojima trepti pjev onih, koji su bili čista srca.

Od onoga trenutka pod Križem, kad je sam Isus kazao Ivanu: »Sine, evo ti Majke!« — Ona je naša zaštitnica i prati naše korake, omogućuje nam u tami života, da se uzdignemo prema svijetlu, koje otkupljuje i koje tješi naše srce u svim njegovim poteškoćama.

Bijela, kao ljiljan! Vrhunac bjeline je Ona, vrhunac, na kome nema praha i mulja, na kome neprestano sja sunce milosti!

Čista, kao sunce! Sunce je izvor ovoga našega zemaljskog života, ono je, prema Tvorčevoj zamisli od vjekova, omogućilo razvoj života na zemlji, ono je izvor svijetla, koje sve čisti i koje raspršuje sve magle i svaku tamu. Ona je slična suncu, Ona je sama sunce!

Posuda duhovna! Svi su se mistici oduševljavali u svojim vizijama i svojim doživljajima s Njom, jer su u Njoj vidjeli posrednicu, koja nas vodi pred Božje Lice.

U njoj su sve kreposti kršćanske savršenosti, Nju su svi sveci i svetice molili, da im omogući što veći stupanj savršenstva.

Utjeha je tako potrebna čovjeku u njegovim žalostima, u njegovim brigama i njegovoj mlakoj vjeri i njegovu gubljenju ravnoteže. Ona je ta utjeha!

Kraljica mira! Mir je uvjet, kako duhovnoga, a tako i materijalnoga blagostanja. Ona je ona, koja miri zavađene, Ona je ona, koja unosi u nemirno srce svijetlo prave milosti, koja nas puni kršćanskim optimizmom, a bez njega nema djelotvorna života za nijednoga kršćanina.

Ona je Zvijezda morska! Stara je prispodoba lađe na uzburkanom moru s ljudskim životom. Da bi lađa doplovila u luku, potrebno je da plovi onim pravcem, koji vodi u luku odmora, a ne u litice. Ona je zvijezda, koja pokazuje put kršćaninu na velikom moru, koje se zove život. Nju slavimo u mjesecu svibnju, mjesecu bujnosti i cvijeća, mjesecu lijepih boja u prirodi i mjesecu raspjevanoga zelenila, koje nam govori o dobroti Onoga, koji se brine i za vrapca na krovu; Onoga, koji je uvijek bio pun ljubavi prema čovjeku; Onoga, koji ga je otkupio i posvetio svojom žrtvom za vječnost.

Poklonimo se i mi ljepoti One, koju su proslavili toliki umjetnici, One, koja je pomogla tolikim posvećenim dušama. Sjetimo se, da imamo na nebu svoju duhovnu Majku, koja je puna ljubavi za svoju djecu!

ISUSOVAČKA CRKVA u gradu Meksiku, koja je 1925. kao mjera progona katoličke Crkve bila zatvorena, nakon temeljite restauracije opet je otvorena. Sadašnja je vlada to učinila i u znak »reparacije«.

DUHOVSKA NEDJELJA

13. V. 1951.

Djela apostolska pripovijedaju kako je Duh Sveti sašao nad apostole u slici gorućih jezika, i kako su apostoli odmah uslijed djelovanja Duha Svetoga počeli govoriti raznim jezicima.

1. I pojave im se razdijeljeni jezici kao od ognja. Duh Sveti pojavio se prema izvještaju Svetoga Pisma dva puta: prvi put kao bijeli golub kod krštenja Isusova i sada kao plameni jezici. Svaka pojava ima svoje značenje. Bijeli golub znači nevinost i bezazlenost. Takav je bio Isus, a takvi treba da budemo i mi svi, koji želimo, da Duh Sveti dođe k nama. Plameni jezici naznačuje buduću propovjedničku službu Apostola: raznosit će Evanđelje propovijedanjem po svijetu, a grijat će ih i davat će im poleta i snage plameni žar Duha Svetoga. Po odredbi Crkve Duh Sveti se u crkvenoj umjetnosti prikazuje samo u slici goluba.

2. Jezici od ognja spuste se na svakoga pojedinoga od njih. I tako su Apostoli primili Duha Svetoga, koga im je Isus već prije više puta obećavao. Duh je Sveti u Apostolima učinio potpuni preokret. Prije su bili strašljivi i sakrivali su se pred progonima farizeja, a sada najedamput postadoše neustrašivi, te izidoše na ulice Jeruzalemske i propovijedahu Evanđelje. Prije nisu mnogo toga shvatili, što im je Isus govorio, a sada ispravno shvaćaju sve. Prije su mislili na zemaljsku i očekivali kraljevstvo na zemlji, a sada misle na nebesku i šire kraljevstvo nebesko na zemlji. Duh Sveti ih je poučio u svemu, dao im je što da govore kod širenja vjere, jačao ih je u progonima i učinio ih neustrašivima sve do mučeničke smrti. Molimo i mi snagu Duha Svetoga da se uspješno možemo boriti protiv navala đavla, napasti svijeta i svoje vlastite zle naravi.

3. I svi se napuniše Duha Svetoga i počeše govoriti tuđim jezicima. U to vrijeme bilo je u Jeruzalemu Židova iz različitih strana svijeta i svi su ih razumjeli u svojim jezicima. U prva kršćanska vremena Duh Sveti je pratio propovijedanja, kako Apostola, tako i prvih kršćana, posebnim darovima, među kojima je bio i dar jezika. Bilo je to zato, da se kršćanstvo lakše i brže proširi među pogane. Danas nema više ovih darova, jer nijesu ni potrebni. A ako bi kad trebalo, nema dvojbe, da bi Duh Sveti opet pomogao slabim ljudima, da se sveta vjera u svijetu održi, pa ma i na čudesni način. Molimo se Duhu Svetome, da nam prosvijetli razum, da možemo svoju svetu vjeru dobro upoznati razumjeti i da nam upali srce, da je zavolimo i po njoj živimo.

Bl. FRANJO ANTUN FASANI

U nedjelju, 15. IV., podignut je na čast oltara O. Franjo-Antun Fasani, franjevac - konventualac. Novi se Blaženik rodio god. 1681. u prastarom i slavnom gradiću Lučeri (Italija). Njegovi roditelji, vrlo siromašni zemaljskim imetkom, ali bogati milošću Božjom, zvali su se Josip i Izabela Fasani.

Obiteljski ambijent bijaše prva škola njegove svetosti. Već kao dijete znao je provoditi sve svoje slobodno vrijeme pred Svetohraništem. Često je skupljao svoje vršnjake i predvodio ih u moljenju na podnožju oltara Bezgrešne Djevice, prema kojoj je za cijelog života gojio osobito nježnu pobožnost i kasnije bio Njezin gorljivi propovjednik.

U 15. godini stupio je u Red Franjevaca - konventualaca, koji u Lučeri imaju samostan i crkvu sv. Franje već od god. 1301. Niže nauke svršio je u svojoj Provinciji, a više u najpoznatijim kolegijima Reda: u Agnonu, Napulju, Asizu i konačno na glasovitom Bonaventurianumu u Rimu, koji je osnovao Papa Siksto V., podrijetlom Hrvat. Za učitelje i kolege imao je mnogo učenih i svetih ljudi, od kojih će možda naskoro još koji uzići na čast oltara.

U njegovoj intelektualnoj, a naročito duhovnoj formaciji, najdublje tragove ostavio je Asiz, u kom je boravio duže vremena. Iz poniznosti, kao nekoć sveti Franjo, htjede odbiti sveti Red, koji ipak primi po savjetu svog duhovnog vođe, 19. IX. 1705. Nešto kasnije vratio se u svoju Lučeru, da tamo nastavi veličanstveno djelo obnove započeto u XVI. vijeku zaslugom Bl. Augustina Kažotića, koji bijaše najprije zagrebački, a kasnije lučerski biskup.

Tu neumorno radi kao starješina samostana, kao odgojitelj i profesor i konačno kao provincijal. Više primjerom, nego riječju preporodio je svoju Provinciju. Suvremenici ga nazvaše »oživjeli sveti Franjo«. Često su ga puta vidjeli, kako zanesen u molitvi lebdi u zraku. Sve je hrlilo k njemu iz najudaljenijih krajeva. A on, govore svjedoci, »nije štedio truda, da spasava duše«. Duše, duše... bijaše ideal njegova apostolskog djelovanja.

Poput svetog Utemeljitelja bio je i on neobično ponizan. Koliko je do sebe držao, svjedoče ove njegove riječi: »Kad bi Gospodin dao ove darove drugima, o koliki bi postali veliki sveci, a ja...?« Iz poniznosti znao je svima isticati svoje nisko podrijetlo. Otklonio je ponuđenu mu biskupsku čast.

Kao najsigurnije sredstvo protiv nečistoga duha savjetovao je subraći i vjernicima: »Sinci, ako hoćete pobijediti, utječite se molitvom Presv. Djevici, i vjerujte mi, pobjeda je vaša!« Po savjetu Kristovom, molitvi je pridruživao post i druga pokornička djela. Kao sveti Franjo i on nazivaše svoje tijelo »brat magarac«.

U apostolskom radu oboli. Bijaše već iscrpljen dugotrajnim strogim postovima, bdijenjem i bičevanjem, a groznica je dovršavala svoje. Znao je, da se približava svršetak. To je priopćio i nekim izabranim dušama. Vedro bijaše njegovo preminuće. Umirući blagoslovio je još jednom subraću i preporučio im bratsku ljubav, poslušnost, obdržavanje Pravila i zapovijedi Božjih i završi: »Radite da postanete sveci«. Držeći sliku Bezgrešne i moleći Joj se zatvori svoje smrtne oči 29. XI. 1742., da ih otvori u blaženoj vječnosti.

Njegovo tijelo ostade više dana izloženo u crkvi. Svi su ga već tada nazivali svecem. Uza svu stražu, pobožni su vjernici strgali s njega veliki dio odijela, čuvajući to kao dragocjenu relikviju. Sahranjen je u crkvi sv. Franje u Lučeri do oltara Naše Gospe od Providnosti. — Zbog raznih vanjskih neprilika više puta je bilo prekidano kanonsko istraživanje njegova svetačkog života. Ali nebrojena čudesa, za života i poslije smrti, postignuta njegovim zagovorom, dovedoše konačno 15. IV. 1951. do časti oltara novog blaženika iz Reda Franjevaca - konventualaca, oca Franju-Antuna Fasani.

Vjerujem...

Teška je Istina Tvoja, Gospode,
Pa svakiput,
Kad je razumom svojim pokušam obujmiti,

Razumom, što je vagnuo težinu zemlje,
Izmjerio daljine svemirskih gorostasa,
Slijedio vrtoglavo plesanje kometa,
Klecaju mi koljena,

Posrćem pod težinom
U strahu,
Da me smrvi
Ko teški žrvanj zrno pšenično!
Teška je Istina Tvoja!
Pustit-ću stoga razumu pute njegove,
A u pomoć ću Vjeru pozvati.
I uz njezinu ću pomoć milosnu

Istinu Tvoju u zagrljaju ponijeti
Ko perce lagano...

DUHOVI

U nizu kršćanskih svetkovina treća je po redu svetkovina duhovska. Duhovi se slave pedeset dana iza Uskrsa na uspomenu silaska Duha Svetoga na Apostole i na učenike Gospodinove. Tog se dana slavi i osnutak novozavjetne Crkve. Evo, kako nam opisuje Objava Božja silazak Duha Svetoga: »Kad se navršilo pedeset dana (iza uskrsnuća Isusova), bijahu svi na istomu mjestu. I najedamput postade šum s neba kao kad puše silan vjetar, i napuni svu kuću, gdje su sjedjeli. I pokazaše im se razdijeljeni jezici kao od vatre, i sjede po jedan na svakoga od njih, i napuniše se svi Duha Svetoga« (Djela apos 2, 1—4).

Duhovi se slave od najstarijih vremena u Crkvi. Tog su dana u nekim dijelovima Crkve svečano krstili one, koji, bilo iz kog razloga, ne mogoše primiti sveto krštenje na Uskrs.

U onih pedeset dana između Uskrsa i Duhova nije se u starini crkvenoj postilo i stojeći se molilo, a u duhovskoj osmini nisu se smjele držati sudske rasprave, pa ni, barem prva tri dana, raditi težački poslovi.

Negdje je bio običaj, tako u Siciliji, da su se na Duhove sa stropa crkvenog spuštale ruže u brod crkve, dok se u Francuskoj u nekim mjestima za vrijeme službe Božje trubilo u trube, da se narod sjeti na buku, koja je pratila silazak Duha Svetoga.

Razdijeljeni jezici kao od vatre, koji se pokazaše prigodom silaska Duha Svetoga, sjećaju nas na učine, koje Duh Sveti izvodi u nama: vatra naime svijetli, čisti i grije, a to nam dozivlje u pamet prosvjetljenje, koje Duh Sveti daje ljudima te na čišćenje od nesavršenosti i slaboća, koje su u njima i napokon na toplinu, koju uzroči Duh Sveti u njihovim dušama svojom božanskom ljubavi i čini ljude sličnima nestvorenoj Ljubavi Božjoj.

PRIJATELJI KRŠĆANSKE KNJIGE nazvao se krug katoličkih francuskih pisaca, kojemu pripadaju Albert Beguin, Daniel-Rops, Stanislas Fumet, Gabriel Marcel, Albert-Marie Schmidt. Protiv »blijedo odgojne književnosti« stavljaju oni sebi za zadatak izdavanje »jakih djela«, jer u smislu pobude na istiniti katolički život »ništa nije korisno do snage« koja ne isključuje ni priznanje patnje ni svijest o zlu. Drugim riječima: mnogi katolici ne vole čitati književna djela (napose romane), u kojima ljudi trpe, — a napose, koja se završuju tragički, a to znači uljuljavanje u neki ružičasti pojam o životu; a isto tako ne trpe, da se otvoreno i jasno govori o grijehu. Treba zazirati od grijeha, ali treba i znati, šta je grijeh, i koje su njegove posljedice. Jedan jedini grijeh — istočni, — kaže kardinal Newman, uzročnik je svega zla na ovom svijetu, svih muka i nevolja, što nas snalaze na zemlji.

Naše svećenstvo i medicinska nauka

Tokom mnogih stoljeća nastala je u zagrebačkoj katedrali i razvila se knjižnica, koja je nazvana Metropolitanska biblioteka. Danas je privremeno pohranjena u prostorijama Sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

U Metropolitanskoj knjižnici sabrano je dragocjeno blago mnogih starih i rukopisnih i tiskanih djela — »Kodeksa«, i to raznog sadržaja: bogoslovskog, liturgičkog, bibličkog, filozofskog, pravnog pa i medicinskog. Neki od njih potječu iz 11., 12., 13., 14., 15. i 16. stoljeća. Od medicinskih djela sačuvano je do danas jedanaest i to: jedno iz 12. stoljeća, dva iz 13., tri iz 14., tri iz 14/15. i jedno iz 18. stoljeća. U 15. stoljeću imala je Metropolitanska knjižnica 32 djela medicinskog sadržaja. Takovim se blagom može da pohvali malo koja knjižnica i velikih naroda.

Kako su medicinska djela dospjela u biblioteku zagrebačke katedrale? U srednjem vijeku slali su naši biskupi darovitije svećenike na glasovita sveučilišta u inozemstvu kao u Bolonju, Padu, Rim i Pariz, da uče bogoslovske, filozofske, i pravne nauke. Neki su od naših svećenika učili i medicinu, te su se bavili liječenjem. Ovakovi svećenici donijeli su u domovinu ili kasnije nabavili medicinska djela, te su ih darovali katedralnoj knjižnici.

Godine 1253. spominje se zagrebački kanonik Petar kao »fizik« i liječnik. U doba od godine 1253. do g. 1692. poznato je osam zagrebačkih kanonika, koji su bili doktori medicine — liječnici.

Zagrebački biskup Jakob II. de Placentia (1343.—1348.) bio je prije liječnik kralja Karla I. Kao doktori medicine poznati su: Čazmanski arhiđakon i lidenski biskup Kuzma (»Cusminus« 1436.—1440.), komarnički arhiđakon Markvardus (1452.—1456.), vrbovečki arhiđakon Seboldus (1465.), Martin de Ilkusch rodom iz Poljske, gorički arhiđakon (1446.), doktor medicine i slobodnih znanosti (»doctor medicinae et doctor artium«). Isti je godine 1459. postao »magister« — profesor na sveučilištu u Krakovu, te je surađivao u djelu »Tabulae directionum, sinuum etc.« Godine 1522. do 1524. spominje se kao doktor medicine zagrebački kanonik »Jeronimus«. Godine 1536. postigao je u Bolonji doktorat medicine zagrebački kanonik Ivan Zaystoci, čazmanski prepozit.

Neki se zagrebački kanonici spominju i kao astrolozi, kao n. pr. već prije spomenuti Martin Ilkusch (1465.) »kraljevski astronom«, i kanonik Nikola Beckel (1465.—1466.). Navedene činjenice dovoljno objašnjavaju, odakle Metropolitanskoj knjižnici tolika medicinska djela. Kad budu temeljitije proučeni naši povijesni spomenici, moći će se dokazati, da je u stoljećima srednjega vijeka bilo i u drugim našim biskupijama, napose dalmatinskim, svećenika i redovnika, koji su se bavili znanošću, pa i medicinskom naukom te vršili liječničku praksu.

Giuseppe Verdi i njegov „Rekviem“

Ove je godine čitav kulturni svijet svečanim načinom proslavio pedesetu obljetnicu smrti jednoga od najvećih opernih kompozitora svijeta, Giuseppea Verdia. On se rodio 10. listopada 1813. u talijanskom gradiću Roncole, a umro je 27. siječnja 1901. u Milanu. U svome dugom životu komponirao je nebrojeno mnogo većih i manjih djela. Stvorio je blizu 30 velikih opera i može se reći, da ga u tom pogledu gotovo nitko nije nadmašio. Njegove opere »Rigoletto«, »Don Carlos«, »Aida«, »Traviata«, »Otello« i t. d., što ih je umjetnik skladao već pred stotinu godina, izvode se i danas s najvećim uspjehom na pozornicama čitavoga svijeta.

Verdia i njegova djela poznaje svaki iole obrazovan čovjek, ali malo tko znade, da je on bio i praktičan katolik, čovjek žive vjere. I u profane opere rado je unosio crkvene prizore. Mnoge pak druge skladbe nastale su baš kao plod njegovog čvrstog vjerskog uvjerenja, osobito zbirka »Pezzi sacri« (Svete skladbe«) iz g. 1898, njegova »Stabat Mater« (Stala Majka), »Te Deum« (Tebe Boga hvalimo), Ave Maria i brojne marijanske himne nisu bile plod čistog artizma, već odišu dubokom pobožnosti svoga autora.

Pa i njegov »Requiem«, koji je ovih dana bio nekoliko puta izveden u Zagrebu (uz gotovo nezapamćeno zanimanje javnosti) rezultat je pjesnikova katoličkog uvjerenja. Poticaj i nadahnuće za tu veličanstvenu kompoziciju zadobio je Verdi, kad je g. 1873. umro njegov dobar znanac i prijatelj Alessandro Manzoni, koji je kao katolički književnik bio i prvak talijanskog romantizma. (Kod nas je osobito poznat kao pisac romana »Zaručnici« po prijevodu pok. oca Milana Pavelića, Isusovca.)

Prvi puta bio je Verdijev »Requiem« izveden god. 1874. na obljetnicu Manzonieve smrti, i to u crkvi sv. Marka u Milanu, a dirigirao je sam kompozitor. Najistaknutiji glazbenici Italije toga vremena sudjelovali su kao izvoditelji u počast velikog pokojnika, ali i u počast velikog skladatelja—dirigenta.

U svome »Requiemu« skladatelj je doduše prešao simfoničko-dramatičkom kompozicijom granice liturgičke crkvene muzike, ali je djelo ipak prožeo duboko-osjećajnim naglašavanjem liturgičkoga teksta. Komponirao ga je u sedam stavaka, kojima su naslovi: »Introitus«, Dies Irae«, »Domine Jesu Christe«, »Sanctus«, »Agnus Dei«, »Lux aeterna« i »Libera me, Domine«.

Kao i kojih stotinjak godina prije njega veliki austrijski kompozitor Mozart u svome »Requiemu«, tako je i Verdi u svome istoimenom djelu izrazio kao glavnu misao: smrt nije svršetak svega, ona je početak vječnoga života, kojemu ne će biti kraja.

Duh je Stvoritelj

Kap rose, zrnce pijeska i u travi skriveni sitni kukac predstavljaju za učenjaka nerješivu zagonetku. Milijuni najsitnijih živih bića, koja se nalaze u jednoj jedinoj kapi vode i milijuni nebeskih tjelesa, koja lete kroz neizmjerni svemirski prostor napunjaju njegov razum čudom i udivljenjem. Kopna i mora puna su čudesa i tajna. Sam sebi čovjek je najveća zagonetka. Tko bi mogao razjasniti igru njegovih unutarnjih i vanjskih osjećaja, djelovanje njegovih duševnih sposobnosti, težnja i čeznuća njegova srca? Tko je istražio narav ljudske duše, onog duha, koji je u ovom životu vezan s tijelom?

Što se čovjek više duševno razvija, što znanost više napreduje, to brojnija bivaju i čudesa, to više razum opkoljuju tajne i prkose mu. Ili u beskrajnom svemirskom prostoru, ili u istraživanju života ili u proučavanju atoma šire se tajne, koje razum ne može dokučiti.

Ali jedno ne može da izbjegne oštrijemu oku, a to je, da u čitavoj prirodi vlada divan **r e d**. I u zvijezdanim sustavima, gdje se silna sunca podvrgavaju neumoljivim zakonima, kreću se po točno određenim stazama i točno određenom brzinom. I u Sunčevom sustavu, gdje isto tako planeti — i naša Zemlja među njima — poslušno obilaze svoje staze do točnosti jedne stotinke sekunde. I u bilinskom i životinjskom carstvu, kao i u ljudskim bićima, gdje je sve prema svrsi izgrađeno i prilagođeno — vlada savršeni red. A taj red zapravo znači namještanje **s r e d s t a v a**, da postignu neki **c i l j**, neku **s v r h u**. Svrhovitost pak pretpostavlja **u m**, koji je to uredio.

Razumni, svrhoviti učinci mogu da imaju svoj uzrok samo u razumnom biću. Da se napravi neko sredstvo, neki predmet, treba prethodno postaviti cilj u predodžbi, u umu, i prema zamišljenoj svrsi izrađuje se predmet. Uzrok je dakle svrhovitog učinka u umu, u razumnom biću.

Svi predmeti ljudske kulture, počam od igle do čudesne televizije, plod su ljudske **m i s l i**, ljudskog **d u h a**, načinjeni su od **t v a r i** (materije), po ljudskoj **r a d n o j s n a z i** (radnicima). Neizmjerna i nedokučiva djela svemira i života plod su neizmjerne i vječne misaone duhovne sile, **n e i z m j e r n o g i s v e m o ć n o g D u h a**, kojeg nazivamo **B o g**. Ta su djela izgrađena od **B o ž j e t v a r i**, po **B o ž j o j r a d n o j s n a z i: p r i r o d n i m z a k o n i m a**. To je dostatan razlog, pravi uzrok postojanja vidljivih djela prirode, što je u potpunom skladu s načelom uzročnosti, koje glasi, »**S v a k i u č i n a k i m a s v o j u z r o k**«, odnosno: »sve štogod postoji, mora imati svoj dostatni razlog, zašto postoji«.

Bog je ono Biće, koje je od materije najudaljenije i od nje najslobodnije; a netvarnost je nekoga bića razlog, zašto može spoznati. Kakva je netvarnost nekoga bića, takva je njegova spoznaja. Biline nemaju nikakve spoznaje radi svoje tvarnosti. Sjetilo može spoznati, jer može u se primiti slike bez tvari. A još savršenije može razum spoznati, jer je još više od materije odijeljen i s njome nepomiješan.

Bog je neizmjerno savršen duh. Ima razum i slobodnu volju. Razum, koji neizmjerno nadilazi svaki ljudski razum: gleda sve u kojemgod vremenu kao nešto što je njemu nazočno. Volju, koja ne samo da nezna za kakvu zapreku, već volju za koju je jedan voljni čin ujedno i izvršeno djelo.

Božja je veličina i moć beskrajna. Može iz ništa stvoriti sve štogod je po sebi moguće: ovaj svemir i neizmjerno mnogo drugih, ili ih razvaliti ili povratiti u ništa. Od Božje moći imaju svoju moć svi drugotni uzroci i prema ovoj moći svaka je moć upravo nemoć.

Sveti je Grgur izrekao lijepu misao: »Mi o Bogu govorimo najodlučnije onda, kada razmatrajući Njegovu veličinu, zanijemimo od čuda i udivljenja.«

ENGLESKA PRIJESTOLONASLJEDNICA ELIZABETA sa svojim suprugom Filipom od Edinburga posjetila je 19. travnja »privatno« crkvu sv. Petra, grobove papa u podzemnoj crkvi, a razgledala je i kupulu sv. Petra.

Iz katoličkog svijeta

SVETI OTAC je primio u srijedu 14. ožujka u audijenciju veliki broj vjernika iz Italije i inozemstva. Među njima je bio i veliki broj mladenaca. Oduševljeno pozdravljen od prisutnih, Sv. Otac im je održao govor na šest jezika i na kraju podijelio apostolski blagoslov.

CATHOLIC CHURCH EXTENSION SOCIETY, zove se američko katoličko društvo, koje se brine za gradnju novih crkava i kapela, za restauracije starih crkava, za opskrbu crkava potrebnim predmetima za bogoštovlje, za pomoć svećenicima u misijskim župama i za pomaganje svećeničkih kandidata. U 45 godina svoga opstanka ovo je društvo financiralo gradnju oko 6.000 crkvi i kapela. Predsjednik ovoga društva Mons. William D. O'Brien je izjavio: »Ako negdje postoji zajednica od 10 katoličkih obitelji, koje nemaju svoje crkve, naše će društvo naći sredstava, da im je sagradi«. Ovo društvo tijesno surađuje sa ženskim katoličkim društvom »Red Marte«, koje se brine za nabavu i spremanje crkvenog rublja i paramenata te ostalih predmeta potrebnih za bogoštovlje.

AMERIČKA REPUBLIKA GUATEMALA broji 3,717.000 stanovnika, od kojih su 3,500.000 katolici. Dvije trećine stanovništva su Indijanci. Međutim, u ovoj zemlji ima samo 149 katoličkih svećenika, od kojih su manje od polovine domorodci. Uslijed ovoga katolicizam u ovoj zemlji proživljava ozbiljnu krizu. Glavni uzrok ovom pomanjkanju svećenstva jest loše moralno stanje obitelji. Vjerski brak nije priznat pred zakonom, a mnogi parovi žive u divljem braku ne sklapajući ni civilnog braka. Vlada je radi toga bila prinuđena predložiti zakon, po kojemu se smatra zakonitim brakom zajednički život muškarca i žene, koji traje preko tri godine, pak i onda, kada takav par ne sklopi ženidbu.

ENGLESKA PRIJESTOLONASLJEDNICA kneginja Elizabeta sa svojim suprugom vojvodom od Edinburga bila je 13. travnja primljena u audijenciju od Sv. Oca Pija XII. Audijencija je trajala pol sata. Sv. Otac je sa svojim gostima vodio konverzaciju (razgovor) na engleskom jeziku. — Poslije reformacije je kralj Eduard VII. bio prvi engleski kralj, koji je posjetio Sv. Oca u Rimu, ondašnjeg papu Leona XIII. Od onda je običaj, da članovi engleske kraljevske kuće povodom svog boravka u Rimu posjete Sv. Oca.

U OXFORDU je početkom travnja održano vijećanje predstavnika međunarodnog saveza katoličkih poslodavaca. Na vijećanju je bilo oko 60 predstavnika iz Belgije i oko 20 delegata iz Njemačke.

FRANCUSKI KATOLIČKI SOCIJALNI TJEDAN održat će svoje XXXVIII. zasijedanje od 18. do 23. srpnja o. g. u Montpellieru. Tema će raspravljanja biti: »Društvo i zdravlje. Biološki pronalasci i socijalna medicina u službi čovjeka«. Francuski katolički socijalni tjedan je stavio sebi u zadatak, da na ovom zasijedanju osvijetli moralne, socijalne i političke posljedice najnovijih bioloških otkrića, naročitim obzirom na socijalnu medicinu, kako bi ova mogla pružiti najveći mogući doprinos oslobođenju čovječje osobe i ljudskog društva. Poglavita pitanja, koja će se raspravljati s gledišta njihovih moralnih i socijalnih posljedica jesu: umjetno oplođivanje, promjena spola kod embriona, eugenika, eutanazija, kao i metode rada psihologije i psihoanalize. Ostali razni problemi, koji će se raspravljati na ovom sastanku, jesu: socijalizacija medicine, socijalna medicina, higijena rada, reforma rada bolnica i ustanova javne pomoći. Predavači će biti najmjerodavniji liječnici, moralisti sociolozi, pravnici i praktičari socijalnog rada.

PREDSTAVNIKE »političke svjetske federacije«, koji se zalažu za razoružanje naroda i za održanje mira, primio je Sv. Otac Pio XII. polovicom travnja u audijenciju. Sv. je Otac podertao i pozdravio plemenito nastojanje ove nove organizacije.

U JAPANSKOM GRADU FUKUOKA oo. Franjevci grade samostan, koji će im služiti za sjemenište. U sjemeništu će biti mjesta za 21 pitomca.

O. PATRICIJE PEYTON, organizator američkog pokreta za moljenje sv. krunice u obiteljima (America's Family Rosary), došao je u Englesku, da tamo propagira svoj pokret.

NA USKRSNI PONEDJELJAK sv. Otac je primio u audijenciju preko 3.000 francuskih profesora i učitelja s državnih škola. Oko Papina prijestolja u dvorani »della Benedizione« bili su sakupljeni predstavnici najvećih francuskih naučnih ustanova i to profesori sveučilišta Roger Pons sa sveučilišta u Parizu, Emil Baas sa sveučilišta u Strassburgu, Henri Batiffol sa sveučilišta u Parizu, Henri Marrou sa Sorbone, Andre Latreille sa sveučilišta u Lijonu, Pierre Mesnard sa sveučilišta u Grenoblu, Pierre Charle Peguy sa sveučilišta u Remsu, Schilz sa sveučilišta u Lillu, Hocquard s liceja u Metzu i Jouguelet s liceja u Lionu. Među prisutnima je bila i udova velikog francuskog katoličkog književnika Charla Peguy. Audijenciji je osim toga prisustvovalo 400 pitomaca francuskih katoličkih škola kao i francuski ambasador kod Vatikana Vladimir d'Ormesson. Sv. Otac je održao predstavnicima francuskih škola značajan oduži govor, koji je od strane prisutnih primljen s velikim oduševljenjem. Na kraju audijencije, pošto je sv. Otac podijelio prisutnima apostolski blagoslov, hodočasnici su zapjevali pjesmu »Oremus pro Pontifice«, a zatim himnu udruženja profesora i učitelja s državnih škola, koje se udruženje zove »Sveučilišna Župa«.

U LISTOPADU o. g pada 100. godišnjica rođenja velikog belgijskog kardinala Merciera. Kardinal Mercier proslavio se je, među ostalim, i svojim junačkim držanjem za vrijeme njemačke okupacije u prvom svjetskom ratu. Belgija se sprema, da svečano proslavi ovaj jubilej svoga narodnog junaka. Posebno se pak sprema za proslavu ove 100-godišnjice Louvensko belgijsko katoličko sveučilište. Sjemenište Leona XIII. u Louvenu prvo je održalo proslavu ovoga jubileja. Proslavi je sudjelovao apostolski nuncij u Belgiji i članovi belgijskog episkopata. Govor o pok. kardinalu Mercieru je održao njegov nasljednik nadbiskup-kardinal u Mallinesu.

URUGVAJSKI KATOLICI spremaju film o svećeničkim zvanjima. Tekst za ovaj film je napisao o. Haraldo Kahneman, a režiju će voditi argentinski filmski režiser Gvido Saraceni. Glumci i tehničko osoblje, koje je zaposleno pri snimanju ovoga filma, radit će potpuno besplatno. Film će biti u bojama.

JOŠ STATISTIKE O SVETOJ GODINI. Prema posljednjim statističkim podacima posjetilo je Italiju za vrijeme Svete Godine oko 5 milijuna stranaca i turista. Ovo je svakako najveći broj stranaca, koji je posjetio Italiju poslije 1939. godine. Statistika glasi za pojedine zemlje: Švicarska 1,608.645, Francuska 921.990, Engleska 461.691, Austrija 416.452, Sjedinjene Države 395.065, države Beneluxa 322.826, Njemačka 168.181, Skandinavske države 153.392, Španjolska 60.755, Irska 40.147, Kanada 32.850. Od ovog broja bilo je isključivo hodočasnika nešto preko 1,500.000.

O. GEROLAMO BIANCHI, bivši tajnik pape Pija X. i Benedikta XV. umro je nedavno u starosti od 81 godine. On je živio povučeno u jednom samostanu, živeći samo od kruha i vode.

MGR STOURM postavljen je 4. travnja za novog biskupa u Amiensu u Francuskoj. Novi biskup bio je za vrijeme prošlog rata interniran u Njemačkoj kao svećenik, a poslije rata radio je u sekretarijatu francuske Katoličke Akcije.

POZNATI RETABLE (oltarska slika) Van Dycka iz crkve Saint-Bavon u Gandu, koji predstavlja Mistično Jagnje, prenijet je sada u Bruxelles, gdje će se obaviti opsežni popravci. Slika će poslije toga biti opet vraćena na oltar.

U BOGOTI (Kolumbija) otvoren je muzej za crkvenu umjetnost. Vlada je u tu svrhu stavila na raspolaganje iznos od 200.000 pezeta.

NA NUNCIJATURI U KAIRU održane su duhovne vježbe, na kojima je učestvovalo oko 50 članova različitih diplomatskih predstavništava u Kairu.

Svjedočanstva

Pitanje odnosa između vjere i nauke oduvijek je bilo pitanje, koje je zanimalo svakoga čovjeka, koji bez predrasuda i bez strasti teži spoznaji istine. Ovim pitanjem su se poglavito bavili ljudi nauke. Do kakvih su uvjerenja oni došli, pokazuje nam rezultat ankete, koju je 1926. g. proveo među članovima francuske Akademije znanosti član iste Akademije Robert de Fleur. On je spomenute godine uputio svojim kolegama poziv, neka mu pismeno odgovore, što oni misle o odnosu između vjere i znanosti. Iz nekih odgovora vidimo, što veliki učenjaci misle o ovome pitanju.

H e n r i A n d r o i l l è, matematičar i astronom, profesor astronomije, član mnogih učenih društava i pisac mnogih naučnih radova, piše: »Ja ne bih mogao razumjeti, da je znanost protivna vjerskom osjećaju i ja mislim, da naučni duh dovodi do vjere. U znanosti teorije smjenjuju jedna drugu. I tko ne uviđa, da će nam, po Laplasovim riječima, prauzroci i bit stvari ostati nepoznati za sva vremena? Zar ovo strašno neznanje ne sadrži u sebi, po neophodnosti, jednog Boga, geometra, arhitekta ili mehaničara, ili, još, tvorca, čiji smo mi odraz?«

G a b r i j e l A n d r è, kemičar i agronom: »Ljudsko je znanje nesposobno, da riješi problem bića u sebi, a naročito problem našeg naznačenja. Ovo je znanje u stanju, da poboljša materijalne uvjete našega života i da ublaži fizičko zlo, koje trpimo, ali ono nije u stanju dokučiti tajne naše savjesti ni da olakša naše moralne patnje... Često se čuje, da su znanost i vjera u suprotnosti, da nam religija nalaže vjerovanje u dogme, koje zdrav razum odbacuje. Ali može li netko dokazati, da je ljudsko znanje dostiglo takav stepen sigurnosti, da mu je dozvoljeno izricati takav apsolutni sud i to u oblasti tuđe nadležnosti? Zar nam u ostalom i sama znanost ne nameće dogme, koje ne podleže nikakvom dokazivanju, koje ne podnose nikakvu kontrolu i čije je provjeravanje nemoguće?

Osim toga nauka se neprestano mijenja: istine, koje nam danas izgledaju neosporne, sutra će možda iskustvo ili nove teorije osporiti; ne treba im dakle pripisivati vrijednost, koju one nemaju.

Oni, koji najčešće osuđuju religiju, čine to iz gordosti: kao da je ljudsko znanje sposobno da pruži rješenje svim zagonetkama života. Kao da ne postoji jedan poredak stvari, u kome mi ne možemo ništa izmijeniti: osjećamo, da jedna viša volja gospodari nad nama. Vječno pitanje »zašto?« prati nas u stopu i naš razum na to pitanje ne može odgovoriti. Priznajmo svoju nemoć.«

ZLATOMISNIČKI JUBILEJ U AMERICI

Naš hrvatski svećenik preč. g. Oskar Šuster, župnik župe sv. Jeronima u Detroitu u USA proslavio je 16. kolovoza prošle godine svoj svećenički zlatomisnički jubilej t. j. 50 godišnjicu svoga misništva. Samu proslavu je uzveličao svojom prisutnošću i njegov nadbiskup Kardinal Mooney sa svojom pratnjom. Propovijedao je kod Mise vel. g. Viktor Štefanac. Bilo je prisutnih oko 60 svećenika.

Proslava se ponovila i u nedjelju poslije 16. VIII. za vjernike i u crkvi i s velikim banketom, koji je protekao potpuno u hrvatskom i katoličkom duhu. Kod sv. Mise uz druge hrvatske pjesme je otpjevan »Ave Maria« od našega glazbenika Ivana pl. Zajca. A banket, na komu je bilo preko 450 Hrvata i Hrvatica, otvoren je Američkom himnom i hrvatskom: Lijepa naša domovina« i sada su slijedile same naše hrvatske pjesme. Svečaru je predana krasna kita od 50 žutih ruža. Čestitamo jubilarcu!

OBAVIJEST

1) Obustavit ćemo od 1. VI. o. g. daljnje odašiljanje »Gore Srca« onim povjerenicima koji nam na našu opomenu nisu poslali dužnu svotu.

2) Molimo, da nam se ne javljaju novi predplatnici za »Gore Srca«, jer im nismo u stanju slati list.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-363312. — Pojedini broj stoji 1.— Din.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VI. ZAGREB, 20. SVIBNJA 1951. BROJ 21

»Blagoslovljeno budi sveto Trojstvo i nerazdijeljeno jedinstvo, slavimo Ga, jer učini s nama svoje milosrđe« (Tob. 12, 6).

Iz Ulaza na blagdan presvetog Trojstva

UČITELJ I DVA TABORA

Isus je razapet na Križu. Židovi Mu se rugaju: »Drugima je pomogao, a sebi ne može pomoći. Kralj je Izraelski, neka siđe sad s Križa, pa ćemo vjerovati u Njega. On se uzdao u Boga, neka Ga sad izbavi, ako Mu je po volji, jer reče: Sin sam Božji« (Mt 27, 42-44). A što im odgovara Isus? Ništa. Nije ni dolikovalo da Veličanstvo Božje posluhne ove bezbožne želje niskih robovskih duša.

Nije dolikovalo, da istiniti veliki Svećenik prekine započetu Žrtvu. Nije dolikovalo, da siđe s Križa, na koji je dobrovoljno uzašao. Bog i čovjek otvoreno očituje svoju najdublju poniznost. Gospodar slave prihvaća najveće poruge. Hoće da pokaže svoju ganutljivu blagost. Bez ogorčenja podnosi sva ponizivanja i tuge. Hoće da pokaže nepomućenu ustrpljivost. On trpi sate i sate najstrašnije muke na tijelu i duši. Hoće da pokaže na najočitiji način svoju potpunu poslušnost Volji Božjoj. On je uzvišen nad svoje neprijatelje tako, da nema nikakove mržnje u Njegovu srcu. On ih ne proklinje. On dapače moli za njih.

I kad su se neprijatelji Isusovi htjeli narugati šutnji svoje Žrtve, tada je pomrčalo sunce, raspale se pećine, zastor se hramski razdere na dvoje i mrtvi ustadoše iz grobova. Strah obuze bogohulnike. A da ne moraju svoju tjeskobu pokazati pred narodom, zavode ga riječima: »Gledajte odobrenje odozgo, što smo jednoga lašca pribili na Križ«. A narod prestrašen trešnjom svemira, koji se zgrozio nad tom svom okrutnošću, udarao se u prsa i požurio se u grad: »Kad vidje satnik, što se dogodi, stade slaviti Boga govoreći: Zaista ovaj čovjek je bio pravednik. I sve mnoštvo, koje se skupilo, da gleda ovo, kad vidje, što se zbilo, vraćalo se, bijući se u grudi« (Lk 23, 47-48).

U neprijateljskom taboru nije bilo veselja ni slavlja ni slijedeći dan, kad je Raspeti već počivao u grobu, premda je grob bio zapečaćen, i vojnička straža bila postavljena na nj. Mučilo ih je to, što će biti najveća sramota, ako sve mjere opreznosti ne budu koristile, i njihov se sramotni čin pred cijelim svijetom otkrije uskrsnućem Spasiteljevim.

I ono se uistinu imalo dogoditi, na što su sa strahom pomišljali neprijatelji Sina Božjega. I doista na uskrsno jutro izađe iz groba Isus kao junak pobjednik. On je tim učinio svoje najveće čudo. Svojim uskrsnućem je pokazao, da je gospodar nad životom i smrću. Dobrovoljno je On svoj život položio, svojom snagom ga je povratio.

Na Saducejima i Farizejima je ostala vječna sramota, da su bili grozni ubojice Boga-čovjeka. A ta sramota tereti ih u svjetskoj povijesti, što su bili toliko smiješni, da su se pozivali na spavajuće svjedoke u procesu o uskrsnuću Kristovu. Krist je doduše na Križu umro, ali je svojom pojavom i svojim uskrsnućem postao mnogima uzrokom propasti ili uskrsnuća i spasenja do konca svijeta. Zbog Njega se naime dijeli čovječanstvo na dva tabora. On je ugaoni kamen, na koji jedni grade svoju vremenitu i vječnu sreću, a drugi je razbijaju. Postao je kamen smutnje za one, koji se ohole svojim, a ne Božjim znanjem, zemaljskim bogatstvom i užicima ovoga svijeta. Ne smije nas čuditi, što Krist ima uvijek neprijatelja. On je sam rekao: »Na mene mrzi svijet, jer ja svjedočim za njega, da su njegova djela zla« (Iv. 7, 7). — »Jer svaki, koji čini zlo, mrzi na svijetlo i ne ide k svijetlu, da se ne dokažu njegova djela« (Iv 3, 20). Dokle god bude grijeha na svijetu, Krist će imati protivnika, a s Njime i katolička Crkva, u kojoj On živi i djeluje.

Još je Krist rekao: »I blago onomu, koji se ne sablazni o mene« (Mt 11, 6). Ali broj onih, koji se sablažnjuju radi Krista, je velik. Često se nažalost pokazuje strastveno protivljenje Njemu ne samo u višim krugovima, nego se pokadšto ono nađe i u širokim masama naroda.

Takovi protivnici će se uvrijediti, ako im mi rečemo, da su nevjernici. Obično se izgovaraju: da ne treba baš uvijek trčkarati po crkvama i bogoslužjima, da netko bude vjernik. Vladanje dostojno čovjeka može se provoditi i bez toga, a da se zato ne odričeš svoje vjere. Sam dobar odgoj donosi fini način i pristojnost. Pa i samouzgoj s točnim i vjernim ispunjavanjem svojih dužnosti u zvanju, čuva čovjeka daleko od toga, da bude prost i neplemenit. A jer imadu saobraćaj s kršćanskom okolinom i to će ih još više oplemeniti. Tako govore.

Istina je i to može biti, ali je to samo površina i dostatno za one, koji stvar ne promatraju dublje i kritički. Drukčije na to gledaju oni, koji vide iza kulisa (zastora). A sigurno to nije dostatno pred licem Boga-čovjeka. Takovi naime mogu imati mnoge naravne kreposti i prirođene i baštinjene dobre osebine. A često to imadu samo od mudro proračunane obzirnosti na društveni položaj i zvanično napredovanje. Ali to nije njihova nutrinja.

Pravo kršćanstvo hoće cijeloga čovjeka: njegovu vanjštinu i nutrinju. Doista iskrena i plemenita čovjeka. Zbog takvoga je Krist došao. Takvoga je On učio i žrtvovao se za nj. On hoće čovjeka, kojemu je istina i pravda nada sve. Koji je dijete Božje i baštinik kraljevstva nebeskoga. A to je nemoguće biti bez Krista.

Zato je On i rekao: »Ostanite u meni, i ja u vama. Kao što loza ne može roditi roda sama od sebe, ako ne ostane na trsu, tako i vi, ako ne ostanete u meni. Ja sam trs, vi loze. Koji ostaje u meni, i ja u njemu, on rodi mnogi rod, jer bez mene ne možete ništa učiniti. Tko u meni ne ostane, izbacit će se na polje kao loza, i osušit će se, i skupit će je, i u oganj baciti, i gorjet će« (Iv 15, 4-6).

Zato se čovječanstvo dijeli tako, da je uz Krista ili protiv Krista, uz Njegovu nauku ili protiv nje.

SVIBANJSKA PJESMA

Visine vedre i daleka šuma
Obavita maglom. Sunce zrake pruža.
Pored rosnog, vijugavog druma
Grm rascvalih divljih ruža.

Proljetno jutro. Livade mirišu
Na metvicu i ivanjsko cvijeće.
Zelena zob leluja u vjetru,
Razbusati žito naglo kreće

Na raskršću raspet Krist na križu visi
Raširenih ruku i spuštene glave.
Netko je do nogu čavlom probodenih
Ostavio vjenčić potočnice plave.

Lice Mu je blijedo, tamna Mu je kosa,
Čelo orošeno kapljicama znoja.
Iz oka Mu pada krupna, teška suza.
Il' je možda sjajna i jutarnja rosa?

I dok zvono javlja ranu službu Božju,
I drndaju kola po rosnome drumu,
Raširenih ruku blagosivlje Raspet
Livade i ljude, poljane i šumu.

Poniznost u riječi i djelu

Kada naš razum jasno vidi našu bijedu i ništavost, tada se u srcu budi osjećaj poniznosti u odnosu prema Bogu i ljudima. Taj osjećaj je prava poniznost, a ti vanjski čini jesu riječi, djela, vanjsko vladanje i cijeli naš vanjski život.

Ponizan čovjek ne će isticati svoje prednosti ni tjelesne ni duševne. Ne će nikada ni spominjati svoga podrijetla, bogatstva, bogatih rođaka, svojih talenata, znanja, dobrog vladanja, kreposti i drugih djela. Budući naime da su takovi govori puni taštine i oholosti, ne pristaju onomu, koji teži za savršenstvom. Zato opominje starac Tobija: »Ne daj da oholost vlada tvojim osjećajem i govorom«. — Mogao bi tko reći: »Ja govorim o svojim djelima samo zato, da i druge potaknem na takova djela«. Ovo bi se moglo priznati čovjeku, koji je već daleko napredovao u krepostima, osobito poniznosti, jer nije pogibao, da će ga vlastite riječi zavesti na krivi put samodopadnosti. No ne može se priznati onome, tko je istom zakoračio na put kreposti. Vrlo je pogibeljno, da mu se uvuče u srce radost nad svojim prednostima, a onda i oholost. Zato treba da se naše vladanje drži naputka Svetoga Pisma: »Drugi neka te hvali, a ne tvoja usta, stranac, a ne tvoje usne«.

Pravo ponizan čovjek govorit će nadalje o sebi, kad se takove okolnosti sluče i zlo, t. j. priznat će svoje pogreške po riječima Sv. Pisma: »Pravednik osuđuje najprije sam sebe«. Naročito će reći svome ispovjedniku nesamo svoje grijehe i pogreške, nego čak i posve nehotične zle misli i neuredna nagnuća. No opet govoriti pred drugima mnogo i pretjerano o svojim pogreškama, u koje nitko ne vjeruje, bila bi prije taština, nego poniznost, a šutjeti i ne ispričavati se, kad naše pogreške netko pripovijeda, to je osobit znak poniznosti. Sveti Grgur kaže: Ne smijemo poricati svojih pogrešaka, kad ih netko pred drugima iznosi. Srditi se na to znak je oholosti. Sv Pahomije posjetio je jednom neki samostan, pa je naišao, kad su redovnici pleli košare. Pahomije sjedne k njima, da i on plete. U to naiđe jedan dječak, pa mu predbaci pred svima, da ne zna plesti košare. Pahomije ga mirno zamoli, da mu pokaže, kako se pletu košare. Dječak mu pokaže, i Pahomije je nastavio plesti po uputi dječaka, a da se nije ni najmanje povrijedio.

U djelima može čovjek očitovati poniznost na dva načina: prvi, da sam traži posao, koji je nizak i koji ga ponizuje, a drugi, da spremno uzme takav posao na se, kad mu ga drugi predloži. Na prvi način možemo pohađati bolesnike u njihovim stanovima, i pružati im u bolesti svaku uslugu, koju trebaju, kaošto je to činila sv. Elizabeta. Možemo u kući, u zajednici vršiti najniže poslove, od kojih svatko bježi i koji ne donose nikakve slave pred ljudima. No drugi način, da nam drugi određuje niske poslove, puno je teže vršiti, jer se često događa, da nam se naložе poslovi, koji su protiv naše volje, pa se u nama budi protivljenje, povreda, taština i oholost. Osim toga je teško podnositi, kad nas drugi ponizuje. No valja znati, da na ovoj jadnoj zemlji nije nikad manjkalo ogovora, kleveta, uvreda, prezira, ljubomore, i neprijateljstava ovakih ili onakih, kojih nismo tražili, nego koje nam je sam Gospodin poslao, da nam ponizi srce. O njima veli Sveto Pismo: U vatri se kuša zlato i srebro, a u peći poniznosti ljubimac Božji. Jedan je sveti redovnik, koji je bio mnogo napadan, zapostavljan i ponizivan, rekao: »Dobro je to za mene i s pravom mi se to događa, jer svaka se krepost u poniznosti pročišćuje«.

Saobraćaj s drugima

Stara je riječ: da je čovjek čovjeku najveći neprijatelj. Kad to mi i ne bismo bili još prije znali, dostatno bi nas o tomu poučila dva prošla svjetska rata. Čovjek i poznavalac ljudi bio je dobesta sveti Pavao, koji je živio prije devetnaest vjekova. On je cijeli svoj život razmišljao i proučavao svijet i ljude. On se na nekoliko godina povukao i u samoću. I tu je pretražio sve visine i dubine svoga vlastita života. A na svojim misionarskim putovanjima došao je u zemlje svih vladara. Svagdje je gledao ista slika. Našao je ljude, koji su si jedan drugome život pretvarali u muku i pakao. Našao je ljude, koji su si sami uništavali najsretnije časove života. Našao je ljude, koji su suzama napunjali sjajne dječje oči i kamenjem se nabacivali na najudaljenije zakutke ljudskoga zadovoljstva. Tako to biva uvijek.

To je slika, nad kojom treba plakati! Tko hoće da to vidi, neka prođe ulicama i cestama, radilištima i tvornicama, pisarnama i uredima, pa će vidjeti toliko pojedinaca, koji u svom neraspoloženju jedan drugomu ogađuju život. Naći će u potkrovljima, palačama i obiteljima, kako se danju i noću oplakuje izgubljena sreća, ukradena nevinost, nemir i nesloga. Vidjet će bijedom okružene potleušice i ponosne kuće, jer ljudske ruke stvaraju takove nevolje i razaraju Božji blagoslov.

Ali nije ni potrebno u tu svrhu poći svijetom i njegovim uredbama tamnim i svijetlim. Ne valja ni to reći, da je svemu tomu kriva samo ljudska zloća i opakost. Treba imati na pameti, da ta kob tereti ljudski rod od prvih dana njegovih. Misli i nakane naime pojedinaca idu svojim putovima i srca njihova ne će isto. I ta prastara razrožnost i nesloga se vjekovima povećavala i sve glasnije to javljala tako, da je netko mogao s pravom ustvrditi: rat je otac svih stvari.

Otkada čovječja glava misli, odonda je zbrka duhova i razilaženje u mišljenjima prvi i posljednji uzrok svih velikih i malih ratova, svih svađa, neprijateljstava, nepravednosti, ubojstava, suza i zločina. Zato se s pravom kaže: čovjek je čovjeku najveći neprijatelj ili čovjek je čovjeku grabežljivi vuk.

I Krist je tako gledao na svijet. Zato nam je i doviknuo spasonosne riječi: »Ti moraš bližnjega ljubiti kao samoga sebe!« I Njegov najmiliji i najduhovitiji učenik sv. Ivan poslušao je Njegovu nauku i učio: »To je Njegova nauka, da se ljubimo među sobom!« I sv. Pavao je isticao i naglašavao: »Podnosite jedan drugoga!« To je tako mudro i jednostavno rečeno, da bi obnovilo lice zemlje, kad bi se to držalo. To je bolje i ljepše od svega, što je ikoja životna mudrost bilo kojega naroda i vremena izmislila.

Podnosite jedan drugoga! I roditelji neka podnose teret svoje djece. I djeca staromodno mišljenje svojih roditelja. Svaki su od njih u drugo vrijeme rođeni, rasli, vidjeli i naučili osobitosti toga vremena. Zato se može dogoditi, da su djeca svojim nazorima, svojom nepromišljenošću i naglošću, teret roditeljima, a roditelji svojim nazorima i svojom sporošću i starošću teret djeci. S jedne i druge strane je potrebna ustrpljivost. Roditelji neka misle, da su i oni bili drukčiji kao djeca, a djeca, da će i njihovi udovi ostariti i omlohaviti.

Podnosite jedan drugoga, muževi i žene, koji ste se povezali bračnom vezom, a možda ste po čudi jedan drugomu tuđi kao dvije biljke iz različitih vrtova ili strana svijeta. A treba da prolazite svojom životnom stazom zajednički. Zajedno da se brinete i radite, trpite i smijete se. Tko od vas znade više pretrpjeti, više oprostiti, taj je veći, više ljubi i više doprinosi lakšem stupanju trnovitim putem zemaljskoga života. Tu je jedini zdravi recept: imajte obzira jedan prema drugomu, pa ćete znati lakše opraštati i popravljati slabosti, ludosti i gluposti i svoje i svoje djece, i tako im dati najbolji primjer za njihov život.

Često nepredviđene i neuračunljive teškoće, koje nam nameće saobraćaj s drugim ljudima, čine naš život križnim putovanjem. Ali svaki, koji svoj križ nosi sa samosvijesti i veselo i s predanjem, ide za božanskim Nosiocem križa, taj će pratiti i kamenit put proći i uspeti se na visoku stazu, kojom idu junaci i sveci Božji. Svaka blaga riječ naših ustiju i svaki lijepi i osjećajni pokret naše ruke nosi žrtvu, koju posvećujemo Bogu. Svako naime takovo srce prosiplje radost i sreću drugima, kao što to čini sunce u vrtovima cvijeća.

Toplinu i milinu ulijeva u dušu bližnjega onaj, koji dobrom i ljubaznom riječi rasvjetljuje oči onoga, koji je teškim jadima pritisnut. To čini i onaj, koji podupre nestalno koracanje životom onoga, koji je umoran i shrvan teškoćama života. I onaj, koji olakšava svojom pažnjom i ljubeznim susretajem trpki dnevni posao radnoga čovjeka. I onaj, koji svagdje i posvuda, u koliko može, skida s leđa bližnjega njegov teret neimaštine ljubaznom riječi i djelotvornom pomoći. Nema naime za čovjeka većega zadovoljstva i bogatije sreće, nego kad može doprinijeti čin žrtve na uslugu bližnjemu.

Što čini borce na bojištu uza sve teškoće i patnje ponosnima i dobro raspoloženim, nego upravo samosvijest, da nose na svojim leđima naše patnje, i da se bore za milijune žena, djece i bespomoćnih. Zato idu pjevajući u boj. Zato leže ranjeni sa smiješkom na svojim bolnim ležajima. Zato sjaji sjena radosti na blijedim licima umirućih. U tom i jest tajinstveni odsjev slave onih, koji se žrtvuju za bližnjega. Naročito je to tako, ako taj odsjev diže u svrhunaravni red ljubav prema bližnjemu, koju nas je Spasitelj učio.

SAMO JE ČOVJEK ĆUDOREDNO BIĆE

Ovaj vidljivi svijet, što nas okružuje, bogat je raznovrsnim stvorovima toliko, da je to bogatstvo za naš ograničeni um nedokučivo. Tu je rudno blago — mrtva priroda. Od kamenja bez ikakve vrijednosti do dragoga kamenja, za koje se izdaju bajoslovne svote. Od ruda, koje su već istražene i stavljene u pogon za dobrobit čovječanstva, do onih, koje su još neistražene. Ali će s vremenom doći red i na njih, jer ljudski duh ne miruje; sve hoće znati i sve korisno upotrijebiti. Tu je divno biljno carstvo! Na jednoj strani sitno cvijeće, na drugoj strani orijaška stabla. Tamo neugledna i prljava trava, onamo egzotično bilje i drveće, da čovjek stane i nemoćno gleda, odakle mu tolika ljepota i draž. Tu je životinjski svijet. Kolik je i kako različit. Tko da izbroji i prouči sve vrste riba morskih, ili ptica nebeskih, ili zvijeri zemaljskih i konačno, svih onih životinja, što gmižu po zemlji? Niti je postojao, a niti će se ikada naći na zemlji čovječji um, koji bi sasvim proniknuo prirodu, pa bi uspio proučiti sve, što ona u sebi krije.

Ali je ipak s jednom sigurnom i nepobitnom činjenicom čovjek na čistu. Nigdje se u prirodi ni kod ruda, ni kod biljaka, a ni kod životinja ne govori o moralnosti ili ćudorednosti. Sve, što se u prirodi zbiva, zbiva se nužno, razvija se nesvijesno, kreće se naprijed nezaustavno. Niti koja od ruda znade reći, odakle je došla na zemlju ili koja joj je svrha. Niti koja od biljaka znade, zašto baš ovako raste i ovaj plod donosi, a ne drugi. Niti si je ikoja životinja svijesna, zašto se hrani baš ovom određenom hranom, a ne drugom. Niti ptice znadu, zašto najprije snesu jaja, pa tekar iz jaja dolazi na svijet živi pomladak. Ali ni druge životinje ne mogu obrazložiti, zašto odmah donose na svijet živi pomladak sličan sebi. Nigdje nema svijesti ni odgovornosti, zašto rade ovako, a ne drugčije, zašto jedna bića koriste, a druga škode čovjeku. Kod njih nema uopće govora o ćudorednosti, pa dosljedno ni svrstavanja njihovih čina bilo u ćudoredno dobre bilo u ćudoredno zle.

Jedini je čovjek na zemlji, s kojim je nerazdruživo povezana ćudorednost. Jedini je čovjek, za koga kažemo, da je moralan ili ćudoredan. Jedini je čovjek, kojega čine dijelimo u ćudoredno dobre ili u ćudoredno zle. Odakle ta razlika između čovjeka i svih drugih stvorova na zemlji? Kako to da je s jedinim čovjekom povezana ćudorednost, a drugdje u prirodi uopće nema govora o ćudorednosti? Razlika dolazi odatle, što jedini čovjek ima razum i slobodnu volju. Jedini je čovjek, koji radi svijesno. Samo čovjek znade, zašto radi ovako, a ne drukčije. Samo čovjek znade, da je u njegovoj moći izabrati to, da drugomu pomogne, ali i to, da drugome oduzme život. Ako je drugomu pomogao, bilo da ga je nahranio ili obukao ili u nesreći utješio, tada je svijestan, da je učinio dobro djelo. Tada se rađa u njegovoj duši radost i veselje. Tada ima mirnu savjest. Makar nitko drugi to ne zna, niti mu daje kakvu nagradu, nagrada mu je svijest, da je dobro učinio. A kad je čovjek tuđu imovinu ukrao ili oteo, ili možda — što je još gore, — drugomu život oduzeo, tada je svijestan, da je učinio zlo. Savjest mu je nemirna, duša uzbuđena, u čovjeku se rađa strah pred odgovornošću. Makar nitko od ljudi ne zna za njegovo zlo djelo i makar ga nitko ne kazni za zlo djelo, muči ga i kažnjava zla savjest, koja mu neprestano predbacuje zlo, koje je učinio, a nije ga smio učiniti.

Svako, dakle, ljudsko djelo, kod kojega je sudjelovao razum i slobodna volja, zove se moralno ili ćudoredno djelo. Svaki čin, kod kojega je čovjek razumom sudio ili znao, što radi i na nj se slobodnom voljom odlučio, nosi na sebi oznaku moralnosti ili ćudorednosti. Ako je kod čina čovjek svijestan bio, da je čin dobar i svojevoljno se na dobro odlučio, tada je učinio ćudoredno dobro djelo, a ako je svijestan bio, da mu je čin zao i svojevoljno se odlučio na takav čin, tada je učinio ćudoredno zlo djelo.

Iza svakoga ćudoredno dobra čina rađa se u duši radost i veselje, savjest je mirna i spokojna, čovjek stiče pravo na nagradu. Nagradu daju i ljudi i Gospod Bog. Ljudska nagrada može zatajiti, a često uistinu i zataji, ali Božja nagrada nikada ne zataji. Bog nagrađuje sasvim sigurno bilo ovdje na zemlji bilo na drugom svijetu, u prekogrobnom životu. I obratno. Iza svakoga zla čina nastaje u duši nemir i tjeskoba, duša je potištena, čovjek osjeća, da je zaslužio kaznu. Za zla djela kažnjavaju i ljudi i Gospod Bog. Ako tko možda izmakne ljudskoj kazni, Božjoj sigurno ne će izbjeći.

Kazna će ga Božja uhvatiti bilo na ovom bilo na drugom svijetu.

Božji uzvanici

Svi smo uzvanici Božji. Za sve nas pripravio je Gospodin slavlje i radost, samo što ni mi, kao ni uzvanici u Kristovoj prići, ne slušamo uvijek Božji poziv. Čujemo ga sigurno ali ne marimo. Zaokupljeni smo poslovima, brigama i težnjama, koje nam ne dopuštaju, da osjetimo, kako se radi o nečemu, nad a sve važnome i ozbiljnome, kako se radi o pozivu, koji odlučuje našom sudbinom. Kadikad mislimo, da ne ćemo okasniti, ako odgodimo svoj polazak Bogu na neko drugo vrijeme. Kadikad se izgovaramo, sebi i drugima, kako nikako ne možemo dospjeti, da poslušamo ovaj zov. Ali mi ne znamo, da li će za nas još postojati vrijeme u sutrašnjem danu. Mi ne znamo, ne ćemo li jednom, možda već doskora, boliti iz dna duše, žaliti svoj nehaj i zakašnjenje.

Gospodin nas zove. Ništa nema, što bi za nas bilo presudnije od Njegova poziva. Nikakve druge vremenite veze ne mogu zakriliti i prerasti našu obvezu prema Stvoritelju. A danas je još vrijeme, da pođemo Njemu. Danas još imademo priliku, da svojim životom posvjedočimo svoju vjernost i odanost svojemu Bogu. Ne pustimo, da dan uzalud proleti! Ne pustimo, da nama omrkne sunce prije no što smo se odazvali Božjemu glasu!

POVODOM RASISTIČKIH MJERA U JUŽNOJ AFRICI jedan katolički publicista piše, da su rasistički progoni, koji su se događali u Europi, zasjenili slične mjere u ostalim krajevima svijeta. Međutim i poslije sloma europskog nacizma u Južno-afričkoj uniji se i danas provodi sramotna politika rasne diskriminacije od strane bijelaca protiv crnih urođenika. Ova protukršćanska i nečovječna diskriminacija temelji se na preziranju čovječjeg dostojanstva Crnaca, koje se smatra nižim bićima sredstvima za proizvodnju i predmetom za eksploataciju. Nepravedni socijalni postupak prema Crncima, poluropstvo, u kojem se oni namjerno drže od strane bijelaca, zločinačka ravnodušnost prema njihovoj materijalnoj i moralnoj bijedi, nečovječni postupak, kojemu su izloženi obojeni ljudi, bijeda njihovih obitelji ne služi na čast civilizaciji, koja sebi prisvaja kršćansko ime i najbolje nam tumači osjećaj otpora protiv »bijelih tutora«, koji se u Africi sve više širi.

PODLISTAK

Svibanjski dogadjaj

(Pričam Edici)

Ono, što ti kanim večeras pričati, tako je bilo uzbudljivo, da sam još čas prije kolebala, bih li to napisala ili ne. Sasvim jednostavan doživljaj male djevojčice.

Slušaj!

Bila je jedna djevojčica. (Tebi ću šapnuti i koja- ali nemoj nikome reći). Zvali su je Made, a polazila je drugi razred pučke škole kod Milosrdnica. Od svih sestara Made je najviše voljela sestru Fides. Bila je to vitka, blijeda redovnica s dugim, uskim rukama. Često je, tihim, prigušenim glasom govorila djeci o dobrome Bogu, kojega mnogi zaboravljaju, stide Ga se ili Ga zanemaruju i ne posjećuju u crkvi, ali, no tako, kako je to već na tom svijetu. Tada bi sagnula glavu, uzdahnula, šutjela i bila žalosna. I Made bi se rastužila, jer je imala tatu, koji nije išao u crkvu. Ipak, tata je bio tako mio, toliko dobar, pričao joj je najljepše priče, njihao je na koljenima. Made je jako voljela tatu, i svom svojom djetinjom dušom drhtala za njegovu, koja je lutala.

Toga proljeća govorila je sestra Fides djeci o svibnju i svibanjskoj Kraljici. U razredu su postavili oltarić s kipom Bogomajke, postavili svijećnjake i čaše za cvijeće, a sestra Fides je obećala, da će najposlušnije djevojčice čitav svibanj rediti i kititi maleno Marijino svetište. Još je rekla:

»Vjerujte, djeco, Majka Božja će vam uslišati onu želju, za koju ćete Je najusrdnije i pouzdano moliti«.

U oči prvog svibnja, nakon obuke, okupile su se djevojčice oko oltarića. Sestra Fides je užgala svijeće i zapjevala: »Marijo, svibnja Kraljice« ...

A djevojčice su nastavile litanijom »Majko divna.

Majko dobrog savjeta« — pjevale su, a u tom je času Made čvrsto odlučila: i ona će kititi kod kuće Marijin lik, i povjeriti Joj svoju veliku želju. U pretincu maminog ormara našla je škatulju obloženu bijelim papirom oslikanim sitnim ružicama, uzela mali, srebrni kip Bogomajkin, kojega joj je jednom baka poklonila, lutkine svijećnjake i sasvim male čaše. Gdje će oltar postaviti? Pa — u tatinu sobu, jer će za njega moliti. I u tatinoj lovačkoj sobi, na niskom ormariću, iznad kojega su visjele lovačke puške, uredila je i nakitila oltarić. Kako nitko nije bio u blizini, klekla je, sklopila ruke i zapjevala iz sveg grla:

»Marijo, Marijo, Ti bijela ružice« ...

Još je molila svim srcem, da tata odluči polaziti u crkvu ... Tada se sjeti, da nešto na oltariću manjka. Jest, — manjkala je svijeća, a u lutkinom svijećnjaku nije bilo prave svijeće. Stoga Made s maminog stolića za pisanje donese svijeću i zapali.

Samo se nečega nije sjetila: da tata u tom ormariću pobranjuje naboje, barut i neki eksploziv, kojima se razaraju duplja i brlozi. Zato je bezbrižno odskakutala u vrt.

Dogodilo se, da je mama nakon par časaka prošla lovačkom sobom, opazila oltarić, zastala, nasmiješila se, utrnula svijeću i otišla u grad.

Međutim je Made pregledala pupoljke ruža, nabrala jorgovana i opazila prvog leptira. Potrčala je za njime, no leptir je svaki put odletio dalje, kada ga je htjela uloviti. Baš kao da joj se rugao. Sva zajapurena sjela je na travu — no za tren skočila. Sjetila se, da nije utrnula svijeću. Kada je ušla u sobu, odmah je opazila, da je svijeća

(Nastavak na 3. strani)

Nedjelja Presvetog Trojstva

20. V. 1951.

Sv. Evanđelje (Matej 28, 18—20): U ono vrijeme reče Isus svojim učenicima: Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Idite dakle i naučavajte sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga, i učite ih, da drže sve moje zapovijedi. I evo ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta.

1. Istraživati i htjeti razumjeti tajnu presv. Trojstva bila bi preuzetnost. Treba vjerovati ovo i onako, kako nas naša sveta katcilička vjera uči, i ta vjera smiruje naša srca. Tko uzvjeruje, spasit će se. A presveto Trojstvo gledati i uživati, to je savršena sreća. U svijetlu Tvojem vidjet ćemo svijetlo. Sada gledamo u zagonetki, a tada ćemo gledati samu stvar, licem u lice, vidjet ćemo Ga, kakav jest, Jedinoga u Trojstvu. Za ovakovim dakle gledanjem težimo, a doći ćemo do njega vjerom, ufanjem i ljubavlju.

2. Mi znamo šta dugujemo presvetomu Trojstvu: Bogu Ocu, što nas je stvorio, Bogu Sinu, što nas je otkupio, i Bogu Duhu Svetomu, što nas je posvetio. Šta bismo bili bez stvaranja? Ništa. Šta bez otkupljenja? Masa prokletnika. A bez posvećenja? Grešnici. Dajmo dakle svakoj Božanskoj osobi, što joj pripada, jer mi smo potpuno Božji: Bogu Ocu stvorenu, Bogu Sinu otkupljenu, a Bogu Duhu Svetomu posvećenu dušu. Ona je slika Božja, djelo Njegovo, dakle i vlasništvo Njegovo.

3. Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji, veli Spasitelj. On je dakle vladar svijeta, a nismo mi, i nije đavao. Njegovo kraljevstvo treba da se širi i Njegova riječ da se vrši. Povijest uči, da se riječ Isusova dosada vršila, jer se kraljevstvo Njegovo na zemlji proširilo više i dalje, nego ikakvo drugo kraljevstvo zemaljsko, a širi se i danas. Nije to djelo ljudsko. Da je djelo ljudsko, davno bi propalo, kaošto sva djela ljudska propadaju. To je djelo Božje. To je ona snaga, koja dolazi od Njega: Ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta. Zato kršćanstvo ne može ništa srušiti, i ono će voditi ljude sve na više do potpuna savršenstva.

Rado se pokorimo vlasti takova Vladara. Nastojmo, da budemo dostojni članovi Njegova kraljevstva, da uzmognemo s Njime i u nebu kraljevati.

ZA APOSTOLSKOG NUNCIJA u Zapadnoj Njemačkoj imenovan je Mons. Alojzije Josip Muench.

Sv. PASKAL BAJLON

Rodio se na Duhove 16. svibnja 1540. u mjestu Torre Hermosa u Španjolskoj. Kao mali pastir urezao je u svoj štap sliku Presvete Djevice, koju je od rana nježno sinovski ljubio, a nad njom sv. Hostiju. Sv. Franjo i sv. Klara ukazali mu se i pozvali ga, da uđe u redovnike. Uputio se u Valenciju, ali ga nisu primili. Pet je godina bio u službi kao pastir. Jednom je na paši na glas zvona za Podizanje kleknuo u svetom strahopoštovanju, i tada mu se ukazala sv. Hostija. Od toga se u njemu zapalila silna ljubav prema presvetoj Euharistiji. Na Svijećnicu 1564. primili su ga u franjevački red. Poglavari su htjeli da on bude svećenik, ali je on to iz poniznosti otklonio, kao i serafski sv. Otac Franjo.

U redu je najradije vršio najniže službe. Dao je primjer junačke poslušnosti, kad je iz Španjolske po jednom poslu bio poslan u Pariz. Idući u redovničkom odijelu kroz krivovjerske krajeve bio je zlostavljan, zatvaran i pogrđivan. Ljubio je osobito sv. siromaštvo. U istom je odijelu proveo u redu do smrti. Svoje malene obroke dijelio je siromasima. Na sve je načine trapio svoje tijelo.

Sv. Paskal je naučio sve ove kreposti od siromašnoga, besprimjerno poniznoga i poslušnoga euharistijskoga Spasitelja-Mučenika. Ljubav prema presvetoj Euharistiji bila je najveća krepost ovoga velikoga euharistijskoga Sveca. Sve slobodno vrijeme proveo je pred presvetim Sakramentom. Stotinu puta na dan letio je, da Mu se pokloni. Time je postigao visoki stepen najužega sjedinjenja s Bogom u ljubavi. Njegovu dubokom znanju i shvaćanju otajstava sv. vjere divili su se najučeniji bogoslovi. Često je bio u zanosu podignut iznad zemlje.

Umro je u mjestu Vilareal na Duhove 17. svibnja 1592. u času podizanja sv. Hostije. Za vrijeme zadušnica ležao je u crkvi na odru. Mrtav je otvorio oči, kad je svećenik podigao sv. Hostiju, i opet ponovno, kad je bilo podizanje sv. Krvi. To je čudo utvrđeno u postupku kanonizacije.

Tijelo je njegovo ostalo svježe i neraspadnuto. G. 1618. bio je proglašen blaženim, a g. 1690. svetim. Papa Leon XIII. proglasio ga je zaštitnikom svih euharistijskih društava i kongresa.

Posebno čudo, koje je značajno samo za ovoga Sveca, to su udarci, koji se čuju iz njegova lijesa i iz njegovih sv. Moći. Snažni udarci navješćuju teške događaje, a lagani su znak, da je Svetac uslišao molitvu svojih štovatelja.

PRESVETO TROJSTVO

Nedjelja iza Duhova posvećena je u čast Presvetog Trojstva. Grci slave na tu nedjelju uspomenu na sve Svete i zovu je Nedjeljom Sviju Svetih.

Na nedjelju presv. Trojstva opominje nas Crkva, da zahvalimo Bogu na svim dobročinstvima, koje primismo od presvete Trojice: da iskazujemo zahvalnost Bogu Ocu, koji je iz ljubavi prema nama dao svog Sina, jedinca, da dođe na svijet i da nas spase, da zahvaljujemo Bogu Sinu, koji je postao čovjekom i dao sebe na otkup za nas, te da zahvaljujemo Bogu Duhu Svetom, dielitelju milosti, koje nam je Isus zaslužio.

Na taj blagdan treba da govorimo zajedno sa Crkvom: »Da je blagoslovljeno sveto Trojstvo i nerazdijeljeno jedinstvo, jer nam učini milosrđe svoje« A ovo je katolička vjera da ispovijedamo jednog Boga u Trojstvu i Trojstvo u Jedinstvu. Jedan je Otac, jedan je Sin i jedan je Duh Sveti... I u ovom Trojstvu ništa nije ni prije ni poslije, nego su sve tri osobe od vijeka i jednake, tako da u svemu treba da se poštuje Jedinstvo u Trojstvu i Trojstvo u Jedinstvu?... I poradi toga mi dnevice poviše puta govorimo: Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetom, zato mi sve naše molitve preporučamo na uslišanje po Gospodinu našemu Isusu Kristu, koji s Ocem živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga u vijeke vjekova. Mi slavimo Oca i zahvaljujemo Mu, jer nas je stvorio i jer nas uzdržava i nadaruje bezbrojnim dobročinstvima, mi častimo Sina Božjega, koji nas je otkupio svojom Krvi i ljubimo i poštujemo Duha Svetoga, koji nam obilato dijeli Kristom zasluženu milost. Čovjek kršćanin poštuje i ljubi cijelo presveto Trojstvo, jer je ono naše spasenje, naša nada i naša čast.

PREDSTAVNICI „OPĆEG POKRETA ZA SVJETSKU FEDERACIJU KOD Sv. OCA

Sv. Otac je primio u audijenciju 7. travnja o. g. jednu grupu učesnika kongresa »Općeg pokreta za svjetsku federaciju« koji se je držao u Rimu. Grupa se sastojala od delegata iz Francuske, Belgije, Engleske, Italije, Japana i SAD na čelu s prof. Pavlom Andrews sa sveučilišta u Sirakuzi (SAD), Ugom Damiani, advokatom iz Rima, o. Pierre-Groues, zastupnikom u francuskom parlamentu te Riiser-Larsen, norveškim generalom. Sv. Otac je predstavnicima ovog svjetskog pokreta održao na francuskom jeziku govor, u kojem je među ostalim rekao:

»Srdačno Vam zahvaljujemo za Vaš pozdrav. Vama je dobro poznat Naš živi interes za stvar mira u tako uznemirenom čovječanstvu. Mi smo za to dali tako brojna svjedočanstva. U ostalom, rad za mir je sastavni dio Naše misije. Održanje ili uspostava mira u svijetu bilo je uvijek, a i sada je, predmet Naše stalne brige. I ako vrlo često rezultati ne odgovaraju Našim naporima i Našim djelima, neuspjeh Nas nikada ne obeshrabruje. Mi ćemo nastaviti tim radom, dok mir ne zavlada svijetom. Vjerna Kristovu duhu Crkva teži miru i radi za mir svim svojim snagama; ona to čini zapovijedajući, opominjući, djelujući i moleći. Crkva je u stvari sila mira. Ona želi mir, ona radi za mir, njezino je srce sa svima onima, koji žele mir kao i ona, i koji predano rade za mir.

Vaš pokret je upravljen realizaciji političke organizacije svijeta, koja bi mogla s uspjehom djelovati. Ništa nije skladnije s tradicionalnom naukom Crkve, ništa prikladnije njenoj nauci o zakonitim i nezakonitim ratovima, posebno u današnjim okolnostima. Treba dakle doći do jedne ovakve organizacije, da bi se učinio kraj trci u naoružanju. U protivnom ne će proći mnogo godina i narodi će doći do potpune bijede, potpune propasti.

Mi smo uvjereni, da Vam prva briga mora biti usmjerena solidnom postavljanju temeljnih načela na svim područjima: narodnom i konstitucionalnom, gospodarskom i društvenom, kulturnom i moralnom.

Na području narodnom i konstitucionalnom. Na prvom mjestu današnji je život naroda rastočen blještavim kultom brojčane vrijednosti. Građanin je glasač. Ali, kao takav, on u stvari nije ništa drugo nego jedinka zajednice, cjelokupnost koje predstavlja većina ili manjina. Preorijentacija nekolicine glasova, čak i samo jednog glasa, dovoljna je da preokrene stvari u društvu. S gledišta stranaka pojedinac vrijedi samo kao glasač, vrijedi toliko, koliko vrijedi njegov glas. Za njegovo mjesto i njegovu ulogu u obitelji i u društvu nitko i ne pita.

Na gospodarskom i društvenom području. Nema nikakvog organičkog jedinstva među proizvođačima sve dotle, dok je proizvodna cijena jedina norma, koja odlučuje o proizvodnji i o podjeli posla. Odatle dolazi do umjetne podjele ljudi u društvu umjesto opće suradnje u profesionalnoj zajednici.

Na kulturnom i moralnom području. Individualna sloboda lišena svih granica, svih pravila, svih objektivnih i socijalnih vrednota u stvari predstavlja ubitačnu anarhiju.

Koju mjeru moralne čvrstine, predviđalačke inteligencije, i prilagodivačke sposobnosti mora imati onaj svjetski auktoritet, koji je potreban više nego ikada u ovim kritičnim vremenima, kada dobra volja potrebuje oslonca u jakom auktoritetu.

Eto, gospodo širokog polja rada, studija i akcije; vi ste ga shvatili i sagledali, vi imate smjelosti, da ga se prihvatite. Mi Vam čestitamo. Mi Vam izražavamo svoje najbolje želje i Mi od svega srca zazivamo na Vas i na Vaš posao Božje prosvjetljenje i Božji blagoslov.«

Film „Bakonja fra Brne"

G. 1951., u sv. I. i II. revije »Dobar Pastir«, napisao je Dr. fra Stanko Petrov na 10 stranica raspravu: Matavuljev »Bakonja Fra Brne« — književna mistifikacija.

Poznato je naime, da je srpski književnik Simo Matavulj kroz više godina živio u pravoslavnom manastiru Krupa, gdje je kod svoga strica kaluđera Serafima i on učio za kaluđera. Matavulj nije postao kaluđer, ali je iz njegovih doživljaja i dojmova u tom pravoslavnom manastiru kao i iz drugih priča i izmišljenih lica i zgoda nastao njegov roman »Bakonja Fra Brne« (g. 1888.). I sam Matavulj je priznao, da je to tako. Međutim Matavulj nije radnju svog romana smjestio u pravoslavni manastir Krupu, nego u katolički franjevački samostan Visovac. Zašto je to učinio, pitanje je za sebe. No time je svakako učinio neoprostivu nepravdu i uvredu našim franjevcima, jer ih je oplsao u lažnoj i izmišljenoj slici te im podmetnuo stvari, koje sramote njihovu čast i njihov plemeniti rad za narod, kulturu i vjeru.

Još je čudnije i žalosnije, što je »Jadran-film« po tom i takvom romanu izradio film »Bakonja Fra Brne«, koji se početkom svibnja prikazivao u Zagrebu. Zašto je uopće taj film izrađen? Zašto je trebalo teške pare i skupocjeni materijal i ogroman trud rasuti za takav film, koji predstavlja historijsku mistifikaciju, izrugivanje i vrijeđanje naših dičnih franjevaca?

U filmu »Bakonja Fra Brne« prikazuju se naši franjevci kao puki lijenčine, koji samo jedu i spavaju, kao nemoralni pokvarenjaci, kao surovi tipovi vrijedni rugla i prijezira, kao nesavjesni varalice i kao gulikože naroda. Zar takvo prikazivanje naših franjevaca nije sramota i uvreda za našu kulturnu narodnu zajednicu, koja vrlo dobro pozna njihov kulturni rad, uvelike ga cijeni i zato njih poštuje i iskreno voli već stoljećima? Zar se na takav način moramo odužiti franjevcima, koji su sav svoj trud pa i živote polagali na oltar domovine, za napredak narodne kulture i uopće za uzvišene narodne ideale? Zar Jadran-film nema osjećaja odgovornosti pred narodnim i vjerskim osjećajima. Ovaj njegov film žalosna je pojava, koja na temelju lažne građe unosi nove smutnje u naš društveni i narodni život, namjesto da pridonese smirivanju strasti i mržnje. Tendencija ovoga filma ne može nikome donijeti poštene koristi! Zato ovaj film treba s gnjušanjem osuditi i odbaciti i sa stanovišta hrvatske kulture, kojoj su naši franjevci mnogo dali, i sa stanovišta povijesne istine, i sa stanovišta ćudoređa i sa stanovišta Crkve i vjerske i narodne snošljivosti.

SVIBANJSKI DOGAĐAJ

(Nastavak sa 2. strane)

ugašena. Časak je stajala i šutjela, a tada se nešto sjetila. Sklopila je ruke i rekla:

»Hvala Ti, Majko Božja, što si ugasila svijeću«. Možda si Ti to učinila. Pa molim Te učini još jedanput: ja ću je opet upaliti, pa ako me hoćeš uslišati i moga tatu nagovoriti da ide u crkvu, Ti je opet ugasi. To neka mi bude znak, da ćeš me uslišati«.

Tada se bezbrižno vrati u vrt.

Nakon pola sata: iz kuće zapomaganje, otvaranje prozora, i dim, koji suklja iz tatine sobe. Ukućani, koji trče s kablovima vode, i tatin glas, koji naređuje.

Made je unišla u lovačku sobu. Koljena su joj klecala, a srce udaralo kao preplašenoj ptičici. Sredina gornje plohe ormarića sagorjela je u crn ugalj, a od oltara ostao je samo srebrn, pocrnio kip. Eksplozije se ipak nisu dogodile.

Strog tatin glas: »Tko je to učinio?«

Drhtavi Madin: »Tata, — ja«...

Opet tatin: «A zašto? Što ti pada na pamet?«, pa kako Made nije odgovorila, on ponovi: »Zašto?«

Made je ustrašeno šaptala: »A, tata, bio je samo oltar, — i ja sam molila za jedno uslišanje. Zapalila sam svijeću i rekla Majci Božjoj, da je ugasi, ako me hoće uslišati. Tako da znam«...

»Kakvo uslišanje?« začudio se tata.

Tada kroz suze priznanje: »Da Ti, tatice,... ideš u crkvu«...

Ozbiljan tatin pogled postao je još ozbiljniji, šutio je dugo, a tada mu se lice razvedri i umjesto ukora podiže svoju malu na koljena i poljubi joj čelo.

Te je godine Made išla s tatom u crkvu u predvečerja na svibanjske pobožnosti. Vele, da su tatu onako krupnog, visokog viđjeli, kako kleči pred oltarom jednog ranog jutra — dok se je dijelila sv. Pričest...

Ormarić sa sagorjelom plohom još postoji, — i znaš, Edice, — večeras, kada sam ga pogledala, ja sam pomislila: »Zar to nije ipak bio divan i izvanredan svibanjski događaj? — I — zar nismo oruđe u rukama Višnjega?... I nedokučivi su Njegovi putevi... i stazice, kojima nas vodi«.

BROJ KATOLIKA U ŠKOTSKOJ narasao je u 1950. na 745.125. U 1949. bilo je u Škotskoj zaređeno 992 svećenika, dok ih je u 1950. bilo zaređeno 1.024. U istoj godini je bila otvorena 21 nova crkva, a broj krštenih je bio udvostručen.

U SJEDINJENIM DRŽAVAMA AMERIKE jača se pokret za pomaganje svečepičkih zvanja. Mnoge biskupije i mnoga katolička društva proglasile su mjesec ožujak mjesecom svećeničkih zvanja.

SNAGA DUHA

Svojom duševnom sposobnošću čovjek je zamislio i izradio sve moguće alate, strojeve, saobraćajna i obavještajna sredstva, sve u graditeljstvu, slikarstvu, kiparstvu, glazbi — sve, što se jednom riječju zove ljudska kultura. Sav taj veliki napredak proizvod je i plod čovjekove misli, čovjekova duha. Kad je čovjek jedan predmet zamislio i voljom odlučio da ga proizvede, onda ta volja, ta druga duhovna sila, pomoću energije, koju je čovjek posredstvom hrane primio od Sunca, pokreće ruku i izrađuje zamišljeni predmet. Tu se vidi, kako ljudski duh imade to svojstvo, da se služi prirodnim silama, energijom, pa svojom rukom kao alatom da proizvede neki predmet, koji je u početku postojao kao čista misao predodžba duhovna tvorba. Drugi alati i strojevi kojima se čovjek služi mogu se smatrati kao proširenje i dizanje moći ruke, a sve služi za proizvodnju početno zamišljenih i planiranih predmeta.

Ako je čovjek kao stvorenje tako savršeno izgrađen, te posjeduje vlastitosti kao što su: mišljenje, rasuđivanje, spoznaja i sposobnost za izgradnju duhovnog i materijalnog napretka, — kakove li onda sve vlastitosti i savršenstva ne posjeduje Stvoritelj svijeta i čovjeka.

Kao što se ljudski duh može da služi prirodnim energijama ili silama, da ostvaruje sva moguća dobra i predmete ljudske kulture, tako se slično neizmjerni Duh, kojega nazivamo Bog, služi od Sebe stvorenim prirodnim silama, prirodnim zakonima, koji djeluju u beskrajnoj radionici svemira i života.

Čovjek, koji je naučen da sve posmatra tjelesnim sjetilima, teško shvaća mogućnost duha da vlada i upravlja fizičkim silama i materijalnim predmetima. On misli i pita se, kako može duh, koji je nevidljiv da vlada i pokreće silama i tvarima. Ali stvarnost je da ljudski duh, njegova volja, a to je duhovna sila, pokreće tijelo, pokreće ruke i s njima alate, strojeve, saobraćajna sredstva i izvodi sve moguće radove, proizvodi sva moguća dobra. Stvarnost je, da su sve prirodne sile, koje su neizmjerno snažnije nego ljudska snaga — uopće nevidljive. Snaga, koja pokreće vlakove i parobrode — pregrijana para — nevidljiva je. Električna struja, koja pokreće sve moguće strojeve, isto je tako nevidljiva. Sila gravitacije (teže), najčudesnija prirodna sila, koja pokreće nebeska tjelesa, također je potpuno nevidljiva snaga.

Uzmimo kao primjer silu teže našega Sunca. S onim malim dijelom te sile, što zahvaća našu Zemlju,, pokreće Sunce oko sebe težinu od 6 hiljada trilijuna tona (toliko je naime teška naša Zemlja). Kada bi upregli sve čovječanstvo, koje broji 2 i pol milijarde duša, i da svaka osoba prosječno vuče snagom od 80 kg, moglo bi povući težinu od 200 milijuna tona. Da povuku težinu Zemlje, trebalo bi ništa manje nego 30 bilijuna toliko ljudi koliko obitava na Zemlji. A Zemlja je samo jedan sitni planetić, pratilac našeg sunca na njegovoj putanji u zvjezdanom sustavu Kumovske Slame (Mliječnog Puta).

A što je naše Sunce i što je zvjezdani sustav Mliječnog Puta i svi oni daleki mliječni putevi (galantike i nadgalaktike) prema Božjem suncu, beskrajnom, vječnom i svemoćnom Duhu, koji je sve to stvorio, sve podržava i svime upravlja. »Ideja Bezkonačnoga — rekao je **Luj Pasteur** — obuhvaća više nadnaravnoga, nego sva čudesa svih religija. Ona imade dvostruki značaj: da se s jedne strane silom nameće, a s druge da je neshvatljiva. Tu ne preostaje drugo, nego pasti na koljena«.

KRŠĆANSKI PAR (Le couple chretien) zove se zbirka studija i članaka, koja je nedavno pod uredništvom Daniel-Ropsa izišla u Francuskoj. U ovoj knjizi, koja je mnogo hvaljena i u samoj Francuskoj, obrađen je problem kršćanskog braka. Sudjelovali su autori: G. Thibon, Madaule, o. Riquet i drugi. Knjiga je izišla kod izdavačke kuće Amiot-Dumont.

Iz katoličkog svijeta

SVETI OTAC je 29. ožujka primio u generalnu audijenciju preko 1.000 hodočasnika iz raznih krajeva svijeta, među njima i lijepi broj mladenaca. Sv. Otac je održao hodočasnicima govor na nekoliko jezika i na kraju im podijelio apostolski blagoslov.

NA VELIKU SUBOTU sv. Otac je primio u generalnu audijenciju u bazilici sv. Petra veliki broj hodočasnika iz Italije i drugih država Europe, među kojima nekoliko grupa studenata iz Njemačke i Švicarske. Audijenciji je prisustvovala i jedna grupa američkih vojnika. Sv. Otac je održao hodočasnicima govor na talijanskom, francuskom, njemačkom, engleskom i španjolskom jeziku. Pošto je održao govor i podijelio apostolski blagoslov, sv. Otac je prošao pješice veliki dio crkve zadržavajući se u razgovoru s pojedinim hodočasnicima različitih narodnosti.

KATOLICI U INDIJI se pripremaju, da na svečan način proslave 400-godišnjicu smrti apostola Indije sv. Franje Ksaverskog. U Indijskom gradu Goji, gdje počiva tijelo ovoga Sveca, grade se svratišta za smještaj velikog broja hodočasnika, koji će ovom prilikom doći iz svih krajeva Indije. Tijelo Sveca će biti tokom godine izloženo čašćenju vjernika.

U UTORAK 27. OŽUJKA u prisustvu sv. Oca bili su pročitani »Tuto« dekreti za beatifikaciju Slugu Božjih Franje Antonija Salvani, franjevca, Marije Viktorije Terezije Couderc, suutemeljiteljice Društva Naše Gospe od Cenakula i Placide Viel, druge generalne starješinice Instituta kršćanske škole milosrđa. Druga tri dekreta Sv. Kongregacije Obreda, koja su istom prilikom bila pročitana, odnose se na odobrenje čudesa, koja su se dogodila na zagovor Slugu Božjih Ignacija da Laconi, kapucinskog brata lajika, Emilije de Vialac, utemeljiteljice Instituta sv. Josipa i Marije Dominike Mazzarello, suutemeljiteljice Kongregacije sestara kćeri Marije Pomoćnice.

PRVI NACIONALNI EUHARISTIČKI KONGRES katolika Afričke Zlatne Obale, koji se održao u gradu Kumasi, najsvečanije je završen. Kongresu su prisustvovali osim Papinog legata, dva nadbiskupa i osam biskupa. Kroz cijeli tjedan od 18. do 25. veljače svečanosti su se odvijale uz sudjelovanje crkvenih i civilnih odličnika i ogromnog broja vjernika. Svakoga dana su se u katedrali održavale svečane pontifikalne službe Božje te »Svete Ure« klanjanja. Osim toga održavana su razna zborovanja i prikazivani su kazališni komadi vjerskog sadržaja. Svečanosti su dostigle svoj vrhunac u nedjelju 25. veljače. Pošto je ujutro služena svečana pontifikalnu sv. Misu u mjesnoj katedrali, poslije podne je krenula k Kongresnom Parku nepregledna procesija. Na završetku procesije obavljena je posveta katolika Zlatne Obale Prečistom Srcu Marijinu. Poslije toga mnoštvo je preko radia saslušalo govor sv. Oca, koji je bio izrečen na engleskom jeziku. Po završetku govora sv. Oca uzeo je riječ papinski legat, koji je izrazio svoje duboko zadovoljstvo s ovim svečanim danima, u kojima su vjernici Afričke Zlatne Obale na tako sjajan način manifestirali svoju vjeru i svoju ljubav prema Svetootajstvenom Isusu i prema Njegovoj sv. Crkvi.

U TULUZI u Francuskoj održan je početkom mjeseca travnja prvi nacionalni kongres udruženja tzv. »slobodne nastave«, to jest udruženja katoličkih roditelja, nastavnika i učitelja, koji predaju na privatnim katoličkim školama. Kongresu je prisustvovao kardinal Saliège i oko 30.000 prisutnih delegata. S kongresa upućena je javnosti rezolucija, u kojoj se traži, da se katoličkim školama dadu iste pogodnosti kao i državnim.

M. MICHEL I F. SCIACCA izdali su u Francuskoj knjigu o »Problemu Boga i vjere u modernoj filozofiji«. Došli su do slijedećeg zaključka: većina filozofa i mislilaca, da bi našli izlaz iz današnje krize, vraćaju se Bogu i vjeri. To je vraćanje katkad polagano, no osjeća se konstantno (stalno). Manjina, koja ispovijeda ateizam (bezboštvo), nije indiferetnta nego se nepomirljivo bori za svoja ateistička načela.

ŠVICARSKA danas broji 4,265.703 protestanata, 1,605.862 katolika i 4,363.499 pripadnika raznih sekta. U Švicarskoj je 1950. bilo otvoreno 11 novih crkava, a sada se nalazi u gradnji 10 katoličkih crkava. Predviđa se, da će ovih 10 crkava biti predano bogoštovlju tokom ove godine.

FILIPINI SU ZAKLJUČILI, da će s Vatikanom podržavati stalne diplomatske odnose. Zato će kod Vatikana imati svoje stalno poslanstvo, a u Manili će se otvoriti nuncijatura.

OTOK FORMOZA, koji Kinezi i Japanci nazivaju Taiwan, ima oko 7 milijuna stanovnika, od kojih su 7/8 Kinezi, a 1/8 Malajci. Katolika na Formozi ima 12.447, za pastorizaciju kojih se brine 45 svećenika, od kojih su 25 Kinezi. Oko stotinu časnih sestara je uposleno na Formozi u raznim katoličkim karitativnim ustanovama.

HOLANDSKI KATOLICI se pripremaju, da g. 1953. na svečan način proslave stogodišnjicu obnove katoličke hijerarhije u ovoj zemlji. Predstavnici svih katoličkih holandskih organizacija održali su u ožujku sastanak, da se dogovore o načinu proslave ovoga jubileja. Na sastanku je izabran centralni odbor za proslavu.

BIBLIJSKI GRAD JERIHON započeli su iskapati katolički arheolozi. Oni su do sada našli dosta zanimljivih stvari i dokumenata.

O. METHOD ROYKO imenovan je za prvog benediktinskog opata istočnog obreda.

ZASIJEDANJE FRANCUSKOG EPISKOPATA. U Katoličkom Institutu u Parizu održao se od 3. do 6. travnja plenarni sastanak cijelog francuskog episkopata. Ovaj sastanak, koji je imao vrijednost koncila biskupa, nije se održao u Francuskoj sve od 1906. godine. Razumljiva je stoga njegova važnost za cjelokupni katolički život Francuske. Biskupi su raspravljali o slijedećim pitanjima: organizacija sekretarijata Katoličke Akcije, problem katoličkih škola i slobodne nastave i problem pastve sakramenata. Izvještaj o školstvu dao je kardinal Gerlier, nadbiskup Liona. Svoje referate održali su i kardinal Saliège i nadbiskup Pariza mgr Feltin. Na sastanku bio je prisutan i papinski nuncij mgr Roncalli.

ISTINITOST BIBLIJSKIH DOGAĐAJA I GEOGRAFIJE svakim danom sve više potvrđuju moderna istraživanja. Tako su historičari zadnje vrijeme utvrdili istinitost sedam gladnih godina u vrijeme faraona Tothema III. oko 1500. godina prije Kristova rođenja. Ovaj je faraon povjerio strancu Josipu brigu za sabiranje žitnih zaliha. Kanal, što ga je Josip dao izgraditi, da smanji opasnost od pretjerane poplave Nila, odvodio je suvišnu vodu u veliki prirodni pustinjski bazen, a odavle je u sušnim godinama istim kanalom natapao zemlju. Ovaj kanal još i danas narod zove Bahr Jusuf, što znači Josipova rijeka. — Znanost još nije dokazala netačnost ni jednog biblijskog teksta, već samo postepeno dokazuje njegovu istinitost.

KAKO SE ZVALA SVETA IVANA? Učeni povijesni stručnjak o. Doncoeur D. I., kojega smo ovdje već jednom spomenuli kao neumornoga istraživača života francuske Svetice-junakinje, ispitivao je pomno u sačuvanim dokumentima oblik njezina prezimena. Činjenica je, da sama Svetica nigdje, a napose u spisima istrage, nije sebe označivala prezimenom nego samo »Jehanne la Pucelle«, »djevojka Ivana«. Kako nije bila plemkinja niti u kakvom srodstvu s plemstvom, nije joj pripadalo prezime s umetkom »de«, a koliko se radi o njezinu ocu, to se njegovo prezime redovno pisalo »Darc«, kao jednostavno prezime. Kako se u francuskom ne izgovara posljednji suglasnik, to kod takvih imena nije pisanje stalno, pa i tu dolazi i oblik »Dard«, dakle daleko od Ivana »Arška« ili od izgovora posljednji suglasnik, to kod takvih imena nije pisanje stalno, pa i tu dolazi i oblik »Dard« dakle daleko od Ivana »Arška« ili od »Arka«, kako se obično tumačilo njezino prezime. O. Doncoeur žali, što je i u liturgijsku upotrebu ušao latinski oblik »de Arc«, što — kako se vidi — ne odgovara pravom obliku prezimena.

DARUJ

Želiš li darovati — pitaj se: »Zašto darivam?«

Ako čuješ odgovor: »Zato, da se pokažem«, — daruj svejedno, netko će ipak imati koristi od tvoga dara.

Ako čuješ: »Darivam za to, da si srce razveselim« — daruj, neka ti se srce barem časkom veseli.

Čuješ li odgovor svoga srca: — »Darivam, da se darivani razveseli« — daruj, svu ćeš se vječnost radovati.

JOHN RASCOB, bivši šef demokratske stranke u Sjedinjenim Državama ostavio je veliko bogatstvo od 5 milijuna dolara za katoličke ustanove. Imao je 24 unučadi. Svakom je ostavio samo po 50.000 dolara, a sve ostalo za dobrotvorne svrhe. On se isticao u potpomaganju katoličkih ustanova.

ELEONORA FIGARO prva je crnačka žena, koja je dobila u Americi veliko papinsko odlikovanje »pro ecclesia et Pontifice« (Za Crkvu i za Papu).

HIROŠIMA ĆE BITI KATOLIČKA. Japanski grad Hirošima, u kojem je atomska bomba ubila gotovo cijelo stanovništvo, sada se opet razvija u velegrad. Grad postaje sve više katolički i misionari se nadaju, da će biti jedamput katoličko središte u Japanu.

OBITELJ HENDERSON, crnačka obitelj iz američkog grada Buffalo, prešla je sva na katoličku vjeru, otkad je biskup O'HaHra ukinuo u svojoj biskupiji posebne crkve za crnce i bijelce.

PROŠTENJE MARIJE POMOĆNICE KRŠĆANA NA KNEŽIJI U ZAGREBU

U nedjelju 20 svibnja na blagdan Presv. Trojstva slavi župa Marije Pomoćnice kršćan na Knežiji svoju Zaštitnicu slijedećim rasporedom:

17., 18. i 19. V. svečana trodnevnica u pola 8 na večer. 20. V. u 7., 9. i pola 12 sati tihe sv. Mise bez propovijedi, u 6. i 8. sati pjevana sv. Misa s propovijedima, u 10 sati pontifikalna sv. Misa, koju će služiti preuzvišeni gospodin o. Rafael Rodić, nadbiskup, s propovijedi, u 5 sati p. podne pučki blagoslov, od 7 do pola 8 molitvena pobožnost pred kipom Marije Pomoćnice, u pola 8 propovijed, iza toga svečani blagoslov.

Na sam crkveni blagdan Marije Pomoćnice, koji ove godine pada na 25. V., bit će sv. Mise u 6., 7., 8., 9. i 10 sati.

Štovatelji Marije Pomoćnice, pohodite Njezino svetište!

NADBISKUP GANDOUR vođa sirijske kršćanske sekte, obratio se na katoličku vjeru uz velike poteškoće i opiranje svoje okoline. On se upoznao s katoličkom vjerom preko kardinala Tappounija, antiohijskog patrijarhe. Prije obraćenja držao je duhovne vježbe u katoličkom sjemeništu. Obraćenik je bio toliko ushićen, da je usklikn uo, da više vrijedi jedan dan života u tom sjemeništu nego 15 godina njegova svećeništva izvan Katoličke Crkve.

SVJETSKI KONGRES lajičkog apostolata održat će se u Rimu od 7. do 14. listopada o. g. Na konferenciji za štampu, koju je 4. travnja o. g. u Rimu održao o. Mc. Cornik, on je rekao: »Lajici nisu samo ovlašteni od crkvene hijerarhije, da surađuju u apostolatu nego Crkva ima potrebu njihove suradnje. Misija lajika ima naročiti značaj u prilikama i vremenima, koje proživljujemo. Uviđajući važnost apostolata lajikata svjetski će kongres, koji sada pripremamo, imati ogroman odjek.

U OBRANU DOGME UZNESENJA Bl. Dj. Marije na Nebo napisao je nedavno u engleskom časopisu »Life« (Lajf) divan članak engleski pisac Graham Green (Grin). Green je obraćenik na katoličku vjeru.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-363312. — Pojedini broj stoji 4— Din.

[Po]štarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

»Ljubim Te, Gospode, kreposti moja; Gospod je tvrđava moja i zaklon moj i izbavitelj moj« (Ps. 17, 2) Iz Puta današnje sv. Mise

[G]OD. VI. ZAGREB, 27. SVIBNJA 1951. BROJ 22

Učiteljevo milosrdno Srce

[Zai]sta je Srce našeg Učitelja bezdno [sv]ih kreposti. A naročito je puno strp[lji]vosti i milosrđa. Lako se to vidi, kad [s]e obazremo oko sebe i pogledamo ka[kav je] svijet.

Netko je naime s pravom rekao: »Još [ni]su izumrli oni, koji ne bi htjeli da [bu]du pogani«. Ali i takovi se tobože [č]vrsto drže vjere. Dapače ističu, da su [do]bri kršćani i katolici. Ali se kod to[ga] zadovoljavaju s onim, što oni misle, [d]a je najbitnije i najnužnije. Ne vole [st]roge crkvene nauke, ćudoređa i disci[pl]ine. Kad se govori o zajamčenim od [C]rkve čudesima i svrhunaravnim stva[ri]ma, zatitra im na licu i ustima pre[zi]rni smiješak. Po njihovu bi se Crkva [m]orala više sprijateljiti s modernom [k]ulturom. Morala bi si više prisvojiti [m]oderne nazore i mišljenja. Tada bi [b]ilo prije moguće s njom se sporazu[m]jeti. Njima se ne sviđa nebo, koje se [o]stvaruje t. j. jakom i ustrajnom voljom [i] i koje bi imalo biti domovina [ju]naka. Njima više prija zemlja sa svo[ji]m zemaljskim životnim užitkom, pa [bi]o taj grub ili fin u svomu načinu. [Lu]d je čovjek, vele, koji se odriče ka[kve] radosti i očekuje veselje u dru[go]m životu. Takovi su vjerni svomu te[me]ljnom načelu: živi i daj živjeti, malo [s]e brini za pretjeranosti Crkve. A kad [C]rkva nastavlja svoje djelovanje i oštro [osu]đuje zablude i usudi se svojom vlašću [u]drmati savjesti i smetati ih u nji[ho]vu grešnom uživanju, tada je obasip[lju] bijesnom i slijepom mržnjom.

[Ima] modernih pisaca i naučenjaka, [koji] sve kršćansko kritiziraju. Diče se [na]dolom, uobraženom i tobože znanstve[no]m samosviješću. Izdižu se s nekom [je]dva tinjajućom iskricom svoga samo [lju]dskoga duha, čak nad neizmjernu [mu]drost Galilejca. S prezirnim licem, [ka]o ono i Židovi, govore: »Je li vjero[va]o tko od poglavara ili farizeja u Nje[g]a t. j. od velikih i učenih ljudi, nego [ov]aj svijet, koji ne poznaje zakona — [t.] j. obični puk trči za Njim« (Iv. 7, [48]—49). Njima je Evanđelje ponavlja[nj]e onoga, što je protiv zdrava razuma. [O]no je neprijatelj umjetnosti. Tamno [n]agomilavanje sujevjerja. Natražno je, ne[s]uvremeno, zastarjelo. Ne pristaje više [u] naše vrijeme, vrijeme slobodnog mi[š]ljenja i drugog životnog iskustva. Krist [j]e bio doduše pošten, plemenit, velik, [g]enijalan (uman), ali samo čovjek. Usto [j]e On bio, posve je sigurno, jedan za[n]esenjak, no nikada Mesija ili Sin Bož[j]i. U čudesa oni ne vjeruju.

Tako su govorili oduvijek nasljednici [v]elikih židovskih svećenika. To su go[v]orili i apostate od vjere, pa makar bili [on]i: otpali svećenici ili redovnici, koji [s]e rado postavljaju na čelo neprijatelj[s]ki raspoložene čete prema Kristu. Nji[m]a kao da je lozinka: Satrite bezbožni[k]a i Crkvu. Ona je neprijatelj društva, [k]ulture. Ona ima želju da vlada. Da iz[v]ršuje nepodnošljivo nasilje.

Najveći dio ovakvih protivnika Kri[st]ovih i Njegove Crkve sačinjavaju oni, [k]oji su ravnodušni, neutralci, lakoum[n]i i svi, koji se ne mogu odlučno posta[v]iti na stranu Kristovu. A Krist kaže: »Tko nije sa mnom, protiv mene je« (Lk 11, 23).

Protivnici Kristovi su uvijek mnogo [do]bra sprečavali, slabili u mnogima kr[šć]ansko uvjerenje i njihovu pripadnost [C]rkvi. Već je papa Leon XIII. i za ta[k]ove rekao: »Jao, urliču orkani, vitla [v]ihor lađicom, muklo buče mora, i s [t]jeskobom kormani kormilar«.

Ali u času, kad je pogibao bila najve[ć]a, uvijek je ustao Krist, koji spava u [l]ađici. I onda zapovjedio vjetrovima i [v]alovima. I doskora nastaje tišina.

Boriti se protiv Krista makar i na takav način znači ratovati protiv sebe samoga i sebe upropašćivati. A borba je nejednaka. Krist je svemoć, a čovjek naprotiv siromašna i bijedna nemoć. Uvijek je Krist pobjeđivao svoje protivnike, borili se oni protiv Njega kao pojedinci ili kao legije i vojske. Otvoreno ili prikriveni maskom. Svi su Njegovi protivnici nestali. A Krist je bio jučer, On je danas, On će biti sutra i dovijeka. On neprestano i slavno uskrsava u svakom stoljeću, u svakoj godini, u svakom danu, u svakom satu u milijunima srdaca.

Stavimo se na stranu Kristovu. Pribrojimo se k onima sedam tisuća, koji su u Izraelu stajali uz Boga i nisu prignuli svojih koljena pred Baalom (3. Kralj 19, 18). Pravi kršćanin katolik treba da u svakom slučaju ostaje nepokolebivim učenikom Kristovim. Treba da hoda ravno i uspravno, i da se ne da slomiti u svom vjerskom uvjerenju. Treba da se za nj žrtvuje. Njemu treba da bude auktoritet Božji nada sve.

Jedan veliki učenjak po imenu Brunetiere (Brinetje) putovao je zemljom i držao predavanja o vjeri i crkvi. Govorio je sate i sate. Naprezao je sve svoje sile, premda ga je tištila starost i smetala premorenost njegovih pluća. Njegovi su prijatelji opažali, kako mu se često čelo oblilo hladnim znojem. Opominjali ga, da bude oprezan i da se štedi. On bi odgovarao u svojoj plemenštini: »Ako se jednom moramo istrošiti, onda se neka istrošimo za plemenitu stvar!« A ništa nije ljepše nego se istrošiti u službi Boga-čovjeka.

Krist nam pokazuje svojim primjerom, da je nepravedno trpljenje najjači čin, neuspjeh često najveći uspjeh, a smrt nosi sobom preobraženje. Ono, što se čini, da je najveća naša šteta, preobraća se u nebu na najveće odlikovanje. Onaj, koji s Kristom trpi, neka imade na pameti: »I vrata je paklena ne će nadvladati« (Mt. 16,18).

Odkako je Krist došao, sukobile su se i sukobljivat će se na polju života dvije ogromne vojske. Lijevo stoje Saduceji i Farizeji sa svojim pristašama i nasljednicima. Na desnoj su strani učenici, prijatelji i pristaše Kristovi. U sredini između oba tabora stoji Križ, na komu visi Bog-Čovjek s probodenim Srcem od ljubavi prema nama. Oni s lijeva Mu se protive. A oni s desna to snažnije govore: »Mi Ti se molimo, Gospodine Isuse Kriste, i blagoslivljamo Te, jer si Ti po svome svetomu Križu otkupio svijet!« Tako će to biti do konca svijeta t. j. do konačne pobjede Kristove i Njegova Presvetog Srca, koje puno neizmjerne ljubavi i ustrpljivosti na to čeka.

Povratak k Majci

Zvalo me svibanjsko zvono,
Pred Tvoje, Majko, oltare.
Spomeni djetinjstva sretnog
Stali su srce da žare.

Sjećam se, da sam došao
Sa srcem prepunim jada.
Život bez smisla je bio
Pala mi svaka je nada.

A Ti si, Majčice mila,
Već prvo svibanjsko veče
Dala majčinsku ljubav
I vrutak beskrajne sreće.

I ja sam doznao tada
Za izvor jedne sreće;
k Tebi, svibanjska Kraljice,
Sad k Tebi duša mi kreće.

Majci Mariji

Majko Marijo, Ti nisi bila raspeta, a ipak su Te razapinjali radi grešnika.

Ti nisi prolila krvi, a ipak si krv prolijevala radi grešnika.

Tvojega su Krista mučili na Golgoti, pa tako su krv Tvoju prolijevali. I tako su Te više mučili razapinjući Njega, nego da su mučili samu Tebe.

Majko Marijo, ja znam, da nijedna majka nije ljubila sina kao što Ti mene ljubiš, mene grešnika, za kojega si žrtvovala svoje jedino božansko Dijete.

Ti me ljubiš već devetnaest stoljeća. I Tvoja je ljubav veća nego ljubav svију majki skupa kroz svih devetnaest vjekova.

Znam, da su drugi primili tolike darove od Tebe kao ja, oni bi bili najbogatiji na zemlji. A ja, s najvećim darovima, jedva živim u milosti Božjoj. Pa ipak, Ti me ljubiš, kao da sam kralj nad kraljevima i svetac nad svecima.

Marijo, i ja Tebe ljubim.

Pa iako nisam ništa učinio za Tebe, ja Te ljubim.

Pa iako sam najgori grešnik, ja Te ljubim.

Pa iako posrćem i padam, ja Te ljubim.

Pa ako padnem i u najdublje ponore, ja ću se podići, jer Tebe ljubim, i jer si Ti pala u more najdublje boli radi mene.

PAPINSKA CRKVENA AKADEMIJA slavila je sredinom travnja 250-godišnjicu svoga postojanja. Svečani govor izrekao je tom prilikom monsinjor Montini.

MARIJANSKIH KONGREGACIJA ima danas u Italiji 211 s oko 20.000 članova.

ENGLESKA NASLJEDNICA PRIJESTOLJA kneginja Elizabeta boravila je u Rimu sa svojim mužem vojvodom Filipom. Visoki par je bio primljen u audijenciju kod Sv. Oca u četvrtak dne 13. travnja o. g.

SVETI OTAC je primio u srijedu 12. travnja u generalnu audijenciju hodočašće od preko 1.200 vjernika iz raznih europskih i američkih država. Sv. Otac je govorio hodočasnicima na nekoliko jezika i na kraju im je podijelio apostolski blagoslov. Sv.Otac je od hodočasnika bio burno pozdravljen.

Vrijednost poniznosti

Sv. Augustin govoreći o poniznosti rabi takove riječi, kao da joj hoće dati prvo mjesto među krepostima, koje treba da rese kršćansku dušu. Spominje riječi nekog glasovitog učitelja govorništva: kad su ga pitali, što je najvažnije kod govorništva, on je odgovorio: Izgovor. A što je drugo važno? On je opet odgovorio: Izgovor. I na treće je pitanje odgovorio jednako. Sada dodaje sv. Augustin: Slično, ako mene pitaš, na koji propis kršćanske vjere treba svratiti osobitu pažnju, odgovorit ću ti kod svakog pitanja isto: Na poniznost.

Istina, poniznost po svojem dostojanstvu ne zauzima prvo mjesto među krepostima, jer bogoslovske kreposti, osobito ljubav prema Bogu, koja se odnosi na najuzvišeniju osobu, na samog Boga, ima prednost pred poniznosti. No sv. Toma ipak daje poniznosti prvo mjesto u nekom smislu: ukoliko je naime ona temelj svim ostalim krepostima. Kaošto kod zgrade najprije moramo da položimo temelj, a tek onda na nj da nadozidavamo drugu građu, koja može da bude i mnogo vrednija od temelja, tako isto tko hoće da sazida zgradu kreposnog života, treba najprije da položi temelj poniznosti, na koju će se osloniti sve druge kreposti. U tom je smislu poniznost prva od sviju drugih kreposti. Sv. Augustin lijepo kaže: Imaš li nakanu da sagradiš veliku zgradu svetosti? Misli najprije na temelj poniznosti! Slično kaže i sv. Ciprijan: Temeljem svetosti bila je oduvijek poniznost. Ni u nebu se nisu na oholosti održali oni visoki anđeli. Sv. Hrizostom kaže: Nema kreposti, gdje nema poniznosti. Tko taj temelj jedamput dobro položi, može da gradi zgradu, kako ga volja visoku. Slično primjećuje i sv. Bernardo: Nikakva duhovna zgrada ne može da bude trajna bez čvrstog temelja poniznosti.

Iz svega toga nam je jasno, zašto je poniznost od osobite važnosti za napredovanje u krepostima. Kaošto se bez čvrstog temelja ne može kuća ni sagraditi, ni sagrađena trajno opstojati, tako se bez poniznosti ne mogu kreposti niti steći, a stečene ne mogu se sačuvati. Sv. Toma uči: Nijedna nadnaravna krepost nije moguća bez djelujuće milosti Božje, a ta se milost daje samo poniznima, a nikada oholima. Moramo dakle biti ponizni, ako želimo steći ostale kreposti. Sv. Ćiril kaže: Ponizno mišljenje o samome sebi kao i priznanje vlastite bijede dovodi u dušu obilje božanske milosti. A sv. Grgur upozoruje, kako je pogibeljna oholost: Naša spoznaja se zamračuje po oholosti. To je tajna duhovnog života, da duša tim manje dolazi do svijetla, što je više obavijaju oblaci oholosti.

Ako je poniznost potrebna, da polučimo druge kreposti, isto je tako ona potrebna, da ih i sačuvamo i zadržimo. Milost Božja potrebna je nesamo zato, da kreposti u duši niknu, nego i da uzrastu i ojačaju, te se trajno ukorijene. Zato dobro kaže sv. Jeronim: Ništa ne cijeni i ne ljubi više nego li poniznost, jer je ona na posebni način čuvarica i zaštitnica ostalih kreposti. Kažem s Augustinom, da je za naše posvećenje potrebno prvo sredstvo poniznost, zatim drugo sredstvo poniznost, i napokon je potrebno i treće sredstvo, a to je i opet poniznost.

U Rimu je za vrijeme sv. Filipa Nerija slovila jedna redovnica sa svoje svetosti. Bila je vratarica u svom samostanu. Papa naloži sv. Filipu, da ispita njezinu svetost. On dođe do samostana u blatnim čižmama i pozvoni na vrata. Kad mu je redovnica otvorila, on je zamoli, da mu očisti čižme, na što se ona uvrijedila, rasrdila, izgrdila sv. Filipa i otjerala ga. Sv. Filip otišao je papi i rekao mu: Nije sveta, jer nije ponizna.

PRIČA o biljčici luka

Priča je. Ali značajna priča. Živjela je jednom neka stara žena. Bila je zla, veoma zla, veoma zla i umrije. Nikada nije u životu učinila nikakovo dobro djelo. Pokopana je u vatrenom jezeru. Njezin je anđeo čuvar razmišljao, kako da je izbavi. Sjeti se i reče Gospodinu, da je ipak jedamput u životu u svome vrtu iščupala biljčicu ljuta luka i podala ga nekoj prosjakinji. I Gospod reče anđelu: »Pruži joj tu biljčicu, da se prihvati za nju i pokušaj je oprezno izvući iz jezera. Ako to uspije, primit ću je u nebo«. I tako učini anđeo. Oprezno i polagano je gotovo taj posao uspio. Ali kad ona opazi, da se za nju hvataju i svi drugi da se spasu, ona opaka i zla, nogom ih odgurne i zaviče: »Samo mene neka se izbavi, a ne vas, moj je samo luk, a nije vaš!« Kad ona to izreče, slaba se biljčica luka razlomi na dvoje. I žena padne opet u ognjeno jezero, gdje gori sve do današnjega dana. A anđeo čuvar gorko zaplače i udalji se.

Ovo je slikovita opomena u obliku priče, koja nas upozoruje da se čuvamo napasti zavisti, koja se krije duboko u ljudskoj krvi. Zavist često i najboljima može oteti svaki uspjeh i nagradu. Ona znade raskinuti i posljednju neznatnu nit, koja bi nas mogla podići i sačuvati, kad navale slaboće na našu krepost plemenitosti.

Zavist navaljuje ponajčešće na zamjetljiva dobra ovoga svijeta. Njezini su predmeti: kruh i novac, dobar životni položaj i svaki uspjeh drugoga u bilo čemu. I svaki zemaljski imutak i blago. Dokle god dvojica ne mogu jesti isti kruh, imati isti položaj i iste uspjehe, uvijek je tako, da je sretni posjednik opkoljen čitavom četom neimaša i njihovim požudnim i zavidnim očima. Doista naime je teško sjedjeti nekomu, koji imade prazni želudac i upalo lice, pokraj sita susjeda, koji imade zaokružene, oble, debele i uzgojene obraze.

Potišteno djeluje na revna čovjeka, kad gleda, kako ide naprijed i diže se njegov susjed, a njemu ne uspijeva isti posao uza sve njegovo nastojanje i mar.

Gorko je djevojci usidjelici, koja je osuđena na život bez veselja, a gleda kraj sebe mlad bračni par, kako se smije i šali.

Sjetni postaju stari ljudi, kad im dan za danom postaje sve teže, a mladež šumi od veselja i zdravlja i tako pokraj njih prolazi.

A zavist se često oblači u svoje tobože bezazleno, razumljivo i nezamjerljivo odijelo. A ipak je ona pojava, koja imade za posljedicu, da ide do svoje pobjede i preko trupla drugih i narušava poredak u svijetu. Ona čini jedne sretnima i pruža im radost, a drugi joj moraju služiti i utirati putove. Ona svakako želi da kraljuje. Pa ako ne može da mnogima vlada, ona ipak barem nekima utisne u ruke zloraبljena prava, koji joj se podaju, da njima gospodari.

Bogataši, sretnici, blagoslovljeni neka ne uzmu za zlo siromasima, žalosnima, patnicima, ako k njima katkad uzdignu svoje čeznutljive oči. Ako pogledaju puni čežnje u njihove tople i udobne stanove. Ako gutaju njihove poslastice svojim požudnim pogledima. Ako djetinjski začuđeno upilje oči u njihov sjaj. Ako u svojoj životnoj izgladnjelosti reknu koju gorku riječ.

Moramo znati, da se teško podnosi, kad nesretnici gledaju, kako sreća mimo njih prolazi. Budimo sretni, da spadamo u broj onih, kojima se zavidi. Lijepo se kaže: »Tko sprovodi dane, da mu ne zavide, nije zavisti ni vrijedan«. Ali je istina i to, da treba zabaciti najopakiji oblik zavisti, koji se sastoji u tom, da netko zavidi ispaćenoj subraći i to, da u njegovoj sunčanoj sjajnoj sreći budu dionici barem njegove sunčane sjene, koja ih pridiže. Kad im zavidi na mrvicama, što padaju s njegova obilna stola!

Najbolji je smisao priče o biljčici luka u tom: Ona žena ne bi ništa izgubila na svojoj nebeskoj blaženosti, da je dopustila, da se za nju prihvate i tako spasu oni siromašni nesretnici. Nježna i tanka biljčica luka ne bi se bila raskinula pod višestrukim teretom. Samo je trebalo da se jednim teretom iskuša njezina ljubav prema bližnjemu.

Često ljudi u životu rade poput ove žene. Hoće da svoju sreću sami uživaju. Veseli ih to, da njima jedino ide dobro. Već smo vidjeli više puta, da bi ljudi natrpani u uličnoj željeznici, lako našli još jedno mjesto za nas, kad bi se samo malo stisli, ali to ne će. Tako isto i u kolima sreće lagano prolaze mimo drugih. To se tako vrlo često događa. U većini slučajeva mi ne bismo ništa izgubili, kad bi našoj subraći samo malo pružili od našega blagostanja i obilja. Ali to ne ćemo. Često se poput grabežljivih životinja zavučemo s našim obilnim zalogajem u kakav kut, da ga nezapaženi uživamo.

Kako li bi često naša sreća bila dostatna i za dvojicu i trojicu, kad ne bismo poput bijednoga hrčka sve nosili u naše gnijezdo, premda već dosta i previše posjedujemo. Često bismo mogli jednom djetetu veliku radost učiniti, kad bismo mu dopustili, da samo malo promatra naš vrt i njegovo cvijeće. Ali se vrlo često događa, da bogati ljudi otjeraju siromašnu i znatiželjnu djecu s podkrovlja iz vrtova svojih vila, samo da se mogu njihovi ljubimci bez smetnje poigrati.

Mi smo prečesto bez srca, a da si toga nismo ni svijesni. Samo onaj, koji si neprestano i neprestano prisvaja duh Kristov i u njemu se izobražava, nadvladava zvjersku zavist u sebi. I diže se do najvišega stupnja nesebične ljubavi prema bližnjemu, koju je Spasitelj ovako označio: »Tko imade dvije haljine, neka dade onomu, koji nema. I tko imade hrane, neka učini tako!« (Lk 3,11).

Izvor je ćudorednosti

U RAZUMU I SLOBODNOJ VOLJI

Uzima se, da čovjek dolazi k razumu s navršenom sedmom godinom. Tada već dijete radi svijesno. Ono rasuđuje čine i slobodnom se voljom odlučuje na njih. Tada već dječji čini dobivaju oznaku moralnosti ili ćudorednosti. Jedni su čini ćudoredno dobri, drugi su ćudoredno zli. Prvi zasluzuju nagradu, koju će plemeniti roditelji i čestiti odgojitelji rado i dati. Drugi zaslužuju kaznu, koju su dužni primijeniti i roditelji i odgojitelji, da se dijete popravi i u buduće radi samo ćudoredno dobro.

Ima ljudi, koji nikada ne dolaze k razumu, pa dosljedno ni k slobodnoj volji. Takvi su se rodili. To su najčešće kreteni i idijoti-tjelesno i duševno nastrana djeca, tjelesne i duševne nakaze. Ali ima i odraslih ljudi, koji su već imali uporabu razuma, ali su je tijekom života izgubili. Gubitak je razuma nastao bilo da su prenapeli živce, pa su poludili i tako izgubili dar razuma, bilo da su opako živjeli kao veliki pijanci, ili pak razuzdano živjeli u spolnom pogledu, pa su na taj način skrivili gubitak razuma. Kod svih tih, jer nemaju uporabe razuma i slobodne volje, čini njihovi, u takvom stanju, nemaju oznake ćudorednosti, nisu ni dobri ni zli, ne mogu se ni nagrađivati, a niti kažnjavati. Takvi su ljudi izjednačeni sa životinjama, koje nesvijesno rade, pa prema tome ne nose ni odgovornosti za svoje čine.

Ali ima i umno zdravih ljudi, kod kojih nisu svi čini ćudoredni, dosljedno ni ćudoredno dobri ni ćudoredno zli. Što više, kod svih nas ima čina bez oznake ćudorednosti. Ili još bolje rečeno, kod svakoga se čovjeka nađe vrijeme, kad mu se njegovi čini ne računaju ni u dobre ni u zle. U snu ili u besvijesnom stanju ne rade ni razum ni slobodna volja. Prema tome buncanje ili riječi što ih čovjek u snu izgovara, ili kretnje i čini što ih u snu čini, nisu ćudoredni; to znači ni dobri ni zli, i zato čovjek za takve čine ne nosi ni odgovornosti. Radi toga, kad se čovjek probudi iz sna, pak mu drugi kažu, da je u snu zlo govorio ili kleo, da je ružne kretnje ili čine izvodio, neka bude miran. To je bilo u besvijesnom stanju, a u takvom stanju nije ni razumom sudio ni slobodnom voljom odlučivao, pa prema tome nema ni grijeha ni odgovornosti. Ako se netko nehotice opio u tolikoj mjeri, da je sasvim izgubio svijest, nije odgovoran za zla djela u takvom stanju, ona mu se ne računaju ni u dobro ni u zlo. Ili se netko tako rasrdio, da je bio u srdžbi izvan sebe, i opet nije radio svijesno, pa mu se ni dobro, što ga je u takvoj srdžbi učinilo, ne upisuje u zaslugu, a ni zlo u kaznu.

Prema tome samo onda i jedino onda, kad se čovjek kod nekog čina služio razumom i slobodnom voljom, učinio je ćudoredno djelo. To je djelo ćudoredno dobro ili ćudoredno zlo. Ako je ćudoredno dobro, ima pravo na nagradu, a ako je ćudoredno zlo, zaslužio je čovjek kaznu. Gdje nije sudjelovao razum sa slobodnom voljom, tu nema ćudorednosti, tu nema ni dobra ni kazne.

Makar djeca redovno do sedme godine nisu odgovorna za svoja djela, treba unatoč toga paziti što govore i što rade. Treba djecu već od najmanje dobi upućivati na dobro, da im dobra djela uđu u krv. Tada će, i kad k svijesti dođu, činiti samo dobro, pa prema tome sticati samo zaslužna djela, kojima će razveseliti Gospoda Boga i ljude, a sama će biti sretna i na zemlji i u prekogrobnom životu. S luđacima i sa svima onima, koji nemaju razuma, pa su jednaki nerazumnoj djeci, treba postupati jednako kao i s nerazumnom djecom. Treba ih samo na dobro upućivati, da, ako kada dođu k razumu, lakše čine dobra i zaslužna djela. Kod ljudi zdravoga razuma treba bdjeti, da zdrav razum ostane uvijek zdrav, jer je čovjek samo kod potpune uporabe razuma i slobodne volje na visini ljudskoga dostojanstva. Samo takav je čovjek prava slika i prilika Božja, samo takav je čovjek gospodar svoj i gospodar nerazumne prirode oko sebe.

Ljubav SRCA SPASITELJEVA

Blag i milosrdan, tako prilaziš, Spasitelju, svakome čovjeku. Bole Te naši grijesi, ranjava Te naša bijeda — ljudska zloća plete trnje za Tvoju krunu, kuje čavle za Tvoj križ. A ipak Ti prilaziš nama grešnicima i tražiš ovce zalutale na putu. Ti zoveš bjegunce i krivce i raduješ se, kada se oni vraćaju pod svoj sigurni krov. Ti praštaš naše zablude, kada se opet privinemo Tvojemu Srcu. Ti nas vodiš u svoj dom, da ne poginemo u tuđini od gladi i studeni.

Dobri naš Spasitelju! Nije li već svaki od nas jednom iskusio gorku muku ovakove napuštenosti, kada smo odlazili raznim putevima, a nismo više nalazili sigurnosti Tvoje zaštite! Nije li svaki od nas jednom osjetio radost Tvoje blizine, smirenje u Tvojemu zovu, odmor u Tvojoj ljubavi! Da, Ti nosiš, Spasitelju, ovo nemirno i zalutalo naše srce, nosiš ga izranjeno bolima na svoj put, da ga smiriš i utješiš. Ti nas vodiš, dobri naš Pastiru, kada bismo propali u pustoši bez Tebe. Kako je dobro počinuti na Tvojem Srcu i razumjeti i znati, da nas Tvoje milosrđe nije napustilo, kada su nas svi drugi u svijetu napustili! Kako je dobro osjetiti, da postoji Ljubav, koja liječi sve naše rane i otire sve naše suze: Ljubav Tvoga Srca, Spasitelju!

U JUŽNO-AFRIČKOJ UNIJI održan je veliki katolički kongres, koji je trajao od 21. do 29. travnja, pod počasnim predsjedništvom kardinala Mons. de Gouvela, nadbiskupa iz Mozambica. Za vrijeme kongresa bila je na svečani način posvećena katedrala sv. Marije, koja je podignuta prije sto godina.

PRVI NARODNI EUHARISTIČKI KONGRES GVATEMALE zaključen je u nedjelju 22. travnja porukom sv. Oca preko radia. Mnoštvo vjernika, koje je sudjelovalo na ovom kongresu, s oduševljenjem je saslušalo govor sv. Oca, koji je izrečen na španjolskom jeziku.

KRALJICI SVIBNJA

Crkva — skup Kristovih vjernika — posvetila je Mariji, Kristovoj Majci, mjesec, u kojem krasote prirode dostižu svoj vrhunac, u kojem se one slijevaju u divotnu harmoniju (sklad) svijetla, mirisa, boja i zvukova.

To je mjesec: kad zemlja, raznježena od toplih sunčanih cjelova i mekih dodira vjetrića, a umivana blagim proljetnim kišama nabuja, zamiriše i dariva nas umilnim cvijećem svih boja i mirisa i mnogočim, što stvorenjima podržava život; kad ptice najslađe poju, a stoka se veselo glasi; kad u svoj prirodi život slavi uskrsnuće; kad nam u tom hramu Božjem sve izgleda čarobnije: i glasovi ljudski i životinjski, i mjesečev i zvjezdani sjaj, i modrilo neba i mora, i zore i sutoni, i boje svih stvari, i zvonjava zvona, osobito ona »Angelusa«; kad nam se život čini ljepšim, a ljudi boljima, — da, taj su divni mjesec sv. Crkva, Marijina djeca, pobožni vjernici, posvetili Mariji i prozvali Je »Kraljicom svibnja«.

Njoj, divnoj, — »Ženi, odjevenoj suncem, sa zvjezdanom krunom na glavi, a s mjesecem pod nogama«, — Tom najljepšem uresu neba i zemlje, — Ženi, koju je nakon grijeha u iskonu svijeta Stvoritelj obećao ljudima, — Njoj, prebijelom ljiljanu čistoće, jedinoj Ženi zemlje pošteđenoj od ljage istočnoga i svakoga grijeha, Ženi, koja je izmirila zemlju s nebom, rodivši nam kao zaručnica Duha Svetoga Vječnu Istinu, Ljubav i Pravdu, Isusa Krista, i zgnječila time glavu zmaju; Ženi, koja je trpeći s Kristom od Betlehema do Golgote postala suotkupiteljicom roda ljudskoga i prozvana zato »Kraljicom mučenika«; Njoj, stupu Crkve Sinovljeve i okrepi Apostola sve do blaženog uznesenja na nebo, — da k takvoj Ženi stupaju tokom svibnja štovatelji Njezini i polažu Joj pred noge mirisno cvijeće svojih vrtova, a s njime i svoje molbe za pomoć u životnim potrebama.

Mole je djeca, mladići, djevojke, muževi, žene, starci i starice — svi.

Mole je žalosni, bijedni, bolesni, grešni.

Mole je za utjehu, olakšanje životnih prilika, za spas, za zdravlje, za oslobođenje od grijeha, za snagu, koja im je za to potrebna.

I nebeska Majka, Kraljica svibnja, shvaća sve bolove i potrebe zemaljske djece i uslišava ih. Osim, kad bi primljeni darovi imali biti na duševnu propast moliteljevu, ili kad se po prirodnim zakonima, od Stvorca utvrđenim, to za neko vrijeme ne može da ispuni.

I krepko zdravlje i bolji društveni položaj doveli bi kod mnogih nestalnih priroda u pitanje vječni život, taj najviši cilj životnog puta.

Zato bi djeca Marijina po Kristovim riječima: »Tražite prije svega Kraljevstvo nebesko i pravdu njegovu i sve će vam se ostalo dodati« — morala svaku svoju molbu završavati riječima: »... ako to ne bi bila smetnja za postignuće života vječnoga«.

Budimo uvjereni, ako nam Marija gdjekad i uskrati milost, da će nam je Ona drugom kakvom milošću možda više potrebnom, nadoknaditi, jer kod Nje ništa nije izgubljeno.

Miloj nazaretskoj Djevici, Majci Kristovoj i našoj, »Svibanjskoj kraljici«, neka je svaka čast i slava u mirisnom svibnju i svim mjesecima od svih stvorova na zemlji do konca svijeta. Amen!

U ENGLESKOJ ISTOČNOJ I ZAPADNOJ AFRICI kao i na otocima Indijskog Oceana pod britanskim suverenitetom ukupan broj stanovništva iznosi 67,000.000, a od ovih katolika ima 3,773.000 te 736.000 katekumena. Broj seminarista se je popeo na 2.238 prema 1.433 iz 1939. g. Broj domaćih svećenika iznosi 286, a broj domaćih časnih sestara 1.307.

II. NEDJELJA PO DUHOVIMA

27. V. 1951.

U današnjem sv. Evanđelju (Luka 14, 16—25) pripovijeda Isus priču, kako je neki čovjek priredio veliku večeru i pozvao mnoge, i kako uzvanici ne htjedoše doći ispričavajući se kojekako, i kako je onda poslao sluge i oni su doveli siromahe, slabe, slijepe i hrome i s njima je održao večeru.

1. Počeše se ispričavati. Kako su ljudi slijepi! Kraljevska večera čeka spremna, svi su pozvani, a jedva da koji dolazi. Kako da ne boli to božanskog Spasitelja? Sve trči za tjelesnim nasladama, a kako ih malo mari za uživanje tijela i krvi Gospodnje! Kad nas kakav veliki gospodin pozove na večeru, tada mu bez razmišljanja obećavamo, da ćemo vrlo rado doći i poslužiti se njegovom dobrotom, i da nam je to osobita čast. A kad nas Isus zove: Dođite k meni svi, koji ste umorni i opterećeni i ja ću vas okrijepiti, malo ih je, koji se odazivaju. Kakav nehaj!

2. Počeše se ispričavati. Čime? Jedan ovim, drugi onim, no svi ispraznim i ništavim razlozima. Nijedan nema vremena da dođe, ali ima dosta vremena za preprodavanje, lihvarenje, iskorišćivanje, pljačku i zabave, sve same grješne isprike. Dragi Bog ne prima takovih isprika. On poziva, no tko prezre Njegov poziv iz ništetnih razloga, On se srdi i u svojoj srdžbi izriče vječno izopćenje: Zaista vam kažem, nitko od ovih ne će okusiti večere moje! Ove riječi treba da nas potresu u dno duše, da ne bismo ponuđenu milost proigrali iz nehaja i lakoumnosti.

3. Uzvanici navode slijedeće isprike: kupio sam zaselak. To je lagodnost života. Drugi veli: kupio sam volove, a to je pohlepa za bogatstvom. Treći veli: oženio sam se, a to je želja za tjelesnim užitkom. Kako li često i nas ove tri zapreke odvode od kreposti i pravednosti, od službe Božje i sv. Pričesti! Pustimo isprazne stvari taštom svijetu, a mi ne smatrajmo ništa važnijim, potrebnijim i korisnijim, nego li je rad oko spasa duše i služenja Bogu.

4. Ima još mjesta. To je utjeha za sve nas i za svakog pojedinog od nas! Još nije sve proigrano, još su nam vrata nebeska otvorena i još ima mjesta u nebu za nas. Ako smo se dakle prvom pozivu oglušili, prihvatimo drugi. Dragi Bog nas kadkad i nuka i prisiljava, da dođemo na Njegovu gozbu, da mu se napuni kuća. Kako ćemo se dugo opirati Njegovoj milosti? Kako ćemo se dugo ispričavati? Znajmo, da će doći čas, kad se isprike više ne će primati. Požurimo sada!

SV. Bernardin Sijenski

Rodio se na Rođendan Bl. Djevice Marije 8. IX. g. 1380. u mjestu Massa Carrara u Italiji, pa je i cijeli njegov život bio najuže povezan s Presvetom Bogorodicom. Rano je ostao bez roditelja. Odgojila ga je pobožna tetka Dijana. Za rana je pokazivao veliko milosrđe prema siromasima. Škole je svršio u Sieni. Uvijek je gojio nježnu pobožnost prema Majci Božjoj. Njoj u čast je postio svake subote. Uz Njezinu je pomoć sačuvao svoju čistoću cijeloga života.

Kad je u Sieni zavladala kuga, on se požrtvovno sav posvetio njezi bolesnika u bolnici. Svojim primjerom predobio je još 12 drugova za tu žrtvu. Od velikoga napora je i on sam teško obolio. Više od godinu dana je i svoju slijepu tetku dvorio.

Na rođendan Bl. Dj. Marije 8. rujna 1402. obukao je odijelo sv. Franje Siromaška. Baš na taj dan slijedećih triju godina redom su se dogodili za nj važni događaji: sv. zavjeti, prva sv. Misa i prva propovijed. Tako je Blažena Djevica Marija uzela pod svoju zaštitu njegovo trostruko zvanje redovnika, svećenika i apostola.

Sv. Bernardin je bio izvanredan propovjednik. Početak mu je bio težak, jer je imao hrapav glas. Utekao se svojoj dobrostivoj Majci i glas mu je odmah postao čist i zvonak. Kao propovjednik obišao je preko pola Italije od mjesta do mjesta. Svojom žarkom ljubavlju prema Isusu i prema bližnjemu obraćao je i najokorjelije grešnike. Zbog toga je stekao častan naslov apostola Italije, Bog ga je proslavio i raznim čudesima. Jednom je u propovijedi na Bl. Djevicu Mariju primijenio riječi sv. Ivana apostola u Otkrivenju: »I veliki znak pokaza se na nebu: Žena, obučena u sunce, i mjesec pod nogama Njezinim, a na glavi Njezinoj kruna od dvanaest zvijezda«. Tada je zasjela nad Svečevom glavom svijetla zvijezda i zato ga slikaju sa zvijezdom nad glavom. Mnogo je pisao o Marijinu uznesenju u nebo i dokazao to sa svim dokazima.

Sv. Bernardin je začetnik posebne pobožnosti prema svetome Imenu Spasiteljevu. Uvijek je s osobitim zanosom izgovarao ovo presveto Ime. Na koncu propovijedi često je pokazivao narodu sliku, na kojoj su bila zlatna slova IHS (t. j. Isus Spasitelj ljudi), okružena sa zlatnim zrakama. Svi su tada pali na koljena i poklonili se svome Otkupitelju. Zbog toga je morao mnogo pretrpjeti, jer su ga neki okrivili, da širi krivu nauku. Bilo mu je zabranjeno i propovijedanje, dok ga nije njegov učenik sv. Ivan Kapistran opravdao pred papom Martinom V. Papa mu je pače ponudio i biskupiju, ali je Svetac to otklonio.

Kao general svoga Reda sagradio je mnogo novih samostana i dao im je ime »Svete Marije Isusove«.

Na apostolskom putu uhvatila ga je teška groznica. Blizu grada Akvile ukazao mu se sv. Petar Celestin i navijestio mu skoru smrt. Kad je Svetac primio sv. Sakramente, položila su ga braća po njegovoj želji na goli pod i tu je, poput svoga serafskoga sv. Oca, izdahnuo 20. svibnja 1444. u oči Spasova za vrijeme Večernjice, kad se u koru pjevala antifona (zapjev): »Oče, ja sam objavio Ime Tvoje ljudima, koje si mi dao ... a ja idem k Tebi« (Iv. 17, 6, 11). Papa Nikola V. proglasio ga svetim 24. svibnja 1450. Po svemu katoličkom svijetu sada se završava proslava 500 godišnjice ove kanonizacije.

Uskrsnuće

Svanuće je. Na istoku se sunce
poput ognja žari.
Pokraj groba, ispod stare masline,
drijemaju stražari.

Čemu straža pokraj pustog groba?
Što se u njem skriva?
Mrtvo tijelo Boga raspetoga,
izranjeno sniva.

Ljudski grijesi — to je uzrok smrti,
moćnog Krista — Spasitelja svijeta.
Teška muka, oholost je naša,
Nezahvalnost s trnja Mu krunu splela.

Ruke Tvoje, Kriste, ja sam probio
i Krv Tvoju prolio sam svetu.
Grijehom svojim, trnjem sam Ti ovio
Tvoju glavu svetu.

A Ti si kalež teške, gorke muke
za nas ljude ispio do kraja.
Život svoj si dao, da svi budemo
djeca Tvoja, baštinici raja.

Laki vjetrić ljulja cvjetne grane,
jutarnja se rosa zreali ko' zlato,
a pjev ptica veselo se ori
cijelim krajem živo, umiljato.

Kamen groba odjednom se svali,
uplaši se straža pokraj njega.
Izlazi Isus sjajniji od sunca,
u haljini poput bijelog snijega.

Pozdravlja Ga svojim sunce sjajem,
pozdravlja Ga cvijeće razne boje.
A masline stare šapću:
»Uskrsnuo je!« »Uskrsnuo je!«

Svjedočanstva

PIERRE BASU, hirurg i član Medicinske Akademije ovako je odgovorio akademiku de Fleur-u: »Nauka i vjersko osjećanje su dva različita, ali ne i protivna pojma; oni se obraćaju dvama različitim modalitetima naše osobe i stoga oni ne mogu biti jedan prema drugome indiferentni. Čuo sam, da je netko rekao jednom znamenitom čovjeku: »U koliko nauka više napreduje, u toliko sve kompetentnije upoznajemo svemir i naročito čovjeka i njegovo čudno ustrojstvo; ali u toliko smo i više skloni, da svuda priznamo jednu svemoćnu ruku i neograničenu inteligenciju, a poslije i Boga, krajni cilj religije. I ja to usvajam.«

G. BIGOURDEN, astronom pariskog opservatorija, veliki učenjak i pisac, iza kako je čestitao pokretaču ove ankete, piše: »Žurim, da Vam kažem, da za mene ne postoje suprotnosti između vjere i znanosti ... Vjera i znanost imaju dva različita domena, kao što je to lijepo rekao Pascal: Srce ima svoje razloge, koje razum ne poznaje. Znanost u fizici, kemiji i dr. ide jedino za tim, da proučava pojave i njihove brojčane veze, odnosno, da ustanovi zakone ... Znanost se zadržava na vanjštini, na vanjskom omotaču stvari, ona ne zna, da li iza ove vanjštine postoji neka objektivna realnost, a kada bi ova realnost i postojala, ona je ne može uhvatiti. I ako znanost u fiziologiji zna, da je ćelija posebni elemenat; živa, sposobna da se hrani, da se udvoji ili čak nevjerojatno umnoži — ona priznaje, da nije u stanju stvoriti ma i jednu ćeliju, kao ni jednu jedinu molekulu ili atom ... I ja ne mogu vidjeti suprotnost između znanstvenog duha i vjerskog osjećanja.«

General **R. BOURGOI**, profesor astronomije i geodezije na Politehničkom Institutu, piše: »Često se tvrdi, da je znanost protivna vjerskom osjećanju i da se ne može vjerovati u temeljne istine religije, naročito židovske i kršćanske, a da se ne zaniječe čitav napredak, koji je znanost učinila u zadnja tri do četiri stoljeća.

Meni se čini, ne samo da to ne stoji, nego naprotiv, da spiritualistička ideja sve više stiče svoju nadmoćnost, u koliko znanost više napreduje.

Ako uzmemo, recimo, astronomiju, nauku o nebu i svijetu, gdje bi se, kako se to obično misli, moglo naći najviše nesuglasja između vjere i znanosti. Zar novija otkrića ne potvrđuju svakog dana sve više i više jedinstvo zakona kretanja u čitavom svijetu, jedinstvo kemijskog sastava i jedinstvo porijekla? Zar sve ovo ne pokazuje, da materija nije mogla sama sebi propisati zakone, koji određuju njene akcije i da je samo jedna tvoračka i upravljačka misao mogla rukovoditi evolucijama svjetova?

Ništa se ne protivi suglasnosti znanstvenog duha s razumnim i svijetlim religioznim vjerovanjima; naprotiv, duboko znanstveno proučavanje potkrepljuje ova vjerovanja i još eklatantnijim čini djelo Stvoritelja.«

Apostolsko pismo Pape Pija XII.

O APOSTOLATU SV. ĆIRILA I METODA

Kako se ovih dana navršava 100 godina, otkako je u Sloveniji osnovano pobožno društvo pod naslovom »Apostolstva sv. Ćirila i Metodija«, koje se u Čehoslovačkoj i u Jugoslaviji zove »Apostolat sv. Ćirila i Metodija«, upravio je Sveti Otac papa Pijo XII. kardinalu Eugeniju Tisserantu, biskupu ostijskom, dekanu kardinalskog zbora i tajniku Svete Kongregacije za istočnu crkvu, slijedeće apostolsko pismo:

»Časni naš brate, pozdrav i apostolski blagoslov! Saznadosmo, da će slavenski katolici, koji borave u Rimu, kao i oni, koji pripadaju papinskom Ruskom Zavodu pod pokroviteljstvom svetog Vijeća, koje stoji na čelu Kongregaciji za Istočnu crkvu, proslaviti stotu godišnjicu, otkako je u Sloveniji osnovano društvo »Apostolstvo sv. Ćirila i Metodija«. Ovo je društvo kroz dugi niz godina tako ojačalo, da se proširilo u Moravsku, Ugarsku, Hrvatsku i u druge zemlje na ne malu korist kršćanskog imena. Društvo si je uzelo za zadaću njetiti pobožnost slavenskih naroda prema nebeskim zaštitnicima i slavenskim Apostolima, sklonuti kršćane, da nasljeđuju sjajan primjer njihove svetosti, poticati sve one, koji se odvojiše od crkvenog jedinstva, da pođu tragom sv. Ćirila i Metodija, pa tako prema silama privoditi zalutale ovce u jedan ovčinjak i k jednomu Pastiru, naime biskupu rimskomu.

Tečajem ovih stotinu godina zbiše se događaji, koji su najuže spojeni ne samo s ovim društvom, nego i sa sudbinom cijele Crkve. Kada se slavila tisućgodišnjica blažene smrti sv. Ćirila, zamoliše brojni slavenski biskupi našeg predšasnika blage uspomene papu Pija IX., neka dopusti, da se svetkovina sv. braće Ćirila i Metodija slavi po cijelom katoličkom svijetu. Ovoj je molbi udovoljio drugi naš predšasnik blage uspomene papa Leon XIII. okružnicom »Grande munus« (Acta Leonis, vol. II. an. 1880. p. 1255 ss.), u kojoj opširno i prekrasno uzdiže hvalu ovih svetaca Božjih. Ovu je hvalu i ovu slavu svetoj braći obnovio najbliži naš predšasnik blage uspomene papa Pijo XI. u okružnici, upravljenoj nadbiskupima i biskupima Srba, Hrvata i Slovenaca kao i Čehoslovaka (A. A. S. vol. XIX. an. 1927. p. 83. p), kada se slavila 1.100 godišnjica rođenja sv. Ćirila. Brigama i pobudama ovih rimskih papa odgovarala je živahna djelatnost i radinost ovoga društva: jer se poglavito poticanjem i nastojanjem članova ovoga društva prije 60 godina ustanovilo novo pobožno društvo pod naslovom »Apostolat sv. Ćirila i Metodija«, a onda Velehradska Akademija i Velehradski Papinski Zavod. Članovima ovoga društva imadu svoj postanak zahvaliti poznati velehradski orientalni kongresi, na koje se sabirahu po mogućnosti učenjaci iz svih naroda, da vijećaju, kako bi se svi oni, koji su odvojeni od crkvenog jedinstva, konačno opet vratili u ovčarnicu Kristovu.

Sve je ovo vrijedno da se spomene, jer se odatle jasno vidi, koliko može živa katolička vjera pridonijeti uzgoju ljudskih duša, obnovi njihova života, uspostavi bratske sloge i jedinstva. No danas su prilike ovog vrlo zaslužnog društva u zemljama, što ih sv. Ćiril i Metodije svojim putevima posvetiše, pa ih privedoše ne samo do kršćanskog, nego u opće do uređenog građanskog života i kulture, vrlo teške. Padu ekonomskog života, što ga je prouzročio nedavni strašni svjetski rat, pridošla su i druga zla. Stoga je naša želja, da prigodom proslave ove stogodišnjice svi Slaveni, a osobito članovi ovoga društva, uprave svoje molitve Gospodu Bogu, kako bi slavenski narodi, koji se nalaze u tako teškim prilikama, nesavladivi duhom zadržali i sačuvali vjeru, koju im nekoć donesoše sv. Ćiril i Metodije, ili ako su je bijedno ostavili, kako bi je što prije i što radije opet prigrlili.

To neka od božanske dobrote isprose ovi presveti Nebeštani, slavenski apostoli sv. Ćiril i Metodije, ti zaštitnici i pokrovitelji slavenskih naroda. Neka se oni sjete, kolike i kakove su napore morali podnijeti, da te narode privedu na put spasenja, pa zato neka ne dopuste, da zađu s prave staze, a ako su zašli, neka ih što prije uz Božju pomoć opet privedu k jedinstvu vjere. To neka bude osobiti plod proslave ove stogodišnjice, koji neka naspori milost Božja, na vruću molbu svih dobrih.

Međutim svjedočanstvom naše očinske dobrohotnosti neka bude apostolski blagoslov, koji, časni naš brate, od srca u Gospodinu podjeljujemo Tebi, kao i svima članovima ovoga društva.

Dano u Rimu kod Svetog Petra, dne 4. travnja g. 1951., pontifikata našega trinajste. Pijo Papa XII.«

(Nastavak na 4. strani)

VOLJA

U ljudskom biću nalaze se razne sposobnosti, strasti, navike, sklonosti, čuvstva, osjetila, s beskrajnim mnoštvom njihovih čina, pokreta i utisaka, tako da čovjek sliči naselju raznog svijeta, raznih sila, koje u njemu živu i djeluju. One su mnogovrsne i raznolike, mogu biti korisne i mogu biti štetne. Slične su vodi: ako teče uređenim koritom i uređenim kanalima, onda je korisna, služi kao radna snaga za mlinove, tvornice, oplođuje polja i vrtove; ako se razlijeva izvan korita, nanosi kao bujica štetu i kvar, ili kao ustajala voda poplavljuje polja i prouzrokuje bolesti.

Taj svijet, te sile čovjek često osjeća kao teški teret i one ga uznemiruju i plaše, jer ne zna kamo ga mogu odvesti, na koje pogrešne i daleke puteve mogu otisnuti i gdje će svršiti.

Što na naša ramena pada kao težak teret i što nam se čini kao vrlo zapleteno, te nas plaši radi mnogovrsnosti i različnosti — to je Bog olakšao, pojednostavnio i sveo na jedno čudesno jedinstvo.

Čovječji je stroj djelo božanskog Majstora. Taj je stroj u svim svojim dijelovima savršen. Na središnje mjesto postavio je Bog jedan glavni kotač: volju. Ona stavlja sve ostale sposobnosti i sile u pokret i upravlja ih, kako ona hoće. Savršenije nego kod bilo kojeg drugog mehanizma volja je slobodna u svome gibanju i djelovanju. Ona se kreće i djeluje, kad hoće, i kako hoće, sve zavisi od nje. Ona je vladarica, ona daje zapovijedi, a vazali, podložni svijet sluša.

Snaga vojske leži u rukama jednog jedinog čovjeka, vrhovnog zapovjednika. Vođa zapovijeda, a njegova zapovijed prelazi na razne redove po činu do zadnjeg vojnika. Jedna jedina volja vlada sa svom vojskom. Sa svojim raznim sposobnostima, strastima, navikama, sklonostima, čuvstvima, osjetilima, te njihovim činima — sliči čovjek jednoj vojsci. I tu treba da vlada red. Zapovjednik ove vojske je volja.

Volja može svim svojim podložnicima davati naputke. Njezin nalog može biti upravljen svakoj sposobnosti, osjetilu i biti izvršen. Ako je zapovjednik vjeran svome vladaru, onda je cijela vojska vjerna; ako zapovjednik — volja izda zastavu, onda cijela vojska prelazi k neprijatelju.

Tako se u volji usredotočuje cijeli čovjek. A sa svoje strane volja se opet usredotočuje u jednom jedinom svome činu: u ljubavi. Vladar volje je ono, što ona ljubi. Ljubav je život volje, njezina potreba, njezina neodoljiva sklonost. Ako je ljubav uredna, onda je volja dobra i cijeli je čovjek svet; ako je ljubav neuredna, onda je volja pokvarena i cijeli je čovjek zao.

Po svojoj naravi volja ljubi dobro i to neizmjerno i vječno dobro. A gdje je to dobro? Da volja ne zabludi i mjesto u dobru ne svrši u zlu — treba da je vodi razum, ta prvenstvena, najuzvišenija sposobnost, koja skupa s voljom i sačinjava ljudsku dušu. Razum je vodič, koji osvjetljuje stazu, pazi da ne zaluta, nego da pravim putem vodi ljudsku dušu do cilja, vječne istine i dobra.

Ljudska duša, razum, volja, teže za vječnom istinom i dobrom, za vječnom srećom i blaženstvom, za Bogom. Bog je beskonačna veličina, neizmjerna mudrost i moć, apsolutna Istina, Dobrota i Ljepota. Promatranjem vlastitosti Božjih rađa se i ljubav prema Njemu, a iz ljubavi niče sama po sebi pobožnost t. j. spremnost vršiti Njegovu volju.

Volja je Božja: ne griješi, čini dobro, nosi strpljivo svoj križ, ljubi Boga nada sve, a bližnjega svoga kao samoga sebe.

Ne misli o tome, da ćeš u jedan dan neobuzdane sile podložiti i od grijeha očistiti. To će ti uspjeti pomalo i neopazice. Dobra volja uspostavit će red u svemu. Daj joj nalog, da svoj pogled drži upravljen na Boga, da pozna Njegovu volju i njoj neka podloži neobuzdane strasti i navike.

Odlučno po htijenju živjeti, to je ta velika tajna. Sv. Augustin kaže: »Ne samo ići k Tebi, nego i doći k Tebi — nije značilo ništa drugo, nego htjeti poći; ali htjeti snažno i odlučno, a ne tamo amo natezati i bacati poluizranjenu volju, u kojoj se bori onaj dio, što teži gore s onim, što vuče dolje«.

Vršenje volje Božje je vršenje jedne dužnosti: dužnosti ljubavi. Prvi plod je mir. Iza mira slijedi veselje. Mir i veselje su sestre: djeca ljubavi. Sveti Pavao stalno potiče na veselje: »Veselite se uvijek u Gospodinu, opet velim veselite se. Blagost vaša neka bude poznata svim ljudima. Gospodin je blizu.«

Iz katoličkog svijeta

LIJEČNIKOVA KRUNICA God. 1852. umro je u Parizu glasoviti francuski liječnik dr. Recamier, koji nije bio samo učenjak svjetskoga glasa, nego također i uzor vjernik. Na nekoj sjednici opazili su njegovi kolege krunicu u njegovim rukama. Svi su bili izvan sebe od čuda. Je li moguće, da moli krunicu tako učen i slavan muž, kojega je autoritet u medicinskoj struci bio poznat po čitavom svijetu? Je li moguće, da moli krunicu čovjek, kojega su savjet tražili kraljevi i knezovi i kojega se je slava širila po svemu svijetu? Takva nešto im nije ni u snu moglo doći na pamet.

Kada je glasoviti učenjak primijetio zaprepaštenje svojih kolega, on im je mirno rekao: »Da, gospodo, ja svakog dana molim sv. Krunicu! Kada kod mojih pacijenata zataji svaki lijek i kada sam ozbiljno zabrinut za ozdravljenje kojega od njih, ja se preko naše dobrostive Majke obraćam Onome, koji jedino može i u najtežim slučajevima pomoći. Moram priznati, gospodo, da sam u ovakvim slučajevima doživio čudnovate uspjehe«.

ENGLESKI ZRAKOPLOVNI KAPETAN Leonardo Cheshir, kojega je Churchill nazvao najvećim pilotom svijeta za bombardiranje, prisustvovao je u jednoj američkoj letećoj tvrđavi bacanju atomske bombe na japanski grad Nagasaki. Strahoviti prizor razaranja i smrti, koji je kapetan Cheshir gledao s 10.000 m visine, učinio je na njega neizbrisivi utisak. Uz ogromno čuđenje svih onih, koji su ga poznavali, on je naskoro napustio englesku vojsku i započeo akciju zbrinjavanja bivših vojnika i njihovih obitelji. Pošto je ova akcija propala, on je počeo, da vodi brigu oko onih ljudi, koji ne mogu naći mjesta u bolnicama, jer je njihova bolest neizlječiva. Pod trajnim utiskom događaja u Nagasaki Cheshir je uz brigu za bližnje počeo tražiti rješenje različitih životnih pitanja, koja su mučila njegovu dušu. Znao je, da kršćanstvo daje odgovore na ova pitanja, ali nije mogao naići čovjeka, koji bi mu kršćanstvo pružio u onom obliku, koji je tražila njegova duša. U 1948. god. dopade mu ruku jedna katolička knjiga, zaostala iza smrti jednog od njegovih štićenika. Čitajući tu knjigu on je bio neodoljivo zahvaćen vjerom, koja pruža najveću svrhunaravnu pomoć svakome, koji hoće da je primi. Bez odlaganja Cheshir je potražio katoličkog svećenika, koji ga je poučio u katekizmu. Cheshir je prešao na katolicizam i u njemu našao mir svojoj duši te ogromnu snagu za dalju svoju socijalnu i karitativnu akciju.

HERDER, jedna od najvećih katoličkih nakladničkih poduzeća na svijetu, slavi ove godine stopedesetgodišnjicu svoga postojanja. Kuća-matica nalazi se u Freiburgu (Njemačka, Baden). To je cijeli blok zgrada, a zgrade su vrlo ukusne i stilski lijepe. Posljednjih godina rata je naklada teško stradala od zračnih napadaja. Vlastitim sredstvima osposobljena je opet za rad u punom opsegu svoje prijašnje djelatnosti. Tvrtka je osnovana u vrijeme, kad se u Njemačkoj provodila sekularizacija, a ima da služi promicanju katoličke štampe. Njene su zasluge na tom području izvanredne.

»DEUTSCHE TAGESPOST« jedini katolički dnevnik u Njemačkoj počeo je opet izlaziti u Regensburgu.

U INDIJI broj domaćih svećenika neprestano raste. Od 50 biskupa, koji sačinjavaju hijerarhiju Katoličke Crkve u Indiji, njih preko polovina su domaći sinovi. U Indiji ima ukupno 4.441 katolički svećenik, a od tih su 2.796 domaći sinovi. Od 760 redovničke braće ima 397 domaćih, a od 11.050 časnih sestara njih 7.026 domaćih.

KATOLIČKA ŠTAMPA U AFRICI ima dva dnevnika: »Courrier d'Afrique« u Belgijskom Kongu i »Isan Andro« na Madagaskaru. Osim toga izlazi 8 tjednika, od toga jedan u Dakaru, 2 također na Madagaskaru, a 5 u engleskim kolonijama. Tome broju treba dodati dva polumjesečnika, 13 mjesečnika, te 2 lista, koji izlaze dvomjesečno, i 2 koji izlaze tromjesečno. Od ovih časopisa, koje izdaju misionari, 13 njih izlaze na francuskom jeziku, 8 na engleskom, a ostali na jezicima urođenika. Osim toga ima i drugih katoličkih listova, na pr. u portugalskoj Sjevernoj Africi, koji izlaze nezavisno od katoličkih misija.

DUHOVSKO PROŠTENJE NA MARIJI BISTRICI

Ove godine 1951. održalo se duhovsko proštenje na Mariji Bistrici od 9. do 13. svibnja. Bistričko svetište Majke Božje posjetilo je 10.000 hodočasnika. Podijeljeno je 12.000 sv. Pričesti. Moglo se kupiti i hrane i pića, jer su gostionice bile otvorene. Stanovi su bili u dovoljnoj mjeri na raspolaganje hodočasnicima. Jedino je smetalo vrijeme. Inače je sve drugo proteklo u najljepšem redu.

NAŠI POKOJNICI

O. SREČKO DRAGIČEVIĆ, istaknuti član Družbe Isusove, umro je u Zagrebu dne 17. svibnja o. g. u 77. godini života, a u 53. godini redovništva. Pokojnik je bio poznat kao vrlo dobar vođa duhovnih vježba za svećenike i redovnički stalež obojega spola. Tu si je stekao neprocjenjivih zasluga. Sahranjen je dne 19. svibnja u Zagrebu na Mirogoju. Počivao u miru Božjem!

Apostolsko pismo...

(Nastavak sa 3. strane)

Rimski se pape već tisuću godina trude, da izliječe rane, što je svetoj Crkvi Kristovoj zadao nesretni istočni raskol. U raskolu se nalazi oko 110 milijuna slavenskih naroda i oko 15 milijuna drugih. U radu za sveto sjedinjenje trebaju rimski biskupi pomoći i suradnje u glavnom kod samih Slavena. To je bio razlog, zašto su pojedini odličniji slavenski biskupi stali osnivati pobožno društvo pod naslovom sv. Ćirila i Metodija, da se u njemu pod zaštitom ovih slavenskih Apostola mole za sveto sjedinjenje. Prvi je tu potrebu osjetio čuveni slovenski biskup **A. Martin Slomšek**, biskup mariborski, koji je g. 1852. osnovao **»Bratovštinu sv. Ćirila i Metoda«**. U posljednjoj svojoj okružnici pred smrt piše Slomšek: »Ne zaboravljamo najveće svoje nezaslužene sreće, što smo pravovjerni kršćani, katolici. Za tu sreću ćemo se najbolje zahvaliti Bogu, budemo li po Apostolstvu sv. Ćirila i Metodija pomogli raskolnoj braći našoj slavenskoj, da se vrate u naručje jedne svete Crkve Kristove«. U Moravsku je uvedeno ovo društvo g. 1891. pod noslovom **»Apostolat sv. Ćirila i Metoda«**. Ondje ga je osobito širio svete uspomene olomučki nadbiskup **Msgr Ćiril Stojan** i nadbiskup **dr. Leopold Prečan**. U Hrvatsku je uveden Apostolat sv. Ćirila i Metodija god. 1911., a propagirao ga je kroz više od 20 godina svete uspomene biskup **dr. Josip Lang**, a štitio ga je i pok. nadbiskup **dr. Antun Bauer**, koji je izdao više okružnica o »Apostolatu sv. Ćirila i Metodija« i koji je znao lično putovati na velehradske orijentalne kongrese.

EDISON
i časne sestre

Čitav kulturni svijet osobito u Americi, slavi ove godine 20. obljetnicu smrti jednog od najvećih izumitelja svih vremena, slavnog Thomasa Alva Edisona (1847.—1931.) Svaki iole obrazovan čovjek zna, da je on pronašao stotine i tisuće vrlo korisnih stvari, među njima na pr. fonograf, megafon, akumulator i — električnu žarulju, čime je postao pravim dobrotvorom čovječanstva.

Taj je veliki izumitelj bio i dobar vjernik. Osobito je poštovanje iskazivao prema svećenicima, časnim sestrama i uopće prema svjetovnjacima, istaknutim katolicima. Kako je do toga došlo?

Godine 1867. došao je mladi Edison — a tada je bio još sasvim nepoznat i bez prebijene pare u džepu — u veliki grad Boston, da traži zaposljenje i zaradu. Dok je i sam lutao ne znajući kuda će i što će, našao je na cesti jednog svoga znanca, koji je isto tako bio bez ikakvih sredstava, no s tom razlikom, što je ovaj bio još i — star i bolestan. Edison pođe po čitavom gradu da nađe mjesto, gdje bi mogao smjestiti toga znanca. Svuda su ga pitali, ima li novaca, a kad su čuli, da ih nema, svi su ga slali, da traži dalje.

Lutajući tako našao se Edison slučajno pred nekom kućom, na kojoj je bio naslov »Zavod Malih sestara za siromahe«. Već razočaran ušao je on bez nade i u tu kuću, da učini i posljednji pokušaj. I začudo — te ga redovnice nisu pitale, ima li novaca, već gdje je taj siromah. Edison ga je doveo i — one su ga primile. Ovaj čin milosrđa tako je djelovao na Edisona, da je za čitavog života ostao prijatelj ne samo tih redovnica, već i svećenika i svjetovnjaka, koji su javno priznavali svoju vjeru.

Kad je Edison kasnije postao već slavnim pronalazačem i imao svoje velike laboratorije, često su ove iste sestre, a katkada i koje druge pokucale na njegova vrata, da ga zamole za koji milodar. On je izdao strogi nalog, da ga uvijek moraju obavijestiti o njihovu dolasku i dovesti ih pred njega.

Više puta se znalo dogoditi, da slavni izumitelj ne bi imao kod sebe novaca. Tada bi se obratio kojem najbližem suradniku i pitao ga: »Možete li mi pozajmiti nešto novaca, da ih dadem sestrama?«

Jedan od njegovih suradnika nije znao, zašto Edison tako cijeni ove sestre, pa ga je upitao, koji je tome razlog. On mu je to protumačio i dodao: »Kad bih imao mnogo novaca, dao bih još više ovim sestrama. Malo ima ljudi na svijetu, koji znaju pravo ocijeniti veliko djelo, što ga one vrše.

Kako smo rekli, tu je svoju naklonost prema čč. sestrama protegnuo Edison i na svećenike i na svjetovnjake. Tako je za vrijeme rata sam govorio, da od Evropljana najviše cijeni belgijskog kardinala nadbiskupa Merciera i francuskog generala Focha, izvrsnog katolika.

U to ratno doba Edison je bio šef američkog Mornaričkog ureda, pa su zbog toga k njemu dolazili mnogi visoki oficiri. Ali najveću susretljivost pokazivao je ipak prema dvojici admirala, koji su bili katolici: prema W. Bensonu i R. S. Griffinu.

O tom bi se još mnogo toga dalo pripovijedati. A za sve su to bile zaslužne časne sestre, koje su ga predobile — svojim milosrđem.

OBAVIJEST PRETPLATNICIMA

Od broja 18. cijena je našem listu 4 (četiri) dinara po komadu.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Cirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol [illegible] · Tisak »Štamparije novina«, Zagreb Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-[illegible] — Pojedini broj stoji 4 — Din

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

»K Tebi, Gospode, dižem dušu svoju: Bože moj, u Tebe se uzdam, ne daj da se zastidim« (Ps 24,1)

Iz Ulaza današnje sv. Mise

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VI. ZAGREB, 3. LIPNJA 1951. BROJ 23

UČITELJ I NJEGOVI PRIJATELJI

Sv. Ivan evanđelista pripovijeda u glavi 21. svoga Evanđelja, da se Isus poslije svoga uskrsnuća ukazao rano jutro na Genezaretskom jezeru. Stajao je na obali. Pred Njim je ležalo jezero tiho i mirno. Na njegovoj se površini i malim valićima blistale i lomile svijetle zrake jutarnjega sunca. Ono je tek izlazilo i pomalo se dizalo sve više. A ribarske su se lađice vraćale s pučine prema obali. Ribari su zlovoljno gledali u vodu. Cijelu su se noć mučili i nisu uhvatili ništa. Bili su to Apostoli na čelu s Petrom.

Spasitelj ih još nikada nije vidio tako neraspoložene. Prijateljski ih nagovori i sklone, da još jedamput pokušaju sreću. Neka ponovno bace mreže. Oni Ga još nisu prepoznali. Ali su riječi toga stranca tako snažno na njih djelovale, da su odmah okrenuli svoje lađice i otisnuli se na dubine jezera. I gle, doskora je nestalo zlovolje. U najkraće su naime vrijeme uhvatili toliko mnoštvo riba, da im se gotovo mreža poderala. Ovaj im je čudesni ribolov otvorio oči i prepoznaše Spasitelja. Zašaptali su jedan drugome: »To je Učitelj!« Snažno su uronili vesla u vodu, zaveslali brzo samo da što prije stignu k Učitelju na obalu. Ali ih je Petar pretekao. Skočio je u more i prvi stigao do Isusa. »A kad siđoše i drugi na kopno, vide žeravicu postavljenu i na njoj ribu pristavljenu i kruh. Isus im reče: Donesite od riba, što ste sad uhvatili. Uđe Simon Petar i izvuče na kopno mrežu, punu velikih riba, stopedeset i tri. I premda ih je toliko bilo, mreža se nije raskinula. Isus im reče: Uzmite zajutrak! I nijedan se od učenika ne usudi da Ga upita: Tko si Ti? Znajući da je Gospodin. Dođe Isus i uze kruh i dade im, tako i ribu. Ovo se već treći put Isus javio svojim učenicima, pošto je uskrsnuo od mrtvih« (Iv 21,9—14).

Koliku li je veliku ljubav Spasitelj iskazivao svojim Apostolima! U kratko vrijeme im se već treći puta javio poslije svoga uskrsnuća. Umnožio im ribolov i tako nagradio njihovu marljivost i trud, koji su cijelu noć ulagali u svoj zanat. A onda im još spremio jelo, da ih okrijepi poslije tolikih napora. Tolikom ih je ljubavlju ljubio, da ih nije nazivao samo svojim slugama i učenicima, nego svojim prijateljima, za koje On polaže i život svoj. I njima kao takovima sve On povjerava, što je čuo od Oca. To je doista pravi prijatelj, koji nema pred njima tajne.

Govorio im je: »Ovo je moja zapovijed, da se ljubite među sobom kao što sam ja ljubio vas. Od ove ljubavi nitko veće nema, da tko položi život svoj za svoje prijatelje. Vi ste prijatelji moji, ako činite, što Vam ja zapovijedam. Više vas ne zovem slugama, jer sluga ne zna, što radi njegov gospodar. Nego sam vas nazvao prijateljima, jer sam vam sve javio, što sam čuo od Oca svoga« (Iv 15, 12—15).

Veliku prijateljsku brigu im je Spasitelj iskazao, kad im je obećao, a kasnije poslije svoga uskrsnuća i poslao Duha Svetoga govoreći: I ja ću moliti Oca i dat će vam drugoga tješitelja, da ostane s vama do vijeka, Duha istine ... A tješitelj, Duh Sveti, koga će Otac poslati u ime moje, On će vas naučiti svemu, i napomenut će vam sve, štogod sam vam rekao« (Iv. 14., 16., 26.)

Ali je Isus dobro znao, da imade s ljudima posla. A ljudi vole što vide i sjetilima zamjećuju. Zato im je postavio za vidljivu glavu mjesto sebe Petra, da ih On hrabri i vodi. Zato ga je i snabdio potrebnim za to milostima. Kad se naime ukazao Apostolima na Tiberijadskom jezeru kod ribolova, iznenada se digne, okrene se prema Petru i zapita ga : »Petre, ljubiš me?« I Petar i svi Apostoli bili su iznenađeni nad takovim pitanjem. A još više ih je iznenadila u taj čas svečana ozbiljnost lica uskrsnuloga Spasitelja.

U taj čas su stajala dva muža jedan prema drugom. Jedan je bio Bog i čovjek, Stvoritelj svemira, komu se klanjaju Anđeli. Pred Njim dršću moći podzemnog svijeta. On je naime početak i svršetak sviju stvari. Gospodar nad životom i smrću. Drugi je jednostavni, priprost čovjek, ribar. Ovoga je jutra umoran i izrađen i u zamazanom odijelu. A ipak Bog i čovjek želi od toga čovjeka i ljubav i prijateljstvo. On moli nešto, što Njega, Beskonačnoga niti može obogatiti niti usrećiti.

Njegova je dakle ljubav čista i nesebična. Želja je Njegova Srca, da Petra učini sretnim. I kad je na Petra postavio tri puta pitanje: da li Ga ljubi, i On i Apostolj napeto čekaju, što će Petar odgovoriti. I On će mu tada odmah darovati svoje prijateljstvo. I njihova će srca i volje biti povezane nerazrešivim vezama. A Petar, prosvijetljen vjerom u Njega i ogrijan ljubavlju prema Njemu, odgovara: »Gospodine, Ti znaš sve, Ti znaš, da Te ljubim«. A Isus mu daje vlast da pase jaganjce i ovce Njegove. Učenike, apostole i njihove nasljednike i sve vjernike. U Njegovim očima zasjaše suze ganuća i unutarnje radosti.

Ovo se posljednje poglavlje Ivanova Evanđelja čita s najdubljim osjećajem ljubavi. Ono je tako puno uzvišene veličine i najnježnije srdačnosti. Ali ovom zgodom postavlja Spasitelj tako svečano i tako dirljivo isto pitanje mnogima. I kad je netko čuo Njegovu božansku nauku, divio se Njegovim čudesima, Njegovoj svetosti i uzvišenom vladanju, osjeća u izvjesnim časovima u svojoj nutrini tajni glas: »Vjeruješ li Ti u mene i ljubiš li me?« Sretan je čovjek, koji kao Petar razumije taj glas Božji i daruje Mu svega sebe. A uzvrat Sina Božjega, kojim se On daruje takovima i daje im svoje prijateljstvo, nadilazi svako ljudsko shvaćanje.

Doista je velika očinska ljubav Božja prema ljudima, ali je još veća i nježnija Njegova prijateljska ljubav, koju On daje otkupljenima, svojim prijateljima. I zaista nitko nije toliko naš otac na zemlji, koliko je Bog. I nitko nije toliko naš Prijatelj, koliko Isus Krist (Iv. 15,15 i Mt. 23,9).

ROMINJAJU VJEKOVI . . .

(Na čast Marijina Uznesenja dušom i tijelom na Nebo)

Rominjaju vjekovi . . .
U ponor nepovratni . . .
U bezdan vječnosti . . .

Narodi i pojedinci
Prođoše nebrojeni . . .
Odgudiše svoje pjesme,
Otplesaše svoje kolo!
Narodno kolo vječnosti . . . !

Prođoše godina hiljade
Prohujaše mirijade . . .
Kamo?
Na vječnoj pak uri
Trenutak koji — samo! . . .

Prođoše narodi
Dođoše drugi . . .
Dižu se hvalospjevi,
Molitve i vapaji,
Ko glas harfe Eolove
Kroz svemirske prostore . . .

A komu?
Mome ISUSU!
Ljubimcu momu!

Rominjaju vjekovi . . .
U bezdan nepovratni . . .
U ocean vječnosti . . . !

Zasvirajte nam citare
I Eolove harfe!
Serafini, Kerubini,
Zapjevajte nam kantik!
U sve vijeke
Kroz svemira Atlantik:

»Kralju vjekova: ISUSE KRISTE,
Tebi sva čast i slava,
Presmjerni moj poklon,
Svesrdačna hvala!«

Rominjaju vjekovi . . .

Poniznost vodi k savršenstvu

Tko teži za savršenstvom, mora da najprije ima u duši ukorijenjenu poniznost, jer bez nje nema nikakova napretka u krepostima. Htjeti biti savršen, a ne težiti za poniznošću, znači graditi na pijesku.

Poniznost razuma je prvi kamen, koji treba položiti, da temelj bude čvrst. No nije dosta, da razum samo općenito i apstraktno spoznaje ništavost i našu bijedu radi mnoštva grijeha, onako kako se to u školi uči. Takova spoznaja može da ide skupa s najvećom oholosti, kako to biva kod đavola. Poniznost razuma treba da bude praktična, živa, s dubokim osvjedočenjem, da smo ništa, i s osjećajem prezira prema nama samima, tako da se i pred Bogom i pred ljudima uistinu malo cijenimo i iskreno ponizujemo.

Da se do takove poniznosti dođe, valja u prvom redu ozbiljno promišljati o vlastitoj bijedi. To je prvo sredstvo, da se uznositi duh skrši i oholo srce ponizi. Zatim valja to nisko mišljenje o sebi samome primijeniti i kod drugih svojih čina. Kad se na pr. stavljamo u prisutnost Božju, valja da promatrajući Njegovu veličinu u isto vrijeme imamo pred očima i svoju ništavost, grijehe i bijedu. Kad hoćemo da od Boga što molimo, kakovu krepost ili drugo duhovno dobro, sjetimo se, da iz sebe ništa ne možemo i da uopće nismo vrijedni, da što dobijemo. Takovim razmišljanjem steći ćemo sve veće spoznanje svoje vlastite bijede.

Da nas ovakovo spoznanje uistinu ponizi, potrebno je da pristupi zraka Božanskog svjetla, koja će nam rasvijetliti sav ponor naše bijede. Bez ovakove zrake s neba ostat ćemo uza sve razmišljanje jednako oholi kao i prije. Zašto danas razmatramo muku Isusovu bez ikakva osjećaja sažaljenja, a sjutra možda uz potok suza? Zato, što će nas sjutra obasjati nebeska zraka, koje danas nema, pa će nam po njoj biti sve boli Isusove sasvim jasne i duši blizu. Slično dok promatramo svoju grešnost, takova zraka nebeskoga svjetla, ako nam je Gospodin milostivo dade, djelovat će u nama, te ćemo iskreno moći zaroniti u svoju ništavost. U tom svjetlu promatrali su sv. Franjo Asiški i sv. Katarina Sienska sebe kao najveće grešnike svijeta. Tim svjetlom bio je obasjan sv. Pavao, kad je uskliknuo: Isus Krist je na svijet došao, da grešnike učini blaženima, od kojih sam ja prvi. No za takovo svjetlo nebesko treba moliti pouzdano i ustrajno.

Bitno kod poniznosti i kao njezina srž je poniznost volje. Gdjekad se dogodi, da čovjek nakon dužeg vježbanja u nekoj kreposti padne natrag u protivnu pogrešku. I tad se dogodi, da se radi toga uzrujava, postaje malodušan i gubi nadu za daljnji napredak. Ovakovo vladanje dokazuje, da takovom čovjeku manjka poniznost i da još uvijek njime vlada osjećaj vlastite vrijednosti, dakle oholosti. No pravo ponizan čovjek ništa se u takvim zgodama ne uzrujava, pa čak i ne čudi se, ako padne nakon mnogog vježbanja u stare grijehe i pogreške, jer je svjestan svoje slabosti i bijede. Zato se on ponizi, kaje za svoje grijehe i preda se u ruke Božje i zavapi k Bogu pun pouzdanja: S Tvojom ću pomoći moći, što svojim silama ne mogu.

Ponizan čovjek više će cijeniti mišljenje drugih nego svoje. Ne će nikad u svom mišljenju tvrdoglavo ustrajati, nego će popustiti, ako vidi, da je tuđe mišljenje ispravnije. Ponizan čovjek će drugoga rado pitati za savjet.

Ne osuđuj

Fridrik Veliki (1712.—1786.) je jednom posjetio kaznionu u Špandau. Razgovarao s tamošnjim kažnjenicima o njihovim prekršajima, zbog kojih su suđeni. Svaki mu je rekao, da je nevino osuđen i zatvoren. Samo se jedan našao, koji je priznao krivnju i ustvrdio, da je preblago kažnjen. Kralj se nasmije i reče mu: »Što dakle radiš ti jedini krivac među ovim nevinim ljudima? Smjesta se pokupi i izađi na slobodu!«

Ovo je samo jedna povijesna šaljiva zgoda, koja nam iskazuje prastaru činjenicu, da se rado svaki čovjek osjeća nekrivim, buni se i tuži na nepravdu, koja mu se nanosi time, što ga drugi osuđuju. Ali je isto tako prastara stvar, da čovjek tisuću i tisuću puta zauzima stav suca i bez milosrđa osuđuje druge i drži da imade pravo, kad ih naziva grešnicima i lopovima.

Švajcarski pisac Ernesto Zahn je napisao ovo: »Tko bi prošao cijelim svijetom i istražio ga, našao bi svagdje samo suce, a nijednoga krivca. Nitko naime ne smatra svoju krivnju tako teškom, da se ne bi izdizao nad druge! Suci i samo suci hoće svi biti. Svi hoće sjedjeti na visokim sudačkim stolicama i s ispruženim rukama pokazivati na braću, koja im se ne sviđaju. Gledajte krivce! govore. I sve su ruke ispružene i pokazuju krivce, a nijedne nema, koja bi milosrdno kojega grešnika podigla. Nema milosrđa među ljudima«.

Ljudi vole sebe ispričavati, a druge osuđivati. I onda kad su drugi nevini, a oni krivi. Dosta ćemo se o tom osvjedočiti, ako samo jedan dan pratimo svoje misli i govore. I vidjet ćemo, da smo rado suci drugih, a mi nevini u svemu ili barem da si znademo sve pogreške ispričati, pa i one, zbog kojih se crvenimo pred drugima. I to činimo tako spretno, kao da smo najduhovitiji odvjetnici. I odmah nalazimo stotinu nama i shvatljivih i razumljivih i dostatnih razloga, da smo tako smjeli raditi. Da to nije tako zlo. Da bi i drugi na našem mjestu tako radili. Da na tom svijetu i nije moguće drukčije raditi i biti savjesniji.

I naše srce održi svoj obranički govor, u kom ističe, da u našem slučaju nema i ne može biti zlobe i namjeravane opakosti. To je više općenita ljudska slabost. Treba uzeti u obzir, da se to dogodilo u uzbuđenosti, nehotice i nepromišljeno. Nije zlo mišljeno. Drugi su krivi, koji su nas razdražili i na to naveli. Lako se oprosti i nije uvredljivo, ako nas je vruća krv prevarila. Konačno mi smo samo ljudi, a ne sveci i t. d.

I tako čovjek postaje svoj obzirni sudac i duhoviti odvjetnik. I uspije mu da se odriješi svake krivnje. I sve bi to lijepo bilo, kad bi tako postupao i s drugima i jednakom im mjerom mjerio. Ali se nažalost redovito ponavlja ona prispodoba s nemilosrdnim slugom iz Evanđelja. Njemu je oprošten ogromni dug. A kad je izašao napolje, uljerivao je i gnjavio svoga subrata za stotinu dinara. I premda ga je ovaj molio, da se strpi, jer će mu platiti, on ga baci u tamnicu, dok ne plati svoj dug (Mt 28, 23).

Kako se dakle slaže tolika nemilosrdnost prema drugim ljudima s tolikim obzirom prema našim slaboćama i opraštanjima? Zato nas i Spasitelj upozoruje: »Licemjere, izvadi najprije gredu iz oka svoga, pa ćeš onda vidjeti da izvadiš trn iz oka brata svoga« (Lk 6, 42). A jer je znao, da ne ćemo biti nikada spremni, da svoje oko očistimo od svih trunova, zato i reče: »Ne sudite i ne će vam se suditi; ne osuđujte i ne ćete biti osuđeni; opraštajte i bit će vam oprošteno!« (Lk 6, 37).

Tako se često govori o velikodušju. A ponajviše se tada radi o glupostima, o djetinjskom, bezazlenom uobraženju. Ako naime jedan čovjek bez milosrđa osuđuje svoju braću, onda mislimo i njemu nema velikodušja. Veliko je doista zlodjelo pred Bogom takova nazovi svetost, kad znademo, da smo svi bijedni, bili veliki ili maleni, mladi ili stari, visoki ili niski, duhovni ili svjetovnog duha. Mi smo gotovo uvijek jednom nogom u grijehu. I kako onda smijemo osuditi druge i koriti ih zbog grijeha?

Ernesto Zahn je rekao i ovo: »Znadete li, kako brzo možemo i sami pasti u grijeh? Ne smijemo zaboraviti, da smo ljudi. Vi zaboravljate na svoje čovječanstvo i vaše slabosti, koje vas čine, da ste ljudi. Kad bih mogao, ja bih vam govorio s olujom, koja bijesni nad vašim krovovima; s gromovima, koji buče i valjaju se i tresu i drmaju stijene vaših dolina; s divljim vodama, koje protiču vašim livadama i poljima; govorio bih vam: vi ste ljudi i nijedan čovjek nije siguran od zlih časova. Vi, koji sjedite na visokim sudačkim stolicama, dajte da pogledam jednomu za drugim duboko u dubinu vaše duše. Jeste li bez grijeha? Hoćete li bez grijeha proživjeti svoj život do konca? Vi svi, koji stojite, čuvajte se vaših zlih časova. I to svaki, pa bio sa sedmerostrukim oklopom dostojanstva i časti oklopljen! Vi ste ljudi! I ne pristoji se čovjeku suditi sebi sličnima!«

Što dublje čovjek zaviri u svoj vlastiti Ja, to će biti blaži i obzirniji prema svojoj subraći. Tim će ih manje osuđivati.

Pravilo ćudorednosti

Nema na svijetu zdrava čovjeka, koji ne bi imao osjećaj ćudorednosti. Svaki čovjek, pa makar kako zaostao i primitivan bio, znade za razliku između dobra i zla. Svaki osjeća u sebi obvezu, da je dobro dužan činiti, a zlo izbjegavati. Tu svijest imamo mi Evropejci, koji, po općem priznanju, posjedujemo najvišu uljudbu. Tu svijest imaju jednako, ako ne i bolje razvijenu, i zaostala plemena u središnjoj Africi, u divljim azijatskim pustarama, pa i na najzabitnijim otocima u Polineziji. Svuda, gdje povijest susreće kulturnog čovjeka, ili etnologija primitivca, svuda čovjeka prati svijest ćudorednosti, svaki luči pojam dobra od pojma zla.

Nema sumnje, da pouka i odgoj, kako kućni ili obiteljski, tako i po školama, čine mnogo s obzirom na razvoj ćudoredne svijesti. Roditelji, škola i odgojni zavodi, koji poučavaju i odgajaju djecu u duhu prirodnih i Božjih zakona, mnogo pridonose, da će dijete lako razlikovati dobro od zla, i u životu činiti toliko dobra, te ćemo ga prozvati ćudorednim junakom. Međutim i tamo, gdje nema ni pouke ni odgoja, ni škole ni odgojnih zavoda, ljudi, razlikuju dobro od zla. Što je kod takvih ljudi norma ili pravilo ćudorednosti?

Prva norma ili pravilo, po kojem svi ljudi u svakidašnjem životu razlikuju dobro od zla, je naš vlastiti zdravi razum. Što je u skladu s razumom, to držimo dobrim, a što je protiv razuma, to držimo zlim. Razum traži i proučava priredne zakone, razum sudi, što je po prirodnim zakonima dopušteno, a što zabranjeno činiti. Razum ispituje, što je Gospod Bog objavio i kako se imadu shvaćati i tumačiti pojedina mjesta u objavljenom zakonu. Razum na temelju prirodnih i objavljenih Božjih zakona postavlja crkvene i građanske zakone. Razum mjeri, koji su građanski zakoni istiniti i dobri i za ljudsko društvo korisni, a koji su opet lažni i zli i za ljudsko društvo štetni. Naš razum u dnevnom životu na svakom koraku sve istražuje, sve ispituje, sve važe i ocjenjuje, svemu daje oznaku dobra ili zla.

Nakon ocjene dobra nastaje u volji obveza činiti dobro, a tamo, gdje je razum dao ocjenu zla, rađa se u volji obveza bježati od zla ili ne činiti zlo.

A kad se traži razlog, odakle našemu razumu ta sposobnost da ovako sudi, tada odgovara sam razum: najviša ili zadnja norma, najviše ili zadnje pravilo, po kojem se sve u svemiru ravna i djeluje, jest narav ili bit Božja. Božji razum od vijeka spoznaje narav ili bit Božju i po uzoru Božje naravi Bog je sve u svemiru stvorio i uredio. Tako je Bog, od vijeka spoznajući svoju narav, po uzoru kako spoznaje i rasuđuje Božji razum, dao i našemu, ljudskomu, razumu sposobnost i moć spoznaje i rasuđivanja. Bog je stvorio naš razum takvim, da sudi: postoji Bog i Božji zakon; Božji su zakoni dobri — treba ih obdržavati. Bog je stvorio naš razum takvim, da sudi da su ružne riječi i kletve zlo, pa se ne smije ružno govoriti ni kleti. Po Božjoj odredbi razum sudi, da je poštivanje roditelja i starijih plemenito djelo i to treba činiti. Bog je našu narav tako uredio, da joj je ubojstvo čovjeka odurna stvar i da to čovjek ne smije činiti. Da su krađa, otimačina, laž, prijevara zla djela te ih se čovjek mora čuvati i izbjegavati. Bog nam je dao razum s tim svijetlom, da sudimo: Što ne bismo mi htjeli da nama drugi čine, to ne smijemo ni mi drugima činiti. I obratno: Sve, što hoćemo da drugi nama čine, to smo i mi dužni drugima činiti.

Kao što se bez sunca ne da ni zamisliti, a kamoli shvatiti i protumačiti život u prirodi, tako se bez Boga ne da zamisliti, a kamoli shvatiti i protumačiti ćudoredno ljudsko djelovanje. Razum je naše svijetlo, kojim osvjetljujemo svako djelo prije nego ga učinimo. Ako se djelo u svijetlu našega razuma pokaže kao dobro, tada ćemo ga učiniti, a pokaže li se kao zlo, tada treba bježati od njega. A vrhovno i konačno mjerilo je sam Bog, prema kojemu se sve ravna i djeluje i od koga sva djela dobivaju konačnu nagradu ili kaznu.

AKO NAŠA PRAVEDNOST NE BUDE VEĆA . . .

Tako je kazao Isus: »Ako ne bude veća pravednost vaša nego književnika i farizeja, ne ćete ući u kraljevstvo nebesko.«

Naša pravednost! Rado se njome hvalimo, ali tako su činili i farizeji u Isusovo vrijeme, tako u sva vremena čine i njihovi potomci. Sin Božji traži da i sami radimo na djelu svojega spasenja. On nas opominje, da pravednost nije samo pojam, nije samo naša dobra nakana: Pravednost je mnogo više, mnogo teže: to je naš čitavi život posvećen najvišemu cilju, božanskoj Istini — to su svi naši postupci, veliki i mali, u kojima se odrazuje savjesno poštenje, poštivanje prema Bogu, milosrđe prema potrebnima. Pravednost je naš rad, ako je mnogo puta i krvav — rad iz ljubavi prema Ljubavi, puna odlučnosti, da nikada ne skrenemo s puta, koji nam je Spasitelj odredio. Razumije se, ljudi smo slabi i mnogo puta zgriješimo, mnogo puta padamo, ali milost je Božja uz nas uvijek i u svakoj prilici, kada se iskreno kajemo i kada živo želimo, prema svim svojim snagama, ispravljati naše slabosti i pogreške. Nije mnogima dano, da postignu svetost u ovome životu, ali svima nam je dana mogućnost, da budemo dobri, i strpljivi, i predani Božjim odlukama, i borci za načela neprolazne Pravednosti. Svima je nama dano, da raspoznamo Istinu od obmane, Život od smrti i svima je nama obećana vječna sreća tamo, gdje prestaju sva iskušenja i sve boli — tamo, gdje je vječni mir, vječna harmonija.

Poslušajmo Isusove riječi! On nam govori, jer nas ljubi, jer nam želi donijeti posljednju radost, koju nam nitko više ne će oteti — radost, koja nikada ne će prestati.

PODLISTAK

Ive Bunjevčević-Kosac

Svaki puta kad mi dođe u ruke: Il piccolo mondo antico (Mali nekadašnji svijet) od Antonija Fogazzara, dolaze mi pred oči znanci, koje sam susretao za mladih dana u svom rodnome mjestu. Neke sam od njih ocrtao u zbirci novela: »S onu stranu Kapele«, drugi još čame u ladici mog pisaćeg stola i čekaju, da li će i na njih doći red da ugledaju svijetlo dana Božjega, a većina njih spava dubokim snom u mojoj unutrašnjosti i ti će se, kad zaklopim oči, zajedno sa mnom smiriti zauvijeke.

Jedan od onih, koji čame u pisaćem stolu i kog evo budim iz njegova sna, Ive je Bunjevčević s pridjevkom Kosac.

Ive je bio seljak i živio je u P. kraj Otočca. Kad smo se upoznali, bio je već prosijed, a sitan i slab kao dječak, koji se tek sprema momkovati.

U selu se je P. tijekom povijesti izmijenila sila raznog naroda. Tu su nekada živjeli Japudi, neka ilirskokeltska mješavina, pa rimski koloniste, a iza seobe naroda nastaniše se tu Hrvati. Česte turske provale opustošile su Liku i Krbavu: mnogo je svijeta poginulo u bojevima, nešto ga odvedoše Turci u sužanjstvo, a puste krajeve, koji ostadoše, naseliše Frankopani s Bunjevcima sa svojih posjeda u Gorskom kotaru. Ti se gorštaci brzo pomiješali s preostalom sirotinjom, a iz te mješavine potekao je i Ive Bunjevčević. Iako Ive nije popalio ni poubijao pola svijeta, ni izumio kakav lijek ili stroj, od koga bi ljudi imali korist, pa iako nije bio junak kakvog romana, koji se spominje generacijama, ipak je on zavrijedio da mu ime ne padne u zaborav i možda će sjećanje na nj ipak donijeti barem kakvu korist nekomu.

Bilo je to jednih praznika i ja se podigao u P. na crkveni god. Vrućina bila jaka i putem sam ožednio. Pred sitnom seljačkom kućicom ugledao sam staricu i zamolio je čašu vode. Reče, da će mi radije dati čašu mlijeka, jer da ga imadu izobilja. Da me o tom uvjeri, pokazala je prstom na bosansku bušicu, koja je pasla u blizini.

Dok sam razgovarao sa staricom, stvorio se je odnekuda njezin muž i pozvao me, da uđem u kuću.

Soba, u koju me je uveo, bila je jedina u kući, doduše nepodpođena, ali uredna i čista. U kutu sobe dimilo se otvoreno ognjište.

Uz kuću bila je prigrađena štalica. »Tu«, reče Ive, »spi po letu naša Bušica, a po zimi spi s nami u kamari. Prostremo u kutu malo slame; ne moremo ju pušćat po zimi u štali, smrznula bi se, a mogli bi i vuki štalu srušit i izjist je. A ča bi mi jadni brez nje.«

Bušica kao da je razabrala da se o njoj govori, pa se primakla i stala umiljavati oko Ive. Vidjelo se, da voli svog gospodara i da je zadovoljna kod njega. Bio sam siguran, kad bi joj bilo na volju da ili i dalje ostane kod Ive i da s njime dijeli njegovo siromaštvo ili da ode k drugome gazdi, gdje bi imala čvrstu staju i obilatu hranu, da bi ipak ostala kod tih svojih gospodara. Ive se pohvalio, da kravica daje dnevno i tri litre mlijeka, ali kad je stelna, da rano presuši, da uzmogne dohraniti tele, koje nosi pod srcem.

Iz razgovora s tim svojim novim znancem razabrao sam, da imadu malo grunta, al da ipak životare i da im je Bušica najveće blago. Kad prestanu mrazovi pa do kasne jeseni vode je na pašu, a zausput još i srpom zahvate malo trave i nose je kući i spremaju za zimu. I strogi inače imovinski lugar ne prigovara, ako kravica zađe u branjevinu, jer pozna Ivu i njegovu ženu i zna, da ne će biti od Bušice veće štete. Kasnije sam saznao od ljudi, da Ive i njegova žena nikad ni ne zaviknu na blašče, a kamoli da bi Bušicu udarili. Ive reče, da im je kravica najsretnija zimi, kad je s njima u sobi, pa im se od vremena do vremena i oglasi i tako se i sama upliće u njihov razgovor.

Ivu je zapao nadimak Kosac, ali ne zato, što je možda predvodnik kod košnje, ta onako slabašan jedva da je mogao i zamahnuti kosom, nego poradi njegova hoda, koji je mnogo podsjećao na hod pauka kosca, a i na kas bosanskih konjića, koji u kasu istovremeno pomiču lijevu prednju i lijevu stražnju nogu. Ive je, kad je koraknuo lijevom nogom istovremeno naširoko zamahnuo i lijevom rukom kao da mu ona pomaže da se brže pomiče. Nešto slično rade i neke žene, kad im se žuri, pa istodobno hodajući jako zamahuju rukom uvjerene, da će tako prije doći do cilja.

Da privrijedi nešto novca, išao

III. NEDJELJA PO DUHOVIMA

3. VI. 1951.

Današnje sv. Evanđelje izvješćuje, kako su farizeji prigovarali Isusu, što se druži s carinicima i grešnicima i jede s njima. Isus im na to odgovori prispodobom o izgubljenoj ovci, koju pastir traži, i kad je nađe, uzme je na ramena i donese kući sav radostan. Zatim kako žena kad izgubi novac, pomete svu kuću, dok ga ne nađe i opet se veseli, da ga je našla.

1. Ovaj prima grešnike i jede s njima. U tom baš i jest beskrajna ljubav i milosrđe Sina Božjeg, da je s neba sišao tražiti što je izgubljeno, da liječi, što je bolesno i da zove grešnike. Bog prima s veseljem grešnike, kad se obraćaju. Sjetimo se, kako je bio primljen izgubljeni sin i kakove su svečanosti bile kod njegova povratka priređene, i koliko je bilo kod toga radosti. Radovali su se, što je sin bio kao mrtav i opet oživio, već je propao i opet se podigao. Radovali su se i otac i sin, i ne zna se, čija je radost bila veća. Tako prima Krist Gospodin s radošću grešnike i jede s njima.

2. I kad je dobri pastir našao svoju ovcu — izgubljenu ovcu, s kakovom je radosti digao na svoja ramena. Nismo li i mi grešnici izgubljene ovce? Kralj David priznaje: Zalutao sam, kao ovca, koja je propala. A Prorok veli: Svi smo zalutali kao ovce, svaki je otišao svojim putem. I Dobri Pastir nas zove i traži. I kad nas nađe, zaboravit će od radosti svu brigu i trud, privinut će nas na svoje grudi i radovat će se, da nas je našao. I pozvat će prijatelje svoje, Anđele nebeske, da se vesele s Njime i s nama. Toliko je Njegovo milosrđe i toliko nas ljubi. Nastojmo dakle, da nikada ne ostavimo Njega i Njegova stada, da ne zalutamo.

3. Ovaj prima grešnike i jede s njima. Ako Gospodin s tolikim veseljem prima izgubljenu ovcu i diže je na svoja ramena, zašto da se mi grešnici bojimo, da će nas odbiti, kad bismo se htjeli k Njemu povratiti. Bog nas je ljubio, kad smo bili daleko od Njega. »Vječnom ljubavi sam te ljubio«, veli On, pa kako ne će da nas ljubi, kad mu se vraćamo raskajana i ponizna srca? Tražio Te je, dok si od Njega bježao, zar će te sad odbiti, kad k Njemu hrliš da u Njegovu naručju odpočineš: Veselite se sa mnom, jer sam našao izgubljenu ovcu. U nebu će se upriličiti svečanost radi jednoga raskajanog grešnika. O sveta pokoro! Koliko dobra donosiš ljudima, kako li ih usrećuješ!

SV. KLOTILDA

Rođena od kraljevskog roda u Lionu g. 475. Majka ju je odgojila u strahu Božjem. Franački kralj Klodvig zamolio je njezinu ruku. Bojala se prihvatiti tu ponudu, jer je Klodvig još bio poganin. Tek kad joj je biskup savjetovao, neka se prepusti Providnosti Božjoj, pristala je na tu ženidbu. Kao kraljica mnogo je molila, postila i činila djela milosrđa, da se njezin muž obrati pravomu Bogu. Klodvig nije htio o tom ni čuti, jer on slavni pobjednik u ratovima nije mogao priznati svojim Bogom pobijeđenoga Krista, raspetoga na Golgoti.

Kad se rodio prvi sin Ingomer, Klodvig je dopustio da se dijete krsti. Ali je dijete umrlo osmi dan. Klodvig je u bijesu vikao: »Moji bogovi su ga ubili od srdžbe. Da nije bio kršten, ne bi umro!« Svi su bili zastrašeni od kraljeve ljutine. Ali Klotilda je kralju odlučno odgovorila: »Blagoslovljen da je Gospodin, koji se udostojao primiti u svoje kraljevstvo mojega prvijenca!« Na to se kralj umirio.

I drugoga je sina Klodomira dala kraljica krstiti. Ali i on je teško obolio. Kralj je u strašnoj srdžbi proklinjao i psovao. U suzama bacila se Klotilda na koljena i zaklinjala Gospodara života, da joj spasi dijete. I sin je ozdravio.

Svojom blagošću, svojom strpljivošću i svojom poniznošću Klotilda je predobila srce svojega muža. Ali cilj njezina života bilo je njegovo obraćenje. Kod toga ju je pomagala i sveta djevica Genoveva. G. 496. navalili su na Klodviga Alemani. Kod Tolbijaka se odigrala strašna bitka. Proslavljeni ratnik Klodvig morao je uzmicati. Uzalud je zazivao svoje ratničke bogove. U zadnjem času podigao je ruke prema nebu i povikao: »Bože moje Klotilde! Daj mi pobjedu i onda ću se ja predati Tebi.« Alemani su bili pobijeđeni. Kralj je rekao: »Klotildin Bog mi je dao pobjedu. Odsada će On biti i moj Bog«.

Klodvig je sada pozvao pustinjaka svetoga Vasta, da poučava u katoličkoj vjeri njega i njegove tri tisuće ratnika. Kad je sveti pustinjak čudesno povratio vid slijepom prosjaku, kralj je sa svim srcem pristao uz Krista.

Svečano krštenje kralja i njegovih ratnika obavio je na sam Božić g. 496. nadbiskup iz Reimsa sveti Remigije. To je rođendan nove, katoličke Francuske, »najstarije kćeri svete Crkve«. Tom je zgodom Svetac posvetio Francusku Presvetoj Djevici Mariji i odatle je nastala stara poslovica: »Kraljevstvo Franceske — kraljevstvo Marijino« (Regnum Galliae, regnum Mariae). Od toga su se doba u Reimsu krunili i posvećivali francuski kraljevi. Klodvig je umro 27. XI. 511. kao pravi kršćanin.

Klotilda je ostala udovicom kroz 34 godine. Kraljevstvo je prepustila sinovima, a ona se povukla u Tur, gdje se nalazi grob sv. Martina. Mnogo je pretrpjela u svome životu. Ubili su joj roditelje i na prevaran način dva draga unuka. Sin joj je također poginuo. Sve je podnijela strpljivo s odanošću u Volju Božju. Sagradila je mnoge crkve i samostane.

Umrla je 3. lipnja 545. u Turu. Sveto tijelo joj je bilo preneseno u Pariz i sahranjeno uz njezina muža. Zadnje su joj riječi bile: »Gospodine, k Tebi podižem dušu svoju. Moj Bože, u Tebe se uzdam i zato se ne ću nikada postiđeti«.

Katolički film u svijetu

U Beču je u vremenu od 22. do 29. travnja o. g. bio na vrlo svečan način proslavljen međunarodni tjedan vjerskoga filma. Taj je tjedan priredila Katolička filmska komisija. To je bila velika smotra uspjeha, što su ga razna katolička poduzeća, koja se bave proizvodnjom filmova, u najnovije vrijeme postigla na ovome području. Osim 7 cjelovečernjih filmova prikazan je svake večeri i po koji kraći kulturni film s područja religije kao nusprogram; Ovaj tjedan, koji je odlično uspio, bio je završen svečanom sv. Misom u katedrali sv. Stjepana.

U okviru tjedna, uz druge vrlo vrijedne, većinom austrijske filmove, bio je prikazan i talijanski film »Antun Padovanski«. U njemu se na realističan način bez ikakve sladunjavosti i umjetničkog »kiča« prikazuju neki najvažniji događaji iz života velikoga Sveca, koji je neobično omiljen ne samo među katolicima, već i među inovjercima. Za ovu prigodu ovaj je talijanski film bio opremljen njemačkim jezikom, a t. zv. »sinhronizacija« na njemačkom jeziku uspješno je izvedena u Beču.

Kao primjer katoličke filmske djelatnosti u svijetu možemo spomenuti i film »Balarassa«, koji je snimilo društvo ASPA u Madridu, osnovano na poticaj biskupa patrijarke Leopolda Eijo y Garaya. Ovo društvo ima za cilj, da na području svoje djelatnosti udovoljava željama Sv. Oca, što ih je izrazio u vezi s potrebom dobrih katoličkih filmova. »Balarassa« prikazuje sudbinu mladog čovjeka, bezvjerca, koji potresen ratnim strahotama nalazi put k Bogu, te postaje svećenikom i stavlja se u službu Kristovu.

O utjecaju i moći katoličkog filma u svijetu najbolje nam svjedoči slučaj filma »Zvona Nagasakia«. Tu se radi o velikom japanskom liječniku dru Takashi Nagai, koji je preživio napadaj atomskim bombama na Nagasaki. Taj se film već mjesecima prikazuje u Japanu i to s velikim uspjehom. Budući da u filmu ima i dosta prizora, u kojima se prikazuje liturgija Katoličke Crkve, došao je Isusovac o. Ignacije de la Berriere na misao, da prije pojedinih predstava drži za nekatolike predavanja o značenju obreda sv. Mise. Posljedica je tih predavanja bila, da su se dosad već mnogi kinoposjetnici javili sa željom, da bi dobili pouku u katoličkoj vjeri i da bi bili kršteni. Otac de la Berriere nastavlja svojim predavanjima i dalje.

SVJEDOČANSTVA

ANDRE BLONDEL, fizičar, profesor Nacijonalne škole za mostove i puteve, mnogostruki izumitelj na polju elektrotehnike, ovako je odgovorio na pitanje ankete akademika de Fleur-a: »Sama imena velikih prirodoznanaca kao Newtona, Leibniza, Pascala, Ampera, Bio-a, Faradaja, Cauchi-a, Ermita i Pasteura najbolje dokazuju, šta treba misliti o tobožnjoj nesuglasnosti između vjere i znanosti... Sukob, koji je duže vremena postojao između znanstvenog i religioznog duha, proisticao je iz zloupotrebe metoda auktoriteta, bilo sa strane teologa, koji su htjeli naložiti rješenje znanstvenih problema u čisto metafizičkim i mozaičnim doktrinama, bilo pak sa strane učenjaka, koji su iz znanstvenih hipoteza, a koje se često puta nisu mogle provjeriti, htjeli izvoditi zaključke protiv religioznih doktrina i protiv svega nadprirodnog...

Najveći učitelji moderne fizike zahtijevaju danas od svojih učenika, da bez daljnjega priznaju kao dogme, postulate, koji su jedino izražaji matematičkih jednadžbi, a koje nije moguće prevesti na obični jezik niti se u njihovu vjerodostojnost drukčije uvjeriti nego a posteriori, i koliko se mogu provjeriti iskustvom.

Postoji li velika razlika između ovakvog metoda nauke i metoda vjerske apologetike, koja prvo zahtijeva akt vjere u egzistenciju ljudske duše... u upravljanje svijetom od strane Providnosti, i t. d., a zatim predlaže, da se opravdanje svemu ovome nađe a posteriori, u promatranju pojava čovječjeg duhovnog života i funkcioniranju ljudskoga društva?... Ja u tu razliku ne vjerujem.

Povijest nas uči, da su narodi, kadgod su bili bez vjere, gubili onu moćnu kočnicu, koju prestavlja vjerski moral, pak su srljali u svoju propast. I promatranja pokazuju, da je čovjek jedino biće, kod koga instinkt održanja ličnosti i rase može biti uništen psihološkim uzrocima (kao što su poroci, zločini i t. d.); čak i onome, koji ne vjeruje, mora izgledati, da je religiozni instinkt dat čovjeku, kao neki »kompenzatorni instinkt«, da ga štiti od samoubilačkih sila, koje se u tolikom stupnju ne nalaze kod životinja, niti pak u životinjskom carstvu.«

CAUCHY, najveći matematičar svoga vremena, koji je umro 1857., a koga spominje Blondel u citiranom odgovoru, kaže na jednom mjestu za sebe: »Ja sam kršćanin t. j. vjerujem u Kristovo božanstvo skupa s Kopernikom, Descartom, Newtonom, Leibnizom, Pascalom, Boškovićem, sa svima velikim astronomima, fizičarima, geometrima prošlih vjekova... Moja uvjerenja nisu predrasude iz dječjih dana, nego rezultat dubokih ispitivanja...«

Svojim učenicima Cauchy je govorio: »Obrađujte sa strašću apstraktne i prirodne nauke; istražujte, ako se može, sve dijelove svemira; ispitujte povijest starih naroda; proučavajte spomenike prošlih vjekova po cijeloj kugli zemaljskoj i nemojte se plašiti, da će istina biti u suprotnosti s vašim pronalascima ili da će postignuti rezultati ikada biti u suprotnosti s Biblijom«.

CHARLES BAROIS, ugledni geolog, profesor sveučilišta u Lillu, ovako završava svoj odgovor de Fleuru: »Geologija naših dana samo je modernizirala klasične dokaze Božje egzistencije«.

E. GOURSA, matematičar, profesor sveučilišta u svome odgovoru najprije spominje Cauchy-a, Ermita, kao velike učenjake i vrlo religiozne ljude, pak kaže: »Samo ovo je u stanju dokazati, da su matematika i religiozna područja potpuno različita. Ma kakav bio u budućnosti napredak algebre i analitike, veliki problemi Božje egzistencije i besmrtnosti duše uvijek će izmicati njihovim formulama. Najveći geometar svijeta ne zna o ovim pitanjima ništa više nego jedan pučkoškolac. Međutim, meni se čini, da slika duboke harmonije, koja vlada u svijetu brojeva, prije treba da prikloni duh spiritualističkim rješenjima«.

Ive često u grad na rad. Onako slab nije se nigdje mogao stalno zaposliti, pa ga ljudi tek u velikoj potrebi uzimali da pomaže.

Kad se ovako jednog dana i opet podigao u grad, sustavila ga je na Luki kapetanica M., udova kraljiškog časnika. I rekla mu je: »Kad svršite posao u gradu, navratite se. Prignula sam se beruči kolje i nešto me prekinulo u križima i ne mogu svršiti posla.«

Od tog se dana Ive češće navraćao kapetanici i uvijek se nalazilo posla za nj: sad u vrtu, sad u dvorištu, sad u bari. Ive je bio slab radnik, al nije ni plaća, koju je dobivao, bila velika.

Kad je i opet jednom radio u vrtu, a to kapetanica čuje neko zujanje slično zujanju pčela, kojima je uginula matica, pa ne znadu što će: nova se još nije izlegla, a bez matice nema života pčelama. Pošla je vidjeti, što je. A to Ive leži na klupici i gleda u zrak i nešto gunđa. Kapetanica se prepala, pa ga upita: »Što vam je, Ive? Da vam nije pozlilo?« On reče: »Ni gospa. Lipo mi je na suncu i ovo ja pivan.«

Jedno sparno poslije podne došla kapetanica pogledati, što Ive radi. Našla ga je da spava. I reče mu, više u šali nego u zbilji: »E, baš ste vrijedni svojih groša!« Ive ni riječi. Sutradan nije Ive došao na rad, a kad ga ni trećeg dana nije bilo, sjela je kapetanica u kola, koja su išla u P. da vidi, što je s Ivom. Našla ga je pred kućom, a u očima mu suze. I upita ga: »Što je? Zašto vas nema k meni?« On joj veli: »Ne moren ja više k vami, gospa. Star san i sunce me prevarilo, pa san zaspal. Ni pravo, da me badava plaćate.« I jedva ga je nekako primirila i nagovorila, da je opet stao dolaziti k njoj na Luku.

Ive se stao sušiti i slabiti. Reče mu žena: »Zač ne legneš, Prekdaš se tu na klupi, brez hasne. Ako je sujeno da umreš, umri u postelji, kaj kršteno čeljade.« Ne htjede. Stotine puta je on motrio pčelice, kako umiru, pa će tako i on da umre. Kad one osjete, da im je umrijeti, odu posljednjiput na pašu i naberu nektara i peludi, a kad se vrate, istresu to u stanice i izađu na leto i tamo čekaju smrt. Ne će one da umru u košnici, okužile bi zrak i otešćale posao drugaricama. S leta će ih drugarice lahko maknuti. Ni Ive ne htjede davati posla drugima, pa kad je vidio, da će umrijeti, otišao je pred kuću, sjeo na klupicu i izdahnuo.

Ljudi su u selu još dugo spominjali Ivu Kosca. A u selu nije bilo čeljadeta, koje bi reklo zlu besjedu o njemu. Za života nije se nikom zamjerio, s nikim se nije svadao, nikome nije ostao ništa dužan.

Život je naroda na selu bio u mnogome različit od onoga, kojim živu ljudi danas. Život je tog svijeta bio sličan potočiću, koji se sporo spušta u dolinu i tamo ponire. Na svom putu ugiblje se on svakom kamenu, što ga sretne na putu i zaobiđe ga, pa će se na čas i sustaviti, ako mu se nađe na putu kakva zapreka i pričekat će, dok sabere nove snage i da krene dalje. Svijet živi danas teže i brže. Sličan je rijeci, koja se naglo spušta s brda i ruši sve, što joj stoji na putu. Danas su druga vremena i tko ne će da upne svu snagu svoju, podleći će u bujici života, koja ga nosi.

Kršćanska vjera

Kršćanska vjera sastoji se u razumnoj spoznaji Božje opstojnosti i u vjerovanju onoga, što je Bog objavio.

Da Bog zaista postoji, da je On neizmjerno velik, to možemo sami svojim razumom saznati i spoznati. Svjedoci su nam za to filozofi Sokrat, Platon, Aristotel, Cicero, Seneka, Descartes, Leibniz, Pascal, Mercier i dr., koji su do ovih spoznaja o Bogu došli vlastitim svojim umovanjem.

Do spoznaje i uvjerenja u opstojnost Božju došli su ne samo filozofi, nego i drugi veliki ljudi svih vjekova. Tako prirodoslovci i obretnici najvećih otkrića: Kopernik, Kepler, Galilei, Newton, Herschel, Galvani, Ampere, Volta, Bošković, Mädler, Euler, Gauss, Cauchy, Pasteur, Pupin, Planck i dr., ne samo da vjeruju u opstojnost Božju, nego se i priznaju otvoreno kršćanima.

Veliki pjesnici, umjetnici i glasoviti ljudi crpili su iz vjere u Boga najveće svoje misli i na vjerskom temelju sazdali svoja neumrla djela. Dosta je da spomenemo: Homera, Horacija, Shakespearea (Šekspira), našega Gundulića (kao pjesnika), Michelangela, Tiziana, Murila (slikare), Haydena, Mozarta, Beethovena, Bacha (glazbenike).

Općenita vjera svih naroda u opstojnost Božju ne osniva se na čuvstvu, ni strahu, već na glavnom izvoru našeg uvjerenja, **na umnom zaključivanju.** Da ovaj vidljivi uređeni svijet mora imati i svoj uzrok, ljudi su zaključivali i zaključuju radi potpuno opravdanog razloga, koji vlada svim našim životom i radom; a taj je, da svaki učinak mora imati i svoj uzrok, da svako uređeno djelo mora imati i svog uređitelja. To je ono načelo, prirođeno zdravom umu, koje je ljude sililo i sili, da priznaju Boga, uzrok i uređitelja svijeta, početak i svrhu svega stvorenoga.

Pa kada smo svojim vlastitim umom došli do spoznaje Boga i Njegovih vlastitosti, onda je sasvim razumno i razumljivo, da vjerujemo i ono, što nam je Bog objavio, a što su tisuće i tisuće najučenijih glava istražili i pronašli istinitim i najiskrenije ispovijedali kao istinu Božju.

Bog se objavio u riječima Staroga i Novoga Zavjeta. Pa ako se u Svetom Pismu kaže, da je Mojsije primio od Boga deset zapovijedi ili da je Isus Krist obećani Spasitelj, ove tvrdnje imaju opet svoje posebno obrazloženje. To su one duboke istine, koje ograničeni ljudski um ne bi mogao nikada izmisliti, to su pored toga **čudesa,** što su ih oni činili, za potvrdu svoje nauke, i **proroštva,** koja su izrekli, te koja su se ispunila.

U knjigama Novog Zavjeta nalazi se riječ Božja, koju su nam navijestili Isus Krist i Apostoli. To su: četiri Evanđelja, Djela apostolska, 21 Poslanica od Apostola i Otkrivenje sv. Ivana apostola.

To su povijesne knjige. Evanđelja sadrže opis života, nauku i djela Isusa Krista. Nisu to maglovite i nejasne legende, nego iznošenje povijesnih događaja života, govora i čudesa, gdje je jasno označena i opisana svaka pojedinost, mjesto, imena osoba, sadržaj govora, čudesa i doživljaja Isusa Krista. To su napisali očevidci, koji su za svjedočanstvo istine položili svoje živote (sv. Matej, Marko i Luka) odnosno bili mučeni (sv. Ivan).

Pobijati vjerodostojnost Evanđelja, odnosno povijesnu stvarnost Isusa Krista — isto je što i kazati da neka rijeka, koja teče, nema svoga izvora. Ako se ide uz rijeku, doći će se do izvora. Ako se istražuje povijest kršćanstva, doći će se do njegova osnivača, povijesne osobe Isusa Krista.

Krist, osnivač kršćanstva, imao je svoje **apostole.** Apostoli su imali svoje učenike i prijatelje, koji su bili i pisci. To su **apostolski Oci: sv. Klement,** učenik sv. Pavla (napisao poslanicu Korinćanima), **sv. Barnaba,** pratilac sv. Pavla (napisao 1 poslanicu), **sv. Ignacije,** učenik sv. Ivana (napisao 7 poslanica), **sv. Polikarpo,** učenik sv. Ivana (napisao više poslanica), kršćanski pisac **Papije** i dr. Na apostolske Oce nadovezuju se kršćanski apologete i filozofi kao sv. **Justin,** sv. **Irenej,** sv. **Apolinaris,** sv. **Kvadrat,** sv. **Ciprijan** i dr.

Apostolski Oci, suvremenici Apostola pišu o Kristu i pozivaju se na Evanđelja. Tako i apologete i daljnji pisci, pa se rijeka svjedočanstava neprekinuto nastavlja.

K ovim svjedocima povijesne stvarnosti treba pridodati poganske pisce, povjesničare, koji izričito spominju u svojim djelima Krista. To su: **Plinije, Svetonije, Tacit, Josip Flavije.**

Tko bi htio da pobija povijesnu opstojnost Krista, naišao bi na nepremostivu zapreku, jer za Krista svjedoče ne samo Evanđelja, Djela apostolska, nego i nepobitni spisi apostolskih Otaca, apologeta, poganskih povjesničara i drugi dokazi.

Kršćanska vjera ispunja očitim i nepretrgnutim slijedom sva prošla stoljeća. Ona je djelo Onoga, koji je jedini mogao zasnovati i izvesti takav plan, koji obuhvata sva stoljeća. (Bossuet).

Iz katoličkog svijeta

KARDINAL GRIFFIN, nadbiskup westminsterški u Londonu, koji je početkom ove godine teško obolio, oporavlja se i već mu je dozvoljena šetnja po vrtu. Kardinal ima tešku srčanu bolest i visoki tlak krvi. Koncem siječnja bilo je njegovo stanje tako teško, da je primio Sakramente umirućih. Kardinal ima 52 godine.

U UGANDI (Afrika) broj katolika je narasao na 1,050.550, dok broj katekumena iznosi 111.444. Uganda broji 4,930.000 stanovnika. Od 1911. g. izlazi u ovoj zemlji katolički list »Munno«, što znači »Tvoj Prijatelj«. Ovo je bio prvi list, koji je u ovoj zemlji izlazio na urođeničkom jeziku buganda. Sada list izlazi tjedno i tiska se u 8.000 primjeraka. Osim toga u Ugandi izlazi list »Rafiki Yeti«, koji se tiska na jeziku wahili te list »Catholic Times«, koji se tiska na engleskom jeziku.

NADBISKUPIJA DURBAN u Južno-Afričkoj Uniji broji 75.576 katolika i 1.976 katekumena prema ukupnom stanovništvu od 1,300.000, od kojih 910.000 urođenika. Ukupan broj svećenika u ovoj dijecezi iznosi 88, od kojih 14 domaćih. Časnih sestara ima 579, od kojih 128 domaćih. Katoličkih pučkih škola ima 130 sa 21.400 učenika i učenica, dok 1.200 đaka srednjih škola boravi u 15 raznih katoličkih instituta. Katolička Karitas raspolaže s 4 bolnice, 6 dispansera i 4 skloništa za djecu.

U TAMASHIMI, malenom japanskom gradu, prikazivan je katolički film »Zvona iz Nagasake«. Ovaj film obrađuje život velikog japanskog katoličkog učenjaka prof. Pavla Tagashi Nagai, koji polako umire od atomske bolesti zadobivene prilikom pada atomske bombe. Neočekivani je uspjeh ovoga filma bio taj, da je do sada više od 50 osoba u ovome gradu zatražilo pouku iz katoličke vjere.

ENGLESKO DRUŠTVO KATOLIČKE MLADEŽI uputilo je engleskom parlamentu pismeni prosvjed protiv novog nacrta zakona o rastavi braka. Po ovom novom nacrtu rastava se braka dozvoljava svakom onom bračnom paru, koji već sedam godina ne živi u zajednici. Katolička mladež u svome prosvjedu naglašuje, da država treba da osigura zdrav predbračni odgoj i pouku onima, koji stupaju u brak, a ne da olakšava razvod braka.

PROSLAVA 700. GODIŠNJICE karmelskoga škapulara obavljena je velikim Marijanskim kongresom u indijskom gradu Ernakulamu u Malabaru. Kongres je započet svečanom procesijom kroz grad, u kojoj je sudjelovalo preko 6.000 vjernika. U procesiji se glasno molila krunica. Sutradan je služena svečana sv. Misa na sirskom obredu, a zatim su kroz dva dana držana svečana zborovanja. Svečanosti su završene svečanom teoforičkom procesijom, kojoj je sudjelovalo preko 60 hiljada vjernika. Završene su svečanosti održane na polju Haber, koje može primiti oko 400.000 ljudi. Polje je bilo potpuno ispunjeno narodom. Apostolski internuncij u Indiji je održao ovoj golemoj masi svečani govor, na kraju kojega je podijelio prisutnima apostolski blagoslov.

MEĐUNARODNA FEDERACIJA »DJEČAKA PJEVAČA« organizirala je hodočašće u Rim. Hodočašću je sudjelovalo preko 4.000 dječaka iz 25 zemalja Europe, Amerike i Afrike. Na Bijelu nedjelju sv. Otac je odslužio u Bazilici Sv. Petra sv. Misu, za koje su dječaci pjevali »Ave Maria« od Lodovika da Vittoria, »O Jesu Christe« od van Berchema, »Sicut cervus desiderat« od Palestrine, »Ave Verum« od Mozarta i »Agnus Dei« od Orlanda da Lasso. Na kraju sv. Mise su otpjevali »Krist pobjeđuje, kraljuje i vlada«.

IZ VENEZUELE se sprema hodočašće u Rim prigodom svečanosti proglašenja blaženim Pape Pija X.

DEKRETOM OD 12. SIJEČNJA o. g. Sv. Otac je proglasio sv. Arhanđela Gabrijela nebeskim zaštitnikom brzojava, telefona, radia i televizije, kao i svih onih, koji se nalaze u službi ovih ustanova.

ŠEST AUSTRALIJSKIH ISUSOVACA prispjelo je u Indiju, da tamo rade kao misijonari. To su prvi australijski misijonari u Indiji.

ŠVEDSKOM PARLAMENTU je predan zakonski nacrt o pravima religioznih manjina. U Švedskoj je protestantizam državna vjera i sve do 1860. švedski građani su mogli biti izagnani iz zemlje samo zato, što bi se priznali katolicima. Položaj katolika u Švedskoj u velike se je poboljšao 1870. i 1873., ali ni do danas Švedani katolici nisu pred zakonom ravnopravni s protestantima. Po novom zakonskom propisu država priznaje crkvenim službenicima status državnih službenika. Katolici će moći sklapati brak u svojoj crkvi s važnošću za državno područje, a katolički župnici će moći voditi matice, izvatci iz kojih će imati značaj javnog dokumenta. U Švedskoj ima katolika švedskih građana samo 6.000 te 5.000 katolika stranaca.

»MISIJE U KILIMANDŽARU«. Tako se zove novi misijski dokumentarni film, koji je po najnepovoljnijim atmosferskim prilikama sniman u Zapadnoj Africi. Snimanje su vršili misijonari Sv. Duha i u njemu se prikazuje život katoličkih misija u Kilumandžaru. Film je sniman u bojama.

NJEMAČKA KATOLIČKA ORGANIZACIJA »Katolische Diasporakinderhilfe« organizirala je boravak katoličke djece iz onih njemačkih krajeva, u kojima katolici žive u diaspori, u one krajeve, gdje katolici žive kompaktno. Tako je nedavno boravilo u Paderbornskoj biskupiji 1.587 djece iz sjeverne i centralne Njemačke. Djeca su ostala kod pojedinih katoličkih obitelji po 12 tjedana i za to vrijeme su se pripremili i primili prvu sv. Pričest.

FRANCUSKI EPISKOPAT je održao nedavno svoj plenarni sastanak, kojemu su prisustvovala 4 kardinala, 21 nadbiskup i 81 biskup. Sastanak je otvorio kardinal Lienart, biskup Lilla, koji je u svome govoru, među ostalim, rekao: »Nema područja života francuskog naroda, koji ne bi bio predmetom naše brige. Htjeli bismo, da cijeli francuski narod zna, da smo se mi sastali, da bismo raspravljali, kako bismo mogli što uspješnije raditi za materijalni napredak i vječno spasenje našega naroda.« Sa sastanka je izdana deklaracija o školskom pitanju.

MLADA MISA U PUNTU

Na blagdan Presv. Trojstva, dne 20. svibnja doživio je Punat, najveće mjesto na otoku Krku, lijepo mladomisničko slavlje franjevca O. Grge Orlića. Pjevanje je toga dana vodio svečarev stric franjevac Mp. O. Kvirin Mo Orlić, koji je s domaćim zborom izvodio svoju misu komponiranu za ovu svečanost, a prigodnu propovijed je održao mladomisnikov rođak, također franjevac O. Andrija prof. Bonifačić. Cijela je župa u velikoj mjeri sudjelovala u ovom slavlju brojnim prisustvom vjernika. Čestitamo!

Ljubav i zadovoljština

»Meni najmanjemu od svih Svetih dana je ova milost, da navješćujem neznabošcima nedokučivo bogatstvo Kristovo! »Sv. apostol Pavao upravlja na nas ove riječi. Nedokučivo bogatstvo Kristovo nalazi sv. liturgija u presv. Srcu Isusovu, koje u sebi ima sve blago mudrosti i znanja, u kojem prebiva sva punina Božanstva, koje je izvor života i svetosti. U Srcu Sina svoga Bog nam milostivo daruje neizmjerno blago svoje ljubavi.

Krist je imao ljubav prema poniznosti, siromaštvu i križu. Imao je ljubav prema Ocu i prema nama grešnicima. Zato se poradi našega spasenja predao u ruke grešnicima. Iz ljubavi svoje je htio, da nam otvori vrata vječnoga neba. Ta ljubav krije u sebi neiscrpivo blago zasluga Kristovih, koje je stekao od prvoga časa svoga ulaska na ovaj svijet, do posljednjega uzdaha na križu.

Na križu nam Srce Isusovo pokazuje najviše svoju ljubav. Dao se razapeti poradi nas. Umro je za nas, i dopustio je da mu otvore Srce, iz kojega neprestano struje osjećaji božanskog milosrđa i neizmjerne dobrote prema nama, a također i prema onima, koji se nalaze u grijehu. Otvorili su Mu Srce i tako su se osvjedočili Njegovi neprijatelji, da je umro, a nama je htio na taj način pokazati, da i zadnju kap svoje krvi prolijeva za svoju braću. Kad je Krist predao sve što je posjedovao za nas, kad nam je pokazao toliku ljubav, mora nas potaknuti ta ljubav, da Kristu pristupimo s pouzdanjem. Da mu povjerimo sve misli svoga srca. Da Mu se potužimo poradi svoje hladnoće, radi svojih pogrešaka i nesavršenosti. Da Mu se izjadamo radi svojih muka, nevolja i poteškoća, i da s djetinjom ravnodušnošću prepustimo sve Njemu Ta ljubav nas mora poticati, da u svemu i svagdje vršimo sve ono, što On hoće i što je Njemu milo. Da ne živimo više svojim duhom, nego da se vjerno pokoravamo Njegovu duhu i poticajima Njegove milosti. O, kako ćemo biti sretni, ako nam rani dušu svojom ljubavi tako da izgubi svaku slast za sve ono, što nije On i što se ne odnosi na Njega! Sretnih li nas, ako On svojom ljubavlju prožme sve naše misli, osjećaje, riječi i djela, da u svemu Njega tražimo. I tada će se moći na nama ispuniti riječi sv. Pavla: »Ja više ne živim, nego živi u meni Krist!«

Nadalje Krist ljubi i čeka grešnike, kad će se povratiti pod Njegovo okrilje, kad će ove zalutale ovce doći natrag u Njegov ovčinjak. I u tom ovčinjaku, Crkvi Kristovoj, poklonimo se svi zajedno Srcu Isusovu koje stalno boravi u tom živom svetohraništu ljubavi, i ovdje ćemo naći sve ljepote i veličanstvenosti, sve nježnosti i svu čistoću, naći ćemo milosrdnost. To je jedino mjesto, gdje se susreću pali stvorovi i vazda slavno Božanstvo. Kad to Presv. Srce pokazuje prema nama toliku ljubav, ne smijemo nikada zatvoriti pred tim Srcem svoje bijedno srce. Moramo Presv. Srcu neprestano uzvraćati dar za dar, vjernost za vjernost i ljubav za ljubav.

Danas kad bismo morali Presv. Srcu uzvraćati ljubav za ljubav, gdje je naše srce, i gdje su naše misli. Morali bismo klicati sa sv. Alfonzom Liguori: »Bijedni Isuse! Tko mari za Tebe i za Tvoje interese!« Što sve nijesi učinio, da zadobiješ našu ljubav! Kako živo čezneš, da Te ljubimo! A mi? Mi promatramo križ, a ipak se ne ganemo. Mi slušamo o Tvojoj muci i smrti, i ostajemo hladni i ravnodušni. Mi se molimo, ali malo ostajemo kod Tebe. Mi vidimo, kako ljudi griješe, ali se ne brinemo, što ljudi vrijeđaju Tebe, samo kad naš duševni spas nije u pogibelji. To nam pokazuje, da Ti, Kriste, naš Bože, imaš malo mjestance u našem srcu.

Trgnimo se, te dođimo i kleknimo pred to Srce, koje je toliko ljubilo nas, koje se posve žrtvovalo za nas i molimo Ga, da nam dade ljubav, kojom ćemo Mu dati dostojnu zadovoljštinu.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr Pavao Lončar kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-363312. — Pojedini broj stoji 4.— Din.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

»Bože, koji sjediš na prijestolju i sudiš pravo, budi utočište ubogima u nevolji« (Ps. 9, 5).

Na Stepenicama dosolaja sv. Mise

GOD. VI. ZAGREB, 10. LIPNJA 1951. BROJ 24

UČITELJ SVIMA PRIJATELJ

Srce Isusovo, dobrote i ljubavi puno! Tako glasi jedan zaziv u litanijama presvetog Srca Isusova.

I doista, nitko nije imao nikada tako široko prijateljsko srce, kao što je to imao naš Spasitelj. Svima, svima bez razlike, On je pružao svoju potpunu ljubav i svoje potpuno prijateljstvo. On je s tom ljubavi i prijateljstvom pristupao k svima i sve primao. I velike i male. I bogate i siromašne. I najokorjelije grešnike, ako su se iskreno kajali.

Kod Spasitelja nije imao nitko veće prednosti. Ni lijepo lice ni viši stalež ni vanjski sjaj ni visoki položaj. Njemu je bilo mjerodavno dobro i iskreno srce. Njegova je lozinka bila: »Sinko, kćerko, daj mi srce svoje«. Zato evanđelista Ivan tako lijepo crta one, koje Spasitelj prima i spominje vlast kakvu im daje. On veli: »A koji Ga primiše, dade im vlast, da budu djeca Božja, onima, koji vjeruju u ime Njegovo, koji nisu rođeni ni od krvi ni od volje tjelesne, ni od volje muževljeve, nego od Boga« (Iv 1, 13).

Židovi su bili prije »izabrani narod« i »vinograd Božji«. Bilo je vrijeme, kad je veliko mnoštvo puka bilo »prijatelj« Božji. Ali uza sve to Spasitelj nije kod njih našao naklonosti. Zato je i rekao: »Narod ovaj poštuje me usnama, ali srce njegovo daleko je od mene. Uzalud me poštuju, a uče nauke, koje su zapovijedi ljudske« (Mt 15, 8).

Oni su se divili Njegovoj nebeskoj mudrosti. Ali njihovi hvalospjevi o Njemu ostali su samo na njihovim ustima. Oni su bili slični velikoj nabujaloj struji, koja ispočetka velikom snagom provali i prijeti da će sve potopiti, a onda doskora malo po malo iščezne u pijesku. Spasitelja su priznavali i poštivali kao velikoga čudotvorca i prijatelja bolesnika. Ali to njihovo priznavanje i poštovanje bilo je trenutačno, kao što je trenutačna mnoga zemaljska ljubav, koja se jedva razbukti i već brzo utrne i zaprete se u pepeo.

Kad je poganski kralj Antioh porušio i poništio Židovima oltare Gospodnje, sagradiše braća Makabejci nove. Tako je i Krist htio sagraditi nove oltare u srcima svojih prijatelja. Na njima je imala gorjeti: vatra ljubavi Božje, mrtvenje, samozataja i ljubav prema križu. Ali upravo ove kreposti nisu se svidale židovskim dušama. Zato ih je Krist odbacio. On je prema riječima svoga Preteče položio sjekiru na stablo smokvino, koje je bilo okićeno bujnim lišćem, ali nije nosilo nikakvoga ploda. On je uzeo lopatu iz ruke i očistio gumno. Pšenicu je sabrao u žitnicu, a pljevu spalio u neizgorivoj vatri.

Pšenice Njegovih vjernih bilo je jedva za jednu punu šaku. Možda nije bilo više od tri stotine odabranih, koji su pošli s Gedeonom na neprijatelja. Za njih je to bila kušnja kao što je i za prijatelje Isusove, ali oni postadoše junačke duše.

Spasitelj se približavao dušama onako, kako se bio približio i Apostolima t. j. pričinio se kao da će ih mimoići: »I vidio ih je, gdje se muče veslajući, jer im bijaše protivan vjetar. Oko četvrte noćne straže dođe k njima idući po moru, a htio je da ih prođe... mislili su, da je sablast, i povikaše; jer Ga svi vidješe i poplašiše se. I odmah progovori s njima i reče im: Uzdajte se, ja sam, ne plašite se! I uđe k njima u lađicu, i stiša se vjetar. I još su se više divili u sebi« (Mrk 6, 48-52).

Apostoli su zaustavili Isusa i On im se onda pridružio. Tako i duše treba da Ga zaustave i pridrže. Prije svega mora se u njima podići slutnja, da Onaj, koji ih hoće mimoići, nije običan čovjek. Božanstvo se naime Spasiteljevo ne pokazuje u blistavoj veličini ni u napadnoj ljepoti. Ono samo lagano prosjajuje iza jednostavnog obličja sluge. Njega neće nikada zamijetiti ni upoznati zemaljski čovjek, koji nema smisla ni razumijevanja za ono, što je duhovno i više. Ali Božju blizinu naslućuju duše, koje imadu dobra i poštenu volju, koje pokazuju prema Bogu pouzdanje i ponizno podlaganje. Njih nuka na to ljubav, koja ih diže prema onome, što je gore. One Ga onda prizivaju i zadržavaju.

Spasitelj je na gori proglasio osam blaženstava. I prije nego se ona nastane u vjernu dušu, mora se srce očistiti i isprazniti od svih veza za zemaljska dobra. Mora biti slobodno od svake srdžbe, jada, od pretjerane ljubavi za zabavama, od nepravde i surovosti, od nečistoće, od svađanja i nestrpljivosti, od svih slaboća i sustezanja prema križu i trpljenju.

Sreća, da netko bude učenikom i prijateljem Boga-čovjeka, predpostavlja ili pobožan način života ili veliko kajanje za prošli grešni život. Tko nije odlučio, da svoje osjećanje i mišljenje uvede u životni krug višega svijeta, taj se sam isključuje iz Božjega kraljevstva.

Takovi, eto, treba da budu učenici i prijatelji Kristovi. Isus je govorio svima, i narodu i učenicima svojima: »Ako tko hoće da ide za mnom, neka se odreče samoga sebe i uzme križ svoj, i ide za mnom! Jer tko hoće da spasi život svoj, izgubit će ga. A tko izgubi život svoj poradi mene i evanđelja, spasit će ga. Jer što koristi čovjeku, da sav svijet zadobije, a dušu svoju da izgubi« (Mrk. 8, 34-37.).

Dođite

Dođite k meni danas povorke duge,
što u svojem srcu bezbroj teških
nosite bolova,
I ja ću s vama pjevat pjesmu tuge,
praćenu zvukom akordnih molova.

Oh, teško je, teško, kad je čovjek
sam,
kad susreće svuda samo prezir ljudi.
Iz iskustva svojeg to već davno znam.
Oj, dođite stoga, čas smirenja rudi.

O, dođite vi, što srca su vam pusta,
jer ljubavi u njih nijesu vam dali,
o njoj će vam moja da pričaju usta,
jer o tomu niste ništa znali.

Dođite, samo bez ikakva straha,
ja ću vas vodit do Ljubavi Svete.
Kralj Ljubavi ove, Kralj je siro-
maha,

I svaki je od vas Njemu pravo dijete

Oh, dođite stoga prezreni svi
na moju česmu,

iz vaše će duše bezbroja nestati
bolova.

I pjevat ćemo skupa zahvalnu
pjesmu,

praćenu zvukom akordnih molova.

TI, O GOSPODE

Duša mi je prazna —
Tko će je ispuniti,
Ako ne Ti, o Gospode!

Duša mi je gladna —
Tko će je nahraniti,
Ako ne Ti, o Gospode!

Duša mi je žedna —
Tko će je napojiti,
Ako ne Ti, o Gospode!

Svijet je pun tame —
Tko je moje svijetlo,
Ako ne Ti, o Gospode!

Puna sam grijeha —
Tko će me posvetiti,
Ako ne Ti, o Gospode!

KREPOST VJERE

Sv. Pavao kaže, da je vjera čvrsti temelj za ono, čemu se nadamo, i osvjedočenje o onom, što ne vidimo. A sv. Augustin veli: »Vjera je krepost, po kojoj držimo za istinu ono, što ne vidimo«. Sv. Ivan Damascenski dodaje: »Vjera je pristanak uz neku istinu bez predhodnog ispitivanja i istraživanja«.

Vjera u bogoslovskom smislu je krepost, koja osposobljava duh, da velikom spremnošću drži za istinu sve ono, što je Bog objavio, i to zato, što je to objavio Bog, koji je istinit i neprevarljiv. Ovu krepost ulijeva Bog u našu dušu po milosti posvećujućoj, jer po sebi nismo u stanju da probudimo čin svrhunaravne vjere. Istom milost Božja podiže nas do sposobnosti, da razum shvati, a volja prihvati vrhunaravne istine.

Mi možemo proučavanjem vjere pripremiti sebe, da prihvatimo Božje istine. Tako kad čitamo proročanstva Starog Zavjeta o Isusu Kristu, kad promatramo svetost kršćanskog zakona, mudrost kršćanskih učitelja, čudesno proširenje kršćanske vjere, čudesa, mučeništvo i trajnost kršćanske crkve, tada nam duh postaje sklon, da prihvati kršćansku nauku. Sv. Ivan Damascenski bio je podrijetlom Židov. Kad je svestrano proučavao kršćansku vjeru, došao je bez tuđe pomoći do čvrstog uvjerenja, da je ta vjera Božjeg izvora i da je sve istina, što ona uči. Prihvatio ju je takovim žarom, da je kasnije kao svetac podignut na oltare.

No ipak nije proučavanje istina pravi razlog vjere. Pravi razlog vjere je mudrost i istinitost Božja, koja je te istine objavila. Kada naš razum to zna, tada volja uz pomoć milosti prihvaća istine i to je onda vrhunaravna vjera. Bez pomoći milosti nema vrhunaravne vjere. I đavao vjeruje, ali ne pomoću milosti, nego prisiljen jasnoćom istine, koju mu razum spoznaje. Zato mu vjera nije vrhunaravna i nema nikakovih zasluga. Mi vjerujemo radi istinitosti Božje i uz pomoć milosti.

Naša je vjera pred Bogom zaslužna zato, što mi u njoj svoj razum podvrgavamo Njegovoj mudrosti i neprevarljivosti, pa je to podvrgavanje u neku ruku žrtva iskazana Bogu od nas.

Kako veliku vrijednost ima takova vrhunaravna vjera! Nikakvo bogatstvo, veli sv. Augustin, nikakvo blago, nikakva čast i ništa na svijetu nije vrednije od katoličke vjere. Ona spašava grešnike, prosvjetljuje slijepe, liječi bolesne, krsti katekumene, opravdava vjerne, obnavlja raskajane, hrani pravedne, kruni mučenike. Sv. Ljudevit, francuski kralj, koji je bio kršten u dvorcu Poasi, i u krštenju dobio sv. vjeru kao uliveni dar, izjavio je jedamput: »Više volim Poasi, kome zahvaljujem svoju vjeru, nego li Reims, koji mi je stavio kraljevsku krunu na glavu«.

Pripovijeda se o knezu, imenom Igo, da je jednom priredio gozbu i pozvao na nju mnoštvo plemića, koji su tada bili još pogani, a pozvao je i mnoštvo siromaha, koji su bili već kršćani, pa je ove zadnje stavio na prvo mjesto kod stola. Plemići su se našli povrijeđeni, pa su prosvjedovali, da su zapostavljeni pred onim niskim svijetom. Knez im reče: »Kolikogod vi bili odlična roda, ovi su ipak, kolikogod ih svijet smatra malenima, u časti daleko pred vama, jer imaju svetu vjeru, koju su primili u sv. krštenju«.

Valja još naglasiti, da sv. vjera istom onda posjeduje svoju punu vrijednost, ako nije mrtva i neplodna na dobrim djelima, nego ako je živa i djelotvorna.

VJERNOST

Što je vjernost? Ti si obećao jednomu čovjeku okom u oko, rukom o ruku, da se može na tebe osloniti. On ti se zahvalio i sretno pošao kući. I sada računa s time, da imade jednoga vjernoga prijatelja. Neka ti bude sramota, ako si prevario nade ovoga čovjeka, i lukavo ga napustio. Činiš mu zlo pod obrazinom prijateljstva. Ako mu tobože pružaš pomoć, a doista gledaš s tihim zadovoljstvom, kako on propada.

Što je vjernost? Ti si pred oltarom odabrao svoga druga, da samo njemu pripada tvoja ljubav, marljivost tvojih ruku i sva tvoja odanost. A ti si tjednima, mjesecima i godinama svoju ljubav i prijateljstvo iskazivao drugome i bio si s njime jedno tijelo i jedna duša. Stidi se, ako tvoja vjernost nije podnijela čas žestoke kušnje i vrijeme nesvojevoljne odsutnosti.

Što je vjernost? Ti si primio tuđu službu, posao, namještenje u jednoj radnji. I tako si preuzeo obvezu, da ćeš raditi i brinuti se za imutak i dobro drugoga kao za svoje vlasništvo. Nečastan si, ako si se nepravedno tuđim obogatio, ako si sebi prisvojio vlast nad time, ako si svaki nenadzirani čas upotrebio kao povod da ništa ne radiš ili lijeno da radiš.

Što je vjernost? Otac i majka su ti iskazivali dvadeset godina ljubav i brigu. Uljepšavali su ti i zaslađivali cijelo tvoje djetinjstvo i mladost neograničenom odanošću. Mučili su se i radili, da ti nešto poštena naučiš, a tvoje je oko s ponosom i radošću počivalo na njima. Prezira si vrijedan, ako se hladno i bez srca udaljuješ od praga očinske kuće kao da si stranac, kao da te ništa dobra ne veže s obojicom tvojih staraca.

Što je vjernost? Ti si dugi niz godina u svojoj mladenačkoj slabosti čuvao i poštivao svoj zavičaj, zakleo vjernost svojoj domovini, da ćeš sa svojom muževnom snagom štititi i braniti njezinu slobodu i sigurnost, pa makar trebao i umrijeti za to. I treba da umreš, ako si postao njezinim izdajicom i mekušcem u pogibelji, nuždi i tegobama.

Što je vjernost? Ti si se jednom zakleo na vjeru tvojih otaca i s oduševljenjem obećao: »Ja se zavjetujem na to!« Neka propaneš, ako srca prezireš i ružiš vjeru svoga djetinjstva.

U knjizi jednoga pjesnika stoji: »Nema ništa jadnijega, nego li je jedan čovjek, koji nema snage, da drži vjernost!« Nevjera upropašćuje svakoga čovjeka i ruši njegovo poštovanje.

Tko radi nevjerno znatice i hotice, gubi poštovanje pred sobom samim. Kao da gasi svako svijetlo u sebi i pada u mrak. I nije rijedak slučaj, da si izdajice oduzimlju život, jer ne mogu živjeti zbog gađenja nad sobom samim. Tko lomi vjernost, taj ruši posljednji potporanj u Božjem hramu svoje duše. Vjernost oplemenjuje svakoga čovjeka, bio on inače siromašan, slab i bijedan.

Čovjek, na čijoj se vjernosti ne može graditi, ne vrijedi ništa. On nije ni za kakav posao, ni za prijateljstvo ni za brak. I na samim nerazumnim životinjama najljepša je vjernost. Čovječnost nečija najljepše se i potpuno očituje na sjajnom i čvrstom držanju riječi i na privrženosti ljudima, s kojima smo se povezali i kojima smo se obvezali.

Vjernost je temelj cijeloga ljudskoga zajedničkoga života. Ako čovjek čovjeku ne može biti vjeran, onda je sve uzalud. Tada nastupa najprije prikrivena, a onda otvorena borba svih protiv svima: »Vjernost i povjerenje su temeljni kameni čitava ljudskoga društva. Na vjernosti i vjeri počiva prijateljstvo, saobraćaj, ponašanje, vladanje i svi drugi odnošaji među ljudima. Sruši taj temelj, sve se koleba i ruši, sve propada. Kad države i staleži izgube vjernost, vjeru jedan prema drugome, sve je propalo. Tko se odriče svoje dužnosti, gubi prava, koja su s dužnošću vezana, on vara i bude prevaren« (Herder).

Junaštvo vjernosti počinje onda, kad se za to doprinose žrtve i pobija naravna sebičnost, i nema od toga vlastite koristi, nego se promiče nesebična i neumoljiva vjernost. Književnik Juraj Eliot kaže: »Vjernost i postojanost znače sasvim nešto drugo, nego kad se čini ono, što je nekomu časovito najlakše i najugodnije; one znače, da se odričemo svega, što se protivi povjerenju, koje na nas drugi stavljaju, svemu, što čini jad i nevolju onima, koji su upućeni na nas, zbog načina našega života«.

Tko dakle hoće da bude vjeran i sačuva plemenštinu svoga srca, taj mora biti spreman na vremenite štete i gubitke. Svaki mladi pravi čovjek, treba da stoji na načelu: »Riječ muža neka stoji kao čvrsti stup, i stisak njegove ruke neka ti je šutljiva zakletva.« Teško se to izdrži u današnjem svijetu. Ali tko se toga ne drži, sto puta će daleko zaći, udaljiti se od istine i od načelnosti. Njegova će vjernost biti svaki čas pokolebana. Tim više je to zato, što se vjernost niti u najređim slučajevima ne hvali i ne nagrađuje. Tako je to bilo gotovo uvijek.

Mi češće čitamo, kako se hvali vjernost iz prošlih vremena. A od toga nema koristi, ako se njihova vjernost nije nagradila u prekogrobnom životu. Pa i nama što bi koristila naša vjernost, koja je skopčana s tolikim odricanjima, kad se ne bi držali u našoj nutrinji poradi poslušnosti, na koju nas poziva glas Božji. I kad ta vjernost Bogu, a protivna našim osjećajima i željama, ne bi posvećivala naš život i činila ga sretnim već i na zemlji.

Konačna svrha ćudorednosti — SLAVA BOŽJA

Svi smo mi na čistu s činjenicom, da naš razum svuda i kod svakoga čina prosuđuje, da li je dobar ili zao. Ako je neki čin u skladu s razumom, proglašuje ga razum dobrim, a ako se protivi razumu, proglašuje ga razum zlim. Odmah iza dobre ocjene kod čina, dolazi od volje nalog — treba ga izvršiti, a iza zle ocjene dolazi od volje zabrana — ne smije se činiti. Konačni razlog, zašto naš razum tako nastupa, jest u Bogu, koji je sve stvorio i s takvim sposobnostima snabdio.

Pitanje je, kojega se mjerila držao Gospod Bog, kad je odredio, da naš razum ovako postupa? Zašto je Gospod Bog odredio, da su baš određeni čini u skladu s našim razumom i prema tome dobri, a drugi su protiv našega razuma i prema tome zli? Zadnja svrha ili najviša svrha svemu, što postoji u svemiru, jest Božja slava. Sve u svemiru ima slaviti Boga. Nerazumna bića slave Boga time što postoje. A razumna bića slave Boga na taj način, što razumom spoznaju Boga i slobodnom voljom odabiru i vrše one čine, koji su na slavu Boga. A drugotna svrha svemira je u tome, da razumni stvorovi, kao što smo mi ljudi i Anđeli, slaveći Boga budemo i sami u Bogu zauvijek sretni.

Lijepa kuća tim samim, što postoji, slavi svoga graditelja. Makar si kuća nije svijesna svoga opstanka i svoje vrijednosti, ipak upozoruje sve prolaznike: Gledajte i divite se momu graditelju, kako je učen, kad je umio mene ovako lijepu i vrijednu izgraditi. Strojevi u tvornici slave svoga izumitelja. Tko god ih vidi, odmah pomisli na izumitelja i vine mu se uzdah iz grudiju: Mora da je neobično uman izumitelj ovih strojeva. Umjetnički izvezeno odijelo samo po sebi, makar si toga nije svijesno, slavi svoju umjetnicu. Makar je ljudi i ne poznaju, po umjetnini zaključuju, da je ta umjetnica posebno vješta u umjetnom vezenju. Tako čitava priroda: rude, biljke, cvijeće, drveće, ribe u vodama, ptice u zraku i životinje po zemlji tim samim, što postoje, pokazuju na sebi mudrost i veličinu Božju i time slave Boga.

Razumni pak stvorovi: Anđeli i mi ljudi, razumom spoznajemo i ocjenjujemo Božje savršenosti i Božju ljepotu, i slobodnom voljom odabiremo sredstva i načine, kako ćemo u svom životu izdići Boga i Njegovu veličinu, pa tako svijesno slavimo Boga. Dok nerazumni stvorovi nesvijesno nose i pokazuju na sebi veličinu Boga i dosljedno tome nesvijesno slave Boga, dotle mi, razumni stvorovi, veličinu Božju razumom upoznajemo i visoko cijenimo, a voljom — to znači: riječju i činom — poduzimamo sve da i drugi Boga upoznaju i Bogu se dive, a to će reći: svijesno slavimo Boga. Za nagradu, što svijesno slavimo Boga, odredio je Bog Anđelima i nama ljudima zauvijek sretni prekogrobni život.

Slava, dakle, Božja i sretni prekogrobni život razumnih stvorova to je svrha, zbog koje je Bog stvorio svemir. Prema toj svrsi uređen je i naš razum. Bog je stvorio naš razum tako, da je sve ono, što nas dovodi k Bogu i Boga slavi, u skladu s razumom i prema tome dobro, a što nas od Boga odvodi i nije na slavu Božju, to je protiv razuma i prema tome zlo. Jasno je, dakle, da je Bog imao pred očima svoju slavu i naše dobro i kod stvaranja našega razuma, pa ga je u vidu ove svrhe uredio tako, da sve, što vodi k slavi Božjoj i našem spasenju, sudi dobrim, smatra za dobro, a što je protiv Boga te ujedno i protiv našega spasenja, sudi zlim. Od Boga potječemo, u vidu Boga i Njegove slave treba da sve u svijetu prosuđujemo, za Bogom treba težiti čitavim svojim bićem do posljednjega daha svoga života. Tu je misao divno izrazio sv. Augustin kad je rekao: »Stvorio si nas, Gospode, za sebe, i zato je nemirno srce naše, dok se ne smiri u Tebi«.

Čudo ljubavi

Gospodine, sa sedam hljebova i malo ribica Ti si nahranio četiri tisuće ljudi. Nahranio si gladne i umorne, one, koji su došli da slušaju Tvoju Riječ. Čudo Tvoje božanske Ljubavi, koje je onda zadivilo narod, ponavlja se i dalje, kroz vijekove, i nikada ne će prestati da se obnavlja. Na Posljednjoj Večeri, uoči svoje strašne muke i smrti, Ti si pod prilikama hljeba i vina ostavio svoje Tijelo i svoju Krv, da uvijek hraniš i jačaš sve one, koji dolaze Tvojemu stolu. Ostavio si, Gospodine, samoga sebe u Otajstvu Ljubavi, da budeš s nama, da Te primamo i osjećamo, da znademo, da je Tvoj Život u našoj duši. O, nisu samo četiri tisuće ljudi primili iz Tvojih ruku čudesni poklon: milijuni ga primaju — nebrojeni ljudski naraštaji, koji su živjeli, koji sada žive i koji će živjeti do svršetka svijeta. Svi ljudi, koji Tebe priznaju, svi, koji Tebe traže, svi, koji gladuju ljubavi i dobrote, svi su oni pozvani k Tebi. Svima, svima bez razlike Ti se milosrdno daješ, da nitko ne propadne, da nitko ne tuguje, da nitko ne ostane sirotan. Čudo Tvoje velike, svete Ljubavi zbiva se svakoga dana, u svakome satu, u svakome času — zbiva se posvuda u svijetu, gdje živi Tvoja Riječ. Ovo divno čudo tješi naše boli, pridiže naše snage, vodi nas i čuva na zemlji. Ovo je čudo Tvoje prisutnosti, Gospodine, među nama i u nama, zalog naše najveće, najpotpunije radosti, jer nas Ti ljubiš, jer smo Tvoji dovijeka.

Proslava blagdana SV. ANTUNA

U srijedu, 13. lipnja, održat će se na Sv. Duhu u Zagrebu proslava S. Antuna. **Prije podne:** Tihe sv. Mise u 5, 6, 7, 8, 9, i 11 i pol s. U 10 sati prigodna propovijed i pontifikalna sv. Misa. **Poslije podne:** U 5 i pol sati blagoslov ljiljana i djece. U 6 sati svečana sv. Misa i propovijed Na koru se pjeva šestoglasna Misa od Dominika Stella. Poslije Mise blagoslov i ljubljenje relikvija sv. Antuna.

PODLISTAK

NAJSIGURNIJE ORUĐE

Strojevi ogromni i teški s raznim kotačima i polugama do najmanjih dijelova svi su u pogonu. Tvornica radi. U najvećoj prostoriji svako je kod svog posla. I svi šute. Kao da nitko nema volje da mu se grlo natječe s velikom bukom i žurbom hladnoga željeza.

Na sredini te velike prostorije, u toj buci strojeva vrši svoj rad i tvornička radnica — Jelka. Njezin rad vrijedi. Stalo joj je, da iz njenih ruku izađe svaki predmet onakav, kakav najbolje može i mora biti, makar se ne će pohvaliti s velikim brojem. A tko bi znao, što joj se glavom vrze, dok usta šute, a ruke su kod posla? Samo se katkad pogledom osvrne k desnom prozoru na plavokosu Danicu.

Niko nije znao, a niti po ičem mogao otkriti, s kakovim nitima povezuje Jelka dušu svoju i Daničinu. Nitko to nije znao, poznato je bilo samo Onom, čiji znak nosi... O vratu joj visio zlatni križić, uspomena na sv. Potvrdu. Da, Jelka bi tako rado privela Danicu k vječnoj Istini i vrelu jedine ispravne nauke. S Danicom je teško govoriti, poznaje je dobro. S riječima ne će postići ništa.

Jelka je razmišljala... I odlučila se na najuspješnije oruđe, na ljubav. Iskazivat će Danici djelotvornu ljubav, gdjegod joj se pruži prilika, spremna odricati se vlastite ugodnosti, samo da koristi Danici i unaprijedi njeno duhovno dobro. Jelka ustrajno provodi svoju odluku. Povezuje svoju dušu s njenom, nevidljivim nitima dobrih djela i žrtvovanja, da Danicu lakše približi Bogu svom — na pomirbu. Nadala se mnogo.

Nakon radnih sati rado bi ostajala dulje, da pomogne Danici očistiti stroj i pripraviti ga za novi rad. I kod zajedničkog stola odricajući se bolje hrane, često bi, da joj lakše pruži, tražila blizinu Danice. Zaštićivala bi Danicu od ogovora i kleveta, a kad je Jelka jednog jutra iskitila njezin stroj »prvim visibabama«, nije više bilo teško Danici pogoditi, čija ju to ruka razveselila.

Danica je sve više osjećala toplinu posebne ljubavi iz Jelkina srca. Draga joj bila, zato je sad ona tražila Jelkinu blizinu. A Jelkina dosjetljivost u darovima svoje dobrote, u sitnim pažnjama i malim uslugama kao da nije imala granica. »Zar ne ćeš danas sa svojim društvom poći, čekaju te?« — »Ne ću s njima, radije ću s tobom!« odvrati Danica. »A ja ću danas i u crkvu«. Časak šutnje, a Danica će odlučno: »I ja ću s tobom u crkvu!«

Ponovili se zajednički koraci u crkvu a da Jelka nije nikada Danicu nagovarala, pa ni zvala ju. Na izlazu iz crkve priznala bi Danica, da joj je ugodno slušati skladno crkveno pjevanje u pratnji orgulja. Jelka bi radosno potvrđivala njezino vanjsko opažanje, dok je u duši gojila čvrstu nadu da će vječna Ljubav i dublje prodrijeti u Daničinu dušu ne samo hladnu i nemarnu za vjerske istine nego i protivničku. Ustrajna molitva za Danicu s djelotvornom i dobrovoljnom žrtvom bit će njezin najmiliji zadatak.

Ali vječna Ljubav, koja se ne da mnogo moliti i ne da se nadvladati milosrđem i dobrotom, uskorila je čas, kad je Jelka tiho i bez mnogo riječi dovela Danicu k Bogu svome — na pomirbu, te bila svjedok Daničine sreće i radosti — kod stola Gospodnjeg.

LJUBAV

Bog je beskonačna veličina, neizmjerna mudrost i moć, neiscrpiva ljubav, dobrota i ljepota. On je savršenstvo na vrhuncu.

Mi stojimo u čudu pred Božjom svemoći, kojom je On stvorio i uredio svjetove. Po svojoj mudrosti i moći, ljubavi i dobroti i nas je stvorio. Kad je sv. Klara umirala, zaključna molitva njezina života bila je: »O Bože, ja Ti zahvaljujem, što si me stvorio.« Njoj je stajalo pred očima ovo veliko dobročinstvo Božje sve do sumraka svijesti.

Kako li nas Bog ljubi! Da nas otkupi, dao je na smrt svoga jedinorođenoga Sina. Najvećma se treba čuditi, što nas Bog još i kao grešnike ljubi; dakle još i onda, kad mi ne samo zaboravljamo da Mu zahvalimo na Njegovim dobročinstvima već na njih uzvraćamo nezahvalnošću.

Bog dušu resi posvećujućom milošću i ćudorednim krepostima, kao onaj otac izgubljenoga sina novim ruhom On ga hrani kruhom života. Obećaje mu vječno blaženstvo: »Ja ću biti tvoja plaća«.

Kad se promatra ta veličina, savršenost, ljubav i dobrota Božja, onda se u čovjeku rađa ljubav i zahvalnost prema svome Stvoritelju i najboljemu Ocu.

Kad nekoga ljubim, onda od osobe, koju ljubim, izlazi privlačna snaga. Ona me privlači. Ja joj se svojom nutrinjom i vanjštinom podvrgavam.

Ljubav je silna sposobnost u ljudima. No ona se ne može sama od sebe razviti, ona mora imati neko biće, koje će je probuditi, na koje će se odnositi, na kome će iznići i sazreti. Što ljubimo — to jesmo. Ljubav oslobađa čovjeka potpuno od njegova Ja, prenosi ga i unosi u ljubljeno Ti. Ljubav je neki izljev sebe spram onoga, koga se ljubi. Samo u ljubavi i po ljubavi dolazi čovjek do savršenstva.

Kad čovjek ljubi Boga, onda se on udružuje s Njime svojim umom i svojom voljom. Umom, koji traži istinu jer pozna Boga izvor svake istine; svojom voljom, koja ljubi dobro, te se udružuje s Bogom, koji je izvor svakog dobra. Tim biva udovoljeno svim zahtjevima, i umnim i voljnim; prestaju sve želje, nastaje nužno potpuni mir, neizrecivo blaženstvo.

Tko ljubi Boga, vrši Njegovu svetu Volju; čuva se grijeha, čini dobro, nosi križ svoj mirno i dostojanstveno, ljubi Boga nada sve, a bližnjega svoga kao samoga sebe.

Bez ljubavi, sve je duhovno znanje taština. Bez ljubavi nema samozataje, nego samo ružna sebičnost, strast i oholost.

Po ljubavi nalaze i pale duše svoj put, i duboko obeščašćena srca svoje plemstvo. Sveta ljubav vodi srce, ograđuje se od zabluda, razgoni svaki nered. Sebičnost se preobrazuje u velikodušnost, oholost u poniznost, strast za slavom i zabavama u mrtvenje i samozataju te gorljivost za čast Božju. Po ljubavi duša se oslobađa od okova ispraznosti, postaje slobodna kao neka vladarica, koja nosi samo usrećujući lanac ljubavi.

Tko na Zemlji savršeno ljubi, već je pokidao okove vremena i prostora: on je već u vječnosti. Tko na Zemlji savršeno ljubi, on je izvršio Zakon i Proroke: za nj je sud na času smrti suvišan, jer on je već pun Boga, koji je vječna ljubav. To je i temeljna misao sv. Terezije od Djeteta Isusa.

Ljubav je biljka, koju je Bog iz svojih njedara presadio na Zemlju. »Bog je ljubav« (1 Iv. 4,8). Ova Božja ljubav je Božji život, sama Njegova narav. Ali ljubav je i život i potreba ljudske duše, njezina neodoljiva težnja. Kad je ljubav uredna, onda je i duša dobra, cijeli je čovjek svet. Ako je ljubav neuredna, onda u duši vlada nemir i cijeli je čovjek zao.

Djelo posvećenja sastoji se u tome, da se Bogu pokloni cijelo srce. »Ljubi i radi što hoćeš«, rekao je sv. Augustin. Jer, ako Boga ljubiš, onda ćeš i vršiti djela ljubavi, izbjegavati ćeš zlo i opasnosti, koje usmrćuju ljubav.

Iz katoličkog svijeta

DAN MIRA proslavljen je svečano dne 5. svibnja u Francuskoj. Dan mira slave francuski katolici prvi put ove godine. Na proslavi prisustvovao je pariški nadbiskup Feltin, papinski nuncij i korejski svećenik Hoang, koji je prinio simboličnu žrtvu u obliku dvaju goluba.

300 GODIŠNJICA rođenja sv. Ivana de la Salle svečano je proslavljena u Parizu. Na svečanosti reda braće kršćanske škole, koji je osnovao sv. Ivan de la Salle, prisustvovao je i predstavnik francuske vlade, koji je ovom redu odao i službeno priznanje francuskog naroda.

SESTRA PLACIDA VIEL iz kongregacije sestara kršćanske škole, proglašena je 1. svibnja o. g. blaženom. Sestra Placida rodom je Francuskinja.

PROFESOR TAKASHI NAGAI, katolički japanski učenjak, umro je nedavno od atomske bolesti, koju je dobio prilikom bacanja atomske bombe na japanski grad Nagasaki. Film »Zvona iz Nagasake«, koji prikazuje život ovog velikog učenjaka i povijest njegova obraćenja na katoličku vjeru, prikazuje se po Japanu s velikim uspjehom. Postojeće kopije ovoga filma nisu dovoljne, da podmire potražnju, koja dolazi iz skoro svih japanskih gradova. Prof. Takashi Nagai je oporučno odredio, da se njegovo tijelo po smrti preda učenjacima i liječnicima radi proučavanja utjecaja atomskih zračenja na čovječji organizam.

»INSTITUTUM DIVI THOMAE« — zove se katolički znanstveni institut u američkom gradu Ohio. Ovaj institut se uglavnom bavi proučavanjem biologije živih bića Znanstveni ugled, koji je stekao ovaj institut svojim važnim iznašašćima, uvelike je podigao ugled katoličkih učenjaka u američkom znanstvenom svijetu. Institut se uzdržava prilozima katoličkih vjernika biskupije Cincinati kao i autorskim honorarima, koje dobiva za svoja znanstvena iznašašća. Ovih dana je ovaj institut svečano proslavio 25. godišnjicu svoga rada.

PONTIFICIA ACCADEMIA ECCLESIASTICA — zove se papinski zavod, na kojem se spremaju kandidati za papinsku diplomaciju. Ovu je Akademiju osnovao papa Klement XI., pak je ovih dana na svečan način proslavljena 250. godišnjica njenog rada. Sadašnji sv. Otac Pijo XII. bio je svojevremeno profesor diplomacije na ovom zavodu. Povodom ovoga jubileja sv. Otac je uputio predsjedniku Akademije Mons. Paolo Savino vlastoručno pismo, u kojem među ostalim kaže: »S opravdanim zadovoljstvom možemo konstatirati, da je Akademija u ne kratkom razdoblju svoga života odgovorila svome zadatku pripravljajući i odgajajući svećenstvo, koje je imalo primiti najodgovornije službe u Crkvi, prilagođavajući potrebama vremena poglede, shvatanja, običaje i učenje, držeći se pri tome vjerno, s dosljednom privrženošću, svoga tradicionalnog programa.« Tim povodom je u palači Apostolske Kancelarije u Vatikanu održana svečana proslava ovog jubileja, na kojoj je pročitano pismo sv. Oca. Iza toga je Mons. Montini, zamjenik sv. Oca u Državnom Tajništvu, održao govor o sadašnjem značenju i zadacima ove važne crkvene ustanove. U srijedu pak 2. svibnja sv. Otac je primio u audijenciju profesore i pitomce ove Akademije, koji su Mu tom prilikom izrazili svoju duboku zahvalnost za pažnju, koju sv. Otac pokazuje njihovu zavodu.

»LA UNION«. Tako će se zvati novi katolički dnevnik u Equadoru, koji će početkom listopada početi izlaziti u gradu Quito.

U tome je duboki razlog najveće zapovijedi: »Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svom misli svojom, i svom snagom svojom, a bližnjega svoga kao samoga sebe«. Zato možemo reći: ideal je života najveća — koliko je to moguće ljudskoj duši — spoznaja i ljubav prema Bogu, te najveća sličnost s Njim, koja iz toga proizlazi.

SESTRE SVETOG JOSIPA OD PRESVETOG SRCA, jedna australijanska kongregacija, otvorile su u Sidneyu najmodernije rodilište, koje postoji u Australiji. Rodilište ima 100 kreveta, a zidano je tri godine. Vlada Novog Južnog Welsa potpomogla je gradnju ovoga rodilišta.

OD UKUPNOG BROJA STANOVNIŠTVA u Sjedinjenim Američkim Državama samo 54% su izjavili, da pripadaju nekoj vjeroispovijesti. U američkom Senatu ima 9 senatora katolika, a 6 senatora su izjavili, da ne pripadaju nikakvoj vjeroispovijesti.

SVETI OTAC je u nedjelju 29. travnja uputio radio poruku južno-afričkim biskupima, koji su se sakupili u gradu Cape Town povodom konstituiranja redovite crkvene hijerarhije u tim krajevima.

NA SVEČAN NAČIN je izvršena u nedjelju 29. travnja beatifikacija 25-torice tonkinških mučenika. Svečanost je, kao i obično, obavljena u bazilici sv. Petra. Ovoj svečanosti su prisustvovali brojni hodočasnici iz raznih krajeva, a među njima i jedna delegacija katolika iz Vietnama, domovine novih Blaženika. U srijedu 2. svibnja sv. Otac je primio ovu delegaciju u audijenciju i održao im lijep govor o novim Blaženicima.

POVODOM 300-GODIŠNJICE katoličkih misija na otoku Ceylonu održana je u jednoj rimskoj crkvi svečana služba Božja, za koje su pjevane svete pjesme na jezicima konkani, tamil i marathi, t. j. jezicima ceylonskih urođenika.

UTORAK PRVOG SVIBNJA bili su na svečan način, u prisustvu sv. Oca, pročitani t. zv. »Tuto« dekreti za proglašenje svetima blaženih Ignacija de Laconi, kapucinskog brata lajika, Emilije de Vialar, utemeljiteljice Instituta sv. Josipa od Prikazanja i Marije Dominike Mazzarella, suutemeljiteljice Kongregacije sestara kćeri Marije Pomoćnice. Osim toga istom prilikom su bili pročitani dekreti, kojima se priznavaju čudesa, koja su se dogodila na zagovor blaženog Antuna Marije Gianelli, biskupa iz Bobbie i blaženog Franje Ksavera Marije Bianchi, redovnika iz reda barnabita.

KATEDRALA U ANCONI, koja je bila bombardiranjem oštećena za vrijeme rata, sada je popravljena i 4. svibnja na svečan način ponovno predana bogoslužju.

PARLAMENAT U COCHIN-TRAVANCORA u Indiji je sa 30 protiv 26 glasova odbio prijedlog zakona o ograničavanju poroda. Da se ovaj zakonski prijedlog odbije, najviše se zauzimao tamošnji ministar financija John A. J., katolik.

LIJEČNIČKE MISIONARSKE SESTRE, koje imaju svoje središte u Sjedinjenim Američkim Državama, imaju 11 svojih ustanova u Americi, Aziji i Africi. U njihovim bolnicama prošle godine je bilo 4.625 porođaja i izvršeno je 5.000 hirurških intervencija, od kojih su njih 1.227 bile teže naravi.

NAŠI POKOJNICI

Henč Milan, umirovljeni svećenik đakovačke biskupije. Rođen 29. VI. 1870. u Virovitici. Zaređen za svećenika 26. VI. 1894. Službovao u raznim mjestima đakovačke biskupije do smrti. Umro u Slav. Brodu 13. III. 1951. Bio je vrlo dobra srca prema siromasima. Počivao u miru!

Horvat Franjo, župnik u Hrvatskom Selcu, umro 19. IV. o. g. u Selcu. Rođen u Sv. Jani kod Jastrebarskog 1881. zaređen 1907. Službovao je u Gračacu kao župnik, a poslije u Selcu. Strpljivo je podnosio reumatizam, koji ga je iznakazio. Živio je veoma siromašno. Uzdržavali ga rođaci iz Amerike. Pokopan je u Sv. Jani. Pokoj mu vječni!

Giuseppe Verdi

(Nastavak sa 3. strane)

prigodom smrti svoga velikog prijatelja A. Manzonija. Iako je ovo djelo opernog i dramatskog stila, ipak je ono puno religioznosti. Prema riječima Hanslicka, »Messa di Requiem« sigurno je jedno od najreligioznijih djela uopće. U tom djelu jasno su izraženi strah od vječne osude, sudnji dan, ushit u gledanju vječne slave i veselja. Verdi nam stavlja pred oči cijelu seriju slika u mnogim varijacijama s izrazito obojenim tonovima. Pokreti su puni ritmike i sigurnosti, prodorni i melodiozni. Cijela kompozicija nas nagoni na pomisao, da se pred nama nalazi sad Tintoretto sa svojim kistom, sada opet »Sud« od Michelangela, sada opet osjećamo, kako nam se kosa diže, kao da čitamo jezive prizore iz Dante-ova »Pakla«. U jednu riječ, Verdi je potpuno proživio misli sv. Mise za mrtve i onda je to prenio na papir. »Kada pišem neko djelo, — piše on svomu prijatelju Piave-u — suze mi teku iz očiju, a osjećaji i uživanja su neizrecivi«.

Evo što piše nedavno o Verdiju Giovanni Casini: »Prošlo je pedeset godina, odkako je Giuseppe Verdi ostavio ovu zemlju, da uđe u nebeske harmonije, da uživa plod svojih dobrih djela u kraljevstvu vječnog mira i pravde. Bio je čovjek zdrave duše i zdrava tijela. Ako se kaže, da je glazba glas Božji, onda je Verdi primio taj veliki dar Božji i pokoravao se je glasu vječne Pravde. On je bio vrlo čedan i prezirao je ljudsku slavu i pljeskanje. Odbijajući zemaljske časti, on je htio pokazati ljudima, da čast i slavu treba iskazivati samo Bogu, koji je i njemu dao, da stvara tako divne kompozicije«.

Nekoliko izreka Verdijevih o glazbi i umjetnosti:

»Što ikada znače — piše de Sanctis-u — ove škole, ove predrasude u pjevanju, harmoniji; ovi germanizmi, talijanizmi, wagnerizmi i t. d. i t. d. Muzika je nešto višega... Vi ste muzika. Publika se ne brine, kakvim ste se vi sredstvima služili!... Ona nema predrasuda o raznim školama... Ako je lijepo, aplaudira. Ako je slabo, zviždi. To je sve. Muzika je općenita. Slabići i cjepidlake htjeli su pronaći škole i sisteme!!!

Ne, ne, nema muzike ni talijanske ni njemačke ni turske... ona je MUZIKA!!

Koja im korist?

U Chicagu održan je 1923. g. glasoviti sastanak desetorice najbogatijih ljudi u Americi. Onda su im mnogi zavidali i željeli biti na njihovu mjestu. Dvadeset i sedam je godina prošlo od tada i evo što se dogodilo s ovim velikanima novca.

Predsjednik čeličnog poduzeća Charles Schwab izgubio je svoje imanje i zadnjih pet godina prije svoje smrti živio je od pozajmljenog novca, kojeg nije nikada vratio.

Predsjednik najvećeg američkog osiguravajućeg društva Samuel Insull umro je bez centa u džepu u inozemstvu, kamo je pobjegao radi pronevjerenja.

Predsjednik najvećeg plinskog poduzeća Howard Hopson nalazi se u ludnici.

Najveći trgovac pšenicom Arthur Gutten umro je u inozemstvu prezadužen.

Predsjednik burze Albert Fall pušten je nedavno iz zatvora Sing Singa, gdje je izdržao svoju kaznu.

Najmoćniji čovjek u bankarskoj Wall Street Jesse Livermore, predsjednik međunarodne banke Leon Fraser i krupni monopolista John Krueger počinili su samoubojstvo.

Dakle svi osim jednoga završili su život na vrlo žalostan način. Ti su ljudi znali steći novac i ljudsku slavu, ali ni jedan od njih nije se znao njime služiti.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-363312. — Pojedini broj stoji 4— Din

...rina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VI. ZAGREB, 17. LIPNJA 1951. BROJ 25

»Za jedno samo molim, Gospode, samo to ištem, da stanujem u domu Gospodnjem sve dane života svoga«. (Ps 26,4)

Otčitana iz današnje sv. Mise

UČITELJ I NJEGOVA OKOLINA

Sva prava okolina Isusova je bila ...kova, da o njoj najpohvalnije go...ri sv. Evanđelje, riječ Božja. Ka...li su divne riječi i pohvale, koji...se časte oni, koji su Isusu naj...i po krvi i svom radu i po svo...im vezama.

Samu Majku Isusovu naziva Sv. Pismo: »Milosti puna, Gospodin s Tobom, blagoslovljena Ti među že...ama!« (Lk 1, 28.).

Za sv. Josipa, hranitelja i poočima Isusova, veli: »Bio je pravedan« (Mt 1, 19.).

Elizabeta i Zaharija, roditelji Preteče Isusova: »Bili su oboje pravedni pred Bogom, živeći po svim zapovijedima i uredbama Gospodnjim bez mane« (Lk 1, 6).

Za samoga Ivana Krstitelja je pisano: »Eto ja šaljem anđela svoga pred licem Tvojim, koji će pripraviti put Tvoj pred Tobom. Zaista vam ...žem: nije ustao između rođenih ...d žena veći od Ivana Krstitelja« (Mt 11, 10.-11.).

Sv. Pismo izdiže starca Simeona, ...ji je primio na svoje ruke Dijete ...sa i proročicu Anu tako, da go...ri o njima: »I gle, bio je u Jeru...lemu čovjek po imenu Simeon. ...aj je čovjek bio pravedan i bogo...jazan, koji je čekao utjehu Izrae...a, i Duh je Sveti bio u Njemu.. ...bila je proročica Ana, kći Fanue...va od plemena Aserova... I tada ...e bila udovica imajući osamdeset ...tiri godine, te nije odlazila od ...rama služeći Bogu postom i mo...itvama i noć i dan. I ona dođe ...pravo u taj čas i slavljaše Boga i ...voraše za Njega svima, koji su ...kali otkup Jeruzalema« (Lk 2, 25; ...-38).

O Mariji Magdaleni pokornici re...e Spasitelj: »Oprošteni su joj mnogi grijesi, jer je mnogo ljubila«... ...još joj reče: »Vjera ti je tvoja po...gla, idi u miru« (Lk 7, 47-50.)

Sv. Pismo napominje i mladića, ...jega je ljubio Isus. Jednoga je ...ime dana prolazio mimo Isusa je...an mladić. Kleče pred Spasitelja i ...pita Ga: »Učitelju dobri! Što mi ...lja činiti, da dobijem život vje...ni?« On je točno vršio zakon Moj...jev od svoje mladosti. Bio je ne...kvaren i ćudoredan. Netaknut, ne...vrijeđen i svjež na tijelu i duši. ...im toga oduševljeno je težio za ...vršenošću. A Spasitelj, čije oko ...roniče nutrinju, posvjedoči mu, da ...avo govori. I sagne svoju glavu, ...pogleda u lice ovoga mladića: A Isus pogledavši na njega zavoli ... i reče mu: Jedno ti manjka, idi, ...rodaj sve što imaš i podaj siroma...ima, i imat ćeš blago na nebu; i ...di, uzmi križ svoj te idi za mnom! ...on posta zlovoljan od ove riječi, ...otiđe tužan, jer je bio vrlo bo...at« (Mrk 10, 17. 21-22).

Vidjelo se iz govora Isusova, kako se u Njegovu Srcu rodila i rasla prijateljska ljubav prema ovom mladiću! A onda najedamput provali ledeni hladni dah. Zahvatio je cvijet. Lišće povene i pade na zemlju. Spasitelj ga htio ubrojiti u četu svojih učenika. Zato zatraži od njega, da se odreče bogatstva. A on s toga postade žalostan.

Tako je ljubazno i prijateljski Spasitelj saobraćao sa svojima. Ali se vidi na ovomu mladiću ovo. Nebeski trenutak je potreban, da svijetla zraka milosti takne jednu dušu tako, da ona upozna u ovom Božjem poslaniku Sina Božjega. Da vidi, da je On Bog. Da vidi, da On nije ni Ilija, ni Jona, ni Ivan ili koji od proroka. On je Sin Božji. Sjetila varaju, ali ja vjerujem Njegovoj riječi. Drugi ne vjeruju, ali zato baš ja vjerujem tim čvršće. Drugi se bore protiv Njemu, zato Ga ja to više ljubim.

Ovaj čovjek ovdje nije samo čovjek. On je također i Bog. Samo je jedan Bog, a ipak je On Njegov Sin i jedno s Njime. Duša je u tom času ispunjena nebeskim svijetlom. Preplavljena je čudesnim dragim mirisom. Kao da je cijelu kuću ispunio miris dragocjene pomasti, kao kad je ono Marija razlila posudu od alabastra s dragocjenim čistim nardovim uljem i izlila na glavu Spasiteljevu (Mrk 14).

U takovim su časovima za dušu Taborski trenuci Kristova preobraženja. Ona pada doskora u sveti i nježni razgovor sa sobom i Božjim Sinom. Spasitelj kaže: »Tko mene ljubi, moju će riječ držati, i Otac će moj ljubiti njega, i k njemu ćemo doći i kod njega ćemo se nastaniti« (Iv 14, 24). I opet govori Gospodin svojima: »Više vas ne zovem slugama, jer sluga ne zna što radi njegov gospodar. Nego sam vas nazvao prijateljima« (Iv 15, 15). »Tko god vrši volju Oca mojega, koji je na nebesima, on je brat moj i sestra i mati« (Mt 12, 50). »Ja sam čokot, a vi loze. Koji ostaje u meni i ja u njemu, on rodi mnogi rod« (Iv 15, 5). »Ja sam dobri pastir, i poznam svoje i moji mene poznaju« (Iv 10, 14).

Toliku je ljubav Isus pokazivao prema svojima. Tako ih je bodrio i napunjao nadom i nagradom, kojoj nema ravne na zemlji. Zar onda ne može čovjek da vrati ljubav svomu Stvoritelju jednakom ljubavi? I to ako ne može savršenom, a ono može sličnom ljubavi. Ljubav je ono, što premošćuje sve. Ljubav približava one, koji se ljube. Veže ih i čini iz dvojice jedno srce i jednu dušu.

Iz prijateljstva prema čovjeku, prema svojima, Sin Božji ništa si ne oprašta. On se spušta do najnižega u svemiru, a ipak spašava svoje potpuno dostojanstvo i veličanstvo. U tomu je On sličan suncu, koje sve obasjava i grije, a ipak ostaje sunce u svojoj potpunoj snazi, žaru i ljepoti. Takav je prijatelj Krist, prijatelj i spasitelj čovječanstva.

HLJEB ŽIVOTA

Jaganjče Božji, Tvoje je Tijelo doista jelo, i Krv Tvoja doista je pilo. Koji jede Tvoje Tijelo i pije Tvoju Krv, ostaje u Tebi i Ti u njemu.

O, sveti poklone Ljubavi! U ovome Hljebu, kojega lomiš svima nama, najviša je utjeha, i život vječiti. U ovome Hljebu Ti si, Jaganjče Božji, prisutan u svakoj čestici, prisutan uvijek, do svršetka svijeta. Za Tvojim stolom mjesto je za sve nas, koje pozivlješ sebi. Tvoja je gozba, gozba neprolazne radosti. Tvoj je dom otvoren svakome stvorenju. U Tvojemu kraljevstvu svi primaju vijenac besmrtnoga života.

Jaganjče Božji, Tvoja je divna Ljubav u ovome Hljebu, kojega nam daješ, u ovoj Krvi, koja se nebesima uzdiže za nas. Ovo je Tijelo, razapeto za nas i uskrsnulo u vječitoj slavi. Ova je Krv prolivena za nas i u svakoj ovoj kaplji naše je spasenje.

Gladni smo hljeba Života, dragi Isuse. O, daj, da čujemo Tvoj glas, da uđemo u Tvoj dom, Tvojemu stolu, Spasitelju!

Susret s njima

U zoru nedjelje svete,
U carstvu procvalog maja,
Ja sam susrela anđele
U velu sunčanog sjaja.

Mala, ovjenčana čela,
I bijela haljina čista,
Pričali svakom su stvoru:
»Jutros smo primili Krista!«

I ja sam vidjela Boga
U zjeni njihova oka,
Znajuć, da s Njime ih veže
Djetinja ljubav duboka.

Ja sam željela tada
Da budem kao i oni,
Da duša moja ko nekoć
U Božju ljubav zaroni.

I prošla je bijela četa
Kroz carstvo procvalog maja;
Sretni Prvopričesnici
U velu Kristova sjaja.

Svojstva vjere

U prvom redu vjera treba da nam bude jednostavna i priprosta. Vjera je priprosta, kad ne ispitujemo radoznalo za razloge, na kojima se osnivaju istine katoličke vjere, nego čim smo sigurno saznali, da je Bog nešto objavio, smjesta vjerujemo, i to radi ugleda, koji ima Božja riječ, koja se ne može prevariti, pa makar se radilo o otajstvu, koje prelazi shvaćanje našeg razuma. Sv. Augustin piše: Ako mi nešto razumom shvaćamo, zahvaljujemo to razumu, a ako nešto vjerujemo, zahvaljujemo to ugledu onoga, koji je to rekao. Vjera, koja se ne oslanja na objavu Božju, nego na naša osjetila ili na ljudsko svjedočanstvo, takova je vjera čisto naravna, ljudska, a nije božanska i zaslužna. Zato kaže sv. Grgur: Nema zasluge ona vjera, koja počiva na ljudskom ugledu. Ako mi nešto slijepo vjerujemo, što ne počiva niti na objavi Božjoj, niti na ljudskim razlozima, tada je takova vjera luda i kažnjiva. A ako počiva na objavi Božjoj, tada ne samo da nije kažnjiva, nego je zaslužna.

Takovu je priprostu vjeru imao Abraham, kad je držao za istinu uvjeravanje Božje, da će mu Sara u starosti roditi sina. Sv. Pavao kaže: On nije oslabio u vjeri, makar je razabirao, da mu je tijelo već obumrlo, bilo mu je blizu sto godina, i da je obumrlo i krilo Sarino. Nije posumnjao u obećanje Božje s nepovjerenjem, nego je bio jak u vjeri i dao Bogu slavu. I bio je čvrsto uvjeren, da Bog može učiniti, što je obećao.

Vjera nadalje treba da bude čvrsta, tako da isključuje svako kolebanje i dvojbu. Sv. Ivan Hrizostom kaže: Kaošto čvrsti štap podupire slabe i stare udove, da se čovjek ne boji, da će se okliznuti i pasti, tako je i vjera čvrsti oslon za dušu, koja po svojem vlastitom umovanju luta i koleba. Takova je vjera svjetlost duši, kad se ona nalazi u tami svakojakih najrazličitijih mišljenja i nazora. Kaošto putniku usred noći služi na putu svjetiljka, da mu pokaže pravi put, da ne zaluta, tako je i za nas vjera sigurno svijetlo, usred mračnih zabluda duha. Kad usred dvojba i tame upravimo pogled na riječ Božju, iz koje nam blista istina u punom sjaju, tada nam vjera postaje čvrsta, ne kolebamo se i ne podajemo se dvojbi i nevjeri.

Sv. Bernardo nas uči, da sve što vjera uči, počiva na tako čvrstim i sigurnim temeljima, da o tom ne trebamo nikada kolebati ni sumnjati, nego u svako doba nepokolebljivom čvrstoćom držati sve za istinu. Govoreći o jednom krivovjercu kaže: Daleko bilo od nas, kaošto onaj misli, kao da ima u našoj vjeri ili nadi nešto dvojbeno, nestalno i nesigurno. Naprotiv sve, što se u njoj nalazi, počiva na čvrstim i sigurnim temeljima istine, osigurano je, utvrđeno i posvećeno božanskim riječima i čudesima. Vjera nije mnijenje, nego je sigurnost. Kakovu je vjeru imao sv. Pavao i kako je gorio od ljubavi prema Kristu! On veli: Ja sam uvjeren, da ni smrt, ni život, ni anđeli, ni poglavarstva, ni sadašnjost, ni budućnost, ni sila, ni visina, ni dubina, ni drugo kakvo stvorenje ne može nas rastaviti od ljubavi Božje, koja je u Kristu Isusu, Gospodinu našemu.

Vjera napokon treba da nam je stalna, a to znači, da moramo biti spremni podnijeti svakojake teškoće i patnje prije, nego li i za dlaku odstupiti od vjerske istine. Moramo ostati stalni u buri napasti i progona. Takovu stalnost nalazimo kod prvih kršćana, koji su radije i život dali, nego li od vjere odstupili. Tako pripovijeda povjesničar Nicefor, da su se za cara Dioklecijana 20 hiljada kršćana na sam Božić radije dali živi u crkvi spaliti, nego li da odpadnu od kršćanske vjere. — Nastojmo, da i naša vjera bude čvrsta i stalna

Naklonost i odbojnost

Često se u nama brzo i nepromišljeno rode prijateljski ili neprijateljski sudovi o ljudima, koji se pred našim licem iznenada pojave. To biva tada bez našega prosuđivanja i htijenja. Bez sudjelovanja našega razuma i savjesti. Bez premišljanja i razložnog suđenja. Nama je kadkada već na prvi pogled jasno: ovaj nam je čovjek simpatičan ili nesimpatičan. I nas privlači k njemu neki sasvim naravni i kao sam po sebi razumljivi osjećaj ili nas od njega odbija.

Ako se pak pitamo, nakon takovog prvog iznenađenja, koji je razlog tom značajnom sviđanju ili nesviđanju, ne znamo u većini slučajeva naći odgovora. Nama to samo od sebe tako jednostavno dolazi, da su nam neke osobe ugodne i drage, druge pak neugodne i odbojne. Jedne vrše na nas dobar utisak, a druge zao.

Onaj pak posljednji i sakriveni razlog ovih čudnovatih naklonosti i odbojnosti ne ćemo po svoj prilici nikada otkriti, dok smo obavijeni koprenom vremenite ćudi. No možda bi se mogla ova osobita pojava tako objasniti, da osobiti osjećaj naklonosti ili odbojnosti kod prvega susretaja s jednom stranom osobom u nama budi brzo, časovito saznanje jednog napadnog unutarnjeg bitnog srodstva i bitne različnosti. A usto i spoznanje, da postoje u vanjštini odnosne osobe izvjesne privlačive ili odbojne crte.

Ponajvećma pak takove simpatije ili antipatije počivaju na prvom vanjskom utisku, koji može biti u tom, što su te osobe lijepo izraštene i dobro obučene s ljupkim i prijaznim licem, te tako lako stiču našu naklonost. Naprotiv nas pak odbijaju ružni, nakazni oblici tijela s neprijaznim crtama lica. Nutarnja vrijednost ili nevrijednost, dobar ili zao karakter takovih ljudi ne igra kod toga nikakovo značenje. Radi se kod toga samo o ugodnom ili neugodnom zapažanju našega oka, koje djeluje na naš osjećajni život. Naša je narav takova, da radije gledamo lijepe i prijateljske stvari nego ružne i odvratne.

Što je neki čovjek naobraženiji, to će manje dopustiti, da na nj uplivišu te toliko sporedne i vanjske pojave drugih ljudi. On će nastojati, da ih svojom spoznajnom sposobnošću odgonetne iz cijeloga držanja jednoga čovjeka. On će to upoznati iz izvjesnih neprevarljivih znakova lica. Naročito će raspoznati iz čistoće, jasnoće i dubine očiju, u kojima se najjasnije zrcali duša, značaj, i uopće duševnost jednoga čovjeka. Često je za to dosta samo jedan jedini letimični pogled. Nije naime teško zaključiti, da jedan čovjek imade otvoreni, ozbiljni i časni značaj, ako je njegovo vladanje neusiljeno, čedno, časno, mirno i plemenito.

I obratno: prevelika i pretjerana prijaznost, nemirna žurba, nepromišljena i nagla bujica rječitosti prokazuje odmah nespremno, nepromišljeno i neispravno stvorenje. Odmah na prvi pogled možeš lagano prepoznati pijanice, lakoumne veseljakoviće i divljake. Naravna odbojnost, koja nas i nehotice podilazi kod prvoga pogleda na njih, jest kao neka zaštitna žičana ograda, koja nas hoće očuvati od nametljivosti takvih ljudi.

S druge strane opet osjećaji naklonosti, koje osjećamo prema ispravnim plemenitim osobama, često su tajne niti Božje ruke, koje vežu ljude, koji se inače ne bi nikada sreli običnim tokom prilika. Šekspir (Shakespeare) je rekao: »Srodne duše veže diamantna veza pogledom očiju već kod prvoga susretaja«. Stotinu puta se događa u svijetu, da već prvi pogled dvaju ljudi sjedinjuje ih u doživotnu ljubav.

Jasno je dakle, da se naš odnošaj prema ljudima ne smije ravnati po površnim utiscima. Mi moramo ljude suditi po njihovoj unutarnjoj vrijednosti. I tako se treba vladati, da kroz varavo pokrivalo njihove slučajne vanjske pojave dopremo u nutrinju njihove duše. Tamo trebamo potražiti ono, što valja cijeniti ili odbaciti. Samo onda imademo razlog, da opravdamo svoj prvotni osjećaj naklonosti ili nenaklonosti prema nekomu. Kad zavirimo u unutarnju njegovu jezgru, vidimo, da li vrijedi naše prijateljsko ili neprijateljsko osjećanje. A bilo bi nepravedno, da prezremo čovjeka, zbog njegove neugledne, nelijepe vanjštine.

Kako bi bile dvostruko nesretne tisuće bolesnika, hromih, nijemih, odbačenih i prezrenih, kad bi im se uskratio ljudski suosjećaj zbog njihova vanjskog izgleda! Baš zbog toga je kršćanska Karitas (ljubav) slavila svoje najljepše slavlje, što se spustila u svojoj ljubavi do prezrenih i odbačenih i povjerila im svoju najunutarniju srdačnost.

Nedostojne su čovjeka one sklonosti, koje se temelje na samo površnoj vanjštini kao što je lijepo lice, elegantno odijelo i slično. Nečovječne su i nekršćanske one nenaklonosti, koje izviru iz naravne odbojnosti zbog neugledne, nelijepe, nagrđene vanjštine jednoga čovjeka. Kad tvoj prvi duboki pogled otkrije sjene jedne crne duše, ne daj se prevariti i ipak pridružiti se licemjercima i zlotvorima, koji se tomu čovjeku laskaju samo izvana a u duši ga osuđuju. Isto tako, kad iznenada zahvati tajanstvena ljubav tvoje srce i privlači te k nekom dosada neviđenom čovjeku, baci najprije ozbiljni pogled u njegovu dušu, da vidiš, kako je duboka i čista.

OSOBNA KORIST NE MOŽE BITI PRAVILO ĆUDOREDNOSTI

Naše je kršćansko-katoličko stanovište, da je naš prirodni razum pravilo ćudorednosti u svakidašnjem životu. Što je u skladu s razumom, to je ćudoredno dobro, a što je protiv razuma, to je ćudoredno zlo. U skladu je pak s razumom sve ono, što Bogu dovodi, što je Bogu na slavu, a protiv razuma je sve ono, što se protivi Bogu, što Boga vrijeđa i obeščašćuje. Zašto naš razum baš tako prosuđuje i razvrstava ljudska djela, to ima od Boga, koji je sve u svemiru stvorio, pa tako i naš razum snabdio baš ovakvim svojstvima prosuđivanja. Prema tome je konačno i vrhovno pravilo ćudorednosti i svih vrijednosti ljudskoga djelovanja Gospodin Bog.

Međutim ima na svijetu ljudi i društvenih pokreta, koji ne priznaju ni Boga, ni duše, ni prekogrobnog života, ni bilo kakvih duhovnih vrednota. Za njih postoji samo materija ili tvar, i ništa drugo. Dosljedno tome, njima nije vrhovno pravilo ćudorednosti Bog i — u svakdanjem životu — naš razum prosvijetljen naukom i odredbama Božjim, nego su se za prosuđivanje vrijednosti ljudskih čina postavili na sasvim drugo stanovište.

Jedni kažu: vrhovno je pravilo za prosuđivanje vrijednosti ljudskih čina osobna korist. Što meni, kao osobi, koristi, to je dobro, a što meni škodi, to je zlo. Prema tome rade i sami, a prema tome procjenjuju i tuđe čine. Promotrimo i prosudimo sami to stanovište u dnevnom životu. Koliko bi puta čovjek u životu mogao imati koristi od laži i prevare, a ipak nitko zdrave pameti ne će reći, da je laž i prevara ćudoredno dobro. Uzmimo dijete. Dobilo je od roditelja novaca, da si kupi knjigu. Međutim dijete nije kupilo knjigu, nego je novac poteplo na kazalište, kino i sladoled. Roditelji pitaju, gdje je kupljena knjiga, a dijete laže, da je novac izgubilo. Roditelji povjeruju i ne kazne dijete. Ovdje je dijete od laži i prevare imalo i te kako veliku dvostruku korist: izmaklo je oštrim batinama, i lijepo se razonodilo u kinu i kazalištu, a i sladoled je išao u tek. Hoće li se itko živ naći, koji bi rekao, da je dijete dobro učinilo, što je lagalo i roditelje prevarilo, makar je od laži i prevare imalo korist? Svatko će, tko ima zdravu i normalnu pamet reći: Dijete je učinilo ćudoredno zlo, jer se lagati i varati ne smije, pa makar od toga bila ne znam kako velika korist. A što će učiniti pametni i razboriti roditelji odnosno odgojitelji, kad saznaju za laž i prevaru? Dijete će najprije temeljito poučiti i predočiti mu, kako je laž i prevara ružna stvar i čovjeka nedostojna. To je zlo, i da više to nisi učinilo. Ako pak lijepa i blaga pouka ne bi koristila, roditelji će uzeti u ruke šibu.

Ili: muž ima staru i boležljivu ženu, a po svijetu ima puno mladih, lijepih i bogatih ženskih. Svoju staru i boležljivu ubije i oženi mladu, lijepu i bogatu. Od ubojstva ima dvostruku korist: riješio se svoje stare i boležljive žene, a dobio lijepu, mladu i bogatu, s kojom ima i te kako ugodan život. Hoće li se itko živ naći, koji bi odobrio ovaj čin — ubojstvo vlastite žene — i nazvao ga dobrim, makar je muž od njega imao velikih koristi? Nipošto! Svi će ljudi, koji imaju makar i mrvicu poštenja, osuditi ovaj čin kao zlo, i nazvati ga zločinom, radi kojega je muž zaslužio vješala.

Ili: u rodu postoji bogata starica. Posjeduje novu peterokatnicu, vrijednu više milijuna, veliki posjed i obilnu svotu gotova novca. Rodbina se dogovori, ubije staricu i podijeli među sobom bogatu imovinu. Lična je korist od ovoga ubojstva i te kako velika. A je li radi koristi ovo ubojstvo dobar i dopušten čin? Nikada! To je zločin među najvećim zločinima. Svi ga osuđuju i za zločince ovakve vrsti traže najtežu kaznu.

Evo, kamo dovodi ljude život, kad izgube s vida Boga i glas savjesti, pa sve rade samo radi osobne koristi! Korist od takova rada nikada nije trajna. Krivo stečeno nikada nije blagoslovljeno, a oteto je uvijek prokleto. Takvi ljudi sa strahom uživaju svoju imovinu. Savjest im nikada ne da mira. U duši nose pakao već na zemlji, a pogotovo u vječnosti, ako umru bez kajanja.

LJUBAV i SRDŽBA

I Otac reče: Vrijeme je tom času:
Stići ćeš sad u moj narod izabrani
I s riječima mojim svetim Ga brani,
Da upozna u Tebi put svojemu spasu.

A Sin je tad došao svojima,
Tajne kraljevstva Božjega za spas svi-
ju je otkrio,
O Božjoj silnoj ljubavi za svijet je govorio.

Ali u srcu ljudi je bila zima.
I teška bol je obuzela Gospoda:
»Sve najljepše i najbolje njima sam dao,

Čak i Sina dragog sam svoga žrtvovao,
A oni ništa. Nit ne mare za me«.
Gdje im je spas, kad prelije se voda
Srdžbe moje i poneso ih grobu vječne tame?«

JUBILEJ »RERUM NOVARUM«. Povodom 60-godišnjice glasovite socijalne enciklike pape Leona XIII. »Rerum Novarum« katoličke radničke organizacije Belgije, Kanade, Kolumbije, Francuske, Njemačke, Holandije, Italije i ostalih naroda organizirale su na blagdan Duhova veliko radničko hodočašće u Rim. Sv. Otac je za ovo hodočašće odslužio sv. Misu u bazilici, sv. Petra na Duhove i tom prilikom radnicima održao govor, u kojem je naglasio, da istina, pravda i kršćanska ljubav moraju biti tri temelja, na kojima počiva kršćanski radnički pokret. U predvečerje Duhova radnici su priredili sv. Ocu veličanstvenu baklјadu.

U VENECIJI će biti podignut prvi oltar na čast blaženog Pija X. i to u crkvi sv. Roka. Kao što je poznato Pijo X. je prije nego što je bio izabran papom, bio nadbiskup patriarha Venecije.

MONS. ETTORE FELICI. U srijedu 10. svibnja umro je u Dublinu, glavnom gradu Irske, u 71. godini života Mons. Ettore Felici, apostolski nuncij u Irskoj. Mons. Felici je poznat hrvatskim katolicima kao apostolski nuncij u Beogradu.

CECIL SOREL, nekoć poznata pariška glumica, stupila je nedavno u Treći Red sv. Franje.

PODLISTAK

MARIJA - UTJEHA ŽALOSNIH

Živim u jednom od većih naših gradova. U svim crkvama održavale se svibanjske pobožnosti.

Svaku večer sam išla redovito na večernju, ali najednom je iskrsnuo jedan vrlo važan i obiman posao, vezan vrlo kratkim rokom, te sam morala raditi poslije podne u kancelariji. Pošto mi je ured udaljen od kuće oko 7—8 kilometara, nisam mogla poći na ručak radi nepogodnog prevoznog sredstva, pa sam tako ostala cijeli dan do navečer bez ručka uz već uobičajeni skromni doručak. Bila sam gladna, a i umorna, ali dužnost je tražila da ostanem, dok ne svršim određeni posao. Bila sam prilično i neraspoložena, jer moja mlađa prijateljica, koja je sa mnom radila, iako je vrlo dobro znala, koliki je obim toga posla, kako je važan, a i kako je kratak rok, ni za redovnog radnog vremena nije se mnogo trudila da mi pomogne, nego je stalno mrmljala i prigovarala radi posla, te je u dva sata otišla kući potpuno bezbrižna.

Hladan vjetar je puhao i kiša padala. Skoro se počelo mračiti. Pošla sam kući. U to vrijeme nije bilo nikakvog prevoznog sredstva, pa sam pošla pješice. Bila sam gladna, umorna, neraspoložena i žalosna. Žalosna sam bila, jer je već bilo vrijeme svibanjske pobožnosti u crkvi, gdje sam običavala ići, jer je to moja najmilija crkva.

Nakon propješačenih 4 kilometra, približavala sam se crkvi, u kojoj sam još kao dijete bila svega dva ili tri puta. Odlučila sam da ću, ako bude otvorena, navratiti se da izmolim krunicu, kad već nisam stigla na večernju. Kad sam stigla, crkva je bila otvorena i sva osvijetljena. Na Gospinu oltaru dogorjevale su dvije svijeće. Mnogo je svijeta pridolazilo. Stigla sam na sam početak pobožnosti. Bilo mi je neobično drago, da sam stigla. Molila sam krunicu. Pjevači su pjevali Gospine litanije. Nizali su se zazivi jedan za drugim. Na zaziv »Utjeho žalosnih«, iz duše mi je poletio zaziv »Utjeho žalosnih«, ali taj zaziv nije tada bio molba, nego zahvala i slava Nebeskoj Kraljici.

Nakon svršene pobožnosti došla sam kući prilično kasno. Nakon ručka, odnosno večere, pošla sam odmah spavati, jer sam morala ujutro opet rano da ustanem.

Ujutro, čim sam se probudila, sjetila sam se sinoćnje crkve, Gospina oltara, svijeća, koje su dogorjevale i zaziva »Utjeho žalosnih«. Pri duši sam osjećala nešto vrlo ugodno, kao poslije nekog ugodnog sna. Pomislila sam, da je to možda stvarno odraz sna, ali bilo mi je posve jasno, da nisam ništa sanjala. Cijeli taj dan, pa i slijedeća dva, svakog časa bile su mi sve pojedinosti pred očima, što mi je činilo potpuno zadovoljstvo i sreću. Osjećala sam kao da živim ili bolje reći snivam u sjeni Gospina oltara.

Taj osjećaj ugodnosti i ljepote nisam znala da si protumačim, ali važno je bilo, da sam se osjećala upravo blažena. Stalno me je pratila misao šta se sa mnom događa.

Treći dan bilo mi je jasno, da me je Gospa okrijepila u snu i uzvratila moj trud — moju žrtvicu onda, kada sam Je najmanje molila za utjehu, ali vjerojatno s najvećom željom i iskrenošću zazvala: »Utjeho žalosnih!«.

ČUDO SVETOG JANUARIJA se je i ove godine obnovilo u Napulju u subotu 5. svibnja. U 18 sati prenesene su u svečanoj procesiji ampule (bočice) s krvlju Sveca iz katedrale u crkvu Maloga Isusa. Za vrijeme pobožnosti, koja se je obavljala u ovoj crkvi krv sv. Januarija, koja se nalazi u skrućenom stanju u ampulama, počela se je topiti uz oduševljeno klicanje vjernika. U 20 sati ampule s krvlju sv. mučenika Januarija ponovno su u procesiji vraćene u katedralu.

SLUŽBENICA BOŽJA PLACIDA VIEL proglašena je blaženom u nedjelju 6. svibnja. Ona je pripadala Kongregaciji sestara kršćanske škole. Za svečanost beatifikacije prispjelo je u Rim brojno francusko hodočašće, koje je bilo primljeno u audijenciju kod sv. Oca. Sv. Otac je tom prilikom održao govor o životu i herojskim krepostima nove blaženice.

U WASHINGTONU je održan godišnji kongres Newmanovih klubova. Kongresu je prisustvovalo 200 delegata, koji su predstavljali 40 klubova iz centralnih krajeva Sjedinjenih Američkih Država. Inače u Americi ima 600 studentskih Newmanovih klubova.

I. NEDJELJA PO DUHOVIMA

17. VI. 1951

U današnjem sv. Evanđelju daje Isus svojim Apostolima razne upute za kršćanski život. Najprije veli, da moraju biti pravedniji od književnika i farizeja, zatim da nesamo nije dozvoljeno ubiti bližnjega, nego nije dozvoljeno ni srditi se na nj. Napokon kako moramo biti pomireni s bližnjim, ako želimo da se naša molitva i žrtva Bogu svide.

1. Isus osuđuje farizejsku pravdu, jer se ona gubila u vanjštini i ličila je više licemjerju, nego pobožnosti. Farizej je postio i molio i vršio zakon, da ga ljudi vide, i da mu se dive i hvale ga, a nije mu bilo stalo do toga, šta Bog na to kaže. Zato ih Isus zove obijeljenim grobovima: izvana su lijepi, a iznutra su puni truleži i smrada. Čuvajmo se takove pravde! — Kršćanska pravda je drukčija. Ona je unutrašnja i teži za savršenjem srca. A kad je srce savršeno, samo od sebe se očituje u riječima i dobrim djelima, pa djeluje na druge apostolski. Samom vanjštinom možemo neko vrijeme ljude varati, ali ne dugo. Naše licemjerje mora izaći na površinu. No gdje je srce čisto, i vanjska su djela čista i sveta.

2. Tko se srdi na brata svoga, bit će kriv sudu. Nikada se dakle ne smijemo srditi na bližnjega. Smijemo se srditi na njegove pogreške i zloću, ali njega samoga treba da ljubimo, i da ga žalimo, što je pao u zloću. Ako možemo, treba da mu pomognemo, da se oslobodi svoga grešnog stanja. Ljubav prema bližnjemu je ona snaga, koja zbližava ljude i narode i koja čini zajednički život snošljivim. Ona je najbolja garancija mira u svijetu i zalog sretnog života svakog naroda. Nastojmo sa svoje strane, da istisnemo iz svoga srca svaku mržnju na bližnjega svoga.

3. Ako hoćeš da prineseš Bogu dar, najprije se pomiri s bratom svojim. Nisu dakle Bogu mili darovi, koji idu iz srca puna mržnje na bližnjega. Pa i sv. Misa. Isus prije svršene žrtve na križu prinosi žrtvu ljubavi prema neprijateljima, kad za njih moli: Oče, oprosti im...! A iza toga umire kao žrtva. Ako dakle želimo, da Bogu budu mili naši pokloni, hvale imena Njegova, naša pokora i naše prozbene molitve, prvi je uvjet, da nam srce bude prosto od svake mržnje. Mnogi se ljudi čude, da im molitve nemaju uspjeha, a možda je baš tu najveća zapreka. Ispitajmo se!

---

13. EUHARISTIJSKI KONGRES ITALIJE održat će se ove godine u rujnu. Kao priprava za taj dan bila je nedjelja, 20. svibnja, određena kao »euharistijski dan«: cijelom narodu skrenuta je pažnja na budući kongres.

Sv. IVAN KRSTITELJ DE LA SALLE

Ove se godine slavi tristogodišnjica njegova rođenja. Rodio se 30. IV. 1651. u Reimsu u Francuskoj. Sa 16 godina postao je kanonik. Prvu je sv. Misu služio na Uskrs g. 1678.

U to su vrijeme Sestre od Djeteta Isusa vodile besplatne škole za djevojčice. Gospođa Maillefer htjela je osnovati u Reimsu ovakvu školu i za dječake. Povjerila je tu stvar učitelju Andriji Nyelu i preporučila ga svom rođaku Ivanu de la Salle. Ovaj je tu zamisao prihvatio i smjestio školu za dječake u svoju kuću. Sam je u školi učio djecu. Brinuo se za učitelje i tečajem vremena počeo s njima zajednički provoditi redovnički život. I tako je nastao redovnički »Zavod braće kršćanskih škola«. Ivan se odrekao kanonikata, a za vrijeme velikoga glada g. 1684. i 1685. raspodijelio svoju veliku imovinu siromasima. Odsada je živio samo na račun Božje Providnosti. Sav svoj život posvetio je kršćanskim školama.

I drugi su gradovi htjeli imati ovakve besplatne kršćanske škole. Svuda ih je osnivao i vodio sv. Ivan sa svojom braćom. U Reimsu je sv. Ivan osnovao i školu za buduće učitelje. Odatle se razvilo u Francuskoj pučko školstvo. Ono zahvaljuje svoj početak sv. Ivanu.

Pod konac života sv. Ivan se odrekao vodstva svoga zavoda i povukao se u Ruan- da zadnje dane provede u sabranoj molitvi. Početkom korizme g. 1719. nesretnim slučajem pala su mu vrata na glavu. Liječnik je izjavio, da je rana smrtonosna. Približavao se blagdan sv. Josipa. Svetac je zaželio, da još jednom služi sv. Misu prije nego umre. To je izgledalo nemogućim, kad su najednom u noći od 18. na 19. ožujka boli sasvim prestale. Na blagdan sv. Josipa mogao je sv. Ivan odslužiti svoju zadnju sv. Misu. Na večer su se boli povratile. Na Veliku Srijedu primio je sv. Popudbinu, na Veliki četvrtak zadnju pomast, a na Veliki Petak 7. travnja 1719. Svetac je umro. K njegovu je lijesu nagrnulo mnoštvo svijeta, da mu se moli. S njega mrtvoga raznijeli su njegove haljine na komadiće, da tako ponesu uspomenu od Sveca.

Papa Leon XIII. proglasio ga je blaženim, a zatim i svetim 24. V. 1900. — Svečevo se djelo proširilo. God. 1925. bilo je 12.000 braće njegovih redovnika, koji su poučavali 275.000 djece.

Svibanj u sjemeništu

Na poseban se način proživljava svibanj u sjemeništima. Učenici svakog razreda naprave sami oltarić Kraljici svibnja. Pred tim oltarićem, koji se nalazi u učionici, mole krunicu, a na večer, prije nego pođu na počinak, otpjevaju koju marijansku pjesmu. To je nešto divno! Obično svaki razred ima posebnu molitvu, kojom se stavlja pod zaštitu Kraljice svibnja.

Evo jedne žarke, mladenačke molitve! Nikla je iz poletnih duša seminaraca, šestoškolaca. Molili su je dnevno:

»Presveta Djevice i Majko Božja Marijo!

Ti znadeš, zašto se mi svaki večer skupljamo oko Tvoga oltara, načinjenog toplinom naših srdaca i snagom naših mišića. Ništa nas drugo ne privlači, nego milina Tvoga bića, za kojim čeznu naša mladenačka srca. Tvoj lik i misao na Tebe jest vedra zraka za naše duše, izmučene proljetnim olujama i borbama za ideale.

Ljubavi žeđamo — imamo Tebe!
Pomoći trebamo — imamo Tebe!.
Jakosti trebamo — imamo Tebe!
Ali od svih naših potreba najveća je naša briga, kako da sačuvamo sveto svećeničko zvanje. Ti si odgojila prvog svećenika, pod čijom ćemo zastavom i lozinkom i mi raditi i jednom pasti iscrpljeni. Odgajaj i nas!

Rasplamti u nama ljubav prema svetom zvanju. Izmoli nam jaku volju i snagu za žrtvu. Očuvaj nas čiste i posvećene, da postanemo sveti svećenici, raspaljeni žarom Tvoje ljubavi. Ti znadeš, da je to naša iskrena želja i volja, zato nas preko poteškoća dovedi do cilja.

Marijo, Majko, budi nam u pomoći.
AMEN!«

KATOLIČKI MUŽEVI U S. A. D. održali su u Washingtonu svoj XXXI. godišnji kongres. Apostolski delegat u SAD Mons. Amleto Cicognani posjetio je kongres i prisutnima isporučio pozdrav i apostolski blagoslov Sv. Oca. Predsjednik centralnog odbora je govorio o naporima katolika čitavog svijeta za očuvanje mira i uspostavu kršćanskih ćudorednih vrednota u svijetu.

„Divlji" narodi svjedoče za Boga

Sv. Pismo nas uči, da se je Bog objavio prvim ljudima. Objavio im je sam sebe i poučio ih je o odnosima čovjeka prema Bogu. Međutim naši praroditelji su se iznevjerili ljubavi Božjoj. Oslabljena čovječja narav, ranjena istočnim grijehom, djelovala je u tom pravcu, da je čovječanstvo u svom daljem razvitku sve više zaboravljalo pravu, od Boga objavljenu istinu i sve dublje padalo iz zablude u zabludu. Od prvotne vjere u jednoga Boga čovječanstvo je došlo dotle, da je obožavalo ne samo životinje, nego i najsramotnije ljudske strasti. Jedino je židovski narod, vođen posebnim Božjim djelovanjem, sačuvao vjeru Praobjave. Kad se je napunila punina vremena, sišao je obećani Spasitelj Isus Krist s neba na zemlju. On je čovjeku donio puninu istine i puninu milosti.

Tako nas uči Sv. Pismo. Međutim bilo je onih, koji su pobijali i nijekali ovu nauku. Oni su tvrdili u prvom redu, da vjera u Boga nije svojstvena čovječjoj naravi i kao takva, da nije ni postojala u prvobitnom čovječjem društvu. Oni su tvrdili, da je vjera nastala iz straha pred prirodnim silama, koje čovjek nije poznavao. Vjera bi, prema njihovim tvrdnjama, bila proizvod straha i neznanja. Mnogoboštvo je prema njima bila prvotna čovječja vjera, a vjera u jednoga Boga je došla tek u završnoj fazi razvitka religije.

Već stari grčki povjesničar Plutarh kaže na jednom mjestu: »Možeš naići na gradove bez utvrda, bez poznavanja pisma, bez kraljeva i bez palača, ali još nikada nitko nije vidio niti će vidjeti grad bez svetišta, bez božanstva, bez molitve i bez žrtve.« Etnologija, t. j. nauka, koja se bavi proučavanjem prastarih kultura, došla je do istog rezultata. Najpoznatiji predstavnici ove nauke posjetili su najprimitivnije narode sviju kontinenata i ustanovili, da među njima ne postoji tako divlje pleme, koje ne bi imalo čvrsto uvjerenje o postojanju božanstva. Na temelju tih rezultata mogao je jedan od najvećih živućih etnologa O. Schmidt još 1912. izjaviti: »Danas ne postoji učenjak, koji bi išta značio, a koji bi se usudio tvrditi, da među primitivnim narodima ima i takvih, koji ne znaju za pojam Boga i religije.« Učenjak Lasch, koji je inače evolucionist t. j. pristaša onih, koji zastupaju, da vjera u Boga nije prvobitna vrednota, poznata svim narodima i svim vremenima, nego da je ona nastala i da se je razvijala tokom povijesti, morao je 1922. g. napisati: »Tvrdnja nekih učenjaka o areligioznosti različitih primitivnih naroda odavna je upoznata kao temeljna zabluda.« Etnologija je na taj način dokazala, da nisu istinite tvrdnje onih, koji kažu, da vjera u Boga nije postojala u prvobitnom čovječjem društvu.

Proučavajući primitivne narode etnolozi su ustanovili, da najprimitivniji među ovima, oni, koji imaju vrlo siromašnu materijalnu i duhovnu kulturu i najpriprostije društveno uređenje, imaju istodobno vrlo jasan i čist pojam o Najvišem Biću, kao stvoritelju i vrhovnom gospodaru, moralnom zakodonavcu i sucu, dobrostivom i pristupačnom upravitelju svih ljudi. Oni pak primitivni narodi sa srednjom i najmlađom kulturom, pak i s visoko razvijenom civilizacijom, imaju sve slabiji pojam o Najvišem Biću i upadaju u mnogoboštvo. Etnologija je na taj način ustanovila, da je jednoboštvo prvotna religija čovjeka. O. Schmidt na temelju današnjeg stanja etnološke nauke tvrdi: »Stvarnost i originalnu autentičnost Najvišeg Bića kod primitivnih naroda ne osporava više nijedan istraživač, koji nešto znači. I njezinu visoku etnološku starost većina ih otvoreno priznaje; u najmanju je ruku nijedan od njih više ne pobija.« A već spomenuti učenjak Lasch na jednom mjestu piše: »Primjeri primitivnog monoteizma (jednoboštva) pripadaju zajedno s govorom i porodicom onim zagonetkama početaka ljudske kulture, koje će valjda vječito ostati neriješene.« Prehistoričar Kraft pripisuje ideju Najvišeg Bića najstarijoj prehistorijskoj prakulturi.

Iz ovih svjedočanstava etnologije i prehistorije možemo zaključiti, da vjera u božanstvo postoji na zemlji otkada postoji i čovjek kao i da je prvotna religija bila vjera u jednoga Boga.

Raspeti Krist u kršćanskoj umjetnosti

Prikaz raspetog Krista u religioznoj umjetnosti vezan je uz središnju misao kršćanskog učenja o Otkupljenju. Značajno je ipak, da se taj najčešći sadržaj umjetnosti, bez koga ne možemo danas zamisliti ni najsiromašniju kapelicu u ladanjskoj zabiti, javlja relativno kasno.

U carsko rimsko doba, u vrijeme Kristovo, kazna se smrti razapinjanjem na križ primjenjivala samo nad robovima, odbjeglicama i najtežim prekršiteljima zakona. Rimski se građanin ni u kojem slučaju nije smio kazniti sramotnom smrću na križu. Naročito su se u rimskim provincijama kažnjavali križem buntovnici i razbojnici, koji su pripadali najnižim društvenim slojevima. Sjetimo se, da su i uz Krista visjela na križu dva razbojnika!

Ako se, dakle, uživimo u pravno i društveno shvaćanje tadašnjeg svijeta, postaje nam jasno, da u to vrijeme — naročito u očima rimskog i helenističkog društva — ni Kristova smrt na križu nije bila smatrana nimalo časnom. Lik križa, ovog sredstva najsramotnije kazne, daleko sramotnije i od vješala, morao je izazivati instinktivni zazor i odbojnost i u očima novokrštenika, što su tek bili napustili poganstvo. Samo je živa vjera, malo po malo, mogla da taj zazor promijeni u poštovanje i u udivljenje.

Pogani su se rugali kršćanima zbog čašćenja Raspetog na križu. Predbacivali su im idolopoklonstvo. U zajedljivim poganskim rugalicama na račun kršćana, rugalicama, koje su nam zabilježili stari crkveni pisci, bila je i jedna, koja je govorila, kako kršćani obožavaju magarca. U gradu Kartagi čak, pripovijeda Tertulijan, jedan je poganin upriličio propagandnu povorku po gradu, koja je nosila karikaturu čovjeka s magarećim ušima i s knjigom u ruci, a pod karikaturom je pisalo: »Ovo je kršćanski bog, postao od magarcata!« A na zidu jedne stare rimske građevine u samom Rimu otkriven je grafit (crtež uparan šiljkom u žbuku), koji prikazuje čovjeka s magarećom glavom, razapeta na križ. Uz križ je mladić, koji desnicom šilje prema raspetom poljubac, dok se pod crtežom nalazi uparan natpis: »Aleksamen se klanja svom Bogu.«

Sigurno je, da su i ovi momenti uz tajnost, u kojoj se je širila kršćanska vjera pred državnim progonima, bili oni psihološki i praktički razlozi, zbog kojih nije bilo najuputnije, da se znak križa i Raspetoga izvrgava porugama.

Tako u najranijoj umjetnosti iz doba kršćanske konspiracije u katakombama znak se križa jedva i pojavljuje, a to gotovo uvijek u skrivenom i prestiliziranom obliku: među natpisima i monogramima, dok lik Raspetoga iz tog vremena uopće ne poznajemo.

Tek sa slobodom vjere od 313. god. pod carem Konstantinom, tek nakon njegova viđenja križa na nebu za vrijeme bitke, od kada je car dao da se križ kao pobjedonosni znak postavi na sve vojničke zastave, na štitove i na državni novac, tek pošto se je za vrijeme toga istog cara našao pod zemljom u Jeruzalemu na Golgoti i pravi Kristov križ, počeo je naglo rasti i širiti se javni kult križa i njegova opća upotreba u umjetničkim prikazima. Od tada križ zauzima sve istaknutije mjesto i u crkvi i u privatnom životu kršćana. Na mozaicima bazilika u Rimu i Raveni u V. i VI. stoljeću vidno mjesto zauzima slika proslavljenog križa, velikih dimenzija, najčešće bogato urešenog biserjem i dragim kamenjem, ali ipak još ni tada na njemu nema raspetog Kristova lika.

Prikaz na križu, koliko danas znamo, ne dolazi prije V. stoljeća. U ranom srednjem vijeku, sve do XI. stoljeća prikazi Raspeća u kršćanskoj umjetnosti prilično su rijetki. Tek je sa XII. i XIII. stoljećem Raspeti postao najčešćim sadržajem, pa Ga je kroz stoljeća prikazivalo beskrajno mnoštvo znanih i nepoznatih umjetnika, slikara i kipara, bilo u drvu, kamenu, slonovoj kosti i metalu, bilo u ikonama na drvenoj dasci, na slikama na zidu i platnu, u minijaturama u rukopisima ili u grafici, u emajlu i u vezu.

Patnja

Čovjek po svojoj naravi zazire od patnje, plaši se boli, uzdiše pod naporom teškog rada. Nije li to znak, da on teži i da je određen za vječni mir i za neizrecivo blaženstvo?

On ljubi užitak i hrli za zabavama. Nema li on prava na istinsku radost i nepomućenu sreću?

On strastveno teži za prolaznom slavom, taštim častima i vremenitim bogatstvom? Nije li on stvoren za uživanje sjajnih časti i usrećujućeg bogatstva?

Kad čovjek pokuša u ovom životu živjeti za same užitke, zabave i trošenje bogatstva, ili pak samo pretjerava u nekom užitku, bilo u jelu, piću, sjetilnim radostima — javlja se osjećaj odvratnosti gađenja, žalosti. Kao posljedica pretjeravanja može da se navuče bolest, katkada izazove i smrt. U svakoj čaši neumjerenog užitka nalazi se talog gorčine, kojega se skupa ispija.

Nije li sve to znak, da ova zemaljska postojbina nije mjesto i odredište počinka i uživanja, nego mjesto borbe i patnje? Pa koji je onda smisao patnje?

Ako malo unaokolo nas pogledamo život, naći ćemo da se sve rađa, razvija i usavršava u znaku i pod vidom patnje. Počam od materije, pa, u svim oblicima, do najuzvišenijeg života sve se u patnji oplemenjuje, usavršava i raste u vrijednosti.

Od gromade mramora postaje dragocjena umjetnina tek nakon duga klesanja, obrađivanja, odstranjenja svega što tamo ne spada, dok ne iskrsne željeni kip, kojemu se svijet divi.

Tako isto svaka se druga materija, bilo drvo, tkanina, koža i t. d., oplemenjuje patnjom: rezanjem, udaranjem, šivanjem, glađenjem, već prema vrsti sirovine.

Kakove muke, lom i pritisak mora da prođe **pšenica**, dok od nje ne postane kruh. Dok raste, izložena je nepogodama vremena, zimi, kiši, vjetru i sunčanoj žegi. Onda se kosi, pa vrši, melje, miješa i peče, da postane hrana. Sličan proces prolazi i **grožđe**, da od njeg postane okrepljujuće vino: trpi nepogode vremena, pa se trga, gnječi, stavlja u tisak, zatim u bačvi stoji i pretače se, dok ne postane ukusno piće.

Tako je i u životinjskom carstvu svaki život izložen borbi i patnji u odnosu na nepogode vremena, traženje hrane, borbe s neprijateljima i t. d.

I ljudski je život borba i patnja. »Doista je život više umiranje nego življenje«, ponavlja za **Jeronimom** duboumni **sv. Augustin.** Pjesnik i filozof **Goethe**, koga toliko obožavaju, komu su toliko zavidjeli, rekao je sam o svome životu: »Ne ću da se tužim, a ipak moram reći, da je sve, što sam imao, bio rad i mučenje, i da u svojih sedamdeset i pet godina ni četiri tjedna nisam istinski bio sretan. Bilo mi je, kao da sam vječno valjao kamen podižući ga uvijek iznova«.

Čovječji život kao da je zatvoren u nekim krugovima, u kojima se odvija borba i patnja. Tu je krug vlastitih strasti, zlih navika i sklonosti. Krug rada i borbe za opstanak, održavanje života. Krug prirodnih i elementarnih nepogoda. Krug bolesti, starosti i smrti. Čovjek treba da odoljeva strastima i suzbija zle navike i sklonosti, da pošteno radi i bori se za dostojan opstanak, da nadošle križeve i patnje strpljivo podnosi.

Zlato se kuša u ognju, a čovjek u peći nevolje. Pravednik treba ne samo da bude strpljiv u patnjama nego i veseo, jer su patnje talionica, u kojoj se duša čisti, jača i usavršava u krepostima. Svi su sveci uzljubili patnju, no ne radi nje same, nego radi dobre jezgre, radi jaka, plemenita i božanskog duha, koji ostaje iza patnje, kad se valjano podnose.

Sam Spasitelj **Isus** podnio je najtežu muku i smrt. Kad su dvojica učenika išli u Emaus, pridružio im se uskrsli Spasitelj, koga nisu prepoznali. Pripovijedali su, kako je Isus lijepo naučavao, kolika je čudesa činio, a sad vide da su se prevarili, jer je jadno završio na križu. Tada ih Isus ukori: »O bezumni i sporoga srca za vjerovanje svega, što su govorili proroci! Nije li trebalo, da to Krist pretrpi i tako uđe u svoju slavu?«

Iz katoličkog svijeta

Novi Apostolski Administrator u Šibeniku

Sv. Otac Pijo XII. imenovao je preč. g. dra. Cirila Banića apostolskim administratorom šibenske biskupije i naslovnim biskupom Koronejskim. Msgr. Ciro Banić je svećenik splitsko-makarske biskupije, rođen 6. VIII. 1890. u Docu Donjem, zaređen 8. IX. 1913. Službovao je kao upravitelj župe u rodnom mjestu, kao župnik Sv. Križa u Splitu, kao profesor kateheta na muškoj realci u Splitu i u Osijeku, kao direktor realne gimnazije u Splitu, gdje je umirovljen g. 1945. Vršio je službu prosinodalnog suca i ispitivača. Zadnjih je godina predavao homiletiku i drugo na Visokoj bogoslovskoj školi u Splitu. Dne 27. V. svečano ga je posvetio za biskupa preuzv. g. msgr. dr. Kv. Bonefačić uz sudjelovanje preuzv. g. biskupa hvarskog i apostolskog administratora pazinskoga u stolnoj crkvi u Splitu u prisutnosti predstavnika Sv. Stolice msgra. S. Odija. Dne 3. VI. preuzeo upravu šibenske biskupije. Novom Natpastiru i naše smjerne čestitke.

SESTRE LJUBAVI u Coloradu su podigle novu bolnicu sa 150 kreveta. Gradnja bolnice je stajala 2,500.000 dolara. U travnju je na svečan način blagoslovio ovu bolnicu Mons. Joseph C. Willging, biskup Puebla.

INTERNACIONALNI SAVEZ POKRETA ZA OBITELJ održao je u Parizu kongres, na kojem su sudjelovali delegati Francuske, Belgije, Italije, Luksemburga, Monaka, Engleske, Njemačke, Holandije i Švicarske. Pokreti za obitelj su osnovani u devet država i imaju za cilj reformu zakonodavstva i institucija u korist obitelji. Na kongresu je ustanovljeno, da su ovi pokreti imali naročitog uspjeha u Francuskoj i Belgiji, a da su i u mnogim drugim državama predstavnici ovoga pokreta bili pitani za savjet u stvarima, koje više ili manje interesiraju obitelj.

JERUZALEMSKI KATOLICI su u procesiji obavili jubilarne pobožnosti Svete Godine. Veliki broj svećenika, redovnika, redovnica i vjernika sakupilo se je ovom prilikom u crkvi Spasitelja, gdje je obavljen prvi posjet. Procesija je zatim pošla gradskim ulicama do latinskog Patriarhata, gdje je obavljen drugi posjet. Na čelu s pomoćnim jeruzalemskim biskupom procesija je zatim pošla do bazilike Svetoga Groba, gdje je obavljen treći posjet. Zatim je procesija pošla križnim putem do dvorišta samostana Bičevanja, gdje je obavljen četvrti posjet. Pobožnost je trajala oko četiri sata.

THE CATHOLIC NEWS, dnevnik new-yorške nadbiskupije, navršio je ove godine 40. godinu svoga izlaženja. Direktoru i urednicima lista je bilo priređeno svečano primanje u Društvu katoličkih pisaca u New-Yorku.

KATOLIČKO SVEUČILIŠTE U FRIBURGU ima ove godine 1351 upisanih slušača. Od ovih su većina Švicari, ali ima i stranaca: Amerikanaca, Francuza, Nijemaca, Talijana, Belgijanaca, Poljaka, Iraca i Židova. Sveučilište ima teološki, pravni, filozofski i prirodoslovni fakultet.

EDGARD PRESTAGE, profesor londonskog sveučilišta i član Engleske Akademije, inače poznati katolički javni radnik, umro je u Londonu u starosti od 81. godine. On je prešao na katolicizam, kad mu je bilo 17 godina. Prestage je dugo godina zauzimao mjesto predsjednika Katoličkog društva na londonskom sveučilištu.

Sv. Pavao kaže: Trpljenja sadašnjeg vremena nijesu ništa prema slavi, koja će se objaviti na nama. Jer sadašnja privremena nevolja donosi nam obilnu vječnu slavu, koja sve nadvisuje.

Život je teško putovanje. Kao putovanje morem. Često je uzburkano. Takve su u životu bure, kušnje i borbe. No nije daleko pristanište, pristanište mira i sreće. O pristanište vječnoga blaženstva! kliče **sv. Augustin.** Blago onima, što s opasnoga mora života stignu Tebi, o Bože, koji si najsigurnije pristanište!

»KARDINAL GOVORI SVOME PUKU« zove se brošura, koju je izdao nadbiskup u Torontu. U njoj poziva javnost, da vodi računa o velikom broju katolika njegove biskupije, koja danas broji preko 1,300.000 katolika. Kao najhitnije zadaće spominje ove: osnivanje novog bogoslovskog sjemeništa, osnivanje nove crkvene općine i osnivanje doma za starce.

U BELGIJI su posebno slavili 60-godišnjicu papinske enciklike o radničkom pitanju »Rerum novarum«. To imade svoj razlog u tom, što je »Belgijska liga« bila prva, koja se javno zalagala za provođenje načela izloženih u enciklici.

U EGIPTU je osnovana nova stranka, koja traži, da se sve kršćanske vjeroispovijesti sjedine u svom političkom nastupu. Vodstvo tvrdi, da bi egipatski kršćani mogli imati do 70 zastupnika u parlamentu.

APOSTOLAT MORA otvorio je nove svoje klubove u lukama New Westminster, na zapadnoj obali Kanade i u Amsterdamu.

KATOLIČKO SVEUČILIŠTE u Sv. Klari u Sjedinjenim Američkim Državama proslavilo je nedavno 100-godišnjicu svoga rada. Proslavi je prisustvovao nadbiskup San Franciska. Sveučilište sv. Klare bio je prvi institut visoke nastave u SAD na zapadu od Mississipi-a.

KATOLIČKA NARODNA KONFERENCIJA o obitelji održana je u američkom gradu St. Louis u prisustvu 3.000 profesora, liječnika, studenata i učenjaka s područja socijalnih znanosti i psihologije. Konferenciji su prisustvovali i mnogi biskupi. U isto vrijeme bar milijun Amerikanaca je prisustvovao konferencijama o obiteljskim pitanjima, koje su držane u svim većim centrima Sjedinjenih Država.

Dr. LESLIE WRIGHT, bivši anglikanski svećenik iz Cranhama u grofoviji Essex, prešao je na katoličku vjeru. Njegova je supruga prešla na katolicizam pred 12 godina.

FRANK FESTING, engleski general, koji je nedavno imenovan za adjutanta generalu Eirenhaueru, gorljivi je katolik. Za vrijeme, dok je služio u Hong-Kongu, Festing je vrlo često ministrirao u tamošnjoj crkvi sv. Josipa.

U INDIJSKOM GRADU GOA započela je jubilarna proslava 400 godišnjice smrti sv. Franje Ksaverskog, apostola Indije. Grob Sveca i ostali katolički spomenici u ovome gradu obnovljeni su i uređeni pod stručnim vodstvom glasovitog portugalskog restauratora Baldasara de Castro.

DAN MIRA U FRANCUSKOJ. Na molbu udruženja Pax Christi, čiji je predsjednik sada pariški nadbiskup Feltin, francuski kardinali i biskupi odlučili su, da se 6. svibanj slavi u cijeloj Francuskoj kao dan mira. Sv. Otac Pijo XII. odobrio je, da se na taj dan služi u svim francuskim crkvama zavjetna Misa »Da Pacem«. Dan 6. svibnja u Francuskoj je nacionalni praznik sv. Ivane Orleanske.

ŠVEDSKI PARLAMENT uskoro će izglasati novi zakon o vjerskim manjinama u Švedskoj. Predviđa se, da će ovaj novi zakon priznati kao pravovaljan brak sklopljen u katoličkoj crkvi, zatim regulirati vođenje matičnih knjiga krštenih i vjenčanih i dozvoliti ulazak u Švedsku svim katoličkim redovima, kao i priznati svim državljanima bez obzira na vjeru sva prava na javne službe. Katolika u Švedskoj ima danas u svemu oko 11.000.

ŠVICARSKI NARODNI EUHARISTIJSKI KONGRES će se održati u gradu Einsidelnu dne 29. i 30. rujna o. g.

U GRČKOJ svečano slave 1900-godišnjicu dolaska sv. Pavla apostola u Grčku. Među ostalim predviđeno je u programu proslave, da će se posjetiti različna mjesta, u kojima je sv. Pavao propovijedao, zatim svečana audijencija kod kralja te svečana služba Božja na mjestu, gdje je sv. Pavao održao svoju prvu propovijed.

8.000 FRANCUSKIH STUDENATA posjetilo je na duhovski ponedjeljak u obliku tradicionalnog hodočašća baziliku u Chartres-u, gdje je nadbiskup pariški Feltin odslužio svečanu pontifikalnu sv. Misu.

PRAVO ZVANJE

Općenito govoreći zvanje sastoji jednostavno u tome, da Bog nekoga odabere za jedan stalan način života. Nema tu dakle ništa tajanstvena, kako to mnogi sebi predstavljaju.

Netko zna, da ima pravo zvanje, da se posveti svećeničkom ili redovničkom staležu, ako iskreno osjeća te je uvjeren — koliko mu je to moguće prosuditi pomoću milosti Božje — da je taj stalež najbolji za njega, da će u njemu najbolje postići svrhu, koju mu je Bog na zemlji odredio. K tomu još pridolazi činjenica, da on uzevši u obzir sve svoje darove, navike, okolnosti dolazi do zaključka, po kojemu će, iskreno stupajući u taj stalež, u njemu sigurno i uspjeti.

Da prosudimo, imamo li od Boga nadahnuto zvanje, nije obično dosta, da se zadovoljimo time, što imamo trajnu sklonost prema njemu. Ovaj znak nije siguran, ako nisu ujedno ispunjeni naravni uvjeti, t. j. da isto tako imamo određene tjelesne, ćudoredne i duševne sposobnosti. Prema tome: i sklon sam i hoću i mogu.

Poziv u svećeničkoredovnički stalež predpostavlja dakle nesamo nadnaravnu sklonost i želju, nego i prikladnost i mogućnost, da izvršimo njegove dužnosti. Bog ne može djelovati oprečno. Ako On zaista hoće, da Ga netko slijedi, mora mu dati i mogućnost, da čini tako. Ako su dakle na putu stvarne poteškoće, na pr. ozbiljna bolest, briga za uzdržavanje starih roditelja i t. d., takav nije pozvan da stupi u redovnike.

Najbolji i najsigurniji znak zvanja, veli sv. Franjo Saleški, jest stalna i odlučna volja služiti Bogu, jer je božanski Učitelj nekoć rekao: Ako hoćeš... dođi i slijedi me. Svetac piše: »Pravo je zvanje jednostavno čvrsta i odlučna volja služiti Bogu onako i ondje, gdje On to hoće. Ne mislim time reći, da moramo biti oslobođeni od svake neugodnosti, poteškoće i odvratnosti. Ne smijemo stoga krivo prosuđivati zvanje, ako onaj, koji misli, da je pozvan u redovnički stalež, ne osjeća više isto ono čuvstvo, koje je imao na početku, i ako čak najedamput osjeti odvratnost i takvu hladnoću, pa misli — sve je izgubljeno.

Konačan sud o tomu, da li je zvanje pravo ili nije, izreći će nadležno crkveno poglavarstvo. »Tko vas sluša, mene sluša«, rekao je Spasitelj. On je ustanovio Crkvu kao svoju zamjenicu i predao joj vlast nezabludivog crkvenog učiteljstva. Kandidat svećeničkoga ili redovničkoga zvanja može se mirne duše prepustiti vodstvu crkvenoga poglavarstva, zastupanog ili u osobama sjemenišnoga poglavarstva ili redovničkoga starješinstva. Bez brige može biti siguran, da će oni ustanoviti i odlučiti, je li dotično zvanje pravo ili nije. Neka bude unaprijed pripravan prihvatiti njihovu odluku i pokoriti joj se.

U INDONEZIJI je ministar nastave izdao dekret, koji zabrinjuje predstavnike katoličke Crkve. Po spomenutom dekretu ministar prosvjete ima pravo imenovati, nadzirati i premještati vjeroučitelje te odrediti nastavni plan. Predstavnici hierarhije nadaju se, da će u toj stvari ipak prevladati razboritost te da se ministar ne će služiti pravima predviđenim u spomenutom dekretu.

KATOLIČKI ZAVOD RADA osnovan je u Oxfordu sa svrhom, da odgaja buduće vođe radničkog pokreta prema smjernicama katoličke Crkve. Zavod je priznat od vlade, a dobiva i subvenciju od vlade. Zasad na tom zavodu studiraju 22 osobe, među njima dvije ženske. Apsolventi toga zavoda dobit će diplomu od sveučilišta u Oxfordu.

TOKIJSKA NADBISKUPIJA imade sada 14.670 vjernika. Za godinu dana broj se povećao za 2200. Odraslih obraćenja bilo je 2019. Preko 4000 katekumena sprema se da primi krštenje. Ove godine osnovane su dvije nove župe i sada ih imade dvadeset i osam u tokijskoj nadbiskupiji. Poprečno svaka župa imala je 72 obraćenika kroz godinu dana.

KOLEŽ SV. BONAVENTURE, kojim upravljaju franjevci provincije Imena Isusova iz New Yorka, svečano je proglašen univerzom sa svim pravima i dužnostima.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-363312. — Pojedini broj stoji 4— Din

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

»K Tebi, Gospode, vičem, Bože moj, ne daj, da bih bio kao oni, koji silaze u grob«
(Ps. 27,1)
Iz Ulaza današnje sv. Mise

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VI. ZAGREB, 24. LIPNJA 1951. BROJ 26.

UČITELJA PREPOZNAVAJU ISKRENI TRAŽITELJI

Spasitelj je ljubio svoje prijatelje. I oni su od Njega primali onoliku mjeru Njegove ljubavi, za koliku su bili raspoloženi. Za to nam sv. Evanđelje daje lijepe primjere. Spasitelj naime izričito naglasuje temeljno načelo duhovnoga života, kad kaže: »Svakomu, koji ima, dat će se, i obilovat će; a od onoga, koji nema, i ono, što ima, uzet će se« (Mt. 25, 29).

Stupanj dakle dobre volje odlučuje o većoj ili manjoj količini Božje milosti i prijateljstva. Što je u Alpama gorsko jezero dublje, šire i mirnije, to se većma u njemu odrazuju bregovi sa svojim zelenim obroncima i snježnim glavicama.

Majka Božja je uvijek u svojem Djetetu gledala Božanstvo i klanjala Mu se. I nijednoga časa nije se pokolebala u svojoj vjeri i svojoj ljubavi. Slike Majke Božje daju nam naslućivati, kako su se kod Nje u jedan osjećaj stopile mlada majčinska ljubav i vruća pobožnost.

Kad je pak kasnije Dječak Isus počeo otkrivati blago nebeske mudrosti, tada se doista pokazala nemoć ljudskoga razuma. Marija naime i Josip nisu razumjeli mnogu riječ. Izrazili su svoju brigu i žalost zbog toga, što im se Isus izgubio u hramu u Jeruzalemu i oni Ga tjeskobno tražili: »I reče im: Zašto ste me tražili? Niste li znali, da meni treba biti u onome, što je Oca moga? Ali oni ne razumješe riječi, koju im reče. I siđe s njima i dođe u Nazaret. I bio im je poslušan. I Mati je Njegova čuvala sve događaje ove u Srcu svome. A Isus je napredovao u mudrosti i u dobi i u milosti kod Boga i kod ljudi« (Lk. 2, 48-52).

I premda nisu Marija i Josip razumjeli riječi ovih, ipak su ih s ljubavlju čuvali u srcima svojim. Nisu dakle odbacili riječi Božje mudrosti. Nisu dvojili. I nisu dopustili, da im to dirne njihovu svježu i vruću ljubav. Sjemenska zrna padaju na plodno tlo i kliju polagano i rastu sve do savršenijeg razumijevanja. Pa i u vrijeme gorkog trpljenja i sramotne smrti Svoga Sina Marijina vjera nije pretrpjela ni najmanjega potresa. Zato se i ljubav Kristova i milost Božja razlijevala u Njezinu Srcu neprekidno i u potpunom opsegu.

U dušama pak ostalih prijatelja Boga-Čovjeka nije to bilo tako. U njima nije uvijek bio svijetli sunčani dan. U njima su se gonili često oblaci sumnja i oklijevanja tako, da su se neprestano izmjenjivali oblaci tame i svijetla u vjerskom životnom pogledu. Pa i njihova je ljubav i vjernost pokazivala mnogostruke jake promjene. Posljedica pak toga je bila to, da im je blažena samosvijest: biti prijateljem Boga-Čovjeka, bivala iz dana u dan sve slabija, a često kao obamrla počivala u najdubljoj dubini njihove duše.

Jedan dragocjeni prikaz, kako se život duše prijatelja Kristovih uključuje i pridružuje Njemu, daju nam Isusova ukazivanja poslije Njegova uskrsnuća. Nakon toga je naime bilo tijelo Isusovo preobraženo. Židovi Ga više nijesu vidjeli. On je bio vidljiv samo onim dušama, koje su u Nj vjerovale i ljubile Ga. Njima je On bio poznat i jasan u onom stupnju, u kojem je bila jaka njihova vjera i ljubav. Tako to biva i s prijateljstvom Boga-čovjeka. Ono se prilagođuje različitim stupnjevima unutarnjega života. To većma se naime očituje ljubežljivost i punina Kristova prijateljstva u jednoj duši, što je veća njezina ćudorednost, čistoća, poniznost, bratska susretljivost, čežnja za boljim i višim životom. To većma njima protiče rijeka jačajuće i okrepljujuće milosti.

Marija Magdalena vidje Spasitelja u vrtu na uskrsno jutro, gdje je bio u grob položen. Nije prepoznala glas ljubljenoga Učitelja. Mislila je, da je vrtlar. Ovo je jedna napadna činjenica. Njoj treba potražiti uzrok u tom, što Marija Magdalena nije mogla vjerovati u uskrsnuće Spasiteljevo, jer je vidjela prazan grob i Anđela gdje sjedi na grobu. U njezinoj se duši pojavio tračak sumnje i oklijevanja, pa si nije mogla predstaviti nepomućenu sliku Uskrsnuloga.

Spasitelj je morao, da izreče i drugu rečenicu prije nego li Ga je prepoznala. Kad je izrekao njezino ime, metnuo je u te riječi toliko srdačnosti, da su one pale u njezinu dušu kao vatra i raspalile su svijetli plamen vjere i ljubavi. U tom času se raskine zastor, koji je visio na njezinim očima i ona prepozna Učitelja.

Bilo je to ovako. Marija Magdalena je poslije uskrsnuća Isusova plakala nad praznim Njegovim grobom. Ukaže joj se Isus i reče: »Ženo, što plačeš? Koga tražiš? Ona misleći, da je vrtlar, kaže mu: Gospodine! ako si Ga ti odnio, kaži mi, gdje si Ga metnuo, i ja ću Ga uzeti. Reče joj Isus: Marijo! A ona obazrevši se kaže Mu hebrejski: Raboni! to znači, Učitelju moj! Reče joj Isus: Pusti me, jer još nisam uzašao k Ocu svome. Nego idi k mojoj braći i reci im: Uzlazim k Ocu svomu i k Ocu vašemu, k Bogu svomu i k Bogu vašemu. I otiđe Marija Magdalena i javi učenicima: Vidjela sam Gospodina i ovo mi je rekao« (Iv. 20, 15-18).

Tako lako prepoznavaju Gospodina, koji Ga iskreno traže kao Marija Magdalena.

MOJE POUZDANJE

I.
Strast me bije,
Grijeh vije.
Oko mene
Crne sjene.

II.
Svud je mrak,
Crni trak
Tog paklenog
Duha strašnog.

III.
Svijetlo si
Meni Ti,
Isusa blago,
Srce mi drago!

IV.
Spasi me,
Ne daj me,
Ti pouzdanje,
Moje ufanje!

V.
Pobjedo!
Svjetlosti!
Te Deum!
O radosti!

Prvopričesnicima

Prvi put primismo velikog Boga.

O, gledajte nas samo, vi, odrasli ljudi,
Kako oči sjaju, kad je Krist u grudi!
Što gledate danas? Što ste dublje pali,
To ste jače kod nas nešto motrit stali:
Nevinosti bijela, u zelenoj dobi,
Cijelo naše selo za sebe predobi!

Mnoga majka i žena iz povorke skoči,
Poljubac nam žarki utisnu međ oči.
Pod posmjehom sunca svaka travka cvate,
Opojno miriše maslina i loza,
Ljiljani i ruže, Kriste, cvatu za Te,
Ti si naše sunce. Pod zrakama Tvojim,
S ljiljanom u ruci, pred oltarom stojim.
O, gledajte nas danas, vi, odrasli ljudi,
Umorni i jadni,
Sunca i sreće gladni,
Kako lice blista,
Kad je duša čista,
Kad je Krist u grudi...
O, nebeski dane, da nam vječno traješ,
U tmuši života da ko sunce sjaješ!

POTREBA VJERE

Da je vjera potrebna ne samo za savršeni život, nego i za spas duše, tako je jasno, da to jedva treba dokazivati. Najprije što se tiče spasa duše, to nas uvjerava Krist, vječna Istina: Tko vjeruje i pokrsti se, spasit će se, a tko ne uzvjeruje, osudit će se. Sv. Pavao naglašuje potrebu vjere riječima: Bez vjere nije moguće ugoditi Bogu. Tko želi doći Bogu, mora da vjeruje, da On postoji i da nagrađuje one, koji Ga traže. Iz toga s pravom zaključuje sveti Augustin: Vjera je početak našeg spasenja. Bez nje ne može nitko biti ubrojen u zajednicu djece Božje, jer bez nje ne može nitko na ovom svijetu dobiti milost opravdanja, ni u drugom vječno blaženstvo.

Isti taj crkveni Otac prikazuje vjeru kao temelj kreposnog života, kad kaže: Dok hvalim zgradu kreposti, mislim na temelj vjere, dok hvalim plodove dobrih djela, ukazuje mi se vjera kao njihov izvor.

Sv. Toma ukazuje na razliku između vjere i poniznosti, te kaže: I vjera i poniznost prve su kreposti, na kojima se gradi zgrada kreposnog života. Poniznost ima zadaću da odstrani iz duše zapreku za kreposti, a to je oholost, koja se protivi Bogu, a vjera ima zadaću, da nas približi Bogu prema navedenim riječima sv. Pavla: Tko se Bogu približava, mora da vjeruje. Tako se poniznost i vjera kao temelji kreposti popunjuju.

Nitko dakle ne može da stupi na put duhovnog života, a da nema duboko u duši usađenu vjeru. Sv. Augustin kaže: Kuća Božja u nama treba da se temelji na vjeri, da se uvis diže po nadi, i da se završava u ljubavi.

Još manje može da se bez vjere postigne savršenost života. Na stazi savršenstva sretaju nas na svakom koraku mnoge i velike poteškoće. Te poteškoće ne možemo savladati bez temeljitog poznavanja Boga i Njegova Veličanstva, bez čvrste vjere u vječnu Dobrotu i bez prave ljubavi prema ljepoti i milini kršćanskih kreposti. Ta spoznaja Boga, koja nam dušu potiče na dobra djela, ne sastoji se ni u čem drugom, nego u živoj vjeri, koja rasvjetljuje naš duh jasnim sjajem. Jedina vjera pruža čovjeku stalno novu hranu, da može spoznati i vrhunaravne Božje stvari, koje čovječjoj volji daju snagu, da čini dobra djela. Zato mora svaki, koji želi napredovati u savršenosti, biti naoružan jakom vjerom. Oni ljudi u kojima ključa čisti izvor vjere, slični su plodnom polju, na kojem niču kreposti svake ruke.

Zato s punim pravom možemo pristati uz riječi sv. Ivana Hrizostoma: Vjera je prvi početak pravde, izlazna točka svetosti, izvor odanosti prema Bogu i temelj poštovanja Boga.

Mi treba da Boga srdačno i ustrajno molimo za dar sv. vjere. Vjera je naime po sebi na osobiti način dar Božji, jer ovisi o višem i nadnaravnom svjetlu, koje rasvjetljuje razum, da može spoznati nebeske istine, i o pobožnoj naklonosti volje, da te istine prihvati. Jedno i drugo, nadnaravna svjetlost i pobožna naklonost, čisti su darovi Božji, koje nam daje po milosti, a za te darove moramo moliti. A ako se radi o savršenoj vjeri, to ona ovisi o darovima Duha Svetoga: o razumu, mudrosti, znanju i savjetu. Samo ovi darovi osposobljuju dušu, da jasno spozna Božje stvari, da ih oćuti kako su spasonosne, da sve zemaljske stvari smatra samo sredstvom za nebeske, i da sva svoja djela tako udesi, da vode k spasenju. Svaki čovjek, koji je u milosti posvećujućoj, ima te darove, no oni nisu djelotvorni. Da postanu djelotvorni i da mi po njima dođemo do savršene vjere, treba da imamo i djelujuću milost, koju nam daje Duh Sveti i koju treba da od Njega isprosimo.

ZLO OKO

Na istoku je bio običaj, da je vinogradar izlazio rano u jutro na trg, da bi iznajmio radnike i pogodio se za nadnicu. O tom govori i priča iz Evanđelja. Izlazio je vinogradar u: 9,12 i 3 sata, dapače i podveče. Svaki puta šalje pronađene radnike, da mu rade u vinogradu. I uveče daje svima jednaku plaću. Ali su oni, koji su prvi počeli raditi, oštro prigovarali tomu. Nisu htjeli da vide u tom velikodušnost gospodarevu, premda njima nije učinjena nikakva krivica, jer su primili plaću, kako su se pogodili.

Vinogradar stišava zavidnost nezadovoljnika: »Prijatelju, ne činim ti krivo. Nisi li se pogodio samnom po dinar? Uzmi svoje, pa idi. A ja hoću i ovom posljednjem da dam kao i tebi. Ili zar ja nisam vlastan činiti sa svojom imovinom što hoću? Zar je oko tvoje zlo, što sam ja dobar?« (Mat. 20,13—16).

I doista zlo oko imade za sobom povijest ljudskog nezadovoljstva. Ono je uzrok najvećih neprijateljstava među ljudima, njihovim obiteljima i narodnim zajednicama. Zlo oko je uzrok, da se ljudi među sobom udaljuju, klevećú i osvećuju. Zlo oko pravi neslogu u kućama i na ulicama, u selima i gradovima, među zemljama i kraljevstvima, među narodima na zemlji.

Zlo je oko jedna od najvećih ljudskih bijeda, koja se ne da iskorijeniti. Ono je vječna zavidnost nad srećom drugih. Bog prolazi svijetom svaki dan, da blagoslije i rasiplje radost. On ne pazi na posao i plaću, na vrijednost i protuvrijednost, jer On ne će da plaća i nagrađuje, nego da neprestano daruje. Kad bi naime On tražio i vagao vrijednost primaoca, već odavna ne bi našao nijednog čovjeka na svijetu, koji bi zaslužio, da primi darove Božje. Zato On dopušta, da Njegovo sunce svijetli dobrima i zlima, pravednima i nepravednima.

Ako je tome tako, onda pogledajmo što rade ljudi. Sami ljudi, braća i sestre, koje Bog nadaruje, dolaze i donose tužbe pred Njega zato, što je On ovomu ili onomu dao nezasluženu sreću. Govore o nepravednosti i nejednakosti. Hoće da zaustave Božju dobrotu. Hoće da propišu velikodušnom Dobročinitelju ljudi, da bude štedljivij sa svojim darovima. Sve to čine poradi zavisti i zloradosti. Zar je onda čudo, što Bog mimoilazi ovakove nitkoviće. Ne daruje ih. Oduzima im veselje iz srca, koje bi inače primili.

Tko hoće da se osvjedoči o istini evanđeoske prispodobe o radnicima i vinogradu, ne treba da pođe daleko. Može pozvati dvoje djece iz ulice. Neka ih nadari i to jedno nešto obilnije. Tada će doživjeti, da će se, prije nego prestupe prag i izađu, već svađati i prepirati, jer je jedno manje primilo.

Dva su prosjaka veselo, bratski i snošljivo, dakako s praznim džepovima, prolazila ulicom. U susjednom selu su prosili redom od kuće do kuće. Naveče uđoše u gostionu zajedno. Prebrojiše naprosjačeni novac. I jedan je nakupio više. To ozlovoljuje drugoga. I dok su prije bili prijatelji, jer nisu ništa posjedovali, postadoše neprijatelji zbog neznatnog dobitka. Ili dvije su obitelji bile povezane tijesnim prijateljstvom. Jedna je od njih srećom došla do novca ili časti, sigurno je, da njihovo prijateljstvo ne će dugo potrajati.

Ljudi smo. Sreća jednog ne da mirno spavati drugomu. I tako gubimo ono malo radosti, koju bismo mogli posjedovati. Velikoj većini ljudi je Bog toliko dao, da bi mogli s time izaći i zadovoljni biti, kada njihovo zlo oko ne bi gledalo na bogatije pokrite stolove drugih ljudi i tako podraživalo požudu njihova nikada sita srca.

Jednom je živio jedan siromašni, veoma veliki bijednik. Stanovao je u nekoj općinskoj kućici među gnjilim krovnim gredama. Ali on je bio bogatiji, nego li hvastavi veliki posjednik u okolici, na čijem su baršunastom odijelu visjeli zlatni lanci. On je imao pred svojim jednim prozorčićem vrtić pun ruža, reseda, klinčića i cvatućih grmova. Ovaj vrtić i njegovo mirišljivo cvijeće bili su tajna njegove sreće. On je svaki dan od jutra do kasne večeri nalazio u njemu svoju nasladu i zabavu. Svaku je biljčicu zalio, pomilovao, porazgovorio se s njome. Dušobrižnik je mogao svake nedjelje svoje vjernike upozoriti na njega i na to, kako čovjek malo treba da bude sretan.

Ali što se dogodilo. Jedan bogati susjed je imao široka polja, čije su se brazde na daleko protezale, a žitna su zrna pod teškim teretom uzdisala. On je tjerao svaki dan svoju brojnu i krasnu stoku na vodu. Taj bogati susjed nije mogao gledati, da jedan općinski siromah svoju sreću gradi na malom vrtiću s cvijećem. I jednog dana neki zlobni nevaljalac opustošio mu vrtne gredice i cvijeće zabio u zemlju i blato. Kad je taj sijedi priprosti starac otvorio svoj prozor i vidio uništenu svoju sreću, udari mu na srce velika žalost. I on je ne podnese, nego zauvijek klone i umre.

To je priča iz života. I sigurno nije taj starac jedini, koga ljudske noge pogaziše. I nažalost nije ono bilo prvo i posljednje srce, koje se slomilo zbog zlobno pogažene sreće. Zbog zla oka.

ĐRUŠTVENA KORIST NIJE PRAVILO ĆUDOREDNOSTI

Ima ljudi, koji priznaju Boga, pa kao vrhovno pravilo ćudorednosti postavljaju korist zajednice, društva, države. Zastupnici takvoga životnoga nazora kažu: Sve, što koristi zajednici, sve, što koristi društvu i državi, to je dobro, a sve, što škodi zajednici, društvu odnosno državi, to je ćudoredno zlo.

Nema sumnje, da je altruizam ili čovjekoljublje lijepa i plemenita vrlina. Nitko od nas na zemlji ne živi sam za sebe. Nitko nije sam sebi dostatan. Makar netko bio kako učen i makar koliko bogat, još uvijek treba drugih ljudi, koji ga poslužuju ili rade u njegovim laboratorijima, tvornicama ili na njegovu posjedu. I učen i bogat čovjek treba nekoga, tko će mu jelo spremiti, stan urediti, odijelo sašiti, u bolesti ga njegovati. Nismo dakle, samoživi, nego društvena bića. Jedan drugoga nužno trebamo, na svakom smo koraku upućeni jedan na drugoga. Radi toga smo dužni jedan drugomu pomoći, jedan drugomu olakšati život, jedan drugomu biti na korist.

Prvo je društvo, preko kojega svi dolazimo na svijet, obitelj. U obitelji se rađamo, obitelj nam je naš hranitelj, naš prvi učitelj i odgojitelj. Drugo je društvo, u kom je svaki čovjek na svijetu član, država. Nema čovjeka, koji ne bi bio član makar kakve države. Obitelj i država su nužna naravna društva. Ljudi ih po prirodnom zakonu nužno stvaraju, o ljudima ovisi red i način života u njima. Povrh ovih dvaju naravnih društava postoji na zemlji i jedno nadzemaljsko društvo, a to je Kristova katolička Crkva. Crkvu je osnovao Božji Sin Isus Krist. On joj je odredio svrhu i dao ustav i zakone. Osim toga ima na svijetu i mnogo slobodnih društava kao što su pjevačka, športske, trgovačka, naučna, umjetnička i bezbrojna druga slična društva. Ta društva sami ljudi po miloj volji osnivaju, pa ih mogu jednako tako po volji i napustiti.

Svako društvo ima pravo tražiti pomoć od svojih članova, kao što i članovi imaju pravo tražiti pomoć od društva. Niti društvo može postojati bez pomoći članova, a niti ima smisla za članove biti u društvu, ako od društva nemaju koristi. Prema tome svakomu je čovjeku dužnost pomoći svoju obitelj, svoju državu i Kristovu Crkvu koliko najviše može. Konačno, svakom je čovjeku dužnost pomoći svakoga čovjeka kad je u bijedi, bez obzira kojoj obitelji, državi ili vjeri pripada, jer smo, konačno, svi djeca jedne velike i opće obitelji, koja se zove ljudsko društvo.

Međutim korist društva nije i ne može biti pravilo morala ili ćudorednosti. A zašto ne? Gledajte i sudite sami. Starci i starice ne koriste više društvu, jer ne mogu raditi i prema tome privređivati. Hoće li se naći kakav bezdušnik, a takvih je bezdušnika već bilo, pa reći: Kad starci i starice ne koriste društvu, treba ih poubijati, da ne budu na teret društvu. To bi bio strašan zločin. Naprotiv, svaki razuman i pošten čovjek će reći: Starci i starice, dok su bili mladi i mogli raditi, mnogo su radili i društvu koristili, pa zato imaju pravo stare dane proživjeti u miru i u miru dočekati prirodnu smrt. Koliko ima nakazne djece, umobolnih, trajnih i neizlječivih bolesnika, koji godinama i godinama leže na krevetu. Društvu ništa ne koriste, nego su mu samo na teret. Kad bi ih društvo pobilo, imalo bi od toga korist, jer ne bi više trebalo trošiti na njih — riješilo bi se tereta. Smije li ih društvo pobiti, je li to dopušteno? Nipošto! Svaki čovjek ima pravo na život i društvo mu je dužno život čuvati i uzdržavati, dok ne nastupi prirodna smrt. Svaki čovjek ima pravo na imovinu, koju je svojim poštenim radom stekao, ili od roditelja odnosno rodbine, prijatelja i znanaca baštinio, ili od drugoga na poklon dobio. To je njegova svojina, kojom raspolaže po svojoj volji. Može je prodati ili drugomu pokloniti.

Ni jedno društvo, makar kako veliko i moćno bilo, nije samo svoj vrhovni gospodar i prema tome ne može određivati što je dobro, a što je zlo, prema svojoj koristi. Od Boga je svaki pojedini čovjek. Od Boga su ljudi i onda kad su u društvu, zvalo se društvo kako mu drago. Prema tome po Božjim se zakonima ima ravnati svaki pojedinac i svako društvo. Dosljedno tome nema i ne može postojati drugo vrhovno pravilo ćudorednosti izvan Boga. »U Bogu živimo, mičemo se i jesmo« (DAp 17, 28). Bog je vrhovni gospodar i vrhovno pravilo svega života i rada našega.

PODLISTAK

Bijeg

Dvadeset godina minulo je od one hladne, zimske noći, kad su zrakom lepršale sitne pahuljice snijega, ko da se raduju i žure zasipati kuću mladog šumara, gdje je plač novorođenčeta razveselio sretne roditelje. I mladi šumar nazva dijete Snježana, a tako na krstu uz ime Marija i osta.

Godine su prolazile. Mala je napredovala, rasla, darivana nježnostima i brigom na svakom koraku. Bila je miljenica svoga oca. Snježana danas navršuje dvadesetu godinu s istim noćima punim snijega i bjeline, te puna mladenačke radosti smiješi se životu i svijetu. U gradu je na naukama. Daleko je od roditeljske kuće. No danas je ne privlači toplina očinskoga doma, pa je i na očev poziv ravnodušna. On je zove neka u domu provede svoj rođendan, među svojima, a i pripravljen dar već je čeka.

Snježana nije otputovala kući. Danas ona ima drugi plan. Privlači je pokladna zabava. Ples, radost, njezino društvo, pjesma i veselje u dvorani iskićenoj s bezbroj žarulja i zelenila.

Spustila se večer pred pokladnu noć. Prvi dio programa već je započeo kad je Snježana stigla sa svojim društvancem u dvoranu. Čudno joj je bilo da je program nije mogao oduševiti, iako je bio obilan. Jedva je čekala da nastane ples. I glazba zasvira, započne ples. Snježana je plesala, vrtjela se ko u omaglici, htjela je biti vesela i sretna. Zar se nije toliko nadala? A sada?

Sav sjaj svijetla, ni društvo puno šala, ni zabavna glazba nisu mogli u njoj probuditi dobro raspoloženje. U svemu osjeti prazninu, jer je htjela nešto drugo... bolje... i ljepše... Naslonila se o prozor. Stakla su se napola orosila u hladnoj noći. A zlatni križić dar krsne kume, i nesvijesno dirnu rukom. To joj je bio najmiliji nakit o vratu. Zamislila se... Negdje u dubini dvorane otkuca ponoć.

Čemu sam ovdje, kad tu nije onako kako sam željela? Nije li to besmisleno? Bunila se žilava, borbena snaga njene duše. Snježanino lice bi umorno pod sjenom razočaranja, a srce joj je tražilo zadovoljstvo u rješenju nekog pitanja. Čežnja, velika kao njena razočarana duša, vukla ju je daleko odavle... Tako ju je omamljivala, da se već ogledala, gdje bi najlakše nezapaženo otišla.

Što odluči, učini. Što da oteže? I Snježana se provuče nezapaženo do vrati i jurne u noć obasjanu mjesečinom. Žurila je k prvom vlaku u rodni kraj.

U dragi gorski kraj, gdje tišinom šuma svježina diše, a vrhunci suncu se smiješe. U dom, u očev zagrljaj, u tišinu obiteljske radosti.

TI SI STIJENA

Petre, prvi namjesniče Isusa Krista na zemlji, Ti si stijena, na kojoj je Gospodin sazidao Crkvu svoju. Ti si Onaj, koji je za ljubav svoju primio veliku nagradu, da paseš jaganjce Kristove, da ih vodiš u dom Oca nebeskoga, Ti si Svetac i Mučenik, prvi Pastir poslije Isusova povratka u nebo. I stoji hram sveti, Crkve Božja, da uči nauk živoga Boga. Stoji Crkva kroz vjekove, da se u njoj prikazuje sveta Žrtva Sina Božjega, da Tijelom Kristovim hrani gladne i klonule, da svetim Sakramentima blagosivlje i posvećuje sve, što je veliko i važno u našemu životu. Stoji Crkva, da govori o vječnosti i za vječnost, da spasava, pomaže, da privodi Bogu naša srca. Jedan je nepromjenljivi nauk, koji se ovdje tumači — jedna je neprolazna Istina, kojoj se služi.

Petre, Ti si primio vlast od Boga i ovu vlast primaju Tvoji nasljednici. Što Ti svežeš na zemlji, svezano je i na nebesima; što Ti razriješiš na zemlji, razriješeno je i u Božjem kraljevstvu. Naš Gospodin je tako odredio i zato će tako biti uvijek, u sva vremena.

SAMO KAD ĆU MOĆI...

Ide vrijeme —
Kad će i moj dovršit se tijek,
Umorno sklopit se krilo.
I svejedno — da l' ću pasti
Negdje pokraj grma rascvjetana,
Da li će me kriti jasminova grana,
Il ću klonut —
Na stijenu, što je more oplakiva,
Svejedno —, samo
Kad ću moći kliknut — smjelo
Kao galeb bijeli:
Kroz svijetlo bio mi lijet,
I kroz oluje ostalo mi krilo cijelo.

NE ĆU ČEKATI, NE...

Grančicu ovu, mladu, što Ti se češće dirnula, poljubit ću i pitat ju: nek mi šapne — što se mislila.

I travicu ću meku, kud si hodila, poravnati i moliti — nek mi kaže: — kamo si nakanila.

Čujem li sve lijepo, dobro sve, čekat ću te radosna, dok se ne vratiš.

Nije li dobro — ne ću čekati, ne — *požurit ću da te vratim.*

DUHOVSKO HODOČAŠĆE Našoj Gospi u Chartresu, najstarijem velikom francuskom Marijinom Svetištu, obavilo je **devet tisuća** (9000) francuskih sveučilištaraca i sveučilištarki. To je hodočašće bilo uređeno poput pravih starinskih hodočašća pod geslom: putovanje pješice, nositi hrane za dva dana, spavati uz put na slami. Učesnici su bili podijeljeni u skupine po šest njih, a po četiri grupe studenata odnosno šest grupa studentica sačinjale su »Kapitul«, koji bi se sastajao na odmaralištima uz put, te bi raspravljali o pitanju, koje je bilo postavljeno svima na diskusiju: Crkva i problemi, što ih postavlja njezin opstanak. Svaki je »Kapitul« imao jednoga duhovnika, jednoga vođu i jednu sestru pomoćnicu. Putovalo se trima različitim putovima, da ne bude nezgodnog gomilanja, i da se može mirno i sabrano raspravljati. Na Duhove je Msgr. Feltin, pariški nadbiskup, držao pontifikal u starodrevnoj katedrali, pod predsjedanjem Chartreskog biskupa. Iza toga su »Teofilovci« (nestručna kazališna družina katoličkih akademičara) odigrali pred hodočasnicima srednjevjekovno francusko »crkveno prikazanje«, a poslije podne je Msgr. Feltin iznio zaključke njihova vijećanja i podijelio hodočasnicima blagoslov.

AUGUSTIN SEPINSKI izabran je na generalnom kapitulu reda franjevaca minorita za generala reda. Sepinski je rodom Francuz, i to je prema pisanju štampe prvi Francuz, koji je izabran za generala ovog reda poslije XVI. stoljeća. Rođen je u okolici Metza 1900. godine. Na generalnom kapitulu bili su prisutni delegati 20 provincija, među ovima i iz Jugoslavije. Novi general dobio je 55 glasova od ukupnih 89.

VI. NEDJELJA PO DUHOVIMA

24. VI. 1951.

Sv. Evanđelje pripovijeda, kako je Isus nahranio u pustinji 4000 ljudi sa sedam hljebova i nekoliko riba (Marko 8, 1-9).

1. Masa naroda od 4000 ljudi sluša Isusa 3 dana gladna i žedna. Neki su došli izdaleka. Gladuju i žeđaju za božanskom riječi, a zaboravljaju i na tjelesnu glad i žeđu. Kako li se mi različito ponašamo od toga naroda! Sv. Misa i propovijed nisu nam nikada dosta kratke, a dugo sjedjeti kod stola nije nam teško, makar se gozba otegnula u noć. Briga za hranu i odijelo često uzrokuje, da zanemarujemo službu Božju i spasenje svoje duše. O mi za zemlju toliko zabrinuti stvorovi! Ištimo najprije kraljevstvo Božje i pravdu njegovu, a sve drugo će nam se dodati.

2. Žao mi je naroda, nemaju što jesti, veli Isus u današnjem sv. Evanđelju. O preljubezni Gospodine i Spasitelju, koji se već za tjelesne potrebe svojih prijatelja tako samilosno brineš, kakovim ćeš istom samilost imati prema njihovim duhovnim potrebama! Ako Ti radije čudo činiš, nego da ih gladne otpustiš, da na putu ne malakšu, što li možemo mi od Tebe očekivati za naše besmrtne duše? Daj, ljubljeni Gospodine, da i ja budem dionikom Tvoga milosrđa, da ne malakšem na putu u vječnost.

3. Svi su jeli i nasitili su se. Nemamo li i mi u pustinji ovoga života slabosti i potreba? O imamo ih mnogo, pa je zato i nama potrebna hrana za okrepu. Hrana ta nalazi se u presvetom Oltarskom Sakramentu, u svetoj Euharistiji. Taj sveti Kruh neizmjerno nadmašuje onaj u pustinji i ima u sebi sjedinjena mnoga čudesa i mnoge milosti. Svi se nasitiše. I presv. Euharistija zasićuje sve, koji se dovoljno priprave. Naše srce ne mari više za radosti zemlje, kad je kušalo radost neba. Hrani se, dragi kršćanine, ovom nebeskom hranom, i sve više ćeš za njom čeznuti.

4. Svi se nasitiše i preostalo je još sedam košarica komadića. Ovo čudo obnavlja naš božanski Otac svake godine kod žetve, u kojoj umnaža zrno pšenice na stotine i tisuće, a obnavlja i u malom u pojedinim obiteljima, gdje ima blagoslova Božjeg. Gdje nema Boga u kući, ni mnogo hrane ne dostaje za malo članova. Molimo svaki dan Boga za blagoslov, o kojemu sve ovisi. No nastojmo, da ga budemo dostojni pravim kršćanskim životom. Gospodin hrani samo one, koji Ga ustrajno slijede.

Sv. ALOJZIJE

(† 1591.)

U dvorcu je Castiglione, u Lombardiji, bilo 9. ožujka 1568. veliko slavlje, jer je grofica Marta čudesnom pomoći Majke Božje utekla smrtnoj opasnosti — porodivši svoje prvo dijete — Alojzija. Velika je bila grofičina zahvalnost Majci Božjoj, pa je zato malog Alojzija već od malih nogu priučavala na molitvu. Njegov mu je otac, Ferdinand Gonzaka, knez rimskog carstva i kastiljonski markgrof, imao samo jednu želju, da mu sin postane izvrsnim vojnikom. Zato je malog Alojzija, kad je imao tek šest godina, poveo sa sobom na vojničku vježbu. Živahnog je dječaka oružje jako veselilo, pa je vojnicima ukrao malo praha, da potajno sam opali top. Udarac topa je skoro ubio dječaka. Od vojnika je naučio izgovarati neke nepristojne riječi. Zato ga je odgojitelj oštro ukorio, rekavši, da to vrijeđa nebeskog Oca. Dječak je zamrzio vojnički život. Od sada se sav posvetio molitvi i učenju. S deset je godina došao u Firencu na dvor nadvojvode Franje, da se tamo nauči lijepom i pristojnom vladanju. Ovdje je zavjetovao Bogu vječnu čistoću.

Alojzije se u Firenci prvi puta ispovjedio, a onda se, shrvan od bolesti, u 12. godini vratio kući, gdje je iz ruku sv. Karla Boromejskog primio prvu svetu Pričest. Za Alojzija je tek sada nastala prava pokora. Kao paž je došao na španjolski dvor, koji je tada bio najraskalašeniji dvor na svijetu. Ovdje su ga sačuvali netaknutim samo molitva, mrtvenje i strah Božji.

Prije nego je otputovao iz Madrida, rekao je svome ocu, da je odlučio postati Isusovcem. Otac ga otjera ispred svojih očiju, a onda ga pošalje na putovanje u velike gradove i na kneževske dvorove, da vidi ljepotu svijeta, pa da ga uzljubi. Otac je upotrijebio sva sredstva, da ga od toga nauma odvrati, ali uzalud. Dječak je molio Boga, da umekša srce njegova oca.

Nakon dvije je godine opet zamolio oca, da ga pusti u redovnike, ali sve badava. Alojzije ne rekne ni riječi, nego ode tiho u svoju sobu, klekne pred raspelo, te se stane bičevati do krvi, moleći dobroga Boga pomoć. Otac ga je potajno pratio, pa kad je vidio krv i čuo jecaje: »Dobri Bože, prosvijetli moga oca, da mi dopusti poći za Tobom«, više se nije mogao uzdržati, nego bane u sobu, poljubi dječaka u čelo rekavši: »Moj sine, tvoje mi je bičevanje otvorilo rane, koje će još dugo krvariti: ja te ljubim, ti to zaslužuješ: u tebe sam stavio svu nadu svoje obitelji, no sad te ipak više ne ću zadržavati, idi, kuda te dobri Bog zove«.

Alojzije je svoje pravo kao prvorođenac predao svome bratu Rudolfu, te stupio u samostan, gdje je obavljao najniže poslove. Pomagao je u kuhinji, meo je samostanske hodnike, brisao prašinu u crkvi i još mnoge druge. Naročito je štovao Isusa u presvetom oltarskom Sakramentu i Majku Božju. Dobri Bog je uskoro počeo kušati svog vjernog slugu. Trpio je velike tjelesne boli. Umro mu je otac, a brat mu se Rudolf potukao s vojvodom od Mantove, Alojzije ih je napokon uspio umiriti.

U Italiji je 1591. godine zavladao veliki glad. Da nevolja bude još veća, pojaviše se i zarazne bolesti. Mali je Alojzije išao Rimom i njegovao bolesnike, te se pri tome i sam zarazio. Umro je kao svetac u noći od 20. na 21. lipnja 1591. Oko njegova se mrtvog tijela sakupio čitav Rim, a dragi je Bog njegov grob proslavio mnogim čudesima. Papa Pavao V. proglasio ga 1605. g. blaženim, a Benedikt XIII. 1726. svetim. Njegovi su ostaci pokopani u Isusovačkoj crkvi u Rimu. Slikaju ga u bijeloj košuljici, jer je primio četiri niža reda, s križem i ljiljanom u ruci, koji slikovito predočuju samoodricanje i čistoću.

Papa Benedikt XIII. je u buli o proglašenju svetim Alojzija Gonzagu postavio uzorom i zaštitnikom mladeži, te podijelio svakome potpuni oprost, tko nakon svete Ispovijedi i Pričesti bude neko vrijeme molio na njegovu nakanu na Svečevu oltaru.

U MARIA LAACHU, benediktinskom samostanu, održat će se liturgijska konferencija od 12.—15. srpnja. Sastanak priređuje Liturgijski zavod u Trieru. Na dnevnom redu bit će pitanje rimskog misala i liturgija Velike subote.

U MJESTU KWANGO, belgijskog Konga, sagrađena je nova katedrala, koja je u prisustvu 4.000 domaćih stanovnika i 200 europejaca bila na svečan način blagoslovljena. Blagoslov je obavio apostolski vikar Kwanga Mons. Van Schingen.

NOVE TEORIJE *o primitivnim narodima*

O. Viljelmo Schmidt, dobro poznati stručnjak na polju etnografije, izlaže u zadnjem broju časopisa »Criterio« rezultate vrlo važnih istraživanja, koje je izvršio on sam i neki njegovi suradnici. Podaci, na kojima o. Schmidt zasniva svoju teoriju o mentalitetu, običajima i moralno-religioznom osjećaju primitivnih naroda, sabrani su od strane raznih ekspedicija, koje su među ostalim vodili o. Schebesta, o. Schumacher, dr. Lebzelter, o. Overbergh, o. Guzinda i o. Triller. Ove su ekspedicije boravile dulje vremena među suvremenim primitivnim narodima, kao što su Pigmejci, Bušmani i negroidi na Filipinima. Svi ovi su, kao što ih je nazvao otac moderne etnologije o. Lafitan, »svjedoci i živi ostaci povijesti čovječanstva«.

Rezultati ovih istraživanja i zaključaka o. Schmidta su takvi, da dopuštaju temeljiti preokret u stanovištu prema onim teorijama, koje drže, da su primitivni narodi skupovi predljudskih bića. O. Schmidt naprotiv dokazuje, da su najstariji stanovnici zemlje (živi svjedoci kojih su današnji »divljaci«) bili ljudi u punom posjedu svih čovječjih sposobnosti i to ne samo tjelesnih, nego, što mnogo više znači, psihičkih i duhovnih. Nepobitan dokaz duševne zrelosti primitivnih naroda predstavlja stalna ideja o Vrhovnom Biću, Stvoritelju svemira te brižnom i plemenitom uzdržavatelju svih stvari. Ovaj dokaz je tako apsolutno ustanovljen, da više o njemu ne može nitko sumnjati. Ovo Biće se najčešće naziva »Otac, moj Otac, naš Otac«. Štuju Ga molitvama, darovima, žrtvama. O. Schmidt u spomenutom članku piše: »Očito je, da postojanje ovakve religije već od početka čovječanstva postavlja nove temelje ne samo povijesti religija, nego i povijesti cjelokupnog čovječanstva.«

Sabravši ukratko najglavnije podatke o moralnoj i socijalnoj grani prapovijesne civilizacije, o. Schmidt napominje, da su pojave matriarhata i totemizma apsolutno strane primitivnim civilizacijama. U tim civilizacijama nema traga ropstvu, a individualna sloboda je ograničena samo običajima. Kod pojedinih plemena nema čak ni poglavica. Tamo, gdje ih ima, ovo se dostojanstvo ne dobiva naslijeđem. Poglavica ima dužnost upravljanja i savjetovanja, a ne zapovijedanja. Država postoji u funkcijama obitelji, shvaćenoj kao skupu pojedinaca, koji potječu od istih roditelja. Za sebe i za svoje glava obitelji raspolaže vlasništvom zemlje, koja je dovoljna, da se obitelj uzdržava od lova i od žetve samoniklih zemaljskih plodova. Obitelji su gospodarski nezavisne i podložne su auktoritetu glave obitelji, kojemu ostali članovi duguju ljubav i poštovanje bez ikakve vanjske prisile. Najobičniji oblik braka je monogamija (jednoženstvo). Žena uživa ravnopravnost u odnosu s muškarcima, a velika se važnost polaže na predbračnu čistoću. Veliku vrijednost predstavlja činjenica, da »monogamija nije proizvod civilizacije, već da je to činjenica starija od civilizacije«. Obitelj se temelji na ljubavi prema djeci, koja su obično mnogobrojna.

Život se shvaća kao svetinja. Rijetki su slučajevi ubojstva, koja se kažnjavaju davanjem naknade, a nikada osvetom. Osveta je pojam stran primitivnom mentalitetu. Nijedan od naroda, koji se proučavaju, nije sklon ratu. Rat se kod njih shvaća kao obrana od drugih naroda s naprednijom civilizacijom.

Ćudorednost ovih naroda je najuže povezana s religijom. Očevi i djedovi poučavaju svoju djecu govoreći im o sveznajućem Sucu, vrhovnom Zakonodavcu, koji je na početku stvaranja ustanovio moralni, obiteljski i društveni red i koji bdije nad njegovim izvršavanjem.

Iz ovoga, što je ukratko navedeno, nesumnjivo se dade zaključiti, da se kod ovih primitivnih naroda nalazimo pred ljudima, koji u punini posjeduju ljudske sposobnosti u najstrožem smislu te riječi; oni imaju viša moralna, socijalna i religiozna shvaćanja nego mnogi narodi kasnijih civilizacija. »Etnologija ne poznaje poluljude...« Kad ne bi bilo tako, čovječanstvo ne bi bilo moglo izgraditi nikakvu civilizaciju, jer bi postalo plijenom nereda i izgreda.

PAPA PIJO XII.

o sedmoj stogodišnjici svetog Škapulara

Njegovo apostolsko pismo glasi:

Svakome je zaista poznato, koliko ljubav prema Bl. Djevici, Majci Božjoj, pridonosi jačanju Katoličke vjere i obnovi ćudoređa, i to osobito u onim oblicima pobožnosti, kojima se — čini se — više nego drugima i um rasvjetljuje nebeskom naukom i duh oštrim gajenjem kršćanskog života. K ovima u prvom redu treba pribrojiti pobožnost Karmelskog Škapulara, koja je — jer je po svojoj jednostavnosti na dohvat shvaćanju sviju — među Kristovim vjernicima vrlo mnogo raširena i donosi porast spasonosnih plodova. Stoga smo vrlo radosna srca primili obavijest, da su braća Karmelićani — i Obuveni i Bosonogi — na izmaku sedmoga stoljeća od ustanovljenja Bratovštine Škapulara Bogorodice od Gore Karmela odlučili da svete svečanosti u čast same Bl. Marije Djevice najrevnije proslave. A te pobožne pothvate — i zbog Naše postojane ljubavi prema slavnoj Majci Božjoj i zbog Našeg još u ranoj mladosti upisa u Bratovštinu Škapulara — vrlo rado preporučujemo te im od Boga želimo obilje dobara. Ne radi se naime o stvari neznatnoga značenja, nego — kako to predaja kaže — o postignuću vječnoga života na temelju obećanja presvete Djevice. Radi se dakle, o najvažnijem poslu i o načinu, kako ćemo ga sigurno dovršiti. Sveti Škapular je, kao Marijanska odjeća, zaista znak i zalog Bogorodičine zaštite: ali neka ne misle oni, koji su odjeveni ovom odjećom, da će vječno spasenje postići lijenošću i duhovnom nemarnošću, jer apostol opominje: »Radite na svome spasenju sa strahom i drhtanjem« (Filip. 2,12). Svi, dakle, Karmelićani, koji — bilo u samostanima Prvoga ili Drugoga Reda, bilo u Trećem redovničkom ili svjetovnom Redu ili u Bratovštinama — posebnim vezom ljubavi pripadaju jednoj obitelji presvete Majke, neka trajno drže pred očima zrcalo poniznosti i čistoće same Djevice, neka u jednostavnom obliku same odjeće imaju ogled čednosti i jednostavnosti, a osobito neka u toj odjeći, koju danju i noću nose, gledaju simbol (znak) molitve, kojom prose pomoć od Boga. Napokon neka (u toj odjeći) gledaju posvetu Presvetom Srcu Bezgrješne Djevice, koju smo nedavno svesrdno preporučili. I sigurno će Preblaga Majka udijeliti, da Njezina djeca, koja u Čistilištu zadovoljavaju za grijehe, čim prije — Njezinim posredovanjem kod Boga — stignu u vječnu domovinu prema tako zv. Subotnoj Povlastici. Međutim, u znak višnje zaštite i pomoći, te kao jamstvo Naše posebne ljubavi, Vama, ljubljeni Sinovi, i cijelom Karmelićanskom Redu najljubeznije u Gospodinu podjeljujemo apostolski Blagoslov.

Dano u Rimu kod Sv. Petra, 11. veljače, na dan Ukazanja Bl. Marije Bezgrješne Djevice, god. 1951., a jedanaeste godine Našega Papinstva.

U BRISELU obnovljena je knjižnica, koja je stradala u drugom svjetskom ratu. Knjižnica će sad imati mjesta za 1,300.000 svezaka.

U KAIRU je na svečan način bila posvećena nova katolička crkva pod nazivom crkve Kraljice Mira.

U KOREJI je od početka rata nestao 31 katolički misionar, među njima i Mons. Patrick J. Byrne, korejski apostolski delegat.

»BONIFACIUS« se zove njemačko katoličko društvo, koje se brine za njemačke katolike u diaspori. Društvo sada broji oko 500.000 članova.

U AMERIČKOM SENATU ima osam istaknutih katolika. Sedam od njih pripadaju demokratskoj, a samo jedan od njih republikanskoj stranci. Praktičan je katolik i poznati general Bedel Smith.

LORD MONTGOMERY bio je početkom svibnja primljen u audijenciju Sv. Oca Pija XII. Audijencija je trajala pol sata.

DRUŠTVO KATOLIČKIH NOVINARA je osnovano u Gallesu, u Engleskoj.

SVEČANOST FATIMSKE GOSPE bila je 13. svibnja, kad je u Fatimi podijeljeno više od 50.000 svetih Pričesti. Bilo je hodočasnika iz više zemalja. Iz Holandije je avionom bilo stiglo 12 sanduka bijelih i crvenih gladiola.

DOBROVOLJCI GRADE KAPELICU. Šesdeset mladih katolika iz Pariza proveli su svoje praznike u francuskim Alpama i za to vrijeme sagradili su lijepu kapelicu, koja služi u prvom redu izletnicima, a i okolišnom narodu, koji do sada nije imao kapelice.

LJETNE ZVIJEZDE

Za vedrih ljetnih večeri od srpnja do rujna vidi se visoko nad glavom značajno zviježđe: **Sjeverni Križ** (naziva se i **Labud**) s pravilnim likom velikog križa, kojemu vrh sa sjajnom zvijezdom **Deneb** gleda prema sjevero-istoku, a dno sa zvijezdom **Albireo**, najljepše dvostruko sunce našeg neba (gledajući ga s durbinom) nalazi se u smjeru jugozapada. U dnu križa na desnoj strani od Albirea, nalazi se maleno zviježđe **Lira**, u kojemu sjaje jedna od najsvijetlijih zvijezda: **Vega**. Možemo opaziti i njenu boju: bijelu s jedva primjetnom primjesom modre. Ona je jedno od bližih sunaca na našem noćnom nebu.

Ta je zvijezda **Vega** od nas udaljena 27 godina svjetlosti. Svjetlost (i radio valovi) prevale u 1 sekundi 300.000 kilometara, a to je 7 i po puta toliko, koliko iznosi opseg naše zemaljske kugle. Dakle, da svjetlost stigne s Vege u naše oko — treba da neprekidno putuje 27 godina. Da se ta zvijezda sada naglo utrne, njezine bi zrake, koje su već pošle s nje, letjele na sve strane u svemir — i mi bi zvijezdu još 27 godina gledali, kao da se uopće ništa nije desilo.

Da donekle približimo našem shvatanju što znači ta daljina Vege, poslužimo se jednom slikom. Zbog zaobljenosti i vrtnje naše Zemlje — zvijezde se prividno pomiču, izlaze i zalaze. Ali predpostavimo da naša Zemlja nije kugla, već beskrajno velika i mirujuća ravnica. Vega, u svojoj daljini, da nam sjaje točno nad glavom, u zenitu. I mi poduzimamo let brzinom od 1000 km na sat. Sjedamo u avion, započima se naš put i mi gledamo, kako brzo ostavljamo naše polazno mjesto. Putujemo uvijek u istom pravcu po toj ravnoj Zemlji. Ostavljamo brzo iza sebe polja, šume, rijeke, sela, planine. Prolaze dani, nedjelje, mjeseci. Pogledamo na našu zvijezdu — ona je uvijek tačno nama nad glavom, u zenitu, kao da se nismo ni makli s naše polazne stanice. Prolaze godine, decenije, prolaze vjekovi — ali zvijezda je uvijek nama nad glavom, nismo nju ostavili za sobom, čitav naš put tek je jedna točka prema njezinoj udaljenosti. I što mislite? Trebalo bi da istom brzinom letimo avionom, ništa manje nego 300.000 godina — da Vega jedva primjetno ostane za nama i to samo toliko, koliko iznosi prividna širina Mjesečeve ploče na nebu. A kad bismo upravili smjer našeg putovanja prema njoj, kad bismo htjeli avionom stići na tu zvijezdu, koja je jedna od nama bližih zvijezda, trebalo bi da putujemo — 29,260.000 godina!

Vega spada među zvijezde, koje su dostigle najvišu točku svoga razvitka. Ona razašilje u svemir 33 puta više svjetlosti nego naše Sunce. Površinska temperatura iznosi 12.000 stupanja, dok površinska toplota našeg Sunca iznosi 6.000 stupanja. Kad bi se naše Sunce od nas udaljilo i nalazilo se na daljini, koliko je od nas udaljena Vega, vidjeli bi ga kao sićušnu zvijezdicu pete prividne veličine, t. j. jedva bi ga primijetili prostim okom.

I Deneb, koji ukrasuje vrh Sjevernog Križa, spada među najsjajnije zvijezde na našem nebeskom svodu. On je osjetno slabijeg sjaja nego Vega. Ali to potječe otuda, što je on mnogo dalje. Od njega nas dijeli preko 400 godina svjetlosti. **Deneb** je ne samo daleko veći od **Vege** (po promjeru je 10 puta veći) nego i zrači gotovo 100 puta više svjetlosti i topline od nje, a 3160 puta više od našega Sunca.

Sve zvijezde, koje vidimo na nebeskom svodu prostim okom, a vidi se na cijeloj nebeskoj kugli prostim okom oko 5000 zvijezda, sačinjavaju tek jedan mali dio, razmjerno bliskih zvijezda, koje sve pripadaju velikom zvjezdanom sustavu **Galaktike** ili **Mliječnog Puta**. Ova naseobina sadrži u sebi oko 200 milijarda sunaca. Ona lebdi u beskrajnom svemirskom prostoru, a imade oblik ogromne spljoštene plohe, poput leće, dužine promjera 200.000 godina svjetlosti, a debljine prosječno 10.000 godina svjetlosti. Svako sunce tog golemog zvjezdanog grada leti svojom putanjom oko središta tvorbe. I naše Sunce sa svojim planetama, među kojima se nalazi i naša postojbina Zemlja, pripada tom sustavu i nalazi se od njegova središta daleko oko 40.000 godina svjetlosti.

Svako sunce u svemiru i svaki planet obilazi tačno svojom određenom putanjom i završava je svaki put u točno, do dijela sekunde, određeno vrijeme. Sa svima vladaju do začuđenja savršeni prirodni zakoni. Kad bi ta nebeska tijela, na pr. planeti našega Sunca, bili slobodni, pa bi koji od njih slobodno porušio veliki zakon gravitacije (silu teže), lutao bi bez cilja u vječnome mraku i sav bi njegov život propao.

Zakon je gravitacije u kraljevstvu duša ljubav. Kad se čovjek pokorava Božjem zakonu ljubavi i vrši Božju volju, onda ide sigurnim putem k cilju, vječnom životu; a kad svojom voljom ruši taj zakon, onda poput zalutalog planeta luta i svršava u vječni mrak.

Bog, koji svojom svemoći upravlja svemirom i u svakoj sekundi postojanja održava njegovu ravnotežu, dao je i veliki moralni zakon i njegovu ravnotežu. Tko se Njegovu zakonu ne pokorava, biva kažnjen.

Iz katoličkog svijeta

ZAVJETNE SV. MISE. 700-godišnjicu, otkako je Bl. Dj. Marija dala svoj škapular, proslavit će Crkva širom svijeta, pa je vruća želja Gospinih štovatelja, da Joj se vine topla zahvala za sve milosti, koje nam je dala preko svog škapulara, tog tradicionalnog Gospina znaka.

Neka se Gospi zavjetom pokloni kroz daljnjih 10 godina svaki mjesec 9 sv. Misa, da ih Ona prikaže Nebeskom Ocu na svoje nakane, a ujedno da budu mjesečna naknada za grijehe i uvrede, osobito za psovku, nevjeru i nečistoću, kao i vruća molba, da nam izmoli potrebne milosti u tim i svim ostalim potrebama.

Kao uspomena na taj zavjet bit će postavljeno u svetištu Karmelske Gospe, gdje su se i do sada kroz 7 godina služile na istu nakanu Njoj na čast sv. Mise, vječno svijetlo u obliku srca, umjetnički rad iz bakra s graviranom posvetom Nebeskoj Majci.

Komu je moguće, neka uključi u ovaj zavjet koji doprinos poslan u tu svrhu na Nadbiskupski duhovni stol u Zagrebu.

SVETI OTAC je u srijedu 19. travnja primio u audijenciju hodočasnike, koji su došli u Rim prilikom svečanosti beatifikacije Sluge Božjega Franje Antuna Fasani, svećenika iz reda Konventualaca. Hodočasnici su uglavnom bili iz Italije, a bilo ih je i iz Austrije, Njemačke, Francuske i Brazilije. Među prisutnima je bilo i pripadnika američkih oružanih snaga kao i veći broj mladenaca. Sv. Otac je hodočasnicima održao govor o novom Blaženiku ističući napose njegovu duboku poniznost te pastoralnu i karitativnu djelatnost. Na kraju je sv. Otac podijelio prisutnima apostolski blagoslov.

SVETI OTAC je u petak 20. travnja primio u audijenciju hodočašće Saveza švicarskih katoličkih žena, koje su izrazile Namjesniku Kristovom duboku odanost u ime 120.000 članica ovoga Saveza. Sv. Otac je švicarskim katoličkim ženama održao kratak govor na njemačkom jeziku, u kojem je pohvalio njihov 40-godišnji rad i pozvao ih na daljnji neumorni rad na religioznom, karitativnom i odgojnom polju. Na kraju je sv. Otac podijelio prisutnima i svim članicama Saveza apostolski blagoslov.

KONGRES RELIGIOZNOG KAZALIŠTA održao se krajem ožujka u holandskom gradu Zeist. Kongresu su prisustvovali delegati iz Holandije, Belgije, Francuske i Njemačke. Svake večeri za vrijeme kongresa igrala se u mjesnom kazalištu po jedna religiozna drama. Holanđanin Jan Nieuwenhuis je održao uvodno predavanje »Opći značaj religioznog kazališta«. Ostala predavanja su održali Francuz Henri Brochet, Nijemac isusovac Edmund Johannes Lutz i Flamanac Anton van den Velde.

APOSTOLSKOM INTERNUNCIJU u Hagu su bile na svečani način predate knjige s imenima 700.000 holandskih članova Misijskog društva.

SIRIJA prema zadnjem popisu broji 2,860.400 stanovnika, od kojih su 1,983.700 muslimani, 441.000 Druzi i pripadnici ostalih muslimanskih sekta, 403.000 kršćani te 29.700 Židovi.

LISABON prema zadnjem popisu ima 1,104.600 stanovnika, od kojih 585.400 kršćana, 434.700 muslimana, 72.800 Druza i 5.560 Židova.

GRAĐEVNA DJELATNOST KATOLIKA NEWYORŠKE NADBISKUPIJE je svakim danom sve veća. U toj nadbiskupiji već je započela gradnja 31 crkve i čitavog niza škola, bolnica, sirotišta. Te činjenice govore o velikoj svijesti tamošnjih katolika, jer treba uzeti u obzir, da newyorška nadbiskupija ima manje vjernika nego na pr. pariška nadbiskupija (1,591.903) ili recimo kölnska nadbiskupija (2,973.000). Nadbiskupija New York ima naime samo milijun i 250 hiljada katolika. Ovdje treba dodati, da se jednakom karitativnom djelatnošću bave i ostale biskupije Sj. Amerike.

ŽENSKI SAVEZ FRANCUSKE KATOLIČKE AKCIJE proslavio je 50 godišnjicu svoga rada. Proslava je održana pod predsjedanjem nadbiskupa lionskog kardinala Gerliera. Savez broji 2,200.000 članica u 22.000 župa.

HENRI CARTON de WIART, jedan od prvaka belgijske katoličke socijalne stranke, nedavno je umro u 82. godini života.

KATOLIČKO SVEUČILIŠTE U LIMI (Peru) osnovali su oo. Dominikanci 1551. Dne 5. svibnja o. g. na svečan način je proslavljena 500 godišnjica ovog tako važnog zavoda za peruanske katolike. Sv. Otac je za ovu proslavu imenovao svog osobnog delegata u osobi Mons. Panico, biv. nuncija u Peru i tom prilikom mu je uputio osobno pismo, u kojem ističe velike zasluge ovog sveučilišta za napredak vjere i kulture u ovoj državi.

U SIDNEYU, velikom australijskom gradu, postoji velika katolička emisiona postaja, koja uživa veliki ugled kod australijanskih radio slušača. Između ostaloga ova radio postaja odgovara svojim slušačima na pitanja vjerskog i ćudorednog značaja. Pitanja s odgovorima su naknadno tiskana u četiri knjige, koje su raspačane u Australiji i Americi u nakladi od 2 milijuna primjeraka.

POSEBNE MARKE u počast sv. Ivana de la Salle izdat će Brazilija povodom jubileja 300-godišnjice rođenja ovoga Sveca. Sv. Ivan de la Salle je utemeljitelj Kongregacije Braće kršćanske škole, redovnika, koji se bave odgojem omladine.

»ANTHROPOS«, antropološki institut u Švicarskoj, koji vode redovnici družbe Božje Riječi, otvorio je u Bombayu u Indiji svoju podružnicu, koja će se baviti antropološkim istraživanjima na području Indije.

ŠVICARSKO DRUŠTVO KATOLIČKE ŠTAMPE održalo je svoj godišnji sastanak u Zürichu. Sastanku su prisustvovali izaslanici iz svih kantona. Na sastanku se je raspravljalo o unapređenju katoličke štampe u Švicarskoj.

PAKISTANSKI MINISTAR UNUTRAŠNJIH POSLOVA je izjavio, da će u najskorije vrijeme pakistanska vlada izdati odredbu, po kojoj će tjedni dan odmora biti u buduće nedjelja, a ne petak kao do sada.

RED FRANJEVACA MALE BRAĆE održao je svoj generalni kapitul u talijanskom gradu Asisi, rodnom mjestu sv. Franje. Na ovome kapitulu je bio izabran za generala franjevačkog reda Male Braće o. Augustin Sepinski, Francuz. Novi franjevački general je rođen 26. VII. 1900. u St. Julien-les Metz, a u franjevački red je stupio 13. VII. 1915. Za svećenika je bio ređen 20. XI. 1924. Tri puta je bio izabran za provincijala francuske franjevačke provincije Alsas, a 1946. bio je izabran za generalnog definitora francuskih franjevačkih provincija.

U BANGALORU u Indiji održan je početkom svibnja sastanak predstavnika od 43 katolička indijska instituta (zavoda). Vijećali su o aktuelnim pitanjima odgoja.

SV. STOLICA je posebnim dekretom odredila, da se ekskomuniciraju biskupi, koji bi bez posebne dozvole zaredili nekoga za biskupa, kao i osobe, koje bi se dale zarediti. Taj je dekret stupio na snagu 9. travnja 1951.

KAMPANJA KATOLIČKE AKCIJE za provođenje katoličkih načela u javnom životu održana je početkom svibnja u Engleskoj. Među uzvanicima iz inozemstva govorio je i predsjednik westfalske vlade dr. Arnold.

† PAULA PRERADOVIĆ

U Beču je umrla Paula Preradović, unuka velikoga hrvatskog pjesnika Petra Preradovića, kćerka Dušana Preradovića, nekad austro-ug. kapetana bojnog broda, a sestra Petra Preradovića ml., koji je umro 1941. u Zagrebu kao pisac uspjelih komedija iz tada suvremenog društvenog života (»Razumijemo li se?«, »Najbolja ideja tetke Olge« i dr.) i novinar. U Pauli je oživio pjesnički duh djedov, ali kako je odrasla u njemačkoj atmosferi i okolini, ona je postala njemačka pjesnikinja, i to najveća austrijska, a uz Gertrudu von Le Fort najveća njemačka katolička pjesnikinja našega vremena. Koliko god je postala narodnošću Njemica, ona nije zaboravljalja svoga podrijetla ni svojih pređa i zemlje, kojoj su oni pripadali. I ona ju je proslavila na svoj način: izdala je dvije knjige pjesama, koje izražavaju njezinu čežnju za morem i našim Primorjem, i ponos radi toga, što duhom pripada narodu svojih pređa. To su: Južno ljeto (1929.) i Dalmatinski sonet (1933.), a osim toga je izdala i zbornik pjesama: Božja hvala u prirodi (Lob Gottes in der Natur). Kada je, nakon propasti Hitlerove, nanovo uspostavljena Republika Austrija, raspisan je natječaj za novu državnu himnu, te je tom prilikom Paula Preradović dobila prvu nagradu, i njezini su stihovi prihvaćeni kao službeni tekst himne. Njezine se pjesme odlikuju savršenom izjedjelanošću, bogatstvom slika, uznositim i toplim čuvstvom te uzvišenim poletom misli. Posljednje joj je djelo — koliko znamo — »Kraljevska legenda« (»Königslegende«, 1950.), povijesna priča, u kojoj je nastojala pjesničkom maštom popuniti ono, što kazuju oskudni povijesni podaci o nesuđenom hrvatskom kralju Slavcu, kojega su Normani odveli u ropstvo. Značajno je, da je otac pjesnikinje, Dušan, u svoje vrijeme napisao i objavio u jednom hrvatskom stručnom časopisu raspravicu: »Tko je bio zasužnitelj hrvatskoga kralja Slavca«. I tu se očituje lijepi pijetet pjesnikinje prema svomu rodu — ona se poslužila tom raspravom, da oslika pjesničkim nadahnućem jednu zagonetnu stranicu hrvatske povijesti. Paula Preradović rodila se god. 1887. i bila je udata u Beču za glavnog urednika i izdavača glasovitog dnevnika »Neue Frei Presse«.

Neka ovi reci budu vijenac uspomene na njezin daleki grob!

ZA UČITELJA CRKVE KATOLIČKE bit će možda uskoro proglašen sv. Lovro od Brindisija. Sv. Lovro bio je kapucin i znao je napamet cijelu Bibliju.

NAŠI POKOJNICI

O. FRANE MIOLIN, franjevac konventualac, doživotni Definitor, umro je u Splitu 27. V. ov. god. u 80. godini života i 63. redovništva. Pokojnik se rodio 25. XII. 1871. u Kaštel-Sućurcu kod Splita. Redovničke zavjete položio 25. III. 1889., a 19. VIII. 1894. zaređen je za svećenika. Bio je revan svećenik i uzoran redovnik. Kao misionar održao je lijepi broj korizmenih i svibanjskih propovijedi po cijeloj Dalmaciji. Dugo godina vršio je službu gvardijana po raznim samostanima provincije i posvuda je ostavio tragove svoje žilave marljivosti i aktivnosti. — Počivao u miru Božjem!

PROSLAVA 700-GODIŠNJICE KARMELSKOGA ŠKAPULARA

U Karmelskom samostanu u Brezovici kraj Zagreba obavit će se proslava 700-godišnjice Karmelskog Škapulara ovim redom:

Dne 1., 8. i 15. srpnja bit će u 10 sati prije podne svečana sv. Misa i propovijed. Poslije podne blagoslov i duhovna konferencija.

Dne 16. srpnja na samu svetkovinu Gospe od Karmela svečana sv. Misa i propovijed, u 10 sati.

Na nedjelju u osmini svetkovine dne 22. srpnja u 10 sati svečana sv. Misa i propovijed. Poslije podne propovijed i blagoslov.

U sve spomenute dane bit će služeno i nekoliko tihih sv. Misa.

Vjernicima se preporuča, da primaju Karmelski Škapular.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Cirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar kanonik, Zagreb, Kaptol 14 — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-363312. — Pojedini broj stoji 4.— Din

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

»Kušajte i vidite, kako je sladak Gospodin; blago čovjeku, koji se uzda u Nj«. (Ps 33, 9)

Pričesna iz današnje sv. Mise

GOD. VI. ZAGREB, 1. SRPNJA 1951. BROJ 27

KAKO SE PREPOZNAVA UČITELJ

Vrlo lako prepoznavaju Spasitelja oni, koji puni dobre volje teže za istinom. Prepoznavaju Ga lako i brzo, jer je On sama istina. Kad se susretne iskreno oko s istinom, ona ga odmah obasja i rasvijetli. Napuni mu srce istinitom vjerom. Ako pak ta istina kod nekoga potamni, ma i začas, spušta se na nj mrak i teško se u njemu raspoznaje.

Tako je to bilo uvijek. Pa je tako bilo već i s Apostolima, kad im se uskrsnuli Spasitelj prvi puta ukazao. Prestrašili su se i pobojali. On im reče: »Mir vama. Ja sam, ne bojte se! A oni su zastrašeni i poplašeni mislili, da vide duha. I reče im: Što se plašite, i zašto sumnje nastaju u vašim srcima? Pogledajte ruke moje i noge moje! Ja sam glavom. Opipajte me i uvjerite se, jer duh nema kosti, kao što vidite, da ja imam. I ovo rekavši pokaza im ruke i noge. Budući da oni još nisu vjerovali od radosti i čudili se, reče im: Imate li ovdje što za jelo« (Lk. 24, 37-41).

Bio je isti Spasitelj kao i prije. S istim crtama lica. Usprkos tomu nisu Ga prepoznali. Bilo im je kao i ozdravljenom slijepcu, koga je Spasitelj pitao, da li što vidi. Doveli Mu slijepca: »I uzevši za ruku slijepoga, izvede ga napolje iz sela. I pljunuvši mu u oči i stavivši na nj svoje ruke, zapita ga, vidi li što. I pogledavši reče: Vidim ljude, jer vidim kao drva gdje idu. Zatim mu opet stavi ruke na oči njegove. I progleda i izliječi se te gledaše sve bistro« (Mrk. 8, 23-25).

Poslije potpune i jasne vjere, sve je bistro gledao, a prije toga kao u magli. Tako je i pomanjkanje žive vjere izbrisalo crte Uskrsnuloga i Apostoli Ga gledali kao utvaru. Kod Marije Magdalene je bilo dosta nekoliko riječi, da se njezina vjera toliko oživi i njezina ljubav toliko usplamti, da se odmah u njoj snagom vihora raspršala magla s lica preobraženoga Spasitelja. A s Apostolima je morao Isus voditi dulji razgovor. Morao im pokazati probodene ruke i noge i s njima jesti. I samo teškom mukom odlagali su tamu sumnje i počeli jasno gledati preobraženog Spasitelja. Što je naime, slabija vjera, to se većim naporom učvršćuje. Što su teže sumnje, to su potrebni veći dokazi, kojima se one pobijaju.

Oba učenika, koji su išli u Emaus još su imali slabiju vjeru, nego li Apostoli. Zato oni nisu prepoznali Spasitelja, koji im se pridružio. Pa ni onda, kad su već gotovo jedan sat s Njime zajedno išli i razgovarali. Ali riječi Spasiteljeve su sve više i više raspaljivale njihova srca. I kad im se On dao u presvetoj Pričesti, tada se istom otvoriše oči njihove duše. No da ih ponizi i kazni zbog njihove nevjere, iščeznu u taj čas.

Sv. Luka opisuje tu zgodu ovako: »I kad je bio s njima za stolom, uze kruh, blagoslovi, prelomi i dade im. I otvoriše se oči i upoznaše Ga, a Njega nestade ispred očiju njihovih. I rekoše jedan drugome: Nije li gorjelo srce naše u nama, kad nam je govorio putem i tumačio nam Pisma?« (Lk. 23, 30-32).

Neki su Apostoli i učenici poslije Uskrsnuća Isusova lovili ribu na jezeru Genezaretskom. Povukli se na svoj prijašnji posao. Mora da ih je na to nagnala neka ravnodušnost i bezvoljnost, koja se uvukla u njihove duše. Bacili su mrežu u noći, ali uspjeh nije odgovarao njihovim naporima. Rano ujutro stajao je Isus na obali i razgovarao s njima i nagovorio ih, da ponovno bace mrežu. A u Njegovu je nagovoru bila neka sila, kojoj se oni nisu mogli oduprijeti.

Činilo se, da su prečuli, da ih je nazvao »djeco«, ali bogati ribolov je nagradio njihovu poslušnost i pouzdanje. Sv. Ivan opisuje to: »Reče Simon Petar: Idem loviti ribu. Odgovoriše mu: Idemo i mi s Tobom. Onda izađoše i uđoše u lađicu, ali onu noć ništa ne uhvatiše. Kad je bilo već jutro, stade Isus na obali, ali učenici nisu znali, da je Isus. Isus im reče: Djeco! imate li što za jelo? Odgovoriše Mu: nemamo. Reče im Isus: Bacite mrežu s desne strane lađice i naći ćete. Tada baciše, i već je nisu mogli vući od mnoštva riba. Tada onaj učenik, koga je Isus ljubio, reče Petru: Gospodin je« (Iv. 20, 3-6).

Bogati ribolov, čudo i misao, da bi stranac mogao biti Spasitelj, podiže ih. I u toj pomisli uzbudi se ponovno uspavana stara ljubav prema Učitelju. Prvi, prije nego li itko drugi, podigne glas ljubljeni učenik iz potištena raspoloženja i izreče svoje mišljenje i ohrabri svoju vjeru. I kad su se upustili u razgovor sa strancem, uzdigne se njihova vjera i ljubav nad tmaste i mračne oblake njihovih duša. I konačno ih obvlada radosno veselje i pronikne jasno gledanje i spoznanje, u kom su prepoznali Isusa.

Ništa nije poučnije, nego li opisivanje, kako se uskrsnuli Isus ukazivao. Nevjerni i tvrdoglavi Židovi nisu vidjeli proslavljeno tijelo uskrsnuloga Spasitelja. I nisu Ga mogli vidjeti, dokle god ih je njihova nevjera sputavala i zatvarala im oči. A vjerni učenici i prijatelji Isusovi upoznaše Ga prema stupnju veličine i moći njihove vjere i žaru njihove ljubavi. Pa tako je isto i s užitkom Isusovih učenika u ljubavi i prijateljstvu svoga Učitelja. Što naime imadu više vjere i ljubavi i revnosti u nasljedovanju Isusa, to lakše i više i dalje se pomiču u spoznavanju veličine i ljubavi Boga-Čovjeka. I to im se više pomnožava sreća i blaženstvo u tom, da mogu biti prijatelji i odabranici Božji. Zato i Spasitelj kaže: »Tko mene ljubi, moju će riječ držati, i Otac će moj ljubiti njega, i k njemu ćemo doći i kod njega ćemo se nastaniti« (Iv. 14, 23).

Božanskom Srcu

Od vječnosti Ti si
otkrio izvore ljubavi svoje,
da ih osjete jednom
stoljeća
i ljudi u njima,
pa oči duše moje.
Ista je ljubav
vodila kroz pustinju duše
u obliku ognjena stupa.
Ista je ljubav učinila,
da s Mojsijem govoriš
i da grm kupine vatrom propupa.
Ista je ljubav
rodila u štalici Tebe,
Ona je trpjela
i na Golgoti žrtvovala sebe.
Ti zov si stoljeća mnogih,
Ti utjeha si miliona,
Tebe priznaje i hvali vasiona.
O Srce,
božansko Srce,
što prebivaš iz ljubavi
među ljudima
i čuda milosti stvaraš
u njihovim grudima!
O Srce, božansko Srce
nek plamen ljubavi Tvoje
u nama gori i hara,
uči nas, Srce, kako se za vječnost
ponizno i smjelo sve pregara!

KATOLIČKA ŠKOLA ZA SLIJEPCE osnovana je prije kratkog vremena u egipatskom mjestu Shibim el Kom. U zemljama Srednjeg Istoka teške su bolesti na očima vrlo česte, te mnogi ljudi ostaju bez očinjeg vida. Prema jednoj statistici 6 postotaka Egipćana boluje na očima. U ovu katoličku školu primat će se djeca bez obzira na vjeru.

SAVEZ NJEMAČKE KATOLIČKE MLADEŽI održao je nedavno svoj sastanak u Karlsruhe. Mons. Wendelin Rauch, nadbiskup Friburga u Br., poslao je tom prilikom katoličkoj mladeži poruku, u kojoj je istakao kao glavnu misao: »Katolička mladež treba da riječju i primjerom prenese katoličko nasljedstvo iz prošlosti u sadašnjost i budućnost«.

Put do savršene vjere

Prvi put do savršene vjere je srdačna i ustrajna molitva, o čemu smo govorili u posljednjem broju.

Drugi put je, da postignemo savršenu vjeru, vježba. Treba da se često vježbamo i budimo u duši čin vjere. Krepost se stiče vježbom. Kaošto čovjek stiče spretnost u mehaničkim radnjama, pa u umjetnosti trajnom vježbom, tako to biva i kod kreposti. Tko često budi čine vjere, dospjet će naskoro do savršenstva u vjeri. A čine vjere budimo na taj način, da svaki dan iz iskrena srca kažemo Bogu: Gospodine, čvrsto vjerujem sve, što si objavio i što po svojoj sv. Crkvi predlažeš vjerovati. Bože, vjerujem, makar ne vide moje oči. Ja sam slijep za tako velike stvari, a nebesa i zemlja i sva živa i neživa priroda kliču Ti slavu i pjevaju hvalu. Makar me koliko obuzimale sumnje, makar često čujem i čitam, da Te nema, da nema drugog života, ja ostajem nepokolebiv u vjeri u Tebe i tim više prianjam uz Tebe svoga Stvoritelja i Boga. — Ovakovim činima vjere treba da često jačamo svoju vjeru, pa će nam ona uistinu biti nepokolebiva.

Kadgod molimo Vjerovanje apostolsko, mislimo na svaki članak i na svaku riječ, pa je duboko u srce usadimo i okružimo s osjećajem odanosti, poniznosti i iskrenog uvjerenja. Sv. Atanazije pripovijeda o sv. Antunu Pustinjaku, da je još na smrtnoj svojoj postelji opiminjao svoje učenike, da budu stalni u vjeri u Isusa Krista i da čvrsto drže katoličku nauku, kako je sadržana u Sv. Pismu i u crkvenoj predaji.

Treće sredstvo za postignuće savršene vjere sastoji u tom, da se vježbamo u svetim i kreposnim djelima, jer po kreposnim djelima vjera oživljava, a bez njih slabi i umire. Sv. Pavao kaže o grešnicima: Tvrde, da poznaju Boga, a djelima Ga niječu, a sv. Ivan apostol: Tko kaže, da pozna Boga, a ne drži Njegove zapovijedi, lažac je. Na ove riječi Sv. Pisma dodaje sv. Grgur: Ako je tome tako, to ćemo svoju vjeru upoznati, kad promatramo svoj život. Tada nam je vjera prava ako potvrđujemo djelima ono, što nam usta govore. — Bez dobrih djela može, doduše da postoji vjera u našem srcu, kao što se ona ne gubi ni po našim zlim djelima, ali bez dobrih djela ona je mlohava, neplodna i od male koristi za naš vječni život, a od nikakove za kršćansku savršenost. Čim naprotiv imamo više dobrih djela, to vjera po njima sve više oživljava, jača i postaje sve savršenijom. Kapetan Kornelije, o kome piše Sv. Pismo, da je bio čovjek pobožan i bogobojazan, zaslužio je svojim bogudopadnim djelima, te je od vjere u Boga dospio do vjere u Isusa Krista i primio sveto krštenje od apostola Petra. Anđeo mu je rekao: Tvoje molitve i tvoja dobra djela spomenuta su pred Bogom.

Tko dakle želi, da postigne čvrstu vjeru, i da se po njoj popne do vrhunca savršenstva, treba da čini djela ljubavi, odricanja, poniznosti i pobožnosti. Ne će svaki, koji mi govori: Gospodine, Gospodine, ući u kraljevstvo nebesko, nego onaj, koji vrši volju Oca mojega, koji je na nebesima. Vršiti, a ne samo govoriti. Nemaju dakle pravo oni, koji uče, da je za spasenje dovoljna sama vjera bez dobrih djela. Vjera bez dobrih djela mrtva je. I đavao vjeruje, ali nema nikakove zasluge, jer nema dobrih djela, pa ne može u nebo.

Nastojmo, da nam život bude pun dobrih djela, pa nam ne će tako često dolaziti sumnje protiv vjere, nego ćemo osjetiti svu ljepotu i slast svoje divne katoličke vjere, koja nas vodi u život vječni.

Nitko nije nenadoknadiv

Ako se pravo poznamo, opazili smo več, da se u nama krije neka veća ili manja čežnja, kako bismo postali veliki. Mozda je to i potrebno nakon pada u prvom raju. To naime potiče našu nutrinju, da budemo požrtvovni u našem zvanju. To može biti i slaboća, ako sebe uvijek precjenjujemo. Ali to će uvijek tako ostati, da ljudi vole imati o sebi veliko mišljenje. I smatraju se neuklonjivim i nenadoknadivima u svom životnom carstvu. Tako je to i kod naobraženih i nenaobraženih ljudi.

Nedavno su dvije susjedne kućne pomoćnice ovako razgovarale. Jedna je uvjeravala drugu prigušenim glasom, da njezina milostiva bez nje jednostavno ne može biti niti izaći izvan kuće. Ne može se uopće snaći, ako je ona samo jedan dan odsutna ili ostane u krevetu. Nevjerojatno je, kako o njoj sve ovisi. Ukratko ona ne smije na to ni pomisliti, da bi njezini gospodari mogli opet naći jednu tako povjerljivu, radinu i obzirnu djevojku, koja je za sve kao što je ona.

Nekoliko dana poslije toga nije se u susjednoj kući više vidjelo te hvalisave djevojke. Neka druga je prala prozore i stresala krpe za prašinu. Kako se nije vidjela ni slijedećih tjedana, bilo je jasno, da je ona po svojoj volji nenadano promijenila namještenje i otišla drugamo. Ali doskora se moglo opaziti, da su gospodari one susjedne kuće od onega dana, otkad je spomenuta kućna pomoćnica otišla, često dolazili na balkon. Bili su neobično raspoloženi, vesela lica. Njihov je dječačić također neprestano sjedio na balkonu i pjevuckao.

Poslije odlaska prijašnje kućne pomoćnice nastala je neka neobična promjena u kući, kao da se povratilo u tu obitelj nekrećivo veselje. Iz toga je, dakako, jasno, kako je njezino hvalisanje bilo neistinito, i kako je svršila njezina nenadoknadivost. Ovo je samo primjer, kako si često i priprostiji ljudi utvaraju i žele biti velikima. Kako ne bi to onda činili i drugi, školovaniji i na višim mjestima, koji također podliježu taštim željama da budu veliki.

Zato se ne valja zbog toga nabacivati kamenom na jednostavne ljude, nego treba priznati da pokadšto svi u tom griješimo. Uvijek se nađe samodopadljivih ljudi, koji smatraju da igraju neizmjerno važnu ulogu u životu, i da su nenadoknadivi. Takove misli podkradu se kraljevima i vladarima, koji upravljaju milijunima ljudi. Komandantima stotine tisuća vojnika. Vođama, kojima su povjerene stotine putnika. No najčešće to bude kod neznatnih ljudi, kojima je u svijetu i životu povjerena neka veoma čedna uloga. Pa onda kod podređenih namještenika, koji se prave izvanredno važnima, ako mogu dnevno dati po koju podređenu naredbu drugima. Tako je i s predstojnicima i predstojnicama pojedinih društava i skupina, koji osjećaju, da imadu u svojim rukama koju prividnu ili istinsku moć nad drugima. Naročito to biva kod onih ljudi, koji se na taj način žele izdići pred drugima svojim lukavstvom i prepredenošću i tako ih vući za nos, a igraju tek sićušnu ulogu nekoga kotačića u velikom stroju ljudskoga društva. Takovi vrlo lako zamijene svoj neznatan lik s velikom umišljenom ulogom i na taj način se žele pred drugima istaći, premda su samo njihovo oruđe.

Kod takvih umišljenih osoba ništa nije nesnosnije nego li ozbiljne bolesti. Onda oni leže bespomoćni. A drugi članovi obitelji obavljaju poslove spremno i savršeno i bez bolesnika. Vani pak na ulici struji rijeka života, a da nitko za bolesnika ni ne pita. Susjedi i susjede redom izlaze iz svojih kuća. Promatraju nebo, da vide, kakovo će biti vrijeme. I onda idu svojim putem na posao ili na trg, da prodaju i kupuju. A nitko se ni ne osvrće na to, što u jednoj kući iza prozora leži nemoćni susjed. Nitko ne pita za nj, kao da nikada i nije tamo stanovao taj bolesnik, a već je ondje možda preko 30 godina. Toliko je dakle nenadoknadiv.

I djeca halabuče i viču prolazeći ispod bolesnikova prozora. A ni ne misle na to, da im je bolesnik još pred osam dana davao voće iz svoga vrta pred kućom i bacao im preko ograde cvijeće. I zvona zvone. Pozivajući na svečanu službu Božju kao da hoće da bolesnika sr-de. Nitko se u cijelom mjestu više ne će da sjeti, da na crkvenom koru manjka bolesnik, koji je svojim lijepim glasom kroz 30 godina ondje pjevao. A trebalo bi, da barem to osjete na najsvečanije dane. Ali to nikomu ne pada više na pamet. Tako ga dakle slavi svijet za trud njegovih 30 godina rada u pjevačkom zboru. Ali tu se ne može ništa, baš ništa učiniti. To je općenita ljudska sudbina. Bilo je daleko, daleko većih ljudi, pa su zaboravljeni i drugima nadoknađeni. I još će mnogi biti zaboravljeni i drugima nadoknađeni.

Iz ovakove zle obmane treba da još na vrijeme zaključimo jedno. A to je ovo. Pa bili mi sebi ne znam kako važni ili veliki, znajmo da smo ništa. I nemojmo si utvarati, da naša neznatna moć, znanje ili rad vrijedi više, nego li drugih ljudi istog zvanja. Jedan drugi bi na našem položaju bio po svoj prilici mudriji i spretniji ili bedastiji. I kad bi bio daleko nesposobniji, ni onda ne bi svijet izašao iz svoje kolotečine. Nemojmo voditi dakle brige ni utvarati si, da će poslije naše smrti nastati velika praznina i zastoj na našem bivšem mjestu. Da će još mnogo godina ljudi za nama žaliti, jer ćemo im manjkati. Ne, ne će. Jedva će se primijetiti, da nas više nema. Ne će se poslije našega odlaska mnogo krzmati, razmišljati, mučiti, što bi poslije nas, nego će brzo drugoga postaviti na naše mjesto i bit će s njime zadovoljni.

I samo onda će se neko vrijeme za nama žaliti, ako smo u svom poslu bili savjesni, nesebični, puni ljubavi prema Bogu i bližnjemu. I onda će naše ime biti zauvijek napisano samo ondje, gdje se ništa ne zaboravlja i sve se nagrađuje, a to je u nebu.

PRAVILO ĆUDOREDNOSTI NE MOŽE BITI KULTURNI NAPREDAK

Filozofima zovemo ljude, koji čistim prirodnim razumom proučavaju čovjeka i sve pojave oko čovjeka. Svemu u prirodi, ili još bolje rečeno, svemu u svemiru hoće doći na kraj samim razumom. Jedni među filozofima priznaju Boga i objavljenu vjeru i služe se objavljenom vjerom kao putokazom u svom razumnom istraživanju. To su kršćanski filozofi. Drugi ne poznaju Boga ni objavljene vjere, nego proučavaju svemir na svoju ruku, neovisno o Bogu.

Ovi, koji ne priznaju Boga ni objavljene vjere, izgrađuju i vjeru i ćudoređe neovisno o Bogu, pa zato i svoje ćudoređe nazivaju »nezavisni moral«. Jedni među njima kažu: Vrhovno je pravilo ili norma ćudorednosti kulturni napredak čovječanstva. Sve, što pomaže kulturnom napretku čovječanstva kao cjeline, to je ćudoredno dobro, a što smeta kulturnom napretku čovječanstva, to je ćudoredno zlo.

Nema sumnje, da iz naše naravi izvire težnja uvijek ići naprijed. Nama je prirođeno tražiti neprestano što je bolje, ljepše i savršenije. Seljaku je u naravi tražiti sredstva i načine, kako će što bolje obraditi zemlju i od nje dobiti što više plodova. Radi toga seljak istražuje zemlju, ispituje strojeve i vrši razne pokuse. Tako radi i radnik u tvornici, a jednako i obrtnik u svojoj radionici. I činovnik je u uredu zabrinut, kako će prije i bolje svršiti svoj posao. Učitelji i đaci po školama, od najnižih do najviših, neumorno rade na tom, tko će pronaći nešto novo, nešto bolje, od čega bi čitav svijet imao što više koristi, pa da onda bude život na svijetu što udobniji i što sretniji.

Katolička Crkva, kao najkulturnija ustanova na zemlji, vrlo dobro pozna ljudsku narav i njezinu neumornu težnju za napretkom. Radi toga katolička Crkva kroz svu svoju povijest vodi i podupire kulturni napredak u svim granama. Nema ljudske djelatnosti, a da joj Crkva ne bi posvećivala pažnju, a da joj Crkva ne bi pružala smjernice i davala potporu, a da Crkva ne bi neprestano bodrila: samo naprijed, radite što bolje, što savršenije, što plemenitije, što kreposnije. Gdje je na svijetu jedna ustanova, koja je podigla toliko škola i odgojnih zavoda, koliko ih je podigla katolička Crkva? To je najbolji dokaz, koliko je Crkvi stalo do kulturnog napretka čovječanstva. Međutim katolička Crkva nema pred očima kulturni napredak sam za sebe, nego uvijek u vezi s Bogom i objavljenom vjerom. Kad Crkva potiče na kulturni napredak, potiče samo na takav napredak, koji se razvija prema Božjim načelima i prema smjernicama što ih daje objavljena vjera. Katoličkoj Crkvi nije vrhovno pravilo morala ili ćudorednosti kulturni napredak, nego Gospod Bog, komu ima služiti svaki pojedini čovjek za sebe, i svi ljudi kao zajednica sa svim svojim kulturnim napretkom.

Vidimo, kako izgleda kulturni napredak bez veze s Bogom, neovisno o Bogu, kako ga izgrađuju moderni filozofi, koji ne priznaju Boga. Kad je kuhinjsko umijeće u spremanju jela bilo ovako savršeno kao danas? Kad su ljudi znali spremati odjela i graditi kuće kao danas? Kad je bila tehnika i liječništvo na ovolikoj visini kao danas? Kad su bile saobraćajne veze po cijelom svijetu ovako savršene kao danas? Pogotovo kad se uzme pred oči brzina zrakoplova, radio, telefon, automobil i bezbrojne druge tekovine modernoga kulturnoga napretka. A na drugoj strani-unatoč ovoga silnoga kulturnog napretka-kad je na svijetu bilo više glada nego danas u naprednom dvadesetom vijeku. Kad je u povijesti bilo više golih i bosih nego u našem dvadesetom vijeku. Kad u Aziji cijele ogromne pokrajine gladuju i umiru. Kad je bilo više ljudi bez stanova ili u lošim stanovima, pa čak i u samoj Americi, dakle po čitavom svijetu. Kad je u povijesti više ljudi palo u ratu, nego u ovom prošlom, drugom svjetskom ratu? I ne samo to nikada u povijesti nije bilo toliko ljudi po zatvorima i logorima izvrženo svakoj bijedi i konačno strašnoj smrti, kao u prošlom ratu i nakon rata. Eto, to je kulturni napredak bez Boga, tako izgleda ljudsko društvo, kad se vrhovnim pravilom morala ili ćudorednosti smatra kulturni napredak bez Boga.

Radujmo se svakom istinitom kulturnom napretku. Radujmo se poljoprivrednom napretku. Radujmo se tehnici i medicini. Radujmo se športu i lijepoj knjizi. Radujmo se svemu, što je ljudski duh kadar zasnovati i izvesti, ali samo onda, kad se iznašašća ljudskoga duha slažu s Božjim zakonom. Kulturni napredak s Bogom i objavljenom vjerom, osnovan i građen na temelju Božje nauke i vjerskih načela, to je naš uzor i samo taj uzor usrećuje ljudsko društvo.

Sv. OTAC O ODGOJU

Edmond Ignacij Rice osnovao je u Irskoj kongregaciju »Christian Brothers«, koja se bavi odgojem mladeži. Ova kongregacija se je iz Irske proširila u Englesku, Sjevernu Ameriku, Južnu Afriku, Indiju, Australiju i Novu Zelandiju. Blage uspomene papa Leon XIII. pozvao je braću ove kongregacije, da dođu u Rim i da i u Rimu razviju svoju djelatnost. Novoosnovani zavod »Marcantonio Colonna« bio im je predan na upravljanje.

Ove godine se navršilo 50 godina od utemeljenja ovoga Zavoda i tom prilikom je sv. Otac primio u audijenciju poglavare, pitomce i bivše pitomce zavoda na čelu s Eduardom Clancy, generalnim superiorom kongregacije, koji je za ovu zgodu naročito došao iz Irske. Sv. Otac je održao značajan govor, u kojem je iznio povijest ove kongregacije, njezine uspjehe u odgoju mladeži, posebno pak je naglasio, kako je veliki broj pitomaca ove kongregacije odabrao svećeničko zvanje. Sv. Otac je među ostalim rekao: »Nepobitna je činjenica, da je brojnost svećeničkih zvanja, iako ne jedini, a ono ipak jedan od najsigurnijih znakova, po kojima cijenimo vrijednost i uspješnost katoličkih škola i svake druge odgojne ustanove...

Besplodna i bezuspješna bi bila djelatnost najbolje škole i najbolje obitelji, ako bi u savjesti odgojitelja i roditelja ostala bez odjeka činjenica, da jaki i pogibeljni utjecaji izvan obitelji i izvan škole nastoje osvojiti duše naše djece, pokvariti sve ono, što u njima djeluje obitelj i škola. Te pogibelji se nalaze tamo, gdje se okupljaju velike mase svijeta, posebno kod kinematografskih predstava.

Ovdje se međutim nameće jedna opaska. U nekim zemljama osobe, koje su mjerodavne u pitanjima odgoja, pravile su anketu s podrobnim i točnim pitanjima o vjerskom životu pitomaca katoličkih škola, posebno u dječačkim godinama. Ako se može vjerovati njihovim tvrdnjama, oni su došli do ovog zanimljivog zaključka. Pogibelji, koje prijete vjeri mladeži od kinematografa, manje su od pogibelji, koja može doći od eventualnog lošeg primjera svećenika, učitelja i odgojitelja uopće. Drugim riječima: Utjecaj roditelja, svećenika i odgojitelja u roditeljskoj kući, crkvi i školi ostaje uvijek prvi i najvažniji elemenat u oblikovanju mladića kao pravog kršćanina. Koli značajno saznanje za osjećaj odgovornosti! Kako snažan poticaj za vas!«

Na kraju je sv. Otac zaželio, da se i dalje razvija rad »Christian Brothers« na veću slavu Božju, za napredak obitelji, a na korist društva i sv. Crkve.

PODLISTAK

Njegova uspomena

Posljednji akordi blagdanske večernjice gubili su se u suton kroz otvoren prozor male kapele. Svećenik je polako pokleknuo pred Svetohraništem i teškim korakom napustio oltar. Dva mala dječaka u crvenim ministrantskim odijelima prošla su pred njim u sakristiju. Djeca su se pogledavala u čudu. Sa strahom su gledala na svećenika, kojemu je oko usana podrhtavao neki blaženi posmijeh, a na očima su blistale suze. Da. Prave suze. I mali Ivica, koji je klečao s desne strane, jasno je vidio da je velečasni plakao, dok su pjevači pjevali litanije. Pa i jutros kod svete Mise izgledao im je nekako čudan. Kod propovijedi je govorio o nedokučivim putevima Božjim, o svetoj Volji Njegovoj, o beskrajnoj Ljubavi. A Ivica i Mladen još su premaleni, da bi mogli sve razumjeti, ali osjećali su, da je današnji dan napose značajan za njihova velečasnoga. Sada u sakristiji, nisu se usudili kao obično pozdraviti i otrčati dugačkim hodnikom napolje, gdje su ih čekali njihovi mali prijatelji. Stisnuli su se u kut i čekali, da se velečasni skine. Stari svećenik, kao da je osjetio neku zabunu kod svojih mališana, okrenuo se i rekao: »Dođite, djeco, u moju sobu. Nešto ću Vam pričati!«

U polumračnoj sobi čuo se prigušeni glas svećenika: »Bilo je to prije trideset i pet godina. U jednom malom selu na obali našeg Jadrana spremalo se veliko slavlje. Župna crkva bila je sva okićena, a pred jednom kućom skupilo se mnoštvo, da otprati u crkvu na prvu svetu Misu mladog svećenika. Okružen mnoštvom svijeta, slušajući pozdrave od svojih suseljana, okružen svećeničkom pratnjom, pošao je prvi puta da služi svetu Misu. Djeco, divno je bilo. Dan je bio prekrasan. More se ljeskalo u tisuću boja. Sa susjednih župa čulo se blagdansko zvono, ali taj je svećenik čuo toga jutra samo glas u svojoj duši, koji ga je zvao sve bliže k svome Bogu. I došli su u crkvu. Žrtva je počela. Mladi svećenik prikazao je Gospodinu svoju prvu Nekrvnu Žrtvu. O, da znate, kako je bio sretan! On je toga dana prvi puta držao Boga na svojim rukama. Prvi puta je pio iz Njegove čaše. Kasnije su pričali ljudi, da su mu drhtale ruke, kada je podizao svetu Hostiju. A znate, zašto su mu drhtale? Od sreće, od zanosa, od zahvalnosti, što je ušao u red Božjih slugu. I svake godine na taj dan onaj svećenik sjeća se onoga sunčanog jutra na plavoj obali, u maloj župnoj crkvi. I svake godine na taj dan zadrhtaju mu ruke od sreće i dođu mu suze na oči od ganuća pred Božjom ljubavi.« Djeca su časkom šutjela, zagledavši se ponovno u orošene oči svećenikove. Mali je Ivica plaho progovorio: »To ste Vi bili, velečasni!« — »Da, djeco, ja sam

(Nastavak na strani 3.)

VII. NEDJELJA PO DUHOVIMA

1. VII. 1951.

U današnjem sv. Evanđelju (Matej 7, 15—21) upućuje Isus svoje učenike, da se čuvaju lažnih proroka, koji dolaze k vama u ovčjem odijelu, a iznutra su vuci grabljivi. Poznat će ih po njihovim plodovima. Koji budu rodili zlim plodovima, odbacit će se u oganj, a samo oni s dobrim plodovima, dobrim djelima, doći će u kraljevstvo nebesko.

Čuvajte se lažnih proroka. Mi imamo božansku istinu napisanu u Sv. Pismu, koju neprevarljivo naučava sv. Crkva. Ta istina, ako po njoj živimo, vodi nas u život vječni. Lažni proroci su ljudi, koji tu istinu niječu, đavo i strasti, koje nam tu istinu zamračuju i grešni život prikazuju u zamamnom obliku, loši primjeri zlih ljudi, koji nas odvlače od te božanske nauke. Čuvajmo se svih tih lažnih proroka i prionimo svom dušom uz pravu nauku, koja nam osigurava sreću, nesamo na onom, nego i na ovom svijetu.

Svako plemenito stablo rađa dobrim plodovima. Mi smo plemenito stablo, ako smo bez grijeha i u nama stoluje milost posvećujuća. Tada nam sva dobra djela rađaju zasluge za nebo, a ona djela, koja nisu po sebi ni dobra ni zla, mogu postati dobra i zaslužna, ako učinimo za njih dobru nakanu. Vršiti poslove svoga zvanja, učiti, šetati, spavati, jesti, nije po sebi ni dobro ni zlo. Ako mi za sva ova i slična djela načinimo u jutro dobru nakanu, pa kažemo: Dragi Bože, sve, što danas budem govorio, mislio i radio, neka bude Tebi na slavu, tada nam sva naša djela preko dana, makar su kako neznatna, postaju zaslužna za nebo. To su dobri plodovi dobrog stabla.

Ne će svaki, koji mi govori: Gospodine, ući u kraljevstvo nebesko, nego onaj, koji vrši volju Oca mojega, koji je na nebesima. Treba dakle, da svoju volju podvrgnemo volji Božjoj, da hoćemo ono, što Bog hoće, a odbacimo ono, što On ne će. Ne može biti, da se Bog po nama ravna, nego je bezuvjetno potrebno za naše dobro, da se mi po Njemu ravnamo. U tom je sva savršenost života vršiti volju Oca nebeskoga, svoju volju sjediniti s Njegovim zapovijedima. Vršiti njegove zapovijedi, kloniti se zla i činiti dobro, znači vršiti volju Njegovu. Nastojmo sa svoje strane, da vršimo volju Božju djelima, a ne samo riječima, pa da sigurno uđemo u kraljevstvo nebesko.

Sv. GALIKAN

Rimski car Konstantin pobijedio je g. 312. Maksencija kod Milvijskoga mosta u znaku svetoga križa. Konstantin je gradio Carigrad kao svoju prijestolnicu, kad su u Traciju navalili Sciti i prijetili da zauzmu Carigrad.

Galikan je bio carev vojskovođa protiv Scita. On je već pobijedio Perzijance. I sada je zatražio od cara, da mu dade za ženu svoju kćer Konstanciju, ako pobijedi Scite. Time je doveo cara u najveću nepriliku, jer je Konstancija bila kršćanka i zavjetovala svoje djevičanstvo Bogu. Još kao poganka oboljela je od strašnih čireva po svem tijelu. Liječnici su je na sve načine mučili svojim liječenjem i palili joj rane, ali ništa nije koristilo. Tada se ona obratila svetoj mučenici djevici Agnezi i na njezinu je grobu čudom ozdravila, dala se krstiti i zavjetovala djevičanstvo Isusu Kristu. Za svoje dvorjanike je izabrala svetu braću Ivana i Pavla.

Kad je Konstancija saznala, da je car u teškoj neprilici zbog Galikanova zahtjeva, reče caru, neka Galikanovu zahtjevu udovolji, a ona se potpuno pouzdaje u svoga Spasitelja i Zaručnika. Zatražila je, da Galikanove dvije kćeri, Atika i Artemizija, iz prvoga braka, odmah dođu na njezin dvor, a Ivan i Pavao da prate Galikana u boj protiv Scita.

Djevica Konstancija uskoro je obratila na kršćanstvo Galikanove kćeri. S njima je zajedno neprestano molila za obraćenje Galikanovo, jer je Galikan još bio poganin. »O Isuse, Ti si rekao: Što god zaištete od Oca u moje ime, dat će vam. Ja molim, obrati Galikana, koji hoće da me otme Tebi, Kriste, jedini moj Zaručniče!«

Bitka sa Scitima zametnula se kod Filipopola. Oni su bili brojni i hrabri pa su potisnuli Galikanovu vojsku. Galikan je dao neprestano prinositi na susjednom brežuljku žrtve poganskom bogu rata Marsu, ali uzalud. Tada mu Ivan i Pavao rekoše, da Mars nije nikakav bog, nego neka obeća, da će prihvatiti kršćanstvo, pa će mu jedini pravi i istiniti Bog dati pobjedu. Jedva je to Galikan obećao, kad stane uzanj snažan mladi čovjek s križem na ramenu i pozove ga, da ga slijedi. Za čas je bio okružen sa svih strana hrabrim vojnicima, koji su udarili na neprijatelja i raspršili ga. Scitski je kralj na koljenima zamolio milost. Galikan mu je poštedio život kao i svim scitskim vojnicima. Ispunio je svoje obećanje i postao kršćaninom.

U Rimu je pobjednika Galikana s velikim slavljem dočekao car, careva mati sv. Helena, Konstancija i njegove kćeri, s cijelim narodom. Galikan se odmah uputio ka grobovima sv. Apostola Petra i Pavla i ondje klečeći molio. Car se silno začudio, jer je znao, da je Galikan bio poganin. Na to mu Galikan ispripovjedi svoje obraćenje i reče, da želi biti savršeni kršćanin, da se odriče druge ženidbe i da će živjeti samo u službi Kristovoj. Konstancija i njegove kćeri plakale su od radosti nad ovakvim čudom.

Galikan je oslobodio svojih 5000 robova i povukao se u Ostiju. Tamo je njegovao i dvorio siromahe, bolesnike, i robove. Za vrijeme Julijana Apostate bio je kao kršćanin prognan, pa je otišao u Aleksandriju. Tu mu je sudac Raucijan dao odsjeći glavu, jer nije htio žrtvovati poganskim bogovima. Crkva ga spominje 25. lipnja.

BIBLIJA I „DIVLJI" NARODI

Proučavajući kulturu današnjih »divljih« t. j. primitivnih naroda, tih živih okamina prastare, prvobitne ljudske kulture etnolozi su ustanovili neke elemente u religioznoj predaji tih naroda, koji se upravo napadno slažu s podacima, što nam ih daje Sv. Pismo. Pojam Najvišeg Bića je kod ovih naroda vrlo uzvišen. Najviše Biće je prema njihovu shvaćanju sama dobrota. Ono je stvoritelj svega, ali ipak nije uzročnik ni tjelesnog ni ćudorednog zla u svijetu. Ono je vrhovni zakonodavac i sudac, koga se mora priznavati Gospodarom i nasljedovati Ga u Njegovoj dobroti, da bi poslije smrti mogli živjeti u neposrednoj zajednici s Njime. Na pitanje, odakle primitivnim narodima ovako uzvišeni pojam o Najvišem Biću, poznati etnolog O. Schmidt odgovara: »Najstarija se zajednička religija ne može shvatiti u svojoj potpunosti, punini i vlastitosti, ako se ne prihvati opstojnost i djelovanje Boga, koji je ovu religiju osnovao time, što je ljude onoga doba osobno poučio o njezinim nazorima, ćudorednim pravilima i činima kulta.« Ovo se stanovište O. Schmidta u potpunosti podudara s predajom primitivnih naroda. Kod prakulturnih naroda Kulin i Kumai u jugoistočnoj Australiji, Pigmejaca, Andamanaca i Semang u južnoj Aziji, Ritva Vijot i Penuti Maidu u centralnoj Kaliforniji te Samojeda Jurak na euraziјskim obalama Ledenog Mora postoji predaja, po kojoj je Najviše Biće stvorilo prvi ljudski par, poučilo ga o religiji i ostaloj kulturi. Ova je pouka zatim prelazila s koljena na koljeno sve do danas. Takva predaja kod primitivnih naroda na tako velikim zemljopisnim udaljenostima i još k tome naroda, koji nemaju nikakvog ili tek ograničenog dodira s ostalim svijetom, mora da potiče iz zajedničkog života onoga doba prapovijesti, kada prvi ljudi nisu živjeli rastepeni po zemljinoj kugli, već su živjeli u zajednici. Na drugi način nije moguće protumačiti sukladnost u predaji tako udaljenih naroda. A pošto sadržaj ove najstarije religije nadvisuje čisto naravna umna shvatanja kasnijih kulturnih naroda, ne može se predpostaviti, da bi ta prvotna religija bila plod umnog razmatranja i zaključivanja ovih primitivnih naroda. To nam potvrđuje i Sv. Pismo.

U Sv. Pismu nalazimo: »U početku stvori Bog nebo i zemlju.« To isto tvrde svi najstariji narodi ili izričito ili neizravno time, što Najviše Biće nazivaju »Stvoritelj i Gospodar svega«.

Sv. Pismo opisuje stvaranje čovjeka: »Tako Bog stvori čovjeka... muško i žensko stvori... Tada načini Gospod Bog čovjeka od praha zemaljskoga i udahne mu u lice duh života«.

Svi primitivni narodi posjeduju predaju, da je Najviše Biće napose stvorilo prvi ljudski par. Semang, Kulin, Maidu i Jurak posjeduju predaju, da je Najviše Biće načinilo prva ljudska tjelesa, iz zemlje, uz to Kulin nadodaju, da im je udahnulo dušu na usta i nos, a Maidu, da ih je grijalo svojom toplinom.

Sv. Pismo kaže: »Uze dakle Gospod Bog čovjeka i stavi ga u vrt edenski, da ga obrađuje i goji. A dade Gospod Bog čovjeku zapovijed: »Sa svakoga drveta u vrtu smiješ jesti; samo s drveta spoznanja dobra i zla ne jedi Jer čim bi jeo s njega, morao bi umrijeti.«

Primitivni narodi posjeduju predanje, da je Najviše Biće prve ljude vezalo za sebe nekom posebnom zabranom. Prema predaji pigmejaca Nigrila Efe na Ituri, pritoku srednjeg Konga, Najviše Biće je odmah nakon stvaranja reklo prvom čovjeku: »Ti ćeš rađati djecu, koja će stanovati u šumi. Ali javi moju zapovijed svojoj djeci: Od svega drveća šume smijete jesti, ali od drveta Tabu ne«.

Sv. Pismo izvješćuje: »Vidje žena, kako je plod drveta dobar za jelo... I ona uze od njegova ploda i jede. I mužu svome, koji je bio uz nju, dade od njega i on također jede«.

Predaja primitivnih naroda kaže, da je neka žena prekršila zabranu i Najvišeg Bića ili na to poticala ljude, a posljedica su toga sadašnje nevolje, a napose smrt, koje do tada nije bilo na svijetu.

Ogroman je etnološki materijal, koji je prikupila škola O. Schmidta, a taj materijal nepobitno svjedoči, da primitivni narodi ne samo da posjeduju pojam Najvišeg Bića skoro jednak Praobjavi, nego da posjeduju predaju o prvim danima ljudskoga roda napadno sličnu opisu Sv. Pisma.

Posljednja večera Leonarda da Vincija - propada

Za vrijeme drugog svjetskog rata pala je jedna teška britanska bomba na crkvu i samostan Santa Maria delle Grazie u Milanu. U blagavaoni toga samostana, na prednjem poprečnom zidu nalazi se glasovita slika »Posljednja večera« od Leonarda da Vincija, naslikana 1496./97. po nalogu vojvode Ludovico il Moro uljanom bojom na suhom zidu. Pored portreta »Mona Lise« je »Posljednja večera« najznačajnija i najuspjelija slika tog velikog majstora talijanske renesanse.

I jedno i drugo djelo imalo je i ima svoju sudbonosnu povijest. Jedan nacionalni fanatik, koji nije mogao podnijeti činjenicu, da se »Mona Lisa« nalazi izvan Italije, ukrao je 1911. ovo remek-djelo iz »Louvre«-a u Parizu. Slika je u prosincu 1913. pronađena u Firenci i vraćena u »Louvre«.

»Posljednja večera« prouzročila je mnogo glavobolje kod ljubitelja umjetnosti, i to s razloga, što su boje već poslije pedesetak godina bile izgubile svoju svježinu u tolikoj mjeri, da su tek nestajale i konture pojedinih likova. Godine 1730. bila je slika već tako blijeda i neizrazita, da ju je slikar Bellotti morao obnoviti. Radilo se o pravoj rekonstrukciji slike. A nije bila posljednja. Do nove rekonstrukcije došlo je 1770., a slikari Maza i Barazzi činili su što je bilo u njihovoj moći. Međutim, ni tom se obnovom nije moglo stati na kraj daljnjem propadanju, tako da je Cavenagli naročitom tehnikom nastojao spriječiti proces daljnjega propadanja, nažalost na način, da je original tom prilikom dosta toga izgubio.

Upravo, barbarski stradala je »Posljednja večera« Leonarda da Vincija, kad su Napoleonovi vojnici probili vrata kroz zid, na kojem se nalazi slika. Tom su prilikom, zbog visine vrata, potpuno uništili Spasiteljeve noge i prednji dio stola.

Kad je pri kraju prošlog svjetskog rata, na dvorištu samostana Santa Maria delle Grazie eksplodirala teška bomba, pretvorena su među ostalim dva uzdužna zida u ruševine. Prilično su sačuvana dva poprečna zida, prednji, na kojem se nalazi »Posljednja večera« Leonarda da Vincija, i stražnji, na kojem je naslikano »Raspeće« od Giovannija Donata Montorfana. Kako je moguće, da su ta dva djela slikarstva sačuvana, jedva se može razumjeti, ma da bi bilo naivno misliti na »čudo«.

Dojam, što ga danas ostavlja »Posljednja večera«, vrlo je žalostan. Boje su blijede, bez naročitog izražaja. Nekoliko likova Apostola već se ne može niti raspoznati. Ne može se reći, da je to posljedica samih klimatskih nepogoda ili i bombardiranja. Sigurno je i jedno i drugo nepovoljno utjecalo na remek-djelo Leonarda da Vincija, kome se divi cijeli svijet. Uzrok je ipak dublji. Ako gledamo na drugi zid, na kojem se nalazi »Raspeće«, što ga je naslikao Montorfano, vidimo, da su boje uščuvane, da su svježe, kao da su novijeg datuma. Još bi se dalo misliti, da zid na kojem se nalazi »Raspeće«, nije izložen istim nepogodama kao zid s »Posljednjom večerom«, odnosno da ta dva zida nisu sagrađena iz potpuno istog materijala ili slično, pa da se tome ima pripisati uščuvanost »Raspeća«. Međutim, imamo jednu činjenicu, koja unaprijed isključuje opravdanost ove slutnje. Sam Leonardo da Vinci dodao je naime Montorfanovu »Raspeću« neke figure, a to su vojvoda Ludovico il Moro i njegova obitelj, i već nakon kratkog vremena bile su boje tih likova izblijedjele kao na njegovoj »Posljednjoj večeri«. Same konture tih likova uspjelo je uščuvati ponovnim obnavljanjem. To, dakle, znači da je sam Leonardo da Vinci kriv, što mu njegovo remek-djelo slikarstva propada. Kriv utoliko, što je tražio novu tehniku rada, tehniku, koja je trebala spojiti u jednu način rada uljanom bojom i tehniku slikanja na svježoj žbuci (al fresco), i to na novi osebujni način, koji još nije u svemu uspio.

Sad se znanstvenom točnošću mjere temperatura i vlaga i drugi mjerodavni činbenici, prema kojima bi se moglo ući u trag uvjetima, pod kojima bi se »Posljednja večera« dala uščuvati u svom sadašnjem, već dosta derutnom obliku. Cijeli dio zida sa slikom doći će po svojoj prilici pod staklo, a bit će zatvoren bez pristupa zraka, dok će se umjetno proizvoditi ona temperatura i vlaga, koje su za daljnje čuvanje slike najpogodnije.

Kakve su bile boje »Posljednje večere«, može se prosuđivati po nekim starijim kopijama. Jedna se suvremena kopija nalazi u crkvici Ponte Capriasca kod Lugana. Lijepo se ističu boje i na mozaiku u minoritskoj crkvi u Beču. A najvjernije bi imale doći do izražaja boje na gobelinu, koji se nalazi u Vatikanskoj biblioteci.

NJEGOVA USPOMENA

(Nastavak sa strane 2.)

blo«. — I njegove posvećene ruke ...ano se spuste na dječje glavice. Na ...du je visjela slika prve svete Mise, a ...dje na dnu slike pisalo je ime onog ...nog svećenika i datum: 29. VI. 19..

Djeca su te večeri dobila na poklon jednu svetu sličicu, i otišli su kući srcem punim slatke čežnje za svećeništvom. I svaki od njih je te večeri ...kao: »Bit ću svećenik.« I obojica su ...pali s tom svetom odlukom, jer još su znali i onu: »Mnogo je zvanih, ali ...lo odabranih.«

A svećenik te je večeri dugo klečao ...d Raspećom u svojoj sobi i kroz suze ...hvaljivao, što je i on došao u četu ...abranih.

N

ENGLESKI BISKUPI protestirali su protiv zakonskog prijedloga, po kojem bi se omogućio razvod braka na temelju činjenice, da bračni drugovi sedam godina ne žive zajedno. Protestirali su i mnogi anglikanski biskupi.

OSAM ZVONA za novosagrađenu crkvu sv. Eugenija u Rimu je bilo na svečan način blagoslovljeno u petak 20. travnja. Ova je crkva sagrađena kao spomen na 50. godišnjicu misništva sv. Oca.

RASPETI KRIST u kršćanskoj umjetnosti

U umjetnosti prvog kršćanskog doba nema prikaza raspetog Krista. Najstariji prikazi potječu tek iz V. stoljeća. To su rezbarije, jedna u drvu na vratnicama crkve sv. Sabine u Rimu, a druga u bjelokosti, što se čuva u Britanskom muzeju u Londonu.

Ni u stoljećima, koja slijede, također nema mnogobrojnih primjera Raspeća. Moramo se uspeti daleko u srednji vijek, da zapazimo, kako je ljudski lik Raspetoga na križu zauzeo u kršćanskoj umjetnosti ono istaknuto mjesto, koje od tada ima nepromijenjeno do danas.

Čini se, da je i dugo poslije uvođenja križa kao znaka Otkupljenja bio kršćanski osjećaj daleko od toga da zorno prikaže Kristove patnje i Njegovu smrt. Stavljajući u središte misao o Otkupljenju radije se Kristova žrtva prikazivala na simboličan (slikovit) način, negoli stvarnim prizorom Raspeća. Poznati su takovi simbolički prikazi obično s likom žrtvenog janjeta na križu.

Do široke upotrebe prikaza s Kristovim tijelom na križu došlo je, čini se, prije na kršćanskom Istoku negoli na Zapadu. Crkveni sabor u Carigradu (Trulanski koncil) naložio je god. 692., da se na križeve više ne postavlja simbolično žrtveno janje, nego ljudski lik Kristov. Od XI. stoljeća dalje raspela i prikazi Raspeća Kristova uopće, kakove vidimo danas, postaju opće dobro i u kultu i u umjetnosti cijelog kršćanskog svijeta.

Ako međusobno usporedimo sve poznate srednjovjekovne primjere Raspeća, zapazit ćemo, da se oni znatno razlikuju u načinu, kako je na njima prikazan lik Kristov. Te razlike u prikazivanju proizlaze iz razlika u osjećajnosti, u shvaćanjima, u predodžbama, u tradicijama i u duhovnom interesu pojedinih kulturnih sredina i pojedinih razdoblja.

Rimska i helenistička sredina stvorila je tip živog Krista na križu, golobradog gotovo g o l o g samo s pojasom, koji mu pokriva slabine. Golotinji, koja nije bila čudna i zazorna antiknom osjećaju, suprotstavlja se osjećaj kršćanskog Istoka (Sirija, Palestina), gdje su vladali sasvim drugi nazori, po kojima bi se golotinja tijela Boga-Čovjeka smatrala skrajnjim poniženjem. Stoga Istok oblači Raspetog u dugu košulju bez rukava. Iako se ovaj »sirski« tip o d j e v e n o g raspetog Krista prenosi i u umjetnost Zapada, značajno da je ipak helenistički tip golog Krista konačno potisnuvši sirski tip, ostao temeljnim oblikom, na kome podjednako i Istok i Zapad do dana današnjeg grade lik Raspeća. Mjesto golobradog rano se ustaljuje lik bradatog Krista.

Uskoro počinje bizantska umjetnost prikazivati Krista m r t v a na križu, lako naklonjene glave, a tijela savijena u obliku slova S. Mrtvim Kristom prikazano je, da je djelo Otkupljenja već dovršeno. Zapad, međutim, naglašavajući Kristovo b o ž a n s t v o i u času muke, predstavlja pobjedonosnog Krista, ž i v a na križu, uspravna, otvorenih očiju, često s kraljevskom krunom na glavi i prstima, koji blagoslivlju. Ali na prelazu XII. u XIII. stoljeće pod sve jačim utjecajem bizantinskog tipa i pod utjecajem pobožnih razmatranja o muci Kristovoj, umjetnost na Zapadu potcrtava sve više l j u d s k u p a t n j u i s m r t Raspetoga. Od tada i na Zapadu Krist prigiba glavu, sklapa oči, savija tijelo, dok mu noge, do tada pribijene svaka po jednim čavlom, prigibavaju se od muke u koljenima i spajaju se u gležnjevima samim jednim čavlom Takav je, dakle prizor Raspeća, koji je konačno stvorila religiozna misao Zapada, uživljavajući se u ljudske boli Otkupiteljeve. Pred takovim prizorom razmatraju i mole generacije u crkvama, u samostanskim izbama, u privatnim stanovima tamo od vremena sv. Franje do naših dana.

ISUSOVAC MAROTS, proglašen je 20 svibnja za blaženog Katoličke Crkve. Novi Blaženik rodom je iz Francuske i djelovao je kao misionar sredinom XVII. stoljeća u Bretaniji.

Iz katoličkog svijeta

MISIJSKE ŠKOLE U SIJAMU broje 14.000 učenika. U zadnje vrijeme se opaža veliki priliv učenika u ove škole, ali nedostatak školskih prostorija je uzrokom, da škole ne mogu primiti sve one, koji se prijavljuju. Tako je rektor zavoda Uznesenja u Bankoku nedavno izjavio: »Zavod sada broji 2000 pitomaca. Kada bi nam bilo moguće podesetorostručiti kapacitet našega zavoda, on bi u roku od sama 24 sata bio prepun«.

FRANCUSKI BISKUPI na svom plenarnom zasjedanju donijeli su odluku, da se osnuje u cijeloj Francuskoj 15 komisija, koje će usklađivati cjelokupnu aktivnost francuskih katolika s hijerarhijom. Na čelu ovih komisija nalazi se po jedan biskup. Komisijama je zadaća da proučavaju pojedina pitanja i dostavljaju svoje mišljenje episkopatu. Tako će na pr. jedna komisija studirati socijalna pitanja, druga svećenička pitanja, a treća pitanja katoličkih organizacija i tako dalje redom sve najvažnija suvremena pitanja u današnjoj Francuskoj.

DJELA MILOSRĐA GOSPOĐE PREDSJEDNIKA MEKSIKA. Gospođa Beatriks Velasko, žena predsjednika Meksika, odlučila je, da će svaki dan podijeliti siromašnoj djeci 50 objeda u župi Naše Gospe od Guadalupe. Ova inače skromna pomoć, koju daje žena meksičkog predsjednika države, ipak svjedoči koliko su se prilike izmijenile u samom Meksiku. Dok su u još nedalekoj prošlosti meksički državni poglavari progonili katoličku vjeru, eto, danas već surađuju s katolicima u djelima kršćanskog milosrđa.

DVA VLASTORUČNA PISMA sv. Terezije od Djeteta Isusa darovale su nedavno američkom karmelićaninu Albertu Dolanu dvije rođene sestre sv. Terezije. One su ova pisma darovale u znak zahvalnosti, što su ih za vrijeme rata i poslije Amerikanci izdašno pomagali.

U LISIEUX-u je bazilika, sagrađena u čast sv. Terezije od Djeteta Isusa, obnovljena i opet otvorena. Više karmelićana stoji stalno na raspolaganje posjetiocima svetišta.

KARDINAL SAPIEHA, nadbiskup u Krakovu, koji je na Duhove slavio svoj 84. rođendan, teško je obolio. Sv. Otac poslao mu je svoj apostolski blagoslov.

40.000 RADNIKA prisustvovalo je na Duhove u vatikanskoj bazilici sv. Petra sv. Misi, koju je služio Sv. Otac Pijo XII. povodom 60-godišnjice enciklike »Rerum novarum« o radničkom pitanju. Prije sv. Mise održao je Sv. Otac kratku propovijed, u kojoj je među ostalim pitao, da li su prisutni pripravni zalagati se za socijalni mir u svijetu prema načelima Kristovim. Na sedam jezika odgovarali su glasno i oduševljeno prisutni vjernici: »Jesmo!«.

100-GODIŠNJICA ROĐENJA ADOLFA HARNACKA, jednog od najvećih protestantskih učenjaka, slavi se ove godine u više njemačkih gradova. U Berlinu je protestantski biskup Dibelius kao »zahvalan učenik« iznio zasluge svog velikog učitelja. Harnackova je zasluga, da se mnoge stvari u starokršćanskoj literaturi vide u novom svijetlu, ali s katoličkog se stanovišta ne mogu odobravati njegovi nazori o »nedogmatskom kršćanstvu«. U svojoj starosti govorio je Harnack o Bogu na način, da Bog njegove vjere nije osobne naravi; vjerovati u Boga po njemu znači vjerovati, da sve, što jest, ima neki razlog, neki smisao. Dogma mu je kao otpad od kršćanstva, kao kroničko otrovanje grčkom filozofijom. — Od trajne vrijednosti je njegov kritički rad na području starokršćanske literature.

ISUSOVCI ĆE U JAPANU otvoriti 25 konvikata ili đačkih zavoda, i to tamo gdje već postoje kršćanske škole. Prvi zavod ove vrste otvorit će se u Tokiu za sveučilištarce.

KARTUZIJANCI su na svom generalnom kapitulu u Francuskoj odlučili, da će otvoriti jednu kartuziju u Sjedinjenim Državama Amerike. Kartuzija će biti sagrađena milodarima od prijatelja kartuzijanskog reda. Amerikanci, koji će htjeti stupiti u kartuziju, morat će u Evropi svršiti novicijat i nauke.

NA KATOLIČKOM SVEUČILIŠTU U MANILI stvorena je studentska organizacija, koja će se praktično posvetiti radu među bolesnicima i nezaposlenim radnicima.

U ŠVEDSKOJ će prema novom vjerskom zakonu biti moguće, da isusovci, koji su bili protjerani, opet osnuju svoje kuće. Dok je po zakonu od 1726. godine luteranska religija bila obvezatna, moći će svaki građanin slobodno birati svoju vjeru. Istup iz državne religije bit će znatno olakšan.

Dr. ERICH KLAUSENER, predsjednik katoličke akcije u Berlinu, koji je nestao u noći 30. lipnja 1934., u noći Hitlerova čišćenja, a za koga je Gestapo bio tvrdio i službeno izvijestio, da je počinio samoubojstvo, stvarno je bio ubijen od jednog SS-časnika, koji je to sad na jednoj parnici javno priznao. Taj časnik ima sad 47 godina.

FRA JUNIPEA SERRA, glasoviti američki misionar iz XVIII. stoljeća, bit će proglašen blaženim. Glavni propagator za to je O'Brien, koji se već nalazi u Rimu, gdje sređuje za to potreban materijal. O'Brien je izjavio, da već imade čudesnih ozdravljenja, učinjenih po zagovoru sluge Božjeg fra Junipera.

ZA MEDICINSKI FAKULTET katoličkog sveučilišta u Nimvegenu (Holandija) položen je temeljni kamen. Holandska će država snositi 80% troškova oko gradnje toga fakulteta.

U KAIRU su svečano proslavili 300. godišnjicu rođenja sv. Ivana de la Salle, utemeljitelja »školske braće«. Svečanosti su prisustvovali apostolski nuncij u Kairu, egipatski ministar prosvjete i francuski poslanik. »Školska braća« u Egiptu broje 125 članova, a imaju 24 škole odnosno zavoda sa 7290 đaka, od kojih preko 2000 studira besplatno. Mnoge ličnosti javnog života Egipta polazile su škole »školske braće«.

ALEKSIJANCI (nazvani prema crkvi svoje kuće matice u Aachenu), braća-laici, koji se posvećuju uglavnom bolesnicima, slavit će ove godine 600-godišnjicu svoga postojanja. Njihova je zajednica utemeljena u vrijeme, kad je Evropom harala kuga. Glavna im je zadaća bila brinuti se za bolesnike i pokapati mrtve. Danas se prvenstveno brinu za umobolne.

NOVI ŠKOLSKI ZAKONI u švicarskim kantonima Zürichu i Luzernu naglašuju, da vjera u Boga mora biti temelj odgoja. Züriški školski zakon kaže, da u državnim školama odgoj mora pružati punu svijest o dužnostima čovjeka prema Bogu i prema bližnjemu. Luzernski pak školski zakon kaže, da se školski odgoj mora odvijati u punoj suglasnosti i saradnji s obitelji i s Crkvom. Zanimljivo je, da su za ovaj zakonski nacrt u kantonu Luzern glasovali i socijalisti.

U PROVINCIJI NIGER U FRANCUSKOM SUDANU katoličke misije slave ove godine svoju 50-godišnjicu. Broj katolika u ovoj provinciji iznosi 100.000. Domaćih svećenika ima 18, a u sjemeništima ima 133 pitomaca, koji su domaći sinovi. Kongregacija crnih sestara broji 77 sestara, 18 novica i 35 kandidatkinja. Od domaćih sinova je utemeljena Kongregacija sv. Obitelji, koja broji 9 redovnika, 7 novaka i 16 kandidata.

GANDIJEV SIN O KIPU FATIMSKE GOSPE. Kip čedotvorne fatimske Gospe, koji je prošle godine prošao na svom triumfalnom putu i Indiju, bio je pozdravljen i od nekatolika. U svojoj novini »Hindustan Times« Gandijev sin pisao je opširno i povoljno o samom događaju. U samoj Indiji pripisuju se brojna čudesna ozdravljenja kipu Gospe Fatimske.

SVJETOVNJACI MISIONARI. Na zasjedanju katoličkih misijskih društava Mgr. Fulton J. Sheen rekao je, da su tako velike potrebe za katoličke misije, da ih sami misionari ne će moći zadovoljiti. No imade veliki broj idealnih katolika, koji bi kao svjetovnjaci pošli na misijski rad. Zato treba taj vjerski zanos iskoristiti za proširenje vjere Isusove.

PRVI KAPELAN, koji je poginuo na frontu u Koreji, bio je franjevac Herman Felhoeter. Poslije njega palo je još mnogo svećenika različitih narodnosti, koji se nalaze kao kapelani u vojsci Ujedinjenih nacija.

SLIČICE IZ NAŠE PROŠLOSTI

[illegible] 16. stoljeća došlo je na otoku Hvaru do glasovite »hvarske bune«, jer narod više nije mogao trpjeti nasilja razularenih plemića. Venecija je silom ugušila taj ustanak i na strašan način kaznila pobunjenike. Mnogo je kolovođa bilo obješeno, sasječeno ili izagnano. A među 25 ustanika, koji su visjeli na jarbolima galije mletačkoga providura, bila su i dva svećenika, jer su se borili na strani naroda . . .

— • —

Benko Vinković je bio zagrebački biskup i hrvatski pisac u 17. stoljeću. Poznat je i kao preporoditelj Međimurja. Kad su g. 1625. Mađari na saboru u tadašnjem Požunu zatražili, da se Međimurje pripoji Mađarskoj, ustane Vinković kao hrvatski poslanik i počne dokumentarnim govorom dokazivati, da je Međimurje hrvatsko. Njegov je sjajan govor tako razbjesnio Mađare, da su skočili na Vinkovića i na mjestu ga gotovo izmrcvarili: iščupali su mu kosu i bradu, šakama su mu i nogama raskrvarili glavu. Ali Međimurje je i dalje ostalo hrvatsko!

— • —

Fra Filip Grabovac bio je suvremenik i subrat popularnog pjesnika fra Andrije Kačića-Miošića (18. stoljeće). Ispjevao je knjigu pjesama »Cvit razgovora«, u kojoj je pozvao Hrvate, neka se sjete stare slave i zbace sa sebe jaram (mletačkoga) ropstva. Mlečani su ga bacili u tamnicu, iz koje više nije živ izišao.

— • —

Hercegovački franjevac i književnik fra Petar Bakula izdao je polovicom 19 stoljeća jedno filozofsko djelo, u kome je ustao protiv feudalnog i apsolutističkog poretka i napao vojvodu Karla Ludovika zbog tiranstva. Bio je prognan u Tursku, gdje je prošao Golgotu duševnih i tjelesnih muka.

— • —

Slično je doživio i franjevac Ivan Franjo Jukić, kojega je Omer paša polovicom 19. st. prognao u Tursku. Tu je Jukić osjetio sve »blagodati« carigradskih tamnica, jer je radio za svoj narod, pridizao ga kulturno i politički . . .

— • —

G. 1810. Francuzi su u Dalmaciji osudili na smrt franjevca Andriju Dorotića, jer je dizao narod na ustanak protiv okupatora . . .

— • —

Krčkoga biskupa Antuna Mahnića Talijani su 1918. prevarom i nasilno odveli s Krka u Italiju i tamo ga držali u zatočenju, jer se borio za narodna prava i tražio, da se Krk pripoji matici Hrvatskoj.

Razmišljam često o ovim i mnogim drugim mučenicima, te se pitam: hoće li se o njima kada pisati romani i snimati filmovi?

O ODGOJU DJEVOJAKA napisala je nedavno knjigu američka spisateljica Philipon. Ona je ispitivala glavne razloge, zašto mnoge djevojke pođu zlim putem. Pravila je anketu u kućama za propale djevojke i našla je, da su glavni razlozi kod roditelja, i to: rastave, pijanstvo, siromaštvo i slab odgoj. Škole, makar bile i katoličke, ne utječu na odgoj djevojaka toliko, koliko roditeljski odgoj.

LEON HAVEAU, katolički biskup u Aljaški, provodi svoje slobodno vrijeme tako, da traktorom izravnava zemlju za novo sjemenište ili radi u kuhinji s ostalim radnicima, većinom svećenicima i urođenicima Eskimima.

NAŠI POKOJNICI

O. ĆIRIL SPAROŽIĆ, provincijal čč. oo. Konventualaca, preminuo je 17. lipnja o. g. u 54. godini života, u 37. godini redovništva i u 31. svećeništva. Umro je u Zagrebu i pokopan je 19. lipnja o. g. na Mirogoju u Zagrebu. Uzornom redovniku i mnogo poštovanom provincijalu, neka bude Gospodin milostiv. Počivao u miru Božjem!

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr Pavao Lončar kanonik, Zagreb, Kaptol 1[illegible] — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-363312. — Pojedini broj stoji 4.— Din.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

»Kušajte i vidite, kako je sladak Gospodin: blago čovjeku, koji se uzda u Nj« (Ps. 33, 9).
Pričesna iz današnje sv. Mise

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VI. ZAGREB, 8. SRPNJA 1951. BROJ 28.

UČITELJ OPOMINJE PRIJATELJE

Spasitelj usrećuje svoje prijatelje u punom opsegu te riječi. No potpune sreće ne daje nikome u ovoj dolini suza. On uzdiže u njima do duše čežnju za potpunom srećom, ali to je nedostiživo na zemlji. Ovdje se postizava samo jedan njezin dijelak, i to na časovito vrijeme. Potpuna je sreća tek na drugom svijetu.

Spasitelj je uzeo svoje vjerne učenike Petra, Jakoba i Ivana sa sobom na brdo Tabor i preobrazio se pred njima. I oni su uživali gledajući to preobraženje. Ali ti Taborski časovi nisu bili dugotrajni. Ubrzo je Spasitelj pozvao svoje učenike da siđu s brda blaženosti u dolinu svagdašnjice, gdje se gomilaju teški oblaci briga, a borba ne prestaje. Prije toga ih Spasitelj opominje na budnost u vjeri i ljubavi i na porast svrhunaravnoga života.

Naš je život sličan djetetu onoga kralja, proti kojemu se pobunio njegov sin i on ga bacio u tamnicu. Teškim mu je lancima sapeo ruke i noge. Ali je jednoga dana velikodušno zaboravio njegovu krivnju i izrazio želju svojemu vijeću, da se sin oslobodi iz zatvora. Dva muža skoče tada i razbiju okove. Podignu na svoja leđa sina kraljeva i donesu ga ocu. A otac je bio izvan sebe od radosti. Obuče mu grimizno odijelo. Natakne zlatni prsten na ruku njegovu. I obeća mu krunu. Ali tada opazi kralj, da su na rukama i nogama njegovim tragovi i rđa od okova. Zato reče: da se i to odstrani, jer prije ne će osjetiti čiste radosti zbog oslobođenja.

Taj kralj, to je Spasitelj, a oslobođenik je Njegov učenik. Rđa su malene ljudske slabosti, koje su se prilijepile uz svako Evino dijete. To je rđa sebičnosti, taštine, pospanosti. To je rđa malih nevjernosti u svagdašnjem životu. To se sve mora prije odstraniti, nego li će Spasitelj imati čistu radost u svojim prijateljima. Nego li će ih moći nagraditi nebeskim blaženstvom. U tu svrhu Spasitelj kori i opominje.

Tako Spasitelj iz čiste ljubavi kuša svoje prijatelje. Prerevnoj Marti iz Betanije podjeljuje ukor, a ozbiljnim glasom drugim učenicima reče: »O bezumni i sporoga srca za vjerovanje svega, što su Proroci govorili! Nije li trebalo, da to Krist pretrpi i tako uđe u slavu svoju?« (Lk 23, 25 i 26). A kad su Mu govorili: »Pa nijesmo ponijeli kruha«. A Isus je to znao i rekao: »Malovjerni, što razmišljate u sebi, što nemate kruha. Zar još ne razumijete niti se sjećate pet hljebova na pet tisuća, i koliko košara nakupiste?« (Mt. 16, 7—9).

Tko dakle hoće biti učenik Kristov, taj si treba biti svijestan, da mora s Njim piti gorki kalež patnja. S Njim mora poći na Maslinsku Goru i Golgotu. Zato i reče: »Nije učenik nad učiteljem, ni sluga nad svojim gospodarom. Dosta je učeniku, da bude kao Njegov učitelj i sluzi kao njegov gospodar. Kad su domaćina nazvali Beelzebubom, koliko će više domaće njegove« (Mt. 10, 24—26). Spasitelj nastavlja: »Ne mislite, da sam došao da donesem mir na zemlju. Nisam došao da donesem mir nego mač. Jer sam došao da rastavim čovjeka od oca njegova i kćer od matere njezine i snahu od svekrve njezine« (Mt. 10, 34—36). To se razumije, da to bude, ako su im oni zapreka da Bogu služe.

Težak je život na zemlji i mnoge su poteškoće da se Bogu služi. Stoga i veli Spasitelj: »I tko ne uzme križa svoga i ne ide za mnom, nije mene dostojan. Tko nađe život svoj, izgubit će ga, a tko izgubi život svoj poradi mene, naći će ga« (Mt. 10, 38—40). Tko se pokloni svijetu i njegovim grešnim napastima i u tom nađe svoj život, izgubit će ga za vječnost. Boriti se protiv tomu — križ je, koji treba da uzmemo na svoja ramena i pođemo za Kristom.

Prijatelj Isusov Lazar iz Betanije leži teško bolestan. On šalje svoje sestre Isusu, da Mu kažu: »Gospodine! gle, bolestan je onaj, koga ljubiš« (Iv. 13, 3). I ništa više ne rekoše. On već znade, što Mu je činiti. One imadu pouzdanje u Nj. Njegova mudrost i ljubav uređuju sudbinu ljudi. Mjere njihova trpljenja i radosti. Oboje ublažuju. Postavljaju granice bolesti i životu. Ali bolest Lazarova se pogoršava. Gdje je zaostao Gospodin? Još uvijek ne dolazi. Zašto ne čini čudo iz daljine? Zašto dopušta da umire Njegov vjerni prijatelj? I on doista umre, a Učitelj se još uvijek ne pokazuje. Već četiri dana leži Lazar u grobu. Tada tek dolazi Gospodin. Bilo je prekasno. I sestre Mu predbacuju. Marta reče: »Gospodine, da si Ti bio ovdje, ne bi umro brat moj. Ali sad znadem, da štogod zamoliš u Boga, da će Ti Bog dati« (Iv. 11, 21—23). I Učitelj nagrađuje ovu vjernu odanost. On uskrisuje njihova brata.

Uvijek je tako. Ako je neki prijatelj Spasiteljev izdržao kušnju, tada ga Spasitelj obilno nagrađuje. On mu daje mir, koga svijet ne može dati: »Mir vam svoj ostavljam, mir svoj dajem vama. Ne dajem vam ja, kao što svijet daje. Neka se ne plaši srce vaše, i neka se ne boji« (Iv. 14, 27—28). On svoje prijatelje tješi i jača: »Ovo sam vam kazao, da u meni mir imate. U svijetu ćete imati tjeskobu, ali se uzdajte, ja sam nadvladao svijet« (Iv. 16, 33).

Uostalom: »Eto vam dadoh vlast da gazite zmije i škorpijone i svaku neprijateljsku silu, i ništa vam ne će nauditi. Ali se ne radujte tomu, što vam se dusi pokoravaju, nego se radujte što su imena vaša zabilježena na nebesima« (Lk. 10, 19—20). Jer: »Ja sam uskrsnuće i život! Tko vjeruje u mene, ako i umre, živjet će. I nijedan, koji živi i vjeruje u mene, ne će umrijeti do vijeka« (Iv. 11, 25—27).

MLADOMISNIKU

Davno je bilo, kad si kô dijete
Snivao san o velikoj sreći,
Da budeš svećenik, za duše da živiš.
To nikom se nisi usudio reći.

Al' vrijeme leti, san biva javom:
Duša Ti danas pjeva od sreće,
Vesele se s Tobom polja i šume,
Ptica na grani i mirisno cvijeće.

Dobar je Gospod, nek mu je hvala,
Jer velike stvari učini Tebi:
Svećenik si Božji, to čast je i sreća,
Za nikakvo blago Ti dao je ne bi.

Čeka te život pun patnja i boli
Al ništa za to, sve će to proći.
Ti sav si Božji, On će te krijepit,
A zatim sretna vječnost će doći.

Dobro nam došao Misniče mladi,
Kličemo s[illegible]ni i ponosni na Te.
Svevišnji nek nam usliši molbe,
Da vazda Te milost i blagoslov prate!

Svetoj Braći

Iz krila Božjega u vaše je srce,
sveti Ćirile i Metode,
ljubav ona prešla
za sve slavenske narode.
Svi oni iz krajeva raznih,
sa sve četiri strane vjetrova,
dođoše do pisma i svojih slova.
Kroz stoljeća svih borbi i lomova
luč vaše vjere s ljubavlju svijetli,
jer svako jutro, kad pjevaju pijetli,
Bogu molitva sa žrtvom se diže.
Sveti Ćirile i Metode,
ljubav i vjeru u Onoga širite,
koji uz druge narode
blagosiva i slavensko narode!

ŽIVI PO VJERI

Čovjek može da živi trovrsnim životom: životinjskim, ljudskim i božanskim. Životinjski živi, kad potpuno slijedi tjelesne želje i zaroni u svoje tjelesne strasti i jedino misli na to, kako bi zadovoljio sjetilima. Ljudskim životom živi, kada se ravna po prirodnim nagnućima, upravljenim propisima zdravoga razuma, a božanskim, kad sve svoje htijenje, govor i djela upravlja prema propisima nadnaravne, božanske vjere, prema riječima sv. Pavla: Pravednik živi iz vjere. Živjeti po vjeri znači dakle živjeti božanskim životom, a živimo po vjeri, kada nju uzmemo za pravilo svog života.

Tako je kod molitve potrebna vjera. Kod usmene molitve treba da vjerujemo, da je Bog prisutan i da dobrohotno prati našu molitvu. Kod pobožnog razmatranja treba jednako da vjerujemo, da je Bog prisutan i da vidi i zna svaki kret naše volje i naših čuvstava, kao što vidi i zna svaki kret našeg tijela. Treba da si predočimo istine, kako ih vjera uči i da prema svijetlu vjere upravljamo svoje misli i osjećaje. Na takav će nam način biti oni posvećeni i zaslužni. Da li kod molitve osjećamo radost ili suhoću, to nije važno. Da li netko ima i posebnih darova, viđenja i objave, ni to nije važno. Za tim ne treba težiti, a ako tko to ima ne smije da se time ponese. Važno je: moliti u duhu vjere, koja se temelji na spoznanju božanske istine, kako je predlaže sv. Crkva i na čvrstom prianjanju uz tu istinu.

Kad idemo na sv. Ispovijed potrebna nam je opet vjera. Vjera nam kaže, da je u sv. Ispovijedi svećenik namjesnik Božji, da je njegova riječ namjesto Božje riječi i da njegovo odrešenje čisti dušu u krvi Isusovoj od svih ljaga grijeha. Nije važno, kakav je taj svećenik kao čovjek. Važno je, da je on u ispovijedaonici namjesto Boga. Ta vjera će nam pripomoći, da ćemo iz sv. Ispovijedi crpiti veoma mnogo koristi za svoju dušu.

Kad pristupamo k stolu Gospodnjemu, treba da se živom vjerom u prisutnost Isusovu pripravimo na tu anđeosku hranu. Treba da je s istom vjerom primamo, u srcu se Isusu radujemo i zadovoljimo se onom srećom, koju nam vjera pruža, makar ne imali posebnih slatkih čuvstava. Nek nas ne smeta, ako nemamo tih čuvstava. Dovoljna je vjera, kojoj se naša volja potpuno podvrgava, da dobijemo u svetoj Pričesti umnožavanje milosti posvećujuće i puninu milosti djelujuće, što oboje sačinjava uzvišene plodove ovog božanskog Sakramenta.

Kad vršimo sasvim obična djela, koja u sebi nisu ni dobra ni zla, na pr. kad učimo, pišemo, kopamo i t. d., možemo ta djela vjerom posvetiti i čestom pomisli na prisutnost Božju učiniti ih Bogu dopadnima. Na taj se način svakidanja naša djela oplemenjuju, posvećuju i zaslužuju nam vječnu nagradu.

Kad nas snađu napasti, sveti Pavao nas uči, da nam je u njima vjera štit. Prije svega uzmite štit vjere, da se obranite od plamenih strjelica paklenoga neprijatelja. Tko nema toga štita, može lako biti ranjen, a tko ima štit vjere, otrovne strijele napasti slomit će se o nj.

I u vrijeme nevolja treba da nam vjera bude onim jakim oklopom, kojim treba da zaštitimo svoje srce, da ne klone pod udarcima udesa. Pobožnog Joba tješila je vjera, da je Bog onako sve odredio, kako ga je stiglo: sad da je dobio imetak, a sad da ga je izgubio. Majka mladog mučenika Simforijana jačala je sina u mukama vjerom u nebesku krunu, koja ga čeka iza kratke borbe. Prava snaga u patnjama može da izvire samo iz vjere.

Neka svijetli Vaša svjetlost

Pisac Herman Oeser je napisao i ovo: »Svatko bi trebao nastojati oko toga, da njegov bližnji poprimi od njega mir i svetost! Svatko neka bude za bližnjega dokaz da uistinu postoji Vječni, da postoji Bog.« Lijepe su to riječi. I doista u vladanju svakoga kršćanina bi se morao odrazivati Bog i Njegova svetost.

U nekadašnjim ruskim samostanima su postojali neki vrlo ugledni redovnici. Zvali su ih »starci«. Narod ih je štovao kao svece. Iz svih su krajeva Rusije hodočastili i jednostavni i ugledni ljudi u takove samostane. Putovali su pješice na tisuće kilometara, a mnogi s bolesnom djecom i odraslima, samo da vide »starca« i prime njegov blagoslov. Klečali bi pred njim, plakali, ljubili mu noge i tlo, na kojem je stajao. Kazivali bi mu svoje dvojbe, grijehe i trpljenja, molili ga za savjet i upute i pružali mu svoje bolesnike. »Starac« bi izlazio iz svoje samoće, nagovarao ih, molio kratku molitvu i blagoslovio ih. A oni bi se onda sretni, ojačani i utješeni vraćali svojim kućama.

Zašto su ti ljudi toliko voljeli »starca« i toliko ga poštivali, da su od ganuća plakali, čim su ugledali njegovo lice. Na to odgovara veliki ruski pisac Dostojevski: »Za poniznu dušu jednostavnoga Rusa, koju je razdiralo trpljenje i rad, neprestana nepravda i grijeh, vlastiti grijeh i grijesi cijeloga svijeta, nije bilo veće utjehe, ni veće želje, nego da nađe jednoga sveca, pred njim da ničice padne i da mu se pokloni. Oni su si govorili: ako smo mi grešni, neistiniti, napastovani, ima ipak negdje na zemlji svetac i viši čovjek. On posjeduje istinu. On pozna istinu: dakle takovi nisu na zemlji izumrli. On će jednom također i k nama doći i raširiti se po cijeloj zemlji, kako je to i obećano!

Ovaj »starac« je onaj svetac. U njegovu srcu leži tajna, obnova svega, ona sila, koja će konačno uspostaviti istinu na zemlji. I svi će biti sveti i svi će jedan drugoga ljubiti; ne će biti više ni bogatih ni siromaha, niti visokih ni niskih, nego će svi biti kao djeca Božja. I tada će započeti pravo kraljevstvo Kristovo«.

Stari je to san, kojega sanja narod svijju zemalja, koji teško radi i bolno trpi. I ne da se istrgnuti iz te misli usprkos sviju gorkih obmana brutalnoga života. Iz vremena Kristova nose ljudi u sebi jednu veličanstvenu i smionu misao kao neko dragocjeno proročanstvo: da će jedamput izaći iz jednoga dobroga i plemenitoga čovjeka snažan pokret, koji će zahvatiti sva srca, očistiti ih i u Kristu obnoviti čovječanstvo! To su oni sveci, za kojima čezne naše vrijeme. Mi smo danas više nego li ikada upućeni na svijetle uzore visoke svetosti, jer sjene grijeha leže teže i crnije na ovom svijetu nego li ikada prije. O tom nema sumnje, da bi sadašnji teško kušani narod pao ničice pred takvim svecima kao što je pao u danima svoga srednjevjekovnoga djetinjstva.

Ali i onda, kad bi nam Bog darovao ove željkovane svece, ni tada se ne bi općenita obnova na svijetu dogodila iznenada i čudesnim načinom. Kraljevstvo bi se Božje pomalo širilo, kako je to bilo u svako doba. To jest nevidljivim i tajnim sijanjem sjemena od jedne duše u drugu. Rasvjetljivanjem jednoga daha na drugi dah. Prenosom snage iz jedne volje na drugu. Svaki kršćanin ima kod toga svoju zadaću, bio on malen ili velik, siromašan ili bogat, obrazovan ili neuk.

Svaki kršćanin treba da nosi Boga na svom licu. Treba da Ga pokazuje djelom ruku svojih. Bog se mora poznati u čistoći njegovih misli. Očitovati se mora u toploj blagosti njegova srca. Tko dolazi u blizinu nekoga kršćanina treba da bude zahvaćen strahopočitanjem Boga, kojega u ljudskoj prilici susreće. Takav upliv treba da na bližnjega čini onaj, koji je nosilac pravoga Boga.

Na nama treba da se odrazuje jednostavno i jezgrovito kršćanstvo, a ne napadni i prozirni vjerski osjećaj u svagdašnjem saobraćaju, niti namještene riječi pred onima, koji drukčije misle, ni samodopadno licemjerstvo. Naše svijetlo mora iz naših djela prosijevati kao sunce iz punine svoga žara. Naše lice treba biti veselo i radosno kao lice onog cvijeta, koji cvate na slavu Božju. Svaka naša riječ neka bude istina i blagost, tako nam i Bog govori u našoj nevolji.

Ondje gdje je u tjelesnoj ili duhovnoj nuždi jedan čovjek, tamo treba da prihvati svih deset kršćanskih prstiju, da se na nama obistini ona Kristova: »Ljubite jedan drugoga, kao što sam vas ja ljubio«. Svaki, tko drukčije misli, mora upoznati, da je naša vjera izvor naše snage, naše sreće, našega veselja i naše požrtvovnosti. Naš rad mora biti savjesniji, bolji, izdržljiviji nego li drugih, koji se muče samo za prolazna dobra. Naše vladanje prema subraći, drugim ljudima, mora biti ispravno, nesebično i susretljivo, da nema u njemu ni tračak čežnje za vlastitim probitkom.

Vladaj se kao budući svetac, koji nosi Božje obličje. Prolazi prahom zemaljskim, ali svoje oči uzdigni prema zvjezdanom nebu. Ranjenim nogama i umornim rukama smiješi se, kao da dolaziš iz svečanosti, gdje si se sagnuo pred svakim siromahom i nevoljnikom.

Ako tada i ne bude tvoja slika stajala na oltarima niti svijetlila na zidovima crkve u svetačkom sjaju, pa makar tvoja duša i ne dođe pred Boga označena brazgotinama teške borbe, tvoje će ime biti ubrojeno među djecu Božju i tvoj će udes biti među Svetima. Dragi će kamen biti u tvojoj kruni: svaka dobra misao, kojom si posvijetlio drugima, svaki poticaj na pravdu, koji je iz tvoga vladanja crpio čovjek, tvoj subrat.

NI LJUDSKO TIJELO NIJE PRAVILO ĆUDOREDNOSTI

Neki od predstavnika »nezavisnog morala« gledaju svoj uzor u razvitku ljudskoga tijela. Njima je vrhovno mjerilo ćudorednosti razvoj i usavršavanje ljudskoga tijela. Što pomaže razvoju, napretku i usavršavanju ljudskoga tijela, to je ćudoredno dobro, a što smeta i sprečava razvoj i napredak ljudskoga tijela, to je ćudoredno zlo.

Takvima je najveće dobro zdravo, jako i lijepo ljudsko tijelo. Da se tijelo može tako razviti, treba mu dati punu i neomeđenu slobodu. Tijelu treba dati potpunu slobodu u hrani. Nema tu razlike — po njihovu shvaćanju — između dopuštenih i nedopuštenih jela. Mora postojati sloboda u odijevanju. Prema tome nema razlike između čedne i nečedne nošnje. Glede stana uvijek ista sloboda. Kod igre, zabave i rada neka čovjek radi što hoće. Putem potpune slobode čovjek će se razviti neobično visoko, postati će — kako veli Nietzsche (Niče) — »nadčovjek«. U nadčovjeku će postojati izvanredna tjelesna snaga i neobično jaka volja za vlašću. Ovako tjelesno vanredno razvijeni ljudi imaju pravo zapovijedati, vladati i gospodariti, a drugi, nerazvijeni, dužni su slušati i pokoravati se. Za prve postoji »gospodski moral«, a za druge »ropski moral«.

Odmah je na prvi pogled jasno, da Nietzsche i njegovi sljedbenici ne priznaju Boga. Ali ne priznaju ni duše, ni bilo kakvu duhovnu vrlinu. Za njih postoji samo tijelo, tvar, ono, što se dade osjetilima zamijetiti. Kod tjelesnih osjećaja i težnja ne smije biti nikakvih ograda. Svakom je sve dopušteno. Prema tome taj životni nazor ne pozna ni obuzdavanja strasti, nego se mora pustiti nagonima da se razvijaju i zadovoljuju po miloj volji. To je u praksi skrajnji egoizam ili sebičnost, koja ne pozna baš nikakova obzira prema drugima. To je zapravo poricanje svake obaveze bilo prema komu.

Što kaže na to svakidašnji život? Da uz tijelo postoji u čovjeku i duša. Da se ljudi dive lijepom, zdravom i jakom tijelu, ali još više duševnim vrednotama: znanju, pravednosti i poštenju. Što vrijedi samo zdravo i jako tijelo, a bez pameti, bez kulture, bez duha? I oni u ludnici mogu imati jake mišice i lijepe tjelesne forme, pa ipak im nitko ne zavida, niti ih smatra sretnima, a još manje ih ljudi postavljaju za uzor drugima. I razbojnici, koji provaljuju u stanove pa ubijaju ljude i odnose njihovu imovinu, posjeduju neobičnu tjelesnu snagu, pa ipak ih nitko ne smatra dobrima, nego naprotiv opakima i zločincima. A naprotiv, koliko ima ljudi, koji su neugledne vanjštine, nemaju na tijelu baš ništa što bi privlačilo, ali su puni znanja, poštenja, požrtvovnosti, puni osjećaja i ljubavi za drugoga. Kod kolikih se ljudi nalazi i ružno i bolesno tijelo, ali je njihov duh velik i jak, pa stvaraju djela trajne i neprolazne vrijednosti. Nitko ne pita za njihovo tijelo i tjelesne vrline, nego samo za duh i veličanstvena djela, pa ih ljudi cijene i poštuju i dobrima smatraju unatoč svih tjelesnih nedostataka.

Razdioba na gospodski i ropski moral je zabluda. Ćudoređe je za sve jedno je isto. Vječna načela ćudoređa ne poznaju razlike među ljudima. Svi treba da priznajemo Gospoda Boga i da živimo po Njegovim zapovijedima bez obzira, da li netko ima jake mišice poput Golijata ili je pak tjelesno kržljav kao patuljak. Svi su ljudi — bez razlike — dužni obuzdavati srdžbu, paziti na umjerenost u jelu i pilu, svladavati ljubavni nagon i čuvati bračnu vjernost, ne dirati u tuđu imovinu i paziti na jezik, bez obzira, da li je netko jak tjelesno kao div, ili je pak zaostao u tjelesnom razvitku.

Svi dolazimo na svijet jednakim putem, svi imamo jednaku narav, koja se sastoji od duše i tijela, svi imamo jednako pravo na životno uzdržavanje sa strane društva, dok god se nismo zločinima ogriješili o društvo i time izgubili pravo na dostojno uzdržavanje.

Ako se čini razlika u društvu i kad se čini razlika, onda imaju više prava i veću prednost oni, koji više dobra čine u društvu, koji se za društvo više žrtvuju, koji su bolji, kreposniji, savršeniji u nauci, umjetnosti, raznim obrtima, bolji u obrađivanju zemlje, a ne oni, koji nemaju nikakve druge zasluge, nego to, da su tjelesno neobično razvijeni i jaki. Dosljedno tome nije i ne može biti uzor samo ljudsko tijelo, a pogotovo ne može ljudsko tijelo biti vrhovno pravilo ćudorednosti. Nije svaki, koji ima razvijeno, jako i lijepo tijelo, ujedno i dobar, kao što nije ni svaki s tjelesnim nedostacima ujedno i zao.

DJELA ZA SPASENJE

Spasitelju, Ti si kazao: »Ne će svaki, koji mi govori: Gospodine! Gospodine! ući u kraljevstvo nebesko, nego koji čini volju Oca mojega, koji je na nebesima, on će ući u kraljevstvo nebesko«. Djela su potrebna za naše spasenje. Djelima svoje ljubavi Ti si, Spasitelju, otvorio put nama ljudima u kraljevstvo svojega mira. Djelima Ti si posvjedočio veliku istinu, koju moramo slijediti u svojemu životu. Ali da budemo dostojni velike sreće na nebesima moramo i sami tako živjeti, kako si nam odredio. Da naš život bude valjan i ispravan, potrebno je, da svi naši postupci svjedoče o našoj vjeri u Tebe, o našem predanju u Tvoju božansku volju, o našoj pripravnosti, da Ti budemo i ostanemo vjerni do svršetka svojega zemaljskoga puta. Lako je riječima iskazivati vjeru, ali riječi naše plinu, a djela ostaju. Djela stvaraju naš život, napredak u životu. Djela pomažu čovjeku, stvaraju uvjete za mir i zadovoljstvo upravo tako, kao što loša djela iskrivljuju naš život, unose zabunu, nepravdu i zlo u ljudske odnose. Po djelima ćeš nam suditi, Spasitelju, kada se navrši za to naše vrijeme. Po djelima svojim primit ćemo ili radost nebesku ili žalost i muku paklenu. O, pomozi nam milošću svojom dobri Isuse, da uvijek, u svakoj prilici koračamo Tvojim putem do svojega uskrsnuća u Tebi.

»BOERENBOND« se zove udruženje belgijskih katoličkih seljaka. Ovo udruženje je održalo svoju godišnju skupštinu u Louvenu 14. svibnja u prisustvu 1.500 delegata iz čitave zemlje. »Boerenbond« je sastavljen iz udruženja starješina obitelji, domaćica, mladića i djevojaka. Savez udruženja glavara obitelji broji 1308 podružnice sa 88.256 članova. Savez domaćica ima 982 podružnice sa 96.072 članice, Savez seljačkih mladića 577 podružnica sa 20.061 članova, a Savez seljačkih djevojaka 731 podružnicu sa 26.325 članica. Ukupan broj članstva iznosi 230.679.

ŠVICARSKI UČITELJI KATOLIČKIH ŠKOLA održali su u Lozani sastanak, na kojem je raspravljano o metodama katoličkog odgoja.

C. J. KNIPER, jedan od vođa holandskog katoličkog radničkog pokreta, preminuo je nedavno u Utrechtu u 75. godini života. Po struci je bio metalo-mehaničar.

PODLISTAK

PRVI KORAK

Zadnje sunčane zrake jednog rujanskog dana opraštale se na zapadu, kad je Marta spremala kovčeg za put. Sutra rano u zoru krenut će njen Marijan s ocem u grad na daljnje nauke. Sve je nabavila, na svaku sitnicu mislila, pripravljala se već odavno za taj prvi korak svoga sina.

Sunce je već nestalo na zapadu i mrak se uvlačio u sobu, dok je Marta završavala posao. Znala je, da je uzalud sav trud i briga, ako odozgor ne padne rosa milosti na dušu njena prvijenca. Zato je učinila znak križa na svemu, što je stavila u kovčeg uz tihi uzdah- Sve za Tebe, Bože!

U ranu zoru, dok su posljednje zvijezdice gubile svoj sjaj, rastala se Marta sa svojim dragim prvijencem. Blagoslovila ga i poljubila, i s mnogo jakosti savladavala čuvstvene nalete. Svojim mirom djelovala je i na dijete, te je Marijan gotovo veseo i spremno pošao iz roditeljske kuće. U pratnji dobroga oca krenulo je dijete prvi puta u nov život i među tuđe ljude s puno nade u majčine riječi: I tamo će biti lijepo!

Sunce se već uzdiglo, a gradom vreva i žurba, kad su se tihom ulicom sjevernog dijela grada uspinjali otac i sin. Zaokrenuli su prema velikoj zgradi poznatoj po imenu: »Dječačko sjemenište«. I za časak eno ih u sobi za razgovor s prefektom.

Što li je dječja duša proživljavala, kad su prolazili dugim i svijetlim hodnicima, kad je u prostranoj učionici dobio svoje mjesto i čuo dnevni red. Kroz prozor blagovaone i prostrane spavaone smiješilo se jesensko sunce na bijele zidove, radujući se novom gojencu, kao mladoj biljci, koju su presadili na drugo mjesto. Zaustavili se kod kućne kapelice. Kratak posjet Bogu s tihom molitvom završio je prve korake novog gojenca.

Vrijeme je odmicalo. Približio se čas rastanka. Otac ode.

Putem do kolodvora vrzle mu se glavom misli oko njegova prvijenca. Ostavio ga je samoga. Bolno ga nešto pritislo u duši. Približavajući se kolodvoru osjetio je jake trzaje srca. Okrenuo je glavom prema onoj strani, odakle se nadao još jednom ugledati krov one velike zgrade na brežuljku, gdje je ostavio sina. No, ne vidi ništa. Srcem mu prostruji želja da se vrati ... Ta ne mora sada otputovati, može večernjim vlakom. Bio je već gotov s odlaskom, da se vrati još jednom vidjeti sina. Ta on je prvo dijete i njega najviše voli.

Ali u tom času sinu nenadano misao ... nova, a ipak ju je negdje čuo ... »Kad staviš ruku na plug, ne okreći se više natrag!«

Otkuda mu baš sada ta misao u glavu uđe? Nije li to djelovanje Božje, koje hoće žrtvu bez ustezanja? Pitao se, zar nije Bogu milije, da otputujem sada? Da! I jedno je muško srce izdržalo kušnju, dokazalo svoju jakost i veličinu. Jedno očinsko srce bilo je olakšano i slobodno, zbacilo sa sebe sve, što ga činilo slabim .... Bio je tvrdi od željeznih kotača vagona, koji su jurili u njegovo selo.

Stiglo je prvo pismo sina. Među ostalim piše: »Meni je i ovdje lijepo« ...

U AZIJI I AFRICI katoličke misije imaju 47 središta sa studij s preko 49.000 studenata.

VIII. NEDJELJA PO DUHOVIMA

8. VII. 1951.

Današnje sv. Evanđelje pripovijeda priču o lošem upravitelju: Rasipao je imetak gospodarev, a kad ga je gospodar pozvao na red i on vidio, da mu se zlo piše, brže otpusti nekolicini dužnika dio duga, da u njima stekne prijatelje, koji će mu kasnije pomoći. Isus na koncu dodaje: Stecite sebi prijatelje nepravednim bogatstvom, da kad umrete, prime vas u stanove.

1. Gospodar u današnjem Evanđelju je Gospodin Bog, a upravitelj je čovjek. Mi smo samo upravitelji, a nismo gospodari dobra, koje nam je Gospodin povjerio, bilo tjelesnih bilo duševnih, bilo naravnih bilo vrhunaravnih, i polagat ćemo za njih račun. Polagat ćemo za sve primitke i za sve izdatke, t.j. kako smo se služili tim dobrima. Trudimo se, da budemo valjani upravitelji, i da nam računi budu uvijek u redu. Nastojmo, da svaki dan sređimo račune s Bogom, da ne moramo sa strahom čekati na zadnji obračun.

2. Gospodar će mi uzeti upravljanje. Što da činim? Loš pravitelj je našao izlaz: otpustio je dio duga nekim dužnicima i tako si stekao prijatelje. Činimo i mi slično! Možda imamo imetka, koji smo stekli prevarom i zakidanjem dužne plaće najamnicima. Takav imetak ne može nam biti na blagoslov, nego na prokletstvo, zato nastojmo, da njime činimo dobra djela. Razdajmo ga siromasima i potrebnima ili ga primijenimo na službu Božju. Ili nam je Gospodin dao duševnih darova, bistar um, jaku volju, ili radnu sposobnost, pa smo sve to dosada upotrebljavali na zlo ili na beskorisne stvari. Nastojmo, da od danas ti naši lijepi darovi služe najvišemu Gospodaru, Bogu, i da budu na duhovnu i tjelesnu korist i našim bližnjima. Ili smo na vlasti i u časti, pa smo dosada taj svoj visoki položaj zlorabili na štetu bližnjega. Sasvim se okrenimo, te od danas budimo vjerni sluge i upravitelji vrhovnog zakonodavca i svoj položaj upotrijebimo samo na dobro naših bližnjih.

3. Napravite si prijatelje! Kaošto na zemlji pravimo prijatelje dobrim djelima, tako to vrijedi za drugi svijet. Naša dobra djela su prvi naši prijatelji, koji će nas pred Bogom zagovarati. Nadalje Sveci u nebu, koje poštujemo, zazivamo i nasljeđujemo, a osobito Bl. Djevica Marija, naša Majka, ako smo Joj u životu odani i štujemo Ju. Napokon duše u čistilištu postaju nam veliki prijatelji, ako ih se često sjećamo u svojim molitvama i svetim Misama, te ako plodove svojih dobrih djela poklanjamo za ublaženje i skraćenje njihovih patnja. Kad dođu u nebo, one će nam ostati vjerni i trajni prijatelji.

Sv. IVAN I PAVAO

Ova su sveta braća rođena u Rimu. Bili su dvorjanici Konstancije, kćeri cara Konstantina. Pratili su carskoga vojskovođu Galikana u boj protiv Scita. Nakon pobjedonosnog povratka u Rim posvetili su se brizi za siromahe i bolesne.

Kad je na prijestolje stupio car Julijan, odmetnuo se g. 361. od kršćanstva na poganstvo i počeo progoniti kršćane. Ivan i Pavao ostavili su carski dvor i vršili su djela milosrđa progonjenim kršćanima. Car ih je pozvao, da se vrate na carski dvor, ali su to odbili. Na to im je car dao rok od deset dana, da se vrate pod prijetnjom, da će ih inače smatrati neprijateljima države.

Sveta su braća u tih deset dana razdijelila svoju imovinu siromasima i u molitvi očekivali mučeništvo. Jedanaesti dan došao je k njima časnik Terencijan s vojnicima i zatražio od njih, da se poklone kipu poganskoga boga Jupitra, koji je on sa sobom donio. Oni su odgovorili da se klanjaju samo jedinom pravom Bogu. Terencijan im je na to dao odsjeći glave u njihovoj kući u tri sata u noći, a tjelesa dao ukopati duboko u podrumu. To je bilo 362. g. poslije Krista. Car Julijan Apostata (odmetnik) pao je u ratu protiv Perzijanaca g. 363. Naslijedio ga je kršćanin car Jovinijan.

Sveta tjelesa mučenika Ivana i Pavla bila su naskoro otkrivena. Terencijanov sin bio je opsjednut od đavla. Nesretni otac pokleknuo je pred svete moći Mučenika i molio za ozdravljenje svoga sina. Molitva mu je bila uslišana. Tada se Terencijan od poganstva obratio na kršćanstvo i napisao životopis svete braće Mučenika, gdje je točno opisao njihovo mučeništvo.

Nad kućom svetih Mučenika bila je sagrađena veličanstvena crkva sv. Ivana i Pavla, koja i danas postoji u Rimu kao kardinalska crkva. Sveta Crkva spominje njihova imena uz svete Apostole u svakoj svetoj Misi kao i Litanijama sviju Svetih.

Tko može biti svećenikom

Odgovor na to pitanje glasi: Onaj, koji je zvan. — Ali tko je zvan? O ovom pitanju prepirali su se god. 1896. u Francuskoj dva učenjaka. L. Branchero n je tvrdio, da Gospodin Bog sam zove u duhovno zvanje, i da uzvaniku daje osjetnu naklonost prema svećeničkom zvanju. J. Lahitton je obratno branio stanovište, da naklonost nije glavno, nego sposobnost, dobra volja i primitak biskupa. Konačno je ovo pitanje riješio papa Pijo X. ovako: »Onaj, koji je zvan u duhovni stalež, ne mora imati posebnu osjetnu naklonost prema svećeničkomu staležu. Traži se dobra nakana, sposobnost, krepost i potrebito znanje, što sve mora davati opravdanu nadu, da će zvani vršiti dužnosti svećeničkog staleža«.

Glasoviti Jos. Walter piše:« Kada sam svomu pobožnom ocu saopćio, da se kanim posvetiti svećeničkom staležu, morao sam obaviti prvi ispit o svom zvanju. Otac pita: Moliš se rado, i učiš li rado? Ja sam odgovorio: »Da« Otac doda: »Kada se rado moliš, i kada rado učiš, možeš postati svećenikom«. Oni, koji se ne mole i koji ne uče rado, ne mogu postati svećenicima«.

Razumije se, da je preduvjet za duhovni stalež čist i besprikoran život. To je pravilo. No i to pravilo ima iznimaka. Kardinal Manning kaže: »Dvije su vrste ljudi, koje Bog zove u svećenike. Jedni su nevini, a drugi su pokajnici«. Sv. Augustin je u mladosti griješio, pa je ipak bio od Boga zvan, i bio sveti svećenik i sveti biskup.

Čvrsta uvjerenja

Kad je Napoleon I. napustio otok Elbu i pošao u Pariz, pariške novine »Moniteur« obavještavale su svoje čitaoce o tome slijedećim riječima:

(Prvi dan): Prokleti ljudožder napustio je svoje gnijezdo.

(Drugi dan): Korzikanski đavao napustio je brod u đenovskom zaljevu.

(Treći dan): Tigar je došao u Gap.

(Četvrti dan): Neman je provela noć u Grenoble-u.

(Peti dan): Tiranin je prošao kroz Lion.

(Šesti dan): Nasilnika se vidjelo 60 milja od glavnog grada.

(Sedmi dan): Napoleon će sutra biti kod naših tvrđava.

(Osmi dan): Car je došao u Fontainebleau.

(Deveti dan): Njegovo Veličanstvo Car jučer je ušao u dvor Tullerie, okružen svojim vjernim podanicima.

(Prijevod s Esperanta)

Sv. Karlo Boromejski u radu za svećenstvo

U vrijeme sv. Karla Boromejskog bila je u njegovoj biskupiji uvedena ova pobožnost. Kroz 5 nedjelja prije ređenja vršile su se po crkvama molbene procesije, litanije i druge pobožnosti za nadbiskupa, da bi samo dobre kandidate pripustio posvećenju za svećenika, kao i za ređenike, da se posve posvete Bogu, da neprestano napredu ju u kreposti, i da ustraju u ljubavi Božjoj. Vjernici su bili poticani da na tu nakanu žrtvuju svoja pokornička djela, post, molitve i milostinje, bolesnici pak svoje patnje. U propovijedima se isticalo, kako roditelji imadu rado darivati svoju djecu službi Božjoj, i to ne iz častohleplja ili iz gramženja za novcem, nego iz ljubavi k Bogu. Tom zgodom bili su vjernici poučavani o značenju pojedinih redova, o važnosti, potrebi i uzvišenosti duhovnog staleža. Od bogoslova tražio je sv. Karlo Boromejski, da pristupaju k ređenju ne tek s malim krepostima, nego sa savršenim krepostima. Tko je jednom primio svete redove, taj imade biti zahvalan Bogu za svoje zvanje, pa se mora brinuti, da Crkva dobiva potreban i pobožan podmladak. Zato mora žarče nego obični vjernici dnevno moliti, da Bog u srcima mladeži probudi sveto zvanje. Što više on će sam tražiti zvanje među mladim učenicima, pa će zvanje pomno njegovati.

Božji sud

U svojoj priči o upravitelju, koji je rasipao dobra svojega gospodara, Isus nas opominje, da budemo budni i da pazimo kako upravljamo dobrima, koja su nam povjerena. Nismo mi gospodari svojega života, već je Gospodar našega tijela i naše duše Onaj, koji je stvorio svjetove, od kojega je sve postalo, kojemu se sve vraća. Naš Gospodar dao nam je život, da njime ispunimo veliku, svetu svrhu, koja će nam se otkriti poslije smrti. Bog nam je dao velika dobra, velike mogućnosti, da činimo dobro, da učimo i spoznajemo svoje poslanje u svijetu i jednom će nas upitati, što smo učinili s ovim dobrima, kako smo upotrebili prilike, koje smo imali, da se spasimo. Ako smo dobro upravljali ovim vječnim dobrima naša je sreća zaslužena i sigurna. Ali što će biti s nama, ako smo se lakomisleno oglušili Božjem glasu, ako smo rasipnički, ludo rasuli vrijeme i prilike u vremenu, koje nam je bilo dano! Ono, što je prošlo, više se nikada ne vraća. Ono, što je izgubljeno, ne može više oživjeti. Zar ćemo smjeti kazati u svoju obranu, da nismo znali, što nam je bilo potrebno, da znademo? Zar ćemo moći ustvrditi, da nismo čuli Božju riječ, da nismo osjetili u sebi Njegov glas, koji nas je zvao? O, sjetimo se za vremena Božjega suda! Sjetimo se vječne Pravednosti, koja će nam odrediti našu budućnost! Sjetimo se, da smo upravitelji dobara, koja moramo vratiti Onome, koji je naš posljednji cilj u životu.

IZ ŽUPNE KRONIKE

Jedan župnik zabilježio je ovu bilješku: Bilo je već kasno iza polnoći, kada je u župni dvor stigao mladi župljanin s molbom: »Gospodine župniče, dodite podijeliti svete sakramente mojoj majci«. Da je njegova majka bila bolesna, to sam znao, ali da bi bolest bila tako ozbiljna, na to nisam pomislio. Išli smo u tihoj noći, prošli dvorom, onda poljskom cestom, onda pobočnom stazom, po međama između livada sve do kraja župe. Bolesnica me radosno dočekala. Muž s osmero djece i nekim susjedima klečahu u sobi. Kada sam joj podijelio sakramenat svete Pomasti poteklo je uz kaplje znoja na sveto ulje i moje suze. I to kada sam izgovarao riječi: »Po ovom svetom pomazanju i po svom predobrom milosrđu neka Ti Gospod oprosti sve, što si pogriješila doticajem«. Njezine ruke bijahu tvrde kao kamen, njezin život bio molitva i rad, teški i tvrdi rad. Ove su se ruke možda ogriješile doticajem, a ako je što bilo dobrano je ispaštano. Oko postelje klečalo osmero djece. A deveto dijete, Franjo, nije moglo doći sada k majci, jer je bilo na naukama. Franjo se pripravljao za svećenika. Zato su ove ruke bile tako tvrde: Mučile su se, da bude dosta hljeba ovoj osmorici, i onomu devetomu na naucima. Ona se mnogo mučila i patila. I nije joj bilo mnogo muke, samo da jedan od njih bude svećenik Božji. To je bila utjeha bijednoj ženi na samrtnom času. Sin će se za nju dnevice moliti kod oltara. I umrla je... Onda smo je pokopali u blizini crkve, na strani Evanđelja.

Raštrkano selo ispod šume sprema se, da proslavi primicije (prvu sv. misu) svog mještanina, prvog svećenika iz ovoga sela. Veseli se tome cijelo selo, cijela župa. Konačno svanula krasna nedjelja, kad će mladomisnik prvi puta prikazati svetu žrtvu. Kod rane Mise nema mnogo ljudi, kao obično. Svi bi rado bili kod primicija.

Iza rane svete Mise izlazi svećenik noseći Svetu Pričest. Ide sunčanim danom među poljima i livadama, i ide ravno u kuću primicijantovu. Nosi svetu Popudbinu teškom bolesniku. Običaj je, da roditelji i rođaci na dan primicija primaju svetu Pričest iz ruku mladomisnikovih u crkvi. No danas je iznimka. Da mladomisnik može dati svetu Pričest svome bolesnom ocu, morao je svećenik donesti Svetotajstvo u njegovu kuću. Otac je gluh i slijep. Još kao zdrav bio je vičan ispovijedati se, zato on to znade obaviti i u svojoj bolesti. Čim osjeti na sebi prve kaplje svete vode, znade, da je svećenik ovdje. Križa se i započinje Confiteor (Ispovijedam se...). Slijepi i gluhi ovaj otac znade, da je danas slavni dan njegova sina, koji će služiti prvu svetu Misu. On znade, da danas kao otac imade blagosloviti sina u ime svoje i u ime pokojne mu majke. On prima radostan svetu Pričest iz ruku sina. A onda ga blagoslivlja: »Blagoslovio Te Bog Otac i Sin i Duh Sveti i blagoslov ovaj bio vazda s Tobom«.

Imao je starac jednu želju, da barem na časak vidi svojega sina. Ali on ga nije vidio. Poput Joba nije mrmljao. I kada je procesija otišla sa sinom u crkvu, a starac ostao sam u svojoj sobici, on si je u duhu predstavio sina kod oltara Božjega. On je u duhu pribivao prvoj Misi svoga sina. I on je bolestan u svojoj sobici zapjevao na koncu: »Tebe Boga hvalimo!« Slijep i gluh, odijeljen od svijeta zahvaljuje starac pjevanjem Bogu za veliku milost, što mu je sin postao svećenik. Shvatio je kako je časno i krasno žrtvovati svoje dijete Bogu!.

U BAZILICI SVETOG KLEMENTA u Rimu, u kojoj se nalazi grob sv. Ćirila, održana je u nedjelju 7. travnja o. g. svečana proslava stogodišnjice osnivanja »Bratovštine Sv. Ćirila i Metoda«, koju je bratovštinu osnovao mariborski biskup na glasu svetosti Antun Martin Slomšek. Služena je svečana pontifikalna sv. Misa bizantinskoslavenskog obreda, a Evanđelje i Vjerovanje pjevano je na staroslavenskom i na latinskom jeziku. U nedjelju 15. travnja održana je u proslavu ovoga jubileja svečana akademija u Papinskom Istočnom Institutu, na kojoj je o. Boyer D. I. održao referat »Bratovština Sv. Ćirila i Metoda i njen utemeljitelj biskup Slomšek«. Sv. Otac je ovom prilikom uputio osebno pismo kardinalu Mons. Tisserantu, sekretaru sv. Kongregacije za Istočnu Crkvu, u kojem hvali ciljevo i dosadašnju djelatnost Bratovštine te podjeljuje apostolski blagoslov svim članovima ove Bratovštine.

DIDEROT O KATEKIZMU

Diderot, poznati bezbožni francuski filozof, imao je kćerku, koju je veoma ljubio. Jednog dana ga posjeti njegov prijatelj i štovalac Beauze i upravo ga zateče, kako sjedeći u naslonjaču drži u ruci neku knjižicu, dok je pred njim stajala njegova kćerka, koju je on nešto pitao, ona mu odgovarala. Beauze se zaustavi na vratima pa stane prisluškivati. Odjednom se uozbilji i stade se snebivati nad onim, što je čuo. I zbilja je imao što čuti! Diderot je ispitivao svoju kćerku diecezanski katekizam, a ona mu je na postavljena pitanja odgovarala. Pošto je Diderot zatvorio knjigu i jednim poljupcem odpravio kćerku, jurnu u sobu Beauze zaprepašteno vičući: »Je li moguće, vi filozof, i takova šta činite?« — Diderot se nije smeo. Malko se osmjehnu te mu odgovori: »Molim vas, prijatelju, što hoćete, što biste vi htjeli! Moja je dužnost, da uzgojim svoju kćerku, pa biste li mi vjerovali, poslije mnogo traženja nisam za tu svrhu našao zgodnije knjige od ovog diecezanskog katekizma. Da, velim vam, ne čudite se; ja se koristim katekizmom i smatram ga za najbolju pedagošku knjigu. Gdje bi ja mogao naći čvršći temelj za uzgoj moje kćerke?? — (Alimonia. II sovrannat. Vol. IV. pag. 81.).

Južno nebo

Kad s otvorene poljane, ili s mirne morske pučine, daleko od obale pogledamo unaokolo i iznad sebe, dobivamo utisak, da se nalazimo u središtu ogromnog svoda, koji se svija nad nama u obliku polukugle i sastaje se u daljini s površinom poljane ili morske pučine. Naše stajalište na Zemlji pričinja nam se kao velika okrugla ploča i mi stojimo baš u središtu pod svodom nebeskim. Crta, na kojoj zemlja kao da se spaja s nebom, naziva se **horizont** ili **obzor**.

Ako se pažljivo prati pomicanje zvijezda i zviježđa u toku noći — može se lako ustanoviti, da se cijeli nebeski svod sporo i polako okreće, a ta nevidljiva os, oko koje se on okreće, oslanja se svojim krajem na **Polarnu** zvijezdu. Ova se zvijezda u našim krajevima nalazi na polovini puta između zenita (točke nama nad glavom) i sjeverne točke horizonta. Os, oko koje se okreće nebeska kugla, teče od Polarne zvijezde kroz naše oko do južnog nebeskog pola, nama pod horizontom. Nebeska kugla piše pun krug za 24 sata, to jest za dan i noć, zbog toga se i gibanje Sunca, Mjeseca i zvijezda, koje od toga zavisi, naziva dnevnim gibanjem. Uzrok je tome gibanju, kao što znamo, jednoliko okretanje naše Zemlje oko osi za 24 sata. Zemlja se giba od Zapada na Istok, zato gledamo prividno gibanje nebeske kugle, nebeskih tjelesa u suprotnom smjeru — od istoka prema zapadu.

U jednakoj daljini od Polarne zvijezde (od sjevernog nebeskog pola) i južnog nebeskog pola teče nebeskom kuglom znameniti **nebeski ekvator** (polutnik). On siječe nebeski svod u kružnici, koja prolazi istočnom i zapadnom točkom horizonta i presijeca meridijan negdje u sredini između zenita i južne točke obzora. Na ekvatoru se Sunce nalazi 21. ožujka i 23. rujna t. j. na početku proljeća i jeseni, i tada ono opisuje kružnicu, koja se poklapa s nebeskim ekvatorom. Sjeverno od nebeskog ekvatora do Polarne zvijezde prostire se sjeverna nebeska polutka, a južno od nebeskog ekvatora do nama nevidljivog južnog pola prostire se južna nebeska polutka. Ta južna strana sačinjava **južno nebo**, od kojega mi vidimo samo jedan dio.

Na tom južnom nebu vidimo polovinom srpnja na meridijanu (kružnom luku, koji teče od našeg zenita prema južnoj točki obzora), oko 9 sati uvečer lijepo i dosta veliko zviježđe **Štipavac** (Skorpion). On se nalazi između nebeskog ekvatora i južne točke. Ovo zviježđe zauzima na ljetnom večernjem nebu vladajući položaj, skoro kao Orion na zimskom nebu. Lik Štipavca može se lako prepoznati. Cijela je figura toliko slična štipavcu tropskih krajeva, da se može smatrati kao najstvarnija slika, koja se može primijetiti na zvjezdanom nebu.

Da spomenemo najglavnije zvijezde. Upravo nad južnom točkom, skoro u vodoravnom pravcu s obzorom, nalazi se skupina od tri zvijezde: Alfa ili **Antares**, crvenkasta zvijezda prve veličine, njoj na lijevo Tau, a na desno Sigma; ovaj pravac pokazuje desno na drugu skupinu: Beta, Delta i Pi, koje poredane stoje okomito nad obzorom. Trokut od zvijezda: Sigma, Beta i Pi sačinjavaju sliku tijela Štipavca. Od zvijezde Beta prema Sjeveru nalazi se zvijezda Ksi u lijevoj štipaljci, a zapadno od Pi nalazi se zvijezda Gama u desnoj štipaljci. Od najsjajnije zvijezde Antaresa na istok, tvore zvijezda Tau, Epsilon i Mi rep, koji se završava sa zvijezdom Lambda u žalcu životinje.

Antares je sa svojom nešto promjenljivom crvenkastom bojom jedna od najljepših zvijezda prve veličine. On je od nas udaljen 150 godina svjetlosti, a spada u orijaška najveća sunca, jer mu je promjer 450 puta veći od našeg Sunca. Kada bi nam se približilo na daljinu našega Sunca obuhvatio bi svojom veličinom ne samo naše Sunce, nego i staze planeta: Merkura, Venere, Zemlje i Marsa. U Antaresovoj kugli moglo bi da stane 90 milijuna naših Sunaca. Ako bi smanjili promjere za 3 milijuna puta, dobili bi model, u kojemu bi Antares bio velik 207 km (23 puta veći od najvišeg gorja, Himalaje), naše bi Sunce bilo brdo visoko 460 metara, a Zemlja globus od 4 metra. A što je čovjek na toj tankoj korici zemaljskoj? Čovjek je ništavan tijelom, a jedino je velik po svojoj neumrloj duši.

Iz katoličkog svijeta

U GENERALNU AUDIJENCIJU je sv. Otac primio 26. travnja veliku grupu hodočasnika iz Italije, Filipina, Brazilije, Francuske, Švicarske, Engleske i Sjedinjenih Američkih Država. Oduševljeno pozdravljen sv. Otac je održao hodočasnicima govor na šest jezika i na kraju im podijelio apostolski blagoslov.

SALEZIJANCI otvorili su u Bombayu novu pučku školu, u koju će moći primiti oko 500 djece.

SOCIJALDEMOKRATSKI UČITELJSKI SAVEZ u Austriji zaključio je prestati s takozvanim »kulturnim mirom« u školama, tobože s razloga, da ne može na sebe uzeti odgovornost pred budućim generacijama za popustljivost u školskim pitanjima.

U JAPANU je 1950. bilo zaposleno 203 katoličkih svećenika više nego 1949. Od ukupnog broja katoličkih svećenika, koji djeluju u Japanu, ima 556 stranaca. U travnju otvoreno je novo bogoslovsko sjemenište, u kojem studira 80 japanskih bogoslova.

KATOLIČKI URED ZA SOCIJALNU POMOĆ u američkom gradu Buffalo sakupio je ove godine 1,277.232 dolara za potrebe 30 katoličkih socijalnih ustanova buffalske biskupije. Ovaj je iznos dobrovoljnih priloga za 42.486 dolara veći od iznosa, koji je bio sakupljen prošle godine.

MAC GEE (Mek Dži) zove se mladi američki Crnac, koji već pet godina čeka, da se nad njim izvrši smrtna kazna na električnom stolcu. Ovaj je Crnac optužen još 1945. g. bez konkretnog dokaza za oskvrnuće jedne bijele djevojke, za koji zločin po američkim zakonima čeka svakog Crnca smrtna kazna. Nedavno je vrhovni američki sud odbio i njegovu molbu za pomilovanje. Smrtna kazna trebala je biti izvedena. U međuvremenu zainteresirala se za slučaj svjetska javnost, pa su tako vrhovnom američkom sudu poslani brojni brzojavi, u kojima se moli za pomilovanje. Ovim glasovima priključili su se nedavno i francuski katolici. Među ostalima poslali su molbe za pomilovanje pariški nadbiskup Feltin, pisac Daniel-Rops, S. Fumet, ekipa revije Esprit i mnogi drugi. Apel je uspio odgoditi za sada smrtnu kaznu.

ŠTOVANJE SV. BENEDIKTA CRNCA. U Americi se posebno širi štovanje prema sv. Benediktu Crncu. To širenje vode franjevački klerici u Washingtonu. Sv. Benedikt bio je rođen na Siciliji i stupio je u franjevački red, kao brat laik. Ispočetka bio je kuhar, zatim su ga braća izabrala za starješinu, a najposlije za novačkog učitelja (meštra). Crkva ga je proglasila svetim 1807. g. Budući da je bio podrijetlom rob, njegovo se štovanje proširilo među američke Crnce. Danas ima u Americi 13 crkava i sedam katoličkih škola njemu posvećenih.

SLIKU UZNESENJA naslikao je nedavno u Americi fra Andrija Lewis na jednom samom javorovom listu. Ova je neobična slika nastala u času zanosnog štovanja prema nebeskoj Gospi. Umjetnici su sliku ocijenili kao vrijedan umjetnički rad, pa je stoga ona specijalno pohranjena da se sačuva za budućnost.

KATOLICI JERUZALEMA židovske zone održali su prvi put poslije židovsko-arapskog rata uobičajenu procesiju na brdo Karmel.

U BELGIJSKOM KONGU preko milijun katoličke i poganske djece pohađa katoličke škole, u kojima je zaposleno preko 20.000 učitelja. Za pripremanje učitelja katoličkih škola postoje u Kongu tri učiteljske škole, u kojima je nedavno školovanje produljeno na četiri godine. Jedna grupa od 27 domaćih učitelja, koji su završili učiteljske škole, osnovali su redovničku kongregaciju, koja ima za glavnu svoju svrhu rad u školi. Inače, apsolventi ovih učiteljskih škola su najbolji suradnici misionara i iz obitelji ovih učitelja u najvećoj mjeri potječe domaće svećenstvo.

OTOK CURASAO, broji 150.000 stanovnika, od kojih su 112.000 katolici.

LAJIČKE POMOĆNICE MISIJA zove se ustanova, koja je pred 15 godina ustanovljena u Belgiji i koja sakuplja djevojke, koje se zakletvom obvezuju, da će cijeli svoj život posvetiti radu u misijama. Među ovim djevojkama ima veći broj njih sa sveučilišnom spremom i one se u misijama najvećim dijelom bave prosvjetnim, higijenskim i socijalnim radom. U Africi se je ovaj pokret počeo širiti među crnačkim djevojkama, koje će lakše i uspješnije vršiti službu lajičkih pomoćnica misija među crnačkim stanovništvom.

»SINTETIKU« (Nova Arhitektura), japanski arhitektski časopis, posvetio je u jednom od svojih zadnjih brojeva četiri stranice opisu nove zgrade japanskog katoličkog lista »Catholic Digest«. Projektant ove zgrade je mladi japanski arhitekt Scoichi Sana, koji se obratio na katolicizam.

STATISTIKA KATOLIČKIH ŠKOLA na području francuskih izvaneuropskih posjeda pokazuje, da na ovom području postoji 3.557 katoličkih pučkih škola s 279.449 učenika i učenica. Katoličkih srednjih škola ima 144 sa 26.6951 đaka te 127 katoličkih stručnih škola s 4.269 pitomaca. Iz ovoga pregleda se može razabrati, kolike napore čine francuski katolici za kulturno uzdizanje zaostalih naroda u ovim zemljama.

ENGLESKI KATOLICI su tražili od Britanskog radio društva (BBC), da se poveća vrijeme posvećeno katoličkim radio emisijama razmjerno broju katoličkog stanovništva u Engleskoj. BBC je međutim ovaj zahtjev odbio. Direktor engleskih katoličkih radio emisija je izjavio, da će katolici biti prisiljeni prestati surađivati sa BBC, ako ono nastavi ograničavati vrijeme katoličkih emisija.

Dr. JOSIP ENGLAENDER, njemački hirurg, bio je ovih dana ređen za svećenika u svojoj 73. godini života. Dr. Englaender ima dva sina, koja su također već u godinama. Ređenje je obavljeno u kölnskoj katedrali. Ovo je prvi slučaj u Njemačkoj, da je netko zaređen za svećenika u ovako dubokoj starosti.

U BIRMINGHAMU, u Engleskoj, katolički su muževi imali na uskrsni ponedjeljak zajedničku sv. Misu sa sv. Pričešću. Velika katedrala je bila prepuna katoličkih muževa. Sv. Misu je služio birminghamski biskup, a umjesto ministranata odgovore sv. Mise je odgovaralo mnoštvo u crkvi.

KATOLIČKO ANTITUBERKULOZNO DRUŠTVO u Belgiji podijelilo je za Uskrs 9.000 paketa tuberkuloznim bolesnicima po bolnicama i sanatoriumima. Obiteljima pak tuberkuloznih bolesnika podijeljena je istom prilikom pomoć u iznosu od 10,000.000 belgijskih franaka.

U JAPANU je osnovana nova kongregacija domaćih sestara pod imenom »Franjevačke sestre Bezgrešne Marije«. Sestre će se baviti socijalnom djelatnošću i pomaganjem franjevačkih misija. Prvih 10 sestara ove kongregacije položit će redovničke zavjete još ovoga ljeta.

NA AMERIČKOM OTOKU KUBA ima 550 katoličkih svećenika, među njima 210 svjetovnih svećenika.

U ŠVEDSKOJ koja ima svega oko sedam milijuna stanovnika, broj katolika iznosi danas oko 16.000. Broj katolika podvostručio se zadnjih godina, uglavnom time, što su u Švedsku došli emigranti — katolici iz različitih zemalja.

KATOLICKI ZVUK

Svećenik Asmussen, prepozit protestantske episkopalne crkve u Kielu (Njemačka), izdao je djelo pod naslovom: »Marija, Majka Božja«. Ta je knjiga napisana u počast blaženoj Djevici, a u namjeri, da bude prosvjed protiv onih, koji se protive poštivanju Majke Božje. Pisac Asmussen u svom zaključku izjavljuje: »Bez Marije nema ni Isusa. Dok poštovanje prema osobi Kristovoj ne nađe odjeka u poštovanju Njegove Majke, koju je Bog blagoslovio, tako dugo nešto nedostaje našoj pobožnosti. Dok naše molitve ne vršimo po Mariji, naše poštovanje prema Njezinu Sinu nije još postiglo svoju puninu.«

ZNAKOVI ZVANJA

Pokušajmo ukratko nabrojiti nekoliko pojedinačnih znakova zvanja. Možemo reći, da su oni redoviti, ako i ne isključivi. Osim toga naravno ne će nitko očekivati, da će kod sebe imati sve te znakove najedamput. S druge strane, kad ne bi imao bar neko od njih, sa sigurnošću može zaključiti, da nema zvanja. To su ovi znakovi:

1. Ako želiš imati zvanje, ako želiš steći uvjerenje, da te Bog zove. Ova se želja općenito najjače osjeća, kad je duša mirna, na pr. poslije svete Pričesti, za vrijeme duhovnih vježbi, u molitvi i t. d.

2. Sve više nas privlači molitva i svete stvari uopće. Čeznemo za tim, da se u samotnom životu sjedinimo s Bogom.

3. Svijet nam je sve dosadniji i uvjereni smo, kako je isprazan i nemoćan, da zadovolji našu dušu. Ovo je čuvstvo općenito najjače, kad smo u vrtlogu svjetskih zabava i svjetskih poslova.

4. Bojimo se grijeha, u koje se tako lako pada i želimo izbjeći grešnim prilikama i pogibeljima u svijetu.

5. Gdjekad je to znak zvanja, ako se duša boji, da će je Bog pozvati. Moli se, da ne dobije zvanja, ali se nikako ne može otresti te misli. Ako je to zvanje zaista pravo, ono će nam brzo omiliti, kako primjećuje O. Lehmkuhl: »Ne treba imati naravne sklonosti prema redovničkomu životu. Naprotiv božanski poziv i naravna odbojnost prema tomu staležu posve se dobro slažu«.

6. Revnost za spasenje duša. Razumijevanje vrijednosti besmrtne duše i želja da sudjelujemo u djelu spasenja.

7. Želja žrtvovati sav svoj život da postignemo nečije obraćenje, da privedemo Bogu osobu, koja nam je mila i draga.

8. Ako želimo dati zadovoljštinu za svoje vlastite kao i za tuđe grijehe, ako u svećeničkom i redovničkom staležu želimo izbjeći napastima, za koje držimo, da bismo im inače teško mogli odoljeti.

9. Sklonost prema djevičanstvu.

10. Veseli nas pomisao na redovnički život, koji pomaže duši, donosi mir, umnaža zasluge i priprema vječnu nagradu.

11. Želimo se posve žrtvovati za Isusa, predati Mu se iz ljubavi i trpjeti zbog Njega.

12. Znak je također pravoga zvanja pripravnost biti primljen u bilo koji stupanj reda radi toga, što ne posjedujemo dosta darova ili nismo stekli cjelovitije i potpunije naobrazbe.

NAŠI POKOJNICI

O. LJUDEVIT TRTINJAK, svećenik kapucinskog reda, umro je 1. lipnja 1951. u kapucinskom samostanu u Osijeku. Rođen iz brojne obitelji 1885. u Varaždinu — na što je bio i ponosan, da je rođeni Varaždinac — stupio je 1903 u kap. red, u kojem je već bio njegov ujak, nedavno umrli o. O. Ožeg, te bio 1910. u Senju zaređen za svećenika. Bogoslovske nauke učio je na Rijeci, gdje je u slobodno vrijeme pomagao kod gradnje nove crkve Gospe Lurdske. Kao svećenik radio je u svim hrvatskim kapucinskim samostanima i bio gvardijanom u Splitu, Dubrovniku te dugi niz godina u Varaždinu. Volio je redovnički podmladak i kao gvardijan mnogo za nj učinio. Gospodin neka mu je za to velika plaća.

R. I. P.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14 — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-903.312. — Pojedini broj stoji 4.— Din.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

»Zapovijedi su Gospodnje pravedne, one vesele srca, i sudovi Njegovi slađi su od meda i saća, zato ih sluga Tvoj sluša« (Ps. 18, 9-12).
Iz Prikazanja današnje sv. Mise

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VI. ZAGREB, 15. SRPNJA 1951. BROJ 29.

BROJ UČITELJEVIH PRIJATELJA

Nas je kršćane uvijek zanimalo, koliki je broj prijatelja i pristaša Isusovih. Da li je taj broj velik ili malen? Prije svega treba reći, da se na to pitanje ne može dati nikakav određeni odgovor. Ogromno mnoštvo židovskoga naroda je najprije pošlo za Isusom. Onda su sustali tako, kao da im se put suzio i vrata su postala premalena, da svi uđu. Cijele su čete ozdravljenih od Isusa kružile Palestinom. Ali oni u svojoj sreći nisu mislili na Onoga, koji im se smilovao u njihovoj nesreći. Drugi su opet vjerovali u Njega, ali svoju vjeru nisu priznali iz straha pred Farizejima i svećenicima, koji su im prijetili, da će ih izbaciti iz bogomoljnice (sinagoge). To nam svjedoči samo Sv. Pismo: »Ali ipak mnogi i od poglavara vjerovaše u Njega, ali Ga nisu priznavali poradi farizeja, da ne budu izopćeni iz zbornice, jer su više ljubili ljudsku, nego li slavu Božju« (Iv. 12, 42-44).

Prije nego li se Spasitelj uzdigao na nebo, sakupio je oko Sebe svoju malu vjersku općinu iz Jeruzalema i okoline. Iz grada je pošao s njima izvan gradskih zidina na brdo Maslinovo. Oko Njega su bili: Majka Božja, Apostoli, učenici, pobožne žene, oko 120 osoba. Vidi se to iz Sv. Pisma, koje govori: »Tada se vratiše s gore, koja se zove Maslinska, koja je blizu Jeruzalema jedan subotnji dan hoda. A kad dođoše kući, popeše se u gornju sobu, gdje su obično boravili, i to: Petar i Ivan, Jakob i Andrija, Filip i Toma, Bartolomej i Matej, sin Alfejev, i Simon Revnitelj i Juda, brat Jakobov. Svi su ovi bili jednodušno postojani u molitvi sa ženama i s Marijom, Majkom Isusovom i s braćom Njegovom« (Dj. 1, 12-14).

Židovi su gledali vrlo znatiželjno ovu četu, koja se uspinjala na brdo Maslinovo. Kakove su se sve misli rađale u njihovim dušama, kad su promatrali, kako stupa ta povorka kao da prati visoka gosta ili prijatelja u svojoj sredini. Gledali su, kako mu se miču usnice i kao da govore s nevidljivim. I svi su uprli oči prema tomu mjestu.

Židovi nijesu vidjeli preobraženo tijelo Uskrsnuloga, ali su Ga vidjeli učenici. I ova povorka po ulicama grada Jeruzalema može se nazvati prvom tijelovskom procesijom. Na Maslinovu brdu Spasitelj je posljednji puta blagoslovio sve svoje ljubljene prijatelje i onda uzašao na nebo. Žalost, a i blaženo veselje bilo je u isti čas u srcima sviju. Sv. Pismo to crta ovako: »I izvede ih prema Betaniji, i podignuvši ruke svoje blagoslovi ih. I kad ih je blagoslivljao, odijeli se od njih, i uznosaše se na nebo. I oni padoše ničice pred Njim, i vratiše se u Jeruzalem s velikom radošću. I bili su neprestano u hramu slaveći i blagoslivljajući Boga« (Luka 23, 50-53). Zato su se prvi kršćani vraćali u Jeruzalem i s radošću govorili: »I Riječ je tijelom postala, i prebivala među nama, i vidjesmo slavu Njegovu kao jedinorođenoga od Oca, puna milosti i istine« (Iv 1, 14).

O tom nema sumnje, da je Bog-Čovjek imao prijatelje svake dobe i svakoga staleža među običnim pukom i obrazovanim krugovima, među odraslima, ali i među djecom. Njemu je stoga ljudstvo i davalo pridjevak »Božanski prijatelj djece«. Djeca su spadala među osobite prijatelje Isusove. Slike, koje Ga prikazuju među djecom, pune su nježne dražesti. On je ljubio djecu. U Njegovim su očima bila djeca najdragocjenije blago, dragi kamen, poradi svoga nevina srca, svojih čistih i nepomućenih očiju i svojih nepovrijeđenih ruku. Djetinja je duša Njemu bila zvijezda s nebeskih visina i dijamant iz Božje krune.

Zato je On dao da sjaji nad djecom puna sunčana svjetlost Njegova srca. Ljubav rodi uvijek ljubavlju. Veselo su k Njemu trčala mala dječja srca. Kaže se, da se Anđeli Čuvari igraju s malenom djecom. kad se ona u kolijevci smiju. To je sakriveno drugim ljudima. Njima je vidljivo. Slično se može kazati, da su djeca Svete Zemlje prepoznala Boga u Spasitelju.

Spasitelj je veličao djecu. Govorio je: »Gledajte, da ne prezrete ni jednoga od ovih malenih, jer vam kažem: Anđeli njihovi gledaju lice Oca moga, koji je na nebesima« (Mt. 18, 10). Svako dijete ima jednoga nebeskoga kneza za svoga zaštitnika, zato se mora djetetu iskazivati posebna pažnja. Stoga je opravdana riječ Spasiteljeva: »Ako tko sablazni jednoga od ovih malenih, koji vjeruju u mene, bolje bi mu bilo, da mu se objesi mlinski kamen, što ga okreće magare, o vratu njegovu, i da potone u dubini morskoj« (Mt. 18, 16).

Kardinal Manning veli: »Ako je već svaka suza jednoga djeteta, uzalud prolivena, krvava mrlja na zemlji, to je tisuć puta gore, ako neki čovjek kao divlja zvijer razdire dušu djeteta, goni je iz raja nevinosti i čini je robom sotone«. A i obratno. Spasitelj veli: »I tko primi jedno takovo (nevino) dijete u moje ime, mene prima« (Mt. 18, 5). Djeca su osobiti dar Božji. Zalog Božjega pouzdanja. Nosioci nebeskoga blagoslova. Roditelji ih moraju primati s punim poštovanjem i zahvalnošću, a ne smatrati ih nesnosnim teretom.

Izbaciti dijete iz obitelji, znači prezirno odbiti Spasitelja s kućnoga praga. Konačno ima i četvrta riječ Isusova: »Zaista vam kažem, ako se ne obratite i ne budete kao djeca, ne ćete ući u kraljevstvo nebesko« (Mt. 18, 3). Mi treba da budemo djeca pred Bogom, a muževi pred ljudima. Treba da poprimimo od djeteta ono najbolje: nevinost, čistoću srca, poslušnost, jednostavnost, poniznost, odano pouzdanje i zahvalnost. Treba da odbacimo ono, što je nezrelo kod djeteta: svojeglavost, prkosnost, samovoljnost, opornost i svadljivost.

Samo tako se postaje pravim prijateljem Kristovim i povećava broj Njegovih pravih pristaša. Ako ovdje uzmemo u obzir djecu, tko će onda izbrojiti broj prijatelja Učiteljevih!

MAJCI BOŽJOJ BISTRIČKOJ

Ljetno se već sunce za brežuljke krade,
S čela nam još kaplju krupne kapi
znoja,
Prašni smo od puta, al' stigosmo cilju:
Pred nama je, eto, draga crkva Tvoja!

Svi padamo nice pred oltarom
Tvojim.
Umor, prah i suze pokajnice primaš,
Jer nemamo ništa do li bijede svoje,
A Ti, za nas svakog blagi pogled
imaš.

Svakome na kipu malom Tvom i crnom
Kroz trenutke duge pogled znade stati.
Svi smo jedno ovdje: prosjak i bogataš,
Mi smo Tvoja djeca, a Ti naša Mati.

Sve nevolje naše odbjegoše začas;
Duša nam uživa dijelak rajske sreće.
Kad je ovdje tako, kako će tek biti
U nebeskoj slavi, koja prestat ne će.

S Tobom biti, Majko, znači raj uživat,
Od Tebe daleko — u duši je pakô.
Kroz stoljeća mnoga Hrvati Te ljube,
Molimo, da vazda ostalo bi tako!

Sumnje proti vjeri

Sumnje u vjeri ne znače uvijek, da imamo slabu vjeru. Ima pobožnih duša, kojima Bog dozvoljava sumnje, da ih još više učvrsti u kreposti. Kad takove sumnje navale, i čovjek im se odlučno odupre, tada duša još više prione uz istine, u koje je sumnjala. Zato se ne trebamo plašiti, kad nam za vrijeme molitve iskrsne sumnja: ima li Bog, ima li nebo ili pakao, nisu li vjerske istine utvare mozga i slično, nego se takovim sumnjama odlučno oduprimo.

Mnogo puta se dogodi, da smo sami krivi sumnjama, koje se u nama bude proti vjeri. Ili smo slušali prigovore proti vjeri ili smo ih gdje čitali. A možda se u nama nalazi neka pogreška, iz koje izlaze sumnje proti vjeri. Možda provodimo nevaljan život, koji nije u skladu s vjerom, pa nam vjera smeta. Može da bude, da o vjerskim istinama previše razmišljamo, želeći ih svojim razumom dokučiti, pa se zato rađaju sumnje. Kod svih tih slučajeva valja najprije odstraniti uzroke sumnjama: ostaviti ljude, koji govore proti vjeri, odbaciti knjigu, koja piše proti vjeri, popraviti svoj život i usmjeriti ga po vjeri, ne tražiti da nam razum baš sve shvati. Kad smo odstranili uzroke, i ako nakon toga još ostanu sumnje, tada ih treba pomoću ispovjednika ili kojeg drugog svećenika raspršiti. Neka nam on objasni, kako se ima shvatiti ta istina vjere, o kojoj sumnjamo. U sumnji ne treba ostati, jer nam ona izjeda snagu i polet duha. Svaki dan se oružajmo proti sumnji tako, da često budimo u duši čin vjere.

Ako nije povod sumnjama proti vjeri u nama, nego one dolaze same od sebe, onda ih treba smatrati napastima đavolskim. Naša volja ne sudjeluje s njima, što više, dosadne su joj i odvratne, i zato nam ne mogu duši naškoditi. Valja se proti njima boriti prezirom. Ne treba na njih paziti ni toliko, koliko na nerazumno pripovijedanje kakova brbljavca. Takovo se vladanje nimalo ne dopada napasniku, pa zato bježi od takova čovjeka. Vrlo je dobro i u takovim sumnjama od vremena do vremena probuditi čin vjere. Takav čin nas jača i dovodi od Gospodina djelujuću milost, da napast brzo svladamo.

U napastima proti vjeri može nam poslužiti kao obrana i misao, da je potrebno imati napasti, da se čovjek iza njih u vjeri većma učvrsti. Napasti su dakle nužno zlo. Ako je tako, primimo ih spremno i bez mrmljanja kao dopuštenje Božje, i strpljivo ih snosimo, dok se Gospodinu svidi.

Sveti Sofronije pripovijeda o nekoj bogobojaznoj djevici, da su je napale žestoke sjetilne napasti. Što im se više protivila, to je neprijatelj sve žešće navaljivao. Napokon zazove Boga u pomoć i napasti nestane. Za par dana osjeti ona teške napasti proti vjeri. Opet je molila za pomoć i sada joj se pojavi anđeo i reče joj, da se bez napasti ne može na zemlji živjeti, i neka si izabere, hoće li nečiste napasti ili napasti proti vjeri. Ona je odabrala one prve, jer kolikogod su dosadnije, ipak joj se činilo, da su manje upravljene proti Bogu, nego one druge.

Tko želi napredovati u kreposti, neka se ne boji napasti. Lako je raditi za Boga, kad je svijetlo vjere nepomućeno i jasno, no ne treba klonuti ni onda, kad se ono zamrači i s njime nestane svih radosti i slatkoća. Nije bilo sveca, koji ne bi duže vremena trpio od duhovne suhoće. Duhovne utjehe pripadaju više drugom životu, nego ovom. Kad bismo imali stalno duhovne utjehe, kako bismo izdržali iznenadnu navalu duhovne tmine i suhoće? Bacila bi nas u očaj. A ako imamo češće napasti, a rijetko utjehe, pa ipak ustrajemo na kreposnom putu, tada nam se duh neobično jača i ima puno nade, da ćemo se dovinuti i savršenom životu.

Nasljedstvo

Otac i majka možda ni ne misle na to, da su oni karika u jednom lancu, kojega duljinu ne može pregledati ni jedno smrtno oko. I u tom nepreglednom nizu živi jedan dio njihova vlastitog bića. Ta ih misao može usrećiti ili prestrašiti. Usrećit će ih, ako ono, što i dalje živi kao njihova baština u budućim generacijama (pokoljenjima), pokaže, da nosi blagoslov pred sudom Božjim i svojim potomcima. Preplašit će ih, ako njihovu baštinu tereti nevolja i prokletstvo kroz sva pokoljenja, koja iz njih kao stabla izlaze.

U naše se vrijeme s mnogo truda i s velikom oštroumnošću istražuje tjelesna i duševna veza među pojedinim generacijama. Znanstveno se ustanovilo, da se određene sposobnosti našega tijela i njegovih organa baštinjuju i da se neke osobite nepoćudne pojave s neiskorijenjivom žilavošću podržavaju u srodnim krvima.

Ta istraživanja baštinjenih osebina iznijela su strahovite učinke, koji se na području jedne obitelji pojavljuju kod potajne bolesti, izjedaju je, dok i posljednje dijete i djeca njegove djece ne padnu pod zemlju. Ove su obiteljske strahote poznate, jer se od vremena na vrijeme odigravaju u svakoj općini i selu. No najnovija su ih istraživanja u cijelom njihovu opsegu otkrila.

Još su strašnije baštinjene posljedice u duševnim bolestima. I tu se provlače kroz generacije neizlječiva umna zamračivanja. Žrtva za žrtvom polako pada. I jao svima, kojima to dolazi od oca i majke, djeda ili bake. Tko bi izbrojio i vagnuo sve jade, nevolje, bolesti i neprospavane noći, suze, očaje, kletve, s kojima u smrt polaze takova nesretna pokoljenja.

Kad se sve to znade, onda treba da dobro promisli onaj, tko je nakanio da stupi u ženidbeni stalež. On ne smije da ima pred očima samo svoje kratkovidne želje. Treba da gleda pred sobom tolika pokoljenja, koja bi mogla trpjeti, patiti i pasti na teret drugima, kad nešto ne bi bilo u redu s obzirom na baštinjene ili vlastite tjelesne ili duševne pogreške bračnih drugova.

Ako je dakle netko od svojih roditelja ili svojom vlastitom krivnjom navukao na se bolesne klice, neka radije bude posljednji član obitelji koja izumire, nego da bude početak i izvor novih zaraza i propadanja drugih. U tom slučaju treba da u ime Božje, kao junak i svetac provodi do kraja osamljen život pun trnja i patnja.

Ima i drugih lijepih veza među pojedinim pokoljenjima: duševnih baština, koje vežu roditelje s djecom, odrasle s mladeži. Sve naime, što mi sami mislimo i želimo, osjećamo i vjerujemo, može prijeći kao osvjedočenje, dobra volja, sklonosti i odluke na najbliža pokoljenja. A kako ih je malo, koji na to misle, da će također i za tu baštinu morati polagati račun! Kako li si mnogi roditelji nisu svijesni odgovornosti, koje imadu u tom pogledu zbog svoje djece. Oni ne misle, da se svaka neprava riječ, koju izgovaraju, dalje širi u mislenom svijetu njihove djece. Da svako zlo djelo očevo ili majčino sa zamamnom snagom podražuje sina i kćerku na nasljedovanje.

Oni se pričinjaju, da ne znadu, da svaka dobra misao, koju su uskratili svojoj djeci, svaka propuštena opomena, svaki dobar i uzoran čin, koji nisu učinili, da je sve to protivno onim Božjim darovima, koji su njima povjereni u korist njihove djece. Bog od njih traži, da siju dobro sjeme u mlada pokoljenja, da se tako neprestano u Bogu obnavlja svijet i čovječanstvo. Ako dakle zlo obavljaju svoju službu, siju korov u mladim Božjim vrtovima.

Ako promotrimo odnošaj roditelja prema djeci u tom pogledu, što oni na njih prenose duhovno i duševno bogatstvo, onda vidimo, da obiteljski život ima sasvim novi, duboki i sveti smisao. Za nj je svaki saobraćaj između oca i majke i djeteta odlučno, sveto i najozbiljnije vrijeme za vremeniti i vječni život njihove djece.

Ono, što vrijedi za roditelje, to vrijedi uopće i za saobraćaj između odraslih i mladeži. Tko bi mogao kao Kain upitati: »Jesam li ja čuvar brata svojega?« Jest, ti si čuvar svoga brata, čuvar svoga bližnjega, ili si njegov upropastitelj. Ti si napose čuvar mladeži, koja se u tvojoj blizini smije ili igra, uči ili radi. Baš zato si to, jer ona imade veliko strahopoštovanje prema tebi kao zrelomu čovjeku. Ona u tebi gleda uzor i primjer. Ona prisluškuje svaku tvoju riječ. Gleda svaku crtu na tvom licu. Svako tvoje djelo nasljeduje.

Odgovornost pojedinaca za buduća pokoljenja ide još i dalje. Ona ide i u javni život, koji preuzimlje slijedeće pokoljenje od starijih. Zato si kršćanin mora biti toga svijestan. Njegov dobar primjer u ispovijedanju vjere i obdržavanju ćudorednih načela u svakom javnom i privatnom poslu i u svakom načinu života od presudne je vrijednosti za buduća pokoljenja. Zato valja osuditi u tom svaku mlakost, svaku beznačajnost. Mlaki u vjeri, nehajni u kršćanskom vladanju i nesavjesni u ćudorednosti imat će mnogo toga na svojoj duši. Proti njima će nastupiti buduća pokoljenja na sudnjem danu i pokazivati ih kao krivce njihove propasti. To treba da ima na pameti svaki kršćanin.

NI ĆUDOREDNA OSOBNOST NIJE PRAVILO ĆUDOREDNOSTI

Etički personalizam ili ćudoredna osobnost je ćudoredni nazor, koji postavlja kao vrhovno mjerilo ćudorednosti ćudorednu izgradnju pojedinca čovjeka. Najviša je svrha ljudskoga života na zemlji, da svaki pojedinac sebe ćudoredno usavršuje, da se na svim područjima djelatnosti pod vodstvom razuma ćudoredno što više digne.

Razum kod svakoga čovjeka ima vrhovno vodstvo, a sve druge tjelesne i duševne sposobnosti moraju slijediti razum i pokoravati mu se. Što je veći i ljepši sklad između svih duševnih i tjelesnih sposobnosti pod vodstvom razuma, to će čovjek biti kreposniji i savršeniji, to će se više približiti uzoru čovjeka. Treba prema tome što više učiti, da razum ima što više znanja, jer će tada razum i druge sposobnosti u čovjeku moći uspješnije voditi k savršenstvu. Gdje razum nema znanja, tu čovjeku manjka svjetlo i vodstvo, tu je spriječen ili sasvim nemoguć razvitak i ostalih sposobnosti u čovjeku. Za samostalno ili nezavisno ćudoredno izgrađivanje samoga sebe treba imati velike prirodne sposobnosti, mogućnost baviti se naukom, i puno vremena za pažnju i nadzor nad samim sobom. Jer je čovjek prepušten samo vlastitom razumu, dakle samomu sebi, to se za ćudorednu izgradnju — po ovom nazoru — traže mnoge i velike povoljne životne okolnosti. Sve, dakle, što pomaže čovjeku k njegovoj ćudorednoj izgradnji i usavršenju, to je dobro, a sve, što čovjeka priječi ili mu smeta na putu njegove ćudoredne izgradnje, to je zlo.

Nema sumnje, da je od svih ćudorednih nazora tako zvanog »nezavisnog morala« nazor o ćudorednoj izgradnji samoga sebe pod vodstvom razuma nama kršćanima-katolicima najbliži, ali je ipak manjkav. A zašto? Jer ne priznaje ni Boga, ni objavljene vjere, ni Božjih zapovijedi, ni Božjih načela, ni bilo što vrhunaravno. To znači: razum je prepušten samom sebi i svom samostalnom vodstvu. Iskustvo pak pokazuje, da razum, ako se ne drži nepogrešivih Božjih načela, kako ih izlaže nepogrešivo Crkveno učiteljstvo Katoličke Crkve, lako padne u zabludu. Koliko je već bilo na svijetu izvanredno sposobnih ljudi, koji su bez Boga htjeli sami sebe voditi i do visokog se savršenstva izdići, pa su duboko zabrazdili i tužno svršili. Gledajte i promatrajte najnoviju povijest. Gledajte vođe raznih pokreta, ideologije raznih životnih nazora. Ne može se reći, da nisu imali lijepih prirodnih sposobnosti. Nije im manjkala ni naobrazba, ni dobra volja, da usavrše sebe i pomognu svom narodu, svojim pristašama. Ali, jer su radili bez Boga, slijedili samo svoj vlastiti razum, koji je prije ili kasnije pao u zabludu, pod vodstvom zabluda su sami stradali i konačno sav svoj narod upropastili.

Kad bi sam razum bez Boga i Božje nauke bio dostatan, da čovjeka ćudoredno izgrađuje i usavrši, onda bi svi školovani ljudi morali biti ćudoredno dobri. I, što je netko više škole svršio, to bi morao biti i ćudoredno bolji i savršeniji. I obratno, svi oni, koji su bez škola, koji nisu imali prilike, vremena ili sredstava za školu, ili nisu imali prirodnoga dara za školu, bili bi ćudoredno zli u ćudorednom pogledu vrlo nisko. A to ne stoji. Koliko ima, nažalost, i vrlo visoko obrazovanih ljudi, koji su svršili sve, pa i najviše škole, dakle imaju razum krcat golemim znanjem, a u ćudorednom pogledu nisu ni prosječno dobri, nego do skrajnosti opaki i pokvareni, pa i najgori zločinci. A naprotiv, koliko imade seljaka, radnika, obrtnika i ljudi u drugim staležima, koji nemaju nikakvih škola, a u ćudorednom pogledu stoje vrlo visoko. Čuli su u životu bar glavne istine svete vjere, što ih je nepogrešivi Bog objavio: »Poštuj Boga, ne govori grdo, ne kuni, ne ubij, ne ukradi, ne reci lažna svjedočanstva, ne diraj u tuđe poštenje...« Toga su se vjerno držali i postali divni značajevi, u ćudorednom se pogledu digli tako visoko, da im se divimo. A mnogi od školovanih ljudi, jer se nisu obazirali na Boga i njegov nepogrešivi nauk, nego su se dali voditi samo svojim slabim i pogrešivim razumom, pali su duboko, postali beznačajnici, da se stide i sami sebe, a pogotovo ih se stide drugi.

Razum je lijepa, velika i veličanstvena moć u čovjeku, ali samo onda, ako slijedi vjeru kao putokaz. Sam za sebe — bez Boga i vjere — razum je pun zabluda, čemu je svjedokom sva, naročito najnovija povijest.

Tvoja bol, Spasitelju!

Spasitelju, Ti si proplakao nad svojim dragim gradom, Jerusalemom, jer si znao, što je bilo sakriveno smrtnim očima ljudi, koji su onda živjeli, da će doći dani propasti njegove. Znao si, da će neprijatelji okružiti grad i ne će ostati ni kamen na kamenu, zato, što nije poznao vrijeme pohođenja svojega.

Spasitelju, Ti znadeš, kakove su ruševine one duše, koje odbijaju Božji glas. Ti gledaš propast njihovu i žao je Tebi bijednih stvorova, i zoveš sve, i prilaziš svima, da sve spasiš. Ti dolaziš, Spasitelju, uvijek budan, uvijek pripravan, da izvedeš čovjeka na put Istine. Ti dolaziš, izranjen ljudskom zloćom, sa strašnim križem na ramenu. Dolaziš pod trnovim vijencem, a sve nas ljubiš. Za grešnike si žrtvovao život, za bijednike si molio na križu, ali oni, koji ne će da Te spoznaju, oni koji uporno odbijaju Tvoju ljubaznu pomoć, oni su takvi nesretnici, koji propadaju i moraju propasti. Tvoje suze, Spasitelju, plaču i nad našim grijesima, nad našom bijedom. Tvoja bol uzdiže se nad našim smrtnim zabludama, jer Ti gledaš, što mi ne možemo ugledati. Spasitelju, oprosti nam, što smo činili krivo, jer mi sada želimo, da polazimo za Tobom, samo za Tobom, jer si jedino Ti istina, Put i Život.

NAPUČENOST EUROPSKIH GRADOVA. Prema najnovijim statističkim podacima London je najveći grad u Europi. U velikom Londonu ima 8,391.000 stanovnika, dok uži London broji 3,390.000 stanovnika. Preko tri milijuna stanovnika u Europi ima jedino Berlin. Preko dva milijuna stanovnika broji Pariz. Preko milijun stanovnika imaju europski gradovi: Beč, Kopenhagen, Hamburg, Atena, Rim, Milan, Napulj, Glasgow, Birmingham, Bukurešt, Madrid, Barcelona i Budapest. Preko pola milijuna stanovnika imaju gradovi: Bruxelles, Prag, Marselj, München, Leipzig, Essen, Dublin, Torino, Genova, Palermo, Amsterdam, Rotterdam, Hag, Varšava, Lodz, Lisabon, Liverpul, Manchester, Scheffield, Leeds, Valencija, Stockholm i Istambul.

FILM O ŽIVOTU PIJA X., koji je 3. lipnja proglašen blaženim, počeli su izrađivati. Prva snimanja vrše se u Rimu.

PODLISTAK

Iz dnevnika jednog maturanta

Lijep proljetni dan, jasno toplo sunce, priroda, koja se budi na novi život, umilni cvrkut ptica. — sve to me izmamilo na polje. Pođoh s knjigom u ruci, ali nisam čitao. Zahvatio me val snažnog proljetnog raspoloženja. Gotovo sam osjećao, kako trava niče i zeleni se, kako se rastvaraju pupoljci, šire latice cvjetova i probija lišće. Grudi su, mi se punile toplim uzduhom, što odiše svježinom, i najradije bih zapjevao zajedno s tolikim ptičicama, što skakuću po krošnjama voćaka.

Bio sam sam, smiren slobodan sretan. Osjećao sam, da je u svoj toj prirodi prisutan, da tu svuda živi i djeluje veliki neizmjerni Bog. On je tu! O Njegovoj prisutnosti, o Njegovoj moći i snazi govori mi svaka travka i cvijetak, zemlja i nebo, to divno, bistro, modro nebo, i sunce, koje me tako ugodno grije i zasljepljuje mi svjetlošću oči.

Bog! On je tu! ja Ga ne vidim, Tek po Njegovim tragovima, po Njegovim djelima znadem da opstoji, i tek naslućujem, kakav bi mogao biti, kako mora biti velik, silan i uzvišen. I obuzima me želja, da Mu se približim, da dođem k Njemu, da se povežem i sjedinim s Njime. Kad bi to bilo moguće! — A ipak moguće je! On je među nama, On je u nama. Ništa nije lakše nego doći k Njemu i sjediniti se s Njime. — Tako je to jednostavno, a tako nevjerojatno!

Danas se ćutim tako smiren, tako sretan i zadovoljan. Upravo osjećam, kako me nešto vuče k Bogu, kako čitavo moje biće čezne za Njim i hoće, upravo žudi, da Mu se potpuno preda. I nema ništa, ama baš ništa, što bi me u tom spriječilo ili smetalo i upravo ta spoznaja me usrećuje. Znam i osjećam, da imam čisto srce, da nisam ni na što vezan i da svom dušom hoću biti dobar i čestit. Hoću ono, što Bog od mene traži. Doista ako posjedujem ovo troje: čistoću srca, potpunu slobodu i volju iskreno usmjerenu prema dobru, mogu biti sretan, veseo, jer svijest o tome sigurno je jamstvo radosti i sreće.

Čist, slobodan u čistoj Božjoj prirodi, — ima li išta ljepše od toga? Röntgena nazivlju velikanom i dobrotvorom čovječanstva. Zašto? — Zato, samo zato, što je nešto otkrio i stavio u službu ljudima. — Svi: Maxwel, Volta, Newton, — i. t. d. svi su oni velikani i dobrotvori čovječanstva, i s pravom ih tako nazivamo. No oni su to samo zato, što su nešto zapazili, otkrili, pronašli, što su malo dublje prodrli u prirodu i njezine tajne i omogućili čovječanstvu, da se njima služi. O kakav je istom velikan, kakav dobrotvor čovječanstva Onaj, koji je iz ničega stvorio i tako divno uredio svu prirodu, nebo i zemlju, svemir i zvijezde. A ipak uza sve to ljudi Njega ne vide, ne poznaju Ga, i ne će da Ga priznaju. Nije li to zabluda, strahovita i kobna zabluda?

Je li to mene dostojno? To je pitanje, koje sigurno najviše pristaje mladom čovjeku. Ako budem, pod tim vidom prosuđivao i uređivao svoj život i rad, sigurno ne ću učiniti ništa, što bi me ponizivalo.

Mladost i polovičnost ne idu zajedno. U naravi nas mladih ljudi duboko je usađena težnja, da budemo veliki, da učinimo nešto velika, da pokažemo, što smo i što možemo. Zato treba da nađemo, da odaberemo jednu veliku ideju, ideal, za koji se isplati živjeti i umrijeti. I onda dati sve od sebe, žrtvovati se potpuno za nju — mislim, da je to najčasnije i najdostojnije mladića. Biti mladić i dati sve najbolje od sebe, ta to tako pristaje jedno uz drugo.

Krist živi! — O ljudi, evo i sada ovaj čas On živi. On pripada sadašnjosti, kud Ga trpate u prošlost! Nama mladima činite nepravdu, kada nam prikazujemo samo historijskog Krista. Mi se ne oduševljavamo mnogo za ono

(Nastavak na strani 3.)

IX. NEDJELJA PO DUHOVIMA

15. VII. 1951.

Današnje sv. Evanđelje (Luka 19,41-47) opisuje, kako je Isus sa suzama u očima prorekao Jeruzalemu propast radi toga, što je Njega, Isusa odbacio. Zatim je istjerao iz hrama trgovce rekavši: Kuća je moja kuća molitve, a vi ste je učinili špiljom razbojničkom.

1. Isus zaplače na Jeruzalemom. Ove suze su suze ljubavi, samilosti i tuge. Ljubav želi da ljubljenoga učini sretnim, a ako to ne može, onda plače. Samilost trpi s onim, koji trpi, a patnja prouzrokuje bol i mami suze. Tugujemo, kad koga našeg snađe tjelesna smrt, — propast Jeruzalema, a koliko više treba da tugujemo nad smrću duše — propast njegovih stanovnika. Ako koga žalimo radi vremenite nesreće, koliko više treba da ga žalimo radi vječne.

2. Kako možemo da Isusu otaremo suze? Ako još danas poslušamo Njegov glas i izvršimo, što nam služi na spasenje. On plače, jer vidi, da ćemo opet zloraditi Njegovu milost i dati da mine kraj nas bez ploda. O poslušajmo Njegov glas sada, dok nam još nudi svoju milost. Još nije za nas minulo vrijeme smilovanja, no naskoro će minuti, jer naš život prema vječnosti nije nego samo jedan hip. Da smo kako grešni, pa ma stajali na rubu propasti, možemo da se vratimo k Bogu, samo ako hoćemo. Hoćemo li?

3. Doći će dani na tebe...tjeskobe i straha, boli i patnje, očaja i propasti. Nesretni Jeruzalem, nije htio da se obrati, ostao je u nevjeri. Proigrao je zadnju priliku za svoj spas, zato su se sve Isusove riječi ispunile na njemu do zadnjega slova. I na grešniku se još strašnije ispunjuju riječi Isusove na času smrti. Promislimo i spremimo se s pokorom na taj veliki i odlučni čas.

4. Moja kuća je kuća molitve, a vi ste je učinili špiljom razbojničkom. Sv. Crkva je kuća Božja, a mi smo zli trgovci, kad u toj svetoj kući dajemo loši primjer svojim životom i djelima, te tako škodimo i sebi i drugima. Razbojnici smo, kad nedostojno primamo sv. Pričest, te tako Isusa nanovo razapinjemo. — Crkva je kuća molitve, zato u njoj možemo više od Boga isprositi, nego gdje drugdje. Ako i jest Bog na svakom mjestu, On je na poseban način u našim crkvama. Tamo je On dan i noć prisutan u presvetoj Euharistiji, ljubi nas, žrtvuje se za nas i moli. Živo želi da dođemo k Njemu, da Mu se poklonimo. Zato naše molitve u crkvi imaju posebnu moć, jer ih vršimo u neposrednoj prisutnosti Božjoj. Nastojmo dakle da vrijeme u crkvi provodimo u pobožnoj molitvi, a ne u rastrešenju.

Sv. OTON

Rodio se u Njemačkoj g. 1062. Kad su mu umrli roditelji, otišao je u Poljsku i tamo otvorio školu. Bio je vrlo učen i pobožan. Knez Boleslav II., koji je poslije ubio sv. Stanislava, krakovskoga biskupa, poslao ga je u Njemačku, da zamoli za njega ruku Judite, sestre njemačkoga cara Henrika IV. Oton je obavio ovo poslanstvo na najveće zadovoljstvo, ali njemački car je pridržao Otona u svojoj službi. Iz početka je Otonu bila glavna dužnost, da sa carem zajednički moli Psalme, a poslije ga je car izabrao svojim kancelarom.

G. 1102. car je postavio Otona biskupom u Bambergu. Pratila ga je tamo svečana povorka. Kad je Oton izdaleka ugledao katedralu, izuo se i bos je po velikoj zimi ušao u katedralu. Prva mu je briga bila, da zamoli papu Paskala II., da mu oprosti, što je bio prisiljen primiti biskupsko imenovanje od cara. Papa ga je pozvao u Rim i sam posvetio za biskupa.

U svojoj biskupiji Oton je najviše promicao redovnički život, pa je i sam živio poput redovnika. Velikodušno je pomagao siromahe. Poljski Knez Boleslav II. zamolio ga je, da propovijeda Evanđelje slavenskim narodima u Pomeraniji. Oton se tomu odazvao i kao apostol obratio ove narode na kršćanstvo. Kad je svršio ovaj posao, vratio se u Bamberg i tu umro 30. lipnja 1139.

Proglašen je svetim na poseban način. Papa Klement III. povjerio je 29. IV. 1189. njemačkim biskupima, da ispitaju Otonove kreposti i čudesa, učinjena na njegov zagovor i da zatim u ime Svete Stolice proglase Otona svetim. Tako je bilo i učinjeno. Njegov se spomen slavi 2. srpnja.

Najteži teret

(Slika iz zadnjih konklava)

Povodom godišnjice krunjenja Sv. Oca Pape Pija XII. milanski nadbiskup kardinal Mons. Ildefonso Schuster objavio je u novinama slijedeće:

»Kada sam bio u samostanu — govoraše sv. Pijo V. imao sam sigurnu nadu, da ću se spasiti.

Počeo sam tu nadu gubiti, kada sam postao biskup.

Potpuno sam je izgubio, kad sam postao Papa.«

Tako mi je govorio kardinal Pacelli popodne 2. ožujka 1939., kada smo očekivali konačno brojenje glasova, koje je imalo završiti Njegovim proglašenjem za Papu.

U dvorani konklava On mi je bio susjed. Ili bolje, sjedio je između mene i lisabonskog kardinala-patrijarhe.

Na prigovor kardinala Pacelli-a, da ne će primiti izbor za Papu, ja sam Mu spomenuo, da je Pio V. svojim djelima pobio svoju crnu slutnju; čak je postao jedan od najsjajnijih i najsvetijih figura katoličkog preporoda poslije Tridentinskog sabora.

Onaj, koji je imao biti izabran, ništa ne odgovori, ali kada je dao svoj formalni pristanak na kanonski izbor, uskliknuo je jakim glasom: »Smiluj mi se, Bože, po velikom milosrđu svojem«.

•

Povijest ovih 12 godina pontifikata Pija XII. dala mi je pravo. Istina je, da je Pijo XII. pio kalež muke, kao što ga je pio i Onaj, čiji je on Namjesnik.

Ali Bog mu je dao toliko utjehe i toliko religioznih triumfa, naročito u prošloj jubilarnoj godini, koje možda nije doživio nijedan od Njegovih Predšasnika.«

Toliko milanski nadbiskup. A Pijo XII. dva dana nakon izbora papom ovim riječima je započeo svoju prvu poruku upućenu svijetu: »Preteški teret Vrhovnog Svećeništva postavio je Bog po Svojoj nedokučivoj Providnosti na naša ramena. Ovaj nas teret duboko uzbuđuje i skoro razdire našu dušu...«

Težak teret, teška dužnost, ali su i velike milosti, koje su Pija XII. pratile u preteškim godinama Njegova pontifikata.

Molimo se uvijek, neka Ga Gospodin jača i sačuva.

Bl. PAPA PIJO X.

U nedjelju 3. lipnja 1951. navršilo se je 116 godina, kako je bio kršten Josip Sarto, kasnije papa Pijo X. Toga dana je na vrlo svečan način u bazilici sv. Petra bio proglašen blaženim taj isti Papa. Bazilika sv. Petra već od rana jutra se počela puniti vjernicima iz Rima, Italije i ostalih krajeva svijeta. Iz Italije su naročito brojna hodočašća za ovu priliku stigla u Rim iz Venecije, Trevisa, Padove i Mantove, a iz ostalih krajeva Europe i svijeta, hodočašća iz Francuske, Njemačke, Austrije, Portugala, Švicarske, Engleske, Belgije, Irske i Holandije te Sjedinjenih Američkih Država, Meksika, Kanade i iz raznih država južne Amerike. Za ovu priliku došli su u Rim i hodočasnici iz Afrike, Azije i Australije. Beatifikacija Sluge Božjega Pija X. predstavljala je vjersku manifestaciju, kakve se nikada do sada u ovakvim prilikama nije vidjelo.

Celebrant kod jutarnje svečanosti je bio kardinal msgr. Tedeschini. Kada je bio pročitan papin Breve o proglašenju blaženim Sluge Božjega Pija X. pokazala se slika novog blaženika u Borninijevoj »Gloriji«, a također je bio skinut veo s umjetnički izrađenog sarkofaga, u koji je položeno tijelo novog Blaženika, a koji je sarkofag bio postavljen na posebnom podiju ispred oltara Konfesije. Pošto je otpjevan »Te Deum« celebrant je okadio tamjanom tijelo Blaženika, koji se nalazi još u neraspadnutom stanju i zatim je odslužen svečani Pontifikal.

Poslije podne u 6 i pol sati sv. Otac Pijo XII. je iskazao počast novom Blaženiku. Ova ceremonija se redovito obavlja u samoj Bazilici, ali ovoga puta uslijed prisustva nepreglednog mnoštva vjernika, koje je dubkom ispunilo cijeli Trg sv. Petra i obližnje ulice, svečanost se je održala na samome Trgu. Ispred Bazilike je bio napravljen oltar i tamo se nalazio sarkofag s mrtvim tijelom Blaženika. Kada se je pojavio na Trgu sv. Otac nošen na »Sedia Gestatoria«, dočekale su Ga nezapamćene manifestacije prisutnog mnoštva. Manifestacije su neprekidno trajale, dok povorka sa sv. Ocem nije stigla pred pročelje Bazilike. Tamo je sv. Otac sišao sa »Sedia Gestatoria« i klečeći ostao u dubokoj molitvi pred tijelom blaženog Pija X. Poslije toga je sv. Otac održao sjajan govor o novom Blaženiku i o Njegovoj pastirskoj djelatnosti, koja je bila od tolike važnosti za unutarnji duhovni preporod Crkve prema Njegovoj devizi: »Sve obnoviti u Kristu! »Na kraju govora sv. Otac je dirljivim glasom izrekao slijedeću molitvu: »Blaženi Vrhovni Svećeniče, vjerni Slugo svoga Gospodina, ponizni i ustrajni. Učeniče Božanskoga Učitelja! Svrati svoj pogled na nas, koji se nalazimo ispred tvoga djevičanskog tijela. Teška su vremena, u kojima živimo, naporan je posao, koji se od nas traži. Kristova Zaručnica, koja je jednom bila povjerena Tvojoj brizi ponovno se nalazi u teškim tjeskobama. Njezinoj djeci prijete bezbrojne duhovne i tjelesne pogibelji. Duh svijeta, kao ričući lav ide naokolo tražeći, koga da proguta. Mnogi postaju njegove žrtve. Imaju oči i ne vide, imaju uši i ne čuju. Zatvaraju svoje oči svjetlosti vječne istine, slušaju zavodljive glasove prevare. Ti, koji si ovdje podizao i vodio puk Božji, budi pomoćnik i zagovornik svima onima, koji se priznaju sljedbenicima Kristovim. Ti, kojemu je srce puklo, kada si vidio, kako se svijet survava u krvavi ponor rata, pomogni svijetu, pomogni kršćanstvu, koji su sada izloženi sličnim kušnjama. Isprosi od Božjega milosrđa dar trajnog mira i kao uvod ovome miru povratak duša onom osjećaju pravoga bratstva, koje jedino može među ljudima i među narodima uspostaviti pravdu i od Boga željenu slogu. Amen«,

Poslije govora sv. Oca održan je svečani blagoslov s Presvetim, a zatim se je sv. Otac vratio u svoje odaje opet praćen manifestacijama ljubavi i odanosti. Mnoštvo je međutim nastavilo oduševljenim ovacijama, pak se je sv. Otac pojavio na prozoru svoga privatnog stana zahvaljujući blagoslovom.

Uvečer je bila svečana iluminacija Trga sv. Petra i Bazilike, na kojoj je bila izvješena velika slika bl. Pija X.

(Nastavak na strani 4.)

IZ DNEVNIKA JEDNOG MATURANTA

(Nastavak sa strane 2.)

što je nekad bilo. Dajte nam Krista, živoga Krista, Krista sadašnjosti.

Mirno nadmoćno prelaženje preko svih zapreka, poteškoća i krvarenja naravi dovodi do ideala.

Čistoća — to je snaga!
Čistoća, — to je radost!
Čistoća, — to je sloboda!
Čistoća, — to je mladost!

Sloboda! I to je stvarnost, bez koje nema veličine. Ničim ne biti sputan, ni na što i ni uz koga vezan, ni o čemu ovisan. —nije li to divno!? Ta za tim teži čitavo naše biće, i to moram ostvariti. Ne dati se u bilo kakvu službu, ne slušati bilo koga, ne dopustiti, da me bilo tko odvuče za sobom! Jedini Gospodar, kome hoću služiti i biti podložan, jest vrhovni Gospodar svemira i vjekova, Onaj, koji je rekao: »Ne zovem Vas više slugama nego prijateljima«. Njegov hoću biti, Njemu hoću služiti svim svojim silama, i čitavim svojim bićem do groba, do vijeka.

»Srce čisto stvori mi, Bože, i duh pravi obnovi u meni... objavi mi radost i veselje i kliktat će kosti poniženе... učit ću bezbožnike putevima Tvojim — i usta će moja navještati hvalu Tvoju«.

Netko je rekao: »Ne znam, što je najljepše na svijetu. No moje je mišljenje, da nema ništa ljepše od 18 godišnjeg mladića, koji je čist« — Zar nije tako?

Večeras nam je u kabinetu za pokuse profesor tumačio načelo röntgenskih zraka i govorio o njihovoj primjeni i ulozi u modernoj nauci. Tada sam i opet snažno osjetio Gospodinovu blizinu. Izašao sam na balkon, pogled mi je lutao svemirskim dubinama. Molio sam čitavim bićem: »Bože, Velik si u zakonima fizike, astronomije, matematike, stvaralačke moći. Divan si, Gospodine«. I potpuno sam shvatio, što je ono Pasteur bio rekao: »Mnogo sam učio, zato imam vjeru, kao Bretonac, da sam stekao još više znanja, bio bih pobožan kao Bretonka«. Doista znanost vodi k Bogu!

S posjete Bakru

Put, što se lagano uspinje od grada, vodi me domu staraca i starica. Dolje se more smireno bljeska na popodnevnom suncu, u krošnjama drveća utihnule ptice, smirile se bube u travama i grad počiva uspavan žarom sunca.

Tiho uzlazim stubama u dom, tiho da ne pomutim mir, koji, čini se, i sam se ovdje smirio, ovdje našao svoje stalno prebivalište.

U prostranom predvorju prosipa se obilje svijetla kroz široki prozor povrh stuba, svijetla ublažena sjaja, vječno zelenog, odsjeva sa zelenila krošnje visokih stabala u vrtu.

Još nikog nema. Počekat ću, odmoriti se u toj blagosti svijetla i osvježiti se od sunčanog žara, što je vani ustitrao zrak.

Prenulo me. Negdje je stari sat odbio tri... iza vratiju počinje tihi šapat, šum papuča, žamor — sve jači i nasta živ razgovor — netko uzdahne, netko i zapjeva potiho.

Jedna se vrata oprezno otvore. Suho, ali vedro staračko lice proviri — dva tamna oka zatrepte, u njima zadršće pitanje — posjete, kome, meni?

Odgovaram sa smješkom: Vama svima, drage!

Otvaraju se i druga vrata, redom izlaze starice, neke ozbiljne, neke nasmijane, a svima vidiš u očima ono isto pitanje, ista misao — posjeta... kome...?

Odgovaram sa smiješkom, istim odgovorom: Svima, vama, drage!

Prilaze... započinje razgovor, ređaju se pitanja: — otkuda ste, kamo ćete... čekate li dugo... i t. đ. — i žure se da me obavijeste.

— Sada imamo Časne...
— Lijepo nam je...
— I slatko nam priprave...
— Vole nas...

Tako starice ređaju.

U očima zasja i po koja suza, ne tuge, već samoće.

Uokolo, u malim skupinama, vodi se razgovor, po neki zapjeva, a koji se i tuži na boli, reumu, no i to je mnogo što se imaš kome i potužiti, što ne umireš sam, zaboravljen...

Razgovor postaje življi, smiju se, dobacuju dosjetke, veselo je ovdje, primjećujem.

— Da, lijepo nam je ovdje...

— I vole nas... ponavlja jedna prateći milim pogledom časnu sestru, što je prošla.

Nego, vrijeme je meni poći — opraštam se — da, doći ću opet... obećajem i već se spuštam stubama pa kroz vrt na ulicu.

Vani se more razigralo, u krošnjama oživilo, a mene prati još onaj šum glasova, one riječi odjekuju, ko šaptom se ponavljaju —

— Lijepo nam je...
— I vole nas...

PRAZNA SOBA

Mnogobrojna su istraživanja učenjaka otkrila, da su svi predmeti, koji nas okružuju: namještaj, knjiga, olovka, cvijeće, kruh, što ga jedemo, sam čovjek, komadić metala, ukratko čitav svijet oko nas izgrađen iz vrlo sitnih opeka, koje zovemo atomima. Predmeti nisu takvi kakvi se čine našim očima. Kad bismo se mogli sasvim smanjiti, tako da bismo bili mnogo manji od atoma i mogli motriti izgradnju materije, vidjeli bismo, da ona sliči nježnoj maglici, u kojoj se giba mnoštvo sićušnih čestica. Za nas bi kuglica bakra od 1 cm promjera bio čitav svemir, a atomi bezbroj zvijezda. Mi bismo se izgubili između milijun trilijuna atoma. Od jednog atoma do drugoga morali bismo prevaliti velike udaljenosti, jer su atomi na rijetko rasuti. Štoviše, vidjeli bismo, da je svaki atom svijet za sebe. U sredini je teška jezgra atoma, a oko nje su razmješteni i u bijesnim vrtlozima kruže lagani elektroni.

Atomi su najniže sastavljene tvorevine u prirodi. Oni dalje izgrađuju molekule. Najjednostavnije su molekule građene od samo dva atoma. Međutim broj atoma može biti i tri, četiri, pet, šest i t. d. Atomi su gotovo uvijek povezani u molekule i u prilikama, koje vladaju na Zemlji, skoro nikad nisu sami za se. Atomi stvaraju u molekulama savršeno pravilne geometrijske likove: trokute, kocke, piramide, šesterokute i t. d. Sva pravilna geometrijska tijela otvarena su u svijetu molekula. Tako postoje molekule šećera, soli, modrog kamena, vapna i t. d.

Prema navedenome priroda nije takova, kakovu nam je pokazuju naša osjetila: mi vidimo jedno, a u stvari je sasvim drugo. Tako na pr. naša Zemlja izgleda nam mirna okrugla ploha, a u stvari je nemirna kugla, koja se neprestano okreće oko svoje osi, ujedno vrtoglavom brzinom leti oko Sunca (u svakoj sekundi pređemo 30 km) i opet zajedno sa Suncem oko središta zvjezdane tvorbe Mliječnog Puta.

Ili uzmimo na pr. pojavu težine. Mi držimo u rukama tešku čeličnu kuglu. Ona u stvari nije teška, nego je Zemlja nevidljivom silom teže privlači k sebi. Kad bismo mogli Zemlju odgurnuti od sebe, kad ne bi djelovala ta ili ma koja druga vanjska sila teže (gravitacije) — čelična bi kugla i mi sami lebdili u prostoru, laglji nego mjehur od sapunice, zapravo ne bi uopće imali težine.

Uđimo u jednu praznu sobu. Po običnom shvatanju potpuno je prazna, nema ništa do golih zidova. A ona je zapravo puna raznih tvari i sila. Tu su plinovi: kisik, dušik, ugljična kiselina, vodena para, milijuni čestica prašine, razne bakterije, kroz nju prolaze svi mogući radio valovi, sila teže, svjetlosne zrake i drugo.

Uzmimo iz te sobe samo malo zraka, toliko koliko bi stalo u jedan naprstak. Da sliku zorno predočimo — povećajmo ovaj naprstak milijardu puta, tako da bi u nj mogla da stane naša zemaljska kugla. Pojedine zračne molekule predstavimo, radi jednostavnosti, kao kugle. Svaka bi molekula bila otprilike velika — u tom povećanju — kao lubenica. Razmak između pojedinih molekula bio bi različit, ali prosječno uzeto, nekoliko metara. Na taj bi način naš »naprstak« sadržavao ne manje od 50—80 trilijuna molekula, a ipak bi bio skoro prazan. Kad bi model veličine zemaljske kugle bio razdijeljen na kocke sa stranicama od 4 metra, onda bi u svakom uglu bio po 1 molekul, lubenica. Svi se ovi trilijuni molekula u slobodnom prostoru nalaze u stanju neprekidnog gibanja. Svaki molekul kod obične temperature i zračnog pritiska dožive u svakoj sekundi oko 40 milijarda sudara s drugim molekulama. Kod temperature od 0° i normalnog atmosferskog pritiska svaki plin sadrži u 1 kubičnom centimetru 27 trilijuna molekula.

Tako vidimo da u prirodi, u ovom životu, nije istina ono, što nam kazuju naša tjelesna osjetila, naše oči, nego je istina ono, što nam kazuje naš duhovni vid. Veliki prirodoslovac I. Newton kaže: »Ono, što mi znamo, samo je kaplja, a ono, što mi ne znamo, a postoji, to je ocean.« I ovaj naš zemaljski život samo je pojava, a realni bitak je u drugom višem carstvu duha.

Maks Planck, utemeljitelj kvantne teorije, jedan od najvećih fizičara našeg vijeka, rekao je: »Bog ne živi samo u dušama vjernika, nego On upravlja svijetom bez obzira da li tko u Njega vjeruje ili ne.«

Iz katoličkog svijeta

DVADESETPETA GODIŠNJICA BISKUPSKE KONSEKRACIJE. Dne 4. srpnja ove godine proslavio je preuzvišeni gospodin Msgr. dr. Franjo Salis-Seevis dvadesetpetu godišnjicu svoga biskupskoga posvećenja. Tom su mu zgodom čestitali: Prvostolni Kaptol, Prebendarski zbor, Bogoslovski fakultet, župnici grada Zagreba, predstavnici muških i ženskih redova i drugi čestitari. Svečar je ujutro u 7,30 sati služio tihu sv. Misu u Zagrebačkoj katedrali, gdje je bio i konsekriran za biskupa, a poslije primao čestitare. Ad multos annos!

PROSLAVA BLAGDANA SV. ĆIRILA I METODA. Hrvatsko književno društvo sv. Ćirila i Metoda u Zagrebu proslavilo je taj blagdan 5. srpnja sv. Misom u Zagrebačkoj katedrali, koju je služio predsjednik društva uz prisustvovanje svih namještenika za sve žive i pokojne članove društva i njihove obitelji kao i sve pretplatnike i čitatelje izdanja ovoga društva. — Grkokatolička župa sv. Ćirila i Metoda proslavila je taj blagdan isti dan svečanom Službom Božjom u svojoj zagrebačkoj konkatedrali. — Dne 8. srpnja proslavio se u zagrebačkoj prvostolnoj crkvi svečanom staroslavenskom službom Božjom blagdan sv. Ćirila i Metoda i stogodišnjica osnutka »Apostolata sv. Ćirila i Metoda« u vezi s apostolskim pismom, koje je u tu svrhu izdao sv. Otac Papa Pijo XII. dne 4. travnja 1951. Službu Božju je vršio msgr dr Gabriel Bukatko, apostolski administrator Križevačke grkokatoličke biskupije. — U Pazinu je 5. srpnja održana proslava sv. Ćirila i Metoda, konferencijom tamošnjega društva sv. Ćirila i Metoda, te godišnjom skupštinom Staroslavenske akademije.

VJERSKA POUKA u argentinskim školama je fakultativna t. j. vjeronauk se predaje na svim pučkim, srednjim i visokim školama, ali samo onim đacima, koji pri upisu izjave, da će učiti vjeronauk. God. 1950. od 226.909 đaka, njih 210.877 ili 92,94% se je kod upisa izjasnilo za učenje vjeronauka.

DRUŠTVO KATOLIČKIH LIJEČNIKA je ustanovljeno u američkoj republici Kolumbiji. U samom gradu Bogoti prijavilo se u članstvo preko 200 liječnika.

U KRAJU JERIHA, koji se češće spominje u Evanđeljima, osnovana je nova župa, prva nova župa poslije križarskih ratova. U tom kraju ima danas oko 90.000 stanovnika.

SVETI OTAC PAPA PIJO X. bio je proglašen blaženim dne 3. lipnja o. g. Nekoliko dana prije izvršen je pregled Njegova mrtvog tijela, koje se još nalazi dobro sačuvano. Mrtvo tijelo blaženika je bilo preobučeno u novo papinsko odijelo i smješteno u novi umjetnički izrađen lijes, a tri dana poslije beatifikacije je ostalo izloženo u bazilici sv. Petra na štovanje vjernicima. Poslije toga bilo je položeno ispod oltara Krista Kralja u kripti bazilike sv. Petra.

SVETI OTAC je primio u generalnu audijenciju dne 23. svibnja o. g. nekoliko tisuća vjernika iz svih krajeva svijeta. Sv. Otac je prisutnima održao govore na šest jezika, a zatim im je podijelio apostolski blagoslov.

NA ENGLESKOM FESTIVALU U LONDONU engleski katolici su priredili prikazivanje dva vjerska misterija. Time je obnovljena stara tradicija, koja je bila ukinuta 1580., kada je kraljica Elizabeta konačno odvojila Englesku od Katoličke Crkve.

STARE KRŠĆANSKE TEKSTOVE iz Transjordanije počeli su objavljivati u Rimu. Tekstovi potječu iz 6. i 7. stoljeća i osvjetljuju kršćansku povijest ovih krajeva.

NOVIM BISKUPOM BERLINA imenovan je, nakon smrti kardinala Preysinga, Wilhelm Weskamp, koji je nedavno navršio 60 godina života. Novi biskup živio je od 1943. u Magdeburgu, a od 1949. bio je pomoćni biskup u Paderbornu, a kao takav se imao brinuti za onaj dio paderbornske nadbiskupije, koji leži u istočnoj zoni.

GENERALNI KAPITUL oo. Franjevaca Male Braće, koji je održavan u Asizu, izabrao je za generalnog definitora slavenskih provincija Hrvata o. Vitomira Jelčića. U četvrtak 24. svibnja učesnici generalnog kapitula, skupa s novo izabranim franjevačkim starješinstvom, bili su primljeni u specijalnu audijenciju kod sv. Oca. Sv. Otac je održao oo. Franjevcima govor na latinskom jeziku.

FRANCUSKI BISKUPI su darovali sv. Ocu umjetnički izrađeni kip sv. Terezije od Djeteta Isusa. Ovaj kip će biti smješten u rimskoj crkvi sv. Eugenija, koja je bila sagrađena u spomen 50. godišnjice misništva sv. Oca.

AUSTRALIJSKI KATOLICI su na svečan način proslavili 50. godišnjicu stvaranja australijske federativne države. Tom prilikom je sv. Otac uputio kardinalu-nadbiskupu Sydneya osobno pismo, u kojem čestita australijskim katolicima njihov nacionalni jubilej i hvali njihov rad na vjerskom, karitativnom i socijalnom polju. Australijski katolici uzdržavaju uz ostalo 3.082 škole i 200 bolnica te mnoge druge karitativne i socijalne ustanove.

SVJETSKI SAVEZ KATOLIČKIH ŽENA održao je od 17. do 20. svibnja svoj godišnji kongres u Luksemburgu pod predsjedništvom Holandkinje F. Stenberge Engeringh. Prisutne su bile delegatkinje iz Njemačke, Engleske, Argentine, Belgije, Španjolske, Italije, Holandije i Švicarske. Između ostaloga vijećano je i o suradnji Svjetskih saveza katoličkih žena s Organizacijom Ujedinjenih naroda te s organizacijom UNESCO.

IV. TJEDAN KATOLIČKIH INTELEKTUALACA održan je u Parizu krajem svibnja uz sudjelovanje najpoznatijih francuskih katoličkih intelektualaca. Predmet raspravljanja je bio: »Čovječja nada i kršćanska nada«.

HOLANDSKO KATOLIČKO SVEUČILIŠTE u Nimegi dobit će uskoro svoj medicinski fakultet. Holandski katolici su činili ogromne napore, da se ova davna njhova želja ostvari. Dne 7. svibnja o. g. na svečan način je blagoslovljen temeljni kamen zgrade novog medicinskog fakulteta.

STOGODIŠNJICU SMRTI JOHNA LINGARDA, katoličkog svećenika i znamenitog historičara, koji je među ostalim napisao Povijest Engleske u osam svezaka, proslavit će engleski katolici 17. srpnja. Lingard je navodno od Pija IX. bio »in petto« imenovan kardinalom; što znači, da je bio stvarno imenovan, samo što mu ime nije bilo publicirano.

OBITELJSKI POKRET U HOLANDIJI održao je nedavno u Boss-le-Duc svoj kongres. Na kongresu je prihvaćena rezolucija, kojom se traži od vlade, da se ustanovi Vijeće za obitelj. Ovo bi vijeće imalo davati svoja mišljenja o svim zakonskim nacrtima, koji se odnose na obitelj. Vijeće bi također imalo pravo, da predlaže vladi mjere za moralno i materijalno učvršćenje obitelji.

SASTANAK ENGLESKIH I FRANCUSKIH KATOLIČKIH INTELEKTUALACA održan je nedavno u Londonu pod pokroviteljstvom Newmanova društva. Na kongresu se je raspravljalo o jačanju internacionalnih veza između katoličkih intelektualaca raznih naroda preko osobnih veza između pojedinaca.

JULIJAN MACNOIR, isusovac, bio je proglašen blaženim na blagdan Presvetoga Trojstva. Novi blaženik je rođen 1606. u Francuskoj, a svoju glavnu djelatnost je razvijao u Bretaniji. Povodom beatifikacije, došlo je u Rim nekoliko hodočašća, a među njima je bilo najveće iz domovine novog blaženika, Francuske. Hodočasnike je primio sv. Otac u audijenciju 23. svibnja i tom prilikom im je održao govor o herojskim krepostima bl. Julijana.

ODBOR 35. EUHARISTIJSKOG KONGRESA, koji priređuje idući svjetski euharistijski kongres u Barceloni (u svibnju 1952.), raspisao je natječaj za plakate.

MICHAEL PROSPER, francuski svećenik, rekao je svoju prvu mladu Misu u 68. godini života. Prije je bio direktor jedne električne kompanije.

IMENOVANJE POMOĆNOG BISKUPA U ĐAKOVU

Na molbu biskupa Msgr. Dr. Antuna Akšamovića, Sveti Otac Papa Pijo XII. udostojao se imenovati Msgr Stjepana Bäuerleina, duhovnika bogoslovnog sjemeništa i profesora Visoke bogoslovne škole u Đakovu, naslovnim biskupom Herakleje u Pontu i ujedno ga dodijelio u svojstvu pomoćnog biskupa Msgr-u Dr. A. Akšamoviću.

Mladi biskup Msgr Stjepan Bäuerlein rodio se 3. VIII. 1905. u Babinoj Gredi. Srednju školu svršio je u Đakovu i Travniku kod Otaca Isusovaca, gdje je i maturirao godine 1925. Teološke studije svršio je u Đakovu i potom diplomirao na Teološkom fakultetu u Zagrebu. Za svećenika je zaređen 7. IV. 1929. Od g. 1929—1933. bio je kapelanom u Podcrkavlju, Novom Slankamenu, Tovarniku, Valpovu i Đakovu. Godine 1933. dolazi u Đakovo i ovdje vrši prvo službu kapelana, zatim službu vjeroučitelja pučke škole, građanske škole i stručne škole. Kasnije postaje prebendar stolne crkve, a g. 1945. dolazi u Bogoslovno sjemenište u svojstvu prefekta i profesora na Visokoj bogoslovnoj školi, a kasnije zamjenjuje službu prefekta sa službom duhovnika. Uz ove glavne službe vrši i razne pomoćne službe u centralnoj upravi biskupije. Iznad svega on je omiljeni i neumorni ispovjednik u stolnoj crkvi, kao i u crkvi čč. ss. sv. Križa.

Konsekraciju mladog biskupa obavio je na Petrovo u stolnoj crkvi u Đakovu preuzv. g. Msgr Dr Josip Ujčić, nadbiskup beogradski, uz asistenciju biskupa Msgr Dr Antuna Akšamovića i Msgr Dr Gabrijela Bukatko, apostolskog administratora križevačke biskupije, a u prisutnosti vršioca dužnosti Apostolske Nuncijature u Beogradu Msgr. Silvia Odi, mnogobrojnog svećenstva i velikog broja pobožnih vjernika.

Novog mladog biskupa u njegovoj teškoj i odgovornoj nadpastirskoj službi prate naše pobožne molitve i srdačne čestitke.

NOVOSTI IZ SVETE ZEMLJE. Posljednji položaj katoličke Crkve u novoj državi Izraelu pokazuje da, iako je rat uglavnom okončan, još uvijek 7 vjerskih instituta, koji su zaposjednuti od židovskih trupa, nije predano zakonitim vlasnicima. Od ovih zgrada katolici ne dobivaju nikakve odštete u novcu. Još uvijek su na snazi mnoga ograničenja za hodočasnike, a isto tako što se tiče ulaska i kretanja misionara. Mnoge katoličke škole i bolnice raspuštene su. A prema posljednjim statistikama oko 50.000 kršćana napustilo je državu Izrael. Oni malobrojni hodočasnici, koji su posjetili sveta mjesta, vraćaju se razočarani zbog bijednih prilika, koje vladaju u zemlji.

U Betaniji su u toku važna arheološka iskapanja, koja uglavnom vode oci franjevci t. zv. Lazarove mošeje, u kojoj su otkriveni odlično sačuvani mozaici. Oci franjevci namjeravaju ovdje podići novu crkvu i samostan, a na mjestu arheoloških iskopina rekonstruirati kapelu, koja će odgovarati po stilu negdašnjoj crkvici. Blizu istog mjesta otkriveni su na sjevernoj strani ceste, koja vodi od Jeruzalema u Jerihon, razne grobnice iz vremena Lazarova i jedna stijena s natpisima, pobožnim zazivima i Kristovim monogramima na grčkom jeziku.

BL. PAPA PIJO X.

(Nastavak sa strane 3.)

u stavu blagoslivljanja. U 11 sati na večer mnoštvo je još jednom srdačnim manifestacijama izazvalo sv. Oca, koji je zahvaljujući se prisutnima blagoslovom završio ovu velebnu svečanost.

Tijelo blaženog Pija X. ostalo je izloženo u bazilici sv. Petra još tri dana. Nepregledne mase svijeta su tih dana prošle kroz Baziliku, da se pomole i poklone pred smrtnim ostacima novoga Blaženika. Poslije toga tijelo Blaženika je bilo na svečan način sahranjeno ispod oltara Krista Kralja u kripti bazilike sv. Petra.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963.312. — Pojedini broj stoji 4.— Din.

…tarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VI. ZAGREB, 22. SRPNJA 1951. BROJ 30.

»Usliši Bože, molitvu moju, i ne prezri prošnje moje, pazi na mene i saslušaj me«.

(Ps 54,2)

Iz Ulaza današnje sv. Mise

VELIKO I RAZGRANJENO UČITELJEVO PRIJATELJSTVO

Spasitelj je blagosivljavao djecu. Blagoslov roditelja, svećenika i zastupnika Božjih u židovskoj je zemlji značio zalog Božje zaštite. Žene su vidjele moć, svetost i dobrotu Spasiteljevu. Smatrale su Ga poslanikom Božjim. Zato je blagoslov ovoga čovjeka u njihovim očima bilo nešto najbolje što se moglo dati djeci. Stoga su donosile svoju djecu k Njemu, da na njih stavi svoje ruke i nad njima moli.

Kad su jednoga dana učenici oporo se ponijeli prema majkama, reče im Isus: »Pustite djecu i ne zabranjujte im dolaziti k meni, jer je takovih kraljevstvo nebesko. I stavivši na njih ruke, otide odanle.« (Mt 19, 14). Spasitelj je davao svoj blagoslov i sijao dobro sjeme u djetinje duše prije, nego li je došao đavao i zasijao korov i izrekao svoju kletvu.

Možda će tko reći ovo: »Meni Spasitelj kao prijatelj djece ne imponira, nema preda mnom ugleda. Ja bi Ga radije vidio u društvu muževa. Dijete se još ne služi svojim razumom i ne čini ništa izvanredna«. Na to bismo mogli odgovoriti: »Zar odrasli misle i čine uvijek što je razborito? Zar je njihovo mišljenje i djelovanje uvijek vrijedno za vječnost?«

Tako je i Spasitelj mislio. Dijete u stanju milosti Božje Njemu je više vrijedno, nego li učenjak, državnik, upravljači naroda, osvajači svijeta, ako nisu u milosti Božjoj. Zato i veli sv. Pismo: »Pred mudrima i razumnima ovoga svijeta sakrio si Gospodine neba i zemlje (svoju mudrost i ljubav), a objavio malenima«. (Mt 11, 25).

No u krug prijatelja Isusovih pripadali su i **mladići i djevojke.** Mladež je uvijek sposobna i sklona, da se oduševi za ono što je plemenito i veliko. Stoga nam je razumljivo samo po sebi, da su svoj život posvetili i mladić iz Naima i kći Jairova Onomu, koji im ga povratio. I mladenačkom su se ljubavi priklonili Učitelju. A oko ovih su se sigurno okupili i drugi, koji su upoznali u Bogu-čovjeku ljepotu i ljubav. I oni, koji su bili uz Njega vezani zahvalnošću time, što ih je ozdravio ili im koju drugu milost darovao.

Bilo je i **muževa,** koji su s punom vjerom vjerovali u Boga-čovjeka. I bili su ponosni, što je On s njima postupao kao s prijateljima. Tu su bili u prvome redu Apostoli. Oni su imali veliku zadaću, da obrate svijet, i da saopće ljudima potpuno bogatstvo otkupljenja. Ako loza imade zadaću, da nam pruža iz čokota dragocjeni sok, mora on najprije svoju hranu crpsti iz zemlje, sisati iz topla krša, i mora kroz dugo sunčano ljeto podnositi vručinu. Tako su i Apostoli stajali najbliže uz srce Boga-čovjeka. I preko dvije su godine pili iz Njegova izvora božansko svijetlo i božanski žar ljubavi. Među Bogo-čovjekom i Apostolima bilo je najuže prijateljstvo, prijateljstvo puno snage i nježnosti.

Opisivanje Evanđelista, kako je Ivan, učenik ljubimac Kristov na Posljednjoj večeri naslonio svoju glavu na grudi Gospodinove, može pobuditi samo kod površnih i plitkih duhova omalovažavanje. Ali iz toga se prijateljstva ne može odlučiti i isključiti nježnost i srdačnost Spasiteljeva.

Niti Bog-čovjek ni **Apostoli** nisu bili ćudljive naravi. Sasvim je prirodno da jedan vjerni, plemeniti sin na samrti svoga ljubljenoga oca pokazuje svoju ljubav i svoju preveliku bol. Isto tako je razumljivo, da je jedan apostol sv. Ivan uživao kod Spasitelja prednost zbog svoje djevičanske čistoće, svoga nevina života i djetinje ljubavi, zbog svoje nepokolebljive vjernosti, koju je pokazivao u obilnoj mjeri i u tamnim satovima, i u zlim danima. A osim toga je duboko razmatrao i k srcu uzimao sve riječi, koje je Spasitelj govorio.

Uz Apostole spremao je Spasitelj za misionsko zvanje još i **sedamdeset učenika.** To su bili muževi prokušane kreposti. A to se vidi iz toga, što je Spasitelj od njih tražio: siromaštvo, revnost za spasavanjem duša, požrtvovnost. Njima je mogao kazati riječi: »Radujte se, što su vaša imena zabilježena na nebesima.«

Bogo-čovjek i **Ivan Krstitelj** se možda nisu nikada vidjeli u mladosti. Ivan je živio daleko od Nazareta. Proveo je svoju mladost u pustinji. Oni su se upoznali tek kasnije, kad su bili zreli muževi. Spasitelj je na Preteči naposo opazio i svijetu navijestio, a to je njegova samostalnost i pouzdana vjera. On nije bio trska, koju vjetar ljulja. On nije posjedovno nestašnu ni hirovitu djetinjsku voljicu svojih zemljaka. On je bio potpuni muž. Veliki prorok. On je korio izrođeni stalež jerusalemskih svećenika i predbacivao je brakolomstvo Herodu. Osim toga je bio uzor samozataje i odricanja. Bio je neumorni Božji borac. Umro je u najboljim godinama kao mučenik svoga zvanja.

Nikodem, bogati čovjek i član Velikog vijeća bio je prijatelj Bogo-čovjeka. Pun čežnje za istinom je došao noću k Spasitelju. I obraćen se vraćao ujutro kući. Hrabro je branio Spasitelja u burnoj sjednici Velikog vijeća.

Josipa iz Arimateje, grada judejskoga, spominju četiri Evanđeliste. Bio je bogat čovjek, ugledan vijećnik, a dobar i pošten. Iz straha pred Židovima nije ispovijedao svoju vjeru u Bogo-čovjeka. Ali je kasnije odlučno stupio na stranu Raspetoga. Došao hrabro pred Pilata i zamolio za Tijelo Kristovo. Skinuo ga s Križa. Umotao u laneno platno i položio u grob.

Tko se ne sjeća onih dirljivih stranica Evanđelja, gdje na grobu svoga prijatelja **Lazara** pred tolikim Farizejima, plače Isus! A kad su muževnim licem tekle vrele suze, znak je da u njegovim grudima stanuje pravo, istinito i vjerno prijateljstvo. Spasiteljevi su prijatelji bili i carinik **Zakej** i rimski **satnik** iz Kafarnauma.

Spasitelj je imao prijatelja iz svih staleža i dobi ljudskoga života. Njegovo je prijateljstvo bilo veliko i razgranjeno.

Križ naš život

Nismo Te htjeli shvatiti, Kriste,
kad si nam govorio o koristi stradanja,
o ljepoti i sreći duše čiste,
kako su u križu sva naša nadanja.
Na križno Te drvo raspela naša zloća,
a Ti si nam samo o ljubavi zborio.
Krvlju je Tvojom oprana naša slaboća:
od roba si ponovno čovjeka stvorio.
Braća smo Tvoja i sinovi Tvoji:
Svojom si smrću na život nas novi rodio.
Moramo živjeti za Te, jer nismo samo
svoji,
duše si naše milošću čistom pohodio.
U grudima našim božanski život vrije;
daj nam, da istinu ovu pravo shvatimo;
nek' nam se duša i kroz suze smije,
kad noseći križ u životu patimo!

Krepost ufanja

Ufanje je nadnaravna bogoslovska krepost, koja nam potiče volju, te ona sigurno očekuje za nas vječno blaženstvo, kao i sredstva, koja su nam potrebna, da se dovinemo do vječnog blaženstva. Ufanje se oslanja na obećanje svemogućega i istinitoga Boga. Ufanje zovemo bogoslovskom kreposti zato, što je cilj našeg ufanja sam Bog, koga ćemo uživati u vječnom blaženstvu, i što je On i razlogom našem ufanju, t. j. Njegova svemogućnost i istinitost. Ufanje zovemo i nadnaravnom kreposti, a to znači, da se ona budi u našoj volji utjecajem milosti Božje. Sv. Bernardo lijepo kaže: Nitko ne može reći: Gospodine, Ti si ufanje moje nego onaj, koga Duh Sveti u srcu za to nadahne.

Cilj našeg ufanja je dakle sam Bog, u kome je naše vječno blaženstvo. Sv. Toma kaže: Mi smijemo da se od Boga nadamo, da će nam dati ništa manje, nego Sebe samoga, i svoju dobrotu, On sam i Njegova dobrota sačinjavaju naše vječno blaženstvo. To se smijemo nadati zato, jer nas On ljubi, a smijemo se nadati i zato, što je On svemoguć, pa nam može dati i tako veliku sreću, Napokon naše srce neodoljivo teži za beskrajnom srećom, i nema smirenja, dok je ne dostigne. Ne smiruje se s jednim dijelom sreće, sa zemaljskim prolaznim radostima, nego hoće sve, beskrajno, vječno. Sv. Pismo pripovijeda, da je Aman bio postavljen od kralja u najveće časti, pa ipak mu je jedna stvar mutila sreću, a ta je, što mu se Židov Mardohej nije htio klanjati. Salomon je uživao sve, što mu je zemlja mogla pružiti, pa ipak je više puta uskliknuo: Sve je taština i trka za vjetrom. Bog jedini ima u sebi sva dobra u beskrajnoj mjeri, pa zato samo u Njemu može naš duh naći potpuno smirenje i zadovoljstvo i da uživa savršenu sreću.

Sv. Augustin kaže: Tako je velika sreća, koja nam dolazi iz vječnog svijetla istine i mudrosti, da nam ništa ne bi značile sve zemaljske radosti, kad bismo onu prvu uživali makar samo jedan dan. Gledanje Boga prožima dušu tako neopisivom srećom, da nam tisuću godina projure kao jedan dan. Može li se pomisliti uzvišeniji i dostojniji predmet kršćanskog ufanja, nego li je neizmjerno, savršeno i vječno blaženstvo, koje potpuno ispunjuje i zadovoljava sve težnje naše duše. Kako su isprazne nade djece ovoga svijeta, koja trče za čarobnim i zamamnim dobrima zemaljskim, a ta su nemoćna da ih potpuno zadovolje. Slična su pauku, koji s mnogo truda napokon splete mrežu, da u nju ulovi bijednu muhu lažnog blaženstva.

Drugi predmet našeg ufanja jesu sva ona sredstva, koja nas vode do vječnog blaženstva, a to su: oproštenje grijeha, posvećujuća milost, djelujuća milost, koja nam pokazuje put k spasenju i daje snagu da njime možemo da idemo. Nadalje čista savjest, kreposti, pomoć za dobra djela i slično. Bez ovih sredstava ne možemo prispjeti cilju; zato se smijemo i trebamo nadati, da će nam i njih Bog dati za naše blaženstvo.

Da li mogu i smiju biti predmet našeg ufanja i vremenite stvari, kao zdravlje, tjelesna snaga, časti, dostojanstvo, bogatstvo i slično? Smiju i mogu, ali samo onda, kad su ta vremenita dobra nužna, da po njima dođemo do vječnih dobara, na pr. do milosti, kreposti, časti Božje i slično. No nažalost vremenita dobra većinom postaju za nas zapreka mjesto sredstva za spasenje Mjesto da nas dižu Bogu, ona nam postaju zamke i mreže, kojima nam đavao lovi duše, pa u tom smislu ne mogu ta dobra nikako biti predmet našeg ufanja, Bolje da ih nema. Zato Sveci nisu molili za vremenita dobra, kaošto i nisu molili, da budu oslobođeni od vremenitih zala, osim ako bi to služilo Bogu na slavu i na spasenje ljudi.

VAŽNOST PISMENOG SAOBRAĆAJA

August Strindberg (1894.—1912.) je veliki švedski pjesnik, glumac, učitelj, novinar, knjižničar. Pod utjecajem pesimiste Niçea (Nietzsche) zapao je u prirodoznanstveni materijalistički svjetovni nazor. Kasnije se opet približio katoličkoj vjeri. Bio je veliki pisac. Naročito je bezobzirno otkrivao i crtao svoje vlastito duševno stanje.

U jednoj svojoj znamenitoj knjizi, poznatoj zbog bogatog iskustva, koje je ondje iznosio, veli: »Život nije lijep. Teški životinjski porivi iznose kod nekoga na vidjelo mnoge ružne strane, a to čine i domaće i gospodarske potrebe. Život je otmjen, pače ruglјiv, jer ismjehava naše uzvišene osjećaje i ruga se našoj vjeri. Zato je teško hvaliti se uvijek lijepim riječima, nego krijemo svoje najbolje osjećaje, da nam se drugi ne rugaju. Stoga se može reći: Najveći dio ljudi je bolji nego li se to čini. — Kad jedan čovjek piše pismo uistinu dobromu prijatelju ili ljubljenoj ženi, tada oblači svečano odijelo, i to je doista lijepo! U tihom pismu, na bijelom papiru daje svoje najbolje osjećaje. Jezik i izrečene riječi svakidašnjeg načina govora su toliko priproste, da one ne mogu glasno reći ono što poro potiho govori«.

Ono je već svaki na sebi iskusio, što ovaj veliki Švedanin govori. Kad netko sjeda da napiše pismo, postaje drugi čovjek. Ulazi u raspoloženje kao da mora taj čas učiniti nešto svečana i lijepa. Ne misli se tu na trgovačka i poslovna pisma. Ni na neozbiljne listove mladih djevojaka i dječaka, ni na nepotrebna pisma, koja se javljaju u saobraćaju našega površnoga vremena.

Ovdje dolaze u obzir ozbiljna pisma, pisana toplim srcem, a ne razvodnjenom tintom. Na onakova pisma, koja rasplamsuju gorući sjaj očiju, da onda mogu još jasnije svijetliti. Takova pisma počinju sa: »dragi sine«, »dragi roditelji«, »ljubljena ženo«, »najbolji prijatelju«. Ovakovi se naslovi postavljaju ponajčešće sasvim iz običaja i bez razmišljanja. Ali kad se oni stavljaju na bijeli papir, onda se oni stavljaju s čudesnom ugodnošću, jer s te dvije riječi otvaraju se oči drage osobe, koje gledaju pisca i on ih već odavno pozna. I njega obuzima značajno raspoloženje. I on govori otmeno i ozbiljno nekom odsutnom i dragom čovjeku o svojim mislima i osjećajima. Tako ne bi nikada mogao govoriti licem u lice. On govori iz duše i srca nekom drugom srcu i duši, koju izdaleka sluša. On govori o lijepim stvarima: o velikoj ljubavi i brizi, o žarkoj vjernosti i vrućoj želji za zavičajem, o srdačnim dobrim željama, i o poniznim molbama. Pisac ni ne misli na to, da je s primaocem pisma bio nekada prije vrlo blizu i onda možda da nije ništa ili vrlo malo našao od onoga, čim je sada obuzet i o tom govori. I možda bi trijezna ozbiljnost opet razorila sve misli iznesene u pismu, kad bi se sutra ponovno sastali.

Ipak nemojmo misliti, da ova osjećajna pisma nisu ništa drugo nego isprazne brbljarije, pretvaranja i samoobmana. To ona nisu barem u najvećoj većini slučajeva. U pismu govori čovjek od sebe i iz sebe onako, kako bi mogao biti, kad ne bi nevoljno tijelo i okolina kvarila značajeve, nego bi ljudi bili, kako se to htjelo u najboljim njihovim časovima. Zato je doista svaki iskreni list jedna vrsta ispovijedi, samooptužbe, jedno tužno priznanje. Ni majka drukčije ne misli, kad primi pismo od kćerke, u kojem je uvjerava o svojoj ljubavi i čežnji za kućom. Ona sasvim sigurno znade, da će biti opet mnoga trvenja između nje i kćerke. Da će mnoga žestoka riječ pasti s jedne i s druge strane. Da ne će svi dani proći u onom sretnom raspoloženju, kako se to čita u pismu. Ali to ne pomućuje majčine radosti, koja počiva na pismu, jer se iz svake rečenice pisma čita, da bi kćerka mogla biti one, što bi trebala da bude. I zato se nježnom obzirnošću prelazi preko jaza između htjeti i biti dobre volje kćerine i njezinog istinskog vladanja. I veseli se nad ispraznim obećanjem svoga djeteta u dalekom svijetu.

Ovakova se pisma mogu isporediti s molitvama. U njima govorimo iz daljine, ali iz dubine naše nutrinje i mnogo svečanije i ljepše nego li je to grubi jezik svagdašnjice. I u molitvi rado zaboravljamo slaboće našega tijela i obećavamo sigurno dobre namjere i svete odluke, premda nas možda već najbliži čas kažnjava lažju. Ali Bog ipak sluša djetinje mucanje i gleda najdublje dubine našega srca, u kom, usprkos sve nepokornosti i slaboće našega osjećaja, živi neugasiva čežnja za Bogom.

Nikada možda nije toliko pisama napisano na ratište i sa ratišta, koliko u vrijeme svjetskih ratova. Nikada naime nije bilo rastavljeno toliko ljudi, koji zajedno spadaju, kao onda. Tada je ispisana cijela povijest naroda, povijest istinita i zanimljiva. To su pisma koja govore najmekanije i najsvečanije kao pjesnici što govore ili osjećajni rođaci i prijatelji. Osorni mladići i muškarci pitaju najnježnijim riječima za ženu i djecu, za marvu u štali, za psa i mačku kod kuće i kanarinca u krletci. Pitaju za mlado drvo pred kućom, za susjeda starca, kako je proživio zimu, i za stotinu drugih stvari, koje svjedoče o njihovoj velikoj ljubavi i odanosti. Kada sutra dođu kući, ne će više o tome dati govoriti. A pisali su. I to im je i nehotice teklo na papir.

Neka nam samo ostane to visoko shvaćanje pisanja u pismima. Čuvajmo se plitkog brbljanja i šupljih fraza u njima. Toliko se govori o tajni pisama. I doista svaki pristojan i kulturan čovjek otklanja svoje ruke i oči od tuđega pisma, jer ne će da nedopušteno prodre u svetinju jedne duše. Doklegod se taj običaj bude poštivao, pisma će biti dokaz naše duše i onoga najljepšega i najboljega, što usprkos teške svagdašnjice, u nama živi i ide za njihovim ostvarenjem.

PESIMIZAM
je krivi nazor na život

Ima jedan životni nazor, koji se zove pesimizam. Taj nazor potječe od njemačkih filozofa Schopenhauera (Šopenhauera), Hartmana i Nietzschea (Niçea). Pesimizam gleda sve crno. Pesimisti zahvaćaju svako pitanje s najgore strane.

Prema nauci pesimizma bit je apsolutnog ili najvišeg bića u tome, da ima volju bez razuma. Volja pak bez razuma nema nikakve svrhe, za kojom bi težila i koja bi je mogla zadovoljiti. Zato je apsolutno ili najviše biće samo u sebi ili u svojoj biti nesretno. Dosljedno tome su i sva druga bića, koja od najvišega bića potječu i imadu s njim vezu, u sebi zla, puna jada i bijede. Na temelju nedostataka, koji se opažaju kod pojedina čovjeka i u družtvu, pesimisti vide svuda samo zlo, i nigdje ne nalaze ni tračka svijetla, nigdje ni mrvice nade. Njima su svi ljudi tjelesno bolesni, a duševno opaki. Što god ljudi rade, samo zlo rade. Život nema nikakva smisla, pa je zato ludo poduzimati bilo što. Samosvijesni ljudi i oni, koji su stekli veću naobrazbu, daleko su nesretniji, nego obični, prosječni ljudi, jer samosvijesni i naobraženi jasnije viđe zlo u svijetu, pa radi toga i više trpe. Po pesimističkom je shvaćanju vrhovno pravilo ćudorednosti odnošaj prema životu. Sve što uništava i ubija u čovjeku volju za život, to je dobro, a što bi pomoglo volji za život ili jačalo volju za život, to je zlo. Najpametniji i najbolji izlaz iz života je uništenje života. I doista, mnogi su već, kako od učitelja tako i od učenika pesimizma, sami sebi oduzeli život. Tako, eto, nastrana nauka donosi i nastrane plodove — uništenje života, najveće vrijednosti u redu naravnoga poretka.

Pesimizam zaslužuje najoštriju osudu. A zašto? Jer — s jedne strane — nema baš nikakvih dokaza za svoju nauku, a — s druge strane — rađa kobnim posljedicama za ljudsko družtvo. Istina je, da je nakon istočnoga grijeha ljudska narav oslabljena, pa razum teže dolazi do znanja, a volja je više sklona na zlo nego na dobro. Uza sve to, do kako je divnih izuma došao ljudski razum! Kolika su i kako veličanstvena djela, što ih je već čovjek izveo na svijetu i danas ih izvodi! Zar obiteljski život nema i te koliko čara? Bezbrojne su obitelji, gdje između muža i žene vlada savršeni sklad i upravo uzorna ljubav. Međusobno puno povjerenje i visoko poštivanje između muža i žene toliko im zaslađuje život, da gotovo i ne primjećuju udaraca, što ih život sa sobom donosi. A kolika je obiteljska sreća u zdravoj, dobroj i bistroj djeci? U djeci gledaju roditelji nastavak svoga života, sebe pomlađene, svoju pomoć i utjehu u starim danima. A zar nije i sam rad, makar stoji truda i muke, konačno pun radosti i veselja. Učenik se veseli, kad je svršio razred, a veselje je toliko, da je zaboravio na sav trud i muku cijele školske godine. Radnik se veseli uspjehu svoga rada u tvornici, seljak na polju, pogotovo kad dođe lijepa i bogata jesen. Svi mi imamo radosnih dana svaki u svom zvanju, ako svoje zvanje iole idealno shvaćamo i savjesno vršimo.

Gledajte Svece — te velikane na duhovnom polju! Trudili su se i mučili u izgradnji samih sebe i za dobro bližnjega, pa su stekli i plodove i slavu, od koje blaženo živu kroz svu vječnost na nebu, a ni sa zemlje im ne će nikada nestati časnog spomena. Gledajte bezbrojne učenjake u svim granama znanja, umjetnike s nepojmljivom maštom, velike političare, vojskovođe! Zar nije život lijep, važan i velik, kad je dao na površinu toliko velikih ljudi s besmrtnim djelima! Odakle nakon svega toga pravo pesimistima gledati svuda samo crno i zlo. Općenito je u prirodi i u čitavom svemiru sve lijepo i skladno i prema svrsi uređeno. I život je lijep, dok ga ne iskvari čovjek svojom slobodnom voljom.

Konačno, pesimizam je grobar sreće i napretka pojedinca čovjeka i čitavoga čovječanstva. Pesimizam djeluje na ljude kao mraz na cvijeće. Ljudi ofureni pesimizmom gube volju za rad, a bez rada, marljiva i savjesna, nema napredka ni kod pojedinca čovjeka ni kod čitavoga društva. Pesimizam uništava u čovjeku volju i za sam život, pa najzad preporučuje samoubojstvo kao jedini izlaz iz životnih jada i bijede. Koliki su već pojedinci pod uplivom pesimizma svršili samoubojstvom, a da su odgajani u zdravoj nauci, bili bi i te kako sretni sami i okolina po njima.

I razum i Objava znadu samo za Boga, koji je svima nama dobri Otac. Sveto Pismo nam otvoreno govori, da je sve, što je Gospod Bog stvorio, bilo dobro. Zlo je samo nedostatak ili izuzetak dobra. Vedro, dakle, gledajmo u život unatoč svim ratnim i poratnim jadima, unatoč svim nedostacima i zlima, s kojima se u životu susrećemo.

EFETA!

— Efeta! — kazao si, Isuse, nijemu i gluhu bijedniku i njegove su uši opet čule i progovorio je po čudu, koje se izvršilo.

— Efeta! — dovikuješ i nama, Isuse, kada smo gluhi, da čujemo Božji glas, nijemi, da hvalimo i slavimo Njegovo Ime.

Da, mnogi su povjerovali, kada su njihove oči vidjele, što se dogodilo. Ali mnogi ni onda ne htjedoše vjerovati, mnogi i onda odbiše Tvoj poziv.

I mi Te čujemo, Isuse! U našemu srcu živi Tvoj dobri glas. U našoj je duši Tvoja prisutnost. Čujemo Te i znademo, da Ti iz dana u dan govoriš o našemu dobru i za naše dobro. Znademo, da je Tvoj nauk najveća utjeha, koju nam poklonište nebesa. Mi znademo, da je Tvoja dobrota naše smirenje i Tvoja ljubav naš život. Bijedni i napušteni bili bismo, Isuse, bez Tebe. Sirote bez pomoći lutali bismo tvrdom zemljom, da nam se nisi smilovao. Što Ti možemo pružiti, Isuse, kao uzdarje za Tvoj beskrajni poklon? Dajemo Ti svoja srca, jedino i najviše, što imademo i što Ti tražiš od nas.

Kakvo je njihovo uvjerenje?

U životu i vladanju bezbožnika opažamo neobične stvari. Oni su redovito uporni u svojim tvrdnjama, a zatim se neočekivano uskolebaju, oklijevaju i konačno obraćaju.

Voltaire (Volter) je bio bezvjerac, ali se iz njegovih djela može sastaviti veliki prikaz opstojnosti Božje. Ta i njegova strašna smrt, njegov užasni strah od pakla jest najpotresniji dokaz vjere. Voltaireov drug D'Alembert na svom smrtnom krevetu pozvao je svećenika na temelju riječi Diderota: »Krilo leptira dosta mi je, da nađem Boga«.

Bezvjerca Volmey-a za vrijeme bure na moru našli su gdje moli krunicu. On je otvoreno izjavio: »Sasvim je nešto drugo mirno proučavati filozofiju u svojoj sobi i na moru proživljavati buru i oluju«.

Bezbožac Mezeray obratio se na kraju svoga života. Tom zgodom rekao je: »Vjerujte mi, dragi prijatelji, umirući Mezeray zaslužuje više vjere nego zdravi Mezeray«.

UDRUŽENJE KATOLIČKIH ČINOVNIKA u Holandiji broji 14.000 članova. U svibnju je udruženje održalo svoj kongres, na kojem se je raspravljalo o socijalnim i ekonomskim problemima činovništva.

BRODOLOM

Njezin je život tekao mirno i jednolično u radu sve do onoga dana, dok joj do ušiju nisu doprli zvukovi varavog svijeta. Bilo je to prvi puta, da se okrenula k njemu. A svijet je u taj čas izgledao tako čaroban i lijep, tako nedužan, i ona je pošla u vrtlog opasne rijeke.

Dani su prolazili i na oko nije se ništa promijenilo. Međutim, sjaj njezinih očiju sve više je tamnio. Ona, do sada blaga mirnoća davno je iščezla. Svijet je polako, a da to ni ona sama nije primjećivala, oblačio na nju svoju haljinu. Besnenih noći bilo je sve više. Savjest ta neumoljiva savjest, nije mirovala. A negdje daleko u srcu gorjela je sveta iskra za srećom. Htjela je natrag na onu usku stazicu, koja sigurno vodi do sreće. Nekako joj je izgledalo nemoguće zakoraknuti natrag. Višnji se činilo da se ni tamo ne bi više mogla osjećati sretnom. Da. Nešto se u njezinu mladu životu potreslo. Nešto se dogodilo u vrtlogu tog »čarobnog« svijeta, i to je srušilo njezinu sreću.

Stanje njezine duše postajalo je sve strašnije. Osjećala je da korača rubom strašne provalije. Dok je nekoć s njezinih usana odzvanjao veseli smijeh, sada je sve to bilo namješteno i prisilno, samo da drugi ne osjete, da je njezin život postao igračka valova života.

Jedne noći, dok je vani fijukao vjetar, dok je snažna kiša udarala o prozore ova je mlada djevojka prvi puta osjetila, da je u njezinoj duši još gora vijavica. Bilo je već proljeće. Netko joj je rekao, da su već i voćke prepupale. A što može za njih značiti ovakovo nevrijeme? Smrt. — A što takav vihor može značiti za njezinu dušu, koja je kud i kamo osjetljivija od mladih voćaka? Još grozniju i strašniju smrt.

I, dok je vani vijao vjetar, Višnja je razmišljala o sreći onih dana, kada je njezina duša bila smirena u ljubavi Gospodina. . . .

Vani se stišalo. Prva jutarnja zvona navijestila su novi dan. A iza duge, strašne noći zasjalo je novo sunce novoga dana.

Bila je nedjelja. Višnja je klečala pred otvorenim Svetohraništem i očekivala radostan čas, da u njezinu izmučenu dušu dođe nebeski Liječnik, Kralj sunca, Kralj utjehe i mira. . .

Na povratku iz crkve pratila ju je slatka pjesma proljetnih ptica, koje su milim glasom slavile Gospodina.

Višnja je oživjela. Slutila je besmrtnost i veličinu svoje duše. I toga proljetnog jutra uvjerila se, da je Gospodin uvijek pripravan opraštati i uvijek pripravan usrećiti one, koji na moru života prožive brodolom i spase se na daski spasa Njegove Ljubavi.

X. NEDJELJA PO DUHOVIMA

22. VII. 1951.

...šanje sv. Evanđelje (Luka 18, ...) pripovijeda zgodu, kako su neki ...držali pravednima, a druge pre... pa im je Isus pripovijedao priču ...zeju i cariniku, kako su ušli u ... da se mole. Farizej se hvastao ...ed Bogom radi svojih dobrih djela, ...prezreo carinika, a carinik se udarao ...prsa moleći za milost i oproštenje, ...je zato otišao kući opravdan. Isus ...ršuje: Svaki, koji se uznosi, ponizit ...se, a koji se ponizuje, uzvisit će se.

1. Svojstvo oholosti jest, da čovjek ...na se svratiti pozornost, a hoće ...k da se skrije i zato navlači kopre... poniznosti: hoće da ga drže poniz... i kreposnim. Stalo mu je do toga, ... učini dobar utisak na ljude, a nije ... stalo, što o njemu sudi Bog. A to ... najsigurniji put do prezira. Najsi...rniji put do slave jest, kad se od ...ve bježi, jer i svijet cijeni onoga, ... ne mari za njegovu hvalu i slavu.

2. Poniznost ne voli ljudsko prizna...je. Ponizan čovjek se moli u skrov...sti, ne čini pred ljudima pokoru ni ...bra djela, voli zadnje mjesto, želi da ...de od svih smatran najmanjim, ne ... vanjski sjaj, nego unutarnju istinu. ...rinik gleda sebe onakvim, kakav ...st, grešnikom, zato je postao dionik ...losti i smilovanja. Pravednik je svoj ...lastiti tužitelj, a oholica svoj vlastiti ...valitelj. Nasljedujmo poniznog cari...ka: Gospodine, nisam dostojan da ...dignem oči svoje k Tebi...

3. Preveliko mišljenje o samom sebi ...oma je pogibeljno i škodljivo duši. ...ože da se izrodi u prezir i podcje...njivanje drugih, a svi ti drugi možda ... Bogu milliji od mene. Obično takove ...stiže kazna, da kasnije padnu u još ...će grijehe, nego su ih na drugima ...suđivali. To vrijedi osobito za grijeh ...čistoće. Tko stoji, neka pazi, da ne ...adne.

4. Tko se ponizuje, taj će se uzvisiti, ... tko se uzvisuje, ponizit će se. Fari...ej se sam uzvisivao: Bože, hvala Ti, ... nisam kao drugi ljudi, ne činim to ...to zlo, što drugi čine, a činim to i to ...bro, što drugi ne čine. On je bio po...žen, otišao je veći grešnik, nego li ... došao. A carinik se je ponizio: Bo...e, budi milostiv meni grešniku! — i ...olitva mu je bila uslišana, pa je po...tao od grešnika pravednik. Povedimo ... za ovim carinikom. Poniznu dušu ...oli i Bog i ljudi, a oholica je svako...me mrzak. Oholicama se Bog protivi, ... poniznima daje svoju milost.

Sv. ALEKSIJE

Rođen od vrlo bogatih roditelja u Rimu. Ali Bog mu je podijelio izvanrednu milost, da je prigrlio potpuno siromaštvo, kao i sv. Josip Benedikt Labre.

Protiv svoje volje prisiljen od oca morao je sklopiti ženidbu. Kad je bila završena svadbena svečanost, on je povratio zaručnici vjenčani prsten i rekao, da se zavjetovao, da će pripadati samo Isusu i nasljedovati Njegovu poniznost i siromaštvo. Iste je noći otišao iz roditeljske kuće, da započne život trpljenja i siromaštva.

Uputio se u Mezopotamiju u grad Edesu. Putem je pohađao crkve moleći kao prosjak svagdašnji kruh. Edesa je bila središte živoga duhovnoga života s mnogo samostana. Osobito se gojila pobožnost prema Presvetoj Djevici. Aleksije se tu pomiješao među mnoge prosjake, što su se držali svetišta Majke Božje. Tako je ovdje u molitvama dan i noć pred Presvetom Bogorodicom proveo oko 17 godina.

Jednoga dana objavila je Majka Božja svećeniku crkve, da je Aleksije Njezin odani štovatelj. Glas se o tom brzo raznio. Svi su počeli iskazivati Aleksiju veliko štovanje. To ga je prisililo, da je otišao iz Edese i htio otići u rodni grad sv. Pavla. Ali bura je zanijela brod prema Italiji, nedaleko Rima. Aleksije je ušao u Rim kao nepoznati prosjak. Došao je u roditeljsku kuću i tamo zamolio za konačište. Roditelji, a i vjerna zaručnica nisu ga prepoznali, a on im se nije odao. Dali su mu za stan izbicu pod stubištem, ali pod jednim uvjetom: da se moli, da se njihov jedinac što prije povrati. Kod toga je otac lijevao suze, srce mu je bilo slomljeno od boli. Aleksije se borio, ali je na koncu prikazao Bogu i ovu žrtvu, da živi pod krovom svojih bogatih roditelja, koji su ga toliko ljubili i plakali za njim, kao odbačeni, zapušteni i nepoznati prosjak. Tu je proveo 17 godina.

Iscrpljen od teškog pokorničkog života Aleksije je osjetio konac života. Opisao je svoj životopis. Za vrijeme svečane sv. Mise, koju je služio Papa Inocent I. u crkvi sv. Petra, čuo se glas s neba: »Tražite Sveca, on će moliti za Rim i Gospodin će mu se smilovati.« Jedan je sluga rekao Aleksijevu ocu, da je taj Svetac onaj prosjak, kojega je on primio. On samo moli, posti, pohađa crkve, a njegova je blagost i strpljivost besprimjerna. Otac je potražio Aleksija u izbici. Našao ga je već mrtva, a na grudima ležala mu je drvena pločica s natpisom: »Ja sam Aleksije« i njegov životopis. To je bilo g. 412. Sam Papa je s velikom svečanošću obavio pokop Sveca u crkvi sv. Bonifacija, pod glavnim oltarom, gdje se i danas nalazi. Crkva spominje sv. Aleksija na dan 17. srpnja.

KAKO JE DOBAR

Izgubila se neka mačkica. Plašljivo je obilazila velika vrata crkve sv. Franje. I kroz poluotvorena oprezno se ušuljala unutra. S nepovjerenjem i strahom je zurila u sumrak i tišinu: ne krije li se tu šta opasna? Ta već je s trojih vratiju otjerana, a tako je bila prijazna.

Napokon se odvaži, prođe kroz crkvu i zastane, začuđena pred likom sv. Franje. Gleda i gleda i čudi se: Kako je taj čovjek dobar, i ne miče se da je otjera.

Moguće joj Svetac štogod i šapnuo, ako i nije njoj... ali, tko zna...

Mače se požurilo iz crkve sve do prvih kuća i zaustavi se pred jednim pragom. Odluči u svom malom srcu: »Tu ću ostati«.

Kako je uplašeno udaralo to malo srdašce, kad se na vratima pojavila gospodarica i uskliknula nepoznatoj maci: »Čija si ti, siroče!«

Što bude da bude — maca se mirno prepustila ženi, da je ponese u kuću. A kad je pred nju metnula zdjeličicu mlijeka, tako je željno pila, da je žena uzdahnula: »No siroče, kako si gladno!«

Tako ju nahranila i onda dalje hranila. A kada se maca, nevaljanka, udomaćila, popela se na kućni oltarić. I tu se našla po drugiput u životu, pred likom sv. Franje. Časkom se zagledala, a onda veselo skoči dolje.

Da li ga je prepoznala? Nije nemoguće! Ali ako jest, i da može govoriti, sigurno bi rekla: »Sada znadem, zašto me iz ove kuće nijesu otjerali«.

Socijalne misli uz „Magnificat"

Svi su biblicisti jednodušni u mišljenju, da je Mirjam, sestra Mojsije i Arona, autor pjesme o Crvenom Moru. I nitko više ne sumnja u autentičnost pjesme hrabre Debore. Već dvije tisuće godina svijet kao u zanosu sluša »Magnificat«, slatku pjesmu, koja je izašla iz presvetog Marijina Srca.

Ove tri pjesme su ispjevale tri uzvišene žene iste narodnosti. Sve tri pjevaju u istom jeziku, sve tri pjevaju obuzete beskrajnom radošću. Pa ipak... Mirjam i jaki zbor izraelskih žena pjevaju gledajući, kako se egipatski konjanici tope u Crvenom Moru. Debora zna, da se čak i zvijezde bore, kada se radi o tome, da se pobijede neprijatelji Izraela. Ništa sličnoga nema u »Magnificat«. Tamo se ne manifestira jakost i veličina Gospodnja u porazu neprijatelja izabranog naroda, već u nečemu, što prelazi bilo kakav uski nacionalizam. Po »Magnificat« Gospodin je moguć, jer je pogledao na poniznost svoje službenice, Marije.

Ovdje dolazi do izražaja socijalna misao proroka Isaije, čija se knjiga smatra kao »Protoevangelion«, ukoliko pripravlja put višoj socijalnoj nauci Kristova Evanđelja. Socijalni život je također neka vrst ratnoga polja; i on ima svojih pobijeđenih i svojih pobjednika, jer i u njemu često puta susreti postaju sukobi. S jedne strane se nalaze oni, koji se uznose mislima svojih srdaca, sjajem svojih prijatelja, ili kako kasnije veli sv. Pavao bogatstvom znanja, koje nije ni spoznaja ni ljubav, znanja, koje zanemaruje ljubav Božju. S druge strane oni koji izgledaju pobijeđenim: ponizni i gladni. Međutim, da li su siromaštvo, poniznost i poniženja zaista znaci manje vrijednosti? Nije li možda oholost mogućnika pravo siromaštvo, a siromaštvo i skromnost poniznih pravo bogatstvo?

Jednoga dana svečanog posta, kada su se u jeruzalemskom hramu prikazivale bezbrojne žrtve, kada su Židovi pepelom posutim glavama ispunili jeruzalemski hram, Isaija je doviknuo svojim suradnjacima, da oko Gospodnje nije okrenuto prema svečanom skupu, nego prema onima, koji su siromašni, koji su raskajana srca, koji poštuju riječ Gospodnju. Gospodin ne voli bučne manifestacije kajanja i pobožnosti. Ako vidiš siromaha, nahrani ga kruhom; ako susretneš golog, odjeni ga; onda će zasjati kao zora tvoja svjetlost i Gospodnja slava će te obasjati.

Ne postoji nego samo jedan jedini put, koji vodi Bogu, a to put ljubavi, put smilovanja prema bijedi i trpljenju bližnjega. Siromaštvo se ne smije smatrati kaznom, koja bije one, koji nisu mogli ili nisu znali osigurati sebi mjesto za stolom obilne gozbe. Siromaštvo moramo promatrati kao jedino pravo bogatstvo, koje se daje siromašnim i bogatima. Duša Bogorodice slavi Gospoda i Njezin se duh raduje, jer je »On pogledao na poniznost svoje službenice«. Tko nježnom rukom pruža gladnome hranu, on to pruža Isusu. Tko pruži čašu hladne vode žednome, napojio je Isusa. Tako je rekao sam Isus.

Kraljevstvo nebesko, vrata kojega je sam Isus, otvoreno je svima onima, koji su siromašni duhom, svima onima, koji su pripravni da se odreku i najvećeg bogastva radi ljubavi prema Isusu, radi ljubavi prema Kraljevstvu. U svakom onom, koji trpi, trpi sam Sin Božji. Svaki onaj, koji trpi, dobit će Kraljevstvo. Svaki onaj, koji trpi, treba da bude susretan s poštovanjem, ljubezno treba da bude pomognut, jer je građanin nebeskog Kraljevstva.

Drugi Krist, Sv. Franjo Asiški, jednog oštrog zimskog dana lišava sebe ogrtača da bi ga poklonio siromahu. Jer, tako nas uči sv. Patriarha, sve, što posjedujemo, vlasništvo je Gospodnje i mi moramo dobro upravljati dobrima Gospodnjim.

Od »Magnificat« do Besjede na Gori i kasnije do sv. Franje i još kasnije poslije njega socijalna nauka kršćanstva je ostala uvijek ista. Jasne su riječi sv. Ivana: »Bog je Ljubav. Onaj, koji živi u ljubavi i po njoj živi, živi u Bogu i Bog živi u njemu«.

Carvillesko čudo

Tako se zove knjiga, što ju je na...sala Betty Martin (Mirable at Carvi...e, New York, Doubleday K. Co.). Ni... to nikakvo čudo u neprirodnom smi...u, no ipak se doima kao čudo: to je ...liječenje žene, koja je dvadeset godi...a bolovala od gube. Bilo joj je osam...est godina, kad su je majka i zaru...nik potajno dopratili u državno lje...čilište za gubavce, Carville na Missisi...ju. Betty Martin je katolikinja sa čvr...om dubokom vjerom. Kad je prispje...a u Carville, prvi joj je korak bio u ...apelicu (katoličku, osim koje ima ta...o i protestantska). Kako je bolest bi... vrlo rano ustanovljena, davali su joj ...de, da bi mogla biti izliječena, i to ...skoro. Prva bolesnica, na koju se ...amjerila, bila je žena, koja je već ...vadeset godina bila u lječilištu. Dje...vojka se užasnula: ta žena boluje du...e, nego što je ona uopće imala godi...a života. A njoj su govorili, da će biti ...puštena nakon dvanaest mjeseci! Me...đutim je ona provela upravo dvadeset ...dina u Carvilleu. Treba naime da se ...svoj bolesnikove krvi ispituje kroz ...anaest mjeseci za redom, i samo ako ... rezultat svaki put nijećan (t. j. da ...ma bakterija gube), bolesnik se ot...šta kao izliječen. Ali tek što jedan ...jesec ispadne pozitivno, kura je pro...la i ispitivanje se počinje sasvim iz...va. Praktični Amerikanci ne daju ...đutim, da bolesnici provede svoje ...lovanje u čami i očaju: oni ih zapo...ju, te tako bolesnici mogu nešto za...diti. Betty Martin bila je isprva uči...ljica bolesne djece, a kasnije je ra...la u laboratoriju, gdje je mogla i ...na promatrati sve ... da se spasu žrtve te užasne bolesti. U toku godina njezin ju je zaručnik ostavio, jer se zaista čitava stvar činila bezizglednom. Međutim se u lječilištu upoznala s bolesnikom, kojega je zavoljela kao umna i poštena čovjeka. Betty Martin tumači svojim američkim čitaocima, kako je pitanje braka u takvim okolnostima za katolike napose mučna stvar: ona je znala, a i ispovjednik joj je to potvrdio, da ne smije sprečavati porod. Ipak su se oboje (on nije bio katolik) vjenčali i predali Božjoj volji. Međutim se bolnički liječnik dr. Johannsen uporno borio da pronađe uspješnu metodu liječenja gube. Nakon dugih godina pokusa s penicilinom, prominom i sulfanilamidom Betty Martin i njezin muž bili su otpušteni iz lječilišta, ali potajno, jer je doduše dvanaest pregleda ispalo negativno, ali se još nije znalo konačno, da li će liječenje konačno potpuno uspjeti. I zaista, nakon nekog vremena kod Harrya su opet počele otjecati noge i pojavile su se značajne crvene mrlje. »Spoznala sam tada, da je to samo pitanje vremena i prije nego što je on mogao progovoriti, pobjegla sam plačući u samoću svoje sobe. Tada sam nakon toliko dugih godina nadanja napustila nadu. Plačući sam stala kroz suze tražiti riječi i progovorila sam Bogu. Rekla sam mu, da ću nastojati otvrdnuti samu sebe i pomiriti se s ovim, što je neizbježivo, i molila sam od Boga snagu, što ću je za to trebati.«

Na njezinu su se tijelu opet stale pojavljivati opasne pjege, a kod Harrya prvi strašni znakovi osljepljenja. Međutim je dr. Johannsen uporno nastavljao svoje eksperimente liječenja prominom i diasonom. Godina 1946. prošla je s najmanjo smrtnih slučajeva u povijesti lječilišta, a s najvećim brojem izliječenih: »trideset i šest«. 2. prosinca Harry je prešao svoj dvanaesti mjesec »negativan«, a 3. veljače 1947. Betty je radila svoj redovni posao u uredništvu lista »The Star«, što su ga izdavali sami bolesnici, dok su u laboratoriju ispitivali njezin dvanaesti razmak. Ona je svladala sve svoje živce, da ostane »ravnodušna«. Harry se vratio u laboratorij i odjednom dojurio s pobjedonosnom vješću: »Negativno!«

Još su nekoliko dana ostali, da se ispitaju podaci u korist liječenja drugih pacijenata, opraštali su se sa svojim supatnicima i sa cijelim lječilištem. Dan prije no što smo imali otići, obišli smo Harry i ja koloniju, opraštajući se s našim drugovima bolesnicima, sa sestrama i liječnicima. Nato sam u večernjoj tišini obavila svoj posljednji pohod našoj maloj kapelici, da zahvalim Bogu na Njegovoj dobroti prema nama i da zamolim Njegovu trajnu pomoć kada napuštimo sigurnost lječilišta i pođemo u vlastiti život«. Sutradan su se izvezli u svom vlastitom autu — to je bila ušteđnja od njihove zarade — u novi život. Uzeli su za životnu zadaću, da se bore zato, kako bi se u Americi zakonom ukinula riječ »guba« (leprosy) i umjesto toga uveo stručni izraz »bolest dra Hansena« — jer je Hansen otkrio bacil gube. Tako bi se uklonio neugodni položaj izliječenih bolesnika, koje inače svi izbjegavaju, tek što čuju riječ »guba«, iako se radi o potpuno izliječenim ljudima, koji opet imaju svoje pravo u društvu i u životu. Gđa. Martin posebno ističe da, koliko je god bolest strašna, ona ni izdaleka nije tako lako prenosna, kako se obično misli. Ona ne ide u red onih lako zaraznih bolesti pa zato se lakše čuvati pogotovo sada, kada joj se zna uzročnik i kada imade za nju lijeka.

Iz prirodnih nauka

MOLEKULI

Molekul je viša tvorevina nastala povezivanjem atoma u jednu cjelinu. Ne smijemo držati, da se približavanjem nekoliko atoma pomalo javljaju molekularna svojstva. Molekuli nastaju naglim t. zv. kvantnim skokom. Prije skoka imamo odijeljene atome. Iza toga nove tvorevine s novim kemijskim svojstvima i finim pravilnim oblicima (trokutima, kockama, piramidama, šesterokutima i t. d. već prema vrsti tvari). Ti kvantni prijelazi u svijetu atoma i molekula čine sadržaj moderne teorije fizike, kvantne teorije, koja je učinila veliki korak naprijed u proučavanju sastava materije. Ova je teorija osnovana god. 1900., a njen je utemeljitelj glasoviti fizičar **Maks Planck**. Njegova je riječ, da se vjera i prirodne nauke ne isključuju, nego da jedna drugu predpostavlja i nadopunjuje.

Moderna nauka je proučila milijune molekula. U tom čudesnom svijetu javljaju se tvorevine sastavljene od dva atoma do mnogo milijuna atoma. Imamo patuljke i divove. Što veći postaju molekuli, to su finija i raznovrsnija njihova svojstva. Među najveće molekule spadaju bjelančevine, osnovne tvari živih bića. Atomi su gotovo uvijek povezani u molekule i u prilikama, koje vladaju na Zemlji, skoro nikad nisu sami za se. Svaki atom može povezati samo određeni broj atoma nekoga drugog elementa (počela) i ništa više. Uzrok tome ograničenju leži samo u prirodi atoma. Slično kao što čovjek ima dvije ruke, kojima može držati druge stvari, tako i atomi imaju ograničeni broj spajanja s drugim atomima i tako spojeni sačinjavaju molekule.

Do nedavna se znalo za 92 vrste atoma, a posljednjih godina otkrivene su još 4 nove vrste. U svemu dakle ima 96 vrste atoma (elemenata, počela), koji se na razne načine međusobno spajaju i tako tvore molekule (čestice) tvari. U najvećem dijelu golemog mnoštva spojeva nalazimo 3 najvažnija atoma (elementa, počela), a to su: **ugljik, vodik i kisik**. Priroda je po točnim zakonima miješala ili spajala ta tri glavna počela tako, da je uvijek stvarala nove i različite tvari. Tako je eto sva raznolikost, sve šarenilo svijeta izgrađeno time, da su se na sve moguće načine i u svim mogućim omjerima međusobno miješala (spajala) 3 spomenuta počela: ugljik, vodik i kisik, te s njima u društvu sva druga počela. Na pr. kad se spoji 6 atoma ugljika, 12 atoma vodika i 6 atoma kisika, nastaje molekul (čestica) **šećera**. Kad se spoji 2 atoma ugljika, 6 atoma vodika i 1 atom kisika, nastaje molekul **alkohola**. Spoj od 2 atoma vodika i 1 atoma kisika daje česticu **vode**. Spoj od 1 atoma ugljika i 2 atoma kisika daje česticu **ugljične kiseline**. Spoj od 57 atoma ugljika, 110 atoma vodika i 6 atoma kisika daje česticu (molekul) **masti**. I tako dalje. Nauka je do sada nabrojila samo u živim bićima oko trećinu milijuna spojeva, te oko 30.000 spojeva u t. zv. mrtvoj prirodi, a taj broj raste iz dana u dan otkrivanjem do sada nepoznatih spojeva.

Kemijske tvornice, u kojima se proizvode najrazličitije stvari, kao: kovine, vapno, cement, kaučuk, benzin, umjetna svila, pa do krasnih boja i vrijednih lijekova, još uvijek daleko zaostaju za »kemijskom« tvornicom bilo koje biljke ili životinje. **Pšenica** na pr. obična je biljka iz roda trava. Ona pušta svoje slabe korijenčiće u zemlju i siše vlagu i soli zemljine, a svojim uskim listovima upija zrak. Sav se taj materijal u njoj iz temelja preobrazuje i ona od njega sastavlja svoju stabljiku i klas pun slatkog brašnatog zrnja, koje nam služi za osnovnu hranu. Ili na pr. posadi se u zemlju goli prut **loze**, koji isto tako upija vodu s rudnim solima i diše zrak, pa se kroz nekoliko godina razvije trs, na kojemu raste slatko grožđe. Ili na pr. **ovca**. Ona pase travu, pije vodu, diše zrak, a što sve iz toga nastaje? Meso, loj, vuna, mlijeko, rogovi, kosti i još golemi broj drugih tvari, iz kojih je izgrađeno njezino tijelo. Živa bića ne samo da mrtve tvari pretvaraju u nove kemijske spojeve, nego svrsishodno prave baš takove spojeve, koji im služe kao hrana i građa tijela, te daju dragocjene plodove koji i čovjeku služe kao hrana, odijelo i t. d.

Sve to nastaje iz molekula, koji se dakle ukazuju kao opeke, kamenje, građevni materijal, iz kojega se izgrađuju divne tvorevine živih organizama bilja, životinja, pa i samog čovjeka.

Iz sitnih opeka atoma i molekula izgrađen je sav svijet, sva veličanstvena priroda. Promatramo li svijet u beskrajnoj veličini ili u najsitnijim njegovim dijelovima, nigdje ne možemo doći do granice. Ne prepoznajemo li Božju veličinu, koja nadilazi svako shvaćanje, u svakom Njegovu djelu? Svako djelo Božje u velebnoj prirodi krije u sebi čudo, koje ljudski razum ne može dokučiti, a kamo li ljudska ruka načiniti.

Iz katoličkog svijeta

SVETI OTAC PAPA PIJO XII. primio je u ponedjeljak 5. lipnja u svečanu audijenciju prvog filipinskog diplomatskog predstavnika kod Sv. Stolice dra. Manicela V. Morana, koji je tom prilikom predao sv. Ocu akreditivna pisma.

VELIKI RAZMAH KUSTODIJE SVETE ZEMLJE dokazuju slijedeće brojke: 1335. g. bio je pokraj dvorane Zadnje Večere na Sionu osnovan prvi franjevački samostan. Danas ih ima 17 u državi Izrael, 9 u Jordaniji, 6 u Libanu, 9 u Siriji, 14 u Egiptu, 3 na Cipru i 1 u Turskoj. Na području provincije djeluje 364 braće, od kojih 233 svećenika. Među njima ima najviše Talijana i to 151. Hrvata među njima ima 8. Franjevci u ovim krajevima opskrbljuju 36 župa i 11 kapelanija. Franjevci osim toga vode i uzdržavaju 24 katoličke škole s približno 5.000 đaka.

KATOLICI PORTUGALA darovali su za novosagrađenu baziliku sv. Eugenija u Rimu uređaj kapele Majke Božje Fatimske. Tom zgodom došlo je u Rim veliko portugalsko narodno hodočašće, koje je sv. Otac primio u audijenciju u ponedjeljak 5. lipnja.

FRANJEVAČKA VISOKA ŠKOLA za proučavanje Sv. Pisma i arheologije u Palestini je opet započela radom poslije 10-godišnje stanke. Škola je smještena u posebnoj zgradi pokraj Crkve Bičevanja u Jeruzalemu.

KATOLIČKI GODIŠNJAK AMERIKE za 1950. godinu sadrži podatke, prema kojima danas u Sjedinjenim Državama Amerike ima 28,634.878 katolika, što znači da je svaki peti stanovnik katolik. Zadnjih je godina bilo godišnje preko 100.000 obraćenja na katoličku vjeru. Broj katoličkih svećenika povećao se 1950. za oko 1.000, a broj redovnika za oko 5.000.

STOLNA CRKVA SV. STJEPANA U BEČU djelomično je popravljena. Krov je obnovljen i jedan dio crkve. Ali za potpunu restauraciju crkve potrebno je toliko novčanih sredstava, da ih austrijski katolici u dogledno vrijeme ne će moći dati kao dar. Zato je britanski komesar u Austriji kao i vrhovni zapovjednik britanske vojske u Austriji uputio poziv na britanske građane, koji žive u Austriji, da bi pomogli ovu plemenitu akciju. Jednako je kardinal Griffin pozvao katolike Engleske i Walesa, da bi skupljali dobrovoljne prinose za obnovu crkve sv. Stjepana u Beču.

BROJ PROTESTANATA u Zapadnoj Njemačkoj povećao se zadnje godine od 50,2% na 50,7% cjelokupnog stanovništva. U Berlinu od 71,8% na 73%. Tako izvješćuju protestantski krugovi, koji taj porast velikim dijelom pripisuju bijegu stanovništva iz istočne zone.

TEOLOGIJU studira sve veći broj protestantskih studentica. Tim se ukazala potreba, da se što prije riješi pitanje njihova zaposlenja poslije svršenog studija. Tim će se pitanjem u skoro vrijeme baviti predstavnici protestantskih crkava u Zapadnoj Njemačkoj.

U STRASBURGU održat će se sastanak predstavnika katoličkih ženskih sportskih saveza cijeloga svijeta, i to početkom srpnja. Dosad je prijavljeno učešće predstavnika iz jedanaest zemalja.

U AACHENU u Zapadnoj Njemačkoj gdje se nalazi stolna crkva, kojoj je Karlo Veliki poklonio više relikvija, održat će se ove godine veliko hodočašće od 7.—22. srpnja. Bit će u punom broju zastupana cijela crkvena hierarhija Zapadne Njemačke. Očekuje se, da će u Aachen doći barem milijun hodočasnika. — Još sredinom 14. stoljeća nastao je običaj, da se takozvane četiri velike relikvije pokazuju samo svakih sedam godina, i to sedam dana prije dana posvećenja tamošnje crkve (17 srpnja) i sedam dana poslije te svečanosti. Po tom se manjeviše ravna i današnji običaj.

KATOLIČKO SVEUČILIŠTE U LUBLINU u Poljskoj osnovano 1918. godine, imalo je prošle godine rekordni broj slušača. Upisano je bilo preko 3.000 slušača, što je obzirom na sam kapacitet sveučilišta i na ostale okolnosti veoma visok broj.

O. AYRONT, isusovac je generalni direktor katoličkih škola u Egiptu, kojih ima 128 i u kojima se školuje 12.000 većinom seljačke djece. Školska obuka je besplatna. Nedavno je Egipatska štampa žestoko napala o. Ayronta radi govora, koji je na Međunarodnom kongresu za pamuk održao u korist proizvođača pamuka. U obranu O. Ayronta ustao je jednim člankom u egipatskom listu »Al Assis« Muhamed Ghabal, profesor filozofije na muslimanskom sveučilištu. el—Azhar.

KONFERENCIJE SV. VINKA U EGIPTU održale su u Kairu svoj godišnji sastanak.. Na sastanku je ustanovljeno, da su konferencije, osim obilne materijalne pomoći pružene nevoljnima i potrebnima, razvile u veliko i ostale načine karitativne i socijalne pomoći. Vrijednost ukupne materijalne pomoći iznosi 32.584 egipatske lire, a broj potpomognutih obitelji iznosi 1772. Pomoć se pruža bez obzira na vjeru i narodnost potrebnoga.

JAPANSKI KATOLICI SVEUČILIŠTARCI su održali svoj godišnji sastanak u gradu Kyoto. Sastanku je prisustvovalo preko 100 delegata iz svih krajeva Japana. Na sastanku je raspravljano o vjerskoj, kulturnoj i socijalnoj djelatnosti katoličkih sveučilištaraca. Iduće godine, kada se slavi jubilej smrti sv. Franje Ksaverskoga, japanski katolički sveučilištarci će održati svoj godišnji sastanak u gradu Nagasaki.

GIOVANNI GIORSINO, talijanski svećenik iz Torina, navršio je 100 godina života, a još je zdrav i čio. Prijateljima je rekao tajnu svoje kreposti: vjernost Božjim zapovijedima.

JAPANSKI KATOLICI namjeravaju podići u Hiroshimi veličanstvenu katedralu »Spomen Mira« na uspomenu žrtava atomskih bombi. Predsjednik narodnog odbora za gradnju ove katedrale je Hayato Hikeda, japanski ministar financija. Članovi odbora su, među ostalima, isusovac o. Lasalle, koji je i sam žrtva atomske bombe kao i Kotaro Tanaka, predsjednik japanskog vrhovnog sudišta i mnoge druge ugledne ličnosti japanskog javnog života. Na sastanku ovoga odbora, koji je pred kratko vrijeme održan, ustanovljeno je, da je do sada za gradnju ovog svetišta sakupljeno u inozemstvu 28,000.000 yena, a vodi se akcija za skupljanje još 7,000.000 yena. Japan će sa svoje strane dati za izgradnju ove crkve 30,000.000 yena.

NAŠI POKOJNICI

O. DUJAM BRAJEVIĆ, franjevac konventualac, umro je u Splitu 5. srpnja, u 70 godini života, 50. redovništva i 45 svećeništva. Pokojnik se rodio 31. VI. 1881. u Splitu, redovničke je zavjete položio 1901., za svećenika zaređen 1905.. Bio je uzoran redovnik i revan svećenik; na osobit način štovao je Blaženu Gospu i svugdje širio pobožnost sv Krunice. Služio je po raznim samostanima svoje Provincije, kuda ga je sveta poslušnost slala. Bio je više godina gvardijan na Visu. Radi njegove plemenite ćudi i iskrenog značaja svi su ga poštivali. Smrt ga je zatekla u splitskom samostanu Sv. Frane na obali. Počivao u miru!

NEKOLIKO POVIJESNIH ČINJENICA

Po velikim su »slavenskim Apostolima«, svetoj braći Ćirilu i Metodu, Slaveni dobili svoje pismo (»glagolicu«) i svoje prve knjige. Time su Ćiril i Metod kod Slavena, koji su dotad bili bez ikakve književnosti, te zato bili smatrani barbarima, udarili temelje kulture i prosvjete. Crkva je dakle Katolička po dvjema svojim svetim svećenicima privela slavenske narode u red ostalih kulturnih naroda Evrope.

Sveta su Braća naučavala u drugoj polovici 9. vijeka Kristovu vjeru kod moravskih Slavena. Kad su ih njihovi njemački protivnici tužili Papi Nikoli I., da naučavaju krivovjerje, pozva ih ovaj u Rim, da se opravdaju. Sveta Braća međutim ne okliievaju ni časa. Smjerno se pokoravaju pozivu Vrhovnoga Svećenika i polaze u Rim.

No Nikola I. je u međuvremenu umro, pa ih je dočekao i primio novi Papa Hadrijan II. Je li ih primio neprijateljski? Je li zabranio njihove knjige i njihov slavenski jezik? Ni jedno ni drugo! Odobrio je, da se vrši Služba Božja na slavenskom jeziku, posvetio je slavenske knjige, što su ih Braća donijela sa sobom, a Metoda je čak imenovao biskupom slavenskim. Sv. Ćiril je umro u Rimu.

Kasnije je Ivan VIII. ponovno pozvao Metoda, da položi račun o svome radu, a kad je ovaj došao i opravdao se, posla Papa Metoda natrag u Moravu, napisavši knezu Svetopluku ove značajne riječi: »Mi s pravom odobravamo slavenska slova, što ih je negda sastavio Konstantin filozof, i zapovijedamo, da se na jeziku slavenskom propovijedaju slava i djela Krista, Gospoda našega. . .«

Time su slavenski narodi od Pape dobili pravo, koje nije dobio više nitko na ovome svijetu: da se naime u bogoslužju mogu služiti svojim, narodnim jezikom.

Istina, bilo je nekoliko Papa, koji se — ali samo zbog težnje za jedinstvenim duhom u Crkvi — nijesu baš slagali s time, da se jedino Slaveni, točnije rečeno Hrvati, služe posebnim jezikom u Crkvi, pa su to i zabranjivali. Ali broj tih Papa iščezava pred brojem onih Papa, koji su to šutke ili čak izrijekom odobravali!

Ivan X. se na pr. u svome srcu protivio tome, da jedan narod bude iznimka, dok se svi drugi služe latinskim jezikom, ali ni on, kao ni kasnije Leon VI., nije htio potvrditi zaključke splitskoga sabora protiv slavenske Službe Božje.

Papa Aleksandar III. je doduše ukinuo slavensku Službu Božju, ali Inocent IV. ju je 1248. opet dopustio, gdje je već bila u običaju i tako je ostalo sve do danas. Pa čak i u novije vrijeme Sveta je Stolica izričito odobravala Hrvatima, da se služe svojim jezikom u Crkvi. Tako je na pr. dekretom Kongregacije za obrede u Rimu od 5. kolovoza 1898. bilo određeno, da se slavenska Služba Božja vrši u onim crkvama, gdje je i prije bila u običaju. Tu je odredbu ponovno potvrdio Papa Leon XIII. g. 1900. i nitko je do danas nije opozvao.

A što se Služba Božja na narodnom jeziku kroz stoljeća nije još više proširila, tome nisu bili krivi Pape, već stoljetna austrijska i mletačka vladavina nad našim teritorijem, koje nisu simpatizirale ni s čime slavenskim, a najmanje s glagolicom i narodnim jezikom u Crkvi.

Kad uočimo ove povijesne činjenice, onda je sasvim suvišan i smiješan svaki pokušaj da se zbog baštine svetih Ćirila i Metoda izazove bilo kakav neprijateljski odnos između Hrvata i Svete Stolice. Hrvati-katolici ostaju odani Petrovoj Stolici, kao što su joj nepokolebivo bili odani i »slavenski prosvjetitelji«' sveta braća Ćiril i Metod.

PRVI ŽUPNIK CRKVE SV. EUGENIJA u Rimu, koja je podignuta darovima katolika iz cijeloga svijeta kao uspomena na nastojanja Pija XII. oko učvršćivanja mira među narodima, preuzeo je svoju dužnost svečanom ceremonijom u subotu, 23. lipnja.

INTERNACIONALNI KATOLIČKI URED za kinematografiju održao je u Luzernu u Švicarskoj kongres, na kojem su sudjelovali delegati 22 naroda.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14 — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963.312. — Pojedini broj stoji 4.— Din.

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VI. — ZAGREB, 29. SRPNJA 1951. — BROJ 31

»U Boga sam se uzdao i pomogao mi je. Kličite Bogu, pomoćniku našemu, podcikujte Bogu Jakovljevu!« (Ps. 27, 7 i Ps. 80, 2).

Na stepenicama dosašća sv. Ilije

JEDNO SU UČITELJ I NJEGOVI PRIJATELJI

Nisu bili pristaše Isusovi samo muškarci svake dobi i staleža, nego ženski rod je bio, možda i više, u tom zastupan. U prvom redu bila je ta Majka Isusova bl. Dj. Marija. Ona je sigurno privukla Isusu mnoge žene svojim uzornim primjerom najveće žene, koja se pojavila na zemlji. Sama je Njezina pojava govorila najsnažnijim govorom, kojemu se nitko nije mogao oteti. Njezina duševna i tjelesna ljepota, Njezina velika svetost i duboka poniznost osvajale su svakoga, a napose ženski rod. A Njezin zagovor kod Sina bio je tako velik, da je On doista zbog Nje toliko dobra učinio ženskomu svijetu.

Nema nikoga u povijesti svijeta, tko je toliko učinio za ženu, koliko naš Spasitelj. Jedva bi se mogla zamisliti druga nauka, koja bi proizvela tako velik preokret u ženskom pitanju, koliki je učinila nauka o jedinstvu i nerazrešivosti braka. Ona je kao navještaj rata proti nepodnosivom zlu, kojega je žena imala u obitelji. Spasitelj poštuje i brani žensku i majčinsku čast. On daje ženi čvrsto pravo u kući i časno mjesto u obitelji. Koliko li su Mu morale biti zahvalne mnoge žene za Njegove spasonosne riječi, koje je za njih rekao! Kako li su Ga slavile!

Mnoga je uboga grešnica došla k Isusu kao ljubaznom prijatelju grešnika. Zahvaljivala Mu za milost oproštenja i zavjerila Mu vječnu odanost. Mnoge su žene slijedile Isusa na Njegovim putovanjima. Brinule se za uzdržavanje Spasitelja i Njegovih učenika. Druge su pak, kao što Marta i Marija iz Betanije, pozivale Njega i Njegove Apostole k svome stolu. Spremale Mu mjesto za ugodni odmor nakon borbe s vođama židovskoga naroda.

Pohvalu i čuđenje su zavrijedile one vjerne službenice Gospodnje, koje su Ga tako odvažno pratile na Njegovu Križnom putu. Prema farizejskoj naime nauci bijaše zločin oplakivati osuđene i pratiti ih saučešćem na njihovu posljednjem putu. I doista, to je bila tako jaka i javna ljubav prema Spasitelju, kakove ne nalazimo ni kod muževa prijatelja Isusovih.

Čovječanstvo se mora smatrati sretnim, da se ipak barem nekoliko muževa našlo, koji su Spasitelja upoznali onda, kad je kao Sin Božji došao na ovaj svijet. Nisu Ga samo upoznali, nego su Mu se poklonili. Bili Mu odani. Častili Ga darovima i svojom Mu ljubavlju uljepšavali kratki boravak na zemlji. To još više vrijedi, kad znademo, da gotovo cijelo čovječanstvo nije za Nj marilo. Naročito se od Njega odvraćao narod židovski, koga je Bog izabrao i odlikovao. Nesamo to, nego je još žalosnije, što su Ga mrzili vođe i svećenici toga naroda. Oni su Mu otešćavali život i konačno Ga na najpogrdniji način otpremili s ovoga svijeta. Stoga treba da budemo zahvalni onom malom krugu Isusovih prijatelja, koji su barem donekle svojom ljubavlju i vjernošću prema Božjem Sinu poravnali sramotu, što su Mu je zadali Njegovi neprijatelji.

Kad pred našim očima iskrsne slika Kristovih prijatelja, tada svako pravo kršćansko srce osjeti toplu, obilnu i djetinjsku ljubav prema ovim praroditeljima naše svete vjere. I mi moramo klicati: »Očevi naše svete vjere, vas pozdravljaju vaši unuci! Vi ste posljednji dobri ostaci patriarka i zakonodavaca, proroka, kraljeva i junaka, svetih muževa i žena Staroga Zavjeta. Vi ste onaj maleni broj, koji je novi Noa u svojoj lađi — Crkvi — spasio iz grešnoga potopa, kojim je potopljen židovski narod. Vi ste veza između Staroga i Novoga Zavjeta. Vi ste čokot iz Sinagoge, čiji se sok i snaga bila osušila, jer nije nosio nijednoga zelenoga lista nego samo suhe zimske grane. Nije se nakalamio na još jedinu živu granu nova čokota, a to je Isus Krist i zato se nije opet nanovo zazelenio, procvao i donio obilne plodove, plodove za vas i vašu djecu!«

Sin je Božji imao prijatelja, kad je na zemlji živio. Tu su milost i pravo uživali rijetki izabranici, koji su živjeli u Svetoj Zemlji prije dvadeset vjekova. Njih je sam Gospodin tako prozvao svojim prijateljima, kad je rekao: »Više vas ne zovem slugama, jer sluga ne zna, što radi njegov gospodar. Nego sam vas nazvao prijateljima, jer sam vam sve javio, što sam čuo od Oca svoga« (Iv. 15, 15).

A taj isti Spasitelj djeluje među nama i dalje i sada. Iz svetohraništa slušamo neprestano Njegov poziv: »Dođite k meni svi, koji ste umorni i opterećeni, i ja ću vas okrijepiti. Uzmite jaram moj na sebe i naučite se od mene, jer sam krotak i ponizan srcem, i naći ćete pokoj dušama svojima. Jer je jaram moj sladak i breme je moje lako« (Mt. 11, 28-30). — »Kušajte i vidite, kako je sladak Gospodin« (Ps. 33, 9). — »Kao što majka ljubi svoje dijete, tako ću i ja vas tješiti; ja ću vas na svojim grudima nositi i vaša koljena ljubiti« (Is. 60, 12., 13).

Tako nježno govori Isus svojim prijateljima u Novom Zavjetu. Sve njima saopćuje, što je čuo od Oca. Sve s njima dijeli. I poziva ih k sebi, da im i Sebe samoga dade. Da budu jedno s Njim. Da osjete, kako je On sladak u svojoj ljubavi prema njima. Ljubi ih više nego majka svoje dijete. Ona mu doduše daje svoje mlijeko, ali Gospodin daje svojim prijateljima svega Sebe: svoje Božanstvo i čovječanstvo, svoje Tijelo i dušu, svoje meso i Krv. Nosi ih dakle na grudima svojim. I čini udovima svoga mističnog tijela.

Tolika je Njegova ljubav prema prijateljima Njegovim.

SVETI OTAC je 14. lipnja primio u audijenciju veliki broj vjernika iz Italije, Engleske, Australije, Sjedinjenih Američkih Država, Argentine i Urugvaja.

POSLIJE DEMISIJE Lorda Halla pozvan je Lord Pakenham, da preuzme mjesto engleskog prvog Lorda Admiraliteta. Lord Pakenham je katolik i on je član laburističke engleske vlade još od 1945. godine.

NJEMAČKI KANCELAR dr. Konrad Adenauer, prilikom svoga boravka u Rimu, bio je primljen u audijenciju kod sv. Oca u srijedu 20. lipnja.

JUBILEJ SOCIJALNIH PAPINSKIH ENCIKLIKA, i to 70. godišnjicu enciklike »Rerum novarum pape Leona XIII. i 20 godišnjicu enciklike »Quadragesimo anno« pape Pija XI. katolici diljem svijeta su proslavili na svečan način.

TE LJUDE JA VOLIM

Sa zdravim i iskrenim smijehom,
Očiju vedrih i punih zvijezda
Što divno sjaju; bez onih gnijezda
Otrovnih strasti, što rađaju grijehom.

Sa dušom čistom i zlatnom
Što čovjeka svakog gleda k'o brata;
Za jadnike gdje su uvijek vrata
Otvorena; a u času svakom,

Gdje Gospod boravi u miru
Srca. Sa nečim opojnim u sebi
Što grešne oko njih obavija i nosi

U blaženstvo neslućeno neko. Izviru
Srca mi najljepše misli, a Tebi,
Gospode, obraća mi se duh, i blagoslov
za njih prosi!

Bog je naše ufanje

Naše ufanje u nebesko blaženstvo oslanja se na obećanju svemogućega Boga, koji svoja obećanja vjerno i izvršuje. Isus je obećao vječno blaženstvo svakome, tko vrši zapovijedi Božje i ustraje u milosti do kraja. Tko ustraje do kraja, bit će blažen (Matej 10, 22). U ovo jasno obećanje može da sumnja samo nevjernik.

Isto tako je Bog obećao, da će dati sva potrebna sredstva za izvršenje zapovijedi i očuvanje milosti svakome, tko Ga za to zamoli, pa stoga ne može ni u to obećanje nitko sumnjati, tko vjeruje u Boga. U Svetom Pismu čitamo jasne riječi: Kažem vam, molite i dat će vam se, tražite i naći ćete, kucajte i otvorit će vam se. Jer svaki, koji moli, dobiva, tko traži, nalazi i tko kuca, otvara mu se (Luka 11, 9-10). Te su riječi tako jasne i određene, da ne bi trebale nikakova objašnjenja. No ipak Spasitelj nastavlja, hoteći u nama probuditi još veće pouzdanje: Koji će otac između vas svome sinu dati kamen, kad ga zamoli kruha, ili zmiju, kad ga zamoli ribu? Ili ako zamoli od njega jaje, zar će mu dati škorpiona? Ako dakle vi, koji ste zli, dajete svojoj djeci dobre darove, koliko će vaš Otac nebeski dati Duha Svetoga onima, koji Ga za to mole.

To su izričita i jasna obećanja Božja, iz kojih niče i na koje se upire naše ufanje. Obećanja, koja ljudi čine, ne ispunjaju se svagdje, jer ljudima manjka ili mogućnost ili dobra volja, da ispune svoju riječ. No kod Boga nije tako. Njemu ne manjka moći, nego obratno, Njegova je moć tolika, kolika je i Njegova volja, prema riječima Psalmiste: Bog u nebu izvršuje sve što hoće. Bog je vjeran, te svoju riječ vjerno ispunja prema riječima Kristovim: Nebo i zemlja će proći, ali riječi moje ne će proći. Mi se dakle možemo potpuno osloniti na moć i vjernost Božju, te stoga imati potpuno pouzdanje i ufanje u Njegova obećanja.

Osim Božje svemoći i vjernosti ima i drugih još razloga, s kojih se u našem srcu može da rodi i živi nada u naše spasenje. Takav je razlog na primjer beskrajna dobrota Božja, koja je uvijek spremna, da nam iskaže nova dobročinstva, zatim neizmjerno milosrđe Božje, koje neprestance rađa kod Njega samilost za naše slaboće. Onda uspomena na gorku muku i smrt našega Spasitelja, pa na predragocjenu Krv, koju je prolio za naše spasenje.

Zato Sv. Pismo češće naziva Boga našim ufanjem. Tako Psalmist kaže: Ti si, Gospodine, ufanje moje od mladosti moje. Ti si moje ufanje, jaka tvrđa proti mojim neprijateljima. Prorok Jeremija obraća se na Boga riječima: Ti si ufanje moje u danu nevolje

Iz toga slijedi, da u težnji za spasenjem treba da se sasvim na Boga oslonimo, jer je On djelitelj sviju dobara. Psalmist lijepo kaže: Gospodin je moj temelj, moje utočište i moj spasitelj; moj Bog i moj pomoćnik, u koga se pouzdajem. Sv. Bazilije veli: Blago onome, tko se nimalo ne uzda u stvorene stvari, nego sve svoje ufanje stavi u Boga. Kada nam čovjek pruža pomoć i iskazuje dobročinstvo, Bog je, koji ga na to djelo potiče, jer On u svojoj Providnosti sa svime upravlja. Zato Njemu treba da i za takova dobročinstva zahvaljujemo. Čovjek je samo sredstvo Božje, zato treba da u Boga i u Njegovu providnost stavimo svu svoju nadu. Sv. Petar kaže: Stavite sve svoje brige Njemu u ruke, i On će se poskrbiti za vas.

Još manje treba da se ufamo u svoje vlastite sile, kao da možemo sami izbjeći grijesima, sačuvati stanje milosti, postići kreposti i nebesku slavu. Sv. Pavao nam ozbiljno stavlja na srce, da se ne pozudajemo u same sebe, nego u Boga. Mi smo slaba trska, koja se pod teretom lomi, a naše zle sklonosti kadre su da nas dovedu do propasti.

ČEŽNJA ZA ZAVIČAJEM

Umjetnik i profesor u Beču Anselmo Feuerbach (Fajerbah; 1829.—1880.) naslikao je jednu sliku pod naslovom »Ifigenijina čežnja za zavičajem«. Lijepa i mlada Ifigenija bila je odvedena iz svoje kuće u stranu zemlju. I to je bilo u onoj njezinoj dobi, kad mlado srce najviše gine za toplom blizinom svojih roditelja i, sestara i braće. U dalekoj stranoj zemlji u Maloj Aziji na obronku divlje gore Taurusa sjedi i sebe i čezne za svojom domovinom Grčkom i njezinim toplim i sjajnim suncem Sredozemnoga mora. Sama i zamišljena, kao utjelovljena bezimena čežnja luta i lumara duhovnim svojim očima preko široka mora svoje domovine, koje jednoličnim udaranjem o obalu samo uveličava njezinu tugu! Njezini pogledi pilje u magloviti horizont, gdje se oblaci sastaju s morskom površinom.

Malo imade ljudi, koji ne bi tu čežnju osjetili. Osjećaju je i oni, koji nisu nikada sa svojih očiju skinuli crkvenoga tornja svoga zavičaja. Osjećaju je u ovom ili onom obliku. Svi narodi poznaju tu čežnju. Ona je postojala u najudaljenijim vremenima. Ona dolazi iz prapočetka povijesti ljudskoga srca. Izražava se najjačim i najmoćnijim očitovanjem kao čežnja za izgubljenim rajem.

Ta se čežnja za zavičajem javlja u svom praiskonskom i najčešćem obliku kao bol poradi odjeljenja od onoga, što nam je najmilije, od naših dragih, s kojima smo zajedno rasli, udisali isti zrak i zajedno trpjeli. Ta čežnja plače dan i noć na očima stotinama i tisuća ljudi. U nebrojenim podkrovnim izbicama velikih građeva sjede bolesno-čeznutljiva djeca sa sela i u sebi jecaju za ocem i majkom i roditeljskom kućom. A njihove prirodno-svježe jabučice na licu, s kojima su veselo pošla za budućom srećom, problijedile su i osmrsavile. I mnogi svežnjić, s kojim su pošla u svijet sa žalom i smijehom, sa suzama je opet svezan i kući ponesen prije nego li se osušio i posljednji komadić majčina kruha. I mnogi je prpošni momak zbog čežnje za zavičajem postao tihi sanjar i konačno s ranjenim srcem pošao preko brda i dolina, da potraži svoj zavičaj. U milijunima listova prenosi se čežnja za zavičajem po zemlji sada tiho i stidljivo, sada opet bučno i ingaljivo, sad u takoj žalosti, sad opet u plaču i zdvojnosti.

U čežnji za zavičajem krije se ponajviše duboka žudnja za rodnim krajem, za komadićem zemlje, koji je nekima u godinama djetinjstva i mladosti cijeli »svijet«. Taj mali svijet bio je obuhvaćen čitavim srcem i usvojen svom dušom. Svaki je njegov kutić ispunjen djetinjskim uspomenama. Roditeljski dom sa svojim dragim i ugodnim boravkom ne može se zaboraviti. Dvorište, koje je dječja mašta obasula tolikim bogatim uspomenama. Bližnje susjedne kuće s tolikim zabavnim djetinjim prilikama. Crkva, koja je u djetinjim očima ljepša, nego li crkva sv. Petra u Rimu. Škola sa svojim sladogorkim sjećanjima. Šumica ispred sela s tolikim dragim tajnama. Potok, kojega smo bosonogi dječjim nožicama gazili. Sve su to toliko drage i mile uspomene.

Može netko otići od svoga zavičaja tanoge kilometara daleko, osnovati svoj bolji i ljepši zavičaj, ipak on nije tamo kod kuće u tihim časovima svoga snatrenja. Tada će mu misao i poslije mnogo godina, danju i noću lutati morem i bregovima svoga djetinjeg zavičaja, gdje je bila zipka njegovih prvih dana života i njegove najmilije sreće.

Ta čežnja za zavičajem je tako stara kao što je staro ljudsko srce. Ta je čežnja tako lijepo ocrtana u Psalmu (136.), kojom čeznu za svojim zavičajem i domovinom Židovi u babilonskom sužanjstvu: »Na rijekama smo babilonskim sjedjeli i plakali, kad smo se sjetili Siona... Neka mi se jezik prilijepi za nepce, ako se ne budem tebe sjećao, oho mi Jerusalem ne bude moje najveće veselje!«

Čežnja za zavičajem budi se najjače u staračkim danima i očituje se u posljednjoj želji, kojom želimo da budemo pokopani u zavičaju. To je želio patrijarha Jakob, star 130 godina, kad je polazio u Egipat, da potraži svoga sina Josipa. Molio ga, da ga prenese, kad umre, u zemlju Kanaan, iz koje je došao. Ondje da se smire kosti njegove. I Josip je uslišao njegovu želju.

PREDMET LJUDSKIH ČINA

Naš ljudski čin prima svoju ćudorednu vrijednost od stvari ili predmeta, na koji se odnosi, od okolnosti, u kojima se vrši, i od svrhe, za koju se radi. Sve troje ovo: predmet, okolnosti i svrha moraju biti dobri, ako hoćemo da čin bude dobar. Ako je pak samo jedno od toga trojega zlo, već je čin zao. To znači, ako je samo predmet, ili samo okolnosti, ili samo svrha zla, već je čin zao ili ćudoredno nedopušten.

Glavnu ili bitnu vrijednost prima čin od predmeta ili stvari. Boga priznati, Bogu se moliti, Bogu čast i slavu iskazivati — je dobra stvar. Prema tome su i čini, kojima se Boga priznaje i moli, kojima se Bogu čast i slava iskazuje, dobri. Grdo prosto govoriti i kleti, a napose kleti Boga, Majku Božju, Anđele i Svece, ugodnike Božje, je zla stvar. Prema tome su i čini, kojima se grdo i prosto govori, a napose kad netko kune Boga, Majku Božju, Anđele i Svece, koji su radi svojih zasluga u svom svetom životu Bogu posebno dragi — takvi su čini zli ili nedopušteni. Pomislite, koliko svaka majka, pa i ona, koja nije na visini, na kojoj bi morala biti, dobra čini. A ipak se događa u našem društvu, pa i boljem, da ljudi najviše i za štogod kunu baš majku jedan drugomu. Kolika je u takvom činu neplemenitost i nezahvalnost! Isus Krist nas je odkupio od grijeha i pomirio s Bogom svojom mukom i smrću na križu. Upravo time je izvršio Spasitelj naše odkupljenje, što je u smrtnoj muci prolio za nas i posljednju kap svoje predragocjene Krvi. A gledajte, kolikoput se događa, da ljudi psuju i samu presvetu Krv Isusovu, tu predragocjenu otkupninu našega života! Kolika je surovost i teška zloća u takvom činu!

Ići u crkvu i prisustvovati svetoj Misi i drugim vjerskim pobožnostima, je dobra stvar, dobar predmet. Dosljedno i čini, kad se ide u crkvu te pobožno prisustvuje svetoj Misi i drugim vjerskim pobožnostima, jesu dobri i plemeniti. Poštivanje roditelja, učitelja, odgojitelja i starijih uopće, bez obzira, da li su bogati ili siromašni, da li su učeni ili neuki, da li su na visokim položajima ili su bez ikakva značenja u društvu, to je dobra stvar. Zato su i svi čini, kojima se iskazuje poštivanje roditeljima, učiteljima, odgojiteljima i starijima uopće, dobri i plemeniti. Uvijek se i kod svih naroda visoko cijenilo i s puno priznanja i pohvale izdizalo djecu, koja s dužnim poštovanjem susreću roditelje i starije. Nema ljepše odlike za dijete, nego kad se kaže: Gledaj, kako ovo dijete lijepo i plemenito nastupa prema svojim roditeljima i svima starijima!

Dati ubiti sebe ili drugoga čovjeka, osim u nužnoj samoobrani, je zla stvar. Radi toga je i svaki čin, kojim čovjek ubija sebe ili drugoga, zao ili nećudoredan čin. Čovjek nije gospodar ni svoga ni tuđega života, nego je gospodar Gospod Bog. Zato, kad čovjek uništava svoj ili tuđi život, zadire u tuđe pravo, zadire u Božje pravo, i čini zlo. Svako ljubavno zadovoljenje, pa i u samim mislima, bilo sa samim sobom ili s kim drugim, osim sa svojim zakonitim bračnim drugom, je zla stvar, zao predmet. Dosljedno i čini, kojima se to izvodi, jesu ćudoredno zli čini. Krasti, otimati tuđu imovinu, pljačkati, drugima štetu činiti, to je zla stvar, pa su i čini, kojima se to vrši, zli. Lagati, to znači protiv uvjerenja govoriti, ogovarati ili bez potrebe tuđe pogreške okolo raznositi, klevetati ili o drugomu izmišljati pogreške, kojih stvarno nije učinio, pa to dalje širiti, sve su to zle stvari, pa su i čini, kojima se takova šta izvodi, zli ili nećudoredni. Poželjeti tuđu ženu ili uopće bilo kakovu tuđu stvar — je zao predmet, zato su i takve želje zle i nedopuštene. Ono, što ne smijem imati, to ne smijem ni željeti. Kad čovjek ne smije imati tuđu ženu, tuđu kuću, tuđi posjed, tuđi novac i tuđe dragocjenosti, čemu si onda mučiti i razapinjati dušu takvim željama.

Prije svakog čina treba dobro razmisliti, kakav je predmet ili stvar, oko koje se ima kretati naš čin. Mnogo predmeta jasno i točno spoznaje već sam prirodni razum. A da razum bude uvijek i svuda siguran u prosuđivanju dobrote i zloće, dana nam je od Boga nepogrešiva Objava. Treba se dakle za pitanja naravne i objavljene ćudorednosti zanimati, treba ta pitanja proučavati, a napose rado čitati Sveto Pismo, pa ćemo onda bez poteškoća sami biti na čistu i druge moći poučiti, što je dobro, a što zlo; što se smije, a što se ne smije činiti.

Plan za novu crkvu Sv. Groba u Jeruzalemu

Prošle je godine izišla u Bergamu knjiga »Sv. Grob u Jeruzalemu, njegova slava, nezgode i želje«. Knjiga daje historijat crkve sv. Groba i donosi iscrpan prijedlog, kako bi se to mjesto, najdraže za kršćane cijelog svijeta, najbolje uredilo za štovanje vjernika. Sadašnja naime crkvica, koja se nalazi nad sv. Grobom, stara je i ruševna. Sagrađena je još za vrijeme krstaških ratova 1149. g. i često puta popravljana. Kako su svi ovi popravci nesigurni i kako nagrđuju vanjski izgled crkve, učinjen je veleban plan za novu baziliku, koja bi se podigla na mjestu stare crkve. Ovaj plan su izradila dva talijanska arhitekta Maranzoni i Barluzzi i on predviđa gradnju triju velikih bazilika, koje bi obuhvatile oblik križa i činile zajedno jedinstvenu građevinu. Ove bi bazilike pripadale katoličkoj, grčko-istočnoj i armenskoj crkvi. Između ovih glavnih građevina bio bi umetnut niz manjih crkava i kapelica, koje bi pripadale ostalim kršćanskim sektama. Usred same konstrukcije, na mjestu, gdje bi se sastajale tri glavne bazilike, bio bi nenatkriven prostor, u kojem bi se nalazio vrt i historijska kapela sv. Jelene sa samim uzdignutim sv. Grobom. U ovaj bi se vrt ulazilo sa svih strana i tako bi vjernici svih vjera mogli nesmetano svaki iz svoje crkve dolaziti k zajedničkom svetištu. Na pročelju i začelju ove ogromne konstrukcije bila bi podignuta četiri zvonika, stilski kombinirana prema kršćanskom zvoniku i orijentalnom minaretu. Sama mnogostruka, no jedinstvena konstrukcija, dobila bi time još više na monumentalnosti, a cijeli kršćanski svijet veleban i praktički riješen spomenik nad Kristovim Grobom.

Izrađeni plan za ovaj veliki objekt za sada je još samo plan, koji je poslan svim glavarima zainteresiranih kršćanskih vjera i sekti. S katoličke strane čuju se već mnogi glasovi odobravanja i suglasnosti. Apostolski delegat za Svetu Zemlju nadbiskup Gustavo Testa izjavio je, da sv. Stolica podupire ovaj plan i da je sada na ostalim kršćanima, da se slože i da nabave potrebna novčana sredstva.

Pronađeni su vojnički listovi iz drugoga vijeka, ispisani na papirusu. Oni su dokumenti, kojima vojnici čeznu za svojim zavičajem. I oni se čitaju kroz tolika pokoljenja. Jedan od tih vojnika, koji je služio u rimskoj luci Misenum, piše svomu ocu i sestri u malenom egipatskom selu, svome zavičaju, da im želi stisnuti ruku i znati, kako im je. Drugi opet pita u svome pismu za ženu i dijete, koje nije tako dugo vidio.

To je ista čežnja za zavičajem, koja se provlačila u vrijeme svjetskih ratova ratnim rovovima i bojnim poljanama. I ona je tolike ožalostila, ušutila i zamislila...

Čežnja za zavičajem to je ono trpljenje, koje nitko ne će moći istjerati iz ovega svijeta. Ona je oruđe, koje u ljudima ponovno i ponovno budi ono, što je najbolje, najljepše i najdublje. Ta je čežnja već tolike tisuće izbavila u svjetskom metežu. Ona je podsvijesni glas svake zavičajne i domovinske ljubavi.

Šleski pjesnik zavičajnih pjesama Paul Kebler (r. 1873.) je jednom rekao, da zavičaj u svojoj najposljednjoj liniji nije prostor, nije prijateljstvo, nije ljubav, nego je mir i smirenje. Zato i čežnja ljudske duše za zavičajem nikako se drukčije ne može smiriti, nego povratkom u zemlju zavičaja, gdje je vječni mir. Stoga i sv. Augustin, veliki poznavalac ljudskog srca, piše: »Ti si nas, o Bože, za sebe stvorio, i naše je srce nemirno, dok se u Tebi ne smiri«.

DOBRI PASTIR

Dobri Pastiru, mi Te poznajemo i sretni smo, što smo Tvoji.
Ti, koji dušu svoju daješ za nas, sama si ljubav i ljubavlju mi Te susrećemo.
Čitav Tvoj život uzdigao se s grešne zemlje za naše spasenje, sva Tvoja djela utirala su put, kojim će sva ljudska pokoljenja polaziti za Tobom.
Nisi zazirao od bijednih i zalutalih stvorenja, nisi osuđivao, nego učio i pozivao. Nisi se zavio nedostižnošću, nego si kao siromah prilazio sirotama.
Primio si patnje i snosio ih strpljivo. Ponio si križ svoj, naš križ, do vrhunca spasenja.
Dobri Pastiru, Ti nas poznaješ, i sve naše slabosti Tebi su znane, i sva naša posrtanja, ali i sve naše čežnje za Tobom.
Tvoja divna nauka blista nepotamnjelim suncem svakome traganju, svakome nemiru, svakoj žeđi na zemlji.
Tvoja vječna Istina živjela je našim ocima, kao što živi i nama.
Tvoj blagi poziv kuca na naša vrata. Tvoj poziv beskrajne dobrote i milosrđa zove nas neprestano. Daj da mu se odazovemo.

U INDIJI je u zadnje vrijeme započela rasprava o donošenju zakona o kontroli porođaja, a obzirom na tešku ekonomsku situaciju zemlje i nagli porast stanovnika. Mons. Vjekoslav Mathias, biskup Madrasa, objavio je tom prilikom u dnevniku »The Mail« članak, koji je imao velikog odjeka u cijeloj Indiji. U članku se kaže: »Pod izgovorom bijede hoće da se pribjegne mjerama, koje je već i Mahatma Gandhi osudio. Ako se primijeni načelo ograničavanja poroda, nestat će svih onih vrlina, koje krase indijski narod i nacija će se neizbježno uputiti smrti. Rješenje ekonomskog problema ne treba tražiti u ograničenju stanovništva, već u povećavanju sredstava za uzdržavanje. Indijsko tlo je jedno od najbogatijih i najplodnijih na svijetu; u nijednoj drugoj zemlji se ne beru tri žetve godišnje kao u Indiji. Ako bi se privelo kulturi cjelokupno zemljište, koje je sposobno za obradu i ako bi se provele mjere za navodnjavanje, Indija ne samo što bi imala dovoljno hrane za svoje stanovništvo, nego bi mogla izvoziti ogromne količine namirnica. Moramo misliti na to kako ćemo formirati nove jače i zdravije generacije, a ne kako ćemo ih ubijat u njihovu izvoru... Ako kontrola porođaja bude u Indiji uvedena onda su propale plemenite želje Gandhija, koji je htio, da Indija postane svijetlo svijeta.

POLUJAVNI KONSISTORIJ je održan u ponedjeljak 5. lipnja uz prisustvo sv. Oca. Na konsistoriju je donesena odluka o proglašenju svetim nekih blaženika i to blažene Emilije de Vialar, utemeljiteljice Instituta sv. Josipa od Prikazanja, blažene Marije Dominike Mazzarello, suutemeljiteljice Instituta Kćeri Marije Pomoćnice, blaženog Antuna Marije Gianelli, biskupa, blaženog Franje Ks. Marije Bianchi, barnabite i blaženog Ignacija da Lasone, kapucinskog lajika. Proglašenje svetim prvih dviju blaženica je održano 24. lipnja, dok će se kanonizacija zadnjih triju blaženika održati 21. listopada.

Klerikalizam

Gambeta, poznati neprijatelj crkve, rekao je jednom: **»Klerikalizam je neprijatelj«.** Kad mu je na to neki svećenik predbacio, da je tim riječima cijeli svećenički stališ izvrgao mržnji i klevetanju, odgovori Gambeta veselo: »Nitko me živ još nije pitao, čiji je neprijatelj klerikalizam. Nu, vama ću reći: **Klerikalizam je neprijatelj svake himbe i laži.**«

I dan danas mnogima, kad čuju riječ klerikalizam, odmah junačka krv uzavre, jer pod tim razumijevaju najstrašnije i najgroznije zločine katoličkih svećenika, kakovih još nitko nije počinio od postanka svijeta. Ovakovi neka pitaju Gambetu: što je klerikalizam, pak će im se uzavrela krvca brzo ohladiti.

XI. NEDJELJA PO DUHOVIMA

29. VII. 1951.

Današnje sv. Evanđelje (Marko 7,31-37) pripovijeda, kako je Isus ozdravio gluhonijemoga. Isus ga je uzeo nasamo od naroda, dotakao se prstom njegovih ušiju i slinom se dotakao njegova jezika, pogledao na nebo, uzdahnuo i rekao: efeta. I odmah mu se otvoriše uši i razriješio mu se jezik. Narod se divio i govorio: Sve je učinio dobro, gluhima je povratio sluh, a nijemima govor.

1. I mi smo gluhonijemi, ako ustrajemo u grijesima. Gluhi na poziv Božji, da se obratimo, na Njegove prijetnje, na opomene roditelja, prijatelja, na propovijedanje riječi Božje. Nijemi smo za molitvu, za kajanje i za priznanje svojih grijeha. Nijemi, kad treba bližnjega odvratiti od zla, a uputiti na dobro. Molimo Isusa, da i nas takne svojom milosti, pa da se oslobodimo svojih grijeha, koji nam priječe da dobro čujemo i govorimo.

2. Isus je rekao gluhonijemome: efeta, t.j. otvori se, i odmah mu se razriješio jezik i otvorio sluh. I nama je svećenik kod sv. krštenja rekao: efeta t.j. otvori se. I mi zato treba da imamo otvorene uši za svete istine i spasonosne pouke, ali i zatvorene za zle nauke i zavodljive govore. Treba da imamo razriješen jezik za hvaljenje Boga i za korisnu i svetu pouku bližnjega, a svezan za grešne i sablažnjive govore i razgovore, za laži, ogovore i klevetu. Sjetimo se, da ćemo za svaku svoju riječ odgovarati pred Svevišnjim, pa zato stavimo čuvara na vrata ustiju svojih, a uši ogradimo trnjem, da kakovo zlo ne mogne ući u dušu.

3. Sve je dobro učinio, gluhima je povratio sluh, a nijemima govor. Tako je Isusa slavio narod. Dobra djela privlače ljude i potiču ih na ljubav, a pred Bogom zaslužuju nebo. Zato i mi vršimo samo dobra djela i vršimo ih dobro. Dobra djela jesu molitva, prisustvovanje svetoj Misi, štovanje Majke Božje, sv. Ispovijed, sv. Pričest, slušanje riječi Božje, djela ljubavi prema bližnjemu duhovna i tjelesna. Sve to obavljajmo rado, točno i sabrano, pa ćemo biti mili i Bogu i ljudima. A naša svakidašnja djela, koja nisu ni dobra ni zla, vršimo s dobrom nakanom, pa će nam i ona biti za duhovnu korist. Tako već ranim jutrom kažimo Gospodinu: Bože, štogod budem danas radio, mislio, želio, trpio, sve to neka bude Tebi na slavu. Sveti Pavao nas opominje: Ili vi jeli, ili pili ili drugo što radili, sve radite na slavu Božju. Time će sva naša djela pred Bogom biti zaslužna i steći nam veću slavu u nebu.

MISLI O Sv. JAKOBU

— — — »Pođite samnom i učinit ću vas ribarima ljudi«, — rekao je Krist trojici ribara na jezeru.

Osvojeni neodoljivom snagom Boga i čovjeka, bez kolebanja, ostavili su voljeno jezero, barke s mrežama, male, bijele kuće uz obalu, radosti dnevnog života, zanos za valovima i burama.

Trojica: Simon, nazvan po Kristu Petar t. j. Stijena, a ostala dvojica, sinovi groma«.

Trojica: Simon, prosjed, opaljen, izbrazdana lica, sjajnih gorućih očiju; — Ivan, nježan, plavokos, sanjarskoga pogleda, i — njegov smeđi, muževni brat Jakob.

Trojica: prvi apostoli, živo obilježje triju kreposti: Petar: gromka riječ nepokolebive **Vjere**; Ivan, — plamen divne **Ljubavi**; — Jakob, — sređen, pun pouzdanja u svoga Gospodina, — utvrđeno **Ufanje**.

Jakob prisustvuje s Petrom i Ivanom preobraženju na gori Taboru. Na Taboru je Jakob saznao što znači: »Uskrsnuće tijela«. Spoznao je po divnom, preobraženom Kristu i uskrsnuće tijela onih, koji će slijediti Njega.

Veliki je Učitelj znao slabosti ljudi, — pa i slabost svoje prve trojice. I to je jedan od razloga, zašto im se ukazuje preobražen: da se ne sablazne od Njegova išibanog, raskrvavljenog, izmrcvarenog Tijela u strašnim danima Muke, i da se ne straše uništenja svoga tijela, a za Njega, — poradi Njega, — jer muka će ih čekati, kada budu širili Riječi Njegove, Riječi Ljubavi i vječnoga kraljevstva — Kralja Krista.

Jakob je prisustvovao i uskrsnuću kćeri Jairove. Krist je želio svakom prilikom utvrditi pouzdano Ufanje.

Nakon Kristova uzašašća propovijedao je Jakob sv. Evanđelje po Judeji i Samariji, a odanle se uputio u Španiju. Propovijedajući u Španiji bio je pravi »sin groma«. Malen je bio broj, koji su odmah ondje s dobrom namjerom k njemu pristupili, a mnogo njih, koji su mrzili Apostola i nazivali ga skitnicom, varalicom i čarobnjakom. Nu on, prožet Duhom Svetim, pun mudrosti Kristove, Njegovom je Riječi osvajao duše.

Godine 42. vratio se u Jeruzolim. I ondje je cio grad bio uzbunjen protiv Kristovih učenika, jer je prije Jakobova dolaska Pavao svojim propovijedanjem žeo velike uspjehe. Pavao je otišao, — jedva se zlovolja okorjelih primirila, — a tada osvane Jakob. Nije nastupio s manje žara, niti s manje revnosti niti s manje spremnosti od Pavla. — Bio je doista revni ribar duša. To se je kosilo sa židovskim interesima i oni se poslužiše istom podmuklom smicalicom pred svojim rimskim predpostavljenima, kao i kod Kristove optužbe. Govorili su: »On razara općinu, on je začetnik nove vjere, koja se protivi rimskom carstvu.«

Predveli su ga Herodu (dostojnom nasljedniku svoga djeda, onog Heroda, koji je dao pogubiti Nevinu dječicu), a u kojemu je već i po nasljeđu tekla iskvarena krv krvnika i kukavice, i ovaj zapovjedi, da se Jakobu odrubi glava.

Jakob, — živo, utvrđeno ufanje, bio je određen, da prvi od Apostola podnese mučeničku smrt.

Stara predaja veli, da je putem do stratišta liječio bolesne i opsjednute.

Tijelo je njegovo kasnije preneseno u Španiju, u grad Kompostelu, kamo i do dana današnjega hodočaste vjernici na grob ustrajnog i revnog Apostola.

Srdačna je bila povezanost na zemlji između Bogomajke i Jakoba. — Marija je bila duša mlade Crkve, Njoj su se Apostoli utjecali. S Njome se savjetovali. Jakob Joj je bio, — vele, — najmiliji. Njemu se pripisuje zidanje prve Marijine crkve.

Jedna stara legenda o tome priča: »U blizini Ebra, nešto udaljen od svojih učenika, molio je Jakob. U sjaju, okružena Anđelima ukazala mu se Mati Božja. Sjedjela je na prijestolju, a zvuci slatkih melodija odzvanjali su plavetnilom neba.

U isti čas spazio je Jakob i Anđele, koji su nosili stup od jaspisa i Marijinu sliku.

»Jakobe, sine moj«, rekla je Bogomajka nježno, »Svemogući želi, da ovdje sazidaš crkvu, i da se u njoj pod Imenom Mojim uzveliča Ime Njegovo. U ime Svemogućega, obećajem velike milosti i blagoslov. Za dokaz moga obećanja ostavljam ti ovaj stup i sliku«.

I Jakob, uz pomoć Anđela, odmah udari temelje prve Crkve Kraljice Neba.

Što je istina na ovoj legendi, koju je — kao i mnoge druge satkala ljubav k Mariji — teško je ustvrditi, no u Saragozi postoji Crkva »Naše mile Gospođe od stupa«, vjeruje se, da joj je temelje udario sv. Jakob, i da je čuva po želji Marijinoj Anđeo, — i da će je čuvati dotle, dok ondje bude slika i stup.

Neosporiva je istina, da je ovo drago svetište neoštećeno do danas od nevjernosti Židova, kumirstva Rimljana, raskolništva Arijanaca, barbarstva i tiranstva Maura i pogana.

Sv. Jakob je svetac, heroj, mučenik. Njegov je rad i život jasna poruka: »Uzdajte se u Boga, — ne uzdajte se u sebe. U Božjim smo rukama — u dobrim smo rukama«.

Njega slijediti znači — s pouzdanjem poći stopama Kristovim. Sveta je dužnost slijediti Krista. — a pouzdavati se u Njega znači utvrditi ufanje, kroz koje dolazi najveći dar Gospodinov: Mir duše, koji svijet dati ne može.

MARTINEZ RAFAEL, meksikanski političar, auktor čl. 3. meksikanskog Ustava, prema kojem je Crkva izgubila svoje škole u Meksiku i svaki upliv na školstvo umro je nedavno u Gvadalajari. Prije smrti je zaželio, da se izmiri sa Crkvom. Pošto je dao potrebne izjave, kojima je požalio svoje protucrkveno djelovanje, bio je odriješen od kazne izopćenja i zatim je primio sakramente umirućih. Martinez je poslije toga izjavio, da je to najsretniji dan u njegovu životu.

PO LITURGIJI K MARIJINU UZNESENJU

Svi su pravi Marijini štovatelji bilo izbliza bilo izdaleka osjetili da se je lanjske godine na blagdan Svih Svetih na trgu sv. Petra u Rimu odigrao jedan od najvećih događaja novije crkvene povijesti. Pred 36 kardinala i oko 650 biskupa, pred tisućama svećenika i redovnika te preko milijun vjernika sa svih strana svijeta Sv. je Otac Papa Pijo XII. na najsvečaniji način nepogrešivo ustanovio, što je Crkva uvijek vjerovala, da je Neokaljana Djevica, Božja i naša Majka Marija poslije zemaljskog života dušom i tijelom uznesena na nebo. Duboki i sveti duhovi označuju naše doba kao »Marijinu eru« koja je svoj vrhunac dostigla veličanstvenim proglašenjem ove vjerske istine.

Vjerske dogme nisu toliko plod koliko sjeme života. Što je od Boga primila kao objavljenu istinu, Crkva ne samo nepogrešivo čuva nego i stvaralački dalje razvija u našim dušama. Kao kvasac treba da i ova sada svečano proglašena vjerska istina o Marijinu uznesenju prožme naš um i srce. Ovo Crkva postizava po liturgiji: što moli to i vjeruje, što vjeruje, to i moli. Vjera popunjuje liturgiju, a liturgija vjeru.

Neopisiv prizor lanjskog rimskog slavlja utonuo je u povijest, ne će se više ponoviti. Samu nebesku slavu naše Kraljice i Majke nije nam još dano uživati. Između tih dviju točaka — od kojih je jedna polazna i prolazna, a druga završna i vječna — stoji Crkva na zemlji, da nas svojim životom (liturgijom) od vjere dovede do gledanja, [illegible] do uživanja. Na tom zemaljskom putu ne idemo sami, s nama je i u nama Krist, put, istina i život. Kristova nauka nije samo istina, koja nas razveseljuje svojim sadržajem i vodi u nebesko gledanje. Premalo je bilo Kristu, da bude samo naš učitelj, naš put. Krist živi u svojoj Crkvi, On je život našega života. Po sv. Misi i Pričesti otajstveno dolazi u naša srca, daje nam svoj život. Po svojoj nas liturgiji Crkva hrani, oživljava i vodi u vječni život, gdje ćemo s Majkom Marijom zauvijek bez zastora otajstva uživati svojega Boga.

Umsko vjerovanje u Marijino Uznesenje posve točno izražava tu istinu. Ali samo umsko vjerovanje kao i najdivnija vanjska proslava te uzvišene činjenice ni izdaleka ne dostižu stvarnosti, koju sada otajstveno slavimo u zemaljskoj liturgiji, da je jednom nastavimo u nebeskoj liturgiji. Zato je Bogu i Mariji draža te nama korisnija i jednostavna Misa s Pričešću u najzabitnijoj crkvici, nego li najljepše propovijedi, najmilozvučnije pjesme i najdirljivije svečanosti, ako s njima nije spojena i sv. Misa. Liturgija je nama život s Crkvom, život s Kristom, jer Crkva je Krist« (sv. Pavao), i život s Marijom, jer »Marija je započeli Krist (Bossuet).

Marijin se Sin iznova otajstveno rađa na našim oltarima, da se u isto doba otajstveno žrtvuje za nas uz sudjelovanje Majke Marije. Ona nam Ga daje, Ona Ga za nas žrtvuje, Ona primjenjuje Njegovo otkupiteljsko djelo na nas, Ona dijeli milosti Njegova otkupljenja, jer je i Ona sama od Njega otkupljena i to na najdivniji način. U sv. Misi obnavlja se čitavo Isusovo otkupljenje sa žrtvom na križu kao središnjom točkom, pa se otajstveno dakle obnavlja i Marijino Uznesenje, koje je zadnje djelo na Nju primijenjenog otkupljenja, kao što će se i za nas uznesenjem duše poslije smrti — kako se nadamo i za to živimo, — a tijela poslije sudnjeg dana zaključiti i okruniti naše spasenje. »Kadgod se slavi uspomena ove žrtve, izvršava se djelo našeg otkupljenja«, veli duboko prikazna molitva IX. nedj. po Duhovima. Po liturgiji sv. Mise idemo dakle k Marijinom Uznesenju i k svojem spasenju. Ako to vrijedi za svaku sv. Misu, koliko više vrijedi za sv. Misu s Pričešću na sam blagdan Marijina Uznesenja.

Misijska enciklika PAPE PIJA XII.

Povodom 25. godišnjice misijske enciklike sv. Oca Pija XI. »Rerum Ecclesiae« sv. Otac Papa Pio XII. je izdao misijsku encikliku »Evangelii Praecones«, u kojoj se navodi:

»Glasnici Evanđelja, koji u svima krajevima svijeta rade, »da se Božja riječ raširi i proslavi« (2. Sol. 3,1) na poseban su način bliski Našem srcu u ovoj godini, kada se navršava 25. godišnjica objavljivanja enciklike »Rerum Ecclesiae«, s kojom je Naš neumrle uspomene predšasnik Pijo XI. nastojao uvijek unaprijediti katoličke misije izdavajući u tom pogledu vrlo mudre propise. I Naša se duša puni živom radošću, kada gledamo sretan napredak, koji je postignut u ovome razdoblju. Jer, kako smo već na sastanku Papinskog Misijskog Djela 24. VI. 1944. imali prilike ustvrditi: »Misijska djelatnost je dobila, kako u krajevima već obasjanim evanđeoskom svjetlošću tako i u samim misijskim krajevima, takav zamah, takvu vanjsku puninu i unutarnju jakost, kakva se možda ne pamti u povijesti misija« (A. A. S. 1944. str. 209.)

U istoj prilici govoreći misionarima Mi smo u ovom pogledu među ostalim rekli: »Vaš međunarodni karakter i vaše bratstvo u radu čine jasnom i kao opipljivom onu odliku Katoličke Crkve, koja se sastoji u pobijanju i ustajanju protiv nesloge, koja uznemiruje i uzbuđuje narode: hoćemo da kažemo, univerzalnost vjere i ljubavi preko svih oceana, univerzalnost, koja vas potiče i goni prema cilju, kojemu težite, a taj je, da učinite, kako bi se granice Kraljevstva Božjega poklapale s granicama svijeta« (A. A. S. 1944. str. 207.)

Na prvom mjestu treba se ovdje zaustaviti na statističkim podacima, koji pokazuju postignuti napredak. U 1946. godini bilo je 400 misija, danas ih ima oko 600; vjernika u misijama nije bilo onda više od 15 milijuna, danas ih ima oko 28 milijuna. U istoj 1926. g. bilo je 14.800 domaćih misionara i svećenika, danas ih ima više od 26.800. Onda su sve misije bile povjerene stranim misionarima, sada, u razdoblju od 25 godina, 88 misija je prešlo u ruke domaćeg klera: i pošto je u mnogim mjestima ustanovljena hijerarhija s domaćim biskupima i s domaćim klerom, pružen je još jedan dokaz više, da je Kristova vjera zaista katolička i da ona nije strana u nijednom kraju zemlje.

Tako je n. pr. u Pakistanu i u nekim krajevima Afrike uspostavljena hijerarhija prema normama svetih kanona; održana su tri plenarna koncila od ogromne važnosti, prvi u Indokini 1934., drugi u Australiji 1937. i treći u Indiji 1950. Mnogo su se umnožila mala sjemeništa kao i broj bogoslova u velikim sjemeništima. Njihov je broj prije 25 godina iznosio 1.770, a sada ih ima 4.300. Utemeljena su mnoga pokrajinska sjemeništa. U Rimu je kod Urbanskog Kolegija podignut Misijski Institut, a u Rimu i drugdje su utemeljene katedre za misiologiju. Osim toga je u ovom slavnom gradu utemeljen Kolegij sv. Petra, u kojemu domaći svećenici iz misijskih krajeva primaju temeljiti odgoj u nauci, krepostima i apostolatu. Utemeljena su zatim dva sveučilišta, a Kolegiji za visoke nauke su povisili svoj broj od 1.000 na 5.000. Pučke i srednje škole su skoro udvostručene, a isto se to može reći za bolnice, bolnice za gubavce i dispanzere. Treba nadodati, da je »Misijsko udruženje klera« u ovih 25 godina u velike poraslo. Utemeljena je agencija »Fides«, koja ima zadatak prikupljanja, provjeravanja i širenja vijesti vjerskog značaja. Skoro je posvuda u porastu i u velike se širi misijska štampa. Održani su razni misijski kongresi, među kojima na poseban način treba spomenuti onaj, koji je prošle Svete Godine održan u Rimu i koji je očigledno dokazao koliko se je proširila misijska djelatnost. U najnovije vrijeme je održan Euharistički kongres u Kumasi, na Afričkoj Zlatnoj Obali. Taj kongres je bio upravo izvanredan, kako po broju vjernika, koji su mu prisustvovali, tako isto i po dubokoj pobožnosti. Na kraju treba spomenuti, da smo Mi odredili poseban dan, koji se ima sla-

(Nastavak na str. 4.)

Iz prirodnih nauka

ASTRONOMIJA

Astronomija — nauka o zvijezdama — je najstarija nauka, i nauka, koja će svakako najduže trajati i sve više pobuđivati zanimanje i divljenje ljudi. Ona je važna nauka, pa možemo kazati u izvjesnom smislu sudbonosna nauka za život i povijest ljudi.

Nebeska su tijela bliskog i dalekog svemira umjetnost naročite vrste, kojoj se nijedan umjetnik ne može približiti. Nema čovjeka, koji se ne će diviti obliku i prelijevanju boja Saturna i njegova čudnovatog prstena. Nema čovjeka, koga ne će opčarati umjetnost izgradnje kuglastih zvjezdanih jata. Nema čovjeka, koga magnetskom snagom ne će privući otoci beskonačnog svemirskog oceana — oni daleki zvjezdani gradovi, koji su od nas udaljeni milijune godina svjetlosti, a da je čovjek s njima opet u dodiru — svojim mislima. Astronomija čovjeku proširuje obzorje, od uskih zemaljskih vidika k beskrajnim prostorima svemira, do samog Tvorca svemira. Već je rimski filozof **Ciceron** rekao: »Tko je tako nerazborit, te kad pogleda na nebo, ne shvaća, da Bog postoji?«

U samom praktičnom životu astronomija je korisna u više pravaca. Malo njih znaju da se i danas, kada se **brodarstvo** tako usavršilo, kada postoji kompas, radio i radar — brodovima upravlja pomoću zvijezda što proučavaju astronomi, dajući moreplovcima t. zv. naučne efemeride. Naime kompas osvjetljuje samo smjer kretanja, a mjesto na pučini, gdje se brod nalazi, može da se utvrdi samo mjerenjem na osnovu motrenja nebeskih tjelesa.

Pitanje **datuma i kalendara** riješila je također astronomija. Godina, odnosno početak i trajanje godišnjih doba, osniva se na godišnjem prividnom gibanju Sunca po krugu ekliptike, kroz **12 zviježđa** životinjskog pojasa ili zodijaka, a te podatke izračunavaju astronomi.

Ako se zapitamo: **koliko je sati?** — opet nam daje odgovor astronomija, jer se svi naši zemaljski satovi ravnaju prema vječitom satu neba, na kojemu su gibanja zvijezda kazaljke, gdje čitaju astronomi pomoću veoma složenih instrumenata.

Astronomska su mjerenja jedna od osnova **premjera Zemlje i izrade geografskih karata**, pa je time astronomija sastavni dio geodezije (nauke o premjeravanju površine zemlje) i zemljopisa.

Pravilnost nebeskih kretanja, te mogućnost da se ona predvide na dugo vrijeme, pokazali su, da **priroda podleži zakonima** i astronomija je bila **prva**, koja je to otkrila i ustanovila savršenost tih zakona.

Osnivači su novovjeke astronomije velikani uma **Kopernik, Kepler, Newton i Herschel** (od 16. do konca 18. vijeka).

Do Kopernika je vladalo mišljenje, da je Zemlja neizmjerno veliko i nepokretno tijelo, koje miruje u središtu svijeta, a oko nje se okreće nebo i sva nebeska tjelesa. On je otkrio, da je Zemlja kugla koja lebdi u prostoru, okreće se oko osi za 1 dan i ujedno obilazi oko Sunca za godinu dana; također se i drugi planeti gibaju oko Sunca, svaki u svoje određeno vrijeme. **Nikola Kopernik** (bio je Poljak, kanonik, rođen g. 1473., a umro g. 1543.) najveći je ponos slavenskog roda, koji je svojim djelom: **»De revolucionibus orbium coelestium«** (O kretanjima nebeskih tjelesa) postao osnivačem suvremene astronomije. Njegovo će djelo ostati za sve vijeke jedan od najsjajnijih spomenika o snazi ljudskoga uma. Kad su neki njegovo otkriće nazivali »Kopernikov sustav«, on je kazao: »Ne moj sustav, nego Božji poredak«, I taj je velikan prije svoje smrti ostavio, da mu se na grobu postavi natpis, u kojemu kaže da ne ište milost, koju je uživao apostol Pavao, niti opraštanja, što ga je zadobio apostol Petar, nego preponizno moli onu milost, koja je pala u dio desnom razbojniku na drvetu križa.

Ivan Kepler je otkrio točne zakone, kako se planeti gibaju oko Sunca. Na kraju svoga djela o harmoniji svjetova piše o Bogu i završava: »Saopćio sam ljudima divotu djela Tvojih, koliko je moj ograničeni duh mogao da obuhvati Tvoju beskonačnost.«

Isaac Newton (Ajsek Njutn) otkrio je zakon gravitacije (sile teže), po kojemu se planeti i druga nebeska tjelesa gibaju u prostoru. On na kraju svoga velikog djela »Matematička načela prirodne filozofije« govori o čudesnom uređenju Sunčeva sustava i o Bogu kao Stvoritelju svemira, te završava: »Iz toga slijedi, da je Bog živi, mudri, svemogući Bog, neizmjerno savršeno biće, koje stoji nad svima«.

William Herschel dokazao je vrijednost zakona gravitacije i u dalekom svemiru na gibanju dvojnih zvijezda, utvrdio je gibanje cijelog Sunčeva sustava, utemeljio je sve grane stelarne astronomije i upoznao osnovne crte razmještaja zvijezda u Mliječnom Putu. Motreći točna gibanja nebeskih tjelesa, koja ne skreću nikada izvan svojih staza i obilaze ih tako točno da nikada ne urane i ne zakasne u svoju stanicu niti stoti dio sekunde — s pravom je kazao Herschel: »Samo opstojnost jednog neizmjerno mudrog Duha rješava te zadatke.«

Astronomija je po svemu vladarica nauka. Ona je i te kako znamenita, velika i korisna nauka. Ona nam je otkrila nepojmljivo golemu i veličanstvenu zgradu svemira — zgradu, koja je puna otisaka ruku Stvoriteljevih, puna djela uma i moći Njegove.

Iz katoličkog svijeta

SVETI OTAC PAPA PIJO XII. primio je u srijedu 9. lipnja u generalnu audijenciju nekoliko tisuća vjernika iz Italije, Belgije, Engleske, Sjedinjenih Američkih Država, Argentine, Austrije, Njemačke, Francuske i ostalih zemalja. Sv. Otac je održao prisutnima govor na šest jezika a zatim im podijelio apostolski blagoslov.

U GRADU ENUGU u Nigeriji na svečan način je blagoslovljeno novo bogoslovno sjemenište za domaće bogoslove. Zgradu novog bogoslovnog sjemeništa je blagoslovio Msgr. Mathew, apostolski delegat za istočnu i zapadnu englesku Afriku.

NA HONOLULU je svečano proslavljena 10. godišnjica utemeljenja tamošnje biskupije. U ovih 10 godina od kako postoji biskupija na Honolulu je povećan broj svećenika od 81 na 125, a broj đaka u katoličkim školama od 8.000 na 13.000.

RASELJEN »MAJMUNSKI GRAD«. Preminuli francuski učenjak i istraživač Calmette osnovao je bio u Kindi (francuska Gvineja) majmunski grad, koji je sada potpuno raseljen i ispražnjen. U tom »majmunskom gradu« majmuni su živjeli u zidanim kućama s električnom rasvjetom, sanitarnim uređajima i tekućom vodom. Majmuni su spavali u krevetima, a o njihovu odgoju su se brinuli posebni odgojitelji. Calmette je bio pristalica zablude, da čovjek potječe od majmuna. On je ovim svojim »majmunskim gradom« htio dokazati i to, da same vanjske prilike mogu utjecati na razvitak nekog bića, iako nema unutarnjih, samom biću svojstvenih za to sposobnosti. Međutim njegov pokušaj je bijedno propao. Majmuni u »majmunskom gradu« ostali su i dalje majmuni isto onakvi, kakvi su i majmuni u prašumama. Radi toga nije preostalo drugo, nego da se »majmunski grad« isprazni i da se upotrebi za pametnije svrhe.

GENERALNI KAPITUL REDA KARTUZIJANACA je odlučio, da prihvati poziv biskupa u Birlingtonu u Sjedinjenim Američkim Državama i da otvori prvi samostan u toj zemlji. Ovo je prvi put, da Kartuzijanci osnivaju svoj samostan izvan Europe. Samostan će se zvati »Nebeski Put« ili engleski »Sky Farm«.

KATOLIČKO STUDENTSKO UDRUŽENJE Velike Britanije pozvalo je katoličke studentske organizacije diljem svijeta, da izašalju svoje delegate na ljetni tečaj, koji će se održati u Koležu sv. Edmunda u blizini Londona od 8. do 17. kolovoza. Glavna tema ovoga tečaja će biti »Teologija i svjetovne znanosti«.

BAZILIKA SVETOG EUGENIJA se zove novosagrađena crkva u Rimu, koja je podignuta prilozima katolika čitavog svijeta, a na spomen 25. godišnjice posvećenja za biskupa pape Pija XII. Bazilika je potpuno dovršena, pak je na dan sv. Eugenija, 2. lipnja o. g. sv. Otac na svečan način izvršio posvećenje velikog oltara nove bazilike.

AUSTRALIJSKA VLADA je imenovala za predstavnicu Australije u Komisiji Ujedinjenih Naroda za prava žene katolkinju Jean Daly. Ona je jedna od voditeljica katoličkog ženskog pokreta u Australiji. Za vrijeme posljednjeg rata Jean Daly se je istakla u radu oko organizacije UNRRA u Australiji.

NOVI POSLANIK ENGLESKE kod Vatikana predao je svoje akreditivno pismo Sv. Ocu Piju XII. dne 23. lipnja. U govoru naglasio je slobodu i mir kao dvije najhitnije zadaće svega nastojanja u diplomaciji. Na to je Sv. Otac rekao, da su ga krvavi događaji zadnjeg desetljeća čvrsto uvjerili, da su sloboda i mir duhovne vrednote, koje se mogu osigurati jedino vjerom u osobnog Boga i primjenjivanjem kršćanskih načela u životu.

U KENYJI, UGANDI I TANGANYKI prošle godine je prešlo na katoličku vjeru 180.000 ljudi. Broj katolika u spomenutim zemljama sada iznosi 2,150.000, dok je prije 25 godina čitava Afrika brojila 2,500.000 katolika. U imenovanim zemljama pohađa katoličke škole 250.000 djece.

JUBILEJ KALCEDONSKOG SABORA. Ove godine se navršava 1.500. godišnjica održanja Kalcedonskog Sabora, na kojem je proglašena vjerska istina, da su u Isusu Kristu sjedinjene dvije naravi: božanska i čovječja. Ovom prilikom su na Istoku održane mnoge svečanosti proslave ovoga jubileja.

KOPTSKA NESJEDINJENA CRKVA, koja ispovijeda, da u osobi Isusa Krista postoji samo jedna narav, zbog čega se i nazivaju monofiziti, broji 2,000.000 vjernika te 3.000 svećenika i 300 redovnika. Koptskoj nesjedinjenoj crkvi pripadaju svećenici kršćani u Abisiniji te veliki broj kršćana u Egiptu.

U GRADU BAD OLDESLOE, biskupije Osnabrück u Sleswig-Holsteinu, srcu njemačke katoličke diaspore, benediktinci osnivaju svoj novi samostan. Ovo je prvi slučaj, da se u ovim krajevima poslije reformacije osniva jedan katolički samostan.

SAVEZ ŠVICARSKE KATOLIČKE MLADEŽI održao je svoju godišnju skupštinu u Einsiedelnu uz prisustvo 350 delegata. Društva katoličke mladeži u Švicarskoj broje 50.000 članova udruženih u 662 župska društva.

DEKAN TEOLOŠKOG FAKULTETA papinskog sveučilišta »Propaganda Fide« podnio je sv. Ocu na dar knjigu, koju je izdao isti fakultet, a koja sadrži 15 studija, u kojima se s teološkog, biblijskog, filozofskog i opće znanstvenog gledišta tumače načela Papine enciklike »Humani generis«.

Dr. MICHAEL SCHMAUS, profesor dogmatike, koji je danas u Njemačkoj najjači predstavnik te struke, izabran je rektorom sveučilišta u Münchenu.

MISIJSKA ENCIKLIKA PAPE PIJA XII.

Nastavak sa str. 3.

viti svake godine u svrhu, da se molitvama i prilozima promiče Papinsko Djelo sv. Djetinjstva. Iz svega ovoga jasno proizlazi, da je apostolska inicijativa oportuno odgovarala novim metodama prikladnijim promijenjenim okolnostima i poraslim potrebama našega vremena.

Ne smije se zaboraviti, da je u ovih 25 godina utemeljeno još 5 Apostolskih Delegacija u zemljama, koje se nalaze pod jurisdikcijom Svete Kongregacije de Propaganda Fide; druge pak teritorije spadaju pod kompetenciju Apostolskih Nuncija i Internuncija.

Stvari, koje smo do sada u kratko iznijeli, posljedica su 25-godišnjeg misijskog djelovanja, o čemu smo se mogli uvjeriti tokom jubilarne godine, kada su bezbrojni redovi hodočasnika iz dalekih misijskih krajeva došli u Rim, da dobiju Naš blagoslov i nebesku milost. Sve to Nas snažno nuka, da ponovimo žarku želju Apostola naroda u poslanici Rimljanima: »... da Vam podijelim nešto duhovne milosti za vaše utvrđenje, to jest, da se zajedno s vama utješim po zajedničkoj vjeri vašoj i mojoj« (Rimlj. 1,11-12.)

S dubokim zadovoljstvom međutim znamo, da se je uz velike nade Crkve sretno uvećao broj onih, koji su po Božjoj volji pozvani velikoj službi: propovijedati svijetu Evanđelje. Ipak mnogo toga ostaje još da se učini i mnogo toga da se usrdnim molitvama od Boga isprosi. Misleći na bezbrojne narode, koje treba djelovanjem misionara privesti jedinom ovčinjaku i jedinoj luci spasa, Mi upućujemo Božanskom Pastiru molitvu Crkvenjaka: »Kao što si se pred njima pokazao svetim naprama nama, tako se pred nama pokaži velikim naprama njima. Tako, da bi upoznali, kao što smo i mi spoznali, da nema drugoga Boga osim Tebe Gospodine!« (Eccl. 26, 4-5.)

O ZAVISTI

Sveto Pismo:

Ne zavidi zlim ljudima, ne želi da im budeš drug (Priče, 24.1)!

Tko se raduje nesreći drugoga, ne ostane sam bez kazne (Priče, 17.5).

Ne jedi kod onoga, koji je zavidan! (Priče, 23.6).

Po zavisti đavolovoj dođe smrt u svijet; koji pripadaju onome, pretrpe nju (Mudrost, 2.24-25).

Ne ću da budem u savezu sa zavišću izjeđenom; jer ona nema ništa zajedničkoga s mudrošću (Mudrost, 6.23).

Zao je, tko ima zavidno oko (Sirah, 14.8).

Oko zavidnikovo gleda zavidno na kruh i oskudijeva na vlastitom stolu (Mudrost 14.10).

Ljubav ne zavidi (1. Korinćan, 13,4).

Odbacite dakle svaku zlobu i svaku lukavštinu i himbu i zavist i svako klevetanje (1. Petrova, 2.1).

Sveti Oci:

Kršćanin se mora najviše čuvati i paziti, da ne bude zavidan (Ciprijan).

Zavist je korijen svih zala, izvor pokolja, rasadnik zločina (Ciprijan).

Zavist je pratilica oholosti, jer ne može biti, da oholica ne zavidi (Sv. Augustin).

Zavist se žalosti radi tuđega dobra, a veseli se zlu drugih (Sv. Augustin).

Zavist uništava i troši dušu, u kojoj se nalazi (Sv. Augustin).

Zavist je kćerka oholosti (Sv. Augustin).

Zavist je najveća od svih zala (Hrizolog).

Zavist dira ne samo u mnoge nego i u najbolje (Grgur N.).

Za srećom brzo ide zavist (Sv. Ambrozije).

Kao što sjena neophodno prati one, koji po suncu idu, tako isto prati i zavist one, koji idu po slavi (Sv. Maksim).

Razni pisci:

Čovjek, kome nitko ne zavidi, nije sretan (Eshil).

Tko previše promatra tuđu imovinu, ne uživa svoju (Seneka).

Kao što rđa izjeda željezo, tako zavidnike izjeda njihova vlastita strast (Plutarh).

Naša zavist traje uvijek duže od sreće onih, kojima zavidimo (Rochefoucauld).

Često se razmećemo i najnižim strastima; ali zavist je bojažljiva i sramotna strast, koju se nikada ne usuđujemo priznati (Rochefoucauld).

Naše narodne poslovice:

Bolje je da ti zavide, nego da te žale.
Teško onomu komu nitko ne zavidi.
Lud mudrom zavidi.
Nenavidniku se omanji nos a uzraste oko.

Tko se tuđem zlu veseli, nek se svojemu brzo nada.

Tko drugog nenavidi, taj sam sebe u zlu vidi.

Vode i zlobe nikada ne će nestati.

Zlobniku se prije smrkne neg' sunce zapadne.

Zavidnik niti je sâm veseo, niti pravi drugom veselje.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963.312. — Pojedini broj stoji 4.— Din.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

»Neka se odvrate natrag i zastide, koji mi hoće zlo«. (Ps 64,4).

Iz Uvoda današnje sv. Mise

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VI. ZAGREB, 5. KOLOVOZA 1951. BROJ 32

UČITELJEV PRIMJER

U sv. Evanđelju čitamo, da su majke k Isusu donosile svoju djecu. A On bi na njih stavljao svoje ruke i molio nad njima. Time je dao primjer kršćanskim majkama, da i one čine tako. I one neka svoju djecu vode k Isusu, božanskom prijatelju djece. Od Boga su ih dobile kao jamstvo za svoje ufanje i pouzdanje. Zato treba da ih časte kao dragocjenost. Da ih ljube i čuvaju majčinskom vjernošću. Da ih ne promatraju kao igračku, nego kao nešto sveto. Spasitelj ih je postavio kao svećenice na domaćem ognjištu. Povjerio im je stražu nad svetinjom djetinje duše. Kao zaštitu nad krsnom nevinošću i milošću svoga djeteta.

Stoga majke moraju braniti djetinju dušu. Njegovati je i razvijati poukama i dobrim navikama. Marija je donijela Dijete Isusa u hram skoro poslije Njegova rođenja. Tako i majke treba da donose svoju djecu Isusu. Marija je spasila Dijete Isusa od Herodova progona. Tako i majke moraju čuvati i spasavati svoju djecu od grijeha i napasti. Marija je čitav jedan dan tražila svoje izgubljeno Dijete. Tako i majka treba da traži molitvom svoje dijete, ako se udalji od Božjih puteva.

U svetim časovima, naročito u nedjelju, neka majke svojoj djeci pripovijedaju o Stvoritelju, o Djetetu Isusu i Njegovoj presvetoj Majci. Prije svega neka uče dijete moliti. Kršćanska je majka najbolji vjeroučitelj. To sve i onako znadu kršćanske majke. Ali nikada nije previše, pa makar i deset i stotinu puta opetovati, što treba i tisuću puta kazati.

Mladići i djevojke treba da Bogu-čovjeku posvete svoj jutarnji život, da ih On može blagosloviti o podne i uveče njihova života. S Bogom treba da počnu, s Bogom da svrše, to je najljepši tok života. Prvi im je korak bio u crkvu, k Spasitelju, koji im je podijelio krsnu milost. Posljednji im korak u životu bude na vječni sud, dakle opet k Spasitelju. Milostiv će im biti sud, ako su svi putevi od prvoga do posljednjega bili Bogu ugodni.

Spasitelj je uskrisio na život mladića iz Naima, jer je po iskrenom uvjeravanju naroda i po velikoj boli majčinoj vidio, da je pokojnik bio valjani sin. Prije nego je kćer Jairovu od mrtvih probudio, dao je iz sobe odstraniti trubljače, surovu družinu, koja Ga je ismjehivala. Ova uskrsnuća od mrtvih putokaz su mladeži. To znači, tko vjerno obdržava četvrtu zapovijed Božju i tko se daleko drži od zabava, koje vrijeđaju kršćansku pristojnost, taj dobiva Spasiteljev blagoslov. A o Božjem blagoslovu sve ovisi.

Spasitelj će zlatnim lancima svoje ljubavi povezati sa svojim Srcem one kršćanske žene, koje su slične pobožnim evanđeoskim ženama. Marta i Marija iz Betanije su uzori i primjeri, kako moraju raditi i moliti druge kršćanske žene. Žene, koje su pratile na putovanjima Isusa i za Njega se i Apostole brinule, one su primjer, kako kršćanske žene treba da pomažu Bogo-čovjeka u Njegovoj braći i sestrama. Beskonačno je veliko polje tjelesnih, duševnih i vjerskih potreba. Tu treba da se zaposli svaka žena pojedince i u tišini ili u zajednici s drugima u karitativnim poslovima.

Uzvišeni je prizor, kad kod čitanja nedjeljnog Evanđelja ustanu muževi i u tihoj ozbiljnosti slušaju vječne riječi Spasiteljeve. Kad se čita Evanđelje, gdje Spasitelj pita Petra: »Ljubiš li me?«, što bi muževi odgovorili, kad bi Krist njih to zapitao? Nema toga prijateljstva, koje bi muškarca više usrećilo i častilo, nego li je prijateljstvo Kralja neba i zemlje.

Kršćanski mužu, izobraženi i bogati kao Nikodem i Josip Arimatej, ili priprosti radniče kao ribar iz jezera Genezaretskoga i stolar iz Nazareta, ti si po riječima apostola naroda Sv. Pavla »slika i slava Božja« (1. Kor 11,7). Velika je dakle tvoja čast i dostojanstvo. Ti treba da dođeš: »do čovjeka savršena, do mjere dobi punine Kristove« (Ef. 4,13). Ti moraš poprimiti Njegova mišljenja. Njegove kreposti u sebi izgraditi i prolaziti svijetom kao drugi Krist. Po tom ćeš postati prijatelj Kristov.

Biti prijatelj Kristov ne znači posjedovati nebo na zemlji. Niti Apostolima niti drugim prijateljima, koje mi iz Evanđelja poznamo, nije Spasiteljevo prijateljstvo dalo trajno i blaženo zadovoljstvo. Svi su oni imali svoje sjajne Taborske časove, ali nakon njih doskora su slijedili časovi s Maslinske gore i s Kalvarijskog brda! Oni prvi su bili kratki, ovi drugi često dugački. Petar je htio da se na brdu Preobraženja sagrade tri šatora, tako mu je bilo ondje ugodno. Ali mu nije želja uslišana, da tamo gleda svijetle visine i divne radosti vječnoga života, jer ga je u dolinu zvao posao i zvanična dužnost.

Nakon što su tri Apostola gledali preobraženo lice Bogo-čovjeka i svoje duše napunili vjerskim osvjedočenjem i nebeskom milošću, sišli su s brda u dolinu, gdje ih je čekao turobni tjedan trpljenja. Njih je obuzela žalost, tjeskoba i odbojnost, kad im je Spasitelj nemilosrdno otkrio i razorio sve njihove predodžbe o zemaljskom i udobnom mesijanskom kraljevstvu. Na to je došao Kalvarijski čas. Oni su gledali Bogo-čovjeka, kako nosi križ i na križu umire. I oni sami su morali podnositi teški i mučni posao misionarskoga života. I konačno su morali umrijeti kao mučenici.

Onako, kako su živjeli i umirali Apostoli, tako moraju živjeti i prijatelji Boga-čovjeka i biti spremni, ako je potrebno, da tako i umiru. Takav nam je primjer dao naš Učitelj.

PRVOPRIČESNIČKI SONET

Oh kako u ovo jutro ptičice veselo pjevaju,
Lipa opojno miriše, sunašce miluje posvud;
Haljine bijele, vesela lišca... Što je? Svi pitaju.
Kraljevski pohod Hostije Bijele dječici prviput.

Danas je oltar prebijelim cvijećem divno obasut vas,
Orgulje zanosno bruje i pjesmice nježne diraju nas;
Plamsaju pobožno sv'ječe, srca vatreno biju... Što je?
Isus daje poljubac prvi u srce dječice svoje.

Hoće li ostat vjerna poljupcu Tvojem prvom
I uvijek ljubit Tebe i Gospu dušom svom?
Il' će ohladit srca za ovim sretnim danom?

Ne smije, ne, ne će to biti! Ti ne ćeš dati!
Ljubav Tvojega Srca neka ih uvijek prati!
Sreća života može samo kroz Tebe sjati.

SVETI OTAC PIJO XII. izdao je 2. lipnja, na blagdan sv. Eugenija, encikliku »Evangelii Praecones« (»Glasnici Evanđelja«), u kojoj govori o plodnom napretku katoličkih misija u zadnjih 25 godina te raspravlja o aktuelnim problemima misija.

AMERIČKO KATOLIČKO BOLNIČKO DRUŠTVO održalo je 31. svibnja do 5. lipnja svoj 36. godišnji kongres uz sudjelovanje 3.000 svećenika, redovnika i svjetovnjaka, koji su predstavljali 1.000 katoličkih bolnica u Sjedinjenim Američkim Državama i Kanadi. Glavna tema kongresa je bila »Odgovornost katoličkih bolnica u današnjim kritičkim vremenima.« Kongresisti su pretresli sva pitanja o ulozi katoličkih bolnica u materijalnom i moralnom životu američkog naroda.

Svojstva ufanja

Ufanje treba da nam bude čvrsto i nepokolebivo. Čvrsto treba da očekujemo od Boga vječna dobra kao i sredstva, kojima ih možemo postići. Ufanje se osniva na nepogrešivom obećanju samoga Boga, zato ne smije da koleba desno i lijevo. Sv. Pavao govori o stalnoj i nepokolebivoj nadi Abrahamovoj: da ju je imao kao tvrdo i sigurno sidro duše svoje, jer mu je sam Bog obećao i zakletvom potvrdio, da će ga blagosloviti i obilno umnožiti. Na sličnom jamstvu počiva i naše ufanje, zato treba da bude čvrsto i stalno.

Nada nas bez sumnje usred svih oluja čvrsto veže uz Boga, a na teškom putu kreposti pomaže nam da ne klonemo, nego ustrajemo, dok ne uđemo u nebesko svetište gdje ćemo gledati Boga, ne sakrivenog kao ovdje na zemlji, nego jasno licem u lice, i vječno Ga uživati. Apostol sv. Pavao navodi dva razloga, s kojih treba da nam nada bude čvrsta: Prvi je razlog obećanje, koje nam je Bog dao. Kao što se sidro, kad padne na kamenito dno, smjesta zaustavi i učvrsti brod, tako i ufanje, koje se osloni na obećanja Božja, sigurnija i stalnija od stanca kamena, daje duši najveću sigurnost, da će dobiti dobra, koja očekuje, veže je uz Boga u burnim valovima života i čini je ustrajnom u dobru.

Drugi razlog, zašto da nam nada bude čvrsta, navodi sv. Pavao, kad kaže, da je Krist najprije stupio u vječno svetište božansko, t.j. u nebesku domovinu, da nam pripremi mjesto i da nas tamo kao vječni veliki Svećenik neprestano zagovara pred Bogom. U nebu se dakle sam Gospodin Isus brine za naš spas, pa je On zato našoj nadi najčvršći oslon, da ćemo taj spas i postići. Sv. Augustin kaže: Naša je nada tako čvrsta; kao da je već ispunjena, jer nam je sama Istina dala obećanje. Istina ne može zalutati niti koga zavesti u bludnju.

S kršćanskim ufanjem, koje treba da bude čvrsto i nepokolebivo, mora biti u duši spojen i spasonosni strah. Tko želi, da se Bogu dopadne, mora da goji i u svom srcu s nadom uporedo i strah, jer Psalmist kaže: Bogu se dopadaju oni, koji Ga se boje, i koji se ufaju u Njegovo milosrđe. Ova nada i strah, makar su među sobom po naravi različiti, ipak mogu da u duši skupa borave, jer svaki od njih niče iz drugog korijena. Nada niče iz nepogrešivog Božjeg obećanja i Njegove dobrote, a strah iz našeg ništavila, slabosti, kolebljivosti i nada joj daje poleta, da hrabro nastupa, strah da bude budna i pazi. Sv. Augustin kaže: Nado, ti činiš, da sve lako i radosno podnosimo. Zato je, braćo, ljubimo i čvrsto je se držimo, no ne bez straha. Tko se nada, a ne boji se, zapada u nehaj i nemar, a tko se boji, a ne nada se, postaje kukavica i pada kao kamen u dubinu.

Nada je slična vjetru, koji goni brod naše duše, da ide naprijed čineći dobro, a strah je sličan teretu, koji brod duše zaustavlja, da se ne dogodi brodolom. Dok nam nada daje polet, da hrlimo naprijed, i dok nas strah suzdržava i čuva da ne zalutamo, dotle sigurno plovimo u luku nebeske domovine. Anđeo u tajnom Otkrivenju sv. Ivana stajao je jednom nogom na zemlji, a druga mu je počivala na moru. Tako treba da i mi stojimo nogom ufanja na čvrstom tlu neprevarljivih obećanja Božjih, Njegove neizmjerne dobrote i milosrđa, a drugu nogu svetoga straha da držimo nad nesigurnim dubinama vlastite bijede. Na taj će nas način nada ispuniti čvrstim pouzdanjem, no to će pouzdanje biti mirno, ponizno, oprezno i mudro.

SV. OTAC PIJO XII. primio je 22. lipnja u svečanu audijenciju novog britanskog poslanika kod Sv. Stolice Sir Walter Robertsa, koji je tom prilikom izručio Sv. Ocu svoja akreditivna pisma.

Ne zaboravimo ih

Neprekinuto je i neprestano putovanje ljudske duše sa zemlje prema prekogrobnoj Vječnosti. I u mirnija vremena, negoli što su naša, dakle onda, kad smrtna kosa nije tako pohlepno odzvanjala cvijetnim poljanama cvatućih ljudskih livada, i onda nije mrtvačka povorka ni za jedan čas prestala. U svaki sat dana i noći lijegale su tisuće na vječni počinak. Sanjive djetinje oči letjele su s blaženim smiješkom iz majčinih ruku u ljepši i bolji svijet, da se ugriju; jer kao da su se smrznule na hladnom zemaljskom suncu. Vrući, puni života, mladići u trci za srećom svijeta jednim udarcem postali su tihi kao da su zaboravili svrhu svoga života i čeznutljive svoje čežnje. Muževi i žene padoše kao snopovi i kao zadahtani na bolesničke krevete i otkinuše se i od kuće i od doma i od djece i od svoje zemaljske grude i slijedili su ukočen mig Gospodara zemlje. I uvijek je nastajala velika praznina, kad je jedan čovjek zauvijek odlazio sa svoga mjesta, gdje je bio i djelovao. Ujedno je nastajala i velika žalost i tuga u srcima, koja je on ostavio osamljena. Isto tako nije bilo to najgorčije za umirućeg, što je morao odložiti lomljivo odijelo tjelesnosti. Teže je bilo odijeljenje od živih i dragih. Dušu, koja se dijeli od svijeta, obuzima osjećaj neizrecive osamljenosti i bespomoćnosti, nepremostive ljudske udaljenosti, o kojoj širini nijedna ljudska ruka ne zna mjere. No slutnja sviju vremena sagradila je put iz zemlje živih do vratiju carstva mrtvih, a kršćanska vjera presvodila je čvrsti, jaki most toga. Od toga je vremena postojana veza i srdačna čežnja između onih, koji su prošli i nas. Na Dušni dan se ponavlja kršćansko osjećanje između molećih duša, koje su umrle i nas živih. I svaka duša pokojnika pjeva svoju pjesmu: »Smilujte se nama pokojnima! Smilujte se meni ponajviše, vi moji prijatelji, jer me je pogodila ruka Gospodnja«. Pjesnički je oblikovao taj poziv na živuće u lijepim stihovima Fr. Hebber (1813—63.), bečki pjesnik, koji je rekao:

»Dušo, ne zaboravi ih! Dušo, ne zaboravi na mrtve! Znaj, one te gledajući opkoljuju, napuštene, i u svetom žaru, koji potiče ljubav prema siromasima, uzdišu i opominju: »Dušo, ne zaboravi ih! Dušo, ne zaboravi pokojnike.«

Prastari je spomenik kršćanske vjere na moć zagovora za duše pokojnika ona pripovijest iz povijesti trpljenja sv. Perpetue na početku trećeg vijeka, koja kaže ovo: Kad je svetica sa svojim drugaricama u zatvoru molila, sjeti se najednom svoga brata Dinokrata, koji je u starosti od sedam godina umro od rana. Tada počne za njega moliti i uzdisati Gospodinu. I u istoj noći vidje svoga brata, kako dolazi iz jednoga tamnoga mjesta, gdje ih je bilo mnogo zajedno. Bio je vruć i žedan, s nakaženim licem i blijed, s ranama na licu, koje je zadobio kod smrtnog mučenja. Mjesto, u kojem se Dinokrat nalazio, bio je jedan ribnjak pun vode, čiji je rub bio viši od visine jednog dječaka. Dinokrat se ispruži kao da će piti, ali se rastuži, jer nije mogao piti zbog višeg ruba od sebe. Zato se ona probudi i upozna, da brat trpi. Stoga je jaukala i plakala dan i noć za njega, i njezina molitva bude uslišena. Nakon toga je imala drugo viđenje. Gledala je isto mjesto, koje je prije bilo tamno, a sada osvjetljeno. I Dinokrat je bio čista tijela i dobro obučen u ugodnoj hladovini. Na mjestu, gdje su bile rane, opažale su se brazgotine. I rub ribnjaka bio je uleknut do polovice njegova tijela i on je neprestano grabio vodu s jednom zdjelom. Zasitio žeđu i onda pošao dalje, da se veselo igra u djetinjim igrama. Na to se Svetica probudi i znala je, da je njezin brat oslobođen kazne.

Tako i na sličan način se često bude u našim osjećajima umrli drugovi prijašnjih dana. Oni se pojavljuju sa svim ranama, teškoćama, slabostima i pogreškama svoga zemaljskoga života, koje im zadaju boli onkraj groba. Oni bespomoćno pružaju ruke i mole pomoć, da ublaže žeđu svojih duša za Bogom, sada kad su se oslobodili tjelesnih okova. Mi upoznajemo među njima i takove, čije su duše ranjene gorućim ranama, a mi smo ih skrivili. Ili opet trpe poradi rana, koje su si same zadale zbog prevelike ljubavi prema nama. Duh našeg oca, majke, prijatelja, prolazi možda u sanjama naših noći i u tihim časovima naših dana s tom željom, da ih se sjetimo kršćanskim smilovanjem. Dušo, ne zaboravi ih!

Poslije svjetskih ratova odjekuje u našim ušima na Dušni dan svake godine posebni kor (pjevački zbor) duhova s onkraj groba. Njegov plač je tako jak i tako dira srce, da niti najnezahvalniji ni najbešćutniji ne mogu prečuti njegove molbe na nas. To je pjesma Dušnoga dana onih, koji su u ratu pali. Ratnik i vojnički pjesnik Henrik Lersch (Lerš) je tu misao izrazio na grobnom spomeniku jednog ratnika ovako: »Putniče, stani! Nijednu večer ne legni, da se ne pitaš, tko je za tebe i domovinu umro. Ako to ne učiniš, ja ću doći i poljubiti te svojim razmrskanim i krvavim rukama tako, da o njima cijelu noć snivaš i da me više ne zaboraviš.. Putniče pođi!

Sv. Pismo kaže: »Sveta je dakle i spasonosna misao moliti za pokojne, da im se oproste grijesi. (2 Mak 12,46).

OKOLNOSTI LJUDSKIH ČINA

Prilike ili okolnosti, u kojima se čin izvodi, mnogo utječu na ćudorednost čina. Učitelji ćudoredne nauke navode redovito sedam životnih okolnosti, u kojima se zbivaju ljudski čini. Svrstavaju ih ovim redom: Tko, što, gdje, kojim sredstvima, zašto, kako i kada.

Prosti govor i kletva je uvijek ćudoredno zlo ili grijeh. Nikada nema slučaja, kad bi bilo dopušteno grdo, ružno govoriti i kleti, pogotovo kleti najviše i najsvetije osobe — Gospoda Boga i Majku Božju. Međutim, težina se prostoga govora i kletve mjeri prema tome tko grdo govori i kune. Ako to čini jedan čovjek s ulice — čovjek bez naobrazbe i odgoja, nitko se ne će sablazniti, kad ga čuje, jer se od takova čovjeka drugo ni ne očekuje. Ali, ako grdo, ružno govori ili kune otac pred djecom, učitelj pred učenicima, činovnik u uredu, čovjek na visokom položaju, tada nastaje strahovita sablazan kod djece, đaka, kod svih onih, koji dolaze u ured i kod podložnika uopće. Takav će otac, učitelj, činovnik i čovjek na visokom položaju odgovarati pred Bogom ne samo za to, što je grdim govorom i kletvom sam vrijeđao Boga, nego će odgovarati i za sablazni ili grijehe svih onih osoba, koje je svojim zlim djelom na grijeh zaveo. Pomislite, koliku silnu odgovornost snose roditelji i učitelji i svi drugi na istaknutim položajima, kad pred djecom i podložnicima kunu i druge zle čine izvode!

Okolnost »što« označuje kakvoću ili kolikoću stvari. Nije svejedno, da li je netko ukrao jedan dinar ili deset tisuća dinara. Ukrasti jedan dinar je laki grijeh, a ukrasti deset tisuća dinara je teški ili smrtni grijeh, jer je to velika svota. Nije ista stvar, da li si nekoga lako ili malo udario, ili ga udario tako žestoko, da si mu izbio oko, slomio ruku ili hrptenjaču. Lako udariti drugoga po licu, kako to čine dječaci, kad se međusobno počupaju, to je mala stvar — mali grijeh, a izbiti drugomu oko ili slomiti ruku, nogu, hrptenjaču, to je krupna stvar — teški grijeh. Kad dječak udari dječaka, to je redovito laki grijeh, a kad dječak udari oca ili majku, to je teški grijeh.

Okolnost »gdje« znači mjesto, na kojem se čin dogodio. Veći je grijeh ukrasti u crkvi Bogu posvećenu stvar, nego ukrasti van, na polju kakvu svjetovnu stvar. Teži je grijeh opiti se na javnom mjestu i prema tome sablazniti veliku množinu ljudi, nego opiti se kod kuće, gdje je čovjek sam i nije nikoga sablaznio.

»Kojim sredstvima« — to je okolnost, koja ispituje, kakvim se tko sredstvima služio, kad je čin izvodio. Netko si je ukradenim novcem kupio najnužniju hranu i odijelo. Njega će sud lakše suditi nego onoga, tko se ukradenim novcem opijao ili plaćao osobe u svrhu nečistoga grijeha. Nije jednaki grijeh, ako je netko u tučnjavi upotrijebio batinu ili nož. Batinom se zadaju redovito samo boli: bez većih ozljeda, a nožem se redovito zadaju teže rane, pa i smrt.

Okolnost »zašto« znači svrhu, zbog koje je čin učinjen. Nije isto, da li netko zbija šale da zabavi i razveseli društvo, ili zbija šale da drugoga izaziva, vrijeđa ili ponizuje. Nije isto, da li netko daje ženskoj novaca, da je izbavi iz bijede, ili joj daje novaca, da je zavede na nečisti grijeh. Prva je svrha dobra i djelo je časno i pošteno, a druga je svrha opaka, pa je djelo nečasno i nepošteno.

Okolnost »kako« znači način, kako je djelo izvedeno. Nije jednaka krivnja i prema tome jednaki grijeh, ako je netko neoprezno bacio ostatak goruće cigarete i time zapalio tuđu kuću, kao onda, ako je promišljeno i po planu zapalio tuđu kuću i veselio se tuđoj nesreći. Netko je — misleći da je lijek — popio otrov i umro. Tu nema nikakvoga grijeha, a pogotovo nije teški grijeh samoubojstva. Drugi je svijesno popio otrov i time počinio teški grijeh samoubojstva.

Okolnost »kada« znači vrijeme, u kojem je čin izvršen. Netko upriliči zabavu u obični dan, da se razveseli s prijateljima. Ne samo da nije u tome ništa zla, nego je to i dobra stvar. A kad bi veselicu upriličio na Veliki petak, učinio bi teški grijeh, jer je Veliki petak sveto vrijeme žalosti za Spasiteljem, koji je na taj dan u groznim mukama umro na križu.

Nije dakle dosta paziti samo na stvar ili predmet, oko kojega se kreće čin, nego treba paziti i na okolnosti, u kojima se čin zbiva. Dosljedno tome i kod svete Ispovijedi treba istaknuti one okolnosti, koje mijenjaju vrstu grijeha. Tko je tukao roditelje, nije dosta da na svetoj Ispovijedi veli: tukao sam bližnjega, nego treba naglasiti: tukao sam roditelje, jer je tući roditelje daleko veći grijeh, nego tući šibom neposlušna i drska dječaka. Tako se postupa i kod drugih grijeha, gdje okolnost mijenja vrstu grijeha. — Dobra volja i budna pažnja spriječit će mnoga zla i učiniti nebrojena dobra.

Učitelju, ŠTO ĆU ČINITI...

Reci nam, dobri Učitelju, što da činimo, da zaslužimo život vječni? Mnogi nam rekoše, kako da se borimo za vrijednosti ovoga svijeta. Mnogi nam otkrivaju tajnu sreću na zemlji onako, kako oni vjeruju, da je sami otkriše. Ali mi ne tražimo dobra, koja možemo izgubiti. Mi znademo, da nikakovo blago na ovoj zemlji nije naše zauvijek. I vidimo, svakoga dana vidimo, kako je propadljivo sve, što zovemo svojim u ovome životu. Prolaze ljudi i njihova djela. Briše se spomen na ljudsko bivanje u vremenu. Zato Te ne pitamo, Učitelju, kako da stičemo zemaljska dobra, jer je srce naše žedno onakove ljepote, koja se ne mijenja, onakove vrijednosti, koja ne umire. Naše je srce žedno pravde, koja ostaje dovijeka, žedno mudrosti, koja vlada nad svime i u svemu. Naše je srce žedno Istine.

Reci nam, Dobri, što da činimo, da zaslužimo život vječni?

Evo, Tvoj glas govori našoj duši onako, kao što je nekada govorio zakonoznancu: »U zakonu što je pisano?«. I odgovaramo, kao što je i on odgovorio: »Pisano je: Ljubi Gospodina Boga svojega i bližnjega svojega kao samoga sebe«.

Učitelju, Ti nam govoriš: Pravo ste odgovorili; to činite da živite.«

Ljubav! Ovo je najviši zakon! Najviši i najteži. O, daj nam snage, Učitelju, da ljubimo svim srcem svojim i svom dušom svojom. Daj nam ustrajnost i vjernost.

Mi želimo neprolazna dobra.
Mi želimo život vječni.

SVETI OTAC je u ponedjeljak 18. lipnja primio u svečanu audijenciju novog ambasadora republike Ecuador, koji Mu je tom prilikom predao svoja akreditivna pisma.

U ŠVICARSKOM GRADU EINSIEDELNU 1350 vođa švicarske katoličke omladine njemačke narodnosti održali su dvodnevni sastanak, na kojem su pod vodstvom biskupa raspravljali o aktuelnim problemima njihove organizacije. Savez katoličke mladeži njemačke narodnosti u Švicarskoj broji 50.000 članova.

100. GODIŠNJICA ROĐENJA MSGR. ANTUNA ĆIRILA STOJANA bivšeg olomučkog nadbiskupa navršena je ovih dana. Msgr. Stojan je bio veliki štovatelj slavenskih apostola sv. Ćirila i Metoda i veliki propagator velehradskih unionističkih kongresa.

SMRT Sv. ANE

(Legenda)

— Prošlo je deset godina, odkako je Marija napustila svoj dragi roditeljski dom u Nazaretu, deset je godina prošlo, odkako su je roditelji — da izvrše zavjet — doveli u hram jeruzalemski, gdje je bila odgajana uz prvorođene kraljevske kćeri i kćeri svećeničkog plemena Levijeva.

Jednog joj se dana ukazaše anđeli, a jedan joj od njih saopći tužnu vijest, da će joj majčica doskora umrijeti.

Divno je Dijete toplo molilo Boga, da joj majka bude primljena među svete, i da je smije vidjeti još jednom na ovoj zemlji.

Tada Bog dopusti, da Marija na izvanredan način posjeti svoju majku.

U predvečerje žurila je Marija iz hrama, otvorenim, dugim hodnikom.

Sunce je zapadalo, a na zapadu su se rasuli oblačići, kao sjajne žuto-ružičaste latice ruža.

»Marijo, Marijo«, čula je zov, a glas je bio takav, kao da ona sama sebe zove. Okrenula se i začudila, jer je iza nje stajalo djevojče istoga stasa, istoga obličja kao što je i ona izgledala, to više, što je djevojče, kao njezin dvojnik, nosilo jednaku, dugu, bijelu opravu, koja je padala u mekanim naborima do njezinih malenih ružičastih stopala.

»Ne poznaš me, Marijo«, odgovorilo je djevojče. »Ipak uvijek sam s Tobom, Tvoj sam anđeo, a Bog je odredio, da uzmem Tvoje obličje. Po zavjetu Tvojih roditelja, Ti još ne bi smjela hram napustiti, nu On, koji je čuo Tvoje molitve, hoće Ti želju ispuniti. Anđeli će Te odnijeti u Nazaret, a ja ću dotle ovdje Tebe zamjenjivati«.

Na to je pristupila četa bijelih, prozračnih anđela, nježno prihvatili Mariju, i na oblacima Je odnijeli u Nazaret.

U tihoj, bijeloj kući našla je majku na samrti. Dugo je nije vidjela. Majčino je lice bilo borama izbrazdano i blijedo. Bolesnica je inače bila onakovog ponašanja kao čitavog života: časna, čedna, strpljiva.

Jedinica joj izljubi ruke, spusti se do nje na koljena. Milovala joj je uznojeno čelo i tiho govorila:

»O, majko moja, crna su vrata smrti kroz koja treba proći, da se uđe u Život. Ali Ti se raduj, jer će Gospodin dozvoliti, da Te na pragu vječnosti dočekaju pravednici. S njima ćeš čekati oslobođenje, koje će Stvoritelj poslati na zemlju po Mesiji. Skoro, skoro će doći Spasenje, sveta moja majčice!«

Grozničave su oči majke bile uprte u kćerku, a Marija pritisne majčinu glavu na svoje grudi. Pričala joj je tiho, kao najslađu uspavanku:

»Skoro će Spasitelj sići među duše pravednika, a i odvesti ih u svoje kraljevstvo. S Njim ćeš poći i Ti; a to je kraljevstvo mira, u kojem arkanđeli i serafini pjevaju Gospodu hvalu, ondje izviru vrutci vječitih radosti i cvatu mirisni ljiljani, koji nikad ne venu. Ondje je zagrljaj dobrote i ljubavi Božje. Nedokučiva je ljudima na zemlji i pomisao, što je Otac pripremio za svoju dobru djecu... Raduj se, sveta majčice moja!«

Tako je šaptala Marija dotle, dok se majka umorena i smirena uljuljala u vječni san...

Tada se skupiše rođaci i susjedi i sahraniše sv. Anu.

Mariju odnesoše anđeli natrag u hram jeruzolimski

M. S.

XII. NEDJELJA PO DUHOVIMA

5. VIII. 1951.

U današnjem sv. Evanđelju (Luka 10, 25-37) uči Isus farizeje, da je prva zapovijed ljubiti Boga nada sve, a bližnjega kao samoga sebe. Na njihovo pitanje: tko je naš bližnji? pripovijeda Isus priču o milosrdnom Samaritancu, te zaključuje, da je naš bližnji svaki čovjek, bio nam prijatelj ili neprijatelj.

1. Što trebam činiti, da dobijem život vječni? pita farizej. Kako važno pitanje. Odgovor je jednostavan: Ljubi Boga nada sve, a bližnjega kao samoga sebe. Kod svakog svog djela pitat ćemo se: Kako treba da ovo djelo činim, da mi koristi za život vječni? Što nam koristi i sam naš vremeniti život, ako izgubimo vječni? Ono, što ovaj čas, ovaj dan nalaže ljubav prema bližnjemu, to ću činiti s pravom nakanom. Svomu bližnjemu učinit ću to onako, kako želim, da bi i on meni u istim prilikama učinio.

2. Neki čovjek upadne među razbojnike. Kako se to često događa u duhovnom smislu: posvuda vrebaju na nas razbojnici naše duše. Izvan nas zli drugovi, lažni prijatelji, zavodnici, zavodnice. Oko nas sotona sa svim svojim zamkama i oružjem. Koliko koraka, toliko opasnosti. Čuvajmo se: Tko nosi svoje blago javno po putu, želi da ga razbojnici oplijene. No sav naš oprez ne pomaže nam ništa bez pomoći odgozgor, zato bdijmo i molimo.

3. Izranjeni i opljačkani putnik slika je grešnika, osobito onog, koji je bio od drugih zaveden na grijeh. Zavodnik ga oplijeni, porobi mu sve blago milosti i izrani ga. Svaki je grijeh pogibeljna rana. Nato ga ostavi polumrtva, bez snage, da se podigne i popravi. Svećenik i levit, koji su prošli kraj ranjenog putnika, a da mu nisu pomogli, slika su tvrda čovjeka, koji pozna samo sebe. A milosrdni Samaritanac slika je čovjeka, koji ima osjećaja i ljubavi prema bližnjemu, grešnika sažaljuje i pokušava sve, da ga obrati. Takav je osobito božanski naš Spasitelj, koji je bio, a koji je i sada prijatelj i Spasitelj grešnika.

4. Svećenik i levit su prošli, a Samaritanac mu je pomogao. Samaritanci i Židovi nisu se prijateljski susretali, a ovaj mu je ipak pomogao. To je odgovor na pitanje: Tko je naš bližnji? Nesamo onaj, koji nam je bliz po krvi, po narodnosti, osjećajima prijateljstva, po običaju, nego svaki čovjek, bio nam prijatelj ili neprijatelj. Prema svakom treba, kad dođe u potrebu, da iskazujemo susretljivost i ljubav riječima i djelima. Ljubav predobiva i oporna srca, a mržnja odbija i one, koji su ti skloni.

Sv. ALFONS LIGUORI

Njegov je životni poziv bio: da propovijeda Evanđelje siromašnima, da oživi pobožnost prema Presvetom Sakramentu i prema Presvetoj Djevici, da suzbija lažne nauke i širi pravu pobožnost među vjernicima.

Rodio se 27. rujna 1696. u Napulju. Sveti Franjo Girolamo, Isusovac blagoslovio ga je i prorekao, da će doživjeti 90 godina, da će biti biskup i učiniti velike stvari za Isusa Krista. Kroz deset godina bavio se odvjetništvom i stekao veliki glas. U nekoj važnoj parnici doživio je neuspjeh. To ga je ponukalo, da je ostavio odvjetništvo i posvetio se sav Bogu. Njegov se otac markiz Liguori tome žestoko protivio, ali je konačno popustio. Svetac je bio zaređen za svećenika g. 1726 Zavjetovao se preteškim zavjetom: da ne će propustiti ni jedan čas vremena neiskorištenim.

Kao svećenik postao je gorljivim propovjednikom i ispovjednikom. Nebrojene grešnike priveo je na pravi put. Obično je propovijedao o grijehu, o sablazni i o paklu, a sav je bio u zanosu, kad je govorio o Presvetoj Bogorodici. Napisao je i knjigu: Slava Marijina. Svagdje je preporučivao svakidašnje pohode Presv. Oltarskoga Sakramenta. On je te pohode shvaćao kao srdačne razgovore s Otajstvenim Spasiteljem. U tu je svrhu sastavio poznatu knjižicu: »Pohodi Presv. Olt. Sakramentu«.

Sv. Alfons je osnovao svećeničku kongregaciju Božanskog Otkupitelja, t. zv. Redemptoriste. To je njegovo najveće i najplodnije životno djelo. Zadaća je Redemptorista da drže pučke misije, osobito po selima. Sam je Svetac obišao mnogo biskupija od župe do župe držeći svuda svete misije s najvećim uspjehom.

God. 1762. imenovao ga je Papa Klement XIII. biskupom svete Agate Gotske u južnoj Italiji. Sv. Alfons je ponizno otklonio ovu čast, ali Papa nije primio njegovo odreknuće. Svoju je biskupiju Svetac sasvim obnovio. Nakon 13 godina odrekao se biskupije zbog teške bolesti reumatizma. Zadnje je godine proveo u velikim kušnjama i napastima. Osobito ga je mučila skrupuloznost. Konačno je našao mir duše. Umro je 1. kolovoza 1787. u Noćeri u samostanu Redemptorista.

Svetim ga je proglasio papa Grgur XVI. g. 1839. Papa Pijo IX. proglasio ga je g. .1871. crkvenim učiteljem zbog mnogobrojnih djela, koja je napisao, a osobito iz područja moralnog bogoslovlja. Svetac se bavio i crkvenom glazbom i sam je uglazbio nekoliko pobožnih pjesama u čast Isusa i Marije.

SAMO JEDAN BOG NIJE UTVARA

Najveća i najmoćnija država svijeta neposredno prije Isusova rođenja bila je rimska država, koja je upravo u to vrijeme od republike postala carevinom. Moralna je iskvarenost u toj golemoj carevini bila tako strašna, da je svakome bilo jasno, da se dalje tako ne može i da se mora dogoditi nešto veliko i neobično, što će posve promijeniti lice zemlje. Svijet je očekivao Spasitelja. Pojavio se čitav niz proročanstava, koja su navještala dolazak toga Spasitelja. Isprva su mnogi mislili, da će to biti car August, jer je on nakon dugotrajnih krvavih ratova donio na svijet bar prividan mir. Zato su mnogi i počeli, ponajviše iz puzavosti, nazivati još živa Augusta bogom. Taj su mu naslov zatim i službeno dodijelili. August je dopuštao, da mu grade hramove i dižu oltare. Zloglasna, podla njegova žena Livija također je težila za božanskim naslovom, a tako i drugi njihovi nasljednici. Car Kaligula utuvio si je na pr. u svoju zločinačku glavu, da mora postati bogom nad svim drugim bogovima, što su ih slavili bezbrojni narodi, koji su pripadali njegovoj državi. Naložio je, da se njegov kip ima staviti na najčasnije mjesto u hramovima svih bogova i da se prije nego drugim bogovima ima iskazivati počast njegovu božanstvu. Ali toga su »boga« usred cirkusa ubili njegovi vlastiti ljudi, obični smrtnici, kojima je dozlogrdio svojim neopisivim zločinima. Naslijedio ga je Klaudije. Njega su još kao dječaka općenito smatrali idiotom, no i on je kao car dopuštao, da ga na pr. Britanci nazovu bogom (»Ja, Klaudije, car i bog!«). I tako redom mnogi rimski carevi.

A kad je kršćanstvo ojačalo, te se proširilo u samom gradu Rimu i po cijelom carstvu, vršili su carevi protiv njega progone, koje po njihovim strahotama do danas nitko nije nadmašio, premda je u historiji bilo mnogo krvoloka i sadista. Pa koji im je bio uspjeh? Jesu li uništili kršćanstvo? Jesu li spasili svoje božanstvo? Svi su ti užasni progonitelji od Nerona do Dioklecijana ušli u povijest kao strašni krvoloci i zločinci, ali ne kao bogovi. Njihovo je božanstvo svršilo još bjednije negoli božanstvo Zeusa, Apolona, Marsa, Ozirisa i tisuća drugih, njima sličnih fikcija (utvara) staroga vijeka.

Samo je jedan Bog, koji nije fikcija i kojega zato nitko ne može izbrisati.

U TIBETU, kako javlja list »Bombay Catholic Examiner«, postoji samo jedan katolički vjernik. List javlja, da ne donosi njegovo ime iz razloga njegove osobne sigurnosti

Nova Misa Marijina Uznesenja

Zapovijedani blagdan Marijina Uznesenja najstariji je i najveći Gospin blagdan. Kao takav nosi pred sobom post i nemrs, a slavi se s osminom, koja se od nedavna završava spomenom Uzprečistog Srca Marijina. Blagdan Uznesenja spomenut je skoro u svim starim liturgijskim knjigama istočne i zapadne Crkve pod nazivom »Koimesis-Dormitio-Usnuće« ili »Metastasis-Transitus-Prenošenje«. Kroz tolika je stoljeća Crkva vjerovala i u liturgiji slavila ono što je sv. Otac Pijo XII., lani 1950. na blagdan Svih Svetih na najsvečaniji način proglasio kao vjersku istinu.

Za tu je prigodu bila sastavljena i nova Misa, koja će po cijelom katoličkom svijetu ove godine po prvi put proslaviti tu Marijinu povlasticu. Kao što su prije bili razni nazivi ovog blagdana, tako su u raznim krajevima bili i različiti misni obrasci. Ti su se sačuvali dobrim dijelom u općim Misama za Djevice, dok je dosadanja Misa Marijina Uznesenja bila unesena tek u misal Pija V. poslije Tridentinskog sabora. Lijepa je i ona, ali su pojedini dijelovi preopćeniti (molitva), a drugi samo simbolični (Evanđelje o Marti i Mariji).

Nova Misa još jače ističe sav sadržaj ove vjerske istine. Sastavljena je posve u duhu povelje »Predarežljivi Bog« i molitve na nebo Uznesenoj Kraljici, što je tom prigodom provrela iz srca sv. Oca Pape, koji ju je molio s vjernicima u predvečerje i na sam blagdan proglašenja dogme. U ovom i slijedećem broju našeg lista donijet ćemo tu novu Misu s kratkim tumačenjem, da je vjernici upoznaju, možda je i prepišu za svoj misal te se što bolje priprave za ovogodišnji blagdan Marijina Uznesenja.

ULAZ (Otkr. 12,1): »Znak veliki pokaza se na nebu: Žena odjevena suncem i mjesec pod njezinim nogama, a na glavi joj vijenac od dvanaest zvijezda.

(Ps. 97,1). Pjevajte Gospodinu pjesmu novu, jer je učinio divna djela. Slava Ocu. . .Znak veliki«. . .

Bog sve jasnije pokazuje sv. Crkvi veličinu i ljepotu svoje Majke. Pred Njom Crkva kao da kliče sa sv. Anzelmom: »Ništa nije Tebi jednako, o Marijo, ništa se ne da usporediti s Tobom. Sve, što postoji ili je visoko nad Tobom ili je duboko pod Tobom. Nad tobom je samo Bog, a sve, što nije Bog duboko je pod Tobom«. Mjesec sa svojim mijenama slika je svega stvorenoga i kao takav je pod Marijinim nogama. Ona je pod Bogom, jer je od Njega stvorena i urešena. Ujedno je kao Božja Majka i vrlo blizu Bogu, pa je Crkva s Prorokom gleda odjevenu Suncem Pravde, Kristom, kojega je rodila i uvijek nam Ga iznova daje. Sve povlastice, kojima Ju je Bog obdario, sjaju kao vijenac od dvanaest zvijezda na Njezinoj glavi. Sa sv. Ocima možemo ih ovako nabrojiti: 1. Od vječnosti odabrana za Majku Božju. 2. Zato začeta bez istočnog grijeha. 3. bez grešne požude. 4. bez osobnog bilo smrtnog bilo malog grijeha. 5. puna milosti. 6. Djevica prije Isusova poroda. 7. Djevica u porodu. 8. Djevica poslije poroda. 9. na nebo uznesena. 10. Kraljica neba i zemlje, 11. naša Majka. 12. Posrednica svih milosti.

Tko pred takvim Božjim remek-djelom ne bi pjevao uvijek, sada i u vječnosti »pjesmu novu«? Pjevajmo i molimo odmah glavnu molitvu tog blagdana.

MOLITVA. Svemogući vječni Bože, koji si bezgrešnu Djevicu Mariju, Majku svoga Sina, tijelom i dušom uznesao u nebesku slavu; podaj molimo, da težeći uvijek k nebu zaslužimo biti dionici Njezine slave. Po istom Gospodinu

Kao i u drugim takvim liturgijskim molitvama, ovdje nema ni jedne riječi previše ni jedne premalo. U njoj je sve, što o Marijinu Uznesenju vjerujemo i sve, što po liturgijskoj proslavi Uznesenja molimo. Uznesena je Marija na nebo, jer je Majka Božja. Neokaljano tijelo, koje je dalo tijelo Sinu Božjemu, nije se smjelo rastvoriti u prah. To je po Božjoj zamisli bilo i nama određeno, da nas grijeh nije sputao i neprestano sputava uz zemlju. Samo ako budemo uvijek težili k nebu, doći ćemo k Majci i s Njom uživati.

Enciklika sv. Oca Pija XII. o misijama

Progonstva

Ovaj providencijalni razvitak misijske stvari stajao je sijače Božje riječi ne samo žrtava i truda, nego također i okrutnog mučenja herojski podnesenog. U toku ovih godina kod nekih naroda nisu izostali najokrutniji progoni, koji su bjesnili protiv rađajuće se Crkve.

Naša je duša ispunjena dubokom boli, kada promišljamo na muke, boli i smrt ove predrage djece. Mi ih se sjećamo s očinskim osjećajem i s religioznim udivljenjem dobro znajući, da je misionarski poziv često puta spojen s dostojanstvom mučeništva. Prvi mučenik Isus Krist je rekao: »Ako su progonili mene i vas će progoniti« (Iv. 15, 20). »U svijetu ćete imati tjeskobu, ali uzdajte se, ja sam nadvladao svijet« (Iv. 16, 33). »Ako zrno žita padnuvši u zemlju ne umre, ostaje samo; ali ako umre, donosi obilati plod« (Iv. 12, 24—25).

Glasnici i propovjednici istine i kršćanske kreposti, koji daleko od svoje domovine nalaze smrt u vršenju svoje uzvišene misije, jesu sjeme, iz kojega će po Božjoj volji u svoje vrijeme niknuti najobilniji plodovi. Radi toga je sv. Pavao govorio: »Ponosimo se svojim nevoljama« (Rimlj. 5, 3); a sv. Ciprijan, biskup i mučenik, na ovaj je način krijepio i opominjao kršćane svoga vremena: »Gospodin hoće, da se radujemo i veselimo, kada nas progone. Kada trpimo progonstvo, onda nam se daje kruna vjere, onda se vidi jakost vojnika Božjih, onda se nebesa otvaraju mučenicima. Nismo postali članovi kršćanske vojske, da bismo mislili samo na mir i da bismo otklonili borbu, kada na čelu ove vojske prvi korača Gospodin, učitelj u poniznosti, podnošenju i trpljenju. On je prvi na primjeru pokazao ono, što je učio. On je prvi za nas trpio, da bi nas hrabrio u podnošenju i trpljenju« (Sv. Ciprijan u poslanici 56, ML. 4, 351 A.)

Misionari, koji danas djeluju u najudaljenijim krajevima, razvijaju djelatnost sličnu djelatnosti prvobitne Crkve. Oni se nalaze skoro u istim prilikama, u kojima su se nalazili prvi kršćani u Rimu, kada su apostolski prvaci Petar i Pavao donosili evanđeosku istinu u srce rimskog imperija. Svatko, tko razmišlja, kako rađajuća se Crkva u onim vremenima nije imala nikakvog ljudskog oslonca, već je bila uznemiravana patnjama, tjeskobama i progonstvima, ne može, a da ne osjeti duboko divljenje gledajući malenu četu golorukih kršćana, kako pobjeđuje silu, od koje možda nikada jača nije postojala. Ono, što se je onda dogodilo, bez sumnje će se opet ponoviti. Kao što je mladi David, pouzdavajući se više u Božju pomoć, nego u svoju praćku, pobijedio giganta Golijata, koji je bio obučen u željezni oklop, tako i Božje društvo, koje je Krist utemeljio, ne može nikada biti pobijeđeno od zemaljske sile, nego će vedrim duhom svladavati sva progonstva. Iako Mi sa sigurnošću znamo, da sve to dolazi od neprevarljivog Božjeg obećanja, ipak smatramo potrebnim, da izrazimo svoje priznanje svima onima, koji dadoše svjedočanstvo neustrašive i nepobjedive vjere u Krista i Njegovu Crkvu, stup i temelj istine (1. Tim. 3, 15.). U isto vrijeme ih pozivamo, da istom ustrajnošću nastave započetim putem. Vrlo često Nam dolaze utješne vijesti o nepobjedivoj vjeri i hrabrom junaštvu. Iako nisu uzmanjkali pokušaji, da se sinovi Katoličke Crkve odvoje od jedinstva s Rimom i s ovom Apostolskom Stolicom, kao da bi to tražila ljubav i vjernost, koju duguju vlastitom narodu, oni ne zaostaju ni za jednim drugim svojim sunarodnjakom, ali se s najvećom iskrenošću žele koristiti pravednom slobodom.

MEĐUNARODNA UNIJA ZA JAVNI MORAL, koja ima zadatak, da koordinira rad na zaštiti javnog morala u raznim zemljama, održala je u Parizu sastanak. U predsjedništvo Unije birani su delegati 12 zemalja.

PREKO 500.000 HODOČASNIKA se je okupilo u Fatimi na proslavu 34. godišnjice ukazanja Majke Božje Fatimske, a preko 100.000 njih je tom prilikom pristupilo sv. Pričesti. U kapeli Ukazanja služio je sv. Misu lurdski biskup msgr. Pierre Theas, koji je podijelio blagoslov bolesnicima, a bilo ih je preko 1.000.

Iz prirodnih nauka

Slika nebeskog gibanja

Naše stajalište na Zemlji pričinja nam se kao velika okrugla ploča i mi stojimo baš u središtu pod svodom nebeskim. Crtu, na kojoj zemlja kao da se spaja s nebom, nazivamo horizont ili obzor.

Svakom je poznato da Sunce nikada ne stoji na mjestu. Svakog dana ono se pojavljuje na horizontu, negdje na istočnoj strani neba, koso se uzdiže sve više i više, u podne sija na najvećoj visini, a u popodnevnim satovima lagano se spušta, pomičući se na desno i dolje, da uvečer zađe pod horizont na zapadnoj strani neba. I Mjesec izlazi i zalazi, ali u razne sate: on se pojavljuje čas predvečer — kao mladi Mjesec u obliku srpa, kojiput svijetli cijele noći, zatim ga se može vidjeti po danu u obliku bijelog oblačka na plavoj pozadini vedrog neba, katkad se pojavi pred zoru u obliku srpa. A zvijezde? Da li one stoje nepomično, svaka na svome mjestu? Ako malo duže motrimo, opazit ćemo, da se i one nalaze u stanju neprekidnog kretanja. One, koje se nalaze na zapadu, postepeno se spuštaju sve niže i niže i jedna za drugom skrivaju se iza horizonta. A kao njihova smjena pojavljuju se na istoku sve nove i nove zvijezde, koje se složno kreću naviše. Evo, zašto, kad gledamo zvjezdano nebo uvečer, pa ga pogledamo kasnije pred svitanje, primjećujemo na njemu velike promjene. Jedne zvijezde zađu, druge se nove pojave, a neke se upadno premjeste i zauzmu sasvim drugi položaj. Samo jedna zvijezda ostaje na svom predašnjem mjestu. To je Polarna zvijezda (Sjevernjača), koja stoji na nebu gotovo na istom mjestu i pokazuje nam sjever.

Svakome je poznato zviježđe Veliki Medvjed, sedam dosta svijetlih zvijezda, na sjevernoj strani nedaleko Polarnice, koje sastavljaju oblik velikih kola. Veliki Medvjed je jedno od najupadljivijih zviježđa. Po jednoj francuskoj staroj priči prve dvije zvijezde predstavljaju vola i kravu, druge dvije dva lopova, koji su ih oteli, zatim — u repu — dolazi sluga, pa sluškinja i blizu nje jedna mala zvijezdica, njezin pas, a sasvim na kraju seljak — vlasnik. Sluga, sluškinja sa psom i seljak slijede lopove, da spase blago. Bog je radi kletvi seljaka — sve premetnuo na nebo, da trče jedni za drugima do kraja svijeta.

Glavna zviježđa na nebu obilježili su još u daleka vremena pastiri — nomadi, radi toga da po njima nalaze put i sude o godišnjim dobima. Pri laganom kretanju zvijezda oblici svih zviježđa ostaju bez promjene. Svaka se zvijezda kreće, ali uzajamni položaj jedne zvijezde prema drugoj ostaje isti. Sve se događa tako, kao da se giba cijeli nebeski svod. A kako se on giba?

Ako se pažljivo prati pomicanje zvijezda i zviježđa u toku noći, može se lako ustanoviti, da se cijeli nebeski svod sporo i polako okreće, a ta nevidljiva os, oko koje se on okreće, oslanja se svojim krajem na Polarnu zvijezdu. Nebo opiše pun krug za 24 sata, to jest za dan i noć; zbog toga se i gibanje Sunca, Mjeseca i zvijezda, koje od toga zavisi, naziva dnevnim.

Gibanje nebeskog svoda lijepo se opaža po Velikom Medvjedu. Ako on uvečer stoji ispod Polarne zvijezde, u blizini sjeverne točke horizonta, oko ponoći podići će se više i naći će se desno od Sjevernjače. Ujutro će stajati tačno iznad Sjevernjače, skoro nama nad glavom, a zatim će početi da se spušta i oko podne, nama nevidljiv, stajat će lijevo od nje. Uvečer će se sasvim spustiti i, završivši svoj krug, naći će se u prvobitnom položaju — ispod Polarne zvijezde (Sjevernjače), blizu horizonta. Gornja priča jasno pokazuje kojim redom slijede zvijezde Velikog Medvjeda, jedne za drugima na svom kruženju oko Polarnice.

I sa svakim drugim zviježđem događa se to isto, uopće sa svakim nebeskim tijelom: za dan i noć ono napravi potpuni krug oko Polarne zvijezde. Za to je vezan izlaz i zalaz Sunca, izlaz i zalaz Mjeseca, neprekidno tiho kretanje zvijezda iznad naše glave. To je slika gibanja nebeskih tjelesa, kakova se ukazuje nama motriocima sa Zemlje. Sva ona slušaju i slijede do nepojmljivog savršenstva točno one zakone, koje im je postavio svemogući Stvoritelj svemira i života.

Iz katoličkog svijeta

SV. OTAC PIJO XII. primio je 21. lipnja u audijenciju veliki broj vjernika iz Italije i ostalih krajeva svijeta, među kojima hodočašća iz Urugvaja, Argentine, Belgije, hodočašće radnika iz Holandije i veliki broj vojnika i oficira američke vojske.

MEĐU PIGMEJCIMA »BATWA« u Urundi tri obitelji su na svečan način primile sakramenat sv. krštenja. To su prvi pigmejci ovoga plemena, koji su primili katoličku vjeru. U Urundi ima nekoliko tisuća pigmejaca »Batwa«, koji su do sada odlučno odbijali svaki pokušaj kristijanizacije. Ova prva krštenja otvaraju put novim obraćenjima tako, da se već sada nekoliko desetaka pigmejaca ovoga plemena pripremaju kao katekumeni za sv. krštenje.

U ENGLESKOJ je nedavno održan dan molitava za mir. Engleski katolici su tom prilikom organizirali uspjela hodočašća u razna narodna svetišta, među kojim i u svetište Majke Božje Fatimske u Bala. Ovom hodočašću engleskih katolika se je priključio veliki broj vojnika i oficiri američkih zračnih snaga, koji su stacionirani u Engleskoj.

EGIPATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI izabrala je za svoga člana o. Anawati, dominikanca, koji je po narodnosti Arabljanin, a poznat je u muslimanskom svijetu kao jedan od najboljih orientalista. Od 50 članova ove Akademije njih 10 su katolici, a od njih dva katolička svećenika. Drugi svećenik, član Egipatske Akademije, je o. Etienne Drieton, koji je ujedno generalni direktor egipatskog arheološkog ureda.

ODBOR INTERNACIONALNOG SAVEZA KATOLIČKIH MUŽEVA održao je u Fuldi (Njemačka) svoj godišnji sastanak pod predsjedništvom Le Cour Gradmaison-a. Sastanak je održan prilikom kongresa Njemačkih katoličkih muževa, koji je održan u istom gradu.

U JAPANU postoje dva katolička bogoslovna učilišta. Jedno u Tokiu, koje vode oo. Isusovci i drugo u Fukuoki, koje vode oo. Sulpiciani. Bogoslovno sjemenište u Tokiu imalo je 1950. god. 111 pitomaca, od kojih je njih 57 kršteno kao djeca, a 54 su kršteni kao odrasli. Od ovih, koji su kršteni kao odrasli, njih 13 se je obratilo s protestantizma, 15 ih se je obratilo iz drugih vjera, a 26 njih nisu prije toga pripadali nijednoj vjerskoj zajednici. Interesantno je, da 49 pitomaca dolazi iz potpuno katoličkih obitelji, 28 iz obitelji, koje su u većini katoličke, 9 iz obitelji, koje su u manjini katoličke, a 25 njih iz potpuno poganskih obitelji. Od ukupnog broja seminarista 74 su stupila u teologiju iz srednjih škola, 22 iz specijalnih tehničkih škola, a 15 njih je stupilo u teologiju s raznih drugih fakulteta.

FRANJEVAČKE MISIONARKE otvorile su u Madrasu u Indiji novu bolnicu sa 200 kreveta. Otvarajući ovu bolnicu predstavnik indijske vlade je izjavio: »Bez pomoći misionarskih bolnica naša vlada bi se u pogledu zbrinjavanja bolesnika našla danas u vrlo teškoj situaciji«.

U GRADU HARRISBORGU na svečan način je primilo sakramenat sv. Krizme 564 obraćenika na katolicizam, među kojima je bilo 366 žena i 198 muškaraca.

SVJETSKA FEDERACIJA ženske katoličke mladeži održat će 24. 25. srpnja u Strassbourgu internacionalni sastanak vođa ženskih katoličkih sportskih društava. Sastanku će prisustvovati delegatkinje 11 zemalja.

KARDINAL SCHUSTER, nadbiskup u Milanu, imenovan je papinskim legatom za zemaljski euharistijski kongres Italije, koji će se u rujnu ove godine održati u Asizu.

U KAMERUNU, bivšoj njemačkoj koloniji u Africi, osnivaju trapisti svoj samostan. U tu svrhu krenulo je iz Francuske pet trapista u Kamerun, dva Evropljanina i tri Afrikanca.

U GRČKOJ se vrši svečana proslava 19. stogodišnjice dolaska sv. Pavla. Atenski mitropolita pozvao je na ovu svečanost među ostalim i Sv. Stolicu. Ovom pozivu se Sv. Stolica nije mogla odazvati s razloga, što grčka vlada već dulje vremena odbija pristanak, da u Grčku dođe jedan stalni predstavnik Sv. Stolice, koji bi imao čisto duhovnu misiju brige za grčke katolike.

IZ ŽIVOTA BL. PIJA X. Povodom proglašenja blaženim pape Pija X. iznose se sada razni događaji iz njegova života, a među ostalim i ovaj: Kada je 1914. g. Austro-Ugarska navijestila rat Srbiji, austrijski poslanik kod Sv. Stolice zatražio je od Pija X., da dade svoj blagoslov austro-ugarskoj vojsci. Papa Pijo X. je odbio ovaj zahtjev riječima: »Ja blagoslivljam mir!«

U PERZIJSKOJ PRIJESTOLNICI TEHERANU na svečan način su blagoslovljene novonabavljene orgulje u jednoj katoličkoj župnoj crkvi. Ovo su prve orgulje u Perziji uopće.

MEĐUNARODNO STUDENTSKO KATOLIČKO DRUŠTVO »Pax Romana« organiziralo je u njemačkom gradu Limburgu na Labi tečaj, na kojem se je raspravljalo o temi »Prava čovjeka«. Tečaju je prisustvovalo 160 studenata iz Njemačke, Francuske, Belgije, Španjolske, Švicarske, Holandije, Engleske, Brazilije, Sjedinjenih Američkih Država i dr. Generalni direktor UNESCA i vlada Federalne republike Njemačke izaslali su na ovaj tečaj svoje predstavnike.

DVA NIJEMCA stigla su sredinom lipnja nakon 3200 kilometara hoda pješice u Fatimu. Iz Kölna krenuli su u rujnu 1950., da bi na Božić 1950. bili u Rimu. Iz Rima su krenuli za Lurd, kamo su stigli u travnju ove godine, dok su u lipnju stigli u Fatimu.

»PRAVI MISTERIJ MUKE« prikazan je pred katedralom stolne crkve u Parizu »Notre Dame«. Kritika se veoma pohvalno izrazila o kvaliteti predstave.

NOVE BISKUPIJE osnovao je Sv. Otac Pijo XII. u Alaski, u Sjedinjenim Državama Amerike i u Kanadi.

AUSTRALIJSKI KATOLIČKI NOVINARI osnovali su svoj staleški savez.

NA VRHU BRDA MONTE AGNEDO čileanski katolici su 1944. sagradili križ visok 21 m. Ovaj križ je sagrađen na visokom brdu u tjesnacu Magellan na dogled dvaju oceana kao znak žive vjere čileanskih katolika. Dne 3. svibnja jedno hodočašće od 70 vjernika predvođeno biskupom najjužnije biskupije svijeta, našim sunarodnjakom, Hrvatom msgrom. VLADIMIROM BORIĆEM, u čijoj pratnji se je nalazilo nekoliko odličnih svećenika kao i predstavnici državnih vlasti, popeli su se na Monte Agnedo. Tamo je biskup msgr. Borić održao prigodan govor i zatim uz svečani obred položio u jednu nišu velikog križa relikvije drva sv. Križa.

KINESKI PJEVAČ VU-PAC-CHIN, učenik glasovitog talijanskog tenora Benjamina Giglia, nedavno je u Rimu prešao na katolicizam. Kum na krštenju mu je bio njegov učitelj Gigli. Poslije krštenja Wu-Pak-Chin je izjavio: »Ponajprije iskreno zahvaljujem Bogu, što mi je dao milost, da sam postao katolik. Moje obraćenje na katoličku vjeru pružilo mi je onaj mir, za kojim sam tako dugo čeznuo. Sada sam mirniji i stalniji u vršenju svojih dužnosti, pravedniji i ponizniji u odnošaju s drugim ljudima. Nemam više ambicije, da postignem sjajnu karijeru, kao što sam o tome ranije mislio. Sada imam samo jednu želju, da svoj glas posvetim pjevanju hvale Gospodinu«.

IZLOŽBU CRKVENOG PRIBORA, kaleža i misnih odijela otvorili su početkom srpnja u Londonu u priredbi britanske jubilejske godine.

DOM MIRA (Domus pacis) zove se nova centrala međunarodne katoličke omladine, koja je podignuta negdje na periferiji Rima. Zgrada je sagrađena, da bi omladinci iskupili zavjet načinjen 1944. za slučaj, da se Sv. Ocu Piju XII. ništa ne dogodi. Otvorenju prisustvovalo je 5 kardinala i mnogo nadbiskupa i biskupa, dok je sam Sv. Otac na radiu govorio o temi »Dom mira«. Zgrada će služiti za duhovne vježbe, za kongrese i slične opće svrhe.

Dođite k meni...

Pripovijeda se o nekom američkom državniku: Kad bi od množine poslova osjetio umor, ostavio bi odmah ured i otišao svojoj staroj majci. Kad bi je zagrlio i poljubio, uzeo bi stolicu, sjeo pred nju, glavu naslonio na njezina koljena te bi joj rekao: »Majko, daj da otpočinem na tvom krilu onako kao onda, kad sam bio malo dijete... Znaš, majko, silno sam ti umoran.« Starica majka je nježnom rukom milovala sina državnika, a sin je s majkom čavrljao i razgovarao, povjerio joj je sve svoje brige i jade. I nakon par dana bi se odmoren i okrijepljen vratio na svoj posao.

Često se i nama događa isto ono, što i ovom američkom državniku. Život sa svim svojim križevima, borbama i teškoćama ne štedi nikoga. I naše sile često su iscrpljene, pritište nas preveliko breme briga i patnja. Umorni smo od rada, borba i trpljenja.

I naša duša s čežnjom traži nekoga, kome bismo se mogli povjeriti, tko bi nas razumio i utješio, tko bi nam olakšao breme i okrijepio naš umor.

Ima jedno takvo Biće, koje nas ljubi neizmjernom ljubavlju. Postoji jedno Srce, koje kuca samo za nas i iz ljubavi prema nama.

U našim crkvama, na našim oltarima stanuje Onaj, koji je prošao zemljom čineći dobro. Bio je prijatelj svih siromašnih, bijednih i poniženih. Bolesnici su grnuli k Njemu, i On ih je ozdravljao. Grešnicima je opraštao, dizao je klonule i pomagao nevoljne. Blag i ljubezan bio je prema svima, utjehu i mir unosio je u sva srca. Ta On je vječna Dobrota i Ljubav, koja je s neba sišla na zemlju i postala čovjekom zato, da donese pomoć i spasenje nesretnom i ispaćenom čovječanstvu. Sam je rekao: »Dođite k meni svi, koji ste umorni i opterećeni, i ja ću vas okrijepiti« I kad je na koncu svog života na Križu izdisao za nas i za naše otkupljenje, raširio je ruke kao da nas sve zove k sebi u zagrljaj. Htio je, da Mu probodu grudi i otvore Srce, da zadnju kap Krvi prolije za nas i tako nam dade zadnji dokaz svoje beskrajne ljubavi.

I taj isti Isus, Sin Božji sakrio se pod prilike kruha i zatvorio u tijesni prostor svetohraništa, da bismo mogli uvijek doći k Njemu, da bismo Mu lakše mogli iznijeti sve, što nas boli i tišti.

I On nas zove: Dođite k meni svi! Dođite svi, koji ste umorni i opterećeni, klonuli i iscrpljeni, ožalošćeni i nesretni! Dođite, ja ću vas okrijepiti i utješiti, kod mene ćete naći sreću i mir.

Dođimo, ispričajmo Mu sve, što nas tišti i boli. Otkrijmo Mu sve svoje borbe, muke i rane, jade i nevolje, sve brige i poteškoće, svoj rad i svoj umor, jer On će nas shvatiti i razumjeti bolje, nego što ikoji prijatelj može razumjeti prijatelja ili ikoja majka svoje dijete. Rasvijetlit će naše dvojbe i sumnje, jer On je Svjetlost svijeta. Poučit će nas u našoj neukosti, jer On je Učitelj istine. Izliječit će naše jade i bolesti, jer On je najveći i najbolji Liječnik. Okrijepit će nas i pomoći će nam nositi naše križeve, jer je i sam nosio križ na svojim ramenima. U svetoj Pričesti doći će k nama, sjedinit će se s nama, napunit će nas svojom utjehom i snagom. S nama će raditi, s nama će se boriti, s nama će trpjeti, i mi ćemo onda s Njime moći ustrajati do kraja i pobijediti.

NAŠI POKOJNICI

DON PETAR BAŠIĆ, svećenik splitske biskupije, preminuo je u bolnici u Splitu 22. lipnja o.g. Rođen u Tugarima, blizu Splita, 1. IX. 1913. Zaređen 17. VII. 1938. Vršio je župničku službu u nekoliko mjesta. Zadobio je tešku bolest, koja mu je donijela preranu smrt. Gospodin je vidio, što je Don Petar prepatio u svojoj službi za vrijeme rata i poslije njega. On također znade, što je sve pretrpio u svojoj veoma dugoj bolesti od nekih 7 godina, koju je podnosio vedro i predano, osobito u zadnjim danima. Pokoj mu vječni s Božjim svećenicima!

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963.312. — Pojedini broj stoji 4.— Din.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

»Pogledaj, Gospodine, na svoj zavjet i duše ubogih svojih ne zapusti do kraja. Ustani, Gospodine, i sudi moju pravdu, i ne zaboravi vapaj onih, koji Tebe ištu.« (Ps 73, 20).
Iz Ulaza današnje sv. Mise

GOD. VI. | ZAGREB, 12. KOLOVOZA 1951. | BROJ 33.

UČITELJEVI APOSTOLI

U knjigama Kraljeva u Starom vjetu govori se o »Sinovima prokaa. To su bili prijatelji i učenici je i Elizeja, koji su s njima jednamislili. Evanđelje nas izvješćuo učenicima Ivanovim. Pod njima razumije, da je Preteča Gospodiov oko sebe sakupljao mladiće i uževe, koje je poticao i naveo na veli način života. A možda ih je obrazio i za propovjednike pokore. tom je nasljedovao primjer židovkih pismoznanaca, koji su se jako onosili s krugom svojih nadarenih znanja željnih učenika. Oni su od jih naučili tankoćutnost i prepredeost u pravnim i zakonskim pitajima.

Isto tako vidimo u najužoj okolii Bogočovjeka u godinama Njegoa naučavanja dvanaest muževa, oje On zove »Apostolima«. S njima e jeo i pio. S njima vodio posebne azgovore. Njima je tumačio tajne i ejasne riječi, koje nije puk razumio. Oni su bili zjenica oka Njegoa t. j. Njegove ljubavi i brige. Veiku im je zadaću namijenio. Oni reba da svjedoče pred narodima i plemenima ono, što su vidjeli i čuli. On će im dati moć i dostojanstvo i oslati ih u svijet kao učitelje božanske istine, djelitelje Sakramena i nositelje crkvene vlasti.

Nije to bila mala zadaća: otkiuti ovu dvanaestoricu iz židovskoa tla i presaditi u kraljevstvo Novoga Zavjeta. Bili su odrasli, a nisu iše bili djeca. Išli su kao i njihovi emljaci putem zemaljskih mesijankih nada i podlegli su mnogobrojim židovskim predrasudama.

Činilo im se nemogućim i nevjeojatnim, da se može osnovati velio kraljevstvo, koje bi obuhvatalo ijeli svijet, i kojega bi osnovao sian promišljeni duh i sastavila nebično jaka snaga. I to još da postoi stotinama godina. Doista se takoo što još nije uspjelo u povijesti. Kad je umro Aleksandar Veliki, pokli se na njegovu grobu njegovi ojskovođe, koje je on još na samrti ržao na okupu, i raskomadali njeovo silno carstvo. A sada su ovi labi Apostoli imali osnovati svjetko kraljevstvo Kristovo.

Učenjaci, filozofi, vojskovođe mou oko sebe okupljati učenike. Ali e mogu nikoga naći, koji bi sebi risvojio misao i tajne njihova dua i poslije ih nadoknadio. Nijedan zgojitelj nije još imao među svoim gojencima nijednoga, za koga bi ogao ustvrditi, da je duh njegova uha i srce njegova srca. Pa i to aš nije bilo, da bi neki otac ovjeovječio svoj odlični duh u svojoj jeci i unucima. Iskustvo to ne povrđuje. A to baš čini Bogočovjek. On hoće da apostoli budu baštinici Njegova duha i Njegova Srca. I On oće da to budu ona dvanaestorica, koje je odabrao iz sredine širokih slojeva običnih i prosječnih ljudi. Sa slabima hoće izvesti velika djela.

Niti potpune tri godine ne stoje Učitelju na raspolaganje u tu svrhu. Od one tri godine svoga javnoga djelovanja mnogo je sati i dana upotrijebio u druge svrhe.

Pa i poznavanje Spasiteljevo su Apostoli sasvim drukčije shvatili, nego li je On htio. Rekao im je: »Pođite za mnom, učinit ću vas ribarima ljudi« (Mt. 4, 19). A oni su mislili, da je On onaj, koga je Ivan slavio kao iščekivanje Izraela i da će kao takav kupiti oko sebe učenike, koji će s njim raditi. Ali nisu shvatili, da je On Bog ili su o tomu imali neki nejasan pojam i slabu, tek neku slutnju. Oni su držali kao i drugi Židovi, da je On sin Josipov. Ako je On Mesija i postane kralj izraelski, onda su si oni proricali sjajna mjesta u Njegovu kraljevstvu.

Apostoli su slušali nauku Učiteljevu. Gledali su mnogobrojna čudesa. I oni su zbog toga bili duboko zahvaćeni kao i drugi narod. Mislili su da je u tom Čovjeku doista nešto izvanredno i nadljudsko. Nijedan prorok Staroga Zavjeta nije Ga dostigao. On je bio nedostiživ. I zato je njima sve jasnije postajalo, da je On više nego običan čovjek.

Spasitelj nije dao, da Ga odmah upoznaju kao Sina Božjega. On nije htio nikakovih preskakivanja ni u čemu. On hvali, obrađuje, potiče, kori, ispravlja, prijeti. Ukratko On obrazuje duh svojih učenika i pripravlja njihovo srce da prime pravu, potpunu vjeru.

Umnožio je najprije čudesnim načinom kruh na Genezaretskom jezeru, a onda je tek navijestio u Sinagogi u Kafarnaumu, da od Boga dolazi i da će svoje tijelo i krv dati ljudskoj duši za hranu. A mnoštvo, koje Ga je dan prije htjelo učiniti kraljem, pada poslije toga Njegova obećanja u uzbuđenje i smetenost. Njima je taj govor tvrd i neshvatljiv. Oni hoće da se s Njime zbog toga prepiru. A kad Spasitelj ostaje čvrsto i nepokolebivo kod svojih riječi, odvraćaju se od Njega i ostavljaju Ga. Sv. Pismo izvješćuje, da je Krist govorio: »Ja sam kruh živi, koji sam s neba sišao. Ako tko jede od ovoga kruha, živjet će do vijeka; i kruh, koji ću ja dati, tijelo je moje za život svijeta«... Ovo reče, kad je učio u zbornici, u Kafarnaumu. Tada mnogi od učenika Njegovih, kad su to čuli, rekoše: Tvrd je ovo govor, i tko ga može slušati.. Otada mnogi od Njegovih učenika otstupiše, i nisu više išli s Njime. Tada reče dvanaestorici: Ne ćete li i vi da otiđete? Odgovori Mu Simon Petar: Gospodine, kome ćemo ići? Ti imaš riječi vječnoga života. I mi smo vjerovali i znademo, da si Ti Svetac Božji« (Iv. 6, 49—70).

Ovo je bio dan velike kušnje za Apostole. Što će dakle učiniti. Hoće li Učitelju vjerovati ili Mu odreći vjeru i od Njega se udaljiti. I oni se odlučiše za Učitelja riječima: »Gospodine, kome ćemo ići? Ti imaš riječi vječnoga života. I mi smo vjerovali i znademo, da si Ti Svetac Božji!«

ASSUMPTA

(Uz prvu dogmatiziranu Veliku Gospu)

I.

Ko sjajan biser na suncu vatrenog svoda
Zaplamsa divna u Svetoj Godini spasa
Dogma Asumpte, nebeskog Kraljice kora
I Bogo-Majke, Djeve i Zvijezde mora.

II.

Divna su bila čudesa Godine Svete,
Dragulje gledale oči ljudskoga roda;
Ali bez takmaca stoji nam dogma Asumpte
Ko sjajan biser na suncu vatrenog svoda.

III.

Čekasmo svi je napetom dušom ko djeca,
Vapismo za njom žarko, iz punoga glasa.
I ne bi srca radosti kraja, kad ona
Zaplamsa divna u Svetoj Godini spasa.

IV.

I vidljivi Krist, Petrove lađe kormilar
Studenog prvog' — vječnost upamtit ga mora —
Otvara usta i — gledaj izlazi čudo:
Dogma Asumpte, nebeskog Kraljice kora.

V.

Zadrhta Srce Pape, biskupa i klera,
Vjernika sviju — čitavog mističnog tijela,
I neba: anđela, cijelog svetačkog zbora
I Bogo-Majke, Djeve i Zvijezde mora...

DJELOVANJE KRŠĆANSKOG UFANJA

Kršćansko ufanje u vječno blaženstvo ulijeva hrabrost i revnost u izvršivanju božanskih zapovijedi i u težnji za kršćanskim savršenstvom. Strah ima svojstvo, da steže srce, priječi djelatnost duha, pa čak koči i tjelesne pokrete. Nada, koja duši daje poleta, ima protivno djelovanje. Oduševljava nas za dobra, za kojima težimo te k njima lakoćom kao na krilima letimo, a djeluje i na tjelesne sile, da lako služe za vječnu svrhu. To uči svakidanje iskustvo. Ništa nam ne daje više poticaja za velike stvari, nego jaka nada. Nada za dobitkom tjera trgovca na uzburkano more, gdje prkosi vjetru i valovima. U nadi za pobjedom srta vojnik u pogubnu bitku. Želja i nada za znanjem, bogatom žetvom potiče učenjaka, seljaka, da podnose svakojake patnje. Ako dakle očekivanje zemaljskih dobara ima toliku snagu, ne će li nada u vječna i neizmjerna dobra imati snage, da nas oduševi za ispunjenje božanskih zapovijedi, i da nas osposobi, da podnesemo sve i žrtvujemo sve u težnji za savršenstvom? Tko nema veliko povjerenje u Boga, neka napusti nadu, da će napredovati u kreposti.

U povijesti franjevačkog reda čita se o jednom mladom redovniku uglednog roda, da je s vremenom zapao u mlakost i napokon odlučio, da radi strogog samostanskog života svuče redovničko odijelo. Tada vidi u snu sv. Franju i sv. Antuna, kako u društvu drugih redovnika i u sjajnom odijelu uvode jednog umrlog brata u nebo. Kad se iza toga probudio, osjetio je, da se sasvim promijenio. Potpuno je nestalo nesklonosti prema strogim pravilima i pokori. Težnja i nada za jednakom srećom obuzela mu je dušu. Odsad mu je bilo slatko: mrtvenje, poslušnost, samoća i molitva. I na njemu se eto očitovalo, da ništa ne potiče toliko na savršena djela, koliko čvrsta i živa nada.

Kršćansko ufanje pruža nadalje čovjeku utjehu i radost. Sv. apostol Pavao piše Rimljanima: Budite veseli u nadi! a u Poslanici na Hebreje: da ćemo imati jaku utjehu mi, koji smo se prihvatili nade. Nije čudo, da nada u vječna dobra pruža toliko utjehe, kad nam već nada u vremenita dobra pripravlja najveću utjehu. Bolesnik na svom patničkom krevetu čuti utjehu, kad pomisli, da mu se vraća zdravlje. Kažnjenik se u svojim okovima veseli, kad se sjeti, da će skoro biti pušten na slobodu. Zato još s većim pravom pjeva Prorok: Neka se vesele svi, koji se ufaju u Te Gospodine! Sv. Augustin dobro opaža: Sada imamo da radimo, plod će kasnije doći. Ali radi nade trud postaje ugodan i razveseljuje srce. Kad su upitali nekog pobožnog pustinjaka, kako može da bude kraj svog strogog života tako veseo, odgovori: Mali jedan otvor u mojoj ćeliji gore, kroz koji vidim nebo, zaslađuje mi sve.

Kršćansko ufanje daje napokon snagu, da lako podnosimo patnje svake ruke. Nikad se jasnije ne opaža slabost ljudske naravi, nego li usred patnja, osobito ako su teške, bilo što ih je mnogo, bilo što dugo traju ili su opasne za život. Tu treba velike snage, da im ne podlegnemo, a takovu snagu daje kršćansko ufanje. Ono nam širi srce, hrabri nas i odgoni svaku tugu. Njime je sv. Pavao jačao kršćane, kad im je pisao: Dok s Kristom trpimo, s Njim ćemo biti i proslavljeni. Trpljenja sadašnjega vremena nijesu ništa prema slavi, koja će se objaviti u nama.

Ta je nada jačala mučenike, da su mogli sve muke hrabro podnijeti. S tom nadom je jačala majka Makabejaca svoje sinove, dok su umirali. Tu nadu je stavio Krist u srce sv. Stjepana, kad je imao da za Njega podnese smrt: Vidim nebo otvoreno i Isusa s desne Bogu.

Časovi sreće

Treba otvoriti oči. Pogledati istini u lice. Upoznati nepromjenljive uvjete zemaljskoga života. I njihovu tvrdu nuždu. Tjelesnu i duhovnu životnu podlogu. Njihove časovite promjenljivosti i bure. Sve je to potrebno, ako ne ćemo, da putujemo životnom stazom cijeli svoj vijek kao neiskusna i sanjarski raspoložena mladost, koja uvijek očekuje promjene svoga udesa. I nada se, da će je jednoga dana opkoliti sreća. I to tolika i takova sreća, da se je ne će moći nauživati do konca svojih zemaljskih dana. Ona će im oduzeti sve vremenite brige i muke. Ona će im kao svemoćni kralj udovoljiti sa smiješkom svim glasnim i tajnim željicama. Ona će velikodušno i obilno nasititi i one, koji im se približe s licem gladnim sreće.

Tko život ipak bolje pozna, tko je već mnoge godina proputovao tamnim njegovim virovima taj se ne može više tješiti ni nadati nekim beskonačnim očekivanjima. Iskusni ljudi svojim životnim doživljajima stavljaju čednije zahtjeve u budućnost. Oni znadu, da ljudska sreća ne dolazi iznenada kao zgoditak na lutriji. Nju se susreće rjeđe, pokadšto, kao ono sunce u vrijeme oblačnih i olujnih dana. Sreća nije čudesno i neočekivano procvali cvijet.

Život je veoma prozračna, nezabavna stvar. Njega treba shvatiti sasvim trijezno, ako ga se hoće pravo upoznati i barem nešto uhvatiti od njegova sretna blaga. Inače se lako padne iz najvišega neba njegove nadane blaženosti. Ako idemo i čeznemo za srećom, ne smijemo pustiti da nam naše oči tumaraju po daljinama bez obale. Moramo gledati na put, kojim idemo tako kao da bosonogi koracamo. Moramo naime paziti na sve sitnice, koje su rastresene i vire nevidljive između prašine i kamenja. Moramo pokucati oprezno na putu na svaki sivi kamenčić, ne bismo li čuli jeku zlatne sreće.

Mi ne ćemo naći sreću na jednom jedincatom mjestu nagomilanu na jednoj krpi, nego ćemo nalaziti ovdje ondje po koji sitni komadić. To je upravo ono što je mnogim neustrpljivim ljudima odbojno, koji sreću traže. Oni se ne zadovoljavaju sa čednim dijelom sreće, nego bi je cijelu htjeli imati najedampul. Oni ne bi htjeli da je mirno traže na zaprašenim svagdanjim putevima. Oni bi htjeli da otkriju veliki njezin nalaz, da sav svijet prstom na njih pokazuje i zavidno govori: Gledajte ove sretnike!

Moramo se odučiti od ovakovih djetinjih sanja, jer one vode samo u zavaravanje i dosadu života. Život nisu skokovi i sreća nije njegova nevidljiva pratilica. Ona je doduše uvijek blizu nas, doklegod dišemo, ali ona sa svojom košarom prolazi mimo nas. Ona nam se daje s majčinskom opreznošću samo u određeno vrijeme, da nas okrijepi i razveseli, a ne da nas učini obijesnima.

Naša sreća u životu sastoji se u izvjesnim kratkim časovima. A ti su časovi obavijeni u trud i muku. Mnogi se i ne znadu iz tog neugodnog oklopa osloboditi, jer po njihovu mišljenju rad i napori u zvanju nemaju ništa zajedničko sa srećom. To je glavna zabluda svih lovaca sreće, da oni sve očekuju od budućnosti a ništa od sadašnjeg mukom obilnog časa. Tako proteku tjedni njihova života sa svim malim srećama, koje su im se u njima pružale.

Ljudi se žele osloboditi sadašnjeg životnog položaja punog napora. I broje sate, kad će im nastupiti bilo koji žuđeni dan. Takovi gube veliki dio dana zajedno s njegovom tajnom srećom. Radnik bilo koje struke sam si odbija polovicu životne sreće, ako svoj posao bez volje vrši i misli samo na večernji odmor i najbliži blagdan. Zaručnici, koji sa žestokom neustrpljivošću iščekuju svoje vjenčanje; mladić, koji čezne za muževnom dobom; starac, koji sa žaljenjem misli na mladenačko doba; žena, koja bi htjela da imade muškaračke vlastitosti; čovjek, koji si želi darove, koje ne posjeduje — ti svi upropašćuju svoju sreću, za kojom bi trebali pružiti svoju ruku i zagrabiti je. Ljudska se narav prije svega treba da zaustavi na sadašnjici.

»Najveća sreća što je ima, jest sreća: uopće postojati. Ono, što čovjeku čini njegovo bivstvovanje podnosljivim, ono, što mu daje, da ravnodušno podnosi siromaštvo, nuždu i svaku vrst nejednakosti, to je svima urođena sreća samoga postojanja. Najveća je naime sreća: sebe moći vidjeti i promatrati, smjeti disati, osjećati da u nama kuca unutarnji i vanjski život, pa onda uopće gledati, slušati, kušati i mirisati, pipati i okolo ponosno hodati kao da nosimo bez muke cijeli svijet na svojim leđima.

I doista je najveća sreća, da osjećamo naše biće tako, da je u nama i izvan nas; da nam se čini, da je svemir oko nas svakoga pojedinoga tako lijep kao što je bio prvi dan, kad smo ga počeli promatrati; da u ljudskom organizmu ponovno i ponovno odsijeva svaki lik, svaka boja, svaki njihaj i blagoglasni zvuk. I da sva ta čudesa u svakom času idu pred nama i kraj nas, danju i noću, ujutro, o podne i uveče. I to na svakoj točki zemlje. Ta sreća struji u nama stoputa svakoga dana.« Tako je to lijepo rekao Karlo Šefer (Schäffer).

Kad bismo se htjeli sate i sate nad tim radovati, možda bismo zavrijedili, da nam Bog udostoji dati zato izvanredne darove sreće, za kojima čezne naše nikad nasićeno srce.

U sve ovo treba da se ozbiljno zamislimo i tako se odrečemo sanjarskih dječjih maštanja u životu. Naš život će onda shvatiti ozbiljnu čežnju za nebeskim paradizom (rajem) i njegovom vječnom i sigurnom srećom, za kojom čezne barem u podsvijesti svaki ljudski zdravi duh. I ta čežnja neka ga usrećuje, jer će se jednom doista ispuniti, ako svoj zemaljski život sprovedemo s Bogom i za Boga.

Svrha ljudskih čina

Ljudski čin je samo onda ćudoredno dobar, ako je kod njega sve dobro: sam predmet, okolnosti i svrha. Može biti i predmet dobar i okolnosti dobre, ali je svrha zla, pa je čin ipak zao. Pomoći drugomu je dobra stvar. Pomoći mu, kad je u skrajnoj bijedi, dobra je okolnost. Ali pomoći mu u skrajnoj bijedi, da ga se time potkupi za krivo svjedočanstvo na sudu, zla je svrha, pa je prema tome i sav čin zao. To znači: ako je samo nešto kod čina zlo, već je i sam čin sav zao.

Na svrhu zbog koje se čin izvodi, treba naročito paziti. Ima naime predmeta, koji su sami po sebi neodređeni, t. j. ni dobri ni zli, ali po svrsi postaju dobri ili zli. Pjevanje samo po sebi nije ni dobro ni zlo, nego nešto neodređeno. Pjevanje Bogu na slavu je dobro, dobar čin, jer je svrha dobra. A pjevati s tom svrhom, da se drugoga izaziva, vrijeđa i ponizuje, je zao čin, jer je svrha zla. Školovati dobru djevojku je u sebi dobra stvar, ali školovati je i pomagati, da je se time predobije i zavede na nečisti grijeh, zla je svrha, pa je i čitav čin zao.

Dobrom djelu dobra svrha još povećaje dobrotu. Pomoći drugomu Bogu za ljubav, da ga se izbavi iz bijede i taj čin uzeti ujedno kao zadovoljštinu za svoje grijehe, vrlo je dobar čin, jer se u njemu nalazi trostruka dobrota. Prvo je dobro — izbavljenje bližnjega iz bijede. Drugo je dobro, što je time probuđen čin ljubavi prema Bogu. Treće je dobro, što je dobročinitelj mislio na zadovoljštinu za svoje grijehe. Kako plemenita svrha oplemenjuje čin i čini ga zaslužnim pred Bogom i pred ljudima!

Kod zla predmeta zla svrha još povećaje zloću čina. Ukrasti tuđi novac je zla stvar. Ukrasti tuđi novac, da se njime tat kasnije opija i živi raskalašenim životom, to je zla svrha, pa krađi dodaje novo zlo: neumjerenost u pilu i nečisti grijeh.

Već se sv. Pavao tužio, da su prvim kršćanima pogani podmetali da uče krivo načelo: Da svrha posvećuje sredstva. To znači, ako je svrha dobra, za ostvarenje se njezino možeš služiti i zlim sredstvima, pa će radi dobre svrhe postati i sredstva dobra. To bi u svakidašnjem životu izgledalo ovako: Smiješ ukrasti tuđi novac, da njime pomogneš siromahu. Pomoći siromahu je dobra svrha, pa se radi nje smiješ poslužiti zlim sredstvom — krađom, koja bi radi dobre svrhe bila opravdana. I kasnije su u povijesti neprijatelji predbacivali kršćanstvu i katoličkoj Crkvi to načelo. Međutim svi, koji se tom ljagom nabacuju na katoličku Crkvu, imaju sasvim krivo. Nikada katolička Crkva nije takova što učila. Nego naprotiv, njezino je načelo: Ne smije se činiti zlo da se postigne dobro. (Rimlj. 3, 8). Ne smiješ ukrasti (t. j. učiniti zlo), da drugomu pomogneš (t. j. učiniš dobro). Dobra svrha — pomoći bližnjemu — nikada ne posvećuje krađu ili zlo sredstvo. Ne smije se krivo priseći (rabiti zlo sredstvo) pa makar bi time mogao postići i najbolju svrhu (spasiti vlastitu glavu). Ne smije se lagati, pa makar bi lažju mogao izbaviti sebe i drugoga i iz najveće životne neprilike. Katolička Crkva ostaje uvijek i svuda kod svoga načela. Čin je samo onda dobar, ako je kod njega sve dobro: i predmet i okolnosti i svrha. A ako je samo jedno zlo: bilo predmet, bilo okolnosti, bilo svrha, već je čin zao i nedopušten.

Načelom: Svrha posvećuje sredstva — mnogi su se ljudi služili u politici. Ovo je načelo posebno isticao i njime se mnogo služio Nikola Machiavelli (Makijavelli), koji je živio od 1469. do 1527. godine. Machiavelli je poznat kao talijanski rodoljub, pisac i političar. Njemu je sve dobro i dopušteno, ako je na korist njegovu narodu i njegovoj domovini, pa makar bila sredstva i najgora, kao što su prevara, laž, otimačina. Ovo načelo nije ni kasnije izašlo iz mode. Vrlo je dobro poznat iz prošloga rata čovjek sa svojim životnim nazorom, koji je tražio životni prostor za svoj narod. I, da načini životni prostor za svoj narod, dao je milijune ljudi susjednih naroda unesrećiti. A svršetak takova rada? Kako je bijedno svršio. Ne valja tako. Takav rad je bezuspješan. Nikada ne će donijeti trajne koristi ni Božjeg blagoslova.

Mi kršćani-katolici ostajemo i u svakidašnjem životu kod svoga uzvišenoga načela: Ne smije se činiti zlo, da se postigne dobro. Dobar je čin samo onaj, kod koga je sve dobro. Čim je kod nekoga čina makar nešto zlo, već je i sam čin zao

Sv. OTAC O SELJAČKOM PITANJU

SVETI OTAC PIJO XII. primio je 2 srpnja u audijenciju učesnike internacionalnog katoličkog kongresa za seljačka pitanja, koji se održavao u Castel Gandolfu. Sv. Otac je tom prilikom održao značajan govor, u kojem je naglasio važnost seljačkog pitanja za rješavanje socijalnog problema sadašnjice. Dvije stvarnosti, prema sv. Ocu nameću konstataciju važnosti seljačkog pitanja. S jedne strane činjenica, da seljaštvo još uvijek predstavlja veći dio stanovništva naše zemlje, a s druge strane, da sve ono, što se odnosi na seljački svijet i na njegove probleme neposredno interesira čitavo čovječanstvo uslijed uske veze, koja veže seljačke probleme s problemima ostalog dijela ljudi. Razvitak života na selu po riječima sv. Oca, nalazi u najtješnjem odnosu s unutarnjom strukturom države, pa i same Crkve, uslijed dubokog upliva, koje selo vrši na biološki, intelektualni, duhovni i religiozni razvitak čovječanstva.

Pošto je pokazao na brojne probleme koje danas seljaštvo ima riješiti, sv. Otac je rekao, da se danas pruža prigoda za donošenje odluke, hoće li se seljačko pitanje kao uostalom i druga socijalno-ekonomska pitanja, rješavati sa stanovišta jednostranog i kratkovidnog rentabiliteta ili će se rješavanje svih ovih problema razumno orijentirati cjelokupnosti socijalne ekonomije. Upućivanje pomoći zaostalim zemljama, provađanje agrarne reforme, favoriziranje iseljavanja i useljavanja međunarodnim propisima, bolja regionalna grupacija dopunskih narodnih ekonomija, bolja podjela produktivnih snaga unutar pojedinih narodnih područja, sve su to mjere, kojima treba pristupiti, da bi se i seljaštvu posvuda osiguralo njegov vlastiti upliv, njegova vlastita vrijednost i njegov vlastiti karakter u društvu i u gospodarstvu.

Sv. Otac je zaželio, da kongres donese obilnog ploda za gospodarski, kulturni i vjerski napredak sela te mirni i plodni razvitak čitavog čovječanstva, pak je prisutnima podijelio apostolski blagoslov.

Zadnjega dana kongresa američko društvo »National Catholic Rural Life Conference«, koje je inicijator ovog kongresa, darovalo je sv. Ocu najmoderniji tip traktora marke »Ferguson«.

PODLISTAK

PISMO BOGORODICI

u nadzvjezdanu domovinu

Draga moja Majčice Božja,

Pišem Ti ovo pismo, da Te pozdravim, da Ti kažem koju lijepu riječ, jer osjećam da si žalosna, ako Ti se ne javim.

Na zemlji je prošao čitav mjesec svibanj, trideset večernjih slavlja namijenjenih Tebi. Bilo je tako sretno saznanje, da su tisuće i tisuće duša, tisuće i tisuće cvjetova, kraj nebrojenih gorućih svijeća, pod radosnim zvukom zvona, postojali jedan sat samo zbog Tebe, okupljeni u zajednici, pod blagoslovom Tvojih ruku. A kad je posljednje slavlje minulo i svibanjska se crkva zatvorila, duše su se razišle, praćene i dalje zaštitom Tvojih ispruženih ruku.

Draga moja Majko, hvala Ti za Tvoj dar. Tvoj blagoslov je topao i utješan, više vrijedan duši nego hljeb tijelu. Sve, što daješ svijetu, zove se dobro.

No, strah me reći ime onoga, što svijet daje Tebi: tako je u sebi ružno i — čemu tajiti? — glupo. Uistinu, grijeh je nesamo zlo, on je i nešto neizrecivo ludo. Čovjek u grijehu izgleda kao ono ludo dijete, kojemu je smiješno sunce, pa mu se počelo grohotati. Izgleda i kao ono nevino dijete, koje se — da bi nasmijalo djecu — spušta na ruku pa počne četveronoške stresati svojom iznakaženom pojavom. Čovjek je uistinu budala u svojim budalaštinama. A kako je lijep u pojavi uzvišena dostojanstva. On ide putem Tvojih misli, kojima je središte Najsvetiji, i srce mu kuca Tvojim osjećajem, koji kruži po sunčanoj aureoli Tvojega Sina. Majko dobrog savjeta, pouči Tvoje budale na zemlji, kako da se uzdignu, a podignute da se više ne ponize.

To kratko pismo, Majko, šaljem anonimno, da bih sakrila moje ime, no Ti ćeš odmah prepoznati, da sam to upravo ja i nitko drugi. Prepoznat ćeš me po mome siromaštvu, zbog kojega Ti i pišem, i koje se ne da ničim sakriti pred Tvojim okom, zasjanim božanskom prodornošću. Pa kad me prepoznaš, nemoj »Majko Riječi Božje prezreti riječi moje«. U praznini između redaka ... Ti ćeš pročitati sve neizrečeno.

Saznat ćeš, da na zemlji ima mnogo tuge i glasnih zapomaganja.

A na nebu je sama radost i sama radost.

Baci most između ta dva svijeta, most od samih zvijezda, jer duše znaju hod po zvijezdanim mostovima, na kojima se osjeća disaj Oca zvijezda.

Moli Te i pozdravlja

jedna Tvoja

Duša

PROBLEMIMA SELJAČKOG ŽIVOTA bavio se međunarodni katolički kongres u Rimu, koji je održan početkom srpnja, a na kojem je bilo oko 200 delegata iz 20 zemalja. Sv. Otac primio je učesnike kongresa u audijenciju. Tom prilikom izrekao je govor, u kojem je među ostalim naglasio da bi bilo krivo, kad bi se seljaštvo pretvorilo u neku vrstu privjeska grada i kad bi seljaci imali biti samo kao neka rezerva za industrijsku proizvodnju.

— **U ŠVICARSKOM GRADU ZÜRICHU** bila je na blagdan sv. Ivana Krstitelja na svečan način posvećena i predata bogoslužju dvadeseta katolička crkva u ovome gradu.

— **U NJEMAČKOM GRADU ALTENBURGU** održana je godišnja skupština Saveza njemačke katoličke mladeži. Na skupštini su raspravljani aktuelni problemi katoličkog omladinskog pokreta u Njemačkoj. Skupštini je prisustvovao münsterski nadbiskup msgr. Michael Keller.

XIII. NEDJELJA PO DUHOVIMA

12. kolovoza 1951.

U današnjem sv. Evanđelju (Luka 17, 11-19) čitamo, kako je Isus izliječio deset gubavaca rekavši im, neka se idu pokazati svećenicima. Na putu su se očistili i jedan od njih, Samaritanac, vratio se i zahvalio Isusu. Isus je prekorio ostale, što se ne povratiše i ne zahvališe Bogu, nego samo ovaj tuđinac.

1. Gubavac je slika grešnika. Grijeh okužuje dušu, kvari joj sva dobra nagnuća, otima joj ljepotu i čistoću, i čini je ružnom, nakaznom i ogavnom u očima Božjim. Grijeh čini čovjeka neprijateljem samome sebi, bližnjemu i Bogu. Grešnik gazi sveti zakon Božji, gubi lijepi naslov djeteta Božjeg, lišava se baštine nebeske, osiromašuje svoju dušu i čini sve, da je upropasti i strovali u pakao. Zato je grešnik sam svoj neprijatelj. A bližnjemu škodi grešnik svojom lakomošću, pohotom, srdžbom, ohološću i drugim porocima, a zlim primjerom kuži sve oko sebe. Pravi gubavac! Grešnik je neprijatelj Božji, jer se diže protiv Njega i Njegove volje. Grijeh je dakle veliko zlo, pogibeljno duši i ogavnije, nego li je guba na tijelu. Zato moramo nastojati, da se što prije očistimo od grijeha i da pazimo, da se u nj više ne povratimo.

2. Deset gubavaca tražilo je Isusa u želji za ozdravljenjem, i imalo je veliku vjeru u Njegovu moć, da ih i čudom može ozdraviti. Da li mi kao grešnici toliko težimo za ozdravljenjem? Ili odlažemo dane, tjedne i mjesece, te ne marimo da se od gube grijeha očistimo. Kad oboliš ili padneš u kakovu pogibelj za zdravlje, hrliš liječniku, ne plašiš se troška ni žrtve, samo da te oslobodi. A za zdravlje duše, o kome ovisi vječni život, tako malo mariš?

3. Idite i pokažite se svećenicima. Ovi su ih nakon pregleda proglašivali zdravima. Ovim riječima upućuje Isus nas grešnike k svećeniku Novog Zavjeta, da mu pokažemo i ispovjedimo svoje grijehe, da nas od njih odriješi i proglasi zdravima i čistima. Poslušajmo Isusa i idimo brzo k svećeniku, da se riješimo svoje duševne gube.

4. Vratio se samo jedan, da se zahvali, i to Samaritanac, a drugi su otišli. Takav je eto svijet. Često puta se rođaci, zemljaci i susjedi pokazuju najnezahvalnijima za dobročinstva, a tuđinci, koji nas se ne tiču, i koji su od nas malo primili, mnogo nam zahvaljuju. Ne brojimo se među nezahvalnike! Svaka je zahvala nova preporuka i daje pravo na novu molbu.

NA OVOGODIŠNJEM SASTANKU predstavnika internacionalne katoličke organizacije akademičara »Pax Romana« sudjeluje preko 300 delegata iz skoro svih zemalja svijeta. Glavna tema, o kojoj se raspravlja, glasi ovako: Misli i akademski život.

Sv. KLARA

Dok ju je majka još nosila, čula je u molitvi glas, da će roditi svjetlo, koje će raspršiti mnoge tmine. Zato, kad se rodila u Asizu 16. srpnja 1194., dala joj je ime Klara, što znači Svijetla. Rodila se sa smiješkom. Kao dijete nikada nije plakala. Čuvala je suze, da ih lije pred nogama raspetoga Spasitelja.

Od rana se posvetila Bogu. Kad se pojavio »glasnik velikoga Kralja«, siromašak Franjo Asiški, povjerila se njegovu vodstvu. Na Cvjetnicu 18. ožujka 1212. obukla je najsvečanije haljine i zauvijek ostavila roditeljsku kuću. U crkvici sv. Marije Anđeoske serafski otac Franjo pred svojim redovnicima odrezao joj je kosu, obukao u grubo redovničko odijelo i odveo u samostan Benediktinki. Tako je bio položen temelj drugoga franjevačkoga reda ili reda siromašnih gospođa — Klarisa.

Uzalud su roditelji milom i silom nastojali izvući Klaru iz samostana. Dva tjedna iza toga pobjegla je od kuće u samostan i Klarina sestra Agneza. Ljutiti rođaci tukli su je i silom htjeli odvući iz samostana, ali im nije uspjelo. Asiški biskup je na molbu sv. Franje odredio za sestre samostan kod crkvice Sv. Damjana, koji je tako postao kolijevkom Klarisa. Oko sv. Klare skupilo se mnogo djevica sa svih strana. Sv. Franjo im je izabrao za glavaricu sv. Klaru. Ona je vršila 42 godine tu službu kao duhovna majka svoje djece. Sv. Franjo je sastavio i pravila toga reda, zajedno s kardinalom Hugolinom, kasnijim papom Grgurom IX., a potvrdio ih je Inocent IV.

Središte Svetičina života bio je Spasitelj u presvetoj Euharistiji. Tu je najviše vremena proboravila. Poznato je čudesno oslobođenje samostana sv. Damjana. Kad su na nj navalili Saraceni, uzela je sv. Klara kustodiju (posudu, u kojoj se čuvaju sv. Hostije) i pošla na vrata prema pljačkašima. Čim su je oni ugledali, razbježali su se na sve strane. Ova se kustodija čuva još i danas. Zato se sv. Klara i slika s njom u ruci.

Duša sv. Klare bila je uvijek zaokupljena razmatranjem Muke Isusove. Neprestano je pratila Isusa u Njegovim poniženjima, dijelila je Njegove muke, osjećala se pribijenom na pobjedonosni Križ i ubirala plodove od gorčine Njegove smrti. Jedne godine na Veliki Četvrtak u večer zbog tjeskobe Isusove u Getsemaniju pala je u ekstazu (zanos) i tako ostala dva dana. Duge i teške bolesti podnosila je radosno, sretna, da je na Križu s Raspetim Otkupiteljem..

Godine 1253. pogoršalo se njezino zdravlje. Papa Inocent IV. posjetio ju je dva puta i dao joj potpuno oproštenje. Kroz 17 dana nije više mogla primati hrane, osim sv. Pričesti. Sazvala je sestre i blagoslovila ih. Pojavila se blažena Gospa u pratnji Djevica i pozvala sv. Klaru, da je slijedi. Miris je ispunio ćeliju: Klara je sa smiješkom ispustila svoju veliku dušu 11. kolovoza 1253. Papa Inocent IV. htio je, da se odmah čita sv. Misa Djevica u čast sv. Klare, ali je na savjet biskupa iz Ostije popustio, da se čita sv. Misa pokojnih. Papa Aleksandar IV. proglasio ju je svetom 26. rujna 1255.

Msgr. FULTON J. SHEEN, nacionalni direktor družbe za propagandu vjere u Sjedinjenim Američkim Državama, imenovan je naslovnim biskupom Cesariane i pomoćnim biskupom newyorškog kardinala nadbiskupa. Msgr. Sheen je najpopularniji svećenik u SAD-ama i računa se, da on godišnje primi oko milijun pisama, u kojima ljudi traže od njega savjete u raznim, ponajviše vjerskim pitanjima. Samo u pitanjima braka se računa, da prima prosječno 50 pisama na dan i na ova pisma on uvijek odgovara osobno. Msgr. Sheen je u zadnjih 20 godina napisao 36 knjiga, koje su sve doživjele neobično veliku nakladu. Njegova djelatnost je naročito bila uspješna na polju konverzija (obraćenja). Među obraćenicima, koji su prigrlili katolicizam njegovim djelovanjem, nalaze se i ugledne osobe američkog javnog života, kao n. pr. glasovita književnica i narodni zastupnik Clare Boothe, direktor lista »Daili Worker« Louis Budenz te poznati violinista Fritz Kreisler. Msgr. Sheen je neumoran u radu, vrlo često nema vremena ni za jelo tako, da mu često puta prođe dan, kada je šalica mlijeka i komad prženoga kruha jedina hrana, koju preko dana uzme.

Između ostalih njegovih doživljaja u radu za dobro duša pripovijeda se i ovaj: Jednoga dana, pošto je msgr. Sheen održao neku konferenciju, pristupi k njemu jedna djevojka i reče: »Vaša je vjera dugo, dosadno ponavljanje. Iz dana u dan ponavljate iste molitve, tako, da one gube svaki smisao«. Msgr. Sheen pogleda čovjeka, koji je djevojku pratio, i upita je: »Tko je ovaj čovjek?« Djevojka odgovori: »Moj zaručnik.« »Je li Vam danas rekao, da Vas voli?« »Da; a što s time hoćete?« »A je li Vam isto tako rekao jučer, prekjučer i ostalih dana?« »Da« odgovori djevojka. »Sve to nema nikakvog smisla«, odgovori msgr. Sheen. »To je samo dosadno ponavljanje. Svakog dana slušati istu stvar, to ipak dosadi«. Nije prošlo mnogo vremena i ova je djevojka prešla na katoličku vjeru.

Msgr. Sheen je 11. lipnja posvećen za biskupa u Rimu.

Misijska enciklika PAPE PIJA XII.

ﬁ

Posao koji treba svršiti

Potrebno je imati na pameti ono, što smo već rekli. Naime, da ono, što se još na ovome polju ima učiniti, zahtijeva, bez sumnje, ogroman rad i veliki broj misionara. Napominjemo, da naša braća, koja »sjede u tminama i u sjeni smrti« (Ps. 106, 10) predstavljaju ogromno mnoštvo, koje dostiže milijardu ljudi. Radi toga još uvijek slušamo usrdni uzdah iz srca ljubljenog Isusa: »I druge ovce imam, koje nisu iz ovog ovčinjaka, i one mi valja dovesti i čut će glas moj i bit će jedno stado i jedan pastir.« (Iv. 10, 16.).

Ima pastira, kao što vam je, poštovana braćo, dobro poznato, koji bi htjeli odvesti ovce iz ovog jedinog ovčinjaka, iz ove jedine luke spasa. Poznato vam je, kako ova pogibelj postaje uvijek sve veća. Radi toga gledajući pred Bogom ovo beskrajno mnoštvo ljudi, koje još ne pozna istinu Evanđelja, osjećamo svu neodložnost i svu potrebu promicanja napornog djela apostolata i spoznajemo, kako je Nama upućena opomena Proroka: »Viči bez prestanka, diži kao trubu svoj glas!« (Iz 58,1).

Na poseban način preporučamo Bogu smjernim molitvama unutarnje misije latinske Amerike, znajući, koje im više manje otvorene pogibelji i zapreke prijete od strane protukatoličkih sekta.

Misionar

Na ovom mjestu treba da ukratko ponovimo načela i smjernice, kojima se mora upravljati misionska djelatnost, kako bi rad misionara bio uvijek sve uspješniji i kako nijedna kaplja njihova znoja i njihove krvi ne bi bila izgubljena.

Na prvom mjestu treba shvatiti, da je na vrlo velik i uzvišen zadatak pozvan onaj, koji se po nebeskom nadahnuću osjeća pozvan, da u dalekim misijskim krajevima naučava istinu Evanđelja i kršćanske kreposti. On u stvari posvećuje Bogu svoj život, da bi se Kraljevstvo Božje proširilo sve do krajnih granica zemlje. On ne traži svoje stvari, nego stvari Kristove (Fil. 2,21). On na kraju posebnim načinom može na sebe primijeniti onu lijepu misao Apostola naroda: »Mi smo dakle poslanici mjesto Krista« (2. Kol. 2,20). »U tijelu istina, živimo, ali se ne borimo po tijelu. (2. Kor. 10,3). »Slabima sam bio slab, da slabe pridobijem« (1. Kor. 9, 22). Misionar treba da smatra drugom domovinom onu zemlju, kojoj donosi svjetlost Evanđelja. On tu zemlju treba da ljubi dužnom ljubavlju. Prema tome on ne smije tražiti zemaljske nagrade, niti smije tražiti u toj novoj domovini bilo što za svoj narod, odakle je potekao. Ni za svoju redovničku družbu on ne smije ništa tražiti. On ponajprije treba da traži spas duša. On zaista mora svoju redovničku družbu ljubiti svesrdnom ljubavlju, ali još većom usrdnošću on mora ljubiti Crkvu. On mora biti svijestan, da nikakva stvar ne može koristiti njegovoj redovničkoj družbi, ako ona stoji u suprotnosti s dobrobiti Crkve.

Nužno je osim toga, da misionari, dok se nalaze u domovini, teže usavršenju u krepostima i što boljem upoznavanju crkvene nauke. Oni međutim treba, da se upute u poznavanje tehničkih i gospodarskih nauka, koje će im znanje biti od velike koristi u misijama. Oni moraju upoznati jezike, posebno one, koji će im na njihovom mjestu biti potrebni te da se u znanstvenom smislu razumiju u medicinu, poljoprivredu, etnografiju, povijest, zemljopis i druge srodne nauke.

— **U KELNU** je održan kongres njemačkih katoličkih nakladnika i knjižara. Kongres je raspravljao o temi: »Katolička knjiga u današnjem vremenu«. Na kongresu je osnovano njemačko društvo katoličke knjige. Kongresu je prisustvovao i kelnski nadbiskup kardinal msgr. Frings.

UZNESENJE MARIJINO KOD HRVATA

Iako hrvatski narod spada među manje narode, ipak u štovanju Uznesenja Bl. Djevice Marije na nebo spada među najveće katoličke narode svijeta.

Još prije nego je svetkovina Uznesenja Marijina postala općim i zapovjednim blagdanom katoličke Crkve, hrvatski ju je narod svetkovao kao svoj posebni blagdan. Pri njegovu dolasku u sadašnju domovinu, primorski su krajevi priznavali vlast istočnoga rimskog cara. U istočnom pak carstvu štovanje Uznesenja Marijina počelo je u 6. stoljeću, a postalo je općim za cara Mauricija (582.—602.), dok je u zapadnom carstvu uvedeno u Rimu za Pape Sv. Sergija I. (687.—701.), odakle je prešlo na ostale zemlje. Prema tomu, Hrvati su prigrljivanjem kršćanstva u 7. i 8. stoljeću prigrlili i ovu istinu o Uznesenju Marijinu i bogoslužjem je štovali.

Nadalje, već u prva vremena ima u hrvatskim krajevima više znamenitih crkava, koje su bile posvećene Uznesenju Majke Božje na nebo. Tako u 6. stoljeću imamo stolne crkve u Poreču i Puli u Istri, u 7. st. imamo stolnu crkvu u Splitu u Dalmaciji, u 11. st. stolne crkve u Zagrebu, Senju, Krku i Rabu, pa kasnije u Hvaru i Dubrovniku. Ako uzmemo u obzir, da se je blagdan Pokrovitelja i Naslovnika stolne crkve slavio u cijeloj biskupiji, onda je jasno, da je još od prvih vremena većina hrvatskog naroda slavila blagdan Uznesenja Majke Božje kao posebnu svetkovinu. Dodamo li pak, da je u isto vrijeme bilo i više drugih zbornih, župskih i redovničkih crkava, koje su bile posvećene Majci Božjoj na nebo Uzetoj, od kojih neke još i sada postoje — onda će nam biti još očevidnije osobito štovanje, koje je hrvatski narod u svojoj starini iskazivao Uznesenju bl. Dj. Marije na nebo.

Ovu svoju pradjedovsku privrženost Uznesenju Bl. Dj. Marije narod hrvatski sačuvao je do današnjega dana. To se vidi iz raznih okolnosti, napose iz činjenice, da u hrvatskim krajevima ima 8 spomenutih stolnih crkava posvećenih Uznesenju Marijinu, 2 zborne (u Kotoru i na Rijeci) i jedna redovnička provincija, naime franjevačka u Hercegovini. Ima također mnoštvo župskih crkava posvećenih istom otajstvu u svima biskupijama i nadbiskupijama: u zagrebačkoj 29, đakovačkoj 3, križevačkoj 5, senjsko-modruškoj 7, krčkoj 4, zadarskoj 11, šibenskoj 9, splitsko-makarskoj 16, hvarskoj 6, dubrovačkoj 6, sarajevskoj 10, banjalučkoj 4, mostarsko-trebinjskoj 7, apostolskoj administraturi bačkoj 5, banatskoj 2, pazinskoj 3 i riječkoj 1. Osim toga ima redovničkih samostanskih crkava posvećenih Uznesenju Marijinu 25, od tih franjevačkih 21 (kojih su 12 župske), 1 benediktinska i 3 cistercitske. K ovima moramo pribrojiti još 45 crkava, koje su nekoć bile redovničke ili župske, a sad to više nisu. U svima ovim crkvama Uznesenje Marijino slavi se ne samo kao zajednički blagdan cijele Crkve, nego i kao posebni blagdan dotičnoga mjesta i zajednice, redovito učešćem vjernika iz okolišnih mjesta, koja sudjeluju u proslavi crkvenoga goda dotičnoga mjesta.

Ovomu bi trebalo dodati jednu važnu okolnost, naime da među spomenutim crkvama, posvećenima Uznesenju Marijinu, ima ih 45, koje su prava svetišta i prošteništa s čudotvornom slikom ili kipom Majke Božje. Za proslavu blagdana Uznesenja Marijina u njima drže se pače posebna ili zajednička hodočašća u dotična mjesta, a u južnim krajevima održavaju se procesije s čudotvornom slikom ili kipom Majke Božje, uz najveće oduševljenje vjernika koji mogu prisustvovati.

Uz crkve posvećene Uznesenju Marijinu trebalo bi nabrojiti oltare u drugim crkvama, podignute u čast Uznesenja Majke Božje, a tih je vrlo mnogo. Treba također pripomenuti, da su hrvatski umjetnici u prošlosti, a i sadašnjosti, istinu Uznesenja Marijina prikazivali u slikama i drugim umjetničkim proizvodima; da su hrvatski pjesnici o njoj pjevali nabožne i pučke pjesme; da ju je hrvatski puk ispovijedao u svojim katekizmima, dok su je duhovni pastiri naučavali u propovijedima, pastirskim poslanicama i učenim bogoslovnim knjigama i časopisima.

I sada, kad je ta istina proglašena članom vjere, zar nije za hrvatski narod utjeha i radost, da je u nju vjerovao i posebno joj štovanje iskazivao mnogo vjekova prije, nego je postala članom vjere?

Nove Mise

MARIJINA UZNESENJA

(Nastavak)

Marijina pobožnost ne smije da vodi u slatko sanjarenje, pa i o blagdanu Marijina Uznesenja čeznemo za nebom, ali živeći i boreći se na zemlji. Marija je naša Majka, ali i naša Učiteljica i predvodnica u boju između dobra i zla. »Veliki znak« je zastava borbe i trofej pobjede. S pravom sv. Crkva veliča Mariju, da je Ona pobijedila sva krivovjerja. Zato je za Poslanicu na blagdan Velike Gospe odabran odlomak iz Juditine povijesti.

ČITANJE KNJIGE JUDITINE (13, 22-50; 15, 10): »Gospodin Te je blagoslovio svojom jakošću, jer je po Tebi uništio naše neprijatelje. Ti si, Kćeri od Gospodina Boga Svevišnjega blagoslovljena više od svih žena na zemlji. Blagoslovljen Gospodin, koji je stvorio nebo i zemlju, koji je vodio Tebe, da odrubiš glavu vođi neprijatelja naših. Jer je On danas tako uzvisio Tvoje ime, da ne će nikada hvala Tvoja iščeznuti iz usta ljudi, koji se budu spominjali sile Gospodnje do vijeka. Za njih nijesi Ti poradi tjeskobe i nevolje naroda svojega žalila života svojega, nego si odvratila propast pred licem Boga našega. Ti si slava Jeruzalema, Ti radost Izraela, Ti čast naroda našega«.

Kao što je ta sveta i junačka žena odrubila glavu oholom i razbludnom Holofernu, tako je i Marija zgazila glavu paklenom zmaju. Učinila je to Gospodnjom silom odmah u času svog bezgrešnog Začeća, pa onda pod Križem, kad je za nas žrtvovala »život svojega života«, a konačno u času svoga slavnog Uznesenja na nebo. Tu Marijinu slavu uzvisuje i pjesma poslije Poslanice.

NA STEPENICAMA (Ps. 44, 11—12 i 14): »Slušaj, Kćeri, i gledaj i prigni svoje uho, jer omilje Kralju Tvoja ljepota. Kraljeva kći ulazi sva urešena, plašt joj je izvezen zlatom.

ALELUJA, aleluja. Uznesena je Marija na nebo, raduje se anđeoska vojska, aleluja.«

SLIJEDI SVETO EVANĐELJE PO LUKI (1, 41—50): »U ono vrijeme napuni se Elizabeta Duha Svetoga i usklikne jakim glasom: Blagoslovljena ti među ženama i blagoslovljen plod utrobe tvoje! Otkuda meni to, da k meni dolazi Majka mojega Gospodina? Jer evo, čim sam čula tvoj pozdrav u mojim ušima, zaigralo je od radosti dijete u mojoj utrobi. I blago tebi, što si vjerovala, jer će se ispuniti, što ti je rekao Gospodin. Marija nato reče: Veliča duša moja Gospodina. I raduje se duh moj u Bogu spasu mojemu. Što je pogledao na poniženje sluškinje svoje, jer gle, odsad će me zvati blaženom svi naraštaji! Jer mi čini velike stvari svesilni, i sveto je Ime Njegovo. I milosrđe je Njegovo od koljena do koljena onima, koji ga se boje.«

Sv. Misa nije samo pouka, već u prvom redu žrtva, žrtva Kristova i naša. Naša, u koliko svoju žrtvu, svladavanje samoga sebe, svijeta i sotone, sjedinimo s Kristovom žrtvom. Prinoseći svoje srce u Prikazanju Bogu na oltar uvijek iznova ponavljamo svoj krsni zavjet. Zato su za prikaznu pjesmu nove Mise uzete riječi, koje govore o iskonskoj borbi Krista i Njegove Majke sa sotonom i svakim njegovim uplivom u nama i oko nas.

PRIKAZANJE (I Mojs. 3, 15): »Neprijateljstvo ću staviti između tebe i žene, između tvojega roda i njezina roda.«.

TAJNA. »Neka uzađe k tebi, Gospodine, prinos naše odanosti i zagovorom preblažene Djevice Marije na nebo uznesene, neka naša srca, užgana ognjem ljubavi, neprestano k tebi čeznu. Po Gospodinu ...«

Isus je rekao, da je Njegova majka, brat i sestra onaj, koji vrši volju Njegova Oca. Ta volja hoće samo naše dobro i to u tolikoj mjeri, da nas poziva na blagovanje Kristova tijela u sv. Pričesti. U tom času na otajstven način nosimo i mi poput Majke Marije svoga Boga u srcu. Poslije sv. Pričesti dakle smijemo u Njezino i svoje ime ponavljati Njezinu pjesmu, te je onda molimo, da po istom Otajstvu i mi dođemo k njoj. Ako tako sa sv. Misom i Pričesti proslavimo ovogodišnji i svaki blagdan Velike Gospe, onda će se i na nama ispuniti nada sv. Oca Pija XII. izražena u povelji »Predarežljivi Bog«: »Da napokon vjera tjelesnog Uznesenja Marijina na nebo učini čvršćom i djelotvornijom vjeru u naše uskrsnuće«.

PRIČESNA (Luk. 1,48 — 49): »Blaženom će me zvati svi naraštaji, jer mi čini velike stvari svesilni.

POPRIČESNA: »Primivši, Gospodine, spasonosna otajstva, daj molimo, da zaslugama i zagovorom blažene Djevice Marije na nebo Uznesene dođemo k slavi uskrsnuća. Po Gospodinu ... «

Iz katoličkog svijeta

SV. OTAC PAPA PIJO XII. je vlastoručnim pismom od 21. srpnja o. g. čestitao preuz. g. msgru dru. Franji Salis-Seevisu dvadesetpetu godišnjicu biskupskog posvećenja i podijelio mu ovlast, da poslije biskupske Mise podijeli svim prisutnim vjernicima blagoslov, skopčan s potpunim oproštenjem. Preuzvišeni će taj blagoslov podijeliti na Veliku Gospu 15. kolovoza poslije sv. Mise, koju će služiti u prvostolnoj zagrebačkoj crkvi u 9 sati prije podne.

KONFERENCIJA PREDSTAVNIKA katoličkih vjerskih srednjih i visokih bogoslovskih škola i sjemeništa održana je, po želji Poslovnog odbora katoličkog episkopata FNRJ u Zagrebu dne 30. i 31. srpnja o. g. Raspravljale su se teme: 1. Dr. P. Lončar: Tip vjerskih srednjih škola jest potpuna klasična gimnazija prema Kodeksu i Konstituciji Pija XI. »Deus scientiarum Dominus; 2. Msgr. Božo Milanović: Organizacija sjemeništa i učenje u njemu; 3. J. Korner: Kristocentrična nastava; 4. Dr. Rastislav Drlić: Naša današnja stvarnost i aktuelni problemi naših sjemeništa; 5. Dr. I. Gavran: Školska lektira i uzgoj u sjemeništu; 6. Josip Pavlišić: Uzgoj sjemeništaraca; 7. Dr. P. Lončar: Važna uloga dušobrižnika u primanju i uzgoju sjemeništaraca; 8. Dr. J. Oberški: Predavanje o učenju i broju godina na visokim teološkim školama. — Konferenciji je prisustvovalo 30 direktora i predstavnika vjerskih srednjih škola iz: Zagreba, Pazina, Rijeke, Splita, Dubrovnika, Sinja, Bola, Đakova i Visokog te prodekan Bogoslovskog fakulteta u Zagrebu i rektori visokih bogoslovskih škola iz: Rijeke, Splita, Dubrovnika i Đakova. Konferenciju je otvorio preuz. g. dr. Franjo Salis-Seevis u ime zagrebačkog ordinarija, a kao delegat biskupa svima je predavanjima i diskusijama prisustvovao preuz. g. dr. Viktor Burić, biskup senjski i modruški.

PITANJE KATOLIČKIH ŠKOLA U FRANCUSKOJ znači glavni problem, zbog kojeg se teško formira nova vlada. Milijun i pol katoličke djece polazi konfesionalne škole. Socijalisti misle, da se davanje subvencije vjerskim školama protivi ustavu.

— **KATOLIČKI INTERNACIONALNI KONGRES** za seljačka pitanja održan je u Castel Gondolfu krajem lipnja i početkom srpnja. Kongresu su prisustvovali delegati katoličkih seljačkih organizacija iz Italije. Francuske, Irske, Belgije, Holandije, Sjedinjenih Američkih Država, Kanade i Australije kao i razni katolički učenjaci, koji se bave proučavanjem seljačkih problema. Program kongresa je obuhvaćao najvažnije probleme seljačkog svijeta kao: moralni, socijalni gospodarski i psihološki ambijenat sela; industrijalizacija poljoprivrede i njeni odnosi s industrijom; pitanje vlasništva na zemlju; zadrugarstvo, sindikalna organizacija poljoprivrednih radnika; socijalno osiguranje seljaka; vjerska pouka i vjerski odgoj na selu i međunarodni odnosi u poljoprivredi. Predstavnici pojedinih nacionalnih seljačkih katoličkih organizacija iznosili su svoja iskustva i svoje uspjehe na vjerskom, prosvjetnom, gospodarskom i socijalnom polju djelatnosti. »Katolici i danas, kao i uvijek hoće da budu na prvom mjestu u borbi za opće blagostanje«. Ove riječi iz poslanice sv. Oca Pija XII. talijanskom XXI. socijalnom tjednu bile su rukovodeća ideja ovog kongresa

SAVEZ ŠVICARSKE KATOLIČKE MLADEŽI održao je svoj godišnji kongres u gradu Lauderon-Combes u kantonu Neuchatel uz prisustvo 500 delegata raznih mjesnih udruženja.

NOVI OPROSTI. Sv. Stolica je podijelila 30 dana oproštenja vjernicima, koji pobožno prizovu Ime Marijino. Prema tome mogu se upotrijebiti razne strjelovite molitve uz Presv. Ime Marijino za postignuće ovoga oproštenja, n. pr. »Marijo, zdravlje bolesnih, moli za nas!« — »Marijo, utočište grešnika, moli za nas!« — »Marijo, utočište bijednih, i nevoljnih, moli za nas!«

Vjernici, koji dnevno ovakvim molitvama prizivlju Bl. Djevicu, mogu, uz obične uvjete, jedanput u mjesecu postići potpuno oproštenje, a koji češće u svome životu ovako prizivlju Nebesku Majku, mogu na čas smrti postići potpuno oproštenje, ako su se ispovijedili i pričestili ili barem savršeno pokajali, pa sazvali Presv. Ime Isusovo (ako ne mogu ustima, a ono barem srcem) i smrt prime iz Božje ruke strpljivo za pokoru svojih grijeha.

Osim toga oproštenje od 5 godina podijeljeno je vjernicima, koji obave devetnicu na čast Rođenja, Prikazanja, Navještenja, Pohoda, Očekivanja Poroda, Svijetlog Očišćenja ili Uznesenja na nebo Bl. Dj. Marije. Za devetnicu se mogu upotrebiti bilo kakve molitve na čast Bl. Dj. Marije. Vjernici, koji obavljaju ovu devetnicu, mogu na kraju devetnice postići potpuno oproštenje.

RASPRAVA O EUTANAZIJI t. j. o pravu liječnika, da usmrti neozdravljivog bolesnika, ako to ovaj od njega traži, vodila se nedavno u engleskom parlamentu. Lord Chorley je predložio zakonski nacrt, koji bi davao ovo pravo liječnicima. Međutim, u engleskoj javnosti je nastao veliki pokret protiv ovoga zakonskog prijedloga. Tako je engleski liječnik Dr. Amubrue izjavio, da bolesnici dolaze liječniku po život i zdravlje, a ne po smrt. Dr. Haden Guest je izjavio, da se boli mogu olakšati bolesnicima i drugim sredstvima, a ne smrću. Lord Webb-Johnson je izjavio, da on nikako sebi ne može predstaviti liječnika, koji ubija. Drugi su izjavili, da bi u slučaju prihvata ovog prijedloga, bolnice postale mjesta ubijanja, a ne mjesta ozdravljenja, pak se pita, tko bi htio ići u bolnice, osobito obzirom na mogućnost zloupotrebe ovoga prava. Katoličko stanovište je u pogledu eutanazije jasno izrazio sv. Otac u svome govoru liječnicima prošle godine. Liječnik, koji bi izvršio eutanaziju, on bi svijesno počinio zločin umorstva, bez obzira na to, što je pacijent pristao na takav način smrti. Čovjek nije gospodar svoga života, i kako ne smije sam sebe usmrtiti, tako ne može dozvoliti ni drugome, da ga usmrti. Crkva se ne protivi, da se upotrebe sva sredstva, koja nisu zdravlju štetna, a kojima se može ublažiti bol bolesnika, ali Crkva i dalje ostaje kod svoga načela, da su svi oni, koji dragovoljno iz ljubavi prema Bogu trpe najdragocjeniji članovi Kristova mističnog tijela.

STARI RUKOPISI nekih dijelova Sv. Pisma nađeni su za vrijeme rata u Palestini. Od stručnjaka je starost procijenjena u tom smislu, da rukopisi potječu iz trećeg stoljeća prije Krista. Među protestantskim teolozima i orijentalistima razvijaju se velike prepirke u vezi s tim nalazom. Nedavno je jedan učenjak židovske vjeroispovijesti, profesor u Jeruzalemu, dao novi prilog toj prepirci tim, što tvrdi, da navedeni rukopisi potječu iz srednjega vijeka.

»FATIMSKA GOSPA« je naslov filmu, koji se snima u Fatimi, a koji će prikazivati povijest ukazanja Fatimske Majke Božje. Luciju će u ovome filmu igrati 15-godišnja talijanska djevojčica Ines Orsini, koja je igrala sv. Mariju Goretti u vrlo uspjelom filmu »Nebo nad močvarom«. Prije odlaska u Fatimu mala glumica Ines Orsini bila je primljena u audijenciju kod Sv. Oca.

Sunce

Sunce zapravo predstavlja jednu zvijezdu, nama najbližu zvijezdu u svemirskom prostoru. I sve one nebrojene zvijezde, koje tako blago sjaju u vedroj noći u prirodi, nisu ništa drugo nego sunca, mnoga dapače daleko veća i silnija po žaru od našeg Sunca. Ona su toliko od nas udaljena, da nam se pričinjaju kao mala, sjajna svijetla, koja kao da nas svojim zrakama pozdravljaju iz dubine prostora.

Sunce, koje je izvor sve energije, i po svome svijetlu i toplini uzdržavatelj svega života na Zemlji, ogromna je usijana kugla, čiji promjer iznosi 1,391.000 km. U okruglom broju po promjeru je 110 puta veće od Zemlje. Od jedne kugle Sunca moglo bi se načiniti 1,300.000 kugala veličine kao naša Zemlja. Sunce je od nas udaljeno okruglo 150 milijuna kilometara ili, kako se to u astronomiji naziva, 1 nebeski metar. Brzi vlak, koji bi neprekidno, dan i noć, vozio brzinom od 100 km na sat, stigao bi na Sunce nakon punih 170 godina. Vozna karta za to putovanje, treći razred (računajući 2 dinara po kilometru), koštala bi 300 milijuna dinara.

Kad pogledamo Sunce kroz tamno obojeno staklo, vidimo njegovu sjajnu, blještеću površinu, takozvanu **fotosferu**, od koje dobivamo svjetlost dana. Fotosfera je vanjski sloj Sunčeve usijane bijele kugle, na kome vlada temperatura od oko 6000 stupanja Celsiusa.

Ustanovljeno je, da se Sunce okreće oko svoje osi od istoka prema zapadu (gledajući s ovu stranu Sunca) i jedan okretaj traje 25 dana. Značajno je, da vrijeme okretanja nije jednako za sve dijelove Sunčeve kugle. Dok ekvatorski pojas treba za jedan obrt 25 naših dana, dijelovi oko Sunčevih polova okrenu se jedamput za 35 dana, što ne bi moglo nastupiti, da je Sunce čvrsto tijelo. Sunčeva kugla mora biti tijelo u usijanom plinovitom stanju.

Slično Zemlji i Sunčeva je kugla obavijena plinovitom materijom, jednom vrstom **atmosfere.** I ova atmosfera ima svoj sjaj, no kudikamo slabiji od sjaja fotosfere. Njen najniži sloj, koji pliva po samoj fotosferi, **prelazni sloj**, debeo 300 km, sastoji se iz raznih para. Iznad ovoga, na više hiljada kilometara, dolazi ružičast sloj lakih plinova, sastavljenih uglavnom iz vodika, manje heliuma, kalciuma i drugih plinova. To je t. zv. **hromosfera.**

S vremena na vrijeme izbijaju iz Sunčeve unutrašnjosti neobično veliki i usijani mlazevi plinovitih čestica, koji se dižu nevjerojatnim brzinama, vrlo visoko iznad Sunčeve površine. To su glasovite Sunčeve **protuberance.**

Za vrijeme potpunih Sunčevih pomrčina vidi se jasno oko Sunca sjajna aureola, katkad pravilna katkad nepravilna oblika. To je Sunčeva **korona.** Ona je najviši sloj Sunčeve atmosfere, koji je sastavljen iz plinovitih čestica.

I ako je Sunce tako sjajno, na njemu se već malim durbinom često mogu opaziti takozvane **Sunčeve pjege.** One su nepravilna oblika, tamne u sredini, a malo svijetlije okolo rubova. Pojavljuju se u blizini Sunčeva polutnika (ekvatora) i to neke u skupinama, a neke usamljene. Pjege su pojave prolazne, ali periodične prirode. Dvije tri godine njihov broj raste, a i same pjege se povećavaju do t. zv. **maksimuma,** koji traje oko godinu dana. Poslije toga počimaju opadati i broj pjega i njihove veličine, redovito sporije nego što su rasle, da se poslije pet do šest godina potpuno izgube sa Sunčeve površine i nastupa doba **minimuma** pjega. Time se završi perioda, koja traje oko 11 godina. Potom se počimaju javljati nove pjege i razvijaju se istim tokom. Posljednji maksimum pjega bio je god. 1949., pa prema tome što smo naveli, novi može biti oko god. 1960.

Pojave Sunčevih pjega nijesu dostatno ispitane i objašnjene, zato je potrebno duže vremena ispitivanja i uspoređivanja, ali po opaženim događajima izgleda, da imaju izvjestan sudbonosni utjecaj na čovječanstvo.

Sunce svojom privlačnom silom, gravitacijom, podržava na određenim daljinama od sebe sve planete i ostale članove obitelji, primorava ih da se gibaju oko njega, te ih opskrbljuje životvornim svijetlom i toplinom. Tako se ono ukazuje kao upravljač i kao izvor svijetla i topline u cijelom svom sustavu, kao glava obitelji.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28a, — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963.312. — Pojedini broj stoji 4.— Din.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

»Bože, zaštitniče naš, pogledaj i vidi lice svojega pomazanika! Jer više vrijedi jedan dan u Tvojim dvorovima od tisuće drugdje«.
(Ps. 83, 10, 11)
Iz Ulaza današnje sv. Mise

GOD. VI. ZAGREB, 19. KOLOVOZA 1951. BROJ 34

Kušnja Učiteljevih Apostola

Na veliku su kušnju stavljeni Apostoli. Gledali su, da je Spasitelj u svemu čovjek, kao i oni. S njima jede i pije. S njim spava. Podnosi glad i žeđu. Umara se i znoji. Imade neprijatelja, koji Ga progone. Nije li dakle On Sin Marijin i Josipov, s kojima je živio trideset godina pod istim krovom. Čovjek je On, to oni vide. Ali je čovjek bez mane i grijeha. On je, kako bi oni rekli, čista Davidova harfa, koja daje samo blagozvučne glasove i nema u njima nesklada i pogreške. U Njemu je ujedinjeno sve dobro i lijepo, što uopće takova svijet ima. On sam govori: »I blago onomu, koji se ne sablazni o mene« (Mt 11, 6).

Ali koga ne bi smetalo i začudilo, da je u jednoj osobi Bog i čovjek! A to oni, Apostoli, moraju vjerovati. I moraju vjerovati svakako, jer iz Njegovih ruku izlazi toliko čudesa. A čudesa pravi u vlastito ime kao Bog. Uza sve to kraj Njega prolazi i od Njega odilazi mnoštvo naroda. Među njima ima Židova, koji nisu inače zli. Kraj Njega prolaze pismoznanci i farizeji i prezirno trzaju usnicama. Raspaljuju se srdžbom, jer vele, da On huli na Boga. Prolaze kraj Njega i prijatelji i rođaci, koji se sada zaklinju, da će odsada samo još čvršće držati Mojsija i zakon.

Ovaj Učitelj traži, da Njegovo tijelo jedu, jer je ono kruh za život svijeta i tko ga blaguje, živjet će do vijeka. Što to znači: Njegovo tijelo jesti i krv piti? Što to znači, tima riječima uvijek i nepretano vjerovati i podvrgavati se. Što će sve još taj Učitelj tražiti! Velike stvari. Ipak je sve to iz ljubavi i dobrote prema njima. Oni su blaženi zbog ljubavi, ali im je vjera teška. Ali oni ne odbacuju kao tvrd govor ono, što On kaže... A to je dosta. Bog diže ovu ispravnu dobru volju do blažene vjere, prema onoj riječi Spasiteljevoj, koju je rekao za vjeru Petrovu: »Blago tebi, Simone, sine Jonin! jer tijelo i krv nije to tebi objavila, nego Otac moj, koji je na nebesima« (Mt 16, 17). Bog im je dao milost vjere.

I jedva je milost vjere unišla u njihove duše, ustade Petar i u svetom oduševljenju u ime dvanaestorice Apostola kliče u zanosu: »Ti imaš riječi vječnoga života! I mi smo vjerovali i znademo, da si Ti Krist, Sin Boga života« (Iv. 6, 69. 70; Mt 16, 16).

Bogočovjek se raduje nad riječima, priznanjem i vjerom svojih Apostola. Vidio je, da Njegova muka nije bila uzaludna. Na polju polako dozrijeva pšenica, iz koje se peče kruh, a njega svemoćna Riječ pretvara u svoje sveto Tijelo. I grozdovi se crvene na proplancima i polako dozrijevaju, iz kojih se preša vino, i poslije pretvara u božansku Krv. Tako je Gospodin gledao polako dozrijevanje svojih Apostola u vjeri širokoj i čvrstoj poput pećine. A dozrijevala je u njima i sveta, čista ljubav, koja ih je osposobljavala, da nastave i dovrše sveto Spasiteljevo djelo spasenja.

Spasitelj je pošao i korak dalje i počeo dvanaestoricu Apostola poučavati o potrebi i nužđi svoje gorke muke i smrti. Apostoli su se jedva oporavili od dubokog uzbuđenja, koje je u njihovoj nutrinji izazvalo priznanje i ispovijedanje Božanstva Spasiteljeva i sada je nova objava o Njegovoj muci i smrti u njima podigla veliku oluju kao ono na uzbješnjelom moru, gdje su vapili: »Izbavi nas, Gospode, izgibosmo« (Mt. 8, 25). Zar Bog da trpi i umire! To se protivi njihovu shvaćanju više nego išto drugo.

Zar nije Bogočovjek Mesija, koji će osnovati veliko i slavno kraljevstvo, svoje neprijatelje sebi podložiti, uspostaviti prijestolje Davidovo i uresiti Izrael kao prvaka pred svima narodima bogatstvom, sjajem i slavom! Visoko su se dizali valovi u dušama Apostola. Nisu to bili valovi vjerskih dvojba, ali su bili valovi tjeskobe i trepeta, hoće li se to ispuniti.

Spasitelj je mogao tu oluju u srcima Apostola jednom jedinom riječi umiriti, ali to nije htio. Radije je njihove zemaljske misli malo po malo približavao mislima Božjim. I ove su misli konačno u njima iznijele pobjedu. I njihova vjera u Njegovo Božanstvo nadjačala je sve protivne pomisli.

Spasitelj nije htio imati oko sebe samo vjerujuće Apostole, nego također i karakterne i svete muževe. Veliki svećenik Staroga Zavjeta nosio je na čelu napis: »Svetinja Božja«, kao da je on sam svetinja Božja. Svećenici Staroga Zavjeta povezivali su svoje bokove remenom, na kome su se zrcalile četiri boje. Sve je to imalo naznačiti njihovu svetost. Tako su i svećenici i veliki svećenici Novoga Zavjeta, Apostoli morali biti sveti.

O njima se ne bi moglo kazati ono, što se reklo o farizejima: »Sve, dakle, što vam kažu, držite i činite, ali po njihovim djelima nemojte činiti, jer govore, a ne čine« (Mt 23, 3). Samo sveti naime posjeduju silu, koja poučava, obraća i privlači. Ako je svetac sličan osobnoj svetoj sili Božjoj, onda će on djelovati sa snagom Božjom i osvajati svijet za Boga. Zato je Spasitelj i molio za svoje učenike: »Posveti ih u istini. Tvoja je riječ istina. Kao što si mene poslao u svijet, i ja njih šaljem u svijet. I ja se posvećujem za njih, da oni budu posvećeni istinom. Ali ne molim samo za njih, nego i za one, koji na riječ njihovu uzvjeruju u mene, da svi budu jedno, kao što si Ti, Oče, u meni, i ja u Tebi, da i oni u nama budu jedno, da vjeruje svijet, da si me Ti poslao«.

Da dakle Apostolima vjera ne smalakše, da izvrše svoju zadaću, da obraćaju svijet svojom riječi, treba da budu sveti i jedno s Ocem i Sinom.

Asumpti

I.

Ej sunce, mjeseče i rojevi blistavih zvjezdica,
Ti šumo draga i livado, majko ljupkome cv'jetu,
I ptičice lijepe, što svojom pjesmom slavite Tvorca,
Ah kitite Majku, Djevu, kitite moju Asumptu!

II.

Vi, što svagdanji kruh svijetu štovanom rukom dajete,
Ljudi znojnoga rada i znanja što gledate metu;
Sve čovječanstvo, svi milijuni, sa svim što imate,
Ah kitite Majku, Djevu, kitite moju Asumptu!

III.

Buonarotti, Da Vinci, dlijeta i kista titani;
Svi geniji tonova: Beethovene, Schuberte, Mozarte,
Vaši zvukovi u srcu, mi tvore zanos predivni.
Ah kitite Majku, Djevu, kitite moju Asumptu!

IV.

Službenici svetog oltara, na kojem je Njemu stan,
O čijem Srcu vatrene besjede lete svijetu,
Za kojeg Mater divnu u vama gori plam neprestan,
Ah kitite Majku, Djevu, kitite moju Asumptu!

PO ŽELJI SVETOG OCA PAPE služi se svagdanja sv. Misa za mir u svijetu u Bazilici sv. Petra u Rimu, a na oltaru sv. Josipa, zaštitnika Crkve. Ova sv. Misa se služi od 1948. g. i stipendij za ovu sv. Misu je osigurao sam sv. Otac. Sada se pojavljuje pokret kod svih katoličkih naroda u svijetu, da stipendij za ovu sv. Misu osigurava svake godine po jedan katolički narod, kako bi ta sv. Misa postala nekako vezom između katoličkih naroda svijeta željnih mira i mirnog razvitka.

Kada nam je potrebno ufanje

U prvom redu potrebno nam je ufanje ili pouzdanje u molitvi. Sv. Jakob uči, da o tom pouzdanju ovisi uspjeh molitve. »Ako kome od vas nedostaje mudrosti, neka ište od Boga, koji daje svima obilato Neka ište s pouzdanjem ne sumnjajući ništa, jer tko sumnja, sličan je morskom valu, koji vjetar podiže i goni. Takav čovjek neka ne misli, da će primiti što od Gospodina«. Slijepac kraj puta vikao je ustrajno i pouzdano: »Isuse, sine Davidov, pomiluj me!«, dok napokon nije bio uslišan. Isus mu je rekao: Vjera tvoja ti je pomogla, t. j. pouzdanje ti je pomoglo.

Kad dakle što od Boga molimo, prije molitve treba da u svom srcu probudimo jako pouzdanje. To ćemo učiniti tako da se sjetimo obećanja Isusovih, koja nam je tako često i tako jasno dao, da će nam molitva biti uslišana. Ako nas zli duh ili naš vlastiti strah i malodušnost odvraća od molitve, treba da ponovno probudimo pouzdanje i nastavimo moliti još većim žarom. Ne činimo li tako, malo ćemo postići molitvom.

Kad nas napadne dvojba i nepovjerenje u sebe same radi naših vlastitih grijeha, tada treba da probudimo i oživimo ufanje. Zatim kad pomislimo na svoje sadanje grijehe, slaboće i slabo napredovanje u dobru. Kad brodu prijeti brodolom, krmilar baca sidro i brod se u valovima oslanja o nj. Takovo je čvrsto i sigurno sidro ufanje. Kada dakle duša osjeća valove nepouzdanja ili je đavao napada očajnim mislima, treba da smjesta baci sidro svetoga ufanja u more Božjeg milosrđa i prihvati se za nj. Bit će od velike koristi u takovim časovima često opetovati riječi Psalma: U Tebe se, Gospodine, uzdam i ne ću se pokolebati dovijeka. Ili one Jobove: Pa ako me i usmrti, uzdat ću se u Njega. Ove i slične riječi treba izgovarati, dogod se ne povrati radost i mir u srce.

Izvrsno je sredstvo u duševnoj potištenosti pouzdanje u Mariju, majku milosrđa. Ona je zvijezda mora, čije blago svijetlo prodire mrku noć i srcu vraća mir. Sv Bernardo kaže: Kad te muči veličina vlastitih pogrešaka, ili te uznemiruje glas savjesti i strahota suda, kad navale na te valovi žalosti i ponor očajanja prijeti da te proguta, misli na Mariju. Ako Je nazoveš, ne ćeš očajati.

Nadalje treba da se zaštitimo štitom ufanja, kad nas napastuje đavao na nečistu ljubav, srdžbu, zavist, osvetu ili sličnu manu. Sv. Petar kaže, da đavao, naš protivnik, obilazi kao ričući lav i traži koga bi proždro i neka mu se opremo postojanom vjerom i ufanjem. Sv. Ivan Hrizostom kaže: Kraj tebe je onaj, koji te ne će kušati preko tvojih sila. Zašto si dakle žalostan ili potišten ili malodušan? Paladije pripovijeda, da je opat Pako bio uvijek žalostan radi velikih napasti protiv sv. čistoće. Tada čuje glas s neba: Ove ti napasti služe zato, da se nimalo ne pouzdaš u svoje sile, nego u jedinoga Boga. Opat je prestao da se uzda u sebe, nego je tražio pomoć u Boga, i proveo je ostale svoje dane u miru.

Treba napokon da budimo u srcu ufanje u časovima protivština i patnja, bile one tjelesne, kao: siromaštvo, neimaština, bolest, ili duševne, kao: ogovor, kleveta, gubitak imetka, gubitak milih rođaka. Ufanje je jedino, koje jača srce i čini ga otpornim poput željeza protiv udaraca sudbine. Sv. Grgur kaže: Ufanje u nebeska dobra učvršćuje dušu, da se u buri i valovima zemaljskih nevolja ne uskoleba. A sv. Ambrozije kaže: Uzmi nadu, nestat će i strpljivosti. Zato nas lijepo opominje sv. Crkva: Usred protivština i patnja treba da nam srce tamo stalno boravi, gdje se nalazi prava i stalna radost.

Budimo veseli

Svi mi moramo barem kadkada imati časove žalosti. Za takove časove treba da kažemo ovo. To je lijekovito korijenje, kojega mi ne možemo odbaciti, ako hoćemo posjedovati trajno zdravlje. Dakako da se lijekovi ne mogu dobiti ni primiti u velikim obrocima niti prečesto, jer bi tako škodili i tijelu i duši. Imade ljudi, za koje se čini, da su veselje i dobro raspoloženje uzeli u zakup za cijeli svoj život. Oni imadu sunčano lice i sile da se smiju i oni, koji su najgore i najtrpkije kiselice. Imade takovih veseljaka. O, samo kad oni ne bi bili tako rijetki! No njihov je broj svaki dan sve manji, jer moderni život dnevno nekomu oduzimlje radosti.

Ima pak naprotiv jedna druga vrsta ljudi, koja se ne može nikad ostaviti žalosti. Oni imadu uvijek razlog, da budu potišteni i da takovi naokolo hodaju. Oni nalaze na svakom koraku povoda za novo nezadovoljstvo. Ako je kod njih i u njihovoj porodici sve u najboljem redu, tada će sigurno naći kamen spoticanja u susjedstvu, u selu, u gradu ili bilo gdje u širokom svijetu, pa će se njihovo čelo nabrati u nabore i prevući crnim kišnim oblakom preko njihovih zjenica i obrva. To su zlokobni gavrani, koji možda nisu doživjeli nikakvu nesreću, a ipak su uvijek nesretni.

Veselost je dar Božji. No i žalovitost to može biti, ako se od nje ne damo svladati. Imade naime žalost nad životom i žalost nad smrću. Jedna od najplemenitijih ljudskih osjećaja jest ona laka tugaljivost i potištenost nad nesavršenošću zemaljskoga života. Imade očiju lijepih, oštrih, jasnih, koje gledaju svakoj stvari na dno i ondje zapažaju nečisti, gorki talog, koji tvori mužeć svega vremenita. Ako je nekoga Bog nadario takovim dubokim pogledom, taj nije rođen da mu se smijemo. On pripada k tihim nosačima križa, koji u trpljenju, pokori i molitvi na sebi nose potrebe čovječanstva. A velika množina polazi putem pokraj njih i veselo se smije. Takove su vrste bili gotovo svi sveci. I kod najvećeg dijela glasovitih ljudi i žena nalazimo crtu lake tugaljivosti.

I vesele i dobro raspoložene ljude može napasti tugaljivost. Ona znade navaliti kao lavina onda, kad iznenada nastupi u životu neka oštra protimba, proti veseloj svjetovnoj mudrosti, kojom su bili dosada nošeni. U takovim slučajevima prodre žalost često u najunutarnjiju moždinu i širi se na sve strane, dok sasvim ne prožme prijašnjeg veselog čovjeka i ne uništi u njemu sav zdravi smisao za život.

Kod nekih ljudi je tugaljivost zlo naslijedstvo, koje su sa sobom donijeli na svijet. Oni su od djetinjstva tugaljiva, zatvorena bića. Oni ne znadu da budu među drugima veseli i u svakoj zgodi kvare njihovo raspoloženje. Oni su možda inače plemeniti i mekane ćudi, ali njihovo je srce mračna sobica. Zlo iskustvo još ih više ožalošćuje i njihova nenaravna ozbiljnost promeće se sa starošću u nepodnošljivi jad. Takovi su ljudi teret i sebi i drugima. Tamne sjene njihove ćudi padaju na sve, koji dođu u njihovu blizinu. Ako su oni otac ili majka, poglavari ili odgojitelji, poslodavci ili sudrugovi u radu, oni su onda mučitelji, koji u sebi nose nezdravi upliv na druge, odbijaju i prezíru svaku svježinu u svom životnom nastupu, svaki topli izražaj srca, svaki sunčani pogled sa svoga lica. Takovi ljudi stvaraju oko sebe grobnu tišinu i uživaju u svojoj teškoj ćudi i potištenosti i žalosti drugih.

Tko pozna život u tančine, može svaki dan vidjeti, koliko takove žučljive ćudi šire oko sebe dosade, zabrinutosti i nemira. Oni su bezdušni tirani (silnici), koji bi htjeli svojoj zlovolji sve podložiti, što je drugoga duha i svijetlije ćudi. Koliko li je uslijed toga u svijetu nepotrebna posla i teške rabote, koliko li se mnogo usluga mora učiniti u tom nesnosnom robovanju. A kako bi lako moglo biti drukčije! Jedan prijateljski pozdrav, jedna dobra riječ, jedna mala šala mogla bi često olakšati teški posao, strogu zapovijed preobratiti u prijateljsku molbu i zasladiti gorki lijek.

Baš radi toga zbog naše subraće moramo biti veseli. Mnogi stavljaju mnogo toga na milostinju. Ali bismo mogli nabrojiti mnogo okolnosti, u kojima bi se radost mogla uliti u nečije srce, a da ne treba darovati novac. Konačno smo već zbog milostinje doživjeli toliko zamjerka i mrmljanja, i nismo našli ni zahvalnosti, ni priznanja ni časti. Često je šutljiva kućna pomoćnica velikodušnija od svoje gospodarice, koja ju je napala.

Vesela ćud je darovana krepost. To je krepost, koju ne nagrađuju ordenima niti se imena takovih kreposnika ne pronose u novinama, jer se to ne može rukama hvatati ni novcem procijeniti. A to je baš i najbolje kod toga. Nije potrebno ni da uveče brojimo; kolike smo danas ljude usrećili našim prijateljskim raspoloženjem. To je sve zapisano za vječnost u onim dušama.

Crkva imade jednu nedjelju u Korizmi, koja se zove »Laetare — veseli se«. Ne poziva ona na lakoumno veselje ni ne potiče na nerazboritu raspuštenost, nego na jezgrovitu i zdravu veselost, koja je divan cvijet kršćanske vjere. Tko misli na kršćanski Credo — Vjerujem i prema njemu živi, taj se ne će nikada podati tuzi tako daleko, da zaboravi na najveću zapovijed, koja i u danima punima tuge traži, da se međusobno ljubimo.

Kad se govori o kršćanskoj ljubavi ne možemo misliti uvijek na nešto veliko i izvanredno. Ne možemo misliti samo na to, da ukonačujemo strance, da otkupljujemo zarobljene, da moramo opraštati ubojicama — zato možda nemamo ni prilike. Ali deseci i stotinjaci ljudi dnevno stupaju pred nas: ljudi su to, koji kao stranci prolaze svijetom, jer nikoga nemaju, komu bi se mogli povjeriti i istužiti; ljudi su to, koje je zahvatila nesretna ćud i stenju pod tim teretom i čeznu za prijateljskom riječi iz naših ustiju; ljudi su to, koji se pred nama osjećaju krivima i najradije bi se uklonili ili iz našega vesela lica pročitali, da im opraštamo, da smo zaboravili.

Stoga nastojmo svom snagom, da za ljubav Božju budemo veseli i raspoloženi, da tako oko sebe sijemo radost i veselje.

UNUTRAŠNJI I VANJSKI ČIN ima u istu ćudorednu vrijednost

Ugledni starozavjetni pravednik patrijarha Abraham i žena mu Sara nisu u braku sve do pod stare dane imali djece. A ne imati djece u Starom je Zavjetu bila velika sramota. Mnogo su se Bogu molili, da Bog otkloni od njih tu sramotu, te im dade dijete. Bog je uslišao njihovu molbu i pod stare su dane dobili plemenitoga sina Izaka. Međutim je Bog stavio na roditelje strašnu kušnju. Bog reče Abrahamu: »Uzmi Izaka, sina svojega, jedinca svojega, kojega ljubiš, pa idi u pokrajinu Moriju i ondje ga prinesi za žrtvu paljenicu na jednom od brda, što ću ti ga kazati«. Kad dođoše Abraham i sin Izak na mjesto, što mu ga je Bog pokazao, načini Abraham žrtvenik i naslaga drva na nj. Sveže sina svoga Izaka i metne na žrtvenik, na drva odozgor. Nato Abraham pruži ruku svoju i prihvati za nož, da zakolje sina svoga. Međutim Anđeo Gospodnji povika mu s neba: »Ne stavljaj ruku na dječaka i ne učini mu ništa! Jer sad znam, da si bogobojazan i da mi nisi uskratio jedinoga sina svojega. Blagoslovit ću te obilno i potomstvo ću tvoje umnožit kao zvijezde na nebu i kao pijesak na obali morskoj, i potomstvo će tvoje osvojiti vrata neprijatelja svojih. I bit će blagoslovljeni u potomstvu tvojem svi narodi na zemlji zato, jer si poslušao glas moj« (1 Mojs 22).

Abraham stvarno nije žrtvovao Izaka, jer je žrtvovanje Izakovo u zadnji čas Anđeo spriječio i pokazao Abrahamu neka žrtvuje ovna, koji se rogovima zapleo u grmu. Ali je Gospod Bog primio i nagradio dobru volju Abrahamovu, kojom je htio žrtvovati sina tako, kao da ga je stvarno žrtvovao. Odatle slijedi, da vanjski čin nema svoje posebne ćudorednosti. Kad je jednom učinjena u duši ozbiljna dobra ili zla nakana, dobra ili zla odluka, već je ćudoredna vrijednost čina gotova. Čin je ćudoredno dobar ili zao bez obzira, da li je vani učinjen ili ne. Vanjski čin je samo dopuna onoga, što je već u duši učinjeno. Prema tome imadu unutrašnji i vanjski čin jednu te istu ćudorednu vrijednost.

Uzmimo drugi primjer iz Svetoga Pisma. Jednom je zgodom rekao Isus svojem slušateljstvu: »Čuli ste, da je kazano: Ne čini preljuba. A ja vam kažem, da svaki, koji promatra s požudom ženu, već je učinio s njome preljub u srcu svomu« (Mt 5, 28). To znači: Ako netko poželi tuđu ženu s tom nakanom, da s njom sagriješi, već je počinio preljub, makar do samoga čina nije došlo. Zloća preljuba je tu, makar do vanjskoga čina nije došlo. Ne može se netko opravdavati ovako: Ja sam samo želio zlo, ali ga nisam učinio. Sama želja već je zlo. A ako je tko zlo još i izvršio, tada je zla želja ispunjena ili ostvarena, ali se zlo nije uvećalo, nego samo upotpunilo.

Zločinac, koji je o zločinu temeljito razmislio i oružje već spremio te pošao u zasjedu da ubije čovjeka, već je u duši počinio ubojstvo i ako onaj čovjek, koji je imao biti ubijen, nije određene večeri pošao tim putem pa je stvarno ubojstvo izostalo. Zločinac je ipak počinio grijeh ubojstva, koji je teški grijeh, jer je odluka u duši, da ubije čovjeka, već sama u sebi teško zlo bez obzira na sam vanjski čin. A da je zločinac i stvarno ubio čovjeka, ne bi nastupila nova ćudoredna krivnja, nego bi bila samo upotpunjena ona unutrašnja u duši.

Ova dva primjera iz Svetoga Pisma jasno pokazuju, kako moramo paziti ne samo da ne učinimo zla vani, nego se moramo čuvati i samih zlih misli, zlih želja i zlih odluka u srcu. Prirodna je veza između želja, težnja i odluka u srcu i samih vanjskih čina. Plemenite nakane, želje i odluke dovode redovito do dobrih i plemenitih čina. I obratno: zle, opake želje i težnje dovode do zlih i opakih čina. Plemenita nakana sa svojim plemenitim vanjskim činom jedno je ćudoredno dobro kao što je i zla nakana sa svojim vanjskim zlim činom jedno ćudoredno zlo.

Naša je dužnost paziti, da budu ne samo vanjski čini dobri, nego da budu dobre i unutrašnje želje, težnje, nakane i odluke. Prema tome sveta je naša dužnost uklanjati iz mašte ili fantazije sve zle i nedopuštene slike, a iz srca sve isprazne, tašte, zle i opake misli, želje, težnje, osjećaje, nakane i odluke. Da čin bude ćudoredno dobar i pred Bogom zaslužan, mora sa svih strana biti dobar, a ako je samo nešto kod čina zla, makar samo u srcu, već je čin zao,

Srcu svija Srdaca

Kad bih mogao, ja bih iz najljepšega cvijeća povadio boje, ali ne zato da ukrašujem knjige kao starinski slikari, nego zato da na nebeskom svodu napišem jedno ime.

Kad bih mogao, ja bih isušio sva mora i sve rijeke i napisao bih na njihovim dnima jedno ime.

Kad bih mogao, ja bih to ime urezao u srce svake zvijezde, svake biljke, svakoga nijemog stvora, svakog čovjeka. A to ime jest: Srce Marijino.

Zašto Srce Marijino? Zato, jer ono kuca usred naših boli, usred naših radosti, pa čak i usred naših grijeha, težeći neprestano, da opačine naše ulije u bezdan ljubavi. To Srce kuca usred zemlje i usred svemira, jer je Marija Majka čovječanstva i Kraljica svemira. To je Srce usred Srca Božanskoga, koje je sazdano od Njezine krvi.

To je Srce usred srca moga i moje je srce usred Srca majčinskoga. Kad bih mogao, ja bih svaku kaplju mojega srca, koje gori, pretvorio u plamen i s tim bih plamenom napisao po cijeloj zemlji i nebeskom svodu: Srce Marijino ranilo je moje srce, ranilo ga svojom neizrecivom ljubavlju. Jer je ljubilo moju bijedu više nego svoju neizmjernu veličinu.

Blagoslov Božji

Kao blago proljetno sunce osjajio je mlade grančice i vabi ih na rascvat.

I ko kiša sitna, gusta prosuo se na žedna polja i osvježio klonulo cvijeće.

Kao žarko sunce ozlatio je žito naših njiva i zrelošću ožario voće naših voćnjaka.

Blagoslov Božji prosuo se kao tihi mir na naše duše.

I ko radost

I' sigurnost.

On se izlio žarom u srca naša.

Žarom lijepe ljubavi, čiste, sunčane, koja nas mami da pjesme pjevamo Onome, koji nas blagosliva, Bogu našemu da pjevamo i hvalimo Ga.

— **U BUENOS AIRESU**, glavnom gradu Argentine, osnovana je katolička viša ekonomska škola. Školovanje traje 4 godine, a predavaju se među ostalim ekonomija, filozofija, teologija, povijest, matematika, statistika, demografija, javno i privatno te socijalno pravo.

PODLISTAK

SVETE MARIJE (Saintes Maries)

Mjesto u Francuskoj, gdje hodočaste cigani. Svake godine u mjesecu svibnju desetine tisuća cigana skuplja se tu za svetkovinu Sare i Marije.

U najjužnijem dijelu sunčane Francuske, između dva utoka rijeke, Rodano, koja tu čini deltu (račvasto ušće) prema Sredozemnom moru, leži departement (okrug) s odgovarajućim imenom: Usta Rodana. U tom trokutu nalazi se pokrajina s drugim imenom, pokrajina Camargue, u provinciji Arles. Na samom utoku Rodana u more na granici Camargue leži stari gradić nazvan Saintes Maries de la Mer. U tom gradiću svake se godine slavi neobična i zanimljiva svečanost, koja privlači cigane i lutalice sa svih strana svijeta.

Jedna od najslikovitijih i najzanimljivijih svečanosti, koja se slavi svake godine u Francuskoj, jest veliko hodočašće u malo primorsko mjesto Saintes Maries de la Mer — Svete Marije od Mora.

Vrlo je upadna ova množina, i čovjek odmah postavlja pitanje: gdje bi se mogle naći te Marije, koje su dale ime tomu mjestu. Jer, prema općenitom običaju u kršćanskim zemljama, selo dobiva ime po svom zaštitniku, u čiju je čast posvećena seoska župna crkva.

Da to lakše razumijemo, pogledajmo malo u Sv. Pismo i pobožnu predaju. Iz Sv. Pisma znamo, da je Krist bio gost Marte i Marije, a prema pobožnoj tradiciji (predaji), one su četrdesete godine poslije smrti Kristove bile istjerane iz Betanije. Na Palestinskoj su obali našle čamac i zajedno sa svojom porodicom ušle u nj i otisle se od obale bez jedra i vesala. Poslije dugog lutanja po moru sretno su stigle do francuske obale i pristale u francuski gradić, kojega su kasnije nazvali »Saintes Maries«. U čamcu su se nalazili: Marija Salome, Marija Jakovljeva, majka apostola sv. Jakova, njihova sluškinja Sara iz Egipta, Lazar, Marta i Marija Magdalena.

S morske obale Lazar pođe u Marseilles, a svi ostali krenuše drugim pravcem osim spomenutih Marija i Sare. Ove su ostale na morskoj obali, a njihova su tjelesa kasnije nađena i stavljena u dragocjene lijesove, da ih se časti kao relikvije. Relikvije sluškinje Sare leže već vjekovima u tamnoj podzemnoj kripti crkve Saintes Maries.

Tako je selo dobilo svoje ime u množini. Ali time još nismo razjasnili činjenicu, zašto se tu svake godine slavi svečanost.

Na dane 24. i 25. svibnja ulazi u pokrajinu Camargue-a u gotovo nenastanjen i tužan kraj, gdje leži slikovito selo, nedogledan broj najraznovrsnijih vozila. Svi cigani Francuske kao i mnogi iz udaljenih zemalja, k tome još gledaoci i stanovnici cijele pokrajine, sačinjavaju u te dane jednu veliku, izvanrednu i neobičnu gomilu ljudi, šaroliku, veselu i zaista slikovitu.

Svi su oni došli, da kroz ta dva dana časte drage relikvije svetih žena moljenjem, pjevanjem i noćnim slavljem

XIV. NEDJELJA PO DUHOVIMA

19. VIII. 1951.

U današnjem sv. Evanđelju drži Isus govoru (Matej 6, 24 — 33) Apostolima, kako treba da služe Bogu, a ne mamonu, t. j. zemaljskom blagu. Ne treba da se previše brinemo, što ćemo jesti, što ćemo piti i u što ćemo se odjenuti, jer je to briga Boga, našeg Oca nebeskoga, koji se brine za sve žive i nežive stvorove, pa kako se ne će brinuti za nas, svoju djecu.

1. Nitko ne može služiti dva gospodara: Boga i svijet. Svijet nas nastoji svojim dobrima privući da mu služimo, ali to su lažna dobra. Mjesto da nas čine zadovoljnima, tovare na nas brige, mjesto da nam donose život, prouzrokuju nam smrt. Svjetska su dobra poput voćke u raju, koju su jeli prvi ljudi i vjerovali, da će postati kao Bog, a navukli su na se srdžbu i prokletstvo Božje, te bijedni život i konačno smrt. Obećanja svijeta i đavla su lažna i prevarna. Svijet zove: Dođite, nauživajte se dobara! Spletite ruže oko čela, predajte se užicima, dok ste mladi, mislite samo na zemaljske radosti! Usrećit ćemo vas častima, bogatstvom i svakom radošću! Kako je sve to varka i praznost! Kad su se ta obećanja ispunila? Sjetimo se sudbine izgubljenog sina. Otkažimo službu svijetu i đavlu!

2. Drugi je gospodar, koji traži našu službu, Bog. Kako je različit od prvoga! Dobar je, blag i pun ljubavi. Zove nas, da uzmemo na se Njegov jaram, jer je sladak, i Njegovo breme, jer je lako, i to donosi mir srcu. Služiti Bogu znači postići pravi mir, znači kraljevati. A nagrada je za tu službu vječno blaženstvo. Na zemlji život milosti, a u nebu život slave.

3. Što je život čovječji na zemlji? Trava u polju, koja danas jest, a sjutra se u peć baca. Pa ipak smo toliko zaljubljeni u taj život, da na smrt ni ne mislimo. A nije li naš svagdanji život svagdanje umiranje? Mislimo često na smrt, jer je ona oslobođenje od okova tijela, strasti, patnja.

4. Čemu onda tolike brige za tjelesni život, za jelo, pilo, odijelo, zdravlje, a tako malo brige za vječni život, za neumrlu dušu? Krist je umro radi duše naše, a ne radi tijela. Sv. Franjo Ksaverski kliče: Dušo, sliko Božja! Kako malo skrbimo za te, a baš radi tebe je Bog i Čovjek prolio svu svoju krv, koje jedna kaplja vrijedi više od čitava svemira. Ako budemo dušu više cijenili od tijela, Gospodin će nam radi duše dati sve, što je i tijelu potrebno, i hranu i odijelo i svako dobro. Nastojmo dakle, da u svom životu ištemo najprije kraljevstvo Božje i pravdu Njegovu.

Sv. IVANA FRANCISKA ŠANTAL (CHANTAL)

Rodila se u Dižonu u Francuskoj 23. siječnja 1572. u plemićkoj obitelji Frémyot. Majka joj je rano umrla. Uzgajao ju je njezin pobožni otac. Koncem g. 1592. udala se za barona Chantala i imala šestero djece. U zimi g. 1601. njezin je mladi muž bio smrtno ranjen u lovu i umro. To je bio za nju težak udarac, jer je među njima vladao najsavršeniji sklad i nježna ljubav. Ona je odmah učinila zavjet vječne čistoće. Preselila se s djecom k svekru i tu je sedam godina strpljivo podnosila grubi postupak svekra i njegove gazdarice. U to je vrijeme ušla u treći red sv. Franje.

G. 1604. postao je njezinim duhovnim vođom biskup sv. Franjo Saleški. Njihovo duhovno dopisivanje spada među najljepša dopisivanja, što ih povijest pozna, a odaje anđeosko prijateljstvo Sveca i Svetice. Na dan Presvetoga Trojstva g. 1604. zamoliše je Trojica mladića za milostinju u ime Božje ljubavi. Nije imala novaca nego im je dala zlatni prsten svoga pok. muža, koji joj je bio izvanredno dragocjena uspomena, i rekla im, neka to bude za svu Trojicu. Oni rekoše, da je svima dala, što jednom daje. Na to je živo osjetila prisutnost Trojednoga Boga, pala je pred njih i poljubila im noge, a njih je nestalo. Zavjetovala se odmah, da nikomu ne će odbiti milostinje, tko je bude tražio u ime Božje ljubavi.

U siromasima i bolesnicima gledala je samoga Spasitelja. Sama ih je njegovala, a najradije one, koji su bolovali od smradnih bolesti. Njima je bila i sluškinja i majka. Kad su je prosci salijetali, da se uda, užarenim je šilom utisnula na grudima ime Isus. Kod nje je sve više sazrijevala odluka, da stupi u red. Željela je ući u Karmel, ali ju je Bog preodredio, da osnuje red Pohođenja, uz pomoć sv. Franje Saleškoga. Red se imao baviti duhovnim razmišljanjem i pohađanjem (odatle mu i ime) bolesnika i siromaha, ali se kasnije ograničio samo na unutrašnji duhovni život.

Nakon bolnoga rastanka s rodbinom, a osobito s mladim sinom, koji se bacio na prag, da joj spriječi odlazak, otišla je u samostan Pohođenja u Anesi 4. travnja g. 1610. Na Presv. Trojstvo je primila koprenu. Duhovni vođa reda bio je sv. Franjo Saleški.

Iz samostana se brinula za svoju djecu. Sv. Franjo Saleški joj je rekao: »Moja kćeri, radite zemaljske poslove s očima uprtima u nebo!« Podnijela je velike kušnje. Umro joj je dragi otac. Po smrti svekra velikodušno je nagradila njegovu gazdaricu, koja ju je toliko ponizivala. Umro joj je mladi zet, a kći je uslijed žalosti oboljela na smrt. Na smrtnoj uri primila je odijelo Pohođenja i položila redovničke zavjete i izdahnula na rukama svoje majke. I sama je Svetica oboljela na smrt. Sv. Franjo Saleški učinio je za nju zavjet sv. Karlu Boromejskomu i Svetica je naglo ozdravila. 28. prosinca 1622. umro je sveti biskup Franjo Saleški. U velikoj tuzi poduzela je sve, da bude proglašen svetim. Njezin sin bio je ubijen u boju. Vijest je iznenadila Sveticu kao grom. Sin je ostavio kćerku, glasovitu Madame de Sévigné. Umro joj je i brat nadbiskup, snaha, drugi zet i njezine drage prve Majke u redu Pohođenja. Sve je Svetica podnosila s predanjem u volju Božju. Njezino je geslo bilo: »Ljubimo Boga svim srcem svojim«. Umrla je sveto 13. prosinca 1641. u Moulinsu (Mulen) izgovarajući tri puta ime Isus. Proglašena je svetom 16. VII. 1767.

...da od Svetica isprose zaštitu za slijedeću godinu.

A zašto se baš cigani, koji su kojekuda nastanjeni, sastaju u tom gradiću na moru? Odgovor na ovo pitanje nalazimo promatrajući kip treće Svetice: sluškinje Sare, koja je došla iz Egipta, a bila je crne kože. Ta je Svetica bila od starih vremena zaštitnica cigana i putujućih sajamskih zabavljača, koji su uglavnom bili katolici.

Kada se sva ta oduševljena i šarolika gomila ljudi slegne oko sela i kad se posvud čuje glazba i pjevanje na ulicama, tada selo naliči na filmsku scenu, na kakovu veliku narodnu svečanost. Peče se i prži na ulicama i u kolima. Vatre svugdje gore, a miris mesa i luka prodire u svaku kuću. Pasu se konji, čiste se automobili. Oko jedanaest sati svi, koji mogu ići ili se mogu nositi, krenu k malenoj crkvi, da prisustvuju početku svečanosti: zanimljivom spuštanju lijesova s relikvijama u sredini crkve. Na zidovima lijesova naslikane su zgode iz života Svetica.

Prema predaji, prvi koji se dotakne lijesova, bit će sretan kroz cijelu godinu. Da se svima pruži ista prilika, sakristan spušta lijesove pomoću dva konopa u sredinu lađe u crkvi.

Zaglušujući poklici radosti i guranje ljudi se s južnjačkim temperamentom i sunčanom, religijskom naravi cigana ispunjaju crkvicu. Prisutni, koji su se uspjeli približiti sredini, pružaju ruke. I nekoliko časaka kasnije, lijesovi, u kojima se mogu vidjeti kroz staklo i dobro učvršćenu ogradu ostaci kostiju svetih žena, mirno počivaju bez opasnosti na stolu, koji je pripremljen nasred crkve posebno u tu svrhu.

I otada crkva neprestano naliči na mravinjak. Danju i noću ljudi ulaze i izlaze, bdiju uz relikvije, mole i diruju lijesove rukom, daruju svijeće, djecu podižu prema kipu sv. Sare. Ljube kipove i pred njima plaču. S dirljivom pobožnošću neki pričvršćuju slike svojih pokojnika pred noge ili na haljinu drvenog kipa. Na taj način oni postavljaju i svoje mrtve, koji više nisu mogli doći, pod zaštitu svetice Sare. Slijedećeg dana biskup obližnjeg gradića Aix-a služi svečanu svetu Misu, a tada počinju velike svečanosti kao i prije kod svakog hodočašća.

Najprije se pojavi grupa šarolikih konjanika sa zastavama u rukama. Oni okružuju »izabrane«, koji na svojim leđima nose čamac, u kojemu se nalaze stari drveni kipovi, a oko čamca su od drveta izrađeni valovi.

Iza čamca i oko njega okupi se ogromna masa svijeta, i tada cijela procesija kreće prema moru. Dok masa svijeta ostaje na morskoj obali, dotle konjanici i nosači povuku kipove daleko u more. Biskup s obale blagosliva kipove i čamac. Biskup je u svečanom ornatu za taj svečani čas. Na ramenima nosi zlatom izvezen plašt, a pozlaćena mitra s dragocjenim draguljima i vezovima krasi njegovu glavu. Zanimljivo je, da biskup, kao da želi produžiti svoju ruku upotrebljava za tu zgodu srebrnu ruku s ugrađenim relikvijama.

Tim obredom na moru za cigane svršava vjerski dio svečanosti. Poslije toga oni kupuju i prodaju, sviraju i pjevaju. Poslije svečanosti vraćaju se pješice ili najraznovrsnijim vozilima k svojim kućama. Nekada se njihova boravišta nalaze daleko i nekoliko stotina kilometara, a neki moraju prevaliti i tisuće kilometara do svojih boravišta. Divljenja je vrijedna ova nepokolebljiva vjernost starim običajima. To je jaki dokaz njihove čvrste vjere. Nije lako prevaliti tako dugi, naporni, a i skupi put. Ali cigani će radije gladovati negoli izostaviti to hodočašće.

(Iz »Praktiko« br. 5—6, str. 62—64 od 1951. godine)

MISIJSKA ENCIKLIKA PAPE PIJA XII.

Cilj misija

Prvenstveni i glavni cilj misija je taj, da svjetlost kršćanske istine zasvijetli usred novih naroda, kako bi se umnožio broj Kristovih sljedbenika. Da bi se postigao ovaj vrhovni cilj, potrebno je, — i nikada se to ne smije izgubiti iz vida —, da se u misijskim zemljama Crkva postavi na čvrste temelje i da se podigne hijerarhija iz domaćeg klera.

U pismu, koje smo 9. kolovoza 1950. uputili uzoritom kardinalu Pietru Fumasoni Biondi, prefektu sv. Kongregacije de Propaganda Fide, još jednom smo među ostalim napomenuli, da »Crkva nema nikakve želje, da zagospodari narodima u njihovim vremenitim stvarima, dok je naprotiv sva obuhvaćena žarkom željom, da svima narodima donese vrhovno svijetlo vjere i da unapredi uljudbu i bratsku slogu među narodima« (A. A. S. 1950. str. 729.).

Besmrtne uspomene Naš predšasnik Benedikt XV. u Apostolskom pismu »Maximum illud« iz 1919. (A. A. S. 1919. str. 440 i d.) kao i sretne uspomene Naš neposredni predšasnik Pijo XI. u enciklici »Rerum Ecclesiae« (A. A. S. 1926, str. 65 i d.) napomenuli su, da je glavni cilj misija utemeljenje Crkve u novim zemljama. I mi sami smo na već spomenutom sastanku Misijskog Djela 1944. rekli: »Veliki je cilj misija ustanoviti Crkvu u novim zemljama i postaviti je na čvrste temelje tako, da jednoga dana bude mogla živjeti i razvijati se bez pomoći Misijskog Djela. Misijsko Djelo nije samo sebi ciljem: ono žarko teži ovoj svrsi i povlači se, kada se ovaj cilj postigne. Njegova je svrha, da cijeli svijet pretvori u Svetu Zemlju. Ono teži za tim, da ostvari Kraljevstvo uskrsloga Spasitelja, kojemu je data sva vlast na nebu i na zemlji (Mat. 28, 18.), da On zavlada srcima u svim krajevima sve do zadnje kolibe i do zadnjega čovjeka, koji obitava ovaj naš planet (A. A. S. str. 208.).

Domaći kler

Da bi crkva u novim krajevima uhvatila čvrst korijen, potrebna je naravski mudra organizacija djelovanja, a poglavito uzgoj domaćeg klera, koji će biti sposoban odgovoriti svim potrebama. Radi toga ponavljamo i usvajamo kao svoje važne i duboke riječi enciklike »Rerum Ecclesiae«: ...Ako svaki od vas mora nastojati, da se što je moguće više poveća broj domaćeg klera, morate osim toga nastojati, da ih odgojite u svetosti, koja pristoji svećeničkom dostojanstvu i u apostolskom duhu revnosti za spas vlastite braće. To će ih osposobiti, da postanu pripravni žrtvovati i svoj život za svoju subraću i za svoj narod« (A. A. S. 1928. str. 76.).

»Moglo bi se dogoditi, da uslijed rata ili drugih političkih događaja na nekom misijskom području dođe do toga, da neka vlada bude zamijenjena drugom vladom, koja će tražiti ili narediti, da se strani misionari udalje s njena područja. Mogla bi se dogoditi i teža stvar. Naime, da domaći narod, postignuvši viši stupanj civilizacije, a u cilju sticanja nezavisnosti protjera sa svoga područja upravljače, vojnike i misionare strane narodnosti od koje je do tada taj narod zavisio i da to ne bude moguće postići drugčije nego pribjegavanjem sili. Pitamo se, kakva bi ogromna šteta u takvim slučajevima mogla biti nanesena Crkvi, ako se ne bi unaprijed u potpunosti pobrinulo za to, da se raspolaže dovoljnim brojem domaćeg klera, koji će biti sposoban udovoljiti svim potrebama, onog stanovništva ovakvog područja, koje se je obratilo Kristu« (A. A. S. ib. str. 75.).

Duboko smo ožalošćeni, što moramo konstatirati, da je u mnogim zemljama Dalekog Istoka postalo realnošću ono, što je Naš neposredni predšasnik predosjećajući pisao.

Na taj način misije, koje su cvjetale i sazrijevale za žetvu (Iv. 4, 35), nalaze se sada u vrlo teškim prilikama. Nadamo se, da će korejski i kineski narod, slavni po svojoj urođenoj plemenitosti i duhovnoj uglađenosti kao i po sjaju svoje drevne civilizacije, biti što prije oslobođeni ratnih strahota i da će znati pravilno ocijeniti ljubav i kršćanske kreposti stranih misionara i domaćih svećenika, koji ne teže za ničim drugim do li za pravim dobrom naroda pa bilo čak i uz žrtvu vlastitoga života.

Moramo bez prestanka zahvaljivati Gospodinu, što ova dva naroda imaju brojni domaći kler i što je ne mali broj njihovih biskupija povjeren domaćim biskupima. Ako je do ovoga moglo doći, onda za to treba zahvaliti stranim misionarima.

MJESEC SRCA MARIJINA

Glazbenici u travi i ptice na granama nemojte smalaksati. Neka Vaše pjesme ne budu slabije nego u srpnju. Znam, zašto je vaša pjesma u srpnju bila tako lijepa. Zato, jer ste slavili pšenicu, koju je zemlja postavila povrh žrtvenika, da bude Tijelo Kristovo. Znam, predobro znam, premili moji svirači i pjevači. Ali sada opet ugađajte svoje strune i glasiće, jer ovo je mjesec, kad slavimo jedno veliko Srce, Srce, kroz koje je prolazila krv u Srce Isusovo.

Kolovoz je mjesec posvećen Srcu Marijinu. U kolovozu dozrijeva grožđe, da iz njega poteče sočno vino, koje će se na oltarima pretvarati u krv Marijina Sina. U kolovozu slavimo simfoniju božanskog života, koji se prelijevao iz Srca Božanskoga u Srce Marijino, da se opet spojen s ljudskom naravi vraća u Srce Isusovo. Kolovoz je pjesma zrelosti, pjesma spajanja neba sa zemljom i s njenim plodovima, pjesma punine, pjesma harmonije boja, zvukova i mirisa u njihovoj najdubljoj punini.

Kolovoz je posvećen najzrelijem životu, najzrelijem grozdu, najsavršenijoj ljubavi i mudrosti poslije Boga: Srcu Marijinu. Zato, glazbenici u travi i ptice na granama ne stišavajte glasove svoje. Usplamtite ljubavlju, pjesme pojačajte u slavu Srca, iz kojega se rodilo najveće Srce. Pšenica je požeta, zabijelila se Hostija, a za Hostijom se crveni jedno veliko Srce, majčinsko Srce: Srce Marijino!

— **AFRIČKA ZLATNA OBALA** je zemlja, u kojoj se katolicizam u zadnje vrijeme snažno razvija. Prema izvještaju Statističkog ureda Vlade Zlatne obale broj katolika je od 85.087 u godini 1931. narasao do god. 1948. na 209.390. Povećanje je dakle u ovih 17 godina bilo za 264%. Katolici predstavljaju 47% cjelokupnog stanovništva. Ostale kršćanske vjerske zajednice u ovoj zemlji broje i to: metodisti 144.775 vjernika, prezbiterijanci 143.504 i pripadnici engleske crkve 34.406.

Iz prirodnih nauka

POMRČINA SUNCA

Svako tamno tijelo, na koje padaju zrake s izvora svjetlosti, baca sjenu na suprotnu stranu od izvora. Tako isto Zemlja i Mjesec, koje Sunce s jedne strane osvjetljava, bacaju za sobom daleko u prostor svoju sjenu. Kad Mjesec, opisujući svoju stazu oko Zemlje, zađe između Zemlje i Sunca, dakle kad je mijena Mjeseca, može da se desi da nam zakloni Sunčevu sjajnu ploču, da Zemlja naime zađe u sjenu Mjesečevu i nastane **pomrčina Sunca.** Kad Mjesec pak na svojoj šetnji oko Zemlje stigne na protivnu stranu, u opoziciju, dakle u vrijeme punog Mjeseca, može da naiđe na sjenu Zemlje i da nastane **pomrčina Mjeseca.**

Kazali smo, da može nastati pomrčina Sunca, odnosno Mjeseca, ali ta pojava ne mora se desiti svaki put za vrijeme mijene, odnosno punog Mjeseca. Evo tome razloga. Mjesečeva staza ne leži točno u ravnini ekliptike (ravnini, u kojoj se Zemlja giba oko Sunca, a koju možemo predstaviti kao ravninu mirne vode) već je prema njoj nagnuta pod kutom od oko 5 stupanja. Naime u jednoj točki ravnine ekliptike izlazi Mjesečeva staza pod tim kutom (izlazi nad ravninu vode) i na drugoj strani pod tim istim kutom silazi ispod ravnine ekliptike (silazi pod ravninu vode). Samo pravac ovih čvorova (točaka, gdje staza Mjesečeva uzlazi i silazi pod ravninu vode) nalazi se točno u ravnini ekliptike. Kad Zemlja skupa sa stazom Mjesečevom, putujući oko Sunca, dođe u položaj, da je pravac čvorova na ravnini ekliptike usmjeren prema Suncu, onda se tek dešava pomrčina i to: u vrijeme mijene pomrčina Sunca, a u vrijeme uštapa pomrčina Mjeseca. Ovo može da se desi dvaput godišnje u razmaku od 6 mjeseci, a svaki put može da se vidi i po par pomrčina, jer se pravac čvorova sporo pomiče (on obiđe ekliptiku u 18 godina i 10 dana, od istoka prema zapadu).

Kad se pravac čvorova ne nalazi u položaju naspram Sunca, onda Mjesec prolazi nešto iznad odnosno ispod ekliptike i ne može da nam zakloni ploču Sunčevu, kao također ne može da zađe u sjenu Zemlje, te zato kod većine prolaza Mjesečevih uopće ne dolazi do pojava pomrčine.

Utisak, koji ostavlja na gledaoca potpuna pomrčina Sunca — potpun nestanak svjetlosti usred dana, ne može nitko drugi da ima, osim onih, koji to dožive. Zato ćemo iznijeti opis jednog očevidca. Engleski astronom **Baily** prigodom motrenja pomrčine u Paviji (gornja Italija) kaže: »Bio sam sasvim udubljen u otkucavanje svog kronometra (točnog sata), eda zabilježim točno trenutak nestanka Sunčeve ploče i čekao u grobnoj tišini, okružen ogromnom masom svijeta, čija je pozornost zbog tog događaja bila sve napregnutija, što se više približavalo vrijeme pomračenja. U tom času, kad je posljednja zraka nestala, bio sam trgnut od urnebesnog poklika te ogromne mase svijeta, koja se tim prizorom oduševljavala. Upravih svoj pogled Suncu: vidjeh prizor, koji do tada nikad nijesam vidio, a koji čovjek zamisliti ne može, ako ga sam ne vidi. Između neba i Zemlje stajahu Sunce i Mjesec, jedan prema drugome. Mjesec je izgledao kao crna okrugla ploča, okružen svjetlosjajnom zrakastom krunom, čiji je sjaj na rubovima Mjesečeve ploče bio vrlo živahan, podalje od njega slabiji i slabiji, dok je na udaljenju od prilike promjera Mjesečeva potpuno nestao. To je bila korona (kruna), prekinuta na tri mjesta od ogromnih purpurnih (crvenih) plamenova. Htio sam da ih pobliže ispitam, ali u tom času grane prva sunčana zraka u tamnu okolinu; priroda odjednom ponovo oživi, a ja ostah u onom jadnom osjećaju, koji čovjek ima onda, kada osjeti da su mu odjednom nestale sve najljepše čežnje, kod kojih je bio sasvim blizu, a koje se više nikad ne će vratiti«.

Pomrčina Sunca bit će **1. rujna** ove godine. Vidjet će se kao djelomična (Mjesec će zakloniti samo jedan dio Sunčeve ploče) u sjeverozapadnom, zapadnom i južnom dijelu naše države. U Zagrebu je početak pomrčine u 1 sat i 15 minuta, sredina pomrčine u 1 sat i 35 minuta, a svršetak pomrčine u 1 sat i 55 minuta. U Sunce se gleda kroz začađeno staklo.

Astronomi izračunavaju te podatke i za mnogo godina unaprijed, i to s točnošću od stotog dijela sekunde. To je dokaz, kako se nebeska tjelesa sa začudnom točnošću kreću u svemiru, kako ona poslušno vrše zakone, koje im je Stvoritelj postavio.

Iz katoličkog svijeta

— **SVETI OTAC PIJO XII.** je u petak 13. srpnja otišao na odmor u svoju ljetnu rezidenciju Castel Gandolfo. Iako je put sv. Oca bio strogo privatne naravi, mnoštvo vjernika Ga je pozdravljalo cijelim putem od Vatikana do Castel Gandolfa. U samom Castel Gandolfu Mu je tamošnje stanovništvo priredilo oduševljeni doček.

— **SVETI OTAC PAPA PIJO XII.** primio je 12. srpnja u generalnu audijenciju veliki broj vjernika iz Italije, Engleske, Sjedinjenih Američkih Država i Njemačke. Uz ove grupe vjernika audijenciji su prisustvovali mnogi mladenci i pojedini hodočasnici iz Francuske, Švicarske, Portugala, Njemačke Engleske, Brazilije, Peru, Argentine i ostalih zemalja.

— **KATOLIČKO SVEUČILIŠTE** u švicarskom gradu Fribourgu organizira svake godine ljetne tečajeve iz raznih naučnih disciplina, za koje tečajeve uvijek vlada veliki interes. Ove godine su tečajevi započeli 16. srpnja i traju do 23. kolovoza. Tečajevima prisustvuju studenti iz Švicarske, Engleske, Njemačke, Austrije, Belgije, Kanade, Kolumbije, Kube, Sjedinjenih Američkih Država, Finske, Švedske, Portugala, Italije, Francuske, Irske i Malte.

— **BAVARSKI KATOLICI** održavaju treći socijalni tjedan od 30. kolovoza do 3. rujna. Glavni predmet raspravljanja će biti obitelj i njeni problemi. Među ostalim će se održati i slijedeći referati: »Socijalna i gospodarska prava obitelji«, »Obiteljske uštede i obiteljske štedionice« te »Prava i dužnosti roditelja«.

— **U KOELNU** je 24. lipnja posvećena i predana bogoslužju nova crkva sv. Alberta Velikog.

SVETI OTAC je u srijedu 5. srpnja primio u generalnu audijenciju veliku grupu hodočasnika raznih narodnosti, među njima i grupu od 500 holandskih inžinjera i arhitekta te studenata tehnike.

SOCIJALNI TJEDAN SELA je nedavno završen u Kubi. Zasjedanje je otvorio kardinal msgr. Manuel Artega y Betancourt. Obzirom na teško stanje, u kojem se nalazi kubansko seljaštvo, koje je većinom nepismeno, socijalni tjedan je donio odgovarajuće zaključke o mjerama, koje treba poduzeti za poboljšanje životnih uvjeta kubanskog seljaštva te za njegovo kulturno, socijalno i religiozno uzdizanje.

U KOREJI je poginuo katolički vojni svećenik Franjo Ks. Coppens, kada je na svojim ramenima prenosio iz prve bojne linije jednog teško ranjenog vojnika. Od 17 američkih bolničarki, koje su odlikovane za požrtvovni rad milosrđa u Koreji, njih 11 su katolikinje.

NA KATOLIČKOM SVEUČILIŠTU u Tokiju upisao se 361 svjetovnjak na bogoslovski tečaj, koji traje dvije godine. Tečaj održavaju oo. Isusovci, a na tečaju se predaje apologetika, dogmatika, moralka, tumačenje Sv. Pisma i crkvena povijest.

U CIJELOJ NJEMAČKOJ je na svečan način proslavljen jubilej 60. godišnjice socijalne enciklike Lava XIII. »Rerum Novarum« i 20. godišnji jubilej enciklike Pija XI. »Quadragesimo Anno«. Proslave su se održavale u raznim mjestima, a sastojale su se od vjerskih funkcija, akademija i javnih manifestacija. Cjelokupna njemačka štampa je također posvetila veliku pažnju ovom važnom jubileju.

UČITELJI I PROFESORI katoličkih škola njemačkog dijela Švajcarske održali su u Luzernu svoj godišnji kongres. Na kongresu je, među ostalim, prof. Dessauer sa sveučilišta u Friborgu održao referat: »Vjera i humanizam prema modernim otkrićima na polju prirodnih znanosti«, a o. Sebald Peterhans: »Vjerski misterij materije«.

U INDIJI postoje 5.533 katoličke škole sa 30.194 nastavnika, od kojih 24.265 katolika i 5.929 nekatolika. Nekatolički nastavnici se regrutiraju iz bivših učenika katoličkih škola. Inače u Indiji postoje 64 škole, u kojima se pripravlja nastavnički kadar za katoličke pučke škole. Ove škole polazi ukupno 4.316 đaka, od kojih 2.307 katolika, 512 pripadnika ostalih kršćanskih vjera i 1.497 nekršćana. Katoličkih sveučilišnih koleža ima u Indiji 42, u kojima ima 595 profesora katolika i 578 nekatolika. T. zv. »High Schools« katolici u Indiji imaju 474, u kojima radi 6.844 katoličkih i 2.506 nekatoličkih profesora.

— **BELGIJSKI MINISTAR PREDSJEDNIK** Josep Phollen bio je primljen u svečanu audijenciju kod sv. Oca 30. lipnja, dok je 28. lipnja bila primljena isto tako u svečanu audijenciju Margareta Truman, kćerka predsjednika Sjedinjenih Američkih Država.

OO. SALEZIJANCI su u Kairu na svečan način proslavili 25. godišnjicu svoga dolaska u Egipat. OO. Salezijanci održavaju u Egiptu tri škole, i to u Kairu, Aleksandriji i Port Saidu s ukupno 1.200 đaka, koji pripadaju raznim narodnostima i raznim vjerama. Kroz salezijanske škole je tokom ovih 25 godina u Egiptu prošlo 30.000 đaka. U Egiptu sada djeluje 60 salezijanskih redovnika. Proslavi su prisustvovali predstavnici crkvenih i državnih vlasti kao i veliki broj članova diplomatskog kora.

U JAPANU je ožujka mjeseca o. g. izglasan »Zakon o vjerskim zajednicama«. Prema ovom zakonu sloboda vjeroispovijedanja, koja je garantirana Ustavom, mora biti poštivana u svim sektorima javnoga života.

BROJ STANOVNIKA ZEMLJE prema najnovijim statističkim podacima Svjetske zdravstvene organizacije iznosio je krajem 1949. g. dvije milijarde i 378 milijuna stanovnika prema jednoj milijardi 552 milijuna 1900. godine. Prema tome broj ljudi na našoj zemlji se je za zadnjih 50 godina uvećao za 826 milijuna. U Europi, bez Rusije, broj stanovnika se u ovom razdoblju uvećao za 104 milijuna. Naime, 1900. Evropa je brojila 288 milijuna stanovnika, dok krajem 1949. je taj broj iznosio 392 milijuna.

MLADI BRAZILIJANSKI LIJEČNIK dr. Napoleon Rodriguez Laureano, koji se je bio posvetio proučavanju liječenja raka, nedavno je i sam umro od ove teške bolesti. Bolesnicima od raka ovaj mladi liječnik poručuje u svojoj oporuci: »Slijedite Isusa Krista, koji je jedini naš spas. On je onaj, koji nam daje mir i duševnu jakost, kada je medicinska znanost nemoćna, da nam pomogne. Kada dođe čas, nemojte očajavati, jer će Bog biti s vama sa svojom beskrajnom dobrotom... Kada ne bih bio imao vjere, ja bih očajavao, ali jer sam katolik, izgleda mi naravnim sve ono, što se događa po nacrtu Božje Providnosti. Imajte uvijek sve jaču vjeru i ostanite uvijek blizu Boga...« Dr. Laureano se je pripravljao na smrt vršeći svagdano pobožnost Križnoga Puta.

KATOLIČKI PUBLICISTI održali su svoj internacionalni kongres svibnja mjeseca u njemačkom gradu Kleinheubachu. Kongres je održan na inicijativu Udruženja njemačke katoličke štampe, a raspravljalo se o ujedinjenju Europe na načelima kršćanskih tradicija. Osim njemačkih katoličkih publicista kongresu su prisustvovali delegati Belgije, Italije, Luksemburga, Francuske, Engleske, Holandije, Španjolske i Švicarske. Održani su referati o slijedećim temama: »Povijest Europe«, »Razni europski problemi i težnje pojedinih naroda«, »Kršćanski elementi u današnjoj Europi« i ostali. O. Jansen Kron D. I. isporučio je kongresu zadovoljstvo sv. Oca za inicijativu, koja ide ostvarenju jedinstva i mira u Europi na temelju najvećih kršćanskih vrednota te želju sv. Oca za uspješan rad kongresa. Sv. Otac je poslao kongresu specijalni apostolski blagoslov.

— **VELIKA KELNSKA CRKVA** sv. Heriberta poznata pod imenom Deutscher Dom«, koja je bila porušena tokom rata, ponovno je podignuta te predana bogoslužju svibnja mjeseca o. g.

Imadem li zvanje za redovnika

Mnogi osjećaju pravu ljubav prema redovničkom zvanju. Imaju živu želju što prije stupiti u jedan red. Zašto oni tako žele i osjećaju, ne znaju ni sami. Dođe na pr. netko od njih u samostansku govornicu i vidi redovnike, kako su čedni, mirni, zadovoljni i sretni i nehotice pomisli ovako: »Oh, kako je to sretan život! Deder da i ja tako živim! Ljepše je ovdje nego u svijetu, među ljudima, koji su opaki i zli!«

Drugi se opet nadaju u redu naći bezbrižnost, mir, udobnost i ugodnost. Oni govore u sebi: »Kako su ti redovnici sretni. Nemaju nikakve brige za svagdašnje dosadne potrebe. Mjesto njih brine se za to jedan određeni član zajednice ili poglavar, a oni mirno rade svoj posao. Uče, rade, spremaju se za ono, što ih je volja. Osim toga ni roditelji ni kakvi drugi rođaci ne mogu im više ništa zapovijedati, nikako ih koriti. Zato ajdemo u redovnike!«

Je li to zvanje za redovnika? Može li se na temelju takvih razloga zaključiti, da netko ima zvanje za redovnika? Ni najmanje! Takvi razlozi sami po sebi ne vrijede ništa. Oni su jednostavno samo naravna poticala. A budući da je poziv u redovnički stalež vrhunaravan, to je jasno, da sama takva naravna poticala nisu dosta, nego da moraju pridoći još i poticala, koja proistječu iz milosti. Zato će pravo zvanje za redovnika biti tek onda, kad mi doduše osjećamo naravna poticala, ali ona nisu ni jedina ni isključiva, nego mi još pokraj njih osjećamo ono glavno i vrhovno vrhunaravno poticalo. Naravna poticala vode nas u vrhunaravno. To je zato, što se Promisao Božji često puta služi nezgodama i nedaćama u životu, da na taj način pred dušom omrazi svijet i tako je pripravi za veće milosti.

Tako je utemeljitelj kamaldulenškog reda sv. Romualdo potražio utočište u samostanu zato, da izbjegne neugodnim posljedicama, jer se bio potukao s nekim u dvoboju. Sretan redovnički život, u koji je bio ušao, tako ga je ganuo, da se poslije toga potpuno posvetio Bogu.

Sv. Pavao, prvi pustinjak, bježeći od progonstva zađe u pustinju i nađe u samoći mir i zadovoljstvo, što je već tako dugo uzalud tražio.

Kako je mnogo duševno oko silom progledalo, kad je nenadana smrt ugrabila mila prijatelja, kad je neočekivana nesreća ostavila čovjeka na cjedilu ili ga je nemilosrdno pritisla uza zid.

Govoreći o istom predmetu učeni bogoslov Lessije završava: »Ako netko odluči stupiti u redovnike s nakanom, da će držati redovnička pravila i dužnosti — ta odluka, to zvanje sigurno dolazi od Boga, pa makar su koje mu drago okolnosti prouzrokovale tu odluku«.

Velika Gospa

O, blagoslovljena među ženama, Kraljice neba i zemlje, sveta Marijo! Uznesena si na nebo, u kraljevstvo Sina Svojega i dovijeka ostaješ i u nebeskoj slavi naša majka! Dovijeka ostaješ pomoćnica i zagovornica naša u svim našim potrebama, u svim našim danima, i u času smrti naše.

Majko Isusova, Majko naša! Tvoj božanski Sin darovao je Tvoje majčinstvo svima ljudima i Ti si pod Njegovim križem primila u svoje presveto Srce sve nas, koji smo bili i koji jesmo i koji ćemo biti na zemlji. Ti si Majka, koja razumije sve, što nas boli, sve, što molimo od Tebe. Ti si, Velika Gospo, naš put Isusu Kristu, naš put našem vječitom spasenju.

Sveta Marijo, najljepši cvijete neba i zemlje! Tebi dolazimo, Tebi uzdižemo svoja srca, Tebe zazivamo! Usliši molitve naše, vodi nas Sinu svojemu, jačaj nas u iskušenjima ovoga svijeta, tješi nas ožalošćene bolima ovoga života. Marijo na nebo uznesena, Majko Božja, budi s nama od našega rođenja do smrti — budi s nama u vječn[illegible] vječnost.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963.312. — Pojedini broj stoji [illegible] — Din.

rina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VI. ZAGREB, 26. KOLOVOZA 1951. BROJ 35

»Razveseli dušu sluge svojega, jer k Tebi, Gospodine, podižem dušu svoju« (Ps. 85, 4).

Iz Ulaza današnje sv. Mise

UČITELJ UČI APOSTOLE PONIZNOSTI

Veoma je zanimljivo, kako je Isus odgajao svoje Apostole. O čemu im je najviše govorio. Koje kreposti da si usvoje, jer su im najvećma potrebne u njihovu apostolskom djelovanju.

Prije svega, tri su poglavite crte, koje mora posjedovati svaki pravi apostolski značaj. A to je poniznost, smisao za žrtvu i revnost u molitvi.

Spasitelj je učio Apostole kao praroditelje novoga Izraela, i učitelje Novoga Zavjeta. Prvo, što im je naglašavao, jest poniznost.

Sv. Augustin kaže: »Dvije vrste ljubavi boj biju na bojištu ovoga svijeta, a to je samoljublje, koje može doći čak do toga, da prezre Boga, i ljubav prema Bogu, koja vodi do prezira samoga sebe«.

Spasitelj je navijestio rat samoljublju. Taj je rat započeo najprije na sebi. Sam je sebe neizmjerno ponizio. O tom govori Sv. Pismo ovako: »On budući u biti Božjoj nije držao za nepravdu, da je jednak Bogu; ali je sebe poništio uzevši bit sluge i postao sličan ljudima, i vanjštinom bio je kao čovjek. Ponizio je sam sebe i bio poslušan do smrti, do smrti na križu. A zato Ga i Bog uzvisi i darova mu ime, koje je nad svako ime, da se u ime Isusovo pokloni svako koljeno onih, koji su na nebu i na zemlji i pod zemljom i svaki jezik prizna na slavu Boga Oca: Isus Krist je Gospodin« (Filip. 2, 6—11).

Spasitelj je na sebi pokazivao ono, što je Apostole učio. Ponizio se. Ali je odmah apostol Pavao pokazao na neizmjerne plodove te poniznosti Spasiteljeve. Sve je palo na koljena pred poniznim Spasiteljem. Sve Ga je priznalo Gospodinom i poslanikom Božjim. Tako će i ponizni apostol Kristov žeti uspjehe i slave svoje poniznosti i za sebe i na spasenje duša, kojima bude propovijedao.

Spasitelja je vodilo načelo u Njegovu radu oko spasenja duša: »Ja ne tražim svoje slave; ima, koji traži i sudi« (Iv. 8, 50). U vezi s time On navodi, koji je razlog nevjerstvu židovskomu, a to je: oholost i sebičnost. Zato i veli: »Kako vi možete vjerovati, kad primate slavu jedan od drugoga, a slave, koja je od jedinoga Boga, ne tražite? Ne mislite, da ću vas ja tužiti Ocu. Vas tuži Mojsije, u koga se vi uzdate. Jer kad biste vjerovali Mojsiju, i meni biste vjerovali; jer on je pisao za me. Ali kad njegovim pismima ne vjerujete, kako ćete mojim riječima vjerovati?« (Iv. 5, 44 — 47).

Oholost i sebeljublje je uzrok svakomu grijehu i nevjeri, a poniznost je temelj svakoj kreposti i dobroti. Oholost i sebičnost se traži kod ljudi, a poniznost se moli od Boga. Zato Spasitelj ne traži ni časti ni priznanja kod ljudi. On je samo na to mislio, da vrši Volju Oca svoga, koji je na nebesima. Kod Njega je bila čudesna i skladna izmjena između Njegova veličanstva i poniznosti. A tako je to bilo i s Njegovim djelima. Tu poniznost je On htio uliti i u srca svojih Apostola. Zato je i njih pozivao i poticao: »Naučite se od mene, jer sam krotak i ponizan srcem, i naći ćete pokoj dušama svojim!« (Mt. 11, 29 — 30). Govorio im: Pođite dakle svijetlim tragovima samozataje i ljubavi, koja drugima služi. Onda će se i za vas svakoga pojedinoga moći reći: »Prošao je čineći dobro i liječeći sve, koje bijaše nadvladao đavao, jer je Bog bio s njime« (Dj. 10, 38).

Poniznost je istina, oholost je laž i samoobmana. A Spasitelj kaže: »Istina će vas osloboditi« (Iv. 8, 32). Istina naime daje unutarnju slobodu od vlastite samovolje i neovisnost od ljudskoga straha. Poniznost je majka, nositeljica i hraniteljica sviju kreposti.

Čedne i smjerne duše uživaju dopadnost Božju. Ponizna službenica iz Nazareta pjeva u Magnificatu: »Raspršì ohole u mislima srca njihova. Zbaci vladare s prijestolja, i podiže neznatne« (Lk. 1, 51 — 52).

Tertulijan zapaža: značajni dvoboj između Boga i čovjeka. Što naime Bog uzvisuje, to svijet ponizuje, a što svijet uzvisuje, to Bog ponizuje. I što svijet precjenjuje, to Bog posramljuje. Što svijet smatra velikim i uvažava, to Bog podcjenjuje.

Bog stvara svoja djela i kao nekim igranjem i Njegova se svemoć ne napinje: »Gospodin govori jednostavnima« (Pr. 3, 32) i odabire najjednostavnija sredstva za najviše ciljeve. Kod Njega je ono, što je najmanje, klica velikih stvari. Naprotiv svijet izdiže i cijeni nada sve znanje i moć, sjaj govorništva, lukavost diplomacije, zveketanje zlata i plemstva, a dosta često i bjesnilo surove sile.

Gospodin nije postavio rad i svršetak spasiteljskog djela ni na odlike visokog roda, ni na ničije duševne darove, ni na odabranu obrazovanost, niti na veliki i bogati posjed. On ih je stavio ponajviše u slabe ruke. Zato i veli svomu Apostolu sv. Pavlu: »Dosta ti je milost moja, jer se sila u slabosti potpuno razvija. Najradije ću se (veli stoga sv. Pavao) dakle hvaliti svojim slabostima, da se nastani u meni sila Kristova. Zato su meni ugodne slabosti, uvrede, nevolja, progonstva, tjeskobe poradi Krista, jer kad sam slab, tada sam silan« (2 Kor. 12, 9 — 10).

Tako je dakle Gospodin uzgajao svoje Apostole, u prvom redu, u najdubljoj poniznosti, iz koje je onda izlazila sila i snaga Gospodnja.

BOGU

S divljenjem Te duh moj gleda, Prauzroče svega,
Bezmjerni i Vječni Duše, Jaki, Nevidljivi.
Nad gorostasima Tvojeg svemira se divi,
Kao i nad čudnim bićem crvića najsitnijeg.

U silini Uma i Volje oku vidljiv nisi,
U velikom i u silnom um Te samo sreta,
Ali Ljubav, ali Ljubav mrtva, razapeta
Na Raspelu, na Raspelu svud vidljiva visi

I najslađe osjećam Te u dubini duše,
Kada čuvstva nakon mnogih lutanja se skruše:
»Oče moj, oprosti!« šapćuć pognut u dnu hrama.

I kad se duša Tobom bavi i kad Ti se moli
I ko majci nježno tepa, koliko Te voli,
Tad sam kao dijete, što spava u pelenama.

— **UDRUŽENJE KATOLIČKIH LIJEČNIKA** u Japanu održalo je svoju prvu skupštinu u Tokiu. Skupštini je prisustvovalo 130 delegata, koji su predstavljali više od 400 članova. Skupština je prihvatila rezoluciju, u kojoj se između ostalog kaže: »Mi katolički liječnici čvrsto uvjereni, da se čovjek sastoji od smrtnog tijela i besmrtne duše, svečano obećavamo, da ćemo se odnositi prema svojim pacijentima u skladu s ovim svojim uvjerenjem. Potpuno svjesni naše teške odgovornosti za ljudske živote, radit ćemo u duhu kršćanske ljubavi i brinuti se za tjelesno i duševno zdravlje svojih sugrađana. Istovremeno izjavljujemo, da smo protivni bilo kakvim pokušajima, koji, temeljeći se na utilitarističkim shvaćanjima, vrijeđaju temeljna prava čovjeka ili pak, prezirući moralna načela, postupaju s čovječjim životom protivno prirodnom zakonu«.

Nepouzdanje u Boga

Ne smijemo dozvoliti, da iz našeg srca nestane ufanja i pouzdanja. Čim počnemo u toj kreposti kolebati, odmah slabimo i u drugim krepostima. Koliko nam iz duše nestaje ufanja i nade, toliko nam slabi snaga za sveta djela. Tko je slab i nesavršen u nadi, ne će se nikada dovinuti do savršena kršćanskog života.

Pa ipak ima dosta ljudi, koji su pobožni i teže k duhovnom životu, a u ovoj su kreposti slabo utvrđeni. Padaju lako u nepouzdanje i malodušnost, a time im u duši slabi ljubav prema Bogu i vršenje ostalih kreposti. Čim to stanje opazimo kod sebe, treba da odmah obrabrimo srce i oživimo ufanje, te dalje napredujemo na putu k savršenstvu.

Još je veće zlo očajanje. To je gubitak svake nade, gubitak veze s dobrotom Božjom i s Njegovim obećanjima. Očajanje je veoma pogibeljno i teže se liječi, nego nevjera i mržnja na Boga. Kad čovjek izgubi svaku nadu u postignuće dobra tada napušta svako kreposno djelo, i predaje se svakim opačinama, te tako hrli u propast. Sv. Izidor kaže: Učiniti teški prekršaj znači dušu usmrtiti, a očajati znači strovaliti je u pakao. Nikada se zato ne predajmo očajanju. Makar su kako teške i bezizgledne prilike kod nas, ima uvijek nade, da se s pomoću Božjom iz zla izvučemo i dođemo opet na svijetle putove kreposti i savršenstva.

Nepouzdanje i očajanje mogu da imadu raznih uzroka. Jedan je od njih pogled na prošli život i počinjene grijehe. Zatim pomisao na našu slabu i kolebljivu volju te vraćanje u iste grijehe i pogreške. Napokon pogled na množinu kojekakovih zala, koja nam prijete u budućnosti.

Ako nas napadne malodušnost zbog množine naših grijeha, treba da si dozovemo u pamet, da su naši grijesi i po broju i po veličini ograničeni, a Božje milosrđe da je neograničeno. Treba da imamo na umu riječi sv. Hrizostoma: Što su grijesi prema neizmjernom Božjem milosrđu? Ništa drugo, nego slaba paučina, koju svaki vjetar raskida i koje nestaje pred našim očima. Jednako, kao kad bi u more mlijeka ulio jednu kapljicu gorke žuči. U stvari je milosrđe Božje još i veće.

Ako nepouzdanje i malodušnost potieče od sadašnjih grijeha i pogrešaka i od nestalnosti i slabosti naše volje u izvršenju dobrih odluka, treba da u sebi probudimo pouzdanje u pomoć Božju. Potpuna pobjeda nad našim zlim nagnućima je djelo milosti i dar Božji, koga On nikomu ne uskraćuje, tko se u Njega uzda i koji Ga za taj dar moli.

Ako nam se u duši rodi nepouzdanje i slaba nada radi straha pred zlima, koja nam u budućnosti, a osobito u vječnosti prijete, treba da se sjetimo, da je Sin Božji podnio za nas tešku muku i smrt baš zato, da nas oslobodi od vječnih kazni i osigura nam blaženstvo u nebu. Osim toga treba se sjetiti, da Gospodin Isus živo želi i upravo žeđa za spasenjem svakog i najzabačenijeg grešnika. Sjetimo se izgubljene ovce, razmetnog sina, i da je Anđelima u nebu veće veselje nad obraćenjem jednog grešnika, nego nad devedeset i devet pravednika. Svaki dan treba da budimo pouzdanje i nadu. Treba da govorimo s pobožnim Jobom: Pa da me i usmrti, uzdat ću se u Njega... On će mi biti otkupitelj. Treba da govorimo sami sebi: Moj Isuse! Tako je veliki zalog spasa, koji si mi dao, da ne ću prestati ufati se u Te, pa da me i nakaniš usmrtiti mačem Tvoje božanske pravde. Ti si moj Spasitelj i Otkupitelj, zašto da se tresem i čega da se bojim?

Časovi odmora

Jedan profinjeni kulturni kritičar govori oštrim, ali izgleda, ispravnim riječima o časovima našega odmora. On veli: »Naš građanski život jest značajan i kulturnotvoran u toliko, u koliko je život rada i život našega zvanja. A naprotiv on često duboko pada s tog nivoa (razine), čim se radi o večernjem odmoru. Ovi naime isti ljudi, koji su u svom radu vrijedni čuđenja, postaju u najviše slučajeva nepoduzetni i ravnodušni, kad napuste ured, tvornicu, svoje radilište i započinju svoj drugi život, život odmora i zabave. Oni duševno provede, a da ni ne znaju, dva različita života, jedan zvanični život, pun snage; i drugi život odmora, pun mlohavosti«.

Ovo su oštre riječi, kojima se osuđuju ovakove nezgodne pojave. No hoće se reći, da toga ipak ima. Hoće se time kazati, da se nađe podosta ljudi, koji tako zvanu kulturu shvaćaju ponajvećma kao važni i samo vanjski poriv za stjecanjem, a ne kao životno umjeće, koje bi išlo za tim, da nam oplemeni i poljepša naš zemaljski boravak, što se odvija na ovoj zemlji putevima obraslima trnjem i korovom.

Često se radi naime: da se nešto uštedi, da se poslovanje poveća, da se stvori ugledan položaj u svijetu, da se riješi neko znanstveno pitanje ili tehnički problem. To je sve potrebno, pravo i lijepo i to u izvjesnim granicama t. j. tako dugo, dok si netko ima osigurati život čovjeka dostojan. Ali u času, kad se netko baci na neki posao tako i u tolikom opsegu, da mu za gojenje najviših ljudskih ideala, za njegov vjerski život ne preostane nijedan mirni četvrt sata, ili ako netko svoj posao obavlja na takav način, da se to protivi kršćanskim životnim načelima, onda takav posao i rad postaje besmislenim i čovjeka nedostojan usprkos svih vanjskih uspjeha.

Napuljski Lazaroni, koji čitav dragi Božji i dugi dan lijeno leže u vrućem pijesku na morskoj obali, daju da ih sunce prži, a za jelo isprose po koji zalogaj ili jedu po koju rajčicu, živu u izvjesnom smislu zadovoljnije, nego li bogati industrijalac, koji si je dan i noć razbijao glavu sa svojim tehničkim pitanjima, kako bi postao sve bogatiji i bogatiji. I zbog toga cijeli tjedan nije mogao naći ni četvrt sata, da ga posveti sebi kao čovjeku ili da se zamisli u svrhunaravne misli i vječne istine.

Naravski, da su takovi radni ljudi rado govorili o sebi i drugima, da oni svojim prekomjernim naporima koriste čovječanstvu i napretku u najvećoj mjeri. To bi bilo dosta vrijedno opravdanja i osobne pažnje, kada kraj tog ne bi bio takav čovjek propadao. A osim toga nas uči iskustvo, da bi oni, koji su sami sebe učinili radnim robovima, rado bili i svojoj subraći nametnuli taj jaram. Tako se dogodilo, da je industrija, koju su rukovodili možda najmarljiviji ljudi svih vremena, zarobila čovječanstvo u neizmjernoj mjeri. Otkada su lukavi račundžije bili došli na to, da im svaki daljnji radni sat njihovih podložnika, donosi prljavi veći dobitak, propovijedali su i pjevali su pjesme radu u najrazličitijim napjevima, a računali, koliko im koristi donosi produljen rad. Tako su bili sapeli narod u zlatne lance, ali se doskora nije moglo u dovoljnoj mjeri izgraditi ludnica, odgojilišta i bolnica za izrađene živčano bolesne i odljuđene radne robove.

A da li je tim općim prekoradnim satovima bila podignuta svjetska kultura? Riječ »svjetski rat« je iscrpljivi odgovor na to pitanje. Onaj isti duh, koji je bio ljude za volju dobitka ponizio na radne životinje, nije se bojao da žrtvuje krv i život milijuna ljudi u ratu samo zato, jer se iz toga nadao sjajnim poslovima. Tko imade iskru kršćanske savjesti i poštivanja čovječjega dostojanstva, morao se usprotiviti svakoj ovakovoj nakani, koja je išla za tim, da se pleše oko zlatnoga teleta. Mi nismo na zemlji samo zato, da produciramo materijalna dobra, nego da usto budemo i ljudi. Kršćanski narodi su se uvijek teško kajali, kad su se zaboravili i plesali i trčali s poganskim lovcima zlata.

Svaki je onaj uvijek dobro došao i objeručke je pozdravljen, koji bi mogao da prekomjerne ratne terete skine s leđa puka, jer su junaci zavičaja i junaci rata uvijek željeli, da se barem malo otpočinu. Trebalo je na tom poraditi i energičnom izmjenom kršćanskih načela. Ljudi su željni odmora. Potrebni su strojevi i uredni rad, ali je blagoslovljen i onaj, koji omogućuje čovjeku takav život, da poslije toga rada ima vremena za njegovanje kućne društvenosti i vlastitog svog duševnog naobražavanja.

No ako se u tom i poboljšavaju opće prilike, pojedinci će se još uvijek morati učiti, kako da ispravno sprovode svoje odmaranje. Nije naime pravilno, ako se slobodno vrijeme nakon savjesno obavljenog zvaničnog posla upotrebi na daljnji privatni rad, ili nesređen život ili na sjedenje u gostionicama. Tako sprovedeno vrijeme otkida roditelje njihovoj porodici, zanemaruju se djeca i priječi, da se svaki pojedinac pozabavi duševnim poslom i tako odmara.

Mnogi naime ne znaju, kako bi utukli besposlicu i zbog toga rade bilo što umjesto, da se duševno saberu i udube ili dadu na valjano čitanje ili sa svojima u obitelji veselo porazgovore i pozabave i tako se međusobno ohrabruju za životne prilike, pouče i promaknu svoju izobrazbu.

U vrijeme odmora ili slobodna vremena trebao bi svatko pokazati da nije samo marljiv i savjestan radnik, nego da je potpuni čovjek, koji znade svoj život uljepšati i dostojno ga formirati, kako to od njega traži Bog i kršćanstvo.

NEMA ĆUDOREDNO NEODREĐENIH ČINA

Čini, što ih izvode mala djeca, luđaci i svi mi u snu, jesu ćudoredno indiferentni ili neodređeni čini. Ti čini niti su ćudoredno dobri, niti ćudoredno zli. Niti se ubrajaju čovjeku u zaslugu, a niti u kaznu. Razlog je, što mala djeca, luđaci i svi mi za vrijeme sna, nemamo uporabe razuma ni slobodne volje. A gdje nema uporabe razuma sa slobodnom voljom, tu nema rasuđivanja, tu nema izbora, tu nema odgovornosti, pa dosljedno ni kazne ni nagrade. Čovjek bez razuma i slobodne volje jednak je životinji, a kod životinje nema ni govora o kreposti ni o zloći. Životinju se ne zove na sud, jer nije odgovorna za svoja djela.

Svi pak čini, kod kojih je sudjelovao razum sa slobodnom voljom, zovu se moralni ili ćudoredni. A svaki je ćudoredni čin u dnevnom životu dobar ili zao. Trećega nema. Ćudoredni čin u svakidašnjem životu ne može biti indiferentan ili neodređen. Ne može biti nešto takvo, što nije ni dobro ni zlo.

Mnogi postavljaju poteškoću ovako: pjevati, igrati se, kartati se, poći na šetnju, baviti se kojom vrstom športa i slično — pa ti su čini neodređeni; zašto bi ti čini morali biti dobri ili zli? Gledajte te čine u svakidašnjem životu. Ti se čini dadu zamisliti na području umovanja kao neodređeni, t. j. ni dobri ni zli, ali u dnevnom životu je drukčije. Kad netko pjeva, što pjeva? Ako pjeva lijepu pjesmu čin je dobar. Ako pjeva ružnu pjesmu, čin je zao. Ako sadržaj pjesme nije ni dobar ni zao, onda se pita, zašto pjeva? Ako pjeva Bogu na slavu ili da sebe i drugoga razveseli čin je dobar. A ako pjeva s tom nakanom, da drugoga vrijeđa i izaziva, čin je zao. Uvijek u životu postoji ili predmet takav, ili svrha, ili koja okolnost, koja određuje, da je pjevanje dobar ili zao čin. Uzmimo igru. Djeca su umorna od naporna učenja. Razum kaže, neka se malo poigraju, neka se proskaču, da se odmore i osvježe, da mogu opet s uspjehom učiti. Svrha je igre dobra, pa je zato i samo igranje dobar čin. Kad bi pak djeca pobjegla od kuće na igralište i tamo se igrala da izmaknu školi, igranje bi bilo zao čin, jer je svrha igre bježanje od škole — zla.

Netko se karta s tom nakanom, da drugoga prevari i tako nepoštenim načinom dođe do tuđega novca. Ovdje je zla nakana, pa je i samo kartanje zao čin. Ali ako je netko čitav dan naporno duševno radio, slagao račune, izrađivao bilancu, pa je upravo utučen od umora i živčane napetosti, malo kartanja za zabavu, da se čovjek odmori i osvježi, dobar je čin.

Poći na šetnju radi zdravlja, odmora i oporavka — svrha je dobra, i takva je šetnja dobar čin. Kad pak kćerka pođe sama na šetnju i tamo se sastaje s osobom drugog spola, i za vrijeme šetnje se zbivaju takvi događaji, koje, kad bi otac i majka znali, ne bi odobrili, takva je šetnja zao čin.

Baviti se nogometom ili drugim športom samo zato, da se vrijeme utuče, to je zao čin. Baviti se nogometom ili drugim športom radi zdravlja ili da si športaš nešto privrijedi, od čega će živjeti, tada je šport dobar čin.

Tako i kod svih drugih, naoko neznatnih čina, koji na polju čistoga umovanja mogu biti neodređeni, ali u životu su sigurno ili dobri ili zli.

Sveto Pismo potvrđuje lijepo i jasno ispravnost ove filozofske nauke. Spasitelj Isus Krist je jednom zgodom rekao: »A ja vam kažem, da će za svaku praznu riječ, koju kažu ljudi, dati račun na sudnji dan« (Mt 12, 36). Prema tome nema riječi, makar izgleda da je bez ikakve vrijednosti i značenja, a da ne bi bila dobra ili zla, i radi toga će čovjek za nju na sudnji dan dobiti priznanje ili kaznu. Na drugom mjestu veli Spasitelj: »Koji nije sa mnom, protiv mene je, i koji sa mnom ne sabire, prosipa« (Lk 11,23). Ili činimo dobro, onda smo sa Spasiteljem, ili činimo zlo, onda smo protiv Njega. Ili činimo dobre čine, onda sa Spasiteljem sabiremo, ili činimo zle čine, tada prosipamo. U praksi dakle ili svakidašnjem životu nema neodređenih čina, nego preostaju samo dobri ili zli čini.

POMOLIMO se GOSPODO

Bilo je to g. 1787. George Washington, američki narodni junak i prvi predsjednik Udruženih Država Sjeverne Amerike, upravo je raspravljao s 55 drugova o daljnjoj sudbini nove države. Tada se digne Benjamin Franklin, jednako slavan američki državnik i fizičar, tada već starac u 81. godini, te reče:

— Moja gospodo, pomolimo se! Doživio sam visoku starost, i što duže živim, to mi postaje sve jasnijim, da Bog upravlja sudbinom ljudi. Ako vrabac ne pada s krova bez Njegove volje, kako se onda država može utemeljiti bez Njegove pomoći? Zato ponavljam: Pomolimo se!«

Mnogo godina prije toga putovao je taj isti Franklin, (koji je pronašao munjovod, dokazao razliku između pozitivne i negativne struje i postojanje Golfske struje) parobrodom iz Europe u Ameriku. Bio je već tada slavan učenjak, te je razmišljao o triumfima, što ih je doživio i o planovima za budućnost. Najednom udari silan grom, u jarbol pokraj njega te ga rascijepa na dvoje. Franklin pade na tle, a kada se uzdigao reče: »Hvala Ti Bože!«

Kasnije je tumačio: »Na čemu sam zahvalio Bogu? Što mi je spasio život? Na to sam pomislio tek poslije! Zahvalio sam Bogu, što me je podsjetio, tko je On, a tko sam ja!«

U JAPANSKOM GRADU HIROSHIMI katolici su održali svečanu komemoraciju žrtvama atomske bombe dne 6. kolovoza kao na dan 6. godišnjice ovog tragičnog događaja. Svečane zadušnice je služio apostolski delegat u Japanu. Dovršeni su zidarski poslovi na gradnji velikog svetišta, koje se gradi u imenovanom gradu kao spomen na žrtve atomske bombe. Zanimljivo je, da se u odboru za gradnju ovoga svetišta nalaze među ostalim i glavari budističkih bonza sekta »Shijon« i »Soto«.

— **BROJ KATOLIKA** u kanadskoj pokrajini Ontario narasao je na 400.000. Katoličke škole u ovoj pokrajini imaju 1.600 razreda sa 50.000 đaka.

PODLISTAK

Pismo prijateljici

Pišeš mi... Često se vraćam s rada u kasne sate osamljena puteljkom što vodi preko krša a pored osamljene šume. Prvo selo još je u daljini, sumrak je pao i ono se jedva nazire i znade me i noć stići prije nego ja stignem kući.

Kako je neprijatno prolaziti kroz tu samoću, kroz tu već noćnu tišinu. Ako je mjesec osvjetljava, još je neprijatnija. Nemirne sjene uznjihanih grana čine se ko sablasti što progone jedna drugu ili stravično plešu oko mene. Moj vlastiti korak pričinja mi se tuđ, kao da jeka njegova postaje zvuk koraka nekog, tko me slijedi, i stanem li ja i osluškujem, stane i on — pritajeno čeka, požurim li ja, požuri i on, čini mi se, za čas stići će me. Bježala bih, da me nije same sebe stid...

Razumijem te, draga, i osjećam kao da s Tobom prolazim tim samotnim puteljkom i vidim tvoj strah. Da. — Ali zašto ne pozoveš sa sobom svog prijatelja, neka te on prati uvijek na tako samotnim i neprijatnim putevima.

Ne mislim onog, koji se plaši možda i više nego ti sama — a ne ni onog, koga bi se zapravo i morala bojati. Dobrog, najboljeg prijatelja svog zamoli neka te prati. — Domišljaš se, — da, svog Anđela Čuvara pozovi. — On će rado poći, on će Ti se sigurno odazvati, taj hrabri, neustrašivi, taj dobri, najbolji prijatelj.

Već te čujem — reći ćeš mi: ta nisam više dijete. Ne, nisi, ali ne bere Anđeo Čuvar cvijeće samo s djecom, ne vodi brižno samo djecu preko opasnih puteva i ne sjeda samo uz koljevčicu dječice. On je onaj, koji prati mladog Tobiju na njegovu putovanju, koji pomaže sv. Izidoru, oslobađa sv. Petra vadeći ga iz tamnice... ali dosta je — zovi ga samo, neka te prati, neka te čuva, vjeruj, on će se rado odazvati.

I ti ćeš, u društvu s njime, prolaziti tim samotnim putem, kroz sumračje i kroz noć sigurna, mirna, radosna. To ne će biti više noć strave, nego puna čarobne ljepote, uznosit će te sjaj zvijezda, i šum grana kroz tišinu svijetle noći šaptat će ti o miru i ljepoti, cvrčanje cvrčaka bit će ti mila svirka, koja će te pratiti do doma tvoga, i ti ćeš radosna unići na draga vrata.

Da, pozovi ga samo, pozovi svog dobrog, svog najboljeg prijatelja — Anđela Čuvara. To te moli

Tvoja prijateljica.

Pismo prijateljice

— Molim vas, Oče, jedno lijepo mjesto u raju, zamoli sv. Petra jedna mlada djevojka, što je maločas nadošla.

Sv. Petar se prijazno osmijehne:

— Polagano, prije moramo drugo. I izvadi golemu knjigu, kao što to na sudovima čine i započe listati.

— Ime?

— Ivana.

— Zanimanje?

— Krojačica.

— A da vidimo dalje — životom dobra, ponašanje dobro, oprošteno sve.

Sv. Petar je radosno pogleda; sada, koje mjesto želiš?

— Želiš li među Anđele, što pjesme pjevaju u nebeskim dvorovima?

— Želiš li uživati u nebeskoj glazbi?

— Nisam nikad imala sluha.

— Onda?

— Oče, bi li mi bilo moguće u pratnju Bl. Djevice Marije, to si želim najviše, to želim.

— Ali, dušo draga, prekine je sv. Petar, za to treba nešto više nego samo dobar... nego da vidimo.

— Jesi li molila često sv. Krunicu od srca?

— Svaki mjesec, Oče

(Nastavak na strani 3.)

XV. NEDJELJA PO DUHOVIMA

26. VIII. 1951.

U današnjem sv. Evanđelju čitamo događaj (Luka 7, 11-16), kako je Isus uskrisio mladića iz Naima. Isus je idući u Naim susreo na gradskim vratima sprovod. Iznosili su mrtvaca, mladića, jedinca udovice iz Naima. Isusu se ražali nad zaplakanom udovicom, zaustavi sprovod i reče mrtvacu: Mladiću, kažem ti, ustani! I u taj čas mrtvac uskrsne. Sve je prisutne obuzeo strah i slavili su Isusa.

1. Iznosili su mrtvaca. To je svagdanja pojava, da ljudi umiru i pokapaju se. I mene će jedamput iznositi iz kuće, grada, sela i nositi u grob. Mislimo često na odlazak s pozornice ovoga svijeta, i prelaz na drugi svijet. I nikad nas više ne će biti ovdje. Potrudimo se, da tako živimo, da nas kod našeg odlaska sretne Isus sa svojim učenicima, kaošto je sreo danas mladića iz Naima, pa da i nas uskrisi na novi, vječni život blaženstva.

2. Iznošahu jedinca sina udovice. Zato je majka gorko plakala. Djeca su blagoslov roditelja i pomoć u starosti, zato što ih je više, to treba da su roditelji radosniji. Blago roditeljima, koji dobro uzgoje svoju djecu; time su uzgojili i djecu Božju, i bit će zato posebno nagrađeni. A kraj dobre djece i roditeljima je u starosti dobro. Kad pak odu na drugi svijet, djeca se za njih mole i prikazuju sv. Mise, te im tako vraćaju dobro za dobro.

3. Isusu je bilo žao udovice. Bogu se smili svaki, koji na zemlji trpi kakovu nevolju, žalost, bol, a osobito Mu se Srce smili nad udovicama i siročadi. Na tom osjećaju počiva sva kršćanska djelotvorna ljubav prema bližnjemu. Ima socijalnih problema, koji se ne dadu riješiti dekretima. Takav je problem siromaštvo i bijeda. Siromaha imat ćete vazda sa sobom, rekao je Spasitelj. Taj problem može da riješi samo ljubav. Kršćanska karitas u svim oblicima djeluje od postanka kršćanstva do danas i ublažuje nevolju, gdjegod je nađe. Nastojmo, da i sebe uključimo u plemenitu akciju djelotvorne kršćanske ljubavi prema nevoljnima.

4. Isus je uskrisio mladića od mrtvih. Kako nam se time može da utvrdi vjera u Isusa! Tko može da mrtve vlastitom moći doziva u život, taj je sigurno gospodar života i smrti. A i nada nam se jača, jer ako je mladić ustao na Isusovu riječ: »Ustani!« nadamo se, da ćemo i mi na sudnjem danu ustati na Njegovu riječ. A tko ne će da ljubi takova Isusa! Ta On je to sve učinio samo iz ljubavi i samilosti. I nas On diže iz groba grijeha iz ljubavi i samilosti, kad nam ih u sv. Ispovijedi oprašta. Vratimo Mu dakle ljubav za ljubav dobrim djelima i kreposnim životom.

† ČASNA MAJKA AGNEZA OD ISUSA

Sestra sv Terezije od Djeteta Isusa umrla je u Lisieux u 90. godini života 28. srpnja o. g. Dug život, sav ispunjen velikim djelima vječne vrijednosti.

Majka ju je isprosila od Bezgrešnog Začeća g. 1860. i nakon 9 mjeseci 7. rujna 1861. rodila — Mariju Paulinu. Bila je ljubimica majke i njezina utjeha u času smrti: »Ti ćeš biti redovnica, ali što će biti od Leonijice i male Terezije?« Ocu Male Kraljice bila je »dragocjeni biser«. Stupila je u Karmel Lisieux g. 1882., i dobila ime Agneza od Isusa. Za sobom je povukla svoje sestre Mariju, Tereziju i Celinu. Leonija je ušla u red Pohođenja.

Poslije majčine smrti bila je »mala Majčica« i odgojiteljica sv. Terezije, a u samostanu bila joj je »drugi put« malom Majčicom kao poglavarica. Svetost Male Terezije je veliki plod odgoja č. M. Agneze. Po njezinu nalogu Svetica je napisala predragocjenu »Povijest jedne duše«. Č. M. Agneza skupila je Svetičine riječi za vrijeme bolesti pod naslovom »Verba novissima« (zadnje riječi).

Č. M. Agnezi Svetica je povjerila svoju misiju: da dade dušama svoj mali put pouzdanja i ljubavi, da nauči ljubiti Boga, kako Ga Ona ljubi. A i svoje obećanje: da će iz neba sipati kišu ruža na duše. Poslije Svetičine smrti č. M. Agneza je upregla sve sile, da javi malim dušama misiju svoje Male Sestre. Proširila je »Povijest jedne duše« na sve strane svijeta. Uspjeh je bio neočekivan. Odasvuda su stizala pisma, koja su konačno dostigla milijunske brojeve. Male duše su se utjecale zagovoru Male Terezije i tražile uspomene (relikvije) od Nje, i Njezine slike. Do proglašenja Terezije svetom rasposlano je 17 i pol milijuna uspomena i 32 milijuna sličica sv. Terezije. Ali — kiše ruža nije bilo! Velika kušnja! To ne smeta č. M. Agnezu. Ona dobro pozna svoga veličanstvenoga Isusa, kad On i spava! Ona neumorno dalje širi pokret maloga puta. Konačno nakon dugih šest godina dolazi prvo čudo na zagovor Male Terezije! I otada pada obilna kiša ruža. Č. M. Agneza bilježi sve to u omašne knjige »Kiše ruža«. Započinje postupak za proglašenje s. Terezije blaženom. Papa bl. Pijo X. vlastoručno određuje povedenje postupka u Rimu. Benedikt XV. zanosno se izjavljuje o junačkim krepostima s. Terezije. Pijo XI. priznaje nadnaravnost čudesa na zagovor s. Terezije i g. 1923. proglašuje je blaženom. Čudesa ne prestaju i g. 1925. papa Pijo XI. proglašuje bl. Tereziju svetom, a g. 1927. zaštitnicom svih misija u istom redu sa sv. Franjom Ksaverskim. To je valjda najčudesniji događaj sv. Terezije. Papa Pijo XII. proglasio ju je g. 1943. drugotnom zaštitnicom Francuske u istom redu sa sv. Ivanom Darc.

Veličanstvena bazilika sv. Terezije u Lisieux djelo je č. M. Agneze. G. 1937. posvetio ju je današnji sv. Otac Papa Pijo XII. kao tadašnji državni tajnik. Izvanredno rijedak slučaj, da državni tajnik odilazi iz Rima u svojstvu legata! Posveta je izvršena posred nezapamćenih svečanosti nacionalnoga euharističkoga kongresa. — Č. M. Agneza dala je i sredstva za sjajan papinski zavod »Russicum« u Rimu, koji stoji pod zaštitom sv. Terezije od Djeteta Isusa i od Presvetoga Lica.

Č. M. Agneza osnovala je knjižnicu i mjesečnik za širenje štovanja sv. Terezije. U toj je knjižnici izdano preko 20 djela, od kojih je Laveille-ov »Život sv. Terezije« nagradila Francuska akademija.

Sva je ova velika djela i preslavne događaje pripremila i u njima imala udjela č. M. Agneza od Isusa. Ponizna i skromna, i sve poniznija i skromnija, što je više rasla slava njezine »Male Svetice«. Ali najveće je djelo č. M. Agneze — njezino vlastito duhovno posvećenje. Svojim je svetim životom obnovila pravi karmelski duh u Lisieux (Lisjeu). U tom su je izdašno pomogle i dvije izabrane duše, koje su na zagovor sv. Terezije ušle u Karmel u poodmakloj dobi: č. M. Marija Anđeoska i č. M. Izabela od Presvetoga Srca. One su bile žive slike sv. Terezije i umrle na velikom glasu svetosti g. 1917. Za to ima veliku zaslugu odgoj č. M. Agneze.

Sv. Terezija je uvijek gojila najživlje osjećaje ljubavi i poštovanja prema svojoj »Maloj Majčici«. Sada sjedinjena s njome u nebesima u nerazrešivom jedinstvu duša pjeva neizrecive pjesme beskrajno milosrdnoj Ljubavi Božjoj.

— **U MONTEVIDEU** će se od 21. do 28. listopada održati interamerikanski kongres katoličke ženske mladeži, na kojem će se raspravljati o problemima katoličkog lajičkog apostolata u iberskoj Americi. Glavna tema kongresa će biti: »Kršćansko svjedočanstvo u modernom svijetu. »Pokrovitelj kongresa [illegible] nal msgr. Pizzardo.

Misijska Enciklika PAPE PIJA XII.

ŠKOLA I ŠTAMPA

Mladići, posebno oni, koji se posvećuju studiju književnosti, znanosti i umjetnosti, postat će jednoga dana vođe društva. Radi toga lako je shvatiti ogromnu brigu, koju treba posvetiti uvećanju broja škola i koleža. Poglavarima misija živo dakle preporučamo, da ne štede sredstava, brige i truda za ovaj cilj. Škole zapravo pružaju misionarima velike mogućnosti za dolazak u dodir s poganskim svijetom, a prije svega, da lakše privuku gipku mladost, da upozna, cijeni i prihvati katoličku nauku. Na ovaj način odgojeni mladići postat će budući rukovodioci javnih poslova i narod će slijediti njihov put. Apostol naroda je propovijedao visoku evanđeosku mudrost također i učenjacima, kao, kada je na atenskom Aeropagu prisutnima otkrio nepoznatog Boga. Iako na ovaj način ne će biti mnogo obraćenja, ipak će na mnoge blagotvorno utjecati upoznavanje s nebeskom ljepotom kršćanske vjere i sa životom ljubavi njenih sljedbenika.

Škole i koleži su vrlo korisni i za to, da oprovrgnu sve one strahote, koje protivnici katolicizma svakoga dana sve više o njemu šire, a koje strahote više manje otvoreno zahvataju na poseban način duše mladića.

Nije ništa manje korisno ni širenje dobre štampe. Vjerujemo, da se nije potrebno mnogo zaustavljati na ovome pitanju, jer je svima vrlo dobro poznato, kako velik upliv ima dnevna i periodična štampa, bilo da treba osvijetliti kršćanske istine i preporučiti dušama kršćanske kreposti, bilo pak da se pokaže na zablude, koje se pojavljuju pod obličjem istine, bilo pak da se pobijaju bezvjerska i antisocijalna načela. Na ovom području je mnogo toga učinjeno, ali sasvim tim ostaje još uvijek mnogo toga da se učini.

ZDRAVSTVENA POMOĆ

Drago nam je još živo preporučiti djelo zdravstvene pomoći, kao bolnice, bolnice za gubavce, dispanzere, skloništa za starce, mjesta za pružanje pomoći majkama i djeci te za pružanje pomoći u potrebama svake vrste. Ova Nam djelatnost izgleda kao najljepše cvijeće iz vrta misionarske karitativnosti i doziva Nam u pamet sliku samog Božanskog Spasitelja, koji »prolažaše blagoslivljajući i liječeći sve« (Act. 10, 38).

Bez sumnje cijela ova odlična djelatnost ljubavi ima moćni utjecaj na duše nevjernika, da ih pripremi i prikloni primanju kršćanske istine i prakticiranju njene nauke. Isus je rekao Apostolima: »I u kojigod grad uđete, ako vas prime... liječite bolesnike, koji su u njemu i recite im: Približilo se vama Kraljevstvo Božje« (Luk. 10, 8, 9).

Misionari i časne sestre, koji namjeravaju da se jednoga dana posvete uspješnom pružanju ovakve pomoći, trebaju radi toga da se tehnički i znanstveno dobro pripreme prema današnjim zahtjevima. Znamo, da ima diplomiranih časnih sestara, koje zaslužuju punu i posebnu hvalu za to, što su temeljito pridonijele proučavanju liječenja strahovitih bolesti, kao što je guba. Njima, kao također i svima onim misionarima, koji nesebično služe u bolnicama za gubavce, upućujemo Naš Očinski blagoslov i Naše divljenje za njihov visoki duh kršćanske ljubavi.

Za medicinsku i hiruršku službu bit će od pomoći potražiti pomoćnike među svjetovnjacima, koji ne raspolažu samo potrebnim diplomama i spremnošću, da napuste domovinu, nego, koji svojim ponašanjem i svojom profesionalnom sposobnošću mogu odgovarati svojoj službi.

MJESEC

Mjesec je Zemljin pratilac (satelit). Kruži oko Zemlje, a skupa s njome opet oko Sunca.

Mjesec je po svome promjeru nešto veći od četvrtine naše Zemlje. Njegov promjer iznosi 3473 km.

Udaljen od Zemlje samo 2 i pol nebeska milimetra ili tačno 384.400 km, što ipak daje 30 zemaljskih promjera, odnosno 60 zemaljskih polumjera. Avion, koji bi letio u pravcu Mjeseca brzinom od 1000 km na sat, stigao bi tamo u 16 dana.

Mjesečeva **staza gibanja** oko Zemlje položena je u zvjezdanom pojasu **zodijaku** (životinjskom pojasu), kao i kod planeta. To je pojas prostora oko Sunca, u kojem se nalaze planeti sa svojim mjesecima, među njima i naša Zemlja i njezin Mjesec, u vječnom kruženju po svojim određenim stazama.

Na svom putovanju Mjesec stigne u određenom času između nas i Sunca (u konjunkciju) i okreće nam tada svoju mračnu stranu (**mijena Mjeseca**). Krećući se dalje oko Zemlje na istok, dolazi u položaj, da mu vidimo jedan dio osvijetljene strane (**mladi Mjesec**) i vidimo ga uvečer kako zapada odmah poslije Sunca. Narednih dana Mjesec se pomiče sve više na istok i mi vidimo sve veći dio osvijetljene ploče, a zapada sve kasnije. Kada se je udaljio od Sunca 90 stupnjeva, t. j. obišao četvrtinu kruga, kažemo, da je u kvadraturi — **prva četvrt**. U tom položaju vidimo mu osvijetljenu desnu polovinu ploče. Nakon toga udaljuje se sve više i osvijetljeni dio postaje sve veći, dok ne stigne u točku, koja je daleko 180 stup. od Sunca, te kažemo, da je Mjesec u opoziciji sa Suncem, da je **uštap** ili **pun Mjesec**. Zemlja se tada nalazi između Sunca i Mjeseca i ovaj je okrenut nama licem sasma osvijetljenim — diže se na istoku, kad Sunce zapada. Mjesec putuje oko Zemlje dalje i osvijetljeno mu lice pomalo nestaje, stiže opet u kvadraturu, 270 st. daleko od Sunca, u kojem položaju vidimo osvijetljenu njegovu lijevu polovinu. Tada je **posljednja četvrt**, te Mjesec izlazi 6 sati prije Sunca. Napokon krećući se dalje po svojoj kružnoj stazi stigne Mjesec ponovno u — konjunkciju sa Suncem, t. j. opet je mijena Mjeseca. Od jedne mijene do druge prođe 29 i pol dana.

Mjesec na svojoj putanji stalno okreće isto lice prema Zemlji, a to znači, da se on okrene u prostoru jedan put mjesečno. Svaka točka na njegovoj površini stalno je izložena Suncu 14 dana, a drugih je 14 dana u tmini i hladnoći. Na strani, koja je izložena Suncu, vlada vrućina od 95 stupanja Celzijevih, dok na drugoj strani u sjeni vlada velika studen od 164 stupnja ispod ništice.

Na Mjesecu — kad ga motrimo durbinom — vide se velike tamne udubine, razni planinski lanci, pa veliko mnoštvo tvorbi nalik na vulkanske kratere i drugi oblici tla.

Tamniji predjeli su udubine na Mjesečevoj površini, koje nešto niže leže od njihove okoline. Galilei ih je nazvao **morima**, i to su bili predjeli, koje je talijanski astronom god. 1638. najprije pokazao i dao da gleda prvim dalekozorom pjesniku Miltonu, kad ga je ovaj posjetio. Oni ne sadrže nikakovu vodu, jer na Mjesecu nema vode, ali je to početno ime zadržano. To su velike nisko ležeće sive ravnice, tu i tamo opkoljene gorskim sedlima i malim tvorbama sličnim kraterima.

Na Mjesecu nema ni atmosfere (zračnog obvoja). Zbog pomanjkanja atmosfere mnoge najobičnije pojave

(Nastavak na strani 4.)

PISMO PRIJATELJICE

(Nastavak sa strane 2.)

— Samo?

— Ah!

— Nisi mogla više?

— Mogla sam, prizna ona, ali nisam znala, da je...

— Da, Gospoda toliko voli sv. Krunicu — A bila si opomenuta, često,

— Oče!

— Da, barem bi se mogla sjetiti pisama prijateljice — onog malog pisamca u tvom stoliću porubljenog zlatnim riječima:

— Draga, ako želiš bolji položaj onkraj groba, a ti moli često sv. Krunicu —

— Oče!

— Ništa, Oče, ja više ne mogu pomoći!

Duša je ušutjela postiđena i žaleći.

Da ne bismo možda i mi jednom žalili?

Potičimo i pomažimo zvanja

Cudnovato, pa ipak se često događa. Što? To, da se mnogi inače pobožni i pametni ljudi ne ustručavaju sad ovako sad onako plašiti one, koji žele stupiti u sjemenište ili samostan. Mjesto da im pomognu i da ih obodre, oni se trude samo da ih uznemire. »Zvanje je čisto djelo Duha Svetoga«. Oni im hotimice i namjerice rišu izmišljene poteškoće i nevolje u sjemeništima i samostanima. Iznose pred njih, kako je mnogi taj postao nesretan.

Čudno je, kako se mnogi usuđuju preuzeti na se strašnu odgovornost, što promišljeno odvraćaju duše od zvanja, u koje ih Učitelj zove. Zaboravljaju opomenu Učiteljevu: »Ja sam vas izabrao«. Ruše djelo Božje, a ne razmišljaju da je to nepravda, koje ne mogu više popraviti.

Posve je ispravna tvrdnja, da svako zvanje dolazi odozgo, ali isto je tako ispravno, da stvorenja mogu Božje namjere sprečavati i osujetiti ili poticati i promicati. Bog se uvijek služi stvorenjima, da izvrši svoje namjere. Kakav će biti značaj djeteta, da li će već u prvoj mladosti poći prema svetištu — sve to ovisi od roditelja i učitelja. Mnogi sretan svećenik i redovnik svaki dan zahvaljuje Stvoritelju, što mu je dao dobru majku, koja je još u dječinskom srcu uzgajala i njegovala u njemu klicu zvanja.

Obitelj Vaughan je jedna od najstarijih katoličkih obitelji u Engleskoj. Gospođa Vaughan moljaše kroz dvadeset godina svake večeri po jedan sat, da bi joj sva djeca postala redovnici i svećenici. I doista svih pet njezinih kćeri stupi u samostan. Od osam sinova šestorica se posvetiše oltaru: jedan kardinal, jedan nadbiskup, jedan biskup, jedan opat, a dvojica najmlađih stupiše u sjemenište, ali jer su upoznali, da to Bog od njih ne traži, služiše mu revno u svijetu.

Imamo li mi takvih majki? Gospođa Vaughan moli dvadeset godina, da se Bog udostoji primiti njezinu djecu, a neki roditelji misle, da su ne znam kakvu milost iskazali Bogu, ako su iza mnogih poteškoća milostivo dopustili djetetu, da slijedi Božji poziv.

Očevi i majke neprestano predočuju djeci različna zvanja i staleže, da im što više olakšaju izbor. Zar je najuzvišeniji život služba Kralju kraljeva, borba za dragocjene duše, za raširenje kraljevstva Kristova — zaslužio, da se o njemu ne kaže nijedne riječi? Zar je taj stalež zaslužio, da ga preziremo i da o njemu nikad ne govorimo? Ili smo mi tako sitni, da ga ne možemo razumjeti, tako krivi, da ne potičemo i ne pomažemo zvanja kod onih duša, koje ga sigurno imaju?

MJESEC

(Nastavak sa strane 3.)

moraju na Mjesečevoj površini sasvim drukčije izgledati nego kod nas. Mjesečev nebeski svod je vječno tamna pozadina svijetlih točaka — zvijezda — koje ne trepere, i bijele Sunčeve ploče. Mjesečevi stanovnici — Saleniti (kad bi ih bilo) ne bi znali ni za večernji sumrak, ni za jutarnju zoru; zalaskom Sunca odjednom bi nastala potpuna tama, a izjutra bi mrak u čas ustupio mjesto punoj svjetlosti dana. Ne bi znali ni za šarenilo duge, za oblak, za kišu i snijeg, ni što je munja i zvuk, niti uopće za nijednu od onih pojava, gdje zrak i njegova svojstva igraju glavnu ulogu.

Stanovnici Mjeseca vidjeli bi našu Zemlju u obliku velike obasjane ploče, po promjeru 4 puta veće, nego što mi vidimo Mjesec. Kada ne bi postojale atmosferske smetnje bili bi u mogućnosti da na Zemljinoj površini raspoznaju kopna i mora. Pri novom Mjesecu (kad je mijena) u naše podne Saleniti bi vidjeli na svome nebu Zemlju i na njoj Evropu i Afriku, 6 sati kasnije Ameriku, 12 sati kasnije Tihi ocean, nakon 18 sati Aziju i nakon 24 sata ponovno Evropu i Afriku. U svom ophodu oko Zemlje stanovnici bi s Mjeseca gledali najprije »mladu Zemlju« u obliku srpa, zatim redom »prvu četvrt«, »punu Zemlju«, »posljednju četvrt« — sve faze kao što mi gledamo našeg pratioca u svemirskom prostoru. »Mijena Zemlje« bila bi im, kad je nama uštap, a »puna Zemlja« u vrijeme kad je za nas mijena Mjeseca.

Mjesec obilazi svoju putanju od mijene do mijene u točno vrijeme od 29 dana, 12 sati, 44 minuta i 3 sekunde, ne skretajući ni milimetar u stranu. To vrijeme nazivamo s i n o d i č k i m vremenom ophoda. I Mjesec sa začudnom točnošću obilazi svoj put, vjerno vrši službu našeg pratioca i noću se srebrom razlijeva dolom i gorom.

Iz katoličkog svijeta

Časna Majka Agneza od Isusa

Iz Lisieux-a je stigla vijest, da je u subotu 28. srpnja o. g. preminula č. Majka Agneza od Isusa, priorica samostana Karmeličanki. Ona je rođena sestra sv. Terezije od Djeteta Isusa. Marija Paulina Martin rođena je 7. IX. 1861. u Alansonu. Ušla je u Karmel Lisieux 2. X. 1882. Redovničko je odijelo obukla i dobila ime Agneza od Isusa 6. IV. 1883. Svete zavjete je položila na dan Prve sv. Pričesti svete Terezije 8. V 1884. God. 1949. na dan 8. V. proslavila je »rubinske zaruke« t. j. 65-godišnjicu svetih zavjeta. Na dan 16. VII. 1884. primila je koprenu. Po odredbi sv. Oca Pija XI. bila je doživotna časna Majka Priorica Karmela Lisieux. U redu je proživjela gotovo 69 godina, a doživjela je 90 godina. Č. M. Agneza bila je niska stasa, mršava, crne puti, živih crnih očiju i imala vrlo ugodan glas.

Ona je bila zajedno u istom karmelskom samostanu sa svojim sestrama Marijom od Presv. Srca, sv. Terezijom od Djeteta Isusa i presv. Lica (od 9. IV. 1888.) i Genovevom od presv. Lica i sv. Terezije (Celinom).

Sada još živi u tom samostanu samo č. sestra Genoveva, koja je 28. IV. o. g. navršila 82 godine. Sestra Marija umrla je u 80. godini 19. I. 1940. Sestra Leonija umrla je kao redovnica Pohođenja u 79 godini dne 16. lipnja 1941. Sv. Terezija je umrla 30. rujna 1897. u 25. godini života od tuberkuloze (sušice) na plućima. Njihov je otac umro od teške skleroze 29. VII. 1894. u 71. godini života, a majka od strašnoga raka na grudima i na vratu 28. VIII. 1877. u 46. godini života.

— **U HOLANDIJI** postoji institut vjeroučiteljica »Laetare«. Ovo vjersko društvo se sastoji od mladih djevojaka, koje su sebi stavile u zadatak apostolat obraćenja nekatolika. Članice ovoga društva polažu tri kanonska zavjeta i, osim rada za ciljeve društva, moraju se same brinuti za svoje uzdržavanje. Nose građansko odijelo. Djelovanjem članica ovoga društva zadnjih pet godina je privedeno u Katoličku Crkvu 500 osoba.

— **U RIO DE JANEIRO** je održan interamerikanski kongres za katolički odgoj. Kongres je održan pod počasnim predsjedništvom Predsjednika brazilijanske republike. Glavni predmet raspravljanja je bio: »Potpuno odgojno oblikovanje mladeži«.

— **VJEROUČITELJI U AUSTRIJI** održali su svoj kongres u prisustvu bečkog nadbiskupa kardinala msgra. Innitzera. Kongresu je prisustvovalo 700 što svećenika što svjetovnjaka nastavnika vjeronauka. Kongres je donio rezoluciju, u kojoj se traži da nauka o vjeri bude temelj cjelokupnog odgoja, da vjeroučitelji prodube svoje stručno i pedagoško znanje i na kraju, da se broj satova vjeronauka u školama poveća.

— **V. INTERNACIONALNI KONGRES** katoličkih liječnika završen je nedavno u Parizu. Liječnici su raspravljali o temi: »Katolički liječnik pred problemom oblikovanja moralne savjesti djeteta.« Kongresu je prisustvovao veliki broj liječnika iz svih katoličkih zemalja. Učesnici kongresa su posjetili Pasteurov Institut.

— **ZHORHALLUR ZHORGILLSON,** poznati islandski intelektualac i direktor Narodne biblioteke na Islandu, obratio se je nedavno s protestantizma na katolicizam.

— **SVETIŠTU NAŠE GOSPE** od Madelenskog rta u Kanadi hodočastilo je nedavno neobično i vrlo dirljivo hodočašće. Preko 1000 slijepaca iz kanadskih pokrajina Ontario, Quebec i New Brunswick došlo je u ovo svetište pod vodstvom redovnika o. Rolanda Campbella, koji je i sam slijepac od rođenja, a koji je zaređen za svećenika prije nekoliko godina po posebnom odobrenju sv. Oca.

— **KATOLIČKO NJEMAČKO DRUŠTVO** za sjedinjenje kršćanskih crkava održalo je u mnogim njemačkim gradovima brojne studijske dane o istočnoj crkvi. U Würzburgu je održan »Tjedan jedinstva« za vrijeme kojeg su u crkvi Augustijanaca održavane službe Božje po istočno-slavenskom obredu.

— **SESTRE SVETOG VINKA** otvorile su u japanskom gradu Obayashi dva dispanzera za japanske parije, kojih u tome kraju ima na desetke tisuća. Sve usluge ovih dispanzera su besplatne.

— **ŠKOTSKOM NARODNOM SVETIŠTU** Carfin a Motherwell hodočastilo je nedavno 24.339 studenata u proslavu proglašenja blaženim pape Pija X. Ovom studentskom škotskom hodočašću prisustvovali su nadbiskup Glasgowa i biskupi Motherwella i Paisley-a. Ovom prigodom je u istom svetištu postavljen i blagoslovljen kip male svetice Marije Goretti.

— **ŠVAJCARSKA** prema zadnjem popisu broji 1,750.000 katolika ili 41,4% od ukupnog broja stanovništva.

— **U LISIEUX-u** je potpuno dovršena restauracija bazilike sv. Terezije od Djeteta Isusa, koja je za vrijeme rata stradala od bombardiranja. Mnogobrojna hodočašća dolaze tom prilikom u Lisieux maloj Svetici ruža.

— **U EQUADORU** je blagoslovljena i započela radom emisiona katolička radio postaja. Postaja će uz ostalo emitirati vjerske programe i vjerska predavanja.

— **JAMES BROCPHI** iz Cambere, poznata osoba katoličkog javnog života u Australiji, imenovan je generalnim auditorom Commonwelta.

— **38. KATOLIČKI SOCIJALNI TJEDAN** održan je u francuskom gradu Montpellier-u od 17. do 26. srpnja. Glavni predmeti raspravljanja su bili: »Zdravlje i društvo« te »Biološka otkrića i socijalna medicina u službi čovjeka«. Zamjenik sv. Oca u Državnom tajništvu msgr. Montini uputio je predsjedniku Tjedna pismo s apostolskim blagoslovom sv. Oca za uspješni rad tjedna.

— **U KOREJI** su uslijed rata katoličke misije izgubile tri biskupa, 42 svećenika i 10 časnih sestara. Osim toga u sjevernokorejskom gradu Wonsan bilo je zatvoreno 80 katoličkih misionara.

— **U ŠVEDSKOM GRADU BJORKO** podignut je veliki željezni križ na uspomenu sv. Angaria, apostola Švedske. Švedski katolici običavaju svake godine hodočastiti ovome križu.

— **NJEMAČKA KATOLIČKA MLADEŽ** je organizirala internacionalni sastanak katoličke mladeži iz cijele Europe. Do sada je najavilo svoj dolazak 10.000 članova europskih katoličkih omladinskih organizacija.

— **Msgr. IVAN ADEODATO PIAZZA,** kardinal, prisustvovao je u svojstvu delegata Sv. Oca svečanostima prijenosa smrtnih ostataka sv. Šimuna Stocka iz francuskog grada Bordeaux u engleski grad Aylesford. Iz Engleske će msgr. Piazza otputovati u Meksiko, gdje će u zastupstvu sv. Oca predsjedavati kongresu u počast 700. godišnjice karmelskog škapulara i prisustvovati svečanom krunjenju kipa Karmelske Majke Božje. Iz Meksika će kardinal Piazza otputovati u Kanadu, gdje će u Ottawi posvetiti novog pomoćnog biskupa msgra. Maksima Tessir.

— **U NOVOJ ŠKOTSKOJ,** kanadskoj pokrajini, preko 60.000 osoba je prisustvovalo zaključnim svečanostima tjedna kruničarskog pokreta. Sakupljenom mnoštvu je održao propovijed o. Patrick Payton, utemeljitelj i direktor »Family Rosary Crusad« (Obiteljski kruničarski pokret).

Svečanost u raju

(Ruska legenda)

Gospodin je pozvao u Raj na svečanost sve Kreposti, i to samo Kreposti.

Kreposti su došle u Raj i stale oko prijestolja Gospodnjega. One su se međusobno razgovarale i pričale o dobru, što su ga učinile na zemlji.

Gospodin je slušao i smiješio se.

Kreposti su se već dugo poznavale, jer su se često na zemlji susretale. Samo su dvije Kreposti šutjele i promatrale jedna drugu od glave do pete, a s očiju im se moglo pročitati pitanje: »Koja si ti Krepost?«

Gospodin im se približi i zapita ih: »Dakle, vi se ne poznate?!«

— »Ne, nikada se do sada nismo vidjele«.

Gospodin ih predstavi jednu drugoj: jedna se zvala DOBROČINSTVO, a druga ZAHVALNOST.

Prvi njihov sastanak bio je tek u Raju.

Moraš umrijeti

Rimski su vojnici pod vodstvom Antonija, strica istoimenog glasovitog triumvira, jednom opsjedali grad Peruggiu. Grad se hrabro borio, ali iscrpljen glađu i žeđom morade se na koncu predati, no uz uvjet, da se ne će ništa dogoditi gradskim senatorima.

Bilo je obećano, ali nije izvršeno.

I senatori blijedi od straha prolazili su ispred pojedinih oficira pogledavajući ih očima, koje su molile za milost.

»Ja sam učinio velike zasluge za republiku...« govorio je jedan.

— Nije važno, moraš umrijeti!«

— »Ja sam još mlad, borit ću se u vašoj vojsci, slijedit ću vas po kopnu i po moru...« govorio je drugi.

»Nije važno, moraš umrijeti!«

»Ja sam prebogat: sva moja zemlja, sve moje zlato, svi moji robovi, bit će vaši!« Vojskovođa se sarkastično nasmija, pogleda ga svojim zažarenim očima i reče: »Naprijed, moraš umrijeti!«

»Moraš umrijeti! Ta sudbonosna riječ ponavlja se nad glavom svakoga čovjeka, kad prolazi ispred tribine života.

Bogat sam! — Nije važno, moraš umrijeti!

Čašćen sam! — Nije važno, moraš umrijeti!

Lijepa sam! — Nije važno, moraš umrijeti!

Mlad sam, potreban sam svojoj domovini i svojoj obitelji! — Nije važno — moraš umrijeti!

Zato, dragi čitatelju,
»Smrti skore ti se sjeti,
I po smrti da ćeš žeti,
Što na zemlji posiješ«!

Što vidiš

Priča se, da je kardinal Wiseman jednoga dana primio u posjet nekog svog prijatelja, koji je još bio protestant. Govorili su na dugo i široko. Raspravljali su o skoro svim glavnijim dogmama, ali kardinal nije uspio uvjeriti svoga prijatelja ni u jednu. Tada kardinal napisa jednu riječ na papirić pa je pokrije s jednim metalnim novcem i zapita protestanta:

— Što vidite?

— Sterlingu.

— I ništa drugo?

— Ne!

Tada kardinal digne sterlingu i zapita:

— Što sada vidiš?

— Vidim: »Boga«

— Što ti je smetalo, da nisi vidio Boga?

Prijatelj se zacrveni i ne odgovori.

Tako čini i škrtac, koji stavlja pred svoje oči novac i ne vidi ni Boga, ni Njegov zakon, ni Njegovu milost, ni svoga bližnjega

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963.312. — Pojedini broj stoji 4.— Din.

...rina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

ZAGREB, 2. RUJNA 1951.

...OD. VI.

BROJ 36

> »Prikloni, Gospodine, svoje uho i usliši me, jer sam ubog i siromah«
> (Ps 85,1)
>
> Iz Ula[illegible] današnje sv. Mise

...čiteljevi Apostoli upoznavaju ...svoju oholost

Poniznost je dakle prva i temeljna ...repost, u kojoj je Isus uzgajao Apo...ole. Ali oni Ga nisu u prvi čas ni...ako razumjeli. Oni su u početku ...oga zvanja bili daleko od toga ...svjedočenja, da je to prvo i najva...nije. Pomisao na poniznost im je ...la strana. U takvoj su okolini izra...li i uzgojeni.

Ovo se lijepo vidi iz onoga doga...aja, koji opisuje Sv. Pismo ovako: ... (Njegovi učenici) dođu u Kafar...aum. I kad bijahu u kući, zapita ih: ... čem ste putem raspravljali? Oni ... šutjeli, jer su putem jedan s dru...im raspravljali, tko je najveći. I ...edavši dozva dvanaestoricu i reče ...: koji hoće, da bude prvi, neka je ...d svih najzadnji i sluga svima!« (...rk 9, 32-34).

I druga je zgoda, koja osvjetljuje ... Apostolima uobičajenu umišljenost ...idovskoga uzgoja. Jednom naime ...rilikom stupiše Apostoli pred Isusa ... rekoše Mu: »Tko je dakle najveći u ...raljevstvu nebeskom? Tada dozva ...sus dijete, postavi ga među njih i ...eče: Zaista vam kažem: Ako se ne ...bratite i ne budete kao djeca, ne ...ete ući u kraljevstvo nebesko. Koji ...e dakle ponizi kao ovo dijete, onaj ...e najveći u kraljevstvu nebeskom« (Mt 18, 1-4).

Treba dakle da Apostoli budu kao ...jeca pred Bogom, Ocem. Pred Njim ...ora svaki odgovarati. Ali treba da ...udu i muževi pred ljudima. Ponosni ... pravi muževi. A ne smiju biti po...lonici sjaja ni mlitavi sluge pred ...elikanima ovoga svijeta. Isto tako ...e smiju biti kukavice ni strašljivci ...red zlom i nepravdom.

Zanimljiva je u tom pogledu i ona ...goda s majkom sinova Zebedejevih, ...oja govori ovo: »Tada pristupi ... njemu mati sinova Zebedejevih sa ...vojim sinovima, klanjajući se i mo...leći Ga za nešto. On je upita? Što ...hoćeš? Odgovori Mu: Kaži, da ova ...moja dva sina sjednu jedan s desne, ... drugi s lijeve u kraljevstvu Tvomu. ...Ali Isus odgovori: Ne znate, što mo...lite! Možete li piti kalež, koji ću ja ...piti? Rekoše Mu: Možemo. Reče im: ...Kalež ćete moj, istina, piti, ali da ...sjednete s desne meni ili s lijeve, ni...am vam vlastan dati ja, nego to pri...pada onima, kojima je pripravio Otac ...moj.«

I čuvši desetorica rasrdiše se na ...va brata. Isus dozvavši ih k sebi ...reče: »Koji hoće da bude među vama ...velik, neka bude vaš sluga. I koji ...hoće da bude među vama prvi, neka ...bude vaš sluga. Kao što Sin čovječji ...nije došao, da Njemu služe, nego da ...On služi i da život svoj dade u otkup ...za mnoge« (Mt 20, 20-28).

Ponizni dakle moraju biti svi apo...stoli Isusovi. A ponizan biti, znači drugima služiti, činiti rado i revno jedan drugome usluge. A apostoli moraju u uslugama nadvisiti sve druge. Apostol je sluga slugu Božjih. Sve službe, sva prava i sve vlasti u Crkvi su na dobro zajednice. Ako je apostol ponizno janje Božje, tada je on također dobar pastir duša. Služiti ne smije zato, jer se to njemu mili, sviđa ili mu to godi, nego to čini iz osjećaja dužnosti. U Crkvi su Kristovoj svi kraljevi, pa makar su sluge, i svi su sluge, pa makar nose krune.

U Kraljevstvu ćemo nebeskom sjedjeti kod stola i Bog će nas posluživati: »Neka budu vaši bokovi opasani i svjetiljke zapaljene u vašim rukama; i vi kao ljudi, koji čekaju gospodara svoga, kad će se vratiti sa svadbe, da mu odmah otvore, kad dođe i pokuca. Blago onim slugama, koje gospodar nađe budne kad dođe. Zaista vam kažem, da će se opasati i posadit će ih za stol i pristupivši služit će im« (Lk 12, 35-37). Služimo dakle i mi najprije bližnjemu, da i nama onda može Bog poslužiti.

Drukčije je bilo kod Farizeja i njihova uzgoja. Zato Spasitelj toliko upozoruje Apostole: »Gledajte i čuvajte se kvasca farizejskoga i saducejskoga!« (Mt 16, 6). Farizejska oholost je bila otrov i za same Farizeje, jer poradi nje nisu mogli ni oni jedan drugomu vjerovati, nego su se nadbijali u svom naučavanju (Iv 5, 44). Ondje, gdje stanuje oholost, tamo nema milosti vjere.

Ali farizejska oholost škodila je i vjernicima, koji su bili njima povjereni. Ako naime jedan apostol hoće da u vanjskom životu kod drugih nešto postigne, onda on mora i svojim unutarnjim životom te pokazati na sebi. Oholo, umišljeno i svadljivo stvorenje razara bratsku ljubav i odbija da ga se nasljeduje.

Tamo pak gdje sebeljublje umre, tamo raste ljubav prema bližnjemu. Naprotiv pak čežnja za vlastitom čašću, gospodstvom nad drugima, izdignućem nad druge, borba oko toga, da se druge vodi, uzroci su svih nemira i društvenih poremećaja, majka sviju uzbuna. Zato Spasitelj u svojoj velesvećeničkoj molitvi moli za Apostole, da budu jedno: »Da svijet vjeruje, da si me Ti, Oče, poslao« (Iv 17, 21).

Uvijek će ostati nezaboravna nauka Boga-čovjeka o poniznosti, koju je dao u predvečerje svoje smrti: »Ustade od večere i skine gornju haljinu i uzevši ručnik opasa se. Potom ulije vode u umivaonicu i stade prati noge učenicima i otirati ručnikom, kojim je bio opasan« (Iv 13, 5).

On je to činio u potpunoj svijesti svoga božanskoga dostojanstva. A Apostolima su potekle suze niz obraze. Plakali su nad svojom ohološću! I prihvatili poniznost.

PRED OLTAROM

Utjehu, Bože, kad tražim
Za bol nepoznat svijetu,
Pred oltar Tvoj sveti kleknem
Sklopljenih ruku.

Osjećam: Ti si uza me,
Jedini Prijatelj duše,
Bez kraja milost mi dijeliš
Beskrajno dobar.

Darovi Tvojega srca
Tiši od tihe su misli
Na stazama vječnosti vedre
Suzu mi brišu.

Kao iz kaveza ptica
Duša polijeće Ti moja,
Svet si, moj Bože! kliče
U prostor sveti

Prijatelju neba i zemlje,
Kraljevstvo Tvoje daj svijetu,
Amen.

Madona

Ljepota Madone odavna me privukla. Očarala me Njezina majčinska ljubav, Njezina požrtvovnost za mene...

Ljubav Njezina srca, kao bijeli anđeo, od kolijevke moje do danas, bdije nada mnom.

Ta ljubav plamsala je za me i onda, kada Njezin Sin i Ona nisu bili ideali moga srca...

Moć njezine majčinske ruke podigla me iz ponora sumnja i grijeha.

Sjaj Njezine čistoće obasjao je guštaru, u koju sam zagazila, i ja sam Njezinom pomoći našla pravu stazu.

O, puna je ljubavi ,puna milosrđa za mene!

I danas, kada sigurno koracam pod sjenom Njezina plašta, danas, kada sam dolazak Njezina Sina u svoju dušu prikazala Njoj na čast, ja sam Je molila:

Kraljice neba i zemlje, budi od danas Kraljica moje duše!

Budi Gospodarica srca moga, osjećaja mojih, života moga!

Budi Majka moja i Zagovornica moja u sve dane moga života!

Ti mi otvori nebeska vrata i majčinskom ljubavlju odvedi me jednom u četu Tvoje vjerne djece! — Amen.

Ljubav prema Bogu

Sve su pobožnosti i kreposti sredstva i priprave za savršenu ljubav prema Bogu. Savršena ljubav je glavni dio, bit i srž kršćanskog savršenstva, kao što piše sv. Pavao: Prije svega imajte ljubav, koja je veza savršenstva. A sv. Augustin kaže: Ljubav je krepost, koja nas sjedinjuje s Bogom i po kojoj Ga naša duša najtješnije obuhvaća. Nju nam Bog ulijeva kod sv. Krštenja, te nam ona osposobljuje volju, da Boga ljubimo nada sve radi Njegova velikog dostojanstva i beskrajnog savršenstva. Bog je dakle predmet, razlog i cilj te ljubavi. Ona ide za tim, da nas sjedini s Bogom i da nas učini sličnima Bogu.

Krepost ljubavi osposobljuje nam u prvom redu volju, da Boga ljubimo nadasve, više nego sve druge stvari, koje samo možemo zamisliti. U Pjesmi nad pjesmama čitamo: Kad bi tko dao sve imanje kuće svoje za ljubav, mogao bi biti samo prezren. Ljubav drži sve stvorene stvari za ništa, kad se one isporede s dobrima, koja se nalaze u Bogu, i po tome ima ljubav svoju uzvišenost, čistoću i ljepotu. Kad bismo zemlju cijenili više nego nebo i prah zemaljski više nego zvijezde, manje bismo pogriješili, nego li kad bismo cijenili zemaljska dobra više nego Boga, tu beskrajnu i nestvorenu dobrotu.

Krepost ljubavi Božje ljubi Boga radi Njega Samoga i Njegove neizmjerne savršenosti, i takova se ljubav zove savršena. Ona ljubi Boga, jer je dobar u sebi. Ako Ga ljubimo zato, što je dobar nama, tada se takova ljubav zove nesavršena. Promatramo li Boga, kakav je Sam u Sebi, tada nalazimo, da je beskrajno moćan, neizmjerno mudar, beskonačno dobar i neisporedivo lijep. U Njemu se nalazi veličanstvo, uzvišenost, neizmjernost i providnost, koja se ničim ne da isporediti i koja nadilazi sve pojmove našeg uma. Prorok Izaija veli: Čim ćete isporediti Boga ili kakovom ćete Ga slikom predstaviti? a Psalmist kaže: Tko je kao naš Gospodin i naš Bog? O Bože, tko može da Ti se izjednači?

No i prema nama je taj uzvišeni i savršeni Bog nepojmljivo dobar. On je svagda spreman, da nam iskaže svoja dobročinstva, oslobodi od vječnih zala, učini dionicima najvećih dobara, pa i samog svog vlastitog blaženstva, i da nam dade sva moguća sredstva, po kojima bismo došli k Njemu i posjedovali Ga zauvijek. Ljubi li dakle netko Boga zato, što je On dobar prema njemu, dakle iz obzira na svoju vlastitu korist, takva je ljubav, istina, još uvijek sveta, no zove se u isporedbi s onom prvom nesavršena. Savršena je ljubav, kad ljubimo Boga, ne radi koristi, koju možemo od Njega postići, nego radi unutarnje Njegove beskrajne ljepote i savršenstva, kad Mu služimo ne radi nagrade ili kazne, nego zato, što je neizmjerno dobar u sebi i time dostojan, da se u svemu pokoravamo Njegovoj božanskoj volji.

Ljubav prema Bogu ima to svojstvo, da izaziva u Njemu ljubav prema nama. Spasitelj nas uvjerava, da će onaj, tko ljubi Boga, biti i od Njega ljubljen. Tko mene ljubi, ljubit će ga moj Otac, ljubit ću ga i ja«. O istom nas uvjerava i sv. Ivan riječima: Bog je ljubav, i tko ostaje u ljubavi, ostaje u Bogu i Bog u njemu.

Po ljubavi postajemo prijatelji Božji. O tom prijateljstvu kaže sv. Euzebije: Predanjem Bogu i kršćanskim životom uspostavlja se prijateljstvo između Boga i čovjeka. Predanje je ljubav, a s ljubavlju je uvijek spojen i kršćanski kreposni život. Isus zato govori svojim Apostolima, koji su s njime bili vezani ljubavlju: Ne zovem Vas više slugama, nego vas zovem prijateljima svojim. Što da kažemo o velikoj časti biti u prijateljstvu s najvećim Gospodinom, Stvoriteljem svega, s Bogom? Ta je čast uistinu veća, nego nebo i zemlja.

KUTIĆ SREĆE

Spisateljica A. Schieber priča ovu priču: Ima povijest o jednom čovjeku, koji je veoma mnogo trpio od gladovanja, kad je bio budan. Ali je imao taj dar, da je mogao sanjati o jelu, kad god je htio. I kad bi ga napao glad, usred dana bi se povukao bilo o koji osamljeni kutić. Tamo bi brzo zaspao kratkim i laganim snom i sanjao o obilnoj hrani, koju uživa. Dakako da njegov san nije išao tako daleko, da bude i sit. Ali si je utvarao, da je tomu blizu, pa je i to bilo nešto. Bio je to inače misaon čovjek, koji je o sebi i o toku svijeta vrlo mnogo razmišljao. I došao je do toga, da svaki čovjek ima bilo kakav kutić, u kome sanja o jelu i sitosti; i to jedan na ovaj način, a drugi na drugi način.

To je živa istina, da se rijetko nasitimo jelom i pilom, bogatstvom, mudrošću i slavom. Zato, tko je mudar, kuša do toga doći na drugi način. Uistinu svaki čovjek treba da imade jedan tajni kutić, gdje će se dobro osjećati nakon dnevnih briga i posala. Gdje će utišati svoj glad. Gdje će si svojom maštom u svojoj duši dočaravati i veseliti se nad onim, što nema i što nikada ne će postići. I svaki će čovjek tako imati blago, koje ga usrećuje. A njega će brižno sakrivati pred ljudima. S njim će se baviti u svojim slobodnim, tihim i skromnim satima. S njim će se naslađivati u zaklonjenom kutiću svoga kućanstva.

Svaki neka imade bilo kakvo mu drago zapimanje nakon običnog svoga zvaničnoga posla. Neka u tom korisno i zabavno troši vrijeme. Jedan će raditi igračke svojoj djeci, drugi će svirati, treći će čitati korisnu knjigu ili slagati pjesme, četvrti raditi na cvjetnoj gredici svoga vrta ili njegovati cvijeće u loncima. Žene će plesti, šiti, vesti za rođendan ili božićne blagdane darove za svoju djecu, kojima će se ona umarati u svojoj igri. Dječaci će sanjariti o ispričanim povijesnim pustolovinama. Djevojčice će oblačiti, uspavljivati i zibati svoje lutke.

Tisućustruka je sreća, koja može da se tihim koracima i u raznim oblicima ušulja u izmorena ljudska srca, ako se oko toga nastoji. Pa i ljudi najodličnijih slojeva vraćaju se gladni sa sjajnih svečanosti i morali bi si, kao i svi drugi smrtnici, potražiti svoj mali kutić, u kome ih čeka sreća.

Čežnja duše ide daleko iznad onoga, što tijelo može ostvariti u svom životu. Tijelo ne može postići onu sreću, za kojom duh čezne. Zato smo neprestano nezadovoljni. Hoćemo li biti sretni barem u čednoj, umjerenoj mjeri, onda moramo dobrovoljno povući uže granice svojoj čežnji. Moramo se zadovoljiti s onim, što se može postići. Taj je mali dio sreće ljudima nadomjestak za onu veliku sreću, kojoj se oni neprestano nadaju na zemlji i nikada je ne postizavaju.

Jednom je živjela u nekoj kosoj podkrovnoj izbici neka stara gospođica. Za nju se nije nitko u velikom gradu zanimao. Zasluživala je svoj kruh u jednom dućanu godinama od rana jutra do kasne večeri. I kroz pedeset godina svoga rada nikada se nije nasitila. Ali ona je znala svoj glad na drugi način stišavati. Imala je naime lijepu veliku lutku, koja je bila uvijek jednako mlada. Pedeset je godina ta lutka sjedjela u njezinoj izbici pod krovom u velikom kožnatom očinskom naslonjaču. Ona je bila zapravo jedini pravi stanovnik te izbe. I kad bi se uveče vratila kući draga stara gospođica, za koju se nije zanimao nitko u velikom gradu, sjela bi kraj svoje lutke. S njom bi razgovarala, šalila se, krojila i šila joj novu svetačku odjeću ili kapicu od čipaka i bila je kraj toga sretna, sasvim sretna i blažena.

To izgleda malo smiješnim. No ona je imala možda nježniju životnu kulturu, nego svi oni, koji neprestano trčkaraju po raznim zabavištima, da tamo potrate vrijeme preostalo im od zvaničnog posla. Nije ona bila čudljiva. Ona je dobro poznavala život. Ona je u svojih pedeset teških radnih godina stekla duboko iskustvo, da za osjećaj sreće ne treba ništa više, nego mali kutić, u kojemu ćeš biti sam sa svojim lijepim i plemenitim mislima.

Taj pak mali kutić sreće bila joj je podkrovna izbica, a lijepe misli bile su joj sni o vječnom djetinjstvu.

Možemo biti uvjereni, da je ta draga stara gospođica jednog dana sa svojom lijepom velikom lutkom umrla sa smiješkom na usnama. I sada može uživati vječno djetinjstvo, o kom je sanjarila u svojoj podkrovnoj izbici.

Tisuće žena postoje, koje također imadu svoj kutić sreće, gdje sanjare najljepše snove. To je njihova dječja sobica, puna mališana, što se koprcaju, brbljaju, smiju se i plaču, sa zamazanim prstićima i nosićima. Mnogo stoji truda i muke, dapače kadšto i tihog jecanja, da se to malo društvo uzdrži u stegi, redu i čistoći. Ali svejedno je ta dječja sobica kutić majčine sreće. A još više onda, kad taj mladi naraštaj jedan za drugim otvara vrata u život i u daljnju naobrazbu.

Kutić sreće je mnogoj mladoj duši njezina iznajmljena sobica s par knjiga i slika, uz koje ona uveče može da polazi za svojim najunutarnijim pobudama.

Jedan takav kutić sreće jest i ormarić za rublje jedne djevojke, u koje ona ulaže doprinos svojih preostalih večernjih sati i vadi rublje i opet ga slaže svojim mekanim prstićima i kod toga potiho sanjari o svojim boljim budućim danima.

Jedan takav kutić sreće jest i soba svećenika, kad on u njoj sjedi i misli na propovijed slijedeće nedjelje i gleda u duhu onaj broj svojih slušatelja, i za svakoga od njih velikoga i maloga, jednostavnoga i tvrdokornoga, sprema i važe svaku riječ i svaki stavak, koji bi oni mogli trebati.

Takav kutić sreće je mnogi bolesnički krevet, jer trpljenje i brige otvaraju mnogoj duši oči, da se osjeća sretnom i da tako polazi k svom životnom cilju bolnim putem.

Svaki, koji imade takav kutić sreće, neka ga čuva i ne dade narušiti svoj mir u njemu. Nema li ga netko, neka si ga stvori, da u njemu dnevno proživi koji časak dobrih misli i postane sit, pa makar gladuje za hranom i pićem.

Božje su misli najbolja i dostatna hrana svakoj duši.

ZASLUŽNA DJELA

Svakim dobrim djelom zaslužujemo od Boga nagradu, a svakim zlim djelom zaslužujemo od Boga kaznu. Što je dobro djelo veće, i nagrada je veća. Što je opako djelo gore, to je i kazna teža. Nagrade su jednako kao i kazne vremenite i vječne. Vremenita je nagrada dobro zdravlje, dug život, mir, sloga i ljubav u obitelji, gospodarsko blagostanje, duševna smirenost i zadovoljstvo, napredak u zvanju. Vječna je nagrada blaženo gledanje Boga u nebu i sve druge radosti s nebom povezane. Vremenite su kazne razne bolesti, smrt, nesreća u obitelji, nemir i svađe s okolinom, teške gospodarske neprilike i sijaset drugih jada i nevolja koje mogu čovjeka zadesiti na zemlji. Vremenite su kazne i muke u čistilištu. A vječna je kazna pakao sa svim mukama, koje pakao sa sobom donosi.

Kad je govor o zaslužnim djelima i o nagradi za zaslužna djela, onda se redovito misli na najveću i najljepšu nagradu, a to je blaženo gledanje Boga na nebu, koje traje kroz svu vječnost. Razum je u nebu blažen, jer u Bogu nalazi uvijek novih spoznaja, koje ga usrećuju i napunjaju neizrecivim radostima. Volja se zanosi dobrotom i savršenostima Božjim, koje su nepregledne kao neizmjerni ocean. Blaženim gledanjem Boga sve su čovječje težnje savršeno ispunjene i smirene. Niti može čovjek više što poželjeti, a niti se bojati, da će nebeske radosti ikada prestati. Koliko je tko dobra učinio, prema tome će dobiti i stupanj nebeske slave. Kao što zvijezde na nebu ne sjaju sve jednakim sjajem, nego se u sjajnosti razlikuju, tako se i Blaženi u nebu razlikuju po veličini slave.

Povrh blaženoga gledanja, koje je prva, bitna i glavna nagrada na nebu, ima na nebu i drugih radosti. Velika je radost za Blažene u nebu drago prijateljsko društvo s Anđelima, najljepša i najplemenitija prijateljska povezanost Blaženih među sobom, a osobito s Majkom Božjom, koja je Kraljica Neba. Neobična je radost u nebu za Svece, što mogu gledati Kristovu ljudsku narav. Sveci gledaju u nebu ono blaženo Kristovo tijelo, u kom je Isus Krist, naš Spasitelj, nekada 33 godine hodao po zemlji i bezbrojna čudesa činio. Blaženi će imati u nebu veliko veselje i od svoga proslavljenoga tijela. Kolikim je bolestima i drugim nedostacima bilo podvrženo njihovo tijelo, dok su po zemlji hodali, a na nebu će biti lijepo i proslavljeno u savršenom obliku! Na nebu će svaki od Blaženih imati svoje posebno mjesto i divit će se mudrosti Božjoj, kako je divno mjesto dobio svaki prema svojoj naravi i svojim dobrim djelima.

Nebo i sve nebeske radosti daje Bog ljudima kao nagradu pod određenim uvjetima. **Prvi je uvjet**, da je čovjek živ. Samo, dok je čovjek živ, ima vremena i mogućnosti, da si zasluži nebo. Kad čovjek jednom umre, više ne može činiti ni dobro, kojim bi zaslužio nagradu u nebu a ne može činiti ni zla, kojim bi zaslužio kaznu. U kakvom je stanju tko umro, prema tomu stanju mu se određuje i nagrada odnosno kazna. Po naročitoj Božjoj odredbi sa smrću sve svršava: zasluga i krivnja. **Drugi je uvjet**, da čovjek svoje čine vrši slobodnom voljom. Niti se čovjeku računa u zaslugu dobro, koje je pod silom učinio, a niti mu se broji u kaznu zlo, koje je prisiljen učinio. Pojam sile u ćudorednoj nauci ispravno shvaća narod kad kaže: Sila Boga ne moli. To znači: Tko bi pritisnut silom Boga molio ili koje drugo dobro djelo činio, ne bi mu se uzelo u zaslugu. Treći je uvjet, da je zaslužno djelo samo ono djelo, koje je ćudoredno dobro. Treba dakle da kod čina bude dobar i sam predmet i okolnosti i svrha. **Četvrti je uvjet** za zaslužno djelo, da čin bude vrhunaravan. A čin je vrhunaravan, kad je učinjen pod uplivom djelujuće milosti. Najzad posebno je važan uvjet za zaslužna djela, da je čovjek — kad čini dobro djelo — u posvećujućoj milosti. Kad je čovjek bez teškoga grijeha na duši, tada je u posvećujućoj milosti. Tada je čovjek prijatelj Božji i dijete Božje, pa je onda i svako dobro djelo zaslužno pred Bogom i pridonosi k tome, da će čovjek nakon smrti doći u nebo.

Nastojmo da nikada u životu ne činimo bar velikih prekršaja, da tako budemo neprestano u posvećujućoj milosti. U stanju posvećujuće milosti je svako dobro djelo zaslužno djelo. A kao osobito zaslužna djela preporučuje Sveto Pismo: gladna nahraniti, žedna napojiti, gola odjenuti, gosta primiti, sužnja otkupiti, bolesna pohoditi i mrtva pokopati, dalje grešnika pokarati, neuka poučiti, dvoumna dobro savjetovati, tužna utješiti, krivicu strpljivo podnositi, uvreditelju oprostiti, za žive mrtve Boga moliti.

LJUBAV BOŽJA

Misli prigodom blagdana Male Gospe

Veliki francuski govornik Bossuet držeći svečanu propovijed g. 1663. u čast Majke Božje, a u prisutnosti kraljice Marije Austrijske u crkvi Val-de-Grace u Parizu, ovako je uzvisivao ljubav Božju:

»Danas, ajde da govorimo o najradosnijim uzbuđenjima, o najplemenitijim ugođajima, o najzanosnijim osjećajima zbog ljubavi Božje! Promatrajmo djelovanje te ljubavi na Majci Božjoj... Bila je neizmjerna ljubav i neograničeno milosrđe Božje, koje je preodredilo, da nebeska Majka dođe na ovaj svijet i da živi kao kraljevski potomak u skrovitosti nazaretske kućice. Bila je ljubav Božja, koja je toj Majci živoga Boga pripravila na ovoj zemlji suza blaženu smrt iza mučeničkog života sa svojim Sinom sve do Golgote. Bila je i ljubav, koja je priredila slavu Njezinoj pobjedi na nebesima. Bila je ljubav, koja je toj Majci savila krunu kao Kraljici Anđela, Kraljici proroka, apostola, mučenika, ispovjedalaca i svih djevica.«

»U ljubavi je snaga, koja daje život; u ljubavi je i čežnja, koja u izgaranju stvara klonulost i smrt. Promatrajte ljubav Božju i vi ćete upoznati moć, koja preporađa i oduhovljuje, koja uzbuđuje sve kucaje srca... Da, vi ćete upoznati, kako ljubav Božja daje život svima Božjim bićima, kao što u svom vlastitom izgaranju priprema smrt, kojom dovodi do slavne pobjede. Ljubav Božja osim moći, koja sve oživljava, i osim vatre, koja sve sagorijeva, posjeduje svoju posebnu veličinu, uzvišenost i krasotu, kojom se zaodijevaju pobjednici ovoga života...«

»Gospodine Isuse — završio je Bossuet — ostani zato u nama po Pričesti svoga Tijela i Krvi, da mi — živeći više u Tebi nego li u sebi — ne osjećamo ništa drugo, nego da izgaramo s Tobom do slave, koju si nam Ti pripravio.«

— **SVETI OTAC** je primio 1. kolovoza u generalnu audijenciju veliki broj vjerenika, koji su pojedinačno ili u hodočasničkim grupama došli u Rim iz Italije, Francuske, Austrije, Njemačke, Sjedinjenih Američkih Država, Chile, Švicarske, Holandije, Engleske i Brazilije.

PODLISTAK

Konačni susret

Cijelo je selo poznavalo desetgodišnjeg sina ugledne i bogate obitelji. Davor je značio otmjenog i pametnog dječaka, koji svojom bistrinom sve nadvisuje, i mnoga majka zaželjela je, da je njezino dijete kao on. Bio je jedinac i kao takav imao je sve, što je želio. Tek jedno nije posjedovao. Bilo je to potpuno krivo poznavanje Vjere i Boga. Istina, svake je nedjelje išao s majkom u crkvu, jer su svi tako radili. Propovijedi ga nisu zanimale, i dok je svećenik govorio, on je u svojoj bogatoj mašti razmišljao o svemu i svačemu, i njegov je dnevnik nedjeljom bio bogatiji s bilješkama. Da, Davor je bio nadaren za sve. Gotovo previše nadaren za svoje godine, ali Vjera je bila kamen smutnje njegove sreće. Slušao je o Bogu i Njegovu stvaranju, ali je po majčinim riječima to bila samo »neka viša sila«, a da li je to Bog, to nitko ne zna, jer Ga nitko nije vidio. Kada je morao na školsku sv. Ispovijed, bilo je to za njega nužno zlo: »Jer čemu da se čovjek čovjeku ispovijeda kada su oba grešnici«. Tako je govorila majka. I radi toga prešutio je na Ispovijedi sve ono, što mu nije izgledalo dolično da reče svećeniku, jer ga je ovaj dobro poznavao. Naravno, drugoga dana pošao je na sv. Pričest, ali dok su njegovi mali drugovi sjali od sreće, Davor je postajao suviše ozbiljan i zamišljen. Drugi su govorili, da je sabran i da se povlači u samoću, a upravo u tome bila je sva tragedija toga djeteta: laž i pretvaranje pred ljudima. Ni sama njegova majka nije znala za oluju, koja već tako dugo bjesni u duši njezina djeteta. I prema njoj je postao šutljiv, povučen, licemjeran, a u dnu duše javila se neka hladnoća prema njoj.

Vrijeme je prolazilo. Davor je rastao a s njime i broj zatajenih grijeha, broj svetogrdnih Pričesti, a isto tako i broj nesretnih dana i broj sumornih besnenih noći. Prerano je sazrio u nekoj turobnosti, i cijelo njegovo n[illegible] oko ružičasto djetinjstvo tonulo je u more grijeha i sumnje. I za čudo, što je bio stariji, nešto ga je sve više privlačilo na sv. Ispovijed. Osjećao je, da majka nije imala pravo, kada je govorila o krivom ispovijedanju. Oni zatajeni grijesi bili su kao crna avet pred njim, i znao je, kada bi se toga riješio, bio bi najsretniji na svijetu. Nekoliko puta je odlučio da će sve reći, ali [illegible] sotona još uvijek čvrsto držao uzde njegove duše u svojim rukama. Dje[illegible] čak više nije bio dječak. Taj mladić počeo je ozbiljno razmišljati: »Zar je moguće, da je u svakoj duši tako u[illegible] san nemir kao u mojoj? Ova duševna potištenost tjerala ga je u očaj. Imao je svega, samo nije imao mira u svojoj duši. I ono povjerenje ostalih, ona lju-

XVI. NEDJELJA PO DUHOVIMA

2. IX. 1951.

Današnje sv. Evandelje (Luka 14, 1—11) opisuje, kako je Isus pred farizejima u subotu izliječio čovjeka od vodene bolesti i onda im je rastumačio, da se smije i u subotu pomagati bližnjemu u nevolji, jer je to dobro djelo, a dobra djela smiju se svagda činiti. Nato im je govorio, neka u gostima ne traže prva mjesta za stolom, nego zadnja, a ako gospodar odredi, da se pomaknu više, bit će im pred gostima čast. Svaki, koji se uzvisuje, ponizit će se, a koji se ponizuje, uzvisit će se.

1. Farizeji su Isusa motrili. Vidjeli su toliko dobra djela, ozdravljenja od bolesti, oslobođenja od đavla, uskrisenja od mrtvih, pa ipak paze na Nj. To je zavist, koja ne može da podnosi sjaj dobrote. Koliko li farizeja ima među nama kršćanima! Sami ne će da čine dobro, pa ne trpe da i drugi čine. Nije u redu, ako nekome zavidimo radi vremenitih dobara, bogatstva, časti, vlasti, ali je neoprostivo ako nekome zavidimo radi pravednosti i dobrih djela. Sv. Augustin naziva takovu zavist đavolskom. Čuvajmo se toga poroka! Veselimo se, kad drugi dobro čini!

2. Promatrali su Ga i vidjeli su sama dobra djela. I nisu ih ta dobra djela privukla k Isusu, nego su ih još odbila od Njega. Zašto, Osjetili su, da ta dobra djela privlače narod k Isusu, pa su se bojali za svoj ugled pred narodom. A riječi Isusove, nauka Njegova, donosila je nešto novo, nečuveno, pa ih je to smetalo. O da su znali, kako s tom naukom sviće novo doba za čovječanstvo, doba božanske istine, dobrote i ljubavi! Kako bi dobro učinili, da su i sami pošli za Isusom! Kako i mi dobro činimo, ako idemo za Njim, t. j. slijedimo Njegov božanski nauk.

3. Židovi su svetkovali subotu, pa nisu htjeli na taj dan dobra djela činiti smatrajući, da je i to zabranjeno. Isus ih poučava, da se dobra djela smiju svagda činiti. Mi kršćani imamo mjesto subote nedjelju. I mi ne smijemo na nedjelju raditi težačke poslove (seljački, obrtnički, radnički, trgovački poslovi), no smijemo činiti dobra djela, n. pr. pomoći bližnjemu u nagloj nevolji. Nastojmo, da svetkujemo nedjelju štovanjem Boga i polaskom sv. misnoj Žrtvi i vršenjem dobrih djela. Radi svetkovanja nedjelje Gospodin obilno blagoslivlja sav naš ostali staleški rad.

4. Koji se ponizuje, uzvisit će se. To je zakon, koji vrijedi i pred Bogom i pred ljudima. Mi ljudi više cijenimo čovjeka ponizna, nego oholicu, s njime se radije družimo, radimo i prijateljujemo. Ponizni su ljudi obično ozbiljni i mudri, jer ih ne vode lični vremeniti interesi, nego interesi vječni, Božji. Oni promatraju zbivanja u ovom svijetu sa stanovišta vrhunaravnog, pa im se sve na zemlji pričinja isprazno i bezvrijedno. Duh im teži za vječnim dobrima, zato su i Bogu mili.

SVETA ROZALIJA

Ime je sastavljeno od ruže i ljiljana (rosa—lilium). Rozalija je rođena u Palermu g. 1130. kao kći sicilskoga kralja Rogera II., u rodu s Karlom Velikim. Jedne noći ukazala joj se Presveta Djevica i svjetovala joj, da ostavi sjaj u očinskoj kući. U pratnji Anđela povukla se u jednu špilju u obližnjoj gori. Potraga za njom ostala je bezuspješna. Konačno se nastanila u drugoj špilji na brijegu Pelegrino. Ovdje je provela 16 godina u molitvi i u teškim pokorničkim djelima.

Kad je osjetila konac života, legla je, stavila desnu ruku pod glavu, u lijevoj je držala Raspelo, a na grudi je stavila mali srebrni križ. Tako je umrla 4. rujna 1160. Sam Bog joj je pribavio sjajan lijes, koji joj je sačuvao tijelo od raspadanja. Voda, koja je padala sa stropa špilje, stvorila je oko tijela sigastu naslagu i pokrila ga prozirnim vapnenastim slojem poput alabastra, a čvrstim kao kristal.

Uzalud su tražili njezin grob. Grob je otkriven tek g. 1624. za vrijeme Duhova. Neka žena Girolama Gatto teško je oboljela. U smrtnim trzajima ukazala joj se djevica Rozalija i obećala joj, da će je izliječiti, ako učini zavjet, da će hodočastiti na njezin grob: »Idi na brijeg Pelegrino i tamo ćeš ga naći.« Na tom su brijegu imali svoj samostan pustinjaci. Ova je žena ozdravila i s pustinjacima dana 15. srpnja pronašla Svetičin grob u špilji. Vijest se brzo proširila. Nadbiskup je odredio povjerenstvo liječnika, bogoslova i učenjaka, da ispitaju ovaj slučaj.

Povjerenstvo je utvrdilo, da je to doista tijelo nestale kraljevske kćeri Rozalije. Kardinal Doria je to svečano objavio 22. veljače 1625. Izložio je svete moći Svetičine javnom štovanju, nosio ih u procesiji po ulicama Palerma. Kuga, koja je već duže vremena harala, iza toga je prestala.

Špilje, u kojima je Svetica boravila, postala su mjesta brojnih hodočašća. Kad je brat družbe Isusove Franjo iz Kastilije na smrtnom času od srčane bolesti čudesno ozdravio, pošto mu se ukazala djevica sv. Rozalija, proširilo se njezino štovanje po cijeloj Evropi. Doprlo je čak i u Ameriku,, kad je papa Aleksandar VII. poslao Franju već kao svećenika u sv. misije u Ameriku. Putem je na lađi obolio od kuge potkralj Indije (tako se onda zvala Amerika) don Ivan de Nugno. Franjo mu je preporučio, da se zavjetuje, da će u čast sv. Rozalije sagraditi crkvu. On se zavjetovao i ozdravio od kuge. Iz zahvalnosti sagradio je u mjestu Goa krasnu crkvu sv. Rozalije. Franjo je još na lađi umro od kuge.

U Palermu štuju pronalazak sv. Rozalije 15. srpnja svake godine neviđenim oduševljenjem raznim svečanostima. U procesiji prati moći Svetičine silno mnoštvo naroda. Na ogromnim kolima upregnuto je 40 mula, koje voze svirače. Vršak kola doseže zabat najviših kuća. Ova se procesija ponavlja kroz pet dana. Sv. Otac Papa Pijo XI. proglasio je g. 1927. Svetičin blagdan zapovjednim blagdanom za Palermo i okolicu.

Crkva slavi spomen sv. Rozalije 4. rujna.

— **ENGLESKI MINISTAR SIROVINA STOKES**, koji u Teheranu u ime engleske vlade vodi s perzijskom vladom pregovore o pitanju nafte, uvjereni je i praktični katolik.

— **KARDINAL msgr. FEDERICO TEDESCHINI** imenovan je papinim legatom na velikim Marijanskim svečanostima, koje će se tokom listopada održati u Fatimi.

MISIJSKA ENCIKLIKA PAPE PIJA XII.

Katolička akcija u misijama

Želimo u ovoj enciklici uputiti svoju riječ i svoju opomenu ne samo kleru, nego i onim svjetovnjacima, koji hrabroga srca i puni dobre volje rade u redovima katoličke Akcije u misijskim krajevima.

Bez daljega možemo ustvrditi, da je ova suradnja svjetovnjaka, koju danas nazivamo Katoličkom akcijom, postojala već od prvih dana Crkve te je uvijek pridonosila dragocjenu pomoć propovjednicima vjere i zdrav doprinos razvitku kršćanske vjere. U ovom pogledu sv. Pavao spominje Apola, Lidiju, Akvilu, Priscilu, Filemona. On sam piše Filipljanima: »Molim tebe, vjerni druže, pomogni onima, koji se za Evanđelje borise sa mnom i Klementom i s ostalim mojim suradnicima, imena njihova se nalaze u knjizi života« (Filip. 4, 3.).

Poznato je osim toga, da se je kršćanska vjera u rimskom carstvu širila nesamo revnošću biskupa i svećenika nego također i revnošću civilnih činovnika, vojnika i privatnih građana. Tisuće bezimenih vjernika, oduševljeni žarkom željom za proširenje nove vjere, koju su oni prihvatili, tražili su, da joj pripreme put tako, da je već poslije nepunih sto godina Evanđelje doprlo do svih najvažnijih središta rimskog imperija.

Sv. Justin, Minucije Feliks, Aristid, konsul Arije Glaber, patricij Flavije Klement, sv. Tarzicije i nepregledno mnoštvo ostalih svetih mučenika i mučenica mogu se nazvati vođama i pretečama Katoličke Akcije, jer su svojim radom i svojom krvlju učvrstili i oplodili prvobitnu Crkvu.

U srednjem vijeku, dolaskom barbara, kneginje i knezovi ili jednostavni obrtnici i pučani su bili oni, koji su se posvetili obraćenju vlastitog naroda te obrani vjere i domovine u času pogibelji. Uz bok Našem neumrlom predšasniku Sv. Leonu Velikom, koji je zaustavio Atilu, kad je ovaj nadirao u Italiju, vidimo, kako nam povijest priča, dva rimska konsula. U Parizu, dok su ga opsjedale strašne hunske horde, djevica sv. Genoveva, koja je živjela od neprestane molitve i oštre pokore, začuđavajućom ljubavlju se je brinula za tjelesa i duše svojih sugrađana. Longobardska kraljica Teodolinda pripravlja put obraćenju svoga naroda. Španjolski kralj Rekadero nastoji privesti natrag pravoj vjeri svoj narod, koji je bio zaražen arijanskim krivovjerjem. U Francuskoj, pokraj velikih biskupa, kao Remigija od Reimsa, Cezarija od Arlesa, Grgura od Toura, Eligija od Noyona i tolikih drugih, koji su slavni svojim krepostima i svojom revnošću, vidimo također kraljice, koje u ono doba postaju vjeroučiteljice i bolničarke te nastoje, kako bi na svaki način pomogle gladnima i bijednima. Da navedemo nekoliko primjera. Klotilda je priklonila dušu Klodviga prema kršćanskoj nauci i privodi ga, da s oduševljenjem primi sv. Krštenje. Radegunda i Batilda se daju na apostolat ljubavi i organiziraju pomoć bolesnicima, pak i onima, koji su bolovali od gube. U Engleskoj kraljica Berta prima sv. Augustina, apostola one zemlje i priprema svoga muža Etelberta, da sluša »veselu vijest«. Tek obraćeni Anglosaksonci, plemenitaši i pučani, ljudi i žene, mladići i starci, kao potaknuti nekim božanskim poticajem, uspostavljaju najčvršće jedinstvo sa Sv. Stolicom, jedinstvo vjere i pobožnosti.

Jednako divan prizor vidimo u Njemačkoj, kada sv. Bonifacije i njegovi suradnici propovijedahu Evanđelje u ovoj zemlji, natapajući je bez predomišljanja svojim znojem. Ljudi i žene ovog plemenitog i jakog naroda započinju snažnim pokretom apostolske suradnje s redovnicima, svećenicima i biskupima oko sve šireg rasprostiranja evanđeoske svjetlosti u ovim prostranim krajevima i oko što jačeg napredovanja praktičnog kršćanskog života.

U svima dakle vremenima Katolička Crkva je mogla razvijati svoju aktivnost među narodima na vjerskom i društvenom polju ne samo uslijed neumorne revnosti klera, nego također i uslijed suradnje svjetovnjaka. Svima je poznato, koliko su u tom pogledu uradili sv. Elizabeta u Ugarskoj, sv. kralj Ferdinand u Kastiliji i sv. Luj IX. u Francuskoj. Oni su svojom svetošću i svojom marljivom djelatnošću vršili spasonosan upliv na sve društvene slojeve plemenitim pobudama, širenjem vjere među nevjernicima, brižnom obranom Crkve i povrh svega svojim uzvišenim primjerom sveta života. Kako su u srednjem vijeku cvjetala zaslužna društva svjetovnjaka! Ona su obuhvaćala radnike oba spola koji, ostajući u svijetu, nastojahu živjeti životom, koji je u skladu s najuzvišenijim idealima Evanđelja. Oni su tražili načina, kako bi ove ideale proveli u životnu praksu, pa su skupa s klerom pridonosili duhovnom uzdizanju svoje društvene sredine.

Posveta zvona

U maloj romantičnoj župi iznad Sutle — u Mariji Gorici — posvetio je dne 19. VIII. novo zvono u čast Srcu Isusovu preuzv. g. biskup Dr. Josip Lach uz sudjelovanje svećenika iz Zagreba. Mnoštvo vjernika iz župe, kao i iz susjednih župa, prisustvovalo je tom rijetko viđenom događaju. Preuzv. g. biskup održao je poslije posvete sakupljenom mnoštvu prigodnu propovijed. Uz zvukove muzike i tutanj mužara dizano je zvono na toranj. Zvono je tegrebu u ljevaonici Krebli. Salio ga je orebu u ljevaonici Krebli. Salio ga je domaći sin ovog kraja Premužić.

— **SVETI OTAC** je 28. lipnja primio u generalnu audijenciju nekoliko tisuća hodočasnika, koji su došli u Rim povodom proglašenja svetim bl. Emilije de Vialar i bl. Marije Dominike Mazzarello. Naročito su brojna bila hodočašća iz Italije i Francuske. Audijenciji su po običaju prisustvovali i mnogi mladenci.

---

bav, koju su mu iskazivali, sve su to bili noževi za njegovo srce. Bilo je dana, kada je želio da svima ispriča kobnu sudbinu svoga života. Uznemirivalo ga je sve, i jednoga dana petnaestgodišnji dječak pomišljao je na samoubijstvo. I pokušao je, ali nije mu se ništa gorega dogodilo, osim težih bolova, koje je vješto prikrio čak i pred svojom majkom.

Jedne nedjelje, upravo kada je njegova potištenost došla do vrhunca, nalazio se u maloj crkvici na svom običnom mjestu uz majku. Čuo je, kako svećenik govori o važnosti iskrena ispovijedanja I naglasio je, da ljudi ne govore istinu i zato jer smatraju da nema smisla povjeravati se čovjeku, koji je i sam grešnik. I prikazao je svećenika kao posrednika između Boga i čovjeka. Na kraju je naveo primjer neke djevojke, koja je zatajila jedan grijeh. Htjela je na drugi način to popraviti. Otišla je i u samostan da tobože molitvom zadobije oprost, ali bez priznanja na Ispovijedi. Umrla je, i u snu se javila ostalim redovnicama s riječima: »Ne molite za mene, jer ja sam izgubljena. Zatajila sam jedan jedini grijeh na Ispovijedi«. — Davor se stresao. Ne, nije više bilo premišljanja. Kocka je pala, samo je trebala rosa Božje milosti da zalije tu odluku.

Prošlo je nekoliko dana. Bila je subota. U svibanjsko predvečerje, u maloj, mračnoj crkvici svećenik je ispovijedao. Negdje u kutu crkve klečao je Davor. Vodila se posljednja borba. Već se i posljednja bakica ispovjedila i svećenik je već htio otići, kada se u posljednji čas podigne Davor i priđe...

Bilo je već kasno. U maloj crkvici bili su sami: Krist, svećenik i Davor. U ovoj svetoj intimnosti slijevalo se vrelo Božje Ljubavi na jedno ispačeno srce...

Drugoga jutra u njegovu preporođenu dušu prvi puta je došao Krist, ne da prekorava, već da pokloni svu Svoju ljubav Svojoj mladoj zaručnici, Davorovoj duši...

Toga dana je Davor započeo pisati novi dnevnik. Na prvoj stranici napisao je svojim lijepim rukopisom: »Djela su moja namijenjena Kralju!« Ta kome da ih pokloni, ako ne Onome, koji mu je vratio mir, poklonio sreću, koji mu je dao Samoga Sebe?!

Oholost i poniznost

Riječi su to našega Spasitelja: »Svaki, koji se podiže, ponizit će se, a koji se ponizuje, podignut će se«.

Oholost i poniznost. Domišljanje čovjekovo, da je velik i da imade sva prava, sve časti. I sigurnost drugoga, da je pred Bogom malen i neznatan.

Ne smijemo razumjeti krivo. Čovjek je velik po svojem dostojanstvu, po svojoj duši, po svome poslanju, koje treba ispuniti u ovome svijetu. Ali sva ova čovjekova veličina izvire iz vječnoga Izvora, iz Stvoritelja. Sva čovjekova vrijednost upravo je u tome, da u životu spozna i odredi svoj položaj i svoje određenje, koje mu je dano. Čovjek je odabran, da bude sretan, ali da postigne sreću, potrebno je, da je zasluži životom, djelima, dobrotom. Ovakova svijest o našoj veličini sama po sebi isključuje ludu oholost. Uopće, razborit čovjek nikada se ne može uzholiti, jer znade, da na to nema prava i da je to besmisleno i smiješno. Sva dobra, koja imademo, i tjelesna i duhovna, poklon su Najvišega. Sav naš život, sretan ili nesretan ovdje na zemlji, traje samo određeno, kratko vrijeme, a zatim se vraćamo Onome, koji nas je stvorio. Naša ovisnost o vječnoj Promisli donosi svakome od nas, kada ovako promatramo sebe i svijet, osjećaj poniznosti pred Bogom, osjećaj, da smo izgubljeni, da smo slabi i siromašni, ako nas ne vodi Mudrost nebeskoga Oca ako nas Njegova Ljubav ne zaštiti i sada i poslije naše smrti.

Spasitelj nas brižno opominje, da na to ne zaboravimo.

Iz prirodnih nauka

Prividne slike svijeta

Ne samo u običnom životu, nego i u znanstvenim krugovima, pa i u stručnim astronomskim knjigama i danas se govori o izlazu i zalazu Sunca, Mjeseca, planeta i zvijezda, premda znamo, da nebeska tjelesa stvarno ne izlaze i ne zalaze. To je samo prividna slika, kao što i tlo, rodna gruda, po kojoj hodamo, prividno miruje. Uistinu pak naša se Zemlja neprestano okreće, horizont se na Istoku spušta, a na Zapadu uzdiže i radi toga gledamo pojavu izlaza i zalaza nebeskih tjelesa.

Knjige Svetoga Pisma sastavljene su jednostavnim pučkim načinom. Tako se u njima govori o izlazu Sunca, o ruci Božjoj, o očima Božjim — isto onako, kao što se mi običajemo izražavati, premda znamo, da se Sunce ne okreće oko Zemlje i da je Bog duh, pa nema ruku ni očiju kao ljudi. Tako se u Svetom Pismu govori, da je Bog vidljivi svijet uredio kroz šest dana, ali to nijesu naši dani, nego šest vremenskih razdoblja, za koja ne znamo, kako su dugo trajala. Sveto Pismo ne govori o prirodopisnim i drugim znanstvenim pitanjima, već to prepušta ljudskim istraživačima.

Tako su ljudi prema svome shvaćanju i umnim sposobnostima od najstarijih vremena izgrađivali sliku svijeta. Do prije 400 godina vjerovalo se, da Zemlja miruje, a oko nje da se okreću sva nebeska tjelesa. Tako nam pokazuju naše tjelesne oči. Veliki je um Kopernika u 16. stoljeću otkrio i objasnio, da se naša Zemlja okreće oko svoje osi, jednom u 24 sata, i to je uzrok prividnom gibanju nebeskih tjelesa oko nje. Drugu je istinu otkrio, da Zemlja ujedno obilazi oko Sunca, jednom u godini dana, i to je uzrok prividnom pomicanju Sunca po krugu ekliptike na nebeskom svodu — od zapada na istok. Prema ravnici ekliptike nagnuta je osovina dnevnog okretanja Zemlje za 23½ stupnja i to prouzrokuje godišnje doba na Zemlji: proljeće, ljeto, jesen i zimu. Duhovno je oko Kopernika to otkrilo i time je utemeljena novovjeka astronomija.

Bit će zanimljivo, da u kratko opišemo stare, prividne slike svijeta do Kopernikova otkrića.

Najstarija slika svijeta sačuvana je u spomenicima starih **Haldeja**, naročito u znamenitom epu **»Enuma Eliš«**. Oni su predstavljali Zemlju kao šuplju polukuglu, koja pliva na pučini vode — bezdana, u obliku izvrnute lađe. U šupljini Zemlje nalazi se carstvo tmina i smrti. Iznad zemaljske polukugle nalazi se zvjezdana polukugla, što svojim okruglim rubom siže u vodu bezdana, koji kao golema rijeka teče oko Zemlje. Između površine Zemlje i zvjezdanog svoda obilazi 7 lutalica: Sunce, Mjesec i 5 planeta, koje su u antiknom (starom) svijetu predočavali kao životinje. U ovom prostoru između Zemlje i zvjezdanog svoda nalaze se oblaci, vjetrovi, kiše i druge oborine, te munje i gromovi. Zvjezdana hemisfera (polutka) okružena je sa svih strana pravodama. Na čemu počiva bezdan, to se smatralo nedokučivim.

Ovu temeljnu sliku kosmografskog naziranja, kakva je postojala kod starih Haldeja, drugog tisućljeća pr. Krista, može se naći i u kasnijim opisima Babilonaca, a slično i kod Egipćana, Grka i Rimljana s razlikom, što je bila dopunjena raznim dodacima.

Stari su Grci držali da je Zemlja velika okrugla ploča, koja pliva na oceanu, a nebeski svod ogromna kristalna zdjela. Bog Sunce — Apolon, u ono drevno doba homersko, gonio je svoje vatrene konje, dižući ih iz okeana svakog jutra i prolazio preko nebeskog svoda, da na večer opet zaroni u okean. Za sobom je vukao svu četu zvijezda nekretnica, koje su se, nakon spuštanja ognjene kugle u okean, vidjevale kao svijetleće krijesnice na noćnom nebu. Preko noći vatreni konji s Apolonom plivaju po okeanu do istoka, da se ujutro ponovno dižu kao sjajna vatra Sunca na nebu.

Potpunu geocentričnu (sa Zemljom u sredini) sliku svijeta, koja sve tekovine grčke astronomije i matematike slaže u jednu pravilnu cjelinu, opisuje **Klaudije Ptolomej** (u 2. vijeku pos. Kr.) u svom glasovitom udžbeniku **»Almagest«**, Zemlja se nalazi u miru — u središtu velikih nebeskih sfera, kristalnih kugla. Nad Zemljom se nižu po redu brzine obilaženja: sfera Mjeseca, zatim Merkura, pa Venere, Sunca, Marsa, Jupitera, Saturna i posljednja osma sa zvijezdama stajačicama. Svaka se sfera giba određenim tokom oko Zemlje i prouzrokuje pojave kretanja nebeskih tjelesa, kao što se ukazuju oku gledaoca na Zemlji. Kasnije su se ovom stroju morali dodavati daljnji sporedni krugovi, da bi se mehanizam doveo u sklad s opažanjima u prirodi.

To je slika svijeta, što je opisuje Almagest, koji je postao i ostao kroz gotovo 1500 godina glavnim izvorom astronomskog znanja i vodičem astronomskog rada i mišljenja. Njime se moglo objasniti kretanje nebeskih tjelesa, ukoliko je ono u ta vremena bilo proučeno, istina, veoma složenim putem i ne baš naročito točno.

Kopernikovim je otkrićem naša postojbina Zemlja sišla s pijedestala, da bude središnje tijelo, pa se je morala zadovoljiti s ulogom malog planeta. Ali **Kopernik**, koji je otkrio heliocentrični sustav (sa Suncem u središtu), zatim **Kepler**, koji je otkrio zakone, kako se planeti okreću oko Sunca, i **Newton**, koji je otkrio zakon gravitacije (teže), uzrok, zašto se planeti tako kreću — jasno su spoznali, da je Sunčeva obitelj djelo Božanske mudrosti i moći, da je čudesno uređenje Sunca, planeta i kometa moglo nastati samo po načelima i planu sveznajućeg i svemogućeg Bića.

Iz katoličkog svijeta

— **MSGR. MAR IVANOS,** nadbiskup Trivandruma u Indiji i metropolita katoličko-sirskog obreda, slavio je nedavno svoj biskupski jubilej. Uzvišeni jubilarac je još kao biskup bio pripadnik vjerske zajednice nesjedinjenih Jakobita, pak je kao takav prišao sjedinjenju s Katoličkom Crkvom. Njegov primjer su slijedili i njegovi biv. vjernici, pak je do sada preko 70.000 Jakobita prešlo u Katoličku Crkvu zadržavajući svoj obred. Povodom ovoga jubileja sv. Otac je uputio osobno pismo mgru. Ivanosu. Jubilarac uživa u svojoj domovini veliki ugled, osobito radi svoje djelatnosti na polju narodnog prosvjećivanja tako, da su i sami nesjedinjeni Jakobiti ovom prilikom priredili msgr. Ivanosu tople manifestacije. Na proslavi u Trivandrumu govorio je, među ostalima i poganin A. Gopalo Menon, biv. direktor javne nastave, koji je rekao: »Država duguje kršćanima veliku zahvalnost za ogroman doprinos, koji su oni dali razvitku školstva. Preko tisuću škola kršćani su kod nas sagradili i oni danas tim školama upravljaju. Ako je država Travancore jedna od najnaprednijih država Indije, to u velikom dijelu treba zahvaliti kršćanskim naporima na polju narodne prosvjete«.

— **U INDONEZIJI** se je broj katolika u zadnjih 20 godina više nego utrostručio. God. 1928. Katolička Crkva u Indoneziji je brojila 275.338 vjernika, dok se je u 1949. taj broj povisio na 784.417., od kojih 689.976 domaćih vjernika i 85.441 europejac. Na Javi je u ovom razdoblju broj katoličkih vjernika porasao od 12.784 na 55.057, na Sumatri od 2.289 na 26. 334, na Celebesu od 15.764 na 35.187, na Borneu od 5.151 na 17.606, na Novoj Gvineji od 23.197 na 57.447, na otoku Banka od 413 na 1.350 te na Maloj Sondi od 150.959 na 505.985.

— **U LIBANU** je biskupska komisija za katoličku školu u Beirutu proslavila »Dan katoličke škole«. Proslavi je sudjelovalo preko 10.000 učenika katoličkih škola i ostalih vjernika.

— **U TALIJANSKOM GRADU ORVIETO** održan je krajem lipnja prvi međunarodni kongres vjerske drame. Na kongresu su sudjelovali predstavnici pet naroda. Ovom prilikom su se na stubištu orvietske katedrale prikazivale razne religiozne drame, među kojima »Čudo korporala« iz XV. vijeka i »Veliko kazalište svijeta« od Calderona de la Barca.

— **U NEDJELJU** 21. lipnja sv. Otac je u bazilici sv. Petra na svečan način proglasio svetim bl. Emiliju de Vialar i bl. Mariju Dominiku Mazzarello. U prepunoj bazilici sv. Otac je poslije propisanih obreda izrekao formulu, u kojoj je između ostaloga i ustanovljeno, da se u cijeloj Crkvi blagdan sv. Emilije de Vialar slavi 24. kolovoza, a sv. Marije Dominike Mazzarello 24. svibnja. Osim brojnih hodočašća iz Italije i Francuske kanonizaciji ovih svetica prisustvovala su i hodočašća iz Sjedinjenih Američkih Država, Meksika, Antilskih Otoka, Urugvaja i Venezuele.

Msgr. JAMES Mc GUIGAN, kardinal i nadbiskup kanadskog grada Toronto, izdao je knjigu »Kardinal govori svome narodu«. U ovoj knjizi kardinal iznosi povijest razvitka katolicizma u ovom kanadskom gradu i u torontskoj dijecezi, koja broji 1,304.104 stanovnika, od kojih 196.826 katolika podijeljenih u 120 župa sa 151 crkvom. Već godinama bogoslovno sjemenište ove biskupije je popunjeno do zadnjega mjesta tako, da je 1950. znatan broj onih, koji su tražili, da budu primljeni u bogosloviju, morao biti odbijen. God. 1937. bilo je u Torontu ukupno 3.459 krštenja, dok ih je u 1950. g. bilo 8.577. U 1937. bilo je 305 obraćenika na katolicizam, dok ih je u 1950. g. bilo 1.088. »Rastući broj katolika u našoj nadbiskupiji« kaže kardinal Guigan zahtijeva, da se u našoj biskupiji formira kler iz pripadnika raznih narodnosti. Naše sjemenište mora predstavljati jednu malu Ligu Naroda.«

»MEDICAL MISSION SISTERS« zove se ženska redovnička družba, koja se bavi medicinskim apostolatom, u misijskim zemljama. U različitim bolnicama ove redovničke družbe u Indiji, Pakistanu, Africi i Indoneziji liječilo se je kroz prošlu godinu 1950. ukupno 181.536 bolesnika, a bilo je izvršeno 5.509 kirurških operacija. U ovim bolnicama je osim toga izvršeno 4.625 porođaja. Časne sestre ove družbe čine velike napore, da bi spremile što veći broj domaćih djevojaka za diplomirane sestre pomoćnice. U tom svom nastojanju imaju dosta velikih uspjeha. Interesantno je spomenuti, da je pripadnica ove družbe č. s. Marija Benedikta uposlena u bolnici sv. Mihovila u Myrnensingu u istočnom Pakistanu jedini liječnik u prostranom kraju, koji broji 6 milijuna stanovnika. Ona je sama tokom prošle godine obavila 390 kirurških intervencija.

— **KATOLIČKO AMERIKANSKO DRUŠTVO ZA PSIHOLOGIJU** održat će u Chicagu 3. rujna svoj V. godišnji kongres. Udruženje broji 237 pravih i 63 adoptirana člana iz raznih krajeva Sjedinjenih Američkih Država.

NAŠI POKOJNICI

GRGA STARČEVIĆ, zač. kanonik, dekan i župnik u Otočcu. Rođen je u Ličcu g. 1878., zaređen g. 1902. Službovao je kao kapelan u raznim župama. G. 1909. imenovan je župnikom u Prozoru kod Otočca. U toj je maloj župi kao mladi svećenik svoje slobodno vrijeme upotrijebio na ozbiljan studij. Proširivao je svoje bogoslovsko znanje, proučavao je sociologiju i povijest i iz ovog područja prikupio obilnu literaturu. Usto se bavio i prevođenjem. Tako je na pr. preveo Jorgensenova »Sv. Franju« i »Našu Gospu Dansku«. — God. 1924. imenovan je župnikom u Otočcu. Za njegov zaslužni rad crkvena ga je vlast imenovala začasnim kanonikom.— Umro je 14. srpnja, a pokopan 15. VII. uz veliko učešće župljana. Sprovod je počastio svojim prisustvom i ministar Dr Ritig, njegov prijatelj.

—**IVAN GUŽVINAC,** župnik u Macincu, rođen u Radovanu 15. veljače 1887. Zaređen je g. 1911. Mnogo je godina službovao kao župnik u Macincu u Međumurju. Bio je vrlo blage ćudi i susretljiv prema vjernicima. Umro je 18. kolovoza 1951. i pokopan na tamošnjem groblju. Počivao u miru Božjem!

Kušnje zvanja

Sveti nas Oci uvjeravaju, da zli duhovi nastoje na sve moguće načine, kako bi zapriječili svako dobro. Ako ne mogu odvratiti dušu od odluke, da se posve preda Bogu, oni će barem ići za tim, da je tjeraju, kako bi to učinila što kasnije. Znadu oni dobro, da je duša u svijetu neprestano izvržena opasnosti, da izgubi i milost Božju i »dragocjeni biser« — zvanje. Oni su uvjereni, da se s pravom smiju nadati, da će duša izgubiti to dragocjeno blago sve do časa, dok se ne zatvore vrata sjemeništa ili samostana. Oni će zato postaviti zamke, uzbibati sumnje, utjerati strah u kosti, uljepšati naslade. I najplemenitije će se srce tu i tamo pokolebati, uzšaptati u sumnji: Gledaj, gledaj, nisam nikad ni mislio, da je svijet tako lijep, a ja sam ga kanio ostaviti«! I u toj agoniji neodlučnosti i zatezanja podliježu mnoge duše.

Pod bilo kojom izlikom odlažu se velikodušne odluke iz dana u dan. »Gospode«, kliče sv. Augustin, »doći ću odmah. Čekaj jedan časak«! No taj »odmah« nikad da dođe i tom časku nikad kraja. Neprestano odlučujem, da ću ti se predati sutra, a nikad danas«.

Kako je pogubno to odlaganje, da odmah odgovorimo Božjem pozivu, najbolje bi nam mogli pripovijedati oni, koje su prilike i poodmakla dob zapriječile, da izvedu svoje prvotne nakane.

Ako je zvanje sumnjivo, treba dakako razmišljati. Razmišljanje mora biti ozbiljno, jer se ne može oprostiti žurba u tako važnoj stvari. No ipak je bolje slijediti Učiteljev poziv što spremnije, nego predugim razmišljanjem izgubiti zvanje i izvanredne milosti, koje su s njim skopčane.

Treba naime znati, da čovjek ne griješi, ako sumnja o zvanju pa ipak prigrli redovnički stalež u namjeri, da će ispunjavati sve dužnosti i služiti Bogu što bolje može. Jer, kako uči Anđeoski naučitelj, onomu, koji iskreno želi promicati Božju slavu, Bog ne će uskratiti posebne milosti, koje su nužne za taj način života.

Pa i sam Gospodin nas opominje, da učimo od »djece ovoga svijeta, koja su pametnija...« Ova nimalo ne oklijevaju, ako se mogu bogato udati ili oženiti. A ipak ženidba ih veže za cijeli život i možda dotični drug nije za njih. No ništa zato, jer to je mudrost ovoga svijeta, da se ne smije ništa propustiti, što nam može biti korisno. Zato nas i uči sv. Ignacije, da treba više razmišljati, ako želimo ostati u svijetu, nego ako ga želimo ostaviti. »Ako tko kani prigrliti svjetovni život, treba se više ispitivati i tražiti očevidnije dokaze, da ga Bog zove u svjetovni stalež, nego ako bi se radilo o tomu, da prigrli evanđeoske savjete. Naš nas je Gospodin poticao, da prigrlimo Njegove savjete i predočio nam velike opasnosti svjetovnog života. Ako dakle pravo zaključimo, treba više objave i izvanrednijih znakova Njegove volje, da stupimo u svjetovni stalež nego u redovnički«.

SVETI OTAC je 25. srpnja primio u audijenciju veliki broj hodočašća iz Italije, Francuske, Belgije, Holandije, Sjedinjenih Američkih Država, Njemačke, Engleske i Argentine te mnogo pojedinačnih hodočasnika iz navedenih i ostalih zemalja.

SVETI OTAC je imenovao svojim legatom na panameričkom kongresu za katolički odgoj Msgra. Jakova de Baros Camara, kardinala i nadbiskupa Rio de Janeira. Kongres je održan u Rio de Janeiru od 25. srpnja do 5. kolovoza.

—IZ KORČULE. Dne 29. srpnja Korčula je svečano proslavila blagdan svoga patrona sv. Todora. Obredima u eks-katedrali, obnovljenoj marom korčulanskog opata msgra don Iva Matijace, kao i večernjoj procesiji s moćima Sveca prisustvovalo je mnoštvo vjernika iz grada i s otoka. Istoga dana je korčulanski opat instalirao dva novoimenovana kanonika zbornog kaptola preč. g.. don Nika Masića i don Marka Tomašića. Ovim imenovanjima je preuz. msgr. Pavao Butorac, dubrovački biskup, poslije 30. godina uspostavio korčulanski zborni kaptol. Neka bude na slavu Božju i na spas neumrlih duša!

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963.312. — Pojedini broj stoji 4.— Din.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VI. ZAGREB, 9. RUJNA 1951. BROJ 37.

»Pravedan si, Gospode, i prav je sud Tvoj; učini sa slugom svojim po milosti svojoj« (Ps 118).

Iz Ulaza današnje sv. Mise

SNAGA POUZDANJA

Oholost je jedan od sedam glavnih grijeha. Gdje vlada oholost, tamo ona sa sobom donosi i to, da takav čovjek traži samo sebe i svoju čast. Ali u takovom oholom srcu stanuje i oholo i bezmjerno samopouzdanje. Oholica očekuje sve samo od svoje vlastite snage i vrijednosti. On ne gradi ništa na Božjoj pomoći i milosti. Tako ne smije da bude kod apostola Božjega. Sve on stavlja na snagu i milost Božju a ništa na sebe.

Veliki i znameniti matematičar Arhimed jednom reče: »Dajte mi jednu čvrstu i sigurnu gredu izvan ovoga svijeta, i ja ću ga pokrenuti iz njegove osi«. Apostoli su imali istrgnuti Židovstvo i poganstvo, stari grešni svijet, iz njihovih kolosjeka i zato im nije mogao biti oslonac grijehom natovareni svijet, pa niti jedan nogostup toga svijeta, nego im je to jedino moglo biti nebo. Na stanovište Božje su se morali postaviti. Bog im je morao zato dati snagu i milost.

Poziv na apostolat je dar ljubavi Božje. Zato i Spasitelj kaže: »Niste izabrali vi mene, nego sam ja izabrao vas, i postavio vas, da vi idete i da rod rodite i rod vaš da ostane« (Iv 15, 16). Zato je i njihov poziv i isto tako njihov rad zasluga ljubavi Božje. A kad su u ovu veliku zadaću uložili svoj rad i svoju žrtvu i radili najmarljivije i ubirali najveće plodove, mogli su samo misliti na ono, što govori gospodar sluzi u Sv. Pismu: »Pripravi, što ću večerati, i opaši se, te mi služi, dok jedem i pijem, pa onda ti jedi i pij. Da li će zahvaliti sluzi, kad to učini, što mu je zapovjedio? Ne mislim. Tako i vi, kad sve učinite, što vam je zapovjedeno, recite: Sluge smo nekorisni; učinismo, što smo bili dužni učiniti« (Lk 17, 8—10). I reći ćete: slabo smo oruđe u rukama Božjim.

Petar je jedan primjer za to, što znači biti apostol s pouzdanjem u Boga i bez pouzdanja u Boga. Jednoga je dana bio u ribarskoj lađici na Genezaretskom jezeru. Tada dođe Spasitelj po vodi. I odmah Ga prepozna i reče: »Gospodin je to!« Skoči, kod munjevite misli, iz lađice, jer mu padne na pamet i to: Gospodin sve može, zašto ne bi mogao i to, da i ja potrčim po vodi k Njemu? Kako god je dugo gledao na Učitelja, nosili su ga valovi. A kad je pomislio na svoju bijedu i zaboravio na poudanje Božje, poče se potapljati.

Ovaj događaj nije Petra obratio. I kasnije se pouzdavao u svoju snagu. I kad je Gospodin govorio: »Udarit će pastira i ovce će se od stada razbjeći«. Na to će Petar samosvijesno i preuzetno: »Ako se i svi sablazne nad Tobom, ja se ne ću nikada sablazniti«. Reče mu Isus: Zaista ti kažem: noćas prije nego li pijetao zapjeva, tri puta ćeš me zatajiti. Petar Ga je — u svojoj preuzetnosti — uvjeravao: Ako bi mi trebalo i umrijeti s Tobom, ne ću Te zatajiti. Tako i svi učenici rekoše« (Mt 26 31—35)

Petar nije htio upoznati vlastitu slabost, zato je najdublje pao: on je zatajio Gospodina. A drugi učenici, koji su govorili kao i Petar, razbjegli se, i kao kukavice ostavili Spasitelja, da osamljen trpi i umire. Još je uvijek bilo u Apostolima previše samosvijesne umišljenosti i previše samopouzdane revnosti. Oni su gradili kao i čovjek u Evanđelju na izmičućem pijesku prevrtljivih ljudskih osjećaja. A tada dođoše poplave i bure i prevališe kuću. Gospodin reče: »Svaki, koji sluša ove moje riječi i izvršuje ih, bit će kao razborit čovjek, koji sagradi svoju kuću na stijeni. I zapljušti pljusak, i navali bujica, duvaše vjetrovi, i udariše na kuću onu, i ne pade, jer bijaše sagrađena na stijeni. A svaki, koji sluša ove riječi i ne izvršuje ih, bit će kao luda, koji sagradi svoju kuću na pijesku I zapljušti pljusak, i navali bujica, i dunuše vjetrovi, i udariše na kuću onu, i pade, i sasvim se razvali« (Mt 7, 24—27).

Tako eto i onaj, koji ne gradi na Bogu, propada, a koji gradi na Bogu, gradi na čvrstom temelju. To eto znači pouzdanje u Boga, a ne u sebe.

Premalo pouzdanje Petrovo u svemoć Božju, strovaljuje ga u očaj, kad je navalila oluja na Genezaretskom jezeru. Isto tako su i učenici bez Učitelja lovili ribu cijelu noć i nisu uhvatili ništa. A na jednu Njegovu riječ bacišc mreže u more i imadoše obilan ribolov.

Tada je istom započelo djelovanje Apostola, puno blagoslova, kad su sve svoje pouzdanje položili u Boga, i bili uvjereni, da čovjek snuje, a Bog određuje i upravlja. Ali se često događa po dobroti Božjoj, da čovjek ne misli, ali ga Bog dobro vodi. Čovjek kadkada ide zlim putevima, a Bog sve na dobro obraća. Kod Boga nije ništa nemoguće.

Židovi i pogani su se čudili, kako su Apostoli bili pred Bogom ponizni sluge, a pred svijetom značajni i neustrašivi muževi. Čudili su se tomu, kako su se slagale u njima velika poniznost i muževna samosvijest. I ujedinile se ujedno. A to je učinila u njima poniznost i pouzdanje u Boga, a ne u sebe.

KRALJICI MOJEGA SRCA

I.

Tvoje su oči divna nebesa.
Usne Ti zbore krasna čudesa.
Predivni maj tek blijeda slika
Tvog bijelog, zlatnog i sjajnog lika.

II.

Zanesen ja sam blistanjem Tvojim
Vatrenu želju u srcu gojim,
Žarki plamen ko tisuću svijeća,
Najljepšeg da Ti donesem cvijeća.

III.

Ah, što da dadem, Kraljici maja?
Prosjak da kitim ljepotu raja?...
Srce, ah srce k nozi Ti mećem!
Ljepšim Te kitit ne mogu cvijećem.

IV.

Ko ružu žarku srce Ti runim
I svako perce ljubavlju punim
Ljubavi Tvoje njetit ću plamen.
Ja Tvoj svećenik uvijeke. Amen.

„... I ja sam molio s njima"

U knjizi o svojoj posljednjoj vožnji na Sjeverni pol pripovijeda glasoviti norveški istraživač Fridtjof Nansen (1930.), kako je jednom dospio u veliku životnu opasnost.

On i njegovi pratioci smatrali su, da su šatore postavili na čvrstome ledu. Jedne je noći međutim iznenada zajužilo i led je pukao. Jaki prasak probudio je članove ekspedicije, Vjetar i struja nosili su njihovu santu sa šatorom u more.

Po ljudskom računu oni su bili izgubljeni. Oba pobožna Laponca, koji su ga pratili, pođoše na to potiho u svoj šator, kleknuše na molitvu, te nakon nekog vremena izađoše govoreći:

— Mi ne ćemo umrijeti. Bog nam je dao naslutiti, da je naša molba uslišana.

Slijedeće noći dođe snažan protuvjetar, koji potjera santu natrag prema čvrstom kopnenom ledu. Bili su spašeni.

Nansen piše:

»Nikad nisam svoje prijatelje vidio tako tihe i zadovoljne kao na našoj vožnji u smrt, nakon što su se pomolili. Otada sam i ja molio s njima«.

U NJEMAČKOM SELU HEROLDSBACHU, biskupije Bamberg, pronijele su se vijesti o ukazanju Majke Božje Sv. Stolica je izdala naređenje, da se provede istraga o ovim navodnim ukazanjima. Na temelju rezultata istrage Kongregacija sv. Oficija je 25. srpnja izdala dekret, u kojem se kaže, da je ustanovljeno, da navodna ukazanja u Haroldsbachu nemaju svrhunaravni karakter. Radi toga se zabranjuje svaki akt bogoslužja na mjestu t. zv. ukazanja. Svaki svećenik, koji bi poslije izdanja ovoga dekreta makar samo sudjelovao u zabranjenom djelu bogoslužja na tome mjestu samim tim upada u kaznu suspensio a divinis.

— **POVODOM PETE GODIŠNJICE** kanonizacije sv. Franciske Cobrini, prve američke građanke, koja je uzdignuta na čast oltara, preko 12.000 hodočasnika se je okupilo u njenu svetištu u američkom gradu Deveru.

SVOJSTVA LJUBAVI

Ljubav prema Bogu imade svojstvo, da s njom u našoj duši sve druge kreposti cvatu, a kad nju izgubimo, gubimo s njome i sva druga dobra zaslužna za nebo. Sv. apostol Pavao piše: Ako jezike ljudske i anđeoske govorim, a ljubavi nemam onda sam kao mjed, koja ječi, ili praporac, koji zvekeće. I ako imam proroštvo i znadem sve tajne i sve znanje, i ako imam svu vjeru, da i gore premještam, a ljubavi nemam, ništa nisam. I ako razdam sve imanje svoje, i ako predam tijelo svoje, da se sažeže, a ljubavi nemam, ništa mi ne koristi. Ako i mučeništvo, to herojsko djelo kršćanske postojanosti, gubi svaki sjaj, kad nestane ljubavi, kakovu ljepotu i kakovu vrijednost mogu onda imati bez ljubavi druga kreposna djela? Sv. apostol Pavao kaže dalje: Ljubav je strpljiva i dobrostiva. Ona ne zavidi ne hvasta se, ne nadima se; nije pohlepna, ne traži svoje, ne razdražuje se, ne misli o zlu, ne raduje se nepravdi, a raduje se istini, sve podnosi, sve vjeruje, svemu se nada, sve trpi. I tako sv Pavao ističe, kako pod plaštem ljubavi niču i cvatu sve druge kreposti. Ona je kraljica kreposti i ima za svoju kraljevsku pratnju sve druge kreposti. Možemo je isporediti sa suncem. Čim se ono sakrije, gubi cvijeće svoj čar, brežuljci ljupkost, livade svoju dragost, voda svoju bistrinu, snijeg svoj blistavi sjaj i svi predmeti svoju ljepotu. Bez ljubavi nemaju kreposti zasluge za nebo, nemaju čara ni miline u očima Božjim. Zato pravo kliče sv. Bernard: O sretne ljubavi, iz koje se rađa revnost u radu, čistoća u nakani, oštrina i jasnoća u spoznaji, svetost u želji, ljepota u djelu, punina u krepostima, sva vrijednost u zasluzi i uzvišenost i veličina u nagradi.

O odnosu između ljubavi i drugih kreposti uči sv. Toma: Ljubav je majka i korijen svih kreposti, jer ona daje krepostima posebni svoj oblik i sliku. Ljubav naime upravlja sva djela k Bogu, najvećem Dobru, pa zato ih ona oblikuje na najviši i najsavršeniji način i čini ih zaslužnima za vječnu nagradu.

Većina crkvenih učitelja smatra, da je ljubav i posvećujuća milost jedno te isto. Milost naime diže čovjeka u red svrhunaravni, da postaje srodan s božanskom naravi, a onda i njegovim djelima utiskuje božanski biljeg i daje vrhunaravnu zaslugu. Kad ugledan čovjek i onaj koji je u vlasti, iskaže poklon i čast nekome, to se svakako više cijeni, nego kad takovu čast i poklon iskaže običan čovjek. Grimizno odijelo ne cijeni se toliko radi vrijednosti same tkanine, koliko radi boje, koja mu daje rijetki sjaj i privlačivost. Slično je i kod kreposti. Kod njih cijeni Bog ne toliko samu krepost, koliko ljubav i milost, u koju je zaodjevena krepost, i koja joj podjeljuje čar i neizmjerno dostojanstvo i zaslugu.

Kako je prema tomu nesretan onaj, koji je lišen svake ljubavi. Lišen je time svakog nadnaravnog i zaslužnog dobra. A sretan onaj, u čijem srcu stanuje ljubav. Koliko ona više raste, toliko će on napredovati u svim ostalim krepostima.

Da dođemo do ljubavi Božje, treba u prvom redu da je živo želimo i da za nju često molimo. Psalmista kaže: Tko će mi dati krila kao u goluba, da poletim i da se smirim? Samo Bog može dati ona krila, po kojima se naše tromo srce može da uzdigne do Boga, da se smiri u srcu Božjem. Isus hoće, da se vatra Božje ljubavi upali u svim srcima. On veli: Došao sam, da donesem vatru na zemlju, i što hoću drugo, nego da gori. No on daje ovaj veliki dar, kao i sve druge velike milosti, samo onima, koji ozbiljno za njim teže i vruće za nj mole.

NEDJELJNI BLAGOSLOV

Tko hoće da sreću nađe, tko hoće da sretne čudesno dijete s velikim plavim očima, koje može da sve ljude vrati njihovim domovima, neka pođe da potraži nedjelju. Nju se ne može vidjeti na radne dane, jer ona mrzi buku nemirnih dana i bježi pred prašinom prometnih cesta. Ona se žuri da siđe na zemlju na zvuk nedjeljnih zvona iz ljepšega mirnijega svijeta. Onda se tiho i nečujno pridružuje svečano obučenim posjetiocima crkve, koji koracaju preko bregova i polja. I neviđeno se uvlači u čisto oribane nedjeljne sobe u gradu i na selu. Ona se igra poslije podne s djecom i cvijećem vani u polju. Ona prijazno kuca na stakla prozora bolesničkih soba i šalje u njih blagoslov.

Ona se uspinje škripajućim stubama u podkrovne izbice kućnim pomoćnicama, tvorničkim radnicima, nagluhim starcima i drugim zaboravljenim ljudima, koji sjede oko hladnih peći. I gdje uđe, zasja svijetlo na tamnim stubama i u sobicama. Ulazi sunčano svijetlo na umorna i mračna lica. I kao da je zazvonila u svim uglovima prostorija, gdje ona uđe, čudnovata i vesela melodija: »Nedjelja je, sveti mir počiva na zemlji na široko i daleko. Nedjelja je u svim srcima. Nedjelja je za sve boli. Sveta je nedjelja na daleko i široko«.

Jesi li i Ti zamijetio taj pijev? Ili možda nemaš nikada nedjelje u svojem domu, kad bi htjelo čudesno dijete doći k Tebi i donijeti Ti sreću? Nije li u Tvom domu odviše nemirno, da sa strahom prolazi mimo tebe? Onda ostani, molim Te, danas barem jedamput kod kuće. Sjedi u svojoj sobici ili u vrtu ili pođi kroz divlje obrašteni puteljak u jesenskoj šumi, da vidiš čudesno dijete s očima Tvoje duše i čuješ divno zvono: Nedjelja je!«

Kako li su čudnovati ljudi, kad si ne će priuštiti jedan lijepi dan nakon mučnoga i napornoga tjedna! Lijeno leže i dvostruko piju i jedu. Lete i lutaju naokolo. Prikraćuju si neobično duge časove po gostionicama i zabavištima. A u ponedjeljak se smatraju prevarenima i mrka lica prihvaćaju se posla u novom tjednu. Nisu se za to ojačali ni okrijepili. A nedjelja im je dana, da je posvete svojoj duši, jer čovjek nije prikladan za posao bez svježe i vesele duše. Trebao je probuditi u sebi dobar i veseo duh, koji mu je dan, da ga svijetle tješi i pomaže.

Što uopće preostaje nama teško izmučenim ljudima, ako si ne učinimo svaki tjedan jednu lijepu nedjelju? Lako nam se guši duh i raspoloženje, ako se ne podignemo svake nedjelje iz svakidašnje jednoličnosti našeg rada. Treba da siđe na nas svečan mir svete nedjelje. Da se ohlade naši usijani mozgovi. Da opet zasjaju naše umorne oči. Da se smire naši groznićavi živci. Mi moramo pomoći našoj zlovoljnoj ćudi i raspoloženju, da se digne na veselo raspoloženje.

Mi to ne možemo sami našom vlastitom zabrinutom nutrinjom. Treba da nam to dadu oni koje je Bog za to blagoslovio i nadario, a to su pjesnici i umjetnici. Njihovo je zvanje teško. Oni moraju u sebi proživjeti najdublje trpljenje i najviše radosti svijeta i staviti ih u riječi da uzmognu njima druge napuniti i zamisliti. Oni gledaju poznate stvari jasnim i razumljivim očima. Proživljuju sve usplamćenim osjećajima tako da nas snažno zahvaćaju [illegible] svojih doživljaja.

Od njih dolazi da mlada radnica cijelo Božje nedjeljno poslije podne sjedi u svojoj sobici nad jednom povijesti i blaženo sanjari, kao da putuje zemljom priča daleko od drndanja i šuma strojeva, daleko od neutješne i žalosne zbilje, gdje se ljudi mrze i svađaju. I tako osamljeni stvor, koji se smatra na velikom kolu svijeta kao zalutali i prezreni prašak, osjeća se najednom čovjekom među dragim i ljubaznim ljudima. Osjeća se, da ljudi razumiju njezine tajne misli i čežnje i opet se pomiruje sa svojim teškim udesom. Ona se smije i raduje među svoja četiri zida, kao da joj je kroz prozor doletjela visoka sreća. — O ti čudesna čarobnice poezijo! O ti blaženo vrijeme tihog nedjeljnog poslijepodneva!

Daj dakle i Ti svojoj duši njezinu nedjelju! Daj, da taj cijeli sveti dan neprestano zvone i odjekuju u Tebi duboki i tihi zvuci crkvenih zvona i jutarnji glasovi orgulja. Dobro će biti Tvojoj duši, da lebdi u takovim visinama. Otkini si barem jedan sat od drugih, da budeš sam. Čitaj nešto dobra za Tvoju duševnu okrepu, za duhovnu naobrazbu i veselo raspoloženje. Pozabavi se stvarima znanja vrijednim, da Tvoja mašta pođe u daljine iznad Tvoga dnevnoga vidokruga. Korisno je takovo nedjeljno zaposlenje. A prije svega: pošto si ujutro bio kod oltara Božjega, budi na dan Gospodnji prema svakom čovjeku prijazniji i ljubazniji, nego li druge dane!

Priušti svima članovima obitelji i stanovnicima kuće, slugi i kućnoj pomoćnici, da ima svoju nedjelju. Svaki ima jedamput u tjednu nešto za sebe učiniti. — Naročito djeca treba da imaju srdačnu i veselu nedjelju. Ona moraju osjetiti, da su otac i majka danas nedjeljno raspoloženi. Oni su u tjednu često preozbiljni i prezaposleni i nemaju vremena da se pozabave s malim dušama ljubavi željnim. Da s njima pričaju i da daju odgovore na njihova jednostavna pitanja. One to žele. Neka budu roditelji sretni, da su još s njima. Brzo dolazi vrijeme, kad će se od njih odijeliti. I s čeznutljivim će srcem htjeti znati, kako li oni prolaze svojim vlastitim putevima. Zato im se treba žrtvovati nedjeljom, ogrijati ih ljubavlju, koju će kasnije dugo i dugo, do smrti, [illegible] životu. Kako li će ih često ona dizati i krijepiti!

Neka Gospodin dade, da se nedjeljni blagoslov razlije na sve naše domove!

KAKO OŽIVLJUJU UMRTVLJENA DJELA

Na svetom Krstu oprašta se čovjeku istočni grijeh i svi grijesi prije Krsta učinjeni. Na svetom krštenju dobiva čovjek u dušu posvećujuću milost, a s milošću mu se ulijevaju u dušu i bogoslovske kreposti: vjera, ufanje i ljubav. Posvećujuća milost ostaje u duši tako dugo, dok čovjek smrtno ne sagriješi. Po posvećujućoj milosti čovjek postaje dijete Božje i ima pravo na nebo kao na baštinu. Kad čovjek smrtno sagriješi, prestaje biti Božje dijete i gubi pravo na nebo. Nakon toga moguće je izmirenje s Bogom jedino po skrušenoj Ispovijedi, a u slučaju da je Ispovijed nemoguća, po savršenom pokajanju.

Kroz ovo vrijeme, dok je čovjek u smrtnom grijehu, nalazi se u neprijateljskom odnošaju prema Bogu. Sva dobra djela prije toga učinjena postaju pred Bogom bez vrijednosti, a nova dobra djela, što ih čini u takvom stanju, nisu zaslužna tako da bi im Bog po pravu morao dati nagradu. Međutim ipak nisu dobra djela, što ih čovjek čini, dok je u smrtnom grijehu, bez svake vrijednosti. Nisu zaslužna ili takva, da im po pravednosti pripada nagrada, ali su ipak spasonosna, jer radi njih Bog daje čovjeku milost pokajanja i obraćenja. Pomislite: kad bi Bog čovjeka, nakon toga što je teško ili smrtno sagriješio, sasvim napustio, tko bi se od ljudi spasio? Malo je ljudi, koji nakon svetoga Krsta nisu nikada smrtno sagriješili i prema tome su posvećujuću milost kroz sav život vjerno sačuvali. Uslijed ljudskih se slabosti događa, da ljudi nakon svetoga Krsta i teško posrnu. Rjeđi su slučajevi nevinih ljudi, kakav je bio sv. Ivan Apostol i Evanđelist, ljubimac Isusov, i nevini sv. Alojzije, a češći su slučajevi Savla, žestokoga progonitelja Crkve, ili nevjernoga apostola Tome, ili pustopašnoga mladića, kakav je u mladosti bio sv. Augustin, ili lakoumne ženske u ljubavi, kakva je bila Marija Magdalena. Ni ovakve grešnike Bog ne napušta. Bog im daje i u grešnom stanju djelatnih milosti, to znači: od vremena do vremena rasvijetli im razum da vide zlo, što su ga učinili, i potakne im volju, da se pokaju, k Bogu obrate i spase. Prema tome ne smije čovjek, makar kakav grešnik bio, očajavati, nego treba i u grešnom stanju na Boga misliti i dobra djela činiti, a nagrada će biti milost obraćenja, i, konačno, milost sretne smrti. Spasitelj je utješno rekao: »Nisam došao zvati pravednike nego grešnike na pokoru. Ne trebaju zdravi liječnika nego bolesni«.

Iako, dakle, dobra djela, učinjena u smrtnom grijehu, nisu zaslužna, ili takva, da im po pravednosti pripada nagrada, ona su ipak spasonosna ili takva, da ih Bog iz dobrote i milosrđa svoga nagrađuje pokajanjem i obraćenjem ili kojim drugim vremenitim dobrom. Zaslužna su samo ona djela, koja čovjek čini u stanju posvećujuće milosti. Kad je čovjek u posvećujućoj milosti, tada je u prijateljstvu s Bogom, pa mu se tada i sva dobra djela, što ih s milošću čini, uzimaju u zaslugu i konačno nagrađuju blaženim gledanjem Boga u nebu. Kako su smrtnim grijehom sva prijašnja dobra djela umrtvljena i bez zasluge pred Bogom, tako su pokajanjem i Ispoviješću, čime je čovjek dobio natrag posvećujuću milost, nanovo oživjela, i postala pred Bogom zaslužna. Novim, dakle, postizavanjem posvećujuće milosti oživljuje i sve dobro, što je u grešnom stanju bilo umrtvljeno.

Na jednoj je strani dužnost svakoga čovjeka bježati od zla i čuvati se grijeha, koliko je najviše moguće, a na drugoj strani činiti uvijek i svuda samo dobro. Ako se uslijed ljudskih slabosti dogodi i teški pad, pak se čovjek udaljio od Boga i postao neprijatelj Božji, ni tada ne smije klonuti duhom i prestati dobro činiti. Naprotiv, i tada treba samo dobro činiti. Nisu tada dobra djela zaslužna za nebo, ali su ipak spasonosna, jer ih Bog nagrađuje pokajanjem i obraćenjem, ili kojim vremenitim dobrom. Naročito treba paziti, da se posvećujuća milost nikada ne izgubi iz duše, jer su za vrijeme posvetne milosti sva dobra djela, s milošću učinjena, zaslužna za nebo. Ako se po nesreći posvećujuća milost izgubi iz duše, treba nastojati dobiti je što prije natrag u dušu po svetoj Ispovijedi, da tako ožive i zaslužnima postanu sva prijašnja dobra djela, koja su po teškom grijehu bila umrtvljena. Posvećujuću milost treba budno čuvati i s djelatnom milošću neumorno surađivati, pa je radi dobrote i vjernosti Božje spasenje svakomu čovjeku osigurano.

ZAPOVIJED LJUBAVI

Koliko Te puta pitamo, Kriste, što da činimo za svoje spasenje. A Ti odgovaraš, danas kao i jučer: »Ljubi Gospodina Boga svojega svim srcem svojim, i svom dušom svojom. Ljubi i bližnjega svojega kao samoga sebe«.

Najveća, najuzvišenija zapovijed ljubavi dakle neka prožima naš život, Kriste. Ljubimo Onoga, koji je Ljubav, Istina i Pravda. Ali ljubimo i čovjeka, brata svojega.

Kriste, mnogo toga učimo u životu, mnogo čime se ponosimo uvjereni, da smo proniknuli u mnogu istinu, u mnogu tajnu. Ali čitava života treba da učimo, što je najviše, što je najpotrebnije — ono, o čemu ovisi naša čitava vječnost: čitava života treba da učimo ljubiti.

Ljubav upravlja našim životom, žrtvuje se za naše grijehe i traži uzvrat u našoj duši. Ljubav treba da ispuni naše srce i tada će nestati zla i bijede, koja nas truje i razara. Nestat će uzroka naših najtežih patnja. Ljubav treba da prožme sva naša djela i tada ćemo se približiti Tebi, Bože naš! Tada ćemo razumjeti suze i boli svojih bližnjih, tada ćemo spoznati, da smo svi braća, jer smo svi djeca Tvoja.

Koliko Te puta pitamo, Kriste, što da činimo, a Tvoja je zapovijed jedini putokaz sreći zauvijek.

SLAVA i ČAST BOGU NA VISINI

Njemački pjesnik Heinrich Heine, koji se kroz duge godine drsko izražavao o Bogu i ćudorednom zakonu, došao je nakon 9-godišnje bolesti, koja mu je zadavala strašne boli, na misao o prekogrobnom životu.

Teško bolestan ležao je 1849. godine u Parizu, kad ga je posjetio jedan prijatelj. Pjesnik mu reče:

— Vjerujte meni, teškome bolesniku, ima Bog, Stvoritelj svih stvari. To ne može nitko pametan zanijekati i svi su narodi vjerovali u to. Bez te vjere već bih davno učinio kraj svome zemaljskom životu.

Par dana prije svoje smrti pisao je glasoviti pjesnik bratu Maksu:

»Prema nebu sam drsko upirao svoje čelo i zato sada ležim na podu kao zgaženi crv. Slava i čast Bogu na visini! Tvoj siromašni brat Heinrich«.

PODLISTAK

Kocka je pala

Upravo prije tri godine Branka je po prvi puta došla na sveučilište. Djevojče, koje je donedavna živjelo na selu, teško se snalazila isprva u novoj sredini, ali joj je kod toga njezina narav mnogo pomogla. Našla je ovdje krug novoga poznanstva. Odavle se pružio novi širi i bogatiji vidik na obzorje života. Još od njezina djetinjstva pratila ju je neka čudna sudbina, koja je njezin život činila uvijek nešto drugačijim nego što je bio život ostale djece. I sada, kada je mislila, da se napokon sve smirilo, sada je opet započela nova borba.

Već od ranog djetinjstva javljala se u njoj težnja da ode daleko tamo, gdje bi mogla najbolje i najidealnije ispuniti svoju čežnju, da svoj život stavi u službu Boga i bližnjega. A taj ideal njezinih težnja bile su misije. O tome nije nitko slutio. Bilo je dana, kada je i ona sama na to zaboravljala. O, znali su proći mjeseci, pa eto, prošle su i tri godine, a da je ona svoje težnje upravila posve novim putem. U posljednje vrijeme njezina se misao zadržavala na jednoj novoj odluci. Mislila je na vjenčanje. Bračni život, kakvim ga je ona zamišljala, činio joj se lijep i ostvarljiv. Ta misao bila je na časove tako blizu, da je Branka mislila, da će se u najskorije vrijeme to ostvariti.

Međutim, upravo onda, kada je ta misao u njezinoj duši bila najjača, onda je Gospodin učinio svoje. Odjednom je sve postalo tako daleko, tako strano...

II.

Gotovo svake nedjelje polazila je Branka u posjete Blaženoj Gospi, koja je nedaleko grada imala Svoje svetište. I pred Njezinim oltarom znala je dugo klečati i moliti samo jedno: da u potpunosti ispuni svetu volju Njezina Sina. Pa i kroz ove tri godine ona je uvijek isto molila. I činilo joj se katkada, da nebeska Majka iskušava njezinu slabost, jer se često puta događalo protiv njezine volje. I često puta sve je izgledalo tako beznadno.

Danas, kada je opet u ovo divno sunčano, nedjeljno jutro došla u svetište, danas joj je opet došla misao o davnoj njezinoj želji. Nasmiješila se sama sebi. A negdje u dubini duše javila se sumnja, nisu li možda sve te sitne zapreke za njezino vjenčanje put, koji je vodi u misije. I danas je dugo razmišljala o svemu na svijetu, što tako brzo prolazi, a onda je zaronila u nutrinu svoje duše. Uvjerila se, da ljubav za čovjeka, s kojim se htjela povezati, nije tako stalna, kako je mislila. Odjednom je našla mnogo zapreka, koje bi je kočile da živi onako kako bi ona htjela. Odjednom joj brak postao usko kolo, u kojem ne bi bilo dosta mjesta za bogate čežnje njezine duše, da svuda i svagdje stoji na raspoloženje svoga bližnjega. I napokon, zar ne viče sve u njoj za potpunom slobodom, da bude potpuni gospodar svoga vremena, svojih djela, odnosno, da joj u tom jedino zapovijeda Gospodar života i njezina savjest.

Sunce se već visoko diglo, kada je Branka napuštala svetište. I opet se vraćala s jednom jedinom željom, da u potpunosti ispuni volju Božju.

III.

Prošla je godina i po. Studij je svršio. Pet najboljih prijatelja bili su zajedno. Ovaj puta bio je sastanak u Brankinu stanu. Ona ih je pozvala. Bio je ovdje i Ivica, mladić koji je za nju bio više nego prijatelj. Ni mladići ni djevojke nisu slutili da im je to posljednji sastanak s Brankom. Ona je bila vedra kao uvijek. Što se tiče Ivice, bilo je sve u redu. Njih dvoje su već cijelu prošlu godinu bili samo pri-

(Nastavak na strani 3.)

XVII. NEDJELJA PO DUHOVIMA

9. IX. 1951.

U današnjem sv. Evanđelju (Mat. 22, 34—46) čitamo, kako farizeji žele da Isusa ulove u riječima, pa su Mu stavili pitanje, koja je najveća zapovijed u zakonu. On im je odgovorio, da je najveća zapovijed ljubiti Boga, a odmah iza nje je zapovijed ljubiti bližnjega. Iza toga stavio je Isus farizejima jedno pitanje iz Psalma, koje se tiče Mesije, no oni Mu nijesu znali odgovoriti, nego su posramljeni zašutjeli.

1. Farizeji love Isusa u riječi. I danas se često događa, da lukavo govorimo jedno, a mislimo drugo, hinimo prijateljstvo, a gorimo od neprijateljstva, u lice hvalimo, a iza leđa kudimo, pravimo naklone, a u srcu proklinjemo. Čuvajmo se ovakove himbenosti! Istina nadvladava, a lašce će Bog upropastiti.

2. Ljubi Gospodina Boga svoga od sveg srca svoga. To znači, da Mu treba dati cijelo srce prema riječima Sv. Pisma: Sinko, daj mi srce svoje! Sve naše misli i sve želje treba da pripadaju Bogu, sve što imamo treba da služi Njemu i Njegovoj ljubavi. Naše tijelo, jezik, oči, uši, noge, sve to treba da Isusu posvetimo, t. j. da se svim tim tako služimo, da Ga nikada ne povrijedimo, nego Mu ugodimo. Naša volja treba da se sasvim podvrgne volji Božjoj, naše težnje i želje da se ravnaju po zakonu Božjem, a radost i žalost da bude u Božjoj radosti i žalosti. Eto to znači ljubiti Boga. U toj ćeš ljubavi naći svoje zadovoljstvo i radost srca, i bit ćeš sličan dusima nebeskim, koji neprestano ljube Boga.

3. Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe. Ova je zapovijed usko povezana s prvom. Bližnjega ljubimo radi Boga, jer je Bog to zapovjedio i jer su svi ljudi djeca Božja i mi smo zato među sobom braća. A Boga ljubimo, istina, u Njemu samome, no možemo Ga ljubiti i u bližnjemu, ukoliko je bližnji slika i prilika Božja, i ako je u milosti, Bog u njemu stanuje. Ne možemo dakle odijeliti ljubavi Božje od ljubavi bližnjega i zato pravo kaže sv. Jakob: Kako možeš kazati da ljubiš Boga, koga ne vidiš, a ne ljubiš bližnjega, koga vidiš? Tko ljubi oca, ljubi i njegovu djecu, a ljubi ih radi oca.

4. U tim dvjema zapovijedima počiva sav Zakon i Proroci. Oni su ispunjenje Zakona i Proroka. Kad bi one uistinu vladale, ne bi trebalo ni zakona ni proroka. Ne bi trebalo ni sudova, ni kazne, ni policije, ni zatvora, ne bi bilo ni svađa, ni ubijstava, ni ratova. Na zemlji bi vladao trajni mir, sreća, zadovoljstvo i raj. Ne bi bilo ni siromaštva ni bogatstva. Ljubav bi riješila sva socijalna pitanja iz temelja i nastalo bi zlatno doba za čovječanstvo.

Nastojmo da sami takovi budemo i da širimo oko sebe ljubav!

KOCKA JE PALA

(Nastavak sa strane 2.)

jatelji, jer je Branka malo po malo sama sagradila zid između sebe i njega. On je pristao na to, premda je to njezino držanje tumačio na svoj način.

Popodne je prolazilo u veselom raspoloženju. Mladi intelektualci bili su u toj maloj, intimnoj sobi opet samo djeca. I spustila se večer, a pet dobrih prijatelja srdačno se rastalo...

Branka je dugo gledala za njima. Čula je njihove posljednje korake, a onda zatvorila vrata. Najnužnije stvari bile su joj već spremljene, i sada je imala samo jednu dužnost: da svakom od njih napiše list... I to je bilo svršeno. Posljednja večernja molitva u domovini, i prošlo je nekoliko sati nemirnog, uzbudljivog sna.

IV.

Za dva dana susrela su se četiri prijatelja. Ovaj puta su odabrali svetište Blažene Gospe u blizini grada. I svaki je svoj list čitao na glas. Svako je pismo jednako svršavalo: »Otišla sam u kraj, gdje ne ću nikoga poznavati osim Boga i ljubavi prema bližnjemu. Moli za me, da ovdje u misijama više nego igdje potpuno ispunim svetu volju Božju.« — I dok se njih četvero zamislilo u »čudnovatu« odluku njihove Branke, ona je već putovala u život, koji joj je obećavao ispunjenje njezine želje, ostvarenje njezine nade, da se posve preda u službu Boga i bližnjega.

Sv. MATERNO

God. 47. po Kristu istjerao je car Klaudije Židove iz Rima. I sv. Petar, prvi Papa, otišao je iz Rima i navještao je Evanđelje po zapadnoj Evropi. Kad se g. 52. povratio u Rim, poslao je biskupa Euherija s đakonom Valerijem i klerikom Maternom u područje današnje Belgije i Alzacije. Putem je umro mladi Materno, Euherijev brat. Euherije i Valerije vratili su se u Rim i javili sv. Petru Maternovu smrt. Sv. Petar, čija je sjena vraćala život umrućima, dao im je svoj pastirski štap, da ga stave na mrtvo tijelo Maternovo i da mu kažu: »Materno, apostol Petar ti zapovijeda u ime Isusa Krista, Sina Boga živoga, da se povratiš u život i svršiš djelo, koje ti je povjereno.«

Euherije i Valerije otvorili su Maternov grob i s Petrovim štapom dotaknuli njegovo mrtvo tijelo. On se odmah digao i pružio ruku prema svom bratu biskupu. Na ovo čudo obratilo se mnogo ljudi.

Ovaj pastirski štap Petrov čuva se do danas, polovica u Kölnu, a polovica u Trieru. U ovom događaju nalaze neki pisci razlog, zašto se Papa ne služi s pastirskim štapom kod liturgijskih obreda. To potvrđuje i Papa Inocent III., kad veli, da je blaženi apostol Petar svoj pastirski štap dao biskupu Euheriju. A sv. Toma Akvinski dodaje, da je to razlog, zašto se Papa ne služi pastirskim štapom nigdje drugdje nego samo kad dođe u Trier. Anđeoski Učitelj navodi i to, da zavinuti oblik štapa naznačuje ograničenu jurisdikciju (vlast) pa da se zato ne dolikuje Vrhovnom Svećeniku.

Biskup Euherije, Valerije i Materno obratili su mnogo pogana. Euherije je osnovao biskupiju u Trieru. Kad je poslije 23. godine biskupovanja umro, naslijedio ga je Valerije, a kad je i on umro nakon 15 godina biskupovanja naslijedio ga je Materno. Ova su trojica misionara proširila kršćanstvo u ovim krajevima. Bog je potvrdio njihove riječi mnogim čudesima. Materno je iz Triera polazio na sve strane. Strasburg, Worms i Mainz i danas čuvaju uspomenu na svoga apostola. U Bonnu se još danas nalazi crkva, koju je Svetac podigao. Pošao je i u Köln. Ali pred gradskim vratima gorjela je vatra u čast poganske božice Papije. Nitko nije mogao ući u grad, a da prije nije zapalio tamjan u čast božice. Svetac je čekao pred vratima 17 dana, dok mu nije uspjelo krišom ući u grad. Na spomen toga događaja u Kölnu još i danas vrše pobožnost u čast sv. Materna kroz 17 dana od 13. septembra do 29. septembra tj. do sv. Mihovila Arkanđela. Najviše se Svetac zadržavao u Alzaciji pa ga Alzacija štuje kao svoga apostola.

Na svom apostolskom putu sv. Materno je svuda širio i pobožnost prema presvetoj Majci Kristovoj. Sam je bio čista blagost i dobrota prema svima, a provodio je izvanredno strogi pokornički život.

Sv. Materno je umro u Kölnu, a pokopan je u Trieru uz svete biskupe Euherija i Valerija. Crkva slavi njegov spomen 14. rujna.

GLASOVITI SPECIJALISTA ZA RAK

Skoro sve svjetske novine i mnoge radio-stanice donijele su vijest o nedavnoj smrti glasovitog brazilijanskog liječnika, specijaliste za rak, dra Napoleona Laureano. I u našem listu od 19. kolovoza donijeli smo nekoliko crtica iz njegova života. On je bio ne samo glasoviti specijalista za rak nego i uzoran katolik i dobročinitelj čovječanstva, i zato danas iznosimo i još neke pojedinosti iz njegovih zadnjih dana.

Skoro pred godinu dana dogodio se u Klinici Joao Pesoa jedinstven slučaj. Predstavnici pacijenata mladog liječnika Napoleona Laureano vraćali su se od svog ljubljenog liječnika, pošto su mu uručili dobrovoljno sakupljeni doprinos. Taj su mu poklon predali uz riječi pune nade: »Liječniče, izliječi samoga sebe!«

Dr. Laureano, dirnut tolikom pažnjom svojih bolesnika, srdačno im zahvali, zatvori svoje kovčege i uputi se iz Klinike sa svojom dobrom i pobožnom ženom. Došao je u New York u glasoviti Memorial Hospital, gdje je ostao na promatranju i liječenju do travnja ove godine. Odatle je izišao, pošto su najglasovitiji amerikanski specijalisti za rak dali konačnu diagnozu, koju je i sam Laureano utvrdio. Specijalisti su izjavili, da mu ne mogu ništa pomoći protiv strašne bolesti raka, koja je nemilosrdno ništila mladog brazilijanskog specijalistu za rak.

»Svaki čovjek mora umrijeti kod svoje kuće« tada je uskliknuo bolesni Laureano. Zatvorio je svoje kovčege i povratio se u Rio de Janeiro, da umre u svojoj zemlji.

Došavši u Rio pretvorio se u »živu propagandu« u borbi protiv raka. Oči cijele Amerike gledale su u iscrpljenog, slabunjavog i od rada i bolesti istrošenog liječnika, kako piše, govori, prima novinare, liječnike i prijatelje. Bio je neumoran u radu i potpuno predan Volji Božjoj. Izgledao je kao neko nadnaravno biće.

Jednom je imao sastanak s predstavnicima štampe. Sastanak je trajao tri sata. Tu je bio prisutan i ministar odgoja, Simoes Filho, koji je između ostaloga rekao liječniku i ovo:

»Vlada Republike, koju imam čast predstavljati,... učinit će sve da pomogne paraibanskog liječnika«.

Tada je bio prisutan i dr. Mario Kroeff, direktor narodne službe protiv raka. I na tom je sastanku osnovan i »Laureanov fond protiv raka«, o čijoj je pomoći i govorio ministar odgoja. Cilj toga fonda bio je skupiti 5 milijuna dolara za borbu protiv raka.

I počelo je skupljanje. Prva je dala svoj doprinos žena predsjednika Republike, gospođa Darci Vargas, a onda su slijedili ostali. Međutim, Laureanovo je zdravlje bilo iz dana u dan sve slabije.

Kad je nedavno naš zemljak dr. Stjepan Đurović pronašao novi lijek protiv raka, krebiocen, Laureano je zatražio od pronalazača iz Čikaga, da mu ga pošalje. Kako je sam Laureano rekao, nije ni on držao, da će od toga ozdraviti, ali se nadao, da će mu to omogućiti da produži borbu protiv raka. Isprva je izgledalo, da liječenje krebiocenom ima uspjeha, ali se kasnije zdravstveno stanje Laureana opet pogoršalo. On je uvijek ostao miran, premda je znao, da svaki čas može umrijeti. To je bilo čudno njegovim prijateljima i novinarima, pa su ga upitali, kako može tako spokojno očekivati smrt. On je doslovno odgovorio: »Ja sam liječnik i katolik. Kao liječnik navikao sam se svaki dan mirno gledati smrti u oči. Kao katolik, naoružan vjerom, koja ne bježi od velikih nacrta Providnosti, gledam na sud Božji prema vjerskim načelima, u kojima sam odgojio svoj duh«.

I tako mirno gledajući smrti u oči, potpuno predan Volji Božjoj, siguran za svoje vječno spasenje, predade svoju čistu dušu Svevišnjemu. Dr. Laureano bio je savjestan liječnik, glasoviti specijalista, uzoran katolik i dobročinitelj čovječanstva. Kakav je bio njegov duhovni život o tome bi nam najbolje znao govoriti njegov veliki prijatelj, a vjerojatno i duhovni vođa i ispovjednik, kreposni svećenik o. Antonio Pinto.

Nama je poznato, da je bio uzoran katolik i da se pripravljao na smrt svakodnevnim obavljanjem pobožnosti Križnog puta.

»Imajte uvijek sve jaču vjeru i ostanite uvijek blizu Boga...!« Te Laureanove riječi, koje je u oporuci uputio bolesnicima od raka, mogle bi se danas upraviti i cijelom čovječanstvu, jer je i ono teški bolesnik.

— **KATOLIČKI INSTITUT U PARIZU** organizirao je od 2. do 7. srpnja dane misijskog studija. Raspravljalo se je o temi »Misije i proučavanje svjetskih jezika«. Između ostalih održao je referat prof. Filliozat sa Sorbone o doprinosu, koji su dale katoličke misije razvitku lingvistike i filologije.

MISIJSKA ENCIKLIKA PAPE PIJA XII.

Premudro je pravilo, kojega se je Crkva stalno od početka pridržavala, da Evanđelje ne treba da poruši ono, što ima dobra i poštena u uljudbi i običajima raznih naroda, koji prihvaćaju Kristovu nauku. Crkva, privodeći narode višoj civilizaciji, koja se nalazi pod uplivom kršćanstva, ne ponaša se kao onaj, koji bez ikakvog razlikovanja obara bujnu šumu. Narav ljudska, iako iskvarena istočnim grijehom, sačuvala je ipak prirodni kršćanski temelj, pak prosvijetljena božanskom svjetlošću i oblikovana milošću, u stanju je da vrši takva kreposna djela, da može zaslužiti vječni život.

Radi toga Katolička Crkva ne prezire i ne odbacuje potpuno pogansku misao, naprotiv, pošto ju je očistila od svakog korova zablude, upotpunjuje je i usavršava kršćanskom mudrošću. Na isti način Crkva blagonaklono prima napredak znanosti i umjetnosti, koji u mnogim krajevima doseže zaista veličanstveni uspon; ona ga je marljivo usavršila i podigla na možda još nenadmašive vrhunce ljepote. Ona nije sasvim odbacila običaje i stare ustanove naroda, već ih je na neki način posvetila; same poganske svečanosti ona je preinačila tako, da su one poslužile proslavi uspomene mučenika i božanskih otajstava.

U ovom pogledu se izravno izražava sv. Bazilije: »Kao što bojadisar brižljivo priprema predmet, koji mora najprije dobro oprati, da bi ga zatim bojadisao grimizom ili kakvom drugom bojom, na isti način i mi ćemo bolje shvatiti tajne nebeske nauke, ako budemo marljivo proučavali svjetsku znanost. Naviknuti da gledamo sunčev odsjev u vodi lakše podižemo svoje oči samom sjajućem suncu. Stablu je svojstveno, da u svoje vrijeme proizvodi plodove, ali uz plod na njemu raste i lišće, koje se nalazi okolo po granama i koje ukrašava stablo. Na isti način plod duše je istina, ali ne smijemo prezirati svjetsku znanost, jer ona je slična lišću, koje daje plodu sjenu i ljepši izgled. Kaže se, da je Mojsije, slavniji od svih po svojoj mudrosti, proučio cjelokupnu egipatsku znanost prije nego što se je uzdigao promatranju Onoga »koji jest«. Tako isto u kasnijim vremenima se kaže za Danijela, da se je u Babilonu upoznao s kaldejskom znanošću i poslije toga se dao na izučavanje uzvišene nebeske nauke«.

A u govoru upućenom predstavnicima Papinskog Misijskog Djela 1944. g. Mi smo među ostalim rekli: »Misionar je apostol Isusa Krista. Njegov zadatak nije, da u misijske zemlje presađuje čisto europsku kulturu, već da pripremа one narode, koji se kadkada ponose tisućgodišnjom kulturom, da prime i asimiliraju (usvoje) elemente kršćanskog života i kršćanskih običaja, koji se lako i prirodno slažu sa svakom zdravom civilizacijom i koji joj pružaju punu sposobnost i snagu, da osigura i zajamči čovječju sreću i čovječje dostojanstvo. Katolici urođenici moraju biti pravi članovi Božje obitelji i građani Kristova Kraljevstva, a da zato ne prestanu biti građani njihove zemaljske domovine« (A. A. S. 1944' str. 110).

MISIJSKE IZLOŽBE U SV. GODINAMA 1925. I 1950.

Naš predšasnik sretne uspomene Pijo XI. htio je, da Sv. Godine 1925. priredi veličanstvenu misijsku izložbu, koje je uspjeh On sam ovako opisao: »Božanski uspjeh novog i praktičkog prikaza općenitosti i jedinstva živog organizma Božje Crkve... Izložba je u stvarnosti bila i ostaje velika, ogromna knjiga«.

I Mi također vođeni željom, da kolikogod je moguće više pokažemo velike zasluge misionara, a ponajviše one, koje se odnose na kulturno polje, htjeli smo, da prošle Sv. Godine nedaleko Vatikana bude priređena izložba, bogata zbirka dokaza, koja je jasno pokazala kršćansku obnovu domaće umjetnosti, koju su obnovili misionari kako kod naroda s prastarom kulturom tako isto i kod primitivnih naroda. Izložba je otkrivala vrijedan doprinos propovjednika Evanđelja napretku umjetnosti i unapređivanju studija na

(Nastavak na strani 4.)

Iz prirodnih nauka

VODA

Jedne je godine održan kongres prirodoslovaca u Londonu s jednom jedinom točkom raspravljanja: Voda. Toliko je voda važna u životu, poljoprivredi, industriji, obrtu, domaćinstvu, higijeni, kemiji, fizici, medicini i t. d.

Voda je najraširenija stvar, ona zauzima 5/7 ili 71% Zemljine površine, što iznosi 365 milijuna četvornih kilometara, a na suho kopno otpada svega 2/7 ili 29%, što daje 145 milijuna četvornih kilometara.

Voda, taj sastojak svega živoga, javlja se u sva tri moguća stanja, u tri oblika. U tekućem stanju žubori kroz naše potoke i teče jezerima i morima, curi nam iz oblaka, visi u magli, koja nije ništa drugo nego niski oblak. U obliku plina ispunja kao nevidljiva para naš zračni sloj i sačinjava njegovu vlagu. U krutom stanju pokriva visoke bregove kao snijeg i led, u krutom obliku pada na našu zemlju u obliku tuče i snijega, a zimi svaka voda navlači preko sebe ledeni pokrov, da se ne mora još i dalje smrzavati.

A iz kojega carstva potječe taj sastojak svega živoga? On pripada carstvu ruda, anorganskom svijetu. Čudno je, ali je tako: voda je naša najčešća ruda, ruda, koja uvijek prožima ostale rude i u stanju je, da ih sve izmjenjuje i rastapa.

Prije se smatralo, da je voda počelo, nedjeljivi kemijski elemenat. Kemija, nauka, koja ispituje sastav i promjene tvari, utvrdila je, da je voda kemijski spoj, da je svaka njezina najmanja čestica, molekula, sastavljena od dva atoma vodika i jednog atoma kisika. Ta je zagonetka riješena istom godine 1781. Engleski kemičar Cavendish (Kevendiš) istraživao je plin vodik, izmiješao ga je s kisikom i smjesu je zapalio. Uz jak prasak spojili su se vodik i kisik i nastala je od toga voda. Čudnovato: vodik je lagani plin, koji gori, a kisik je plin koji živo podržava gorenje, a kad se spoje nastaje voda, koja ne samo da ne gori nego gasi oganj. Voda se također može rastaviti na svoje sastavne dijelove: vodik i kisik. To je prvi učinio ruski kemičar V. V. Petrov.

Kad se atomi spajaju u molekule, nastaju spojevi, stvari, s novim kemijskim svojstvima i finim pravilnim oblicima. Oblik, koji odgovara rudi »voda« je šestostrani oblik prizme. Kruti smrznuti oblik čestice vode je šesterokutni stup, čiji prerez pokazuje pravilni šestorokut, heksagram, zvijezdu. To je kristal, pravilni oblik vode, a grčka riječ »krystallos« i znači prvobitno smrznutu vodu, led. Najmanji kristali leda su tanki kao iglica i jedva se vide. Vodena para ili sitne vodene kapljice prelaze u velikim visinama u kruti oblik i kao ledene iglice dugo lebde u visinama. Kod velike studeni one se spuštaju sve do zemlje i tada otkrivamo da su se fine ledene iglice složile u male zvjezdice, vrlo raznih i divnih oblika. Ako međutim nastupi toplije vrijeme, onda se zvjezdice rastapaju i slijepljuju se u pahuljice, pa nam se onda čini, da pada gusti snijeg. Onda nam se snijeg čini kristalnim.

A što je kristal? Ne spada li on među te rude, ne može li najveći dio ruda zauzeti oblik kristala? Mogu, baš kao i kruti oblik vode. Prema kristalnom obliku jedne rude svako je drugo stanje, koje ona zauzima, tako rekuć slučajno. Kristalni oblik jedne rude znači, da je njegovo tvorivo zauzelo najodgovarajući, najnuždniji, posljednji, najplemenitiji i najsavršeniji oblik. Boljeg, gušćeg poretka, koji bi na još manji prostor stisnuo najmanje dijeliće, nema u prirodi.

No, važnost vode nije u njenu molekularnom sastavu i obliku, nego u njenim posebnim fizičkim i kemijskim svojstvima. Prije svega, što je voda tako rasprostranjena na Zemlji, čini je jednim od odlučujućih faktora (činioca) za održavanje i razgranjenost života. Posebno je svojstvo vode, što se ona prije smrzavanja rasteže i postaje laglja u obliku leda od tekuće vode, nadalje što voda ima veliku specifičnu toplinu t. j. sporo se zagrijava i hladi, te ima veliku moć otapanja. To su sve naročita, čudna i za život neophodna svojstva vode, pak ćemo to opisati posebno.

Iz katoličkoga svijeta

KUĆNA BLAŽENSTVA

1. Blago kući, u kojoj se moli, jer će u njoj biti Gospodin.

2. Blago kući, u kojoj se svetkuju blagdani, jer će se njezini stanovnici jednom nalaziti na nebeskim blagdanima.

3. Blago kući, iz koje se ne izlazi u posjete lošim zabavama, jer će u njoj vladati kršćanska radost.

4. Blago kući, u koju ne ulaze psovke, ružni razgovori, loša štampa, neumjerenost jer će biti obasuta blagoslovom i mirom.

5. Blago kući, u kojoj djeca primaju zarana milost krštenja, jer će u njoj rasti nebeski građani.

6. Blago kući, u kojoj na vrijeme zovu svećenika k bolesnikovu ležaju, jer će u njoj bolest biti olakšana, a smrt blagoslovena.

7. Blago kući, u kojoj se ljubi i uči kršćanski nauk, jer će u njoj vjera biti sve sjajnija i sve življa.

8. Blago kući, u kojoj poslušni sinovi tješe roditelje, i u kojoj sinovi nalaze u roditeljima primjer straha Božjega: ona će biti gnijezdo pravednika, utočište kreposti, svetohranište spasa.

NA PUTU PREMA BOGU

»Ja sam poput goluba listonose, kojega su ponijeli s praizvora stvari u neku tuđu zemlju i tamo pustili na slobodu. Cijeli svoj život on teži za nekadašnjom domovinom; nemirno krstari zemljom u svim pravcima. Često pada na zemlju u svojoj velikoj umornosti. Dolaze k njemu, dignu ga, njeguju i nastoje priviknuti na kuću. Ali netom on osjeti krila, iznova polijeće, na ono jedino putovanje, koje zadovoljava njegovu težnju, na neustrašivo traženje mjesta, odakle je poletio« (Chr. Morgenstern)

SAVEZ KATOLIČKIH ŽENA HOLANDIJE održao je u Utrechtu trodnevni tečaj o temi: »Isus Krist, temeljni kamen obitelji«.

MSGR. ADAM SAPIEHA, kardinal i krakovski nadbiskup, preminuo je u 84. godini života te je svečano sahranjen u Krakovu 26. srpnja o. g. uz ogromno učešće vjernika iz svih krajeva Poljske. Pok. msgr. Sapieha je bio imenovan krakovskim biskupom 1911. od pape bl. Pija X., koji ga je osobno posvetio za biskupa u Sikstinskoj kapeli. Djelovanje kardinala Sapiehe kao krakovskog biskupa bilo je osobito uspješno na karitativnom polju i na polju odgoja mladeži.

— **EDUARD MUTES II.**, kralj afričke države Buganda, bio je 1. kolovoza primljen u privatnu audijenciju kod Sv. Oca. U pratnji Eduarda Mutesa II. se je nalazila njegova supruga i njegov brat knez Henrik Kimera. Ovom prilikom su u Vatikanu bili predstavljeni kralju Ugande tri njegova podanika bogoslova, Crnci, pitomci Papinskog zavoda de Propaganda Fide.

— **U PAKISTANSKOM GRADU PESHAWAR**, na granici Afganistana, na svečan način je blagoslovljena i predata bogoštovlju nova crkva posvećena arškom župniku sv. Ivanu Vianney. Nova župa ima mušku pučku školu s pensionom, jedno sirotište te koloniju katoličkih obitelji, koje stanuju u kućama, koje im je sagradila misija.

— **KATOLIČKI MISIONARI** su poslije 40 godina ponovno dobili dozvolu djelovanja među somalijskim liliputancima kojih ima 70,000. Oni su u većini muslimani, a ima ih samo 106 katolika. I ako je prošlo 40 godina kako nemaju svećenika ovih 106 liliputanskih katolika je ostalo vjerno katoličkoj vjeri, premda ih je to stajalo velikih žrtava.

— **U FATIMI** su počeli radovi na izgradnji velike kolonade, koja će vezivati fatimsku baziliku s bolnicom i hospicijama za hodočasnike. Kada radovi budu dovršeni, ova će izgradnja predstavljati najveći amfiteater na svijetu. Ispod ove kolonade će biti podignuti brojni oltari, da bi veliki broj svećenika za vrijeme raznih hodočašća mogao služiti sv. Misu.

— **DR. W. H. KEESOM**, poznati fizičar i predsjednik holandsko-katoličkog naučnog društva navršio je nedavno 75. godinu života. Jedno od najvažnijih njegovih znanstvenih postignuća je bilo kada je 1926. uspio, da dovede plin helij u kruto stanje. Na taj način je uspio dokazati, da se svi elementi mogu dovesti u kruto stanje. Prof. Keesom je član Papinske Akademije i predsjednik sekcije za hladnoću Međunarodnog znanstvenog instituta.

— **U ENGLESKOM GRADU LEEDS** priređen je zadnje nedjelje lipnja svečani kongres katolika ove biskupije. Biskup Msgr. Heenas je služio svečanu pontifikalnu sv. Misu na sportskom stadionu u prisustvu preko 40.000 vjernika.

— **U HOLANDIJI** je 800.000 mladeži obojega spola upisano u razna sportska društva. Od ovih je 200.000 članova raznih katoličkih nogometnih društava. Na sastanku su održana predavanja o ulozi sporta u katoličkom odgoju mladeži.

MISIJSKA ENCIKLIKA PAPE PIJA XII.

(Nastavak sa 3. strane)

ovome polju. Izložba je dokazala, kako Crkva ne ugrožava nego naprotiv poštuje i do najviše mogućih granica unapređuje genij svakoga. Ova je izložba još jednom pokazala, kako samo vjera, iskreno osjećana i duboko proživljena, može podići umjetnički genij do onih uzvišenih djela, koja bez ikakve sumnje predstavljaju slavnu tradiciju Katoličke Crkve i veličanstveni ures kršćanskoga kulta.

ŽUPNA CRKVA U SOTINU

Župa Sotin đakovačke biskupije, jedno je od najstarijih mjesta na pragu Srijema i prvim obroncima Fruške Gore kraj širokog Dunava. Poznat je već u rimsko doba. Kao pogranični castellum, a za kršćanstva je među prvim mjestima, gdje se javljaju kršćani kolonisti i vojnici. Zato i spada među najstarije župe tako, da se kao župa spominje već 1332. godine.

U tursko doba Sotin je teško stradao. Vjerski su život potajno ipak vodili franjevci sakriveni po šumama i naseljima. A kada su Turci protjerani, opet su franjevci nastavili s upravom župe Sotin i podigli malu skromnu crkvu sv. Luke, odnosno sv. Vida.

I kada su god. 1739. Turci ponovno osvojili Beograd, beogradski franjevci na bijegu zaustavili su se u Sotinu i darovali svojoj franjevačkoj braći u Sotinu krasnu sliku Marije Pomoćnice. Doskora se pokaza moć te Gospine slike. I po toj slici postane Sotin glasovit, postane stjecište katoličkih vjernika, koji su u Sotin hodočastili da isprose pomoć Marije Pomoćnice, Gospe Sotinske.

God. 1767. bi sagrađena nova lijepa barokna crkva i odonda se Gospine milosti razlijevaju ne samo u Sotinu, nego i po kićenom Srijemu, ravnoj Slavoniji i ubavoj Bačkoj.

Ali ta je crkva u ratu god. 1944. teško stradala i ako se ne pristupi hitnom popravku, prijeti joj rasulo. Zato je župski ured u Sotinu pokrenuo sve, da se crkva što prije popravi.

Župni ured apelira na sve prijatelje plemenite stvari, na sve štovatelje Gospine, da priteknu u pomoć. Svaki dar, bilo u novcu, bilo u raznim predmetima, prima se zahvalno, a upućuje se na RKT. ŽUPSKI URED SOTIN (Vukovar), a župnik će s narodom moliti, da Bog i Gospa Sotinska plate plemenitim darovateljima.

Obavijest. Od ovog broja našeg lista povećavamo broj primjeraka onim župnim uredima, koji imaju preko 1000 duša. Nove pojedinačne pretplatnike još ne možemo preuzimati. Molimo župne urede i povjerenike, da nam redovito šalju pretplatu za list jer ćemo dužnicima obustaviti daljnje odašiljanje lista.

Liturgijski pokret

Spasitelj Isus je pokazao riječju i primjerom svojoj Crkvi dva oblika štovanja Boga: privatno i javno. Apostoli i prvi vjernici, slijedeći Njegov primjer, vršili su privatno bogoštovlje svaki zasebno »pjevajući u srcima svojim Bogu«, ali su se također sakupljali na blagovanje »Gospodnje Večere« i zajedničku molitvu, i tako iskazujući javno štovanje Boga, pokazivali ujedno divno jedinstvo svojih srdaca i duša.

Prvi su vjernici smatrali, kao što je to i naravno, da kod zajedničkog bogoštovlja moraju svi aktivno sudjelovati u molitvi, pjesmi i obredima. No nažalost tokom vremena vjernici su malo po malo počeli gubiti smisao za sudjelovanje u zajedničkom bogoštovlju, dok konačno nije pod uplivom »antiliturgijske hereze« — protestantizma došlo do onog bijednog stanja, da su se vjernici osjećali u crkvi »kao tuđinci i nijemi gledaoci« (Pijo XI.)

Duh Sveti, koji vodi Kristovu Crkvu probudio je plemenito nastojanje, da bi i svećenici i vjernici upoznali javno bogoštovlje i kod njega što aktivnije i pobožnije sudjelovali. To nastojanje nazivamo »liturgijska obnova«, »liturgijsko gibanje«, »liturgijski apostolat« i slično. — Prvi apostol takovog nastojanja bio je obnovitelj benediktinskog reda u Francuskoj **Dom Prosper Gueranger** (1805.—1875.).

Novi zamah dobila je liturgijska obnova, otkada je papa **Bl. Pijo X.** upozorio vjernike, da je sudjelovanje kod sv. bogoslužja »prvo i nenadoknadivo vrelo pravog kršćanskog života« i preporučio im, da kod sv. Mise ne mole ništa drugo nego samu sv. Misu.

Na njegovu riječ potrudili su se svi katolički narodi, da sv. Liturgiji vrate ono mjesto, koje joj pripada u kršćanskom životu. Opat Ildefons Herwegen nazvao je ovo buđenje svijesti za zajedničku crkvenu molitvu i crkveni život »liturgijsko proljeće«.

Današnji sv Otac Papa Pijo XII. upravio je g. 1947. biskupima cijelog svijeta pastirsko pismo o liturgiji i liturgijskoj obnovi, u kojem konstatira činjenicu, da se ne samo u Evropi, nego i u prekomorskim zemljama na svih pet kontinenata razmahalo hvalevrijedno nastojanje oko obnove liturgijskog života, koje je već do sada donijelo dragocjene plodove.

PROSLAVA 15.-GODIŠNJICE MISNIŠTVA. Dne 27. kolovoza proslavili su u Zagrebu petnaestu godišnjicu mlade svete Mise svećenici ređeni g. 1936. Bilo je prisutno oko 30 svećenika. U bogoslovskoj kapelici odslužena je sv. Misa zahvalnica. Komemorirana je smrt dvojice konškolaraca: pjesnika Alekse Kokića i upravitelja župe u Krašiću Andrije Barišića. Čestitamo svečarima!

NAŠI POKOJNICI

GUŽVINAC IVAN, župnik u Macincu umro dne 18. VIII. 1951. u 65. godini života. Pokopan je 20. VIII. 1951. na groblju u Macincu. Propovijed, Requiem cum assitentia i sprovod obavio je dekan Lehpamer. Svećenika je bilo 23, od toga 1 Slovenac, 1 Kapucin, 3 Franjevca, ostali iz cijelog Međumurja. Crkva je bila dupkom puna, osobito mnogo je bilo djevojaka u bjelini. Na grobu je još govorio župnik Ošlaj i jedan župljanin. Lijepo je svećenstvo sa župljanima sahranilo pok. Gužvinca. Gužvinac je u testamentu ostavio župi nadarbini nešto preko 6 rali zemljišta svoga (vinograd, voćnjak, livadu i šumu). Dosada nadarbina nije imala vinograda ni šume. Župnikovao je u Macincu 29 godina.

O. KAPISTRAN GECI, svećenik-franjevac, umro je 29. kolovoza o. g. u Subotici u 81. godini života, 61. godini redovništva i 55 godina svećeništva. O. Geci je bio mnogo godina vrsni vjeroučitelj. Veliki štovatelj naše Gospe Lurdske. Više puta je hodočastio u Njezino svetište u Lurdu. Pokopan je 31. kolovoza na Bajskom groblju u franjevačkoj grobnici. Počivao u miru Božjem!

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava [illegible] Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — [illegible], Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963.312. — Pojedini broj stoji 4.— Din.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VI. | ZAGREB, 16. RUJNA 1951. | BROJ 38

»Daj, Gospode, mir onima, koji Te čekaju, da se proroci Tvoji nađu vjerni, i usliši molitve sluge svojega i naroda svoga«

(Crkv. 36, 18).

Iz Ulaza današnje sv. Mise

POŽRTVOVNOST

Učitelj je učio svoje Apostole i drugu temeljnu krepost, potrebnu za njihov apostolat, a to je požrtvovnost. Znači, da treba da budu odlučni, da se usude usprotiviti svemu, što je grešno i neugodno. Da ostave sve i dadu se na apostolski rad. Pa zato treba da prihvate i podnesu i sve teškoće i jade, koje apostolat sa sobom donosi.

Spasitelj je bio veliki borac proti grijehu i svijetu, koji je zapleten u grijeh. I proti đavlu, koji neprestano unosi grijeh na svijet. On je bio cijelom svojom dušom spreman, da uzme na sebe sve boli i križ, koji *kao* posljedica prate borbu proti grijehu.

Pravo je imao onaj veliki državnik (Bismark), koji je rekao: »Velika svjetska pitanja ne će biti riješena s puno riječi, nego samo krvlju i ratom«. Otkupljenje svijeta od grijeha i od prokletstva Božjega jest bez sumnje najveće pitanje, koje postoji. A to se pitanje ne rješava ni lijepim molitvama ni dugotrajnim pobožnostima, nego s odlučnim i neprestanim ratom proti grijehu. Ono se rješava žrtvom i krvlju srca, koju u borbi za pobjedu prolijeva.

Spasitelj je rekao: »Ne mislite, da sam došao da donesem mir na zemlju. Nisam došao da donesem mir nego mač. Jer sam došao da rastavim čovjeka od oca njegova i kćer od matere njezine i snahu od svekrve njene. I neprijatelji čovjeku domaći su njegovi. Tko ljubi oca ili mater više nego mene, nije mene dostojan; i tko ljubi sina ili kćer više nego mene, nije mene dostojan. I tko ne uzme križa svoga, i ne ide za mnom, nije mene dostojan« (Mt. 10, 34-38).

Spasitelj hoće da kaže, da svaku ljubav treba da podredimo ljubavi Božjoj. Gospodin nije kriv, što svijet hoće da odvrati kršćane od Evanđelja. Zato zapovijeda, da imadu vjernici prekinuti i najdraže veze, ako one postanu zaprekom našega spasenja. Samo pod tim uvjetima On želi mir, a ne drukčije. On ne želi gnjili mir s neprijateljima duše. On želi odlučnu odvažnost, kojom se brani i pobjeđuje. Tko se boji borbe i žrtve, taj zaslužuje, da mu Gospodin kaže, što je rekao sv. Petru: »Idi od mene, sotono! jer ti ne misliš, što je Božje, nego što je ljudsko« (Mrk. 8, 33).

Spasitelj je tražio od svojih Apostola volju za borbu i čežnju za križem. Tražio je to onda, kad su priznali Njegovo Božanstvo i odlučno se postavili na Njegovu stranu. Reče im: »Možete li piti kalež, koji ću ja piti. Rekoše Mu: Možemo« (Mt. 20, 22). Dobro, ako to možete, tada ste mi dobro došli kao suradnici na djelu spasavanja i kao moji nasljednici.

Svećeništvo Apostola i Presveti Oltarski Sakramenat osnovani su u isti sat: »Uzmite i jedite, ovo je Tijelo moje«, to je čas, kad je ustanovljena presveta Euharistija. A odmah poslije toga i u vezi s time govori Spasitelj: »Ovo činite na moj spomen«, a to su riječi, kojima je ustanovljeno svećeništvo. Svećeništvo dakle i Oltarski Sakramenat su najuže povezani. Nerazdruživo je jedno s drugim povezano. No Presveti Oltarski Sakramenat je ponavljanje žrtve na Križu: »Kalež s mojom Krvlju, koji je za vas proliven«. Zato su Apostoli kao svećenici s Raspetim najuže povezani.

Apostoli su imali osvojiti svijet za Boga-čovjeka. A osvajanje je bez mača nemoguće. Zato im doviknje Spasitelj: »Kad vas poslah bez kese i bez torbe i bez obuće, da li vam je što uzmanjkalo? Oni odgovoriše: Ništa. Tada im reče: Ali sad, koji ima kesu, neka je uzme, tako i torbu; a koji nema, neka proda svoju haljinu i kupi mač« (Lk. 22, 36). To im govori onda, kad ide u smrt. Htio ih je upozoriti, da ih čekaju ozbiljni teški časovi. Neka budu spremni, da izdrže najtežu borbu. A učenici su mislili, da im govori o tjelesnoj samoobrani. On im govori u slikama o teškoćama, s kojima će se boriti. U takvim časovima ne smiju mač zadržati u koricama, jer će inače zarđati.

I Jeremija govori: »Jao čovjeku, koji svoj mač drži daleko od krvi« (Jer. 48, 10). Od koje krvi? Da li od svoje ili tuđe. Vojnik i časnik hvata svoj mač i bodež za držak. Obara se na protivnika i ranjava ga oštricom mača. Sasvim drukčije Apostol. On hvata svoj mač, ali ne za držak, nego za oštricu i diže ga u vis. Tako postaje mač u njegovoj ruci križ, znak otkupljenja. Ali primanje mača za oštricu ranjava ruku. No to ne čini ništa. Bolje je pobijediti, nego se ne raniti. Ako se naime ne ranjava, ne pobjeđuje se.

Onaj, koji spasava narod, služi se time, da najplemenitiji i najhrabriji idu naprijed i spremni su, da služe domovini u borbi i da krvare na bojnom polju za opće dobro. A sada se pitajmo: na čemu se temelji opstanak Crkve i u čemu leži tajna njezine nepobjedive životne snage? Leži u tome, da najbolji i najčišći njezini vođe: Apostoli, Papa, biskupi i svećenici žrtvuju za nju svoj život. Usto je istina na svaki način, da je prvi i najodličniji njezin temelj Božansko djelo Crkve, ona je božanskog podrijetla.

Apostolat i trpljenje su dakle pojmovi, koji se ne mogu i ne smiju jedan od drugoga rastaviti.

Spasitelj je tražio od svojih Apostola, da se najprije rastave od svega zemaljskoga. To je bila prva žrtva, koja je potrebna, da se netko sasvim dade na apostolat za Božju stvar i širenje kraljevstva Božjega na zemlji. Bez toga se ne bi moglo ni zamisliti, da bi se Apostoli mogli svojom dušom i srcem dati na onako teški posao, koji je za njih imao tu posljedicu, da su i svoje živote položili za njega.

Zato je Spasitelj njima rekao u prvom redu, da doprinesu prvu žrtvu: »Ako hoćeš biti savršen, idi, prodaj svoju imovinu i podaj siromasima, i imat ćeš blago na nebu, i dođi i idi za mnom« (Mt. 19, 21). A druge će žrtve slijediti.

PRVA PRIČEST

Na kraju sela crkva je bijela
pružila djeci krila meka.
Tiho su klekla, tek iz daleka,
ko da se čuje pjesma Anđela.

S kaleža onog zlaćano — žuta
dječici Isus silazi polako...
Malih se ovih srdaca tak'o
po prvi puta, po prvi puta...

Tajno im sitne ruke se sreću,
a čiste duše ne žele sreću
veću od sreće ovoga maha.

Sklopljene oči... Nemaju daha.
Usna im blijeda i nešto muca.
A srce kuca, kuca i kuca...

SEBELJUBLJE

Da nam se u srcu nastani i njime vlada ljubav prema Bogu, potrebno je da ustrajno suzbijamo neprijatelja te ljubavi, a to je ljubav prema nama samima, koja nema obzira prema Bogu i ne pokorava se uputama razuma. Sv. Augustin kaže slikovito: Dvostruka ljubav gradi dva različita grada: jedan, zemaljski, gradi ljubav prema samom sebi na preziranju Boga, a drugi, nebeski, gradi ljubav prema Bogu na preziru samoga sebe. Ona se slavi sama u sebi, a ova u Gospodinu.

Među božanskom i čovječanskom ljubavi postoji nepomirljivo neprijateljstvo. Božanska rasvjetljuje duh te on lako spoznaje savršenosti Božje, a čovječanska zamračuje dušu i ne da da vidi ljepotu Božju. Ljubav naime prema samom sebi ne vlada se prema svijetlu vjere ni prema svijetlu razuma, nego jedino prema vlastitim željama, udobnostima, časti, dobitku, osobnoj koristi. Ne mogu dakle da u našem srcu borave u isto vrijeme i ljubav Božja i neuredna ljubav prema sebi samome

Želimo li dakle, da u nama prevladava ljubav Božja, treba da stalno i ustrajno suzbijamo ljubav prema samima sebi, da sebe sami zatajujemo, sve više mrtvimo i po mogućnosti potpuno zaboravimo. Idol vlastite ljubavi i kovčeg zavjetni Božje ljubavi ne mogu da borave u isto vrijeme u svetištu naše duše. Idol Dagon treba da se sruši, neuredna ljubav prema nama samima da se iskorijeni neprestanim mrtvenjem. Sv. Augustin lijepo kaže: Kad ljubav raste, zle želje opadaju. Savršena ljubav je tamo, gdje nema nikakovih zlih želja.

Posudu ne možeš napuniti mirisnim balzamom, dok iz nje ne izliješ drugu tekućinu, koja je baš u njoj. Isto tako ne može Bog ispuniti srce naše miomirisom ljubavi, ako prije ne odstranimo iz njega nesavršenu ljubav prema nama samima, koja je tim pogibeljnija, čim je dublje ukorijenjena. Zato lijepo kaže knjižica »Nasljeduj Krista«: Toliko ćeš napredovati, koliko sam sebi silu naneseš.

Iz nekih svojih vlastitih čina možemo lako prepoznati, da u nama vlada ljubav prema nama samima, jer su ti čini ružni po sebi. Ovamo spadaju svi teški naši grijesi. Sv. Pavao nabraja grijehe i pogreške onih, koji same sebe ljube, te veli: Ljudi samoživi jesu lakomi, hvališe, oholice, psovači, nepokorni roditeljima, nezahvalni, opaki, neljubezni, nepomirljivi, klevetnici, neuzdržljivi, nemilosrdni, okrutni, izdajnici, drzoviti, naduveni, koji više mare za slasti nego za Boga.

No imade još mnoštvo manjih grijeha i kojekakovih pogrešaka, koje izviru iz sebeljublja, a nijesu tako zamjetljive, kao one velike. Naročito se one zapažaju pri okrepi tijela, kao kod jela, pila, sna, te pri razonodi, redovitim dnevnim poslovima i u drugim prigodama. Zapažaju ih drugi, a manje ih zapažaju oni, kojih se tiče, pa ma to bile i pobožne osobe. Očituju se u manje plemenitoj nakani težnji za tjelesnom udobnosti, taštoj dopadnosti i hvali drugih. Takove su nadalje pogreške, ako se prekomjerno žalostimo radi suprotivština, neuspjeha i pogrda, te ako uvrede ne opraštamo spremno i potpuno. Zatim kad opomene primamo srdito i zlovoljno, kad prema nekim osobama ćutimo posebnu naklonost i sjetilnu ljubav i to pokazujemo izvana, ako propuštamo dobra djela iz ljudskog obzira; kad u odijelu, stanu i pokućstvu hoćemo da imamo nešto posebno, dragocjeno, najfinije, najudobnije i t. d. Nema gotovo nijednog indiferentnog čina ili čak ni svetog čina, u koji se ne bi uvuklo samoljublje i okaljalo ga. Po riječima sv. Augustina miješa se čak u prežiranje taštine fina satkana taština.

PRERANA ZASIĆENOST

Po gdjekoji mladi čovjek trči naokolo s obrazom ozbiljnim, turobnim, iživljenim i sitim uživanja. Na njegovu se licu čita: »Ja sam svijeta sit. Ja znadem sve. — Ja sam sve proživio. — Život nije ništa drugo nego muka i prevara. — Ne isplati se živjeti. — Najbolje bi bilo umrijeti!« Tako otprilike često govore mlitavi i tromi udovi, tupe crte lica i napršteni nos današnjega mladića velikog grada. Nije to nipošto posljedica neutješnoga ratnoga vremena. Rat je dapače neke i popravio i uozbiljio. Bolest je dublje u nutrini. Mladi naraštaj je prebrzo živio i stoga prebrzo ostario.

Malo njih sluti, da je i mjera uživanja veoma ograničena i treba mudre opreznosti i štednje. Prije je bio tek ljudskoga života uređen i vezan građanskim običajima i načinom. Onda su se mladići i djevojke prilagodili veselju i izmjenama života malim i određenim mjerama. Zbog toga su bili svježi i uzdržali se čvrstima i otpornima. U srcu su nosili nade. U oku im je blistao sjaj blaženoga iščekivanja.

Takav životni užitak, koji se daje kao lijek na kapljice, današnjoj je mladeži dosadan i malograđanski. Ona hoće da brzo i do dna užije svoj vijek. Ne će da ga pije na žličice kao lijek, nego da ga grabi s obje ruke i ispija na dušak, kulje u sebe. Ona ne sluti, da se vrč zemaljskih radosti strašno brzo provrne i onima, koji ga požudno ispiju, ostaje gorki osjećaj. Zato ostavlja prebrzim i naglim uživaocima gorke prevare. I otuda im kisela lica i odbojne pomisli na život.

Čovjek, moderan stanovnik velikog grada, vrlo oprezno i rado se obazire i traži bogate prijatelje, štićenike i sumišljenike, a onda u starosti s jedva dvadeset godina svega se već užio, što svijet može pružiti. On je kao dječak doveden u kupalište ili na morsku obalu i tamo se nagledao onoga, što je najljepše na svijetu. Najeo se poslastica sa svih dijelova zemlje i više nema toga, ne znam kako vješto sastavljenoga jelovnika u nijednom hotelu, koji bi mogao podražiti njegovo nepce ili zadovoljiti njegovu želju za jelom. On ne će više da gleda ono, što mu je nezanimljivo, jer se neprestano vraća. On je vidio toliko mnogo toga u znanstvenim muzejima i umjetničkim izložbama, da on znade o svemu govoriti duhovitim frazama. On pozna najunutarnjije tajne života i nema ništa više, što bi se njemu moglo kao novo pripovijedati. On je sveznadar, koji može uvjerljivo dokazivati svakomu devedesetgodišnjaku, da život nije više vrijedan ni lule duhana.

Ova životna dosada i odvratnost, ova kulturna i umjetnička prezasićenost i umornost, današnje do sita preživjele moderne mladeži, jest kazna za njezinu protuprirodnu i samovoljnu prezrelost. Priroda se osvećuje na svakom pijancu, raspikući i raspuštenom čovjeku, to je svima poznato. Ali je manje poznata činjenica, da prerani razvitak života i prijevremeno razdraživanje sjetilnog i unutarnjeg života imade za posljedicu razorenje tjelesnih i duševnih sila i vodi čovjeka u propast. Nitko ne može bez štete preskakivati normalni dobni stepenski razvitak. Mladi konj, koga prerano upregnu pod kola, brzo ošepavi. Mladi čovjek, koji se prerano baci u vrtlog života, strada na duši i tijelu.

Da se izjednače muke i napori svake dobi, pridodane su joj po prirodi naročite ugodnosti, to znači tjelesni i duševni užici. Dijete se veseli drugim stvarima, nego li odrasli. Mladić imade druge ciljeve nego li starac. Tek prevelika moderna težnja za užitkom otvorila je mladeži već prije dvadesetak godina sve brane i digla ih u zrak, a da nije obazirala na ograničeni opseg, koji mladež može primiti bez duševne i tjelesne štete. Zato se često nađe mladih staraca, nezadovoljnih i tupoglavih svjetskih gospoda, koje se vuku ulicama svojim koracima i svojim dosadnim neukusnostima protive se svakom zdravomislećem čovjeku. Njima nasuprot prolaze sedamdesetgodišnji muževi i žene, koji su posijedili u svom radu i brigama, ali su usprkos toga još uvijek svojom vanjštinom i duhom mladi, hrabri i svježi.

VLAST U DRUŠTVU

Svaki zakon ima svoju sankciju. To znači: zakon nagrađuje dobre ljude za vršenje zakona, a one ljude, koji zakon krše ili ne izvršuju, zakon kažnjava. Nagrada je za vršenje zakona: mirna savjest, ugled među ljudima, sigurnost i bezbrižnost, život bez straha, da će ga tko pozvati na odgovornost i toliko drugih nagrada. Kazne su za prekršitelje zakona globe i zatvor, lišenje blagodati, koje vršenje zakona daje i mnoge druge kazne.

Zašto je čovjek dužan pokoravati se zakonima? Zašto je čovjek dužan vršiti ne samo Božje, nego i ljudske zakone? Najviše načelo i izvor svim zakonskim obvezama je Gospod Bog. Zato i veli Sveto Pismo: »Svaka duša neka se pokorava višim vlastima, jer nema vlasti, da nije od Boga. A što su, od Boga su postavljene. Dakle tko se protivi vlasti, protivi se naredbi Božjoj« (Rimlj. 13, 1—2). Bog je stvorio čovjeka i usadio mu u narav društvenost. Nijedan čovjek ne može sam za sebe živjeti, nego ga narav sili živjeti u društvu. Gdje god je društvo, tu iz naravi društva izvire, da netko mora biti, tko društvom upravlja i zakone donosi, a drugi u društvu moraju slušati i pokoravati se. Inače je nemoguć društveni život i uopće ljudski život na zemlji. Time, dakle, što je Bog dao čovjeku društvenu narav, dao je i vlast u društvu, koja putem zakona upravlja društvom. Kao što ljudska narav ne potječe ni od koga drugoga nego samo i jedino od Boga, tako i vlast u društvu nije i ne može potjecati ni od koga drugoga nego samo od Boga. Bog je jedini začetnik i vrhovni gospodar ljudske naravi, prema tome od Njega potječe i vlast u društvu, bez koje se društveni život ne da ni zamisliti. Tako je i nikako drukčije u načelu.

Međutim time nije rečeno, da su svi načini, kako se do vlasti dolazi, dobri, časni i pošteni. Ima puteva, kojima se dolazi na vlast, časnih i poštenih, ali ih ima i silovitih, nečasnih i nepoštenih. Svi narodi, i u svim državama, i kroz sva vremena razlikuju vrlo dobro časne i poštene puteve, kojima se dolazi na vlast, od nečasnih i nepoštenih. Time, što je ustanova vlasti u načelu od Boga, nije rečeno, da su ujedno i svi zakoni, što ih vlast izdaje, dobri i pravedni. Nipošto! Ima zakona dobrih, korisnih i pravednih, ali ih ima i loših, štetnih i nepravednih. Razliku između dobrih i loših zakona, između pravednih i nepravednih zakona, poznaju svi narodi, sva društva i kroz sva vremena. Od Boga je samo ustanova vlasti, od Boga je samo to, da u svakom društvu moraju biti nosioci vlasti, koji imaju pravo izdavati zakone, a drugi su u društvu dužni slušati i pokoravati se. Ali kojim putem je tko na vlast došao i kakve je zakone izdao, to je drugo pitanje, tu vlada sloboda kritike ili ocjene, štoviše, pravo i dužnost kritike ili ocjene.

Jedina je vrhovna crkvena vlast katoličke Crkve, koja je po posebnom daru Duha Svetoga nepogrešiva, i to samo u pitanjima vjere i ćudoređa. Sve druge vlasti u svjetovnim i duhovnim društvima su pogrešive. Uostalom još nijedno društvo na svijetu i nijedna država od postanka svijeta nije tvrdila za sebe, da je nepogrešiva. Sve države i sva društva priznaju, da su pogrešiva, a to se vidi najbolje po tome, što postojeće zakone dokidaju, a druge izdaju, što podanici, a i same vlasti, kritiziraju pojedine zakone i osuđuju ih kao loše, koje treba zamijeniti dobrima i boljima.

Time, što Sveto Pismo veli, da je svaka vlast od Boga i nema vlasti, a da nije od Boga, to je načelo. Nema i ne može biti društva bez vlasti, pa bilo ono makar kako maleno i neznatno, a kamoli bi država mogla biti bez vlasti. Time, što je u Svetom Pismu rečeno, da se vlasti treba pokoravati, nije rečeno, da se treba slijepo pokoravati, da se treba pokoravati i tamo, gdje su zakoni očito loši i nepravedni. Kritika je dopuštena i borba protiv zlih zakona je dopuštena. Ali borba mora biti zakonita, časna i poštena, na visini ljudskoga dostojanstva. Katolička Crkva je protiv nasilne borbe, protiv prolijevanja krvi, ubijanja, klanja i vješanja. Ljudi su razumna bića, zato treba i borba biti razumna, časna i poštena.

Opraštaju ti se grijesi tvoji...

»Uzdaj se, sinko, opraštaju ti se grijesi tvoji!« — kazao je Isus uzetu čovjeku i on je ozdravio. I sada, u svim danima slušamo ove riječi velike utjehe, sretnoga obećanja. I sada, i u sve vrijeme, Isus prilazi čovjeku, koji vjeruje i koji zaziva Njegovu pomoć. Prilazi da ozdravi dušu njegovu, da skine teret s ramena njegovih, da ga izvede na svijetli put mira, kojega nema i nikada ne može biti, dok je duša smućena zlom grijeha. Uzetome čovjeku Isus je vratio zdravlje, i tijela i duše. Ali kada bi ozdravilo samo tijelo, a duša bi još dalje nosila svoju muku, ne bi to bila sreća, koju Isus dariva. Zato je ozdravljenje duše važnije, neusporedivo važnije, i za to treba da se molimo. Naša vjera i naša molitva treba da moli čudo Ljubavi, koja preobražava naš čitavi život, uzdiže nas do visina Božje Pravednosti. Naša molitva treba da bude molitva za najveće dobro, koje možemo postići, a ovakovo je dobro: milosrđe nad našim grijesima, oproštenje naših zabluda. Kao što je Isus nekada pomogao onome nesretniku, jer je vjerovao u Njega, tako će On pomoći i nama, budemo li svijesni, što je naša sreća. I velike, božanske riječi izvršit će čudo, jer Isus je u našoj blizini i sada, kao i nekada. On živi s nama i ostaje s nama do vijeka.

SVETI OTAC je 6. kolovoza primio u svome dvoru de Castel Gandolfo u svečanu audijenciju novog poslanika austrijske Republike dr. Josepha Kripp. Poslije održanih govora i predaje akreditivnih pisama Sv. Otac je dr. Krippa pozvao u svoju privatnu biblioteku i tamo se je duže vremena s njime zadržao u privatnom razgovoru.

U KANADSKOM GRADU Winnipegu je 29. lipnja bio na svečan način posvećen grkokatolički biskup msgr. Maksim Hermaunik, Ukrajinac. U Kanadi ima oko 300.000 katoličkih Ukrajinaca, koji su podijeljeni u četiri Apostolska Egsarhata.

PODLISTAK

Naša baka

Braco, seka i ja, nas troje, imamo baku. Baku imadu i mnoga druga djeca: Jerbićeva, Lukšićeva, Marasova i još neka druga, ali naša baka je zlatna baka, a njihove bake nisu zlatne. Mi jako volimo tu našu baku, ali je često rasrdimo, a onda ona veli, da će otići od nas i da se više ne će vratiti. Kad joj obećamo, da ćemo biti dobri i da je više ne ćemo srditi, ostane ona kod nas i mi se trsimo, da je ne razljutimo. Nedavno smo i opet rasrdili baku, pa je otac rekao, da mu je svega toga preko glave i da će baku prodati. Kupit će je trgovac Jurčić iz Kompolja i on nudi za nju jedno kao snijeg bijelo janje. Mi nismo htjeli ni čuti, da bi otac prodao baku i rekli smo, da je ne damo ni za sto janjaca jer što bi mi bez bake, a ako trgovac Jurčić baš hoće, da nam može donijeti janje, al bake dobiti ne će.

Naša baka je stara i teško hoda, ali su joj ruke zdrave i cijeli dan nešto radi: sad pomaže materi u kuhinji, sad popravlja čarape, sad šije sekinu lutku. Kad joj otac kaže, da sve to pusti i da se dosta naradila u životu, veli baka, da ne može biti bez posla i da bi joj onda bilo dosadno.

Kad kiša pada i kad je vani hladno, svi se mi skupimo oko bake i molimo je, da nam što pripovijeda. Čujte, što nam je nedavno pripovijedala.

Bila je jedna zečica i imala je dvoje djece. Ta su njezina djeca bila zločesta i često su je srdila, kao što i mi znamo srditi našu baku.

Jedno poslije podne zamolila su zečicu ta njezina djeca da ih odvede na livadu, da se tamo igraju. Zečica ih je odvela, a sama je legla u grm i drijemala. Djeca su se na livadi utrkivala, igrala skrivača, stajala na glavi i drukčije se zabavljala. Kad ih je vidjela vjeverica, sašla je sa stabla i donijela je orah i zamolila je, da i nju uzmu u igru. Igrali su rukomet, a onda je došao i kos i dva leptira, pa su i oni gledali tu njihovu igru.

U to se je čulo štektanje pasa i zečica se je probudila i rekla je djeci, neka bježe kuda znaju. Vjeverica se je brzo popela na stablo, kos se sakrio u grmlju, leptiri su otprhali, ali zečići nisu znali što bi i kuda bi, pa su se i oni zavukli u jedan grm i plakali su i zvali su mater, da im pomogne.

Kad su psi nekuda otišli, zečići su htjeli kući, ali nisu znali pogoditi do kuće, a mati im se nije javljala.

U to je pala noć.

Zečići nisu mogli zaspati i sâmo su plakali, kad opaziše dva čovječuljka duge brade u crvenim hlačicama i modroj košulji. U rukama su držali svjetiljke i nešto su tražili. Kad su opazili zečiće, upitali su ih, što tu rade i zašto plaču. Oni im rekoše, da su izgubili mamu i da bi htjeli k njoj. Patuljčići im rekoše, da je sada noć, a oni da ni ne znadu, gdje im je mati i neka idu s njima i kod njih prenoće, a sutradan da će zajedno tražiti njihovu mater.

I odveli su ih k svojoj kući.

Patuljci su imali pod jednim trulim hrastom dvije sobice i kuhinjicu. I još su im rekli, da malo pričekaju na njih, a oni da idu po travu, a kad večeraju, neka idu spavati.

Zečići su brzo iza večere zaspali, a patuljci su opet otišli od kuće, da traže, nije li se možda kojoj šumskoj životinji ili ptici dogodila kakva nesreća, pa da im pomognu. I zbilja našli su malu lastu, koja je bila pala iz gnijezda i zvala u pomoć. I nju su pokupili patuljci i odnijeli je kući i nahranili, a sutradan rano, dok su još zečići spavali, našli su njezinu majku, koja je gorko plakala, jer je mislila, da su joj kćerku pojele mačke, kojih je tamo bilo mnogo.

Baka nam je rekla, da su ti patuljci jako dobri, i da oni svaku večer, kad se smrkne, idu sa svjetiljkama u rukama po šumi i da traže, komu bi mogli pomoći. U njih nitko ne dira i sve ih šumske životinje vole, jer su svakome dobri i mnogima su već spasili život.

Jednom se je odnekuda doklatio u tu šumu vuk, pa kad je vidio patuljke, navalio je na njih i htio ih pojesti. Opazio ga je kos i stao je fućkati i tražiti pomoć patuljcima. Odmah se

(Nastavak na str. 3)

Pjesnik Henrik Seidel u svojoj pjesmi »Stari čovjek« vrlo šaljivo to opisuje, kad govori: Zovu me u najnovije vrijeme starim čovjekom. No svijet se može varati. Ćelava glava i sijeda kosa doista ne sačinjavaju starost. Nije star, u komu kuca mlado srce i u šali i u zbilji i komu se ono, što je lijepo i dobro, napose dopada. Koga veseli obnovljeno proljeće i svaki mladi cvijet. Komu je svaki pijev malene ptičice pjesma radosti i zvuk odmora. U komu sve pokreće osjećaj, te mu mladenački udara srce i ludo se drži umišljenim starcem onoga, koga još ne muči teška starost. Ja poznam druge, dvadesetgodišnjake, koji imadu u nutrinji bijelu kosu. Oni govore: »Život ne vrijedi ništa, i posvuda vide samo gad. Oni vele: »Sve je samo varka, najbolje bi bilo: ne biti! Umorno i tupo je njihovo lice. Tako star ne ću da budem«.

Gutzkow imade pravo: »Prijevremena samosvijesna zrelost je moderna nesreća«. I doista jednostavnoj i ranoj zrelosti spoznanja i užitaka mora odgovarati zrelost značaja. Na drugi način je mlada duša osuđena na propast poradi prekomjernog znanja i požuda, kako to i biva danas u tisuću slučajeva.

Samo obdržavanje vjersko-ćudorednih zakona vodi k sreći i na zemlji i na nebu.

XVIII. NEDJELJA PO DUHOVIMA

16. IX. 1951.

Današnje sv. Evanđelje (Mat. 9, 1—8) pripovijeda, kako je Isus uzetomu oprostio grijehe, a na mišljenje farizeja, da On tim huli, jer samo Bog može opraštati grijehe, reče im: Što mislite zlo u srcu svojemu? Ali da znate, da Sin čovječji ima vlast opraštati grijehe, reče uzetomu: Ustani, uzmi postelju svoju i idi kući svojoj. I uzeti ustane. A ljudi su slavili Boga.

1. Uzdaj se sinko, opraštaju ti se grijesi. Gotovo uvijek su grijesi uzrok našim bolestima. Grijeh je bolest duše, a jer je duša usko povezana s tijelom, prelazi bolest duše na najslabije organe tijela. Izliječi dušu, i tijelo će ozdraviti. Mnogi toga ne čine, nego traže lijek tijelu, no ne nalaze ga, jer je izvor bolesti u bolesnoj duši. Duša se liječi u sv. Ispovijedi.

2. Što mislite zlo u srcu svojemu? Farizeji su toliko puta vidjeli čudesa Isusova i čuli Njegov nauk, pa su mogli doći do uvjerenja, da Isus nije običan čovjek, nego da je nešto više. Zašto dakle misle sada u srcu, da On huli, kad oprašta grijehe? I mi mislimo zlo u svojim srcima, ako sumnjamo u riječ Božju ili u pomoć Njegovu ili ako mrmljamo protiv Njegovih odluka. A koliko zlih misli imamo protiv bližnjega i protiv samih nas? A znajmo, da su mrske Gospodinu zle misli.

3. Ustani, uzmi postelju svoju i idi kući svojoj. Evo još jednog dokaza pred licem farizeja, da Isus ima vlast opraštati grijehe, jer Njegova stvarateljska riječ liječi, što je neizlječivo. Isus je gospodar zdravlja i bolesti, života i smrti. On ravna prirodnim zakonima i dalekim svemirom. Njegova Providnost upravlja tokom zvijezda i udesom ljudi. Zato slijedimo Njegove stope i vršimo Njegove odredbe, da budemo dostojni, da i nas pridigne iz naše bijede.

4. Kad su ljudi vidjeli, pobojaše se i slavili su Boga. Ljudi su se s pravom pitali: Tko je taj, čija riječ liječi tako teške bolesnike? Nije li to Božji poslanik ili možda sam Bog? I eto sam Božji poslanik boravi među nama, a mi smo tako nedostojni, maleni, prljavi i grešni. Strah nas je naše bijede u Njegovoj blizini. To su eto osjećali oni ljudi, a to treba da osjetimo i mi, kad dođemo u Njegovu blizinu pred svetohranište. Neka se tu lome okovi naših grijeha, neka nestane krivih nazora, suvišnih briga i opakih želja. Sva želja neka nam bude: biti slični Isusu i dostojni Njegova pogleda i Njegove ljubavi.

SVETI OTAC je 7. kolovoza primio u generalnu audijenciju nekoliko stotina vjernika iz Francuske, Sjedinjenih Američkih Država, Njemačke, Kanade Urugvaja i drugih zemalja latinske Amerike.

NAŠA BAKA

(Nastavak sa str. 2.)

izvukao medvjed iz svog duplja, pa vepar iz kaljuže, gdje se je kupao, a onda još i mnogo drugih životinja i još i neke ptice i svi su navalili na vuka i bili bi ga rastrgali, da ih nije molio, da mu se smiluju i da ga ostave na životu. On da nije iz te šume i da nije znao, da su ti patuljci tako šumskim zvijerima dobri i da ne će nikad više u njih dirati.

Životinje su mu zbilja ostavile život, ali su mu naredile, da smjesta ostavi tu njihovu šumu i da se nikad više ne vrati u nju, a ako bi došao, da će ga rastrgati na komadiće.

Zečići su dugo spavali, a kad su se probudili, odmah su molili patuljke, da ih vode k materi. I doskora su našli njihovu mater svu zaplakanu i zabrinutu. Kad je ugledala zečica dječicu, jako se je obradovala i zahvalila se patuljcima, i još je kazala, da ne će nikada zaboraviti, što su učinili njoj i njezinoj djeci.

Eto, to nam je jedne kišne večeri pripovijedala baka. Zna ona i mnogo drugih pripovijesti i obećala je, da će nam i nje pripovijedati, a ja ću vam, kad se opet nađemo, sve kazivati, što od nje čujemo.

Sv. HILDEGARDA

Duh Sveti otkriva tajne neizmjerne mudrosti poniznima i neukima. Sv. Hildegarda je za to dragocjeni primjer.

Rodila se g. 1098. u Njemačkoj u biskupiji Mainz. Bila je deseto dijete. Zato su je roditelji odmah posvetili Bogu kao »desetinu«, koju je Bog tražio u Starom Zavjetu. Cijeloga života bila je slaboga zdravlja, ali je već od svoje treće godine pa do smrti bila odlikovana nebeskim viđenjima i drugim izvanrednim darovima Duha Svetoga. Stoga je ubrajaju među najveće mistike Srednjega vijeka.

S osam godina ušla je u benediktinski samostan, a u petnaestoj godini primila je koprenu iz ruke biskupa sv. Otona. G. 1136. postala je glavaricom samostana. Neprestano je trpjela od raznih teških bolesti. Neko vrijeme bila je i slijepa, ali je opet progledala.

Gospodin joj je naložio, da opiše sva svoja viđenja. Njezina se poniznost tome protivila. Zatražila je savjet ispovjednika, a ovaj je pitao svoga poglavara. On je bio mišljenja, da se nalogu valja pokoriti. Svetica je napisala jedan dio svojih viđenja i predala ispovjedniku, da ih podvrgne sudu Crkve. Nadbiskup iz Mainza predao je to Papi Eugenu III., koji se baš nalazio u Trieru. Papa je odredio povjerenstvo, da ispita Hildegardu. Ona mu je predala svoje djelo »Scivias« t. j. upoznaj puteve Gospodnje. Papa je sam čitao to djelo na glas pred kardinalima i bogoslovima. Bio je tu i sv. Bernardo. Na njegov poticaj Papa je napisao Hildegardi pismo 6. veljače 1148., koje je sačuvano do danas. Sveti Otac ovdje potvrđuje, da je Hildegardi govorio sam Duh Sveti.

Ova svečana Papina potvrda proširila je glas o Hildegardinoj svetosti. Sa svih strana okupile su se oko nje mlade duše, da ih ona vodi. Gospodin joj je naložio, da sagradi samostan na brdu sv. Ruperta.

Svetica je vodila veliko dopisivanje. Pisala je i Papama. Na najteža pitanja učenih bogoslova odgovarala je na zadivljenje. Sastavila je tumačenje (homilije) za sva Evanđelja. Napisala je duboki tumač Atanazijeva Vjerovanja i više drugih knjiga. Došla je do nekih zaključaka, koje je tek novija bogoslovna znanost uspjela obrazložiti.

Umrla je 17. rujna 1179. U času smrti pokazale su se na nebu dvije duge, koje su se ukrštavale prema četiri strane svijeta. U njihovu spoju bila je svijetla kugla, usred koje je sjao mali križ, koji se sve više povećavao, a bio je okružen s drugim svijetlim kružnicama sa sjajnim križićima. Za Grgura IX. bila je Hildegarda proglašena Svetom.

KAKO JE KRŠĆANSTVO STIGLO U KOREJU

Između Kine i Japana u more se izbočio poluotok, koji se zove Koreja. Rijeka Jalu čini joj prirodnu granicu, i preko te rijeke mogli su prvi misionari naći ulaz u zemlju, koja se ljubomorno branila od stranaca. Naziv »Pustinjačko kraljevstvo« doista je dobro pristajalo Koreji, jer je ona uistinu bila hermetički (čvrsto) zatvorena prema neželjenim strancima. Ipak je Koreja mnogo dužna Kitaju zbog svoje civilizacije, kulture i vjere. Domaća aristokracija bila je u glavnom okrutna, neuka i surova, ali je ipak među njima bilo pametnijih ljudi, koji su sebe nazivali »literati« (književnici). Oni su upravo pohlepno proučavali djela i mudrost kinesku. Koreja je priznavala gospodstvo Kine i svake je godine cijela karavana poslanika polazila iz Seula, korejskoga glavnoga grada, na dvor u Peking.

Svršetkom godine 1783. »literati« primili su više svezaka napisanih od katoličkih misionara, a sadržaj tih knjiga tako se dojmio tih književnika, radi ljepote i plemenitosti nauke, da su se sastajali u budističkom samostanu, da mogu ta djela bolje proučiti. Zaključili su zatim, da s narednom karavanom pođe u Kinu i Ni Svend Huni, da odanle donese podrobnije obavijesti. On se toliko osvjedočio o ispravnosti kršćanstva, da je postao katolikom i bio je kršten na ime Petar. Vratio se u svoju domovinu noseći knjige, raspela, medaljice, a u njegovu je srcu gorjela žarka želja, da predobije za Krista svoje suzemljake. Ne mnogo zatim pokrstio je nekoliko književnika i tako se brzo raširila vjera u Koreji, da je kralj s vladom iz straha pred posljedicama obraćanja počeo žestoko mučiti kršćane. Ipak je većina ostala vjerna. Ni Syend Huni stvorio je tada plan, da uspostavi domaću crkvenu upravu, kakva je bila u susjednoj Kini. Stoga je on posvetio svoga prijatelja Ni Pyek-a za biskupa, pa njega i druge neke prijatelje za svećenike. Moramo tom zgodom istaknuti, da je svjetovnjak Ni Syend Huni pogrešno postupao, ali je ipak, bez svake sumnje, imao pravu kršćansku poniznost. Za pune dvije godine oni su služili svetu misu i dijelili svete sakramente, ali nakon daljnjega proučavanja oni su posumnjali na nepravilni postupak i prestali su s vršenjem biskupskih i svećeničkih dužnosti. Pisali su biskupu u Pekingu. On ih je uvjerio o zabludi, ali se ujedno i divio njihovoj plemenitoj nakani. Oni su se odmah pokorili odluci biskupovoj i zatražili od njega svećenika. U međuvremenu vladalo je najgore progonstvo, a kada je konačno 1795. došao prvi misionar, kitajski svećenik Otac Tjion, našao je 4000 kršćana. Taj divni apostol tako je marljivo radio, da se do godine 1800. broj kršćana povećao na 10.000 duša. Iste godine vlasti su zaplijenile sanduk njegovih knjiga, pa se Otac Tjion predao u nadi, da će na taj način poštediti svoje vjernike od daljnjega mučenja. Odrubili su glavu njemu i još 300 kršćana, pa je mlada, slaba kršćanska zajednica živjela daljnjih 30 godina bez svećenika. Poslije mnogo muka i nastojanja uspjelo je kršćanima prokrijumčariti pisma, u kojima su bile molbe na Peking pa čak i na Rim. Jedno je od tih pisama stiglo do Pape Leona XII. godine 1825., pa je on kristijanizaciju Koreje povjerio brizi društva »Strane Misije« (Missions Etrangers) u Parizu. Monsinjor Brugierre (Brižier) bio je izabran za prvoga Apostolskog Vikara u Koreji, pa je skupa sa svećenikom Maubrant (Mobran) pošao na teški i mučni put u Pustinjačko kraljevstvo. Na nesreću Monsinjor Brugierre umro je na putu gotovo na domaku Koreje, ali je svećenik Maubrant, preobučen u pogrebnoj povorci uspio sretno unići u Koreju godine 1836. Vrlo su velike bile njegove poteškoće. Najprije morao je učiti tamošnji jezik, pohađati vjernike, dijeliti Sakramente. Nakon godinu dana stigao je drugi neustrašivi apostol, svećenik Chastan, a iste godine i prvi biskup, Monsinjor Imbert, sretno je uspio doći na korejsko tlo. On se najprije pobrinuo za glavni grad Seul, gdje je tada bilo više od 1000 kršćana. Kako je biskup uvidio, da je to mjesto veoma pogibeljno, nije niti s jednim svojim gostom ostao dulje od dva dana. Radom tih triju heroja kršćanstvo se od 4000 duša u godini 1836. povećalo na 9000 u god. 1838. Ali godine iza toga, 1839., Monsinjor Imbert skupa sa svoja dva svećenika bio je uhapšen i mučen na najokrutniji način. Mučitelji su najprije njima u lice bacili vapna i vode, što im je palilo oči, zatim su im probili ruke štapićima i tako su na ramenima nosili žrtve na stratište, a gledaoci su ih usput pogrdama napadali. Kada su stigli do stratišta, vojnici su im mačem odrubili glave. Godine 1857. papa Pio IX. proglasio ih je Slugama Božjim, a 1925. bili su proglašeni blaženima. Njihovi ostanci pohranjeni su pod glavni oltar katedrale u Seulu. Godine 1870. svršilo je mučeničkom smrću 8000 vjernika, 300 svećenika i nekoliko biskupa. Treba spomenuti i to, da je prvi domaći svećenik Otac Andrija Kim također dao svoj život za vjeru. Crkva u Koreji doista se rodila u krvi i krvlju je pokrštena. Godine 1876. bili su mirovni pregovori između Koreje i Japana, a zatim 1882. između Udruženih Američkih Država i ostalih zapadnih zemalja, a ti pregovori rodili su dopuštenjem, da i stranci mogu unići u

(Nastavak na str. 4.)

Misijska Enciklika PAPE PIJA XII.

Dobro znate, kako enciklika »Rerum Ecclesiae« toplo preporuča misijsko udruženje klera, koje poziva svećenike, redovnike i klerike, da svim sredstvima zajednički surađuju u promicanju misijske stvari. Mi, koji smo, kako smo gore naveli, živo razveseljeni znatnim napretkom ovog udruženja, postojano nastojimo, da se ono što više proširi i da među svećenicima i dušama, koje su povjerene njihovoj brizi, promiče misijski duh i osjećaj odgovornosti prema misijama. Ovo je udruženje kao vrelo, koje natapa cvatuća polja ostalih papinskih ustanova za propagandu vjere: Djelo sv. Petra apostola za urođenički kler i Djelo sv. Djetinjstva. Ne treba trošiti riječi, da bi se pokazala ljepota, potreba i zasluge ovih Djela, koja su Naši predšasnici obdarili brojnim i bogatim oproštenjima. Mi istina odobravamo, da se osobito na misijski dan sakupljaju od vjernika prilozi za misije, ali prije svega preporučamo molitvu, pomoć za misijska zvanja i upis u spomenuta misijska društva (djela). Poznato vam je, poštovana braćo, da smo u najnovije vrijeme ustanovili blagdan, koji na poseban način treba da svetkuju djeca, kako bi se molitvama i prilozima umnožilo Djelo sv. Djetinjstva. Na taj način se naša dječica mogu već u malenoj dobi priučiti, da živo mole Boga za spas nevjernika i neka nebo podijeli, da obilno nikne sjeme misijskog apostolata koje naša djeca neka prime u svoje još nevine duše.

Naša je želja također, da zasluženom hvalom pohvalimo Djelo, koje skuplja crkvene stvari i šalje ih misijama. Isto tako izričemo naše očinsko zadovoljstvo svim onim ženskim društvima, koja korisno služe misijama šivanjem crkvenog rublja i liturgijskog odijela.

Na kraju ne ćemo da svršimo ovu encikliku prije nego što s ljubavlju obratimo našu misao na kler i na vjernike čitavoga svijeta, da im iskažemo svoju živu zahvalnost. I ove je godine pomoć misijama osjetljivo povećana. Zaista, nema ljubavi korisnije od ove, koja je određena proširenju Božjega Kraljevstva i brizi za spas tolikih neumrlih duša, jer je Gospodin »svakome zapovjedio... da se brine za svoga bližnjega« (Eccl. 17,20.)

Crkva je ustvari Mistično Tijelo Kristovo, u kojemu »ako pati jedan član, pate skupa svi članovi« (1. Kor. 12,26.). Radi toga, pošto danas mnogi članovi pate od gorkih patnji i rana, svi su kršćani svetom dužnošću obvezani, da se sjedine s njima u solidarnosti i simpatijama. U nekim misijskim zemljama bijes rata je na strašan način opustošio i razrušio mnoge crkve, škole, bolnice i kuće misionara. Cijeli katolički svijet, koji je zaista obuhvaćen specijalnom brigom i ljubavlju prema misijama, velikodušno će pružiti prikladnu pomoć za popravak ovih šteta i za ponovnu izgradnju tolikih zgrada« (A.A.S. 1950. str. 727.)

Čovječanstvo se nalazi u strahovitoj krizi, koja će se završiti ili spasenjem u Kristu ili užasnom propašću. Misionari su oni, koji živo rade i koji se predano bore za proširenje Kristovog Kraljevstva. Radi toga sv. Crkva, milostiva Majka svih ljudi, okuplja i zove svoje sinove, razasute po svim krajevima svijeta, neka prema svojim mogućnostima nastoje surađivati s Glasnicima Evanđelja molitvama, milostinjom i pomoću pruženom misionarskim zvanjima. Majčinski ih osim toga opominje, da se obuku u srdačno milosrđe (Kol. 3,12.), da svi postanu misionari, ako ne ustvari, a ono bar duhom, da ne bi bila uzaludna želja premilostivog Srca Isusova, koji je došao spasiti ono, što je bilo izgubljeno. Ako uspiju na ovaj način sudjelovati u obraćenju makar samo jedne obitelji, neka znaju, da će tu biti stvoren pokret, koji će se vjekovima sve više širiti; ako doprinesu formaciji samo jednog misionara svećenika, oni će sudjelovati u plodovima tolikih njegovih Euharističkih žrtava, njegove svete službe i njegove svetosti.

Zaključak

S ovim očinskim željama i ovim zgodnim uputama vjerujemo, da će 25. godišnjica objavljivanja enciklike »Rerum Ecclesiae« biti za sve katolike polazna točka za nova i sve važnija napredovanja na misijskom polju.

PIJO PAPA XII.

Iz prirodnih nauka

Čudna svojstva vode

More i kopno, t. j. površina naše Zemlje, iznosi ukupno 510 milijuna četvornih kilometara. Od toga otpada na more — vodu 365 milijuna ili 5/7, a na suho kopno samo 145 milijuna četvornih kilometara ili 2/7 od ukupne površine. I takva je podjela potrebna za održavanje života na Zemlji. Utjecajem Sunčeve topline sva se voda iz mora, jezera, bara, i iz rijeka, stalno isparuje, diže uvis, gdje nastaju kretanja toplih i hladnih struja. Sunce svojim zagrijavanjem digne godišnje oko 660 bilijuna tona vode s površine Zemlje, u obliku vodene pare, te stvaranjem struja raznosi ovu paru nad sve krajeve, gdje se onda zgusne u oblake, te u obliku kiše, snijega i tuče pada na Zemlju i teče ponovno u more (oceane), poklanjajući usput električnim centralama i mlinovima energiju vodopada.

Meteorolozi računaju da isparivanje mora na ekvatoru iznosi godišnje oko 230 cm a zato se utroši preko 1000 bilijuna kalorija Sunčeve topline na svaki četvorni kilometar morske površine. Taj silni prelaz topline doprinosi ublaženju tropske klime. A upravo toliko, koliko se utrošilo topline za pretvorbu tekuće vode u paru, oslobađa se kasnije, kad se vodena para obori na Zemlju kao kiša. To uvjetuje klimatske prilike na Zemlji, prikladne za život. U tom pogledu zauzima voda posebno mjesto, od nje zavise struje vode i vjetrova, a posljedice su toga od nedogledne važnosti za život.

Specifična toplina je ona količina topline, koja je potrebna da se jedan gram neke tvari ugrije za 1 stupanj Celziusa. Od svih krutih tijela i tekućina imade voda najveću specifičnu toplinu, pa se ona označuje jedinicom. Specifična je toplina na pr. olova 0,03, željeza 0,10, stakla 0,20, šećera 0,30. To znači, ako 1 litru vode i po 1 kg tih tvari grijemo na jednako jakoj vatri, onda će za isto vrijeme biti porast temperature olova 33 puta, željeza 10 puta, stakla 5 puta, a šećera 3 i četvrt puta veći, nego kod vode. Činjenica, da voda ima tako veliku specifičnu toplinu, ima odlučujuće značenje za život svih bića, pa i za naš ljudski život. Kad bi voda imala na pr. 5 puta manju specifičnu toplinu, ugrijavala bi se, kod iste Sunčeve topline, 5 puta jače, a to bi onemogućilo svaki život. Ovako voda se sporo grije i sporo hladi i to održava život.

Rastezanje vode. Opće je pravilo, da se tjelesa ugrijavanjem rastežu, a ohlađivanjem stežu. Kod vode vlada čudna nepravilnost, da se ona ohlađivanjem do +4 stupnja Celziusa steže, obujam joj postaje manji, ali ako se dalje ohlađuje, od +4°C do smrzišta 0°C, onda ne samo što se ne steže, nego se naprotiv rasteže, raširi se za jednu jedanaestinu, te kao led pliva na vodi. Prema tome voda je najgušća, ima najmanji obujam i jedna litra vode ima najveću težinu kod + 4°C. Zato se ti najgušći slojevi vode nalaze na dnu i to je dovoljno da se u njoj održi život. Kad bi kod vode vladale normalne prilike, te bi led bio gušći i teži od vode — on bi padao na dno vode, na dnu bi rijeka, jezera, ribnjaka, bili najhladniji slojevi i takav se led ne bi mogao više rastopiti, sav bi život u vodi bio uništen. Od zime do zime količina bi leda u vodi bila sve veća, ljeti mu Sunce ne bi smetalo, sve kad bi se voda na površini ugrijala do vrelišta. Ali zbog nepravilnog rastezanja vode, led pliva na vrhu, te čim grane proljetno Sunce, počne ga rastapati i vraća se normalni život.

Time, što se voda kod smrzišta širi, moćno djeluje i na drugom vrlo važnom području u prirodi. Staklena posuda ili drveno bure napunjeno vodom, puknut će, ako se voda u njemu smrzne. Tako se i stijene lome, kad se voda u njihovim pukotinama smrzne. Voda mrvi kamenje, a u proljeće, kad snijeg kopni, nosi sobom razmrvljeno kamenje, lupa ga, zaobljuje i pretvara u šljunak, pijesak, zemlju i stvara plodno tlo. Zahvaljujući nanosu vode mnoga su pusta područja pretvorena u cvatuća polja. Voda gradi i razgrađuje brda i doline, stvara i preoblikuje površinu Zemlje.

Voda je najmoćnije otapalo. Izračunato je, da sve rijeke nanose godišnje u more u otopljenom stanju oko 5 milijardi tona raznih minerala. U morskoj vodi nalaze se otopljeno preko 30 vrsta kemijskih elemenata (počela) i njihovih spojeva. Samog zlata nalazi se u moru otopljeno na hiljade tona. Po moći otapljanja ne može se s vodom isporediti nijedno drugo tijelo.

Voda sačinjava pretežni dio građe svakog organizma. Čovječje tijelo sadrži oko 65% vode. Tijela nekih drugih živih bića sadrže još i više: ribe 70—80%, krumpir 80%, jabuka 85% vode. Kemičari kažu, da se živo biće može smatrati posudom, koja je napunjena vodenom otopinom raznih potpuno otopljenih ili poluotopljenih (koloidnih) tvari. Kad voda ne bi imala to izvanredno svojstvo, kao i druga navedena čudesna svojstva — život ne bi mogao postojati.

Tko je dao vodi, toj jednostavnoj tvari, ta čudna i savršena svojstva za postojanje i održavanje života na Zemlji? Tko je to tako svrhovito uredio? Neograničeni i veliki Um.

Iz katoličkog svijeta

SVETI OTAC je imenovao nadbiskupa u Santiagu de Chile kardinala msgra Josipa M. Caro Rodrigvez svojim Legatom na nacionalnom euharističkom kongresu, koji će se tokom idućeg listopada održati u Valparaisu.

U BEČU je započet informativni proces za beatifikaciju o. Antuna Marije Schwarza, poznatog pod imenom »bečki apostol radnika«. O. Schwarz je 1889. dozvolom pape Leona XIII. osnovao novu redovničku družbu »Red za kršćanske radnike«, koja je Družba poznata pod imenom Kalasancijci.

U INDIJI je u zadnje vrijeme vrlo raširen pokret za ukidanje razlika među kastama. Ovaj pokret je u velikom dijelu plod rada kršćanskih misionara. Katolički misionari su bili prvi, koji su donijeli Indiji nauku, da su svi ljudi kao djeca zajedničkog Oca među sobom ravnopravni. Katoličke misije su bile prve, koje su u Indiji otvarale škole pristupačne svakome bez obzira na pripadnost bilo kojoj kasti. Katolički misionari su također bili prvi, koji su u Indiji otvarali škole za žensku mladež, pak se može reći, da je katolicizam bio inspirator pokreta za oslobođenje indijske žene. Katolička djelatnost u Indiji na karitativno-zdravstvenom i na društveno-gospodarskom polju mnogo je razvijena, pak je na toj djelatnosti inspirirano djelovanje vlade i nekatolika na ovom području. U cilju što jačeg i šireg razvitka katoličke socijalne djelatnosti osnovan je u indijskom gradu Poona Indijski katolički socijalni institut.

KATOLIČKO ŠKOLSTVO U BELGIJSKOM KONGU svakim danom se sve više razvija. Osim brojno razvijenog katoličkog pučkog školstva do sada su katolici imali dosta razvijeno školstvo tipa između srednje i visoke škole, na kojim školama su se formirali medicinski, poljoprivredni, veterinarski i ostali tehničari. God. 1946. osnovane su prve srednje škole humanističkog karaktera. Prvi svršeni đaci izaći će iz ovih škola 1953. g. i oni će moći nastaviti više obrazovanje na katoličkom sveučilištu u gradu Luvenu Belgijskog Konga. Svi studenti ovoga sveučilišta će najprije slušati jednu godinu filozofije, a zatim će se moći upisati na medicinski, agronomski, administrativno-trgovački fakultet te fakultet za književnost i pedagogiju.

U JAPANSKOM GRADU MIKASUKI tamošnji načelnik Funakiti prešao je na katolicizam na Božić 1950. To je bio prvi katolik u ovome gradu. Slijedeći njegov primjer 50 muževa i 30 žena je primilo sv. Krštenje na Duhove ove godine. Sada se u ovome gradu priprema za sv. Krštenje grupa katekumena od 50 osoba.

U GENOVI će se od 21 do 29. rujna održati XXIV. talijanski socijalni tjedan sa glavnom temom raspravljanja »Profesionalne organizacije«. Glavno predavanje o temi »Sindikalizam u današnjici« održat će msgr. Giuseppe Liri, genoveški nadbiskup.

SESTRE RASPETOG ISUSA. — U bazilici Presvetog Srca na Montmartre u Parizu pet francuskih djevojaka usrdno je molilo slušajući pobožno sv. Misu dne 11. travnja 1930. One su željele, da se posvete Bogu u redovničkom staležu, ali im to nije bilo moguće postići, jer su bile bolesne. U smirenom predanju one prikazaše svoj život Bogu: neka On s njima postupi po Svojoj sv. volji! I Bog je na zadivljavajući način znao prihvatiti ovu njihovu ponudu i učiniti je plodnom. Pod ravnanjem svoga duhovnika o. Gaucherona djevojke odluče ustanoviti redovničku kongregaciju za bolesnice, koja će se sastojati od samih bolesnica. U ovoj kongregaciji članovi bi težili savršenstvu prihvaćajući dragovoljno križ boli. Na ovaj način je nastao »Zavod Raspetog Isusa«. Zavod nije bolnica, u kojoj se njeguju bolesnici. Istina, bolest je neophodan uvjet, za prijem u Zavod, ali bolesnica mora imati živu želju, da se prikaže Bogu kao žrtva, želju, da zagrli križ i da ide Bogu putem, koji je vrlo težak, ali i vrlo uzvišen. Prvih trinaest sestara primilo je bijeli veo 1933. g., a sada Kongregacija broji 5 kuća sa 118 sestara i 40 kandidatkinja. Potrebno je ući u jednu od ovih kuća. U njima se nalaze slijepe, šepave, sakate, nijeme i na drugi način bolesne sestre, koje su se tu skupile, da zajednički mole, da zajednički trpe, da zajednički rade i da se međusobno pomažu.

Sestre opremaju same svakodnevne poslove, uzdržavaju se svojim radom, imajući pred očima jednu višu viziju, prema kojoj sadašnja nesreća ima na kraju krajeva svoj odgovarajući smisao, a taj se sastoji: biti »živa slika propetoga Isusa«. To je ideal onih, koji ulaze u ovu Kongregaciju. Za bolesnice, koje su se posvetile Bogu, svakidašnja posvemašnja žrtva predstavlja središnji i glavni zadatak. Otuda važnost svagdašnjeg slušanja sv. Mise, u kojoj svoju žrtvu ujedinjuju s Božanskom Žrtvom; otuda važnost razmatranja, zajedničke molitve, šutnje i klauzure. Postoji dakle u ovim kućama ugodna atmosfera, koja poziva na razvedravajuće razmatranje.

Tko je shvatio poziv propetoga Isusa, lako može prihvatiti »credo« — vjerujem — Elizabete Lesens: »Vjerujem, da je Bog iz visoke ljubavi i milosrđa dopustio, da bol snalazi ljude. Vjerujem, da je Isus Krist preobrazio, posvetio, čak pobožanstvenio bol. Vjerujem, da je bol Božje dobročinstvo. Vjerujem, da između duša, koje trpe na ovom svijetu i onih, koje ispaštaju na drugome svijetu, kao i onih, koje se već nalaze u pravome životu, postoji neprekidna veza, neprekidno strujanje boli, zasluga i ljubavi. Po Božjem svemogućstvu naša trpljenja mogu stići do naših dragih i do svih ljudi i donijeti im mir, svijetlo i posvećenje«.

Kako je kršćanstvo stiglo u Koreju

(Nastavak sa 3. strane)

Koreju. Na taj način su misionari konačno počeli s borbom duša za Krista. Godine 1890. Apostolski Vikar Monsinjor Blanc nabavio je prostor za gradnju katedrale i služio sv. Misu za sretan zaključak poslova. Iza smrti biskupa Blanca došao na njegovo mjesto Monsinjor Mutel, koji je nastavio apostolski rad sve do 1933., kada je katolička vjera u Koreji brojila 100.000 duša. Možemo ustvrditi, da je lozinka biskupa Mutela »Florete flores martyrum« (Neka cvate cvijeće mučenika!) bila posve prikladna, jer ona pokazuje, da se slava Crkve osniva na mučeničkoj krvi. Sadašnje korejske katolike u njihovim teškoćama i nevoljama sigurno nadahnjuju junačka djela njihovih predа.

(Iz časopisa »Brita Katoliko«, br. 20/1951.)

ODLIKOVANJE U HVARSKOM KAPTOLU

MSGR JURAJ DULČIĆ, prepozit prvostolnog kaptola u Hvaru, imenovan je apostolskim protonotarom Njegove Svetosti ad instar participantium. Msgr Dulčić dobio je u svojoj 70. godini ovo priznanje za svoj dugotrajni predani i samoprijegorni rad na dobrobit Crkve i naroda. Skoro puna tri decenija djelovao je Msgr Dulčić kao župnik u svom rodnom selu Brusju. Zaslugom Msgra Dulčića iznikla su i procvala u Brusju vjerska društva i mjesna čitaonica, uzorna diletantska družina i četveroglasni pjevački zbor. U svom karitativnom žaru sam je uvijek ostao u oskudici. Radio je u zadrugarstvu. Poznat je i kao pjesnik, vrsni pisac i naučni radnik. Naporno je radio u pastvi kao katcheta. Vodio brigu o svakoj obitelji u svojoj župi i o svakom pojedincu. Čitav niz sadašnjih intelektualaca baš njemu duguje poticaj i brigu za svoje školovanje i odgoj. Nema ni jedne dobre aktivnosti na području njegove župe, u koju on nije uložio sav svoj trud i trošio svoja sredstva i zdravlje. Kao kanonik i prepozit prvostolnog kaptola u Hvaru nastavio je Msgr Dulčić svoj rad, te danas predstavlja doista markantnu figuru u hrvatskim crkvenim redovima. Želimo mu, da najnovije odlikovanje i čast još dugo nosi na slavu Božju, korist Crkve i dobrobit naroda! Od srca čestitamo!

Vjera i zle sklonosti

François Coppée veli: Mnogi ljudi, kada bi htjeli pošteno odgovoriti, priznali bi, da ih je od vjere odvraćalo strogo pravilo života, što ga vjera traži s obzirom na zle sklonosti; priznali bi, da su istom kasnije tražili od razuma i znanosti dokaze, koji bi ih opravdali u njihovu vladanju.«

Netko drugi piše: »Ja sam bezvjerac, jer sam opak. Više je potrebno, da mi se liječi srce nego li duh.«

La Bruyère u knjizi »Značaji« piše (u 16. pogl.) ove krepke i ispravne riječi: »Volio bih vidjeti čovjeka, koji bi bio trijezan, samoprijegoran, čist, pošten pa bi rekao: »Nema Boga«; takav bi pokazao, da ga ne vodi koristoljublje; ali takvoga čovjeka nema.«

SV. OTAC je 8. kolovoza primio u generalnu audijenciju izvanredno veliki broj vjernika. Audijencija se je održala u dvorištu papinskog dvora u Castel Gandolfo, jer nijedna dvorana u samom dvoru nije bila dovoljno velika, da primi sve hodočasnike. Najviše je vjernika bilo iz Italije, zatim iz Njemačke, Francuske i Austrije. Audijenciji su po običaju prisustvovali i mnogi parovi mladenaca kao i pojedinačni hodočasnici iz Francuske, Švicarske, Njemačke, Portugalske, Belgije, Holandije, Engleske, Sjedinjenih Američkih Država, Brazilije, Čilea, Kolumbije i Argentine.

DEKAN TEOLOŠKOG FAKULTETA papinskog sveučilišta de Propaganda Fide prikazao je Sv. Ocu na dar knjigu, koja sadrži petnaest studija, u kojima se s teološkog, biblijskog, filozofskog i opće znanstvenog stanovišta tumače načela Papine enciklike »Humani Generis«.

RUSKI CARSKI GENERAL — MLADOMISNIK. Nedavno je u francuskom gradu Lens (sjeverna Francuska) odslužio svoju prvu sv. Misu Henrik Kronkowski, bivši general ruske carske vojske, u dobi od 68 godina. Poslije boljševičke revolucije, preko Sibirije, Kine i Japana došao je u Ameriku, a odatle u Francusku, gdje je u Lens-u kroz 24 godine bio profesorom na katoličkoj školi. Pošto mu je supruga stradala životom od bombardiranja za vrijeme prošlog svjetskog rata i nakon što se vratio iz njemačkog zarobljeništva, upisao se 1945. na teologiju te je ove godine bio zaređen za svećenika.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-903.312. — Pojedini broj stoji 4.— Din.

poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

»Ja sam spasenje puka, veli Gospod, iz koje god nevolje povičuk meni, uslišat ću ih i bit ću im Gospod dovijeka«

Iz ulaza današnje sv. Mise

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VI. ZAGREB, 23. RUJNA 1951. BROJ 39

APOSTOLI I ZEMALJSKI UŽICI

Spasitelj je tražio od svojih Apostola, da se otkinu od zemaljskih dobara i posve predadu službi Božjoj. Njegovi su učenici trebali biti siromašni kao i On. Trebali su se otkinuti od svih zemaljskih briga, da se u potpunoj slobodi i sasvim posvete Evanđelju i poučavanju puka: »Zabadava dobiste (nauku Božju i dar čudesa), zabadava dajte. Ne pribavite ni zlata ni srebra ni sitnog novca u svojim pojasima ni torbe na put ni dviju haljina ni obuće ni štapa, jer je radnik dostojan jela svoga« (Mt. 10, 9-10).

Spasitelj je odbacio bogata mladića, koji je bio valjan i nepokvaren, jer se nije htio odreći bogatstva. On je držao sve zapovijedi: »A Isus pogledavši na njega zavoli ga i reče mu: Jedno ti manjka, idi, prodaj sve, što imaš i podaj siromasima, i imat ćeš blago na nebu; i dođi, uzmi križ svoj, te idi za mnom! A on posta zlovoljan od ove riječi, pa otide tužan, jer je bio vrlo bogat. I pogledavši Isus naokolo, reče svojim učenicima: Kako će teško bogataši ući u kraljevstvo Božje. A učenici se uplašiše od riječi Njegove. Ali Isus im opet progovori i reče: Djeco! Kako je teško onima, koji se uzdaju u bogatstvo, ući u kraljevstvo Božje!« (Mrk. 10, 20-24).

Apostoli su ostavili sve svoje. I premda nisu imali mnogo, jer su svi osim Mateja, carinika, bili siromašni. Ali se ipak veličina njihove žrtve ne smije podcjenjivati. Siromah visi cijelim svojim srcem na onom malom, što posjeduje i što mu je potrebno za život. Po prirodi naime nitko ne voli biti ovisan i upućen na čedne darove drugih.

Ali Spasitelj je tražio odjeljenje i od tijela i od krvi. Prastari je zakon bio u Božjem narodu (Dt. 20, 5 i slj.), da se ne zove u rat onoga, koji je imao kuću, obitelj i djecu. Apostoli su rođeni ratnici, zato su se morali odreći i dopuštenih i opravdanih užitaka u obitelji. Najprije je Spasitelj otkinuo dvanaestoricu od obitelji i od njihova zvanja. Kasnije im je zapovjedio da napuste domovinu i pođu u daleki svijet.

Apostoli nisu bili pošteđeni ni od toga, da pridonesu bolne žrtve svoga posvećenja. Što naime čovjek bliže dolazi k Bogu, to više mora podnijeti i trpjeti sjetilna poniženja i patnje. Visoki putevi milosti nisu bez pogibelji, da se duša lako digne i trebaju zato kao protutežu kušnju gorčine. Lijet naime u visinu, na najviše nebo, traži velike napore. Pšenično zrno mora se najprije raspasti u duši Apostola, tada istom donosi u srcima vjernika stostruki plod.

Majka izlaže svoj život, da dade život djetetu. Tako će i apostoli morati proći tamnim časovima boli, ako hoće da rode kršćane i svece. Sv. Pavao veli: »Djeco moja, koju opet s mukom rađam, dok se Krist ne izobrazi u vama. Ali bih htio sad, da sam kod vas i da izmijenim glas svoj, jer sam u velikoj brizi za vas« (Gal. 4, 19-20).

I dobro je, da apostol iskustvom nauči poznavati najveće trpljenje, jer onda znade slomljene dizati, jačati hrabrost klonulima i voditi potištene prema nebu.

Konačno nadolaze časovi patnja i sa samim dušama. Sol i svijetlo treba da budu Apostoli vjernicima. Sol se rastaplja, kad se posoli i svijetlo se istroši, kada svijetli. Sve, što stado trpi, to nalazi svoj odjek i u duši pastira. On mora biti žalostan sa žalosnima, veseo s veselima, sučuvstvovati s potištenima i opterećenima. Apostol mora svima biti sve, s njima i među njima živjeti, nad njima bdjeti i za njih se boriti. S njima slavlje slaviti nad grijehom i nevoljom.

Posebni je dar, milost za Apostola progonstvo i mučeništvo: »Eto, ja vas šaljem kao ovce među vukove. Budite dakle mudri kao zmije i bezazleni kao golubovi. Čuvajte se od ljudi; jer će vas predavati po sudovima i po svojim zbornicama bičevat će vas, i pred upravitelje i kraljeve vodit će vas poradi mene, za svjedočanstvo njima i neznabošcima. A kad vas predadu, ne budite zabrinuti, kako ćete i što ćete govoriti, jer će vam se dati u onaj čas, što ćete kazati. Jer niste vi, koji govorite, nego Duh Oca vašega, koji govori u vama. Predat će brat brata na smrt i otac dijete i ustat će djeca na roditelje i ubit će ih (izručit će ih smrti). I svi će mrziti na vas poradi mojega imena, ali koji ustraje do kraja, taj će se spasiti. Kad vas stanu progoniti u jednom gradu, bježite u drugi... Nije učenik nad Učiteljem, ni sluga nad svojim gospodarom. Dosta je učeniku, da bude kao njegov učitelj i sluzi kao njegov gospodar« (Mt. 10, 16-25).

Smrt i najgrozniju smrt će trpjeti apostoli Kristovi. Gradnja Crkve traži kao i svaka velika i trajna gradnja živo kamenje. Krv mučenika je sjeme kršćana.

Doista su drhtala srca Apostola, kad im je sve to rekao Spasitelj. Oni su čeznuli za životnom radosti. Sanjali su o svečanom prolazu Mesije. Oni su pružali ruke za kneževskim krunama, a ne za križem od suhih grana. Istom nakon Isusova uskrsnuća i silaska Duha Svetoga napustio ih je strah. Napose dan Duhova bio je za njih kupka osvježenja i jakosti. Iz njega izašli su hrabri kao divovi.

Koji to Vrtlar...

Vidim nepregledni sag polja tako velik
da bi mi ga bilo nemoguće dogledati.
Tko ga je zazelenio?

Izvezen je cvjetovima, tako mnogima i
raznolikima, da bi ih bilo nemoguće obići
Tko ih je zasijao?

Vidim planinu tako visoku, da noću
na nju sjedaju zvijezde
Tko ju je podigao?

Njena je šuma tako tamna i golema,
da bi mi je bilo nemoguće prohodati.
Tko ju je namirisao?

Koji to Vrtlar tako neumorno radi,
da su mu polja uvijek tako zelena,
cvijeće rascvjetano, planine mirisave
Koji to Vrtlar — Bože moj?!

INTERNACIONALNI KONGRES katoličkih publicista održan je svibnja mjeseca u njemačkom gradu Kleinenbachu. Kongres je održan na inicijativu Udruženja njemačke katoličke štampe, a raspravljalo se je o ujedinjenju Europe na načelima kršćanskih tradicija. Osim njemačkih katoličkih publicista kongresu su prisustvovali delegati iz Belgije, Italije, Luksenburga, Francuske, Engleske, Holandije, Švicarske. Održani su referati o slijedećim temama: »Povijest Europe«, »Europski problemi i težnje pojedinih europskih naroda«, »Kršćanski elementi u današnjoj Europi« i ostali. Sv. Otac je izrazio svoje posebno zadovoljstvo nad inicijativom, koja ide za ostvarenjem mira i jedinstva u Europi na temelju najviših kršćanskih vrednota te želje za uspješan rad kongresa. Sv. Otac je poslao kongresu i svoj specijalni apostolski blagoslov.

Ljubimo samo Boga

Tko želi da se sjedini s Bogom po savršenoj ljubavi, treba da se bori proti neurednoj ljubavi prema samome sebi.. Treba da odstranjuje u prvom redu smrtne grijehe i da ih se sveudilj čuva, i dalje da suzbija i manje grijehe i pogreške, koje su mu svakidanja patnja. Zrcalo postaje nečisto, kad ga zablatiš, no ne raspoznajemo se u njemu jasno ni onda, kad je pokrito prahom, što više i kad je samo našeg daha na njemu. Tako i laki grijesi zasjenjuju dušu, te se zamračuje jasnoća nadnaravnog svijetla, koje hrani žar Božje ljubavi uvijek novom hranom. Bog je osjetljiv u ljubavi, pa Mu se i manje uvrede ne dopadaju, te za kaznu oduzima duši toplinu i slatkoću svoje ljubavi.

No veoma je teško, stalno bdjeti nad sobom i istrebljivati i manje pogreške, paziti na svaku riječ i na svaki osjećaj, da ne zađemo s pravog puta vjere i zdravog razuma. Borba protiv samoga sebe je veoma teška, kako to potvrđuje i sv. Grgur: Veoma je teško čovjeku ostaviti sebe samoga, i mnogo zastoji, da zataji samoga sebe. Pa ipak je to potrebno, ako želimo da potpuno slijedimo Krista, postignemo vrhunac kreposti i dosegnemo neopisivo blago božanske ljubavi. Isus nam veli: Tko hoće da slijedi mene, neka zataji samoga sebe.

Ipak ne treba nitko da se uplaši i da izgubi hrabrost. Milost Božja ima svojstvo, da teške stvari čini lakima, a tvrde i gorke slatkim i ugodnima. Ona će učiniti borbu protiv sebeljublja slatkom, a zatajenje vlastite volje lakim, te ćemo bez preteškog naprezanja moći savladati sebeljublje, toga velikog neprijatelja ljubavi Božje.

Sv. Augustin priznaje o sebi, da mu je tijelo uzrokovalo velike borbe, jer mu je u čarobnom svijetlu predočivalo sve one sjetilne radosti, kojih se trebao odreći. Strah ga je hvatao pred takovom žrtvom, no on se ipak upustio u borbu. Na koncu opisuje, kako mu je to lako išlo po djelovanju milosti. Kako mi je, veli on, bilo slatko, kad sam ostao bez svih onih isprazních naslada. Veoma me je veselilo, da ostavljam ono, za što me je prije hvatao strah, kad sam samo pomislio, da bih trebao ostaviti. Sve je on to pripisivao Bogu i Njegovoj milosti. Ti si, nastavlja on, odstranio od mene sva ona isprazna veselja, Gospode, koji si nam prava i najveća slatkoća, i Ti sam si se mjesto njih nastanio u mom srcu.

Marija Egipatska plivala je u raskalašenom životu i nije nikad ni pomislila, da bi neki drukčiji život mogao biti još radosniji i slađi, nego ovaj. A kad se obratila, te četrdeset godina sprovela u strogoj pokori, priznala je na smrtnoj postelji opatu Zozimu, da je uslijed svih svojih postova, mrtvenja i suza sprovodila radosniji i zadovoljniji život, nego uslijed svih prijašnjih sjetilnih radosti.

Bog je sam po sebi dostojan sve naše ljubavi. Dozovimo si u pamet svu ljepotu, što smo je ikad vidjeli i što je uopće možemo zamisliti, svu čistoću i svetost najvećih sluga Božjih, svu moć zemaljskih vladara, svu visinu i dostojanstvo careva i kraljeva, svu darežljivost i dobrotu najvećih dobročinitelja čovječanstva, svu znanost učenjaka, i tada treba da sami sebi kažemo: Sve to dobro, što se nalazi u stvorenjima, izišlo je od Boga, i zato se sve to nalazi i u Njemu, ali u neopisivo savršenoj mjeri. Zato je Bog dostojan svake ljubavi. Zato treba da žalimo, što nismo dosada ljubili Njega, to bezmjerno dobro, svake ljubavi dostojno, nego smo svoju ljubav poklanjali zemaljskim stvarima, koje nisu drugo nego prazne sjene Božje ljepote i dobrote. Ljubimo dakle ubuduće samo Boga, koji je jedino dostojan, da Ga sa svim srcem ljubimo.

Predano pouzdanje

Snagom otkupljenja na križu mi stojimo s Bogom u odnošaju kao prijatelj s prijateljem. Mi Mu govorimo »Ti«, kao što i On nama. Ali taj se »Ti« ne smije izgovarati s omalovažanjem ni bez strahopočitanja kao što je to često među ljudima. Treba da taj »Ti« izgovorimo s punim pouzdanjem i odanim strahopočitanjem, kao što je to među djecom i roditeljima, među dobrim i vrlim mužem i ženom. Običava se jednom čovjeku »Ti« tek onda ponuditi, kad smo sigurni u njega, kad smo ga dobro pregledali i stekli osvjedočenje, da se u njega možemo pouzdati.

Mi smo u Kristu upoznali Boga. A u Njemu i s Njim čovječanstvo je pozvano na »Ti«. S Kristovom naime životnom žrtvom, a naročito smrtnom žrtvom dana nam je sigurnost, da smo postali djeca Božja i baštinici neba. Da je grijeh razoren, a s Bogom uspostavljeno najuže prijateljstvo.

Ovaj »Ti« između nas neznatnih i naše stvorene grešne duše i vječnoga, silnoga, svemogućega Boga jest nešto neizrecivo veliko. To je nešto takova kao da se svaki puta spušta milosrdna ruka iz beskonačnih visina, da ptičicu bolesnu i polomljenih krila podigne i spasi. Pred svakim Bogu rečenim »Ti«, mi se moramo osjećati poništeni. Mi bismo morali nestati od poniznosti i stida, kad nas ne bi neosporno poticala Božja ljubav, da zaboravimo na svoju neznatnost i nevrijednost.

Prosudimo jedamput s toga stanovišta svoj odnošaj prema Bogu. Ne mislimo samo na svoju molitvu, nego na cijeli svoj dnevni život! Mi vjerujemo, da Onaj koga mi nagovaramo sa »Ti« vlada cijelim svijetom i njegovim milijardnim malenkostima. On upravlja zvijezdama neba i glavama diplomata, vojskovođama i ratnim vojskama, koje toliko uznemiruju svijet. On upravlja bezbrojnim travama i kukcima, pticama i ribama i životinjama svake vrste, grmljem, a također i mislima ljudi, koji često uzvitlavaju toliko prašine.

Mi vjerujemo, da se ništa, baš ništa, ne događa bez volje Božje, koju mi nazivljemo sa »Ti«. Mi smo uvjereni, da Bog sve najbolje upravlja, na korist nama i svima ljudima. Zašto se onda tako često ujutro zlovoljni ustajemo zato, što kiša udara na prozore, a mi smo čeznuli za suncem? Zašto ne mislimo, da je i ova kiša također od Njega poslana, za koga znadeš, da sve najbolje hoće! Zašto radije ne mislimo, kako ćemo kišni dan upotrijebiti na svoju duševnu korist? Zar ne možemo svoju zlu volju svladati, potisnuti svoju čežnju za suncem i napustiti ovaj današnji odmor, a prisiliti se da što savjesnije ispunimo svoje dužnosti. Opet će poslije toga doći sunčani, veseli dani, u kojima ćemo se moći radovati!

Ili Ti si si zabio nešto u glavu i nasilno hoćeš to provesti. No doskora vidiš, da je to nemoguće i nikako ne će ići. Ti postaješ zato nesretnim i ogorčenim, svoje ogorčenje iskaljuješ na ljudima i na Boga se bacaš. Gdje Ti je u tom času pouzdanje u Gospodina, kojemu si se ujutro molio: »Budi Volja Tvoja?« Ti bi kao pravi kršćanin morao kazati: »Dobro, ja sada znadem, gdje sam. Ja sam veseo, što mi nije uspjelo, jer to ne bi bilo dobro za mene!« Ti ne ćeš ipak posumnjati na Božju moć ni ljubav? To sigurno ne ćeš.

Naš je vjerski život prečesto bolestan. Mi bismo htjeli prijateljstvo Božje izrabiti u naše svrhe kao što to lukava djeca rade s prevelikom majčinom odanošću. Mi bismo htjeli da odmah imademo korist od Boga, kao da On mora samo za nas rabiti svoje svemogućstvo. Mi smo hrabri u vjeri i osjećamo se blaženim u molitvi, dokle god se Božji nacrti pokrivaju s našima. A kad to ne bude, naša vjera i naše pouzdanje je svršeno. Tada počinjemo mrmljati ili moliti, da se od nas odvrati umišljena nesreća.

Bezbrojne molitve nisu ništa drugo nego sebične i nekršćanske petljanije. Htjeli bismo da Bog dade nama u ruke svoju moć i računa s našim planovima, a ne sa svojima. I onda se tužimo na nekorisne i neuslišane molitve! Kao da nam je moliva dana samo zato, da nas na svakom koraku oslobađa od svakidašnjih teškoća života. Da njome jedino upravljamo sudbinom svoga života. A život nije posao ni trgovina, a njegova svrha nije samo jelo i pilo, spavanje i obogaćivanje, nego mu je zadaća, da se Bogu približujemo i služimo! »Molite najprije kraljevstvo Božje i pravdu njegovu, a sve ostalo će vam se pridodati« veli Sv. Pismo.

O ovakovim zlovoljnim ljudima dalo bi se napisati cijele knjige. I uzalud im sve pouke i upozorenja, nema od toga nikakve koristi. Škode sebi i drugima ogorčuju život. Tko naime imade štetu od njihove zagrižljivosti i nezadovoljstva? Bog sigurno nema, ali imadu oni i njihova okolina i bližnji. Mi smo često sami svoji mučitelji. Zašto? Jer nismo svoji gospodari. Naša ćudljivost nas čini luđacima. Protivimo se riječi Božjega poredka i hoćemo da živimo na našu ruku. Od stotine uzrujavanja i zloradosti moglo bi nam biti ušteđeno devedeset, kad bismo se oslonili na Božju Volju. Kad bismo računali s time, da se sve s nama događa po Božjim nakanama i sve u našu korist. Bog znade, zašto dopušta, da mi živimo u ovakovim i onakovim prilikama, a On sve okreće na naše dobro, ako se na Njega sasvim oslonimo.

ZAKONI

Najviši izvor ćudorednosti je Gospod Bog. On odvijeka spoznaje svoju narav i prema uzoru svoje naravi stvorio je svemir. U svemiru se nalazimo i mi ljudi, nadareni razumom i slobodnom voljom snabdjeveni sposobnošću razlikovati dobro i zlo. Od Boga potječu i zakoni, po kojima se imadu ravnati naši čini. Ako su naši čini u skladu sa zakonima, onda su dobri, a ako su protiv zakona, onda su zli.

Jedne zakone daje Bog sam izravno, a druge daje po ljudima. Svi zakoni, koje sadrži Sveto Pismo, to su objavljeni zakoni ili od Boga izravno dani zakoni, a druge zakone daje Bog neizravno ili po ljudima. Ljudski su zakoni dobri, kad su u skladu s onima od Boga danima ili objavljenima. A kad su ljudski zakoni protiv Božjih ili objavljenih zakona, onda su zli.

Zakone u životu primjenjuje naš razum po savjesti. Savjest je u nama duševna moć, koja nam na svakom koraku u životu opća zakonska načela primjenjuje na pojedine slučajeve. Savjest sudi, da li je nešto u skladu sa zakonom pa to treba činiti ili je nešto protiv zakona i zato se ne smije činiti.

Sv. Toma Akvinac, najjači predstavnik skolastičke filozofije, odredio je pojam zakona ovako: Zakon je uredba razuma za zajedničko dobro, proglašena od onoga, koji vodi brigu o zajednici. Zakon je, dakle, uredba ili pravilo, po kojem se imadu ravnati naši čini da postignu svoju svrhu. Svaki zakon donosi sa sobom obavezu, da ga se mora vršiti. Nije pušteno na volju pojedincima, hoće li zakon vršiti ili ne, nego je tu obveza, da se zakonu mora udovoljiti. U tom je razlika između savjeta i zakona, što čovjek savjet može, ali ne mora poslušati, a zakon se mora vršiti. Zakon je razumna uredba. To znači: zakonodavac mora puno i ozbiljno razmišljati i sa svih strana vagati, je li ono, što kani izdati kao zakon, dobro i korisno podložnicima, a ne po svojim hirovima stvarati zakone.

Zakon mora u prvom redu imati pred očima najprije duhovno, a onda tek tvarno dobro cijeloga društva. Tvar je bez duha mrtva i sama tvar po sebi ne donosi nikomu ni sreće ni zadovoljstva. Duša je u čovjeku vrednija od tijela i radi toga treba prije gledati i brinuti se za napredak duha nego za napredak tijela. Što koristi čovjeku, ako puno skače i tijelo vježba i stekne jake mišiće, a duh je zaostao, pa je bez znanja i odgoja? Treba u prvom redu izdizati duhovne vrednote: marljivost i savjesnost, poštenje i požrtvovnost, treba u čovjeku gledati brata, prijatelja, sliku Božju i veseliti se tomu, da se čovjeku pomogne i život mu se olakoti.

Danas je u svijetu više strojeva i tvornica, nego ih je ikada prije bilo na svijetu. Međutim gdje je blagostanje, koje se očekivalo od strojeva? Kad je u povijesti čovječanstva bilo na svijetu toliko bijede, toliko jada i nevolja kao danas? Što koriste sve tvornice i svi strojevi, ako ljudi nemaju poštenja ni čovječnosti?

Zakon treba imati pred očima dobro zajednice, ali tako, da i pojedinci imaju korist od zakona, pa da i pojedinci budu zadovoljni. Sretni i zadovoljni pojedinci, sretna i zadovoljna cjelina, a nesretni i nezadovoljni pojedinci, tad je nesretna i nezadovoljna i cjelina.

Zakone donosi u svakoj zajednici vrhovna vlast te zajednice. Zakone treba podanicima na vrijeme proglasiti i protumačiti, da podanici budu dobro upućeni u zakone. Nikada se ne može dosta naglasiti, da zakoni moraju biti pravedni i korisni, na korist zajednici i pojedincima. Samo pravedni i korisni zakoni donose blagostanje u društvu.

RUHO SVADBENO

U Isusovoj priči o kraljevskoj svadbi, slušamo o uzvanicima, koji se nisu odazvali na kraljev poziv, zatim o gostima, koji se skupiše, i zli i dobri, s raskršća, gdje ih nađoše poslanici kraljevi. Slušamo o čovjeku, koji je došao, i nije imao ruha svadbenoga. Ovo je priča o nebeskom kraljevstvu. Kako je žalosno biti pozvan na veliku radost, a ne odazvati se glasu. I kako je teško čovjeku, koji misli da može doći nepripravljen.

Ruho svadbeno, to je čista, svijetla duša, koja jedino može ući onamo, gdje je svjetlost Istine. Nitko uprljan i nedostojan ne može biti dionikom najvećega slavlja. To je zakon najviše pravde, to je opomena, koju smo bezbroj puta čuli u životu. To je putokaz na ovoj zemlji, a ipak, toliki među nama vjeruju, da se može dolaziti i drugim smjerovima, a da ne pogriješimo u onome času, kada ćemo se naći pred nepogrešivim i nepomirljivim sudom u vječnosti.

Pred nama je vrijeme. Vrijeme, koje žurno odmiče i nikada se više ne vraća. Što je izgubljeno, izgubljeno je za čitav život. Što je bilo krivo, može se još ispraviti u ovome vremenu, koje je nama dano, ali kada prestane postojati vrijeme za nas, kada uđemo u vječnost, onda postoje samo plodovi proživljenoga života, plodovi, dobri ili zli, koji nas prate. Pred licem Istine padaju sve obmane, ondje ćemo svi spoznati, što smo učinili. I znat ćemo, da smo bili pozvani i otvorit će se pred nama budućnost, koju smo oblikovali, iz dana u dan, mislima i postupcima, molitvama i milosrđem Božjim.

Brinimo se za ruho svadbeno, jer su mnogi zvani, ali je malo izabranih.

PODLISTAK

Ne sudite, i ne će vam se suditi

Bio sam još dječak, kad se dogodio ovaj slučaj, koji ću ispričati.

Stanovao sam u jednoj od onih kućica, koje se obično mogu vidjeti na ulazu u grad. Život je bio lijep, iako je naličio na seoski. Ne sjećam se, da je ikada bilo svađe ili prepirke u mom susjedstvu. Prepričavali su se dnevni događaji s malim dodatkom mašte, ali bez uveličavanja. Naravno, svaka je neobična stvar bila predmet večernjih razgovora, koji su se za ljetnih večeri odvijali pod vedrim nebom. Tako se jedne večeri sakupili susjedi na uobičajeni razgovor, kad...

— Ho, gle one djevojke! Zgodna je i lijepa, ali kamo će ona u ovo doba?! Nakon kratke izmjene misli zaključiše, da se ona sigurno vraća s nekog posjeta.

No, sutra navečer opet u jedanaest sati prolazi ista djevojka.

— Kasno je za jednu mladu i samu djevojku, — dobaci netko — ali odakle ide? Nitko nije mogao odgovoriti na to pitanje. Već se počelo svašta govoriti na njezin račun.

Međutim, znatiželja je postala sve veća. Djevojka je prolazila svake večeri i uvijek u isti sat. Žurila se, uvijek je gledala preda se, nikada nije ni riječi izustila. Zagonetka je bila teška. Svatko je znao, da iza onog ugla, iza kojeg se ona pojavljuje, nema više kuća. Tamo je otvoreno polje. A mala, trošna i udaljena kolibica nije bila toliko prikladna ni privlačiva, da ju je tako lijepa djevojka mogla često posjećivati.

Naravno, stvar je postala i previše sumnjiva. Kad djevojka prođe, susjedi su bili sigurni, da im je vrijeme za spavanje, jer je to bilo točno u jedanaest sati.

— Evo je! Dakle, jedanaest je! Laku noć!

Jednoga je jutra mljekarica otkrila tajnu. »Samo da je vidite! Jutros sam je ja vidjela, kad se vraćala. Umorna, blijeda, neispavana! Rekao bi čovjek, sad će pasti od slabosti. Mogu ja pogriješiti, ali ona sigurno...«

Nakon tog otkrića sve je bilo jasno. Ona je bila svakakova i ništarija i još više. Doznalo se i to, da stanuje u onoj osamljenoj kolibici i da ima četvero male braće. Otac se za ništa ne brine, a majke nema. Te vijesti pobudile su samilost prema jadnoj djeci i još veće ogorčenje prema toj nesretnici.

— Zar je nije stid?! Ostavila je mališane i cijele noći klatari se po gradu?! Strahota! — Kad bi je odsada vidjele, one bi počele plakati nad sudbinom bijedne siročadi. Svatko je sada znao za ono četvero siročadi i za onu nesretnicu. Više je nisu htjeli gledati, da ne bi opoganili svoje oči. Ja sam sve to posmatrao i slušao. Djevojka je na me uvijek činila dobar utisak. Čedno je gledala preda se i meni se činilo, da je to neko nadnaravno biće. O tome nisam nikome govorio, ali sam tako osjećao.

Ljeto je prošlo, a djevojka je i dalje prolazila u isto vrijeme. Nastupila je jesen. Priče o mladoj djevojci još su se više povećale.

Jednog sunčanog jesenskog jutra pojavio se u našem susjedstvu trgovac voćem. Za kratko vrijeme bio je opkoljen kupcima. Najednom se pojavi i »naša« djevojka, šutljiva kao uvijek, čedna, pristojno i čisto odjevena. Za ruke je vodila dva mala brata, koji su pokazivali prstom, što bi htjeli. Ona im je u svemu udovoljila. Netko je pomilovao mališane šaputajući: »Jadna siročadi!« Djevojka naklonom glave zahvali na saučešću i počne:

»Jadna siročad! Ovih im je dana umrla majka nakon duge i teške bolesti u bolnici. Ja sam im polusestra, a maćehu sam ljubila kao svoju rođenu majku, koje se uopće ne sjećam. Njegovala sam bijednicu po cijele noći u bolnici. Otac je po danu radio. Navečer je dolazio kući sav izmoren. Ja sam mu pripravljala večeru, uredila bih djecu, pospremila kuću, a onda sam se žurila u grad, da cijelu noć probdijem uz bolesnu maćehu. Jutrom sam se vraćala kući, nahranila i uredila djecu, a onda sve druge kućne poslove. Bog me je čuvao i dao mi snage, da ustrajem. Uvijek sam Ga žarko molila, da ne obolim od prevelikog napora i nespavanja. Hvala Mu, uslišao me je!«

Kad to reče, nježno pomiluje siročad. Čedno se nakloni prisutnima, ljubezno im se nasmiješi i zahvali na njihovu razumijevanju. I lagano se udalji anđeo između dva anđelčića. Svi su prisutni ostali izvan sebe i pratili su izbezumljenim očima malu »nesretnicu«, dok nije zamakla za ugao.

»Ne sudite i ne će vam se suditi!«

GOLUBI IZ FATIME

U Adventu 1947. g. bio je svečano prenošen kip Majke Božje Fatimske u glavni grad Portugala Lisabon. Kad je kip napustio Fatimu i polazio od sela do sela, nadođe pet golubova, koji se spustiše usred cvijeća, koje je resilo podnožje kipa. Tu su te inače plašljive ptice stajale unatoč mnoštva naroda, koje se stiskalo okolo kipa. Netom su ga ponijeli dalje, odmah se u pratnji nađoše i golubi. Ako je procesija ulazila u crkvu, u crkvu su ulijetale i ptice. Tako je pet golubova od mjesta do mjesta Majci Božjoj pravilo pratnju sve do Lisabona. Naravno da je ovaj događaj pobudio golemo zanimanje. Prijatelji i neprijatelji, vjernici i nevjernici mogli su fotografirati ovaj rijetki prizor.

Čitalac može o tome događaju misliti što hoće. No svakako bio je to divan simbol mira, koji je Marija u Fatimi obećala svijetu, ako se obrati i stane činiti pokoru.

J. Fattinger, Besinnliche Minuten. Innsbruck 1950., str. 190

XIX. NEDJELJA PO DUHOVIMA

23. IX. 1951.

Današnje sv. Evanđelje donosi Isusovu priču o kralju, koji je priredio svome sinu svadbu, no uzvanici nijesu htjeli doći, pa je zato pozvao ljude s raskršća i puteva i oni su došli. No jedan je došao bez svadbenog ruha, pa je zato bio kažnjen. Isus zaključuje, da je mnogo zvanih, a malo izabranih.

1. Svadba o kojoj govori današnje Evanđelje, i koju je priredio nebeski Kralj Sinu svojemu, jest ovdje na zemlji sv. Pričest, a u nebu vječno blaženstvo. Ta svadba predstavlja najuže sjedinjenje zaručnika sa zaručnicom, duše s Kristom. Sjajna gozba je spremljena, stol je prostrt, mi smo pozvani. Zašto ne idemo, ili tako rijetko idemo k stolu Gospodnjemu? Sv. Augustin kaže: Savjetujem i potičem Vas, da se svake nedjelje pričestite, i dodaje: ali s vjerom, strahom i ljubavlju. A Papa bl. Pio X. preporuča, da si svaki dan krijepimo dušu tom anđeoskom hranom. O kako je spasonosna takova sv. Pričest! Sv. Bernard kaže: Što češće, to će biti plodonosnije i spasonosnije, jer milost Sakramenta djeluje u nama.

2. Svadbeno odijelo, bez kojega ne smije nitko doći na božansku gozbu, jest milost posvećujuća. Imamo, li još tu krasnu odjeću, ili smo je izgubili? Ako je imamo, vodimo brigu, da je ne izgubimo, a ako smo je izgubili, vodimo brigu, da je natrag dobijemo. Odijelo mora biti cijelo i lijepo. Cijelo je, kad nam savjest nije opterećena teškim grijesima. Lijepo je, kad je duša puna kreposti, te sja i miriše od njih. Ukrasimo je dakle vjerom, ufanjem, ljubavlju, poniznošću, blagošću i predanošću u Božju volju. Što ti je ljepše odijelo duše, to znaj, da si miliji gost božanskog Zaručnika kod stola Gospodnjega.

3. Mnogo je zvanih, a malo je izabranih. Svi smo pozvani u nebo, na nebesku gozbu, ali mnogi su okupljeni zemaljskim poslovima, pa u njima zaboravljaju na božanski poziv. Ne brinimo se previše za zemaljske stvari, hranu, odijelo, stan da ne zaboravimo nebeske. Otac nebeski zna, da nam sve to treba. Uz redovitu brigu ištimo kraljevstvo Božje i pravdu Njegovu, a ovo će onda sve samo po sebi doći. Redovite svoje poslove vršimo s dobrom nakanom, pa će nam svi oni biti zaslužni pred Bogom i imat će toliku vrijednost, kao što je ima molitva. Dobru nakanu činimo, kad kažemo: Gospodine, želim, da Te sva moja djela, što ću ih danas vršiti slave i časte. Najprije Tvoja slava, a onda moja korist, koliko je to Tebi drago. Kad izvan posla imamo vremena, dajmo hvalu Gospodinu pobožnom molitvom, pohodom crkve, a naročito dostojnim primanjem presv. Pričesti.

Sv. TEKLA

U kršćanskoj starini nema slavnijega imena od sv. Tekle. Nju svuda štuju s najvećim oduševljenjem. Najstariji crkveni Oci je uzdižu i slave. Zovu je »prvomučenicom« uz sv. Stjepana. Sv. Epifan je stavlja odmah iza Bogorodice. Sv. Ambrozije je posebno štuje, govori o njoj s udivljenjem i nježnošću. U Milanu je sagradio njoj u čast i crkvu. Njezino je ime oznaka za veliku svetost. Tako sv. Jeronim zove svetu Melaniju novom Teklom, a isto tako i sv. Grgur Niški svoju sestru sv. Makrinu.

Sv. Tekla je rođena u Ikoniju u Maloj Aziji. Apostoli sv. Pavao i sv. Barnaba propovijedali su Evanđelje u tom gradu. Djevica se Tekla oduševila za njihovu nauku, ali su joj roditelji branili, da ih sluša. Zaručili su je za mlada poganina. Kad je prema svjedočanstvu sv. Ivana Zlatoustoga, sv. Pavao bio zatvoren, jer svojom naukom narušava mir u gradu, Tekla je dala tamničaru svoje dragulje, da je pusti u zatvor, da razgovara sa sv. Pavlom. Sv. Pavao ju je poučio u vjeri, i ona je postala savršena kršćanka. Odlučila je, da ostane djevicom za ljubav Isusa Krista. Majka i zaručnik prijavili su je sucu, da ne drži obećanje za ženidbu. Kad sva zaklinjanja i prijetnje nisu koristile, sudac ju je osudio, da bude živa spaljena.

Posred velike lomače Djevica je ostala neozlijeđena. Sv. Grgur Nazijanski naziva to »čudom djevičanstva«, jer je ona zbog svoje vjere i svojega djevičanstva bila osuđena na smrt. Na to je sa sv. Pavlom otišla u Antiohiju. Tu je bila osuđena na smrt radi svetogrđa protiv poganskih bogova. Bacili su je pred bijesnu lavicu. Ona je mirno lizala Djevičine noge. Pustili su na nju lava i medvjeda, ali ih je lavica svladala. Zatim su je bacili u neku jamu, punu zmija u vodi. Djevica je odatle izašla živa i zdrava. Konačno su je privezali uz bikove, da je rastrgaju, ali su konopi popucali.

Zadivljen zbog svega toga rimski sudac je upitao sv. Teklu: »Tko si ti? Što je u tebi, da ti nijedna zvijer ne će škoditi?« Ona odgovori: »Ja sam sluškinja Boga, Gospodara svemira. U meni nema ništa drugo nego vjera u Isusa Krista, Sina Božjega«. Bila je puštena na slobodu. Potražila je sv. Pavla u Miri. On joj je dao svoj blagoslov.

Nastanila se u pustinji kod Izaurijske Seleucije. Tu je svojom čistoćom i ljubavlju predobivala mnoge za sv. Evanđelje. Svi su je štovali i slušali kao mučenicu. U dubokoj starosti ovdje je i umrla. K njezinu grobu hodočastili su sa svih strana Azije, Evrope, i Afrike, kako to svjedoči i sedmi opći crkveni sabor. Tu su se događala i mnoga čudesa.

U molitvi za duše u smrtnoj borbi Crkva ih ovako preporuča Božjem milosrđu: »Molimo Te, Gospodine, koji si oslobodio preblaženu Teklu, djevicu i mučenicu, od trostrukih okrutnih muka (— lomače, divlje zvjeradi i vode —), da se tako udostojiš osloboditi i ovu dušu i podijeliti joj milost, da s Tobom uživa nebeska dobra.«

Sv. Crkva slavi spomen sv. Tekle na dan 23. rujna.

Janje

Lijepo bijelo janje paslo sočnu travu na gorskom pašnjaku. Napajalo se na bistrom izvoru, što je ispod litice romonio. Udisalo je čisti zrak, sunce ga je grijalo, povjetarac osvježavao. Bilo mu je dobro.

Nu janje, u obijesti svojoj, zaželjelo se drugih pašnjaka i drugog izvora. Odbjeglo u planinu, veralo se kroz šikarje, skakalo po kamenju, probijalo se kroz klance.

I napokon se našlo u gudurama besplodnim i suhim. U utrobi je tulio glad, grlo palila žeđa, a divlje gudure vraćahu mu jeku očajnog blejanja. Vratilo bi se sada nesretno janje k pašnjaku i k izvoru, odakle bijaše odbjeglo, ali jao, zaboravilo je put! U nadi malo mogućeg izbavljenja skoči s litice u ponor.

Gavrani su dobro ručali.

Dušo kršćanska, ti, koja se nalaziš u gudurama zabluda, jao tebi, ako si zaboravila put, kojim bi se mogla vratiti na njive, gdje ima obilje kruha istine i napitka života!

Još iz Misijske Enciklike Pape Pija XII;

SOCIJALNA POMOĆ

Dužnost je sviju, da u ovom zemaljskom životu olakšaju, u koliko je to moguće, bijedu, tjeskobe i boli svoje braće.

Ljubav doista može pružiti neku pomoć onima, koji trpe od socijalne nepravde, ali to nije dosta; prije svega zapravo treba da cvjeta, gospodari i da stvarno bude primijenjena krepost pravde.

U ovom pogledu ponavljamo riječi, koje smo rekli pred svetim kardinalskim zborom u božićnoj radio poruci 1942.: »Crkva ne može da se ne obazire na to, što radnici nastoje da poboljšaju svoj položaj. Koji bi svećenik ili koji bi kršćanin mogao ostati gluh na krik, koji se javlja iz dubina i koji u svijetu pravednoga Boga zaziva pravdu i duh bratstva? To bi bila grešna šutnja, koju ne bi mogli pred Bogom opravdati. Pozitivno zakonodavstvo mora spriječiti, da radnik, kao takav i kao otac obitelji, bude osuđen na ekonomsku zavisnost ili ropstvo, koje se ne može pomiriti s pravima ljudske osobe.

Na vama je sada, poštovana braćo s misijskih područja, da najbrižljivije privedete u život ova načela. Vodeći računa o raznim mjesnim prilikama, vi na biskupskim konferencijama, u sinodima i na ostalim sastancima promičite, da se u granicama mogućnosti osnuju sva ona društva, sve one ustanove socijalnog i ekonomskog karaktera, koje zahtijeva današnje vrijeme i posebne prilike povjerenog vam naroda. To je dužnost vaše pastirske službe. Propovjednici vjere, koji rade s vama, moraju biti pioniri socijalne akcije, da se na njih ne će moći primijeniti riječi: »Sinovi ovoga svijeta su mudriji od sinova svjetlosti« (Luk. 16,8). Bit će ipak prikladno, da se misionari u poduzimanju i širenju ove djelatnosti, u koliko je to moguće, što više služe katoličkim svjetovnjacima čestitoga života i kompetentnima za ovaj posao.

ZAJEDNIČKI SLOŽAN RAD

U prošlim vjekovima prostrano polje misijskog apostolata nije bilo razgraničeno u pojedine crkvene okruge povjerene brizi pojedinih redova, vjerskih kongregacija i domaćeg klera. Isto se to događa i danas, kao što vam je poznato, ali se događa i to, da se pojedini krajevi povjeravaju redovnicima neke provincije jednoga reda. Bez ikakve sumnje na ovakav način misijska djelatnost dobiva više reda i poleta. Ali ipak se može dogoditi, da postupajući na ovaj način iskrsnu razne neprilike i ne male štete, pak je potrebno pokazati na lijek za njihovo uklanjanje. Već su se naši predšasnici bavili ovim predmetom u gore navedenim pismima, pak su u ovom predmetu odredili mudre propise, koje nam je drago ponoviti i potvrditi, očinski vas opominjući, da »izražavajući revnost, koja vas oduševljava za vjeru i spas duša, drage volje i pripravna srca te odanom poslušnošću prihvatite zadnju i vrlo važnu preporuku. Područja, koja je Sv. Stolica povjerila vašoj brizi, da ih privedete Kristovu zakonu, u najviše slučajeva su vrlo prostrana. Može se dakle dogoditi, da je broj misionara, koji pripadaju vašem redu, u velikoj mjeri premalen u odnosu na postojeće potrebe. U takvim slučajevima i u već uređenim biskupijama običavaju biskupima priteći u pomoć radnici, koji pripadaju raznim redovničkim obiteljima ili svećenici i svjetovnjaci ili časne sestre raznih kongregacija. Na isti način i vi, kada se radi o propovijedanju vjere, o odgoju domaće mladeži i o ostalim sličnim poduzećima, ne smijete izbjegavati, da pozovete i primite kao drugove u radu redovnike i misionare, iako su drugoga reda, bili oni svećenici ili članovi lajičkih kongregacija. Dobro je, da se redovi i redovničke kongregacije ponose povjerenim im misijama u poganskim zemljama kao i uspjesima postignutim u širenju Kristova Kraljevstva; ali neka se sjete, da im misijska područja ne pripadaju snagom nekog isključivog i vječitog prava, već po odredbi

Nastavak na str. 4

Atmosferske pojave

Nebo nama nad glavom nije uvijek jednako. Sad je vedro i plavo, sad se kreću po njemu lagani i bijeli oblaci, slični pahuljicama i ovčicama, ili su prugasti (ciro stratusi), sad mutni kao neki zastori (alto stratusi), sad veliki hrpasti oblaci (kumulusi), pa tamni kišni (nimbusi) ili teški mrki, kao goleme nemani, koji nagovještaju oluju, tuču i druge nepogode.

Oblaci se ne sastoje od vodene pare. Para je bezbojna, prozirna i nevidljiva, ona se sastoji od nevidljivih čestica, molekula vodene pare. Mi paru možemo samo osjetiti, ako nespretno turimo ruku pod poklopac, te se opečemo. Čim se para malo ohladi, ona se pretvara u sićušne vodene kapljice, u onaj bjelkasti dim, što se diže iz kipućeg lonca, ili u onaj bijeli dim, kad parni stroj, kako se obično, a neispravno kaže, pušta paru.

S nevidljivom vodenom parom, što se neprestano iz svih voda na Zemlji isparuje u zrak, zbivaju se razne promjene i od nje se u zraku stvara magla, rosa, kiša, snijeg i tuča.

Zrak u sebi ne može sadržati neograničenu količinu vodene pare. Što je zrak topliji, to može da sadrži više vodene pare. Kod temperature od 0°C zrak može da sadrži 5 grama vodenih para po 1 kubičnom metru, a kod topline od 30°C može da primi oko 30 grama po kubičnom metru. Ovakav topli, vodenim parama zasićeni zrak, diže se uvis i zračne ga struje, vjetrovi, nose s toplih predjela u druge krajeve. Takav zrak kako dolazi u krajeve s nižom temperaturom i sada se vodena para zgušćuje u obliku sićušnih kapljica vode. Tako postaju oblaci ili, u nižim slojevima atmosfere, magla. To zgušćivanje potpomažu sitni dijelići prašine, dima, a mogu biti i sitni kristalići leda, koji lebde u zraku. Kod pretvaranja vodene pare u tekućinu kapljice su vode vrlo sitne, velike su tek oko 1/100 milimetra, tek se onda spajaju s drugim kapljicama i postaju veće. Ovčice ili perjasti oblaci (cirusi) lebde visoko do 10.000 metara, a sastavljeni su od sićušnih kristala snijega i leda, jer je u tim slojevima zrak zasićen vodenim parama ispod 0°C. Oblaci kišnog područja nalaze se u visini od 1400 do 4800 metara, ledeno područje atmosfere nalazi se u visini od 4800 do 5000 metara, a snježno područje nalazi se iznad 5000 metara.

Često se čita i govori o ciklonima. Cikloni nisu ništa drugo, nego vrlo prostrani zračni virovi, koji nastaju sukobljavanjem toplih i hladnih struja u atmosferi. Ovi cikloni slični su virovima u tekućoj rijeci, gdje se sukobljavaju struje vode razne brzine. Ti virovi kruže oko svoga središta i ujedno putuju u pravcu toka rijeke. Sasvim slično događa se i kod zračnih ciklona. I ondje u zračnim vrtlozima zrak struji prema središtu, što mi osjećamo kao slabije ili jače duvanje vjetra.

Takvi vrtlozi putuju preko mora i kontinenata, često vrlo velikom brzinom, a više puta stoje na jednom mjestu po nekoliko dana ili se raspršе, nestaje ih. Ti cikloni su duboki ili plitki, prostrani ili mali.

Obično zapremaju čitavu Evropu, veliki dio oceana i sredozemnih mora, šireći se sve do Azije. Drugi put nisu veći od površine jedne države, a po koji put nisu veće od jedne naše oblasti. Što su cikloni veći, to se vrijeme sporije mijenja, dok mali duboki cikloni, uzrokuju orkansko nevrijeme u kraju, kroz koji prolaze. Kako se u središtu toga zračnog vira nalazi i najveća udubina, zrak tu najslabije pritište na zemlju, te barometar pada.

Kad se približava ciklon, pojave se visoki tavanasti oblaci (stratusi), Sunce i Mjesec su blijedi, vodenasti, ljudi osjetljivih živaca nervozni su, druge muči reumatizam ili ih peku žuljevi. Kad se jezgra ciklona približi, udari kiša, vjetar jenja, da se nakon toga pojave dijelovi modrog neba, dok napokon kiša ne prestane, a na nebu se pojave gomilasti oblaci (kumulusi), koji dosižu visinu od 3 do 5 hiljada metara.

Kod ciklona, odnosno kod barometarskog minimuma, značajno je, da zračne mase teku u obliku spirale prema središtu, dok kod t. zv. anticiklona, odnosno kod visokog tlaka zraka, zrak struji od središta prema vani. To kretanje zračnih masa osjećamo kao jače ili slabije duvanje vjetra.

Vrijeme, odnosno podneblje, koje utiče na razne načine na formiranje vremena, ima veliki utjecaj na pojedinog čovjeka, kao i na čitave narode. Vrijeme ne utiče samo na karakter ljudi, već i na njihov dnevni život. Uzmimo samo Evropu, koja je pretežno vlažna i za lijepog vremena, i Ameriku, koja je suha i bez obzira na to, što na oba ta kontinenta dolazi skoro ista količina oborina. U vlažnijim krajevima stanovnici su tromiji, spavaju tvrdo i vole više da jedu. U vlažnim krajevima krv u čovječjem ustroju laganije teče, isparivanje je sporije, a sve to čini čovjeka manje pokretljivim. U suhim krajevima u čovječjoj krvi ima nešto manje vode, što djeluje podražujući na živčani sustav čovjeka, radi čega on može da radi lakše i više. Ali tu su ljudi i nervozni, i trpe od besanice. Američka užurbanost uslovljena je američkom suhom klimom.

Jedno zasluženo odlikovanje

Geza Fridrik, župnik u Branjinvrhu, dekan i glavni vikar pečujske Biskupije za dva dekanata u Baranji, imenovan je nedavno Prelatom od Sv. Stolice. Fridrik je svećenik već 57 godina. G. 1945. navršio je zlatni jubilej misništva. On ga nije proslavio iz skromnosti i poniznosti. Branjinvrh mu je prva i jedina župa, gdje djeluje već punih 49 godina. Svim svojim župljanima kao i mještanima bez razlike narodnosti i vjere Fridrik Geza bio je uvijek pravi otac. Čovjek velikih sposobnosti, veoma bistar po prirodi, razborit i ozbiljan, pun takta i fin u ophođenju, klasičan latinista. Veličina njegova duha pokazala se je u burno doba g. 1945., kad su mnoge župe ostale prazne, bez pastve i pastira. Svećenik Fridrik Geza, svojom upornom energijom i apostolskim žarom doveo je toliko svećenika s raznih strana naših jugoslavenskih kat. dijeceza, tako da su skoro sva mjesta popunjena. Fridrik je osamdesetgodišnjak. Dugi svećenički napori i brige jako su slomili njegovo zdravlje. Nebo neka mu bude nagrada. Neka mu je topla hvala za njegov idealan rad i srdačna čestitka!

Molitva u polarnoj noći

Tajnik velikog norveškog istraživača sjevernog pola Fridtjofa Nansena objavio je napeti dnevnik, u kome je iznio mnoge svoje dojmove.

»Polarna noć, piše on, ima svoju zasebnu ljepotu. To sam pravo osjetio osobito onda, kad sam za vrijeme, dok su svi na brodu spavali, bio na noćnoj straži. Upravo ti noćni sati budili su u meni ozbiljne misli. Kad sam očitao termometre na različitim dijelovima broda i u promatračkom šatoru na ledu, te upisao brojeve, stao sam na palubu, i misli su mi lutale kao nemirni duhovi. Već beskrajna osamljenost, koja me okruživala, stavljala je duše pred velike misli. Svi su drugovi na brodu spavali, čak su se i psi stisli u svojim kućicama, jer je bilo 46 stupnjeva ispod ništice. Ja sam dakle u neku ruku apsolutno osamljen. Mnogo stotina milja naokolo nema lica, koje bi razmišljalo. Sam sam s Bogom. Počinjem moliti. Osjećam toga neizmjernog Boga, toga Gospodina, vidim Ga u Njegovim djelima. »Fram« (Nansenov brod) je malena, crna točkica u ovome oceanu leda i svjetlucavog snijega.

Promatram li polarno svijetlo, što ga u ovoj beskrajnoj pustoši pali Onaj Svemoćni, tad se snebiva moje srce. Tko može ikad opisati to polarno svjetlo? Ta svjetlost i boje kolo vode tako zanosne ljepote i veličanstvenosti, da je nemoguće oteti se tome divnom prizoru. Majstor, koji je složio te sile, tako je velik, da ja Njega i Njegovo djelo ne mogu shvatiti. Zanijekati Ga bila bi ludost. Divno, neusporedivo, veličanstveno djelo, koje nazivamo prirodom, nije ništa drugo nego zbirka svih stvaralačkih zakona što ih je dao Vječni, Neshvatljivi.«

U EGIPTU je katolički novinar i pisac E'Raymond Tagher dobio nagradu Ujedinjenih Nacija za najbolju radnju iz oblasti socijalnih i političkih nauka. Njegova radnja nosi naslov »Ujedinjene Nacije i razvoj pojma međunarodne solidarnosti«.

JOŠ IZ MISIJSKE ENCIKLIKE PAPE PIJA XII.

Nastavak sa 3 str.

Sv. Stolice, koja radi toga ima pravo i dužnost brinuti se, da ta područja budu pravilno i u potpunosti obrađivana. Rimski Prvosvećenik ne bi ispunio tu svoju dužnost, kada bi se ograničio na to, da prostranija i manje prostranija područja dodijeli ovom ili onom redu; već, ono što mnogo više znači, s puno brige mora nastojati, da svi redovi pošalju u njima povjerene pokrajine toliko, a poviše svega takvih misionara, koji će uspješno moći obavljati rad rasvjetljena svijetlom vječne istine ovih pokrajina u čitavoj njihovoj prostranosti.« (A. A. S. 1926., str. 81—83).

Iz katoličkog svijeta

DVADESETPETA GODIŠNJICA BISKUPSKOG POSVEĆENJA

Preuzv. g. Msgr. MIHO PUŠIĆ, biskup hvarski i naslovni nadbiskup, slavi dne 23. rujna svoju dvadesetpetu godišnjicu biskupskoga posvećenja. Rođen je 1880. u Visu. Zaređen za svećenika 1903. Bio je dugi niz godina vrlo revnim kapelanom, upraviteljem župe i konačno župnikom u Supetru. Godine 1926 imenovan je i posvećen za biskupa u Hvaru. Dvadeset i pet godina upravlja hvarskom biskupijom. Uz svoje nadbiskupske dužnosti bavi se francuskom katoličkom literaturom. Na čelu je liturgijskog pokreta kod nas. Imenovan je bio administratorom zadarske nadbiskupije, ali se nakon nekog vremena zahvalio zbog bolesti. Sv. Stolica ga je odlikovala naslovom nadbiskupa zbog njegova sveopćeg revnovanja za Božju stvar. Prigodom proslave dvadeset pete godišnjice biskupskog posvećenja najsrdačnije čestitamo!

U SJEDINJENIM AMERIČKIM DRŽAVAMA I U KANADI bilo je krajem 1950. godine 1.483 katoličkih bolnica sa 200.000 postelja i 27.349 dječjih kreveta. Računa se, da je kroz 1950. bilo što liječeno što ambulantno pregledano u ovim bolnicama 4,750.000 bolesnika, dok je katolički personal pružio pomoć u kućama, klinikama ili ustanovama za hitnu pomoć 1,250.000 bolesnika. Kroz 1950. bilo je u ovim državama osnovano 47 novih bolnica sa 3.143 kreveta i 500 dječjih kreveta.

JUBILEJ SVETE AGATE, t. j. 17. stogodišnjica njene mučeničke smrti, proslavljen je vrlo svečano u sicilijanskom gradu Cataniji. Za svoga Legata na ovu proslavu Sv. Otac je poslao kardinala msgra. Adeodata Piazzu. Svečanosti su uz ogromno sudjelovanje naroda trajale od 12. do 19. kolovoza.

KATOLICI U URUGVAJU su poveli odlučnu akciju protiv nemorala u kazalištima, filmu, modi, novinstvu i na radiju. U ovoj akciji središnji odbor izdaje tjedni list, u kojem se objavljuju rezultati akcije postignuti u proteklom tjednu.

DR. PAVLE TAGASHI NAGAI, ugledni katolički japanski učenjak svjetskoga glasa, umro je, kao što smo već javili, 1. svibnja o. g. Dr. Tagashi Nagai bio je profesor medicinskog fakulteta na sveučilištu u Nagasaki i specijalno se je bavio proučavanjem medicinskog djelovanja radia i zraka X. Uslijed tog svog rada Dr. Nagai je još prije rata obolio od teške bolesti radioderme, ali uza sve to on nije odustajao od svojih znanstvenih istraživanja. Međutim, uslijed eksplozije atomske bombe, koja je za vrijeme rata 9. kolovoza 1945. bačena na Nagasaki, zdravlje dra. Nagai je teško narušeno, tako da on više nije mogao ustajati iz kreveta. Prilikom eksplozije atomske bombe njegova je supruga ostala na mjestu mrtva. Ni u krevetu on nije ostao besposlen, već je pisao knjige, među kojima i »Zvona iz Nagasaki«, u kojoj opisuje svoj život i svoje obraćenje na katoličku vjeru. Ova knjiga je pobudila u Japanu veliko zanimanje tako, da je na temelju nje napravljen filmski scenario i snimljen film, koji se sada daje u Japanu uz ogromno interesiranje publike. Iz testamenta pok. dra. Nagai, koji je ostavio svojoj djeci, vidi se njegova duboka i živa vjera te potpuno i neograničeno predanje u volju Božju. Japanski parlamenat je 24. XII. 1949. jednoglasno usvojio rezoluciju, kojom se dru. Pavlu Tagashi Nagai odaje narodno priznanje »za neusporedivi doprinos, koji je on pružio duhovnom i moralnom preporodu japanskog naroda poslije izgubljenog rata«.

— **ENGLESKI KATOLICI** svake prve nedjelje lipnja slave uspomenu bl. Richarda Whitinga i njegovih drugova, koji su prije četiri stoljeća poginuli mučeničkom smrću u Glastonbury Tor-u. Ove godine je na mjestu, gdje su ovi mučenici bili pogubljeni, podignuto 14 križeva veličine Isusova Križa. U prisutnosti Apostolskoga Delegata u Engleskoj, birminganskog nadbiskupa i preko 10.000 vjernika msgr. Rudderham, biskup Cliftona, je na svečan način blagoslovio ove križeve.

SVJETSKI KONGRES SKAUTA je održan u austrijskom kupališnom mjestu Ischl. Ovome kongresu je među ostalim prisustvovalo i oko 10.000 katoličkih skauta. Na početku kongresa bečki nadbiskup kardinal msgr. Innitzer služio je sv. Misu, kod koje su mu asistirali kao đakon jedan vietnamski, a kao subđakon jedan meksikanski svećenik, koji su došli na kongres kao duhovni vođe skauta. Kardinal je održao skautima propovijed, u kojoj je naglasio, da su načela kršćanske ljubavi temeljna načela katoličkih skauta. Veliki je broj skauta pristupio sv. Pričesti, a pod sv. Misom su svi skauti skupa pjevali koralnu misu Angelorum. Za vrijeme kongresa svećenici, koji su pratili skaute, služili su sv. Misu na 10 prigodnih oltara, koji su bili podignuti u taboru na otvorenom.

ISUSOVAC o. WILLIAM EUGEN RIVELY, misionar, kome je sada 33 godine, doživio je nedavno vrlo opasan doživljaj. U njegovu župu spada 28 otoka Karolinskog arhipelaga, koji se prostiru na 109.000 četvornih milja Oceana. Brodeći u jednom »brigantinu« duljine 45 noga i s posadom od 5 ljudi o. Rively je htio posjetiti svoje župljane na nekim od ovih otoka. Međutim, putem ga zahvati snažna oluja, koja prevrne njegov brod i on se s posadom nađe u vodi. Nekako im je pošlo za rukom, da doplivaju do nekog malog pustog otočića, na kojem su ostali 12 dana bez hrane. Napokon su bili pronađeni i prevezeni u sjedište misije. O. Rively se bavi mišlju, da na svakom od ovih 12 otoka sagradi po jednu crkvu, kako bi se duhovni život njegovih vjernika mogao jače razvijati.

U ASUNCION, glavnom gradu Paragvaja, održan je tokom srpnja prvi kongres za katolička sveučilišta. Glavni predmet raspravljanja je bio »Kršćanski temelj sveučilišta«. Svečanom otvaranju kongresa u Gradskom kazalištu prisustvovali su među ostalima predsjednik republike, ministar prosvjete, apostolski nuncij i nadbiskup grada Asuncion. Predsjednik republike je održao pozdravni govor, u kojem je između ostaloga rekao: »Ja pridajem veliku važnost ovome kongresu, jer on predstavlja rječitu afirmaciju naše vjere i naših dubokih duhovnih uvjerenja. Vrijeme, u kojemu živimo, zahtijeva smjele odluke bez pretvaranja i licemjerja. Kao Paragvajac, kao predsjednik republike i kao uvjereni katolik pozdravljam vas i izražavam vam pune svoje simpatije«.

KATOLIČKU MISIJSKU IZLOŽBU u belgijskom gradu Antwerpenu posjetilo je 65.000 osoba, dok je istu izložbu u flandrijskom gradu Roulers posjetilo 80.000 osoba. Izložba je na poseban način uspjela slikovito prikazati život onih naroda, među kojima djeluju belgijski misionari.

KATOLICI PAKISTANA obratili su se jednim memorandumom pakistanskoj vladi, u kojem traže, da Katolička Crkva u Pakistanu bude priznata kao ravnopravna vjerska zajednica. U memorandumu se osim toga traži, da bude ukinut zakon iz 1949., prema kojem katolici smiju prodavati i kupovati nekretnine samo uz posebnu dozvolu vlade. Katolici su osim toga tražili, da stanoviti broj nastavničkih mjesta u školama bude pridržan za katolike.

NA HOLANDSKIM SVEUČILIŠTIMA formirane su grupe holandskih sveučilištaraca, koji su odlučili, da se kao liječnici, inžinjeri, profesori i t. d. posvete radu u misijama. Ukupan broj ovih sveučilištaraca iznosi 125, od kojih će njih 28 muških i ženskih već za dva mjeseca otputovati u Afriku, Novi Zeland, Celebes, Novu Gvineju, Flores, Borneo i Javu na rad u tamošnjim misijskim ustanovama.

U RIO DE JANEIRU je održan, kako smo već javili, interamerikanski kongres katoličkog odgoja. Kongres je 5. kolovoza zaključen radio porukom sv. Oca, koju su brojni učesnici kongresa saslušali zanimanjem i poštovanjem. Kongres je donio odluku, da se pri svakom katoličkom odgojnom institutu osnuje škola za radnike i pučko sveučilište.

Odvažnost i hrabrost zvanja

Božjem pozivu, kojim nas zove u svoju službu, valja se odazvati odmah, čim začujemo njegov glas. A upoznat ćemo, da taj glas dolazi od Boga, ako nam se neprestano nameće misao, da ostavimo svijet i posvetimo se Bogu ili se čak bojimo, da bi nas Gospodin trebao.

Sv. Toma uči, da treba bez oklijevanja prihvatiti poziv u savršeniji stalež, jer su ta Božja nadahnuća i rasvjetljenja prolazna, a ne trajna. Čitamo u sv. Evanđelju: »Isus iz Nazareta prolažaše čineći dobro. Ako dobro ne pazimo, kad On prolazi, ne će se On nikad više povratiti. »Eto stojim pred vratima i kucam«, govori On. »Ako tko čuje glas moj i otvori mi, ja ću unići. A ako ne čuje, ne ću se više povratiti«.

»Požuri se, molim te«, kliče sv. Jeronim. »Presijeci već jednom konope, kojima si privezao svoju barku uz obalu«, jer nekoliko dana odgađanja lišava te neprocjenjivih zasluga, koje bi stekao u sjemeništu ili u samostanu.

Kako nas uvjerava Mons. Malou, oklijevanje je opasno, a dugo odlučivanje nepotrebno. »Kad se radi o redovničkom staležu, treba najmanje razmišljati, ni malo ne sumnjati i ne oklijevati, jer u tom staležu susrećemo najmanje poteškoća i najviše sredstava da spasimo dušu«.

Prošli su u nepovrat dani djetinjstva, kad nismo bili odgovorni za svoje čine. Došao je čas, kad treba otisnuti barku u burni život i upraviti je prema vječnosti. Svečan je to i važan čas. O njemu ovisi, da li ćemo učiniti mnogo dobra ili zla.

Svijet poziva na lak i ugodan život. A Krist šapće tiho, ali jasno: Dođi i slijedi me, Trebam te. Zaposlit ću te.

To je smisao života i razlog, zašto smo stvoreni iz ničesa »da tvorimo djela onoga, koji nas je poslao«. Smijemo li dakle oklijevati? Je li to svejedno živjeti, kako mi hoćemo ili kako Bog hoće, koji nam daje zvanje.

I ako ne griješi smrtno, tko odnemaruje pravo i sigurno zvanje, jer je taj poziv savjet, a ne zapovijed, ipak očito srće u veliku opasnost, da se izgubi. Bog predviđa napasti i pogibelji svakoga čovjeka. Zna za neke, da se ne bi nikad spasili usred grešnog svijeta i te poziva iz svijeta, da ih zaštiti od pogibelji, pruža im pomoć i daje milost, da slaba duša ojača. Ako dakle zabacimo očito i jasno zvanje, nesamo da se lišavamo posebnih milosti Božjih, nego uzimamo na svoja leđa ozbiljnu odgovornost, što ne ćemo sudjelovati sa Spasiteljem na »najbožanstvenijem od svih božanskih djela« — spasu duša.

Zato pokažimo odvažnost i hrabrost i odazovimo se glasu zvanja!

NAŠI POKOJNICI

MIHAEL RAZUM, začasni kanonik u Petrinji, umro je 6. rujna 1951. Pokopan je 8. rujna 1951. na župnom groblju svoje rodne župe u Svetom Martinu pod Okićem. Umro je u Konšćici u rodnoj kući, kamo se sklonio pod zadnje dane svoga života teško bolestan. Umro je u 70. godini života i u 47. godini svećeništva. Bio je svećenik velike revnosti za slavu Božju i spasenje duša te strogog svećeničkog života. Počivao u miru Božjem!

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963.312. — Pojedini broj stoji 4.— Din.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

»Blago onima, koji su čista života, koji žive po zakonu Gospodnjem«. (Ps 118,1)

Iz Ulaza današnje sv. Mise

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VI. ZAGREB, 30. RUJNA 1951. BROJ 40

DUH MOLITVE

Treća je krepost, kojom je Spasitelj oboružao svoje Apostole, **duh molitve**. Apostoli su odmah u prvim časovima svoga pozvanja shvatili i razumjeli potrebu i uzvišenost molitve. Oni su vidjeli često, kako se Njihov Učitelj mnogo moli: »A ujutro još pred zoru, ustavši izide i otide u pusto mjesto, i ondje se molio. Za njim poteče Simon, i Njegovi drugovi. I kad Ga nadoše, rekoše mu: Svi te traže« (Mrk 1, 35-37).

Svi su Ga tražili, ali On je našao vremena za molitvu. Zaklonio bi se u samotna mjesta, samo da moli. Toliko je smatrao molitvu potrebnom. On je molio po danu, uveče nakon svršena posla i provodio je cijele noći u molitvi: »Onih dana izide na goru, da se pomoli, i provede svu noć u molitvi Božjoj« (Luka 6, 12). I onda poslije takove molitve: »Kad bi dan, dozva svoje učenike i izabra od njih dvanaestoricu; njih nazva i apostolima« (Lk 6, 13). Prije svoga važnoga posla cijelu je noć molio.

Spasitelj je rado boravio u samoći i na bregovima, da se može nesmetano moliti. I Njegovo je lice sjalo kao preobraženo, kad je molio. Iz Njegovih očiju odsijevalo je veselje i srdačnost, kad je molio. To je toliko osvojilo Njegove učenike, da su Ga molili, neka ih uči da i oni nauče moliti: »Kad je On molio na nekom mjestu, čim presta, reče Mu jedan od Njegovih učenika: Gospodine, uči nas moliti kao što je i Ivan naučio svoje učenike« (Lk 11, 1). I On ih je učio moliti neprispodobivo lijepu molitvu, koja je iznad svake mjere puna sadržaja: »Oče naš, koji jesi na nebesima«.

Ponovno i ponovno je Spasitelj naglašivao potrebu neprestane molitve: »Govorio im je priču, kako se treba svagda moliti i nikad ne klonuti duhom: U jednom gradu bio je neki sudac, koji se nije bojao Boga i nije mario za ljude. U onom gradu bila je neka udovica i dolazila je k Njemu govoreći: Obrani me od moga suparnika. I ne htjede za dugo. A najposlije pomisli u sebi: Ako se i Boga ne bojim i za ljude ne marim, ipak ću obraniti ovu udovicu, kad mi dosađuje, da napokon ne dođe i iščuška me. Tada reče Gospodin: Čujte, što govori nepravedni sudac. A kamoli Bog ne će obraniti svojih izabranika, kad vapiju k Njemu dan i noć. Zar da kasni u stvari njihovoj? Kažem vam, da će ih brzo obraniti. Ali Sin čovječji, kad dođe, zar će naći vjeru na zemlji?« (Luka 18, 1-8).

I vjeru dakle veže uz molitvu. Gdje je živa vjera tamo je i ustrajna molitva. Gdje je pobožna molitva, tamo je i čvrsta vjera. Po molitvi se diže čovjek iznad zemaljskih misli i želja k nebeskim mislima i željama i zove i doživlje u život bogatstvo božanske istine i božanske sile. Ako je duša ukorijenjena na Božjoj zemlji, tada je sasvim sigurno da donosi cvijet i plodove kreposti. Bog ne treba naše molitve, ali mi trebamo molitvu, da postignemo Božju pomoć. Onaj se ne ponizuje, tko sagiblje svoje koljeno pred Najvišim i pruža svoje ruke prema Njemu.

Spasitelj potiče Apostole na molitvu, jer djetinjoj, poniznoj i ustrajnoj molitvi sve obećava: »I ja vam kažem: Molite, i dat će vam se; tražite, i naći ćete; kucajte i otvorit će vam se. Jer svaki, koji moli, prima; i koji traži, nalazi; i koji kuca, otvara mu se« (Lk 11, 9-10). I onda pripovijeda o udovici i nepravednom sucu, kako je gore rečeno (Lk 18). A zatim nastavlja o čovjeku, koji je molio kruha kod svoga prijatelja: »Koji od vas ima prijatelja i otiđe k njemu u ponoći i reče mu: Uzajmi mi tri hljeba, jer mi dođe prijatelj moj s puta, i nemam mu što postaviti. A on iznutra da odgovori: Ne uznemiruj me! Već su vrata zatvorena, djeca moja i ja počivamo, ne mogu ustati i dati ti. Kažem vam, ako i ne ustane, da mu dade zato, što mu je prijatelj, ali poradi navaljivanja njegova ustat će i dat će mu, koliko god treba« (Lk 11, 5-8). Toliko je jaka ustrajna molitva.

Molitva je na zemlji svemoguća. Mi moramo Boga prisiliti, da održi svoje obećanje.

Ako je molitva svima potrebna, onda je ona napose potrebna Apostolima.

Kad je Spasitelj iz broja svojih učenika odabrao dvanaestoricu, proboravio je prije toga cijelu noć u molitvi, kako smo već rekli (Lk 6, 12). Ako je dakle molitva bila potrebna prije izbora Apostola, onda je ona još potrebnija prije rada Apostola.

Spasitelj je molio prije svanuća dana, a molio i uveče poslije rada. To je doista opomena za Apostole, da mole za uspjeh rada, da budu na molitvi prije rada, i tada opet da mole nakon dnevnoga rada, da Bog blagoslovi rad i da sile tame ne sprječe blagoslov.

Apostoli su pastiri svijeta. Oni moraju pasti i ovce i jaganjce. Oni ih vode na dobre paše nauke i na izvore milosti, a to je molitva.

Apostoli su liječnici svijeta. Oni traže i nalaze bolesne duše, ranjene duše, mrtve duše. Iz mnogih od njih nije još davao istjeran, a to može biti samo molitvom i postom: »Pristupi k Njemu (Isusu) čovjek, pade pred Njim na koljena i reče: Gospodine, smiluj se sinu mom, jer je mjesečnjak, mnogo trpi. Često pada u vatru i često u vodu. I dovedoh ga k Tvojim učenicima, i ne mogoše ga izliječiti... Dovedite mi ga ovamo! I zaprijeti mu Isus, i izide iz njega đavao, i ozdravi dječak od one ure. Tada pristupiše učenici k Isusu nasamo i rekoše: Zašto ga mi ne mogosmo izagnati? Isus im odgovori: Radi vašeg nevjerovanja. Jer zaista vam kažem: Ako budete imali vjere koliko je zrno gorušičino, reći ćete ovoj gori: Prijeđi odavle onamo! i prijeći će i ništa vam ne će biti nemoguće. A ovaj se rod izgoni samo molitvom i postom« (Mt 17. 14-21).

Toliko je važna molitva u životu Apostola i svakoga čovjeka.

Maloj Tereziji

(U znak zahvalne ljubavi)

I.

Zatravljuješ srce mi moje
Od časa kad spoznah ja Tebe;
Ti Cvjetiću predivne boje,
Premili moj!

II.

Da, u Tebe gledati treba,
Pa svak će zapanjen Te slijedit;
O Biseru blistavog neba,
Premili moj!

III.

Poniznost nas Tvoja očara
I maloga puta milina;
Ti Ljubice, ures oltara,
Premili moj!

IV.

Al' ljubavi k Spasu Ti plamen
Taj srce mi zanosom puni;
O Ružice, ljubavi znamen,
Premili moj!

V.

Oj ostani uvijek mi Vođom,
I tada sam siguran, sretan;
Ti Ljiljane, što mirišeš nebom,
Premili moj!

Kako da ljubimo Boga

Naša ljubav prema Bogu može da se očituje u različitim činima. Možemo se veseliti radi neizmjerne dobrote i savršenosti Božje, a možemo Ga više cijeniti od svakog drugog dobra. Možemo Mu nadalje željeti da Ga svi ljube i slave, i možemo žaliti i kajati se radi uvreda, koje smo Mu ili sami nanijeli ili su Mu ih nanijeli drugi.

Iskustvo dokazuje, da majka ljubi svoga sina, i da se zato iskreno veseli njegovim dobrim svojstvima, prednostima i napretku, kao da se njoj samoj to događa. Kako joj pliva srce od radosti, ako sin u školi dobro napreduje, ako je dobio lijepu službu, ako ga kao radnika svi hvale, ako je štedljiv, te se brine i za svoju budućnost. Nekako slično je između duše i Boga. Kad Boga pravo ljubimo, tada se iskreno veselimo radi dobara, koje On posjeduje. Ne može se zamisliti neko istinsko dobro, koje Bog ne bi u Sebi imao. Hoćeš li moć, mudrost, dobrostivost, veličanstvo, uzvišenost, ljubaznost, pravednost, sve to posjeduje Bog u najvišem i najsavršenijem stepenu, a mi kad to znamo, iskreno se veselimo, da On to sve posjeduje. On je sam u sebi sretan i blažen. Blaženstvo svih nebeskih stanovnika samo je kaplja prema moru blaženstva, koje se razlijeva u naravi Božjoj. A mi kad to znamo, kličemo od radosti i zadovoljstva, kao da sami posjedujemo svu tu sreću i blaženstvo.

Kakova je radost ispunjala srce patrijarha Jakoba, kad je čuo izvještaj: Josip, sin tvoj živi, i zapovijeda nad cijelom zemljom egipatskom. Sv. Pismo kaže: Duh mu je ponovno oživio. Kakovo ushićenje ispunja nebeske duhove, kad gledaju beskrajne savršenosti Božje. Sv. Ivan piše u Otkrivenju: I začuh kao glas naroda jer vlada Gospodin Bog naš svemogući. Radujmo se i veselimo se i dajmo mu slavu. Ta radost i sreća nad savršenostima Božjim treba da u našem srcu raste tako, da nam pruža utjehu i jakost u svim nevoljama i patnjama. I majka osjeća usred patnja i bolesti i drugih nevolja utjehu i olakšicu, kad čuje, da joj je ljubljeni sin doživio veliku sreću. Prorok Habakuk kliče: Neka smokva više ne procvate, ni vinova loza ne donese roda, ni njiva ne da hrane, ja ću se ipak radovati u Gospodinu, veselit ću se Bogu, Spasitelju mojemu. Duša, koja ljubi Boga, tješi se u svojem siromaštvu bogatstvom Božjim, u svojoj nesreći Njegovim blaženstvom, u svojim patnjama Njegovom beskrajnom srećom. Sretan čovjek, koji ovako ljubi Boga! Sv. Lovro Justinijan veli: Veseliti se u Bogu radi Boga, to je početak svetoga života.

Ova opisana vrst ljubavi prema Bogu puna je radosti i slatkoće. A druga, koju ćemo opisati, puna je jakosti i snage. Ova druga sastoji se u tom, da Boga više cijenimo od svih stvorenih dobara, pa i od samoga sebe, a to radi Njegve beskrajne dobrote i savršenosti. Ovakova ljubav je prava božanska ljubav, jer Bog, koji nema ništa Sebi ravna, treba da bude ljubljen takovom ljubavi, kojoj nema ništa ravna. Ova ljubav je većma čin razuma, nego srca. Po njoj treba da budemo spremni napustiti svako stvoreno dobro i primiti svako vremenito zlo prije, nego Boga uvrijediti i Njemu omrznuti. Ako je ona savršena, sva će naša djela biti izvršena iz te ljubavi, t. j. s nakanom da Njemu omilimo. Uzmimo primjer u malom. Neka žena ima psića, koga voli i njeguje. Ima i sina, koga hoće i ukoriti i udariti radi psića, ako mu što na žao učini. No ljubav prema psiću nije kod nje nikad tako silna i jaka, kao ljubav prema sinu. To se naročito vidi, kad joj sin oboli. Tada je spremna, da sve žrtvuje za njega, pa i samog psića, ako bi mu ta žrtva mogla pomoći. Slično i mi treba da ljubimo Boga nada sve

VESELJE NAD CVIJEĆEM

Priča veli: »Kad je Gospodin Bog sve stvorio: travu, drač i cvijeće, dao im je lijepe boje, da se njima okite i budu na veselje i ures ljudima. Konačno je stvorio snijeg i rekao mu: »Sam si potraži boju! »Snijeg je pošao travi i rekao joj: »Daj mi zelenu boju«. Pošao je k ruži i zamolio za njezino crveno odijelo. I onda je otišao klinčiću, i napokon ode sunčanici. Bio je tešt i htio je imati najljepše odijelo.

Ali trava i cvijeće ga je ismjehnulo i poslalo svojim putem. Tada se sjede k visibabama i žalosno reče: »Ako mi nitko ne da svoje boje, tada se sa mnom događa što i s vjetrom, koji je tako zao, da sve ruši i uznemiruje, a ne vidi ga se. Našo mu se smiješe visibaba i reče mu čedno: »Ako ti se moj zao ogrtač sviđa, možeš si ga uzeti«. Snijeg ga uzme zahvalno i otada je bijel. Ali zato je on od toga dana svemu cvijeću neprijatelj osim visibabama.

Svako proljeće mi doživljavamo dragocjena čudesa. Pogotovo kad preko noći kao dogovorno izmijene svoja mjesta snijeg i visibabe. A na zemlji nastane veliko veselje. Licima ljudi prolazi blaženi smiješak kao da su primili na dar nešto lijepa i draga. I oni izlaze van iza živica u kutiće i međe zaštićene od vjetra i natrgaju si prvi puta pune ruke cvijeća i nose ga pobožno i sretno kući. Nose ga kao da nose cijelo toplo, sunčano i mirišljivo proljeće u svoje tamne, hladne i vlažne zimske stanove.

Ovo prvo cvijeće je doista nešto divno i čudesno. Ono je niknulo najedamput iz suhe trave i nežive zemlje kao da ga je dah Božji izdahnuo. Mi se ljudi uopće osjećamo bez cvijeća osamljenima i neveselima, jer nam sijeda zima bez mirisa teško pada na naš osjećaj. I svima nam je prirođena težnja za cvijećem. Neki pjesnik lijepo opisuje svoju roditeljsku kuću u cvijeću, kad kaže:

»Kod mojih roditelja, kud se ogledaš, cvijeće miriši, zeleni se i cvate: Iz svih prozora, iz svih stolova, iz svih kuteva i svih udubina svjetlucaju se boje crvene i plave. Umjetnički, živo i šareno isprepliće se kao ljetni spomenik i slike na svim stijenama. Cvijeće i cvijeće na sve strane! A moja majka, brižljiva domaćica, nalazi još uvijek tamne kutiće, da ih cvijećem rasvijetli. To cvjetno veselje usrećuje moj osjećaj. U njemu leži nešto sanljivo, neka sunčana dragost, dobrota, osjećajnost. Mi treba da jednom i u našim sobicama čuvamo ono, što je tako drago i milo. Mi treba da iz svih kuteva odstranimo ono, što je tamno, i rasvijetlimo ih mirišljivim cvijećem i njegovim bojama. I kad u sebi nađemo nešto tamno, mi ćemo i tamo unijeti vedro i svježe cvijeće!«

To je zadaća cvijeća, da osvijetli mnogu tamu u svijetu i u ljudima svojim blagim i bojadisanim svijetlom. Da bude kao anđelčić čuvar uz pogištene i otvrdnule ljude. I da im stavlja pred oči prikaze svijetla i lijepog nebeskog svijeta, gdje će Bog jednom otrti suze s očiju ljudi. Gdje ne će više biti ni smrti ni žalosti ni tuge ni boli. Zato je proljetno cvijeće, što neočekivano ustaje iz mrtve zemlje, slika, simbol uskrsnuća tijela.

Bilo bi naopako misliti, da ljudi sa svojom snagom, čežnjom i vrućom nadom poslije smrti propadaju u ništa, kad Bog već cvijeće za kojim naše zimom ožalošćene oči čeznu, svake godine iznova na život budi.

Ovo buduće životno proljeće jest također sastavni dio svjetovnog poretka kao što je to svakogodišnja mijena zime u proljeće. Pjesnik Uhland lijepo veli: »Svakoj godini cvate njegovo proljeće blago i svijetlo, zato ti ne manjka ona velika, jasna utjeha. Ona ti je dana kao cilj tvoga putovanja, ti je slutiš već ovdje dolje, a gore ti se otvara«.

Nemojmo proći tako bez misli preko Božjeg proljeća! Svaki cvijet, koji pokraj prašne ceste cvate, neka nas opomene na strahopočitanje. On je najme iz daleka sjajni odsjev Božje ljepote, u koju smo i mi sami pozvani. Dajmo, da cvijeće, koje nam je dano na veselje, djeluje na naše osjećaje, da se veselimo u našoj nutrinji i tako lakše snosimo tegobe životnih dana i da možemo na taj način i drugima dati malo sunčanog svijetla naše duše.

Mi smo brzo spremni, da se tužimo na [illegible] i teškoće života. A zašto smo lijeni i bez osjećaja, da iskoristimo utješne radosti i ublažujuće prilike, koje nam je Bog dao kao spasonosna ozdravljujuća sredstva? Kad mi u našim bez svijetla i tamom obavljenim sobicama jadikujemo i tužimo se na zla vremena i nesnosne brige, vani pred našim prozorima blista i sjaji u cvijeću divna priroda. Ako smo mi tupi i bez smisla, da naše sobe i radionice okitimo svježim grmovima poljskog cvijeća, tada nam se ne može pomoći. Mi tako onda postajemo zlovoljni i namrgođeni, teret sebi i drugima.

Ali mi se ne smijemo tužiti, ni na Boga ni na svijet, ako smo takvi svoje glavi i žalosni čudaci. Proti svima bolestima je izrasla jedna travka, u kojoj je najjača ozdravljujuća snaga za srce i ćud, a to je cvijeće. Mi tako rado stavljamo kite cvijeća pred bolesnički krevet, ne zaboravimo ih staviti ni na stol pred zdrave ljude.

Cvijeće je znak svježine, zdravlja i uskrsnuća na naš Božji život.

KATOLIČKA CRKVA PROTIV REVOLUCIJE

1789. izbila je u Francuskoj strašna revolucija. Bila je jedinstvena u povijesti do toga vremena po surovosti i divljaštvu, kojim je rođena, i po žrtvama i ljudima i imovini, što ih je kao posljedicu ostavila iza sebe. Ubijalo se ljude bez suda i pravde na veliko. Pljačkalo se i otimala tuđa imovina, kako se komu prohtjelo. U stolnoj crkvi Naše Gospe u Parizu postaviše na oltar bestidnu glumicu, kojoj su u čast palili tamjan. I po svim drugim crkvama po cijeloj Francuskoj izvodili su revolucionarci slične nepodopštine. Divljaštvo je došlo na vrhunac, kad su načinili giljotinu-stroj za odsijecanje ljudskih glava. Kad je tko bio vlasti nepoćudan, s njim pod giljotinu, da mu ona odsiječe glavu. Sumnjičenje i podvaljivanje je došlo dotle — kako kaže istaknuti francuski političar Tallerand — da su nekomu podvalili, da ima u džepu tornjeve pariške katedrale, to bi se vjerovalo, i dotičnik bi izgubio glavu. Danas se svaki čestiti Francuz stidi revolucije od 1789. i bolno uzdahne: Kamo sreće da te sramote nikad nije bilo u Francuskoj!

Francuska se revolucija provodila pod zvučnim krilaticama slobode, jednakosti i bratstva. U čemu se sastojala ta »sloboda«? Da su kolovođe francuske revolucije mogli zatvarati, ubijati, vješati i pod giljotinu stavljati svoje protivnike po miloj volji, a druga se stranka uopće nije mogla braniti. Da su mogli otimati tuđu imovinu, kako se komu prohtjelo, a da se oštećeni nisu imali komu potužiti. »Jednakost« je ugodno zvučila, da će svi ljudi biti jednaki. Zar je ikada predsjednik francuske republike živio jednako kao i pometač na cesti? Ili možda žena predsjednikova živi jednako kao i radnica u tvornici? Predsjednik je zauzeo položaj kralja i kraljevski bogato-raskošno živi, a radnici, seljaci i niže činovništvo i mali ljudi uopće, ostali su i dalje siromasi baš kao i za vrijeme kralja, ako ne i veći. Kolovođe revolucije su zauzeli ministarske položaje — živjeli i te kako buržujski, a sirotinji su zamazivali oči šupljim krilaticama, kako su svi slobodni i svi jednaki.

Međutim i nakon zloglasne francuske revolucije našlo se po svim državama ljudi, koji su francusku revoluciju u zvijezde kovali. Revolucija im je ideal. Za njom teže, njom se žele poslužiti; makar pod koju cijenu samo da nepoćudnu vlast sruše i sami na vlast dođu. Kršćanstvo, a Katolička Crkva napose, zauzima protivno stanovište i ustaje protiv revolucije. A zašto? Naprosto zato, jer je revolucija ili nasilni preokret mač dvorezac. Onaj, tko hvali revoluciju i ponosi se time, da je revolucijom došao na vlast, mora dopustiti revoluciju i drugima. Ako je revolucija dobro sredstvo u rukama jedne stranke, jednoga društvenoga sistema, onda se mora revolucija kao dobro sredstvo dopustiti i drugoj stranci, drugomu sistemu. To znači: onaj, tko je putem revolucije došao na vlast, mora očekivati i spreman biti, da će i drugi protiv njega dići revoluciju. I ta druga vlast, koja je pomoću revolucije došla na kormilo, mora očekivati revoluciju i protiv sebe. I tako revolucijama nikada kraja ni konca. To je čista logika. To je neoboriva dosljednost. A svaka revolucija uništava bezbroj života i silnu imovinu, a na prosjački štap baca more ljudi.

Radi groznih posljedica, što ih revolucija ili nasilni preokret donosi sa sobom, katolička Crkva ustaje protiv revolucije i naglašava mirno rješavanje sporova i zakonitu borbu. Psi se grizu zubima. Konji udaraju nogama, a volovi se bodu rogovima. Tako svaka vrsta životinja na svoj način silom obračunava sa svojim neprijateljima. Tako čine životinje, jer nemaju razuma. Prema tome kad ljudi silom i bez zakona obračunavaju među sobom, onda su jednaki životinjama. Drugo je revolucija, a drugo borba protiv okupatora, koji je nasilno podjarmio jedan narod.

Katolička Crkva uvijek i na svakom koraku naglašava dostojanstvo čovjeka, a svoje visoko dostojanstvo ima čovjek od razumne i slobodne duše. Razum, je koji uzdiže čovjeka nad sva druga bića na zemlji. Razumom se imaju rješavati i sporovi među ljudima. Razum kaže: Ako neka vlast loše upravlja, neka je podanici upozore mirnim putem na nedostatke. Ako to ne koristi, neka se sastanu na zbor i javno prosvjeduju. Ako ni to ne pomaže, neka ustanu protiv takove vlasti u tisku, putem novinstva. Ako ni tako ne uspiju, treba tražiti slobodne izbore i birati one ljude, u koje imaju povjerenje, da će zemljom bolje upravljati. To su metode ili načini, koje preporučuje i naglašava Katolička Crkva.

ŽIVA VJERA

Spasitelj traži od nas živu vjeru. Vjeru u svim prilikama, koje nas mogu zadesiti, u zlu i dobru, u patnji i u radosti. Svemoguć je Otac na nebesima i On nas nikada ne će napustiti.

»Idi, sin tvoj živi!« — kazao je Spasitelj kraljevu čovjeku, kada je molio za sina svojega. I čovjek je povjerovao, i bilo je tako, kako Isus reče.

Vjera je naš put Bogu. Mi vjerujemo, jer je Bog Istina i Istina je Život. Vjerujemo, i kada nam je srce puno bola, i kada teret gorčine svija naša ramena. Vjerujemo, i kada nam se čini, da je zastrto obzorje za nas i da nema utjehe našoj muci. Vjerujemo, i kada gledamo smrt svojih najdražih i kada čujemo oko sebe mnoge teške riječi, da je to rastanak zauvijek.

Mi vjerujemo, Bože Istine. U Tebi je Pravda, koja sve ispunjuje. U Tebi je Ljubav, koja sve uzdiže. O, daj nam snage, da uvijek, i kada nam je najteže, svoju misao i čežnju posvetimo Tebi. Daj nam milost, da i u najgorčim iskušenjima budemo i ostanemo Tvoji dovijeka.

Ne škodi mi

Neka gospoda pripovijedala nekom glasovitom francuskom propovjedniku ocu Monsabre, da je čitala neku knjigu, koja je veoma loša po svome sadržaju. Kada se propovjednik tomu čudio, ona ponosno odgovori:

»Čemu se čudite? Ta to meni ništa ne škodi.«

»Ne škodi?« odgovori otac. »Ali uzmimo, da je istina to, što vi tvrdite; to ipak nije još opravdanje, da se bavite nečim takvim. Kada bi se vaše dijete cijeli dan valjalo po blatu, a poslije došlo do vas i reklo vam: »Ta majčice, to me ništa ne boli!« Zar bi vas to uzdržalo, da ga strogo ne kaznite? Zar vi zbilja mislite, da naš Gospodin ne želi, da Njegova djeca ostanu čista i da ne zamažu svoje srce i svoju maštu s kojekakvom prljavštinom?«

— **KATOLIČKO SVEUČILIŠTE U LUBLINU** imalo je prošle godine 3000 slušača. Kada se zna, kakve prilike vladaju u Poljskoj, onda je ovaj broj slušača katoličkog sveučilišta znak duboke vjere poljskog naroda.

PODLISTAK

Marijino djetinjstvo

(Legenda iz Marijina djetinjstva)

U ono davno vrijeme, kada su Joakim i Ana bili nagrađeni za svoju ustrajnu molitvu, jer im je Bog poklonio željeno Dijete, ležala je Joakimova bijela, četvercuglasta kuća s ravnim krovom usred vrta puna sjena od starih, kvrgavih i granatih smokava, s ogradom od bodljikavih kaktusa.

To je bio dom neobičnog Djeteta, bez grijeha začetog i buduće Bogo-majke. Anđeli su bdjeli dan i noć nad kućom. Lebdjeli su nad majkom Anom, dok je šetala vrtom s malom Marijom. Anđeli su i uspavljivali drago Dijete tihim, nježnim uspavankama. Stoga Marija nije nikada plakala. Oči su Joj se sjale kao smeđi, krupni dragulji, jer je još sićušna oko sebe promatrala čete blaženih duhova.

Mala je Marija njegovana s mnogo pažnje i s velikom ljubavi. Hranili su Je i odgajali upravo tako, kako se to čini sa svom malom djecom, a buduća Kraljica neba razvijala se u predragu djevojčicu. Nikada nije bila zlovoljna, uvijek radosna, samo bi se uozbiljila, kada su je strani ljudi htjeli zagrliti ili cjelivati. S dvije godine prepoznavala je već siromahe, koji su k njima zalazili. Od sočnog voća, koje Joj je otac donosio iz vrta i slatkih kolača, koje Joj je majka pekla, Marija je veći dio sačuvala. Kada bi opazila siromaha, potrčala bi da obveseli patnika. Što više, ljubila bi prosjacima ruke, dok ih je darivala. A kada bi se dogodilo, da je svoje zalihe iscrpla, a još koji siromah naišao, Marija bi se na čas zamislila, zatapšala ručicama i dozvala Anđele. Molila ih je: »Dragi moji pratioci, dobri moji Anđeli, brže, brže, dođite! Pomozite mi! Što da radimo? Došli su siromasi, a ja sam već sve podijelila. Ne smijemo ih pustiti, da odu praznih ruku. Bili bi još žalosniji. Pomozite, pomozite, brzo!« Tada su Anđeli odletjeli i brzo se vratili s košaricama hrane. Marija bi ih onda razdijelila siromasima.

Bila je najposlušnije dijete, ružin pupoljak u kući Joakimovoj. Bila je najčišća, najveća, najsvetija radost svojih roditelja.

Voljela je biti sama, jer zapravo nije bila nikada sama. Anđeli su brali cvijeće, kad je Ona slagala kitice, i s Njome razgovarali. Pričali su Joj o nebu, pjevali pjesme raja, čuvali svoju malu Kraljicu.

Tako su prolazili dani Marijina ranog djetinjstva, odmicali sretni dani svetih roditelja.

Približavao se Marijin treći rođendan. Susjedi i rođaci su se čudili, kako mala Joakimova Jedinica govori i misli kao mnogo odraslija djeca. Samo se roditelji nisu čudili. Oni su znali, da je njihovo Dijete u svemu drugačije od ostale djece.

Jednog je dana sašao Bog s neba i rekao majci Ani:

»Ti si se zavjetovala, da ćeš Dijete, koje Ti budem poklonio, odgajati u hramu. Došao je čas, kada trebaš da ispuniš svoj zavjet«.

Sv. Ana je ponizno sagnula glavu, i pokorila se Gospodinu.

I sv. Joakim je primio od Boga istu zapovijed. Obojima je bilo teško, ali oboje se podvrglo Božjem nalogu. Nije bilo lagano rastati se od svoga zlata, svoje sreće. Ta, kolike su godine za Njome čeznuli, a tako kratko vrijeme u Njoj uživali!

Tiho je hodala sv. Ana po kući, sakupljala rublje i opravice, ozbiljna i zamišljena. Sv. Joakim je promatrao rad svoje žene, ostavljao svoj posao, uzdisao, potražio ljubljenu Djevojčicu, da se Je nagleda, tetoši i razgovara s Njome.

Tako je potrajalo nekoliko dana, a tada se uputiše sveti roditelji s Marijom u Jerusolim. Majka je vodila svo-

XX. NEDJELJA PO DUHOVIMA

30. IX. 1951.

1. Današnje sv. Evanđelje pripovijeda nam, kako je Isus ozdravio sina nekoga kraljeva čovjeka iz daljine. Na riječ Gospodinovu: Idi, sin Tvoj živi, ozdravio je sin u taj čas. To je saznao otac, kad je drugi dan stigao kući.

Otac je jamačno obišao liječnike i upotrijebio sve lijekove, da mu sin ozdravi, no nije ništa pomoglo. Napokon se utekao Isusu za pomoć. Slično treba da i mi činimo. Treba i pravo je, da najprije upotrijebimo sve naravne lijekove. Pa i ovi će djelovati samo ako to odredi božanski Liječnik, toliko, koliko On bude htio. A kad zakažu svi lijekovi, obratimo se Isusu, za koga nema neizlječivih bolesti i pred kojim se i sama smrt klanja. A što vrijedi za tjelesne bolesti, vrijedi i za bolesti duše. Ako nam je duša puna grijeha i već umire pod njihovim teretom, potražimo pomoć kod milosrdnoga Isusa u sv. Ispovijedi. Čarobna riječ svećenikova, izrečena u ime Isusovo: Ja te odrešujem..., skida u jednom hipu svu težinu i svu bolest s duše. Kako smo sretni, da imademo takovu ustanovu!

2. Vjerovao je on i sva kuća njegova. Nevolja je privukla kraljeva čovjeka, da je pao pred Isusove noge i vjerovao. Nevolja mu je dakle, za koju je mislio, da mu donosi nesreću, donijela sreću. Da ga nije obuzela golema bol ... smrtne bolesti ljubljenog sina, ... ne bi nikada upoznao Isusa ni k Njemu došao. Evo nam dokaza, kako nevolje i bol; nijesu u stvari nikakova nesreća, nego su velika milost, koju nam Gospodin podjeljuje. Nevolje nas i boli odalečuju od zemaljskih radosti, dižu nam srce k Bogu i u neku ruku ...e nas, da se približavamo Bogu. I razmetnog su sina nevolje osvijestile i privele na povratak k ocu.

3. Vjerovao je on i sva kuća njegova. Kolika promjena u kući kraljeva čovjeka! Malo prije jauk i plač, a sada radost i klicanje. Vjera ih je učinila ...nima. I danas se to zbiva. Ako ima vjere u kršćanskim domovima, nalazi se u njima sreća i blagoslov, utjeha i ...dnost u volju Božju. Nema li vjere, nema prave radosti, pa makar se nalazila u obilju. Nastojmo dakle, da u našim obiteljima njetimo i učvrstimo vjeru, da nam one budu sretne i blagoslovljene.

...e Dijete za ruku. Unišli su u predvorje hrama kao i svi obični ljudi. Nitko nije slutio, da to buduća Bogomajka u pratnji nevidljivih Anđela ulazi u hram, da se izvrši volja Gospodnja i roditeljski zavjet.

Poklonili su se, pomolili, a tada je ...gao čas rastanka. Sveta je mati pri...la na grudi svoje Jedince, ocu se stegl...o u grlu i pogled zamutio.

Samo Marija nije bila žalosna. Zagrlila je roditelje, zamolila, da je blagoslove. Sama je pretrčala petnaest stepenica, koje su vodile u stan djevica. Ondje je bilo određeno Marijino odgajanje. Svi su s divljenjem promatrali odvažnu i ozbiljnu djevojčicu. I veliki svećenik Simeon. On nije znao, tko je Marija, a ipak je pomislio: »Ovi ljudi, i osobito ovo krasno Dijete, sasvim je sigurno u vezi s dolaskom Mesije«. Sigurno ga je Bog rasvijetlio. I on preda Mariju mudroj, staroj, proročici Ani.

Dotle su Marijini roditelji izašli iz hrama, i pognute glave, žalosni uputili se svojoj kući.

Nisu govorili međusobno, samo su se koji puta okrenuli i pogledali na brijeg, na bijeli hram, a on se činio sve manji i manji, jer su se od njega udaljivali.

Sunce je zapalo, u prvoj večernjoj magli nestao je hram.

Ana obriše suze. Joakim je ozbiljno gledao pred sebe. Uzdahnuo je.

Prolazili su kroz polja i šume, za njima su ostali kuće, vrtovi... Šuma je potamnjela, mjesec se ogledavao u svijetlom potoku. Ana i Joakim osjetiše umor i žeđu. Osjetiše, kako su sada, sasvim sami i siromašni bez svoga Djeteta.

Pošljunčen put vodio je potoku. Voda je žuborila, po njoj su se širili srebrni kolutovi. Joakim se spusti putem do potoka, napije se, zagnjuri zemljani krčag u vodu i ponese ga Ani, da se i ona osvježi.

Tada se u blijedoj svjetlosti noći spustio k njima Bog. Tješio ih je tako dugo, dok im san pade na oči, i oni usnuše na mekoj travi.

Polako je padala rosa, kao suza, kao blagoslov...

MISIJA Sv. TEREZIJE OD DJETETA ISUSA

Naš se Spasitelj gorko potužio jednoj pobožnoj duši na današnje čovječanstvo. Predbacio mu je kao najteži grijeh, što otklanja Njegovo milosrđe, Njegovu ljubav i Njegovo očinstvo. Za Njegovo presveto Srce to je teža uvreda od svih grijeha pred potopom. I ovom nevjernom rodu šalje On sv. Tereziju od Djeteta Isusa i svetoga Lica. U tom svijetu ona ima svoju posebnu misiju. Nije to »kiša ruža«. To je bilo samo njezino »vjerodajno pismo«, kojim je dokazala svoje poslanstvo.

Kamerinski nadbiskup Josip D.Avack smatra, da je njezina misija iste vrste kao što su bile misije sv. Benedikta, Serafskoga Franje, sv. Dominika, sv. Ignacija, sv. Terezije od Isusa, sv. Ivana od Križa, sv. Margerete Marije, a sastojale su se u tome, da svijet upozna i uzljubi Boga prema posebnim prilikama i potrebama određenoga povijesnoga razdoblja Crkve — ta je misija prigodna i prolazna, — kao i prema stepenu providnosnoga razvoja kršćanske pobožnosti, — ta je misija vječna i neprolazna. Sv. Terezija od Djeteta Isusa glasnik je i apostol beskrajno milosrdne očinske Božje ljubavi prema ljudima. Njezina je misija, da zove svijet da dođe Srcu svoga milosrdnoga Oca, da se odazove Njegovoj ljubavi.

Ona je tu ljubav dobro upoznala. Sv. Terezija tvrdi, da sva Božja savršenstva, počevši od pravednosti, odsijevaju milosrđem. I Apostol ljubavi veli, da je Bog ljubav, a Božja ljubav prema nama ne može biti drugo nego milosrđe. Kad bi bila opterećena svim grijesima svega čovječanstva, Terezija ne bi ni časa oklijevala nego bi potrčala k Božanskom Srcu i zavapila: »Ja Tebe ljubim, ja samo Tebe ljubim«, i još prije negoli bi dospjela zamoliti: »Oče, oprosti mi!«, već bi joj sve bilo oprošteno. Toliko je Božje milosrđe prema grešniku, koji se vraća k svom Ocu.

Ali sv. Terezija je dobro razumjela glavnu zapreku Milosti i najveću zapreku za spasenje duše: čovjek ne će da bude predmetom Božjega milosrđa. On je sam sebi dostatan, on drži, da sam svojim silama može činiti dobro. To je ona vječna bogohulna ludost istočnoga grijeha, koju je udahnuo sotona: »Bit ćete kao bogovi!« I baš to najviše vrijeđa Božje milosrđe, što ga čovjek otklanja i ne da mu, da se na nj izlije.

Sv. Terezija to živo osjeća i povjerava to svojoj »maloj Majčici« Agnezi od Isusa, svojoj priorici u samostanu, i s njezinim dopuštenjem ona se posvećuje kao »žrtva paljenica« beskrajno milosrdnoj Ljubavi Božjoj, da joj dade zadovoljštinu za prezir sa strane grešnika.

Sv. Terezija je razjasnila značenje i sadržaj ove posvete u svojoj »Povijesti jedne duše«, u svojim pismima, u svojim »Zadnjim riječima«. Sve to sačinjava pravo remek-djelo, genijalno ili bolje: nadahnuto — mudrosti bogoslovne, asketičke i mističke.

Ovo je dakako samo jedna od važnih misija sv. Terezije. Isto toliko, ako ne i važnija, je njezina uloga kao »vječnoga misionara« i nebeske Zaštitnice svih katoličkih misija svega svijeta.

Medovićev: „Sv. Franja Asiški"

Znameniti hrvatski slikar O. Celestin Medović izradio je u svoje vrijeme oltarsku sliku za Franjevačku crkvu u Dubrovniku.

Na maloj čistini sred Alvernskih hridina, kao u kakvoj prirodnoj sobici, vidimo sv. Franju, gdje u zanosnoj molitvi sklopljenih ruku kleči na kamenu pred Križem, napravljenim od jedne uvis stršeće grane, koja iz dna isječenog debla izlazi, a gore je komadom grane jednake debljine prekrižena. Oči, pune dubokog bola, podigao je prema Križu proživljujući Kristove muke.

Vidi se, kako Ga blijeda svjetlost, dolazeći s Propela, obasjava. U bližnjem klancu vidimo dva brata redovnika, gdje prvi pokazuje drugome na Franju Asiškoga, shvaćajući da Nebo, već ovdje na zemlji, ljubljenog im Oca svijetlom svojim posvećuje.

Prizor na slici svakako je neposredna pojava pred onim posvemašnjim uronjenjem Franjinim u bolove Kristove, radi kojeg je od njega bio nagrađen stigmatizacijom.

Jer pogled je Njegov tako pun bola i dubokog shvaćanja Kristovih patnja; ljubav je Njegova za Propetog Jaganjca tako jaka; a osjećanje bolova tako zbiljsko, kao da On više ne bijaše Franjo, ljubitelj Kristov, već sam ostavljeni Krist, viseći između neba i zemlje raskriljenih ruku i izlomljena tijela.

I kad su čuvstvo i patnja Franjina dosegli vrhunac, Krist ne mogaše, a da toliku ljubav ne nagradi, pa uz pojačane zrake svijetla, koje, izlazeći od raspetog Serafina s Križa, obasjaše Franju, utisnu na raširene mu ruke i noge svete Svoje rane.

Otad je Franjo i po Svetim Ranama prava slika Kristova. — Sprijeda na slici vidimo dva Anđela s Evanđeljem u ruci, jer Franjo bijaše pravo, u život provedeno Evanđelje. Iza Njih stoji mrtvačka lubanja, valjda kao znak prolaznosti svjetskog — ili znak, da je Franjo mrtav za zemaljske slasti.

Nedaleko Asiškog Sveca, podno jedne hridi, vidimo onog vuka, za kojega se priča, da je bio strah i trepet cijele okolice, dok ga sv. Franjo nije svojim govorom tako ukrotio, da je postao blag kao jagnje. Tu on, između divljeg i pitomog zeca, mirno leži, osjećajući blizinu Sveca.

Svi, koji živu siromašno; svi, koji su ponizni duhom; svi, koji ljube Boga u pokori; svi, koji pjesničkim zanosom ljube svu Božju prirodu, a ponajviše ljude; svi, koji teže za savršenim kršćanskim životom, imaju svoj uzor i svoga zaštitnika u liku sv. Franje Asiškog.

Sv. Krunica

U OBITELJI

Mladi američki bogoslov, godinu dana prije nego što je imao biti zaređen za svećenika, nenadano oboli od tuberkuloze. To je značilo kraj svake njegove djelatnosti, a možda i kraj života. Nalazeći se pred tako strahovitom budućnošću mladi bogoslov se obrati Mariji, Majci Božjoj. Bio je uslišan i poslije ozdravljenja bio je zaređen.

U zahvalu Nebeskoj Majci mladomisnik se zavjetuje, da će sve svoje snage i sav svoj život posvetiti uzvišenom zadatku: upoznati svijet s velikom moći Marije i s velikom snagom sv. Krunice, koju je on uvijek molio u svojoj obitelji i s pomoću koje je dobio milost ozdravljenja.

Tako je 1942. o. PATRICK PEYTON, redovnik Kongregacije sv. Križa, započeo pokret zajedničkog moljenja sv. Krunice u obiteljima.

Za ovaj svoj pokret on je »mobilizirao« kazališne, radijske i filmske »zvijezde«. Odaziv je bio tako srdačan i tako širok, da je uskoro nastalo »Obiteljsko Kazalište«, koje na radio postajama Sjedinjenih Američkih Država daje tjedno radio emisije. Svakoga tjedna u polusatnoj radio emisiji »Obiteljskog Kazališta« glumice daju jedan kazališni komad, vjerskog sadržaja, a zatim se emisija zaključi nagovorom o molitvi u obitelji. Priredbe »Obiteljskog Kazališta« prenosi u SAD preko 600 radio-postaja. Ove se emisije slušaju ne samo u Sjedinjenim Američkim Državama, već i u Kanadi, Južnoj Americi i Philipinima. Na Božić i Uskrs emisija »Obiteljskog Kazališta« traje čitav sat i sadrži moljenje sv. Krunice te dramatizaciju jednog Otajstva. S učešćem najboljih filmskih glumica iz Hollywooda, kao šo su na pr. Bing Crosby i Ana Blyth, snimljena su dosada četiri filma, koja propagiraju ovaj pokret.

Od prije tri godine O. Peyton je započeo s t. zv. »Dijecezanskim pokretom sv. Krunice«. U pojedinim biskupijama za vrijeme od pet tjedana vodi se intenzivna propaganda za radničku obiteljsku molitvu, posebno pak zajedničko obiteljsko moljenje sv. Krunice. U ovom poslu zajednički oduševljeno rade biskup, svećenstvo i svjetovnjaci. Ne propušta se nijedno sredstvo propagande: propovijedi u svakoj crkvi, izdavanje posebnih štampanih letaka, predavanja u školama i natjecanje među školskom mladeži, filmske predstave u javnim i župskim kinematografima, velike javne skupštine i t. d. U ove tri godine pokret se je proširio po Aljaški, zahvatio skoro čitavu Kanadu i veliki dio Sjedinjenih Američkih Država. Ove se je godine pokret proširio i na Europu, kada je o, Peytona pozvao Mons, Flynn, biskup Lancastera u Engleskoj, da dođe u njegovu biskupiju osnovati pokret za zajedničko moljenje sv. Krunice u obitelji.

Biskupija Lancaster je vrlo prostrana površinom i katoličko stanovništvo je u ovoj biskupiji veoma raspršeno. Ipak uspjeh, koji je postignut, mora se nazvati ogromnim. Kroz pet tjedana se je intenzivno propovijedalo u svim crkvama biskupije, održavane su javne pobožnosti moljenja sv. Krunice, izda-

(Nastavak na str. 4.)

Zašto vjerujem?

Naslov je nove knjige, koju je napisao poznati filozof Armando Carlini na sveučilištu u Pizi (1950.). U predgovoru se filozof ovako predstavlja svojim čitateljima:

»Moja filozofska kultura (izobrazba) odnjihala se u školi idealizma, za koji je temeljna dogma sloboda misli, shvaćena u tom smislu, da ne treba vjerovati u Boga. Za tu filozofiju Bog je bezlično biće koje služi samo za ovjerovljenje vrijednosti vlastite misli, tako da vjera u Njega na koncu nije čin vjere već osvjedočenja u vrijednost vlastite misli... I ja sam koji put ponavljao neka zajednička mjesta ove općenite dogme, umišljajući u sebi: kad bi se odrekao te dogme, onda bi se morao odreći svega kulturnoga blaga, što sam ga stekao u toj školi.

Sasvim jasno priznajem, da je to bila moja zabluda. Danas mi usnama preleti posmjeh, kad na to pomislim. Danas mogu mirno kazati prijateljima, koji su još pod zastavom ove škole, ove riječi: Onaj dan, kad sam se poslije toliko kolebanja i ne bez truda odlučio (slobodno!) na ponizni čin, t. j. da prignem koljeno pred svećenikom, bio je odlučni dan moga života. Digao sam se s određenim, jakim i sigurnim utiskom oslobođenja. Napokon sam se osjetio gospodarom samoga sebe, svoga života i svoje misli. Ugledao sam samog sebe, svoj život i svoju kulturu s jednog višeg gledišta, intimnijeg samom sebi...

Kršćanstvo je prije svega vjera, no ono je također vjera, koja nipošto ne isključuje razum. Što više ono traži njegovu prisutnost i njegovu suradnju...«

KARTUZIJANCI se vraćaju u Holandiju poslije 400 godina. Blizu grada Tubergen već je pripremljeno zemljište, na kojem će se sagraditi kartuzijanski samostan. Ako še sve bude razvijalo prema predviđenom planu, samostan će pod imenom »Sv. Josip u Nazaretu« biti otvoren 1952. U Holandiji je svojevremeno bilo 9 kartuzijanskih samostana, koji su poslije pojave protestantizma morali jedan za drugim biti zatvoreni. Zadnji kartuzijanci su morali napustiti Holandiju 1578. godine

Desetgodišnjica herojske smrti

Dana 14. kolovoza o. g. navršila se desetgodišnjica herojske smrti poljskog konventualca o. Maksimilijana Kolbe. Oca Kolbea su za vrijeme prošloga rata njemački nacisti internirali u koncentracioni logor u Oswiecimu. Premda je bio vrlo nježnog zdravlja, upotrebljavali su ga za najteže poslove. Međutim, sva maltretiranja i sva poniženja, kojima je u logoru bio izložen, nisu mogli slomiti njegov duh. On je među svojim nesretnim drugovima primjerom i riječima božanske utjehe apostolski djelovao. Jednoga dana pružila se prilika, da o. Kolbe pruži najveći dokaz kršćanske ljubavi, koji je uopće moguće dati. Iz njegova bloka je jednoga dana pobjegao neki zatvorenik i radi toga deset drugih zatvorenika je bilo osuđeno na smrt od gladi i žeđe. Komandant logora je ovu osudu saopćio zatvorenicima, koji su bili postrojeni, pak su na licu mjesta bili određeni oni, koji su imali postati žrtvom ove sramotne presude. Među ovima se nalazio i jedan osuđenik, koji je bio oženjen i otac nekoliko djece. Bez ikakvog razmišljanja i kolebanja o. Kolbe istupi iz stroja, priđe komandantu logora i ponudi mu se, da će on zamijeniti ovoga druga, oca obitelji. Iznenađen ovom ponudom komandant logora upita o. Kolbe, šta je on. O. Kolbe mu odgovori: »Ja sam katolički svećenik!« Komandant je ostao osupnut ovim odgovorom, ali je prihvatio njegovu ponudu. Zatvoren s ostalih 9 osuđenika u t. zv. »Bunker Gladi« o. Kolbe je svojim primjerom i riječima kršćanske utjehe održavao visok moral među svojim nesretnim drugovima. Za vrijeme od nepuna tri tjedna bunker gladi je pružao dokaz, da se u njemu nalazi zatvoren nepobjedivi apostol kršćanske ljubavi. Umjesto plača i jauka iz ustiju onih, koje je poganska mržnja ni krive ni dužne slala u jednu od najgroznijih smrti, slušale su se divne melodije religioznih pjesama, melodije anđeoske ljubavi i predanja u Božju volju. Ljubav, kršćanska ljubav je bila ona, koja je u bunkeru smrti pobjeđivala pogansku mržnju. Apostol te ljubavi bio je o. Kolbe. Pjevanje umirućih postajalo je svakog dana sve slabije. Poslije nepuna tri tjedna ono je i utihnulo, a u životu se nalazio još jedini o. Kolbe. Svoje nesretne drugove, koji su jedan za drugim podlegli strahovitoj smrti od gladi i žeđe, on je svećeničkom utjehom ispratio u vječnost. Međutim, i on je već bio pri kraju svojih snaga. Jedna injekcija učinila je kraj njegovom životu, a to je bilo 14. kolovoza 1941. u predvečerje blagdana Marijina Uznesenja, blagdana nebeske Majke, slavi koje je o. Kolbe posvetio čitav svoj život, radi čega su ga nazivali vitezom Bezgrešne. Njegovo mrtvo tijelo, koje je po svjedočanstvu prisutnih očevidaca zračilo nekim nadzemaljskim svijetlom, bilo je spaljeno u krematoriju i pepeo razasut.

Heroj i mučenik kršćanske ljubavi o. Kolbe bio je za svoga života neumorni apostol Marijine slave. On je utemeljio pobožno društvo Vojnika Bezgrešne«, koje društvo danas broji više od dva milijuna članova razasutih po cijelom katoličkom svijetu. Članovi ovoga društva molitvom, riječju i štampom djeluju u socijalnoj i misijskoj akciji Crkve. Neposredno prije rata O. Kolbe se nalazio u japanskom gradu Nagasaki, kao misionar.

JAPANSKI KATOLIČKI GODIŠNJAK iznosi najnovije statističke podatke o katolicizmu u Japanu. Naprama 109.285 katolika u 1947. g. broj katolika krajem 1950. iznosi 142.140. Broj katoličkih župa krajem 1950. iznosio je 421, naprama 313 župa u god. 1947. Od ovoga 94 župe nemaju stalnog župnika. Od 1. svibnja 1950. do 1. lipnja 1951. broj katoličkih svećenika je narasao od 743 na 877. Katolici u Japanu imaju 14 malih i velikih sjemeništa za odgoj klera, 6 instituta za višu naobrazbu, 15 tehničkih škola, 60 srednjih i 25 pučkih škola. Raznih karitativnih i zdravstvenih ustanova kao bolnica, dispansera, ambulanata, sirotišta i t. sl imaju 137. U Japanu izlaze 34 katolička lista, među kojima ima i dnevnika.

Iz katoličkog svijeta

— **U AFRIČKOM GRADU DAKARU** održan je I. Senegalski katolički socijalni tjedan koji su uz pomoć hijerarhije i sudjelovanjem misionara organizirali senegalski katolički svjetovnjaci. Na ovom socijalnom tjednu se je raspravljalo o slijedećim pitanjima: Ženidba i život u obitelji; obiteljske nastambe i stanarina; žene radnice i pitanje mladeži. Diskusija se je vodila po komisijama, koje su bile formirane za pojedina pitanja.

— **MISIJSKA DRUZBA BOŽJE RIJEČI** slavila je prošle godine 75. godišnjicu svoga djelovanja. Ona se danas razvija u najmoćniju misijsku kongregaciju. Lanjske godine je brojila 2.200 svećenika te 1.182 brata lajika. Družbi Božje Riječi je povjereno 19 misijskih pokrajina u svim krajevima svijeta. Velike su zasluge članova ove družbe na polju etnologije, jezikoslovlja, antropologije i povijesti vjera. Posebno je poznat institut ove kongregacije »Anthropos« s istoimenom revijom, koja je do sada izašla u 45 debelih svezaka i koja je iznijela mnoštvo znanstvenog materijala iz područja navedenih znanosti. Utemeljitelj ovoga instituta je poznati učenjak O. W. Schmidt, koji je ujedno i urednik revije »Anthropos«. Družba Božje Riječi je vrlo zaslužna i za širenje škola u misijama. Ona uzdržava i vodi jedno sveučilište, 12 gimnazija, 811 pučkih škola, 18 škola za katehete, 14 obrtničkih škola i 946 škola za učenje katekizma.

— **APOSTOLSTVO MOLITVE.** Sv. Otac je odobrio za glavne nakane Apostolstva molitve za mjesec rujan: Za pravilno poznavanje i ljubav prema svetoj liturgiji, a za listopad: Da se riječ Božja pravilno propovijeda i u duhu vjere prima. Misijske nakane za ove mjesece su slijedeće: Za kršćanski socijalni odgoj u misijama. Za listopad: Za Crkvu u Oceaniji.

— **U INDIJSKOJ PRAŠUMI**, na obali rijeke Upano, uspjelo je podići jedno potpuno katoličko naselje, koje se sastoji od 70 obitelji s mnogo djece. Naseljenici su stari pitomci salezijanskih misija, pak su svoje selo nazvali »Selo don Bosca«. U selu postoji i katolička škola, koju vode Salezijanci, a pohađa ju 500 djece.

— **KATOLIČKA CRKVA U BURMI.** Katolički misionari su bili prvi, koji su u ovoj zemlji uz svijetlo vjere donijeli i luč prosvjete. Misionar msgr. Percoto bio je onaj, koji je izumio alfabet za burmanski jezik. Prvi rječnik burmanskog jezika je napisao misionar o. Calchi; prvi časopis na burmanskom jeziku je izdavao misionar o. Carpani. Svi ovi misionari su pripadali redu Barnabita. Barnabita o. D'Amato radio je u Burmi 49 godina. On se je bavio prirodopisom, pak je opisao 300 biljnih i 200 životinjskih vrsta, koje se nalaze u Burmi. Osim toga je utemeljio i uredio bogat zoološki muzej.

HOLANDSKI KATOLIČKI EPISKOPAT odobrio je da društva Katoličke Akcije u ovoj zemlji u dojdućoj godini posvete najveći dio svoga rada obnovi kršćanskog života u obitelji pod parolom »Isus Krist temeljni kamen obitelji«. U pastirskom pismu upućenom društvima Katoličke Akcije holandski biskupi upozoravaju na pomanjkanje prave priprave za stupanje u brak, na povrede bračnih dužnosti i obaveza, na pogrešne metode odgoja u obitelji i na ostale zablude, koje štetuju kršćanskom obiteljskom životu. Temeljni uzrok ovim nezdravim pojavama biskupi vide u pomanjkanju duhovnog temelja braka.

KATOLIČKO JAPANSKO KULTURNO DRUŠTVO je izrazilo naročito priznanje u svojoj javnoj sjednici trima japanskim katoličkim učenjacima, koji su svojim znanstvenim radom stekli svjetski glas. Radi se o prof. San-Ichiro Mizushima sa sveučilišta u Tokiu, koji je postao znamenit po svojim otkrićima na polju unutarnjeg kretanja molekula i o strukturi proteina te prof. Matasaka Kikuno sa sveučilišta u Keio, poznatog po svojim proučavanjima biotehničkih procesa u ljudskom tijelu te najzad o o. Franji Kichi Numazava, redovniku družbe Božanske Riječi, auktoru interesantnog djela s područja japanske etnografije. Svečanosti je predsjedavao japanski ministar pravosuđa Kotaro Tanaka, predsjednik Japanskog katoličkog kulturnog društva.

— **AFRIČKO MJESTANCE TEHANDEDJI** na neobičan je način postalo katoličko. Za vrijeme prošlog rata jedan mladić iz ovoga mjesta pošao je u neki grad Zlatne Obale i tamo se zaposlio kao zidarski radnik. U društvu tamošnjih radnika upoznao se je s kršćanstvom. Nova, do sada nepoznata nauka, njega je tako oduševila, da je odmah naučio čitati, kupio katekizam i počeo se temeljito upoznavati s kršćanskim naukom. Pošao je zatim misionaru i prijavio se na tečaj kršćanskog nauka. Poslije dvije godine pouke pripušten je bio sv. Krštenju. Kada je došao kući, njegova su nastojanja išla za tim, da obrati svoga oca, koji je bio u selu veliki čarobnjak. Nije mu to tako lako polazilo za rukom, ali ipak zahvaljujući njegovoj neumornoj ustrajnosti i toplim molitvama uspije u svojim nastojanjima. Otac javno spali svoje kućne idole, što je izazvalo tešku »sablazan« u selu. Međutim, proklinjanja nisu imala nikakvog učinka, a život oca i sina, koji su živjeli pravim kršćanskim životom, počeo je sve više zanimati njihove suseljane. Jedan po jedan mnogi od njihovih sumještana počeli su im se približavati i tražiti od njih, neka ih upoznaju s načelima te nauke, po kojoj oni žive. Već poslije prvih sati pouke ljudi su bacali u oganj svoje idole te marljivo dolažahu mladiću na kršćanski nauk. Malo po malo skoro cijelo selo je stupilo među učenike mladoga apostola, koji je zatim dao dovesti misionara u selo. Misionar je dovršio obuku i pokrstio mnogobrojne katekumene. Prošloga travnja sam biskup je pohodio Tehandedji i krstio 76 odraslih osoba. Danas je skoro čitavo selo katoličko.

SVETA KRUNICA U OBITELJI

(Nastavak sa str. 3.)

vani su posebni letaci i oglasi u dnevnoj štampi, prikazivali se filmovi o sv. Krunici i na svim mjestima se je vješala parola: »Obitelj, koja zajednički moli, zajednički i živi«. U prostranim kazališnim dvoranama je održano šest velikih skupština, a održavane su skupštine i na otvorenom. Na javnom trgu u gradu Prestonu preko dvadeset hiljada ljudi je oduševljeno slušalo riječ o. Peytona.

Propagandu za zajedničko moljenje sv. Krunice u obitelji nastoji se provoditi osobnim kontaktom. U biskupiji Lancasteru do sada se je prijavilo 6000 muškaraca za osobnu propagandu ovoga pokreta. Niti jedna žena do sada nije upotrebljena za ovu vrst propagande. Ovi ljudi idu iz kuće u kuću i nude na potpis pojedinim članovima obitelji izjavu: da će svakog dana u obitelji zajednički moliti sv. Krunicu u nakanu, da se izmoli mir za sve narode kao i da se izmoli ljubav i pokroviteljstvo Boga i Bl. Djevice za svoju obitelj. Bolesnicima se daje na potpis slijedeća izjava: »Našoj Gospi sv. Krunice prikazujem sve svoje patnje i boli, pak i samu smrt u nakanu, da bi sve obitelji ovoga pokreta kao i sve obitelji svijeta postigle milost i srčanost, da obećaju zajedničko svakodnevno moljenje sv. Krunice i da tom obećanju ostanu vjerne«.

U biskupiji Lancaster je završena petotjedna akcija ovoga pokreta slijedećim rezultatom: Posjećeno je 89.530 osoba, od kojih je 79.951 njih potpisalo izjavu, da će svakodnevno u obitelji zajednički moliti sv. Krunicu. Među ovima ima preko 1000 nekatolika. Bilo je slučajeva, da su sami nekatolici išli od kuće do kuće skupljati potpise za pristup ovome pokretu. U mnogim župama je zapaženo brojno povećanje uskrsnih sv. Pričesti, a ima dosta slučajeva obraćenja otpalih katolika.

O Peyton je sebi stavio u zadatak, da njegov pokret obuhvati 10 milijuna obitelji. Do sada je pristupilo pokretu za zajedničko svakodnevno moljenje sv. Krunice u obitelji preko pet milijuna osoba.

SAMO SE ČOVJEK SMIJE

Tko se nijo u životu barem kada približio kolijevci djeteta od nekoliko mjeseci? Kako teško čekaju roditelji čas, kad će opaziti smiješak na ustima svog djeteta. To je pravi događaj u obitelji! Po smijehu je majka razabrala, da dijete ne vegetira samo, nego već pokazuje lijepi tračak svojih razumnih sposobnosti, razumnog prosuđivanja.

Zašto majka opravdano tako sudi? Jer ju je davno iskustvo poučilo, da se samo razumni čovjek smije. Kako je drag čovjek, kad ljubezni smiješak titra na njegovu licu. Vrijedno se zamisliti u to, što uobličuje ljudske usne i lice u ljupki smiješak, što izazivlje češće u našem životu upravo provalu glasnog smijeha?

Smijeh je bezbroj puta u našem životu odraz radosnog raspoloženja duše. Već maleno dijete od nekoliko mjeseci daje oduška svojoj radosti, što se pred njim pojavilo majčino lice, osobito ako se pojavilo nasmiješeno. I sićušna radost kadra nas je pobuditi na ljupki smiješak, kao kad nam netko ponudi lijepu kitu cvijeća.

Može li se i životinja čemu obradovati? Dakako da može. Tko može sumnjati, da se pas ne veseli, kad opazi gospodara, ili kad opazi, da gospodar dolazi s puškom spremajući se na lov. On će doletjeti do njega, sjat će preda nj i tupo gledati, a da na njegovu lice ne opaziš traga veselju, nego ćeš opaziti njegovo veselje u brzom mahanju repom. Dok čovjek pokazuje svoju radost smijehom na licu, najvjernija čovjeku životinja — pas — pokazuje radost repom! Zar ne, ogromna razlika! Vrijedno se zamisliti u tu razliku! Pa i majmun, koji je po obliku najbliži čovjeku ne pokazuje ni tračak ljupkog čovječjeg smijeha?

Dok su čuvstva radosti tako siromašna u životinje, čovjek je tako bogat radosnim osjećajima i smijehom. To je razlog, da su mnogi filozofi odgovorili na pitanje, što je čovjek: Čovjek je nasmiješljivo biće, što znači, da je jedini čovjek od svih živih stvorova sposoban smijati se, i smijehom odati, kako duboko shvaća razloge svoga veselja, pače i opravdanost svog veselja

Kolike bure smijeha izazvale su dobre karikature svuda po svijetu! Dok karikatura izaziva u čovjeku buru smijeha, životinja ili ne će reagirati ili će se preplašiti, pojavi li se pred njom gospodar, bilo na koji način karikiran.

Zašto izaziva karikatura u čovjeku buru smijeha, dok životinja ili ne reagira ili će se dapače preplašiti na pogled karikature? Čovjeku je smiješna karikatura, jer jasno opaža, koliko bi bio čovjek nezgrapan, kad bi se udaljio od zlatne sredine u svojim oblicima. I kad kome uspije bilo u slici bilo u glumi iznijeti dobru karikaturu, ne možemo se uzdržati od smijeha. No da to opazimo, moramo imati na dnu duše jasan sud o tome, što je za čovjeka zlatna sredina i kolika je nemogućnost oblika, koji nam je pružila karikatura. Što jasnije to čovjek shvaća, to će ga srdačniji smijeh uhvatiti.

Sada nastaje pitanje, zašto životinja ili ne reagira ili se plaši u susretu i s najboljom karikaturom? Na to pitanje morao bi si čovjek jasno odgovoriti prije nego bi mogao ozbiljno ustvrditi, da je čovjek samo malo savršenija životinja. Zašto se za čovjeka kaže, da će se iskidati, popucati od smijeha, dok kod životinje nema ni traga smijehu? Sve su to zanimljiva pitanja, a još bi bili zanimljiviji odgovori!

PROSLAVA BLAGDANA KRALJICE PRESVETE KRUNICE

U slijedeću nedjelju 7. listopada slavi se u crkvi Dominikanaca u Željezničkoj Koloniji — Maksimir, blagdan Kraljice Presvete Krunice.

Tihe svete Mise će biti u: 6, 7, 8, i 1/212 sati. U 10 sati propovijed i svečana pontifikalna sveta Misa.

U 1/212 sati, sv. Krunica, propovijed i točno u podne molbenica Kraljici Presvete Krunice.

Poslije podne u 7 sati sv. Krunica i blagoslov.

Kroz čitav dan se može dobiti potpuni oprost uz obične uvjete.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Cirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar kanonik, Zagreb Kaptol 14 — Tisak »Štamparije novina« Zagreb Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963.312. — Pojedini broj stoji 4.— Din

Poštarina plaćeno u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VI. ZAGREB, 25. PROSINCA 1951. BROJ 40

»Svjetlost će danas zasjati nad nama, jer nam se rodi Gospodin. Ime je Njegovo: Divni, Bog, Vladar mira, Otac budućeg vijeka.
(Izai, 9, 2 — 6)
Iz Ulaza II. sv. Mise na Božić.

Božićne čežnje

Kako su slatke i drage adventske uspomene iz našega djetinjstva! Opajale su ih čeznutljive pjesmice za dolaskom Spasiteljevim. A pjevali smo ih i po našim domovima i rano ujutro po našim crkvama kod »Zornica«. Naročito bi to bilo po nedjeljama. Onda bi si kao najveće tajne šaputali u uho ono, što bi željeli, da nam donese na Badnjak »Mali Isusek«. A vani bi često fijukao vjetar. Donosio bi hladne večeri i jutra. I snijegom zametavao puteve i staze to jače, što se više bližio tako nam dragi Božić.

A mi bismo tako lako ustajali rano ujutro. Žurili se u crkvu. Gazili prve korake preko novonapadalog snijega. Sa svijećicom ili bakljicom u ruci rasvjetljivali bismo snijegom zameteni put. I prozori crkve bi bili gotovo obloženi sniježnim zametima. Tek bi na njihovim vrhuncima prodiralo osvjetljenje iznutra, pa nam se činilo kao neko daleko, daleko i tajanstveno svjetlucanje. A onda bi zabrujile orgulje: »Padaj s neba, roso sveta, padaj s rajske visine ... Otvori se, zemljo mila, da iz plodna tvoga krila ... Svemu svijetu nikne spas ...« To se sve obnavlja naročito danas u našim dušama.

Jest danas, da svemu svijetu nikne spas! Ne misle tako i ne žele to samo oni, koji u ropstvu u dalekim tuđim zemljama čeznu za svojim domovima i za onim slatkim adventskim uspomenama svoga djetinjstva. Tako misli danas cijeli svijet. Svi čeznu za spasenjem i mirom, koji su tako lijepo navješćivali Anđeli u prvoj božićnoj noći: »Mir ljudima na zemlji!« Ali su prije toga pjevali: »Slava Bogu na visini!« Ovo jedno bez drugoga ne može biti.

I zato je potrebno, da i mi današnji ljudi pođemo opet tražiti Spasitelja i da za Njim čeznemo kao što su to činili i prije dvije tisuće godina. I još se kraj toga moramo zamisliti u to, da i danas Crkva svoju crkvenu godinu započinje Adventom, čeznućem za Spasiteljem i tako se pripravlja na božićne blagdane. Zašto to? Eto zato, što čovjek mora sve ono, što je sveto, svrhunaravno, jedino vječno vrijedno, pa tako i svoj spas i mir, najprije obuhvatiti svojom žarkom čežnjom. I ako je ta čežnja tako jaka, da je gotovo neizdrživa, tada će čovjek u tu svrhu činiti dobra i svrhunaravna djela i žrtve, koja će ga voditi k pravom miru i spasenju. I to miru najprije u svojoj duši. O kad bi tako činili svi ljudi, koji svijetu propovijedaju mir i žele uistinu spas! Mir bi najprije duboko zasadili u svojoj duši, a onda u srcima drugih, svoje okoline i dalje.

Mir nije kao neka tvrđava, koju treba trajno osvojiti samo jednom navalom i nekom kolektivnom vojskom. Mir je prije svega kao građevina, koja se gradi iz mnogih pojedinih opeka u jednu zajednicu, da se tako izgradi cjelina podobna za mirno stanovanje mnogima. Zato ga treba čežnjom i djelom izgrađivati najprije u pojedinoj duši. Onda će se lako izgraditi u cijelom svijetu. Anđeli ga navješćuju u božićnoj noći mnogima, ali onima, koji su doista dobre volje i plemenitih nakana. Ti bi ga onda lako izgradili u svijetu.

To eto znači anđeoska pjesma božićne noći. I nju u tom smislu još uvijek kao adventsku čežnju pjevamo s Anđelima. Samo s njom i po njoj dolazi Božić, kralj mira i pomirenja sviju sa svima.

Često se događa, da Gospodin dopušta, da se takva čežnja budi u čovjeku tek poslije teške patnje, u kojoj nam se čini, da se sakrila adventska zvijezdica. No treba da znademo, što je tamnija noć, to jasnije svijetle zvijezde na nebeskom svodu. Pa tako biva katkada i kod nas; u teškoćama jasnije nam zasvijetli zvijezda.

Tako se nekako dogodilo i »Mudracima s Istoka«. Oni su pošli iz dalekih zemalja da potraže novorođenoga Spasitelja. Zvijezda, rijetke svjetlosti, vodila je njihovo čeznutljivo srce i oči, koje su tražile Spasitelja. Njihova čežnja za Spasiteljem bila je veća, negoli njihova ljubav za njihovim domom i njihovim bogatstvom. Njihova poniznost i vjera nije bila manja, negoli njihova čežnja. Zato se nisu smeli, kad im se zvijezda načas sakrila niti se nisu iznenadili ni smatrali prevarenima, kad su u Betlehemu naši siromašno božansko Dijete umjesto očekivanoga kraljevskoga sina. U njima je udaralo iskreno djetinje srce i u njihovim sijedim i ćelavim glavama je živio nepokvareni djetinji osjećaj. Inače ne bi bili pošli tako daleko kao na neki pustolovni put. Zato su upoznali u Djetetu, povijenom u pelenice jedne radničke žene, Spasitelja svijeta i pobožno Mu se poklonili kao svome Bogu.

Svatko tko hoće u svojoj duši doživjeti Božićni mir i slušati anđeosku pjesmu mira, neka pođe s »Mudracima s Istoka« za Spasiteljem i otkine se od onoga, što ga u tom priječi. Što više ljudi i što prije pođe tim putem, bliže će biti trajni mir svijetu.

Cijeli svijet u posljednjim desetljećima imade svoj Advent, svoje čeznuće za mirom i Spasiteljem. Milijuni se za to mole i za tim čeznu. No čini se, da je u tom svemu previše zemaljskih čežnja. Više se čezne za tim, da se riješimo samo zemaljskih tereta i patnja. Premalo mislimo na to, da se u nama umekša ljudska otvrdnulost i popravi pokvareno srce, a to su preduvjeti za dolazak Spasiteljeva božićnog mira.

Naše dakle adventsko čeznuće treba da dublje pođe i da bude više nesebično, ako hoćemo da se kod nas nastani božićno raspoloženje. Mi treba da najprije više mislimo na svoje duše i njihov mir s Bogom, negoli na tjelesno dobro. Zato potražimo kao djeca s čistim i smirenim srcem u Bogu Dijete Isusa kao da ne znamo ništa o lažnim dobrima svijeta. Tada će se nastaniti u nama mir Božji, a preko nas i u svijetu. Imat ćemo Božić.

Malom Isusu

O Djetešce u jaslicama
s osmijehom vječnosti,
o Djetešce s ručicama,
punim procvale radosti,
o Djetešce s očicama
sjaja ranih ljubičica
prospi na nas ljupkost milosti!
O Djetešce blago,
dok uspavanku najljepšu
Majka ti pjeva,
ne prati te noćnih sjena vreva,
jer Ti se smiješiš, slatko smiješiš,
pa ljepotom svojom, utjehe nudiš.

O Djetešce sveto,
o zoro buduće naše vječnosti,
pohodi duše naše ognjem svoje
svjetlosti!

Na staze naše prospi vesele kliktaje,
učini, da suze rode zanosne uzdisaje!

O Djetešce,
zanesi srca blagošću,
zapali duše radošću!
U noći svetoj pokloni vedro nam
ganuće,
da u oku zasja rujno svanuće!

Sretan Božić i Novu Godinu

svim pretplatnicima i čitateljima želi Uredništvo i uprava

Ljubi bližnjega svoga

Za onoga, koji ljubi Boga, sasvim je naravna i razumljiva ljubav prema bližnjemu. Riječju bližnji je obuhvaćeno čitavo čovječanstvo: naš bližnji je onaj, koga ne poznamo i koga ne ćemo nikada upoznati, onaj, koji je živio, koji živi ili će živjeti, a da nikada o njemu ne ćemo ništa čuti. Kršćanski je život veličanstvena i nadljudska stvarnost upravo radi toga, što uzdižući se po njemu do Boga, možemo zagrliti beskrajne ljudske horizonte, koji obuhvataju sve ljude, uključivši i one nepoznate, jer i oni imaju zajednicu s nama u Božjem posinovljenju, u životu duše i u budućem životu.

Otajstvena, ali istinita stvar. Potpuna zajednica ljudi u Isusu sliči otajstvu sv. Pričesti i dobiva život iz ovog Otajstva. To je razlog, zašto smo svi ljudi među sobom braća, to je razlog, zašto smo mi jedno jedino tijelo, to je razlog, zašto smo ili bar zašto bismo svi morali biti žalosni, ako samo jedan plače.

Čini se ipak, da nije lako osjetiti ovaj duh zajednice, na kojoj se temelji kršćanska stvarnost. Koliko žalosnog nespokojstva u dušama onih, koji vide, kako nepravda i samoljublje čine od ovoga svijeta poprište neprijateljstava, umjesto, da po kršćanskoj ljubavi postane bratska kuća. Nepravde i samoljublje zamjenjuju ljubav mržnjom i vode ljude nepopravljivoj propasti. A ipak, bilo je kao i uvijek dovoljno slušati tako jednostavne riječi Božanskog Učitelja i te riječi privesti u djelo: Ljubi bližnjega svoga. Samo onaj, koji ljubi, vidi tuđe patnje

Svi ljudi trpe tjelesno ili duševno, a vrlo često njihove patnje predstavljaju pomanjkanje ljubavi, tugu za ljubavlju. Izlijmo svoje kršćanske duše i nasitimo svijet ljubavlju. Toliko ima djela milosrđa, u kojima se ostvaruje djelo bratske ljubavi:: nahraniti gladne, napojiti žedne, zaodjeti gole i t. d. Svako od ovih djela je više nego aktuelno danas u našem mehaniziranom svijetu bez duše, koji sasvim bezbrižno pušta, da tisuće i tisuće Lazara trpe pokraj bogatog Rasipnika.

Ljubav ima tisuću lica, koja promatraju jednu jedinu svjetlost. Ljubav je odijelo, koje služi, da se manje osjeća poniženje bijede; ljubav je gostoprimstvo ponuđeno beskućniku. Ljubav je kruh siromaha, ona je rad nezaposlenih; ljubav je pobuda plemenitosti, kojom se ispraćuje na vječni počinak nepoznati bližnji; ljubav je smiješak ohrabrenja, koji se poniznim srcem daje bolesniku, zatvoreniku, ucviljenome i onome, koji sumnja; ljubav je pouka data neukome, ljubazna opomena, kojom se privodi na pravi put onoga, koji je izgubio osjećaj Boga, da bi se priklonio stvarima; ljubav je strpljivo podnošenje onoga, koji nam, možda uznemiren i tjeskoban, dosađuje svojim neugodnostima.

Međutim najviše, najherojčnije i najteže djelo ljubavi je opraštanje uvrede. Među ostalim uzvišenim idejama, ova zaista herojska ideja našla je svoje mjesto u »Očenašu«. Oprostiti, oprostiti radi ljubavi Božje, radi ljubavi prema bližnjemu, oprostiti i ljubiti onoga, koji nas mrzi, razumjeti njegovu slabost i pomoći mu da izađe iz gorčine mržnje: mir pojedinaca i mir čitavoga svijeta počiva na ovoj jednoj jedinoj riječi. Oprostiti, ali ne u zadovoljstvu pobjede kao Cezari, već oprostiti, kada je to vrlo teško, kada se još trpi od zla, koje nam je nanijela mržnja, oprostiti, jer i mi drugoga vrijeđamo, oprostiti, jer to Bog od nas traži.

Nova godina 1952.

Čestitamo si Novu Godinu. A zašto? Da jedan drugome zaželimo, da nam bude sretnija, nego li je bila prošla. I nema čovjeka, koji si ne bi to želio. To si žele i oni, koji se smatraju sretnima. I oni žele i očekuju, da im bude još sretnija Nova Godina, koja nastaje. I živu u toj nadi.

To je možda i razlog, da su mnogi na Silvestrovo t. j. Staru Godinu i ujutro u Novoj Godini tako dobro raspoloženi kao da im je očekivana sreća Nove Godine podigla velike nade, koje su im obasjale lice i ulile neko zadovoljstvo, a ono će se tek tokom godine u punoj mjeri razliti njihovim domom, ostvariti davne čežnje i ispuniti željkevana očekivanja.

Tko ne snatri na izmjeni Stare i Nove Godine o nastupajućoj sreći! Od toga se ne mogu obraniti ni starci, koje je toliko puta prevarila zemaljska sreća. Ako ništa drugo, pouzdano se nadaju, da bi im mogla biti prepuštena još godina dana života, pa makar dobro osjećaju svoje slabe tjelesne sile i umornost duha. I u toj nadi i mislima sijevne im u mutnim očima i slabom vidu svijetla zraka radosti, preplavi im blijedo lice crveni oblačić veselja, a slabo srce zakliče blaženo: Još jednu godinu — ovu barem, koju smo već započeli!

Ako je tako sa starcima, tko bi mogao zamjeriti mladima, koji puni smione i neobuzdane nade, očekuju sve od života: i sretnu ljubav i blaženi dom, junačke pothvate i lijepe zasluge, uspješne poslove i osigurana životna mjesta. I malo ih je, koji bi mogli prikriti na Novu Godinu blaženi osmjeh nade, koji im poigrava na usnama i izražaju lica.

Imade ljudi, koji nemaju mnogo toga, što bi željeli, a da im se ne bi moglo ispuniti. Bogataš si može lako ispuniti tolike zemaljske želje, ako ga dragi Bog u tom ne spriječi. Radnička obitelj mogla bi si lako skinuti s vrata u budućoj godini male dugove, kad bi malo više štedila. Mlad, solidan i sposoban čovjek lako bi dobio dobro namještenje, koje si on želi, pa misli, da bi onda bio potpuno sretan i zadovoljan čovjek. Svatko bi mogao ako si to ozbiljno želi, postati pravim, marljivim i solidnim čovjekom. I onaj, koji si želi dragu i dobru životnu družicu, lako bi to našao, ako to ozbiljno i razborito traži.

Malo manje neka imade nade, da bi bilo dobro ispreći se iz željeznoga jarma nesretne ženidbe onaj, koji na to pomišlja, jer treba da znade da takove želje stišava vrijeme, i to je najbolje. Opravdanije su želje onih, koji na bolesničkim krevetima uzdišu i idu ususret Novoj Godini s vrućim molitvama, da ih Gospodin u njoj donese ozdravljenje ili barem ublaži boli.

Tko bi dakle na pragu Nove Godine, koja može donijeti toliko radosti i žalosti, bio toliko bešćutan, da ne bi pomislio na sebe i na ispaćeno čovječanstvo i zaželio mu sreću i mir. Dosada doduše nijedna godina nije bila tako dugačka, da bi se samo njezine želje mogle ispuniti. A u povijesti čovječanstva nijedno se tisućljeće ni sva stoljeća ne mogu pohvaliti, da su se ispunile barem većim dijelom želje i očekivanja ljudska. Takav je eto život na zemlji.

Stoga bi netko mogao lako zaključiti, da je čovječanstvo uopće kao što i pojedinci prevareni u svojim nadama i izloženi samo mukama i patnjama. Ipak to nije tako. To nije ni smisao ni svrha našega ljudskog vremena. Ono naime, što nam je život dao vremenitih dobara i užitaka, to je samo neuklonjivo trošenje našega tijela, a nije konačna plaća našega rada i naše zemaljske borbe.

Naše nadzemaljske dobitke ne možemo kao trgovac na Staru Godinu sakupiti i zbrojiti. Ali to je sve dvostruko i trostruko zabilježeno. Glavni dnevnik tih zabilježbi jest u Božjem sveznajućem duhu, gdje se ništa ni ne pregleda ni ne zaboravi. Druga zabilježba stoji u našoj duši, gdje se svake sekunde bilježi dugovanje i sticanje.

Treću zabilježbu naših riječi i djela prave naši suvremenici, jer mi utiskujemo žig i pečat našega života, rada i nastojanja svakomu čovjeku, s kojim dolazimo u saobraćaj; svakoj životinji, koja nam služi; svakom neživom stvoru, koga upotrebljavamo.

Ako dakle naše novogodišnje nade i želje nisu upravljene na zemaljske bezvrijednosti, nego idu za neprevarljivom srećom čovječanstva i neprolaznim vrednotama vječnosti, onda nas ne će prevariti ni najžalosnije godine ljudskoga vijeka. Ako pak želimo, da se zadovoljimo samo sa zemaljskom srećom kao nadomjestkom i ne mislimo ni dalje ni više, tada Bog mora da nam ostavi mnoge želje neispunjene; mora dopustiti, da nas zlo i nevolja bije, pali i reže, ne bismo li tako naučili čeznuti za višim vrednotama i dobrima.

Ako se pak ne vežemo za malene i sebične želje, nego imademo pred očima velike ciljeve povijesnog zbivanja na svijetu, pred kojim iščezavaju naše lične željice, tada ćemo mirno poći ususret svakoj Novoj Godini. Onda nas ne će 365 dana nove godine bičevati svojim strahom i iščekivanjem, nego ćemo svoj posao obavljati svom odlučnošću i promatrati svijesno i bez straha nemirno i uzburkano svjetsko zbivanje.

Ako naše novogodišnje nade počinu na Bogu i Božjoj volji, tada će naš duh stajati nepokolebiv u svemu, što će mu se usprotiviti: bila to ljubav ili strpljenje. Stajat će nepomičan kao što stoji široka i visoka gora na neznatnom vjetriću. U tom smislu bila nam sretna Nova Godina 1952.!

NARAVNI ZAKON

Svaki čovjek, bio on visoko obrazovan, ili bez naobrazbe — dakle zapušten i primitivac, zna za razliku između dobra i zla, i osjeća u sebi obvezu, da dobro treba činiti, a zlo izbjegavati. Svaki čovjek, živio ma na kojem kontinentu i bilo u kakvim životnim okolnostima zna da postoji Bog i osjeća obvezu, da je dužan Boga poštivati. Jedni narodi imaju o Bogu jasnije i točnije spoznaje, a drugi imadu o Bogu manje spoznaja, a među njima i neodređenih spoznaja. Ali nigdje na svijetu, nema ni kulturnog naroda ni divljega plemena, a da ne bi o Bogu baš ništa znalo i da ne bi osjećalo obvezu Bogu se klanjati.

Svaki pravilno razvijen čovjek sam spoznaje i osjeća dužnost poštivati načelo: Što ne bih ja rado da meni drugi čini, to ne smijem ni ja drugomu činiti. To je tako jasno načelo, da mu je suvišno svako tumačenje. Ako se čovjek ovoga načela vjerno drži, nepogrešivo će nastupati u saobraćaju s ljudima. Nema načela tako jasna i tako lako shvatljiva za ljudski um kao što je ovo, ni tako sigurna za sretno rješavanje društvenih pitanja kao što je ovo.

Svaki čovjek lako spoznaje, da sjetilne nagone treba obuzdavati, a to znači tijelo sa svim njegovim težnjama i osjećajima stavljati pod upravu razuma, jer je duša vrednija i odličnija od tijela. Svakomu čovjeku kaže njegov vlastiti razum, da se u jelu i pilu mora držati mjera. Da se u odijevanju moramo držati bar nekih propisa. Da se ljubavnom nagonu moraju stavljati ograde, i prema tome ne može i ne smije ljubavni nagon vrludati kuda bi htio. Da se ni srdžbi ne smije dati puni mah, jer onda čovjek izgleda kao konj bez uzda, koga se ne može zaustaviti. A posljedice neobuzdane srdžbe? Svađe, psovke, tučnjave, ubojstva, sudovi, parnice, globe, konačno i vješala.

Svi su narodi s tim na čistu, da su djeca dužna ljubiti, štovati i slušati svoje roditelje. A zašto? Jer su im roditelji dali život. Jer se roditelji brinu za uzdržavanje djece, a ta je briga tako velika i ide tako daleko, da su roditelji pripravni i u smrt poći za dobro svoje djece. Nema na zemlji ljubavi tako jake kao što je jaka roditeljska ljubav, ni dobročinitelja toliko požrtvovna, koliko su požrtvovni roditelji. Sve to dijete brzo i lako shvaća i osjeća obavezu roditeljsku ljubav ljubavlju vraćati. Što vrijedi za odnošaj prema roditeljima, vrijedi i za odnošaj prema starijima uopće, a napose prema učiteljima i dobročiniteljima.

Sva ova načela izviru iz same naše naravi. Gdje god se na svijetu pojavljuje čovjek, tu on sa sobom donosi na svijet i ova načela. Ljudska je narav s ovim načelima nerazdruživo povezana. Niti se ljudska narav dade zamisliti bez ovih načela, a niti ova načela imaju svoju primjenu drugdje osim u ljudskoj naravi. Ova bi se načela dala izbrisati sa zemlje samo onda, kad bi uspjelo sa zemlje ukloniti zadnjeg čovjeka. A dok bude na zemlji i jedan jedini čovjek, on će svojim vlastitim razumom u sebi odkrivati i ova sveta načela. Jer su ova načela nerazdruživo povezana s ljudskom naravi, zovu se ona naravni ili prirodni ćudoredni zakon. A kad se pita, kako je prispio naravni ćudoredni zakon u čovječju narav, odgovara sv. Toma Akvinski: »Naravni zakon nije drugo nego saopćenje vječnoga zakona razumnom stvoru«. Ćudoredni zakon, što ga ima Bog od vijeka u svom razumu i u svojoj volji, u vremenu je Bog usadio u ljudsku narav. A kad čovjek dođe k uporabi razuma, razumom otkriva zakon u sebi i razumom ga dalje proglašuje.

Deset zapovijedi Božjih, što ih je Bog dao Mojsiju na brdu Sinaju, napisane na dvije kamenite ploče, stvarno su naravni ćudoredni zakon. To znači, da ih Bog nije objavio, čovjek bi sam svojim vlastitim razumom do njih došao. Jedini je izuzetak treća Božja zapovijed, koja govori o svetkovanju dana Gospodnjega. To je pozitivni zakon. Međutim i ta zapovijed ima svoj temelj u naravnom zakonu, koji kaže da treba poštivati Boga. Sve druge Božje zapovijedi spadaju u naravni ćudoredni zakon, koga sam prirodni razum pronalazi i proglašuje.

Ne može, dakle, nitko reći ovako: Deset zapovijedi Božjih vežu samo onoga, koji vjeruje u Objavu, a one druge, koji u Objavu ne vjeruju, deset zapovijedi Božjih ne vežu. Deset zapovijedi Božjih su naravni ćudoredni zakon i vežu svakoga, tko ima zdrav razum, a time, što su još i od Boga svečano objavljene, dobile su posebnu, svečanu potvrdu, da se u njima kao u jezgri nalazi čitavo ćudoređe, sva pravila za naš privatni i javni život.

Božićna noć

Božićna zvona pjevaju nad zemljom. Prenose veliku vijest — prenose glas, koji tješi i smiruje. Oživljuju čudo svete noći. Otajstvo našega spasenja silazi na naše tvrde puteve. Isus se rodio! Kralj vječnosti, a ipak čovjek, kao što smo i mi; siromah, kao što smo sirotani i mi mnogi. Gospodar života i smrti, a sada maleno Dijete na slamci, nepoznato bogatima i moćnima, ali ga pozdravljaju Anđeli i pastiri. Veliki je Bog među nama, i nebo i zemlja slave Njegovo rođenje. Ispunjene su prošnje samotnih, uslišani zazivi nevoljnih. Betlehemska štalica svijetli suncem najvećega milosrđa, koje je otkupilo čovjeka.

Ovo je svetkovina radosti, kada srce sluša anđeoski pozdrav Božjem Djetetu. Ovo je svetkovina mira, kada i mi prinosimo darove, svoja srca, nebeskomo Kralju.

Božićna zvona pjevaju nad zemljom. Pjesma ulazi u srca, uzdiže umorne, raduje rastužene. Prenosi veliku vijest o Ljubavi i sreći. Pronosi glas o rođenju Isusovu.

PODLISTAK

POSLIJE BIJEGA U EGIPAT

Nakon napornog i opasnog puta kroz pustinju prolazili su Marija i Josip kroz egipatska sela i gradove, odmarali se, polazili dalje, sve dok nisu stigli u Heliopolis... Ovdje su se nakanili nastaniti, pokušati živjeti u stranome nepoznatom svijetu.

Kako započeti kućanstvo bez krova nad glavom, bez zaliha i novaca? Josip, djevičanski hranitelj Kristov, volio je Božansko Dijete više, nego ikoji zemaljski otac. U toj svojoj golemoj ljubavi odlučio se poniziti do kraja, i prositi prve dane da smogne toliko, koliko će trebati da prežive i iznajme kakovu kućicu. Bilo je to teško za vrijednog i sposobnog Josipa, no on je ipak išao od kuće do kuće, kucao na tuđa vrata i molio:

»Pomozite siromašnim tuđincima. Došao sam iz daleka, nemam nigdje ništa i bez vaše pomoći ne ću moći uzdržati ženu i nejako dijete. Pomozite, i Bog će vama pomoći! Ja znam raditi, tesar sam, i odužit ću vam se, čim budem imao krov nad glavom«...

Dobri su mu ljudi davali, pa je za nekoliko dana mogao iznajmiti kućicu izvan grada.

Nakon dugog puta opet su imali krov nad glavom. Kućica je bila prazna, ali toga se Josip nije bojao. Marija je rasprostrla odijelo iz zavežljaja na pod, položila Dijete, pokrila Ga rupcem, a tada pala na koljena i dugo je zahvaljivala Bogu, što su prošli dug i opasan put. Kućica je bila prašna, neobijeljena. Dugo nije bila nastanjena, pa je odisala vlagom i plijesni. Anđeli su pristupili Mariji u pomoć, pomagali joj urediti novi dom. Posao je tekao brzo i veselo: Marija je bijelila zidove, anđeli su meli, uređivali Djetešce, pjevali Mu uspavanke. Bog je htio proći sve patnje siromaštva, a s Njime je taj put prolazila Njegova Majka. On joj je pružao pomoć s neba, jer je htio pokazati, koliko je voli, i koliko je odabrana od svih žena — Bogorodica.

Sveti je Josip danju polazio na posao. Brzo se pročulo za njegov temeljit i lijep rad, pa su ga svakim danom zvali. Večerom bi radio za svoju dragu Obitelj. Ubrzo je sadjelao za Mariju krevet, za Isusa kolijevku, pa stol, škrinje, klupe...

U jednoj od tri prostorije uredio je radionicu, u drugoj je on stanovao, a treću najljepšu, najzračniju uredio je za Mariju i Isusa. Ta treća prostorija služila im je kao hram, u kojem su molili, jer u Heliopolisu nije postojao hram jedinom, pravom Bogu.

Marija je dobro vidjela Josipa, koliko se on trudi, da uzdrži Nju i Dijete. Žalila ga je, i odlučila pomoći mu radom svojih ruku. Ponudila se susjedama kao švelja, vezilja i tkalja, pa su joj žene donosile kući povjesma lana, platna i konaca. Marija se rado odazivala svakom poslu, i tako je u skromnoj kući tekao život u redu, pun rada ali bez velikih briga za kruh svagdanji. Kada je Bogorodica bila zaposlena u kući ili vrtu, molila je Josipa, da pridrži Dijete. Za Josipa su to bili najljepši časovi, najveće odluženje za sav trud. Milovao je Isusa, ljubio Mu sićušne ruke, i zahvaljivao se ponizno Bogu, što mu smije biti Hraniteljem na zemlji...

...Prošlo je proljeće, ljeto i jesen. Došla je zima, bližio se prvi Kristov rođendan na zemlji. Marija je mnogo razmišljala tih dana: devet se dana molitvom spremala za taj veliki dan. Od tankog, lanenog platna otkala je svome Sinu haljinicu. Bilo je to savršeno tkanje: haljinica je bila iz jed-

Mihejino proročanstvo o Betlehemu

»I ti, Betleheme Efrato, premda si najmanji među tisućama Judinim, ali će mi iz tebe izaći onaj, koji će vladati u Izraelu. Njegov je izlazak od početka, od vječnih dana«. (Mih. 5,2).

Betlehem, malen i zabitan gradić pokrajine Judeje, leži kojih 12 klm udaljen južno od glavnoga grada Izraelske zemlje Jerusalema. U starini bio je poznat pod imenom Efrata, što znači plodan, pa zato se kasnije nazvao Bet-Lehem — kuća kruha. Sam gradić smješten je na gorskom obronku, koji se spušta prema istočnoj strani, gdje prelazi u plodne vrtove i polja. Tu rodi svakojako voće i povrće, tu su se nalazila i žitna polja, kao n. pr. Boozovo, o kom se govori u Rutinoj knjizi, gdje je Ruta išla za žeteocima pabirčiti klasje. Iz toga gradića bio je rodom slavni Izraelski kralj David, koga je sudac i prorok Samuel dao dozvati kao pastirče od ovaca, da ga pomaže za Izraelskoga kralja. Iz plemena Davidova imao se u tom gradiću nekih hiljadu godina kasnije roditi onaj Kralj, koji je imao osnovati vječno kraljevstvo, dok je On sam s obzirom na svoje podrijetlo kao Sin Božji vječnog podrijetla od nebeskog Oca.

Zanimljivo je, kako je Bog u svom nedokučivom promislu izabrao taj zabitni gradić pokrajine Judeje, da se u njemu rodi Sin Božji, Bog čovjek Isus Krist, Spasitelj svijeta. Tu svoju odluku objavio je Bog po svom proroku Miheji više od 700 godina prije, nego li se taj povijesni događaj zbio.

Prorok Miheja, rodom iz gradića Morašti u južnoj Judeji, djelovao je za vrijeme Judejskih kraljeva Joatama, Ahaza i Ezekije (između 740-698. g. pr. Kr.). On je bio suvremenik velikoga proroka Isaije. Njih obojica dižu svoj glas protiv vjerske i ćudoredne pokvarenosti Izraelskog i Judejskog kraljevstva, koja je osobito preotela mah u vrijeme opakog Judejskoga kralja Ahaza, i naviještaju, da će na oba kraljevstva doći teško Božje pokaranje razorenja Samarije i Jerusalema, i da će narod biti odveden u sužanjstvo. Za grad Samariju i Jerusalem proriče Miheja, da će od njih postati hrpe kamenja (1,6; 3,12). Na Samariji ispunilo se to proroštvo, kad je nakon trogodišnje opsade Asiraca pod kraljem Salmanasarom (722. g. pr. Kr.) bila razorena, i narod Izraelskoga kraljevstva bio odveden u teško asirsko ropstvo, g. 587. pr. Kr. bio je razoren Jerusalem od Babilonaca, i narod Judejskoga kraljevstva odveden u babilonsko sužanjstvo. Jedan i drugi događaj značio je strašnu tragediju Izraelskog naroda, jer je to bio gubitak ne samo njihove državne i narodne samostalnosti, nego po ljudsku sudeći to je značilo nestanak toga naroda, pogotovu, kad su poganski narodi, koji su Izraelce raspršili po asirskom i babilonskom kraljevstvu, poduzimali sve, što je bilo u njihovoj vlasti da taj narod potpuno unište. Tom cilju imao je poslužiti i njihov okrutni postupak sa zarobljenicima, mučenje gladu i teškim poslovima, zloradim prezirom i ruglom, kojem su oni bili izvrgnuti. O strahovitoj bijedi zarobljenika Judejaca u Babiloniji zorno govori prorok Jeremija u svojim Tužbalicama, napose u petoj tužaljci, koja nosi naslov »Molitva proroka Jeremije«.

Ipak uza svu tu tešku tragediju sužanjstva i patnja u vrijeme trajanja tog sužanjstva neizmjerno milosrdni Bog nije svoj narod potpuno zaboravio, nego je kaznom svekolike ove bijede imao nakanu, da taj narod gorkim kušnjama kao spasonosnim lijekovima izliječi i pročisti od grijeha, da ga potakne na pokorničko kajanje i obraćenje, i nakon toga da unese u njega novi duhovni preporod, iz kojeg će niknuti novo snažno duhovno kraljevstvo, koje će po svom trajanju biti vječno i nepobjedivo. A da navještaj toga novog duhovnog kraljevstva nije samo fantastička tlapnja, Prorok točno naviješta mjesto rođenja novoga Kralja iz koljena Davidova u neznatnom pokrajinskom gradiću Betlehemu.

Što je prorok Miheja oko 700. godina prije Spasiteljeva rođenja navijestio, to se točno ispunilo. Premda je prema tada postojećim prilikama to izgledalo po ljudsku sudeći nemogućim, Bog je ipak u svom nedokučivom promislu sve prilike ravnao tako, da se to doslovce ostvarilo. Nekad slavno Davidovo pokoljenje bilo je doduše tako osiromašilo i postalo maleno, da je jedva još po koji potomak toga plemena postojao, pa ni ostaci tog plemena, koji su opstojali, nisu više boravili u Betlehemu, nego su živjeli rastepeni po drugim krajevima Palestine. Bl. Dj. Marija i njezin zaručnik sv. Josip, koji su bili odabrani, da član njihove porodice bude Spasitelj, živjeli su u zabitnom gradiću Nazaretu, u pokrajini, koja je bila ozloglašena kao mješavina neznabožačkih naroda (poganska Galileja-Galilaea gentium). Po svemu je izgledalo da je potpuno nemoguće, da se ostvari Mihejino proroštvo o rođenju Spasitelja u Judejskom gradiću Betlehemu. Pa ipak je Božjom providnošću postalo ostvareno ono, što se po ljudskom mišljenju činilo nemogućim. Tu se obistinila ona Božja riječ: »U Boga nije nijedna stvar nemoguća« (Luk. 1,37).

Po Božjem promislu ostvarenju toga plana pridonosi određenje poganskoga vladara toga vremena nad Palestinom, zapovijed rimskoga cara Augusta, kojom se određuje izvršenje popisa pučanstva po čitavom rimskom carstvu. Po toj naredbi trebao se popis pučanstva izvršiti tako, da se svaki podanik prijavi za popis u onom mjestu, odakle su vukli svoje podrijetlo njegovi predi. Tako su i Bl. Dj. Marija i sv. Josip bili zahvaćeni dužnošću, da se podvrgnu popisu u gradiću Betlehemu, odakle su kao Davidovi potomci vukli svoje podrijetlo. Još je čudnovatija ta okolnost, da se to zbilo upravo u vrijeme, kad je Bl. Dj. Marija bila na kraju svoje trudnoće, neposredno prije rođenja svoga Sina, Spasitelja Isusa Krista. O tom nas izvješćuje evanđelist sv. Luka (2,6-7): »I dogodi se, dok su bili tamo u (Betlehemu), da su se navršili dani Bl. Dj. Marije, da rodi. I porodila je svoga sina prvorođenca, i položila ga u jaslice, jer nisu imali mjesta u gostionici. A bili su u onom istom kraju pastiri, koji su bdjeli i držali noćnu stražu nad svojim stadom. I eto, anđeo Gospodnji stade kraj njih i obasja ih Božje svijetlo tako, da su se uplašili od velikog straha. A anđeo im reče: »Ne bojte se! Evo naviještam vam veliku radost, koja će biti svemu narodu: jer vam se danas rodio Spasitelj, koji je Gospodnji Pomazanik u Davidovu gradu. I evo vam znaka: naći ćete dijete, povito u pelenice i metnuto u jaslice. I iznenada pojavi se s anđelom mnoštvo nebeske vojske hvaleći Boga i govoreći: »Slava na visini Bogu, i na zemlji mir ljudima dobre volje!« A kad su anđeli otišli u nebo, govorili su pastiri među sobom: »Hajdemo do Betlehema, da vidimo, što se to dogodilo, što nam je Gospod objavio«. I požurivši se dođoše i nađoše Mariju i Josipa i dijete položeno u jaslicama. I kad su to vidjeli, uvjerili su se o onom, što im je bilo rečeno o tom djetetu«.

Sv. Matej pak evanđelista, koji se često poziva na ispunjavanje starozavjetnih proroštava o Kristu, ne propušta ni o Kristovu rođenju u Betlehemu, a da ne spomene, da se time ispunilo Mihejino proroštvo. Evo, što on kaže: »Kad se dakle rodio Isus u Betlehemu Judinu u danima kralja Heroda, eto, došli su mudraci s istoka u Jerusalem pitajući: »Gdje je judejski kralj, što se rodio? Jer smo vidjeli na istoku njegovu zvijezdu i došli smo, da mu se poklonimo«. Kad je to čuo kralj Herod, uplašio se i sav Jerusalem s njime. I sabravši sve svećeničke glavare i na-

(Nastavak na strani 8.)

og komada bez ijednog šava. Priredila je svom Jedincu i sandalice. Na sam Kristov rođendan sjećala se živo sreće, kada Ga je ugledala i prvi put privinula na Srce. Zazivala je Anđele: »Dragi moji pratioci nebeski, gdje ste, gdje? Dođite brzo i uzveličajte svojom pjesmom Njegov prvi rođendan«. Anđeli su se pridružili Marijinoj radosti, slavili su Bogočovjeka s Marijom i Josipom.

Isus je te dane progovorio. Nije slagao slogove niti je tepao kao djeca Njegove dobe, nego je jasno izgovarao riječi. Nazvao je Josipa Ocem, a Josip je za tu riječ iz zahvalnosti pao na koljena i ljubio Kristu nožice.

Od toga je dana bilo ljepše u Josipovu domu. Mali je Isus tapkao po sobama, i često se čuo Njegov nježan, djetinji glas: zvao je Majku i Oca, kliktao je od radosti nad ptičicama, koje su dolijetale na prag, igrao se sa pjetlancem, a kadkad je kušao oponašati Josipa, uzimao je daščicu i čekić u ruke. Bilo je dana, kad je ozbiljno pred sebe gledao. Tada nije bio sličan drugoj, zemaljskoj djeci. Marija Ga je promatrala i požurila k Njemu. Vidjela je, Isus je složio drvce po duljini i drvce poprijeko. Raspelo! Osjetila je u svom Srcu bol žestoku i tešku. Činilo joj se, da u zraku čuje jecanje anđela.

Nije prošlo više od petnaest mjeseci, otkako se sveta Obitelj nastanila u Heliopolisu, a grad se zavio u crno. Iz svake se kuće čuo jauk, iz mnoge su iznašali mrtvace.

Bilo je toplo, rano ali bolesno proljeće.

Rijeke su nabujale, poplavile polja, muljem nagnojile zemlju, a kada se zemlja stala isparivati pod sunčanim zrakama, koje su prodirale niske oblake, pojavila se teška groznica i kuga. U kućama su jaukali bolesnici, bolnice bile prepune bolesnih jadnika.

Tada je kroz grad prolazila divna Majka s Djetetom u naručaju. Sunce je obasjavalo Njezine puteve, blagoslovljeni su joj bili koraci. Pohađala je bolnice, obilazila bolesnike, njegovala, liječila, tješila.

»Tko je ta čedna žena u dugoj, svijetlo-sivoj haljini, s velom na glavi, ispod kojega proviruje kosa zlaćanog odsjeva, s očima kao dva sunca? Tko je ta strankinja s prebijelim uskim rukama, kojima pridržava Dijete? Dijete, ljepše i milije od sve druge djece? Tko je ta žena na čiju riječ, pogled i dodir ozdravljuju polumrtvi? Tko je ta blagoslovljena? Kakova li je u Njoj moć?« pitali su heliopčani i stali pratiti Njezine korake.

Prestrašili su se, jer onuda, kuda je Ona prolazila, nije bilo opstanka idolima: s bukom su se rušili kameni kipovi s tijelom čovjeka i glavom životinje, ružni i strašni poput zlih duhova, koji su često u njima prebivali. Rušili su se do Njezinih sitnih nogu, čijih se vršak prstiju nije smio dotaći niti prah razmrskanih božanstva.

Smjeliji su joj pristupili i pitali:

»Tko si, tiha ženo iz dalekog svijeta, pred čijom moći u prah padaju naša božanstva? Tko si, koja bolesne ozdravljaš?«

Marija im je tumačila, da nije Ona, koja ozdravlja bolesne, da ne padaju pred Njome idoli u prah, nego je to djelo Boga, čije je Ona oruđe, Boga, koji je jedan, Stvoritelj neba i zemlje, Gospodar sunca i zvijezda, vjetrova i kiša, bez čije volje niti vlas s glave ne pada čovjeku, koji se brine za ljude, za ljiljane u polju, za sitnog crva na dnu mora. Bog, koji je Svemogući i svuda. Samo im nije rekla, da je Ona Njegova Majka, i da je On sišao s neba, da otkupi ljude.

Mnogi su Joj povjerovali, no bilo ih je, koji su odlazili, kimali glavom, jer je nisu shvatili...

Božić

I. SV. MISA. 25. XII. 1951.

Današnje sv. Evanđelje (Luka 2, 1.—14) izvješćuje, kako se Isus rodio u betlehemskoj štalici, kako su se Anđeli pojavili i pjevali: Slava Bogu na visini i na zemlji mir ljudima, koji su dobre volje.

1. I rodi svoga Sina prvorođenca, povije Ga u pelenice i položi u jaslice: Gledaj dijete Isusa očima vjere. Ovo je Sin Svevišnjega. Još nije bilo zemlje, ni mora, ni nebesa, a On je već bio. Ako i leži u jaslicama jedne štale, Njegov je stan u nebu. Povijen je u siromašne pelenice, ali je Njegovo odijelo najčišće i najsjajnije svijetlo. Kraj njega su dvije životinje i griju Ga svojim dahom, no Kerubi su oko Njegova prijestolja i podnožja Njegovih nogu. Klanjaju mu se bezbrojne čete uzvišenih duhova. Ovo drago siromašno dijete je Bog. No ako je Bog, zašto je htio da se tako siromašan rodi? Zato, da bude ljubljen. Iz svoje beskrajne visine tako se beskrajno ponizio, da je uzeo oblik i narav sluge i htio da bude u svemu nama sličan. Moj Isuse, što si se više za nas ponizio, to si nam više drag.

3. A ovo vam je znak: naći ćete dijete povito u pelenice i položeno u jaslice. Ne smiju Ga tražiti u kraljevskoj palači i u zipki ukrašenoj biserjem i dijamantima, nego u jaslicama. Kakva pouka nama kršćanima! Siromašni ovoji bili su prvo i zadnje odijelo Boga-Čovjeka, jasle i križ prvi i zadnji ležaj. O kako treba da nas posrami njegov primjer u našoj težnji za lijepim odijelima i mekim posteljama! Odrecimo se iz ljubavi prema Njemu svake gizde u odijevanju. Ta On je gol došao na ovaj svijet, gol je i otišao s ovog svijeta.

3. Slava Bogu na visini, a mir ljudima na zemlji, koji su dobre volje. Sva stvorenja slave Boga svojim opstankom i svojim djelima. Najviše se je proslavio Bog ovim svojim vanjskim djelom što je Sina svoga poslao, da se rodi od Djevice. A radi toga slavit će Ga sva pokoljenja u sva vremena, što je time otkupio i posvetio rod ljudski. Rođenje Kristovo donijelo je mir s Bogom, sa samima sobom i s bližnjima. Pomirilo je ljude s Bogom, posvetilo našu dušu milošću Njegovom i naučilo nauku, da treba ljubiti bližnjega kao samoga sebe. — Donosi li rođenje Kristovo i meni mir? Da, ako sam dobre volje, t. j. ako je moja volja podvrgnuta volji Božjoj, inače ne. O moj novorođeni Spasitelju! Daj mi dobru volju, koja ne će biti sklona na zlo, nego će biti Bogu ugodna i savršena!

Snježna Gospa

Na staroj lipi, stoji slika Gospe,
Marije Snježne: plave oči tješe
Umornu dušu, trag milosti prospe
Osmjeh s usana, što se blago smiješe.

Tu mnogi putnik zastane kraj puta
Il klekne, rane srca da izliječi
Te usnom takne kraj njezina skuta,
Molitve svete šapćuć nježne riječi.

No, kada neku dušu zavist dirne,
Il bijeda koje vjerno srce tače,
Tuga se spusti na te oči mirne
Kažu, na slici Snježna Gospa plače...

Jedno sa svojima

Velike je stvari učinio Spasitelj svojim Apostolima. Samo je Presvetoj Mariji Svemogući učinio više. Toliko je dakle učinio Apostolima. I trebao je učiniti, jer su oni bili osobiti predmet nasrtaja đavlovih. Koliko god se nebo veselilo nad uzgojnom umjetnošću Bogo-čovjeka, koju je pokazao na Apostolima, toliko ih je pakao progonio svojim gnjevom. To crta Sv. Pismo ovim riječima: »Simone, Simone, evo sotona zatraži, da vas rešeta kao pšenicu; ali Ja sam se molio za tebe, da tvoja vjera ne oslabi, i ti obrativši se utvrdi braću svoju. On reče: Gospodine, pripravan sam s Tobom ići i u tamnicu i na smrt« (Lk 22, 31-33).

Baš radi te kušnje i pogibelji božanski je Spasitelj Apostolima darovao i posvetio svu svoju brigu i svoj trud. Galilejci su naime bili inače duhoviti, živi, prihvatljivi i hrabri u zemaljskim stvarima, ali ih nije bilo lako predobiti za svrhunaravne misli i istine. Sad su bili slabi u vjeri, neodlučni i nepostojani, sad su opet bili međusobno ljubomorni i svadljivi. Galilejcima je rekao Spasitelj isto što i Židovima: »Zar je otvrdnulo vaše srce? Oči imate i ne vidite? I uši imate i ne čujete?« (Mrk 8, 17—18).

No još je oštriji bio ukor njima, jednom drugom zgodom, kad im je Spasitelj rekao: »O rode nevjerni! dokle ću biti s vama? Dokle ću vas trpjeti?« (Mrk 9, 19).

Ukori i opomene ne znače pomanjkanje ustrpljivosti. Bogo-čovjek nije sustao. On se spuštao do njihovih slabosti, da ih pridigne. Nakon svoga uskrsnuća On daje, da Toma pruži ruku i položi je u Njegove rane. Ide ususret onima, koji sumnjaju, i sili ih da na prijateljski način slome svoje jogunasto srce. Više nego jedamput su pogriješili Apostoli, ali uvijek ponovno i ponovno dolazi im pomirljiva, milosrdna Ljubav Spasiteljeva u pomoć. Petar Ga je najteže uvrijedio, ali svejedno ga Spasitelj postavlja na čelo Apostolima.

Prava uzgojitelja obilježuje mudrost i providnost. Zato veli Sv. Pismo za Isusa: »A kad bijaše u Jerusalemu na svetkovinu vazmenu, mnogi vjerovaše u ime Njegovo, promatrajući Njegova čudesa, koja je činio. Ali im se Isus nije povjeravao, jer ih je sve poznavao. I nije Mu trebalo, da tko svjedoči za čovjeka, jer je sam znao, što je bilo u čovjeku« (Iv. 2, 23—25).

Kad su Farizeji čuli, da je Spasitelj Petra imenovao i postavio za pećinu i temelj svoje Crkve, sigurno su se ismjehavali. Da taj čovjek, drzak čovjek i borben, bude mirna i čvrsta pećina! No Spasitelj je znao bolje od njih, i bolje poznavao Petra. Petar je doduše bio sada nagao i žestok, ali kasnije će biti srčan i odlučan. Sada tako žestok, kasnije tako čvrst, nepokolebljiv i ustrajan. Sada tako tjeskoban i plašljiv, pred križem i trpljenjem, kasnije će se dati šibati i na križ pribiti. Kako je to bilo mudro, što je Spasitelj Dvanaestorici dao dar čudesa! To se pokazalo ispravnim. To je ojačalo njihovu vjeru. To ih je sasvim privezalo uz Spasitelja.

Nikada nije jedan velikan s malenima, ni učitelj sa svojim učenicima, tako srdačno općio, kako je to Bogo-čovjek sa svojim Apostolima. On ih je zvao prijateljima (Mt. 9, 15), zvao ih je djecom (Mrk 10, 24), zvao ih je braćom (Mt. 12, 49). Nije ih zvao slugama, jer to ime znači zapostavljanje i nepovjerenje. On ih je zvao braćom i tako ih podigao do svoje visine. Njihova slava bila je Njegova slava. Njihovo veselje i trpljenje bilo Mu je zajedničko. Njima je dao cijelo svoje Srce.

Kako li je nježni osjećaj najsrdačnije ljubavi i bezgranične odanosti njima podao na Posljednjoj večeri, u posljednjim danima svoga života. I ondje je bio sam s njima. Vani je bila noć. Vrijeme moći tmine. U tami su se šuljali veliki svećenik, zapovjednik hrama, vijećnici i pismoznanci. Oni su očekivali Judu Iskariota. Razgovarali su s inače prezrenim slugama i s omraženim rimskim vojnicima, koji su došli sa svjetiljkama, bakljama i mačevima i batinama. Đavolska im je mržnja sijevala iz očiju. Došli su da svežu i uhvate Proroka. Išli su s izdajnikom.

U lijepoj, rasvijetljenoj dvorani bio je mir. Bio je sat, kad su ljubav i vjernost slavile svoje slavlje. Jedanaest Apostola je blagovalo hljeb, kojega je Učitelj pretvorio u svoje Tijelo i pili su vino, koje je pretvorio u svoju Krv. Oni su osjećali, da u njima kucaju dva srca i dvije duše, koje se sada spojiše u jedno. Osjećali su da ne živu oni, nego Krist živi u njima. A Spasitelj je govorio tako srdačno, govorio o Ocu tako, kako nije nikada govorio. Tješio je, bodrio i jačao. A jer su Apostoli osjećali, da odlazi, da sutra više ne će biti s njima, njihova su srca živo udarala. Ivan je ovio ruke oko vrata Učitelju i žalosno spustio glavu na Njegovo Srce. A Otkupitelj je molio svoga nebeskoga Oca: »Ja sam u njima, a Ti u meni; Oče, ja hoću, da budu oni, gdje sam Ja« (Iv. 17, 23, 24).

Sv. Terezija od Isusa

Nazivaju je i Velikom sv. Terezijom ili sv. Terezijom Avilskom ili samo sv. Terezijom. Rodila se 28. ožujka 1515. u Avili u Španjolskoj. Njezini su roditelji visokoga plemićkoga roda, bili kršćani svetoga života. Terezija je u sedmoj godini pobjegla s bratom od kuće, da dade svoj život za Isusa u Africi, ali ih je ujak vratio kući. U 12. godini umrla joj je majka, i ona je izabrala Presvetu Djevicu za svoju Majku.

Sama se optužuje, da je kao djevojka počinila »teške grijehe«: čitala je viteške romane, kitila se i družila s jednom rođakinjom slobodnijega shvaćanja. Uza sve to ostala je netaknuta čistoća njezina srca.

U 16. godini dao ju je otac na odgoj Augustinkama. Osjećala je odvratnost prema samostanskom životu i molila Boga, da joj ne da redovničko zvanje. Kad je oboljela, otišla je svom pobožnom ujaku. Pod njegovim utjecajem upoznala je svjetsku taštinu i odlučila, da bude redovnicom. Proti toga su se bunili njezini osjećaji, ali je usuprot toga odmah rekla ocu svoju odluku, jer je znala, da joj ponos više ne će dopustiti, da povuče svoju riječ. Otac nije na to pristao, ali je ona pobjegla u samostan Karmelićanki od Utjelovljenja u Avili, a njezin brat Antun istodobno među Dominikance.

Karmelićanke je nijesu htjele primiti u red protiv volje oca i bez propisanog miraza. Konačno je otac pristao i dao joj miraz, Svetica je tada osjetila neobično zadovoljstvo i mir.

Kroz 20 godina u samostanu živjela je »mlakim rastresenim« životom Tada joj se javio Gospodin i rekao: »Ne ću više da se družiš s ljudima nego s Anđelima«. Otada je imala vrlo česta viđenja, zanose i druge izvanredne mističke milosti. Kroz osamnaest godina Gospodin ju je čistio od svega zemaljskoga i pripravljao za svoju zaručnicu. Vrhunac je tih mističkih milosti bilo probodenje njezina srca, koje se u Karmelu slavi kao svetkovina 27. kolovoza. (Transverberatio cordis).

Gospodin joj je naložio, da poduzme obnovu Karmelskog reda. Presveta Djevica i sv. Josip tješili su je u teškoćama, koje je morala svladati kod toga. Prvi obnovljeni samostan s crkvom imao je ime »preslavnoga Oca sv. Josipa«. To je prva crkva u čast sv. Josipa u Evropi. Sv. Terezija je prva počela širiti osobitu pobožnost prema sv. Josipu.

Uz pomoć Karmelićanina sv. Ivana od Križa sv. Terezija je osnovala za života 32 samostana obnovljenoga Karmelskog reda.

Sv. Terezija se ubraja među najveće učitelje mističkoga bogoslovlja zbog svojih knjiga, koje je napisala. Crkva smatra njezinu nauku nebeskom.

Svetica je bolovala od čudnovatih bolesti, ali žar ljubavi iscrpio je njezine sile. Svete Sakramente umirućih podijelio joj je njezin brat o. Antun od Isusa. Kad je primila sv. Popudbinu, zahvalila je Bogu, što je rođena kao katolikinja. Često je opetovala: »Skrušeno i ponizno srce, Bože, ne ćeš odbaciti«. Zatim je pala u zanos kroz 14 sati i izdahnula u 9 sati na večer u četvrtak 4. listopada 1582 Grgur XV. proglasio ju je svetom 12. ožujka 1622.

KIP LORETSKE GOSPE

u crkvi Sv. Katarine u Zagrebu

U pisanim izvorima za povijest crkve sv. Katarine u Zagrebu spominju se u 17. stoljeću dva drvena kipa Bogorodice s Djetetom. Jedan od njih, koji se 1656. godine navodi kao »pervetusta Dei Matris statua« i kao »statua Beatissimae Virginis miraculosa« nalazio se od 1762. godine dalje ispod tabernakula današnjeg glavnog oltara, a na to je mjesto bio na svečani način prenesen iz kapele sv. Franje Borgijskoga u istoimenoj crkvi. Godine 1891, maknut je ovaj stari čudotvorni kip Gospe »kao posve trul« (vjerojatno od crvotočina izjeden), te je zamijenjen novim kipom Bogorodičinim nabavljenim za 40 forinti. Danas nažalost nije poznato, kuda je netragom nestao ovaj stari kip, nakon što je zamijenjen novim. Međutim, još i danas nalazi se u crkvi (ispod tabernakula glavnog oltara) jedan drugi drveni »crni« kip Bogorodice s Djetetom, koji je unatrag nekoliko godina stajao na jednom ormaru u sakristiji crkve sv. Katarine. Za ovaj se kip dosad nije znalo odakle potječe. Neki su mislili, da se ovdje radi o onom starom čudotvornom kipu Gospe, koji se spominje u pisanim spomenicima 17. stoljeća. Ali tome nije tako, jer se ovdje zapravo radi **o jednoj kasnijoj kopiji čuvenog kipa Bogorodice u Loretu.**

Iz pisanih izvora, koje smo proučavali, saznajemo naime, da je ugledna i plemenita Hrvatica Jelena Patačić, udova zagrebačkog podžupana Ivana Ručića, godine 1664. odlučila dograditi s južne strane crkve sv. Katarine u Zagrebu kapelu Majke Božje Loretske. Svoju je odluku ona i izvršila, pa je tako već slijedeće godine (1665) 11. srpnja bila obavljena posveta novosagrađene Loretske kapele, koja je ne samo po svojim razmjerima, već i po svome unutrašnjem uređenju bila »etipon« one u Loretu. Ovom je prigodom — kako se to izrijekom navodi u izvorima — zagrebački biskup Petar Petretić svečano blagoslovio također i **kip Majke Božje**, koji bijaše **posve nalik onome u Loretu** (»statua Mariana Lauretanae persimilis«). Kada je u 19. stoljeću (t. j. 1875 godine) zagrebačka Loretska kapela bila porušena, premješten je ovaj drveni kip Loretske Gospe vjerojatno odmah u sakristiju crkve sv. Katarine, gdje se donedavna nalazio, kako smo to već naprijed spomenuli. Uspoređujući ovaj drveni crno obojeni kip Bogorodice s djetetom Isusom s nažalost dosta slabom fotografijom onoga u Loretu, kojega prekriva raskošni brokat, dolazimo do zaključka, da se ovdje doista radi o staroj, dosta vješto izrađenoj kopiji kipa Bogorodice u Loretu. Drugim riječima, ovaj naš »crni« kip Bogorodice potječe upravo iz vremena, kada je crkvi sv. Katarine bila prigrađena Loretska kapela.

Malo je vjerojatno, da bi ova kopija kipa Loretske Gospe u Zagrebu bila importirana izvana, tim više, što bi to i u pisanim izvorima bilo barem kojom riječi istaknuto. Prema tome postoji mogućnost, da je kip Loretske Gospe u crkvi sv. Katarine bio u 17. stoljeću izrađen u Zagrebu. U vezi s tim postavlja se pitanje, na koji je način u to vrijeme u Zagrebu bila izvedena kopija od staroga kipa Bogorodice u Loretu, i nadalje tko je autor ove kopije? U pisanim izvorima za povijest crkve sv. Katarine ne stoji o tome ništa zapisano, pa smo prisiljeni poći drugim putem pri objašnjavanju i rješavanju toga pitanja.

Nema nikakve sumnje, da su u 17. stoljeću kolale Evropom t. zv. spomenslike (izrađene u tehnici bakroreza) čuvenog svetišta Majke Božje u Loretu. Do takva jednog bakroreza, na kojemu je bio prikazan čudotvorni kip Loretske Gospe mogao je doći i autor-kopista zagrebačkog kipa, u koliko nije možda izradio svoju kopiju ili barem nacrt za nju prema originalu u samome Loretu. Međutim, ovo posljednje je malo vjerojatno. U drugu ruku teško je povjerovati, da bi majstoru-kopisti ovakva spomenslika kipa Loretske Gospe mogla pri izrađivanju poslužiti kao vjerodostojni predložak, tim više, kad znamo, da su čudotvorni kipovi Bogorodice na takvim bakrorezima, koji su kolali, prikazani redovno odjeveni u brokat. Prema riječi u pisanim izvorima bio je ovaj naš drveni kip Gospe »persimilis« s onim u Loretu, pa iz toga zaključujemo, da je zagrebački kopista morao bez sumnje kip dobro poznavati ili što više imati pri ruci jednu već postojeću kopiju loretskog originala. Tako je čini se i bilo. Crkva sv. Katarine je naime, već 1634. godine primila na dar jedan **srebrni kip Loretske Bogorodice** (»argentea icon D. Virginis Lauretanae«), koji se spominje u Inventaru predmeta crkve sv. Katarine još godine 1891., pa je više nego vjerojatno, da se skulptor pri izradbi velike drvene kopije zagrebačke Loretske Gospe poslužio ovim »malim« srebrnim kipom.

U vrijeme, kada pada posveta zagrebačkog kipa Loretske Gospe, živio je u zagrebačkom isusovačkom samostanu brat pomoćnik **Andrija Fabijanić** »Croata Zagrabiensis«, rođen 1612. godine, inače skulptor, za kojega pisani izvori kažu, da je bio osobito vješt u izrađivanju drvoreza za tiskanje svetih slika. Na osnovu toga zaključujemo, da bi Fabijančić mogao biti također i autor kipa Loretske Gospe u crkvi sv. Katarine. Ovo naše naslućivanje potkrepljuju slijedeće činjenice. Malo je naime vjerojatno, da bi zagrebački Isusovci naručivali kip Bogorodice za svoju Loretsku kapelu kod nekog drugog majstora izvan samostana kad su

(Nastavak na strani 5)

Betlehemska štalica

Kada u čitavom gradu Betlehemu nije bilo mjesta za svetu Obitelj, Marija i Josip skloniše se u Špilju.

U sirotinjskoj štalici rodio se Isus i siromašni pastiri bili su prvi, koji se pokloniše Spasitelju svijeta.

S tri skromna dara prišli su siromasi Onome, koji je od vijeka vladar neba i zemlje. U onome času ti sirotinjski darovi postadoše veliki i ostade spomen na njih u sva vremena.

Tri poklona nosimo i mi nebeskome Djetešcu u štalici: svoju vjeru, ufanje i ljubav.

Vjerujemo u Sina Božjega, u Njegovo poslanstvo, u Njegovu nauku, koja nas vodi spasenju.

Ufajmo se u Njegovo milosrđe i pomoć, koju nam radosno daje, kad Ga zovemo.

Ljubimo Ga svim srcem, jer je sav Dobrota i ljepota, za kojom žeđa naša duša.

Ove poklone nosimo božanskom Djetetu, koje se rodilo, da nam otvori kraljevstvo Božje.

Ove poklone On čeka, da ih blagoslovi. A njegov je blagoslov najviša sreća.

Polnoćka

Noćas se objavila i dobrota i čovjekoljublje Spasitelja našega Boga. On nas je spasio, ali ne po našim pravednim djelima, što smo ih mi učinili, nego po svome milosrđu.

»Svim na zemlji mir, veselje
Budi polak Božje volje!«

Ovo milo, drago, ugodno raspoloženje, što ga osjećamo ove svete Badnje noći, nastojmo duboko usaditi u svoja srca i duše. Nastojmo ga zadržati i širiti oko sebe.

Novorođeni Spasitelj, koji je noćas taknuo svojom ljubavlju naša srca, neka nam tu ljubav usadi duboko u naša srca. Neka ljubav Krista Spasitelja, Boga čovjeka, Malog Betlehemskog Djetešca, Kralja svih duša i svih naroda, zavlada što prije.

Jer danas znadete i osjećate, da je zbilja došao Gospodin i jasno vidite Njegovu slavu.

»Jer to sad nebo navješćuje,
I glas s neba potvrđuje!«

Svi u srcima čujemo Anđele, kako navješćuju veselu vijest, da se Mali Isus rodio i pjevaju Njegovu nauku »Slava Bogu na visini i mir ljudima na zemlji, koji su dobre volje«.

Pjevajmo rado slavu Bogu, pa ćemo imati mir na zemlji!

KIP LORETSKE GOSPE

(Nastavak sa strane 4.)

baš u to vrijeme imali svoga vještog skulptora i drvoresca Andriju Fabijanića. Imajući pred sobom Mariju u malom srebrnom kipu, koji se štovao u crkvi sv. Katarine već od 1634. godine dalje, kopiju loretskog originala, mogao je Fabijančić odmah pristupiti izrađivanju isto takva ali znatno većeg kipa u drvu. Sva je vjerojatnost, da je Fabijančić skulpirao kip Gospe u vrijeme, kada se crkvi sv. Katarine (s njezine južne strane) prigrađivala kapela u čast Majke Božje Loretske. U prilog našem naslućivanju o autoru drvenog kipa Loretske Gospe u Zagrebu govore također i riječi Fabiianićeva suvremenika o Baltazara Milovca, koji u kratkom njegovu nekrologu u kolegijskoj povijesti 1668. godine izrijekom ističe, da je 24 marta (1668). t. tj. u oči blagdana Blagovijesti umro brat Andrija Fabijanić »eximius cultor« (t. j. osobiti štovatelj) zagrebačke Loretske Gospe. Međutim i sama stilsko-kritička analiza zagrebačkog kipa Loretske Gospe (naročito način, na koji su dani nabori njezine odjeće i plašta) govori jasno u prilog onome, što smo prije spomenuli, naime da je Fabijaniću kao uzor (model) pri izradbi drvenog kipa poslužio onaj srebrni kip Loretske Bogorodice, koji se spominje u pisanim izvorima crkve sv. Katarine.

Z. J.

SV. KRUNICA U OBITELJI

Mladi američki bogoslov, godinu dana prije nego što je imao biti zaređen za svećenika, nenadano oboli od tuberkuloze. To je značilo kraj svake njegove djelatnosti, a možda i kraj života. Nalazeći se pred tako strahovitom budućnošću mladi bogoslov se obrati Mariji, Majci Božjoj. Bio je uslišan i poslije ozdravljenja bio je zaređen.

U zahvalu Nebeskoj Majci mladomisnik se zavjetuje, da će sve svoje snage i sav svoj život posvetiti uzvišenom zadatku: upoznati svijet s velikom moći Marije i s velikom snagom sv. Krunice, koju je on uvijek molio u svojoj obitelji i s pomoću koje je dobio milost ozdravljenja.

Tako je 1942. o. PATRICK PEYTON, redovnik Kongregacije sv. Križa, započeo pokret zajedničkog moljenja sv. Krunice u obiteljima.

Za ovaj svoj pokret on je »mobilizirao« kazališne, radijske i filmske »Zvijezde«. Odaziv je bio tako srdačan i tako širok, da je uskoro nastalo »Obiteljsko kazalište«, koje na radio postojama Sjedinjenih Američkih Država daje tjedno radio emisije. Svakoga tjedna u polusatnoj radio emisiji »Obiteljskog kazališta« glumice daju jedan kazališni komad, vjerskog sadržaja, a zatim se misija zaključi nagovorom o molitvi u obitelji. Priredbe »Obiteljskog Kazališta« prenosi u SAD preko 600 radio postaja. Ove se emisije slušaju ne samo u Sjedinjenim Američkim Državama, već i u Kanadi, Južnoj Americi i Filipinima. Na Božić i Uskrs emisija »Obiteljskog Kazališta« traje čitav sat i sadrži moljenje sv. Krunice te dramatizaciju jednog Otajstva. S učešćem najboljih filmskih glumica iz Hollyvooda, kao što su na pr. Bing Crosby i Anna Blyth, snimljena su dosada četiri filma, koja propagiraju ovaj pokret.

Od prije tri godine C. Peyton je započeo s t. zv. »Dijecezanskim pokretom sv. Krunice. »U pojedinim biskupijama za vrijeme od pet tjedana vodi se intenzivna propaganda za zajedničku obiteljsku molitvu, posebno pak zajedničko obiteljsko moljenje sv. Krunice. U ovom poslu zajednički oduševljeno rade biskup, svećenstvo i svjetovnjaci. Ne propušta se nijedno sredstvo propagande: propovijedi u svakoj crkvi, izdavanje posebnih štampanih letaka, predavanja u školama i natjecanje među školskom mladeži, filmske predstave u javnim i župskim kinematografima, velike javne skupštine i t. d. U ove tri godine pokret se je proširio po Aljasci, zahvatio skoro čitavu Kanadu i veliki dio Sjedinjenih Američkih Država. Ove se je godine pokret proširio i na Evropu, kada je o. Peytona pozvao Mons. Flynn, biskup Lancastera u Engleskoj, da dođe u njegovu biskupiju osnovati pokret za zajedničko moljenje sv. Krunice u obitelji.

Biskupija Lancaster je vrlo prostrana površinom i katoličko stanovništvo je u ovoj biskupiji veoma raspršeno. Ipak uspjeh, koji je postignut, mora se nazvati ogromnim. Kroz pet tjedana se je intenzivno propovijedalo u svim crkvama biskupije, održavane su javne pobožnosti moljenja sv. Krunice, i davani su posebni letaci i oglasi u dnevnoj štampi, prikazivali se filmovi o sv. Krunici i na svim mjestima se je vješala parola: »Obitelj, koja zajednički moli, zajednički i živi. »U prostranim kazališnim dvoranama je održano šest velikih skupština, a održavane su skupštine i na otvorenom. Na javnom trgu u gradu Prestonu preko dvadeset hiljada ljudi je oduševljeno slušalo riječ o. Peytona.

Propagandu za zajedničko moljenje sv. Krunice u obitelji nastoji se provoditi osobnim kontaktom. U biskupiji Lancasteru do sada se je prijavilo 6.000 muškaraca za osobnu propagandu ovoga pokreta. Niti jedna žena do sada nije upotrebljena za ovu vrst propagande. Ovi ljudi idu iz kuće u kuću i nude na potpis pojedinim članovima obitelji izjavu: da će svakog dana u obitelji zajednički moliti sv. Krunicu u nakanu da se izmoli mir za sve narode kao i da se izmoli ljubav i pokroviteljstvo Boga i Bl. Djevice za svoju obitelj. Bolesnicima se daje na potpis slijedeća izjava: »Našoj Gospi sv. Krunice prikazujem sve svoje patnje i boli, pak i samu smrt u nakanu, da bi sve obitelji ovoga pokreta kao i sve obitelji svijeta postigle milost i srčanost, da obećaju zajedničko svakodnevno moljenje sv. Krunice i da tom obećanju ostanu vjerne.«

U biskupiji Lancaster je završena petotjedna akcija ovoga pokreta slijedećim rezultatom: Posjećeno je 89.520 osoba, od kojih je 79.951 njih potpisalo izjavu, da će svakodnevno u obitelji zajednički moliti sv. Krunicu. Među ovima ima preko 1.000 nekatolika. Bilo je slučajeva, da su sami nekatolici išli od kuće do kuće skupljati potpise za pristup ovome pokretu. U mnogim župama je zapaženo brojno povećanje uskrsnih sv. Pričesti, a ima dosta slučajeva obraćenja otpalih katolika.

O. Peyton je sebi stavio u zadatak, da njegov pokret obuhvati 10 milijuna obitelji. Do sada je pristupilo pokretu za zajedničko svakodnevno moljenje sv. Krunice u obitelji preko pet milijuna osoba.

Nezaboravan prizor u strašnoj noći

U noći između 14. i 15. travnja 1912. sukobio se »Titanic«, tada najnoviji, najveći, najljepši i najbrži parobrod svijeta na svom prvom putu za Ameriku s ogromnom santom leda i — potonuo.

Tom je prilikom izgubilo život 1635 ljudi.

Dok su se neki, koji su imali za to mogućnosti, spašavali, i dok se brod sve više nagibao, sakupilo se mnoštvo drugih nesretnika — kako su preživjeli brodolomci jednoglasno iskazali — oko tri katolička svećenika. Prvi se zvao o. Josip Peruschitz (Hrvat Perušić), benediktinac iz opatije Scheyern, drugi je bio Thomas Byles, sin jednog engleskog ministra, a treći Litvanac imenom Montvilla.

Ova tri svećenika hrabrili su unesrećenike pred očiglednom smrću, bodrili ih na poslušnost prema brodskim oficirima i davali im odrešenje.

Mnogi od 705 spašenih, koji su iz svojih čamaca vidjeli, kako je brod potonuo, izjavili su poslije, da nikada ne će zaboraviti, kako su tri svećenika poginula rukama uzdignutim na blagoslov unutar velikog mnoštva ljudi, vjerni do posljednjeg časa svome svetom pozivu.

Knez Mira

Kad bih danas — sutra pošao na raskršća prometnih ulica, na gradske trgove, u kazališta, u kavane, svuda, gdje se skuplja mnogo ljudi, kad bih pošao i stao vikati: »Ljudi, ljudi, čujte me! Za koji dan će se pojaviti među nama čovjek, koji jedini može povratiti čovječanstvu mir«! Pa kad bih mogao dati isto takav proglas preko radio-stanice... I kad bih donio isto takvu obavijest u svim novinama svijeta... Hej, kakvu bih buru podigao: »Tko je taj? Kakav je?« — Cijela bi se Zemlja pretvorila u veliki upitnik. Bio bih obasut pismima. Moj stan bio bi opsjedan od znatiželjnika. A ja bih, da se riješim velike korespondencije — dopisivanja pristao na interwiev:

»Molim vas, kako se on zove« — pitali bi me novinari.

»Knez Mira...« odgovorio bih ja.

»On, dakle, donosi svijetu mir?«

»Da!«

»Je li za politiku blokova ili...«

»Uopće nije za politiku.«

»A, pa onda ne uvažava argumenat atomske bom...

»Ni ovoliko« — odapeo bih noktom o zub.

»A donosi mir?«

»Mir svijetu«.

»Živio! A kada dolazi?«

»Dvadeset i petoga prosinca!«

Opće mnijenje bi poslije ovoga interwieva bilo neobično elektrizirano: — »Za koji dan, za koji dan! Ah, tko se je nadao da će to doživjeti. Toliko se vremena vapilo za mirom, a niodkud ga nije bilo. A sad, sad...

Međutim bi se oduševljenje mnogih ponešto ohladilo, kad bih proglasio, kako treba dočekati Kneza Mira. Parola dočeka:

»NE ČINI NIKOME ONO, ŠTO NE ŽELIŠ DA TEBI DRUGI ČINI!«

Al, hajde kad je za mir — većina ljudi bi pristala i na to... I da vidiš čuda, čim bi se parola počela provoditi u djelo — rat bi postao nemoguć, štrajkovi izlišni; kriminala bi nestalo, političke borbe utihnule...

A ja bih opet dao proglas:

»Vidite li, da se približava Knez Mira! Svijetom je počela vladati dobra volja, mir se spušta nad svih pet kontinenata, a to je Njegovo djelo!«

Ljudi bi se obazreli oko sebe i čudeći se rekli:

»Gle, pa zbilja!«

Osvanuo bi dvadeset i peti prosinac. Od ranog jutra počeli bi se skupljati ljudi sa svih strana svijeta, te se svrstavati u sve veću i veću povorku... Govornici bi kašljucali, opetovali i učili svoje govore... Glazbe štimale instrumente... Zastave se vijale... Nepregledna masa bi me nestrpljivo izazivala. I ja bih izišao, stavio se na čelo povorke i mi bismo pošli.

Posebno izabrana delegacija sve samih mirotvoraca okruživala bi me na ulazu u veliku zgradu s ponešto čudnim pročeljem... Za nama bi nagrnula gomila. A onda...

Onda bih poveo moje mirotvorce do Božićnih jaslica. Tamo bih se duboko poklonio, kleknuo i stao moliti...

Molio bih, sve dok me ne bi neki od delegata zapitao šapatom:

»A Knez mira?«

Šutke bih pokazao na jaslice.

»Djetešce?«

»Da!«

»Na slami? U štali?«

»Da, da.«

»Ah!«

»Što?«

»Mi smo očekivali...

»Kneza na prijestolju, u hermelinu, s krunom ili — tako nekako — veličanstvenog«.

»Pa da!«

»Utješite se. Vjerojatno — izgled vara... Sigurno je izvanredno moćan, kad ovoj nemirnoj zemlji donosi mir... Mir! A to je glavno, zar ne?

»Ma jest, ovaj, kako da kažemo...« počeli bi mucati mirotvorci. Ali bi narod silnim, jednodušnim povikom zaglušio njihovo mucanje. Narod bi viknuo:

»Mir! To je glavno! Mir, mir! Hoćemo Djetešce za svoga kneza. Ono nam je donijelo mir, ono je pravi Knez Mira!«

A onda bi pristupali jaslicama i jedan po jedan se klanjali Djetešcu, koje se smiješi...

Nego se bojim, da ne bih mogao sve ovo sam izvesti. Ne bi li mi vi pomogli, braćo kršćani!

VRIJEME anđeo čuvar

Praocu Jakovu došlo je u pamet u 130 godini života, da je njegovo putovanje ovom zemljom vrlo kratko. Taj isti osjećaj imadu svi ljudi, kad im se približava konac života. Dušama onih, koji su ostarili, onda, kad im se otvara pogled u vječnost, čini se, da je bilo prekratko njihovo zemaljsko putovanje. I kad pomisle, da je na drugom svijetu tisuću godina kao jedan dan, oni se gube u mjerenju vremena.

A mladi ljudi, koji stvaraju i osjećaju puninu životne snage, ne misle uopće na vrijeme. Za njih imade uvijek dosta vremena. Kad god se čeznutljivo čeka na nešto, vrijeme se vuče polagano kao puževo putovanje. Svaki čas se okreće polagano, prije negoli pođe naprijed Ratni zarobljenici, koji godinama dušom čeznu za svojim zavičajem, najbolje znadu, kako su dugi mjeseci i godine.

Govori se i o prolaznim satovima i žurnim danima i misli se kod toga na ugodne, lijepe svečane dane i dane pune uspjeha i na radno vrijeme, koje kod toga brzo teče. Takvi su dani kao skraćeni, oni lete kao brze ptice, a s njima i naše srce kao da skakuće u nekom laganom i veselom plesu.

Naše različito shvaćanje o duljini i kratkoći vremena dolazi do različitih zahtjeva i doživljaja pojedinca. Životne ure pojedinih ljudi imadu različiti tok svojih njihaljka i jedne od njih pjevaju svoj tik-tak brzo i nervozno, druge se vuku polagano i teško kao da su zardale. Značajno je, da sve i brze i polagane njihaljke pokazuju isto vrijeme na svojim satovima.

Tako je i s našim životom. Što je jednom kratko, drugomu je dugo. I mi slušamo te prigovore među ljudima svaki dan. A mi se kod toga ni ne smijemo niti plačemo, nego se tim zabavljamo kao s nekakvom naročitom igrom.

To nije život uistinu, nego je kao igrokaz. Život je nešto mnogo dublje i ozbiljnije. On je nešto tajanstveno, što u svakoj sekundi pada kao kapljica u naše ruke. On je u našem posjedu tek časak i možemo taj čas zauvijek izgubiti. Tek se možemo nadati, da će još milijuni i milijarde takovih životnih kapljica biti dani nama na raspolaganje. Možemo, ako hoćemo, očekivano vrijeme svoga života rastaviti u sekunde. Računajmo ih, koliko hoćemo. Ipak je istina, da će taj, neznam kako veliki broj jednom svršiti i život prestati. Te milijardne kaplje jednoga će se dana rasplinuti i nestati.

Zašto to govorimo? Jedna ura odigrava svoje sekunde, minute i satove. I kad kazaljka tok svrši, počinje iznova. Za uru nema nikakove vrijednosti vrijeme. Ona radi kao i vodeni kotao, kroz koji prolaze neizmjerne kapljice vode, a da on za njih ne pita niti ih broji.

No drukčije je s našom životnom urom. Ona ne pokazuje ure ni sekunde iznova. Kad se jedamput okrenula, stane i ne miče se više nikada. Na taj svršetak čeka anđeo, koji prevuče crtu pod računom našega života i zbraja — sekundu za sekundom, pravi zbroj i konačni uspjeh toga računa jest iskaz za vječnost, i to je popis za vječnu nagradu ili kaznu. Tada znade svaki, što mu možda nije jasno, dok živi.

Vrlo je značajno, što ljudi drže o tom najvažnijem životnom pitanju. Najveća većina obim rukama baca svoje životno vrijeme kroz prozor napolje kao pijesak što se baca na cestu. Oni rade kao da imadu ogromne zalihe toga i mogu se razbacivati. Jedino, ako im se dogodi nešto napadno, neobično, osvijeste se, oni taj dan pamte i zabilježe ga u svoj kalendar. Ali običnim radnim danima sa svojom nezanimljivom jednoličnošću ne posvećuju nikakve pažnje.

Što može da proizađe iz tako površna životna shvaćanja i provođenja takva života? Samo zla posljedica. Takove ljude vuče vrijeme kroz život. I ne može se kazati da oni žive, oni su življeni. Oni troše rad i vrijeme i konačno klonu.

Mnogostruka vanjska zaposlenost još nije ni izdaleka život u pravom i svetom smislu. I životinje rade i muče se za svoje žderanje. I biljke se bore, da u tišini iz zemlje izvuku svoju hranu. I zvijezde se troše, idu za razvitkom svoga bića u vatrenom svom žaru. No samo je ono pravi život, koji traje i poslije ovoga života, što ga čovjek čini s odanim osjećajem na čast Svevišnjega i na korist neumrlih duša svoje subraće i svojom pravom pobožnošću. Time samo čovjek stječe moć nad svojim brzim životnim vremenom i dobiva Božji blagoslov.

Ništa nije jadnije, nego kad čovjek na samrti svojim grozničavim prstima hvata pojedine predmete do zadnjega časa, ne bi li se održao na životu. Kako li mnogima u taj čas sve njihovo dugogodišnje mučenje i nastojanje pada u ništa, kad se ukaže prva daleka zraka vječnosti! I mnogi u očaju pada na svoje lice i kori se kao luda, što je sve dane svoga života radio i sada mu ništa ne preostaje, što bi mogao sa sobom ponijeti.

Samo život u Bogu i za Boga je život čovjeka dostojan.

U kapeli Sv. Stjepana

(u nadbiskupskom dvoru u Zagrebu)

Brzi razvitak Zagreba od malog trgovišta do važnog političkog središta domovine pregazio je mnoge kulturno-historijske spomenike, a druge zasjenio nizom svojih kućerina i tvorničkih hala. Mi pak, zaokupljeni velegradskim tempom njegova života, prolazimo kraj slikovitih zakutaka, pokraj vrijednih građevina, a da ih i ne zapazimo. Umjetnički Zagreb ostaje i dalje nepoznat prepuštajući mjesto onome svakidašnjeg života.

Nije stoga čudo, što tek malen broj zagrebačkih stanovnika poznaje dragocjene zidne slikarije iz druge polovice 13. stoljeća, što rese svodove i zidove sakristije zagrebačke katedrale. Ove su freske, pored propalih fragmenata slikarija nađenih na stupu crkve sv. Marka u gornjem gradu, kao i ulomaka, što su se sačuvali iz nekadašnje župne crkve u Krapini, uz ostatke spomenika u Bijeloj Rokovcima i Rudini — predstavljale sve, što se znalo o srednjovjekovnom zidnom slikarstvu u sjevernoj Hrvatskoj. U poredbi sa susjednom Slovenijom ovi su krajevi daleko siromašniji spomenicima srednjovjekovnog crkvenog slikarstva. Provale Tatara uništile su netragom mnogo romaničkih građevina, turski su ratovi opet pregazili veliki broj gotičkih spomenika; nije stoga čudo, što se do nedavna nije gotovo ni znalo za srednjovjekovno slikarstvo u ovim krajevima.

U novije doba Konzervatorski zavod u Zagrebu pristupio je proučavanju i otkrivanju tih rijetko preostalih spomenika srednjeg vijeka koristeći obilatu građu zavodskog arhiva, što se sakuplja već stotinu godina. Tako je osoblju Konzervatorskog zavoda uspjelo u većem ili manjem opsegu ustanoviti postojanje nekih šesnaest nalazišta.

Među ovim otkrićima posljednjih godina vidno mjesto zauzimaju freske, što ih Konzervatorski zavod upravo otkriva u kapeli sv. Stjepana.

Ova se mala ranogotička građevina pravokutnog tlocrta sačuvala u sklopu nadbiskupske palače u Zagrebu, sakrivena pod plaštem njene barokne dekoracije. Sagrađena je sredinom 13. stoljeća u razdoblju žive građevne aktivnosti, kad se nakon minulih tatarskih pustošenja pristupilo brzoj obnovi i izgradnji porušenih crkava. Nedavna otkrića Konzervatorskog zavoda pokazala su, da je biskup Stjepan nadogradio svoju kapelu koristeći ruševine od Tatara uništene monumentalne katedrale građene negdje koncem 12 stoljeća. Sama je kapela građena sredinom 13. stoljeća i zatim nastavljena u drugoj polovici 13. stoljeća arhitektonsko-plastičkim ukrasima, koji veoma sliče onima u sakristiji katedrale. Kasniji su vjekovi u taj prostor postepeno unosili svoje građevne oblike i likovna shvatanja, što su se taložili jedni preko drugih. Od svih tih pregradnja, gdje je barokno doba ostavilo najjači biljeg, — prvenstveno privlači 14. stoljeće, kada je pored ukrasa majstorski izvedenih prozora i nekih drugih manjih kiparskih detalja crkveni prostor poprimio nov izgled zidnim slikarijama, što su tada prekrivale sve stijene i svodove. Mi smo ih nažalost zadesili tek u ulomcima teško oštećene kasnijim pregradnjama i vremenskim nepogodama. Ipak svježina njihove boje i živahni crtež njihovih linija ostavlja nezaboravni utisak na svakog gledaoca. Njihov je simbolički sadržaj usklađen s obzirima, koji su propisivali izbor i raspored slikarija u srednjovjekovnim crkvama Evrope. Na najistaknutijem mjestu svoda iznad glavnog oltara prikazana je omiljela tema srednjovjekovnog slikarstva »Krist u slavi«. Ispred tamno-modre pozadine, na kojoj titraju izblijedjele zvijezde, stoluje na duzi, nošenoj anđelima, ogrnut bijelim plaštem plavokosi Krist, krupnih crnih očiju.

Na susjednim poljima svoda, nažalost jako oštećenim i neotkrivenim u potpunosti, prikazani su evanđelisti, kako pišu sjedeći u visokim naslonjačima, okruženi policama s knjigama. Ostala svodna polja oslikana su uspravnim mrkim likovima starozavjetnih proroka, koji suzdržljivim pokretima otkrivaju svoje neispisane trake. Između njih prepoznajemo bosonogog najmlađeg proroka Ivana Krstitelja odjevena u kostrijet. Dok na svodnim slikarijama prevladava dostojanstvo i mirnoća, dotle iz fragmentarno sačuvanih slikarija na istočnoj stijeni lijevo od oltara zrači upravo anegdotsko pričanje biblijskog prizora učene rasprave u židovskom hramu. Centralni lik, glavni inicijator ove radnje, nažalost je uništen pregradnjom iz vremena baroka, pa se ne može u potpunosti sigurno odrediti, da li se radi o Isusu u hramu ili o patronu kapele sv. Stjepanu Prvomučeniku, o kojima Sv. Pismo veli, kako su svojim mudrim razlaganjima uspjeli pokolebati židovske filozofe. Ovi uzbuđeni židovski učenjaci, što su ljutito posjedali na dugim klupama, listaju nestrpljivo po knjigama, rastvaraju duge trake ispisane hebrejskim pismom; jedan je čak u nastupu gnjeva poderao starozavjetnu knjigu upirući krupne crne oči u nevidljivog subesjednika. U poredbi s plavokosim anđelima raznobojnih krila, što lepršaju na svodu, snažno i muževno se doimlju ova navorana lica, sad ljutitih, sad opet melankoličnih bademastih očiju, kojih bjeločnice svjetlucaju na tamnoj puti.

Bez obzira na to, što je još uvijek prerano utvrditi put, kojim su strujale inspiracije za ovu snažnu umjetnost, ima već sada mnogo stilističkih momenata, koji nas upućuju na likovni govor slikara sjeverne Italije, koji su u to vrijeme određivali pravac evropskog slikarstva od nemirne Španije do trijezne Češke. Ukoliko će se ovo moći potvrditi daljnjim istraživanjima i otkrićima, imat ćemo u Zagrebu pojavu zanimljivu sa stanovišta evropske historije umjetnosti — naime neposrednog utjecaja tada najjačeg središta umjetničkog stvaranja. Pojava dragocjenih zidnih slikarija u Timotejevoj sakristiji kao i propalih fresaka u crkvi sv. Marka potvrđuju, kako je Zagreb živio, iako na krajnoj periferiji evropskog zbivanja, da kroz čitavi srednji vijek sve do nesretnih turskih ratova živo i neposredno prima umjetničke pobude i da ih prenosi na vlastito tlo.

Uspomena na božićno drvce

— Njihova je majka uvijek nastojala, da im ljepota Božića bude ugodna! — rekla je Mirkova tetka i oprostila se sa svojom susjedom, koja ju je jutros ustavila na ulici.

Prošao sam mimo tih žena u razgovoru, pa sam znao, o kome se govori. Govorili su o mome prijatelju Mirku, koji je davno umro. Eto! to jutro sa svojom blagošću, premda je bio prosinac, odvelo me je u dane djetinjstva, kad sam zajedno s Mirkom otišao u oveliku šumu, da donesemo borove za naše obitelji.

Uranili smo i razgovarali o blagdanima, ali nas je i mnogo toga drugoga još zanimalo, jer je bio rat, a naši su roditelji bili na ratištu. Mirka je uvijek zanimalo, kad će to klanje svršiti. Upravo je upotrebljavao tu riječ, te sam i ja počeo isto govoriti pa mi je majka kazala, da to ne govorim na ulici.

Kad smo stigli na rub šume, izvadili smo sjekiricu, posjekli dvije jele, uvukli ih u vreće, te bez riječi pošli natrag svojim kućama.

Mirko je pregledao još svoje zamke, da se nije neka ptica uhvatila. Sve je pretražio, ali pod nijednom pločom, koja je bila zamka nije bilo lovine. Tek na rubu potoka, gdje su bile dvije zamke, Mirko je počeo klicati od radosti, a ja sam potrčao k njemu. Bio sam slabiji tijelom, pa sam zaostajao za njim. Kad sam stigao, ugledao sam Mirka, kako u desnici drži krupnu sjenicu, pa je gladi po perju. Ptica je svojim očicama netremice gledala na nas. Njeno tijelo bilo je u naponu, čekala je tren, da se oslobodi, da poleti.

Mirko je nešto nerazgovjetno govorio, a onda je, pružajući pticu prema meni, rekao: — »Ne ću je zaklati!« — To mi je uvijek otac govorio! Danas mnogo mislim na njega!

»Tko zna, gdje je on? Možda...« Nije dovršio, pogledao me je, pa, kao da je tražio, da i ja potvrdim njegovu namjeru, da pusti na slobodu pticu, zamahnuo je desnicom nekoliko puta. Vidio sam, da je ptica veselo odlepršala iz njegova dlana, te se izgubila u granju tamnih borova.

Na rastanku smo obećali jedan drugome, da ćemo se vidjeti drugoga dana Božića. Mirko je obećao, da će me pohoditi s još nekim drugovima, ali ga toga dana nije bilo. Otišao sam k njemu. Kad sam pokucao na vrata, dugo mi nitko nije otvarao, a onda se je pojavila njegova sestra s crnim rupcem oko glave. Sve sam kasnije saznao. Njegova je majka na sam Božić primila obavijest, da mu je otac još početkom prosinca poginuo...

Malo zatim pokazao mi je Mirko neke nove knjige. Kad sam ga upitao, što je učinio s drvcem, on je ukratko odgovorio:

— Mislio sam ga spaliti, ali mi je majka lijepo predložila, da ga darujem onoj obitelji u podrumu. To sam i učinio!

Prošlo je mnogo godina, slavio sam mnogo Božića, a na Mirka sam bio i zaboravio. Ipak se u sjećanju javi neki davni događaji u nekom slučajnom trenutku, kao i ovoga puta, kad sam čuo dvije žene, kako razgovaraju o majci pokojnoga Mirka.

Kupio sam božićno drvce toga jutra, a moja je duša sva bila obuzeta sjećanjem na tu majku i na pokojnoga prijatelja Mirka. Mislio sam, ipak je to lijep osjećaj za vrijeme Božića. Božić je blagdan obitelji, pa i onih, koji su pripadali nekada široj obitelji našega prijateljskoga kruga...

ELEKTRICITET

Prije 2500 godina živio je grčki mudrac, po imenu Thales, koji je opazio, da jantar natrljan privlači lake predmete. Stari su Grci jantar nazivali »elektron«, pa zato je i ostao taj naziv za prirodnu silu, koju danas nazivamo elektricitet.

Sav svijet, što nas okružuje, kao kamenje, brda, zemaljsko tlo, voda, pa biljke, životinje i sam čovjek izgrađeni su iz vrlo sitnih opeka, koje nazivamo atomima. Predmeti nisu baš takvi, kakvi se čine našim očima, koje su i suviše neosjetljive, da bismo mogli razabrati i vidjeti finu građu tvari. Donedavna se držalo da su atomi, te nevidljive čestice, od kojih se sastoji materija — po sebi nedjeljive. Nauka je našeg vijeka otkrila, da se i atomi sastoje od još sitnijih čestica.

Proučavajući radioaktivno raspadanje, engleski je učenjak Rutherford (Razerford) došao do zaključka, da atom ne može biti nedjeljiv. Atomi izbacuju čestice, koje su električne. Budući da atom kao cjelina nije električan, slijedi, da on u svojoj nutrinji krije pozitivne i negativne naboje. Tako je zaključivao Rutherford, te je na temelju nekih pokusa i računanja predočio sliku atoma, koja se uglavnom do danas održala, a to je da sitni atom sliči Sunčevu sustavu. Kao što se oko Sunca kreću planeti, tako se oko pozitivne jezgre atoma vrte lektroni, koji su negativno električni. Kod Sunčeva sustava vlada privlačna sila gravitacije (teže), a kod atoma vlada električna sila. Elektroni se vrlo brzo vrte oko jezgre, kako ne bi pali u jezgru.

Ako trljamo jantar, smolu ili češalj, onda time u nj trpamo najsitnije čestice, elektrone. Mi za natrljani predmet kažemo, da je nabijen elektricitetom, da ima električni naboj. Učenjaci su elektricitet smole, odnosno češlja, nazvali negativnim elektricitetom. Prema tome predmet postaje negativno električan, jer ima suviše elektrona, pa u njemu prevlada negativni elektricitet elektrona. A onaj predmet, koji je izgubio elektrone, jer ih je dao drugom predmetu, ima manje elektrona i postane pozitivno električan, jer u njemu prevlada pozitivan elektricitet atomskih jezgara.

Električnu struju pronašao je talijanski fizičar Alessandro Volta (1745-1827.). Volta je uzeo posudu s razrijeđenom sumpornom kiselinom i u nju utaknuo bakar i cink, koje je izvan tekućine spojio žicom. Uslijed djelovanja tekućine cink se nabio negativno, a bakar pozitivno. To znači — prema onome, što smo gore naveli — da se u cinku nalazi suvišak elektrona, a u bakru manjak elektrona. Kako su pak cink i bakar povezani metalnom žicom, to će elektroni strujati iz mjesta, gdje ih je suviše, iz mjesta veće gužve t. j. s negativnog cinka — na mjesto, gdje je nastao manjak elektrona, gdje im je udobnije t. j. prema pozitivnom bakru. I ta struja ne će stati, jer uronjeni cink neprekidno obnavlja svoj suvišak elektrona putem tekućine, a bakar ih izdaje, troši i na njemu neprekidno vlada potražnja za novim elektronima. Tako elektroni stalno teku kroz žicu od cinka do bakra. Tu vlada načelo kao kod računa: tko prima — duguje (cink), a tko daje-potražuje (bakar) i taj se odnos neprestano obnavlja, te promet (struja) teče bez stanke. Tako je Volta našao prvi izvor električne struje.

Električna centrala dakle ne proizvodi elektrone. Oni samo neprestano putuju žicom. U dinamu nastaju električne struje. Izgubljena energija vodopada nalazi se u energiji električnih struja. Koliko energije gubi vodopad, toliko je dobiva elektricitet. Zbroj energija ostaje dakle stalan.

Elektroni dolaze k nama u kuću po žici. Tu kod nas oni daju električnu snagu, onda nastavljaju put i opet se vraćaju u centralu. Zato žica na jednom mjestu ulazi u našu kuću, a na drugom, tik do onog prvog mjesta izlazi. Jednom žicom elektroni putuju iz centrale do nas, a drugom se žicom vraćaju u centralu. A centrala ih samo premeće s kraja žice na početak. Tako rekuć ona ih iz jednog kraja žice isisava, a na drugom ih puše u žicu i time se podržava strujanje elektrona u žici.

Pronalazač električne struje Volta bio je praktički katolik. On je kazao: »Izmjerio sam razloge za i protiv vjere. Dobio sam tako uvjerljive dokaze, koji čine vjeru prihvatljivom svakome, već pred naravnim zdravim razumom, da svaki koji duboko misli, ne može drugo učiniti, nego vjeru primiti i uzljubiti«.

PITIGRILLI (DINO SEGRÉ):

Kupalište Siloe

Talijanski pisac Pitigrilli i kod nas je veoma dobro poznat po svojim romanima i novelama, od kojih ih je više prevedeno i na naš jezik. Tako su prevedeni: »Kokaina« (Zagreb- 1923.); »Pojas nevinosti« (Beograd, 1924.); »Povreda stida« (Zagreb, 1924.); »Azurni princ i druge novele« (Zagreb, 1924.); »U medenom mjesecu« (Beograd, 1924.); »Djevica od 18 karata« (Predgovor napisao Ante Barac, Zagreb, 1925.); »Ne ću vas ni dirnuti! i druge novele« (Zagreb, 1925.); »Šešir na postelji« (Zagreb, 1925.); »Luksuzni sisavac« (1925.); »Whisky and Soda. Džep samoubojice. Homeopatijsko lečenje. Očišćenje i interview sa Pitigrilliem.« (Zagreb, 1925.); »Zagrejana postelja« (Beograd, 1925.). »Ljubavni nemušti jezik« (Beograd, 1926.); »Posljednji ljubavnik (i druge novele)« (Beograd, 1926.); »Ljudi, žene i životinje« (Zagreb, 1926.); »Mucanje i druge pripovetke« (Beograd, 1926.); »Brak i elegancija« (Beograd, 1927.); »Ne ću vas ni dirnuti« (Beograd, 1927.); »Nevina Suzanina ljubav«, »Crveni karamfil. Miš (Beograd, 1927.); »Novele« (Beograd, 1927.); »Razbuktana strast« (Beograd, 1928.); »Priče samo za odrasle« (Beograd, 1928.); »Povreda stida« (Beograd, 1928.); »Luksuzni sisavci« (2. izd.); »Soneti žudnje« (Zagreb, 1930.); »Duhovne vježbe« (Beograd, 1935.) Nešto je izdala i Humoristička knjižnica.

Kako vidimo, naši prevodioci postarali su se veoma žurno, da naša literatura i naši čitaoci ne bi ostali bez ovoga, kako oni misle, biserja; obljubljenoga i svemu svijetu poznatoga romanopisca Pitigrillia. No među prijevodima nijesmo opazili jednu od najnovijih Pitigrillijevih knjiga: »Kupalište Siloe« (La Piscina di Siloe, Milano, 1948.). Iznijet ćemo samo nešto iz ovoga njegova svjedočanstva ili dokumenta, kako ga Pitigrilli zove (str. 117), da bi vidjeli, šta on danas misli i kako gleda na gore spomenute svoje romane i novele i na svoju prošlost.

U ovom djelašcu u najglavnijim crtama Pitigrilli iznosi svoj životopis. Naslov mu je: »Kupalište Siloe«. Podsjeća nas na poznatu zgodu iz Evanđelja: Slijepac moli Spasitelja, da ga ozdravi. Isus mu veli: »Hajde, operi se u kupalištu Siloe«. Evanđelje nastavlja; »On ode, okupa se i vrati se gledajući«. Baš ove riječi Pitigrilli stavlja kao podnaslov svojoj knjizi.

»Mnogi mi ne će vjerovati«, piše on. »Pisci i farizeji ispljuvat će svoj skepticizam u svoje zlobne brade. No ne smeta; ima Netko, tko mi je vjerovao prije nego sam mislio pisati ovu knjigu. Humoristički listovi će se podsmijevati. To se je dogodilo i Chestertonu. Prepisujem svoj putopis, popločan zabludama, da bi bezbožnici mogli raspoznati pravac, i da ne bi očajali na putu k istini.

Kad sam bio u gimnaziji, volio sam družiti se s tako zvanim jakim duhovima, koji sumnjaju, da je Isus opstojao, ali zato vjeruju, da je perzijski kralj Kserkse bičevao more u Helespontu, i da je general Alkibijad otsjekao rep psu; govore, da se Evanđeljima ne može vjerovati, jer da su napisana 20-70 godina poslije Isusa, no zato vjeruju, da se je Ilijada i Odiseja kroz vjekove prenosila od usta do usta. Družio sam se s kavanskom poluinteligencijom, kojoj ono malo što zna, ne da da vidi ono beskrajno, što ne zna; koja trubi, da joj ne treba Boga, no zato se saginje k zemlji, da se prihvati konjske potkove.

Čitao sam Volney-a, Haeckel-a, Büchner-a, Spencer-a. Uvjerio sam se, da poslije smrti nema ništa, da je život slučajan kemijski spoj, da čovjek nije drugo, nego rasipni sin nekakva antropoida. Ono malo filozofije, što sam znao, utvrdilo me u vjeri da mozak izlučuje misao, kao što jetra žuč, te na mekom uzglavlju ovih i još nekih klasičnih besmislica obamro sam u nekom privremenom smirenju. A dok sam sebe uvjeravao, da poslije smrti nema ništa, u ništa nijesam tako sumnjao kao u ovo moje »uvjerenje«. Ovo me je godinama mučilo, i nijesam ništa drugo želio, nego da se iskopam iz ove muke.

S velikim uspjehom pisao sam knjige, koje su prevedene na 16 jezika, među njima na grčki, turski, indijski i židovski. Zbog protuvjerskoga sadržaja veoma mnogo su raširene u Rusiji; prijevod je pregledao sam Lunačarski, pučki komesar za prosvjetu. Podlažući se Svetoj, Katoličkoj, Apostolskoj, Rimskoj Crkvi ja opozivljem one moje knjige i zabranjujem, da se dalje štampa išta od onoga, što sam s nepoštovanjem pisao proti vjeri i svećenicima i proti kršćanskom moralu. Što se tiče seksualnoga morala ja nijesam pokvario društvo, nego sam jednostavno opisao pokvareno društvo. Služio sam se jezikom sinova tmine, koji su me zaveli, a javnost me je slijedila. Jedna od tolikih ropskih slaboća naše slabe naravi je i ta, da se dade podjarmiti proglasom koje lažne filozofije.

Javnost je rado primala moje knjige i to me je uvjeravalo, da imam pravo. Tražio sam i još drugih razloga, koji bi potvrdili moje bezboštvo. Kako sam se bio upio u moje ideje, na svakom koraku nalazio sam nove razloge. Svaki, pa i najvaraviji i najmanje ispitan razlog utvrđivao me u mom stavu. Za onoga, koji vjeruje u Boga, svejedno je, da li se sunce, kakono veli Sv. Pismo, vrti oko zemlje; ili da li je 10.000 kölnskih djevica nastalo tim, što je neki brzopisac netačno zabilježio skraćenicu: ili da li je pobožnost sv. Viaru na Roni, koji nije nikada živio, nastala tim, što su netočno pročitali neki galsko-rimski natpis: sve to je za vjernike svejedno, ali to su nažalost razlozi za tešku topovsku paljbu na vjeru. Nesuglasica između kozmogonije, kako je opisuje znanost, i stvaranja u 6 dana, kako ga opisuje Geneza (Sv. Pismo) za vjernika je poteškoća, preko koje se prelazi kao preko zrnca na krunici; ali 140 milijuna godina, koje trebaju svjetlosti, da stigne s neke zvijezde do nas; ili 20.000 vjekova, koji su morali proteći, da nastane olovo; ili lubanja Pitekantropusa, na koju se namjeri geolog svojom lopatom, to su za protivnike vjere nepokolebljivi dokazi ;da je Mojsije lagao, i da je laž sve, što je on rekao, i da je laž sve ono, što je napisano u njegovu obranu.

Možemo biti bezbošci, te žedni vanjskog veselja, ići u ulicu Pigalle, da ga tražimo, ili Broadwayom sve do Wall Streeta, da tražimo dolare, ali i Pigalle i Wall Street, ove dvije paralelne ulice, na koje nailazimo bezbroj puta, tražeći ono, što je nekorisno i isprazno, presječene su tajanstvenim putem, koji vodi u Damask.

Poslije nego smo se uspavljivali raznim antitezama, poslije nego smo okušali sve disonance i sve sofizme, poslije nego smo krivotvorili zaključne račune našeg srca, dođe nas volja, da savjesno opet pregledamo račune.

Vjerujem, da ima Bog, da ima duša i da je ona besmrtna, da ima zlih duhova, općinstvo svetih, da molitva može puno kod Boga, da sa smrću počinje novi život, koji nikada ne prestaje. Bog, koji je, prema svojim nedokučljivim putevima, malo po malo ulijevao vjeru u dušu Huysmansa, Franje Coppée-a, Paula Bourgeta i Brunetière-a, meni ju je ulio u jedan mah jedne večeri.

Stari moji prigovori vjeri razišli su se kao oblaci. U godinama moga bezboštva, kao začaran puževom logaritmičkom spiralom, umno izvedenim stanicama košnice, suncokretovim sjemenjem, koje je razdijeljeno prema Fibonaccievoj progresiji, svijetlom, koje se smanjuje po kvadratu udaljenosti ,odnosom, koji vlada među podražajem i osjećajem, pitao sam se, kako to, da se je Bog, poslije nego je sve stvorio iz ništa, morao podvrći fizičkim zakonima i skrižaljkama; a onog dana, kada sam vjerovao u Boga, moje umovanje se srušilo, a da ga nitko nije ni gurnuo, samo od sebe, kao da nikada nijesam drugačije ni mislio. U ateistima i materijalistima gledam toliko puta pomnoženog ondašnjega sama sebe; svi smo jednaci kao iz papira izrezane kvadrilje plesačica. Svi su jednaci, sa svojim neoborivim dokazima, svojim jednadžbama, svojim epruvetama, svojim ultramikroskopima, svojim mikrofotografijama. Oni, koji su rekli Bogu: »mi dva!«, još jednom će se uvjeriti, da su im proračunavanja bila ispravna, ali i to, da bi baš radi ovih svojih proračunavanja bili morali zaključiti protivno. Čini mi se, kao da ih gledam gdje računsku redalicu bacaju kroz oblak i govore: »Pa tako malo nam je trebalo da to shvatimo!« Onoga dana kada sam vjerovao, shvatio sam da matematičke i fizičke knjige nijesu drugo nego odrazivanje Božje mudrosti u brojevima, a da fizički zakoni kroz vjekove nijesu drugo, nego skladno i nepromjenljivo izvršivanje Njegove volje, koja je bila savršena već onda kadno je u »Neka bude svijetlo!« sadržavala život svemira.

Što se tiče prošlosti ,to sam u 20.000 knjiga moje knjižnice pitao, što je istina, ali uzalud, nijesu mi znale kazati. Poslije sam shvatio, da se do velike objave može doći, polazeći od jednostavnijih, ne tako izvještačenih riječi.

Sad se molim Majci Božjoj, imam dokaze o Njezinu čudesnom zagovoru. Ona krunica, na koju sam dotada gledao kao na lešnjake, da se njima prstâ zabave, postala je za me Sveta Krunica, koju, istina, još ne molim svaki dan, ali koje se prihvatim, netom mi treba savjeta i utjehe. Sv. Pričest, koju sam primio za devet Prvih Petaka, prema obećanju, koje je dano Sv. Mariji Margareti Alacoque, dala mi je smirenje i pouzdanje, da ne ću umrijeti bez milosti Božje.

U ovom trećem dijelu moga života, kad vidim, da se rječnik mog sina svakim satom bogati, da se njegove izreke sređuju, da se sudovi razvrstavaju i da mu misli poprimaju oblik, osjećam, da će moje zablude služiti za to, da se on spasi od istih zabluda. Naći ću riječi, da mu razjasnim, da je Bog na svakom mjestu i da nijesmo nikada sami, te da ne griješimo samo riječima i djelima, nego prije svega mišlju, kao što priznajemo u Ispovijedi, te da Bog, da bi nas sudio, ne čeka da grijeh bude i djelom učinjen, nego da je dosta i naša zla namjera. Tako ću ga pripraviti na vjersku pouku, koju će mu kasnije dati drugi, koji to znadu bolje nego ja.

Ako sam, pišući ovu sadanju knjigu, upao u kakvu zabludu, teže nego što mislim, neka me sv. Crkva ispravi, a neka mi Bog oprosti«.

Treba da svaki, koji čita koju od gore spomenutih ili koju drugu knjigu, koju je Pitigrilli pisao prije obraćenja, ukoliko u njoj napada Crkvu, svećenstvo i kršćanski moral, bude svijestan da čita knjigu, koju je Pitigrilli povukao iz skladišta i zabranio, da se ubuduće štampa, i da bude svijestan, da se uči idejama i zabludama, kojih se Pitigrilli stidi i koje javno osuđuje i opoziva.

Božić

II. sv. Misa 25. XII. 1951.

Sv. Evanđelje u drugoj sv. Misi na Božić pripovijeda, kako su se pastiri došli pokloniti djetetu Isusu u betlehemskoj štalici.

1. Anđeo je javio rođenje Isusovo prvim pastirima. Ne kralju Herodu, niti farizejima, koji su tada imali upravu crkve u rukama, niti učenjacima pismoznancima, koji su iz sv. knjiga proučavali i nagađali, kad će Krist doći. Nije navijestio tim uglednim i visoko položenim ljudima, jer ne bi vjerovali. Navijestio je siromašnim i jednostavnim pastirima, koji su otvorena srca slušali blagu vijest i odmah vjerovali. Veličina je u jednostavnom i kreposnom srcu. Takova veličina nije u cijeni kod ljudi, ali je u cijeni kod Boga.

2. Otiđoše brzo tamo i nađoše... Kako su puni radosti i vjere hrlili s Betlehemu! I našli su Spasitelja kako leži u jaslama. Ovi su priprosti ljudi išli ravno, i našli su, a ne putevima istraživanja, provjeravanja dokazivanja. Objavljenu istinu treba vjerovati, vjera nam daje da je razumijemo. Samo istraživanje vodi do slabih rezultata. Više vrijedi znati pokloniti se presv. Trojstvu, nego razumjeti Ga (Kempenac).

3. Otiđoše brzo i nađoše... Nađoše Spasitelja, Mesiju, Gospodina u štali i jaslama. Nije li ih to siromaštvo zbunilo? Nije. Vjerovali su i hvalili su Boga što im je to bilo objavljeno. I mi imamo svoj Betlehem, kuću hljeba, u našim crkvama u tabernakulu. I tu na čudesni način leži u prilikama kruha i vina sam Spasitelj, Mesija, Gospodin. Zbunjuje li to nas, što se pod takvim siromaštvom krije tolika veličina? Ne, nas to ne zbunjuje. Mi svim srcem vjerujemo, i zato često hrlimo u crkvu, da Ga nađemo i primimo u svoje srce, da Ga ovo ogrije svojom ljubavi.

4. A Marija je čuvala sve riječi ove u srcu svojem. I sve je te drage Božićne događaje Marija kasnije pripovijedala sv. Luki, koji ih je popisao u svom Evanđelju. Zato svi ti događaji nisu izmišljeni, nego su najvjerodostojnija povijesna istina. Ako u njih sumnjamo, onda treba da sumnjamo i u opstojnost cara Augusta, koga isti sv. Luka spominje u istoj glavi svoga Evanđelja. Carstvo cara Augusta propalo je davno, a carstvo Kristovo stoji i danas kao živi spomenik i najjači dokaz, da su Božićni događaji istiniti.

Padnimo na koljena i poklonimo se u duhu, skupa s pastirima, malenomu Isusu, i hvalimo Boga, što nam je iskazao toliku milost i toliku ljubav.

BISKUPSKO SJEMENIŠTE U DUBROVNIKU proslavilo je 100. godišnjicu svoga osnutka 8. prosinca ove godine. Iz njegove povijesti vadimo ovo: Vjeran želji Tridentskog sabora i da bi povećao broj poslenika Gospodnjih, blage uspomene **Toma Jederlinić**, biskup dubrovački (1843.—1855.), osnova godine 1851. u Dubrovniku Biskupsko sjemenište.

Seminarci su polazili gimnaziju, koju su vodili pijaristi, a onda isusovci. Od g. 1887. pohađaju seminarci državnu gimnaziju, koja se do g. 1927. nalazila u zgradi Sv. Katarine, a kasnije u novoj gimnazijskoj zgradi na Pločama. Godine 1941. preuz. g. Ordinarij Msgr. Pavao Butorac prenio je zavod iz sada stogodišnje zgrade u drevni Collegium Ragusinum, osnovan u prvoj polovici 17. vijeka. U toj zgradi nalazi se od g. 1948. i Biskupska klasična gimnazija. Ovom zgodom vrijedno je istaknuti, da je sve to učinjeno u duhu riječi Pape Pija XI., koji kaže:

»S posebnim se načinom brinusmo za onu Nama uistinu najdražu mladost, koja se unutar svetih zidina pripravlja i odgaja za preodličnu službu.« (Pio XI, Ad cath. sacerd.).

Prigodom stote godišnjice Biskupskog sjemeništa naše najsrdačnije čestitke preuzv. Ordinariju i poglavarima sjemeništa!

Iz katoličkog svijeta

— **U EFEZU** je 19. kolovoza na svečan način bila blagoslovljena kapela, podignuta u mjestu, u kojem je prema staroj tradiciji Bl. Dj. Marija provela svoje zadnje godine života. To se mjesto zove »Panaya Kapula«. Rečenoga dana u jutro 30 autobusa i 80 taksija prevezli su hodočasnike iz Smirne na mjesto svečanosti. Mnogo vjernika, koji su željeli prisustvovati ovoj dirljivoj svečanosti, nisu mogli doći na mjesto svečanosti uslijed pomanjkanja prevoznih sredstava. Blagoslov kapele je obavio uz asistenciju msgr. Josip Descuffi, nadbiskup Smirne. Poslije blagoslova msgr. Descuffi je odlužio svečani pontifikal na otvorenom, jer svi prisutni nisu mogli stati u malenu kapelu. Sv. Misa je prenošena i preko zvučnika. Osim hodočasnika i klera ovoj svečanosti su prisustvovali turski ministar unutrašnjih poslova, tri turska narodna zastupnika, generalni direktor štampe kao i predstavnici mjesnih civilnih i vojnih vlasti te odredi policije i žandarmerije, koji su održavali red na mjestu svečanosti. Također je preko 2.000 muslimana došlo da prisustvuje svečanom blagoslovu ove kapelice podignute u čast Bogorodice. Interesantno je još napomenuti, da je turska vlada dala na državni trošak sagraditi 8 km ceste, koja vezuje ovu kapelu Majke Božje u Panaya Kapulu s glavnom cestom u obližnjem mjestu Seldžuku.

FENELON I TRI RADNIKA U BOŽIĆNOJ NOĆI. Kao odgojitelj znameniti francuski biskup Fenelon (†1715.) pozvao je tri radnika, da bi mu u njegovoj kući izradili jaslice. Kada je biskup na večer razdijelio božićne darove svojim slugama, pozvao je i ona tri radnika u svoju sobu, da ih dariva. On im reče: »Ovdje na ovom stolu leže 3 zlatnika i 3 knjige kršćanskog života. Svaki od vas neka si odabere ili zlatnik ili onu knjigu.« Dva radnika odmah su uzeli zlatnike i rekli: »Za ovo ćemo drva za zimu kupiti.« Treći radnik neko je vrijeme oklijevao, zatim uzeo knjigu i rekao: »Imadem kod kuće staru majku, koja je slijepa; hoću da joj u ovim zimskim dugim noćima nešto pročitam«. Biskup se nasmiješi i reče: »Otvorite sada naslovnu stranicu«. Radnik otvori knjigu i nađe na naslovnoj strani 3 zlatnika priljepljena. Ne može čovjek da si predstavi kako su se uzrujala druga dva radnika. Kako im je biskup s lica pročitao razočaranje, progovori im: »Koji više cijeni zlato od onoga, što mu je korisnije za dušu, taj mora s malenim zemaljskim dobrom biti zadovoljan. Tko pak čezne za vječnim dobrima, prima k tomu i zemaljska dobra. Zato i kaže naš Spasitelj Isus Krist: »Tražite najprije kraljevstvo nebesko, a sve drugo će vam se dodati« (Mat. 6,33).

— **BISKUPI AFRIČKE ZLATNE OBALE** prosvjedovali su kod svoje vlade protiv nacrta novog školskog zakona, koji predviđa, da se konfesionalnim školama oduzme državna pomoć. Biskupi, u pismu navode, da se ovim zakonskim nacrtom ugrožava neotuđivo pravo roditelja, da za svoju djecu izaberu onu školu, koja im odgovara, a isto tako da se ugrožava temeljno pravo građana, da imaju pravo sudjelovanja u odlučivanju, kako da se troše državna sredstva. Na kraju biskupi napominju, da je novi zakonski nacrt o školama u suprotnosti s Deklaracijom o temeljnim pravima čovjeka, koju je 1948. izglasala Generalna skupština Organizacije Ujedinjenih Naroda.

— **NATIONAL CATHOLIC WELFARE CONFERENCE«** zove se organizacija katolika u Sjedinjenim Američkim Državama za pomoć bijednim u svijetu. Ova organizacija je do sada podijelila pomoći u visini 130 milijuna dolara. Organizacija pruža pomoć onima, koji su potrebni pomoći, bez obzira na vjeru, narodnost ili rasu. Djelovanje ove organizacije se proteže samo na inostranstvo.

— **O. POIDEBARD D. I.**, znameniti francuski arheolog, usavršio je način, kojim se pomoću fotografiranja iz zrakoplova mogu otkriti stari gradovi, koji su duboko zakopani u zemlji. Luke Tira i Sidona, Kartage i Numidije bile su otkrivene i iskopane zahvaljujući ovom metodu O. Poidebarda. Za njegove zasluge na znanstvenom polju francuska je vlada odlikovala o. Poidebarda zrakoplovnom medaljom.

— **ENCIKLIČNO PISMO** »Sempiternus Rex« izdao je sv. Otac Pijo XII. povodom jubileja 1500. godišnjice crkvenog općeg sabora u Kalcedonu. Kalcedonski sabor je proglasio dogmom vjersku istinu, da u Isusu Kristu postoje dvije naravi, božanska i čovječja i da su te dvije naravi spojene u jednoj te istoj osobi Božanske Riječi. Tadašnji papa sv. Leon Veliki uputio je bio Kalcedonskom saboru pismo, u kojem prosvijetljenom mudrošću osvjetljuje vjersku istinu, o kojoj je sabor raspravljao. Sakupljeni Oci, kada su saslušali Leonovu poslanicu uskliknuše: »Petar je progovorio ustima Leona!«

VRIJEDNOST RELIGIJE. Religija je v r i j e d n i j a od svih z n a n o s t i, jer na najvažnija pitanja života daje točan odgovor.

— **U TOKIU** je prema najnovijim statistikama na dan 30. lipnja o. g. iznosio broj katolika 17.065 osoba. U odnosu na 1950. broj katolika se je povisio za 16%, a u odnosu naprama 1948. g. za 64%. U zadnje četiri godine broj obraćenika je iznosio: u 1948. bilo je u Tokiu 1413 obraćenika, u 1949. bilo ih je 1.727, u 1950. g. 1998, a u 1951. bilo ih je 2.070. God. 1948. balo je 3.430 katekumena, u 1949. bilo ih je 4.209, u 1950. g. 4.901, a u 1951. ih je bilo 5.543. Tokijska nadbiskupija broji sada 31 župu, od kojih je 12 njih utemeljeno zadnjih 12 godina.

SVE JE SAMO PRIJELAZ. Jedan most u Passau nosio je natpis: »Sve je samo prijelaz«. — Uistinu, čovječji je život samo prijelaz u Bolji život.

Šta onda? K. sv. Filipu Neriu († 1595.) došao je jednoć đak imenom Franjo Spazara i zamolio ga za potporu. Svetac mu je dao i upitao, što hoće da postane. Đak mu odgovori: »Hoću da postanem odvjetnik.« Svetac upita: »A onda?« Đak mu odgovori: »Tada ću svojim govorničkim darom zaraditi novac.« Svetac dalje upita: »A što onda?« Đak odgovori: »Tada ću u starosti imati udoban život«. I opet upita Svetac: »A šta onda?« Tada je bio mladić žalostan i reče snuždenim glasom: »Tada moram jednom umrijeti.« I još jednom reče Svetac: »A šta onda?« Sada je mladić zašutio i otišao žalostan i zamišljen. Riječi »Šta onda?« odzvanjale su mu neprestano u ušima; i nikako ih nije mogao iz pameti otjerati. Od njega postade kasnije pobožan i prepostan muž.

SV. FRANJO ASIŠKI I ZIDAR. Sv. Franjo Asiški (†1226.) prošao je jednom mimo jednog zidara i srdačno ga pozdravio. Tada se između njih razvio ovaj razgovor: Svetac ga upita: »Šta ti tu radiš, dragi majstore?« Zidar odgovori: »Zidam cijeli dan«. Svetac: »Zašto zidaš?« Zidar: »Da novac zaradim«. Svetac: »Zašto želiš zaraditi novac?« Zidar: »Da svagdanji kruh kupujem«. Svetac: »Zašto hoćeš imati svagdašnji kruh?« Zidar: »Zašto? Da mogu živjeti«. Konačno još zapita Svetac: »Zašto živiš?« Sada je konačno zidar, koji se već i rasrdio radi tolikih pitanja, došao u nepriliku, i nije mu znao odgovoriti. Odgovor je dao sv. Franjo, koj ga je uputio na najviši cilj čovjeka.

TRI KRALJEVSTVA U PRIRODI. Jedan je dječak bio upitan, kojemu od tri kraljevstva čovjek pripada, da li kraljevstvu ruda, biljnom ili životinjskom. Mudar dječak dade odmah odgovor: »Čovjek pripada kraljevstvu nebeskom.«

Mihejino proročanstvo o Betlehemu

(Nastavak sa strane 3.)

rodne pismoznance točno ih je ispitivao, gdje bi se Krist imao roditi. A oni mu odgovoriše: »U Judejskom Betlehemu, jer je tako napisano po proroku: I ti, Betleheme, zemljo Juditna, nipošto nisi najmanji među Judejskim knezovima, jer će iz tebe izaći vođa, koji će vladati mojim narodom Izraelom« (Mat. 2,1-6).

Sravnimo li navod sv. Mateja s izvornim riječima proroka Miheje, upada nam u oči, što Miheja kaže: »I ti Betleheme,. . .premda si najmanji među tisućama Judinim«, dok evanđelist Matej kaže: »I ti Betleheme... nipošto nisi najmanji«. Razlog tome je očevidan. U vrijeme djelovanja proroka Miheje bio je Betlehem jedan od najmanjih i najzabitnijih pokrajinskih gradića u Judeji, a otkako se u njemu rodio Isus Krist, postao je tako znamenit, da više nipošto ne spada među najmanje Judejske gradove, nego je svojom slavom postao znamenitiji od svih gradova ne samo Judeje, nego i čitavog svijeta.

U svemu tome još je nešto zanimljivo. Kad Bl. Dj. Marija i sv. Josip dolaze u Betlehem i traže za sebe stan, nema za njih mjesta u nijednoj od Betlehemskih gostionica. Imućnici gradića Betlehema nemaju srca za siromašni bračni par, pogotovu kad zapažaju, da je Bl. Dj. Marija u punini trudnoće. Stoga je sveta obitelj prisuđena, da sebi traži zakloništa u zabitnoj pastirskoj špilji, da se u najzabitnijoj skrovitosti dogodi najznamenitiji događaj, rođenje Bogočovjeka i Spasitelja Isusa Krista. I ovdje se ispunilo ono, što kaže sv. Pavao apostol: »Ludost Božja mudrija je od ljudi i slabost Božja jača je od ljudi« (I. Kor. 1,25). Što pak odličnici grada Jerusalema na čelu s oholim kraljem Herodom nisu znali za najznatniji događaj u povijesti čovječanstva, objašnjava nam Kristova riječ: »Slavim te, Oče, Gospode neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i razumnih, a objavio si malenima. Da, Oče, tako je bila tvoja volja!« (Mat. 11. 25: Luk. 10,21).

— **U WINNIPEGU**, kanadskom gradu, održan je krajem kolovoza veliki euharistički kongres katoličkih Ukrajinaca. Na svečanoj teoforičkoj procesiji, kojom je zaključen ovaj kongres, sudjelovalo je preko 10.000 vjernika.

BOGATI KALIF, KOJI SE UZALUD TRUDIO. Kalif Hešam († 742.) sakupio je neprocjenjivo bogatstvo; posjedovao je više stotina sanduka zlata, i više hiljada skupocjenih konja. Osim toga imao je tako veliku zalihu svilenih tkanina, da je bilo potrebno stotinu deva za njihovu otpremu. Ovo bogatstvo stečeno neopisivim trudom izgubio je trenutačno. Njegov nećak Valid srušio ga s prijestolja i oduzeo mu je cijeli posjed. Jadikujući zavapi kalif: »Dakle sam se cijeli život badava mučio«! Tako je navodno još i na samrti zavapio. — Čovjek, koji na zemlji samo zemaljsko blago sakuplja, promašio je svoj životni cilj, i obično to na smrtnom času uviđa.

»DANICA« ZA G. 1952. RASPAČAVAT ĆE SE POČETKOM SIJEČNJA.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Janko Oberški, kanonik i sveučilišni profesor Zagreb, Kaptol 7. — Tisak Štamparije »Narodne štampe«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-903.312. — Pojedini broj stoji 4.— Din.